

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

IOSEPHI IV^{to} DAEORVM DOCTIS- SIMI AC DISERTISSIMI, QUÆ AD NOSTRAM ÆTATEM PERVENE- runt, omnia, nimirum:

DE ANTIQVITATIBVS IVDÆICIS LIBRI XX.
*quibus Vita Iosephi per ipsum conscripta, est adiecta: De bello Iudaico
VII. Contra Apionem I. De imperiorum ratione, siue de Maccabæis I.
Antehac in Latinum sermonem translata, & ad exem-
plum Græci Codicis accurata
distincta.*

NVNC VERO CHRONOLOGIA AD CLXXV. XXX
usque folij, cum ex veterum tum recentiorum Scriptorum Commen-
tarijs, cumq; scholijs necessarijs, recens concinnata.

CVM INDICE LOCVPLETISSIMO.

QVINTA QVÆSTIO A IUDÆIS IN IERUSALEM, POST
mendis, quibus scatebant plurimis, repurgata.

Frankfurti, in pensis Sigismundi Feyerabendij.

Amsterdam: Apud Joannem Ianssonium, 1685.

A. lat. b. 23/10 $\pm$

B S B
MÜNCHEN

VW/9-1/334

AMPLISSIMAE DIGNITATIS VI- RO, DOCTRINA SAPIEN- TIAQVE ET MVLTORERVM VSV

praestantissimo Dn. ERASMO NĒVSTETTERO, cognomen-
to STVRMERO, Præposito Combergensi, Ec-
clesiarum Bamberg. & Herbipol. Cano-
nico, &c. Equiti Franco,
S. P. D.

*VM FL. Iosephi illa a Sigismundo olim Ge-
lenio, V. Cl. latine edita opera denuo typis hic
elegantioribus minoribusq; adornanda cu-
rassent; non modo ad noua huius editionis
laudem interesse putabam, si tua, Antistes optime, inscri-
berem ea reuerenda amplitudini, sed & fore persuasum
mihi erat, ut in nomine tuo firmissimum esset situm ipsis
aduersus iniquiores Criticorum calculos praesidium, tot-
toq; venirent amabilia, etiam quo prodeunt ornatiora.
Equidem reuerendam Amplitudinem tuam, honoribus
atq; prouectam, non ignorabam negocijs assidue gra-
uioribus distineri, & curis occupari maioribus. Itaq; in-
terpellare eam, atq; has illi opinione multorum inanes, quae
merces obtrudere primum verebar. Verum ubi reuerend.
Amplitudinis tuae ingenium humanitatemq; animo in-
tuerer, ad tuamq; multorum annorum in fouendis litera-
rum studijs consuetudinem mentem referrem, nihil me-
tui, a tuo vnus ipse ut patrocinio excluderem, summamq; ut
liceret obseruantia erga te mea libri recentis inscriptione*

E P I S T O L A

Satisfacere, nimirum cum summissa id erga te affectionis sit argumentum, non animum meum hoc ex munusculo, sed munusculum ex animo meo aestimabis, respecturus scilicet non quid reuer. Amplitudinis tue dignitas postulet, sed quid mea possit tenuitas.

Gentis id tue proprium est, artium opt. curam suscipere, passimq; iacentibus disciplinis opem ferre, & hoc genus, munusculorum non aspernando οὐχ ἡττον οἶεσθαι φιλάνθρωπον. εἶναι secundum Artaxerxem Persarum regem, τῷ μεγάλῃ διδόναι τὸ μικρὰ λαμβάνειν εὐμενῶς. Exemplam maiorum tuorum vetustiora non adducam, uno iam propinquo tuo Daniele Stibaro contentus, quo in Germania olim tum amico homines docti tum patrono vti nomen eius & egregia in Rempubl. merita per orbem terrarum scriptis celebrarunt immortalibus. Ille Herbipolensis Ecclesiae columen, Reuerendi collegij splendor, totius orientalis Franciae decus Musis errantibus, ceu illustrem de editiore specula facem prae tendens iter ostendebat & hospitium; earumq; consuetudine in omni vita sua delectatus, subueniebat egentibus, afflictas excitabat. Tuam ille indolem, & maiores aetate ad virtutem impetus cum animaduerneret, a prima te pueritia singulari amore complexus est, tuamq; te olim familiam illustraturum auguratus, in aula sua moribus & literis expolitum, ad sui imitationem, & quasi imaginem totum effinxit. Adolescens igitur cum aliquam latinae iam linguae facultatem consecutus, cogitationes tuas omnes ad maiores in studijs progressus conuertisses, autoritate illius Louanium, atque in eminentiores cum Galliae tum Italiae deinceps Academias profectus es, ubi tuum te ingenium, tui te mores ita liberalium disciplinarum, & Iuris utriusque Professoribus, ceterisq; viris quibuscum vixisti praestantissimis,

D E D I C A T O R I A.

eissimis, commendarunt, ut incredibili eos studio tui incenderes.

Præclaram vero eruditionem tuam, tot partam vigilijs & peregrinationibus, ubi bene viuendi consuetudine confirmasses, & tui illius, quem dixi, propinqui de te opinionem comprobaret euentus, insignes patria tibi eximia, tum rerum cognitione, tum linguarum peregrinarum facultate prædito, honores tribuit, & campum, in quo virtus tua excurreret, aperuit latissimum. Impendebat tremenda communi patria, cum odijs capitalibus aucta, tum diffidentia inuidiaque confirmata perturbatio, & tempora omnibus prope Reip. membris conuulsis, & quasi luxatis multiplici iam tum calamitate grauida esse videbantur. Istum igitur quasi partum modis omnibus auertere cupientes, Ecclesiarum tum Bambergensis, tum Herbipolensis Procures, acerrimo in æstimandis hominum moribus iudicio præditi, singulari te studio collegam asciuerunt, atque ita affecti, ut quæ virtuti præmia debentur libentissime persoluant, eximys te sacerdotijs collocupletarunt, ad quos scilicet honorum gradus non illorum te fauor, sed excellens ingenium tuum euexit.

Tum vero Magistratus, quod aiunt, virum indicauit, & quæ cum voluntatis tum industriae tuæ esset præstantia ostendit. Quot subiisti enim pro communi patria tempestates? quantis sæpe laboribus es perfunctus? dum eo consilia tua omnia, omnes cogitationes conueris, quæ ratione simultatum illæ ac dissidiorum procellæ, quæ infestare nos multis ab hinc annis cæperunt, vel auerti penitus, vel ita saltem sustineri possint, ne salutem populi in discrimen adducant. Itaque obeundis sæpe legationibus, multisque periculorum difficultatibus superatis, demonstrasti

A 3 tuam

E P I S T O L A

tuam te salutem posteriorem salute communi ducere. Quæ res tibi cum solidam peperit gloriam, tum reuerendam Amplitudinem tuam ad sublimiores quoque honorum gradus extulit.

Insignis Comburgens. Ecclesia te Decano annis pluribus quam triginta æquabili prosperaque fortuna usa nunc eodem te floret Præposito. Annuos ibi redditus maiorem in modum auxisti, ædificia magnifica picturis exornata artificiosissimis extruxisti, Bibliothecam optimorum, manuscriptorum etiam, librorum copia instructam aperuisti, suspiciendum ad omnem posteritatem meritorum tuorum monumentum. Cumque nihil sit difficilius, quam rebus secundis, atque ad voluntatem nostram fluentibus seruare constantiam, & sic uti fortuna, ut beneficentia non arrogantie facultatem dedisse videatur, in sublimi dignitate ista rerumque omnium abundantia, nunquam reuerenda ampl. tua efferri, nunquam commoueri, nunquam ad se ipsam referre quicquam, sed cuncta Deo, perenni bonorum fonti, ascribere visa est, neque suo unquam se rectius officio perfuncturum existimauit, quam de communi hominum societate bene merendo.

Imprimis vero cum, ut ait ex Ennio M. Tullius, benefacta malelocata malefacta sint, reuer. amplitudinis tue liberalitatem commendat eorum, quos beneficiis afficiendos censes delectus. Beneficia enim illa temeraria, in quibus neque dignitas accipientium, neque iudicium conferentium agnoscitur, nullam existimas laudem mereri. Illis igitur potissimum reuer. amplitudinis tue benignitas rem familiarem aperit, quos vitæ morumque probitas a cætera clientum turba distinguit, qui ingenio præstantes suos iam studiorum edunt fructus.

Assentari

D E D I C A T I O R I A.

Assentari nescio, & ut sciam, non volo, neq. reuer. amplitudinis tuæ seruiſſo auribus. Astipulatur in scriptis hominum vox eruditissimorum, qui æternis ingenij monumentis virtutum tuarum exempla ad posteritatis memoriam transmittunt. Quid referam enim illustria illa Germania lumina Lotichium, Posthium, Rudigerum, Melissum, Modium? quorum splendida iampridem, & plena venustatis poemata reuerendæ amplitudinis tuæ nomen in omnes ubi humanitas colitur partes Europæ dissiparunt.

Non igitur grauare reuer. amplit. tuæ, cum eruditorum neminem a suo congressu atq. sermone unquam exclusit, sed sui copiam adhuc fecerit omnibus, erga Iosephum hunc nostrum patroni partes suscipiet, & qua alios eadem & ipsum benignitate complectetur. Etenim nulla reuer. amplitudini tuæ res adhuc esse potuit tanti, ut ullam putaret voluptatem ea cum voluptate esse conferendam, qua legentes scribesve afficimur. Legere meminime factos a reuer. amplit. tuæ versiculos canoros & concinnos, illustria ingenij studiorumque tuorum argumenta. Herbipolensis igitur Ecclesiæ tibi septem iam annis Decanum cum sublimiores ante oculos honores obuersarentur, ultro ea te dignitate abdicasti, dignusque ea, ut eras, videri maluisti, quam eadem gerenda occupatus a studiis humanioribus diuelli. Ostendisti scilicet, virtutem magis ipsam te diligere quam virtutis insignia. Vere igitur, secundum Posthium nostrum,

*Tu contemnendo quæ alij mirantur & optant,
Esse animo ostendis cuncta minora tuo.*

Istud igitur, Antistes amplissime historiae sacrae compendium, 4035. annorum gesta uno volumine cõplectens,

⁊ 4 suscipe

EPISTOLA DEDICATORIA.

suscipe, & quoniam consuetudine virorum illustrium delectaris, cum Regibus hic & Principibus, cumque prudentissimis Rerum publ. gubernatoribus, imo cum Deo ipso, loquere.

Prædicari vero a me hic aut commendari autorem non est necesse, ipsa eum hac opera commendant, & quod dici solet, αὐτὸ τὸ ἔργον artificem demonstrat, neque etiam notissima illa multis in locis commemorata ab aliis Historiæ præconia, ne actum agerem, hic retexenda putavi. Quod igitur restat, Deum Opt. ter max. qui reuer. amplitudini tuæ istam mentem dedit atq; autoritatem, oro toto pectore, ut tuum communibus studiis patrocinium velit esse maxime diuturnum, annosque tuos æquet cum iis bonis, quæ in te contulit summa. Vale. Data ex ædibus meis Francofordiæ ad Mænum, Calendas Februarii. Anno M. D. LXXX.

Reuerendæ amplitudinis tuæ

observantissimus

Sigismundus Feyerabend,
cuius & Bibliopola
Francofordensis.

AVTO.

**A V T O R E S Q V O R V M P O -
T I S S I M V M T E S T I M O N I O P A R T I M**

comprobato, partim confutato I O S E -
P H V S h i s t o r i æ s u æ f i d e m
facit.

Acusilaus Argivus
Agatharchides Gnidius
Alexander Polyhistor
Andreas
Apion grammaticus
Apollonius Molo
Apollodorus
Ariphanes
Aristæus
Aristoteles
Berosus Chaldeus
Cadmus Milesius
Castor Chronographus
Cheremon
Chærilus poeta
Conon hist.
Demetrius Phalereus
Dius hist.
Ephorus
Estius
Euhemerus
Eupolemus
Hecataeus Abderita
Hellanicus
Hermippus
Hermogenes
Herodotus

Hesiodus
Hieronimus Aegyptius
Homerus
Isidorus
T. Livius
Lysimachus
Manethon
Menander Ephesus
Mnaseas Damascenus
Mochus
Nicolaus Damascenus
Pherecydes Syrius
Philon senior
Philostratus
Polybius Megalopolitanus
Polycrates
Posidonius
Pythagoras
Strabo
Thales
Theodotus
Theophilus
Theopompus
Theophrastus
Tibucydides
Timæus
Zephyrion

FLAVII IOSEPHI ANTIQUITATVM IV-

DAICARVM LIBER

primus.

SIGISMUNDO GELENIO INTERPRETE

SVMMA CAPITVM LIBRI PRIMI

Antiquitatum Iudaicarum.

- I. Proœmium, continens causas & summam sequentis descriptionis.
- II. De mundi creatione, & elementorum dispositione.
- III. De posteritate Adami, & decem aetatibus usque ad Diluviũ.
- IIII. De Diluvio, & quomodo Noe in Arca cum familia servatus habitaverit in campo Senaar.
- V. De turri Babylonica, deq; linguarum mixtatione.
- VI. Quomodo Noe posteris per totum terrarum orbem sedes sibi occupaverint.
- VII. Quod gentes singula à suis autoribus nomina traxerint.
- VIII. Quomodo Abraham generis nostri autor è Chaldaeorum terra profectus habitaverit regionem quodam Chananeam, qua nunc Iudaea dicitur.
- IX. Fame Chananeam premente, Abrahamus in Aegyptum est profectus: & ibi aliquantisper commoratus, retro unde generat est reversus.
- X. Sodomitarum clades ab Assyrijs accepta.
- XI. Quomodo Abrahamus Assyrios aggressus, tam captivas quàm reliquam pradam victor reduxerit.
- XII. Quomodo Deus Sodomitarum gentem exciderit, flagitijs eorum offensus.
- XIII. De Ismaele Abrahami filio, eiusq; posteris Arabibus.
- XIIII. De Isaaco legitimo Abrahami filio.
- XV. Sara Abrahami coniugis obitus.
- XVI. Quomodo è Chetura Abrahamo nupta Troglodytarum gens procreverit.
- XVII. De obitu Abrahami.
- XVIII. De Isaaci filijs Esau & Iacobo, & natiuitate eorum ac educatione.
- XIX. De Iacobo metu fratris in Mesopotamiam profugo.
- XX. Mors Isaaci & sepultura in Hebrone.

PROOE.

PROOEMIUM CONTINENS CAUSAS ET
summam sequentis descriptionis.

CAP. I.

AD scribendas historias qui se conferunt, non vnam neq; eandem sui propositi causam habere mihi videntur, sed plures easq; multum inter se differentes. quidam enim ostentandæ eloquentiæ causa gloriæq; ex ea captandæ, ad hoc studiorum genus se applicant, alij quo gratiam illis referrent, quorū res gestas scribendas sibi sumpserunt, nulli labori, quantum in se fuit, pepercerunt. Sunt quos res ipsa compulit, ut quibus gerendis interfuerant, ea scripto complexa in vulgum proderet. nec defuerunt, qui res insignes, cognitūque dignas in obscuro latere non ferrent, atq; ideo narrationem earum in communem vtilitatem proferrent. Ex iam dictis causis postremæ duæ me quoque ad idem permouerunt. Bellum enim quod cum Romanis habuimus, & res vtrinq; gestas, ac demum euentum, quæ omnia præfens ipse meo periculo didici, narrare coactus sum propter quosdam qui scriptis suis veritatē deprauauerunt. Præfens verò opus aggressus sum, ratus Græcis omnibus cognitu non iniucundum fore. Complecteretur enim vniuersam nostræ gentis antiquitatem, formamq; reipublicæ, ex Hebraicis literis translata. Cogitaueram equidem & antea, iam tum cum historiam de bello scriberem, docere, vnde primum oriundi Iudæi, quam varia fortuna vsq; sub quali legislatore ad pietatem ceterasq; virtutes instituti, quibus bellis per tot secula gestis, inuiti ad postremum contra Romanos bellum sint pertracti: sed quoniam prolixius erat hoc argumentum, scorsim illud propriè dicato opere exorsus vsq; ad finem suum perduxim. Procedente dein tempore, sicut vsu venit his qui res arduas aggrediuntur, cunctatio quædam ac segnitates mihi incessit, tantam materiam in alienam ac peregrinam linguam traducturo: sed fuerunt qui cupiditate cognoscendi ad opus me adhortabantur, & præ cunctis Epaphroditus, vir cū omnis generis disciplinarum, tum verò rerum gestarum peritix cum primis audis, ut qui ipse in maximis negocijs & varijs fortune casibus versatus, in omnibus eximiam naturæ indolem præ se tulisset, inconcussūque virtutis studium perpetuò retinisset. Huic igitur morem gerens, assiduo cunctorum vtile aliquid ac honestum molientium fautori, cum me mei iam suppuderet, si viderer ignauiam speciosissimo labori autepondere, vires animumque resumpsi: simul hac quoque reputatione non leuiter permotus, quod & maiores olim nostri exteris sua benignè communicauerunt, & Græcorum nonnulli vehementer res nostras cognoscendi studio flagrauerunt. Itaque inuenio literis proditum, quod Ptolemæus secundus eius nominis Rex, totus disciplinis colligendisque libris deditus, magnopere contenderit legem nostram, eiusque instituta, & viuendi formam præscriptam, in Græcum eloquium transferri. Eleazarus autem pontificum nostrorum nemi- ni secundus, Regi hanc vtilitatem non inuidit, reclamaturus omnino, nisi consuetudinem haberemus à maioribus acceptam, res bonas & honestas celare neminem. Proinde mihi quoq; conuenire duxi, ut & pontificis nostri imitarer magnanimitatem: & hodie quoque Regis illius multos persimiles putarem, duntaxat quod ad discendi cupiditatem attinet. neque enim totam scripturam occupauit ille, sed legem solam ei tradiderunt interpretes, qui ob hoc Alexandriam missi fuerant. Sunt autem innumera sacris literis prodita, ut quæ quinque millium annorum historiam in se cōplectatur, in qua diuersi sunt inopinati casus, varia belli fortuna, multa impera-

Varia Hi-
storiogra-
phorū dif-
ferentia.

Impulsiuz
causæ huius
Historia
conscri-
benda.

Iosephus
hanc histo-
riam non
Hebraica
sed peregri-
na lingua,
Græca ni-
mirum cō-
scripsit.
Epaphro-
ditus.

Ptolemæus
Philadel-
phus.
Eleazarus.

Septuagin-
ta interpre-
tes.

An. 268.
ante Chri-
stū nat.

Quid potissimum imperatorum preclara facinora, multarum rerum publicarum mutationes. In
simul ex hu- vniuersum autem ex huius porissimum historiarum lectione cognoscere licet,
ius historiarum quod his qui Dei voluntati obsequuntur, & leges bene latas transgredi ve-
lectione pe- rentur, omnia prospere succedunt supra quam credi possit, & felicitas illis
si debeat. premium a Deo proponitur. quod si ab illarum diligenti obseruatione dis-
cedant, neque consilia eorum exitum inueniunt, & boni ipsorum opinione

Ad Lectorem conatus in calamitates immedicabiles desinunt. Quapropter iam nunc le-
Iosephi ad- cturos hanc volumina adhortor, ut Deo mentem adhibeant, & legislatorem
hortatio. nostrum probent, si naturam, ut dignum est, considerant, & virtuti eius co-

Norma Ma-
gistratus &
Legislato-
rum.

Discrimen
Mosis & a-
liorum Le-
gislatorum.

Epilogus
Proemij.

uenientes semper operationes assignauit, puramque suam narrationem ab
omni, qualis apud alios est, fabularum vanitate conseruauit: tametsi quantum
ad longitudinem temporis, rerumque vetustatem attinet, impune poterat
quolibet mendacia confingere. Natus enim est ante annos bis mille, cum ad
tot retro secula etiam Poetarum ne Deorum quidem suorum natales, nedum mor-
taliu leges aut res gestas referre ausi fuerint. Sed hanc omnia procedens
oratio accurate suo quaque ordine docebit, ita ut nos facturos sumus polli-
citi, neque subtrahendo quicquam, nec addendo. Caterum quoniam ferme
omnia pendent a Mosis legislatoris sapientia, necesse habeo paucis de illo
præfari, ne quem forte cogitatio subeat, qui factum sit, ut quum operis inscri-
ptio res gestas polliceatur, tam multa ad naturam cognitionem spectantia scri-
ptis nostris inseruerimus. Scire igitur oportet, quod vir ille ante omnia ne-
cessarium existimauit, vel vitam suam recte disposituro, vel alijs leges posi-
turo, ut in primis naturam Dei cognitionem habeat, atque ita consideratis eius
operibus, egregium illud exemplum imitari quantum in suis viribus est, &
sectari conetur. alioquin absque hac contemplatione neque legislator ipsum
vnam bonam mentem sibi paraturum, neque scripta eius vllum momen-
tum ad virtutem auditorum allatura, nisi ante omnia disceret, quod Deus
cum sit parens omnium ac Dominus, omniaque contueatur, eis quidem qui
se sectantur, felicem vitam donat: qui autem a virtutis tramite digrediun-
tur, illos maximis calamitatibus inuoluit. Hanc doctrinam ciues suos do-
cere volens, non a patris aut conuentis & mutuo circa hanc iure leges est au-
spicatus, quemadmodum alij solent: sed ad Deum & mundum ab eo condi-
tum erectos mente, & persuasos quod in terris pulcherrimum Dei opus si-
mus homines, cum iam ad pietatem haberet obsequentes, facile deinceps
de reliquis omnibus edocuit. Itaque alij Legislatores præscas fabulas sequu-
ti, pudenda hominum peccata in Deos suos verbis transtulerunt, atque hoc
pacto hominibus malis magnum incitamentum ad maliciam addiderunt,
at noster Legislator posteaquam puram virtutem habere Deum docuisset,
censuit pro se quenque adniti oportere, ut in partem eius aliquam perue-
nire possit: in eosque qui neque sapiunt, hanc neque credunt, seuerè admodum
animaduertit. Ad hoc igitur præscriptum volo Lectorem hanc nostra exa-
minare namque sic considerantibus nihil vel absurdum, vel Dei magnifi-
centia indignum esse videbitur. omnia enim summa concinnitate iuxta v-
niuersi naturam sunt disposita, partim ita ut dignum erat a Legislatore sub-
indicata, partim decentissimis allegorijs conuestita: partim etiam diserte
expressa, nimirum quaecumque absque ambagibus erant proferenda: quorum
causas si quis singillatim considerare vellet, sublimis inde & valde Philo-
sophica speculatio exoriretur, in aliud tempus differenda. Quod si Deus
longiorem ætatem concesserit, absolutis quæ nunc tractamus, ut illa quo-
que perscribantur operam dabimus: nunc ad rerum seriem vertemus sty-
lum, præmissis quæ Moses narrat de mundo condito ea e sacris codicibus
ita ut inuenimus transumpta, in hunc ferme modum se habent.

De mundi

De mundi creatione, & elementorum dispositione.

IN principio creauit Deus cœlum & terram. Hæc cum in conspectum non veniret, alta caligine tecta, spiritusq; eam supernè permearet, lucē Deus fieri iussit: quæ cum effulisset, considerata tota materia, discreuit lucem a tenebris & his nomē imposuit noctem, illam vero diem appellauit, vesperæ & mane vocabulo exordijs lucis & quietis indito. Atq; hæc quidem prima dies extitit. Moyses autem vnā eam dixit, Cuius causā possem equidem & nunc reddere: sed quoniam promisi me omnium causas proprio volumine conscriptas editurum, in illud tempus hanc quoq; rationē differam. Post hæc secunda die cœlum vniuersitati rerum superimposuit, discretum a cæteris, & in sublimi per se collocatum, glaciēq; circumpectū, & humida ac pluuia natura ob terram irrotatione iuuandam competenter temperatum. Tertia vero terram statuit, mari vndiquaq; circumfusā: eademq; die continuo plantæ simul & semina e terra sunt exorta. Quarta vero cœlum sole ac luna, alijsq; sideribus exornauit, mādato eis dato, vt suo motu & meatu temporum anni reuolutionem manifeste indicatē. Quinta vero die animantia, tum natatilia, tum per sublime volantia, per alium perq; aërem dimisit, copulata prius & ad congressus genitura causa comparata, quo genus eorum cresceret simul ac multiplicaretur. Sexta autē die quadrupedū genus condidit, masculo & fœminēo sexu distinctum: in hac vero hominem etiam finxit. atq; ita mundum sex diebus vniuersum, & omnia quæ mundo cōtinentur, Moyses facta esse dicit. septima autē requiuisse Deum, & ab operibus cessāuisse. quamobrem etiam nos vacationem a laboribus per hanc diem celebramus, appellantes eam Sabbathū: quæ vox requiem Hebræorum lingua significat. Quin etiam naturam interpretari post septimam diem Moyses incepit, de hominis fabricatione in hunc modum differens. Finxit Deus hominem humo telluris sumpta, immisitq; in eum spiritum & animam: homo autem hic vocatus est Adamus. significat autem hoc Hebræorum lingua rufum: quandoquidem e rufa humo fermentata est factus. talis enim est intacta terra & vera. Statuit autem Deus coram Adamo diuersa animalium genera tam masculina quam fœminina ei ostendens: qui eis nomina indidit, quibus hodie quoq; nominantur. Videns autem Adamum carentem societate & conuictu fœminæ (nondū enim erat) mirantemq; quod reliquæ animantes ita se haberent: sopito illi costa vna exempta, mulierem ex ea formauit: moxq; vt est adducta ex se productam Adamus agnouit. Issa autem Hebræorum lingua vocatur mulier. huius autem nomen erat Eua, id significat matrem omnium viuentium. Narrat præterea Deum hortum ad orientem plantasse omni virenti planta: & in his fuisse arborem vitæ, & aliam scientiæ, per quam dignosceret bonum a malo. in hunc hortum cum introduxisset Deus Adamū cum vxore, iussit eos plantarum curam habere. Rigatur autem hic hortus ab vno amne, vniuersam in circuitu terram lustrante, qui in quatuor diuersos alueos finditur. Horum qui Phison nominatur (ea vox multitudinem significat) ad terram Indiam delatus, in illud se pelagus exonerat, Græcis Ganges appellatus. Euphrates autem & Tigris in rubrum mare exeunt: quorū Euphrates vocatur Phora, id significat vel dispersionem vel florem. Tigris autem Diglath, quod interpretatur angustus simul & velox. Geon autem Ægyptum mediam secat: id nobis ab oriente exortum signat, quem Græci Nilum appellare solent. Porro Deus Adamum & vxorem de cæteris plantis gustare iussit, vna arbore scientiæ solum illis interdixit, præmonitis si attingerint,

*An. mundi
di 1. Ante*

*Christum
m. 1117. 1963.*

Genes. 1.

Hedio &

Ruffinus

cap. 1.

Creatio

mundi.

Prima dies.

Secunda

dies.

Tertia dies.

Quarta

dies.

Quinta

dies.

Sexta dies.

Sabbathū.

Hedio &

Ruffinus

cap. 2.

Gen. 2.

Omnium re-

rum nomi-

nis origo.

Eua mater

omnium vi-

uentium.

Paradisus.

Quatuor

Paradisi

fluij.

1. Phison si-

ue Ganges.

γάργης.

Hed. Serb.

2. Euphra-

tes.

3. Tigris.

4. Geon.

Nilus.

Hedio &
Ruffinus.
cap. 3.
Gen. 3.
Aster ser-
pentis.
Adami & E-
uæ lapsus.

An. mun-
di 1. Ante
Christum
nat. 3963.
Adamum
Deus allo-
quitur.

Adamus irā
Dei depre-
catur.
Adami pœ-
na.
Eux pœna.
Semen mu-
lieris (hoc
est Christ⁹)
conteret
caput ser-
pentis.
Gen. 3.
Pœna ser-
pentis.

gerint, confestim exitium eis affuturum. Cum autem per id tempus nullū esset inter animalia dissidium, & serpens familiariter cum Adamo ac vxore degeret, inuidebat eis felicitatem venturam, si iussis Dei parere perseuerarent: & rarus in calamitatem casuros, si mandata neglexissent, maliciosè persuadet mulieri vt de arbore sciētiae gustaret, assuetans inesse ei vim dignoscendū boni ac mali, de qua si gustassent, beatam nihiloq; deteriorem quā Deus vitam acturos. atq; hoc pacto mulierem subuertit, vt mandatū Dei contemneret: quæ gustato arboris fructu, ciboq; hoc delectata, etiam Adamo vsum eius persuasit. iamq; se nudos esse sentiebant, & de tegmento sibi despiciebant. arbori enim acuminis & cogitandi vis inerat. Folij igitur ficulnis sese texerunt, atq; ita conuelatis pudendis, videbantur sibi feliciores, qui inuenissent quo prius carebant. Mox cum Deus in hortū venisset, Adamus antea familiariter cum Deo colloqui solitus, conscius sibi iniusticiæ secedebat. Deus autem miratus causam sciscitabatur, quid ita prius delectatus sua consuetudine, nunc fugitaret ac latitaret. Illo verò tacente præ conscientia non seruati præcepti, Deus ita inquit: Equidem pro- speram vobis, quomodo vitam felicem omnisq; mali expertem viueretis, nulla noua cura in animo sollicitati, omnibus quæcunq; ad vsum ac voluptatem conferunt, sua sponte vobis prouenientibus, mea vnus prouidentia citra omnem vestrum laborem aut sollicitudinem: quibus fruenter vos neq; senectus celeriter opprimeret, & vita diuturna quā longissimè proferretur. tu verò hanc meam sententiā ludibrio habuisti, mandato meo contempto. non enim propter bonum aliquod taces, sed propter malam conscientiam. quare & senectus ocyor superueniat. & vita vestra minus sit diuturna. Adamus autem excusabat peccatum, & iram Dei deprecabatur. culpam in vxorem referens, & dicens, ab illa deceptum se peccauisse: at illa serpentem accusabat. Tum Deus multauit eum, quod muliebri consilio cecidisset: terramq; nullos posthac fructus sponte proferre iussit: laborantibus autem & opere attritis alia dare, alia negare. Euam autem parturitio- nibus & hoc genus doloribus castigauit, eo quod ipsa à serpente decepta Adamum eisdem dolis illectum in calamitates coniecisset. quin & serpen- ti vocem ademit, iratus ob maliciā, qua erga Adamum est vsum: venenum- que lingux eius indidit, & hostem eorum declarauit: admonuitque, caput eius plagis impetendum esse, tum quod in hoc perniciēs hominis sita sit, tum quod ipsa bestia hoc pacto facillimè opprimatur: ad hæc pedibus pri- uatum trahi per terram, ac volui fecit. His pœnis impositis Deus Adamum & Euam ex horto in aliam regionem transtulit.

C A P. I I I.

De posteritate Adami, & decem etatibus &sq; diluuium

Hedio &
Ruffinus
cap. 4.
Gen. 4.
De Cain &
Abel fratri-
bus.

An. mun-
di 70. An-
te Christū
nat. 3894.

Nati sunt autem eis & filij mares duo, horum prior appellatus est Cain, quod interpretatur acquisitio: Abel autem secundus, ea vox luctum si- gnificat. Nati sunt eis etiam filia. Hi fratres suis quisq; studijs intenti e- rant. Abel iustitiam colebat, & omnibus actionibus suis Deum præsentem ratus, virtuti operam dabat. pastoralis autem eius erat vita. Cain verò quā alioquin etiam pessimus esset, lucrumq; solum spectaret, terram quoque arare primus excogitauit: ac postremo fratrem etiam interfecit tali de cau- sa. Quam visum eis esset sacrificare Deo, Cain agri & arborum fructus ob- tulit, Abel lac & primogenita pecorū. Huius sacrificium Deo fuit accepti- us, quod sponte naturæ genitis constaret, quā ea quæ homo auarus & in- dultrius per vim quandam à natura extorserat. ideo Cain agrè ferens præ- latum sibi à Deo Abelem, interfecit fratrem, & cadauere eius abdito, rem clam

etiam fore putabat. Quo cognito Deus venit ad Cain, rogans de fratre, ubi Sacrificium nam esset. multis enim diebus se non vidisse eum, quem reliquo omni tē- Cain & pore cū ipso versari animaduertisset. Tum Cain anxius, nec habens quod Abel. responderet Deo, primum se quoq; demirari ait, qui factum sit, quod frater nūquam compareat. Instante verò Deo, & accuratius inquirente, iam interfectus. commotior negavit se pædagogum fratris aut rerum eius obseruatorem esse. Colloqui- se. Tum Deus coarguit Cain parricidij, mirari se dicens, quod negaret se um Dei & quicquam de fratre scire, quem ipse interemisset. & supplicium quidem Cāin. quod eadē commexerat ei remittit, sacrificio placatus ne grauius in sup- plicem sauiet: sed malè ominatus ei & posteris ipsius, vsq; septimam pro- geniem puniturum se est comminatus: & ex illa regione extorrem vna cū vxore fecit. Illo autem timente, ne oberrans in feras incideret, atq; ita per- Cain regio- iret, securum esse iussit, quod ad hoc periculum attinet, & impauide terras ne extorris. peragrarē: & signo ei indito quo nosci posset, abire procul iussit. Cain autē multas regiones vnā cum vxore emensus tandem Naida condidit: id loci nomen est: atq; illic sedem optauit, ubi etiam liberos procreauit. Cæterum CainDei tantum absuit vt hac castigatione in melius vitam mutauerit, vt peior etiā castigatio- ne haud sit factus, suis voluptatibus vel cum aliorum iniuria indulgens: & faculta- melior red- tes domesticas per vim ac rapinas accumulans, accitis vndecunq; latroci- ditur. niorum & nequitia socijs, magister illis ad facinorosam vitam est effectus. Mensuras Adhæc simplice hætenus viuendi rationem, excogitatis mensuris & pon- & pondera deribus immutauit, pristinamq; sinceritatem & generositatem ignarā ta- Cain exco- lium artium in nouam quandam versutiam deprauauit. Primus agrorum gitat. terminos fixit, urbemq; extructam & communitam coactis in vnum do- Enosa vrbs mesticis & clientibus inhabitandam tradidit, Enosa nomine imposito ab prima. Enoso liberorum natu maximo. Is Iaredum genuit, ex quo Malehel, & ex eo deinceps Mathusala est progenitus. huic Lamechus fuit filius, qui libe- ros habuit septuaginta & septem, ex duabus susceptos vxoribus, Sella & Ada. Ex his Iobelex Ada natus, tabernaculis constructis pastoralī cultu ac victu fuit contentus. Iubal verò germanus eius Musicæ operā dedit, psal- Iubal Musi- teriumq; & cirharam inuenit. Thobel autem vnus ex altera vxore progna- cæ in uētor. torum viribus excellens rem militarem egregiè tractauit, cuius artibus & Thobel in- opes ampliores, & victum lautiorē sibi comparauit. quin & ærariam pri- uentor cra- mus est commentus, & filia factus est pater vnus, nomine Naamæ. Porro ritæ. Lamechus diuini iuris non imperitus, videns pœnas se exoluturū parrici- CainHypo- dij à Caino perpetrati, vxoribus suis hoc indicauit. Cæterum superstitē et- critarum & iam tum Adamo Caini soboles sceleratissima euasit, dum posterior quisq; sceleratorū sit deterior, nec solum imitatur priorum vicia, sed & superat, interim nec à parens. bellis, nec à latrocinij temperando: & qui à cadibus abstinebant, alioquin auarè & superbè inter suos viuebant. Adamus autem qui primus è terra factus, vt ad illum oratio nostra recurat, posteaquam Abel esset inactatus, & Cain propter eadē solum vertisset, procreandis liberis operam dedit, quod magno prolis desiderio teneretur, annos iam natus triginta supra Adami æ- ducentos: quibus cum accessissent septingenti, tandem vita defunctus est. ras. 930. ex huius liberis, quos complures habuit, fuit etiam Sethus. sed quia de a- anni. lijs longum esset narrare, de solo Setho mentionem faciam. hic à patre e- ducatus, ubi eò ætatis venit, vt iam quod rectum est discernere valeret, vir- tutis studijs se totum dedit: & cum ipse vir optimus euasisset, etiam ne- SethiAdami potes sui similes post se reliquit. qui quoniam erant omnes bona indole filius vir præditi, & patriam absq; seditione incolebant, in perpetua felicitate vitā optimā, exegerunt: & sideralem scientiam ac cœlestium rerum cognitionem exco- gitauerunt. ne autem inuenta sua ex hominum noticia dilaberentur, &

prius

FLAVII IOSEPHI

Columnæ
duæ excita-
tæ.

prius perirent quam pernoscerentur, scientes Adamum vniuersalem rerū
interitum præcecinisse, vnum incendio, diluuiū alterum, excitatis duabus
columnis, vtriq; sua inuenta inscripserunt, vt si lateritiā diluuiū deleri
contingeret, lapideæ superstes hominibus discendi copiam faceret, & quæ
inscripta continebat, spectanda exhiberet. aiunt enim lapideam illam ab
ipsis dedicatam, quæ & nostris temporibus extat in terra Syria.

C A P. IIII.

*De diluuiō, & quomodo Noe in arca cum familia seruatus ha-
bitauit in campo Senaar.*

Hedio &
Ruffinus
cap. 6.
Gen. 5. 6.
Quos Iose-
phus hic
Angelos,
Moses Dei
filios no-
minat.
Gen. 6.
Noe in aliā
regionem
migrat.

Arca Noe.

Geneato-
gia Noe.
Diluuium.
An. mun-
di 1656.
Ante Chri-
stum nat.
2308.
Nisan vel
Xanthicus
nobis est
Aprilis.

IN hunc modum per septem generationes perseuerarunt vnum DEVM
colentes omnium rerum dominum, semperque virtutis respectum ha-
bentes. Procedente dein tempore a patrijs institutis degenerarunt, neque
humana iura seruantes, neque Deo consuetos honores persoluentes. &
qui prius certatim virtutem exercuerant, postea duplo maiore studio ma-
licia n̄ conlectabantur: atque ita Deum insensum sibi reddiderunt. nam
multi Angeli Dei cum mulieribus congressi progeniem procreauerunt in-
solentem, & fiducia roboris omne ius & fas contemnentem: quorum fa-
cinora non absimilia his quæ de gigantibus Græci memorant posteritati
sunt tradita. Noe autem facta eorum moleste & indigne ferens, suadebat
vt in melius voluntates ac opera sua transmutarent: verum cum videret il-
los sibi non parere, rotosque vitiorum dulcedini succumbere, veritus ne
& se & familiam suam interimerent, secedens cum suis in aliam regionem
migravit, cum Deus viri iusticia delectatus, non eius solum seculi homi-
nes extremæ maliciæ damnauit: sed cum decreuisset vniuersum huma-
num genus extinguere, aliudque nouum & a vicijs purum instaurare, pri-
te intra centum & viginti annos coereuit, dein continentem terram in pe-
lagi faciem transmutauit, atque ita genus aliud abolerit vniuersum. Noe
autem solus est seruatus, diuino oraculo viam euadendi & rationem edo-
ctus talem. Arcam quatuor contignationum extruxit, longitudine cubi-
torum CCC: latitudine L. patentem in altum cubitos XXX. in eam
cum matre liberorum suorum, eorumque coniugibus conscendit: impo-
sitis prius quæ ad vitam sustentandam forent vsui, & omne genus ani-
mantibus ad seminarium conseruandum iugatum pro sexus ratione in-
troducētis, & quibusdam ex his septenarium vsque numerum. erat autem
arca tam recto quam lateribus firmis contra omnem vim tempestatum, &
vndarum insultum. In hunc modum seruatus est Noe cum familia, gentis
successione ab Adamo decimus. nam Lamecho est genitus, cui pater fuit
Mathusala. hic autem Enochii fuit filij Jaredi, Malahelo geniti, qui cū plu-
ribus fratribus ex Cainanē prognatus fuerat Enosii filio. Enosius vero Sethii
filius erat, Adami nepos. contigit autem hæc vastitas anno ætatis Noæ sex-
centesimo, mense secundo, qui Dius a Macedonibus vocatur, ab Hebra-
is Marsonane. sic enim Ægyptij distinxerunt annum. Moses autem Ni-
san qui est Xanthicus, mensem primum in suis fastis ordinauit, quod per
hunc Hebræos ex Ægypto eduxisset eundem etiam omnium quæ ad rem
diuinam pertinerent, exordium fecit: alioqui quod ad nundinationes re-
rum venalium reliquamq; dispensationem anni attinet, nihil de pristino
ritu in nouauit. Vm autem imbrium exipisse ait vigesima septima iam
diēti mensis, post annum ab Adamo primo homine bis millesimum sex-
centessimum quinquagesimum sextum, hoc spatium temporis relatum est
in sacros

In sacros codices, diligenter annotantibus priscis illustrium virorū tam natales quā obitus. Adx siquidem, qui nongentos & triginta vixit annos, cum esset triginta & ducentorum annorum, Sethus filius natus est. Sethus autem ducentesimo & quinto anno genuit Enosum. qui dum quinq; & nongentis vixisset annis, Cainani filio suo rerum curam tradidit, quem genuerat anno centesimo nonagesimo. hic vixit annis decem & nongentis. Cainan cum vixisset decem & nongentis annis, Malalehelem filiū dereliquit, quem genuit anno ætatis centesimo septuagesimo. Iste Malalehel cum vixisset quinq; ac nonaginta & octingentis annis, defunctus est, Jaredum filium derelinquens, quem genuit quum sexaginta duorum & centum esset annorum. cui nouem & sexaginta & nongentis annis viuenti, Enochus filius successit, natus cum sexaginta & centum annorum pater eius existeret. qui exactis trecentis sexaginta quinq; annis, discessit ad Deum: vnde finis eius non inuenitur esse conscriptus. Matusala autem Enochi filius, quinto ei & ceteresimo natus anno, Lamechum filium habuit quum esset annorum octoginta septem & centum: cui tradidit principatum, quem ipse tenuerat annis nongentis sexaginta & nouem. Lamechus autem cum habuisset principatum annis septingentis & septem, Noe filium suum rebus præfecit: qui de Lamecho natus est agere annum ætatis secundum & octogesimum supra centesimum. quique quinquaginta & nongentis annis rerum administrationi præfuit. Hi anni in vnam summam contracti supra scriptū tempus conficiunt. Non sunt autem disquirendi obitus virorum illorum: cum liberis enim suis agebant vitam, eamque vsque ad ipsorum nepotes extendebant: sed natales tantum eorum in hac ratione sunt spectandi. Cæterum Deus signo dato imbres emisit: qui cum nonaginta cōtinuis diebus ruerent, ad quindecim cubitos aqua super terram extitit: quæ causa omnem salutem ademit, non habentibus quò se in tutum reciperent. centesima autem & quinquagesima die postquam pluerè desuit, tandem cœperunt aquæ siedere, mense septimo, vicesimo septimo die mensis. destituta deinde arca in vertice montis cuiusdam in Armenia, sentiens hoc Noe, aperuit eam: & videns circa ipsam aliquantulum terræ, meliore spe concepta paulisper quieuit: mox post paucos dies magis recedente aqua, emisit eorum, cupiens cognoscere si qua alia parte terrarum aquæ decessissent, vt tutò exscendere posset. at ille comperto totum adhuc stagnare, ad Noe est reuersus. is post septem dies columbam ad explorandum terræ statum emisit. quæ cum lutata & frondem oliuæ ferens redisset, intellecto terram à diluuiò iam esse liberatā, postquam alios septem dies expectasset, animantes ex arca emisit. & ipse quoque cum liberis egressus, mactatis Deo victimis, epulabatur vnà cum familia. Apobatenon, id est egressorium, loco nomen Armeni fecerunt. Huius autem diluuii & arcæ meminerunt omnes barbaricæ historiarum scriptores, & in his Berofus Chaldaus. narrans enim de hoc diluuiò, sic fermè scribit: Fertur autem & nauigij huius pars in Armenia apud montem Cordorum superesse, & quosdam bitumen inde abrasum secum reportare: quo vice amuleti loci eius homines vti solent. Meminit horum & Hieronymus Ægyptius, qui antiquitates Phœnicum scripsit, & Mnaseas, & alij plures. quin & Nicolaus Damascenus libro XCVI. de his rebus narrat in hæc verba: Est super regionem Minyarum magnus mons in Armenia, nomine Baris, in quo multos profugos diluuii temporis

An. mundi

1656. Ante

Christ. nat.

2308.

Hæc compu-

tatio cū He-

brais & se-

ptuaginta

interpretib.

exacte non

congruit.

Enochi finis

in sacris lre

ris nō præ-

nitur con-

scriptus.

Gen. 7. 1.

In Græco Co

dice & Mose

sunt dies 40.

Ex arca Noe

coruū emit-

tit.

Noe egredi-

tur ex arca,

mactatis

Deo victi-

mis.

Nic. Dama-

scenus de ar-

ca Noe.

pore

FLAVII IOSEPHI

An. mundi

1657.

*Ante Chri-
stum nat.*

2307.

*Hedio & Ruf-
finus Cap. 6.*

Noe prece-
tur ne Deus
terram iterū
inundaret.

Precibus &
sacrificiis

Noe Deum
propitium
reddidit.

*Hedio & Ruf-
finus Cap 7.*

Homo iū
interitus au-
tor, nō De-

Fœdus Dei
cum Noe.

An mundi

2007.

*Ante Chri-
stum nat.*

1959.

Iris ūgnum
fœderis in-
ter Deum &
Noe.

*Hedio & Ruf-
finus Cap. 8.*

Noe ætas,
950. anni.

Præcorū vi-
ta quam ob-
rem prolo-
gata, nūc nō
peræque.

Magnus an-
nus.

pore servatos ferunt, & quendam arca vectum in huius vertice hæsisse ac reliquias lignorum eius longo tempore duravisse, qui fortasse is fuit de quo etiam Moyses scribit Iudæorum legislator. Noe autem veritus ne Deus damnis ad interitum hominibus, per singulos annos terram inundaret, victimis incensis precabatur ut in posterum pristinus rerū ordo maneret, & nulla tanta incideret calamitas, per quam uniuersum animalium genus in salutis periculum adduceretur: utq; affectis merito supplicio scelestis, parceret innocentibus, quos ipse superstites esse voluerit, & sua sententia absoluerit. alioqui miserrime cōditione ipsos fore & grauius damnatos, si non in uniuersam incolumes alteri diluuiō re- seruantur, & prioris pauorem ac spectaculum perpessi, & posterioris exitio destinati, orabat igitur, acciperet sacrificium propitius, neue vllā posthac tantam iram contra terrā conciperet: ut operibus suis eam ex- colerent, & vrbi bus exstructis feliciter vitam degerent, nullis cōmediis carentes quibus ante cataclysmum fruebātur, & ad extremam senectū- tem longauitatemq; qualis maiorum suorum fuerat. peruenientes.

His precibus finitis, Deus iusticia viri delectatus, votis eius annuit, negans se deletis interitus autorem fuisse: sed ipsos sibi suapte malicia debitas pœnas acciuisse. Si enim deletos cuperet, nunquam in hanc vi- tam eos introducturum fuisset. Potius enim esse ne dare quidem vitam, quam eos, quibus dederis, perdere. sed continuis, inquit, contumeliis quibus pietatem mihi debitam violabant, coegerunt me vindictam de se sumere. nō sum autem posthac tam iracunde pœnas peccatorum ex- æstus, præsertim te deprecatore. quōd si quando maiores tempestates cōcitauero, caute expauescatis ob vim imbrium. nunquam enim in po- sterum aquæ terram sunt inundaturæ. iubeo tamen ut ab humana exde puras manus abstineatis, & qui contra fecerit, seuerè puniatis. aliorum animalium vltimū ad voluntatem ac libitum vestrū permitto. Dominos enim vos teci omnium tam terrestrium quā natatiliū, & eorū quæ per sublime feruntur, absq; sanguinem in hoc inest anima. Arcus cœ- lestis signum vobis erit cessaturæ mex iaculationis. nam iris arcus Dei apud illos habetur. His mandatis & promissis Deus abiit. Noe autē cum post diluuiū superuixisset CCCL. annos, totumq; hoc tempus felici- ter exegisset, defunctus est expletis annis in uniuersum DCCCCL. Nec est cur aliquis præsentem vitam, annorumq; eius paucitatem cum pri- eorum rebus conferendo fidem nobis abroget, aut quia nunc eam non peræque prorogari videt, coniecturam hinc de illorum longauitate fa- ciat. Illi enim Deo chari quum essent, ipsiusq; recens etiam tum opifi- cium, & commodiore victu ad diuturnitatem vterentur, merito per tam multos annos vivebant. Præterea tum propter studium virtutis, tum propter utilitatem inuentarum artium, ut astronomiæ. ac geometriæ, Deus illis prolixiorē largitus est vitam: quarum certitudinem assequi non poterant, si minus DC. annis vixissent. ex tot enim magnus annus constat. Attestantur autem mihi omnes qui Græcas barbaricasue anti- quitates literis prodiderunt. Namque & Manetho Ægyptiarum rerum scriptor, & Berofus Chaldaicarum, adhuc Mochus, Hestius, Hierony- mus Ægyptius, qui Phœnicum res prosequuti sunt, nobiscum consonāt. Hesiodusq; itaq; cum Hecato, Hellanicus & Acusilaus, Ephorus & Ni- colaus, narrant præter illos ad mille annos vitam produxisse. De his igitur quisque ut sibi visum fuerit, accipiat.

De

Tres verò Noe filij, Semas, Iaphetus, & Chamas, centum annis ante diluvium nati, primi relictis montibus planiciem habitare ceperunt, & aliis recenti etiam tam cladis memoria pauidis, nec audentibus à celsiore loco descendere, idem faciendi auctores & exemplum fuere. Tres Noe Campo, quem primum colere sunt aggressi, nomen est Senaar. Ceterum Deo iubente ut propagandi multiplicandique generis gratia colonias deducerent, homines rudes non paruerunt: quamobrem calamitatibus implicati, offensum illum errore suo sunt experti. Cum enim florenter iuventutis multitudine, Deus rursus de colonia deducenda admonerat. Illi verò obliti se ipsius benignitate presentibus commodis perfrui, totamque illam felicitatem suis viribus acceptam ferentes, dicto eius non fuerunt obedientes. Et quod peius erat, consilium de coloniis non fauorem numinis, sed insidias interpretabantur, videlicet quo facilius dispersi possent opprimi. Hanc superbiam Deique contemptum excitavit in eis Nabrodes, nepos Chamæ, filij Noe, vir audax & manu promptus, subinde iactans, non Deo, sed propriæ virtuti presentem felicitatem eos debere: atque ita paulatim rem ad Tyrannidem trahebat, ratus fore ut homines ad se deficerent à Deo, si se illis ducem præberet, opem suam offerens contra novum aliud diluvium iurantem. Turrim enim se exadificaturum, excelsiorem quam quò aqua ascendere posset: & insuper maiorum suorum interitum viturum. Vulgus autem facile Nabrodis placitis obtemperabat, ignavum ratus Deo cedere: atque ita structuram turris occæperunt, nulli labori parcentes, nihilque sibi ad summam industriam reliquum facientes. Cumque ingens esset operarum numerus, surgebat opus supra quam sperauerant: Crassitudo enim erat tanta, ut proceritatem obscuraret. Struebant autem lateribus cõctis, ad firmitatem bitumine ferruminatis. Hanc eorum vastitatem videns Deus, delere quidem omnes noluit, quando ne priore quidem clade ad meliorem mentem profecerunt, sed dissidium in eos immisit, linguis eorum variatis, ita ut ob diversitatem sermonis mutuo se non intelligerent. Locus verò turris nunc Babylon vocatur, propter confusam linguam quæ prius omnibus ex æquo clara fuerat. Nam Hebræi confusionem nominant Babel. De turri autem hac, deque linguis hominum mutatis, meminit & Sibylla his verbis: Cum vniuersi homines vno eloquio uterentur, turrim ædificauerunt excelsissimam, quasi ad cælum per eam ascensuri. Dij verò procellis immisit: turrim labuerunt, & suam cuique linguam dederunt: quæ causâ fuit ut vrbis ea Babylonis vocabulum acceperit.

2174.

Gen. 10.

Tres Noe

filij.

Noe posteris

ut terrâ co-

lerent Deus

mandat.

An. mundi

1790.

Ante Christi

sum nat.

2174.

Nemroth

primus Ty-

rannus tur-

rim Babylo-

nicam exa-

dificat.

Gen. 11.

Linguarum

confusio.

Sibylla de

Babylonica

turri vatic-

nium.

De loco autem qui Senaar in Babylonia nominatur,

meminit Hæstius hoc modo: Aiunt sacerdo-

tes cladis eius superstites, Enyelij Io-

nis sacra ferentes, in Senaar

Babyloniæ perue-

nisse.

FLAVII JOSEPHI

CAP. VI.

*Quomodo Noe posterius per totum terrarum orbem seder
sibi occupauerint.*

An. mundi

1790.

Ante Chri-

stū natum

2174.

Hedio & Ruf
fin^o Cap. 10.

Nomina re-
gionum &
gentium.

Illo ex tempore dispersi sunt passim, propter diuersitatem linguarum
coloniis nusquam non deductis: & quo quenq; fors & Deus tulit, eam
terram cum suis occupauit, ut tam maritima quam mediterranea cultu-
ribus replerentur. Nec defuerunt qui consensu nauibus ad insulas ha-
bitandas traicerent. Porro gentium quaedam adhuc seruant deriuatam
a suis conditoribus appellationem, quaedam etiam mutauerunt, non-
nullae in familiarem accolis & notiores vocem sunt versa, Graecis po-
tissimum talis nomenclaturae autoribus. Hi enim posterioribus seculis
veterem locorum gloriam sibi usurpauerunt, dum gentes nominibus si-
bi notis insigniunt, dumq; tanquam ad suum ius attinerent, mores quo-
que proprios in illas iuueunt.

CAP. VII.

Quod gentes singula à suis autoribus nomina traxerint.

Hedio &
Rufinus
Cap. 11.
Gen. 10.

Galatæ à Go-
mar oriūdi.
Iapheti Noe
primogeniti
progenies.

Progenies
filiorū Go-
mar.
Progenies
filiorū Iaa-
ni.
Tharsus Pau-
li patria
Actor. 9.

Erant autem Noe filiorum liberi, in quorum honorem gentibus no-
mina imponebant, ut quilibet terram aliquam occupauerat. siquidem
Iapheto Noe filio fuerunt septem. Horum sedes à Tauro & Amanio mon-
tibus incipientes, pertinebant in Asia ad amnem vsque Tanaim, in Eu-
ropa vsque Gades, in terris hactenus vacuis occupata: quo factum est, ut
ipsorum nomina gentibus imponerentur. Quos enim nunc Graeci Ga-
latas vocitant, Gomarenses olim dictos, Gomar condidit. Magoges verò
Magogarum à se denominatorum fuit autor, qui ab ipsis vocantur Scy-
thæ. Ex aliis Iapheti filiis Iauane & Mado, ab hoc Madæi descendunt, Græ-
cis Medi nominati: a Iauane verò Ionia, totumque Græcorum genus.
Quia & Thobelus Thobelis sedem dedit, qui nunc sunt Iberi: & Meschi-
ni a Mescho autore appellantur. Cappadocum enim appellatio noua est,
veteris autem vestigium adhuc superest. Vrbs enim est apud eos hodie
quoque Mazaca, satis indicans intelligere volenti, hoc priscum fuisse
genti nomen. Thires autem Thiras de se vocauit, quorum fuit prin-
ceps: eos Graeci Thracas dicere maluerunt. Et tot gentes à Iapheti filiis
sunt institutæ. Gomarum autem, trium liberorum parentis, vnus filius
Aschanaxes originem Aschanaxis dedit, qui nunc Rhegines à Græcis
nominantur: Rhiphates verò Riphatis, nunc Paphlagonibus: & Thy-
grammes Thygrammis, quos Phrygas Græcis libuit vocare. Iaua-
nis item trium filiorum vnus Alisus Alisus ut originem ita nomen de-
dit, qui hodie sunt Aëoles: parique modo Tharsensibus Tharsus. Sic e-
nim olim appellabatur Cilicia: cuius rei signum est Tharsus urbium e-
ius celeberrima exterarumq; princeps, prima nominis litera in tau mu-
tata. Porro Chetimus insulam occupauit, tunc Chetimam, nunc Cyprum,
quo factum est ut tum insulas omnes, tum pleraque loca maritima He-
brei gentili voce Cherim significent. attestatur mihi vna è Cypriis vr-
bibus, quæ adhuc nomen retinet. Citium enim vocatur ab his qui in
Græcum sonum vocabula detorquent, ne sic quidem ab Iudæis à Chetimi
nomine. Tot gentium tuere principes Iapheti filii, nepotesq; Ceterum
quod

quod Græci fortassis ignorant prius dicam, deinde ceptam narrationē
prosequar. Nomina ista decoris causa in Græcam formam mutari ad au-
rium voluptatem. nostrates enim huiusmodi forma non videntur: sed
eandem apud nos perpetuò speciem obtinent, nec terminationem va-
riant. Adamus certè nobis Adam vocatur, & Noe qui Græcis Nochos
diceretur, eaque forma nullam variationem admittit. Chamæ verò fi-
lij Syriam & regionem Aman Libanoque montibus hærentem obtri-
nuerunt, quicquid eius ad mare vergit occupando, & Oceanum vsq; di-
tionis terminos proferendo. vocabula tamen partim omnino evanue-
runt, partim ita deprauata sunt in diuersum, vt haud facillè agnoscantur.
ex quatuor enim Chamæ liberis Chuso nihil detrimenti tempus attu-
lit. Æthiopes enim quibus præfuit, nunc quoque tam à seipsis, quàm ab
Asianis omnibus Chusæ nominantur. Mesæis etiam sua mansit appel-
latio. Ægyptum enim Mesæ, & Mesæos Ægyptios vocamus quot-
quot eam regionem incolimus. Quin & Libyæ colonos dedit Phutes,
deque suo nomine Phutos dici voluit. extat & flumen in Mauritania
hoc nomine: & cōplures apud Græcos historici eius mentionem faciūt,
sicut adiacentis etiam regionis, quæ Phute dicitur. mutuauit aut præsens
nomen ab vno filiorum Mesæ, qui vocabatur Libys. cur autem Africa
sit dicta, paulo post docebimus. Quartus Chamæ filius Chananzus Lu-
dzam nunc vocatam habitauit, gentemq; suam Chanaan nominauit.
Hi quoque liberos genuerunt, & in his Chusus filios sex. quorum è nu-
mero Sabas Sabæorum author fuit, & Euilas Euilæorum, qui nunc Ge-
ruli appellantur. Sabathes verò Sabathenos, qui Græcis dicuntur Asta-
barri: Sabastæ quoque Sabastenos instituit. Romus item Romæos cō-
didit, & duos filios habuit. alter Iudas genti Iudeorum inter occiden-
tales Æthiopes originem dedit & nomen, Sabæus alter Sabæis. Nabro-
des autē manens apud Babylonios tyrannidem arripuit, sicut iam ante
diximus. Mesæi verò filij numero octo quantum terrarum à Gaza Æ-
gyptum vsque patet possederunt, sed solius Phylistini nomen ipsius re-
gio seruauit. Palestinam enim Græci eius portionem vocant. reliquorū,
Lumæi, Enamiæ, Labimi, q solus colonis in Lybiā ductis regionē à sede
nominauit, tū Nethemi, Phærosimi, Chæstæmi, Chephthomi, tam res
quàm nomina sunt in obscuro. Bello enim Æthiopico, de quo suo loco
dicetur, vrbes eorum sunt euerse. Chananzæ quoq; filij fuerunt hi. Si-
donius, qui & urbem sibi cognominem condidit in Phœnice, Sidonem
à Græcis vocatam. Amathus verò Amathen habitauit, quæ adhuc extat,
& ab accolis Amathe vocitatur: tamen si hanc Macedones Epiphaniam
ab vno è Regum successoribus denominauerunt. Arudæus Arzæum in-
sulam obrinuit, Arucæus Arcen urbem in Libano sitam. exterorum se-
ptem, Euxi, Chettæi, Iebusæi, Eudzi, Sinzi, Samatæi, Gergesæi, præter
nomina nihil in sacris codicibus superest. nam Hebræi vrbes eorum ex-
ciderunt, quæ clades causam habuit hanc.

Postquam terra finito diluuiò in pristinam naturam est restituta, Noe inebri-
Noe cepit eam colere, quam cum vitibus conseruisset, suoque tempore
vindemiasset, inuento vini vsu, sacris prius operatus epulabatur: ebrī-
usque factus ac sopore grauatus, parum decorē nudatus iacuit, id con-
spicatus filiorum natu minimus, per ludibrium fratribus indicauit: illi
reueriti parentem operuerunt. Sensit hoc Noe: & precatus alijs filijs fe-
licitatem, ne Chamam quidem diris deuouit, respectu sui sanguinis. sed deuouet.

An. mandi

1790.

Ante natū

Christum

2174.

Mutatio no-

minum vn-

de orca.

Hedio &

Ruffinus

Cap. 12.

Genes. 10.

De Chamī fi-

lijs ipsorūq;

progenie.

Libya sine

Africa.

Progenies

Chananzæ-

rum.

Nabrodes si-

ue Nēroth.

Palestina à

Phylistino

nominata.

Filij Chana-

næi.

Hedio &

Ruffinus

Cap. 13.

Genes. 9.

Noe inebri-

atur, nuda-

tur, & pro lu-

dibrio habe-

tur vnde de

risorē diris

tantum

FLAVII IOSEPHI

An. mun. di 1790. Ante Chri. nat. 2174. Hedio & Ruffinus Cap. 14. Genes. 2. De filiis Sē, tertij Noe filij, & de pge nie ipsorū & Abrahami.

tantum eius posteros : quas cum ceteri euassent, Chananiā liberos ultio diuina est consecuta. sed de his rebus dicemus postea. Semā vero tertio Noe filio filij fuerunt quinque, qui Asiam usque ad Indicum Oceanum incoluerunt, ab Euphrate propaganda ditionis initio facto. nam Elymus posteros reliquit Elymos, à quibus Persæ originem traxerunt. Assiras urbem Ninum condidit, & subditos de se Assyrios denominauit, quorum opes præ ceteris effloruerunt. Arphaxades eos qui nunc Chaldaei sunt Arphaxadros nominauit, imperio gentis positus. Aramæos Aramus tenuit, quos Græci Syros appellare malunt. qui vero Lydi nunc vocantur, olim Ludi dicti, Ludam autorem generis habuerunt. Ex Arami vero quatuor liberis Vses habitator Trachonitidis fuit, Damasci quoque conditor. ea sita est Palestina inter & Syriam cognomine Cælen. Armeniâ Orrus tenuit. Getheris Bactrianos: Mesas vero Mesaræos: nunc Pasiui castrum vocatur. Ex Arphaxade prognatus est Sales, ex hoc Heberus, à quo Iudæi Hebræi quondam appellabantur. Porro Heberus Iustam & Phalegum genuit, qui natus est dum habitationes distribueretur. nam hæc vox Phalec partitionē Hebræis sonat. Iustæ vero Heberi filio liberi fuerunt, Elmodadus, Salephus, Azermothus, Iraes, Ederamus, Vzalis, Dacies, Ebalus, Ebeinælus, Saphas, Ophires, Euilas, Iobelus. Hi à Cophenæ flumine Indiæ ad Assyriam usque habitant. Hactenus de Semæ progenie sic dictum. nunc de Hebræis erit narratio. Ex Phalego enim Heberi filio prognatus est Ragaus: ex hoc Serugus, ex quo Nacho- eimus à Noe, & natus est post diluuium anno secundo supra ducentesi- mum & nonagesimum. siquidem Tharrus septuagesimo anno genuit Abrahamum. Nachores cum esset viginti & octo annorum genuit Thar- cundum. Ragaus factus est Serugi pater cum esset annorum triginta duorum. totidem vero annorum Phalegus genuit Ragaum. Heberus au- tem quarto & tricesimo ætatis anno genuit Phalegum, ipse de Sale pro- gnatus annum nato tricesimum: quem Arphaxades genuit quinto & tricesimo ætatis anno. Semæ filius Arphaxades natus est post annos duos à diluuiō. Abrahamus autem fratres habuit Nachorem & Aranem. Ex his Aranes relicto filio Lotho, & filiabus Sara & Melcha, in regione Chaldaeorum est mortuus, in vrbe quæ Vra Chaldaeorum vocatur, & se- pulchrum eius nunc usque ostenditur. nepotes vero ex fratre duxerunt coniuges, Melcham Nachores, Sarain Abrahamus. Ceterum cum Thar- ius exosam haberet Chaldaeam propter luctum Aranis, omnes simul migrauerunt Carras Mesopotamiæ, ubi etiam Tharrum defunctum se- peliuerunt, anno exactæ vitæ ducentesimo quinto. Iam enim paulatim subtrahobatur de vitæ spatijs, usque ad Moysi ætatem: post quem CCX. annorum terminus Deo finitore est statutus, quantum temporis & Mo- ses ipse vixit. Itaque Nachores à Melcha octo filios suscepit, Vxam, Bau- xum, Manhelem, Zachamum, Azamum, Pheldam, Iadelpham, Bathue- lem. atque hi legitimi Nachoris filij fuere. nam Tabæum, Gadamum, Tapaum & Macham e Ruina concubina genuit. Porro Bathueli vni & legitimis Nachoris filijs nati sunt, Rebec- ca filia, & filius nomine La- banus.

Hebreorum origo.

Genealogia Abrahami.

An. mun. di 1950

Ante Chri.

nat. 2014.

Humane vi- tæ terminus Anni 119.

Quomodo

Quomodo Abraham generis nostri autor è Chaldaeorum terra profectus, habitauit regionem quondam Chananeam, qua nunc Iudæa dicitur.

An. mundi
2024.
Ante Chri.
nat. 1940.

Abrahamus verò Lothum Aranis fratris sui filium. Saræ coniugis suæ fratrem, adoptauit, quod germano filio careret: & cum iam esset annorum LXXV monitus oraculo Chaldaeam terram mutauit Chananzam: quam & ipse habitauit, & posteris reliquit: vir sapiens ex æquo & eloquens, & in contestando sagax. Cumque ob virtutem eximiam sapiens esset præ cunctis habitus, ausus est vniuersam de Deo persuasionem conuellere, & in melius vertere. Ergo primus omnium clara voce prædixit, vnum esse Deum rerum vniuersitatis conditorem: de cætero si quid ad felicitatem conferat, non nostris nobis viribus, sed illius voluntate contingere. Hoc verò ex terræ ac maris obseruatione colligebat, tum eorum quæ circa solem ac lunam & reliqua sidera videbat accidere. esse nimirum potentiam quandam quæ horum curam gerat, & omnia decenter administret, quæ cessante nihil nostris utilitatibus seruiturum, cū nihil suapte virtute polleat, sed vniuersa omnipotentis ipsius voluntati obsecundent. quapropter huic vni honorẽ deberi, huic gratias agi oportere. Quamobrem cum Chaldaei Mesopotamizq; ceteri contra se insurgerent, consiliũ migrandi cepit, & voluntate ac fauore Dei fretus terrã Chananzam tenuit: vbi sedibus positus Deo struxit aram, & hostias mactauit. Meminit aut patris nostri Abrahami Berosus quoq; non tamen cum nominans, his verbis. Post diluuiũ autem decima ætate apud Chaldaeos erat quidam iusticiæ cultor, vir magnus & sideralis scientiæ peritus. Hecataeus verò non meminit tantum obiter, sed libro in hoc conscripto res eius posteritati tradidit. Nicolaus autem Damascenus in quarto Historiarũ sic scribit Abrahamus regnauit apud Damascum aduena, vbi qui cum exercitu venerat è regione supra Babylonẽ sita, quæ Chaldaeorũ dicitur. nec ita multo post hinc quoq; migrans cum suo populo, sedem transtulit in terram tunc Chananzam, nunc verò Iudæam nominatam: cuiusq; posteritas ibi creuit in ingentem numerum, quorum res alibi sum narraturus. Abrahami verò nomen etiam nunc est apud Damascenos celebre, & vicus ostenditur, quem vocant Abrahami domicilium.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 15.
Genes. 11. 12.

Sapientia
Abrahami.

Abrahamus
primus verbi
diuini con-
cionator.

Berosus.

Hecataeus.

Nicolaus
Damascus.

Domiciliũ
Abrahami.

CAP. IX.

Quid fame Chananeam premente, Abrahamus in Aegyptum est profectus: & ibi aliquantisper commoratus, retrò unde venerat est reuersus.

An. mundi.
2026.
Ante Chri.
nat. 1938.

FAME deinde Chananzam terram inuadente, Abrahamus audita Aegypti vbertate, proficisci illuc decreuit, tũ vt copijs eorum frueretur, cum vt sententiam sacerdotum de diuinitate cognosceret: aut secutus illorum opinionem, si modo melior esset, aut ipse rectiora eis

Hedio &
Ruffinus
Cap. 16.
Genes. 12. 13.

FLAVII IOSEPHI

An. mun.
di 2026.

AnieChri.
firmnatū
1938.

Ægyptiorū
libro.

Abrahamus
Ægyptios
religionem
docuit & ar-
tes.

Abrahamus
egregius A-
stronomus.

Divisio agri
Abrahami &
Lothi.

commonstraturus. Cæterum cum & Saram secum duceret, veritus Ægyptiorum libidinem, ne fortè ob excellentem vxoris formam à rege interimeretur, artem commentus est talem. Fratrem eius se finxit, monita prius, vt ob præsentem necessitatem simulationi suæ subseruiat. Vt autem ventum est in Ægyptum, id, quod suspicatus fuerat, euenit: iam enim coniugis pulchritudinem fama diuulgauerat, quamobrem Pharaotes gentis rex audita oculis suis cognoscere, ac muliere etiam potiri concupiuit. Huic malæ libidini Deus obstitit, pestilentia & seditione res regis infestans: consultiq; de remedio Sacerdotes quove modo placandum esset numen, hanc mali causam responderunt, quòd hospitii matrimonio iniuriam inferre parauisset. Rex territus primum scitatur, quænam sit, quisve eius comes, cognita deinde rei veritate, Abrahamo satisfecit: sororem se putasse non vxorem, & affinitatem contrahere, non iniuriam inferre voluisse: donatoque magna pecunia, potestatem fecit congregandi cum præstantissimo quoque Ægyptiorum ac doctissimo: quo factum est vt virtutis nomine in maximam existimationem veniret. nam cum ea gens in diuersos ritus & opiniones scinderetur, & per mutuum contemptum atque insectationem infensus inter se animis agerent, collisos inter se eorum de religione sermones & à seipsis confutatos, vanissimos esse nihilq; prorsus veritatis habere declarauit. ob has dissertationes in pretio habitus, vt qui magnam tam intelligendi, quàm eloquendi docendiq; facultatem præ se ferret, & numerorum scientiam & siderum benignè illis communicauit. nam ante Abrahami ad se aduentum, Ægyptij rudes erant huiusmodi disciplinarum: quæ à Chaldæis ad Ægyptios profectæ, hinc ad Græcos tandem peruenierunt. Reuersus inde in Chananzam, agros cum Lotho diuisit, orta verò inter opiliones contentione de iure ac terminis pascuorum, arbitrium & opinionem Lotho permisit: ipse contentus relicta sibi portione agri submontani, domicilium elegit in oppido Hebrone. id septem annis est antiquius quàm vrbs Ægypti Tanis. Lotho verò campi cesserunt, & planicies Iordani fluuio contigua, non longè à Sodomorum vrbe: quæ tunc bona & magna, nunc diuina ultione ac ira, vt ne vestigium quidem supersit, est deleta: cuius rei causa mox suo loco dicitur.

C A P. X.

Sodomitarum clades ab Assyrijs accepta.

Hedio &
Ruffin. Cap.
17.
Genes. 14.
Quinq; Re-
ges Sodo-
mitarum.

Eodem tempore cum Imperium Asiæ penes Assyrios esset, Sodomitarum res tam opibus quàm numerosa iuuentute florebat, vt à quinque Regibus administrarentur. hi erant Ballas, Bareas, Senabarus, Symoborus & Balin, suæ quisque regno præpositus. Hos Assyrij bello perierunt, diuisisque quadrisariam copiis sub quatuor Imperatoribus, regionem illorum oppugnabant commisso tandem prælio victores Assyrij Sodomitarum Regibus tributum imperauerunt. cumque per duodecim annos imperata fecissent, & tributa soluissent, decimotertio defecerunt: quo factum est vt noua in eos Assyriorum expeditio fieret, ductu & auspicijs Marphadis. Ariochi, Chodollogomori, & Thargali. Hi & Syriam vniuersam rapinis vastauerunt, & gigantum posteros perdomuerunt.

muerunt. cumque in agrum Sodomorum esset ventum, castra metati sunt in valle puteorum bituminis, tunc enim putei fuerant in eo loco: mox verò Sodomis deletis, lacus ibi, quem à scatenti bitumine Asphaltitem dixerè, repente extitit. eo de lacu paulò post dicemus. ceterum Sodomitarum cum Assyriis congressi, post egregiam pugnam editam, partim in acie ceciderunt, partim deditiorem fecerunt, cum quibus & Lothus captivus est abductus, qui Sodomitis in auxilium venerat.

Anno mil-
di 2031.

Ante Chrō
stū natū

1933.
Asphaltites
lacus.

C A P. XI.

Quomodo Abrahamus Assyrios aggressus tam captivos, quàm reliquam prædam victor reduxit.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 18.

Genes. 14.

His auditis Abrahamus, tum Lothi cognati, tum Sodomitarum amicorum ac vicinorum clade commotus, nil cunctatus in succursum eorum cum suis properavit: & quinta nocte hostem assecutus circa Danum (hoc alteri Iordanis fontium est nomen) oppressum ex improviso facile superavit. Securi enim & incauti partim in cubilibus inermes sunt cæsi, partim præ temulentia pugnae inutiles in fugam se converterunt, quos Abrahamus acriter à tergo sequenti quoque luce perurgens ad Soba Damascenorum compulit. Quo facto nemini dubium reliquit, victoriam non in multitudine militum, sed in bellatorum alacritate consistere, & virtutem nulli numero succumbere, ut qui cum domestica tricenaria cohorte, & in super decem & octo vernaculis, triumque amicorum auxiliis tantum exercitum profligaverit. quotquot autem ex hac clade evadere contigit, cum ignominia domum se receperunt. Abraham verò captivis incolumibus reductis, parva pace victor ad suos rediit. redeunti Rex Sodomitarum usque in locum quem Campum regium vocant, gratulabundus occurrit: ubi à Solymæ urbis Rege Melchisedeco est exceptus. id nomen interpretatur, rex iustus, erat enim reuera talis, omnium consensu sacerdotio summi Dei ob iusticiam dignus habitus. Sed Solyma posterior ætas vocavit Hierosolyma. Hic Melchisedecus milites Abrahami hospitaliter habuit, nihil eis ad victum deesse passus: simulque ipsum adhibitum mensæ meritis laudibus extulit, & Deo cuius favore victoria contigerat, debitos hymnos ut sua pietate dignum erat cecinit. Abrahamus contra de manubiis decimas ei dono dedit. Rex vero Sodomorum Abrahamo prædam omnem cedens solos captivos suæ regionis reposcebat. hæc conditionem ille non accepit, negans ad se quicquam inde rediturum, exceptis alimentis militum: amicis tantum in prædæ partem admissis. hi erant Eschol, Ennerus, & Mambres. Hac viri virtute delectatus Deus: non carebis, inquit, præmio quod pro tot rebus egregie gestis tibi deberur. Quo respondente, & quam voluptatem ista præmia mihi afferre poterunt, cum hærede caream? (nondum enim pater factus erat) tum Deus & filium illi est pollicitus, & posteritatem ex eo tantam, quæ stellas cæli posset æquare numero. His auditis lætus, sacrificium Deo iussu ipsius obtulit. Porro sacrificij ritus erat hic. mactata iuvenca trienni, capra trienni, ariete item trienni, ceteras victimas ut iussus fuerat divisit, solis aubus exceptis. deinde priusquam erigeretur ara aduolitantibus alitibus ad victimarum cruorem, oraculum redditur, prænuncians progeniem eius malos vicinos per annos CCCC. in Ægypto habituram:

In quibus vi-
ctoria consti-
tat.

Abrahā Lo-
thum captū
cum Sodo-
mitis redu-
cit.

Campus re-
gius.

Melchise-
dech Rex
iustus.

Solyma po-
stea Hiero-
solyma vo-
cata.

Gen. 15.

Deus Abra-
hamo filium
pollicetur.

FLAVII IOSEPHI

Abrahamo
Deus proge-
niē eius ma-
los vicinos
in Ægypto
habituram
pronunciat.

Gen. 16.

Sara Abra-
hamo in tha-
lamum ad-
ducit Agar.

An. mundi

2034.

Ante Chri-
stum nat.

1930.

Agar Saram
contemnit.
Ismahel De-
exaudit.

Isaac Abra-
hamo pro-
missus.

Genes. 17.

Circumcisio
instituta.

quo tempore grauitè afflitos, victoriam tamen de inimicis reportatu-
ros, deuictisq; Chananais regionem eorum & vrbes occupaturos. Ha-
bitabat tum Abrahamus circa quercum quæ vocabatur Ogis. id agri no-
men erat non longe ab vrbe Hebrone. Cæterum agre ferens con-ugis
sterilitatem, supplicem à Deo petit vt prolem sibi maculam largiretur.
Tum Deus de cætero quicque bene sperare illum iussit, vt qui non re-
merè Mesopotamiam reliquisset, atque insuper liberos ei non defutu-
ros promissit. ibi Sara Dei monitu in thalamum eius adducit vnā fa-
mularū nomine Agaren Ægyptiam genere, quo liberos sibi ex ea qua-
reret. & cum vterum se gerere sensisset timula, cœpit contemptum ha-
bere Saram, ad principatum aspirans, quā ad prolem suam dominatio
peruentura esset. quapropter cum Abrahamus vxori eam ad prænam de-
disset, decreuit fugere non ferens afflictionem: Deumque rogabat vt
sui miseretur. itaq; per desertum ab vni occurrir Angelus iubens vt
ad dominos reuertetur. fore enim eam meliore conditione, modo se
modeste gerat. nunc enim ingrati tudinis ac arrogantiæ pœnam luere.
quod si contemptis Dei iussis vterius pergeret. præsens exitiū eam ma-
nere aiebat. sin terrā redier, matrem futuram pueri, qui tandem regno
eius regionis esset potiturus. Paruit famula, & reuersa ad dominos, ve-
niam est consecuta: nec ita multo post Ismahelem peperit, ac si dicas
exoratum, eo quod Deus preces matris exaudierit. Hunc Abrahamus
sexum supra octogesium annum natus genuit: cum autem nonagesi-
mum nonum attigisset, apparuit ei Deus, nunciāns quod è Sara susce-
pturus esset filium. eum iussit vocari Isaacum, addens prodituras ex eo
gentes magnas & Reges: easque iure belli occupaturas vniuersam Cha-
nanā à Sidone vique Ægyptum. Iussit etiam genus ipsius, quod no-
lebat cum aliis permixtum, pudenda circumcidi, idque octaua die nati-
uitatis. causam verò nostræ circumcisionis dicam alibi. Consulente ve-
rò Abrahamo & de Ismahele, an esset victurus, responsum est, fore lon-
gæuū simul & multarum gentium parentem. Tum Abrahamus po-
steaquam Deo gratias egisset, euestigio circumcissus est cum tota fami-
lia, similiter & Ismahel, annum tunc agens decimum tertium: ipse verò
pater nonum iam agebat supra nonagesimum.

CAP. XII.

Quomodo Deus Sodomitarum gentem excidit flagi- tis eorum offensis.

Hedio &
Ruffinus.
Cap. 19.
Sodomitarū
flagitia.
Angelos A-
brahamus
suscipit ho-
spitio.

PER idem tempus Sodomitæ diuitiis & abundantia pecuniarum elati,
tam in homines contumeliosi erant, quā erga Deum impij: quippe
qui neq; beneficiorum eius meminèrant, & hospites auersabantur, de-
nique mutuis etiam libidinibus sese incestabant. His rebus offensus
Deus decreuit superbix pœnas de illis sumere, & regionem eorū adeò
vastam reddere, vt posthac nec plantas nec fructum vllum produceret.
His ita decretis de Sodomis, Abrahamus conspicatus tres Angelos (se-
debat enim ad quercū Mambræ pro foribus domicilij sui) ratus esse ho-
spites, assurgens salutauit eos, rogantq; vt ad se diuercentes fuerentur
hospitio. illis verò annuentibus iubet panes è simila fieri, & mactatum
vitalium ac assatum sub quercu discumbentibus apposuit. at illi visi sunt
ei come-

et comedere, & de vxore querebant, vbinam esset Sara, quo referente, intus enim esse: aiunt se aliquanto post reuersuros, eamq; inuenturos iam matrem, muliere autem arridente, & negante fieri posse vt liberos gigneret ipsa nonagenaria, e marito centesimum annum agente: non sustinerunt amplius simulare: sed fassi sunt se Dei esse Angelos: & quod missi essent, vnus nunciatum de filio, duo vero ad delendos Sodomitas. Quia audito Abrahamus indoluit propter Sodomitas, & surgens deprecatus est Deum, ne promiscue iustos cum iniustis perderet. Deo vero negante quæquam Sodomitarum esse bonum, alioqui si vel decem inter eos essent, omnibus remissionem fuisse poenam. Abrahamus destitit, Angeli vero peruenierunt Sodoma. ciues autem cum vidissent adolescentes forma præstantes ad Lothum diuertisse, ad illudendum per vim ætati eorum sunt versi. Lotho vero suadente continerent se, ne in probum hospitium ruerent, sed hospitio suo non nihil honoris haberent: aut si repere sibi non quirent, filias se pro illis eorum libidini exhibiturum: ne sic quidem parere voluerunt. Deus aut illorum audacia commotus ad iram, ipsos quidem excreauit, ne in ædes introitum inueniri possent, ceterum Sodomitarum populū vniuersum ad supplicium adiudicauit. Lothus aut ab ipso præmonitus de futuro excidio, discessit inde, assumpta etiā vxore & duobus filiabus etiā tum in nuptis. sponsi enim earum monente de excundo cōtemperant vt delirum qui talia diceret. Tum Deus iaculatur telum in urbem, eamq; cum ipsis incolis exurit, & agrum quoq; patri deuscat incendio, quæadmodum mihi iam dictum est in cōmentarijs quos de bello iudæico prodidi. Ceterum Lothi vxor inter abeundum sustinens ad urbem respiciens, & curiosius cladem hanc contra mandatum Dei spectans, in statuam salis est versa. dictum est mihi iam & de illam exat hodie quoque ipse vero cum filiabus in paruum quoddam rus ecessit, cui soli ignis omnia circumquaque vastans pepercit. id Zoor nunc usque vocatur, sic paruum Hebræorum lingua significante. In hac solitudine vitam inopem aliquātisper tolerauit, puellæ vero vniuersum genus humanum extinctum iata, æstu circumuento parente, cum inscio sunt cōgregatæ, carantes ne totum genus deficeret, ex hoc congressu nati sunt filij: maiori Moabus, ac si dicas e patre iuniori Ammonus, quod nomen significat filium generis. Horum alter Moabitarum fuit autor, magnæ gentis etiam nostra ætate, alter vero Ammonitarum. virique Syriam Cælen incolunt. Et in hunc modum Lothus reliquit Sodoma. Abrahamus autem migravit in Gerara Palestinæ, Saram ac si sororem secum ducens, eadem arte qua quondam, nimirum insidiarum metu timebat enim Abimelechum eius loci regem: qui & ipse amore Saræ captus, ea potiri cupiebat. eam cupidinem morbus grauis impediuit diuinitus immissus: atque ita medicorum ope destitutus, in somnis admonetur, abstinere se ab iniuria coniugis hospitis. mox cum melius scire habere cœpisset, indicat amicis, quod Deus sibi hunc morbum immisisset vindicans ius hospitis. & vxori eius ab iniuria cauens. non enim sororem esse, sed vxorem legitimam. Hæc locutus Abrahamum de cōsilio amicorum accersitum, securum esse de pudicitia cōiugis iubet. Deū enim eius curā habere cuius auxilio nihil turpe passam se illi restituere. idq; ita esse Deum testabatur, & mulieris conscientiam. ac ne expetiturū quidem eam fuisse, si nuptam esse sciuisset. ad hæc rogabat, vt æquo animo in se esset, Deumque propitium redderet. Et tunc apud se maneret.

An. mundi
2948.

Ante Chri.
nat. 1916.

Angeli Abra-
hamo filiū
nasciturum
nunciant, &
delendos So-
domitas.

Ad Lothum
Angeli di-
uertunt.

Sodomitas
Deo excreat.

Lothus cum
fuis serua-
tur.

In Zoor Lo-
thus euadit.

Explicatio
nominis Mo-
abus & Am-
mon.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 20.
Gen. 20.

Abimelech
amore Saræ
captus.

FLAVII IOSEPHI

An. mun.
di 2048.

Ante Chri.
natū 1916.

Bersabe iu-
ramenti
puteus.
Genes. 21.

Isaac risus.

nihil ei de fore: siue abire mallet, deductores est pollicitus, & omnia quo-
rum causa ad ipsum venisset. Hæc locuto Abrahamus nec omnino hęc
consanguinitatem aiebat: esse enim fratris filiam: & sine hac simulatio-
ne parum tutam peregrinationē credidisse. ac ne morbi quidem cau-
sam ei se fuisse excusabat. Quin & salutem regis sibi curæ futurā, & man-
surum quoq; cum illo libenter. tum rex tam agri quàm pecuniarū par-
tem ei cessit: & conditiones pacis bona fide vtrinq; seruandas dixit, for-
dere cum eo super puteo quodam iesto, qui Bersabe vocatur. ea vox iura-
menti puteum significat: & id nomē & hodie locus seruat. Nec ita mul-
tò post Abrahamus filium è Sara suscepit, iuxta promissa Dei, quē Isaac
cum nominauit. Sic risus Hebræis significatur. siquidem risus Saræ, dū
proles ei iam natu grandi præter expectationem promittitur, in causa
fuit huius appellationis. ipsa enim erat nonagenaria, Abrahamus verò
annorum centum, ipso anno quo Isaacus est natus. cum octaua mox die
circumcidunt, qui mos adhuc Iudæis durat, vt post totidem dies circum-
cisionem celebrent.

CAP. XII.

De Ismahele Abrahami filio, eiusq; posteris Arabibus.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 21.
Gen. 21.

Iudæi octa-
uo die circū-
cisionē ce-
lebrant, Ara-
bes post de-
cimumter-
tiū annū.

Ismahele cū
matre Abra-
hā ablegat.

Angelus Dei
occurrit Agar

Duodecim
Ismahelis
liberi.
Genes. 25.

Nabathæa
regio.

ARabes verò post decimumtertium annum id faciunt. Ismahel enim
Agentis eorum autor Abrahamo è concubina natus, post tantum tem-
poris est circumcissus, de quo iam dicendum. Amabat Sara Ismahelem
ab initio, è famula Agare natum, non secus ac si ex se esset genitus. ale-
batur enim in spem successionis. verum postquam ipsa Isaacum peperit,
non amplius æquum censebat Ismahelem cum hoc educari: quippe qui
natu maior, defuncto communi patre iniuriam ei facile inferre potuis-
set. Suasit igitur Abrahamo vt cum vnà cum matre aliquò ablegaret. il-
le verò primum non aduertebar mentem ad Saræ consilium, rem atro-
cem ratus, puerum nondum adultum & mulierem egenā ablegare tan-
dem verò approbante Deo, Saræ voluntati paruit: puerumq; matri cō-
misit, nondum per se peregrinationi aptum: & dato eis vtre aquæ ac pa-
nibus iussit ire quò eos necessitas duceret, & cū defecisset cominea-
tus, in anxietate erat mater. cumque nihil aquæ superesset, deposito sub
abierte puero animam agente, ne spectatrix esset expirantis vltimus
pergebat. cui occurrens angelus Dei, & fontem in propinquo indica-
uit, & curam educandi pueri habere iussit. sperandam enim illi eximiā
felicitatem è salute Ismahelis. tum verò mulier meliori spe concepta,
cū incidisset in pastores, eorum benignitate miseriam euasit. Post-
quam autem ad virilem ætatem peruenit, vxorem ei coniunxit Egy-
ptiam genere, vnde & ipsa erat oriunda: ex qua Ismahel duodecim su-
scipit liberos. hi erant, Nabzoth, Cedarus, Abdeel, Edumas, Massā-
mus, Memassus, Masmelus, Chodamus, Themanus, Ieturus, Naphæsus,
Calmasus. hi quicquid terrarum est, Euphratem inter & rubrum mare
habitant, Nabathææ nomine regioni indito. Sunt autem hi à quibus

Arabes gentem suam eiusq; tribus denominauerunt, tum pro-
pter ipsorum virtutem, tum propter Abrahami
autoritatem.

De Isaco

CAP. XIII.

*De Isaco legitimo Abrahami filio.**An. mundi**2074. An.**Christum**nat. 1890.**Gen. 22.**Hedio &**Ruffinus**Cap. 22.**Abrahami**obedientia.*

Isacum autem Abrahamus supra modum amabat ut vnigenitum, & quem in senectute Dei dono susceperat. hunc affectum & beneuolentiam parentum puer ipse magis ac magis accendebat, omni virtuti deditus, & tam parentes quam Deum colens: quo successore omnium fortunarum relicto, Abrahamus haud grauatim vita excessurus videbatur: id quod ipsi Dei benignitate contigit. Volens tamen pietatis eius periculum facere, Deus apparuit ei: enumeratisq; omnibus beneficijs in eum collatis, ut victoriam illi de hostibus olim concefferit, utq; praesenti felicitate suo fauore frueretur, filium Isacum poposcit ut sacrificium & victimam sibi offerret. iubebar autem ut in montem Morium subductum holocaustum faceret. sic enim pietatem eius illustriore fore, si vel filij salutem voluntati diuinæ posthaberet. Abrahamus verò nefas ducens quauis in re Deo morem non gerere, quin potius per omnia parendum ei per quem omnes viuerent, celans uxorem tam Dei mandatum, quam suam de pueri eade sententiam. ac ne famulorum quidem vlli rem indicans, ne fortè aliquis sibi obstaculo esset, absumpro Isaco cum duobus seruis, impositisq; in asinum rebus ad sacrificium necessarijs, proficiscebatur ad montem. ac biduum quidem comitati sunt eum serui. tertia verò die cum iam in prospectu esset mons, relictis alijs in campo cum solo puero ascendit in montem, in quo post David templum constituit: ferebantq; secum quicquid ad sacrificium pertinet, absq; victima. Isaco verò qui tum vigesimum quintum annum agebat, aram apparante, percontanteq; quidnam mactaturus esset nullam habens hostiam: tum ille Deum daturum aiebat, qui potens esset hominibus & quæ non habeant largiri, & quæ habeant adimere, si in illis fiduciam collocent. daturum ergo sibi quoq; victimam, si quidem propitius esset his sacris interuenturus. postquam autem structa ara ligna imposuerat, omnibus apparatis sic inquit. Fili, mille votis te expetitur, postquam in hanc vitam venisti, summa cura ac sollicitudine educaui, nihil bearius existimans quam si te virum videre daretur, & tandem heredem meæ dirionis relinquere. Sed quoniam Deo visum est ut te susceperem, ac nunc rursus ut te amittam, sergenterose hoc sacrificium. Cedo enim Deo, quia nobis hunc honorem reposcit, pro perpetuo fauore quo nos belli ac pacis tempore est profecutus. Nunc lege naturæ natus cum sis ut moriaris, non vulgarem habebis vitæ exitum, sed à proprio patre patri vniuersorum Deo sacris ritu oblatu, ipso ut credere par est indignum te censente qui aut morbo, aut bello, aut alia quapiam humana calamitate de vitâ decedas: sed inter precamina & sacra animam tuam exceptam apud se collocabit: vbi memor cur te potissimum educauerim senectutem meam sustentabis, non quidem per te ipsum, sed Deum mihi curatorē tuo loco relinquens. tum Isacus haud. Isaci ad patrem quaquam à tanto parente degener, libenter hæc verba accepit, negans tentem re se dignum qui vnquam natus esset, si tam Dei quam patris decreto relinquitur. Iustans, non alacriter se præberet vtriusq; placitis: quandoquidem etiam si pater solus ita vellet, nefas esset non obsequi. iamq; minimum ab erat

Isac mactandus annum agit vigesimum quintum.

Oratio Abrahami ad Isacum ante mactatum.

FLAVII IOSEPHI

Gen. 22.
N. 1.
v. 1.

Arietem ad
victimam
loco Isaac
Deus offert
Abrahamo.

aberat quin perpetraretur facinus, ni Deus obstitisset. Inclamat enim
domine Abrahamum, neci pueri intercedens. Non enim cupidine san-
guinis humani, pueri exdem imperasse, neq; ut quam patrem ipse fe-
cerat, liberis per impietatem orberet, sed ut probaret eius animum, an
etiam talibus iussis pariturus esset. nunc cognita eius promptitudine ac
præcellenti pietate ratum se habere quicquid illi hæcenus concesserat.
non defuturam autem nec in posterum suam providentiam, tam ipsi
quam eius generi. hunc quoq; filium longissimo tempore victimum, vi-
relicturum. prædixit etiam fore ut genus eorum in multas gentes cre-
sceret, nec minus opibus quam numero augetetur: ipsorum etiam au-
nanza bello quæsitæ. usque ad invidiam omnium exterarum gentium
fortunatos fore. Hoc oraculo reddito, Deus illis arietem ad victimam
ex improviso præsto esse voluit. At illi ex insperato sibi redditi, audi-
ta deinde victima incolumes ad Saram se receperunt: vixeruntq; bea-
ti, omnes eorum conatus Deo prosperante.

C A P. X V.

Sara obitus Abrahami coniugis.

An. mundi
2087. Ante
Christum
nat. 1877.
Fiodio &
Rufinus
Cap. 23.
Gen. 23.
Ætas Sara,
127. anni.

Sara autem non multo post mortuæ, cum vixisset annos viginti sep-
tem supra centum. Sepulta est in Hebrone, Chananzis publice ius
sepulchri offerentibus. Abrahamus tamen maluit sepultura locum qua-
dringentis siclis emere de Ephremo quodam Hebronensi ciue: ubi mo-
numenta eius & posterorum sunt edificata.

C A P. X V I.

*Quomodo è Chatura Abrahamo nupta Troglodytarum
gens provenit.*

An. mun-
di 2087.
Ante Chri-
stum nat.
1877.
Gen. 24. 25.
Troglodita-
rum origo.
Libya deno-
minatur A-
phrica.
Alexander
Polyhistor.

Post hæc duxit Chaturam, ex qua nati sunt ei filij sex, viri prudentes
& industrij, Zembranes, Iazares, Madanes, Madianes, Lusubæus, Su-
us: qui & ipsi filios habuerunt. Suo Sabæanes natus est & Dadanes. hu-
ic Latulimus, Asurus, Laure. Madanis vero fuerunt, Ephra, Ophres, A-
nochus, Ebidas, Eldas. His omnibus filijs ac nepotibus Abrahamus do-
ducendi colonias fuit autor, occupaveruntq; Troglodyticam regionem,
& Arabiæ Felicis quicquid ad rubrum mare pertinet. Fertur etiam
quod hic Ophres cum exercitu profectus occupavit Libyam, quam
postea nepotes eius tenuerunt, Aphricam ab ipso denominatam. Atte-
stat hanc opinionem & Alexander Polyhistor sic scribens: Cleodemus,
inquit, propheta, cognomine Maichus, qui ad imitationem Moysis legis-
latoris Iudaorū historiam contexuit, narrat Abrahamū è Chatura ali-
quot filios suscepisse, tres nominatim recensens, Aphram, Surim, Ia-
phram. à Suri appellatam Assyriam. ab Aphra verò & Iaphra urbem
Aphram & regionem Aphricam nominatas. hos enim ductu Herculis in
Libya

Libya militasse contra Anteam. Herculem etiā ex Aphrē filia genuisse filium Dedorum, ex hoc Sophonem prodatum, à quo Sophaces barbari habent nomen. Isaco autem iam fermē quadragenario Abrahāmus pater coniungere volens uxorem Rebecca Nachoris fratris sui neptem, mittit maximum natu famulorum ad sponsalia, prius accepta fide obligatum modus verò deuinciendi fuit talis. Subditis alter alteri manibus sub tœmora, Deum ita testem inuocabant eorum quæ destinauerant. Misit etiam dona ad illos, vel rata illic vel nunquam ante visa. Profectus autem famulus diurnum iter faciens, cō quod difficilis esset transitus per Mesopotamiam hyeme propter coeni altitudinem, æstate ob aquarum inopiam: ad hæc propter latrocinia quæ vitari non poterant, nisi à cauitis, tandem peruenit ad urbem Carras. & cum venisset in suburbium, incidit in complures puellās euntes aquatum: moxque inter se precatur, si Deo gratæ forent hæc nuptiæ, vt inter illas inueniretur Rebecca, ad quam filio desponsandam Abrahamus cum miserat: & hoc signo dignosceretur, quod cæteris negantibus ipsa potū roganti præberet hæc secū volutans accedit ad puteū, posceas ab eis potū. illis verò causantibus aquam se non sine labore acquirere, quam domum deferant, non alijs præbeant: vna omnium obiurgatis reliquis negando eas vnquam inter homines versatas, quæ ne aquam quidem impartirent, benigne hospiri potū offert. at ille certa iam spe de euentu concepta, volens tamen verum cognoscere, collaudata prius virginis indole & benignitate, quæ vel cum sua fatigatione rogati subministrare non grauaretur, sciscitatur ex quibus nam esset parentibus: gratulatus eis talem filiam, & imprecatus vt eam ex animi sententia viro probò elocarent, ex quo germanos ac legitimos liberos pareret. puella in hoc quoque ei gratificatura genus suum indicat. Rebecca, inquit, mihi nomen est, pater verò fuit Bathuel. quo defuncto Labanus frater meus & domum curat & matrem, meæ quoque virginitatis tutor. His cognitis homo gaudebat ob ea quæ sibi acciderent, quæque audiisset: manifestò cernens Deum hoc iter prosperare. prolato deinde monili & alijs quibusdam ornamentis quibus ætas ea delectatur, obtulit puellæ, dicens hanc esse gratiam & honorem pro communicato potu, ipsamque dignam quæ accipiat, cum inter tot virgines bonitas eius emineat: rogabat etiā vt ad domesticos ipsius diuertere liceat, quandoquidē nocte iam apperente ulterius progredi nō datur. ferre se mundū muliebrem magni precij, qui nusquā tutior esse possit quàm apud eos quorū probitatem iam esset expertus. coniecturam enim se facere ex ipsius moribus, matrē quoq; & fratrem pari humanitate esse præditos, neq; grauatim hospitē admissuros, præsertim ipsis nec oneri nec sumptui futurū, ad hæc illa, bene cum de parentum humanitate coniectare, sed non recte facere quod tam illiberales suspicerat. omnia enim sine precio habiturū, indicaturā tamen prius Labano fratri, cuius permissū ipsum adducturam. quo factō postquā adduxit hospitē, serui Labani camelos curandos acceperunt, ipse vero ad coenā eum secum duxit quæ peracta sic eum & matrē puellæ est allocutus. Abrahamus filius est Tharri, vester aut cognatus. Nachores enim tuorum mi matrona liberorum auus, Abrahami erat frater, eodē patre eademq; matre progenitus is nunc mittit me ad vos, postulans hanc virginem filio suo coniugem dari, quem legitimum habet & vnicū, ad omnium suarum facultatum hæreditatem

Hedio &
Ruffinus
Cap. 24.
Isaac Rebecca
cam uxorem
ducit.
Mos veterib.
iurandi.
Anno mundi
2089.
Ante Christi
nat.
1875.

Rebecca familiaritatem
contrahit cū
Abrahami
seruo.

Oratio serui
Abrahami &
Rebecca.

FLAVII IOSEPHI

Anno millesimo
di 2124.

Ante Christi
sum nat.

3840.

Hedio &
Ruffinus,
Cap. 28.
Gen. 25.

tatem educatum. cui cum posset opulentissimam quamvis x. eius regionis foeminis deligere, non est ita visum: sed malens hunc honorem cognationi suae habere, procurat has nuptias: cuius voluntatem nolite contemnere. diuino enim fauore praeter alia quae mihi feliciter in hoc itinere successerunt, & puellam hanc & vestras aedes inueni. propinquus enim iam oppido, conspiciatus multas virgines puteum petentes, optavi ut in hanc inciderem: quod & factum est. has igitur nuptias auspice Deo conciliatas, vos quoque vestra auctoritate ratas habetote. & Abrahamum qui me tam accurate huc misit, vestro annutu honorate. illi vero tum quod rem tam optabilem approbarent, tum quod Dei sententiam accedere cognoscerent, mittunt eam quibus postulabatur conditionibus: duxitque illam Isaac, facultatum paternarum iam dominus.

CAP. XVII.

De obitu Abrahami.

Abraham moritur
etatis
anno 175.

Defunctus est autem Abrahamus non ita multo post, vir in omni virtute eximius, & pro sua insigni pietate Deo egregie carus, Vixit annos 175, sepultus est in Hebrone iuxta uxorem Saram, communi cura filiorum suorum, Isaci & Ismahelis.

CAP. XVIII.

De Isaci filijs Esao & Iacobo, & nativitate eorum ac educatione.

Hedio &
Ruffinus cap.
26.
Gen. 25.

Defuncto autem Abrahamo vxor Isaci gerebat vterum: cuius mole crescente indies, anxius consuluit oraculum. Responsum est, gemellos ei parituram Rebeccam, & ab utroque descensuram gentem auctori suo cognominem: & quae minor videbitur, eam fore potiorē. nec multo post, sicut praedictum erat, nascuntur ei gemini, quorum grandior à capite ad pedes erat hispidus. minor vero exeuntis ante se calcaneum retinebat pater autem amabat seniores Esau ex re cognomen habentem. nam Hebraei pilos vocant Seir. Iacobus vero iunior à matre amabatur. Fame autem in ea terra grassante, Isaac volens ire in Aegyptum propter ubertatem regionis peruenit Gerara, Deo sic iubente. rex autem Abimelech excepit eum, quia hospitij & amicitiae ius inter eum & Abrahamum intercesserat. cumque hominem initio magna benevolentia prosequeretur, motus invidia non potuit in eo affectu permanere. videns enim Deum Isaco propitium, suumque fauorem declarantem, expulit illum. at ille expertus mutatum praeter invidia, secessit non longè à Geraris in locum qui vocatur Faucees. ibi dum foderet puteum, pastores irruentes aggressi sunt armis opus impedire: sed illo viro cedente, visi sunt vicisse. mox cum alio loco fodere coepisset, rursum vi prohibentibus alijs Abimelechi pastoribus, hunc quoque puteum imperfectum reliquit, prudenti consilio meliorem occasionem expectans. qua deinde oblata, rege sponte fodiendi potestatem faciente, puteo Rooboth nomen imposuit, quod significat amplum. è prioribus vero alterum vocavit Escon hoc est pugnam: alterum Siennam, hoc est inimici-

Isacus peruenit
Gerara.
Genes. 26.
Abimelech
Isacum in-
vidia motus
expellit.

inimicitiam. Itaq; Isaci potētia cum opibus indies magis ac magis cre-
 scbat. Abimelech autē rarus contra se fortunas Isaci augeri, cum quo
 parum sincere consuetudinem habuerat, & qui ob simularis suspicio-
 nem aliquantisper secesserat, veritus ne quando apud eum plus recens
 offensa quam pristinz amicitiz memoria valeret, neue iniuriam accep-
 tam vlcisceretur, profectus ad illum amicitiam cum eo renouat, vno ē
 suis amicis arbitro adhibito. cumq; Isacus pro naturz bonitate iniurias
 suas paternę amicitiz libenter donaret, voti compos domum est reuer-
 sus. Alter autem filiorum Isaci, in quem pater erat propensior, quadra-
 ginta annos natus, duxit Adam Helonis, & Alibamen Eſebeonis, dyna-
 starum inter Chananicos filias, idque autoritate propria, ne patre qui-
 dem consulto. neque enim ille permissurus erat, si filius ipsius senten-
 tiam ipsius expectasset, quippe qui non delectabatur affinitate eius re-
 gionis hominum. nolens tamen molestus esse filio, iubendo eum, vt
 mulieres missas faceret, decreuit rem totam silentio transmittere. Sed
 cum esset senex, & visu orbatus, accito filio, prefatusque ætatem, per
 quam etiam si excitaris calamitas non accessisset, non liceret sibi am-
 plius Deum solito cultu venerari, iussit eum venatum ire. Cara, inquit,
 vt quod poteris capias, & para mihi cœnā: qua sumpta precabor Deum,
 vt tibi dignetur esse auxiliator & adiutor per omnē vitam tuam. nam
 mea finis quā longē absit incertus sum: qui prius quā me opprimat,
 æquum est vt meis precibus Deum tibi faciam propitium. Vadit Esau
 venatum: interim Rebecca malens Iacobo Deum propitium, etiam
 præter Isaci mentem, iubet eum hædis iugulatis cœnam instruere. ille
 obsequitur matri, iussu ipsius omnia faciens. cœna verò parata, circum-
 volutis hædino exuuiis brachijs, vt cōtactis pilis Esau credetetur: nam
 cetera omnino similis vt gemellus, hoc solo differebat: sollicitus ne ma-
 turē in malo dolo deprehēsus pro faustis precaminibus diras impreca-
 tiones reportaret, apponebat cœnam patri. at Isacus sentiens in voce
 nonnihil peculiare, aduocat filiū. illo verò protendēte brachium hædi-
 na pelle amictum: voce, inquit, propior es Iacobo, attamen ob pilosita-
 tem Esau mihi videris. nec quidquam doli suspicans, iam cœnatus ad
 Deum precibus inuocandum se vertit. Domine, inquit, omnium secu-
 lorum, & conditor omnium creaturarum, tu patri meo maxima bona
 pollicitus, etiam mihi præsentem felicitatem es largitus, meis quoque
 posteris propitium te fore, & maioribus beneficijs eos cumulatuum
 promissisti. hic tuus fauor perpetuus sit precor, neue me propter hanc
 debilitatem despicias, quæ facit vt magis etiam ope tua egeam. Serua
 puerum hunc propitius, & ab omni calamitate illæsum custodi. da ei
 vitam felicem, & possessionem honorum quæ in tua sunt potestate.
 fac eum formidabilem inimicis, apud amicos gratiosum. Sic ille Deum
 inuocabat, putans se Eſau benè precari. vix absoluerat preces, cum E-
 ſaus à venatu reuertit, & Isacus intellecto errore nihil tamen est com-
 motus. Esau verò postulabat vt sibi quoque sicut fratri faceret. dene-
 gante id patre, eo quod omnes preces in Iacobum absumpsisset, iuge-
 bat quod voti compos non esset. quin & pater mœrore eius motus, stu-
 dijs quidem venandi, & robore corporis armorumque præstantia cele-
 brem fore prædicit, eamq; gloriam tum ipsi, tum eius posteris mansu-
 ram sempiternam: seruiturum tamen fratri. Cæterum cum Iacobus ti-
 met fratem, ne pœnas à se exigeret ob circumuentum in votis fa-
 ciendis

An. mundi

2124.

Ante Chri.

stum nat.

1840.

Abimelech

amicitiā re-

nouat cum

Isaco.

Vxores Esau.

Genes. 27.

Isaac mittit

venatū Esau.

Ann. mun-

di 2186.

Ante Chri.

stum na-

tum 1778.

Matris hor-

ratu Iacob

fratris bene-

dictionem

anteuētit.

Esau sibi

quoq; bene-

dictionem

postulat.

Hedio &

Rufinus

Cap. 27.

FLAVII IOSEPHI

An. mxx- di 2186. eiendis patrem, mater eum huic periculo eximit persuadet enim matri, ut Jacobo Mesopotamensem uxorem daret, propinquam genere, iam enim etiam Esau duxerat Basemmathen Ismaelis filiam. Male enim **Ante Chri.** Chananzis volebant Isaac cum suis, priori affinitate offensi, in quo- **rat. 1778.** rum gratiam filius Basemmathen duxit, quam postea magis quam ca- teras dilexit.

CAP. XIX.

De Iacobo metu fratri in Mesopotamiam profugo.

Genes. 28. Iacobus autem in Mesopotamiam missus à matre, ducturus auunculi sui Labani filiam, consentiente etiam patre iter faciebat per Chananzam: cumque similitatem haberet cum ea gente, nolebat ad quenquam divertere. sed sub dio quiescebat, lapide vice pulvini capiti subiecto cui dormienti visio talis est oblata. Videre videbatur scalam à terra ad cælum pertingentem, & per eam species descendentes, supra humanam naturam augustas: & in summa scala Deum manifestè apparentem, & nominatim se his verbis compellantem: Iacobe, cum sis patre bono, & auro ob suam virtutem celebri prognatus, non debes presentì necessitati succumbere, sed meliora potius sperare. Meo præsidio magna te manet felicitas. nam & Abrahamum ego è Mesopotamia huc adduxi pulsum à cognatis, & patrem tuum beatum reddidi, nec tua conditio deterior est futura. quare bono animo hanc viam perge, frater, accedent inde & liberi. eorum numerus erit magnus, & ipsi rursus maiorem prolem post se relinquent. his ego terræ huius imperium dabo, & eorum posteris, qui repleti sunt terram omnè & mare quam latè sol aspicit. tu ne cedi ulli vel labori vel periculo, cui curam mihi committens & nunc, & magis etiam in posterum. hoc oraculum Deus sacrificaturū Iacobo reddidit: quo latus vngit lapidem in quo dormienti tanta spes votum Deo affulsit, & votum Deo facit sacrificaturum se illic, si incolumi & facul-
Scala Iacobi. tatibus aucto reditus contingeret: quod post reuertens soluit, omnium
Verbum Dei ad Iacobum. bonorum suorum decimis oblaris. honorem etiam loco addidit, Bethel id est, domicilium Dei. nominato: quod græcis domiciliū Dei significat. Pergens deinde corp-
Iacobus se sacrificaturū Iacobo reddidit: tota iter in Mesopotamiam, tandem pervenit Carras & cum pastores offendisset in suburbio, & adolescentes ac puellas ad puteum quendam
Genes. 29. sedentes, poposcit potū. hinc orro sermone percontatus est an nossent quendam Labanum suum popularem. si forte adhuc sit superstes. aiunt
Iacobus in Mesopotamiam pervenit Carras ad cognationē matris. omnibus sibi notum. neq; enim talem esse ut ignotus esse possit. quin & filiam eius vnā pascere, demitariq; se quod nondum adsit. ex ea facile
Iacobi cum Rachel colloquium. quæ cuperet cogniturum. vix hæc verba finierunt, cum puella accedit comitantibus suis pastoribus. ei Iacobum offendit, dicentes hospitem de ipsius patre sciscitari quæ puellariter gauisa Iacobi aduentu, rogabat
Rachel insigni forma prædita. quisnam & unde ad eos veniret, & cuius rei causa: addens optare se ut possent illi gratificari, quacunque re opus haberet. Iacobus verò non tam cognatione aut huius affectu quam insigni puellæ forma captus, obstupuit, ut qui per paucas viderat pulchritudine huic conferendas. Mihi, inquit, tecum & cum tuo patre, siquidē Labani es filia, antiquior intercedit necessitudo, quàm sit vel tua ætas vel mea. Tharro enim
Abraha-

Abrahamus, Aranes, & Nachores fuere filij, ex his Bathuelus tuus avus Nachoris fuit filius: Abrahami vero & Saræ Aranis filiz Isacus, meus pater. est & propinquior ac recentior necessitudo, qua sumus mutuo devincti. Rebecca enim mater mea, Labani patris tui soror est eodem patre ac matre genita. itaque consobrini sumus ego & tu. & nunc venio salutaturus vos, cognationisque officia, ita ut par est, renouaturus. At illa memor eorum quæ de Rebecca ex patre, ut fit, audierat, sciensque parentes desiderare aliquid de ea cognoscere, præ amore patris lachrymabunda ruit in collum eius, complexoque iuvene: optatissimam, inquit, & maximam voluptatem affers patri cum tota familia, qui nunquam matris rux obliuiscitur, crebram. lius mentionem faciens eumque nuncium cum quantavis felicitate non permutaret. tum iubet ut è vestigio se ad patrem sequatur, neue diutius eum hac voluptate fraudet. His dictis adduxit eum ad Labanum: & agnitus ab auunculo, tum ipse fuit securus iam apud suos, tum illis inexpectato aduentu magnam voluptatem attulit. Post aliquot autem dies Labanus gaudere se quidem eius præsentia magis quam verbis exprimere posset aiebat, rogabat tamen quamobrem venisset relictis parentibus ætate confectis, & qui ipsius obsequijs ægrè carerent pollicebatur etiam benignitatem & operam suam in quacunque re opus haberet. Iacobus vero totam ei causam recensuit. Isaco esse filios geminos, se & Esau. eum quia fraudatus sit patris fausta imprecatione per matris artem in se translata, cupere se interimere, quasi raptorem principatus à Deo destinati, & reliquorum votorum paternorum. hanc esse causam sui aduentus, & mandata matris, præsertim cum omnes sint inter se consanguinei, sed propiore gradu mater. Sperare se in rebus angustis post Deum præsidium maximum in auunculo reperturum. Labanus contra omnem illi humanitatem pollicetur, tum propter communes avos, tum etiam ut affectum sorori absentis debitum erga ipsum præsentem declararet. vellet se eum gregum suorum magistris præficere & quando ad suos reuertere libuerit, nec in donatum nec in honoratum abiturum, quemadmodum tam propinquè cognatum deceat. ad hæc Iacobus, se vero libenter accipere conditionem quantumvis laboriosam, sed æquum esse mercedis loco sibi dari Rachelis coniugium, quam & ipsius virtutis causa diligeret, & quia eius opera in tale hospitium sit introductus. amor enim puella cogebat eum hanc mentionem iniicere. ibi Labanus ipso vultu læticiam præferens, eius petitioni annuit, negans tibi optatiorem generum potuisse contingere: sed opus esse ut aliquandiu secum maneat. in Chananzam enim non missurum filiam, quin & sororis in tam longinquam regione nuptam data propemodum poenitere. His assentiente Iacobo, de septem annis est conventum. tot enim voluit servire mercede apud socrum, ut dato virtutis specimine, magis cognosceretur quinam vir esset. ceterum elapso præstituto tempore Labanus epulum nuptiale apparat. noctu vero non sentiente Iacobo inducit in thalamum alteram filiam Rachele maiorem natu, facieque non admodum liberali. at ille vino & tenebris fallentibus, congressus est cum ea. luce deinde cognito errore exposulabit eum Labano ille veniam petebat necessitati, qua cõpulsus hoc fecerit. non maliciose, inquit, Liâ supposui, sed cõsuetudine regionis huius cogente. nihil tamen hoc oberit Rachelis coniugio, sed dabo eam tibi videnti ac scienti post alterum septennium. Pas-

Ann. mun-
di 2186.

Ante Christi
sum natum
1778.

Iacobi cum
Labano collo-
quium
Ann. mun-
di 2193.

Ante Christi
sum natum
1771.

Iacobus mer-
cedis loco
perit Rache-
lis coniugium.

Iacobo Ra-
chelis loco
Liâ in thala-
mum indu-
citur.

FLAVII IOSEPHI

*An. mun-
di 2193.*

*Ante Chri-
stum natū*

1771.

*Nomina fi-
liorum Ia-
cobi & ex-
plicatio.*

*Genes. 30.
Rachel Iaco-
bo Balam ad-
ducit.*

*Lia Zelphā
adducit Ia-
cobo.*

*Anno mun-
di 2206.*

*Ante Chri-
stum nat.*

1758.

*Genes. 31.
Iacobus cum
v. oribus fi-
lijs & gregi-
bus incio so-
cero profi-
ciscitur.*

*Rachel parē-
tis Deos au-
fert.*

*Laban Iaco-
bum perse-
quitur. Deus
verō à pro-
posito eum
deterret.*

*Labani con-
tra Iacobum
accusatio.*

sus est hoc sibi persuaderi Iacobus: nec enim aliter facere poterat ame-
re puellæ deuinctus: & exacto altero septennio Rachelem duxit. Erant
autem ambabus famulæ additæ à patre, Zelpha Lia, Racheli Bala, ne-
quasquam ancillæ, subditæ tamen. sed Liam malè habebat amor mariti,
quo sororem prosequeretur, expectabatque post partum se fore in pre-
rioridque assiduis precibus à Deo contendebat. cumque puer masculus
natus esset, & maritus ob hoc propensior in eam factus, Rubelum no-
minavit, qui sibi miseratione diuina contigisset. Sic enim interpreta-
tur hæc vox. Aliquanto post nascuntur ei tres alij: Simeon, quod signi-
ficat exorabilem ei fuisse Deum: Leui, quod est firmator societatis: Ju-
das, quod est gratiarum actio. Rachel autem verita ne propter fecun-
ditatem sororis deteriore apud maritum conditione esset, iubet famu-
lam suam Balam cum Iacobo cubare ex ea nascitur puer nomine Dan,
quasi dicas, Dei iudicium: & aliquanto post alter nomine Nephtholim,
ac si dicas artificiosum: quod mater arte certauerit cum sororis fecun-
ditate. Idem mox & Lia facit, sororis arte contra eam ipsam vsa. dedu-
cit suam famulam in sui mariti accubitus, ex ea quoque nascitur filius
Gadas, fortuito significante nomine: & post eum Aser, quod sonat bea-
tificum, quod mastram fecunditate se Lia duceret. Porro cum Rubelus
filiorum Lia maximus mandragoræ mala matri afferret, Rachel hoc
viso concupiuit hunc cibum, partemque à sorore precario petijt. Illa ve-
rò denegante, iubenteque contentam esse, quod honoris prerogatiuam
apud communem maritum haberet: Rachel mitigatura indignationem
sororis, ait se illi virum cessuram in sequentem noctem. quam gratiam
altera libenter accipiente, Iacobus cum Lia cubauit in Rachelis gra-
tiam. Rursum igitur ei filij nascuntur: Machares, quod nomen significat
ex mercede natum: & Zabulon, quod significat pignus beneuolentiæ:
præterque filia Dina. Tandem etiam Rachel peperit Iosephum filium: ea
vox significat additamentum. Hoc toto tempore, quod fuit annorum
viginti, pascuis soceri & gregibus præfuit. quo exacto, æquum esse aie-
bat, ut cum vxoribus ad suos reuertereetur. Socero verò non permitten-
te, clam hoc facere cogitabat: pertentabatque animum vxorum, quomo-
do laturæ essent peregrinationem, quibus cum gratum hoc esset, Ra-
chel sigillis etiam Deorum patriæ religionis sublati, vnà cum sorore
fugiebat: simulque vtriusque liberi & famulæ cum suis filijs, asportatis
etiā totis, quantæ erant, facultatibus. Adducebat etiam Iacob dimidium
pecorum, priusquam Laban rescire posset. sigilla verò Deorum secum
ferebat Rachel: non quod Deos coleret, quorum contemptum à mari-
to didicerat: sed ut si sortè pater fugientes assequeretur, haberet quo
confugeret veniam impetratura. Labanus autem post vnā diem cog-
ito Iacobi & filiarum discessu, indignatus persequeretur eum cum vali-
da manu, & septima demum die deprehendit eos in quodā colle quies-
centes: quumque esset dies serum, ab omni vi se continuit. per noctem verò
Deus in somnis illi visus vetuit ne quid in deprehensum in fuga gene-
rum cum filiabus durius præ ira cōsuleret: sed potius fœdus cum eo fe-
raret: neue paucitatem fugientium cōtemneret, alioqui se illis propug-
natorem futurum. Sequenti verò luce Labanus Iacobum ad colloquium
euocat, non dissimulans oraculum: quumque ille fidei eius se cōmisisset,
cepit hominem accusare, exprobrans quod pauperem omniumque ege-
num suscepisset, & de suis facultatibus abundè ipsi suppeditasset. Præ-
terea

tētea filias, inquit, tibi coniunxi, putans hoc pacto benevolentiam erga nos tuam fore firmiorem. tu verò neque matrem tuam & cōmunem sanguinem, neque vxores apud nos ductas, neque liberos quorum ego auus sum, reueritus, non aliter quàm hostem me tractasti. rapuisti mea bona, filiabus vt parentem fugerent autor fuisti: sacra patria domum tecum portasti, & apud maiores meos, & apud me in summa veneratione habita. & quæ vix hostis hosti faceret, tu cognatus, è sorore nepos, gener, hospes ac domesticus conuictor mihi fecisti. Iacobus contrà pro se afferbat, non sibi soli, sed omnibus esse inuatum patriæ desiderium, æquumque vt post tanti temporis moras tandem ad eam reuertatur. Quòd verò prædæ, inquit, abactæ crimen obijcis, ipse iniustitiæ sub alio iudice damneris. Cum enī in gratiam mihi pro facultatibus tuis conseruatis & auctis debeas, an non iniquum est agrè ferre quòd partem earum modicam vsurpauimus? certè quod ad filias attinet, scito nō hoc lzdendi animo à me factum, sed caritatis coniugalis hoc esse officium. sequuntur igitur non tam me quàm suos liberos. Hæc pro se: retorquebat deinde accusationem in ipsum, quòd auunculus ac socer duris mandatis eum per annos XX. vexauerit, & illa quidem quæ nuptiarum spectulerit, quāuis per se grania, sibi tamen leuiora fuisse: quæ verò postea secuta sunt, multo grauiora, quæ nemo nisi beneuolus perferret. etenim Labanus valdè iniquè Iacobum tractauerat. videns enim eum in omnibus rebus à Deo adiuuari, pollicebatur ei daturum se futuros fœtus, modo quicquid album nasceretur, modo quicquid nigrum. cū verò magno numero nascerentur, quæ Iacobo destinata essent, non seruabat fidem in præsens, sed in proximè sequentem annum promittebat, quòd esset ad rem attentior, promittens quidem eo quòd non speraret tantum prouentum, ac mox vbi prouenerat fallens. sacras tamen effigies permissum est inquirere. Rachel autē cognito patrem permissa potestate vti velle, deponit sigilla in sarcinam cameli qua ipsa vectabatur: sedebatque desuper dicens se menstruis laborare: & Laban destitit amplius inquirere, credens filiam sic affectam non fuisse sacris propius accessuram. Post hæc offensæ veniam pollicetur, vicissim alter amorem filiatum, idque iureiurando sanciunt. Hoc fœdus ictum est super monte quodam, vbi columnam crexerunt aræ specie: vnde Galades colli nomen factum, à quo Galadena terra est dicta. Post fœdus conuiuio celebrato, Laban ad sua rediit. Iacobo autem in Chananzam iter coeptum prosequenti visiones obueniebant, bonam spem in posterum facientes: cui loco Deicastra nomen indidit. Volens autem scire animum fratris erga se, præmisit diligenter cuncta exploraturos, timens cū propter veterem suspicionem: quos ita fratrem iussit alloqui. Vltro se patriam reliquisse, ne cum offenso fratre degeret. nunc credere tantum temporis spatium satis valere ad reconciliationem, ideoque redire cum vxoribus ac liberis & facultatibus industria quæsitis, vt se & quicquid earum haberet illi dedat. quandoquidem nihil felicius existimet, quàm ea quæ Deus largitus est, cum fratre habere communia. His nunciatis Esau vehementer exhilaratus, occurrir fratri cum CCC. armatis. At Iacobus, audiens eum obuiam properare cum tot armatis, extimuit valde. Deo tamen seruatore fretus providebat pro tempore ne quid detrimenti acciperet, vtque suos ab iniuria defenderet. Distributo igitur agmine alios procedere iussit, alios propere subsequi: vt si quis primos

An. mundi
2206. *Ante*
Christū na.
1758.

Iacobi ad Labani accusationem responsio.

Iacobi cōtra Labanum accusatio.

Labani contra Iacobū dolus.

Laban cum Iacobo fœdus sancit. Genes. 32.

Iacob ad Esau fratrem nuncios mittit.

Genes. 32.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 2106. **Ante** **Christ. nat.** 1758. **Jacob fratre** **muneribus** **reconciliat.** **Jacob luctatur** **cū spe-** **ctro & voca-** **tur Israhel.**

aggrederetur, ad sequens agmen haberent refugium: & hoc modo instructis qui circa se erant, præmittit quosdam ad fratrem cum muneribus. ea constabant iumentis multisq; ac variis quadrupedibus, accipietis placituri propter raritatem. veniebāt autem alij post alios, ut crebrius ocurrentes plures quā pro numero viderentur: & credibile erat donis placatum remissurum iram, si qua adhuc esset reliqua. quin & illud mandatum est præmissis, ut blandē hominem alloquerentur. His ita per totā diem dispositis, noctu movit agmen. Cumq; Iobacchū torrentem transissent, Jacobus aliquantū ab agmine relictus incidit in luctā cum spectro, ipse prior lacescit: eratq; superior: exclamat igitur mastū virtute qui non quemus adversariū, sed Angelum Dei vicerit: idq; illi esse magnæ felicitatis præagiū: genusq; eius nunquam defore, nec vllis vnquam humanis viribus posse opprimi, iussitq; illū posthac vocari Israhel: quod Hebræis Angelo reluctantē significat. Hæc sunt prædicta Jacobo id ipsum roganti. Cum enim sensisset Angelū esse Dei, precatus est ut ex eo solum suū cognoscere liceret. His dictis spectrum evanuit. Jacobus vero latus auditus, imposuit loco nomen Phanuel, id significat Dei faciē, sed quia latus nervum inter luctandū læsit, & ipse post co cibo abstinuit, & nobis illo propter eum vesci non licet. Cognito verō fratrem iam non longe abesse, iubet vxores procedere per se quanque cum pedissequis, ut è longinquo spectarent pugnam virorū, si eam frater mallet. ipse propior factus adoravit fratrem, non malē de se cogitantem. at Esau eo salutato, interrogabat de turba mulierum ac puerorū: & cū didicisset omnia, volebat eos deducere ad patrem. Jacobo verō excusante lassitudinem iumentorum, reuersus est in Sairam. illic enim habitabat, vernacula lingua loco ab hisutie sua denominato. Jacobus aut peruenit ad Scenas quas vocant, vetus nomen adhuc retinentes. inde profectus est Sicima, quæ est vrbs Chananzorum & cū esset celebritas apud Sicimitas, Dina vnica Jacobi filia venit in urbem ad visendum cultam mulierum eius regionis. qua visa Sychemis Emmoris Regis filius, aptæ stuprum obtulit: & correptus amore patrem suum rogauit, ut puellam vxorem habere liceret. Ille morem ei gerens, venit ad Iacobum, rogans ut filio suo Dinam in matrimonium collocaret. Iacobus vero qui neque negare poterat propter maiestatem rogantis, neq; fas putabat alienigenæ filiam nuptum tradere, deliberari spatium poposcit. Rex sperans Iacobum assensurum, abuit. Ille verō indicata filii iniuria sororis, & Emmoris petitione, iussit eos consultare quid facto opus esset. maior pars hærebat incerti quid esset agendum. Simeon vero & Levi vterini puellæ fratres tale consilium inter se capiunt. Obseruato festo die quo Sicimitæ voluptati & conuiujs operam dabant, inuasit noctu custodibus sopitos contrucidant: atque ita facillē vrbe poti, nates vn̄uersos interimunt vnā cū Rege ac filio, solis parentes feminis. quo facinore citra consensum patris perpetrato, sororem reducunt. Iacobum aut obstupescitū audacia tanta filiorum, indigneque ferentem, Deus per visum bono animo esse iussit, lustrare tentoria, sacrificiumq; quod olim post somnium illud in profectioe Mesopotamena voverat, persolvere imperat. itaq; dum lustrat, incidit in Laban Deos (nesciebat enim Rachelem eos furatam) his apud Sicima defecit in terram sub quadam quercu, profectos inde sacrificauit apud Bethel, ubi somnium illud diuinum viderat iter faciens in Mesopotamiam.

Jacob Esau fratrem accedit.

Jacobus peruenit ad Scenas.

Simeon & Levi Sicimitas contrucidant.

Jacob defecit in Laban Deos profectus.

nam. Progreſſus deinde in agrum Ephratenum, Rachelem ibi ex partu mortuam ſepelit, ſolam monumento cognatorum in Hebrone non illitam. Quam quum mirum in modum lugeret, infantulum nominavit Benjamin, eo quod doloris cauſa matri fuerit. Atq; hic eſt filiorum Iacobi numerus, mares duodecim, ſcemia vna. ex hiſ oſto legitimi, è Liſſex, duo è Rachele: quatuor verò è pediffequis, è ſingulis duo: quorum nomina iam dixi.

Inde venit Hebronem in Chananza ſitam, vbi Iſacus habitabat. Nec diuturnus fuit eorum conuiſtus.

C A P. XX.

Mors Iſaci & ſepultura in Hebrone.

Rebecca enim iam antè defuncta, Iſacus quoque eam ſequitur, non multo poſt filij reditum: & ſepultus eſt à filiis iuxta vxorem in Hebrone, in monumento parentum ſuorum. Fuit autem Iſacus vir Deo charus, & magna prouidentia dignus ab eo habitus, poſt Abrahamum patrem valde lōgo etiam tempore vixit. Mortuus eſt enim exactis cum virtute annis octuaginta quaque ſupra centum.

An. mundi
2006. Ante
Chriſt. nat.
1758.
Rachel ex
partu mor-
tur.
Hedio &
Ruffinus.
Cap. 28.
An. mundi
2270. Ante
Chriſt. nat.
1734.
Iſaac ætatis
anno 189.
moritur.
Gen. 35.

FLAVII IOSE-

PHI ANTIQVITATVM

IYDAICARVM LIBER

Secundus.

SVMMA CAPITVM LIBRI II.

Antiquitatum Iudaicarum.

- I. *Quomodo Eſau & Iacobus Iſaci filij diuiferunt habitatio-*
nem, ex quod Eſau Idumæa, Iacobo Chananeæ cōtigis.
- II. *Quomodo Iosephus Iacobi filiorum natus minimus propter*
ſomnia futura ſue felicitatis prænuncia in fratrum
inuidiam incurrit.
- III. *Quomodo Iosephus in Aegyptum venditus à fratribus, il-*
luſtri ibi factus eſt, & fratres tandem in ſua poteſta-
te habuit.
- IIII. *Quomodo Iacobus cum tota progenie ad ſilium migravit.*
- V. *De afflictionibus Hebræorum in Aegypto per annos 400.*
- VI. *Quomodo Moſe duce Aegyptum reliquerunt.*
- VII. *Quomodo mare ſciſſum Hebræis Aegyptios fugientibus*
viam aperuit.

FLAVII IOSEPHI

CAP. I.

Anno mundi

2236. An. Quomodo Esau & Iacobus Isaci filij diuiserunt habitationem,
re Christi & quod Esau Idumæa, Iacobo Chananea contigit.

nat. 1734.

Isaci filij ha-
bitationem
partiuuntur.
Genes. 25.

Esau primo-
genitus ob-
lenticulam
cedit.

Esau Edom
dictus.

Genes. 36.

Esau filij &
posterij.

Esuſto autem Isaco, filij partiti sunt inter se habitationem, nec ambo paternam retinuerunt: sed Esau Hebrone fratri concessa habitauit in Saira, & Idumææ dominatus est à seipso denominata. Adomus enim cognominabatur ob causam talem. Olim adolescens etiam tum reuersus à venatu famelicus effendit fratrem coquentem sibi ipsi in prandium lenticulam rohentem colore, quo magis etiam excitatus, rogauit, vt ex-
petitum sibi cibum traderet. at ille adiuuante fratris fame, ius primo-
geniti pro cibo dare eum compulit: coactus enim inedia, cessit ei suum
ius, interposito iureiurando. Ob eius cibi colorem à coltusoribus adole-
scentibus Adomus est per ludibrium cognominatus. Adoma enim He-
bræis significat rubens. id nomen post in regionē ipsius ditionis est de-
ruiatum, quod Græci in mollius deflexerunt, Idumæam dicendo. Ge-
nuit autem filios numero quinque. ex his Iaus, Iolamus, & Coreus eadē
matre Alibama nati: ex reliquis duobus Aliphazem Aza, Raguelem Mo-
sametha ei peperit. Hos filios habuit Esau. Aliphazæ item quinque legi-
timi filij fuere, Themanus, Omerus, Ophus, Iotham, Ocanazus. Nam
Amalecus erat nothus, è Thamna concubina genitus. Hi habitauerunt
Idumææ regionem quæ Gobolitis dicitur, & eam quæ de Amaleci no-
mine Amalecitis est appellata. Quondam enim latè parentem terram
Idumææ nomen complectebatur, cuius partes à primis colonorum in-
ductioribus denominata appellationes eas postea retinuerunt.

CAP. II.

Quomodo Iosephus Iacobi filiorum natu minimus propter somnia
suturae sue felicitatis prænuncia in fratrum
inuidiam incurrit.

An. mundi

2206. An

re Christi.

nat. 1658.

Genes. 37.

Hedio &

Ruffinus

Cap. 2.

Iosephus o-

dio & inui-

dia Iacobi fi-

lij prosequi

tur.

Iosephi so-

lumnium.

Iacobus autem ad tantam felicitatem peruenit, ad quantam vix ali-
quisquam. nam & opibus excellebat inter eius regionis homines, &
propter filiorum virtutes beatus erat ac conspicuus. nihil enim eis de-
erat, sed industrii fuere omnes, & generosa quadam fortitudine si-
mul ac prudentia præditi. Tantam autem ipsius felicitatis curam ge-
rebat cœleste numen, vt etiam ex rebus, sicut tum videbantur, aduer-
sis maximorum bonorum occasionem præberet, & per ipsum eiusq; li-
beros patribus nostris viam ad exitum ex Ægypto præstrueret ac præ-
muniret. Iosephum è Rachele sibi natum pater tum ob corporis præ-
stantiam, tum ob animi virtutem (erat enim prudentissimus) præ cæ-
teris liberis amabat. is parentis affectus odium & inuidiam fratrum in-
eum prouocauit. acceſſerunt eò somnia, quæ sibi visa patri ac illis indi-
cauit magnæ felicitatis prænuncia, quæ res etiam cōiunctissimos ad æ-
mulationē facile concitat. Visiones aut Iosephi fuere tales. Missus cum
fratribus à patre ad colligendas fruges messis tempore, visionē vidit quæ
non poterat existimari vna ex istis vulgaribus quales in somnis obuer-
sari

fari solent: eam ex perfectis fratribus interpretandum narrauit, dicens visum sibi præterita nocte suum iritici manipulum stare loco, illorū vero manipulos accurrentes adorare eum, quod videbatur & amplā fortunam ipsi prænunciare, & fratres quoq; in eius potestate futuros. At illi nihil tale Iosepho sunt interpretati, dissimulātes se intelligere: sed taciti precabantur irritum fieri prælagium, ipsumq; maiore etiam odio prosequerentur. Deus autem aduersus eorum inuidiam contendēs, alteram visionem Iosepho immittit, priore magis mirabilem. Vidit enim Solem cum Luna & undecim Stellis descendere in terram, & adorare ipsum. Hoc somnium in præsentia fratrum, nihil mali de illis suspicatus, patri indicauit, rogans vt interpretari dignaretur; quod ei nō mediocri fuit voluptati. Prælagiū enim somnij colligens, & sapienter euentū cōijciens, gaudebat eo quod ingens filio felicitas portendi videretur: venturum olim tempus quando tam à parentibus quā à fratribus adoratione dignus haberetur. Intelligebat per Solem ac Lunam patrē & matrem, quod altera augeret omnia & aleret, alter formam rebus & vim inderet. Porro stellarum nomine fratres accipiebat, tum quod numerus non discreparet, tum quia vim à sole & luna habeant. Et Iacobus quidem talem interpretationem non imprudenter attulit. Fratres autē Iosephi valdē contristauit id prælagium, haud aliter quā si alieno cuiuspiam hæc felicitas portenderetur, ac non fratri, cum quo pariter omnibus fortunis frui possent, tam felicitatis quā generis socij: decreueruntq; adolescentem tollere: & hoc consilio comprobato, frumētis iam collectis, contulerunt se cum pecoribus in Sicima agrum pascuis percomodum, non præmonito patre: atq; ibi pastorecias curas obibant. At ille nemine à gregibus veniente, nec certi quicquam nunciante, de filijs sollicitus ac mœrens, mittit Iosephum ad greges cognaturum res fratrum, & quid agant renunciaturum.

An. mundi

2206.

Ante natū

Christum

1758.

De Sole, Lu-

na & Stellis

Iosephi som-

niū.

Iosephi som-

nij interpre-

ratio.

Iosephi fra-

tres cum tol-

lere decer-

nunt.

Sicima pas-

cuis percom-

moda.

C A P. III.

Quomodo Iosephus in Aegyptum venditus à fratribus illis: ibi factus est, et fratres tandem in sua potestate habuit.

Illi autem viso fratre aduentante gauisi sunt, non ob aduentum germani à patre missi, sed tanquam inimico in manus suas à Deo traditor volebantq; confestim eum interimere, neq; præsentem occasionem elabi sinere. Rubelus autem inter hos natu maximus videns eos conspirasse, conabatur impetum eorum remorari, docens quantum facinus molirentur, & quantam inuidiam pariturum. Nefariam rem haberi tā Dei quā hominum iudicio eadem hominis vel non cognati, sed longè sceleratius esse necis fraternæ reos deprehendi, quo sublato etiam in patrem eam iniuriam redundaturam, & matrem quoque in luctum ac diram orbitatem coniecturos. hos respicerent, reputantesq; quantam eis calamitatem allatura sit mors filij tum probi tum natu minimi, abstinere à tam nefario scelere. Deum quin etiā vereretur spectatorem ac testem consilij contra fratrem initi. hunc si à cœpto desistant, acceptum eorum poenitentiam atq; resipiscētiā: sin pergant, fieri nō posse.

Iosephus ve-

nit ad fra-

tres, qui cū

è medio tol-

lere conan-

tur.

Ruben fra-

tris necem

remoratur.

P L A V I I I O S E P H I

*An. mun.
di 2217.*

*An. Chri.
nat. 1747.*

Ruben Iosephum in puteum proijciendū ibiq; necandum suadet. Hedio & Ruffin. Cap. 9. Gene. 37. 39. Iosephus Iudę consilio Arabib; negotiatorib; venditur. Rubē noctu venit ad puteum.

Iosephi fratres eum a feris deuoratum patri persuadent.

Iacob Iosephū tanquā iam extinctum laget.

quin exigit ab eis parricidij pœnas, cū nihil ipsius providētiam late-
re possit. siue in solitudine admittatur siue in ciuitate. Vbiq; enim
sint homines, existimandum ibi Deum quoque adesse. Sed & propriam
conscientiam post tantum scelus illis aduersariam fore, quam nunquā
abire, siue bona sit, siue talis qualis ipsorum foret si fratrem interfec-
runt. Addebat, ne lasso quidem fas esse germanum occidere. Satiū esse
dare veniam amicis sicubi non fecisse officium videantur. Iosephū ve-
rò ne peccasse quidē in illos, cuius ætas miserationem potius mereatur,
& illos ipsos tutores ac protectores. Causam etiā cēdis facinus eorum
grauaturam, si videantur ob inuidiam futurę felicitatis ei vitam ade-
misse, qua felicitate propter cognationem ipsis quoq; frui licebat. De-
bere enim ita existimare, ipsorum esse quicquid Deus Iosepho largitus
preinde cogitandum eo grauiorem fore indignationem Dei, si cum
quem ipse omni bona fortuna dignum iudicasset interimendo, mate-
riam diuinę beneficentię subtraxerint. Hæc Rubelus & his plura com-
memorans conabatur eos abstergere à parricidio. Postquam autem ni-
hil se proficere vidit, sed omnino ad eadē accensos, consulebat vt sal-
tem modum necis mitiorem eligerent. Dissuasisse quidem se primum
pro virili, sed quandoquidem semel decretum sit fratrem tolli, minus
mali futurum si suo consilio pareant. Sic enim voluntatem eorum ha-
bituram effectum, leniorem tamen ac minus malum, si ad eadē con-
feratur. Satiū esse temperare à manibus, & proiectum in proximum pu-
teum illic extigui sinere, vt saltem manus puras seruant. In hanc sen-
tentiam itum est, abductumq; adolescentē Rubelus fūne religatum de-
misit sensim in puteū: erat enim satis siccus. Quo facto abiit pascua que-
siturus. Iudas autem vnus ē Iacobi filijs, conpiciatus negotiatores Ara-
bas. Ismaelitici generis. aromata & Syriacas merces deferentes in Ægy-
ptum ē Galadēna, profecto iam Rubelo consilium dedit fratrib; vt
extractum Iosephum venderent Arabibus. & illum enim hoc pacto ab-
legatum apud externos moriturum, & se impollutos per manuros quo
approbato, eximunt eum, & negotiatoribus vendunt viginti minis an-
nos septendecim natum. Rubelus autem noctu ad puteum veniens in-
scijs fratrib; seruare Iosephum voluit. quo frustra inclamato suspica-
tus per suam absentiam interemptum, fratres incusabat: cognitoq; quod
quid accidisset, lugere desijt. his perperratis fratres cōsultare corperūt,
quomodo patris suspicionem à se alienarent. placuit tandem tunicam
qua indutus Iosephus ad eos venerat, quamq; demittendo in puteum
detraxerant, laceratam prius sanguine hircino inficere, atque ita patri
allatam ostendere, vt à feris deuoratum putaret. quo facto venerunt ad
senem, non ignarum de infortunio filij. aiebant autem Iosephum qui-
dem neq; vidisse se, neq; scire quid illi acciderit: tunicam tamen hanc
inuenisse laceram & cruentatam. quamobrem suspicari beluarum in-
cursu perijsse, si tamen eam indutus domo exiuerit. Iacobus autem qui
hactenus leuius malum sperauerat, captiuum aliquo abductum pue-
rum, opinionē hanc abiicit, euident argumentum necis tunicam ratus:
agnoscebat enim esse qua indutum miserat: iamque haud aliter quā
extincto se afflicto, lugebat tanquam vnicum, aliorum consolatio-
nem non admittens, quod nihil dubitaret in itinere à feris deuoratum.
Sedebat ergo sacco amictus, & neque filij consolando quicquam pro-
ficiebant, nec ipse lacrimis satietate remittebat. Iosephum autem de
negociato-

negotiatoribus emptum Petephres vir Ægyptius, qui Pharaonis coq-
 prærat, habuit liberaliter, quem & disciplinis ingenuorum erudiendū
 curauit, & victu commodiore quā pro seruili conditione vti præcepit:
 denique totius domus curæ præposuit. ille verò fruebatur concessis, nec
 tamen innatam virtutem propter hanc sui status mutationem amisit:
 docuitque prudentiam aduersanti fortunæ non succumbere, si quis ea
 legitime. & non secundis tantum in rebus utatur. Herilis enim vxor tū
 dexterritate eius tum forma in amorem illecta, rataque si rem aperiret
 se facilius eo potituram, & in parte felicitatis habiturum si contingeret
 ab hera se rogari, æstimans eam magis ex præsentī conditione quā ex
 immutabili morum generositate, concupiscentia detecta mentionem
 de concubitu facit: at ille preces eius repulit, nefas ducens talem ei gra-
 tiam referre, quæ cum tam benigni domini contumelia & iniuria con-
 iuncta esset. quin & ipsam hortabatur vt morbo suo repugnaret, ne-
 gans vnquam se in hac re illi obsequuturum. Desineret sperare, quo
 potiri non liceat: sic enim fore vt mala cupiditas facile sedetur se quid-
 uis potius perpeffurum, quā vt huic eius voluntati pareat. quamuis e-
 nim aduersari heræ seruum non deceat, ipsam tamen rei foeditatem re-
 clamare ne quid tale admittatur. Illam verò repulsa magis etiam accen-
 debat, quod non putaret Iosephum pernegaturum: & non cessante
 morbo, secundas illi machinas adinuenire cogitat. Ergo publico festo
 instante, cuius celebritatem fœminas quoq; frequentare mos erat, sin-
 git morbum apud maritum, captans solitudinem, & ad Iosephum soli-
 citandum opportunitatem, quam nacta supplex blanditijs talibus eum
 adorat. Satius quidem erat prius precibus non repugnātem cedere,
 idq; vel dignitati precantis deferre, vel amoris vehementiæ, qua cogen-
 te uolita me dominam ad tam abiecta verba descendī: sapiēs tamē si vel
 nunc cedes, & prius erratum corriges. siue enim iterum rogari expecta-
 bas, iam facio accuratius etiam quā antē. nam & ægritudinem ad hoc
 sinxi, & festi lætitiā tuæ consuetudini posthabui. siue prius diffidebas,
 non tentari te malitiose certo argumento colligere potes, quia in eadē
 voluntate persto. quare aut præsentem voluptatem elige, & amāti ob-
 sequere. maiora etiam comoda expectans: aut odium meum & vindi-
 ctam, si meæ gratiæ castitatis opinionem præfers. Nihil ea te iuuabit,
 mihi crede, si ad maritum te deferam, & de stupro me appellatā dicam.
 quantumlibet tua veriora fuerint, meis verbis maiorem fidem habitu-
 rus est Petephres, quā tuis. ad hæc verba lachrymasq; verborū testes,
 nec miseratione induci, nec terrore cogi potuit, quò minus perstaret in
 suo pudicitiz proposito: constanterq; resistit intentanti iniustam affli-
 ctionem, malens acerbissima quæq; sufferre, quā oblati perfrui: non
 ignarus iusto se dignum supplicio, si quidquam tale in mulieris gratiā
 admitteret. Ipsam quoq; officii sui monuit, iurisq; coniugalis ac cōsue-
 tudinis, iubens huius maiorem habere rationem, quā momentaneæ
 libidinis. huic enim præsto esse pœnitentiam, quæ factum quidem do-
 leat, infectum tamē reddere nō possit: adesse & timorem continuū, qui
 pro magno habeat nō prodi suū dedecus. ac cōiugalem consuetudinem
 & voluptatem habere securam, & conscientiz fiduciā tam apud Deum
 quā apud homines. quin & conducibilius esse, si impolluta manēs ha-
 beat se herili iure subditum, potius quā flagitij communis consciū.
 salius enim esse conscientia recte factorum, quā peccati latebris
 fide.

An. mundi
2217.

Ante Chri.
nat. 1747.

Iosephus in
Ægypto Po-
tiphari ven-
ditur.
Gene. 39.

Potipharis
vxor de con-
cubitu Iose-
phum soli-
citat.

Iosepho Po-
tipharis vx-
or secundas
machinas
adinouet.

Iosephus a-
dulterium
iterum de-
nitat.

*An. man.
di 2217.*

*Ante Chri.
natū 1747.*

*Ioseph^{us} ve-
stibus mulie-
ri relictis au-
fugit.*

*Adulter^{is}
accusatio
contra Iose-
phum.*

*Iosephus in
carcerem cō-
iicitur.*

*Hedio &
Ruffinus
Cap. 4.*

Gen. 40.

*Iosephi pa-
tiētia in vin-
culis.*

*Custos car-
ceris amicē
agit cum Iose-
pho.*

*Pincernæ
somnia ex-
plicatio.*

fidere. his & alijs similibus verbis mulieris impetum retundere conaba-
tur, eamq; à prava affectione ad rationis arbitrium reuocare. at illa ve-
hementius instabat, & cum verbis nihil proficeret, iniectis manibus
hominem ad obsequium cogere nitebatur. Ibi verò Iosephus intempe-
rias mulieris vltius non ferens, relictā etiam interula ex qua retine-
batur, prosilit è cubiculo. Illa partim repulsæ dolore, partim metu ne
suam petulantiam maritus cognosceret, decreuit prior Iosephum falso
deferre, & hoc pacto vindictam de eo sumere, dignū muliebri astutia
rata, si accusationem præoccuparet. itaq; sedebat mœrens & perturba-
ta, qui erat dolor ob frustratam libidinem, esse indignationem tentatæ
pudicitiz simulans. Marito autem reuerso, & ad hunc aspectum turba-
to, causamq; scitante, Ne viuas, inquit, marite. nī scelestum seruum, cu-
bile tuum violare conatum, digna pœna multaueris, oblitum & qualis
in ædes nostras venerit, & quanta beneuolentia sit à te complexus: qui
ingratissimus habendus nī omnibus modis frugi se approbaret, ne à cō-
iugio quidem tuo iniuriam abstinuit: idque die festo obseruata absen-
tia tua, vt facile appareat, modestiam quam prius præ se ferebat, ab he-
rili metu, non ab indolē recta profectam. Quod vt auderet, à te præter
spem ac meritum indulgente corruptus est. videns enim omnia tua bo-
na fidei ac dispensationi suæ credita, grandioribulq; conseruis se præ-
positum, æquum putauit vxorem quoq; tuam attrectare. & vt verbis fi-
dē astrueret, protulit tunicam, quasi in colluctatione relictā. Pterephres
autem victus oratione & lacrymis mulieris, & coniugis amori plus æ-
quo tribuens, omīssa ampliore veritatis inquisitione, collaudata prius
vxoris fide, audacis facinoris Iosephum damnatum in maleficorū car-
cerem coniecit: ob vxorisq; pudicitiam magis sibi placebat, testis iam
compertæ ipsius honestatis.

Iosephus autem innocentiam suam Deo committens, neq; se defen-
dere curauit, neq; rem ita vt gesta erat indicare: sed vinculorum neces-
sitatē tacitus ferens, vna spe consolabatur, nimirum potētiorem esse
Deum his qui se vinxerant, cuius prouidentiam confestim est expertus.
Custos enim carceris tum fidem eius ac diligentiam in absoluendis o-
perum pensis considerans, tum formæ dignitatem, soluit eum à vincu-
lis, eamq; miseriam aliquanto leuiorem reddidit: victu etiam commo-
diore quam reliquos vinctos vti permisit. Cæterum his qui in eodem e-
rant ergastulo, quoties labor intermitteretur, cōfabulantibus ita vt so-
lent miseriarum socij, & inter se causam damnationis percontantibus,
pincerna quidē regi charus, per irā ab illo ad cōpedes damnat^{us}, familia-
ritatem cum Iosepho contraxit: & quia prudentem existimauit, visum
somnia exposuit, orans vt indicaret si quod subesset præsagium, de-
plorans suum infortunium, cui non satis erat regis indignatio, nisi per-
quietem etiam somnijs diuinitus turbaretur. Aiebat enim se in somnis
vidisse trium palmitum vitis vvas è singulis enatas pēdere grandes iam
& vindemiz tempestiuas: easq; se exprimere, subdente rege phialam.
Collatum deinde mustū se obtulisse regi, illumq; libenter bibisse. Nar-
rato hoc somnio rogabat vt si quid scientiæ datū à Deo haberet, inter-
pres visionis esse dignaretur. Ille verò bono animo hominem esse iu-
bet, & expectare intra triduum solutionem à vinculis, rege ipsius mini-
sterium requirente, ad quod ei denuò sit redeundum. Interpretabatur
enim vitem fructum mortalibus in bonum vsum afferre, quandoquidē
eo con-

eo conciliante fides ac amicitia inter ipsos sanciat, & inimicitia dissolvantur, adhuc molestia merioresque usu eius discutiantur, pro quibus læticia succedat. Hunc ais, inquit, manibus tuis expressum accepisse regem. Scito igitur bonum tibi somnium oblatum, & significare miseria huius remissionem intra tot dies, ex quot palmitibus fructum vindemiasti in somnis. Tu verò memento mei postquam euentus hanc faustam prædictionem non falsam approbaverit: & iam liber ne despexeris nos in hac miseria, in qua relinquitur te ad prænunciatam hanc felicitatem discedente. neque enim fontes in hæc vincula sumus compulsi, sed ob virtutem ac modestiam quasi malefici punimur, quod potiore habuerimus honorem domus in qua versabamur, & eius qui nos huc contraxit, quam propriam voluptatem. Atque ita pincerna, ut par erat, lætus hoc interpretamento euentum expectabat. Alius verò quidam servus pistoribus regis præpositus, in eisdem vinculis degens cum pincerna, ex tam fausta Iosephi interpretatione spe concepta, quia & ipse somnium viderat, rogat eum quidnam sibi quoque præteritæ noctis visio portenderet: erat autem huiusmodi. Tria canistra, inquit, supra caput baiulare mihi videbar. ex his duo panibus erant plena, tertium carnibus & varijs edulijs, qualia regibus apparari solent. Devolantes autem elites absumpsisse omnia, ab ipso licet arcente nihil deterritas. His dictis simile priori præsagium expectabat. Tum Iosephus coniectura somnii facta, præfatusque quod mallet ei lætiora prænunciare, quam quæ somnium portenderet, dicit duos omnino dies vitæ ipsi superesse. Hoc enim significare canistra, tertia verò cruci suffixum ab aliorum deuorandum, quas à se arcere non posset. Nec aliter euenit utrisque, quam ut Iosephus prædixerat. Ad præscriptam enim in somnis diem rex natalicium epulum celebrans, præpositum pistorum in crucem egit: pincernam vinculis exemptum ministerio pristino restituit. Iosephum autem post biennij tempus in miseria carceris exactum, nihil interim ab ingrato pincerna adiutum, Deus eripuit tali via ad libertatem præstructa. Pharaon rex cum eadem nocte in somnis duas visiones vidisset, pariterque interpretationem earum, hanc oblitus, sola somnia retinuit, nihil lætum ut conijcere poterat significantia: conuocatisque prima luce doctissimis Ægyptiorum, interpretationem requirebat. Illis verò nihil explicantibus tanto magis rex turbabatur. Quo viso pincernam subit recordatio Iosephi, eiusque in hoc genus coniecturis prudentia & adito rege, indicauit ei de Iosepho, & de visione in carcere agenti sibi oblata eiusque euentu iuxta illius interpretationem: quodque eadem die pistorum præpositus cruci suffixus tanto magis fidem prædictionibus eius astruxerit. Vinculum autem à Petephre coquorum præfecto, cuius esset servus, ipsum autem dicere, apud Hebræos se genere ac parentibus cum primis claris natum. Hunc, inquit, euocari iubeto, neve contempseris hominem propter præsentem miseriam: clarè enim significata somniorum ex eo discere poteris. Confestim igitur accersitum rex, manuque apprehensum comiter his verbis alloquitur: Bone iuuenis, quandoquid te prudentem indicio famuli mei cognoui, enarra somniorum meorum præsagia, quemadmodum & illi enarraisti, rem gratissimam mihi facturus. caue autem vel metu quicquam suppressas, vel ad gratiam ac voluptatem loquaris, sed somnium vera omnia, etiam si fortasse non admodum læta. Visus sum mihi secundum flumen inambulare, videreque boues benè passas & benè magnas bobus.

An. man.
di 2228.

Ante Christi
sum natum
1736.

Pistoris somnium.

Pistoris somnii enodatio.

Gen. 41.

Pharaonis
Ægyptiorum
regis somnium.

Iosephus liberatur vinculis.

Pharaonis
de septem

numero

FLAVII IOSEPHI

*An. man.
di 2231.*

*AnteChri.
stum nat.*

1733.

*Somnij Pha-
monis eno-
datio.*

*Iosephi cō-
silio tolera-
bilior eua-
dit ventura
sterilitas.*

*Iosephus à
Pharaone
ingentibus
honoribus
auctus.*

*Hedio &
Ruffinus
Cap. 5.*

*Iosephus v-
xorem ducit
in Ægypto,
ex qua ge-
nuit Manaf-
sem & E-
phraim.*

*In Ægypto
enaronz ca-
ritas.*

numero septem à fluentis ad paludes progredi: & alias totidem à palu-
dibus obuiam eis factas, vehementer extenuatas macie ac visu foedas,
quæ cum deuorassent septem illas saginatas & magnas, nihil tamen pro-
fecerunt, misere à fame vexata. Post hanc visionem expectatus è som-
no turbatusque dum mecum agito quidnam sibi velint species per
somnia obuersatz, obrepente sensim sopore grauatius iterum obdor-
mivi: iterumque somnium vidi priore prodigiosius, quod me magis eri-
am turbat ac terret. Spicas septem videbam ab vna radice enatas, fru-
ge grauatæ & vertice pronas, messique iam maras: iuxta quas totidem
alias spicas languidas & præ roris inopia deficientibus similes: quæ
cum illas alteras ingentes ac pulchras absumpissent, attonitum mira-
culo me reddiderunt. Ad hæc Iosephus, Somnium hoc Rex, duplici licet
specie visum, vnum tamen & eundem euentum significat. Namque &
boves animal aratro & labori natum, visæ ab exilioribus deuorari, & spi-
cz è deterioribus absumptæ, famem Ægypto & sterilitatem ad totidem
prænunciant annos, ad quos prius vbertatis felicitatem: horumque ferti-
litem à totidem sequentium sterilitate absumendam. huic inopiz nō
facile videtur prospicere & occurrere: id quod inde conijcio: quia ma-
erz boues deuoratis pinguibz, satiari non potuerunt. Sed ista Deus, nō
vt terreat & contristet, prænunciat hominibus: sed vt præmoniti sibi
prouideant, quò leuius imminenti malo premantur. tu ergo si vberio-
ris temporis prouentus reposueris ac dispensaueris, insequen-tem pe-
nariam Ægyptus non sentiet. Cumque rex admiratus Iosephi pruden-
tiam & sapientiam percontaretur quonam modo esset in futurum pro-
spiciendum vbertatis tempore, quò tolerabilior fieret ventura sterili-
tas: monuit & consuluit Ægyptijs vtendum partimonia, & quod præ-
senti vsui superesset ad futuram necessitatem reseruandum. suavit et-
am vt indicta professione frumenti, aratores iuberet id in horrea con-
dere, & quantum sat esset, & non amplius, populo distribueret. ibi rex
tam consilio quam interpretatione Iosephi collaudatis, ipsum huic dis-
pensationi præfuit, iubetque prouidere quæcunque putaret in rem esse vel
ipsius regis vel populi: præfatus neminem sibi videri magis idoneum ad
hoc consilium exequendum, quam ipsum eius authorē. qua potestate à
rege auctus, accepro etiam annulo regis signatorio, & iure purpuræ ge-
standæ, in sella curuli sublimis per Ægyptū circumuectabatur, frumen-
tumque comportabat tantum inde aratoribus demetiens, quantum in a-
limenta & tementē sufficeret, nemine sciente causam, cur hoc faceret.
Trigesimum iam ætatis annum exegerat, in summo apud Regem ho-
nore habitus, & ob incredibilem prudentiam Psontomphanechus ab
eo cognominatus, quò occultorum inuentorem significat: sed & con-
iugium nactus est honoratissimum. Duxit enim Rege connubium hoc
procurante virginem Petephraz Heliopolitani sacerdotis filiam, cui no-
men erat Asanethe: ex qua & liberos genuit ante agrorū sterilitatem.
ex his maior dictus est Manasses, quo nomine significatur obliuio, quia
meliozem fortunam nactus venit in prioris obliuionem: iunior verò
Ephrazmes, quò redditum significat, eo quò maiorum suorum liber-
tati restitutus esset. Ægyptum autem iuxta Iosephi interpretamentum
septennio per diuitem affluentiam exacto, octauus annus fame infe-
stabat, & quia malum improuissimum erat, promiscua multitudo grauitè
laborans ad fores Regiz confluebat. Rex Iosephum accersit, qui mox
trumenta

Frumenta diuidendo seruator populi citra controuersiam extirrit. nec solum eius regionis hominibus forum aperuit, sed etiam exteris, existimans vniuersum genus hominum inter se cognatum, & in rebus angustis fortunatorum ope subleuari dignum. Et quoniam eadem calamitas & Chananzam & reliquas orbis regiones premebat, Iacobus quoque omnes filios in Ægyptum frumentatum mittit, cum cognouisset quod & exteris eo foro vti liceret, solo Beniamini retento, quem è Rachele suscepit, vterinum Iosephi fratrem. Qui postquam in Ægyptum peruenire, Iosephum accedunt, mercatum sibi permitti rogantes, nihil enim nisi ex ipsius sententia gerebatur. nam tum demum regem coluisse proderat, si ne Iosephi quidem gratia negligeretur. Ille agnitis fratribus nihil tum minus quam de se cogitantibus, quod adolescens ab eis distractus iam per ætatem faciei linimenta mutauerat, ac de tanta dignitate ne suspicari quidem poterant, tentare eos decreuit quali mente essent præditi, nam & frumenti emendi potestatem eis negauit, & pro speculatoribus comprehendi voluit, dicens conuenisse è diuersis regionibus, & cognationem simulare qui enim fieri posse, vt vir priuatus tot tam insignes filios educauerit, quæ felicitas vel regibus raro contingeret. id faciebat vt de patre cognosceret, quove in statu per suam absentiam res eius interim fuerint, quidne de Beniamine sit factum. sollicitus enim erat ne & eum quemadmodum se de medio sustulerint. at illos magnus pavor occupat, imminens periculum reputantes, & frustra se tantum iter emensos existimantes: cumque crimen amolendum viderent, Rubelus natu maximus sic communem causam agere cœpit. Nos neque speculatum huc venimus, neque regi damnum aliquod allaturi: sed dira fames cuius effugium quærimus, venire huc compulsi, fretos vestra humanitate, quos non ciuibz solis, sed exteris quoq; salutem vobis debituris frumentum venale proposuisse audiuimus. Quod autem fratres simus & ex eodem sanguine, vel facies nostræ argumento sunt, non admodum inter se variantes. Pater nobis est Iacobus vir Hebræus, qui nos duodecim è quatuor mulieribus suscepit, qui donec omnes essent incolumes, res nostræ satis prosperæ fuerunt. Ceterum vno, cui Iosepho fuit nomen, absumpto, domesticæ fortunæ in peius labi cœperunt. Pater in perpetuo luctu est, cuius lamentatio non minus nos afficit, quam olim suauissimi fratris immaturus interitus. nunc frumentatum venimus, patris cura Beniamini natu minimo commissa. Hæc ita esse, potes aliquo ad nostram domum misso cognoscere. Hæc Rubelus pro se ac fratribz, quo falsam Iosepho suspicionem eximeret: qui cognito patrem ac fratrem esse incolumes, iubet eos includi in carcerem, quasi per otium quæstioni admodurus. Post triduum deinde productis, quoniam, inquit, asseueratis vos in detritum regis ac regni non venisse, fratresque esse ex patre quem nominastis, facietis mihi fidem hæc ita se habere, si relicto interim vno ex vobis apud me nihil durius passuro, cum frumento ad patrem profecti, rursus ad me reuertamini, adducentes vobiscum fratrem quem aebatis ille relictum esse. hoc enim Iosephi frater argumentum vos nihil fingere. His verbis percussi, ratioq; iam extremam calamitatem instare, lamentabantur fortunam suam, crebro iactantes, adesse diras vitrices fratris per summam immanitatem oppressi. Rubelus insuper increpabat seram & inutilem eorum poenitentiam rante.

fortiter

An. man. di 2238.

Ante Christum na-

tum 1726.

Iacobus in Ægyptum filios frumentatum mittit. Gen. 42.

Iosephus fratres tentat, vt patris statum & Beniamin expiscari queat.

Rubelus ad Iosephum pro se & fratribz depulso.

Iosephus in carcerem fratres includit.

Iosephi fratres peccata in eum commissa deple-

An. mundi
2238. Ante
Christum
nat. 1726.
 Iosephus
 fratres Si-
 meone re-
 tento di-
 mittit.

Iacobus pro-
 pter absen-
 tem Simeo-
 nem & Ben-
 jamin able-
 gandum so-
 licitus.

Gen. 43.
 Iacobi filij
 praesertim
 Iuda ut Ben-
 jamin pere-
 grinationi
 committat,
 urgent.

Iacob filios
 cum mune-
 ribus mittit
 in Aegyptu.

Iacobi filij
 veniunt in
 Aegyptum
 & Simeon
 liberatur.

fortiter ferenda mala distitans quæ Deus innocentiae vindex in impios fratres immitteret. Talibus se inuicem alloquebantur, credentes linguæ Hebrææ gnarum interesse neminem: moriebantq; omnes tacti verbis Rubeli, & scelus perpetratū damnabant, ac si non ipsi essent autores faci- noris, cui tum iussissimā poenā à Deo iudicabant infligendam. In hac anxietate constitutos videns Iosephus, dissimulare fratrem viterius non valēs, quòd lachrymæ iam prorumperent, quas etiā tum celari volebat, subduxit se de medio. Nec multo post reuersus retento Simeone qui in- terim obses esset dum fratres ad se redirent, frumentū emere permisso abire iussit, quū prius vni e suis mandasset, ut pecunia quā pro frumen- to attulerant, etiam in sarcinas indita, potestatem abeundi eis faceret. peregit mandata famulus. Iacobi vero filij reuersi in Chananzam, re- nunciaverunt patri quicquid eis in Aegypto acciderat, & quòd pro spe- culatoribus regni fuerint comprehensi: quumq; dicerent fratres se esse, & vndecimum domi relictum apud patrem, noluisse illos credere. reli- ctum etiam Simeonem apud praesidem, donec Benjamin illuc profe- ctus, verbis eorum fidem astrueret: postulabantq; ut pater nihil sollici- tus iuuenem cum eis mitteret. Iacobo vero filiorum factum displicuit, & cum ne Simeonem quidem illic relictum probaret, morte durius putabat etiam Benjamin priuari. ac ne Rubelo quidem rogante, fili- osq; suos dedere, ut si quid Benjamin accideret in itinere, in illos auus sciret, Iacobo ut assentiret persuaderi potuit. at illos quid agendum incertos magis etiam terruit pecunia reperta in saccis frumentarijs. Cæterum deficiente iam tritico, urgente fame compulsus Iacobus de- liberavit Benjaminem vnā cum reliquis mittere. non enim licebat eis in Aegyptum reuerti, nisi seruatō pacto. Cumq; indies maior necessitas incumberet, & filij rogare non desinerent, adhuc tamē haesitabat. Tan- dem Iudas vir natura vehemens cepit liberius arguere patrem, quòd nimis de fratre sollicitus esset, cui nihil præter voluntatem Dei posset accidere siue foris siue domi. si verò in certam perniciem tradi, dum ob inanem de puero curam vnicum à Pharaothe praesidium adimitur. ha- bendam etiam rationem Simeonis incolumitatis, ne dum Benjaminem peregrinationi committere cunctantur, interim ille ab Aegyptijs occi- datur. crederet Deo salutem filij: si certe aut eum saluum reducturum, aut illic vnā periturum. ac tum demum Iacobus cedens tradit eis pue- rum, & duplex frumenti precium: addit & dona ferenda Iosepho ex prouentu Chananzæ, balatinum vnguentum, stacten, terebinthum & mel: atq; ita multis vtrinq; fusis lachrymis à patre digrediantur, sene- misere timente saluti filiorum, illis contra sollicitis ne per suam absen- tiam mœtori pater succumberet. in hoc dolore integrum diem exege- runt. mox pater afflicto se domi substitit, illi in Aegyptum tendentes præsentem tristitiam spe melioris fortunæ leniebant. quo postquam est peruentum, apud Iosephum diuertunt, nō parum solliciti, ne calumnia sibi intenderetur, quasi dolo malo prioris frumenti precium secum ab- stulerint: quod mox apud Iosephi dispensatorem diligenter excusaue- runt, dicentes pecuniam domi repertam in frumento dum saccos ex- inaniunt, quam nunc bona fide reportarēt. illo vero negante se vnquā eam pecuniam desiderasse, liberati hoc metu securiores esse coeperunt. moxq; Simeon iam liber inter fratres versari est permissus. Interea Io- sepho ab officio reuerso, dona ei offerūt, & citanti de patre, benè valere aiunt.

Alunt. tum ille cognito Beniaminem superesse quem inter eos videbat, percontatur an is esset frater natu minimus: & audito quod is esset, hoc tantum effatus, Deum vniuersis rebus providere, secessit nolens ab eis aduerti lachrymas, quas vltius continere non poterat. Acceptos deinde conuiuii iussit ordine, quo apud patrem solebant discumbere: cumque omnes comiter haberet, duplicibus partibus Beniaminem honorabat. Post coenam autem illis iam cubantibus iubet dispensatorem frumentum admeriri quod asportaturi erant, & precium rursus in saccis Iosephus absconderet: in Beniaminis vero sarcinam cyphum argenteum, quo ipse praecipue delectabatur, immittere. id faciebat volens experiri fratrum animum, essentne adiuturi Beniamini reo furti, an illo relicto ac si maleficio hoc nihil ad se attineret, ad patrem reuertenterentur. quae ubi facta sunt ut imperatum erat, prima luce omnium ignari filij Iacobi proficiscuntur assumpto Simeone, laeri tam huius restitutione, quam Beniaminis reditu, quem patri se reducturos fide dederant: & ecce agmen equitum repente illos circumuenit, inter quos erat famulus qui cyphum in sarcinam indiderat. illis vero turbatis inopinato incursum, & rogantibus cur irruerent in viros quos paulo ante honore hospitij dignati fuerint: Aegyptij contra sceleratos inclamabant, qui huius ipsius beneficii, aduersis Ben Iosephiq; comitatis immemores, ausi sint pro talibus meritis iniuriam reponere: durosque furti poenas minitabantur. non sefellisse enim eos Deum, licet ad tempus ministrum mensae sefellarint. & nunc rogare satis ne sani essent, quasi vero nesciant statim se ad poenam rapiendos. his & similibus verbis famulus praeter ceteris insultabat. at illi ut qui nihil de dolo composito sciebant, conuiciabantur ei, demitasti se hominis intemperias temere obijcientis furti crimen eis viris, qui ne frumenti quidem precium in saccis inuentum retinuerint, sed secum reportauerint, cum nullus de ea pecunia praeter ipsos sciret: tantum abesse ut data opera damnum inferre vellent: certiores tamen rati inquisitionem quam negationem, iubent eos scrutari sarcinas: nec reculabant vniuersi poenas dare, si vnus aliquis ex ipsis in furto deprehenderetur, tanta erat securitas & innocentiae fiducia. acceperunt illi conditionem inquisitionis, supplicium tamen solius fore penes quem furtum inuentum fuerit. Inquisitionem deinde aggressi, omniumque ordine sarcinas scrutati, postremo ad Beniaminem veniunt, non quod nescirent in eius sacco latere cyphum, sed ut accurate officium facere viderentur. Itaque ceteri iam secuti de se, de vno Beniamine adhuc non nihil erant solliciti. sperabant tamen ne ipsum quidem in maleficio deprehendendum, adeo ut iam liberius indignarentur persecutoribus, per quorum importunitatem sterisset ne bonam partem itineris iam confectam haberent: ut vero Beniaminis sarcinam scrutati cyphum protulerunt, ad lamenta & ploratus continuo versi, tum fratrem desebant mox furti supplicium daturum, tum suam ipsorum vicem, quod si de Beniaminis salute parenti datam praesenti casu fallere cogerentur agebat etiam dolorem eorum, quod cum maxime euasisse omnia pericula videbantur, fortunae inuidia peruenerint in tantam calamitatem. atque huius tam fratris quam parentis infortunij se autores fatebantur, qui inuitum ac reluctantem ad puerum simul mittendum precibus importunis tantum non compulissent. Et equites quidem comprehensum Beniaminem ducebant secum ad Iosephum, sequentibus

An. m. m. di 2238.

Ante Christum nat.

1726.

tribus incognitus eos talit & Beniamin.

Hedio &

Ruffinus

Cap. 6.

Genes. 44.

Iosephus fra

tres num in

aduersis Ben

iamin essent

subsidio, ren

tar.

Iosephi fra

tres, in via

Aegyptij pre

hendunt.

Iacobi filij

accusantur

furti.

An. mun
di 2238.
Ante Chri-
stum nat.
1726.

Indæ ad Iose-
phum pro
Benamin
oratio.

& reliquis fratribus. Tum ille videns fratres in carcerem contruso exte-
ros lugubri habitu adflare, Itane, inquit, sceleratissimi omnium vel meam
humanitatem vel Dei providentiam contempsistis, ut tam netarium fa-
cios se pro Beniamine ad suppl. eum offerebant: rursumque Iosephi cre-
bra mentio, felicem eum qui morte a vita calamitatibus sic exemptus,
si tamen esset mortuus: quod si vivat, qui dignus sit habitus ob cuius
iniuriam Deus tam severe in ipsos vindicaret. patris quoque se pestem
afferrent. nec desinebat Rubelus denuo illis scelus eorum exprobrare.
Iosephus verò negabat se alios morari, quorum innocentiam comper-
ti in gratiam in fontium æquum esse, neque illos alieni peccati poenas
persolvere. abirent quod vellent, se curaturum ut tutum iter facere li-
ceat. his verbis grauter lectos, ceteros præ dolore vox defecit: Iudas
verò qui patri adolescentem mittere persuaserat, vir alioquin etiam
strenuus, decrevit se pro fratris salute periculo obijcere. Fatemur, in-
quit, Præses, grauter a nobis peccatum, suppliciumque commeritos,
quod parati sumus omnes lucte, licet non omnium sit culpa, sed unius
nati minimi. sed quamvis salutem eius penè pro deplorata habeamus,
unica tamen effugij spes in clementia tua bonitateque superest. quam-
obrem oramus ut non tam nostri commissi rationem habeas, quam
naturæ, & in hac causa non indignationem iustam, sed naturam tuam
bonitatem in consilium adhibeas: iramque magno animo comprimas,
cui vulgares homines in magnis iuxta ac parvis rebus succumbere so-
lent. dispice quæso num ex tua dignitate sit eos occidere, qui ipsi se de-
dunt ad poenam, & salutem non nisi precario tibi debere cupiunt, quam
non nunc primum tuæ benignitati sunt acceptam laturi. ne commit-
taliter adiutis, etiam ad familiam eodem periculo laborantem domum
alimenta perferendi potestatem fecisti. Eiusdem enim bonitatis est, ser-
uare fame de vita periclitantes, & mortem meritis culpam condonare,
quibus fortuna tuam beneficentiam inuidisse visa est. eadem planè gra-
tia est, diuerso modo collata. Seruabis enim quos paucisti, & vitam quam
præ fame deficere non es passus denuo donabis, quò commendabilior
sit tua clementia, dum & vitam donas, & per quæ vita retinetur. Quin-
etiam Deum ipsum existimo tibi hanc virtutis exercendæ materiam
suppeditare: ut appareat te proprias quoque offensas benefaciendi vo-
luntati posthabere, & nō in solos innoxios egenos liberalē esse. Quan-
tumvis enim magna laus est opem ferre in rebus angustis, non minus
tamen principem ornat clementia, præsertim in causis quæ ad ipsius in-
iuriæ priuatim attineat. Si enim parua peccata remittentes merita laus
sequitur, quid in capitali crimine iam colubuisse, an non diuinæ ele-
mentis proximū videri debet? Quod nisi Iosephi meritu comperit
haberem quam moleste ferat pater orbi filijs, nō adeo pro salute no-
stra laborarem, nisi quatenus tibi clementiæ laudem conciliatura vi-
deretur: & si non haberemus quibus mors nostra luctum ac moerorem sit
allatura, a quo animo supplicium perferremus. Nunc verò quando non
tam nostri nos miseret, tametsi iuvenes adhuc non multum fructū aut
voluptatis vitæ percepimus: quam parentis miseri, ætate curisq; confe-
cti, has

ſi, hæc tibi preces illius quoque nomine offerimus, & vitam nobis donari oramus, ſupplicio per hodiernum malcfactum obnoxiam. ille certe vir bonus eſt, noſque vt ſimiles eſſemus genuit, dignus qui nunquam talem calamitatem experiatur, qui nunc ob noſtraq; abſentia curis ac mœrore diſcruiatur. quod ſi talem noſtri interitus nuncium acceperit, ſimulq; eius cauſam, non ſuſtinebit amplius viuere, noſtra mortis infamia illius mortē appropriabit, hoc ipſo infelicioꝛē, quia ne noſtri dedecoris rûmorem ſentiret, è viuis exceſſiſſe videbitur. His igitur perpensis tamen ad iuſtam indignationem hoc ſcelere permotus, patri tamen vindictæ gratiâ facito: & plus illius miſeratio apud te valeat, quàm noſtra iniquitas. Defer hoc honoris ſenectuti eius, quæ ſi nobis orbetur ſuperſtes durare nec vult nec poterit, defer tui parentis memoriæ, defer ipſi patris vocabulo quod tibi iam contigit, ita tibi Deus omnium pater hoc felix faxit ac perpetuū. quem & ipſum honorabis hac pietate propter cômune nomen, ſi te calamitatis ſenis patris miſereat, quàm orbatum manere eſt credibile. Nunc tuum eſt quæ nobis Deus dedit cum iure poſſis, non auferendo iterum dare, & hoc pacto Dei benignitatem imitari, & hac parte ſimilē ei fieri. Cum enim tantundē ad vtrumlibet valeas, præſtat benè facere quàm malè, & poteſtate contentum ſui iuris non meminiffe, ſed tantū ad ſeruandos homines potentiam tibi datam exiſtimare, & quo pluribus ſalutem dederis, hoc reipſum illuſtiores fore. potes aut̃ fratri erroris venia data nos omnes ſeruare. neq; incolumes eſſe poſſumus niſi hoc incolumi, neq; domū abſq; hoc ad patrem redire licet, ſed hic ferendū eſt quicquid frater tulerit. neq; enim aliam gratiam à te Præſes petimus, ſi hanc non impetramus, quàm vt nos eodem afficiat ſupplicio, non ſecus ac ſceleris ſocios. hoc enim ſatius fuerit, quàm ſi præ mœrore nobis ipſi manus inferamus. Non addam iuuenem eſſe & per ætatem nondum ſatis ſapere, & talibus non grauatiſſimam veniam dari ſolere, ſed hic finem dicendi faciā, vt ſiue damnemur, mihi imputetur nō ſatis diligenter huic cauſæ patrocinatoꝛiue abſoluamur, inſolidum hanc gratiam rux elementix ac bonitati debeamus, cuius laudi hoc quoque accedet, quod non ſolum nos ſeruaueris, ſed plura etiam quàm nos ipſi in cauſa noſtra, quæ pro nobis faciant videris. Siue igitur pleſtere viſ hunc, me vicario ad ſupplicium accepto, patri cum remiſſito Siue ad ſeruitium addicere mauis, ego tuis miniſterijs inagis tum idoneus, & ad vtrumvis vt viſes magis paratus. His dictis Iudas promptus ad quidiſ pro fratris ſalute libenter ſubeundum, accidens Iosepho ad pedes, quantum in ſe erat mollire ac placare iram conatur: parique modo & cæteri proſternuntur, pro Beniamine ſeſe offerentes. Iosephus autem pietate viſtus & iam ægrè perſonam irati ſuſtinens, ablegat alios qui tam aderant, vt ſine arbitris à fratribus agnoſceretur. cumque ſoli eſſent, aperit ſeipſum & inſt. Pietatem veſtram & amorem quo fratrem proſequimini non laudare non poſſum, quem maiorem comperio, quàm expectaram, conieſſuram faciens ex his quæ mihi olim acciderunt: in hoc enim hæc omnia feci vt fraternæ benevolentix caperem experimentum cuius quoniam egregium ſpecimen edidiſtis, ne illud quidem in me commiſſum veſtræ naturæ imputare libet, ſed Dei potius voluntati totū aſcribo, qui vobis & præſentia cōmoda procurauit, & maiora eſt largitur, ſi nobis propitiis fauorem ſuum non ſubtraxerit. quando igitur & patris incolumitatem optatam ma-

An. mundi

2238.

*Ante Chri-**ſtum nat.*

1726.

*Potentia ad
ſalutē data.**Genef. 45.**Iosephus à
fratribus a-
gnoſcitur.*

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 2378. *Ante Christi nat.* 1726. *gis quam speratam cognoui, & vos tales quales cupiebam erga fratrem comperi, libenter iniuriæ olim mihi factæ obliuiscor, malens vobis ut ministris d. uinz prouidentia in hoc tempus communi nostræ utilitati prospicientis gratiam habere, quam vestræ, ut tum videri poterat, maliciæ meminisse. Vos quoque temporis illius immemores iubeo bono animo esse, & mali consilij bonum euentum libenter ferre, neque pudore præteriti errati quicquam cōtristari. quid enim est cur vos matam esse iam videtis. Latī igitur hac diuina dispensatione ite felices patri hæc renunciatur. ne fortē illo consumpto immodica de vobis sollicitudine, præcipuus felicitatis meæ fructus intercidat, priusquam ille in conspectum meum veniat, & horum bonorum fiat particeps, quam obrem & ipsum & vxores ac liberos vestros totamq; cognationem asfumentes migrare vos huc volo. Non enim decet mihi charissimos ab hac mea felicitate abesse, præsertim fame quinque adhuc annis duraturore, tanto maiore poenitentia quod in tam bonum fratrem peccauis-*

Rex cognito sent. mox conuiuium est secutum. Rex autem cognito fratrum Iosephi aduentu, quasi sibi ipsi aliquid boni accidisset lætatus est, donauitq; eis currus onustos frumento & aurum ac argentū, munera ad patrem deuoluerat. ferenda. qui pluribus etiam à fratre acceptis, partim patri, partim in singulos donatis, sed præcipuis Beniamini, reuersi sunt ad suos. Iacobus & Hedio & Rufinus cæbus autem postquam ex filiis statum Iosephi cognouit, quod non solum mortem effugit, quam tam diu luxerat, sed etiā in splendida fortuna uiuit cum Rege administrans Ægyptum, & penē totā illius regionis gubernationem commissam habens, facile ista credidit, cogitans tum magnificentiā Dei, tum erga se fauorem, tamen si aliquantisper ut videbatur intermissum: nec diu moratus iter aggressus est ad Iosephum profunditur gaud. o.

CAP. IIII.

Quomodo Iacobus cum tota progenie ad filium migravit.

An. mundi 2239. *Ante Christi nat.* 1725. *Genes. 46.* *Iacobo Deus apud iura menti puteū apparet.* *UT* vero ventū est ad puteum iuramenti, oblato Deo sacrificio, eum timeret ne filiis propter vbertatem Ægypti cupiditate habitanda regionis capitis posteritas sua non rediret in Chananzam occupaturam eam iuxta promissā Dei: neve inconsulto Deo migratione præsentis facta genus ipsius clade aliqua feriretur: ad hæc ne fortē ipse antequā Iosephum aspicere contingat, ex hac vita eximatur: talia volūtati in animo & somno grauato Deus per visionē astitit, eumq; bis nominatim in clamauit. Quo rogante quidnam esset, an non agnoscis, inquit, Iacobe Deū perpetuum tam tuum quā tuorum maiorum protectorē simul & auxiliatorem? qui contra patris tui propositum principem familiæ te constitui, & cum solus in Mesopotamiam profectus esses, effeci ut coniugium nactus fortunatum redires & liberis multis & facultatibus auctus, incolam me etiam progeniē tuam seruari, & quem amisisse videbaris Iosephū, ad tam sublime dignitatis fastigium euexi, ut nō multum à Rege Ægypti differat. Nunc quoq; in hoc veni ut me ducē huius itineris habeas, utq; tibi prænūciem inter manus Iosephi te è vita exiturum.

rum, & posteritatem tuam per multa secula potentem fore simul & illustrem, occupaturamq; terram cuius ditionem ei sum pollicitus. Hoc somnio fretus eo libentius in Ægyptum cum filiis ac nepotibus properabat, qui erant in vniuersum LXX. Eorū nomina cū sint duriora non eram adscripturus, nisi propter quosdam qui nos Ægyptios contendūt esse non Mesopotamēnos. Ergo Iacobi filij fuerunt duodecim, ex quibus Iosephus iam antea venerat. recensendi sunt nūc reliqui, cum sua quisque p. genie. Rubeli fuerunt quatuor filij, Aioches, Phalles, Essaron, Charmilus. Simeonis sex, Iumilus, Iamīnus, Puthodus, Iachenus, Goar, Sāar. Leuis quoq; tres fuerunt, Gelsi, Caathus, Mara. is. Iudæ item tres, Sala Phares, Zata, & duo filij Pharae Efron & Amyrus. Issācharē quatuor, Thulas, Phruras, Iobus Samaron. Zabulonis tres, Saradus, Elon, Ianel: & hoc quidem genus ē Lia, quæ secum ducebat filiam Dinam, quorum numerus triginta tres. Rachelis autem filij fuerunt duo. quorum alter Iosephus filios habuit Manassem & Ephraēmen. a teri verò Beniamini fuerūt decem, Bolossus, Baccharis, Alābel, Gela, Nāmanes. Isses, Aros, Nomphtis, Optais, Sarodus. isti quatuordecim superioribus additi, fiunt numero quadraginta septem. & legitimū quidem Iacobi genus hoc fuit. ē Bala verò famula Rachelis fuerunt Danus & Nephthalim, quem quatuor sequebantur filij, Eleinus, Gunes, Sares, Helli-mus. Dano verò vnicus erat filius nomine Vsis. his ad iam dictos additis, quinquaginta quatuor numerus expletur. Gades autem & Asserus nati fuerunt ē Zelpha Liae famula, ex his Gadem sequebantur filij septem, Zophonias, Vgis, Sunis, Zabros, Arines, Erodes, Ariel. Asserum verò vna filia, & mares numero sex, quorum nomina Iomnes, Essus, Iubes, Baris, Abarus, Melmiel. his quindecim adiectis ad prædictos quinquaginta quatuor, supra dictus numerus compleretur, annumerato etiam Iacobo. Iosephus autem cognito patrem aduentare (etenim Iudas præcurrens id significauerat) profectus obuiam ad Heroum oppidum illi occurrit: qui præ nimia læticia minimū abfuit quin expiraret. sed Iosephus eum refouit, quamuis & ipse præ gaudio periclitaretur, nō tamen æquē ac pater. deinde iussu eo paulatim progredi, ipse assumptis quinque fratribus properauit ad Regem, nunciaturus adesse cū familia Iacobum. quo audito lætus ille percontatus est Iosephū quibusnam studiis potissimum delectarentur. ait, pastorem artem callere, & nihil aliud exercere: idq; eo consilio respondit, ne fortē distraherentur, sed vt vnā degentes curam patris haberent: tum ne quæ æmulatio cum Ægyptiis interueniret si circa eadem cum illis studia versarentur. Nam ei genti non erat licitum greges aut pascua curare. Iacobo autem salutatum ad Regē perducto, post faustas omīnationes acceptas, rogauit eum Pharaō quantum temporis vixisset. & cū audisset triginta supra centum annos natum, admiratus est hominem tam longæuū. cūq; ille adiecisset maiores suos longioris ætatis fuisse, iussit eum cum filiis degere in Heliopoli, vbi etiam Regij pastores habebant pascua. Fames autē crescebat in Ægypto, nec aderat remedium, neque flumine agris rigante. non enim ascendebat, neq; villis de cœlo pluuiis: ad hæc grauius erat malum quia vulgo improuisum, qui nihil parati habebat, neq; Iosephus frumentum dabat nisi numerata pecunia. quæ postquam defecit, pecudes ac mancipia pro frumento permutabant. quibus verò agri fuere, partem aliquam in precium alimentorū Regi decidebant. cumq;

An. mun-
2239. An-
te Chr. nat.

1725.
Iacobus cū
filiis ac ne-
potib. profi-
ciscitur in
Ægyptum.

Iacobi pro-
genies.

Iacobus quia
expiraret
præ nimia
læticia parū
abfuit.
Iosephus cū
quinque fra-
tribus Pha-
raonem Re-
gē accedit.
Genes. 47.
Iacobus cū
Pharaone
Rege loqui-
tur, & inha-
bitandam
accipit He-
liopolin.
Annonæ ca-
ritas in Æ-
gypto.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2245. Ante
Christi.

nat. 1719.

Ingens mo-
les ex penu-
ria & carita-
te proveni-
ens.

Iosephus
quintā fru-
ctuum par-
tē Regi pen-
dere iubet.
Medio &
Ruffinus
Cap. 2.

Jacobus x-
patis anno
147. mori-
tur.

Jacobus in
Hebrone se-
pultus.

An. mundi
2311. Ante
Christi, nat.

1653.

Iosephus x-
patis anno
310. mori-
tur.

Iosephi ossa
in Chana-
nazam trans-
lata.

Historia Li-
bri Exodi,
Medio &
Ruffinus
Cap. 9.

Exod. 1.
Ægyptiorū
erga Hebræ-
os invidia.

ad hunc modū omnes eorū possessiones in ius Regis deuenissent, alii
aliō migrabant, quo certius esset Regium dominiū. Soli Sacerdotes im-
munitatem & agros retinuerunt. postremo hæc necessitas adeo nō cor-
pora solum, sed & animos gentis in seruitutem redegit, vt nihil turpe
putarent quo victus vtrūq; parari posset. postquam aut cessauit fames,
& rigante flumine terra ad pristinam fertilitatē rediit, Iosephus regio-
nis vrbes obediendo conuocata per singulas multitudine, agrorū quos Re-
gi cesserant usufructum illis restituit, & adhortatus vt non secus quā
proprijs colerent, iussit quintā partem fructuum Regi pendere, quæ ei
iure domini deberetur. qui lætissimè operata restitutione agrorū culturā
strenuē aggrediebatur. atq; hoc tum Iosephi auctoritas, tum gen-
tis erga Regem beneuolentia nō mediocriter creuit: & ius quintæ par-
tis fructuū etiā penes Regum posteros ac successores permāsit. Iacobus
aut cum decimū septimū annū in Ægypto exegisset, inter manus
liorū vitā finiuit. precatus eis prius prosperitatem & abundantiam. & va-
ticinatus quod singulorū posteri in partē possessionis Chananeæ terræ
essent peruenturi, id quod factum est aliquāto post tempore. præterea
collaudato Iosepho quod oblitus iniuriarum plura fratribus bona con-
tulerit, quā vel benefactoribus deberentur, mandauit suis filiis vt Iose-
phi filios Ephraim & Manassē in suum numerum admitterēt di-
uini sorte Chananzam, quemadmodum postea dicitur. postremo ro-
gauit vt in Hebrone sepeliretur. Mortuus est aut cum vixisset annos cē-
tum quinquaginta minus tribus, ex maioribus suis nulli pietate secun-
dus, cuius digna pramia Dei benignitate est consecutus. Iosephus verō
permittente Rege deportatū patris corpus in Hebronem magnificē se-
peliuit. ceterū fratribus recusantibus cum eo reuerti, quod timerent
ne defuncto patre in se vindicaret, cum non amplius esset in cuius gra-
tiam daturum veniam sperarent, iussit eos posito metu nihil mali su-
spicari: & reductis securā magnas possessiones largitus est, nec vnquam
eos summa beneuolentia prosequi desinit. Moritur aut & ipse centesi-
mo & decimo vitæ anno exacto, vir admirabili virtute præditus, in o-
mnibus negocijs prudēs, & potestate bene vñs, quibus artibus factum
est vt neq; externum genus, neq; calamitas de qua diximus, quicquam
officeret quō minus ad summā dignitatem eueheretur. Reliqui etiam
fratres vita feliciter exacta in Ægypto sunt mortui, quorum corpora fi-
lij & nepotes in Hebronem relata sepeliuerunt. Iosephi autem ossa po-
stea translata sunt in Chananzam per Hebræos, dum ex Ægypto po-
pulariter migrarent, hoc enim ipse adiuratis prius mandauerat. Sed &
hoc & alia huius populi gesta narraturi, dicemus prius causam propter
quam ex Ægypto exierunt.

CAP. V.

De afflictionibus Hebræorum in Ægypto per annos CCC.

Agypti gens delicata & ad laborem segnis, voluptatibus solum &
captandis vñdecunq; lucris dedita, male volebat Hebræis, quod per
inuidiam ferre æquo animo illorum felicitatem non poterat, videntes
enim genus Israelitarum florere, & opibus labore atq; industria quæsi-
tis

his abundare, non satis tuta sibi eorum incrementa existimauerunt: & cum iam Iosephi beneficiorum memoriâ tempus oblitterasset, regnumque Ægypti in aliam familiâ demigrasset, inhumanè tractabant Israelitas & variis laboribus arcebant. nam & flumen in multas fossas deducere sunt iussi & mœnia exedificare, & aggeres extruere, quibus inundationes fluminis arcerentur. pyramidum etiâ in sanis substructionibus vexabât gentem nostrâ, cogendo varias artes ediscere, & laboribus ferendis aduescere. atque in hunc modum per CCCC. annos fuit laboratum, Ægyptiis id agentibus ut Israelitas nimio labore perderent, nostris contra omnes difficultates eluctari conantibus. Exortum est deinde aliud quiddam, cur genus nostrum magis etiam cuperent extinctum. Quidam ex eo genere hominum quo gens illa vocat sacrorum scribas, quorumque prædictionibus multum tribuit, prænunciat Regi nasciturum per id tempus apud Israelitas quendam res Ægyptiorum olim grauer afflicturum, Israelitas contra euenturum, si modo ad ætatem adultam peruenerit. nam & virtute fore præcellentissimum, & gloria per omne æuū celebrem. Quo terrore percitus Rex, edicit ex ipsius monitoris sententia, quicquid masculini sexus inter Israelitas nasceretur, in flumen proiectum necari: obstruere etiam Ægyptias diligenter obseruare partus Hebræarum ac parturitiones. Sic conterritum putabat ne obstetrices ob cognationem edictum Regium contemnerent. proposuit etiam, poenam si quis clâm seruare fœtus auderet, ut cum tota familia tolleretur. Grauis fuit hæc calamitas non eo solum quia liberis orbabantur, & quia parentes ipsi ministri eorum interitus esse cogebantur: sed futurum quoque tempus prospicientes inconstabiliter tristabantur, certum generis exitium expectantes, quandoquidem & proles necabantur, & ipsis parentibus non multo post erat moriendum: atque ita in extremo infortunio constituti sibi videbantur. Sed nemo potest Dei voluntati resistere etiam si infinitas artes in hoc committantur. nam & puer de quo sacrorum scriba prædixerat, eulais Regis obseruatoribus clâm fuit educatus, & varem non fuisse vanum euentus rei comprobauit, Amarames Hebræus vir inter suos nobilis, sollicitus tum publico periculo ne gens defectu iuuentutis ad nihilū redigeretur, tum priuatim quod domi pregnantē vxorem haberet, inopia consilij laborabat: & ad implorandū diuinum præsidium cōuersus, orabat ut tandē miseraretur homines à quibus vnus perpetuo cultus fuerit: daretq; finem præsentis afflictionis quæ toti generi perniciē minaretur. Deus aut præcibus supplicis ad misericordiam flexus, assistit ei per somnum, iussitq; in futurum benè sperare. Memorem se esse pietatis eorum à maioribus acceptæ, nec ipsis defutura præmia, sicut nec progenitoribus defuisse. Se enim illorum progeniem ad tam numerosam multitudinē auxisse: suo fauore Abrahamum solum e Mesopotamia in Chananzā profectum præter reliquas felicitates ex vxore antea sterili liberos suscepisse, & successoribus amplas regiones reliquisse, Imaeli Arabiam, Chaturæ filiis Troglodyridem, Isico Chananzam. Res etiam bello meis auspiciis feliciter ab eo gestas nunquā sine impietatis & ingrati tudinis nota nō meminisse potestis. Iacobi verò nomen etiâ apud exterar gentes celebre est, tum ob eam felicitatē in qua ipse vixit, tum ob eā quæ posteris eius quasi hæreditario iure obtigit: qui a septuaginta viris patrem in Ægyptum comitatis oriandi iam ad sexcentorum

An. mundi

2353. Ante

Christi. nat.

1611.

Hebræorum

seruitus in-

tolerabilis.

Præfagium

de Moise.

Pharao He-

bræorū maf-

culos necari

edicit.

Exod. 2.

An. mundi

2373. Ante

Christi. nat.

1591.

Amarames

futurus Mo-

sis parens

Deum orar

& Hebræis

FLAVII IOSEPHI

An. mundi millium numerum creuerunt. nunc quoque scito mihi cordi esse & publi-
2273. Ante sam vestram incolumitatem, & priuatim tuam gloriam. puer enim iste eu-
Christ. nat. ius natiuitatis metu Aegyptij foetus vestros ad necem damnauerunt, tibi
2591. nascetur. hic neque deprehendetur ab observatoribus, & postquam eue-
 ferit praeter opinionem educatores nactus, suo tempore Hebraeos ex A-
 gyptia seruitute liberabit, memoriamque sempiternam hoc praclaro fa-
 cinore consequetur non apud suos tantum, sed & apud externos. me istud
 beneficiu in te tuosque posteros conferente. fratrem quoque tale habebit,
 qui dignus sit meo Sacerdotio ipse & posteris eius in omne aeuum. His per
 visionem cognitis Amarames expectatus narrauit hoc Iochabeli uxori,
 quae res vtriusque sollicitudinem auxit. iam enim non puero tantum time-
Moses nat. bant, sed ne quo pacto promissa felicitas intercideret. sed mox oraculo
 fidem fecit mulieris partus, quae tam facile est enixa ut observatores fe-
 fellerit, nihil sentientes eorum quae in vulgaribus puerperiis sentiri so-
 lent. hunc infantulum per tres menses clam nutrierunt. deinde Ama-
 rames veritus ne re deprehensa iram Regis incurreret, ac mox & ipse ve-
 nia cum puero sublatus e medio promissionem Dei faceret irritam. maluit
 salutem filij totam ipsius prouidentiae committere: ratus etiam si puer la-
 teret, quod tamen perdifficile erat, molestum tamen in continuo periculo
Moses in flu- viuere non eius tantum, sed & suo. De Deo vero certam spem habebat,
men proj- prouisurum ut oraculi veritatem euentus indicaret. Hoc consiliu post-
citur. quam satis placuit, excogitauerunt tale quiddam: lectulo e papyro con-
 texto, quantus infantulum commodum capere poterat, bitumineque illi-
 to, ne aqua penetrare posset, indiderunt puerum: atque ita in flumen pro-
 iecti salutem diuinae prouidentiae commiserunt. in hunc modum cum a
 flumine deferretur, Mariame infatuli soror iussu matris ex aduerso per-
 portaretur a flumine. hic vero manifestissime Deus declarauit, nihil hu-
 mana sapientia, sed omnia bonitate illius omnipotentis conficere: eosque
 qui propter utilitatem suam aut securitatem aliis perniciem moluntur,
 quantalibet utantur diligentia, saepe tamen voti copotes non fieri: rur-
 sum qui suam salutem Deo committunt, praeter opinionem e mediis pe-
 riculis emergere: quod & in hoc puero videre licet. Erat filia Regi no-
Thermuthis mine Thermuthis. haec dum ludit ad ripas fluminis conspiciat vas flui-
haronis vans, missis natatoribus iubet lectulum ad se in ripam extrahi. quo, ut
filia extia- iussu in erat, allato, mire placuit puer, quod esset magnus ac pulcher. Ta-
ha ex flumi- to enim fauore Deus Mosē prosecutus est, ut cum fecerit ab illis ipsis
ne Mosē. nutriti & educari, qui propter eius natiuitatem reliquos quoque He-
 braeos perdendos decreuerant. Itaque iubet Thermuthis mulierem a-
 licunde adduci, quae puero mammam praebet. quo non admittente mam-
 mam, sed auersante, idque cum alia post aliam adduceretur. Mariame
 quasi non data opera, sed sortuito ad spectandum interuenisset. Nihil
 agis, inquit, Regina dum nutrices infanti adhibes alieni generis mu-
 lieres. quod si Hebraeam aliquam accerteres, tum forte popularis mam-
 mam admitteret. cumque recte monere videretur puella, iussa est ipsa
 hoc negotium exequi, & lactantem quampiam adducere: ac mox vsa
 permissa potestate, rediit adducens communem matrem, ignotam o-
 mnibus qui tunc aderant. tum infans perquam libenter inherere ma-
 trimonio visus est. & rogante Regina mulier commissi infantis cura suscepit.
 & qui proiectus fuerat in profluentem, ab hoc casu nomen est sortitus
 aquam

aquam enim Aegyptij vocant Moyses verò servatos. quare composita voce ex utrisq; nomen infanti fuit inditum: qui deinde citra cōtrouersiam prudentissimus Hebræorū euasit. ita ut Deus iam antè prædixerat. erat enim ab Abrahamo septimus. nam ipse Amaram filius fuit, sicut pater eius Cathi, hic verò Leuis, & Leuis Iacobi, qui ex Isaco erat prognatus. hic autem Abrahami erat filius. puer autē non pro ætate proficiebat intellectu, sed inter ludendum præ ceteris æqualibus sapere videbatur, & quicquid ageret, noua quadam indole res magnas olim gerendas præ se ferebat. post tertium verò annū ætatis admirandam gratiam ei Deus addidit. nemo enim erat adeò reitricus, ut visa Mosis pulchritudine non obstupesceret: & persæpè accidebat ut dum gestatur ac circumfertur, obuios quosq; in se cōuerteret, ita ut relictis serijs negocijs malent præcel. enti eius forma oculos pascere. Tanta erat puerilis gratia, ut inuiti homines ab hoc spectaculo discederent. quo factum est ut Thermuthis hunc sibi filium adoptauerit, cum alioquin germanis liberis careret. allatumq; patri ostentabat, dicens de successore se cogitare, etiam si Deus illi nullum filium gignere dederit. Hunc puerum, inquit, raonis filix ego educaui non minus indole quàm pulchritudine diuina excellentē, adoptiuus quem Nilus ipse in sinum meum tradidisse videri potest, quem decreui adoptare mihi filium, tibi verò in principatu ac imperio successorem. & cum dicto patri infantem in manus imposuit. at ille postquam acceptum ad pectus appressisset, filix gratificaturus comiter diadema suum eius capiti imposuit. Moses vero capiti pueriliter detractum prolabi in humum passus, pedibus etiam calcauit. id quod mox ominosum est visum, & regno nihil boni portendere. moxq; ille sacrorum scriba qui natiuitatem eius Aegypto cladem allaturam prædixerat, occidere puerum volebat, vociferans: Rex, puer iste per cuius necem nobis securitatem Deus pollicetur, vaticinium iam confirmauit, insultando tuo regno & diadema calcando. Hoc interempto tam Aegyptijs merū quàm Hebræis spem & fiduciam adime. Thermuthis verò confestim cum eripit, rege quoq; non inuito, cui Deus talem animum indiderat, Moses saluti prouidens. itaq; educabatur quàm accuratissimè. Quamobrè Hebræi quidem felicitatem suo generi sperabant, Aegyptijs verò suspecta erat hæc educatio. sed cum nemo extaret vel è cognatis regijs vel ex alijs optimatibus, qui etiam si Moses sublatus esset, magno opere videretur procuraturus Aegyptiorum commoda abstinerunt ab eius eade. Itaq; sic natus, & sic educatus, postquam adoleuit, breui suæ virtutis specimen edidit, & quantum momenti vel suis vel Aegyptijs esset allaturus, occasionem nactus talem. Æthiopes qui supra Aegyptū incolunt, agebant & ferebant facultates Aegyptiorum. illi moti indignatione ducunt in eos exercitum, contumeliam cum iniuria coniunctam ulturi: mox prælio commissio, partim in acie ceciderunt, partim in fugam turpiter compulsi retrò ad suos se receperunt. quo successu elati Æthiopes fugientibus instabant, & ignauum rati si fortuna non vterentur, concepta spe subiugandæ Aegypti, latè eam populabantur: degustataq; prædulcedine, non temperantes sibi ad maiora audenda accendebantur. cumq; vicinas regiones peruagantibus nemo cum armis obuiam irer, pergebant vltèrius Momphim vsque & mare, nulla ciuitate resistere valente. Quibus calamitatibus Aegyptij pressi, mittunt qui remedium ab oraculis petant. cumq; responsum esset, Hebræū in auxiliū aduocandū,

An. max.
di 2376.

AnseChri-
sum nat.

1588.

Moses vnde
nominatus.

Moses ab A-
brahamo
septimus.

Moses Ther-
muthis Pha-
riæ filius.

Moses diu-
na prouide-
tia morti e-
ripitur.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 10. al. 7.
Aegyptiorū
Rex in Æ-
thiopes.

An. man-
di 2376.

AnteChri-
stum nat.

1588.

Mosen Æ-
gyptij exer-
citus ducem
postulant.

Moses in Æ-
thiopes mo-
net.

Mosis & He-
bræorum
contra Æ-
thiopes vi-
ctoria.
Saba regia
obsidione
cincta.

Tharbis Æ-
thiopum Re-
gis filia Mo-
sis coniugii
petit.

Rex à filia postulat Mosen qui vniuersis copijs cum imperio præsit. præ-
ruit illa, sed prius Rege iureiurando obstricto, nihil in perniciem iue-
nis machinaturum, pro magno hoc auxilium imputans, & sacerdotibus
probro dans quod non pnderet nunc eius opem implorare, quem prius
vthostem occidendum esse monuerint ac iusserint. Moses verò Ther-
muthidis simul ac Regis rogatu libenter hoc negotium suscipit. quod
factum gentis vtriusq; vatibus iacticiam attulit. Ægyptij post partam
eius virtute de Æthiopibus victoriam, occasionem sibi per dolum tollen-
di non de fore sperabant: contra Hebræi, Mose copijs præposito, ad fore
sibi facultatem euadendi ex Ægyptia seruitute. Ille verò volens hostem
opprimere priusquam de aduentu suo cognosceret, nō per fluminis ri-
pam, sed per interiora terræ expeditionem fecit, qua in re satis declara-
uit quantum ingenio polleteret ac prudentia. cum enim hoc iter difficile
esset præ multitudinem serpentum (nam hi tractus plurimos gignit, ali-
quot etiam genera quæ nusquam alibi reperiuntur, noxios omnes &
ipso aspectu horrendos, & in his quosdam volucres, vt non solum hu-
mi latentes insidientur, sed & sublimes ex improviso noceant) com-
mentus est ad securum iter exercitus stratagemam dignam admiratio-
ne. vasa enim plexilia non pauca è papyro in arcæ formam fieri cura-
uit, quæ completa ibibus secum deferbat. est autem hoc animal infe-
stissimum serpentum generi. quare propter fugitant eam insectationem,
& inter fugiendum sicut à ceruis retracti deuorantur. sunt autem man-
suetæ alites, & contra solas serpentes feroces. de quibus nunc desino.
plura, vtpote apud Græcos non incognitis. postquam igitur ventum est
in terram venenosis bestiis scatentem, ibes illis immisit. quarum bo-
na opera usus, itinere impune peracto, nec opinos Æthiopes inuasit.
commissoq; prælio fusos ac fugatos, & spe occupandæ Ægypti frustra-
tos retrò in suam regionem compulit. nec hoc contentus oppida illorū
euertebat, & vbique magna cades hostium patrabatur. quo factum est
vt post hæc auspicijs Mosis feliciter gesta tantam alacritatem exerci-
tus præ se ferret, vt nihil non laboris toleraturus videretur, iamq; aut
excidium aut captiuitas Æthiopibus immineret. ad vltimum compulsi
in Saba regiam eius gentis, quam poslea Cambyfes Persarum rex de
sororis suæ nomine Meoen appellauit, obsidione sunt cincti. erat au-
tem penè inexpugnabilis. vtpote Nilo circumquaque cincta, acceden-
tibus ad eius munitionem & alijs fluijs Astapo & Astoborra, qui ob-
iectu suo difficiliorem iraectionem facerent. itaque sita in insula, & mu-
ro valido incincta, nō fluminibus tantum arcebat hostem, sed & aggeri-
bus, qui moenia inter & flumina ad eorum inundationes prohibendas
extructi, ad hoc quoq; tum proderant quod hosti etiā post superata flu-
mina aditum ad urbem oppugnandam negabant. Hic cum Moses desi-
dere exercitum occisum agrè ferret, hoste nō audente manus confere-
re, interim tale quiddam accidit. erat Æthiopum regi filia nomine
Tharbis. hæc Moien moenibus exercitum admouentem & egregie di-
micantem conspicata, virtutemq; viri admirata, qui & Ægyptiorum
fortunam labantem in integrum restituisset, & Æthiops modo victo-
res in extremum periculum adduxisset, vehementi eius amore est cor-
rupta: quo indies crescente, mittit ad eum e seruis fidissimos coniugium
suum offerens. ascendit ille hac conditione iureiurando firmata, post vr-
bem sibi tradita ducturum se eam uxorem. ac mox dicta factū sequitur.

Sacitana

Scutum est nihilominus in hostem, & actis Deo gratijs nuptijsq; celebratis, Ægyptiorum exercitus victor domum est reductus. illi verò accepta salute odium pro gratia Mosi reposuerunt, & maioribus studijs insidias contra eum machinabantur: suspicatiq; ne rebus feliciter gestis elatus res novas in Ægypto moliretur, apud regem eum cordis accusauerunt. iam enim & ipse suspectum hominem habere cœperat, partim invidia motus ob bellum fortiter ac prudenter administratum, partim e-
tiam metu alicuius cladis, sollicitantibus huc & irritantibus indefinenter scribis ac sacrificis: ut iam Moses minimo minus abesset à perniciē, opprimendus dubio procul, nisi rem olfaciens in ipso temporis articulo se clam subduxisset. & cum vias obseruari intelligeret, per solitudines sagam arripuit, quā euasurum inimici minime suspicabantur: & quamuis alimenta nusquam inueniret, inedia patientia superabat. cumq; ad urbem Madienam peruenisset, in rubri maris litorē sitā, denominatam ab vno ex Abrahami & Chetura filijs, sedens ad quandam puteum lassitudinem ex laborioso itinere contractam recreabat. erat enim tempus meridiana, & urbem iam in prospectu habebat. Hoc loco ei negotium incidit natum ex incolarum viuendi ratione, per quod & virtutem suam declarauit, & melioris fortunæ occasionem inuenit. cū enim ea regio laboret aquarum inopia, pastores operam dabant ut primi puteos occuparent, ne forte exhausta aqua ab alijs, ipsorum pecora potu carere cogerentur. Veniunt igitur ad puteum septem virgines fortes. Raguelis sacerdotis filia, qui in magno honore ab eius loci habitatoribus habebatur: quæ patris gregum curam gerentes, id quod etiam per feminas apud Troglodytas ex more sit, hausta aqua quantum satis videbatur, gregibus eam potandam in lacunas ad hunc vsum factas diffundunt. cumq; pastores superuenissent, & repellendo puellas aquam sibi usurparent, Moses iniquum ratus non ferre opem iniuriæ patientibus virginibus, & se inspectante vim viro- rum plus polle- re quam ius puellarum, abactis usurpatoribus auxilium eis ita ut decebat prabuit. at illæ accepto beneficio postquam ad patrem venerunt, & pastorum iniuriam & quomodo ab hospite adiutæ fuerint, ei retulerunt: rogabantq; ne illi hoc beneficium periret tum ille collaudata puellarum erga benefactorem gratitudine, iussit ut Mosē adducerent meritam gratiam recepturum. Qui ubi venit, indicauit ei quomodo ex filiabus cognouisset de auxilio quod eis tulerat, & virtutem eius admiratus, in non ingratos hoc beneficiū collocat. *in* aiebat. relaturum enim se gratiam, non modò parem, sed etiam aliquāto maiorem. deinde adoptato in filium vnā ex filiabus nuptum tradit: ad hæc pecorum, ex quibus olim vniuersa barbarorū possessio constabat, curatorem cum ac domum constituit. Hanc fortunam Moses nactus apud Ietheglam, quod Raguelis cognomen erat, degebat apud socerum pascens pecora. aliquanto verò post, egit pastum greges in montem, qui dicitur Sina, omnium in ea regione celsissimum, & pascuis valde commodum. abundabat enim herba, eo quod vulgato rumore numen illic habitare, pastoribus hætenus inaccessus ob religionem loci fuerat. in eo monte mirabile vidit prodigium. ignis enim rubi fruticem depascere visus, nec frōdes, nec flores, nec ramos quicquam læsit, cum tamen inde maxima & flagrantissima flamma emicuisset. ille tam inopinato spectaculo non mediocriter attonitus magis etiam obstupuit postquam vocem ex-
igne

An. mun-
di 2400.

Ante Chr-
stum nat.

1564.

Mosi insidi-
antur Ægy-
ptij.

Exod. 2.

An. mun-
di 2413.

Ante Chri-
stum nat.

1551.

Hedio &

Ruffinus

Cap. 11. al. 3.

Moses ad

Madienam

urbem pro-

fugit.

Moses Ra-

guelis sacer-

dotis filia-

bus fert opē

contra pa-

stres.

Raguel Mo-

si vnā ex

filiabus nu-

ptum tradit.

Hedio &

Ruffinus

Cap. 12. al. 2.

Exodi 3.

Mosi Deus

in rubē ar-

dente appa-

ret.

FLAVII IOSEPHI

An. mmm. di 2454. igne emissam & nominatim sibi vocato verba facientem audiuit: quibus & audaciam eius taxavit, qui non sit veritus locum haecenus ob religionem hominibus inaccessum calcare, & consuluit insuper ut quam longissimè à flammis abscederet: & contentus quidem sit hac visione, non indignus ea propter suam ac maiorum suorum virtutem habitus, ceterum ulterius nihil curiosè inquirat. prædixit etiam quantum honorem ac gloriam consecuturus esset apud homines diuino favore assistente: iussitque confidenter in Ægyptum proficisci, futurum illic ducem ac ductorem Hebræorum multitudinis, & liberaturum cognatum populum ab iniqua eius gentis dominatione. Etenim habitaturi sunt, raelitas mi- inquit, terram illam quam Abrahamus generis vestri princeps tenuit, raculis Deus & omnia bona eius percepturi, tua prudentia ad hanc felicitatem illos conuincit, & ipsius pro perducende. Sed fac memineris, ut eductis Hebræis ex Ægypto in hoc missionibus loco sacrificium gratiarum actionis ob felicem successum offeras. & fidem habe- raculum quidem tale ex igne prodijt. Moses verò tam visis quam audiant. **Exod. 4.** tis territus insit, Potentiz quidem tuæ domine quem & ego veneror & maiores mei coluerunt, non sum tam insanus ut parere dubitem: at tamen non intelligo quomodo vir priuatus & nullis viribus præditus, vel meis persuadere potero, ut relicta terra quam nunc habitant, me ducem sequantur: vel etiam si persuasero, quomodo Phariothes sit cogendus ut illos exire permittat, quorum opera & labore constat Ægyptiorum felicitas. Deus autem iussit illum securum esse de toto hoc negotio, se illi nunquam non adfuturum pollicitus, & siue verbis opus fuerit, vim persuadendi largiturum, siue operibus, virium satis additurum. mox iussit ut virga in terram proiecta fidem promissionum acciperet. quo facto, draco humi repabat, & in spiras se conuoluens acciput erigebat quasi repugnaturus si quis insequeretur: ac mox denuò in

Mosis virga in Draconē mutata.

Mosis manus alba.

Moses aquā effundit humi, quæ vertitur in sanguinem.

Moses in Ægyptum ad liberandos Israelitas mittitur.

Hedio & Ruffinus

Cap. 13. alio.

virgam est mutatus. post hoc manum in sinum mittere iussus cum pallorem redijt. iussus deinde aquam ex propinquo hauritam humi effundere, vidit in colorem sanguineum versam. Ad hæc stupentem ut confidat hortatur, cum sciat maximum sibi adiutorem affore, utq; apud omnes his prodigijs vtendo fidem illis faciat à Deo se missum, eiusq; iussu omnia facere. iret sine cunctatione, & festinus in Ægyptum properaret, neq; die neq; nocte iter intermittendo, neve diu tempus terendo longiorem Hebræis seruitutem & afflictionem redderet. Moses autem nihil amplius dubitans de promissionibus, quarum certitudinem tot argumentis auditis & visis satis colligebat, precatus ut eandem potentiam in Ægypto, cum exerta opus fuerit, experiretur: supplex illud etiam rogabat ut quem conspectu ac colloquio suo dignatus fuerat, ei nomen quoq; suum volens ac libens indicaret, ut rem diuinam illi aliquando facturum nominatim cum ad sacrificium inuocare posset. tum Deus agnitum, quod mihi eloqui nec ius nec fas esse arbitror. Mose verò non tunc tantum, sed quotiescunq; opus esset talium prodigiorum facultas aderat, atq; ita nihil dubitans de oraculi ex igne redditi veritate, deq; Dei adiutoris favore, magnam spem concepit fore ut tandem & sui liberarentur, & Ægyptij insigni aliqua clade afficerentur.

Cumq; cognouisset Phariothem Ægyptiorum regem sub quo ipse fugerat, esse defunctū, à Raguele comitatū rogat, ut salua eius pace ac gratia

gratia liceat sibi in Ægyptum ob publicam cognatorum ac tribulū su-
orum utilitatem proficisci. quo impetrato & assumpta quam ibi duxerat
Raguelis filia, liber. sū; cōmunibus, Gerſo & Eleazaro, iter in Ægyptū
arripuit: quorum nōminum prius peregrinum significat, posterius, Dei
auxilium, quōd diuina ope infidias Ægyptiorum euasisset, cumq; iam
non longē à limitibus abessent, Aaron frater venit obuiam Deo sic iu-
bente: cui mox indicauit quicquid in monte viderat, & omnia mandata
quæ diuinit^r illic acceperat. mox vlt^rius progressus obuios inuenit prę-
stantissimos quosque Hebræorum, qui aduentum eius pręsenſerant: &
mox ne quid amplius de fide Moſis dubitarent, prodigia diuinę volun-
tati attestantia sunt eis ob oculos exhibita: quibus pręter omnem opi-
nionem visis attoniti, sperare iam cęperunt prouidentiam Dei securi-
tati illorum & incolumitati non dei^ruram. Atque ita obſequentiores
naſtus Hebræos, & in potestate ipsius se futuros pollicentes, accensos
nimium libertatis amore, ad nouum regem se confert. Ibi posteaquam
commemorasset operam suam pro Ægyptijs contra Æthiopus contem-
ptim agros eorum vastantes nauatam, laboresq; exhaustos dum non
aliter quā pro suis popularibus bellum administraret, adiicit malam
gratiam pro tot beneficijs sibi redditam. oraculum deinde in Sina mon-
te acceptum regi aperit. nec non prodigia quibus de voluntate Dei con-
firmatus omnem hęſitationem posuerit, singillatim enumerat. addit
deinde preces ne per incredulitatem Dei deſectis obstaculo eſſe velit.
exterūm cū a rege contemptim audiri se an^raduerneret, exhibet il-
li specimen prodigiorum quę in Sina viderat. Rex verō iratus ſclera-
tum eum appellat, qui Ægyptiorum olim fugit^rus, nunc magicis prę-
ſtigijs instructus ad reliquos decipiendos venerit. Habere se quoque ſa-
cerdotes qui eadem ostenta representare noſſent: non minus peritos
huiusmodi artium: nec eſſe cur se Moſes iactare deb^rat, quāſi ſolus diui-
na prę ceteris virtute polleat, atque ita apud eandem multitudinem
quāſi ſupra mortalem conditionem poſitus se venditet: conſeſtim-
que cū & ipſi ſuas virgas proieciſſent, in dracones ſunt verſę. Tum
Moſes nihil his motus, ne ipſe quidem, inquit, ignoro aut contemno
artes Ægyptiorum, attamen quę ego operor, tanta pręſtantiora eſſe a-
io, quā illorum magiam, quanto intervallo res diuinę humanas poſt
ſe relinquunt. iamque manifeſtē declarabo non eſſe hoc pręſtigias ve-
ritatis ſpecie parum cautis imponentes, ſed ipſiſſimam Dei virtutem,
argumentum omnipotentis illius voluntatis apud incredulos futuram:
& cum dicto virgam in terram miſſit, iubens vt fiat draco, quę mox
dicto parens Ægyptiorum virgas quę draconum ſpecie reptabant, vnā
poſt aliam aggreſſi omnes ad vnā deuorauit. ac mox in priſtinam ſpe-
ciem reuerſam Moſes rurtum ſuſtulit. Rex autem ad indignationem
magis quā admirationem hoc facto commotus, cū nihil acturū re-
ſpondiſſet, neq; quicquam Ægyptiacis artibus profecturum, mandat o-
perarum exactori qui Hebræis erat prępoſitus, vt de labore nihil eis re-
mittat, ſed grauioribus etiam quā ante operum difficultatibus pre-
marat ille prius paleas eis ad lateres fingendos prębere ſolitus, poſthac
id facere deſiſt; ſed interdū detentos in opere noctu ad comportandas
paleas dimittebat, priſtini laboris onus conduplicaturus. Moſes au-
tem neq; minis regis à propoſito deterrebat, neq; aliſſimis ſuorū que-
relis vt a cępto deſiſteret vel minimū fleſcebat: ſed obſirmato cōtra

An. mand³

2454.

Ante Chr⁷.

nat. 1510.

Moses ex Me-
dian in Æ-
gyptum p^rſ-
ciſcitur.

Mosis duo
filij Gerſo &
Eleazarus.

Moses ab He-
bræis in Æ-
gypto exce-
ptus miracu-
la eis exhi-
bet.

Exod 5.7.

Moses Ægy-
pti regē vt
Iſraelitas di-
mittat hor-
tatur.

Pharaoni p^r-
digia exhi-
bet Moſes.

Mosis virga
deuorat Æ-
gyptiorum
virgas.

Pharao Ho-
bręos graui-
oribus ope-
rū difficulta-
tib. premit.

Exod. 6.

vt^rumque

An. mundi 2454. *Ante Chri.* nat. 1510. *Moses Regē iterum Hebræos ut dimittat hortatur.*

utrunq; animo, in hoc totus erat, ut suos in optatissimam libertatem restitueret. itaq; denuò Regem accedit, suadens ut dimittat Hebræos in Sinā montem, illic Deo sacrificaturos. hoc enim ipsum iussisse, nec posse quenquam eius voluntati resistere. quapropter dandam operam ne fastidium eius contemnere videatur, utq; populo potestatem exeundi faciat, ne fortè contra moliendo post hac culpam in se transferat, si quid ipsi tale acciderit, qualia Dei voluntati resistentibus evenire solent. Nā necessariò calamitates eos comprehendere, qui diuinam iram in se provocauerint: & tum terram tum aërem illis infestum existere, tum procreationem filiorum parum feliciter procedere, elementis etiam ad vindicandum in eos concitatis. atque hæc mala non posse evitare Ægyptios, etiam si Hebræos regionem eorum exire contingant, nisi hanc parte verba Moysi, neque vel tantillum ad eius preces aduertente, gravissima mala in Ægyptios incubuerunt: quæ singulis: im recensebo tum propter eorum novitatem, tum ut eo magis appareat non vanas fuisse prophetis nostri prædictiones: postremò quia hominum interest talia cognoscere, quo magis ea caueant, quibus irritatus Deus ad infligendas poenas commoveri solet: Primum annis sanguineis fluentis prolapsus, ad potus inopiam eos redegit, cum præterea nullum fontem habeant. nec coloris tantum id erat vitium, sed si quis siti coactus gustaret, confestim acri dolore corripiebatur: eratq; talis Ægyptijs solis, Hebræis verò dulcis ac potabilis, & omnino pristinam naturam retinens. quo miraculo Rex inops consilij, timens incolumitati gentis, permisit Hebræos abire. cumque malum cessasset, rursus ad pristinam mentem rediit, sententiam suam revocans. Deus autem motus hominis ingratitude, qui nec à periculo liberatus vellet sapere, aliam plagam Ægypto infligit. Ranarum vis immensa terram eorum populabatur, refertus erat & fluitibus earum plerisque & imputrescentibus. plena erat & terra turpissimo ex quo enascebantur, rursusque in eundem resolvebantur: quin & domesticum victum foedabant in esculentis ac poculentis nusquam non repertæ, & in cubilibus quoque passim oberrantes: ita ut omnia forte rent putore & ranis & ortuis exhalante infecta. His malis cum exagitarentur Ægyptij, Rex iubet Moysen cum Hebræis abire quo velit: & quantum hoc dixit evanuerunt ranae, terraque simul & flumen in pristinam naturam sunt restituta. vix dum hoc malum cessauerat, cum Pharaohes denuò mutatus, priorum oblitus retinere populū cepit: & quasi aliam etiam afflictionum naturas experiri vellet, negabat exitum quem prius concesserat timore magis compulsus quam ex animi sui sententia. Rursus igitur Deus alia clade in hominem fraudulentum vindicat. pedunculorum enim magna vis è corporibus Ægyptiorum scatebat, a quibus mali male perdebantur, neque laueris, neque medicamentorum inunctionibus extinguere eos valentes. Quia nonna peste turbatus Rex, & non magis ipso periculo quam eius foeditate ac turpitudine territus, nequam cum esset, agrè dimidiata ex parte respuit. Hebræis enim exire permissis, ac mox malo cessante, liberos & uxores redditus obsides ab eis exigebat. quo facto magis etiā Deū exasperat. putans se providentiam eius circumvenire posse, quasi Moyses & non potius Deus poenas de Ægyptijs Hebræorum oppressionebus sumeret.

Prima Ægyptiorum plaga: Aqua in sanguinem mutata. Exod. 7.

Exod. 8. 9. Altera plaga, Ranae.

Tertia plaga, Pediculi.

Varia

• Varias ergo & multiformes bestiolarum species immittit, quales nemo ante eam diem vnquam viderat, tanta copia, vt tota regio malo hoc repletur: prae quarum frequentia & homines plurimi exinguebantur, & terra nullo pacto coli poterat: & qui praesentaneum exitium euadebant, infecti tamen earum veneno à morbis corripiebantur. Rege vero ne tum quidem resipiscente vt voluntati diuinæ cederet, sed mulieres quidem cum viris dimittente, pueros vero retinere volente, non defuerunt Deo variæ prioribus etiam grauiores poenæ, quibus ob Regis maliciam in vniuersam gentē seuerè animaduertit: sed exulceratis intus & in cute corporibus miserabilem in modū nō mediocris numerus absumebatur. Et cum ne sic quidē Rex resipisceret, grando nunquam ante in Ægyptio cœlo visa, tunc verò maior quā apud alios hyberno tempore, aut in septentrionali regione, verè iam adulto supernè ruens omnes eorum fructus contriuit: & si quid intactum grando reliquit, nubes locustarum superuenientes ita absumpserunt, vt fructuum colligendorū spes Ægyptijs omnibus omnino sit adempta. Quod si Rex stultus tantum, & non etiam malus fuisset, poterat vel iam dictis cladibus admonitus resipiscere, vt tandē de aliquo tot malorum remedio cogitare inciperet at Pharaotes tamen si non ita insaniebat vt causam nō intelligeret, tamen tanta malicia pectus eius obsederat, vt adduci nullo modo posset quin Deo quasi per contentionem repugnare, & in publica commoda sciens volensque peccare pergeret. itaq; tandem Hebrais pueros etiam vnā cum mulieribus concedit, sed iussis vt bona sua Ægyptijs tanquam prædā relinquerent, eo quod ex ipsorum bonis nihil post tot calamitates superesse conquerebantur. Mose verò negante æquum postulari, aliqui non habituros vnde sacrificarent, atque hac controuersia diutius durante, tam densæ tenebræ omnisq; luminis exptes Ægyptijs sunt circumfusæ, vt prospectu in vniuersum priuati alij alio casu ablutnerentur, illo quoque metu imminente, ne fortè penitus ab ea caligine absorberentur. deinde his discussis post tres dies ac totidem noctes, cū nondum flecteretur Pharaotes vt liberum exitum permitteret, his verbis eum Moses aggreditur, Quousque repugnabis Dei voluntati, qui omnino vult ac iubet Hebræos dimitti, nec est aliud præter hoc remedium aduersus mala, quibus affligimini. Rex verò irate terens hanc dicendi libertatem, minatus est eum capite plectendum, si posthac de hac re molestus esse pergeret. Respondit Moses, se non amplius hac de causa verba facturum, sed ipsum cum optimatibus Ægyptijs vitrò Hebræos rogaturum vt quā primum inde proficiscantur atq; his dictis abiit. Deus autem cū decreuisset adhuc vna plaga istos Ægyptios cogere ad dimittendos Hebræos, iussit Mosen edicere populo, vt paratum habeant sacrificium, præparatum tertiadecima Xantici mensis in quartadecimam, qui apud Ægyptios Pharmuthi vocatur, item Hebræis Nisan & Macedonibus Xanticus: vtque ipse Hebræos educat omnia sua secum portantes. ille verò instructos prius ad profectionem, & per sodalitia distributos in vno loco continebat, illucescente verò quartadecima omnes ad exitum animati sacrificabant, & sanguine domos iustrabant, aspersas hyssopo: & peracta cœna reliquias carniū exusserunt, tanquam exituri. vnde nunc quoque solenne manet nobis idem sacrificium, quam festiuitatem vocamus Pascha. id transitum significat, eo quod Deus illa d. e prætercat.

An. mun.
di 2454.

Ante Chri.
nat. 1516.

Quarta plaga,
Bestiolæ.

Quinta plaga,
Pestis.
Exod. 9.

Sexta plaga,
Vlcera.

Septima plaga,
Grado.

Octava plaga,
Locustæ.
Exod. 10.

Nona plaga,
Tenebræ.
Mosen Pharaon appellit.
Exo. 10. 11. 12.

Xanticus Macedonibus
teste Suida
est Aprilis.

Iudæorum
Pascha transitum
significat.

titis

di 2454.

Ante Chri-
stum nat.

1510.

Decima pla-
ga, Ægypti
primogeni-
torum homi-
num & ani-
malium in-
teritus.Israelitæ ex
Ægypto dis-
cedunt.Azymorum
festum.Filiorum Is-
rael nume-
rus.

ritis illis Hebræis, Ægyptios morbo percussit. nam pestis illa nocte
absumpsit primogenita Ægyptiorum, ut agminatim ad regiam con-
curreretur à proximis vociferantibus non amplius detinendos Hebræ-
os. tum Rex accito Mose mandat ut abeant, ratus post eorum exitum
regionem cessantibus calamitatibus subleuandam. donis etiam He-
bræos honorabant, alij quo celerius discederent, alij propter vicinitatis
consuetudinem. atque hoc pacto exitum est. flentibus Ægyptijs & po-
nitentibus ob præteritam malam tractationem. Iter autem faciebant
per Latopolim tunc desertam: Babylon enim post eo loco est condita,
Cambyse Ægyptum vastante. cumque abeuntes iter strenue continua-
rent, tertia die peruenierunt Beelsephontem ad rubrum mare sitam.
cumque nihil per viam inuenirent propter solitudinem, macerata fa-
rina & modico calore in panis speciem solidata se sustentabant: quo vi-
ctu per triginta dies sunt vsi. neque enim plus comineatus Ægypto ex-
tulerant, atque eum ipsum parce dispensabant ad necessitatem magis
quàm ad satietatem. quapropter in memoriam eius inopie festa per o-
cto dies celebramus, quos vocamus azymoria. ceterum multitudo mi-
grantium vnà cum liberis & vxoribus, vix erat numerabilis, qui verò
militarem ætatem habebant, sexcentorum millium numerum exple-
bant.

CAP. VI.

*Quomodo Mose duce Ægyptum reliquerunt.*Tempus exi-
tus ex Ægy-
pto.

Exod. 12.

Iosephi ossa.

Hedio &

Ruffinus

cap. 14. al. 11.

Israelitæ Æ-

gyptij perse-

quuntur.

Quare Mo-

ses Israelitas

non duxerit

per Palesti-

nam.

Israelitæ ab

Ægyptiorum

multitudine

ad mare ru-

brum cingū-

tur.

Exodi 14.

Reliquerunt autem Ægyptum mense Xanthico, luna quintadecima
anno quadringentesimo trigésimo postquam Abraham pater noster
in Chananzam venit: & post Iacobi migra-
tionem in Ægyptum anno
ducentesimo decimoquinto. Moses vero annum tunc agebat octuages-
imum, & frater eius Aaron triennio erat maior. deferebant etiam secum
ossa Iosephi, ita ut filiis suis mandauerat. Ægyptios autem peruenit
quod Hebræos dimisissent: cumque rex præ ceteris hanc rem ægre ferret,
totum præstigijs Mosis imputans, decretum est, ut in eos irruerent. &
corruptis armis reliquoque apparatu, persequerentur, retracturi si pos-
sent assequi non enim timendum ne Deus offendantur, cum iam semel
exitus illis sit concessus. sperabant etiam facile se in potestatem reda-
cturos inermes & de via lassos. itaque obuium quemque rogantes quâ
tenderent, raptim insequerentur, tamen si per viam difficilem non so-
lum exercitibus, sed expeditis quoque viatoribus. Moses autem hæc He-
bræos idcirco duxit, ut si Ægyptij mutata sententia persequi eos vellent,
pœnas maliciæ violati que pacti persoluerent, neque Palestini, quos ob
veterem similitudinem infensos habebat, de hac profectioe certiores fieri
possent. est enim illorum regio Ægypto contermina. quapropter o-
missa via quæ in Palestinam ducit, per desertum via dispendiosa ac dif-
ficili voluit Chan. nâ inuadere: obiterque iuxta Dei mandata in mon-
tem Sina populum sacrificaturum adducere. sed ubi ad rubrum mare
peruenit, ecce Ægyptiorum multitudo circumfusa in arctum eos
compellit. aderant enim septingenti currus cum equis, quinqua-
ginta millibus. & ducenta millia scutatorum peditum. hi vias omnes ob-
federant, quibus effugium Hebræis patere poterat, inter rupes & mare
conclusis.

conclusis, quo loco mons præ asperis inuius ad litrus vsque procurrat. atq; ita ne fugæ quidem spe relicta Hebræos mare inter & montē obfusione premebant, oppositis armatis quæ exitus in campos aperiebatur. in hac locorum iniquitate conclusi, cum nec obsidionem præ inopia tolerare, nec exitum ad fugam inuenire possent, nec arma adessent etiam si maximè pugnare cuperent, nihil superesse videbāt nisi vt turpi deditio salutem consulerent: quo factum est vt Moſen inuſarent, obliſi prodigiorum quibus libertatem eis Deus ſignificauerat: minimum quæ aberat quā Propheta lapidato, contemptisq; per incredulitatem pollicitationibus, deditio in priſtinam ſeruitutem redirent. nam & lamentis mulierum ac puerorum exasperabantur, nihil niſi perniciem expectantium, cum eſſent rupibus & mari & armatis circumcirca cincti, nec vlla ſpes effugij relinqueretur. Moſes autem efferata licet contra ſe turba nulli ſuccumbens difficultati nō ceſſabat eis proſpicere, Deo fretus, quem poſt tot libertatis præſagia probabile non erat permiſſum vt aut delerentur, aut in poteſtatem inimicorum relaberentur. cumq; medius in concione conſtetiſſet, ſic ad eos verba fecit. Si homo aliquis res veſtras benè ac prudenter haſtenus adminiſtraſſet, oportebat & in poſterum ſimilè eius curam & diligentiam expectare: nunc poſtquam Deus ipſe gubernandos vos ſuſcepit, quantæ inſaniæ fuerit eius opem non ſperare, qui per me vltro vobis præſtitit quicquid ad veſtram ſalutem ac libertatem conferre videbatur. imò hæc ipſa difficultas & anguſtia magis vos ad ſperandum accendere debuerat. ipſe enim vos in artum hunc locū concludi voluit, vt ex tanta neceſſitate præter veſtram æquè ac hoſtium opinionem ſeruaret, atq; hunc in modum declararet, non ſolum potentiam ſuam, ſed fauorem etiam quo vos perpetuo proſequitur. non enim in paruis rebus Deus propitiuſ auxilium afferre ſolet, ſed tum potiſſimum quando ſpei ſuper eſt minimū. ergo huius ope ſerui, qui præteſt & ex paruis magna facere, & horum potentiam debilem reddere, ne terreamini Ægyptiorū apparatu, neq; propter fugam mari & montibus impeditam animum deſpondere. poteſt enim Deus & hos in planiciem & mare in terram verrere.

Anno mundi
2454.

Ante Chriſtum nat.

1510.

Israelitici populi ab Ægyptijs conclusi anxietas.

Moſes populum vt Deo totū ſe dedat hortatur.

Quando potiſſimū Deus auxilium afferre ſoleat.

C A P. V I I.

Quomodo mare ſciſſum Hebræis Ægyptios fugientibus viam aperuit.

Hæc effatus ad mare eos Ægyptijs ſpectantibus ducebat. Habentes enim eos ſub oculis, quod eſſent perſequendo defatigati, pugnam in ſequentem diem differre conſultius putabant. vt verò ad extremum litrus ventum eſt. tum Moſes ſumpra virga Deum in auxilium ſupplex inuocat, dicens: Tu Domine ſcis ipſe quod nec viribus nec artibus humanis vllum hinc nobis patet effugium; ſuper eſt vt ipſe ſalutem huic populo expedias. qui Ægypto relicta huc eſt delatus, tuam voluntatem tuamq; fidem ſecutus. ad te ſolum omnia ſpe, omni conſilio deſtiti confugimus: ad tuam tantum prouidentiam reſpicimus, quæ ſola nos iratis Ægyptijs eripere poteſt. ſuccurre igitur properè, & potētiam tuam exere, & populum iam conclamantē ſalutis ad ſiduciam & ſpem

Moſis ad Deum precatio.

E

excita.

An. mundi
2454.

Ante Chri-
stum nat.

1510.

Mare rubrū
inditur.

Israelitz in-
columes per
mare rubrū
euadunt q̃
Ægyptios
inuoluit.

Exod. 15.

Carmen &
gratiarum a-
ctio Moſis &
Israelitarum
pro præſen-
ti liberatio-
ne.

Pamphylia
mare quo-
modo Alex-
andro ceſſe-
rit dum mo-
ueret in Per-
ſas.

Ægyptiorū
arma ventus
in Hebræorū
caſtra expel-
lit.

excita. in difficultatibus conſtituti ſumus, ſed noſtris non tuis. tuum eſt Domine hoc mare, tuus & mons qui nos claudit: & hic poteſt te iubente aperiri & illud in terram verti poſſumus & per aerem ſublimis effu- gere, ſi ita nos ſeruari tibi placeat. hæc præcatus, mare virga percutit: quo ictu repente ſeſſum, & retroſum ſe recipiens, nudum ſolum Hebræis ad fugam capeſſendam relinquit. Moſes autem videns ad eſſe Deum, & mare de ſuo ſolo ceſſiſſe primus progreditur. hortatus Hebræos ut alacriter ſequantur per viam diuinitus datam, & lati præterito peri- culo gratias agant ob tam incredibilem ſalutis rationem: tam ſubito ex- ortam illis verò impigre ſubſequentibus, nimirum diuina ope fietis, Ægyptij præſentem inſanire eos putabant in manifeſtam perniciem ruen- tes. poſtquam verò viderunt eos longe proceſſiſſe & impune abſq; om- ni impedimento iter facere impetu tacto perſequi eos cœperunt, quaſi & ipſi tutū per mare iter habituri: & præmiſſis equitibus à littore deſ- cendebant: iamq; in aduerſum litus cœſerant Hebræi, hoſtib. à tergo relictis, quos armis graues ipſa etiam miraculi nouitas non nihil eſt re- morata: ſed cum incolumes illos terram tenere viderent, ſibi quoque eundem euentum pollicebantur. Verum ſeſellit eos hæc opinio, neſ- cientibus non quorumuis talem viam eſſe, ſed Hebræorum ſatam, & fu- gientibus tantum ad ſalutem patere, non hoſtibus qui eos perdendi a- nimo inſectarentur. ergo cum iam vniuerſus exercitus introgreſſus eſ- ſet, reſunditur iterum mare, & Ægyptios fluctibus inuoluit, ventis et- iam eodem impellentibus: acceſſerunt & imbres de cœlo, & aſpera to- nitrua fulguribus ſimul intermicantibus: fulmina quoque deſereban- tur, & nihil omnino deerat eorum quæ ab irato Deo hominibus ad per- niciem immitti ſolent: nam & nox eos caliginosa nimis ac tenebroſa comprehendit. atque ita totus ille exercitus eſt deletus, ut ne nuncius quidem cladis domū reuerteretur. Hebræi verò vix ſui compotes erant præ gaudio ex tam inopinata ſalute concepto, accedente huc etiam ho- ſtium interitu, quò maior eſſet libertatis ſecuritas, nemine ſuperſtite qui eos in ſeruitutem vindicare cuperet, & Deo ex proſeſſo illis auxi- lium ſubmittente. quapropter tum ſua ſalute, tum inimicorum ſuppli- cio lati magis quam vlli ante hæc homines in hymnis & hilaritate to- tam noctem exegerunt: & Moſes carmen laudes Dei & ob præſentem fauorem gratiarum actiones continens hexametro verſu composuit. Hæc ego ut in ſacris codicibus inueni, ita ſingillatim conſcripſi. Ne o- autem mirari debet tanquam incredibilia, ſi præſentis hominibus & ad maliciam etiam tum rudibus, de ſalute periclitantibus via per mare patuit, ſine dei voluntate, ſine naturæ ſponte: quandoquidem heri & nudiuſterius Alexandri duce Macedonibus Pamphylum mare ceſſit, & aliam viam non habentibus illac iter aperuit, cum Deus eius opera ad deſtruendum Perſarum imperium uti decreuiſſet: id quod omnes reſtantur qui res geſtas illius Regis ſcripte prodiderunt. Sed de his ut cuiq; libet ita ſentiat. Poſtera verò die cum æſtus & ventus arma Ægyp- tiorum in litus expuliſſet in quo tum Hebræi caſtra poſuerant, Moſes id quoque diuina prouidentia factum interpretatus, ne poſt hæc iner- mes eſſent, collecta virgum diſtribuit: atque ita tam probè munitos ad Sina montem duxit, ſacrificaturus ibi Deo & munera pro ſalu- te populi oblaturus, quemadmodum iuſſum eſſe iam ante dictum eſt.

FLAVII IOSE-

PHI ANTIQVITATVM

IYDAICARVM LIBER

Tertius.

SVMMA CAPITVM LIBRI III.

Antiquitatum Iudaicarum.

- I. *Quomodo Moses populum ex Aegypto in Sina montem eduxit.*
- II. *De Amalecitarum & sociorum clade, & praeda quæ Israelitis inde obtigit.*
- III. *Raguelis consilium quod genero suo Mosi dedit.*
- IIII. *Moses consensu Sina monte acceptas à Deo decem præceptorum tabulas ad populum reportat.*
- V. *De tabernaculo per Mosem in terra deserta factò, quod similitudinem templi portatilis referebat.*
- VI. *De arca in qua tabulas legu Moses collocavit.*
- VII. *De mensa & candelabro aureis, deque altaribus tabernaculi.*
- VIII. *De Pontificali ac Sacerdotali ornatu.*
- IX. *De Aaronis Sacerdotio, & legibus quæ ad festa ac sacrificia spectant.*
- X. *Leges de sacrificijs & purificationibus.*
- XI. *Leges belli & consuetudines.*
- XII. *Seditio contra Mosen propter ægestatē & seditiosorum pœna.*
- XIII. *De speculatoribus, qui explorata Chanaanæorum regione reuerfi Israelitis terrorem hostium incusserunt.*

FLAVII IOSEPHI

CAP. I.

An. mundi

2454.

Ante Chri-

stum nat.

1510.

Israelitæ in
deserto aque
penuria la-
borant.

*Quomodo Moses populum ex Aegypto in Sina mon-
tem eduxit.*

Mar amaro-
rem signifi-
cat.
Exod. 15.

Moses Deū
orat ut aquā
vitiosā po-
tabilem red-
dat.

Israelitæ in
Elym perue-
niunt, ubi
contra Mo-
sen ob com-
mentus pe-
nuriam mur-
mur exori-
tur.
Exod. 15.

RECENSTEM hanc læticiam ex insperato acceptæ salutis offuscavit nonnihil itineris molestia, quo per desertum in Sina montem ducebantur: quòd emeritenda esset regio difficilis propter ciborum & aquarum extremam inopiam, & ne brutis quidem alendis, nedum hominibus, idonea. erat enim tota squalida, & nihil omninò humoris habens, unde fructus provenire solent. talem autem viam necessario sunt ingressi, cum aliam non possent, deferrebantq; secum aquam priusquam desertum intrarent haustam duce ita præmonente. qua absumpta puteos magno labore propter duritiem terræ fodientes aquabantur: ac ne sic quidem vel satis bonam, vel quantum sufficeret inveniiebant. in hunc modum iter facientes perveniunt prima vespere in locum quendam, cui propter aquas vitiosas nomen fecerunt Mar, amarorem vocabulo significante: ibiq; lassis de via & com metu quoq; iam absumpto inopiam sentire incipientibus, divertere placuit. inuitabat ad manendum puteus fortè repertus, qui tametsi tantis copiis non posset sufficere, nonnihil tamen solatij propter naturam regionis præbebat. audiebant enim nihil aquæ in progressu se inuenturos. hæc ipsa quoq; amara fuit & nulli potabilis, non homini solum, sed ne iumento quidem. Moses autem videns eis animū cecidisse, nec habens quod diceret, nō enim erat res cum hoste quem virtute repellere posset, sed & viri & imbellis mulierum ac puerorū multitudo ex æquo periclitabatur, ægrè expediebat consilium populi miseriam ad proprium infortunium referēs. ad hunc unum enim concurrebant, mulierculæ infantibus opem implorantes, viri verò mulieribus, ne se despiceret, utq; salutis remedium aliquod quæreret. id preces igitur versus orat ut Deus mutata aqua ex vitiosa potabilem reddat: quo annuente hanc gratiam, arripit frustū ligni fortè ibi iacens, & medium per longitudinem scissum in aquam mittens, docet Hebræos Deum exauditis precibus pollicitum daturū se aquam desiderantibus, si gnauiter iussa peragerent. quibus rogantibus quid factū opus sit ut aqua mutetur, iubet robustissimum quemq; certatim puteū exhaurire, dicens, maiore parte euacuata reliquū potabile fore. quo factū aqua agitatione continua purior reddita, potum iam non asperrandum multitudinī exhibuit. Hinc castris motis perueniunt in Elym, agrum, ut primo aspectu è longinquo videbatur, non malum. ferebat enim palmas. ut verò propius est ventum, fefellit omnium expectationem. palma enim non plures erant quàm septuaginta, earq; non admodum proceræ propter loci ariditatem. nam ne à fontibus quidem rigabantur, qui duodecim eo loco erant, sed non ita largi ut emissis rivulis humiditatē terræ subministrarent. quare ad egerendam arenam versi in nullos venas incidere poterant, & si quid modicum distillaret, solitione turbatū inutile ad potū reddebatur. arbores quoq; non multum fructū ferebant propter eandem aquarum inopiam. quamobrem exortum est murmur multitudinis contra ductorem, omnem miseriam suam

lux causam in vnū illum conferentis. triginta enim dierum itinere cōfecto, comnearum omnem quem secum extulerant iam absumptū desiderabant, & cū nihil alimentorum in terra deserta inuenirent, minimum à desperatione aberāt: atq; ira præsente egestate præteritorum tam Dei quàm Moſis beneficiorum memoriam excutiente, in iram cōcitati videbātur iamiam correptis saxis in imperatorem suum inuafuri, autorem interitus sibi clamirantes. at ille irritatā multitudinem & tam acriter in se concitatā animaduertens, fretus Deo & conscientia rei bona fide administratæ, prodit in medios vociferantes & saxa intentātes: cumq; singularem quandā gratiam in vultu præferret, populariq; facundia cum primis polleret, exorsus est iram eorū mitigare, obsecrans ne in præsentem necessitatē intenti omnium præteritorū beneficiorum memoriā abijcerent: utq; à difficultate tunc premēte animum ad Dei gratiam ac dona verterēt, quibus roties præter opinionem cumulati fuissent. nunc quoq; expectarent cum bonū exitum procuraturum, quem verisimile sit ad probandā eorum fortitudinē, patientiam & gratitudinem, utq; appareat præteritane an præsentia plus apud eos possint, hāc rerum angustiam immisisse. cauendū igitur ne ob intolerantiā atq; ingrati tudinem diuino fauore indigni deprehendantur, qui & voluntatē ipsius quam secuti Ægyptum reliquissent, cōtemnant, & se ministrum eius iniquis odiis persequantur, præsertim cū hactenus in nullo eorū quæ Dei iussu gerenda susceperat, deceptos se queri possint. Enumerat deinde singillatim, quomodo afflictī fuerint Ægyptij dū eos cōtra Dei voluntatē detinere conarentur: quomodo idē flumen illis quidem eruentum & ad potū inutile, ipsis verò dulce fuerit ac potabile. quomodo item refluxo mari locū eis & viā ad effugium cedente, ipsi quidē per eam euadentes salutem sint consecuti, inimicos verò intereccione deletos inspectauerint: & quomodo in eum vsq; diē inermes, Deo præbente armorum quoq; copiam sibi cōparauerint: tum quoties ex ipsis interitus faucibus eos præter omnium opinionē incolumes Deus eripuerit, qui cū semper sit omnipotens, ne tum quidem de ipsius prouidentia desperandum. quamobrem æquo animo ferenda omnia, cogitandumque non esse serum auxilium quantumuis differatur, quod rebus adhuc integris accipitur: & sic existimandum, non contemni à Deo sua pericula, sed fortitudinem probari ac libertatis amorem, ut videat, vtrum eius cupidine & ciborum & aquarū inopiā sustinere valeant, an potius more pecudum dominis in suum vsum pascentibus seruire malint. Se quidē nō tam sibi priuatim timere, cui caso iniuste nihil mali accidere possit: quàm iplorū incolumitati, si per istā lapidationem facta & cōsilia Dei damnare videantur. His verbis furentes ad saniorē mentem reduxit, & iam ad facinus armatis saxa de manibus excussit. sed quoniā intelligebat non de nihilo cōcitatos, ad preces & supplicationes confugit: & cōscensa quadā specula, opem Dei rebus per inopiam afflictis deposcebat. in cuius solius manibus salus populi reposita esset: utq; propitius veniā daret populo duris rebus exasperato, & propter hoc more humano ab officio decedenti. Deus verò curæ sibi populum fore pollicetur, & opem quam peterēt iamiam affuturā. His impetratis Moſes descendit ad multitudinē: illi verò animaduertentes promissionibus diuinis lætū, & ipsi posito mœrore vultus hilares assumpserunt. tum ille stans in medio cōcionis, ait se præsentī necessitati à Deo remedium afferre: nec ita multō

Anno mūdī
2454. *An-*
te Christū
nat. 15 10.

Moses popu-
lum ut ani-
mū ad Dei
dona ac gra-
tiā vertant
hortatur.

Moses Dei
beneficia po-
pulo Israeli-
tico exhibi-
ta enume-
rat.

Moses opem
Dei implo-
rat.

*Anno mudi**2454. An-**te Christi**nat. 15 10.*

In Hebræo-
rum castra
coturnices
Deus immit-
tit.

Manna Isra-
elitas Deus
dabat.

Edictum quan-
tum Manna
quotidie qu-
libet collig-
eret.

Manna quid
significet.

Exod. 17.
Israelitæ 40.
annos Man-
na sustentati.
Israelitæ in
Raphidim
perueniunt,
ubi laborant
fisi.

Moses virga
petram fe-
cit & larga
prospexit vin-
da.

post magna vis coturnicum, quod genus avium præ cæteris Arabicus si-
nus alit, superato interiacente mari longo volatu fellarum, qui alioquin
etiam non est sublimis, in Hebræos deferretur. illi vero cibos diuinitus ob-
latos certatim comprehendentes, remedium inopia quærebant: & Mo-
ses rursum ad supplicationes vertitur ob auxilium à Deo promissum si-
mul atque exhibitum: qui ad hunc modum pastis, alia mox alimenta de-
misit, nam interim dum Moses precabundus palmas attollit, ros de cæ-
lo delabitur: qui cum manibus eius hærens cõcreuisset, suspicatus ille hæc
quoque alimoniam à Deo dimitti degustat: latusque re cõperta, turbam i-
gnaram & putante hiberna tempestate ningere, monet opinione falli,
nec vulgare rorẽ de cælo descendere, sed alimoniam, quæ ope alia destitu-
tos periculo famis eximeret: ac mox prægustatum offeri, ut periti cre-
derent. illi vero ad eius exemplum nouo cibo lati stuebantur, qui sua-
uitate ad mellis dulcedinem accedebat, aspectu vero ad aromatis simi-
litudinem quod bdellium dicitur, magnitudine coriandri tenui simi-
lis: eumque pro se quisque certatim colligebat. sed mox edicto admonen-
tur, ut ex æquo assaronis mensuram quotidie colligerent: non enim de-
fore hoc cibi genus, quod eo factum est ne infirmioribus decederet, dum
robustiores per auaritiam plus satis colligunt. quod si quis contempto
edicto ultra præscriptum modum collegisset, plus defatigatus nihilo plus
habebat quam cæteri. quicquid enim ultra assaronem sequenti die super-
erat, inutile reddebatur, amaritudine ac vermibus corruptum: adeo di-
uinus & incredibilis erat hic cibus: cuius hæc natura est, ut qui hunc ha-
bet alium non desideret. Quin & nostris temporibus tota ea regio ge-
nere hoc compluitur, quemadmodum olim in Mosis gratiam Deus id a-
limentum demisit. hoc Hebræi Manna vocant. nam hæc vox Man, in no-
stra vernacula est percontatiua, quid hoc est interrogans, atque ita perpe-
tuum gaudium ac securitatem per hunc cibum sunt adepti, quo per annos
XL. deinceps sunt sustentati: tantum enim temporis in deserto hæserunt.
sed ex loco in quo hæc primum contigerunt castris motis, postquam in
Raphidim peruenierunt extrema iam siti laborabatur: eo quod & præ-
cedentibus diebus rarios fontes inuenire datum est, & tunc in regionem
omnino aquis carentem inciderunt. Rursum igitur Mosis ita ciebantur,
ille vero declinato aliquantisper turbæ furore, ad deprecandum vertitur,
rogans ut qui cibum in egestate dederat, nunc potum quoque in extrema
necessitate largiretur tantum non siti deficientibus, quandoquidem solus
cibus in hoc rerum statu nihil proderat. Deus vero nihil cunctatus pro-
mittit Mosis daturum se fontem & aquarum abundantiam unde minimè
sperarent: iubetque ut virga feriens petram in conspectu sitam, inde pe-
terer ea quæ desiderabant. velle se ut per ocium & absque labore potum
adipiscantur. His acceptis à Deo Moses reuertitur ad populum præsto-
lantem & intentis oculis se spectantem. iam enim videbant à specula
descendentem. qui postquam reuersus est, ait Deum eos ex hac etiã ne-
cessitate liberaturum, & insperato modo salutem largiturum, fluuiio de
petra illa prorumpente. quo audito territis, si lassitudine ac siti enectis
petra esset excidenda, Moses ferit eam virga, quæ euestigio dehiscens
aquam euomit copiosissimam simul ac limpidissimam. illi vero inopi-
nato spectaculo attoniti, vel aspectu ipso recreabantur: moxque magna
cum voluptate bibebant, quod esset dulcis & qualem diuinitus datam
esse conueniebat. quapropter & Mosen plurimi faciebant, quem Deo
tam

tam carum viderent, & Deo pro accepto beneficio quas poterant per sacrificia gratias referre. Testantur autem sacre literæ in templo dedicatæ, quod Deus Mosi prædixerit petram ex se aquam profluentem esse edituram.

C A P. II.

De Amalecitarum & sociorum clade, & præda quæ Israelitis inde obtigit.

HEBRÆORUM aut fama longè lateq; divulgata, rumoribusq; de his per omnes gentes circumquaq; sparsis, non mediocrius metus accolæ eius regionis occupavit: & missis vtrò citroq; legationibus adhortabantur se invicem. ut aut arcerent, aut delerent etiam, si modo possent, adventantem multitudinem. præcipui vero huius expeditionis instigatores erant qui Gobolitidem regionem & urbem Perram incolunt, vocanturq; Amalecitar, inter eas gentes pugnacissimi. Horum Reges & se invicem & finitimos ad Hebraicum bellum concitabant, externū exercitum Ægyptiorū fugitivos perniciem sibi struere dictitantes: quos non oportere contemni, sed priusquam vires eorum augeantur vberem aliquam regionem adeptæ, & fiducia ex ipsorum celsatione cōcepta priores bellum aggrediantur, tutò posse opprimi. consultiusq; esse in deserto eorum conatus vlcisci, quàm expectare dum urbibus bonis ac opulentis potiantur. Hoc enim esse prudentium, initiis aduersariorum potentia quàm primum obstare, nec expectare dum quotidianis successibus in maius augeatur, & potius curare ne in discrimen veniant, quàm ut periculo eximantur. Post huiusmodi legationes decretum est cōmuni consilio, ut Hebræos adorti prælio repellere cōentur. Nihil tum minus expectabat Moses quàm motum aliquem indigenarum: ergo cum videret trepidare ac tumultuari populum, cui de improviso & imparato cum instructissimo hoste cōstigendum erat: hortatur ut Dei sententia freti, cuius auspiciis libertatem servituti prætulissent, nihil aliud quàm victoriam cogitarēt: neque reputarent quod armis, pecuniis, com meatu & aliis huiusmodi præidiis sint inferiores, sed cum Deum pro se contra hostes stantem habeant, tales animos conciperent ac si humanis etiam opibus essent longè superiores. nec ignorare illos quantus sit adiutor, toties in grauioribus malis expertos. hunc & hostibus esse infensum, & Hebræis propitium: eumq; fauorem satis declaratum dum famē ac sitim prodigiosè ab eis depellit, dum mari & monte inclusis insperatum effugium expedit. ad hæc tantò magis ad victoriam aspirandum, quod post hanc nihil sint desideraturi eorum quæ ad humaniorem victum pertinere videntur. Talibus dictis animato populo, conuocatisq; tribunis & optimatibus, vniuersos & singulos hortatur, iuniores quidem ut grandiorum dicto audiant, hos vero ut omnes imperatoris sui nutus obseruent. at illi periculum contemnentes & conflictus cupidi, sperabant hanc pugnam miseræ finem allaturam, & vtrò Mosē rogabant ut se confestim in hostem duceret, neque intempestiva cunctatione alacritatem militum hebetaret. tum ille selectis è reliqua multitudine ad pugnam idoneis Iesum præficit Naueci filium è tribu Ephraimitide, fundunt virum manu ac consilio iuxta promptum, & pietate insignem, & a Mo-

An. mundi
2454. An-
te Christ.
nat. 1510.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 2.
Exod. 17.

Amalecitar
mouent in
Israelitas.

Moses popu-
lum, ut nihil
aliud quàm
victoriā co-
gitarēt, hor-
tatur.

Amalecitas
fundunt fu-
gantque Is-
raelitas.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi.
2454. An.
te Chri. na.
1510.

Iosua Israe-
litarū Dux
designatur.

Israelitæ
prædā opi-
mam ab A-
malecitis re-
portant.

spoliarū &
præmiorum
distributio.

Amalecitas
internecio-
ne deletos
prædictio.

Israelitæ ad
montē Sina
perueniunt.

disponit ne ab aquatione intercludi possit, plures etiā ad præsidium ca-
strorum & imbellis multitudinis relinquit. Per noctē deinde ad præliū
se expediunt, & armis simul ac corporibus curatis, intenti signū classi-
co per Moſen dari expectant: qui & ipse pernox cum Iesu consultabat,
eumq; de instruendis ordinibus admonebat. appetente verò iam die,
hortatur ducem vt spei de se conceptæ respondere studeat, & re felici-
ter gesta existimationē sibi apud milites cōparare. similiter Hebræorū
optimum quenq; priuatim, ac mox omnes armatos verbis ad fortitu-
dinem accendit. atq; ita instructos & animatos Iesu & Deo cōmittit, i-
pse montem ascēdit. iamq; ad manus ventum erat, pugnabaturq; stre-
nuē, nec adhortationes mutux deerant: & quandiu Moſes erectas ma-
nus tendebat, Amelecitæ deteriore cōditione præliabantur. Moſes ve-
rò extensione manuum lassatus, cum obseruasset quotiescunq; manus
demitteret, toties suos non ferentes hostis impressionem cedere, iubet
fratrem Aaronem, & sororis Mariamnes maritū Vronem, vtrinq; astan-
tes manus sibi indefinenter sustinere, neq; permittere vt per lassitudi-
nem deferrentur. quo facto egregiē vicerunt Hebræi, fuissentq; inter-
necione deleti Amalecites, nisi interueniente nocte fuga & latebris qui-
dam eorum salutem sibi quaſissent qua victoria non alia vel magnifi-
centior vel magis opportuna maioribus nostris contigit. nam & occur-
rentē exercitum fuderunt ac fugauerunt, & omnibus circumquaq; de-
gentibus magnum terrorē incusserunt, & laboris præmium prædā opi-
mam reportauerunt. namq; castris etiam hostilibus expugnatis publicē
& priuatim sunt ditati, qui ad eam diem vix quotidianum victum sibi
parare poterāt. nec in præsens tantū ea victoria profuit, sed in futurum
etiam. nō solum enim corpora aduersariorum, sed animi quoq; eo præ-
lio sunt fracti: & omnibus circumquaq; gentib; ex illo tēpore facti sunt
formidolosi. ipsis verò opulentia non mediocris accessio est facta. mul-
tum enim auri & argenti in castris fuit reperrum, multa aramenta vel
escaria vel coquinaria, magnus etiam pecunia signatæ numerus: ad hæc
textilia & armorum ornatus, aliaq; suppellex castrensis, & varia præda
iumentorum & impedimentorum quæ exercitum sequi solent. quin &
audaciores multò successus hic Hebræos reddidit, & fortitudinis ac in-
dustria magis studiosos, nihil non sibi pollicentes si virtutē strenuē co-
lerent. Et hoc quidē prælium talem exitum est sortitum. Sequenti verò
die Moſes castrorum cadauera spoliavit, arma quæ fugientes abiecerant
collegit, & illis, quorum ōpera insignior fuerat, præmia distribuit. Ie-
sumq; ducem pro concione collaudauit, milite per acclamationes lau-
dem viri cōprobante. adeoq; incruenta fuit hæc victoria vt ne vnus qui-
dem ex Hebræis desideraretur, cum hostilium cadauerum numerus præ
multitudine incompertus manserit. Mactatis deinde pro gratarum a-
ctione victimis, aram DEO VICTORI posuit: prædixitq; interne-
cione delendos Amalecitas, vt ne vnus quidē eius generis relinquatur,
quod Hebræos vltro armis aggressi essent, idq; in deserto & inopia la-
borantes. postremò ducē exercitus victorialis epulo excepit. hoc fuit pri-
mum prælium post exitum de Ægypto, quo hostem iacentem fortiter
reiectum magna clade affecerunt: post quod per dies aliquot festis epi-
niciis celebratis, & quiete viribus reparatis, instructo agmine iter con-
tinuabant, iam enim creuerat armatorum numerus. & ad hunc modum
paularim procedentes, tertio mense post quā ex Ægypto mouerant,
ad mon-

ad montem Sina peruenerunt, in quo Moses visionem ardentis rubi viderat, vt iam ante commemorauimus.

C A P. I I I.

Raguelis consilium quod genero suo Mosi dedit.

CVM autem rei feliciter gestæ fama ad Raguelem quoque peruenisset, gratulabundus occurrit Mosen & Sepphoram & eorum liberos salutaturus. Is lætus foceri aduentu sacrificium instaurat, & populo epulum præbet prope rubum, qui flagrationem illæsus euaserat: dum verò multitudo per suas quisque cognationes epulatur, Aaron cum suis assumpto & Raguele laudes diuinas concinebant, autorem salutis ac libertatis celebrantes: ducem quoque suum faustis carminibus prosequerantur, cuius virtute omnia sibi ex sententia successissent. Raguel quoque priuatim multa in populi laudem, multa in Mosi eius seruatoris cecinit, cuius auspicijs tot viri boni ac fortes regerentur. Sequenti autem die Raguel videns Mosen multitudine negotiorum obrui (finiebat enim lites quorum opus erat, omnibus ad ipsum deferentibus, & alio arbitrio ius suum tenere se posse non existimantibus, & his etiam qui causam sub tali iudice perdebant æquo animo sententiam ferentibus) tunc quidem siluit, neminem volens impedire quò minus iustitia viri frueretur. Vbi verò tandem à negotiorum tumultu absolutum vidit, seductum seorsum quid facto opus esset docuit: consuluitque vt minores causas alijs cognoscendas cederet, ipse verò tantum Reipublicæ negocia tractaret. non deesse enim Hebræis & alios dijudicandis litibus idoneos: curam verò tot millium salutis sustinere posse neminem, nisi Mosi similem. itaque cum non ignores, inquit, tuas dotes, quæ toties populo periclitanti fuerunt vsui, tibi ipse parcens, permitte alijs vt ipsi inter se lites ex iure dirimant: tu verò diuino tantum cultui deditus es, quò facilius populum è præsentī necessitate eximas. Quin & illud pro virili consuluerim, vt lustratis ac recensitis copijs eas in dena millia distribuas singulis huiusmodi legionibus suos duces præficiendo: easque rursum in cohortes millenarias, quingenarias, centenarias & quinquagenarias partiari: itaque in manipulos triginta & viginti & decem militonum: tum deinde ita distinctis præfectos imponas, singulis appellatione à numero subditorum militum indita. Indices autem viros virtute ac iustitia præstantes populi suffragijs creabis, qui de controuersijs eorum decernant, & si fortè quid grauius inciderit, eius cognitionem ad te relegendent, atque hoc pacto neque Hebræorum quisquam suo iure fraudabitur, & tu sine interpellatione Deum colens fauorem eius propensorem exercitui conciliabis.

Hoc Raguelis consilium Moses libenter admisit, fecitque quicquid ille monuerat, non sibi hoc commentum vsurpans, neque authorem eius celans, sed pro concione populo indicans cuius hoc inuentum fuerit. Quin & in libris suis Ragueli adscribit inuentionem ordinum militarium ac iudiciorum, malens dignos sua laude non fraudare, quam sibi alienum decus vsurpare, vt hinc quoque virtutem ipsius conijcere liceat: de qua suis locis sæpe nobis dicendum erit. Interea dum his locis populus hæret,

An. mundi

2454.

Ante Chri.

nat. 1510.

Hedio & Ruffinus

Cap. 3.

Exod. 18.

Raguel ad Mosen, in desertum Sinai peruenit.

Hedio & Ruffinus

Cap. 4.

Raguel siue Iethro Mosi socer ex Israelitis iudices deligendos consulit.

Hedio & Ruffinus

Cap. 5.

Moses soceri consilium admittit.

An. mundi 2454. *Ante Chri.* nat. 1510. Moses pro concione ait se ire in montem Sina collocaturum cum Deo & aliquid utile eis inde reportaturum: iubetq; ut ipsi interim in propinquo castra metentur, viciniore Deo futuri.

CAP. IIII.

Moses consensu Sina monte acceptus à Deo decem præceptorum tabulas ad populum reportat.

Hedio &
Rufinus
Cap. 6.
Moses Sina
montem as-
cendit.

Horrenda
fulmina in
mōte Sina.

Mosis ad Is-
raelitas ora-
tio.

His dictis ascendit Sina montem omnium regionis eius celsissimum, & ob nimiam altitudinem cauteque præruptas non ascensus tantum hominum, sed aspectus quoq; ipsos defatigantem, ut non immerito propter numen incolens religiosus haberetur. Hebræi vero iuxta mandatum prophetæ motis castris radices montis occupant, suspensi animis quidnam boni ita ut promiserat, esset à Deo reportaturus: atque interim dum ductorem suum expectant, festos dies agebant, castitatem seruantes tum in cæteris, tum abstinendo à congressu mulierum per tri-
dium, sicut iussi fuerant, & assiduis precibus Deum sollicitantes, ut propitius Mosem excipiens, donum sibi per eum aliquod mitteret, quod ad vitam benè ac feliciter degendum conducibile foret. interim & victu sumptuosiore utebantur, & ornatu splendidiorē unā cum vxoribus ac liberis excolebantur. atq; in hunc modum duobus diebus inter epulas exactis, appetente iam tertia nubes primum præter solitum supra tota castra Hebræorum sublimis pependit, tentoria quā late patebant cō-
tegens, reliquum cœlum circumquaq; clara serenitate obtinente: pro-
cellæ deinde cum imbre vehementi ruebant, & fulgura simul crebro micantia terrebat, fulminaq; elisa significabant Moſen ex sententia cū Deo propitio conuenisse. Hæc lecturi ut cuiq; placuerit accipiant, mihi certè fas nō fuit, discedere ab illis quæ in sacra historia conscripta habentur. Cæterū Hebræi visa insolita tēpeſtate, eiusq; horrendo strepitu aures feriente supra modū turbabantur. nam & rei nouitas terrebat, & rumor vulgatus de monte, quod crebro Deus cum inuiferet. quamobrem continebant se intra tabernacula mœſti, putantes actum de salute Moſi, & illo per iram Dei sublatō, se quoq; simile exitium manere. In tali rerum statu ecce tibi Moſes exultans læticia, vultuq; ipso animum gaudio gestientem præterens. quo conspecto repente metus omnis abiit, inq; locū eius spes magni alicuius boni successit: nam & aër ad eius aduentū pristinam serenitatē recepit. Mox igitur concionem aduocat auditurā quæ mandata à Deo referat. quā ubi conuenisse animaduertit, è superiore loco, ut ab vniuersis exaudiretur, in hunc modum est affatus:
Viri Hebræi, Deus optimus maximus, quē admodum nunquā antea vota nostra est aspernatus, ita hoc quoq; tempore legatū vestrum benignissimè excepit, & iam in castra vestra præſens ac propitius adest, præſcripturus vobis viuendi rationem, qua nulla beator ne cogitari quidem potest. quare per ipsum perque eius magnifica opera vos obsecro, ne contemnatis quæ vobis dicturus sum, meam mediocritatem intuentes, quodque humanam linguam audituri estis: sed expedientes mandatorum bonitatem ac utilitatem, agnoscite eius maiestatem, qui ut ve-
stra

stra commoda prouehat, me internuncio ad vos vti non est dedignatus. Non enim Moyses Amaram & Iochabelis filius, sed is qui pro vestra salute Nilum sanguineis fluentis labi fecit, & Aegyptiorum contumaciā tam varijs calamitatibus fregit, qui per mare viam vobis muniuit, qui omnium egenis cibos cœlitus excogitauit, qui potum desiderantibus ē perra scaterere iussit, à quo Adamus terræ ac maris vsum fructum accepit, per quem Noe diluuium effugit, per quem Abrahamus nostri generis autor ex errone possessor Chananae terræ est factus, per quem Isaac confectis senio parentibus est natus, per quem Iacobus & filii honestissimis filijs est ornatus, per quem Iosephus in Aegyptiorum præsidem euasitis inquam vobis hæc præcepta largitur, ego nihil aliud sum quàm tanti numinis interpres. ea vobis sacrosancta erunt. & coniugibus ac liberis antiquiora. illis enim parendo beatam vitam ageris, fruētes terra fertili, mari tranquillo, progenie iuxta naturæ leges felici, eritisq; hostibus vestris semper formidolosi. ego enim cum Deo coram collo- tus, immortalem eius vocem audiui: adeo illi cordi estis vos & generis vestri incolumitas. His dictis adducit populum cum liberis & coniugi- bus vt Deum loquentē eis audiant, & quid agendum docētē, ne dicta minus auctoritatis haberent, si per humanā linguam in animos eorum illaberentur. itaq; omnes audiebant vocem ē sublimi descendentem, vt nemo non intelligeret. Præcepta autem quæ Moyses duabus tabulis inscripta reliquit, non est fas toridem verbis euulgare, sententias tantū eorum indicabimus. Docet enim nos

Primum præceptum, Deum esse vnum, & hunc solum colen- dum.

Secundum, Nullius animalis simulacrum adorandum.

Tertium, Non temerē iurandum.

Quartum, Septimi diei ferias nullo opere profanandas.

Quintum, Parentes honorandos.

Sextum, A carne abstinendum.

Septimum, Non adulterandum.

Octauum, Non committendum furtum.

Nonum, Non deponendum falsum testimonium.

Decimum, Nihil alienum concupiscendum.

Hæc vbi multitudo laeta ex ipso Deo sicut Moyses prædixerat audiuit, di- missa est concio. Sequentibus autem diebus sæpius ad ducis tentorium ventitantes postulabant vt etiam leges eis à Deo deportaret. ille & in hoc eis gratificatus leges tulit, & quid quoue modo agendum esset per idem tempus præscripsit, sicut suo loco dicetur. sed maiore legum par- tem in aliud tempus differo, priuatim de his commentaturus. Eodē ferē tempore Moyses rursus in Sina montem ascendit, præmonito ante po- pulo: nam & spectare eos ascensionem suam voluit. cumq; diutius mo- raretur, per XL. enim dies absuit, coeperunt solliciti esse, ne quid grauius illi accidisset. neq; in tot ærumnis aliud quicquam eos sic contristauit, vt interitus Moysis opinio. variabant enim rumores, dū alij deuoratum à bestijs iactant, maxime qui minus eum amabant: alij raptum à Deo vi- deri malunt. qui verò prudentiores erant, inter vtranq; sententiā an- cipites, quod alterum ab humanis casibus non alienum, alterum viri il- lius virtuti cōuenientius videbāt, ipsius sortem satis æquo animo fere- bant: suam aut vicē dolebāt, quod tali prælide ac patrono essent orbari, qualem

An. mundi

2454.

Ante Chri.

nat. 1510.

Populus Is-

raeliticus

Deum de

monte Sinai

loquentem

audit.

Decem præ-
cepta.

Exod. 20.

Deuter. 5.

Exod. 21.

Exod. 24.

Per 40. dies

& 40. noctes

in monte Si-

nai Moyses

moratur.

An. mun.

2454.

Ante Chri.

nat. 1510.

Quadragin-
ta dies & no-
ctes Moyses
ieiunat.

Exod. 26.

Dux tabulae
Mosis.

Exod. 35.

Israelitae la-
ti certatim
ad structuram
tabernaculi
conferunt.

Exod. 36.

Beseleel &
Eliab Archi-
tecti taber-
naculi.

Edictis plebs
coercenda,
ne quicquam
amplius ad
tabernacu-
li structuram
offerant.

Exod. 36.

Hedio &
Ruffinus

Cap. 7.

Moses in de-
ferro taber-
naculum eri-
git.

Atrium ta-
bernaculi
primum.

qualem alium inueniri credebant impossibile : & neq; sollicitudo spe-
rare eos finebat, neque spe adempta non dolere poterant. ac ne castra
mouere quidem audebant, reditum expectare iussi. tandem XL. diebus
totidemque noctibus elapsis reuertitur, nullo interim humano alimen-
to degustato: aduentuque suo tota castra ingenti gaudio repleuit, diui-
nam providentiam illis adesse significans, & rationem bene ac beatè
vivendi se per eos dies didicisse. postulareq; Deum ut tabernaculum ei
faciant, quo descenderet quoties placeret, quod etiam migrantes secum
circumferre possent, ut non sit opus amplius in Sina ascendere, sed in-
teruisitans crebro & tantum non cohabitans praesto sit votis eorum ac
deprecationibus. mensuram quoque & formam tabernaculi sibi pmon-
stratam, nihilq; superesse, nisi ut ad eius fabricam quam primum se ac-
cingerent. His dictis praefert duas tabulas continentes decem praecepta
inscripta, in singulis quina. erat autem Dei manus ea scriptura. Illi verò
praesentia sermoneq; Moyses laeti pro se quisque certatim ad structuram
tabernaculi conferebant, aurum, argentum, cuprum, materiem ligneam
elegantem & contra eariem firmam, pilos caprarum, & ouium pelles par-
tim hyacinthina, partim punicea tinctura, quasdam etiam candidas co-
lore, & alias purpuræ flore infectas, ad hæc lanas eisdem coloribus tin-
ctas, & linum byssinum, lapillos quoq; pretiosos, qui ad ornatum auro
includi solent, atq; insuper vim magnam odoramentorum. nam huius-
modi erat materia tabernaculi, quod nihil ab ambulatorio templo &
portatili differebat. ergo posteaquam istæ species ambitiosæ sunt col-
latæ, viris contribuentibus, nonnullis etiam plura quam pro dome-
sticis facultatibus, architectos operi Propheta praeficit ex mandato Dei,
sed tales ut non alij deligendi fuerint, etiam si populi suffragijs res com-
missa fuisset. Eorum nomina etiam nunc in sacris codicibus extant:
Beseleel ex tribu Iudæ, Vronis filius & Mariammes, quæ erat ducis so-
ror : & Eliabus Isamachi, tribus Danidis. Plebs autem tanta alacritate
operam & impensam offerebat, ut edicto coercendi fuerint, & præconis
voce admonendi non esse opus pluribus ita enim fabricatoribus est vi-
sum. atq; ita structuram tabernaculi aggrediuntur, Mose & mensuram &
magnitudinem designante, sicut in monte ex Dei colloquio didicerat,
tum quantum instrumentum capere deberet ad usum sacrificiorum & sacro-
rum ministerium, ritè ac ordinatè præscribente. nec minor fuit largitio
mulierum circa vestes sacerdotales, & cætera quæ vel ad tabernaculi or-
namentum, vel ad diuinum cultum attinere videbantur.

C A P. V.

*De tabernaculo per Moysen in terra deserta facto, quod similitu-
dinem templi portatili referebat.*

OMnibus autem paratis, & vasis aureis & ærametis ac textilibus, Mo-
yses indicto festo & sacrificio pro cuiusque opibus, tabernaculum e-
rigit hoc modo. Atrium primo dimensus latitudine L. cubitorum, lon-
gitudine C. vallos æreos statuit altos quinque cubita per longiora late-
ra vicenos, & in postico latere X. In vnoquoque inerant annuli, &
capitella argentea, bases verò auratæ mucronatæ, imæ hastæ simi-
les, ex ære factæ & in terram defixæ. annulis innectebantur funes, qui
ab

ab altero capite clavis æreis cubitalibus humi confixi singulos vallos firmabant, & contra ventorum vim tabernaculum muniebant. Lintum deinde byssinum mollissimum circumtendebatur à capitellis ad bases dependens, totumq; cum locum sepiens, ut nihil à pariete differre videretur. atq; hoc modo se habebant septi tria latera. quartum verò latus Litæ cubitorum totius operis erat frons, cuius ianua viginti cubita patebat, utrinq; habens geminatos vallos instar postium. ex argento hi quoq; constabant præter bases, quæ erant æneæ. ab utroq; autem latere stabant tres valli benè firmati. erant autem & illi linteo è bysso contexto circumducti. ad ianuam verò pendebat velum viginti cubita longum, & quinque altum, ex purpura byssoq; & hyacintho contextum, variè picturatum exceptis animantium formis. intra ianuas autem erat aspersorium æneum, basi ex eadem materia superpositum, unde sacerdotes manus abluerent, & pedes perfunderent. Hunc in modum septuaginta atrijs se habuit. Tabernaculum autem statuit in eius medio versum ad orientem, ut sol surgens radios in illud mitteret: eratq; longum cubita triginta, & latum duodecim. alter parietum erat australis, alter ad septentriones obuersus. tergum ad occidentem spectabat, attollebaturq; tantum, quantum in latitudinem patebat. Erantq; tabulæ lignæ vicenæ ex utroq; latere quadrangulæ, crassitudine quatuor digitorum, latitudine vnius & dimidij cubiti, intus & extra laminis aureis contextæ: & singulis tabulis incrant cardines bini immissi per duas bases quæ erant argenteæ, & in suis foraminibus tabularum cardines suscipiebant. Parietis verò occidentalis tabulæ sex erant, intus & extra deauratæ, inter se omnes ita compaginatæ, ut vnus paries esse videretur. Ex lateribus autem tabulæ erant vicenæ, quarum latitudo habebat mensuram vnius & dimidij cubiti, crassitudo tertiam partem palmæ, & ita triginta cubita adimplebant. posterioris verò parietis nouem cubitos sex tabulæ faciebant quibus coniunctæ sunt aliæ duæ tabulæ, ex medio cubito sectæ, quas angulares posuerunt ad instar maiorum tabularum. Singulæ verò tabulæ annulos habebant aureos, per exteriores frontes eminentes, veluti quibusdam radicibus confixos per ordinem, ad inuicem per circuitum respicientes: & per eos deaurati vectes immissi, singuli cubitorum quinque, tabulas coniungebant: intrabatq; caput vectis vnicuiusq; in alio capite, in modum pyxidis: & post tergum parietum in longitudine positorum, vnus erat ordo, per tabulas omnes vadens, quo per vncinos vtriusq; parietis latera continebantur, incastrationibus factis & immixtis ad inuicem. atq; ita cautum est tabernaculo contra ventorum vim aliòve impetus, ut securum & immobile consisteret. Intus autem diuisa in tres partes longitudine, post decem cubita intima, staturæ sunt columnæ quatuor eodem opere & ex eadem materia factæ, similibus basibus impositæ, paribus interuallis per transversum distitæ: ultra has fuit adytum, reliquum verò tabernaculi sacerdotibus patebat. atq; hæc tabernaculi triseriam diuïsio, vniuersitatis naturam referebat. nam tertia pars quæ intra quatuor columnas continebatur, sacerdotibus inaccessa cælum Dei quodammodo repræsentabat: viginti verò cubitorum spatium, tanquam mare & terra hominibus inaccessibilis, solis sacerdotibus concedebatur. à fronte verò quæ aditus patebat, columnas statuerunt quinque æreis basibus innixas. post hæc vela sunt per tabernaculum expansa, è bysso contexta, & purpureo, hyacinthino, puniceo, coloribus

An. mundi
2455. *Ante*
Christum
nat. 1509.

Tabernacu-
lum.

Sanctuariū.

Tabernaculi
diuisionis si-
gnificatio.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 2455. **Anre** **Christum** nat. 1509. **Exodi** 26. **Templum** **sanctum** **Sanctū** **san-** **ctorum.**

ribus distincta. horum primum cubita decem quaquaversum patebat, quod per columnas est distentum, quæ adytum a reliquo spatio dispa-
rabant, & a conspectu hominum excludabant. totumq; hoc fanum vo-
cabatur sanctum, adytum verò ultra IIII. columnas sitū dicebatur san-
ctum sanctorum. fuitq; hoc lintheum omnis generis floribus quæ terra
fert alijsq; ornamentis picturatū, exceptis tantum animantiū figuris.
alterū autē velum magnitudine, colore, textura priori par, circa ingres-
sum sitas quinq; columnas regebat: quod à summo ad dimidiū colum-
narum pendens ibi anulis sustinebatur, & accessum sacerdotibus subin-
trantibus præbebat. huic penè contiguum erat aliud velum magnitudi-
ne par sed & e lino contextum, anulis à funiculo per transversum pen-
dens: quod aliquando adducebatur, aliquando festis præcipue diebus
reductum populi prospectū admittebat. reliquis diebus, & maxime pa-
rum serenis obiectu suo picturatū illud velum à tempestatibus prote-
gebat. unde mos mansit etiam post templum exadificatum, ut veium
huc simile in aditu prætenderetur erant præterea decem aulea quater-
norum cubitorum latitudinis, longitudinis vicenum, oculonū cum vn-
cinis aureis: qui contiguorum anulis ita inferebantur, ut coaptata vnū
viderentur: quæ extensa fanum superne obtegebant, ut coaptata vnū
xibus & a tergo, minus vno pede ad terram pertingentia. erant & alia
per. peralimata vndecim æquæ lata, sed longiora, videlicet triginta cubi-
torum singula, e pilis eadem subtilitate qua illa è lana contexta: quæ
regmine suo vsq; terram fusa instar thalami exhibebant, vno à fronte
prominente, quod in hunc vsum supra denarium numerum erat adne-
xum. hæc rursus ab alijs è pellibus confutis contra æstus ac pluiiarum
iniuriam protegebantur. quapropter è longinquo spectantibus res
erat miraculo dignissima: colores enim tabernaculi non aliter mica-
bant, quàm si cælum quis contueretur. cæterum cilicia & pellicea vela
ita pendebant, sicut illud circa fani introitum, ad arcendas tempestates
obiecta.

C A P. VI.

De arca in qua tabulas legi Moses collocavit.

Exodi 37. **Hedio** & **Ruffinus** **Cap. 3.** **De arca sa-** **cræ Deo.**

Cherubin.

Legis tabulæ **in arca.**

TAbernaculo autem hunc in modum constituto, etiam arcam Deo
sacram inferunt, e materie natura valida & ab omni carie inuiole-
bili. hæc vernacula nostra lingua dicitur Heoron, figura tali. longitudo
eius erat quinq; palmorum: altitudo verò & latitudo trinū palmorū:
eratq; intus & extra tota laminis aureis incrustata: & habebat tegmen
aureis cardinibus coaptatum, nulla ex parte prominens, ex vtroq; au-
tem longiore latere inerant anuli aurei duo, totum lignum penetran-
tes, & per eos vectes aurati vsinq; traiekti, ut quoties opus esset quo-
cunq; transportari posset. neq; enim a iumentis vehebatur, sed sacer-
dotum humeris transferrebat. operculo autem eius impositæ erant ef-
figies dux, quas Hebræi Cherubeis appellant, ea sunt animantia volu-
cria, noua specie nec vnquam cuiquam hominum visa: quæ Moses in
Dei solo viderat figurata. in hanc arcam reposuit tabulas decem præ-
cepta continentes, in vtraq; quina, & in singulis paginis duo cum di-
midio: ipsamq; arcam intra adytum recondidit.

De mensa

CAP. VII.

*De mensa & candelabro aureis, deq; altaribus
tabernaculi.**An. mun-
di 2455.
Ante Chri-
stum nat.*

IN fano autem mensam collocavit Delphicis non abfimilem, longitu-
dine duum cubitorum, latitudine vnius, altitudine palmorum trium.
eam sustinebant pedes dimidia sui parte inferiore per omnia pedibus
similes, quales lectis Dorienfes addere solent: sed supernè quadrangula-
res erant. habebatq; circumquaq; labrum quatuor digitis tam internè
quam supernè prominens. & per singulos pedes inerant anuli ferè cir-
ca summum pedem: adhibebanturq; vtrinq; duo ceu manubria è ligno
firmissimo deaurata, quæ non per circulum vtrunq; vt vestes traicie-
bantur, sed fibulato morsu mensæ labrum supernè, internè pedis anulū
comprehendendo, facultatem transferendi quocunq; opus esset præbe-
bant hæc solebat deponi in fano versus septentrionalem parietem non
longè ab adyto. & in ea disponebantur duodecim panes non fermenta-
ti, teni è regione sibi duobus ordinibus oppositi, mundissimi confecti è
farina duorum assaronum, quæ mensura Hebræorū septem cotylas At-
ticas continet. super panes autem ponebantur duæ phialæ aureæ thure
plenæ. post septem verò dies alij panes inferebātur, festo quod nos vo-
camus sabbatum: cuius ritus causa aliàs est à nobis indicanda. Ex aduer-
so mensæ propius meridianum parietem situm erat candelabrū ex auro
fusili sed non solido, pondo minarū centū. hoc pondus Hebræi cincha-
res, Græci talentum sua lingua nominant: eratq; distinctum globulis,
lilijs, malis punicis, craterculis ab vna basi in altum assurgentibus, in se-
ptem ramos diffisis iuxta numerum solis & reliquorum planetarum.
exibat autem in septem capita ordine inter sese respondentia: quibus
imponebantur septem lucernæ secundum totidem planetarum nume-
rum: respiciuntq; ad orientem & meridiem, candelabro obliquè posi-
to. inter hoc & mensam vt dixi sita erat arula suffumigatoria, & ipsa è
ligno imputribili, sed solida lamina circumquaq; contexta, cubitali in
quadrum latitudine, altitudine verò dupla, super qua stabat focus co-
rona aurea circumquaq; cinctus: cui anuli inerant cum suis vestibus, quo
per viam à sacerdotibus deportari posset. Sed & pro foribus taberna-
culi erat ara alia hæc quoque lignea, laminis æreis intersta, in quadrum
quinq; cubita patens, altitudine trium cubitorum, inaurata, cratem pro
foculo superpositam habens. excipiebat enim terra quicquid ignitum
supernè decidebat, quod basis nulla subesset. ad aram verò præsto erant
infundibula & phialæ, thuribulaq; & crateres cum instrumento alio rei
diuinæ peragenda accommo, nihil non ex auro purissimo.

1509.
Hedio &
Ruffinus
Cap. 9.
Mensa.Hedio &
Ruffinus
Cap. 10.
Candelabrū
aureum.Ara suffumi-
gatoria.

Exodi 38.

CAP. VIII.

*De Pontificali ac Sacerdotali ornatu.*Hedio &
Ruffinus
Cap. 11.
Exodi 39.

ET tabernaculum quidem cum paratu suo sic se habebat, nunc restat
edicendum de vestitu tam reliquorum sacerdotum quos illi chaneas cerdotum.
vocant,

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2455. Ante
Christum
nat. 1509.
Manachases.
Chetomene.

Abaneth.
(Emura.)

Massabazanes.
Masnaemphthes.

Pontificis
ornatus.
Methir.

Ephod.

Essen siue
Legion.

vocant, quàm pontificis, quem anarabachem nominant, sic summum sacerdotem significantes: ac primum de vulgo sacerdotum. Sacerdos sacris operaturus purus iuxta legem & castus accedens ante omnia manachasen quem vocant induitur: quasi dicas constrictorium. est autem subligar circa verenda, confutum è bysso retorto: in quod pedibus insertis subducunt velut dimidiatas bracas, atq; ita circum ilia constringunt. super hoc induit linteam interulam byssinam è duplicata tela cõfectam, chetomene nostris vocatur. significatq; ea vox lineam. linum enim vocamus cherhon. id indumentum est tunica talaris corpori astricta, habens manicas circa brachia & ipsas strictas, quæ accingitur circa pectus paulo axillis inferius zona lata digitos quatuor intus inani, ita contexta vt serpentis exuium videri possit. floribus etiam picturatur puniceis, purpureis, hyacinthinis & byssinis: stamen verò è sola bysso constat: quæ semel atq; iterum circa pectus reuoluta ad talos vsque defluit, tantisper dum sacerdotes à sacris feriantur: idq; ad ornatum conferre videtur. cum verò sacris est ministrandum, ne ventilata sit impedimento super humerum lauum reiecitur. hanc zonam Moses nominavit abaneth, nos vocabulo à Babylonijs mutuato emian dicimus. sic enim illi nominant. sed tunica nusquam sinuatur, habetq; circa collum amplam aperturam, cuius oræ vncinis à pectore & à tergo committuntur: massabazanem vocant. super caput autem gestat pileum non fastigiatum, neque totum caput comprehendentem, sed paulò plus quàm medium. hic vocatur masnaemphthes est autem tali parata, vt videatur vitta linea sæpè in orbem replicata & confuta, quam supernè alia telæ integrit vsq; ad frontem descendens, & per superficiem verticis futurarum deformitatem occultans. hic adaptatur accuratè, ne inter sacrificandum delabatur. Et sacerdotum quidem ornatus in genere est talis. Pontifex verò vtitur quidem etiam hoc, nihil eorum quæ enumeramus omittens, sed superinduitur hyacinthinam tunicam talarem, quam nostrates methir nominant: astringitq; eam zona coloribus supra dictæ simili, nisi quòd auro intertexta. ceterum ima vestis ornabatur limbo effigie malorum punicorum distincto, à quo tintinabula aurea sic dependebant, vt medium esset quodque malum punicum inter duo tintinabula situm, & tintinabulum inter duo mala punica, hæc tunica non constat è duobus segmentis, vt futuras habeat in humeris ac lateribus: sed vnica tela in longum contexta aperturam in summo habet non transversam, sed in longum descendentem à tergo & ante vsq; ad medium pectus: cui decoris causa assuta est simbria ne scissura appareat. eodem modo quàm manus exeruntur est scissa. Super hanc terram etiamnum induit vocatam ephoden, græcanicæ epomidi similem, ea sit hoc modo: ex varijs coloribus auro intermixto ita contextitur, vt circa medium pectus lacuna quædam relinquatur, maniculis quoq; ita extantibus vt planè tunica appareat. lacunæ verò inseritur frustum amplitudine palmi auro eisdemq; coloribus, quibus ephodes, variegatū. id vocatur essen, ac si dicas rationale: quod ita quadrat, vt ad amissum spatium illud circa pectus à texente relictum expleat. id committitur cum tunica anulis aureis per singulos angulos ex oris tunicæ ac essenis extantibus, intercurrente tania hyacinthina: & nequid inter circulos hiet filo hyacinthino futuram explente. in utroq; autem humero singuli sardoniches auro inclusi fibularum vice epomiden adnectunt: his insculpta

inſculpta ſunt Iacobi filiorum nomina literis vernaculis linguæ noſtræ, in utroq; lapide ſena, ita ut ſeniores dextrum humerum obtineant. quin & eſſentem ipſum duodecim gemmæ diſtinguunt, eximia vel magnitudine vel pulchritudine, ornatus hominibus propter enorme præcium incomparabilis cui ternæ per ordines quatuor inerant, conſertæ coronulis aureis ita ut excidere nō poſſent: in primo ordine, ſardonix, topazus, ſmaragdus: in ſecundo carbunculus, iaspis, ſapphiris: in tertio lyncurius, amethyſtus, achates: in quarto chryſolithus, onyx, beryllus. his erant inſculpta filiorum Iacobi nomina, quos tribuum autores habemus, ordine quo olim ſingoli nati fuerant. Cum autē per ſe illi quos diximus anuli ſint infirmi, nec poſſint pōdus gemmarū ſuſtinere: alios duos maiores in extremitate rationalis quæ reſpicit ad collū, eminentes è textura fecerunt: qui ſuſcipiant catenas aureas, opere plexili, venientes per fiſtulas quaſdam ad extremitates humerorum: quarum catenarum ſummitas aſcendens reducitur poſt tergum, & circulo qui eſt à tergo in epomidis ſimbria connectitur: id quod præcipuè ſuſtinet ephodē ne quo pacto deſluere poſſit. eſſenti autem aſſuta erat zona iam diſtis coloribus & auro diſtincta, quæ totum complexa ruſſumque ſupra futuram nodata, deorſum propendere ſinebatur. omnes autem ſimbriæ quibuſdam oris fiſtuloſis utrinque includebantur. Porro pileo, quali cæteri ſacerdotes, utebatur: ſuper quem extabat alius conſutulis ex hyacintho variatus. hunc aurea corona triplici ordine circumdabat, in qua ſpectabantur calyculi aurei, quales videmus in herba quæ apud nos vocatur daccharus, apud Græcorū herbarios hyoſciamus. quod ſi quis aut viſam aliquando non ſatis animaduertit, aut nomine tenus auditam de facie non nouit, huic etiam deſcribere eam non grauabor. herba eſt tres palmos ſæpe in altitudinem excedens, nāpo ſimilem radicem habens: vix enim hac parte eſt alia ſimilior: folia verò apio. hæc è ramis emittit calyculū ipſis inherentem: veſtiturq; tunica quadam, quam exuit fructu ad maturitatem tendente. calyculus autem eſt quantus articulus miniſtri digiti, circumferentiam habens crateri ſimilem. quod ipſum clarius faciam propter ignorantes. ima ſui parte circa fundum dimidiato globo eſt rotunditate ſimilis, mox in proceſſu paulatim coarctatur, donec in extremitate ruſſum dilatatus in labrū exeat mali punici umbilico incifuris ſimile, cui operculum orbiculare inhæret, quaſi de induſtria tornatum, eminentes habens incifuras quas dixi ut in malo punico aculeatas & in acutos mucrones deſinentes. continet autē ſub operculo fructum per totum calyculum, herbe ſideritidis ſemini ſimilem. florem verò fert qui papaueris videri poſſit. eiufmodi corona ab occipito circum tempora utraq; procedebat: nam frontem iſti calyculi non ambiebant: ſed ceu lorum quoddam latum aureum, quod ſacris characteribus Dei nomen incifum habebat. atq; hic erat pontificis ornatus. Proinde mirari ſuccurrit, quomodo homines odio nos proſequantur propter perpetuā opinionem de nobis conceptā, quaſi per impietatem numen contemnentes quod ipſi aſſiduo cultu venerentur. Nam ſi quis tabernaculi fabricam cōtempletur, & Sacerdotis ornatum, & vaſa quibus inter ſacrificandum utimur, comperiet legiſlatorem noſtrum diuinum quendam virum fuiſſe, & falſo nobis impietatis calumniā impingi. in his enim omnibus repræſentatā quodāmodo vniuerſitatis rerum naturam inuenire licet, ſi quis non ocioſe ſed prudenter ſingula conſideret.

An. mundi

2455.

*Ante Chri-**ſtum nat.*

1509.

Pontificis aurea corona triplex.

Sideritis.

Significatio tabernaculi fabricæ & Sacerdotis ornatus.

F. L. A. V. I. I. O. S. E. P. H. I.

Anno mun
di 2455.

Ante Chri
stum nat.

2509.

deret. Nam & tabernaculū longitudine 30. cubitorum trifariā partitus, & duabus partib. Sacerdotibus permissis, quasi profano loco, terram & mare significat. hæc enim ab omnibus promiscue calcantur. tertiam vero partem soli Deo designavit, eo quod coelum hominibus sit inaccessibile. itidem per duodecim panes in mensa dispositos, annum significavit in duodecim mēses diuisum. & cum candelabrū ē septuaginta partibus composuit, duodecim signa per quæ planetæ feruntur subindicauit: & per septem lucernas impositas totidem planetarum cursum. vela quoq; & quatuor coloribus contexta elementorum naturam designant. vela nam byssus terram referre videtur, ex qua lini hoc genus prouenit purpurea verò mare, eo quod conchylij cruore sit fucata. aërem verò hyacinthus repræsentare videtur: sicut puniceus color ignem. quin & pontificis tunica cum sit lintea, terram similiter significat: hyacinthus verò perum, per mala punica fulgetra referens, sicut tonitrua per tintinabulorum strepitum. epomis etiam vniuersi huius naturā indicat ē quatuor coloribus cōtexta, quibus aurum accessit, sicut ego interpretor, propter adiunctam rebus omnibus lucem essen quoque in eius medio est insertus, non aliter quā terra medium mundi locum obtinet. Zona item qua cingitur, oceani similitudinē habet, qui vniuersa circumplectitur. duo præterea sardoniches in vestitu pontificis pro fibulis additi, solis & lunæ significationem habent. gemmarum etiam duodenarium siue ad mentes retuleris, siue ad partem partium numerū eius circuli quem Græci zodiacum vocant, nequaquam à vera coniectura aberraueris. pilus ite cæli significatio videtur esse, cum sit ex hyacintho confectus: alioqui non sustineret Dei nomen: & corona illustratur aurea propter splendorem quo maximè Deus delectatur. atque hæc in hunc modum interpretati sumus per occasionem, ne latentem in his legislatoris sapientiam vltro dissimulare videremur.

C A P. I X.

De Aaronis Sacerdotio, & legibus quæ ad festa ac sacrificia spectant.

Hedio &
Rufinus

Cap. 12.

Exod. 28. 29.

30. 40.

Aaroni Mo
sis fratri Sa
cerdotium
confertur à
Deo.

His ita peractis, priusquam dedicarentur apparuit Deus Moysi, iussitq; ut Sacerdotium Aaroni fratri suo conferret, ea virtute prædito ut merito præ cæteris eius ratio habenda videretur. qui aduocata concione recensuit virtutes illius, & quam studiosus esset publicorum cōmodorum, pro quibus toties in salutis etiā discrimē venire non dubitasset. Cumq; omnes dicta eius comprobarent, & fauorem Aaronis vultibus ipsis præ se ferret, Viri inquit, Israelitæ, opera iam sunt absoluta, qualia vel Deus poposcit, vel nostræ facultates præstare valuerunt: & quoniam scitis cum in hoc tabernaculo excipiendū, ante omnia prospiciendum est quis sit idoneus sacerdotio, qui sacra curet & pro vobis vota faciat. quod si res arbitrii mei fuisset, mihi ipsi honorē hūc adiudicassem, tum quod ita natura comparatum sit ut quisq; sibi optimè velit, tum quod mihi conscius sim laborū pro repub. susceptorū, quibus tale præmium iure meo repossere possem. Nunc Deus ipse cuius est sacerdotiū, Aaroni hunc honorem deferendum decreuit, eiq; sui calculi prærogatiuam contulit, ut qui iustitia in toto populo præmineat: cui iam ante vestem sacratam & curam factorū altarisq; sui destinauit. is pro vobis vota faciet

ellet apud Deum, eo libentius exauditurum, quod & iam antè in vos est
 propicius, & propitiatorè habituri estis quem ipse in hoc elegit. Grata
 fuit hæc oratio populo, & suo quoq; suffragio Dei comprobavit electio-
 nem. Erat enim Aaron propter genus & prophetiã & virtutem fratris
 honore hoc longè dignissimus, cui fuerunt eo tempore filij 4. Nabadus,
 Abius, Eleazarus, Ithamarus. Qu, e quid autem ex collatis ad fabricam
 tabernaculi superfuit, totum iussu sunt in vela tectoria tabernaculi &
 candelabri, & aræ in qua suffitus fieret, aliorumq; vasorum impendere,
 vt hæc dam in itinere transportantur, neque puluere neque pluuia aut
 alia quacunque iniuria lædi possent. Post hæc conuocato populo im-
 perauit vt rursus contribuerent viritim dimidium siclum, siclus autem
 nummi genus est apud Hebræos, quales sunt tetradrachmi Attici, at il-
 li sine mora paruerunt quorum numerus fuit sexies centena millia, &
 insuper quinque millia quingenti quinquaginta conferebantque id
 argentum soli ingenui ætatis annorum viginti & supra vsque ad an-
 num quinquagesimum: quod mox in vñs tabernaculi est insumptum.
 deinde & tabernaculum & Sacerdotes iustrauit in hunc modum, myr-
 ræ electæ siclos quingentos, ireos tantundem, cnamomi & calami (est
 & hæc odoramenti species) dimidum dicti ponderis concisa ac contu-
 sa iussit macerari in olei oliuarum hin - mensuræ nomen est quæ capit
 duos choas atticos: quibus permixtis, & arte vnguentariorum decæctis
 factum est vnguentum suauissimum: quo & sacerdotes, & totum taber-
 naculum vngens purificauit. Offerebantur deinde multa & varia super
 altare aureum adolenda præciosa valde, quorum naturam, ne sim pro-
 lixitate Lectori molestus, recensere supersedeo. oportebat autem bis
 in die suffitum facere, ante ortum & circa occasum solis: & oleum pu-
 rificatum ad lucernas seruare, quarum tres in sacro candelabro per to-
 tam diem Deo lucebant, reliquæ sub vesperam accendebantur. Porro
 omnibus iam absolutis, palmam artis fabrilis tulerunt Beseleel & Elia-
 bus, nam & aliorum inuenta excoluerunt, & ipsi multa de nouo inue-
 nerunt: ex his tamen duobus præcellebat Beseleel, insumptumque est
 huic fabricæ tempus mensium septem: quo transacto primus annus ab
 exitu ex Ægypto est expletus. Initio verò sequentis anni mense Xan-
 thico Macedonum, Hebræorum nisân, nouilunio tabernaculum dedi-
 catum est, & quicquid vasorum in eo fuerat. Statimque Deus indicauit
 gratum sibi esse & non superuacaneum laborem Hebræorum, præsen-
 tem se fano suo hunc in modum declarans cum calum esset alias sere-
 num, super solum tabernaculum caligo descendit, non quidem tantæ
 quantæ solent esse hibernæ nebulæ, nec tamen tam tenuis vt aspectum
 humanum transmitteret: iucundusq; ros distillabat ab ea, præsentia
 Dei fidem populo altruens. Moyses autem distributis prius in fabrica
 tores tanti operis pro cuiusque merito præmijs, victimas mactabat in
 atrio tabernaculi iuxta præscriptum, taurum & arietem, hædumq; pro
 peccatis. Sed quo ritu hæc fieri soleant, dicã dũ de sacrificijs tractabo, &
 quæ victimæ solidæ tradantur conflagrationi, & quæ iuxta legem in epulas
 cedant. Deinde sanguine victimarum ornatum Aaronis & filiorum eius
 asperxit, purificans eos fontanis aquis ac vnguento, vt Dei fierent Sa-
 cerdotes, atque hoc modo per septem dies ipsos & vestes eorũ curabat:
 tabernaculum item & eius vasa vnguento sicut iam dixi confecto, &
 sanguine taurorum & arietũ alternis diebus iuxta genus suum macta-

An mundi

2455.

Ante Chri-

stum nat.

1509

Aaronis filij.

Exod. 37.

Siclus.

Israelitarum

ætatis anno-

rum vigin

& supra vsq;

ad annum

quinquage-

simum au-

mentus.

Vnguentum

sanctum.

Sacrificia.

Beseleel.

Exod. 45.

Tabernacu-

lum in deser-

to dedicatũ

primo die

Aprilis, an-

no secundo

exitus ex Æ-

gypto, mun-

di conditi

2455. antè na-

rum Christi

1509.

Tabernaculi

& Sacerdotũ

dedicatio.

Leuit. 18.

Anno mundi
2455.

Ante Christi
nat.

1509.

Leuit. 9.

Sacrificium
sponte sua
accenditur.

Leuit. 10.

Nadab & A-
biu Aaronis
filij combu-
sti.

Gemmarum
in Pontificali
ornatu mi-
raculum.

Principum
tribuum sa-
crificia & do-
na.

Nume. 7.

torum. octaua autem die festum indixit, & sacrificare vnumquemque pro facultatibus imperavit. at illi dicto parentes certatim & ambitiose victimas offerebant, quibus super arā impositis subito sponte sua ex illis ignis fulguris in morē emicuit: & inspestante populo omnia flāma absumpsit. Per idem tempus accidit Aarōni quēdā calamitas, paterno animo grauis, quam tamen generose pertulit. erat enim vir fortis, & intelligebat hoc non sine Dei voluntate factum. Ex quatuor filiis quos dixi, seniores duo Nabadus & Abius, cum in aram intulissent victimas non iuxta præsceptū Moysi, sed quales antea solebant, combusti sunt flamma in eos conuersa, & vultus ac pectora eorum depascente: nec succurri potuit quin ita occumberent. Moses autē iussit patrem eorum ac fratres sublata cadauera extra castra deferre, atque ibi honorifice sepelire: totusque populus inopinatam hanc eorum mortem lūxit: solos fratres ac patrem Moyses voluit à mœrore abstinere, & potiore Dei honorem quam suam tristitiam habere. iam enim sacrum amictum Aaron gestabat. Cæterum Moyses recusatis omnibus honoribus à populo sibi oblati, totus cultui diuino erat deditus: & in Sina quidem non amplius ascenderat, sed in tabernaculū ventitans oracula quoties opus erat à Deo referrebat, cultu & habitu priuati hominis uti perseuerās, neque quicquam præter reip. curam præ alijs sibi vendicans. Leges præterea scribebat & viuendi rationem, quam seruantes & Deo placere possent, & ipsū inteream autē & de illis leuibus suo loco, nūc illud succurrit, quod in mentione Sacerdotalis ornatus omissum non oportuit. nam ea vestis omnē sub prophetia prætextu imposturarū occasionē ademit his qui illa utebantur: liberumque Deo vel adesse Sacerdotibus, vel non, omnibus & populis demonstrauit, & exteris, si qui fortē huic spectaculo interuenirēt. Ex lapillis enim quos Pontifex in humeris gestabat (sardoniches erāt, quorum naturam nulli non notam narrare superuacuum puto) micabat alter quoties litatum esset, is qui dextrum humerum occupabat: tantumque fulgorem emittebat ut procul etiam intuentibus conspiceretur, idque præter naturam suam & consuetudinem: quod certē admirationem meretur apud omnes, nisi si qui ex contemptu religionis sapientia opinionē aucupantur. Sed mirabilius est quod nunc dicturus sum, per duodecim gemmas, quas in pectore pontifex insutas esseni gestat, in belle victoriam prænunciare Deus solebat. nam priusquam exercitus se moueret, tantus fulgor ex eis emicabat, ut toti populo facillē innosceret, adesse Deum, opemque & auxilium suum inuocantibus esse allatum. quapropter Græci qui à nostra religione non abhorret cum hoc miraculū pro compertissimo habeant, ita ut negari non possit, esse na vocāt λόγιον hoc est oraculū. Desijt tam essen quam sardonix fulgorem emittere annis ducentis antequam hæc cōmentaremur, irato Deo propter legū suarū præuaricationē: de quo alias oportunius dicetur, nūc cōceptam narrationē deinceps prosequar. Tabernaculo dedicato, & omnibus quæcunque ad Sacerdotale ordinē pertinebant ritè peractis, populus Deo in castrorū contuberniū recepto lætus ad hymnos & sacrificia se conuertit, non aliter quam omnibus iam malis auerruncatis, & omnia prospera in posterū sperantes: donaque Deo tam priuatim quam publice per singulas tribus offerebant. Principes enim tribuū bini de suo conferentes plaustriū cum duobus bobus contribuebant, ut sex plaustra tabernaculo

bernaculo per viam deueniendo inferrent: & præter hoc unusquisq; eorum obtulit phialam & trulleum & acerram. hæc decem Daricos valebat, eratq; odoramentis referta. trulleum verò & phiala, utraq; simul ducentos siclos pendebant, sed phiala seorsim tantum septuaginta. hæc farina erant plena, oleo subacta, quali ad altare in sacrificiis utebantur. præterea vitulum & arietem cum agno anniculo in holocaustum, & hircum pro peccatis. ad hæc obtulit unusquisq; Principum alias victimas quæ salutes vocabantur, per singulos dies boues duos & quinque arietes cum agnis agniculis & hædis. atque ita per duodecim continuos dies sacrificauerunt, qualibet die unus. Moses autem non amplius in Sinamonte, sed tabernaculum introgressus, consulebat Deum de rebus agendis, & de ferendis legibus: quas meliores quam ut ad hominem autorem referri debeant, posteritas multis seculis seruauit, diuinitus data credens: adeò ut eas nec in pace ob voluptatem, nec in bello ob necessitatem violare fas putarent. sed de his nunc desino, proprium volumen aliquando huic tractationi dicaturus.

An. mun.
2455. An.
re Chr. nat.
1509.

Moses in ta-
bernaculo
Deum con-
sultat.

C A P. X.

Leges de sacrificiis & purificationibus.

Nunc paucas tantum commemorabo, quæ ad purificationes & sacrificia pertinent: quandoquidem in sacrificiorum mentionem incidimus. Duo sunt sacrificiorum genera, priuatum & publicum. horum utrumq; duobus fit modis. Aut enim tota victima igni absumitur, quod ideo vocatur holocaustum. aut pro gratiarum actione persoluitur, & in epulum sacrum facientium vertitur. De priore prius sum dicturus. Vir priuatus holocaustum facturus, mactat bouem, agnum & hœdum: & hos quidem anniculos, bonæ verò licet mactare etiã grandiores. Sed opus est ut sint omnia mascula quæ solida concremantur. his iugulatis Sacerdotes aram circumquaque sanguine horum tingunt: deinde mundata membratim dissecant, & sale conspersa in aram imponunt, strue lignorum iam ardente, deinde pedes & intestina omnia diligenter primum repurgata ad reliquum aceruum adiiciunt: tergora verò sacerdotibus cedunt. & holocaustumata quidem ad hunc modum fiunt. Quum verò pro gratiarum actione sacrificant, eorundem generum animalia mactant, sed quæ vitio careant, & anniculis sint maiora, & mascula feminis copulata his iugulatis primum sanguine aram imbuunt, deinde renes & omentum & omnem pinguedinem cum fibra iecoris, & insuper caudam agni aræ inferunt. pectore verò ac dextro crure sacerdotibus cōcesso, reliquis carnibus per biduum epulum instruunt, & quæ superfuerunt igni cōburunt. idem ritus seruatur & in sacrificio pro peccatis. Sed qui victimas maiores non habent, par columbarum aut turturum offerunt, quarum altera fit holocaustum, altera sacerdotibus in cibum datur. Accuratius autem de his in libro de sacrificiis differemus. Nam qui per ignorantiam peccauit, agnum & hœdum feminam eiusdem ætatis offert: Sacerdosq; sanguine non ut antè aram, sed cornua eius sola imbuit: renesque & reliquam pinguedinem cum fibra iecoris in aram infert. Sacerdotes verò tollunt sibi & pelles & carnes eadem die absumendas in fano. nam lex vetat quicquam in posteram diem reliquum

Hedio &
Ruffinus
Cap. 13. al. 12.
Duo sacrifici-
orum ge-
nera.
Holocausto-
ma.
Leuit. 1.

Sacrificium
pro gratiarum
actione.

Leuit. 4. 5.

Sacrificia p
peccatis per
ignorantiã
committis.

FLAVII IOSEPHI

An mundi facere. Qui autem sciens peccauit, nemine conscio, arietem offert legem
 2455. **An-** ita iubente: cuius carnes in fano similiter Sacerdotes eadem die consu-
 te **Chr. na.** munt. Principes quoque cum pro peccato sacrificant, eadem, quæ plebei, offerunt. hac tantum differentia, quod victimas adducunt taurum & hæ-
 1509. dum masculum. Iubet etiam lex ut tam in priuatis quam in publicis sa-
 Sacrificium crificiis farina offeratur purissima, cum agno assaronis mensura, cum a-
 si quis iudei- rieta duorum, cum tauro trium. hanc consecrant in altari oleo subactam.
 peccauit. nam & oleum sacrificantes afferunt, cum boue huius dimidium, cum a-
 Leuit. 49. riete tertiam partem, cum agno quartam. ea est mensura prisca Hebræo-
 Consuetudo rum, deos choas Atticos continens, qua oleum ac vinum metiuntur. nam
 in sacrificiis offerunt. Si quis autem non sacrificans ex voto similam
 obseruata. offert, eius primitias pugillum vnum in aram coniecit. reliquum eius
 Leuit. 2. Sacerdotes in cibum sumunt, aut coctum: nam oleo subigitur: aut pani-
 bus inde confectis. quantumcumque aut Sacerdos offert, totum comburi
 oportet. Verat etiam lex offerri eadem die natum animal vna cum ge-
 nitricem, & alias quoque non nisi octauo à partu die admittit. Fiunt & alia
 Num. 28. 29. sacrificia pro recuperanda valetudine, aut alia de causa, in quibus liba
 cum victimis insumuntur, ex quibus nihil in posteram diem relinquas
 est, Sacerdotibus quoque partem suam inde sumentibus. Publicis vero im-
 pensis lex iubet quotidie agnum anniculum mactari mane ac vespere.
 Sacrificium mensis Octobris. Septimo autem quoque die duos iugulant, eodem modo sacrificantes: & no-
 uilunio præter quotidianas victimas duos boues cum agnis anniculis
 septem, & arietem: hædum vero pro peccato, si quid forte per obliuio-
 nem omissum fuerit. Septimo item mense, quem Macedones hyperbe-
 retum vocant, præter iam dicta taurum & arietem & septem agnos ma-
 ctant, & hædum pro peccatis, decima deinde luna eiusdem mensis ie-
 iunant usque vespere: sacrificantque eadem die taurum & arietes duos &
 agnos septem: & pro peccato hædum. adducunt autem duos præter hunc
 hædos: quorum alter viuus extra fines in desertum emittitur, in quem
 si quid mali propter peccata populo imminet, auertatur. alterum vero
 in suburbana in locum purissimum eductum cum ipsa pelle exurunt
 nihil omnino purgantes. & cum eo simul exuritur taurus, non à populo
 adductus, sed sumptu pontificis. quo mactato, & sanguine eius simul &
 hædi in fanum illato, aspergit digito testum septies, totiesque pavimen-
 tum, rursusque toties interiora fani circum altare: reliquum deinde cir-
 cum altare maius quod est sub diuo in atrio. deinde extremitates & re-
 pes & adipem cum fibra iecoris inferunt altari: pontifexque adiecit arie-
 tem de suo, solidum Deo cōflagraturum. Eiusdem mensis decimoquin-
 ta, tempore iam in hibernum vergente, tabernacula compingere iu-
 bentur per singulas familias contra ventura frigora quæ annus sene-
 scens afferre solet. quin & in patria tandem constituti, accedere in eam
 Tabernacu- urbem quam propter templum caput regionis sunt habituri, & octo dies
 lorū festū. festos ducere, victimasque Deo solidas incendere, & simul pro gratiarum
 Exod. 23. actione sacrificare, manibus interim gestantes ramos myrti, salicis &
 Leuit. 23. palmæ, ex quibus mala persica dependeant prima die sacrificium debet
 Deut. 31. esse holocaustoma ex tredecim bobus, & agnis vno pluribus, & arietibus
 duobus, addito hædo pro peccato. Sequentibus diebus idem numerus
 agnorum & arietum vna cum hædo mactatur, sed per singulos dies vnum
 de numero bouum detrahunt, donec ad septenarium perueniatur. Octauo
 die foriantur ab omni opere, mactantque sicut diximus vitulum & arietem
 & agnos

& agnos septem, & pro peccatis hædum. Atq; hæ sunt Hebræis ceremoniæ tabernaculorum, à maioribus acceptæ. Mense aut Xantico, qui nostris nifan vocatur, & annum exorditur, luna quattadecima, sole arietem obtinere, quandoquidem hoc mense ab Ægyptiaca servitute liberati sumus, sacrificium, quod tunc exentes fecisse diximus. Pascha nominatum; quotannis instaurare lege iubemur: celebramusq; id per solalia. nihil è victimis in sequentem diem relinquentes, quæ est quinta decima & azymorum festiuitatis prima. nam hoc festum priori continenter succedit, duratq; dies septem, per quos panibus non fermentatis vescuntur: & per singulos dies tauri ingulantur duo, aries vnus, agni septem. hæc holocausta sunt, additurq; hædus pro peccatis in quotidianum epulum sacerdotibus. Secunda azymorum die, quæ est mensis huius decima sexta, frugibus demessis & hastenus intactis incipiunt frui: æquumq; rati Deū huius vbertatis autorem per gratitudinem honorari, hordei primitias offerunt in hunc modum. Spicarum manipulum igni torrent, hordeum deinde pinsunt, atq; ita in alioz modū fracti assaronem ad aram offerunt: inde pugillo vno in eam iniecto reliquum Sacerdotum vsui cedit: & ex eo licitum sit publicæ ac priuatas messes metere, primitiarum tempore agnus in holocaustum Deo mactatur. Post Paschale sacrum elapsis septem septimanis, hoc est quadraginta nouem diebus, quinguesima quam à numero asartha Hebræi vocant, offerunt Deo panem è farina triticeæ duobus assaronibus cum fermento cōfectum, mactantq; agnos duos: hæc oblata mox in cœnam Sacerdotibus apponuntur, & eadem die sicut nihil super sit absumuntur. ceterum holocausta faciunt è tribus vitulis, arietibus duobus, agnis quatuordecim, hædisq; pro peccato duobus. Nullum aut festum ducitur absq; holocaustate & laborum vacatione, sed in omnibus omnino hæc duo lex obseruari iubet: & post sacrificium in epulis degūt. ex publico præbetur panis non fermentatus ex farinæ assaronibus viginti quatuor. coquuntur aut bini pridie Sabbati: & Sabbato mane proponuntur in sacra mensa duobus ordinibus seni ex aduerso sese respicientes: atq; ita cum duabus lancibus thure plenis permanent vsq; in proximè sequens Sabbatum. tunc demum alij pro illis recentes supponuntur, & hi priores Sacerdotibus in cibum dantur: thus item sacro igne abolerur, quo ad holocausta vti soler, & pro eo quoq; aliud cū panibus proponitur. Sacerdos autem de suo quotidie bis offert Deo farinam oleo maceratā, & modica coctura duratam: estq; demensum eius farine assaron vnus. huius dimidium mane, tantundē vespere, in ignem infert. Sed de his hastenus, quorum rationem aliàs diligentius explicabimus. Ceterum Moses tribum Leuiticam à cætero populo exemptam, vt Deo sacrandā, fontanis aquis perennibus & soleuni sacrificio purgauit: eiq; tabernaculum cum sacris vasis factum rectum curandum commisit, iubens vt ad præscripta Sacerdotum sacrū ministerium caperent: atq; eo tempore sacri & Deo dicati sunt habiti. Post hæc animalia discreuit, quæ ad cibum essent pura, & quibus vesci non liceret: de quibus aliquando per occasionē differemus, quam ob causam aliorū esum permiserit, aliorum interdixerit. Sanguinis certe idcō vetuit, quòd hūc animam & spiritum putaret: neq; animalis nō occisi carnē ad cibū concessit. ad hæc reticuli & adipis caprini, ouilli & bubuli abstinentiā indixit. Eiecit etiā è cœtu & cōsuetudine hominū leprosos, & seminis pro

An mundi
2455. Ante
Christ. nat.

1509.

Exod. 12. 13.

23.

Leuit. 23.

Num. 9.

Deut. 16.

Pascha decima

quarta

Aprilis die.

Festum azy-

morum.

Leuit. 2.

Primitiæ

frugum.

Sacrificium

Petecostæ.

In singulis
festis & sa-
crificiis quid
obseruetur.

Panes pro-
positionis.

Leuit. 2.

Num. 3.

Leui tribus

cultui sacra-

ta.

Res immū-

da.

Leui. 12. 13.

4. 15.

Qui homi-

nes immū-

di.

De Leprosia.

An. mundi. fluuio laborantes: mulieres etiā quæ naturaliter purgantur versari in-
2455. An- ter homines vetuit, nec nisi post septimā diem puras haberi voluit. eum
te Chri. na. quoque qui cadauer curasset, per totidem dies à cœtu arcuit. si quis au-
1509. tem vltra hanc dierum numerum diuturniore pollutione teneatur, sa-
 crificare iubetur agnas duas: quarum alteram sanctificare oportet, alte-
 ram Sacerdotes accipiūt. eodem modo & pro gonoroico sacrificari mos
 est. qui verò per somnium genituram emisit, si se mergat in aquam fri-
 gidam, vt solet fieri post legitimæ vxoris cōgressum, pro puro habetur.
 Leprosos autem in perpetuum relegauit, tanquam nihil à cadauere dif-
 ferentes. quòd si quis pristinam valetudinem à Deo precibus impetra-
 uerit, & in cutem sanitatis color redierit, hic variis sacrificiis Deo gra-
 titudinem suam attestatur, de quibus aliàs dicemus. Quo magis riden-
 da est illorum fabula, qui dicūt Mosen propter lepram ex Ægypto pro-
 fugum, turbam eodem morbo laborantium in Chananzam duxisse.
 Nisi enim vanus ille rumor esset, nunquam Moses in suam ignominia
 talem legem tulisset, qualem etiam alio ferente, probabile erat ipsum
 reclamaturum: præsertim quum inter multas gentes leprosi versen-
 tur, & in pretio sint: & adeò nec relegentur, nec contemptim habeant-
 tur, vt & in expeditionibus militares dignitates, & in administratione
 reipublicæ ciuiles illis committantur, ac ne à templis quidem & fanis
 arceantur. Quid igitur vetabat, si tali vitio fuit infectus, quò minus a-
 pud multitudinem sibi parentem eas leges statueret, quæ ipsi honorem
 potius quàm detrimentum afferrent? Quare manifestum sit quòd hæc
 per inuidiam de nobis fingantur. Moses enim purus ipse & inter puros
 degens, ad honorem Dei talium legum autor esse voluit. Sed hæc quis
 que ita vt libitum fuerit accipiat.

Contra illos
 qui Mosen
 & Israelitas
 propter le-
 pram profu-
 gisse ex Æ-
 gypto con-
 tendunt.

Hedio &
 Rufinus
 Cap. 14.
 Puerperæ le-
 ges.
 Nume. 5.
 Adulterij le-
 ges & zelo-
 typiz.

De adalte-
 rio & ince-
 stu.

Exod. 22.
 Deut. 17.
 Leui. 18. 20.
 21. 29.

Ceterum puerperas fanum introgredi vetuit, aut sacris interesse vs-
 que in quadragesimum diem si foetus sit masculus: quòd si foemina sit,
 duplum eius tēporis præscribitur. Ac ne post præstitutum quidem ter-
 minum intrant absque victimis, quæ partim Deo, partim Sacerdotibus
 cedunt. Quòd si quis adulterij suspicionē de vxore habuerit, offert hor-
 deaceæ farinæ assaronē, & immisso ex ea pugillo super altare, quod re-
 liquum est Sacerdotibus vescendū datur. Deinde aliquis Sacerdotū sta-
 tuit mulierem ad portā, quæ est obuersa ad fanum: & inscripto primum
 Dei nomine in mēbrana, defert ei iusiurandum cum imprecatione, vt
 si pudicitia lāsisset, luxato crure dextro & ventre disrupto miserè mo-
 riatur: sin aut præ amore nimio & præ zelotypia maritus ad iniquā su-
 spicionem sit cōmotus, decimo mēse infantem masculū pariat. peracto
 iuramento de membrana deletū nomen in phialam exprimit, & sum-
 pro è fano puluere humi collecto, atque in peculū asperit, cibendum
 porrigit. mulier verò si iniuste est delata, prægnans facta maturè & fe-
 liciter enititur. quòd si coniugalē fidem & Deū iurandi testem fe-
 fellit, turpiter moritur, crure luxato, & ventrē aqua intercute inuadēte.
 Hæc sunt quæ Moses genti suæ de sacrificiis ac purificationibus præ-
 scripsit. Leges autem tulit tales. Adulterium in vniuersum prohibuit,
 ratus coniugum summam felicitatem, si fides ac pudicitia seruetur, &
 reipublicæ quoq; interesse vt liberi legitimi proueniāt. Item incestum
 cum matre, aut nouerca, cum amita aut matertera, cum sorore nurive,
 omnesq; tales coitus vt nefarios damnauit. vetuit & cū muliere men-
 struum fluxum patiente congredi, & cum brutis: damnauit etiam eos
 qui

qui ex formosis maribus turpem voluptatem captarent: & qui contra fecisset, capitalem poenam inflixit. Sacerdotes autem duplo castiores esse voluit. hos enim non solum prædictis legibus sicut reliquos teneri iussit, sed etiam non quamvis sceminam in conjugalem thorum admittere, non quæ corpore quæstum fecisset, non seruam aut captivam, neque cauponariam aut stabulariam, neq; à priore marito quæcunque de causa repudiatam. Pontifici verò ne viduam quidem permisit, quod tamen cæteris Sacerdotibus liberum reliquit: sed solum virginem ducere concessit, eamq; servare. Idem nec ad mortuum sinitur accedere, quod tamen cæteris est licitum, ad fratres & parentes ac liberos mortuos accedere. Idem iubentur simplices esse, omniq; furo carere. Quicumque è Sacerdotibus integer corpore non esset, partem quidem suam cum cæteris accipere sinitur, sed ad altare ascendere, & fanum intrare prohibetur. Nec solum in sacris obeundis pueros esse oportet, sed vitam etiã irreprehensibilẽ præstare. quapropter qui sacrum amictũ gestant, tãtis per dum eo utuntur, præter aliam castitatem, puritatem & sobrietatẽ à vino quoq; interim arcẽtur. Victimæ etiã integri corporis mactantur, omniq; vicio carentes. Hæc sunt quæ Moses iam tunc vitæ suæ tẽpore observanda tradidit: quædam etiã in futurum, ipse licet in deserto degens, Chanaanam terram tandẽ adeptis prospexit. Septimo quoq; anno remissionem agris dedit, intactosq; aratro & plantatione esse iussit, quemadmodum iam ante populo septima quaq; die remissionem à laborib; dederat. quæ verò per hunc annum sponte sua terra protulerit, publica esse & promiscui vñs iussit, & neq; indigenam neque aduenam ab eis fructibus colligendis arceri: idemq; observari post septimam annorum septimanam, qui numerus quinquaginta conficit, vocaturq; Hebræis quinquagesimus quisq; annus iobelus: in quo & debitoribus fœnus remittitur, & serui manumittuntur, qui contribules cum essent, legem aliquam violauerint, & supplicij vice in servitutem vindicati fuerint. Agri quoque ad pristinos dominos ex hac lege redeunt hunc in modum. Instante iobelo, quæ vox libertatem significat, conveniunt venditor & agri emptor, computatisq; fructibus ac expensis in agrum factis, si fructus maiores fuisse comperiantur, recipit agrum venditor. quod si expensæ maiores fuerint, hoc quod deest recipiens emptor possessionem alteri cedit. sin utraque paria fuerint, possessio ad veteres dominos revertitur. idem ius est & in domos quæ in vicis non munitis venduntur: diversum verò de illis quæ intra oppidorum mœnia venduntur. Licet enim ante annũ elapsam reddita pecunia domum recipere: quod si integer annus interim abiuerit, emptori possessionis ius confirmatur. Has leges Moses in castris in Sina populo tradendas accepit à Deo, moxq; literis mandatas ad posteros etiam observandas transmisit.

CAP. XI.

Leges belli & consuetudines.

Legibus ad hunc modum digestis, ad rei militaris curam animum aduertit, de bellis futuris iam tum cogitans. indicit igitur censum tribuum, excepta Levitica: eiusq; cura principibus demandata, numerum eorum qui militari ætate essent, ad se referri iubet. Levitæ enim sacri

*An. manu-
di 2455.*

*Ante Chri-
nat. 1509.*

*Levit. 21.
Qualis vxor
Sacerdoti
ducenda.*

*Levit. 25.
Lex septimæ
cuiusque
anni.*

*Annus iobe-
lus.*

*Hedio &
Ruffinus
Cap. 15. al. 12.
Num. 1.*

*Moses popu-
lũ numerat.*

FLAVII IOSEPHI

An. mun. di 2455. Ante Chri. nat. 1509. Num. 2. 3. 4. erant & immunes à militia. Censa sunt capita sexcenta millia eorum qui arma ferre valerent, ætatis ab anno v. gesimo vsque quinquagesimum, & super hunc numerum M M M D C L. Pro Leuita autem allegit inter autores tribuum Manassem Iosephi filium, & Ephraim pro Iosepho. Hos enim Iacobus in adoptionem à Iosepho impetrauerat, sicut supra diximus. Compacto igitur tabernaculo in medium castrorum illud receperunt, tribus tribubus per latera singula tendentibus, inter quas vix intercedebant. Forum quoque rerum venalium est propositum & mercato suo quaque loco dispositæ: aderantque opifices omnium artium in suis officinis, ut planè ciuitas videretur, huc atque illuc commens. Loca autem tabernaculo proxima sacerdotes occupabant, ac deinceps Leuitæ. Eorum (nam & hi leuitæ sunt recensiti) numerus erat viginti tria millia, octingenti octuaginta, maribus tantum, & qui trigessimam à natalitate diem excederent, in hunc centum venientibus. Et quamdiu nubes super tabernaculum perueherat, tantisper velut præsentem Deo castra eodem loco manebant, quoties verò se aliò mouebat, tum etiam ipsi migrabant. Inuenit autem & buccinæ speciem ex argento factam talem. Canna erat tibia paulò crassior, longitudine paulò minus cubitali, cuius os tantum parebat, quantum ad inflandam sufficeret, desinebatque in extremum ut campanulæ similem, quemadmodum tuba. Alosa vocatur hoc genus apud Hebræos. Duas tales fecit, quarum una plebs ad concionem vocabatur, altera principes ad consulandum de Republica exciebantur: utrisque verò clangentibus vniuersus populus conuocabatur. Quoties verò tabernaculum moueretur, hic modus seruabatur. Primo signo canente qui in orientali parte castrorum tendebat, excitabantur: secundo verò, qui à tergo tabernaculi tentoria sua fixerant: deinde tabernaculum dispositum medium portabatur inter sex tribus præcedentes, & alias sex ponere sequentes. Leuitæ verò tabernaculum circumdabant. Ad tertium autem signum pars castrorum meridionalis movebatur, & ad quartum septentrionalis. His buccinis utebantur etiam in sacrificijs, in quibus victimas caedi mos est, tam sabbatis quàm cæteris diebus. Tunc etiam primum pascha solennibus victimis est celebratum ex eo tempore quo in libertatem vindicati, Ægyptiorum dominationem effugerant.

C A P. X I I.

Seditio contra Moysen propter egestatem & seditio- rum pœna.

Hedio & Ruffinus Cap. 16. al. 13 Num. 11. Seditio contra Moysen. NON multo post à Sina monte castra mouentur: & post aliquot mansiones, de quibus dicemus, ventum est ad locum qui dicitur Iseremoth: ubi denuò populus seditionibus agitari cœpit, & laboriosæ peregrinationis culpam in Moysen conferre. Illius suasu se reliquisse regionem fertilissimam, & nunc non solum eius vbertate carere, verum etiam pro sperata felicitate in extremis miserijs huc & illuc oberrare, aquarum inopia laborantes: & si manna quoque aliquo casu deficiat, procul dubio fame interituros. His addebant multa conuicia, quæ in virum optimè meritum passim iactabantur. exortus est interim vnus è populo, qui admonitos præteritorum Moysi beneficiorum, bonam spem habere hortabatur, ac tum quidem opem diuinam frustra requisitiuros. Vulgus autem

tem his verbis vehementius concitatum, magis ac magis contra prophetam tumultuabatur. Qui videns ita desperatos, iubet aquo animo esse, pollicendo se quamvis grauib; contumelij immerito petitam, copias tamen carnum eis exhibiturum, non in vnum tantum diem, sed in plures etiam. Illis verò credere nolentibus, quodam etiam rogante, vnde tot hominum millibus providere posset: Deus, inquit, & ego, quantumvis malè apud vos audientes, nunquam tamen desinemus vestri curam gerere: idque breui estis visuri. Vix hæc dixerat, cum tota castra coturnicibus complerentur quas aceruatim venabantur. Deus tamen non multo post in Hebræorum insolentiam ac maledicta anima iuerit, non paucis e populo desideratis. Nam & hodie locus ille nomen ex eo calu inditum retinet, vocaturque Cabrothaba, quasi dicas concupiscentiarum monumenta.

An. m. 122-
2455
Ante Chr.
nar. 1509.
Israelitæ in
deserto co-
turnicibus car-
nes impe-
trant.
Cōcupiscē-
tiæ sepul-
chra.

C A P. XIII.

De Speculatoribus, qui explorata Chananæorum regione reuersi Israëlitis terrorem hostium incusserunt.

Moses autem posteaquam abductos inde adduxisset in locum humane habitationi parum aptum, non longe a finibus Chananæorum situm, qui dicitur Fauces, in concionem populum aduocat. Cumque in medijs constitisset, Duo bona, inquit, Deus vobis dare decreuit, libertatem, & felicitatem terræ possessionem: quorum alterum ex ipsius munificentiâ iam habetis, alterum quoque mox habituri. Sumus enim in Chananæorum finibus, à quibus adeo nulla ciuitas, nul- usue Rex nos arcebit, vt ne vniuersa quidem gens collatis in vnum viribus efficere hoc valeat. Ergo parati sumus ad rem fortiter gerendam. neque enim sine prælio regione sua nobis sunt cessuri, sed post magna certamina victoriæ præmiū erit. Sed ante omnia mittendi sunt speculatores, qui & terræ vbertatem, & habitatorum potentiam explorent. Nos vero in primis concordie studere oportet, & Deum adiutorem ac auxiliatorem nostrum debito cultu prosequi. Hæc ubi locutus est, populus collaudato Moysi consilio, exploratores eligit duodecim nobilissimos, ex vnaquaque tribu vnum: qui exorsi à partibus ad Ægyptum vergentibus, totam Chananæorum regionem perlustrauerant, donec ad Amathem urbem & Libanum montem peruenirent, explorataque terræ simul & incolarum natura, reuersi sunt ad suos, quadraginta diebus in hoc negotium insumptis. Et fructuum quidem pulchritudo quorum specimen erat allatum, vbertasque regionis quam audiebant, animos multitudinis ad bellum suscipiendum erigebat. contra deterrebantur narrantibus difficilem fore eius acquisitionem, quòd flumina superanda essent magna & profunda, & montes ardui transcendendi, & vrbes mœnibus firmissimis cingantur. Apud Hebronem verò etiam gigantum progeniem se reperisse aiebant, atque ita exploratores cum omnia maiora apud Chananæos inuenissent, quam quæ hætenus post exitum ex Ægypto viderant, suo timore reliquam etiam multitudinē data opera implenerunt. Qui ex eorum narratione impossibile rati talē terram acquirere, soluta concione domum reuersi

Hedio &
Ruffinus
Cap. 17. al. 14
Num. 13. 14.
Explorato-
res terræ
Chanaan
mittit Mo-
ses.

Explorato-
res Israëlitis
terrorem
incutiant.

*An. mxx.**2455.**Ante Chri.**nat. 1509.**Murmur po-**puli contra**Mosen.**Iosua & Cha-**leb. populū**cōpescunt.**Moses & Aa-**ron Deo sup**plicant.**Hedio &**Ruffinus**Cap. 13. al. 14**Israelitę in**deserto qua-**driginta an-**nis erratur.**Pœnitentia**populi.**Moses vir**maximę au-**toritatis.*

reuerſi cum vxoribus & liberis lamentabantur, dicentes Deum verbis tantum multa polliceri, re autem omninò nihil auxilij præſtare. rurſumq; Moſen inculantes, in eum ſimul & fratrem eius Aaronem pontificem vociferabantur: atq; ita totam noctem inquieti exegerunt, in vtrunq; conuicia iactando. manè verò ad concionem concurrunt hoc animo, vt lapidatis Moſe ac fratre, in Ægyptum retro vade venerant reuerterentur. Quem euentum metuentes duo è ſpeculatoribus, Ieſus Naveci filius ex tribu Ephraimitide, & Chalebus ex tribu Iudæ, procedunt in medium, & populū cōpeſcunt, orantes vt bona ſpe ſint, neue Deū inſimulent mendacij, temerè fidem habentes quibuſdam, qui vanis ſermonibus de rebus Chananzorum vulgatis multitudinem credulam territarent quin potius eos ſequerentur, qui illis regionem ſceticam licem acquirendi autores ac duces ſe præberent. neque enim montium magnitudinem, neque amnium profunditatem obſtaturam viris fortiter rem gerere paratis, præſertim auſpice Deo, & pro illis in acie præliaturo. Ite, inquiunt, poſito omni timore alacres, Deoque freti, quā vos ducemus ſequimini. Talibus verbis conabantur ſedare tumultuantem populū. Moſes interim & Aaron procidentes in faciem ſupplicabant Deo, non pro ſua ſalute, ſed vt inſanientem multitudinem ad ſanam mentem reduceret, tot præſentibus & inſtantibus neceſſitatibus turbatam: cū ſubito nubes ſuper tabernaculum exorta, ad eſſe præſentem Deum ſignificat. Quo viſo Moſes animatus inſert ſe in turbam, & vtrò pœnam eis à Deo tanta inſolentia prouocato minatur, non tamen quātam peccati enormitas merebatur, ſed qualis eſſe ſolet paterna caſtigatio. Sibi enim tabernaculum ingreſſo, & interneccionem populi cum lachrymis deprecanti, commemoraviſſe Deum, quor & quantis beneficijs affecti ingrati eſſe pergerent: & quod nunc ſpeculatorum ignavia ſeducti, eorum verbis plus veritatis in eſſe putarent, quā ſuis promiſſionibus. quāmobrem non deleturum quidem totum illud quod cæteris mortalibus omnibus prætuliffet: attamen terram Chananzam cuiusque vbertatem illis non conceſſurū, ſed ſine lare & ſine vrbe in deſerto quadraginta annis erraturos, quò peccati pœnas exſoluant. Liberis tamen eorum terram illam daturum, coſque commodorum quibus patres ſe per intemperantiā indignos redderent, dominos eſſe conſtituturum. His denunciationibus vulgus attonitum, totum ſe morſuſſa deditit: Moſenque obſecrabat, vt deprecaretur Deum, quo reconciliatus peccatisque condonatis, vrbes hoſtiles eis traderet. Ille verò negabat Deum laturum talibus ſe tentari precibus. non enim temerè aut humano more ad hanc indignationem eſſe commotum, ſed iuſtam hanc ſententiā protuliſſe. Non eſt autem incredibile, Moſen vnicum virum innumera penè hominum millia concitata ſedaviſſe, quandoquidem Deus illi præſens placabiliorem faciebat multitudinem, ſæpè iam ſuo malo expertam, conducibilius eſſe non repugnare diuinæ voluntati: & alioquin etiam vir ille digniſſimus eſt admiratione, tum ob ſingularem virtutem, tum ob fidem non tantum à ſui ſeculi hominibus, ſed à poſteris etiam impetratam: quandoquidem hodie quoque nemo eſt Hebræorum, quin etiam ſi latere poſſit, quaſi præſentem reueretur, & quaſi pœnas exacturum, ſi quid præter decorum ab ipſo præſcriptum geſſerit. Authoritatis eius pluſquam humanæ argumenta ſunt plurima, & in his illud non minimum, quòd quidam ex regionibus vitra Euphratem ſitis

stitis, ad honorem nostri templi quatuor mensium iter magno sumptu, nec sine periculo emensi, sacrificioq; peracto, non potuerunt tamen partem aliquam de victima consequi, existente aliqua causa, cur per lege nostras id minus liceret. Et quidam ne sacro quidem facto, alij semiperfecto sacrificio relicto, nonnulli ne templum quidem adire permitti, re infecta redierunt, malentes Mosis legibus quam suo proposito obsequi: idq; nemine redarguente, nisi propria conscientia. Tantum valet semel concepta de hoc viro opinio, ut maior homine habeatur qui leges à Deo acceptas hominibus tradidisse creditur. Nuper etiam non longè ante Iudaicum bellum principatu Claudij, pontificatum apud nos Ismaele obtinente, quum tam valida fames regionem nostram premeret, ut assaron quatuor drachmis veniret, & in festiuitate azymorum allati essent cori septuaginta, hoc est medimni Siculi triginta & vnus, Attrici verò quadraginta & vnus, nemo tamen sacerdotum ausus est micam vnā inde comedere, tanta egestate premente, legem tantum & iram diuinam veritus, quæ in occulta etiam peccata grauiter animaduertere solet. Quare non est cur aliquis miretur quæ illo tempore sunt gesta, quandoquidem etiam scripta posteris ab illo relicta tantam vim & auctoritatem obtinent, ut vel inimici nostri fateantur quòd talem viuendi rationem Deus per Mo-
sen instituerit. Sed de his qui sq; ut videbitur sentiat.

*An. mus-
di 2455.
Ante Chri-
stum na-
rum 1509.*

*Annonæ ca-
ritas princi-
patu Clau-
dij.*

FLAVII

An. mun-
di 2455.
Ante Chri-
stum nat.
1509.

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSE-
PHI ANTIQVITATVM
IYDAICARVM LIBER
Quartus.

SVMMA CAPITVM LIBRI IIII.
Antiquitatum Iudaicarum.

- I. *Hebraeorum, in scio Mose, cū Chananaeorum pugna & clades.*
- II. *Seditio per Chorem aduersus Moysen ac fratrem propter Sacerdotium excitata.*
- III. *Quomodo seditionis concitatoribus diuina ultione extin-
ctū sacerdotium Aaroni & filijs sit confirmatum.*
- IIII. *Quae Hebraei in deserto per annos 38. obuenerint.*
- V. *Quomodo Moyses deuicerit Sehonem & Ogem Amorea-
rum Reges, deleueritq; eorum copiam.*
- VI. *De Balamo uate.*
- VII. *Hebraeorum de Madianitis victoria, & Amoritarum regio
quomodo à Mose duabus cum dimidiata tribubus
concessa.*
- VIII. *Mosis leges, & quomodo ex hominibus fueris sublatae.*

C A P. I.

Hebraeorum, in scio Mose, cum Chananaeorum pugna & clades.

Num. 14.
Israelitae
absque Dei
mandato &
Mosis, cum
hostibus cō-
gredi cogi-
tant.

IEBRAEOS autem duram vitam in deserto agen-
tes, & multis miserijs afflicti, nihili peius habuit,
quàm quòd Deus non sinebat eos armis cum Chana-
naeis experiri: nec iam amplius Moysen audire vole-
bant, quiescere iubentem, rati etiam si illius au-
spicijs victoriam de hoste se posse obtinere: accusa-
bantq; eum, quasi hoc tantum agentem, ut in ma-
gna inopia constituti, semper ab illius consilijs penderent: & omnino
pugnare decreuerant, auxilium Dei sibi pollicentes, non tam Moysis re-
spectu, quàm quòd in eius tutela iam inde à maioribus essent: & quos
prius ob pietatem dignos libertate duxisset, eis nunc quoq; si rem stre-
nuè gerant, victoriam non negaturum. Satis sibi virum aduersus eas
gentes, etiam si Moyses Deum ab ipsis alienare conetur: omninoq; ex-
pedire

pedire sibi ut arbitratu suo potius rem gerant, quam pro excussa Aegyptiorum seruitute Moſis tyrannidem ſuſcipiant, cuiusq; libidini ſeducti pareant, iactantis diuina colloquia, quibus ut Deo prae ceteris carus de rebus gerendis praemonetur: quaſi vero non omnes ex aequo Abraham eſſent poſteri, ut vnus ſingulari gratia praſcientiam futurorum diuinitus habere debeat. Prudentium eſſe ut contempta vnus hominis arrogantia, Deo potius promiſſori credentes, ad acquirendam eam regionem ſe expediant, neq; diutius ſub Dei praetextu verba ſibi dati ſinant. Cogitandum de praſenti inopia, quam loca deſerta grauiorem in dies reddant, & duſtore Deo manus cum Chanaanis quamprimùm conſe- rendas, nec amplius aſſenſum legiſtatoris expectandum. Comprobata deinde omnium calculis hac ſententia, populariter in hoſtes vadunt: qui neque feroci eorum impetu, neque immenſa multitudine perterriti, irruentes in ſe excipiunt fortiter: & bona parte Hebraeorum caſa, reliquos turpiter vertere terga coaſtos inſequendo, trepidos in caſtra compellunt. Ea clades praeter omnium opinionem oblata vehementer animos multitudinis deiecit, peiora metuentis, cogitantisq; ab irato numine immiſſam eſſe, eo quod non expectato oraculo ad pugnam prorupiſſent. Moſes autem videns tum ſuos accepta clade conſternatos, tum hoſtem victoria recenti elatum, veritus ne praſenti ſucceſſu non contentus maiora moliretur, decreuit copias retrò in deſertum reducere. Quumq; populus poſthac in ducis poteſtate ſe fore polliceretur, malo admonitus nihil abſque ipſius conſilio proſperè ceſſurum, moris caſtris itum eſt in deſertum hoc animo, ut non prius contra Chanaanos pugnam capeſſerent, quam ſigno diuinitus accepto. Sed quemadmodum in exercitu ingenti uſu venit, maxime rebus aduerſis, ut diſciſſes ſe moderatoribus praebant, ita iudicis etiam idem accidit. Quum enim eſſent numero ſexcenta millia, & vel in ſecunda fortuna pacum tractabiles praefectis viderentur, tanto magis in egeſtate ac infortunio tam in ſe inuicem quam in imperatorem ſuum exaſperabantur. Quapropter tanta ſeditione eſt laboratum, quantam nec apud Graecos nec apud barbaros vnquam fuiſſe accepimus. quae res dubio procul in extremum iam periculum delatos perdidiciſſet, ni Moſes oblitus acceptae iniuriae, quod minimum abſuit quin lapidaretur, rebus labantibus opem attuliſſet. Ac ne Deus quidem curam eorum proſus abiect, ſed tamenſi contumelioſos non ſolum erga legiſtato- rem, verum etiam in mandata diuina per Moſem accepta, liberauit tamen è pernicioſiſſima ſeditione, cuius abſq; ſua prouidentia non niſi triſtiſſimus exitus expectari poterat. Hanc ſeditionem, & quemadmodum ea ſedare Moſes rem adminiſtrauerit, nunc dicemus, cauſa eius primum expoſita.

An. mun-
di 2455.
Ante Chri-
ſtum na-
tum 1509.

Hebraeos
Chananzi
caedunt.

Moſes retrò
populum
ducit in de-
ſertum.

Seditio ad-
uerſus Mo-
ſem.

C A P. I I.

*Seditio per Chorem aduerſus Moſem ac fratrem propter
Sacerdotium excitata.*

COres vir genere & opibus inter Hebraeos clarus, & populari quadam
ſacundia praeditus, videns Moſem in ceſſo dignitatis conſtitutum,
moſte ac inuidenter id ſerebat. Cum enim eſſet ex eadem tribu & co-
gnatione,

Num. 16.
Cores popu-
lum excitare
aduerſus Mo-
ſem conatur.

An. mundi
2455. Ante
Christum
nat. 1509.

Alia Balas.

Corz factio-
nem ducen-
ti quinquaginta viri se-
quuntur.
Mosen lapi-
dibus obru-
endum cla-
mant.

Mosis, ad
Corem sedi-
tiosum ora-
tio.

gnatione, iniquum censebat se illi posthaberi, & diuitijs pollentiorum & genere nihilo inferiorem: multaq; in illum apud contribules Leuitas & inter cognatos concionabundus vociferabatur, rem indignam ditans, nec diutius ferendam, Mosem ambiciosi artibus sub pretextu cuiusdam diuinitatis cum aliorum iniuria suam tantum gloriæ studere: & nuper præter ius & fas sacerdotium absq; populi suffragio fratri Aaroni dedisse, & alias dignitates quasi tyrannide arrepta pro libidine distribuere. Grauem hanc esse iniuriam, quod ita latenter se in dominationem insinuet, ut priusquam sentiri possit, populi libertas opprimatur. Qui enim principatu se dignum sibi sit conscius, eum volente ac persuaso populo sine vi ad tale fastigium aspirare. Qui verò bonis artibus eò peruenire desperent, à vi quidem abstinere ne bonitatis ac honestatis opinionem amittant, sed technis maliciosis ad id consequendū usquam è clancularijs insidiatoribus aperti hostes euadant. Quam enim rationem Mosem afferre posse, cur Aaroni potissimum & filijs sacerdotium dederit. Si enim ex Leuitica tribu alicui honoris ex diuina voluntate deberetur, se merito fuisse præferendum, genere Mosi parem, ætate atq; opibus potiorum. quod si antiquissimæ tribus ratio haberetur, optimo iure viris Rubelitis tribus dignitatem eam deferendam, Damino, Abironi, & Phalao, diuitijs iuxta ætate inter contribules præminentibus. Hæc Cores, videri volens rei publicæ curam habere, reuera hoc tantum agens, ut concitato populo pontificatum inuaderet. Nec diu se intra vnam tribum hæc criminationes continerunt, verum sparsus paulatim rumor, dum quisq; auditis de suo aliquid addit, totis iam castris peruagabatur: breuiq; eò res deuenit, ut ducenti quinquaginta è primatibus factionem Coræ sequerentur, qui omnes operam dabant ut sacerdotium fratri Mosi ademptum, in illum transferretur. populus præterea tam concitatus erat, ut ad lapides conclamaretur: concurrebatq; incondita multitudo in concionem, ubi stans ante Dei tabernaculum vociferabatur, tollendum tyrannum, & populum è seruitute eximendum, cui sub religionis pretextu dura imperata imponerentur. Deum enim si ipse esset sacerdotis elector, aliquem dignum fuisse ad hunc honorem prouecturum, non eum qui multis esset merito posthabendus: vel si Aaroni eū dare decreuisset, populi suffragio potius quam fratris beneficio fuisse daturum. Moses autem qui Coræ calumnias non ignorabat, videns populum irritatum nequaquam expauit: sed freptus conscientia rei bene administratæ, & sciens fratrem electione Dei peruenisse ad sacerdotium, non sua gratia, prodijt in concionem: & quoniam non erat imperitus artium quibus vulgus tractandum est, ad Corem versus elata voce, Mihi, inquit, Cores, vel tu vel vnus quiuvis ex istis, intenta in ducentos & quinquaginta viros manu, honore digni videmini: imò ne reliquam quidein concionem contemno, etiam si vobis diuitijs & cæteris dotibus non sint conferendi. Nam nec Aaron ideo sacerdotio potitur, quia ditior. Tu enim ampliores quam vterq; nostrum, facultates possides. neq; quia nobilior. Commune enim vniuersis nobis genus Deus voluit, cuius eundem cunctis autorem dedit. neq; fraterno affectu motus quod alijs debebatur, fratri contuli. Nisi enim ius & fas præ oculis habuisssem, nequaquam oblitus mei, dedissem alteri: cum nemo sit mihi meipso propinquior, & mihi non minus quam

quàm illi benè velim. & alioqui qualis erat prudentiæ, me violati iuris reum facere, & huius facinoris præmium alteri cedere? Verùm & à mea probitate absit tale scelus, neque Deus sustinuisse aut se contemni, aut vos ignorare quid illi gratissimum facturi essetis. Ipse sacerdotem sibi elegit, ipse ab hoc crimine immunem me reddidit. Attamen licet non meo beneficio, sed divina electione hunc honorem adeptus, non dubitat in medium depositum vestris suffragiis committere, nullam prærogativam postulans ex eo quod hætenus eo sit legitime functus, ut qui omni ambitione posita, malit vos sine seditione videre, tamen vestris etiam calculis iam antè comprobatus. neque enim Dei voluntatem in hoc læsimus, quod vestrū etiam assensum accedere volumus. sed quod ille vitro derulit, salua pietate recusare non licuit: quemadmodum & illud æquum est ut qui semel dedit, suum donum ratum ac perpetuum efficiat. Quamobrem iudicabit denuò quem velit pro vobis sacra facere, & pietatis vestrae antistitem esse. Iniquissimum enim fuerit Coram per ambitionem obolare, quò minus liberam Deus electionem sui sacerdotis habeat. Nihil est igitur quod seditionibus turbemini, quantum ad hanc causam attinet. Cras manè cum suis quisque acerra & igne ac odoramentis adesto. Tu verò Cores cede Deo, & calculum eius expecta, neque maiorem, quàm Deus habeat, auctoritatē tibi arroga: sed tu quoque inter ceteros huius honoris competitores iudicandus adesto. nec video cur vel Aaron à petitione debeat excludi, eodem genere natus, & qui iam in hac functione irreprehensibile sui specimen dedit. ubi verò conueneritis, coram toto populo suffragium facitote, & cuius sacrificium acceptius Deo fuerit, eum mea quoque auctoritate confirmabo, meque ab hac calumnia collatae per priuatam gratiam in fratrem summæ dignitatis exoluam. His auditis turba & tumultuari simul, & malè suspicari de Mose destitit, & insuper consilium eius collaudauit tanquam à Republica futurum: atque ita concio dimittitur.

An. mundi 2455.
Ante Christi.
nat. 1509.

CAP. III.

*Quomodo seditionis concitatoribus diuina ultione extinctis,
sacerdotium Aaroni & filiis sit confirmatum.*

POSTERA verò die reditur in concionem ut sacro facto interessent diuino iudicio per quod competitorum certamen erat dirimendum: eratque non nihil tumultus, multitudine suspensa ad euentus expectationem, quibusdam Mosē in ordinem redigi cupientibus: qui verò prudentiores erant, seditionum finem exoptantibus. timebant enim ne actum nouarum rerum cupida, & ad obloquendum magistratibus prona, omnibus rumoribus circumferebatur. Moses autem missis ad Dathanum & Abironem viatoribus, iussit ut ad condictum venirent sacris interpassuros Mosi potentiam artibus malis quasitam in populo augeri: his ad contumacem Dathan factionem venire, sequentibus se libenter quos iusserat. Tum Dathan cum suis audito Mosē cum primatibus

Ruffin. Cap.
2. Num. 16.

Dathan &
Abiram con-
tumaces.

FLAVII IOSEPHI

An. mun-
di 2455.
Ante Chri.
nat. 1509.
Mosis ad
Deum pre-
catio.

ad se aduentare, progressi cum liberis & vxoribus ante tabernacula, ex-
pectabant quidnam acturus esset. aderant etiam satellites qui arcerent
eum si quid vi agere veller. ille vero iam propior sublatis in cœlū mani-
bus, & elata voce ut à tota multitudine exaudiri posset, Domine, inquit
cœli & terræ ac maris, tu qui mihi testis es fide dignissimus, quod quic-
quid hæcenus feci, ex tua sententia feci, qui miseratus res Hebræorum
perpetuus adiutor mihi fuisti, exaudi hanc orationem. tu enim scis om-
nia, ipsas etiam cogitationes hominum: quapropter non dedignaberis
rei veritatem atq; istorum ingratitude in medium proferre. Nosti
sanè exactè & illa quæ natiuitas meam præcesserūt, vix nimirum non
audita: nunc in illis rebus testimonio tuo me subleua. quas isti cū non
ignorent, malè suspicari tamen non verentur. Ego cum vitam agerem
quietā, id quod mea virtute & tua voluntate Raguelisq; soceri benefi-
cio consecutus eram, tamē relictis eius voluptatib. & cōmodis me ipsum
torum dedidi arumnis pro isto populo perferendis: & primum pro li-
bertate eorum, nunc vero pro salute promptissimè magnos labores sus-
cepi. Nunc ergo quoniam in suspensionem veni hominibus, qui mea cu-
ra ac providentia tot mala incolumes euaserunt, tu qui in igne illo ad
montē Sina mihi apparuisti, & voce tua spectaculoq; illorum prodigio-
rum me dignatus es, qui in Ægypto legatione tuo nomine fungi volui-
sti, qui Ægyptiorū opibus afflictis seruitutem eorū effugere concessisti,
& Pharaotis potentiā succumbere mihi fecisti, qui ignaris viæ per mare
mediū iter aperuisti, cuius pestea fluctibus Ægyptios inuoluisti, qui in-
ermes armis munuisti, qui ex vitiosis fontibus potabiles reddidisti, &
porum nobis inopia laborantibus è petra produxisti, cibumq; in terra
non inuenientibus à mari attulisti, è cœlo deniq; nunquam antè audi-
tum es largitus, qui legibus ac institutis rem nostrā ornasti, adesto mihi
Domine iudex omnium ac testis incorruptissimus, quod neq; munera
à quoquam Hebræorum fauorem meum contra iustitiam captante ed-
misi, neq; pauperem bonam causam habentem propter aduersariū di-
uitem perdere litē sum passus, & nunc Republica sincerissimè admini-
strata in suspensionem culpæ, à qua tum alienissimus, venio, quasi fratri
ob priuatum affectum & non tua voluntate sacerdotiū tuum contule-
rim. ostende quòd omnia tua providētia dispendantur, & nihil fortuitis
casibus, sed tua volūate ad effectum peruenit: & quòd res Hebræorum
cordi tibi sint, iusta in Dathanum & Abironem animaduersione decla-
ra, qui te stupidum faciunt me s imposturis circumnēniri iactantes. fa-
cies autem manifestam aduersus insanos gloriæ tuæ detractores vin-
dictam, si non communi more intereant, ne quis nihil nisi humanum
passos existimet, sed terra quam indigni calcant dehiscēs cum familijs
& facultatibus eos absorbeat. hoc modo & tua potentia omnibus appa-
rebit, & exemplum posteris statuetur, ne quis secus quàm pium est de
tua maiestate sentire audeat: & meum ministerium ex tua sententia ef-
se comprobabitur. Quòd si vera sunt crimina quæ in me congerūt, tum
in meum caput diræ vertant, illis quos execratus sum incolumibus. At-
que ita exacta pœna à populi tui turbatoribus, reliquam multitudinem
in pace, concordia, & mandatorum tuorum custodia terna intactam &
expertem supplicij sceleratis hominibus debiti: quandoquidem alie-
num est à tua iustitia, illorum pœnas immeritam Israelitarum turbam
dependere. Hæc cum lachrymis effato, terra horredum repente contre-
mit, &

mit, & vndāte superficie, non secus quam pelagus vento fluctuans, vniuersum populum terruit: immani mox sonitu eliso, qua seditiosi tendebant, solum subdidit, & eodem momento omnes ad vnū absorber: sublatisq; in hunc modum profanis, hiatus ille ita rursus clauditur, vt ne vestigium quidem eius superesset. Hic finis seditiosæ factionis, illustre argumentum diuinæ prouidentię simul & potentię fuitq; hic casus eo miserabilior, quod adeo nemo ne propinquorum quidem aut cognatorum eos est miseratus, vt totus quantus erat populus, ante actorem oblitus, lætis acclamationibus Dei sententiam comprobaret, ac ne luctu qui sem dignos, vt pestem ac perniciem popularium existimaret. Post Dathanum cum suis extinctum Moses pontificatus æmulos conuocat, Deo denuo commissurus electionem, vt ei sit ratū Sacerdotium, cuius sacrificium Deo gratissimū apparuerit. Itaq; conueniunt ducenti quinquaginta viri summo in pretio semper apud populares habiti, tum quōda maioribus omni virtute præclaris oriundi essent, tum quod ipsi nequaquā degenerarent: cumq; his procedunt & Aaron & Cores: deinde itantes ante Dei tabernaculum adolebant acerris odoramenta quæ secum attulerant: cum subito tantus ignis effulset, quantum nec homines ipsi vnquam excitauerunt, nec in terris sponte ardentibus, nec in syluis per æstum austri flatu collisis & attritis excitatū viderūt, sed qualis diuinitus accendi poterat fulgentissimus simul ac flagrantissimus: cuius vi ac impetu ducenti illi & quinquaginta vnā cum Core ita sunt absumpti, vt ne cadauerum quidem reliquię comparerent: solus Aaron superfuit illæsus, vt manifestum esset, diuinitus coactū hoc incendium. His ita absumptis, Moses volens perpetuū eius supplicij memoriam ad posterum tradi, vt & illis non ignoraretur, iussit Eleazarum Aaronis filium acerras eorum affixas altari æreo consecrare, vt hoc monumento omnes terrentur, qui caeleste nunen humanis dolis circumueniri posse putant.

C A P. IIII.

Quæ Hebræi in deserto per annos 38. obuenerint.

Post tam euidentis argumentum cum iam satis constaret, non ambitu aut fratris gratia, sed diuino iudicio Sacerdotiū ad Aaronē peruenisse, sine vlla controuersia posthac illud tenuit, nec tamen ob hoc diu cessatum est à seditione, imō penē grauior priore est insequuta. nā ex talibus causis ortum habuit, vt facile appareret longo tempore duraturam. Cum enim semel animos hominum occupasset hæc persuasio, nihil sine Dei voluntate geri, arbitrabantur Deum in gratiam Moysi ista facere, huic igitur imputabant omnia, tanquam non peccatorū odie Deus sequeret, sed a Moise sollicitatus: & greq; ferebant, quod non solum impunē tot optimatum morte populum mulcasset, sed præmiū etiam auferret confirmatum iam fratris pontificatum: quandoquidem nemo posthac cum affectaturus erat, cum alijs id male cessisse videret. ad hæc cognati extinctorū agebant apud populū, rogantes vt superbæ & nimis Moysi potestati modū aliquē statuerent. facile enim hoc illi esse. Tum ille mature sentiens excitari turbæ: veritus ne q; rursus res nouas molirētur, vnde magnū aliquod malum accidere posset, concionem aduocari iubet. & auditis postulatis nihil respondens ne magis irritarentur, hoc

An. mundi 2455.

Ante Christum nat.

1509.

Datum & Arbitram absorbet terra.

Corem cum ducētis quinquaginta viris ignis absumit.

Nume. 17.

Alia seditio contra Moysen.

FLAVII IOSEPHI

Ann. mun- tantum principibus tribuum mandauit, ut virgas afferrent tribuū no-
di 2455. minibus inscriptas. eius enim fore Sacerdotium, in cuius virga Deus si-
Ante Chri- gnū ostenderit. quod ubi placuit, inscriptas attulerunt, cum alij, tum
stum nat. Aaron, inscriptam habens in sua Leuiticam. eas Moses acceptas in Dei
1509. tabernaculum deposuit. sequenti verò die omnes protulit, quæ facile
Aaronis vir- agnoscebantur, quòd essent & à principibus qui attulerant, & à cætero
ga germi- populo notatæ: videbantq; alias eadem specie manere, qua erāt pridie
nat. cum eas Moses acciperet, ex Aaronis verò ramos & germina esse exor-
Hedio & ta, & quod magis mirum, amygdala matura, quod virga ex hoc genus
Ruffinus ligno constaret hac nouitate spectaculi vulgus attonitum, omīssis odijs
Cap. 3. 4. quibus tam Mosē quā Aaronem prosequēbatur, totum in admira-
Num. 18. 35. tionem diuini iudicij, verū, amplius Deo repugnare desist, ratumque
Leuit. 14. 18. Aaroni sacerdotium esse voluit: atq; ita tertio Dei calculo confirmatus,
& 26. nemine post hac contradicente, fuit Pontifex, & Hebræorum populus,
Sacerdotum longis seditionibus agitatus hōc modo ad quietem tandem peruenit.
reditus. Moses autem posteaquam Leuiticam tribū diuino cultui dicatam, im-
Num. 6. munem à militia fecisset, ne forte in parandis ad vitam necessarijs oc-
De Naza- cupati, negligentius sacra tractarent, mandauit ut post armis ac Dei fa-
rizis. uore quaesitam Chananzam ex oppidis eius quadraginta octo bona &
Ann. mun- pulchra Leuitis distribuerentur, cum agro mœnibus eorum contiguo
di 2493. duum milliū cubitorū, & insuper à toto populo decimas annui fructus
Ante Chri- exegit Leuitis simul ac Sacerdotibus conferendjs: atq; hi post hac eius
stum na- tribus solennes redditus fuere. Nunc dicendū quæ sint Sacerdotum pro-
tum 1473. pria. ex qua triginta octo oppidis iussit ut Leuitæ concederent eis tre-
Num. 20. decim, & decimarum à populo quotannis acceptarum decimas pende-
Mosis ad Idu- rent: præterea ut populus Deo primitias omnium fructuum è terra pro-
mæz legat- genitum, si masculum fuerit, sacrificandum Sacerdotibus adducat, ut eo
tio. cum familia vescantur in vrbe sacra. pro eis verò quibus patria lex vesi-
verat, dominus foetus siclum cum dimidio dependat, pro homine verò
primogenito quinque siclos. deberi eis etiam primitias tonsuræ ouium:
& qui panes coquant liba aliquot eis præbere. Qui verò ex voto se con-
fecerant, Nazaræi dicti, capillū alentes, & vinum non gustantes, cum ca-
pillum cōsecrant, victimas eorū Sacerdotibus cedere. Item qui Corban
se ipsos nominant, hoc est, Dei donum, si velint à ministerio, ad quod se
vtrò obligauerunt, dimitti, Sacerdotibus pecuniam numerare, mulie-
rem triginta siclos, virum quinquaginta. qui verò tantum pecuniæ non
habuerint, hos Sacerdotum arbitrio relinquendos. quin & si quis domi
maffet ad priuatum epulum. nō ob cultum diuinum, offerendū tamen
Sacerdotibus pecoris pectus & brachium dextrū. Tantum est quod Sa-
cerdotibus Moses attribuit, præterque quicquid pro peccatis populus
offert, ut in proximè præcedente volumine diximus. Quicquid autem à
populo Sacerdotum ordini contribuitur, ex eo tem vxores quā filias
& famulos etiam participes esse voluit, exceptis quæ pro peccatis offe-
runtur hæc enim in fano soli Sacerdotio fungentes mares eodē die ab-
sumant. His ita post seditionem dispositis castra mouit, & cum omnib.
copijs ad Idumææ fines peruenit, legatis primum ad Regem præmissis.
petebat ab eo tantum liberum transitum, paratus ipsius arbitrio fidem
dare sine cuiusquam iniuria iter se facturum: præterea forum re-
rum venalium suis exhiberi poscebat, perfoluturus etiam aquæ pre-
tium.

tium, si Rex ita iuberet. ille verò legatis, re infecta, dimissis, negato-
que transitu, armatus cum exercitu est obuiam profectus, prohibiturus
Mosen si vi viâ aperire conaretur. at Propheta consulto prius oraculo,
& Deo non permittente, ut ipse pugnae principiû faceret, retrorsum ab-
duxit exercitû, per desertum iter facturus. Eodem tempore sorori eius
Mariamne vitæ dies aduenit, quadragésimo anno ex quo Æ-
gyptum reliquerat, mensis Xanthici luna prima: sepultaq; est publico
sumptu magnificè, super quodâ mōte, qui appellatur Sein: & post men-
struum luctum lustravit Moses populum hunc in modum. Iuencâ la-
boris & aratri expertem, colore toto corpore rufam, paulum ante castra
productam Pontifex in loco purissimo mactavit, & sanguinem septies
digito aspersit versus Dei tabernaculum. Deinde solida iuuenta ita ut
procubuit cum pelle ac intestinis ardente, lignum cedrinû in medium
ignem iniiciunt. simulq; hyssopum & Ianam cocco tinctam. huius cine-
rem vniuersum vir purus ac castus collectum reponit in locum purissi-
mum: & quotquot posthac funesti purificatione opus habebât, paulum
huius cineris in fontanâ immitcentes, & hyssopi ramulum intingentes,
aspergebant se die tertia & septima, quo facto pro puris posthac habe-
bantur. & hunc lustrandi morem etiâ in terra belli sorte quæsitâ seruari
præcepit. Cæterum funesto exercitu ita ut dixi lustrato, per desertum
cum exercitu pergēs Arabiâ petiit. Quumq; venisset in agrum vrbis A-
rabum primariæ, quæ olim Arce, nunc Petra nominatur, hoc loco mon-
tem excelsum, quo ager clauditur, Aaron cōscendit, præmonitus à Mo-
se quod esset moriturus: & in cōspectu totius exercitus, stās in loco ac-
cliu, exutam pontificiâ stolam Eleazaro filio tradidit, ad quæ iure æta-
tis successio pertinebat, atq; ita spectâte populo moritur, eodē ipso an-
no quo sororē amisit, anno ætatis ceterisimo vigesimo tertio, dies mortis
eius incidit in primam lunā mensis qui Atheniensibus hecatombæon
dicitur, Macedonibus Ious, Hebræis sabba. Luxit cum populus diebus
triginta, & luctu finito, Moïs ductu peruenit ad fluuiū qui nominatur
Arnon. is ex Arabiæ montibus exortus, desertum mediū pererrans, in
Asphaltitem lacū influit, Moabitas ab Amoræis determinās. estq; hæc
regio frugifera, & fructus quantū satis est incolis suppeditat. ad eius Re-
gem Schonem misit legatos Moses, qui transitū per regnum peterent,
fidem daturus, quod sine detrimento vel agrorum vel colonorum mili-
tem traduceret: sed per soluturum precium rerum venalium ex æquo &
bono, etiam si potum aquæ sine precio dare grauantur. Schon verò
negato transitu, & armato suorum exercitu, vada Arnonis occupat, pro-
hibiturus si Hebræi fluuium transire conarentur.

An. mundi
2493. An-
te Chr. nat.
1473.

Mariamne
soror Moïs
defuncta.
Nume. 19.
Mos lustrandi
populum.

Nume. 20.

Aaron mor-
tuus.

Ruffinus
Cap. 4.
Hed. Cap. 5.
Nume. 21.

Moïs ad Se-
honē Amo-
ræorum Re-
gē legatio.

C A P. V.

*Quomodo Moses deuicerit Schonem & Ogem Amoræorum Re-
ges, deleueritq; eorum copias.*

Moses aut postquam intellexit Amoræos hostilem in se animū ge-
rere, haud ferendū contemptum ratus, & videns Hebræos genus
hominum intractabile, ocio simul & egestate, acile adduci posse ut pri-
stinos tumultus ac seditiones renouarent, occasione eis adimere volēs,
consultuit Deum, an bello viam aperire permetteret. Deo vero annuen-
te, & victoriam insuper pollicente, magnopere hac spe animatus, mili-

Nume. 21.
Hebræi pu-
gnam parāt
aduersus A-
moræos.

An. mundi
2493. An.
re Chri. na.
1473.

Amoræos
Hebræi fu-
erunt fugat-
que.

Sehon Amo-
ræorum Rex
interfectus.

Hebræi ter-
ram Amo-
ræorum oc-
cupant.

Amoræorum
terra sita.
Oges Rex cū
exercitu tra-
cidatur.

Ruffin. c. 5.
Hedio c. 6.
Hiericho.

tem quoque fiducia cōplet, clamitans adesse tempus quo pugnandi cupi-
ditate exsatiarent, auspice Deo & quò sponte iam propenderet auto-
ritate sua cōpellente at illi permiffa potestate lati, arma corripunt, &
e vestigio instructa acie ad hostem properant. Amoræus contra ut vidit ad-
uentantes, oblitus pristinae ferociae, tum ipse est territus, tum milites a-
nimos, quos ante visum hostem præ se ferebant, præ timore demiserunt.
Itaque vix primo cōflictu excepto, terga vertunt, in sola fuga spem salutis
reponentes. confidebant enim munitis viribus, quæ tamen nihil pro-
fus eis profuerunt. Nā Hebræi ut primum animaduertierunt hostes cede-
re, acriter institerunt, turbatisque eorum ordinibus, in extremam formidinem
illos coniecerunt. Iamque totis campis sparsi effuso curtu alij alias vrbes
perebant nec alteri persequendo fatigantur, imperfectam victoriam re-
neris, quod omni telorum genere eminus geritur in primis periti. & ex-
tremis, aut gladiis & iaculis, si quos celeriores timor fecerat. Itaque magna
strages editur, & si qui effugerant, cum vulneribus & siti cōfistebant.
Cumque desiderio potius ad fluuium agmine magno
ferrentur, ab insequentibus circumuenti eminus sagittis ac iaculis sunt
cōfixi: & inter ceteros Sehon Rex cecidit. Hebræi vero casus spoliabant,
prædas agebant, magna rerum copia fruebantur, quod fructus nondum ex-
agris collecti essent. & milites totum regionem percurrerant impune di-
cipiendo, captiuosque abducendo. nemo enim resistebat, robore eius re-
gionis in pugna absumpto. Talis clades Amoræis accidit, quæ nec cōflio
prudenter, nec armis fortiter sunt vti. Hebræi vero terram eam occupave-
runt, inter tres annes insulam modo sitam. Nā Arnonis ripæ meridiona-
le eius latus terminat, Iobacchus vero septentrionale. qui in Iordanem
influens nomen amittit: occidentalis tractus Iordane amne alluitur. In
hoc rerum statu exoritur Israelitis nouus hostis Oges Galadina & Gau-
res quum iam perditas videret, nihilominus victoriam sperans, virtutis
suorum ac hostium periculum facere decreuit. Qua spe frustratus & ipse
in prælio perit, & exercitus ad vnum est deletus. Moyses vero Iobaccho
superato, regnum Ogis ingressus urbem vnā post aliam subuertere
bat, habitantes interfectione vastas, qui omnes eius terræ homines di-
uitiis & agrorum fertilitate superabant. Oges etiam vir heroica specie cor-
poris, ne viribus quidem ac virtute fuit inferior: cuius roboris & stature
argumentum exstabat in expugnata Regia vrbe Ammanitidis regionis,
dicta Rabatha: lectus erat ferreus quatuor cubitorum latitudine, nouem
longitudine. Huius viri casum non solum præsens Hebræorum felicitas
est insecuta, sed in futurum etiam maiorum successuum illis causa est facta.
Sexaginta enim oppida egregie munita de eius ditione ceperunt, & ex
præda tam priuatim quam publice sunt locupletati. Post hæc Moyses ca-
stra Iordanem versus mouet, & campum magnum e regione Hierichun-
tis. ea est vrbs copiosa, palmis abundans & ballamum ferens. Iamque in
prælia cuperent: & Moyses utendum hac promptitudine suorum ratus, vi-
ctimis Deo pro gratiarum actione mactatis, epuloque exercitui dato, par-
tem eius armatam ad Madianitarum regionem vastandam misit, vrbesque
gentis eius expugnandas. cuius belli origo talem causam habuit.

Balacus Moabitarum Rex, habens veterem amicitiam & societatem cum Madianitis, cum res Israelitarum in tantum crescere videret, coepit etiam de suo regno esse sollicitus. Nesciebat enim Deum vetare, ne Hebraei quicquam ulterius præter Chananam usurpare appetant: atque ita non satis consulte de rebus novi cogitavit & bello quidem aggredi elatos tot victoriarum successu non est ausus, obstare tamen volens ne ulterius procederent, legatos de communibus commodis ad Madianitas mittit. Illi ad Balamum quandam ultra Euphratem, nobilem in eis locis vatem, & sibi amicum, cum Balaci legatis mittunt etiam de suis honoratissimum quendam, rogantes ut veniret ad se, & diis imprecationibus Israelitas deuocueret. Vates legatis comiter exceptis, & hospitali mensa adhibitis, consulit Deum, quæ sit eius de Madianitarum postulatis sententia. qui cum vetaret illis obsequi, reuersus ad eos, ait sibi non deesse voluntatem illis gratificandi, sed obstare Deum, cuius beneficio debeat gloriam ex veris haecenus prædictionibus comparatam. nam exercitum illum, quem ipsi exequatur velint, esse Deo longe charissimum. deditque consilium, ut ob hanc causam ad Israelitas profecti, pacem cum illis quibuscunque conditionibus facerent. his dictis legatione dimisit. at Madianitæ Balaco maximis precibus urgente, eadem de re denuo legatos mittunt ad Balamum: qui cupiens hominibus obsequi, Deum consulit. Deus vero offensus iubet ut legatis assentiantur. is ratus Deum hæc serio iubere, cum legatis proficiscitur. inter eundem autem cum ventum esset in viam quandam angustam inter duas macetias sitam, occurrit ei Angelus: quo animaduerso asina qua vehabatur declinans appressit eum ad alterum septum, nihilque movebatur verberibus sessoris pressuram moleste ferentis: cumque nec Angelus de via cederet, nec vates verberandi finem faceret, tandem procumbens Deo sic volente humana voce Balamum inculcat, quod nunquam antehac læsus fuisset in se, non intelligens Deum prohibere quod minus quibus cuperet obsequatur. Hoc prodigioso asinae sermone dum ille turbatur, apparuit ei Angelus, obiurgans verberatorem, quod iumentum non esset in culpa, sed ipse obstaret iter contra Dei voluntatem facienti. Tum vates territus volebat retrò abire: sed Deus iussit eum pergere quod instruerat, modo ne quid aliter agat quam diuinitus admoneretur. His mandatis perceptis ad Balacum peruenit: exceptusque à Rege honorificentissime, voluit ad quandam montem deduci, unde Hebræorum castra contemplari posset. Balacus vero ipse cum regio comitatu deducit vatem in montem proximè imminentem, qui à castris stadia sexaginta aberat. quibus consideratis iubet Regem septem aras exstruere, & totidem tauros ac arietes exhibere. Id ubi celeriter iussu Regis est factum, mactat victimas, ut victoriam præagire posset. deinde sic fati Felices vos quibus Deus largam bonorum præbet copiam, & providentiam suam perpetuam ducem & auxiliatricem annuit. quoniam nullum est hominum genus, cui non innocentia morum, virtutisque ac probitatis studio sitis anteferendi, liberos præstantiores etiam successores habituri, quandoquidem Deus vos hominum solos complectitur, & ut omnium sub sole felicissimi sitis prospicit. quamobrem obtinebitis terram ad quam vos misit, & posteris vestris in perpetuum possidendam relinquetis: & gloria vestri nominis implebitur

FLAVII IOSEPHI

An. mundi

2493. Ap-

te Chrina.

1471.

*Balacus ira-
tus reprehē-
dit Balamū.*

*Balami rē-
sponsio.*

Nume. 25.

*Balami de
rebus futu-
ris vatici-
nium.*

*Balami ad-
uersus He-
bræos con-
siliū.*

vn̄uersa terra simul & mare, adeoq; multiplicabitur gens vestra, vt nul-
la non orbis regio vestri sanguinis homines admixtos sit habitura. Bea-
tus vos exercitus & admiratione dignissimus, ex vno parēte in tantum
auctus. nunc vobis parum amplum pro numero ac dignitate domiciliū
Chananza contingeret, sed totum olim terrarū orbem habitationi vestre
destinatū scitote, vt tam in insulis quā in continente sit vobis degen-
dum, prae multitudine ipsis celi stellis numero æquiparāda. Cumq; tam
innumer. futuri sitis, nihilominus nihil vobis ad luminā rerum copiam
deesse patietur in pace, & in bello virtutem viris addet. inimicis nostris
in mentem veniat, vt hostes vestri esse, & in vos arma sumere velint. nō
enim reuerteretur è tali pralio victor, qui læticiam coniugibus ac liberis
afferat. Tāta vobis fortitudo diuino fauore contigit, qui solus potest &
quod superest detrahēre & quod deest addere. Talia vates fatidica voce
canebat, extra se raptus, & numine totus correptus, rege indigne feren-
te, & pacta non seruare clamitante, licet magnis muneribus ab amicis
cōductū: venisse cum ad execrandum hostes, quos nunc mactos virtute
ac pietate caneret. Ad quem vates, Putas, inquit, quoties fata sunt ape-
riēda, in nobis sitū esse quid dicamus aut taceamus afflati diuino spi-
ritu. ipse voces quales vult profert & oracula, nobis nec scientibus nec
cogitantibus. Equidē satis memini ad quid precibus Madianitarum sim
adductus, eaq; causā veni vt voluntati tuæ morē gererem. Sed potēti-
or est Deus quā mea voluntas, qui cōtra Dei voluntatē ad gratiā homi-
num loqui proposuerā quā primum enim nostrum pectus subintrat,
nihil amplius nostrū ibi remanet. ego certē nihil in horū laudem dicere,
in animo habui, nec quæ Deus eorum generi dare decreuit, cōmemo-
randa putsui: sed numen illis propiciū, quod gentis felicitati studet ac
gloriæ, pro destinatis hæc verba mihi subdidit. Nunc age, quando ani-
mus est tibi atq; Madianitis rem gratā facere, quorum preces me non
deceat nō admittere. alias aras erigamus & sacra instauremus, si fortē Deū
fletere possim, vt execrationibus hoc genus hominū deuouere liceat.
Cumq; Balacus id fieri permisisset, ac ne iterato quidē sacro potestatem
deuouendi impetrasset, collapsus in faciē pronus prædicebat quicquid
euenturū esset regibus & ciuitatibus clarissimis, quarum quædam non-
dum cōditæ videntur, quæ verò extant earum res terra mariq; gesta ita
prædictionibus respōderunt vsq; ad nostrā memoriā, vt facilis sit cō-
iectura, reliquum etiā eius oraculi non vanum fuisse euentum aliquan-
do comprobaturum. Balacus autem agrē ferens expectationem frustra-
tam, sine honore vatem ablegat ille domum repetens cum iam Euphra-
tem attingisset, accito Balaco & principibus Madianitarum, Balace, in-
quit, vosq; Madianitæ, quandoquidem necesse est vt vel præter Dei
voluntatem vobis obsequar, Hebræorum quidem genus nunquam est
interitum, nec bello, aut pestilentia fameve, aut alio casu delebi-
tur. Deus enim curam habet eius gentis à malis seruandæ, ne quando
talis clades incidat qua vn̄uersi de medio tollantur, interdum tamen
quædam vitari non poterunt, quibus ad tēpus afflicti, mox magis quā
antē florebut, castigatione tali ad sanitatē reuocati. quapropter si bre-
uem victoriam de illis consequi queritis, hoc consilio voti compotes ef-
ficiam. Filiarum formosissimas, quæ pulchritudine sua mentes corū ex-
pugnare possint, quantum fieri potest cultas ac ornatas mittite, vt cir-
cum castra obuersentur, & iuuenibus complexus expetentibus faciles
se præ-

se praebeant: ubi verò cupidine captos viderint, subito se proripiant. cūque rogatae fuerint ut maneat, non annuant nisi persuasis, ut relictis patrijs legibus & cultu Dei à quo illas acceperunt, Madianitarū & Moabitaram Deos venerentur. sic enim Deum iratum sibi reddent. Post hæc monita abiit. Madianitis autē ita ut moniti fuerant filias mittentibus, Hebræorum iuvenes pulchritudine puellarum capiuntur: & in colloquium venientes rogant ne sibi voluptatem ex earum pulchritudine capere inuideant, neve consuetudinē eorum auersentur. Ille libenter & verba iuvenum & complexus admittunt: namq; blanditijs illectos, & cupidine feruentes relinquere parant. tum illi tristes mulierum discessu, precibus instant ne se relinquunt, sed futuræ coniuges & omnium facultatum dominæ apud illos maneat. hæc promissa iureiurando cōfirmabant Deum testē innocendo, & lachrymas fundendo, quò magis eas ad miserationē flecterent. tum illa postquā omninò captos & cōsuetudinē suā deinceps animaduertērūt, sic respondēt: Optimi iuvenes, nō desunt nobis domi nec amplæ facultates, nec parentū ac domesticorū affectus: neq; inopia talium rerum huc ad vos venimus, aut formā corporis nudinaturæ preces vestras admisimus: sed persuasæ viros esse bonos hac hospitāli gratia non dedignatæ qua vos opus habere videbamus, faciles nos vobis præbuimus. Nunc quandoquidē amare vos, & ab itionem nostram moleste ferre asseueratis, ne has quidem preces auersabimur. quare si benivolentiæ conjugalis fidē dederitis, quæ sola nobis satisfacere potest, libenter vobiscū ut legitimæ nuptiæ coniuncturæ sumus. veremur enim ne libidine exsatiata, cum iniuria & contumelia nos retrò ad parentes nostros ablegetis: cui nostræ solitudini veniā vos dare æquum postulamus. Illi: verò quolibet modo fidē daturos se pollicētibus, & nihil præ amore nimio recusantibus: quandoquidē, inquit, ita vobis videtur, & mores habetis ab alijs diuersissimos, ut vobis etiam proprijs vestro more utamini, nec potum cum alijs communem sustineatis, necesse est si vultis nobiscū vitam degere, Deos nostros colatis: neq; enim alio argumento persuadebitis amorem istum vos non fingere, nisi eosdē nobiscum Deos adoretis. Nec absurdum fuerit aut vitio vertendum, si terræ in quam venistis peculiare Deos colere malitis: præsertim cū nostri per omnes regiones honorentur, vestrum nemo præter vos cultu dignetur aut censeat. non ijs aut igitur cæterorū more vobis est viuendum, aut alius orbis quærendus, ubi soli iuxta vestra instituta vitā agatis. At illi cupidine cæci dicta earum cōprobant, & quò trahebātur sequentes à religione patrum desciscunt: & plures Deos credere inducunt. sacra illis ei⁹ gentis ritu faciunt: vobis quoq; indifferenter utebantur, & in mulierum gratiam nihil non contra legē faciebant: ut iam tota castra iuvenū impietas inuaderet, & seditio priore peior glisceret, & auita religio in extremum periculū deduceretur. iuuenus enim gustatis semel peregrinis moribus inexplēbiliter in eos ferebatur: & si qui nobilitate à maioribus accepta præcellebant, vnā cum reliqua turba corrumpebantur. Chosbi. Zambrias etiā Simeonidis tribus princeps ducta Chosbi Madianitide, Vri filia gētis eius dynastæ, iussus ab vxore, & contēptis in eius gratiam Moses Israhel placitis, alieno ritu sacrificabat, & alienigena coniuge nō dissimulitarum idolanter se oblectabat. In hoc rerū statu Moses veritus ne grauius aliquid sequeretur, aduocata concione, neminem quidem nominatim accusauit, nolens in desperationem adducere eos, qui tantisper dum latere se accusat.

An. mundi
2493.

Ante Chri.

nat. 1472.

Madianitarum filiz ad Hebræorū castra perueniunt.

Madianitarum filiz Hebræos ad idolatriam perducunt.

Hebræi mulierum cupidine ducti à patrum religione desciscunt.

Zambrias. Chosbi.

Moses Israhel placitis, alieno ritu sacrificabat, & alienigena coniuge nō dissimulitarum idolanter se oblectabat.

FLAVII IOSEPHI

An num
di 2400
Ante Chri.
721. 1472.

Zambriæ
aduersus Mo-
sen oratio.

Phinees Za-
bria & Chos-
bi vno ictu
transigit.

Al. 24000.
Moses in Ma-
dianitas mo-
uer.

putant, ad sanitatem reduci poterant: sed dicebat rem indignam, nec
ipsis nec maioribus eorum decorâ, quod voluptatem pluris quàm Deû
& religionem facerent Expedire illis vt dum tempus est resiliant, &
non legum contemptu. sed compescendis prauis cupiditatibus fortes
se viros declarent. absurdum præterea dicebat, qd cùm in deserto mode-
ste vixissent. nunc in bona regione ita bacchantur, & quæ per inopiã
quæliuerant, nunc per affluentiam perditum irent. Talibus dictis cona-
batur iuventutem corrigere, & ad sanio rem mentem reducere. Tum
Zambrias insurgens, Tu, inquit, Moses, tuis legibus vtere, quibus
iam longo vsu robur addidisti: quod ni fecisses, sæpè iam pœnas dedi-
ses, & tuo malo non esse Hebræis imponendum didicisses. me certe nã-
quam ad tua tyrannica iussa obstrictum habebis. neq; enim aliud hæc-
nus, quàm sub legis ac religionis prætextu nobis seruitutem, tibi prin-
cipatum malicijs artibus adstruis, voluptatem nobis ac vitæ licentiã
adimens, quæ liberorum sunt, & sub nullius imperio degentium. hoc e-
nim vel Ægyptiaca seruitute fuerit grauius, in quemuis tuis legibus pro
tuo libitu animaduertere: cùm ipse multò dignior sis qui puniaris, quã-
do quidem abrogaris quæ omnium consensus approbat, plus tua quàm
cæterorum mortalium placita vaiere postulas. ego quæ nunc facio, quia
benè facta iudico, ne fieri quidem in hoc cætu grauabor, mulierculã
alienigenã me duxisse. audis à me ipso mea facta, vt ab ingenuo. neq; e-
nim latere cupio. Sacra etiã Dijs facio præter cõsuetum, quia id æquum
censeo, ex multis mihi veritatẽ quærere, & non sicut sub tyrannide viue-
re de vnus tantũ fiducia pendente. nemo mihi rem gratam fecerit, qui
in rebus meis me ipso plus arbitrij habere voluerit. Hæc Zambria pro se
& quibusdam sui similibus afferente, populus quietus expectabat quo-
nã audacia hæc esset euasura, maxime qd videret legistatorem amplius
nolle contendere, ne hominẽ insolentem iritatio rem redderet. vereba-
tur enim ne plures tales in loquendo impudentiẽ imitatores facti, tur-
bas in populo excitarent Atq; ita tum concio dissoluitur. ac fortasse vl-
terius malum hoc serpsisset, ni Zambrias mature sublatus esset talem ob-
causam. Phinees tum alijs rebus, tum patris dignitate, iuuenturis facile
princeps, Eleazari pontificis filius, & Mo sen magnum paruum habens,
ægerime tulit Zambriæ contumaciã: cuius impunitate ne legum cõ-
temptus cresceret, vindicare in flagitiosos decreuit. non ignarus qd exẽ-
pla primatum in vtramuis partem plurimum valeant. Cumq; tato esset
animi & corporis robore, vt non temere aliquid arduum aggrediretur,
quod non etiam perficeret, ad Zambriæ tẽtorium vadit, & eodem ictu
ipsum vnã cum Chosby transigit. quo exemplo iuuentus ad pulcherri-
mam virtutiẽ æmulationem accensa, certatim in eiusdem criminis reos
facit impetum, & bonam illorum partem ferro conficit, reliquos in secu-
ta pestis sustulit. per iram numinis inflata, & ne illis quidem pepercit,
qui cum iure cognationis talẽ suorum petulantiam cohibere deberent,
aut dissimulare aut accendere etiam maluerunt: nec prius destitit, quã
quatuordecim millia virorum desiderarentur. Hanc ob rem Moses in
Madianitas concitus, ad gẽtem internecione delendam exercitum mi-
sit, de qua expeditione mox narrabimus, postquam quod omissum antè
non oportuit, dixerimus. Balamum illum, qui à Madianitis accitus ad
execrandos Hebræos, quo minus hoc faceret à Deo est prohibitus, ni-
hilo secius tamen talẽ hostibus consilium dedit, quo effectum est vt
quibusdam

quibusdam infectis praua opinione, penè totius populi religio sit corrupta: hunc inquam Balamum tanto honore dignatus est propheta, ut oracula eius suis literis inferuerit: cumq; nihil vetaret quin ea pro suis ederet, nec vlllo tesse id factum eius coargui posset, maluit cum debita apud posteros memoria non fraudare. Sed hæc quisq; ut libuerit ita cōsideret. Moles autem ut dicere cœperam, in Madianitas misit exercitum duodecim millium, singulis tribubus mille militibus imperatis: eisque copiis Phineem præfecit, cuius opera leges vindicatas, & de Zambria violatore earum poenas exactas paulò ante memorauimus.

An. mundi

2493

An. Chri.

nat. 1472.

Num. 31.

CAP. VII.

Hebræorum de Madianitis victoria, et Amoriti regio quomodo à Mose duabus cum dimidiata tribubus concessa.

Madianitæ verò intellecto hostium aduentu, & quòd iam non longè abessent, & ipsi copias in vnum contrahunt, & qua in regione suam irrupturos putabant, munito pro tempore aditu, præsto erant, impetus eorum pro viribus propulsari. Sed mox primo congressu tanta multitudo Madianitarum est cessa, ut numerus cadauerum iniri non posset, ne regibus quidem seruatis. Hi fuere Ochus, Sures, Robeas, Vbes, & quintus Recemus, à quo deductum nomen primaria vrbs Arabum & hodie retinet, Receme dicta, quam Græci Petram vocare malunt. Fusis hostibus Hebræi regionem sunt populati, prædas abigendo, & incolas vnà cum mulieribus interimendo, solis parentes virginibus: hoc enim Phinees à Mose mandatum acceperat qui reducto incolumi ac illæso exercitu, prædam quoq; memorabilem retulit, bouum quinquaginta duo millia & intuper sexaginta septem alinorum sexaginta millia vasorum aureorum & argenteorum magnum numerum, quibus in domestica suppellectile vtcebantur. Etenim pro opibus lautiore victu delectabantur. Abductæ sunt etiam virginès circiter triginta duo millia. Moses autem partitus prædam, quinquagesimam eius partem Eleazaro dedit & sacerdotibus, & Leuitis alterius quinquagesimam: reliquum verò populo distribuit. quo factum est ut deinde suauiter viuerent, opibus virtute quæsitis, ocium quoque ad fruendum nacti. Moles autem iam admodum senex seipsum designauit, qui sibi in prophetæ & ducis (si opus foret) munij succederet, Deo ita iubente ut hunc principatus successorem Iosua faceret. Erat enim totius diuinæ atque humani iuris peritissimus, Moses sibi successore præceptore doctus. Per idem tempus dux tribus, Gade & Rubeli, & cessorè dimidia Manassitis, numero pecudum & alijs rebus abundantes, de communi consilio rogant Moysen, ut sibi extra sortem traderet Amoritiidem terram, quæ non multo ante bello capta fuerat. esse enim pascuis vberem. Ille verò suspicatus eos prælia contra Chananzos metu derectare, & curam pecudum ignauitæ prætexere, conuicio viros ben, Gad, & ros excipit, mericulosos simulatores ciuitans. Velle eos in ocio luxuque terram Marte quæsitam communi possidere, & nolle arma cum cætero exercitu ferentes, terram ultra Iordanè à Deo promissam capere, ritidè terræ ciuitatis gētib; quas ille, p hostib; haberi iusserat. Qui videtes enī iratū, expetunt.

Hedio Cap.

7.

Ruffi. Cap 5.

Quinq; Reges Madianitarum cess.

Alias Arece-me vel Arcz.

Ingens præda de Madianitis parta.

Num. 27.

Deut. 3.

Iosua Mo-

ses sibi suc-

cessore de-

signat.

Num. 32.

Tribus Ru-

ben, Gad, &

dimidia Ma-

nassi, Amo-

ritide terrā

ne meti-

FLAVII IOSEPHI

An mun.
di 2493.
Ante Chri.
nat. 1472.

Num. 35.
Deut. 4. 19.
Ios. 20.

Oppida re-
fugij.

Num. 27. 36.
Salpadi-
lis parentis
loco heredi-
tate capiunt.

Historia
Deuterono-
mij.
Ruffinus
Cap. 5.
Hedio Ca-
pit. 8.
Deut. 4.

ne merito irasci videretur, respondent se neque per ignaviam pericula, neque per desidia labores fugere, sed hoc tantum agere ut praeda in locis commodis relicta, expeditiores ad certamina fierent: paratosque se ad ibant, si oppida ad tutelam liberorum & coniugum ac facultatum ipso dante acciperent, reliquum exercitum armatos quocumque ducerentur seque, & communibus militare auspicijs. Tum Moses comprobata eorum voluntate, aduocatoque Eleazaro pontifice & Iesu, ceterisque magistratibus, concedit illis Amoritidem hac conditione, ut simul cum cognato populo aduersus communem hostem bellum gerant, donec omnia ex sententia confecta fuerint. atque hoc pacto accepto quod petierunt, & exstructis munitis oppidis, liberos & uxores atque impedimenta in illis deponunt. Moses quoque in eadem regione decem urbes condidit, in illam quadraginta octo numerum computandas. in quarum tribus asyla sancivit, illis tantum profutura, qui exde non sponte commissa eo confugissent. statuitque talibus exilij tempus. tantisper dum pontifex viueret sub quo exdes accidit. post cuius obitum redire in patriam permisit. Exilij vero tempore licere cuiusvis cognatis interempti homicidam impune occidere, dumtaxat extra urbem refugij deprehensum: idque ius solis cognatis esse voluit, alijs non ita. Ceterum oppida refugij fuerunt haec. ad fines Arabiz Bosora, in Galadena regione Arimanum, in Bataneade Gauladeaman. & post captam Chananzam totidem ex Leuiticis oppidis iussu Moysis destinata sunt, ut hoc genus exulibus refugium & habitationem praebere. Eodem tempore cum defunctus esset quidam e primatibus Manassitidis tribus nomine Salpades. liberis deterioris tantum sexus relictis, tribules eius viri insignes Moysen consulunt, an filiarum eius in diuisione & sortitione agrorum ratio haberi debeat. Is respondit, si in domum tribulis nuptum darentur, sortem dotalem fore: sin mallerent in aliam tribum elocari, sortem in sua tribu relinquerent. atque hac occasione instituit, ut cuique tribui suae sortes perpetuo manerent. Quumque iam de quadagesimo migrationis anno triginta tantum dies superessent, aduocata concione ad Iordanem eo loco ubi nunc oppidum Abila visitur, agrum habens palmetis constitum, ubi populum omnem praesto vidit, in hunc modum verba fecit.

CAP. VIII.

Mosis leges, et quomodo ex hominibus fuerit sublatum.

Mosis ad populum ante obitum oratio

Viri commilitones, & longi laboris socij, quoniam Deus ita vult, & aetas CXX. annorum exacta postulat, ut ex hac vita discedam, & rebus vestra Iordanem gerendis interesse me Deo non est visum, aequum duxi, ut quantum ad vestram felicitatem attinet, ne nunc quidem officio desim: sed pro gratia mihi data prouideam, ut pro commonstrata ad eam viam, sempiterna apud vos memoria dignus habear. Age igitur, ubi prius in quo tam vestra quam posterorum beatitudo consistat indicauerimus, & hoc pietatis erga vos nostrae perpetuum monumentum reliquerimus, libentes ex hac vita discedamus. Fide enim, sicut scio, mercor, vel quod antehac vestris commodis indefinenter seruiens nunquam vos fefelli, vel quod anima prope exitum constituta in omni virtute ac veritate, seipsa

seipsa melior red.atur. Filij Israël, una omnibus hominibus felicitatis est causa Deus propitius: quam solus dignis dare, & peccantibus in se auferre potis est. cui si vos tales praeſtiteritis quales ipse postulat, qualesve ego ex ipsius sententia instituo, nunquam non facti virtute, amulandi; omnibus eritis: sed & quae iam contigerunt bona erunt perpetua, & quod deest bene consequemini. Tantum voluntati diuinæ obsequimini, & mandatis eius parere: & neq; legibus per me latis alias praeponite, neq; in religione per contemptum quicquam nouate. Quod si feceritis, bello praestantissimi inter omnes gentes, & omnibus hostibus insuperabiles eritis. nam auxiliante Deo, minz omnes faciliè contemuntur. Ceterum virtutis praeſidia magna per omnem vitam sunt proposita, & ipsa sibi primum est ac potissimum praeſidium: deinde per hanc cetera bona facile parantur: qua inter vos inuicem videntes & vitam beatam ducitis, & gloriam tum apud exteros tum apud posteros immortalem consequemini. Hæc vobis sunt speranda, si leges monitu Dei me perferente scriptas, nec ipsi violatis, nec alios violare patiamini, & harum intellectum ac vsum nunquam non meditemini. Ego verò commodis vestris latus discedo, vosq; pietatis ac prudentiæ legibus, & virtuti ducum ac magistratum commendo, qui incolumitatis ac felicitatis vestrae posthac curam sunt habituri. Deus autem sub cuius ductu haecenus egistis, & cuius fauori debetis quicquid utilitatis ex me percepistis, non desinet vobis prospicere, sed quamdiu ipsum & pietatem colueritis, tam diu sub eius praesidio tuti permanebitis. Nec deerunt qui vobis optima monita suggerant quibus parentes beati eritis. nimirum pontifex Eleazarus & leui, & senatus ac primates tribunal, quibus caute vos difficiles praebeatis, scientes quod qui bene parere nouit, etiam bene imperaturus est ubi ad potestatem peruenerit: ne in hoc libertatem sitam existimetis, si mandatis principum obmurmuraueritis. nam haecenus in contumacia contra benefactores libertatem reponabatis: a quo vicio si vos in posterum seruaueritis, res vestras in meliore statu videbitis. Absit autem ut ita in hos exasperemini, quemadmodum aliquoties in me incanduistis. meministis enim quod sapientius a vobis de salute periclitatus sum quam ab hostibus. quod non exprobrandi causa dico: nolim enim vos hac commemoratione in exitu vitae contristatos relinquere, qui etiam tunc æquo animos vos tuli: sed ut admoniti in posterum sapiatis, id quod in vestram etiam rem futurum est, & ne in praepositos contumeliosi sitis elati opum affluentia, quibus traiecto Iordane & occupata Chanaanæ potiemini. alioqui si per has insolentiores facti in contumaciam & virtutis contemptum prolabamini, Deum fautorem nequaquam estis habituri. quem si vestro merito inimicum vobis reddideritis, & terram virtute partam oppressi ab hostibus per summam ignominiam amitteris, & per totum quam late patet orbem dispersi seruitute vestra terras ac maria replebitis. quod si venium fuerit, iam frustra poenitebit patrias leges non seruasse. quare quod minus periculi sit, ne illas violatis, post victoriam neminem hostium superesse patimini: id rebus vestris conducibilis existimate, ne cum illis viuentes ad similia studia prolapsi patriam institutionem corrumpatis. Præterea lucos & aras & templa quotquot habent ad vnum tolli iubeo, ferroq; & flammis ira deleri, ut etiam memoria eorum omnis aboleatur. Sic enim bona vestra tutius cōseruabitis. Verum ne per ignorantiam meliorum

An. mun-
di 2493.

Ante Christi
nat.

I 471.

Mosis ad Is-
raelitas ut
Deo ipsiusq;
mandatis
sint obedi-
entes ad-
hortatio.

Diuini auxi-
lij promif-
ſio.

Obedientia
erga magi-
stratum.

Deuter. 7. n.

Israëlitz ho-
ſtes, eorum-
que idola
tollere iu-
bentur.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2493. Ante
Christum

nat. 1471.
Moses Israe-
licis Codicē,
Leges scri-
ptas & insti-
tuta conti-
nentem tra-
dit.

Leges à Mo-
se latæ.

2. affin. Cap.
7.

Exculat o-
mnem gra-
viam legū
in omni ta-
bulatione.

Israelitz
quomodo in
terra Cha-
naan victu-
ri.

Vrbs sacra
& templum
in Chana-
na.

Conuicium
Deo faciens.

Leuit. 4.
Deut. 16.

Ter in anno
Hebræi con-
uenire de-
bent.

Decimæ.
Deut. 18.

Merces me-
retricis.

meliorum natura vestra in deterius deprauetur, Deo iubente & leges conscripsi, & formam administrationis rerum tam publicarum quam priuatarum, à quibus si nusquam discedatis, mortalium omnium felicitissimi eritis. Hæc loquutus tradit eis Codicem, leges scriptas & instituta benè viuendi continentē. Illi verò soluebantur in lachrymas, & iam tum desiderio ducis incerebant: memoresq; quanta pericula pertulisset, quamq; alacriter salutem ipsorum procurauisset: & de futuro solliciti quod non essent talem principem habituri, ac ne Deum quidem æquè propitium Mose non amplius deprecatore: tum poenitentes eorum quæ in deserto per furorem contra illum commiserant, grauissimè dolebant: ita vt totus populus lachrymans nullam consolationem admitteret. Moses verò solabatur eos, & iubens à lachrymis desistere, ad leges accipendas hortabatur, atq; ita tum concio est dissoluta. Nunc priusquam ad reliqua transitum faciam, operæ pretium duxi, leges talis latoris maiestati ac virtute dignas hic inserere, quo lector cognoscat, qualia sint nostra tam inde à prisca seculis instituta. Extant autem omnia quæ illo v. r. scripsit, vt nihil ornatus causa liceat affingere: seriem tantum nouauius, & leges quas ille sparsim vt quamq; à Deo retulerat, scripsit, nos generatim in suos ordines digessimus: qua de re lector admonendus erat, ne si quis forte ex contribulibus in hæc nostra inciderit, calumni- am temerè struat, quasi parum sincerè scripta Mosais tractantibus. Enumerabo autem eas potissimum leges quæ ad publicam institutio- nem, ritusq; gentiles pertinent: quæ verò ad priuatam consuetudinem aut contractus vel cum exteris vel cum nostratibus spectant, in eum commentarium distulimus, quem de moribus & sacrorum causis Deo fauente scribere est animus.

Postquam acquisita Chanana terra, vrbibusq; conditis, victoriæ fru- ctus securi carpere cœperitis, hæc mandata obseruando rem Deo gratā facietis, & partam felicitatem constabiletis. Vrbs sacra si. vna in re- gione Chanana, in loco illustri & fertili, quam Deus per oraculum elegerit: & templum in ea sit vnum, & altare vnum ex lapidibus non politis, sed collectitijs constructum, qui inducti testorio, decoram & mundam speciem præ se ferant: ascensusq; sit ad illud non per gradus, sed terra leniter per acclue aggesta: in alia verò vrbe nec altare sit vi- lum neq; templum. Deus enim vnus est, & Hebræorum genus vnum. Qui conuicium Deo fecerit, lapidatus per diem pendeat, deinde igno- miniose & obscure sepeliatur.

In sacram urbem & templum ter in anno conuentus fiat Hebræorum ex vniuersa eorum ditione, vt Deo pro acceptis beneficijs gratias agat, & in futurum precibus eum demereantur, & per conuersationes ac cō- uiuia mutuam beneuolentiam alant. Expedit enim vt inter se noscan- tur, quibus idem est genus, quiq; eisdem studijs delectantur. Id verò ex huiusmodi congressibus facile contingit, dum aspectus & colloquia pertinaciter in animis hærent: sicut contra qui nunquam conueniunt, eos alienissimos à se inuicem esse oportet.

Sint præterea decimæ fructuum seorsum ab illis quæ sacerdotibus ac Leuitis debentur, quibus in patria venditis, pecunia inde redacta in sa- cra vrbe infumatur in sacrificia & conuiuia. Equum enim est ex pro- uentu terræ à Deo datæ in ipsius honorem hilariter agere. Ex mercede meretricis non est sacrificandum, neq; enim quicquam Deum delectat cum

sum iniuria coniunctum: neque maior est turpitudine quam quæ corporibus infertur. Similiter si quis mercedem pro admittura canis venatici aut pastoralis acceperit, nec inde quidem Deo sacrificare est licitum. Dijs alienis nemo male loquatur. Fana externa non sunt spolianda neque sacra donaria tollenda. Nemo veste è lino & lana contexta utatur. est enim solorum sacerdotum. Septimo quoque anno, quando per Scenopegia festa apud Sanctam urbem sacrorum causa convenitur, pontifex è sublimi suggesto, unde à tota multitudine exaudiri possit, legem pro concione legat: & neque mulieres neque pueri ab auscultando arceantur, imò ne mancipia quidem. Nam bonum est ut inscriptam in an. mis nunquam delendam memoria retineant. sic enim minus peccabunt, non ignari quid sit in lege decretum. Leges etiam vim maiorem obtinebunt in delinquentium conscientijs, dum sua placita minis interpositis in auditorum animas infigunt: ita ut nunquam non legis voluntas inus obuerferetur, & quantas poenas contemptus eius incurrat. Pueri etiam ante omnia leges ediscant, qua disciplina nec honestior est alia, nec ad felicitatem conducibilior. Bis quotidie, ineunte die, & cum itur cubitum, commemoranda summi Dei beneficia quæ liberatis ex Ægypto præstitit. æquum enim est gratias agere quæ pro acceptis rependuntur, & in futurum tempus favorem conciliant. Inscribenda sunt etiam foribus præcipua, & in brachijs ostentanda. & quæ potentiam eius ac beneficentiam indicant, circumferenda sunt inscripta in capite & brachio, ut undique conspicua sit Dei erga populum suum benignitas. Oppidum præfuit septem viri probatæ virtutis, & iustitiæ cultores. Singulis magistratibus attribuantur duo ministri de tribu Leuitica. Quibus iudicandi fors obigit in suis ciuitatibus summo in honore habeantur, ut præsentibus illis nec conuiciari liceat, nec asperius agere. Sic enim futurum est, ut assueti homines reuereri, ad pietatem quoque assuefiant, & tanto longius à contemptu numinis absint. Iudicibus quicquid visum fuerit, illorum sententia valere debet, nisi constet pecunijs esse corruptos, aut manifestè coargui possint non rectè decreuisse. Oporteret enim sine lucri & dignitatis respectu iudicare, & iustitiam omnibus alijs rebus antepondere. Hæc enim iniuria in Dei contumeliam reeidit, quasi vero is infirmior sit habendus, quam illi quorum potentia metu præterius fertur calculus. nam Dei potentia est iustitia. Ergo qui in magnatum gratiam prauaricatur, potentiores illos quam Deum facit. Quod si iudices nesciant de negotio ad se delato pronunciare, sicut inter, dum accidit, in sanctam urbem integram causam releget: tum verò pontifex & propheta vnà cum senatu quod visum fuerit decernant. Vni testis fides non habeatur, sed tribus, aut ut minimum duobus, quorum testimonium vita ante acta faciat verisimile. Mulieribus autem testimonium deponere non liceat, propter leuitatem ac temeritatem eius generis. Neque seruum hominem testem esse liceat, propter animos degeneres. probabile enim est aut lucri causa aut præ metu non verum testimonium deposituros. Quod si cui falso testi creditum fuerit, isque postea falsi coarguatur, ei poena sit obnoxius, quam reus daturus erat, si grauante hoc testimonio condemnatus fuisset. Homicidium in agro commissum, si auctor nusquam compareat, neque suspicio sit à quoquam per odium occisum hominem, inquisitio fiat summa cura propositis iudici præmijs. quod si nullus existat index, magistratus oppidorum vicinorum

An mun-
di 2493.

Ante Christi
sum nat.

1471.

Dij alieni.

Deut. 22.

Linum &

lana.

Deut. 11.

Legis liber

culorum fe-

gendus.

Pueri. Leges

ed scant.

Deut. 6.

Signa Legis.

Septem Præ-

fides.

Honor ma-

gistratus.

Officium

Iudicum.

Iustitia est

Dei potetia.

Deut. 19.

Falsi testis

poena.

Deut. 21.

De homici-

dio com-

missio.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2493. Ante
Christum
nat. 1471.

Aristocratia
optimum
regimen.
Deut. 17.
De Regis
electione.

Deut. 19.
Termini ter
raz non mo-
uendi.

Leuit. 25.
Plantatum
ante quartū
annum fru-
ctus prohi-
biti.

Vites plan-
tandæ.
Terra arāda.

Deut. 24.
Egenis ali-
quid in agro
relinquen-
dum.

vicinorum agro in quo cædes est facta, & senatus conuenientes, meti-
antur à loco in quo iacet cadauer: & quod fuerit proximum oppidum,
eius oppidani emptam iuuentam & adductam in tesqua nec sementi
nec plantationi idonea, neruis cœuicis abscissis, cædant, & ablatis ma-
nibus supra caput iuuentæ sacerdotes & Leuitæ ac senatus illius oppi-
di, puras se manus ab ea cæde habere proclamant, eamq; nec fecisse se,
nec dum fieret interfuisse. innocentiq; Deum vt propitius factus nun-
quam posthac in ea regione tale malum accidere permittat.

Optimum quidem est optimatum regimen, & sic in administrata
Republica viuere, nec est cur aliam eius speciem concupiscaris: sed præ-
stat vt hac contenti in legum & vestra ipsorum potestate sitis. Satis
enim est Deum habere præsidem. Attamen si regis vos cupido ceperit,
nemo sit nisi vestri generis & sanguinis, & cui iustitia sit cordi cum cæ-
teris virtutibus. Is quisquis fuerit, pius legibus & Deo quàm suæ sapi-
entiæ tribuat, nihilq; præter pontificis ac senatus sententiam faciat:
nec multas alat vxores, aut pecunijs equisve plurimis gaudeat: quarum
rerum copia facile contemptor legum posset euadere. & si talibus stu-
dijs plus æquo fuerit deditus, obstandum est ne potentior fiat quàm re-
bus vestris expedit. Terminos terræ mouere non est fas, nec propriæ,
nec alienæ, dummodo pacatæ: sed religiosè cauendum vt tanquam Dei
calculus in æternum fixus maneat: quod hæc præcipua causa sit bello-
rum & seditionum, si auaritia certis terminis non circumscribatur. Fa-
cile enim legum præscripta transilit, qui terminis cupiditatem suam
cohiberi non patitur.

Qui terram plantauerit, si planta ante quartum annum fructum
protulerint, nec Deo primitias inde offerre oportet, nec in proprium
vsum conuertere. intempestiuus enim est talis fructus quicquid autem
præmaturè à natura extorquetur, eius vñs nec Deo conuenit, nec do-
mino. quarto verò anno colligat quicquid iam tempestiuum, & in san-
ctam urbem deferat, & cum reliqui prouentus decimis in cœuijs cum
amicis consumat, & cum pupillis ac viduis quinto denum anno arbi-
tratu suo fructus colligat. Agrum viribus confectum ne semines. sufficit
enim quòd hanc plantam nutriet, nec opus est vt & aratro vexetur. Bo-
bus aranda est terra, nec aliud animal cum eis sub iugandum, sed eiusdè
semper generis sub idem iugum agenda. Semina quoq; debent esse pu-
ra & impermixta, nec duùm simul aut trium generum sunt seminanda.
abhorret enim natura communionem dissimilium. Neq; diuersi gene-
ris iumentorum coitus sunt admittendi. verendum enim ne hoc exem-
plo & ad homines contemptus generis sui perueniat, vt solent à mini-
mis principijs res in peius proficere. Cauendum est autem magnoperè,
ne quid eiusmodi permittatur, ex cuius imitatione mores publici de-
prauari possint. quapropter ne leuia quidem leges dissimulant, dum of-
ficio suo nusquam deesse cupiunt. Metentes & demessa colligentes ne
spicilegium faciant, quin & de manipulis non nihil egenis relinquant,
vt hæc tanquam à fortuna obiecta in vsum suum conuertant & alimo-
niam. De vindemia quoq; racemuli relinquantur pauperibus: similiter
de oliuetorum fructu non nihil, vt sit egenis quod colligant, quando-
quidem de suo non possunt. non enim tantum ex negligentiori colle-
ctione decedit, quantum accedit è pauperum gratia. Deus etiam ad enu-
triendos fructus terram alacriorem faciet, si non quisq; suis tantum
commodis

commodis provideat, sed inopum quoque rationem habeat. Nec bo-
 bus in area trituantibus os obligandum est. non enim æquum est vera-
 re laboris socios quò minus & fructuum sint participes. Nec à pomis
 maturis viatores sunt arcendi, sed sinendi ut tanquam proprijs se sa-
 rient: & siue indigenæ siue sint exteri, libenter illis ad esum exhibenda
 sunt. auferre verò secum non liceat. Neque vindemiantes vetent ob-
 vios degustare ex his quæ ad torcular deferunt: iniquum enim fuerit de
 bonis à Deo concessis inuidere tantillum concupiscentibus, præsertim
 cum id anni tempus sit fertilissimum, & iuxta Dei ordinationem non diu
 duraturum. & si quis præ pudore cunctetur attingere, ut sumant hortem-
 tur, Israelitas quidem ut socios, & quibus propter cognationem liceat
 hoc facere: aduenas verò hospitalibus his munusculis, dignentur, quæ
 ipsis Deus pro tempore præbuit. Non enim debet existimari detrimen-
 tum, quod liberali animo sumendum hominibus permittitur: quia non
 in hoc Deus abundantiam bonarum rerum largitur, ut his soli frua-
 mur, sed ut de nostro etiam alios honoremus: volens hoc modo singu-
 larem erga Israelitas fauorem ac liberalitatem suam gentibus innotef-
 cere, dum id quod ipsis superest benignè cum illis communicant. Qui
 verò contrà fecerit, plagas vna minus quadraginta publica scutica ac-
 cipiens illiberalem poenā hanc sustineat, eò quod cum esset ingenuus,
 lucro seruicens ipse suam dignitatem læserit. Rectum enim est ut cum
 ipsi multa in Ægypto & deserto sitis perpassi, aliorum miseras non ne-
 gligatis. & Dei benignitate amplas facultates consequuti, ex his non-
 nihil per compassionem egenis decidatis. Ultra duas decimas quas quot-
 annis pendere iam iussi, alteram Leuitis, alteram in sacras epulas, ter-
 tia tertio quoque anno est conferenda, quæ in egenas viduas & pupillos
 distribuatur. E fructibus primos prouentus in templum deferant, & pro
 accepta terra quæ eos tulit Deo gratijs actis, & sacrificijs iuxta legem ri-
 te peractis, primitias sacerdotibus offerant. Hæc omnia ubi quis perfe-
 cerit, & utrasque decimas tum quæ Leuitis debentur, tum quæ epulis
 attulerit, iter ingressurus consistat è regione templi, ante omnia Deo
 grarias agat, quod ab Ægyptiorum graui seruitute liberatis terram v-
 berem & amplam fruendam dederit: testatusque decimas se iuxta Mosis
 legem soluisse precetur Deum, ut tum sibi priuatim, tum Hebræis pub-
 lice propitius & quæ bona hæcenus dedit conseruet, & pro sua poten-
 tia ac benignitate augere etiam dignetur.

Vbi ætas maturuerit vxores ducant virgines ingenuas ex honestis De vxoribus
 parentibus prognatas. qui autem non ducit virginem, ne sibi coniun- ducendis.
 gat alteri maritatum, neue priorem eius virum contristet. Ancillas ne Ancillas in-
 ducant ingenui, ne adamas quidem. decet enim cupiditatibus impe- genui non
 rare, & ad retinendam dignitatem id magnopere conducit. Neque me- ducant.
 retrici sit ius nuptiarum, cuius propter iniuriam suo corpori factā, nup- Meretricis
 tiale sacrum Deus non admittit. atque hæc ita obseruari valde interest, nuptiar.
 ad hoc ut proles nascatur ingenua, & ad studium virtutis erecta, si non Poena mulie-
 è turpi aut liberali matrimonio sint prognati. ris pro virgi-

Si quis aliquam pro virgine desponsam postea talem non inuenerit, ne desponsa-
 in ius vocatā accuset, afferatque argumenta quæ habet: puellæ verò cau- tz talis post-
 sam agat pater aut frater, aut qui post hos genere videtur proximus. Et ea non in-
 siquidē puella fuerit absoluta, degat in accusatoris coniugio, isque nul- uenta.
 lum post hac dimittendi eam ius habeat, nisi talem ipsi causam præbuc- Deut. 22.

An. mundi

2493.

Ante Chri-

stum nat.

1471.

Deut. 25.

Bones tritu-

rantes.

Viatores à

pomis matu-

ris nō arce-

di.

Plaga qua-

draginta.

Decimæ ege-

norum.

Primitiæ

frugum.

Deut. 26.

FLAVII IOSEPHI

- An. mun. di 2493.**
Ante Christum natum
1471.
Deut. 21.
Primogenitus ius suum retineat.
Deut. 22.
Stupri poena.
Virgo constuprata.
Levit. 25.
Defuncti fratris vxor ducenda.
Cum capta coniugium.
Deut. 21.
Indus triginta dies.
Deut. 21.
De liberorum propter.
- fit, quæ contradictionem non recipiat. ceterum temeritatis & petulantiz qua in fontem detulit, poenas luat quadraginta vna minus plagis acceptis, & quinquaginta siclos puellæ patri multæ nomine numerare cogatur. Quod si viciata fuisse coarguatur, si quidem plebeia fuerit, eo quod parum sollicitè pudicitiam usque ad nuptiarum tempus seruauerit, lapidibus obruatur. quod si ex sacerdotibus prognata fuerit, viuens exuratur. Si quis duarum vxorum maritus propter amorem, aut formam, aut aliam quamuis causam, alteri plus beneuolentiz honorisque detulerit, alteri verò minus: si filius dilectæ iunior quàm ille ex altera natus, propterea quod sua mater in maiore gratia patris fuisset, postulet ius primogenituræ, ut duplicem facultatem paternarum patrem iuxta meas leges auferat, non permittatur. iniquum enim est eum qui sit natu grandior propter matrem negligentius à patre habitam suo privilegio fraudari. Qui virgini alteri desponsatæ stuprum obtulerit, si quidem persuasa ut se præberet, simul cum ea capitalis esto. fontes enim sunt ambo: hic quia puellæ persuasit ut liberali coniugio rem turpissimam anteponeret: hæc verò quia lucro aut voluptati succubuit. quod si solitariam alicubi nactus, vi oppresserit, solus det supplicium. Qui virginem nondum desponsatam constuprauerit, ipse ducat. quod si pater puellæ nolit hanc ei nuptum tradere, quinquaginta siclos iniuriæ pretium numeret. Qui à coniuge quacunque de causa, ut sæpe hominibus visu venit, disungi postulat, scripto ei securitatem faciat, quod eam nolit amplius repetere. sic enim habebit potestatem alterius coniugis querendi, alioqui diuortium non permittitur. Quod si & alterum offenderit, aut post eius mortem priorem maritus reducere eam voluerit, non licet ut ad eum redeat.
- Si cuius maritus nondum susceptis liberis defunctus fuerit, frater mariti eam ducto: & filium ex ea natum defuncti nomine vocatum, sortis heredem nutritum. nam hoc est Republica erit, dum nec familie deficiunt, & possessiones apud cognatos remanent. mulieri quoque lenior sit calamitas, cum prioris mariti coniunctissimo viuitur. quod si frater nolit eam ducere, mulier senatum accedens testetur, quod volentem eam in familia manere, & ex ipso liberos gignere, cum iniuria defuncti repulerit. Rogante verò senatu causam, siue magnam siue parvam afferat, huc tantum res euadet: vxor fratris soluto viri illius calceo, & consputa eius facie, merito hæc illi pati dicet, qui fratris defuncti memoriam iniuriam fecerit. atque ita ille quidem à curia discedet, in omnem vitam notatus ignominia: mulier verò cui vult nubito. Si quis vel virginem vel maritam captiuam abduxerit, eique legitimè coniungi voluerit, non ante ius esto cubile eius tangere, quàm raso capite sumptoque lugubri habitu cognatos & amicos in bello amissos deplorauerit, ut ita moerore satiata tum demum ad nuptiale conuiuium veniat. Bonum enim & iustum est, ut qui mulierem ex qua liberos gignat accipit, morem gerat eius affectibus, & non suæ tantum voluptati indulgens illius desideria negligat. Elapsis autem luctus triginta diebus, tot enim sapienti ad deplorandos caros sufficiunt, tunc nuptis dare operam liceat. Quod si satiata concupiscentia pro coniuge eam habere dedignatus fuerit, ne pro serua quidem eam tractare ius habeat: sed quocunque mulier abire maluerit, liberam hoc faciendi potestatem habeat. Quicunque est iunioribus parentes suos contempserint, & debitum honorem præ pudore aut contumacia reddere eis neglexerint, & insuper eorum aces ac procerui in contuerint,

fuerint, hos primum verbis parentes moneant. nam hos natura fecit idoneos iudices. dicantq; non voluptatis causa in matrimoniū se conuenisse, neq; ut collatis in commune facultatibus opulentiores fierent: sed ut liberos acquirerent, qui se in senectute nutrant, & necessaria sibi suppeditent. Acceptos autem à Deo cum gratiarum actione ac gaudio, summa cura educauisse, nulli rei parentes quæ ad eorum salutem & institutionem pertinere visa sit. nunc quoque quando iuuentutis erroris gnoscendum est, satis sit quod officij hætenus oblitus es. proinde resipisce & cogita, quod etiam Deus læsis parentibus offenditur, qui & ipse humani parens est generis, & ad se pertinere iniuriam existimat, quæ interitur hominibus cum quibus illi communis est appellatio. quin & lex talibus poenam inclementer infligit, cuius absit ut tu facias periculum. His verbis si arrogantia iuuenum emendata fuerit, per inscitiam committis debetur venia. hoc enim & ad legislatoris clementiæ laudem, & ad parentum felicitatem pertinet, si nec filium nec filiam legibus dare poenas videant. quod si hi sermones & præcepta nihil profecerint, sed contumacibus in parentes ausis pergar leges sibi infestas reddere, ab ipsis extra urbem sequente turba productus obruatur lapidibus, & per totum diem omnibus ad spectandum propositus, nocte demum sepeliatur. Similiter & qui quomodocunque legibus damnati dant supplicium. Quin & hostes sepeliantur, nec mortuus quisquam expers terræiaceat, ultra quam iustum est penas exsoluens. Mutuum dare ad usuram Hebræorum nemini liceat, neque cibum neque potum. non enim iustum est creditus captare ex fortunis tribulium, sed præstat opem ferre illorum necessitatibus, & ad lucrum imputare eorum gratiarum actionem, & Dei retributionem, quæ huiusmodi beneficentiam solet consequi. Qui verò acceperint mutuo siue pecuniam, siue fructum aliquem aridum aut liquidum, ubi Deo fauente ex sententia fruges ipsorum prouenerint, alacres restituant eis qui mutuauerunt, denarium. quasi sua reponentes, & usuri denuo si opus fuerit. Quod si non pudeat eos non reddere, non sunt e domibus auferenda pignora, nisi iussu iudicum: & pignus foris est expectandum. is verò qui afferre debet, nihil contradicat ei qui cum legum auxilio ad se venit. & si quidem non inops fuerit qui oppignorauerit, retineatur pignus donec reddatur mutuum. sin autem pauper, restituat id creditor priusquam Sol occidat, maxime si vestimentum pignus fuerit: ut habeat iturus cubitum, quandoquidem Deus à natura erga pauperes est misericors. Molam & instrumentum quod ad hanc pertinet non esto ius pignus capere: ne carenibus his si desit cibum parandi facultas, ob inopiam grauius aliquid accadat. Flagitum qui comiserit, mulctator capite: qui verò aurum aut argentum subtraxerit, duplum restituat. Qui in furto deprehensus, aut parietem perfodientem occiderit, impune esto. Pecudem qui furatus fuerit, quadruplo mulctator, excepto boue. pro hoc enim quintuplum numerandum est. Qui verò mulctam soluere non valet, in seruitutem vindicetur. Qui tribuli in seruitutem est venditus, sexennio seruiat, septimo anno manumittatur. Quod si in herili domo prolem e conferua suscepit, & propter suos affectus seruire maluerit, anno iohileo, is est quinquagesimus, liber esto vna cum filiis & vxore. Si quis aurum aut argentum in via inuenerit, quærat eum qui perdidit, per præcone indicato loco in quo inuenit: reddatq; sciens non esse

*An. man-
di 2493
Ante Chri-
stum nat.*

1474

*Hostes sep-
lendi.*

Deut. 23.

Mutuum da-

re ad usuram

Hebræorum

nemini li-

ce.

Mutuum red-

denarium.

Deut. 24.

Pignus.

Furtum.

Hebræorum ser-

uus anno se-

ptimo man-

mittendus.

Inuenta bo-

na.

FLAVII IOSEPHI

<i>An. mun- di 2493. Ante Chri- stum natū 2471. Deut. 22. Homicidæ lex.</i>	bonum ex alieno damno lucrum facere. Sic & de pecudibus in quas ex- rantes in deserto inciderit, si ignoretur dominus, statim apud se reser- uet, Deum testatus quod aliena usurpare non cupiat. Iumentum per tempestatem in luto hærens præterire non licet, sed subleuandum est non secus quam proprium. Viam ignorantem monstrare oportet, non per ludibrium ritum captando alienas utilitates impedire. Absenti & furdo nemo male loquitur. Percussus in rixa absq; terro, cōfestim vin- dicetur: idem patiente eo qui percussit, quod fecit. quod si domum rela- tus complures dies ægrotauerit, deinde moriatur, qui percussit à eade insons esto. sin autem renaluerit, & multa in ægitudine insumpserit, percussor quicquid interim dum decubuit impensum est dissoluat. præ- terq; mercedem medici. Qui mulierem vterum gerentem calce percus- serit, si quidem mulier abortiat, pecunia mulctetur à iudicibus, quod corrupto foetu populum vno ciue diminuerit: & aliam præterea pecu- niam det marito mulieris. quod si illa moriatur, & ipse det poenas capi- te: quandoquidem vitam pro vita reponi iustum est. Venenum neque lethale, neq; aliàs noxium quisquam Israelitarū penes se habeat: quod si habere deprehensus sit, morte mulctetur, & patiatur id quod facturum erat illis aduersus quos venenū parauerat. Qui excæcauerit quenquam, similia patiatur, priuatus quo priuauit alium, nisi is malit pecuniam ac- cipere. nam ipsi lex permittit arbitrium æstimandi suum casum, si nolit haberi seuerior. Bouem cornupetam dominus iugulet. quod si in arca quenquam percussum interfecerit, ipse quidem obruatur saxo, indi- gnus qui vel in cibum veniat. quod si & dominus coarguatur nouisse ingenium eius, neq; tamen cauille, & ipse morte mulctetur, vt qui à bo- ue necato mortis causa fuerit. Quod si seruum aut ancillam bos inter- fecerit, ipse quidem lapidetur, dominus autem eius triginta siclos ne- cati hero persoluat. Quod si bos à boue alio ita percussus mortuus fuerit vendatur tam mortuus quam qui percussit, & pretium vtriusq; inter se domini partiantur. Qui puteum aut lacum fodiunt, diligenter curent vt iniectis tabulis operiantur, non vt aquatio non sit libera, sed vt absit periculum ne quid incidat. quod si in talem fossam non clausam pecus alicuius illapsum moriatur, pretium eius domino restitui debet. resta quoq; circumsepienda sunt obicibus, qui non facile prolabi sinant ac decidere. Depositum tanquam rem sacram qui accepit, diligenter custo- diat, & nemo eius commissorem fraudare sustineat, neq; vir, neq; mu- lier, etiam si nemine coarguente ingentem auri vim lucrifactorus sit. in vniuersum enim danda est opera vt sua cuique conscientia sana sit, & huic testi approbari satis est quicquid laudem meretur apud homines. Præcipuus autem Dei respectus habendus est, quem nemo malus vn- quam potest fallere. quod si absq; dolo malo cui commissum est id perdi- derit, accedens ad septem illos iudices, iureiurando Deum testē faciat, quod nihil sua voluntate aut malicia sit perditū, nec vsum se parte de- positi, atq; ita absolutus abeat. quod si vel minima commissorum parte vsum post perdidit, ad rehibendū quod accepit, in solidū cōdemnetur. Idem ius esto de mercedibus quæ parantur labore corporis. Cauendum ne quis virum pauperem mercede sua defraudet, memor qd is vice agri & facultatum hoc à Deo sortitus sit. proinde non procrastinanda solu- tio, sed eadem die reddenda, cum constet Deum nolle vt operarius la- boris sui fructu careat. Liberi ob parentum iniquitatem puniendi non sunt.
<i>Venenum.</i>	
<i>Pœna talio- nis.</i>	
<i>De boue cor- nupeta.</i>	
<i>Deut. 22. Puteus.</i>	
<i>Deut. 24.</i>	
<i>Ibidem.</i>	
<i>Ibidem.</i>	
<i>Merces.</i>	
<i>Liberi ob pa- rentum ini- quitate non puniendi.</i>	

sunt, nimirum propter suam virtutem digniores miseratione, quod è talibus nati sint, quam odio propter illorum vicia. Neq; patribus peccata filiorum sunt imputanda, qui contempta parentum disciplina multa sibi permittunt facere. Spadones abominare & auersare, qui virilitate & genitura se ipsi priuauerunt, quam nobis Deus ad incrementum & multiplicationem addidit. Procul arcendum est hoc genus, quod non modo posteritatem quantum in se est, sed multò antè propriam innocentiam ac puritatem perdidit. Satis enim constat quod effœminatio primum animo etiam corpora habent muliebria similiter abhorrere oportet quicquid inter portenta ducitur.

Castrare nec hominem licet, nec vllum aliud animal.

Hæ pacis leges & instituta sunt, & Deus propicius inconcussam eam & imperturbatam conseruabit. absit aut vt vllum tempus veniat quod hæc innouet & in contrariam formam transferat. Quoniam autem necesse est homines vel sponte vel inuitos in turbelas ac pericula incidere, age etiam de his pauca præcipiamus, vt scientes quid opus facto sit, cum vsus erit in promptu habeatis salutaria consilia, nec sitis hac parte imparati in ipso temporis articulo. Faxitq; Deus vt terram quam vobis pro labore vestro ac virtute dedit, in pace ac trāquillitate colentes possideatis, nec hostibus incurfantibus, nec domestica seditione turbante, quæ abrogatis patrum legibus & institutis, in contrariam disciplinam vos inducat: vtque in perpetua legum à Deo comprobatarum obseruatione permaneatis. Bella verò vel vobis vel vestris posteris gerenda, extra fines Deus auerrat. Cæterum cum bellum instabit, caduceatores primum ad destinatos hostes sunt mittendi. decet enim antè arma verbis ad eos vti, docendo quod quamuis & copiar vobis adsint numerosæ, & equi, & arma, & super omnia Deus auxiliator propicius, mauultis tamen non cogi ad bellum, neque ex rebus illorum direptis ingrata lucra quærere. Et si quidem quod æquum est persuaderi sibi patiantur, præstat pacem inuiolatam seruare: quod si plus suis viribus tribuentes ius in armis reponant, exercitum contra eos educate, imperium Deo committentes, creato vno aliquo forti viro qui vicarius illi sit, & quasi pro-imperator. multorum enim imperium non modo moram affert rebus strenue gerendis, sed non rarò plus nocet quàm prodest. Delectus autem habendus est virorum tantum robore tam animi quàm corporis præstantium: ignaui verò minimè admiscendi, ne dum res armis geritur, in fugam auersi hostium conditionem potiozem faciant. Immunes autem sint à militia, qui ædificata noua domo nondum integrum annum illa sunt vsi: tum qui plantata vinea nondum ex ea fructus perceperunt: & præter hos qui desponsata vxore nondum eam domum duxerunt: ne harum rerum desiderio sibi parcentes, & seruantes se relictis voluptatibus, in gratiam vxorum patrum fortiter rem gerant.

Castris autem positis caute pe quid asperè ac crudeliter faciatis: & oppugnaturi urbem si desit materies ad machinarum fabricam, ne deglabretis terram frugiferas arbores excidendo: sed parcite, non ignorantes in vsum hominum ista creata, & si vox eis daretur ex postulatura vobiscum, quod, cum ipsa belli causa non fuerint, iniuste affligantur, mutatura domicilium si liceat, & aliò migratura. Victores in prælio facti, eos qui in aduersa acie steterunt cædite, cæteros tributarios futuros seruate, excepta Chanaanorum gente. Hi enim cum totis familiis

An. mundi
2493. An-
te Christ.
nat. 1471.
Spadones.

Belli legem.
Deut. 20.
Caduceatores
res ablegan-
di.

In bellū
mittendi.

Arbores fru-
giferæ non
excindendæ.
Deut. 22.
Chanaanor-
um gentē
extirpandā.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi sunt delendi. Cavete autem, maximè in bello, ut neque mulier habitare
2493 Ante villi utatur, neque vir stola muliebri. Hæc sunt instituta quæ Moyses re-
Christi nat. liquit. Leges verò ante quadragesimo anno cõscriptas tradidit, de quibus in aliis commentariis dicemus.

1471.

Deut. 30. 31.

32. 33. 34.

Mosis carmen
 & benedi-
 ctio.

Amalecitas
 plectendos.
 Deut. 27. 28.

Deut. 29.

Moses He-
 brios iure-
 iurando ad
 legum custo-
 diam astrin-
 git.

Sequentibus deinceps diebus, nam continenter conciones aduoca-
 bat, faustis eos precationibus Deo commendavit, sicut contra diris im-
 precationibus eos devovit, qui neglectis legibus aduertit: earum præ-
 scriptum agerent, deinde carmen hexametrum eis recitavit, quod scri-
 ptum reliquit in sacro volumine, continens prædictionem futurorum,
 iuxta quam omnia facta sunt, atq; fiunt, eventis nusquã non congruen-
 tibus. Hæc volumina & Arcam Sacerdotibus tradidit in qua decem illa
 præcepta in duabus tabulis scripta reposuerat, & præterea tabernaculũ,
 populo etiam mandavit, ut occupata terra & fixis sedibus, non obliui-
 zceretur iniuriæ ab Amalecitis acceptæ: sed expeditione in eos suscepta
 poenas repoleret pro damnis in deserto sibi illatis. Capta aut Chana-
 naea, & plebe eius, ut par est deleta, aram erigere iussit ad Iotem orien-
 tem obversam, non procul à Sicimis vrbe inter duos montes, dextrum
 Garizeum, sinistrũ Gibalem: diuisasq; copias in tenas tribus super duo-
 bus montibus consistere, & vnã cum illis Leuitas ac Sacerdotes. & pri-
 mum illos in Garizeo precari omnia sancta leges Dei & religionem ser-
 uantibus, & Mosis cõstitutiones non violantibus: alteros vero acclama-
 tionibus hoc approbare: & rursus his precantibus illos acclamare. dein-
 de pari modo transgressoribus execrationes inferre, succinētes sibi in-
 uicem, ab alteris dicta cõprobanes. & tam faustus ominations quàm
 deuotiones in literas retulit, ut in perpetuum cuius eas discere liceat
 quæ tandẽ huic aræ inscriptæ sunt, ex utroq; latere, quã populus iussus
 est stare, & holocausta mactare offerre, & post eam diem nunqua alias victi-
 mas imponere: neq; enim tas esse. Hæc sunt quæ Moyses præcepit, & quæ
 Hebræorum gens indefinenter obseruat. Postridie populo cum vxori-
 bus & liberis in concionem collecto, ne mancipiis quidem exclusis iu-
 reiurando eas ad legum custodiã attrinxit: utq; Dei voluntatem diligen-
 ter expendentes, neq; cognationis gratiam, neq; periculorum morum,
 neq; villam aliam causam tanti facerent, ut eam potiorẽ legibus duce-
 res, ab earum præscriptis discederent: sed siue consanguineorum vnus
 aliquis, siue vrbs quæpiam, circa eas turbare aliquid, aut statum earum
 labefactare conetur. priuatim & publice illis periclitantibus auxilium
 ferrent. quam si vicissent, à fundamentis ut deserticem reuelarent, &
 ne solum quidem ipsius, si fieri possit, superesse paterentur. sin vero id
 efficere non valerent, nec poenas meritas exigere, saltem testarentur se
 impietati alienæ non consentire. hæc populus ita fore iureiurando fir-
 mauit. Post hæc docebat eos quomodo sacrificia Deo gratiora fierent: &
 quomodo expeditiones suscipiendæ, caprato signo ex lapillis de quib.
 iam diximus. Sed & Iesus superstitie etiam tum & præsentis Moysi vaticini-
 natus est quicquid pro salute populi gesturus erat, vel foris bello admi-
 nistrando, vel domi ferendis legibus: & ad viuendi rationem recens in-
 stitutam eos præparans, diuino monitu se præfigere aiebat, quod si pa-
 triam religionem violarent, clades non effugerent. nam & regionem
 ipsorum armis exterorum opplendam, & vrbes diruendas, & templum
 incendendum, & ipsos sub hasta victoris venundandos, seruiturosque
 gentibus quæ afflictorum nulla miseratione tangereat: ac tum de-

ANTIQUIT. IYDAIC. LIB. III. 50

num seram atq; inutilem erratorum poenitentiam acturos. Deum tamen ipsorum conditorem, & vrbes suis ciuibus & templum populo redditurum. Hæc autem fore, vt non semel tantum amittant, sed sæpius. Deinde & Moses exhortatus Iesum vt in Chananzos exercitum duceret, affuturumque corporis eius Deum pollicitus, & populo omnia fuisse omnia natus. Quoniam, inquit, ad patres nostros abeo, & Deus hanc mihi diem abitus præfinit, gratias illi viuens adhuc & vobis præsentibus ago pro cura ac prouidentia quam de rebus vestris hætenus habuit, non solum depellendis aduersis, sed commodis etiam largiter exhibendis: & quia laborem meum ac sollicitudinem dum vestrum statum in meliorem fortunam reducere conor, propicius semper adiuuit: imò verò ipse & exorsus est rem & absoluit, me ministro vsus & vicario in obeundis quæ ad vestram felicitatem pertinere visa sunt. Quapropter æquum est, vt priusquam decedam, eius potentia, qui & in posterum vobis non deerit, dignas laudes rependam, meque hoc debito exsoluam, vestraque memoriæ commendem, quod hunc solum colere & venerari conuenit: & leges eius habere in pretio, vt quæ omnibus reliquis donis iam acceptis, aut in posterum à propicio conferendis, longè sint anteponenda. Grauis enim aduersarius est vel homo legislator, si constitutionibus suis auctoritatem adimi sentiat. Dei verò indignationem absit vt experiamini. quæ legibus ipsius contemptis excitari posset. Hæc postrema verba Mose loquente, & singulis tribubus sua facta aperiente, vniuersa multitudo in lachrymas erupit, vt mulieres plangentes dolorem ob futuram ipsius mortem conceptum declararent. quin & pueri præ mortis impotentia plorantes præ se ferebant, quod tanta esset viri virtus ac magnificentia, vt ne illam quidem ætatem latere posset. Itaque certamen quoddam erat inter minores & grandiores, vtros maior haberet moestitia. alteri enim intelligentes quali orbarentur antistite, futuram suam conditionem lamentabantur. alteri hoc ipsum lugebant, quod priusquam eius virtutem satis degustassent, iam carendum eo, seq; destituendos videbant. Quantus aut fuerit populi ploratus & querimoniarum, coniecturam capere licet ex eo quod tum Prophetæ accidit. Quamuis enim persuasissimum semper habuit, non esse instante morte dolendum, vt quæ præter Dei voluntatem ac naturæ leges non veniat, viso tamen affectu populi, à lachrymis temperare non valuit: dum verò eo proficiscitur, vbi dispariturus erat, omnes cum fletu sequebantur. Tum Moses his qui longius aberant manu mota significauit vt consisterent: propiores autem rogabat, ne excessum suum lachrymabile facere pergerent, cum fletu prosequendo. Illi verò & hanc extremam gratiam ei referendam existimantes, vt quemadmodum cupiebat seorsum secederet, continuerunt se inter se lachrymantes. Solus autem senatus eum deduxit, & pontifex Eleazarus, & imperator Iesus. Vt verò in monte Abari vocato conficit, qui celsus è regione Hierichuntis attollitur, & conscendentibus latè Chananzæ terræ prospectum exhibet, senatum dimisit. Cumque post mutuos complexus Eleazaro ac Iesu vltimum vale diceret, inter loquendum repentina nube circumdatus in vallem quandam est ablatus. In sacris autem voluminibus scriptum se mortuum, veritus ne propter excellentem eius virtutem à Deo raptum prædicarent. Vitæ eius tempus vniuersum certum viginti annorum fuit, cuius tertiam partem in imperio ex-

Anno milæ

1493. An-

te Christi

nat. 1471.

Iosuan Mose

ses hortatur.

Deut. 31.

Deut. 32-34

Hebræorum

ob Mosis exitum plangit

etiam

Moses

ætat. anno

ablatus.

FLAVII IOSEPHI

Anno mñdi
2493. An-
te Christū
nat. 1471.
Adar He-
bræis men-
sis duodeci-
mus, nobis,
Martius di-
ctus.
Moses impe-
rator bonus
& vates.

git, vno mēse minus. Mortuusq; est ultimo anni mense, die prima men-
sis quā à Macedonibus Dystrus dicitur, à nostris verò Adar: vir omnium
quotquot vnquam fuere prudentissimus, & qui consilia bona optimè
nosset exsequi: adhuc eloquentia & in tractando populo gratia & dex-
teritate incomparabilis: affectus quoq; ita semper in potestate habuit,
vt omninò illis carere videretur, & nomina tantum eorum ex his quæ
in aliis hominibus conspiceret, cognita habere. Imperator idem cum
primis bonus, vates verò qualis nemo alius, vt omnia eius verba vim
oraculorum obtinerent. Quapropter triginta diebus cum luxit popu-
lus, cui nunquam quicquam tristius accidit, quàm tunc propheta mors.
nec in præsens tantummodò sui desiderium reliquit, sed maximam a-
pud omnes existimationem quotquot scripta eius euoluere contigit,
adum eius virtutem ex illis æstimaunt. Atque hæc sunt quæ de Moysi exi-
tu dicenda habuimus.

FLAVII IOSEPHI ANTIQVITATVM IYDAICARVM LIBER Quintus.

SVMMA CAPITVM LIBRI V. Antiquitatum Iudaicarum.

- I. Quomodo Iesus Hebræorum Imperator debellatis ac ce-
sis Chananeis terrarum sorte diuiserit tribubus.
- II. Quomodo post mortem Imperatoris Israelitæ neglectis
patriis religionibus in extremas calamitates incide-
rint, & exorto ciuili bello ex vniuersis Beniamitis
300. tantum fuerint superstites.
- III. Quomodo propter impietatem in Assyriorum seruitutem
à Deo populus Israelitarum sit traditus.
- IIII. Libertas per Cenixum tradita.
- V. Quomodo populus rursus à Moabitis sit subiugatus, &
per Iodem à seruitute exemptus.
- VI. Quomodo sub Chananeorum imperium redacti, & per
Baracum in libertatem sint repositi.

VII. Quo-

- VII. Quomodo Amalecitas deuictis Israelitis regionem eorum per septem annos vastauerint. An. mundi 2494.
- VIII. Quomodo Gedeon populum liberauerit. Ante Christi.
- IX. Quomodo aliquot successores Gedeonis cum gentibus circumquaque finitimis bella gesserint. nat. 1470.
- X. De Samsonis fortitudine, & quanta mala Palestinis fecerit.
- XI. Quomodo filij Sacerdotis Elis à Palestinis in prelio ceciderint.
- XII. Quomodo Elis audita filiorum cede, & Arca amissione prouolusus de throno expirauerit.

C A P. I.

Quomodo Iesus Hebræorum Imperator debellatis ac cecis Chananaeis terram eorum sorte diuiseris tribubus.

OST Mosen quemadmodum dixi ex hominibus sublatum, officiumque memorie viri exhibitum, sedato luctu, Iesus iubet copias ad expeditionem instrui: mittitque exploratores in Hierichuntem, quomentem eorum & vires cognosceret: castra deinde mouet maturè Iordanem traiecturus. mox conuocatis Rubelidis & Gadidis tribuum principibus, atque etiam Manassetidis: nam & huic tribui dimidiata

Amorram habitare permissum erat, quæ fuit Chanana pars septima: reuocauit eis in mentem quid Mosi fuissent polliciti: rogauitque ut in eius gratiam qui ne ultimo quidem vitæ tempore prospicere eis defatigatus est, & propter communem vtilitatem, alacriter præstarent quæ promiserant. illis verò imperata haud grauatim facientibus, armatis quinquaginta millibus, ab Abila ad Iordanem sexaginta stadia castra promouit: quæ postquam metatus est, commodum speculatores adierat, omnibus apud Chananzos exploratis. ignoti enim à principio, totam illorum urbem per otium considerauerunt, & mœnia qua parte magis aut minus erant munita, & portarum quænam assultum minus ferre possint, & capi essent faciliores. nec quisquam obuorum spectantibus singula fuit molestus, dum curiositatem hospitem cõsuetam interpretantur, nec hostile adhuc quicquam suspicantur. ut verò sub vespem secesserunt in quoddam diuersorium non longè à mœnibus, in quod primum fuerant deducti, iamque cœna peracta de reditu consultabant, indicatum est Regi cœnanti, venisse speculatum quosdam è castris Hebræorum, & nunc diuertentes apud Rachaben hoc tantum curare

Iesus exploratores mittit in Hierichuntem.

Tribui Ruben, Gad, & Manassis quod Mosi fuisset polliciti Iesus in mentem reuocat. Num. 32.

Hierichuntem speculatores explorant.

FLAVII IOSEPHI

An. mun.
di 2494.
Ante Chri.
nat. 1470.
Rachab ex-
plorato. es
conregit.

Iosuz 3.
Iesus Iordanem
transiit
cum copijs.

Iosuz 4.5.
Iesus monu-
mentum ex-
truit ad Ior-
danem.
Israelitæ Pa-
scha cele-
brant, terræ
frugibus fru-
untur & de-
scis Manna.

quomodo latenter se subducant. Ille verò confestim mittit qui eos con-
prehendant, quæstioni admouendos ut causam aduentus sui aperiant,
quos ubi aduentare Rachabe cognouit, forte enim lini manipulos sicca-
bat in mœnibus, speculatores his contexit. missis autem à Rege dixit,
hospites quosdā ignotos paulo ante solis occasum apud se cœnatos dis-
cessisse, qui si suspecti essent Regi, quasi detrimentum aliquod rei publi-
cæ allaturi, paruo negotio posse ab insequentibus de via retrahi. Tum
illi decepti à muliere, quam serio loqui putabāt, ne pericruti quidem
diuersorium abierunt. & exsurrentes per vias quibus verisimile erat e-
os discedere, & quæ ad flumen ducebant, vestigio nullo inuento, frustra
laborare destiterunt. Sedato autem tumultu Rachabe deductos de mœ-
nibus, & admonitos quanto suo periculo saluti eorum consulisset, ut
quæ in dolo deprehensa poenam capitis cum tota familia Regi erat da-
tura, rogatoq; ut occupata terra Chananza memores beneficii gratiam
sibi rependerent pro accepta salute, iussit ut bono animo abirent: iure-
iurando prius delato, quod expugnata vrbe, & alijs iuxta ipsorum decre-
tum internecioni traditis, mulieri salus manebit incolumis. hunc enim
euentum sibi Deum iam antè significasse. illi & in præsens ei gratias a-
gunt, & in futurum abundè relaturos iureiurando confirmant, & hos-
cultatibus & propinquis intra diuersorium, vestem coccineam pro fori-
bus expandat. imperatorem enim edicto inhibendum, ne quis eam do-
ex eius propinquis in pugna cadere, ipsius culpam fore non suam: ne-
que se ad eius incolumitatem præstandam iureiurando teneri velle. His
conditionibus discessum est, cum se fane de mœnibus demississent: re-
uersique ad suos rem totam ut erat acta narrauerunt. Tum Iesus Ponti-
fici Eleazaro cum senatu indicat quid exploratores Rachabæ iuraue-
rint: eorumque autoritate iusiurandum ratum est habitum. Imperatore
autem sollicito de traiectu (amnis enim auctus aquis fluebat, & cum pō-
nes vllæ præsto aderant) Deus se illis transitum procuraturum promissus,
fluentis eius imminutis. Itaq; Iesus postquam duos dies expectasset, ca-
pias omnes ad hunc modum in vltiorem ripam traduxit. Sacerdotes
cum Arca agmen præcedebant, post eos ibant Leuitæ portantes taberna-
culum & vasa sacrificijs destinata. Sequebatur deinde totum agmen in
suas tribus distinctum, receptis in medium mulieribus ac pueris, quō-
tiores essent ab impetu fluminis. Ut verò Sacerdotibus primis ingres-
sus vadabile est visum, & aqua decreuisset, & glareæ non amplius vi-
vidarum volueretur, sed stabile solū exciperet vestigia, oēs iam intre-
pidè vadū transibant, tale redditum cernentes quale Deus promiserat.
steteruntq; in aluei medio Sacerdotes, donec transiret multitudo, & in-
tuto confisteret. quod ubi factum est, & ipsi egressi fluuiū, liberum ei so-
litum cursum reliquerunt: qui confestim auctus, ad pristinam aquarum
molē rediit. Exercitus aut quinquaginta stadia progressus, ad decimum
à Hierichunte stadium castra metatus est. Porro Iesus ara exstructa è la-
pidibus quos singuli tribuum principes ex alueo, propheta iubente, su-
stulerāt, ut monumētum esset prodigiosè refectati fluminis, sacrum in
ea Deo fecit: & Paschæ solennitas eo loci celebrata est, omnibus rebus
iam affluatibus, quædam penuria hætenus laboratum fuerat. nam &
fegates

segetes Chananzorum maturas tum demetebant, & alias prædas abigebant eodem enim tempore & Manna eis defecerat, post annum, ex quo ea primum uti ceperant, quadragesimum. Cumque hæc omnia securè & impunè Israelitæ facerent, nusquam occurrentibus Chananzis, sed intra mœnia præ metu se continentibus, expugnare vrbes eorum Iesus decreuit. Itaque prima die festiuitatis Sacerdotes Arcam gestantes, stipati armatorum custodia, accesserunt ad urbem septem cornubus clangendo, & ad virtutem suos adhortando circumambulabant mœnia senatu comitate, nec aliud quicquā faciendo, quā ut inflarent cornua, retrò in castra reuertebantur. Cumque per sex continnos dies idem fecissent, septima Iesus contractis in unum copiis, reliquo populo conuocato, lætū illis affert nunciū, urbem ea die sine labore capiendā, Deo hanc in potestatem ipsorum tradente, & ruentibus sua sponte mœnibus facilè aditum aperiante. insistentque oes occidi quotquot in manus militum deuenirent, & neque lassitudine, neque miseratione, neque prædæ cupidine à cædibus auocari, aut effugium ullū hostibus permittere: sed quicquid spiritum vitale habet extinguere, nihil in prædā aut propriū emolumentum cessurum reseruando, quicquid autem auri ac argenti repertum fuerit, in unum comportari voluit, ut primitiæ ob rem feliciter gestā spolia de primū capta vrbe Deo dedicarentur. solum aut Rachaben cum sua cognatione seruari, propter iuramentum ab exploratoribus acceptum. Hæc locutus instructū exercitum ad muros admovent. urbem deinde rursus circumambulant, præcedentibus cum Arca Sacerdotibus, & cornuum classico militem ad aggrediendum opus incitantibus. cumque septies lustrata paulisper confitissent, collapsa sunt mœnia, nec machinis admotis, nec vlla alia vi ab exercitu illata. Hebræi verò nullo negotio per ruinam irrumpentes in Hierichuntem, omnes promiscuè cadunt, in opinato mœnium casu cõsternatos, & simultaneo stupore ad pugnam inutiles: passimque cadaueribus viæ sternebantur, nullum nec præsidium nec effugium incolis inuenientibus, ita ut ne foeminis quidem parceretur ac pueris. repletaque truncidatis vrbs, & postremo incensa rogi defunctis præbuit, in agros quoque partiziente incendio. Rachaben verò cum domesticis qui in diuortium confugerant, exploratores periculo exemerunt: ac mox ad letum adducti gratiæ sunt ob seruatos speculatores acti, dicente se meritis illam præmijs remuneraturum. moxque agris donatam, in honore postea semper habuit. Reliquias autem vrbs quæ incendio supererant, ferro diruit, diris execratus quisquis semel vastatam instaurare aggrediretur: nimirum ut prima fundamenta iaciens orbaretur filio primogenito, & absoluto opere natum minimum è liberis amitteret. Nec irritam esse voluit Deus imprecationem, sicut suo loco dicetur. E direptione autem ingens vis argenti ac auri, atque etiam æris in unum aceruum est redacta, nemine edictum non obleruante, aut sibi prædam ac lucrū inde quærente. Eas manubias Iesus sacerdotibus in thesauros reponendas tradidit. Ac Hierichuntis quidem excidium in hunc modum se habuit. Achar autem quidam Zebediæ filius ex tribu Iudæ, nactus paludamentum regium eorum ex auro contextum, & massam auri trecentorum siclorum pondus, & iniquum ratus si nullum periculi pretium ad se rediret, sed oblatum à fortuna lucrum Deo nihil talibus rebus opus habenti offerret, intra tentorium in cauum profundum defodit, putans sicut commilitones ita & Deum se posse fallere. Erant tum castra

An. mundi

2494

An. Christi

nat. 1470.

Ios. 6.

Iesus cum copiis urbem circumambulat.

Iesus nemini præter Rachabem parceret.

Hierichuntis mœnia sponte sua collapsa.

Hiericho capta, homines trucidati, vrbs præstrata & incensa.

Ios. 7. 1. Achar quidam ex præda contra Dei mandatum abscondit.

in loco

FLAVII IOSEPHI

*An. mun.
di 2494.
Ante Chri.
nat. 1470.
Galgal, li-
betras.
Iosuz s.
Israelitz ab
Ainatis fusi
fugatique.*

*Iosuz ad
Deū p̄catio.*

*Responsum
diuinum ad
Iosuz p̄cca.*

*Achor forte
deprehen-
ditur & pu-
nitur.*

*Ain expug-
nata atque
combusta.*

in loco qui vocatur Galgala, voce libertatem significante. transgressi
nim fluuium, tandē se & ab Ægyptijs & ab arumnis in deserto exantila-
tis liberatos existimabant. Paucis autem post diebus quā Hierichū
est excisa, mittit Iesus tria millia militum ad urbem Ainam supra Hie-
richuntē sitam: qui cum Ainatis praelio congressi, & in fugam versi,
triginta sex ē suis desiderauerunt. Huius incommodi accepti nuncius
postquam in castra peruenit, maiorem quā pro castrorum numero mor-
tuitiam attulit: non tam propter amissos, tamen si omnes viri fortes &
honore digni fuerant, quā propter desperationem. Credentes enim
se iam ea regione positos, & illūsum exercitum habituros vt Deus pro-
miserat, nunc mirum in modū elatos hoc successū animos hostium vi-
debant. Itaq; saccos induti p̄ totam diē hoc habitu in luctu ac lachrymis
perseuerabant: nullaq; interim corporum curandorum ratione habita-
tos se dolori dederant. Iesus autē vidēs exercitū sic affectum, & nihil
laxi amplius sperantem, cum fiducia Deum alloquitur: Nos, inquit, non
nostra temeritate adducti sumus, vt terram hanc armis subigere cona-
remur, sed Moses seruus tuus ad hoc nos exciuit, cui multis attestanti-
bus prodigijs pollicitus es, traditurum te nobis hanc terram possiden-
dam, & exercitum nostrum ope tua fretum semper in conflictu aduer-
sarijs fore superiorem. atque harum promissionum euentum non sa-
mel iam sumus experti. Nunc autem prater opinionem clade accepta,
& militibus aliquot desideratis, hoc casu territi, & de promissis tuis ac-
hilo feliciores progressus sperare possumus. Tu ergo domine, potes e-
sperationemq; in futurum artonitus exime. Talibus exorabat Deum
Iesus, in faciem humi prolapsus. Responsum deinde accipit, surgeret &
lustraret exercitum pollutum sacrilegio & violata religione. hanc enim
causam esse præsēntis calamitatis. inquisitione autem facta & poena à
sacrilego exacta, Israelitarum fore victoriam. hoc oraculum Iesus popu-
lo indicat, & vocato Elezaro pontifice, ac magistratibus sortem per
singulas tribus mittebat. eumque fors in Iudæ tribum cecidisset, ru-
sum per cognationes mittebatur. & cum in Sachariz cognatione ma-
ficiam esset inuentum, eam rursus viritum examinantes, Achorem de-
prehenderunt. qui videns non locum esse tergiversandi contra diuinū
iudiciū, furtum fassus res furtiuas in medium protulit: moxq; affectus
supplicio, noctu ignominiose sepulture traditur, quemadmodum so-
lent damnati iudicio publico. Iesus autem lustratum exercitum ad Ai-
nam ducit, & noctu dispositis circa urbem insidijs, diluculo hostem ad
certamen prolicit. illis verò audacter ob proximam victoriam irruen-
tibus, simulata fuga procul eos ab oppido abstrahit, fusum hostem
existimantes, & quasi victoria iam parta insolescentes. postquam autem
subitō conuersis copijs in faciem illis obstitit, & alijs qui in insidijs la-
tebant ex composito signum datum est, coorti celeri cursu ad Ainam
feruntur, & auersam eius portam occupant, plerisque ciuium ē muris
suorum vt tum putabant victoriam spectantibus: urbemq; ingressi si-
ne discrimine eadem ingentem edunt. Interim alia parte Iesus obuios
in fugam vertit: qui urbem petentes integram adhuc rati, vbi hāc quo-
que ab hoste captā & cū vxoribus ac liberis incensam animaduertērūt,
per agros dispersi, cum sibi inuicem præsidio non possent esse, alij alijs
in lo-

In locis sunt oppressi. Post hanc Ainatarum cladem magna multitudo puerorum & mulierum atq; mancipiorum capta est, & suppellex sine numero: pecudum item greges non modici, & insuper signata pecunia multa: erat enim ea regio prædiues. atq; hæc omnia Iesus inter milites partitus est in eis castris quæ habuit ad Galgal. Cæterum Gabaonitæ qui non longè à Hierosolymis habitant, cognito Hierichuntiorum & Ainatarum casu, iamq; in se iturum hostem suspicati, Iesum quidē precibus flectere non tentauerunt, frustra eas fore putantes apud eum qui internecium bellum cum Chananaïs gereret: sed maluerunt vicinos Cephertitas & Cathieremitas in societatem adsciscere, dicentes nec ipsos posse euadere periculum nisi maturè prouiderent: quòd si suum cōsiliū sequantur, non deesse remedium. Quod ubi persuaferunt, mittunt legatos ad Iesum de fœdere, quos maximè credebant ad negotium conficiendum idoneos. Qui periculosum rati si se Chananzos faterentur, & multo tutius si nihil sibi cum illis commune dicerent, sed longè diuersas sedes habere: aiunt se fama viri excitos multorum dierum iter fecisse, & hoc esse verū ex habitu comprobabant. vestes enim quas viam ingressi nouas induissent, longo itinere detritas. sumplerant enim ritas data opera, vt verisimilia dicere viderentur. Hoc habitu in concionem ingressi, dicunt se missos à Gabaonitis & vicinis vrbibus. vt saluis patrijs institutis, in amicitiam eorum venirent. comperto enim quòd Deus gratuito munere Chananzorum terram illis concessisset, gratulari se eis, & ius ciuitatis petere. his dictis & ostentatis vestibus insignum longi itineris, orabant vt in fœdus & amicitiam admitterentur. Iesus autem credens eorum verbis quòd Chananzi non essent, recipit eos in fidem & amicitiam: & Eleazarus pontifex cum senatu iurauit, habituros se eos pro amicis ac socijs, & nihil contra eos iniustū molituros, approbante id fœdus vniuerso populo. hoc astu voti compotes domum ad suos sunt reuersi. Iesus autem exercitu ducto in submontanum Chananzæ tractum, cum audisset Gabaonitas non longè à Hierosolymis habitare, & esse Chananzorum generis, euocatus eorum honoratioribus, fraudem eorum incusabat. illis verò excusantibus nō alium se modum salutis querendæ habuisse, & ideò ad dolum versos necessitate cogente, Eleazarum pontificem & senatum conuocat. cumq; decretum esset non violandam fidem iurciurando sancitam, sed publicis ministerijs deputandos, in hac conditione postea sunt habiti: atq; hoc pacto imminenti periculo se subtraxerunt. Cæterum cum Rex Hierosolymitarum indignè ferret Gabaonitas ad Iesum defecisse, & quatuor proximarum gentium Reges ad bellum contra eos gerendum acciuisset, Gabaonitæ videntes se peti, & hostes castris circa quendam fontem non longè ab vrbe positus, ad oppugnationem expediri, Iesum in auxilium aduocant. nam eò tum res deuenerat, vt ab his perniciem expectarent, in illis verò qui ad excidium Chananzorum venerant, propter nouam amicitiam vnicam spem salutis reponerent. Tum Iesus cum toto exercitu in succursum properans, die & nocte itinere facto, diluculo patantes oppugnationem adoritur: cumq; terga vertissent, per decliue fugientes est persecutus Bethora is locus dicitur. Interfuisse huic prælio diuinum auxilium euidentibus prodigijs apparuit, ecclo tonante & crebris fulminum ictibus, grandine insuper maiore solito ruente. accessit & illud nunquam antea visum, quòd dies factus est longior, ne inter-

uentu

An. mundi
2494. Ante
Christum

nat. 1470.
Præda popu-
lo distributa.
I I.

Ios. 9.
Gabaonitæ
legatos mit-
tunt ad Ie-
sum.

Gabaonita-
rum ad He-
bræos ora-
tio.

Iesus cum
Gabaonitis
fœdus facit.

Gabaonitæ
ministerijs
publicis de-
putati.

Ios. 10.
Rex Hiero-
solymitarū
in Gabaoni-
tas mouet.

Hierosoly-
mitanos
fundit in-
gatq; Iesus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi

2494. Ante

Christum

nat. 1470.

Quatuor Reges

trucidati.

Sol immo-

lus constitit.

101. 11.

Chananzorum

Reges

movent in

Hebræos.

Chananzorum

ingens

exercitus.

Chananzorum

Reges

omnes ad v-

num cæsi.

Chananzorum

regio-

nem totam

Iosua deuastat.

Iosua in du-

as partes co-

pias diuidit.

Hedio &

Ruffinus

Cap. 3.

Ios. 13. 14. 15.

Iosua diui-

dendam re-

gionem, &

duas tribus

cum dimi-

dia remitte-

das hortat-

ur.

uentu noctis victori hostis eriperetur. quo factum est vt Iesus Reges istos caperet in spelunca quadam latebras quærentes iuxta Macchidas de omnibusq; supplicium sumeret. creuisse autem eam diem vltis con-
suetum, extat relatum in sacra volumina quæ in templo sunt asserua-
ta. Debellatis in hunc modum regibus qui Gabaonitas inuaserant, Ie-
sus in Chananz montana ducit exercitum: & magnam ea regione
cæde edita, prædæq; abacta, exercitum reducit in Galgala. cumq; late-
gestis spargeretur, deq; stupenda multitudine cæsorum, excitati sunt in-
hebræorum campestria coit adscitis Palæstinis castra poluerunt ad ve-
bem Galilææ Berotham, non longè à superiore Cædese, quæ etiam in
Galilæorum agro sita est. erantq; omnes hæc copię, pedum trecenta
millia, equitum decem millia, currum viginti millia: quæ tanta ho-
stium multitudo adeo tam ipsum Iesum quàm ceteros Israëlitas terro-
rit, vt præ metu minimum à desperatione abessent. Sed cum Deus ex-
probrasset eis formidinem, & quod eius præsidio se non sat tutos puta-
rent, pollicitusq; victoriam, equos captiuos eneruari & currus incendi
iussisset: cõcepta ex his promissis fiducia, ducit in hostem: quæ die quin-
to adeptus pugnandi copiã facit, sitq; confictus validus, & strages ma-
ior, quam vt facile credi possit, est edita, in fuga quoq; plurimi cecide-
runt, vt præter paucos totus hostilis exercitus interierit. reges etiam ad-
vnum omnes sunt cæsi. adeoq; izuitum est in victos, vt hominibus sub-
latis in equos ferrum exercerent, & currus exurerent. Totam deinde
regionem peruagatus est, nemineq; audente congregari, expugnabat op-
pida, & quotquot ad manus suas peruenirent interficiebat. lamq; quin-
to huius belli anno exacto Chananzorum nemo supererat, nisi si qui in
loca munitissima confugerant. Iesus autem castris e Galgalis in monta-
na translatis, sacrum tabernaculum in vrbe Silunte fixit: quod is locus
propter pulchritudinem visus sit idoneus in quo tantisper maneret, dū
maior commoditas ædificandi templi se præberet. Inde cum omni po-
pulo profectus versus Sicima, altare, ita vt Moses præceperat, statuit: &
diuiso exercitu, in Garizeo monte dimidium eius collocavit, & in Gi-
bale alterum dimidium, in quo altare erat cum Leuitis ac sacerdotibus.
vbi mactatæ victimæ, execrationibusq; peractis & in altari insculptis,
in Siluntem sunt reuersi. Iesus autem iam senex, cum videret Chana-
norum vrbes pene inexpugnabiles, tum propter situm natura tu-
ditas: nam cognito Israëlitarum ex Ægypto exitu, & quod ad suum ex-
cidium properarent, toto illo tempore in muniendis oppidis occupati
fuerant: conuentu populi in Siluntem indicto concionem aduocat.
cumq; frequens concursus factus esset, res hætenus fortiter ac feliciter
gestas recensuit, quales par erat Dei auspicijs à populo religiosissimo ge-
ri: Reges triginta & vnum ausos manus conferere deuictos, exercitus-
que potentissimos prælio superatos, & internecione cæsos, vt ne reli-
quæ quidem generis superessent. ceterum quoniam ex vrbibus alia
captæ essent, alia munitiores & ob hoc obstinatiores longa oppugna-
tione opus haberent, censu eos qui ex regione vltra Iordanem sita in cõ-
munem expeditionem profecti fuerant, & propter cognationem socios
periculorū se adiunxerant, gratijs prius actis ad proprias sedes remit-
tendos. deinde ex linguis tribubus singulos testatæ probitatis viros e-

Agendos, qui regionē totam permensi bona fide & absq; dolo magnitudinem eius renunciarent. In eam sententiā itum est ab vniuerso populo: moxq; eos viros misit ad metiendam terram adiunctis ad eos quibusdam geometrię peritis, qui propter hanc scientiam errare ac falli nō poterant: hisq; mandata dedit, vt æstimationem agrorum iuxta bonitatem terrę facerent, nam Chananaea natura talis est, vt videre liceat campos magnos & frugum ac fructuum feracissimos, qui collati ad aliā terram admodum vberes videri possent: quod si idē ad Hierichuntinū aut Hierosolymitanum agrum conferantur, iam non magni precij viderentur: cum tamen hi agri parui sint & bona ex parte montani, sed quantum ad fertilitatem attinet, nullis alijs secundi. hanc ob rem voluit iuxta æstimationem potius quā mensuram sortitionem fieri, quod nonnunquam vnum iugerum pro mille alijs valeat. Decemui- ri autem huic negotio destinati perlustrata regione & æstimatione terrę peracta, septimo mense reuersi sunt ad eum in Siluntem, vbi tum tabernaculi sedes erat. Tum Iesus assumpto Eleazaro cum senatu ac tribu- um principibus diuisit regionem nouē tribubus & Manassitarum dimi- dixit parti, cuiq; tribui pro eius magnitudine agrum admetiens. cumq; ad sortes ventum esset, tribui Iudę obuenit tota superior Iudęa pertin- gens vsq; Hierosolyma. latitudo verō eius Sodomiticum lacum attinge- bat in hac sorte vrbes erant Ascalon & Gaza. Secundo loco Simeonis sortita est Idumęa partem Egypto & Arabiæ conterminam. Beniami- tæ deinde regionem sortiti sunt, quæ à Iordane amne vsq; mare portē- ditur. latitudo verō eius patet Hierosolyma inter & Bethela. angustis- sima autem hæc fors fuit, propter agri bonitatem. Hierosolyma enim & Hierichuntem acceperunt. Ephraimi autem tribus terram à Iordane vsq; Gadara in longum proensam sortita est, in latum patentem à Bethela vsque magnum campum. Manassetidis item dimidia pars agrum à Ior- dane vsque Dora urbem, latitudine vsque Bethsana, quæ nunc Scytho- polis vocatur. Post hos Issacharis in longum patentem a flumine vsque Carmelum montem, latitudinis verō mons Itabyrius fuit terminus. Za- bulonitæ vsq; Genesaritem lacum terram Carmelo & mari contiguam sunt sortiti. Quæ autem regio post Carmelum sita est conuallis ex te- nomen habens tota Aseritis celsit quā ad Sidonem est obuersa. In hac portione fuit vrbs Arce, alio nomine Achipsus. Quæ verō ad orientem spectant vsq; Damascum urbem, & superior Galilza Nephthalitis obti- git, vsq; Libani montem & Iordanis fontes qui ex hoc monte oriuntur, quæ fines sunt Arces urbis versus septentriones sitæ. Porro Danitæ ad- epti sunt quicquid conuallis ad occidentem solem vergit, Azoro & Do- ris terminati. horum est Iamnia & Gitta, & totus ager qui ab Acharone pertingit vsq; montem à quo Iudæ tribus initium fecit. Ad hunc mo- dum sex gentium à filijs Chananaei denominatarum regionem Iesus diuisit, & nouem cum dimidia tribubus habitandam dedit. Amoræam enim & ipsam ab vno ex filijs eius dictam Moyses iam ante duabus cum dimidia tribubus diuiserat, vt supra diximus. Sidoniorum autem, Aru- exorum, Amatheorum & Aricheorum agri nihil ad hanc diuisionem re- pertinuerunt. Ceterum Iesus ætate iam defecta cum non valeret consi- lia sua per se exequi, & qui vice eius gerebant, negligentius & impubli- administrarent, præcepit unicuiq; tribui vt ex sua sorte Chananaeo- rum reliquias tollerent. In hoc enim consistere & ipsorum securitatem, & disciplinæ ac religionis incolumitatem idq; eos non ex Mose tantum

An. m. m. d.

di 2499.

Ante Chri

stum nat.

1465.

Iosua ad mo

tiendam &

diuidendam

terrā quosdā

mittit.

Iosua Cha-

nanaeorum

regionem

nouem tri-

bubus & di-

midiz Ma-

nassis diui-

dit.

Ios. 16. 17. 18.

Supra lib. 4.

Cap 7.

Num. 32.

Ios. 13.

Iosua vni-

cuiq; tribui

vt ex sua sor-

te Chana-

naeorum re-

liquias tol-

leret, præci-

pit.

An. mun-
di 2499.

Ante Chri-
stum nat.

1465.

Oppida re-
fugij.

Num. 35.

Deut. 4.

Ios. 20.

Prædæ diui-
sio.

Iosue ad eos,
qui ex regio-
ne ultra Ior-
danem sita
militabant,
oratio.

Medio &
Rufinus
Cap. 4.

Ios. 22.

Israëlitarum tra-
secto fluuio,
altare super
ripam Iorda-
nis erigunt.
Decem tri-
buum ad re-
liquos Israe-
litas legatio.

monitis, sed suomet experimento didicisse: deinde ut Leuitis triginta-
octo destinatas vrbes redderent, iam enim decem in Amorra trans flu-
men acceperant. ex his in tribus profugis receptacula sunt instituta. ni-
hil enim magis erat curæ, quam ut nusquam à Mosis præscriptis recedo-
retur. hæc fuerunt, in tribu Iudæ Hebron, in Ephraim Sicima, in Nephtali-
thalidire Cedesis, quæ est in superiore Galilæa. post hæc quod de prædæ
reliquum erat diuisit: supererat enim permultum. unde non mediocri
diuitiarum accessio & publicè & priuatim facta est. tantum erat auri &
vestimentorum ac reliquæ suppellectilis: tantum etiam iumentorum
ac pecudum, ut numero comprehendere non possent. Post hæc aduocato
in concionem exercitu, ad eos qui ex regione ultra Iordanem sita vni-
militabant numero quinquaginta millia, in hanc sententiam locutus
est. Quoniam Deus & pater qui est dominus Hebræorum generis, ter-
ram hanc & acquirere dedit. & in perpetuum mansuram nobis promi-
sit: vosq; opem vestram indigentibus ex mandato Dei alacriter & im-
pigrè præstitistis, æquum est, cum iam nihil arduum supersit, missionem
vobis dari, & promptitudine vestra non abuti: quandoquidem censi su-
mus, si in postetum sit opus, nihilo segnius operam vestram nobis pa-
ratam fore. Itaq; gratias vobis agimus, quod socij periculorum esse vo-
lulistis, rogamusq;, ut in hac mutua benevolentia perseueretis, memo-
res amicorum, & quod vos quoq; vestras possessiones nostris auxilijs
parastis, sicut nos ad hanc felicitatem, Deo iauente & vobis adiuuenti-
bus, peruenimus, nec id sine vestra operæ præmio: quandoquidem
hac militia ditati estis, multumq; prædæ, auri & argenti, referetis, &
super omnia nostram benevolentiam ad referendam vicem nunquam
non promptam ac paratam. Nam & Mosis mandatis satisfecistis, non
contempta autoritate mortui, & nihil vobis ad nostram gratiam pro-
merendam reliquum fecistis. Latos igitur vos ad vestras possessiones
dimittimus, hoc vnum rogatos, ut nullum terminum existimetis co-
gnationem nostram dirimere, neve propter flumen medium alios nos
putetis quam Hebræos. omnes enim Abraham stirps sumus, qui vel hanc
vel illam ripam incolimus, vnus Deus tam nostros quam vestros maio-
res in hanc lucem protulit: cuius leges ac religio per Moysen instituta,
diligenter obseruanda sunt. hoc enim pacto futurus est adiutor & pro-
filius: sicut contrà, si in alienos ritus degenerauerimus, & ipse nos auer-
sabitur. Hæc locutus & sigillatim primatibus populoq; in commune di-
cto vale, ipse quidem eodem loco restitit, reliqua autem multitudo vni-
uersa cum lachrymis eos deducebat, & ægrè à se inuicem duellebantur.
Itaq; traiecto fluuio Rubelis tribus & Gaddis & quorquot Manassita-
rum eos sunt secuti altare super ripam Iordanis erigunt, monumentum
posteris & signum coniunctionis cum reliquis qui ultra Iordanem in-
colunt. Quo audito apud ceteros Israëlitas, cum altare exstructum scilicet
rent, non etiam quo animo, putabant eos nouata religione alienorum
numinum cultum velle introducere: & temerè hac suspitione violatæ
religionis moti, arma corripuerant vindicaturi patrios ritus, & poenas
à violatoribus exacturi. existimabant enim non tam cognationis ac di-
gnitatis eorum qui in hoc erant crimine, quam diuinæ voluntatis ra-
tionem habendam. atq; ita irati ad expeditionem se accinxerunt. Iesus
verò & pontifex Eleazarus cum senatu cohibebant eos, dicentes verbis
prius quam armis rem aggrediendam & scitandum qua mente id fece-
runt.

elut: & si fortè malo animo factum deprehensum sit, tum demum armis impetendos. mittunt igitur eò legatos, Phineesem filium Eleazari & eum eo decem honoratos in populo, qui cognoscant quid sibi volentes altare in ripa construxissent. Ut verò trajecto flumine & conuentu aduocato Phineeses in concione constitit: Maius inquit vestrum delictum est quàm vt verbis tantum castigari debeat. attamen non culpa magnitudine mori repente ad arma conelamauimus vt poenas sumeremus, sed respectu cognationis, & ea spe quòd fortasse admonitione ad sanitatem reduci possitis, legationem ad vos suscepimus, vt cognita causa extructi altaris, non temere armasse nos in vos videamur, si pijs rationibus adducti id fecistis: sin autem in culpa sitis, iustam ultionem violatæ pietatis inferamus. Vix enim credere potuimus, vos qui perspectam Dei sententiam habetis, & legum eius auditores estis, disiunctos à nobis & in vestram possessionem reuersos, quam Deo ferre acceptam debetis, cuius prouidentia vobis contigit, beneficiorum ipsius oblitos, & relictis tabernaculo, Arca, & altari patrio, externos Deos complecti, ac Chananzorum impietati accedere. Sed venia dabitur, si resipiscatis, & non ad maiorem insaniam prolabamini. ad domesticarum legum reuerentiã reducti. Quòd si in malè coeptis obstinatè persistatis, non grauabimur vllum laborem pro legum defensione suscipere, sed ad has simul & Dei honorem tuendum flumine trajecto, pro Chananzis habitos, non secus atq; illos exterminabimus. Cauete enim putetis quia extra limites nostrum estis. extra potestatem etiam Dei vos euasisse. vbi vbi estis, omnia sunt illius, nec licet ius eius ac iudicium effugere. Quòd si putatis locum vobis ad rectè sapiendum esse obstaculo, præstat nonnam agrorum diuisionem facere, & hanc regionem pecoribus compascuam relinquere. Satiùs est igitur vt resipiscatis, & à nouitatibus mutato proposito desistatis: rogamusq; vos per salutem liberorum ac coniugum, & quicquid habetis charissimum, ne nobis belli suscipiendi necessitatem imponatis, contra quos minime volumus. In hac enim concione & consultatione situm est, vtum pace nostra & vestris affectibus perpetuò frui malitis, à nobis persuasi, an vos & vestra omnia belli periculis exponere.

Postquam hæc Phineeses dicere desit, qui concioni præterant, pro communis causæ defensione hæc attulerūt. Viri fratres, nos neq; à cognitione deficere volumus, neque in religione cuius nequaquã poenitet, quicquam innouare. Vnum Deum nouimus Hebræis omnibus communem, & altare eius æreum quod est ante tabernaculū, nec aliud vnquam nostras excipiet victimas. nam hoc quod nunc ereximus, quodq; vestra suspitioni ansam præbuit, non ad Deum sacrificijs placandum extructum est, sed vt perpetuum argumentum exstet nostræ necessitudinis, nosq; patriæ religionis admoneat, non vt vos suspicamini, violandæ religionis sit initium. & hanc fuisse nobis extruendi causam, Deus ipse testis esto idoneus. quapropter meliorem posthac de nobis opinionem habetote, absitq; vt nos affines existimetis ei crimini, cui quisquis ex Abrahæ posteris se obnoxium fecerit, & à patrijs moribus ac ritibus degenerauerit, absq; capitali poena expiari nō valeat. His auditis Phineeses, collaudataq; eorum cōstantia, reuersus ad Iesum rem totam apud populum exposuit, qui lætus quòd nec defectu opus esset nec ciuili sanguine, gratias egit Deo per sacrificia: moxq; soluto conuentu,

Ann. m. d. c. di 2499.

Ante Chrī flum na-

tum 1465.

Phineæ ad Rubenitas oratio.

Rubenitarū responsio.

reuerſus

FLAVII JOSEPHI

Ann. mun-
di 2499.

Ante Chri-
stum na-

tum 1465.

Iosue domi-
cium ad Si-
cima.

Ios. 23. 24.

Iosue postre-
ma ad senio-
res & Magi-
stratus He-
breorum ad-
hortatio.

Iesua mori-
tur.

Eleazarus
moriatur.

Judic. 1.

reuerſis ad ſua ſingulis, ipſe apud Sicima elegit domicilium. Anno au-
tem poſt vigefimo iam decrepiſus, accitis oppidum honoratioribus, &
cum ſenatu magiſtratibus, tum ex plebe quotquot erat commodum, &
bi vidit omnes adſeſſe: primum Dei beneficia in memoriam illis reuo-
cat plurima, per quæ ex rebus officiis in tantas opes tantamq; gloriam
peruenerant. hortatur deinde vt dent operam, vt Deum in poſterum
æquè habeant propitium, cum ſciant eius beneuolentiam non alijs re-
tineri poſſe quàm pietatis artibus. Suum enim fuiſſe, vt, priuſquam de-
cederet, illos offici commonefaceret. poſtremo rogauit vt hanc admo-
nitionem boni conſulerent, eſſentq; eius perpetuo memores poſt hanc
concionem natura debitum exoluit. anno viæ ceteſimo decimo quo-
rum quadraginta tub Moſe magiſtro miniſter ipſius exegit, & poſt eius
obitum viginti quinque Reipab. præſuit, vir incomparabili tum præ-
dentia tum eloquentia, ad hæc in re imperatoria fortis & impiger, nec
minus in pace bonus & vtilis, denique in quauis virtute eximius. Se-
pultus eſt in oppido Thamna tribus Ephraimitidis per idem tempus
moritur & Eleazarus Pontifex, Phineeſi hereditarium relinquens Sa-
cerdotium ſepultura eius monumentum in poſitum extat in vrbis Ga-
batha. Poſt horum obitum conſultus Phineeſes à populo de voluntate
Dei, cuiuſnam foret imperium in bello Chanaan, reſpondit, iubere
Deum vt iudæ tribus ductu bellū gererent, quæ mox aſſumpta Simeo-
nide, his conditionibus re aggreſſa eſt, vt ſublatis è ſua ditione hoſtium
reliquijs, tum tributarijs, in alterius tribus extirpandis huius generis
reliquijs vicem rependeret.

C A P. I I.

*Quomodo poſt mortem Imperatoris Iſraelitæ neglecti patris re-
ligionibus in extremas calamitates inciderint, & exorta
civili bello ex vniuerſis Beniamitis 300.
tantum fuerint ſuperſti-
tes.*

Hedio &
Ruffinus
cap. 5. al. 2.

Chananzor-
um decem
millia truci-
dantur & A-
doni bezeck
capitur.
Hierofoly-
me pars cap-
ta eiſq; ha-
bitatores in-
terfecti.

AT Chananzii quorum res tum erant ſatis integræ, cum magno exa-
ctu apud Bezecam urbem eos expeſtabant. ductu loci Regis Adoni-
bezeci. id nomen Bezecenorū dominū ſignificat. adoni enim Hebræo-
rum lingua dominus dicitur. Hi ſpem victoriæ reponebāt in hoc, quod
Ieſus dux Iſraelitarum eſſet deſunctus, aduerſus hos quas dixi dux tri-
bus egregiè pugnaverūt: & caſis decem millibus dum reliquos fugien-
tes inſequuntur Adonibezecum ceperunt qui manibus ac pedib. triun-
catus, agnouit diuinam iuſtitiam, ſeptuaginta & duos Reges antea hūc
in modum à ſe mulctatos conſeſſus. ſic affectum detulerant non longè
à Hieroſolymis, vbi fato functū terræ mandauerunt. deinde circa oppi-
da bellum circumferebant: quorū bona parte capta, Hieroſolyma ſunt
adorti, & capta inferiore eius parte, omnes habitatores contrucidave-
runt. at ſuperior natura loci & munitionibus eſt deſenſa. quare oppu-
gnatione in Hebronem tranſlata, vrbeq; vi capta, in oppidanos omnes
ſæuitum eſt. apud hos in eam diem ſuperſtites erant quidā è gigantum
genere, ſatura & ſpecie cæteris mortalib. diſpares, viſu ſimul & auditu
horribiles;

horribiles: quorum ossa adhuc ostenduntur, qualia vix credant qui non viderunt ipsi. Hoc oppidum Leuitis honoris gratia concessum est cum illis duobus cubitorum millibus: reliquum eius agrum Chalebo dono dederunt, iuxta mādātum Moſis fuerat hic vnus ē speculatoribus, quos Moſes in Chanaanem prēmiserat. Habita est ratio Iethræ quoq; Madianitæ olim Moſis ſoceri, cuius poſteris ager eſt attributus, quia relicta patr a comites ſe adiunxerant, & in deſerto arumnarum ſocij fuerant. expugnatis montanis oppidis, in campeſtria & maritima deſcendentes prædictæ dux tribus Aſcalonem & Azotum de Chanaanis ceperunt. Euasit autem eos Gaza & Accaron, quod in planicie ſitæ & abundantes curribus, inuadentes ſe male mulctatos facile reiiciebant. Atque ita hæ dux tribus magis opibus bello acquiſitis domum ſe receperunt, & arma depoſuerunt Beniamitæ verò, in quorum ſorte erant Hieroſolyma, tributo impoſito habitatoribus eius pacem dederunt: & in poſterū aliteri à exdibus alteri à periculis ſeruiati, ad culturam agrorū vtriq; ſe contulerunt. Beniamitarum exemplo motæ reliquæ tribus & ipſæ idem fecerunt, & tribus contenti pacem Chanaanis dederunt. Ephraimi verò tribus cum aſſidendo Bethelis multo tempore ac labore impenſo nihil proficeret, in ceptis tamen pertinaciter durauit. tandem comprehenſo vno ciuium qui in urbem importabat neceſſaria, ſide data & accepta, & iureiurando ſignata, intromiſſos clam ipſum cum familia ſeruatuſ, proditione eius facti ſunt voti cōpotes: cæſiſq; reliquis omnibus præter hos quibus ſalus ex pacto debebatur, ipſi poſthac urbis dominiū habuerunt. Omiſſo deinde bello Iſraelitæ omnes agriculturæ tantum operam dabāt atq; ita pace longa emolli, voluptati magis quàm honeſtati ſtudebant, diſciplinæ ac legum diuinarum inmemores. qua iniuria Deus commotus per vatem admonet eos non ē ſua ſentētia hoſti Chanaanæ parcere, quam obrem fore vt aliquando per occaſionem pro intempeſtina clementia crudelitatem eis reponeret. at illis, tamenſi territis oraculo, bellū tamen non libebat ſuſcipere, tum quod multa ē Chanaanæ perciperent commoda, tum quod ob luxum ad laborē nō eſſent idonei: deprauata iam reipublicæ forma, & auctoritate optimatū inualida, dum nec ſenatus vt ante legitur, nec magiſtratus ſolennes creantur: dumque relicta cura ſtatus publici, omnes priuatis tantum lucris ſunt dediti. In tanta licentia perturbatio grauis incidit, ex qua mox bellum ciuile exortum eſt, quod hanc cauſam habuit. Vir ē plebe Leuitica in Ephraimitarum diſtione habitans, duxit vxorē natam in oppido Bethlemis, quod ad tribum Iudæ attinet. hanc cum vehementer ob formam amaret, parum reſpondere in amore agrē ſerebat hinc orto diſſidio, mulier continuas expoſtulationes non ferens, relicto marito menſe quarto ad parentes reuertitur. is coactus deſiderio, & ipſe venit ad ſoceros, quorum opera miſſis querelis cū vxore in gratiā reuertitur. eo loci quatuor dies exegit, comiter à puellæ parentib. habitus. quinta cū decreuiſſet domum repetere, poſt meridiē iter ingreditur. cunctanter enim parentes filiam dimiſerūt, nec niſi meliore diēi parte tranſacta. comes erat vnus famulus, & mulier vehabatur aſina. camq; emenſū triginta ſtadia non longē abeſſent à Hieroſolymis, famulus dabat conſiliū vt aliquò diuerterent: ne, ſi nox iter facientes opprimeret, in aliquod incōmodum incidere, præſertim propinquis hoſtibus, cum ſerotina hora etiam amicorum loca ſuſpecta facere ſoleat. marito non placuit alienigenarum

An. mundi

2525.

Ante Chriſtum nat.

1439.

Iof. 21.

Iethræ Moſis ſoceri poſteris ager attributus.

Iſraelitæ Chanaanos non vno actu deuicerunt.

Ephraimitæ proditione occupant Bethel.

Hedio & Ruffinus Cap. 6. al. 3. Iſraelitæ bellum omitunt.

Iudic. 19.

Hiſtoria de vxore Leuitæ.

Triginta ſtadia quatuor miliaria Iſraelica.

An. mundi
2526.

Ante Chri
stum nat.

1438.

Duo millia-
ria Italica cū
dimidio.

Facinus de-
testandū Ga-
baenorum.

Leuita vxo-
rem in duo-
decim partes
discerptam
ad singulas
tribus mit-
tit.

Iudic. 20.

Israelitę mit-
tunt ad Ga-
baenos qui
fontes ad
supplicium
deposcant.

Israelitis Ga-
baeni fontes
non tradūt.

Israelitę iu-
re iurando

sanciunt, ne-
minē ex suis

viro Benia-
mitę filiam

traditurū in

coniugē, &

quadragen-
torum mil-

lium exerci-
tum contra

eos educūt.

vti hospitio, nam Chananzitum urbem tenebant, malebatq; progres-
sus viginti stadia ad sui generis homines diuertere. in hoc consentien-
tibus omnibus, peruenit in Gabā tribus Beniamitidis sero admodum,
cumq; in foro inueniret neminem qui se inuitaret ad hospitium, senex
quiaam ē rure domum repetens, Ephramita genere, sed Gabā habitās,
casu repertum interrogat, quis nam sit, & cur crepusculo denum coe-
nam ē foro peteret, ille se Leuitam ait, & vxorem a parentibus domum
reducere, & in Ephramitarū ditione se habere domicilium. tum senex
respectu cognationis ac tribus, & quod forte oblatus hospes visus est, ad
se deducit hominem. Gabāeni verò quidam iuuenes qui mulierculam
in foro viderant, mirati eius formam, postquam ad senem illum diuer-
tisse cognouerunt, contempta imbecillitate & solitudine, venerunt ad
ianuam roganteq; sene vt abirent, & vim abstinere ac iniuriam, po-
stulabant, vt exhibita hospita quierī suæ consuleret. cumq; ille contra
diceret cognatam esse & Leuitidem, peccaturos eos grauiet si propter
voluptatem leges violarent iuuenesque iura contemnerent ac deride-
rent eadem minantes si obstare libidini eorum pergeret, senex ait se
filiam eis permittere, vt saluo hospitali iure cupiditatem expleret, se
lens, quantum in se erat, tutos ab iniuria prestare quos exceperat, vo-
verò percinaciter hospitā expectētib; & hanc omnino accipere volēti-
bus, supplex orabat ne quid contra leges committerent. at illi furenter
vi raptā mulierem domum abducunt. cumq; ei per totā noctem ad sa-
rietatem illuissent, diluculo dimiserunt: quæ ita misere affecta ad ho-
spitium reuertitur: & præ nimio dolore ac verecundia, non audens in-
mariti conspectum venire: quod hunc indignissime rem locutum puta-
ret, humi colapla expirauit. Leuita ratus sopore oppressam, & nihil gra-
uius suspicans, excitare conabatur, consolaturus eo quod non sponte
se ad stuprum præbuisset, sed vi in alienas ædes abrepta, vt verò defun-
ctam sensit, satis prudenter pro calamitatis magnitudine se gerens, ca-
dauer iumento impositum domū reportat & membratim diuisum in
partes duodecim, ad singulas tribus misit, mandans perferentibus vt
indicaent per tribus qui mulieri causa mortis fuerint, & de eorum vio-
lencia. Tum verò illi, nunquam tali ante vi o vel audito spectaculo, ad
indignationem grauiet commoti, & iusto furore perciti apud Silon-
tem conuentum faciunt, & congregati ante tabernaculum, Gabaenon
hostiliter armis impetere decernunt. Hunc impetum lenatus cohibuit,
suadens non ita temere cognatis bellum inferendum, priusquam ver-
bi agerent de criminibus: quando ne in externos quidem ob iniuriam
acceptā armari leges permittunt, nisi legatis prius de satisfactione mis-
sis. rectum igitur esse ad Gabaenos mittere qui fontes ad suppliciu de-
poscant, qui se dedantur, horum poena contentos esse debere, si con-
tumaces fuerint bello in eos vindicandum. Itaq; mittuntur ad Gabae-
nos accusaturi eos iuuenes qui vim pudicitie mulieris intulerāt, & po-
stulaturi, vt pro violatis legibus morte iustas poenas dependerent. Ga-
baeni vero non dederunt iuuenes. arbitrati sibi pudendum si alienis
imperatis metu belli parerent, cū multitudinem ac virtute nulli se cede-
re videri velent. eratq; magnus apparatus totius tribus, cū ceteri non
desuturo, se pmitterēt, si quis eos vi & armis aggredi vellet. Quæ post-
quā Israelitis a Gabaenis renūciata sunt, iure iurando sanciūt neminem
ex suis viro Beniamitę filiam traditurum in coniugem, & acriore bello
persecuturos

persecuturos se eam tribū, quā maiores eorum Chananeos persecuti sint. Et confestim eduxerunt cōtra eos exercitum quadringentorum milium armatorum. Beniamitæ verò habuerunt viginti quinque armatorum millia, & insuper sexcentos. ex eo numero fuere quingenti funditores peritissimi, qui laua manu feriebant. Itaque commisso apud Gabam praelio, egregie vicere Bēianitæ, cæsis ex aduersa acie viginti duobus millibus. & fortasse plures cecidissent, nisi nox praeliū diremisset. atque ita Ben amitæ lati se intra mœnia receperunt, Israelitæ verò in castra insperata clade attoniti. Sequenti die praeliū instauratur, & Beniamitis rursum vincentibus, decem octo millia cadunt ex parte Israelitarum, quo factum est ut castra metu desererent. profectiq; Bethela, quæ vrbs non longè aberat, postridie ieiunio peracto supplicauerunt Deo per Phineesem pontificem ut ab ira desisteret, & contentus duabus cladibus victoriam & robur contra hostem concederet. Deus verò precibus eorum annuit, & per eundem vatem fauorem est pollicitus. Ergo diuisis bifariam copiis, dimidiam partem noctu circa urbem in insidiis collocant, reliqua in aciem producta cum Beniamitis manus conferunt, moxq; ut impares paulatim pedem referunt. eò magis Beniamitæ instant sponte cedentibus quò longius hostem ab vrbe abstraherent, ita ut etiam illi qui in vrbe propter aetatem imbellem relictifuerant, procurrerent quasi prædæ futuri socij. postquā autem satis longè à mœnibus discessum est, Hebræi reuersi in pugnam signum dant insidiatoribus: qui mox coorti cum clamore hostem à tergo inuadunt. Senserunt illi se deceptos, & cum consilium in ancipiti metu non suspiceret, in conuallem quandam compulsi, circumdatis expeditionibus qui eminus pugnare assueuerant, telis ferarum in morem sunt confixi. Sexcenti tantum euaserunt incolumes: qui conglobati & facto cuneo, ferociter per medios hostes eruperunt: & in montem quendam fuga delati natura loci se tutati sunt. reliqui omnes ceciderunt, numero circiter viginti quinque millia. Israelitæ verò Gabam incenderunt, & mulieres atque impuberes contrucidauerunt. pari modo & in alias Beniamitarum vrbes scruitum est: adeoque indignatio iusta eos efferauerat, ut ad expugnandam etiam labisum Galaditidis urbem, quæ auxilium contra Beniamitas negauerat, duodecim selecta millia mitterent. qui positi vrbe occiderunt tam viros quā mulieres & pueros, seruati sunt quadringentis virginibus. Tantus erat dolor ac furor ob perpetratum in mulierem scelus, recentibus etiam cladibus exasperatus. qui postquā resedit, subsecuta est pœnitentia, dum vna se tribu diminutos reputant. & quamuis iustis armis oppressos censerent, ut qui contra leges diuinas peccauerant, ieiunium tamen indixerunt ob eorum exitium. Sexcentos quoque illos qui effugerant, missis legatis, reuocant. hi petram quandam, quæ Rhoa dicitur, in deserto occupauerant. Legati verò apud illos tam ipsorum quā suam cladem conquesti, quod infectum esse non poterat, suaserunt æquo ferrent animo, & ad suigenis reliquos aggregarentur, neue quantum in se esset, vniuersam tribum Beniamiticam irent perditum. Licere enim illis pace sua tribus totius agros recipere, & prædam insuper quantam possent abigere. At illi agnoscetes suam iniustitiam iusto Dei iudicio damnatam, reuersi sunt in suæ tribus ditionem, parentes suorum horratibus. Israelitæ vero dederunt eis in vxores quadringentas illas virgines labiticas. de re-

An. mundi

2526. Ante

Christ. nat.

1438.

Israelitarū
in acie viginti
duo mil-
lia cadunt.

Israelitarū
iterum decem
& octo mil-
lia cadunt.
Israelitæ co-
piarum par-
tem in insi-
diis collo-
cant, & ut
impares pau-
latim pedem
referunt.

Beniamita-
rum viginti
quinque mil-
lia trucidan-
tur, tantum
incolumes e-
uadunt.
Gibea & al-
ia Beniamita-
rum vrbes
incensæ.
labes in Gi-
bea quæ au-
xilium con-
tra Beniamita-
ras negauerat
destruitur.

Iudic. 21.

Israelitæ

sexcentos

Beniamitas

reuocant.

liquis

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2526. An.
ze Chri. na.
1438.

Beniamitæ
quadringē-
tas virgines
Iabiticas du-
cunt.
Quando &
quomodo
iuramentū
servandum.
Beniamitis,
ut virgines
rapiant, cō-
ceditur.

Aedio &
Ruffinus
cap. 7. al. 4.
Indic. 18.
Daniana tri-
bus à Chana-
naïs pressa.
Danitz locū
inhabitan-
dum qua-
runt.
Dana extru-
ta.

liquis verò deliberabant unde filis uxores ad sufficiendam prolem parari possent. cum enim ante initium belli iureiurando cautum esset, ne quis filiam in Beniamiticā tribum elocaret, non deerant qui negligendum id Sacramentum consulerent, quod ab ira profectum esset, non à iudicio. Non ingratis rem Deo fore si quomodo provideatur, ne ingratas tribus pereat & periuria non, quando necessario fiunt, periculosas esse ac grauias, sed cum ausu malicioso committuntur. Cum verò senatus suclamatione periurij mentionem abominaretur, extitit quidam qui diceret habere se consilium, quomodo falso iureiurando Beniamitis uxores possent contingere. Proferre deinde id à senatu iussus, Singula inquit, annis nobis mos est apud Siluntem ad celebritatem convenire, in quo comitatu sequuntur & coniuges & filia. harū quorūque potuerint rapere, Beniamitis impune sit, vobis nec iubentibus nec prohibentibus. quod si patres earum agere tulerint, & vindictā postulauerint, dicemus ipsos in culpa esse qui filias negligenter custodierint: & quod non oporteat ira in Beniamitas nimis indulgere, quia iam antè plus satis contra consanguineos sint usi. In hanc sententiā concessum est de ceterumq; ut liceat Beniamitis uxores rapto quaerere. Instante autē festiginibus inter vineta & per alias latebras illæ verò nihil suspicantes visitando securè iter faciebant. iuvenes autē coorti dispersas corripiebant, atq; hoc pacto quasitis nuptiis, agricultura insudantes, dederunt opera ut ad pristinam felicitatem aliquādo redire possent. Quo factum est ut Beniamitarum tribus quæ minimum ab intereccione absuit, prudenti numero quàm opibus est aucta. Hic finis fuit belli Beniamitici.

Nec felicius per idem tempus fuit Daniana tribus, tali fortuna usque Israelitis iam desuetis armorum exercitio, & in colendis agris tantum occupatis, Chananaei in contemptum gentis collegerunt copias, non quod sibi timerent, sed ut, illata Hebraeis aliqua memorabili clade, securius in posterum suas vrbes habitarent. & coniuratione facta, signoq; numero pedum armato, adiunctis etiam curribus, Ascalonem & Accaronē in sorte Iudæ sitas in partes suas traxerunt. & alias plerasq; campestres civitates: ita ut Danitz in montana compellerentur, ne peessent pares, nec pro numero satis agrorum haberent, miserunt ex suis quinque viros in mediterranea, dispecturos num quem locum inuenerent deducendis colonis idoneum. illi à campo magno Sidonis iter vnius diei progressi, non longè à Libano & minoris Iordanis fontibus inuento agro bono ac fertili, rem totam suis renunciant. qui mox cum exercitu illò profecti condiderunt urbem Dana, cognomine vni è Iacobii filiis, & à sua tribu denominatam. Israelitarum autem res in deterius prolabebantur, quod neque ad laborem se exercerent, neque pietatem colerent. luxato enim reipublicæ statu, magna licentia pro suo quisque libito vivebat, ut domestica Chananzorum vicia iam totam gentem impune inuadarent.

Quomodo

CAP. III.

*Quomodo propter impietatem in Assyriorum seruitutem à Deo
populus Israelitarum sit traditus.*

An. mundi
2526. An-
te Chri. na.
1418.

Hanc ob rem irato Deo, felicitas populi multis laboribus acquisita, per luxum ac voluptatem breui sisperiit. Bello enim à Chusarte Rege Assyriorum periti, & in acie multos amiserunt, & oppidatim infestati, aut vi aut deditioe in potestatem eius venerunt. Tributis deinde iniquioribus grauati, & alias varias iniurias ferre sunt coacti annos octo, quibus exactis in hunc modum sunt libertati restituti.

Iudic. 3.
Israelitæ à
Chusarte
oppressi.

CAP. IIII.

Libertas per Cenizum reddita.

Erat in tribu Iudæ Cenizus vir industrius & magnanimus, hic oraculo monitus, ne pateretur Israelitas diutius tales miseras perferre, sed ut ad audendum pro libertate accenderetur, adscitis paucis quibusdam periculorum sociis, quos presentis status exdebat & muratum cupiebant, primo præsidium suis à Chusarte impositum interfecit: tantumque primus successus valuit, ut indies crescente suorum numero, iam aperto Marte hosti pares viderentur. itaque congressi cum hoste vno per se in libertatem asserunt, reliquæ tuss & fugati exercitus ultra Euphratem se recipiunt. Cenizus vero egregie nauatæ operæ præmium principatum à populo accepit, nomine Iudæis: in quo postquam annos quadraginta exegit, vita functus est.

Ibidem.
Cenizus, si-
ue, ut sancta
scriptura lo-
quitur, ipsi
filius Achni-
el octo an-
nos regnat.

CAP. V.

*Quomodo populus rursus à Moabitis sit subiugatus, & per lo-
dem è seruitute exemptus.*

Post cuius mortem, vacante principatu, res Israelitarum rursus in peius ruere cœperunt, idque tanto magis, quod nec Deo debitum honorem, nec legibus obedientiam exhiberent: quæ res in causa fuit, ut Eglon Moabitarum Rex opportunus ad iniuriam rarus, bello adoriretur. exceperunt tamen eum aliquot præliis, sed omnibus victi, ferocia posita, iugum acceperunt, tributarij facti. Rex victor, translato Hierichuntem domicilio, modis omnibus plebem vexauit, ita ut in summa miseria per annos XVIII. degerent. Deus autem calamitatibus eorum & supplicationibus flexus, à dura dominatione eos liberauit in hunc modum. Iodes filius Geræ, tribus Beniamiticæ, iuuenis ad quoduis egregium facinus & animo & vtraque manu ex æquo promptus habitabat ipse quoque apud Hierichuntē is in familiaritatē Eglonis se insinuauit, crebris muneribus hominem sibi concilians, & eo nomine amicis etiam Regis gratus, accidit ut semel cum duobus famulis dona ferens, pugio- ne prius subterfugum ad dextrum femur accinctus, ad Regem intro- grediretur. erat autem ætas & dici medium, quo remissius agebatur

Hedio &
Ruffi. cap. 8.
Iudic. 3.
Eglon Rex
Moabitarū
Israelitas
subiugat.
Anno mudi
2534. An-
te Christū
nat. 1430.
Iodes siue E-
hud in Eglo-
nis familia-
ritatem sese
insinuat.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2534. An-
te Chri. na.
1450.

Iodes Eglo-
nem truci-
dat.
Moabitæ ab
Israelitis fu-
gi fugatique.

An. mundi
2614. Ante
Christi. nat.
1550.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 9.
Judic. 4.
Jabin Rex
Chananzo-
rum Israeli-
tas subiug-
gat.
Sysares sine
Sissara præ-
fectus exer-
citus.
Debora Pro-
phetissa.
Baracus con-
tra hostes
Imperator
designatur.

custodia, partim propter æstû, partim satellitibus occupatis circa pran-
dium. iuuenis igitur oblatis Egloni muneribus, qui tum in æstivo quo-
dam cubiculo morabatur, confabulari eum coæpit, erant autem soli,
quia Rex familiariter cum Iode collocuturus famulicium ablegauerat.
sedebatq; in sella, & Iodes verebatur, ne, fallente istu, plagam non satis
lethalem inferret. iuberigitur eum surgere dicens habere se somnium,
quod ex Dei mandato Regi sit indicandum. cumq; ille audiendi cupi-
dere, exiit clausis prius foribus. Regij famuli interim quiescebât, dor-
mire eum putantes. Iodes verò Hierichuntis re clam indicata, autorem
se illis libertatis vindicandæ præbuit. illi verò libenter hæc accipientes,
& ipsi confestim arma corripiebant, & cornicines per totam eam regio-
nem dimittebant. Sic enim illic multitudinē conuocari mos erat. Eglo-
nis aut domesticos diulauit quod acciderat. sed cum iam adesperasce-
ret, veriti ne quid noui homini accidisset, ingressi sunt in cubiculum:
cumque mortuum inuenissent, hærebant inopes consilij & priusquam
satellitium conglobaretur, Israelitarum turba superuenit. ex his pars in
vestigio cõfodiuntur, pars alia, circiter millia decem, fuga Moabiticam
regionem petunt. eos Israelitæ, præoccupato Iordanis transitu, in fuga
intercipiebant. maximè circa ipsa vada, ita vt ne vnus quidem incolu-
mīs euaderet. Atq; ita Hebræi Moabitarum imperium excusserunt: lo-
bitus, vt confestim princeps declaratus sit. cum principatum per annos
octuaginta obrinuit, vir a iocundis etiam laude dignissimus: post quem
Sanagarius Anathi filius electus in imperium, vix toto vertente anno
vitam finit.

C A P. VI.

Quomodo Israelitæ sub Chananaeorum imperium redacti, & per
Baracum in libertatem sint repositi.

Israelitæ verò, quos præteritæ calamitates nihilo castigationes reddi-
derant, in pristinam impietatem atque inobedientiam relapsi prius-
quam satis a Moabitica seruitute respirassent, imperio Jabin Chan-
anorum Regis subiugati sunt. Is regiam habens apud Asorum, quæ
vrbs sita est super Samachonitem lacum, peditum alebat millia trecen-
ta, equitum decem, præterq; currus bellicos habebat ter mille. His co-
pitis præfectus Sysares primus inter amicos regios, cõgressus cum Israe-
litis in tantam desperationem res illorum adduxit, vt libenter incolu-
mitatem tributaria seruitute paciscerentur, quam per viginti annos
ferre sunt coacti, præ nimia seruitute, caput non audentes attollere, e-
tiam Deo sic volente, quod nimiam gentis contumaciam & ingrati-
tudinem retunderet. Qui tandem resipiscences, & agnita calamitatum cau-
sa, nimirum quoddam legum contempnu proficiscerentur, Debora quo-
dam Prophetidem adeunt (nomen hoc apem Hebræis significat) ro-
gantes vt precibus Deum ad miserationem flectat, ne ita patiatur eos à
Chananzis opprimi. Deus autem exoratus salutem illis annuit, impe-
ratore designato Baraco, viro tribus Nephthalitidis: eius nomen in-
terpretatur fulgur. Debora autem accersito Baraco, iubet eum delectu
habito,

habito, & conscripto decem milium virorum exercitu, in hostem ducere. Satis enim esse tot ad victoriam, quam Deus oraculo promiserit. Baraco verò negante se accipere imperium, nisi & illa vnà secum administratura id esset, illa commotior, Tu, inquit, mulieri cedis honorem, quē Deus te habere voluit? ego verò non recuso. & conscriptis decem millibus, castra posuerunt ad montem Itabyrium. occurrit mox eodem Syfares, Rege suo sic iubente, & non longe ab hoste cum exercitu confedit. Baracum autem & Israelitas multitudine hostium territos, & in tutiora se recipere volentes, retinuit Debora, iussitque eadem die praelio decernere. Victoriā enim penes ipsos fore, & Deum subsidium & opem allaturum. Itaque commissa pugna vehemens imber mixtus grandine superuenit, quem ventus in aduersos Chananzorum vultus ingerens, & prospectum adimens, inutiles eorum iaculatores ac funditores reddidit: atque etiam securati manibus rigentibus prae frigore gladios vix retinebant. Israelitas verò tempestas à tergo imminens non solum minus offendebat, sed alacriores etiam faciebat, manifestatio Dei praesentis ac fauentis signo accensos. itaque rupta aduersa acie, turbatisq; ordinibus, ingentem hostium stragem ediderunt atq; ita pars telis Israeliticis cadebant, pars à suomet ipsorum equitatu ac curribus proterebantur. Syfares verò vt vidit suos terga vertere, desiliens à curru fuga delatus est ad quandam mulierem Cenevidem, nomine lalen. quae latebras petentem excepit, & porum poscenti lac acidum exhibuit quod ille cum audius ingurgitasset, in somnum est solutus. quem lalen aggressa, ferreum clauum sopito per tempora adegit malleo, moxque Baracianis superuenientibus solo affixum ostendit. atque ita mulier iuxta Deborae praesidium autor fuit victoriz. Baracus autem ducens ad Asorum, labinum obuiam factum interfecit: & cæso Rege, ac solo vrbe æquata, quadraginta annis imperium Israelitarum tenuit.

An. m. m. 2614.
Ante Christum nat. 1350.
Debora & Baracus in hostes mouent.

Siffera cum suo exercitu trucidatur.

Iael Siffera ferro clauo interficit.
Baracus quadraginta annis Israelitarum imperium tenuit.

CAP. VII.

Quomodo Amalecitis deuictis Israeliti regionem eorum per septem annos vastauerint.

Defunctis autem Baraco & Debora eodem ferè tempore, paulo post Hedio & Madianitz, socijs Amalecitis & Arabibus, expeditionem contra Israelitas fecerunt: & congregati ausos magno praelio vicerunt: vastatisque frugibus prædam abegerunt. cumque idem per continuos septem annos facerent, Israelitas in montana compullos campestri solo cedere coegerunt. qui, speluncis & subterraneis ædificijs excauatis, qui quid hostium violentiam euadere poterat, intro receptum asseruabant. Nam Madianitz per æstatem facientes expeditionem, hyeme agros colere Israelitas permittebant, vt possent denuò labores eorum vastare. Itaque in perpetua fame ac egestate vivebant, nec iam vllum supererat praesidium nisi in precibus ad Deum & supplicationibus.

Hedio & Ruffinus
Cap. 10.
Iudic 6.
Madianitz
Amalecitis
socijs Israelitis
tas magno
praelio vincunt.

FLAVII IOSEPHI

CAP. VIII.

An. mun-

di 2654.

Ante Chri.

nat 1310.

Gedeoni, vt
Israelitas à
Madianitis
liberet, De
mandat.

Ind. 7.
Gedeonē
exiguas co-
pia. Deus e-
ligere iubet.
Victoria Deo
tribuenda.

Gedeon ad
Madianita-
rum tentoria
accedit, &
ab illis som-
nio confir-
matur.

Gedeon cū
tracētis vi-
ris pugnam
adornat.

Quomodo Gedeon populum liberauerit.

PER idem tempus Gedeon Iasi filius, vnus ex primatibus tribu Ma-
nassecidis manipulos frugum clam in torcular comportatos flagella-
bat, non enim ausus est propter hostem propalam hoc in area tacere.
cumq; spectrum ei adolescentis specie se obtulisset, & felicem ac Deo
carum appellauisset: respondens, Hoc, inquit, meae felicitatis argumen-
tum est maximum, quod torculari nunc vxor pro area illo contrā tiben-
te vt bono esset animo, & de libertate vindicanda cogitaret, negabat fi-
eri posse. nam & tribum suam cuius alteri cedere numero, & se iuue-
nem esse & tam arduis negocijs imparem. Deus autem quicquid deesset
se imperium assumere non grauaretur. Hanc rem Gedeon cum quibus-
dam iuuenibus communicauit, qui libenter credentes oraculo sine mo-
bilitate audendum paratissima. Gedeoni autem Deus in somnis appa-
rens, dixit homines tali esse ingenio, vt sibi placentes nemini velint vi-
tute cedere, & victoriam sibi potius, quam Deo tribuant, nimirum ma-
gnis copijs freti. vt igitur sciant rem totam pendere ab ipsius auxilio,
iussit vt circa meridiem, cum aestus feruet maxime, exercitum ducat ad
fluvium, & quotquot procumbentes biberent, eos viros fortes crederet.
quotquot autem trepide ac tumultuarie potum sumerent, sic existima-
ret, eos metu hostium hoc facere quod posteaquam ita, vt iussus est, fe-
bus ori ad mouendo imperauitq; Deus, vt his assumptis hostē inuade-
ret. Gedeone verò sollicito, quia mandatum acceperat à Deo, noctu illos
te clam accederet ad Madianitarum tentoria ab illis enim accepturum
occasionem fiducia. vadit ille quò iussus est, vno tantum comitante fa-
mulo. cumq; ad quoddam tabernaculū adrepisset, offendit in somnes
in eo milites, & quendam comilitoni narrantem somnium, ita vt à Ge-
deone quoq; exaudiri posset, erat aut tale. Visus erat sibi videre massam
hordeaceam, prae vilitate homini fastidientiam, p. castra prouolui, & pri-
mo regis tentoriū, mox ceterorum omnium profernere. q. respondit
interitum exercitus significari. addēs vnde hoc ita colligeret. inter oēs,
inquit, fruges hordeum est sine controuersia vilissimum: & inter omnes
Asiaticas gentes non facile reperias viliozem quàm hodie sunt Israeli-
tae, vt merito cōferri possint hordeo. hi nunc autore Gedeone contraxe-
runt copias & res nouas moluntur. ergo quia dicis te vidiſſe illam mas-
sam tentoria nostra subuertentem, vereor ne Deus Gedeoni triumphū
de nobis concedat. Gedeon autem audito hoc somnio plenus bona spe
& fiducia, edicit suis vt omnes in armis essent, edoctis de visione quam
in castris hostium audiuerat. fecerunt illi quod imperatum est, accensi
hoc signo ad quiduis laboris aut periculi subeundum. tum Gedeon circa
quartam ferme vigiliam suos in hostem ducit trifariam in tres cohortes
diuisos. erant autem centenariae. gerebantq; singuli amphoras vacuas
& in eis faces ardentes, vt clam possent hostem inuadere nihil tale expe-
ctantem: & in dextris cornu arietinum vice rubae. hostium castra late
patebant,

patebant, eò quòd camelorum magnum numerum haberent: & cum iuxta gentilitates distributi tenderent, omnes tamen intra eundem ambitum continebantur. Hebræi verò à duce ante præmoniti, cum iam non longè ab hoste abessent, dato inter se signo, cornibus sonantes, & còfractis amphoris, sublatoq; militari clamore, certi Deum adesse Gedeoni, cum facibus in castra impetum faciunt. Quæ arte, accedentibus diuinitus nocturnis terroribus, tanta inter semel omnes còsternatio exoritur, ut incomparabiliter plures mutuis vulneribus quàm hostili ferro caderent. quòd diuersæ linguæ homines eadem castra haberent. semel enim pauore confusi, omnes obuios pro hostibus trucidabant. Tanta cædis & Gedeonis victoriæ rumor ubi ad cæteros Israelitas peruenit, correptis armis fugientem hostem insequuntur: quem adepti circa loca torretibus impedita harentem circumueniunt, & quotquot ad manus venere, occidunt, interq; cæteros Reges etiam duos. Oribum & Zibum. Qui verò superfuere duces, cum reliquijs exercitus ferme decem & octo millia hominum, quantum potuerunt, procul ab hoste castris locum ceperunt. Nec Gedeon defessus cum copijs eo properat, & iterum congressus postremo hoc conflictu ad omnes vnum trucidat, & reliquos duos duces capit, Zebim & Hezarbunim. his prælijs cæsa sunt Madianitarum & cæterorum Arabum, qui eis auxilio venerant, circiter centum viginti millia: præda etiam magna, auri, argenti, textilium, camelorum & iumentorum Hebræi sunt potiti. Gedeon verò reuersus in patriam suam Ephraim, supplicium sumplit de Madianitarum regibus. Cæterum Ephraimitibus in quo animo ferens Gedeonis bonam fortunam, bello eum petere decreuit, eo quòd, inscijs ipsis, hostem esset aggressus. Gedeon vir in omni virtute summus, modeste respondit, se non suo arbitratu hostem absque illis aggressum, sed iussu diuino. Victoriæ tamen minimus illorum esse, quàm suam ipsorum qui militassent atq; his verbis sedata eorum ira non minus profuit Hebræis quàm rebus prospere gestis. obtulit enim ne ciuile bellum exoriretur. huius tamen superbiæ tribus hæc pœnas dedit, sicut suo loco dicemus. porro Gedeon cum vellet imperium deponere, compulsus est id retinere per annos XL. dicendo ius & litibus finiendis occupatus, populo ratum habente quicquid ille in causis controuersis pronunciaret. in senecta deinde mortuus, apud Ephraim in patria sepelitur.

An. mundi
2654.

Ante Chri.

Mat. 23. 10.

Madianitarum & confederatorum mutuis vulneribus cadunt.

Israelite hostes insequuntur, & Reges duos Oribam & Zibum occidunt.

Iud. 8.

Gedeon duos duces Zebim & Hezarbunim capit

Madianitarum & confederatorum centum viginti millia trucidati.

Gedeon per annos 40.

regnat.

C A P. I X.

*Quomodo aliquot successores Gedeonis cum gentibus circum-
quaque finitimis bella gesserint.*

Hedio &

Ruffinus

Cap. 11.

Iud. 8. 9.

Abimelech

septuagin-

ta nouem

fratres in-

terficit.

omnibus

HABUIT autem filios legitimos quidem septuaginta, non ex vno matrimonio susceptos, nothum vero vnum ex concubina Druma. cui nomen Abimelechus. is defuncto patre profectus Sicima, vnde mater fuit oriunda, adiutusque à maternis cognatis pecunia, cum videret maioribus artibus insignes & ad quoduis facinus promptos, vnà cum eis ad paternas ades reuersus, omnes fratres interemit, excepto vno Iothane. hic enim fuga incolumitatem quaesuit. Abimelechus autem, occupata semel tyrânide, omnia pro suo libitu, nihil iuxta legum præscripta gerere, terficit.

FLAVII IOSEPHI

*An. mm
di 2694.*

*Ante Chri.
nat. 1270.*

*Iothan apo-
logo Sicimi-
tis in Gedeo-
nem ingrati-
tudinē ob-
ijcit.*

*Arborū de
Rege deligē-
do consiliū.*

*Abimele-
chū Sicimitē
expellunt.*

*Abimele-
chus in Sici-
mitas mo-
net.*

*Gales ab A-
bimelecho
fugatus à Si-
cimitis vrbe
pellitur.*

*Sicima ca-
pta ac solo
æquata.*

omnibus institit defensibus inuisus æquè ac infestus. itaq; dum quo-
dam tempore publica in Sicimis festiuitas celebratur, ad quam plebs v-
niuersa conuenerat, frater eius Iothanes, quem fuga seruatum diximus,
conscenso monte Garizeo qui Sicimis imminet, & sublata voce vt ab
omnibus exaudiri posset, silentium ei populo præbete, rogauit vt pauca
verba audire dignarentur. Cumq; illi magis etiam siletēt intenti, dixit,
quòd arbores olim humana voce vsq; in conuentu ad id habito rogau-
erunt ficum, vt imperium in eas acciperet. Recusante autem illa, quod es-
tenta honore quem propter fructus suos percipiebat, non requireret a-
lium: arbores non destiterunt principem querere: visumq; est viti hunc
honorem deferre. ea verò totidem verbis, quot ficus, recusauit & simili
modo etiam olea itum est deinde cum eisdem postulatis ad rubum, cu-
ius lignum ad ignaria valet. is respōdit, Si serio me Regem poscitis, cu-
ius vmbra mea requiescite. sin autem insidias mihi struitis, egrediatu-
ris ex me, & absumat vos. Hæc, inquit Iothanes, non risus mouendi cau-
sa vobis fabulor, sed quia maximis beneficijs à Gedeone affecti, sustine-
tis Abimelechum, necatis fratribus, principatum vsurpare, cuius inge-
nium nihil ab igne differt. Hæc locutus recessit, & per triennium in la-
tebris montium vixit, Abimelechi potentiam fugitans. Nec ita multo
post, Sicimitæ pœnitentia ducti eorum quæ in filios Gedeonis patraue-
rant, Abimelechum ex vrbe & tota tribu expulerunt. Ille vero cogita-
bat quomodo ciuitatem aliqua elade afficeret. cumq; instaret vindemia
non audebant colligere fructus, metuentes ne quid incommodi ab Abi-
melecho acciperent. Fortè per eisdem dies contulerat se eò cum arma-
torum manu & cognatis quidam princeps nomine Gales. hunc exora-
uerunt Sicimitæ, vt tantisper sui custodiam susceperet, dum vindemia
peragitur: cœperuntq; secure fructus conuehere, & per sodalitia cœnā-
tes audebant aperte in Abimelechum conuicia iactare. & principis co-
nati dispositis circa vrbe insidijs, multos ex Abimelechitanis in eas pro-
cipitatos interficiebant. Zebellus verò quidam è Sicimitarum primari-
bus, hospes Abimelechi, per nuncium ei significauit, quomodo Gales
populū contra ipsum irritaret: hortatus etiam vt insidias ei ante vrbe
tenderet. se enim Galem illò adducturū: atq; ita fore facile vt inimico
gratiā, qualē meretur, referat. quo facto curaturū se, vt eum populo re-
conciliet. cumq; Abimelechus locum insidijs aptum cepisset, & Gales
cum Zebello in suburbanis negligentius ageret, conspectis repente ar-
matis exclamat, Zebelle hostem video. illo respōdente, vmbra esse cau-
tium, iam propiores eternens, inò non vmbra sunt, inquit, sed virorum
cohors. ad hæc Zebellus. Nōne tu Abimelecho ignauiam obijcis? quin
igitur ostendis qui vir sis, & armis hominem aggredieris? Gales verò tur-
batus excipit primum imperum: cumq; suos inferiores animaduerte-
ret, amissis aliquot, cæteros intra mœnia recipit. Zebellus arrepta occa-
sione, calūniatus eum quasi volēs malè pugnasset, effecit vt vrbe pelle-
retur. cæterū Abimelechus cognito qd Sicimitæ ad vindemiæ reliquum
exituri essent, insidias circa vrbe disponit. cumq; prodissent tertiā suorū
partem occupare portas iubet ne ciuibz reditus in vrbe pateret. cæteri
verò dispersos circumueniunt. Itaq; vbiq; plurima cades patrabatur. &
vrbe capta primo impetu ac solo æquata, saleq; in ruinis eis seminato,
rum demum militem inde abduxit. atq; ita Sicimitæ sunt deleti. Quot-
quot autem per regionē dispersi periculum euaserant, collecti denuò,
pertra-

petra quadam occupata, locum natura munitum muro insuper cingere volebant. Sed hoc consilium prænexit Abimelechus, qui quamprimum id cognouit, exercitum eo adduxit. & arrepto fasce arido, iussisq; ceteris idem facere, breui petram strue lignorum circumdedit, subiectoq; igne, & fomentis ingestis flammam ingentem excitavit, ita ut nemo euaderet, sed una cum vxoribus & liberis absumerentur. numerus virorum fuit circiter mille quingentos, præter imbellem turbam satis magnam. Tale fuit Sicimitarum exitium, dolendum sanè, nisi quòd meritas poenas dederunt ingratiitudinis erga virum optimè de se meritum. Abimelechus autem Israelitis Sicimitarum intereptione perterritis, videbatur non fore præfenti fortuna contentus, neq; prius conquieturus quam vniuersos perderet. mox enim exercitum ad Thebas duxit: & capto ex incendio oppido, circa turrim quandam resistit, quæ quòd esset non in diocesis populo fuit receptaculum. hanc expugnaturus cum propius ianuam accessisset mulier, fragmine molæ demisso, caput subeuntis ferit: at qui in lectam humi collapsus rogauit armigerum, ut cum occideret, ne mulieris manu periisse diceretur. quo facto fratribus debitas implectis poenas exsoluit, simul & crudelitatis, quæ in Sicimitas usus est, quæ quidem clades iuxta Iorhan spælagium illis accidit. ceterum exercitus duce mortuo, miles in suas quisq; domos reuersus est. Israelitarum d. iud. gubernacula Iarus Galadenus de tribu Manassæ suscepit, vir cum rebus ceteris tum numerosa prole felix. triginta enim filios habuit, equites egregios, & Galadenæ oppidorum principes. is cum viginti & duos annos in principatu vixisset, iam senex defunctus, in Camone vrbe Galadenæ est sepultus. Res autem Hebræorum rursus in petore statu erant, legibus auctoritatem suam non amplius abtinentibus. quæ occasione arrepta Ammanitæ & Palæstini cum valido exercitu regionem eorum ingressi omnia rapinis vastabant: & occupatis ocis vltra Iordanem, transire flumen & reliquam regionem inuadere parabant. Hebræi verò calamitatibus castigati supplices opem d. u. nam implorant: & victimis numen placare conati, rogabant ut irâ finiret, aut certe moderatius exerceret. Deus autem iam propitius, auxilium eis non negauit. Igitur Ammanitis Galadenam cum exercitu ingressis incolæ eius regionis obuiam illis cum armis veniunt: sed imperatore carebant. Erat autem quidam Iaphthes, vir patris virtute celebris, qui proprios milites alebat. ad hunc missis nuntiis rogabant ut in auxilium veniret, promittentes se perpetuum copiarum imperium ei tradituros. ille non admisit preces, causatus quòd nullam opem ei tulerint, dum à fratribus manifestam iniuriam pateretur. Cum enim non esset eadem matre natus, sed externa, quam pater amore captus in ades induxerat, contempta eius solitudine eiecerunt hominem. tunc autem in Galadena degebat, omnibus, quotquot ad se venient, stipendia soluens. Tandem exoratus, & iureiurando accepto imperium copiarum penes se fore, militem suum cum eis coniunxit. Et cum mature quicquid facto opus erat prouidisset, exercitum in vrbe Masphaca collocato, mittit legatos ad Regem Ammanitarum, expositum quòd res alienas inuaderet. Qui missis alijs oratoribus respondit, ipsos potius iniquè agere, qui Egyptiorum fugitiui alienis bonis incubarent: postulabatq; ut de regione Amorza decederent, quæ ad maiorum suorum ditionem pertineat. Contra Iaphthes negabat cum meritò queri de adepta quò-

An. mundi di 2694. Ante Christum natum 1270. Sicimitæ profugi in petra comburuntur. Abimelech Thebas capit. Abimelech mulier ferit, & armiger eum occidit. Hedio & Ruffinus Cap. 12. al. 19 Iud. 10. An. mundi 2697. Ante Christum natum 1267. Thola 23. an. regnavit. Post eum 12. an. An. mundi 2719. Ante Christum natum 1245. Israelitæ ab Ammanitis & Palæstiniis oppressi. An. mundi 2742. Ante Christum natum 1222. Iaphthes Dux Israelitarum creatus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2760. Ante
Christum
nat. 1204.
Iaphthes vo-
catus erat.
Iaphthes
Ammanitas
fundit su-
garq;

Iaphthes fi-
lius mactat.
Ephraimi
tribus mo-
uer in Iaph-
them.
Iud. 12.
Ex tribu E-
phraim cir-
citer qua-
draginta
duo millia
ca. li.
Iaphthes
moritur.
Apsanes per
septennium
Iudex.
Helon per
decennium
Iudex.
An. mun.
2773. An-
te Christum
nat. 1191.
Abdō Iudex.

dam Amorra, sed magis gratiam debere pro Ammanitide relicta (pos-
tuisse enim Moſen & illam occupare.) Se verò agris nequaquam ceſſu-
rum. quos annis iam trecentis Deo volente tenuiſſent, & potius litent
hanc armis dirempturum. His dictis legatos dimiſit. ipſe votum fecit,
ſi victoria potiretur. ſacrificatorum ſe quicquid domum reuerſo pri-
mum occuſuſſet. congreſſus deinde cum hoſte vicit egregie: fugientes
que perſecutus eſt uſq; vibem Maniathen. & ingreſſus regionem Am-
manitidem multas vrbes deleuit, præda militi conceſſa: finemq; ſerui-
tuti impoſuit, quam ſua gens per annos decem & octo pertulerat. For-
tior militia quam domi. redeunt enim obuiam facta eſt filia vi-
go, præter quam nullos alios liberos habuit. Ingenuit pater, iſtus dolo-
re nimio: deia conqueſtus de importuno officio, indicauit victimam ef-
ſe Deo deſtinatam. at illa non illibenter accepit, gratulatoriam ſe fore
pro victoria patris & ciuium libertate hoſtiam. vnum rogauit, vt ſibi li-
ceret inuentutem ſuam cum æqualibus per bimeſtre tempus deplora-
re, atq; ita voto patrem ſoluere. quo impetrato. ad præſinitum terminū
pater mactatam holocantoma obtulit, neq; legitimum neq; Deo gratū
ſacrum faciens, nec quicquam penſi habens quid fama de hoc facto lo-
cutura eſſet. Petitus poſt hæc bello ab Ephraimi tribu. quòd ſine illis in
Ammanitas expeditionem feciſſet, & nunc ſolus præda ſimul & gloria
frueretur, primo excuſauit, nec ignorari eos quòd conſanguinei bello
premerentur, nec auxilium attuliſſe, quòd vel non vocatos ferre dece-
bat. vltro deinde accuſauit, quòd iniquè facerent, qui non auſi hoſtem
aggredi, nunc contra cognatos ferocirent. poſtremo minatus eſt, poenas
ſibi Deo volente daturus, ſi inſanire pergerent. vt verò nihil ſe verbis
proficere ſenſit, accito è Galadena exercitu venientes excepit: pluri-
miſq; in conſictu caſis, & poſtquam in fugam verſi ſunt, præmiſſis qui
vada Iordanis occuparent, intercluſo eſſugio, circiter quadraginta duo
millia hominum peremit. ipſe expletis ſex principatus annis deſunctus
ſepelitur in patria ſua Sebei, quæ ſita eſt in regione Galadena. Huic in
principatu ſucceſſit Apsanes, natus è tribu Iudæ, ex Bethlemis oppide.
huic liberi fuere ſexaginta, mares triginta, totidem deterioris ſexus,
quos omnes ſuperſtites reliquit, has nuptas, illos vxoribus cura & opera
ſua coniunctos. cumq; nihil memorabile in principatu ſeptenni geſſiſ-
ſet, admodum ſenex diem obiit, in patria ſua ſepultus. Helon poſt hunc
aſſumpſit principatum, tribu Zabulonita: quo per decennium ſunctus,
nec ipſe quicquam geſſit memoratu dignum. Qui deinde ſucceſſit Ab-
don Elelis filius tribu Ephraimita, ex vrbe Pharathone, nihil præter nu-
meroſam prolem habet memorabile, alioqui per ſummam ſecuritatem
& pacem quæ ſub eo floruit, nulla data eſt ei rerum fortiter & glorioſè
gerendarum occaſio. filios habuit quadraginta, nepotes triginta: atq;
egregijs equitibus ſeptuaginta comitatus circumueſtabatur, quos om-
nes ſuperſtites reliquit. Mortuus eſt iam ſenex, & in Pharathone ma-
gnifice ſepultus.

C A P. X.

Israelitz à
Palæſtiniſ
ſuperati.
Iud. 13.

De Samſonis fortitudine, & quanta mala Palæſtiniſ fecerit.

POſt huius mortem Palæſtini ſuperauerunt Iſraelitas, & tributa ab eis
exegerunt per annos quadraginta. ab ea miſeria liberati ſunt in hūc
modum.

modum. Manoches quidam vir inter Danitas optimus, & patriæ suæ sine controuersia princeps, uxorem habuit eximia pulchritudine satpi-
 cundam sapia omnes eius ætatis feminas: ex qua cum nihil libero-
 rum susciperet, agrè ferens orbitatem, in suburbanum suum, quod
 erat in campo magno, cum uxore ventitans, crebris precibus solici-
 tabat Deum, ut daret sibi liberos. insaniebat autem in uxorem præ a-
 more, eratque vehementer zelotypus, cumque aliquando sola ageret
 mulier, spectrum se illius oculis obtulit Angelus Dei speciei iuuenis
 pulchri & magni, latum nuncium afferens, iore ut favore Dei nasce-
 tur eis filius, pulcher & insigni robore: qui ubi ad virilem ætatem per-
 uenerit, compescendam esse ab eo Palæstinorum insolentiam, iussit-
 que ne capillitium ei detonderetur, utque, Deo sic volente, ab omni
 alio potu abstineret, sola aqua contentus. postremo addens à Deo se
 missum abiit. illa merito reuerso Angeli verba indicat, mare prædicans
 iuuenis staturam & pulchritudinem, ita ut vir tali laudatione motus
 ad zelotypiam, non nihil de uxoris pudicitia malè suspicari inciperet.
 quæ volens hunc mariti stultum incertorem adimi, supplex Deum ro-
 gavit, ut iterum Angelum mittere dignaretur, quò ille a coniuge etiam
 posset conspici: & impetrata hac gratia, rursum in suburbano versan-
 tibus apparuit Angelus soli mulieri. illa rogat ut paulisper maneat,
 dum virum adducat: quo permittente, cum Manoches mox ad eum re-
 uertitur, quæ visio, ne tum quidem suspicari desist: rogauitque ut sibi
 quoque eadem indicaret. illo respondente, satis esse quòd mulier se-
 at, iubet, quisnam esset, dicere: ut, nato filio, referre ei gratiam &
 munus aliquod donare possint negauit ille sibi opus muneribus, nec
 enim horum causa de alio latum se attulisse nuncium. cumque iterum
 rogaretur ut saltem hospitalem tractationem admitteret, non annuit.
 tandem exoratus ut paulisper maneret dum aliquid affertur, cum ma-
 stasset hædum Manoches, coquendumque uxori dedisset, paratis omni-
 bus iussit deponi in petra & panes & carnes absque vasculis. quo facto
 virga, quam gestabat, carnes attingit: confestimque flamma emicante
 eum panibus absumptæ sunt, & Angelus fumo tanquam vehiculo in
 cœlum ascendere ab eis visus est. Manoches autem sollicito ne quid pe-
 riculi immineret ex aspectu numinis, uxor bono eum iubet esse ani-
 mo, affirmans magno suo bono Deum se ridisse: cumque concepisset,
 diligenter mandata retinuit. Nato deinde infanti, Samson est nomen
 inditum, quòd robustum significat qui mox egregia animæ & corpo-
 ris indole præditus, promisso capillitio victusque sobrietate diuinum
 nescio quid præ se ferebat. Cumque adoleuisset, comitatus parentes in
 Thamniam urbem Palæstinorum conuentus tempore, implicitus amore
 puellæ indigenæ, rogauit suos parentes, ut id connubium procurarent.
 quibus excusantibus quòd diuersi esset generis, quodque religio vetaret
 eiusmodi nuptias, vicit iuuenis pertinacia, effecitque ut uirgo sibi despō-
 deretur, crebro deinde spontam intermissis, in itinere in leonem inci-
 dit, nec tamen eius occursum declinauit licet inermis, sed nudis mani-
 bus adortus beluæ fances elisit, eiusque cadaver in dumerum viæ vicinū
 obiecit. aliquot post diebus eandem viam ad puellam remetiens, offen-
 dit ex amem apud mellificare in leonis pectore, & sumptis inde tribus fa-
 nis, eos cum cæteris muneribus adamatæ obtulit. Ad nuptias deinde cele-
 brandas Thamnitas conuocat, quæ quod vires eius haberent suspectas,
 honoris

An. mun.
 2783. Antè
 Christum
 nat. 1181.
 Hedio &
 Rufinus
 Cap. 13. al. 10.
 Samsonis
 natiuitatem
 Angelus
 nunciat.

Manochi
 Angelus ite-
 rum appa-
 ret.

Samson na-
 tus.
 Iud. 14.

Samson Pa-
 læstinæ vic-
 gine ducit.
 Samson
 Leonem nu-
 di. manibus
 discerpit.

An. mmm.
di 2791.

Ante Chri-
stum nat.

1173.

Samson Tha-
mnitis ani-
gma propo-
nit.

Samsonis
vxor Tham-
nitis aperit
enigma.

Samson A-
scalonitas a-
liquot truci-
dat, eiusq;
coniunx al-
teri nuber.

Iud. 15.

Samson Pa-
læstinorum
fruges com-
burit.

Samson tra-
ditus Palæ-
stinis.

Samson af-
fi-
ni maxilla
mille viros
interficit.

honoris specie triginta affectatores ex æqualium numero iuuent adha-
bent, iussos obferuare ne quid auderet. Conatus deinde, vt sit, hilare-
scantibus, ait se quæstionem propositurum suis sodalibus quam si intra
sex dies soluerent, cuiq; sindonem se daturum & tunicam. qui tū quod
sagaces videri cuperent, tum quod lucrum non fastidirent, iubent eum
proponere. Ille, ex voraci, inquit, cibus prodit & ex inmiti suauitas, in
his explicandis cum hæssent triduo, nec proficerent, puellam aggredi-
untur minis simul & precibus, vt expiscata secretum e marito indicium
sibi faceret, ille repulsis aliquandiu blanditijs, cum regandi finem non
faceret, & lachrymans gratam se illi negaret, tandem nihil suspicans re-
toram de leone aperit, & vnde tres illos fauos nactus fuerit, illa iuueni-
bus prodit omnia. ergo cum præfinita soluenda quæstioni dies adiecit,
ante solis occasum conuenientes, Neq; leone, inquit, quicquam oc-
currenti immitius, neq; melle gustanti suauius. Ibi Samson subiecit,
neq; muliere dolosius, quæ vobis quæstionem nostram aperuit. Nihil o-
minus illis persoluit quæ promiserat, spoliatis quibusdam Ascalonitis,
quos fortè per viam inuenit obuios: sed iratus mulieri remisso nuncio
res suas sibi habere iussit ac gerere, at puella contempra vt viciissim illi
moueret stomachum, nupsit eius sodali qui priores nuptias conciliue-
rat. Hac contumelia commotus Samson, decreuit de tota gente pœnas
sumere: & commodum maturis segetibus tempus iam in illis aderat, ex-
go comprehensis trecentis vulpibus, & facibus ad caudas earum adne-
xia, per arua Palæstinorum omnes dimisit, quibus passim discurrentibus
totus frugum prouentus momento fere temporis cōcrematus est. Quo
cognito gentis principes, & quid Samsonem ad perpetrandum facinus
mouerit, missis in hoc Thamnam satellitibus, vxorem quoniam eius
cum cognatis, damni dati reos prius factos, viuos exusserunt publice.
Samson autem in Palæstinos late grassatus cædibus, ad habitandam pœ-
ram se contulit. ea est petra bene firma in tribu iuda sita. At Palæstini
totam tribum bello impetunt, quibus bellum deprecantibus, quod nec
Samsonis culpæ essent affines, nec de solenni tributo quicquam dimi-
nuerent, responsum est non absoluedos ab hoc crimine ni Samsonis
deditionem facerent. Illi volentes hanc inspicionem à se amoram ar-
metis tribus millibus ad petram veniunt: & ex postulant, quod suis
facinoribus Palæstinos Hebræis infensos redderet, qui irritati facile
possent toti genti magnam aliquam cladem rependere, dicentesque in
hoc se venisse, vt comprehensum illis dederent, postulabant. & consen-
su ipsius facere hoc sibi liceat qui, iureiurando accepto nihil præterea
molituros, sed hosti tantum deditionem faciendam, descendens de pe-
tra in cognatæ gentis potestatem se permissit: & illi vincitum prius duo-
bus funibus, Palæstinis tradendum ducebant, cumq; ventum esset ad le-
cum, qui obscurus antè, nunc ex Samsonis facinore inclaruit, Maxilla
nominatus, nec procul abesset à castris hostium, procurantibus obu-
iam Palæstinis, & læticiam, re ex sententia gesta, clamore testantibus
Samson abruptis repente vinculis, arreptaq; maxilla asini quæ fortè iace-
bat præ pedibus, in medios hostes irrumpit: qua feriens quotquot asse-
qui potuit, circiter mille interfectis, ceteros metu terga dare compu-
lit. qua victoria plus satis elatus, & opis diuinæ immemor, cum totum
sibi tribueret, quod maxilla tantum armatus fudisset ac fugasset hosti-
les copias, ingenti siti oborta, confessus nihili esse quantaslibet vires
humanas.

humanas. Deo victoriam acceptam retulit: supplexq; rogauit, vt arrogantia data venia, succurreret & periculo se eximeret. nec irritæ fuere preces, sed copiosus fons subito e quadam petra prorupit. Loco maxillæ nomen Samson imposuit, quod in hodiernum vltq; durat. Post hoc prælium iam Palæstinos contemnens venit Gazam, & in publico diuersorio egit. Quo audito Gazeorum magistratus, ne clam abire posset, stationes pro portis collocant. Samson verò qui insidias mature senserat, circa mediam noctem surgens, portas cum ipsius claustris ac vectibus cæteroq; paratu reuulsas, & humeris impositas, in montem qui est supra Hebronem perlatis deposuit. paulo verò post à patrijs institutis delciscere & in peregrinos mores degenerare incepit, quod ei omnium malorum fuit principium. Cum enim meretricem quandã Palæstinam admasset, nomine Dalale. consuetudine eius delectabatur. Quamobrem qui apud Palæstinos rerum potiebantur accedunt eam, & magnis pollicitationibus inducunt, vt eliciat è Samstone causam tanti roboris, propter quod inuictus haberetur ab hostibus. Assensit illa, & cum prima occasio data est, inter computationem & muliebres blanditias extollens eius res gestas, omni astu viebatur vt cognosceret, cur tantopere virtute excelleret. Samson verò adhuc mentis compos eisdem artibus contra mulierem vtens: si septenis, inquit, vitibus flexilibus reuinctus fuero, siam nihilo alijs fortior. Tacuit illa, rem ita se habere putàs, communicatoq; super hoc cum magistratibus consilio, inclusaq; in penitioris domus parte manu militum, bene potum ac sopitum accuratè, vt ab ipso didicerat, vinxit. deinde excitato indicat, adesse quosdam qui illum velint aggredi, ille ruptis virgeis vinculis ad resistendum se expedit. Mulier tunc frustrata paulo post aliam opportunitatè nacta, grauib; querelis aggressa est virum, quod amanti non satis fidens, celaret eam id, quod maximè scire cuperet, ac si nesciat tacere, quicquid alios scire amasio suo non expedit: rursumq; simili figmento elusa est, cum septem funibus alligatum perditurum se vires diceret. experta enim hoc quoque nihil effecit: cumq; vrgere non desisteret, tertio mulierem ludificatus est, dicens capillos suos oportere implecti licio, atq; ita parari vincula. Ac ne hoc quidem verum experta, postremo adhibitis omnibus artibus non prius rogandi finem fecit, quàm fatali iam necessitate instante, victus importunitate Samson in gratiam mulierculæ suam ipse secretum prodidit. Deus, inquit, mei curâ habet, & eius providentia natus hanc comam alo, cuius tonsuram ipse mihi interminatus est. nam in eo capillitio totas sibi vires consistere. Hoc cognito, nescienti comam derasit, & hoc pacto imbecillum factum inimicis prodidit, repugnare amplius non valentem. illi orbatum oculis & vinctum abduxerunt. Procedente deinde tempore cum iam capillus repullularet, cumq; solenne Palæstinis adesset epulum, confidentibus optimatibus in quodam fano cuius tectum duabus columnis sustinebatur, accitus est & Samson, vt misero inter computandum illuderent. qui hoc extremum malum existimans quod illulores vlcisci nõ quiret, iubet puerum, à quo manu dacebatur, vt ad illas columnas se acclinat, iam, vt tum simulabat, defatigatum: quibus ad motus sic eas concussit, vt subuersa rotius adificij ruinam traherent, quæ tria millia hominum sunt oppressa, & inter ceteros ipse Samson. Hic finis viri fuit, exacto principatus anno vigesimo, admirandi ob incomparabile animi simul ac corporis fortitudinem, qua

An. mundi 2791.

Ante Christi. nat. 1173.

Samson fontem impetrat precibus.

Iudic. 16.

Samson Gazæ portas reuulsas auferit.

Dalale meretrix è Samstone causam tanti roboris expiscari conatur, & res deluditur.

Samson sui roboris causam Dalale aperit, Palæstini oculis orbatum vinctumq; abducunt.

An. mundi 2811.

Ante Christi. nat. 1153.

Samson cum tribus millibus Palæstini- notum ma-

FLAVII IOSEPHI

An. mundi in hostium perniciem vsque ad extremum halitum vsus est. Nam quibet
2811. à muliere deceptus est, humanæ infirmitati imputari conuenit, prona
AnteChri- ad eiusmodi vicia. cetera dignus sempiterna memoria virtutis nomine
stum nat. cognati verò eius cadauer in patriam reportatum, apud Sarasam oppi-
dum monumento maiorum intulerunt.

C A P. XI.

Quomodo filij Sacerdotis Elis à Palestinis in prelio casi fuerint.

Ruth 1.
Hedio &
Ruffinus
cap. 14.
Eli Sacerdo-
tis tempore
annonæ ca-
ritas.

Naamis post
mariti & fi-
liorum obi-
tum cu Ruth
in patriam
redit.
Ruth in Beth
lehem profi-
ciscitur.

Ruth 2.
Bozus Na-
mi & Ruth
amicus.

Ruth 3.
Ruth socrus
suasu ad pe-
des Bozi cu-
bat.

Post Samsonis autem obitum præfuit Israelitis Elis Pontifex; In cuius
principatu famis valida eam regionem inuasit. quam non ferens A-
bimelechus Bethlemorum ciuis, quod oppidū est tribus Iudæ assumpta
uxore Naami, & filijs communib. Chellione & Mallone, in Moabiticam
terram migravit. cumq; ibi prospera fortuna vteretur, filijs suis uxores
dedit eius generis foeminas, Chellioni Orpham, Ruthē Malloni. exacto
autem decennio, Abimelechus cū filijs breui tempore alius post alium
obiit: quo casu Naamis in maximum moerorem coniecta desolata à cha-
rissimis quorum consuetudinem amor patriæ prætulera, mutato pro-
prie consilio, reuerti ad sua decreuit. iam enim res patriæ in meliori statu
esse perceperat. Nurus autem eius non sustinebant ab ea diuelli, & ve-
lit nolit comitari eam volebant. at illa precata eis felicis coniugium,
quā in quo cum filijs suis vixissent, & in reliquis rebus prosperitate,
& docens quod in se nihil esset opis, rogabat, vt manerent. neue, relicta
patria, in euentum incertum sequi miseram socrum cuperent. His
monitis Orpha paruit: Ruthem verò nolentem manere, cuiuluis fortu-
næ futuram sociam secum socrus abduxit. Quæ postquā vnā peruene-
runt Bethlema, Bozus Abimelechi cognatus eas excepit hospitio, cum-
que Naamis à ciuib. suo nomine appellaretur, iustus, inquit, vocare-
tis me Marā. Significat autem Hebræorum sermone Naamis felicita-
tem, Mara dolorem. Et cū esset messis tempus, Ruthe permissu socrus
exibat ad spicilegium, vt cibos sibi pararent, caluq; in Bozi rus deue-
nit. qui cū paulo post superuenisset, conspiciens puellam, de ea villi-
cum percontatur. is denarravit omnia domino, quæ paulo ante ex ipsa
cognouerat qui exosculatus in ea beneuolentiam erga socrum, & affe-
ctum erga defunctum maritum, noluit spicilegio contentam esse, sed
permisit vt sibi ipsi mereret quantum posset, ac sumeret: mandauitque
villico ne eam prohiberet. & vt vnā cum messoribus prandium ac po-
tum ei præberet. Ruthe verò acceptam ab eo polentam seruauit socroi,
& vespere cum frugibus collectis simul attulit: sed & Naamis seruaue-
rat ipsi quasdam partes ciborū, quos ei vicini contulerant. narrat dein-
de socroi, quid ei Bozus dixerit: auditoq; ex ea, quod cognatus esset, &
propter pietatem forsan curam earum habiturus, exiit etiam sequen-
tibus diebus ad spicilegium cum Bozi ancillis. post aliquot dies, iam
hordei tritura peracta, venit Bozus in suum rus, & cubabat in area. hoc
cognito cogitauit Naamis in rem ambarum fore si Ruthe cum eo cuba-
ret: misitq; eò Ruthem dormituram ad pedes eius. quæ nefas rata non
parere socroi, fecit quod iussa est. ac primò non sensit hoc Bozus altum
dormientem

dormiens: sed circa mediam noctem exprorectus, sentiensq; eam vnâ cubare. quæ fuit quænam esset. edidit illa nomen, & famulam se in eius potestate dixit. Tacuit ille tum, sed mane summo priusquam famuli ad opus surgerent, excitatam iussit hordei quantum ferre posset capere, & priusquam aliquis eam ibi dormisse videat, ad sacrum redire. cauendos enim tales rumores, maximè si non de nihilo oriatur. Cæterum meum, inquit, consiliū est hoc. rogabis eū qui tibi propinquior est quàm ego, an te vxore opus habeat. quod si aiat, sequeris eum: sin minus, mea legitima coniux eris. Hæc verba vbi renunciauit socroi, bonam spem habuerunt, Bozo res earum curæ futuras. circa meridiem verò reuersus ille in oppidum, senatum coire fecit: ac mox Ruthem & cognatum illum acciuit. Qui postquam venit: Abimelechi. inquit Bozus, & filiorum sortem possides. falsus est alter possidere se, idque iure propinquitatis. Tum Bozus, ergo non ex parte tantum legum meminisse oportet, sed omnia iuxta præscriptum earum facere. ecce adest mulier, quam si vis possessionem agrorū retinere, lex te ducere iubet. at ille Bozo & sortem & mulierem cessit, quandoquidem & ipse defunctorum esset cognatus. Sibi enim iam & vxorem esse & liberos. Id Bozus apud senatum contestatus, iussit mulierem accedere illum, & iuxta legem calceum ei detractum in faciem incutere, quo facto, Bozus duxit Ruthem, & anno elapso, natus est illis infans masculus. hunc Naamis nutricans Obedem de consilio mulierum nominauit, sibi in senectute constituta inseruiturum. nam ea vox Hebræis inseruientem significat. ex Obede prognatus est Iesseus, ex hoc David Rex, qui posteris suis regnum reliquit per viginti & vnâ ætates duraturum. Hæc necesse habui de Ruthe narrare, volens Dei potentiam ostendere, cui facile est etiam vulgares homines ad amplissimam dignitatem perducere, sicut perduxit Dauidem ex mediocribus maioribus oriundum. Porro Hebræi per hoc tempus rebus suis iam labantibus, bellum Palæstinis inferunt ob causam talem. Eli Pontifici duo filij fuerunt, Ophnes & Phineeses. hi contra omne ius & fas, omnia sibi licere volebant: nec contenti honorarijs muneribus, etiam à rapinis non abstinebant: mulierum insuper, religionis ergo confluentium ad sacrum locum, pudicitiam, vel vi vel donis expugnabant, ita vt nihil a tyrannorum meritis differrent. hanc insolentiam iuueni & pater ipse magnoperè detestabatur, diuinam ultionem nunquam non expectans, & populus iniquissimè ferebat. postquam autem illorum exitium Deus & patri & Samueli Prophetæ etiam tum puero prædixit, tum verò non aliter quàm defunctos filios lugerat. Sed priusquam de clade, in qua sunt absumpti, dicam, quædam de hoc Propheta narranda sunt. Helcanes Leuita vir ingenuus Ramatham urbem in sorte Ephraimitarum habitans duas vxores habuit, Annam & Phenannam: ex quarum posteriore liberos suscepit, nihilominus alteram quanquam sterilem diligens. is cum sacrificatum venisset in Silentem, vbi tunc Dei tabernaculum fuisse diximus, & de epulo partes vxoribus ac liberis distribueret, Anna videns alterius liberos cum matre cōfidentes, in lacrymas prorupit, admonita orbitatis & solitudinis. eumq; consolationem mariti non admitteret, abiit in tabernaculum supplicatura, votumq; factura, ablata sterilitate matrē factam primum filium se consecraturam, ad ministeria Dei non vulgari more educatum. In huiusmodi precibus longas moras protrahentem animaduertens

*Ann. man-
di 2811.*

*Ante Christi
nat. 1153.*

*Ruth 4.
Bozus, Ruth
cognatum,
eam vt du-
cat horta-
tur.*

*Bozus ex
Ruth Obe-
dem Davidis
auū genuit.*

*1. Reg. 2.
Eli Pontifi-
cis filij Oph-
nes & Phi-
nees nescij.
Hedio &
Ruffinus
cap. 15. al. 12.*

*Anna Helca-
næ vxor li-
berosa Deo
petit.*

*In man-
di 2815.*

*Ante Christi
nat. 1146.*

FLAVII IOSEPHI

Anno mundi 2818.
Ante Christum nat. 1146.
Samuelem
Anna Helcanæ coniunx genuit.
1. Reg. 3.
Samueli Dei
Elis & filiorum poenam ostendit.
Hedio & Ruffinus Cap. 16.
1. Reg. 4.
Israelitarum
Talstini
quatuor milia trucidat.
An. mundi 2850.
Ante Christum nat. 1114.
Hebræi in aciem profecerunt Arcam fœderis.
Ophir & Phinees cū triginta milibus cadūt, & Arca in hostium potestatem deuenit.

tens Elis Pontifex, qui ante tabernaculum sedebat, tanquam parum sobriam iussit abire. quæ cum respondisset, aquam se potare, sed moestam quod liberis careat, precibus à Deo sterilitatis remedium petere, bono animo eam esse iussit pollicitus habituram ex Dei munificentia filium. tum demum hilaris ad maritum reuersa, cibus antè præ moerore fastiditis vsa est. in patriâ deinde reuersa, breui vterum parere cepit. mox ubi pariendi tempus aduenit enixa filium, Samueli nomen indidit. quasi dicas exoptatum à Deo. cumq; parentes gratias acturi Deo pro accepto filio, & sacrificaturi redissent, simulq; decimas ex more afferentes, mulier voti rea puerum Eli tradidit, Deo consecratum, Prophetamq; futurum. itaq; & comam alebat, & aqua tantum in potu utebatur, degebat. quæ circa fanum, cuius ministerijs educabatur. Helcanæ autem alij præterea filij ex Anna nati sunt, & filiarum tres. Porro Samuel exacto annoratis duodecimo Prophetâ agere cepit. Quadam enim nocte dormientem Deus nomine vocauit. tum ille ratus à Pontifice se vocari, accurrit ad eum. Quo negante à se vocatum, Deus idem tertio fecit. Tum Elis eum perspiciebat ait: Ego mi Samuel nunc quoq; , vt ante, filui, sed Deus te vocat. quapropter præsto esse te responde. Itaq; rursus Deo vocante, rogauit quid iuberet, paratum se ad ministeriū offerens. Tum Deus: quando, inquit, præsto es, audi imminere Israelitis cladem maiorem quam credibile est, & filios Elis ambos vna die perituros, & Sacerdotum meum migraturum in familiam Eleazarî. Elis enim plures fecit suos filios quam meum cultum, idq; ne cum ipsorum quidem commendo. hoc oraculum cum ab adiurato extorsisset Pontifex, alioqui se non contristaturo, certior iam expectationem exitij filiorum habuit. Samuelis autem gloria magis ac magis crescebat, omnes eius prædictiones veras euentu approbante. Per idem tempus Palæstini suscepta expeditione contra Israelitas, castra metati sunt apud urbem Amphecâ: & nemine ibi occurrente vltius processerunt. tandem congressi prælio, Hebræorum circiter quatuor millia peremerunt, reliquis trepide in castra compulsis. Quamobrem Hebræi periculum extremum instare putantes, mittunt ad pontificem atq; senatum, qui postulent Arcam in aciem proferri, vt eius præsentia freti hostem superent, ignari eum, qui lentitiam semel aduersum eos tulerat fore vt viaceretur, maiorem esse, quam Arcam, quæ propter ipsum erat veneranda. Venit igitur Arca in exercitum, & cum ea Pontificis filij, accepto à patre mandato, si amissa Arca viuere sustineant, ne vnquam in conspectum sibi veniant, quorum Phinees iam sacerdotioungebatur, patre propter senium honorem concedente. Vehementer autem Hebræis Arca animos addidit, victoriam in hac sitam existimantibus: contra hostes metuebant ne Arca Israelitis esset præsidio. attamen vtrorumq; expectationem euentus sefellit. Nam post conflictum sperata Hebræis victoria Palæstinis contigit: & quam cladem hi timuerant, eam Hebræi passi, cognouerunt frustra se in Arca fiduciam collocauisse. namque primo impetu in fugam sunt aucti, in qua triginta hominum millia sunt amissa, inter quos Pontificis filij ceciderunt & Arca quoque in hostium potestatem deuenit.

Quomodo Eli audita filiorum cede, & Arca amissione pronolatus de throno expirauerit.

An. mundi

2850. Ante Christ.

nat. 1114.

Ibidem.

Hanc cladem & Arce captiuitatem postquam in Siluntem Beniamin-
ra quidam iuuenis ægre seruatus è prælio renunciauit, tota vrbe re-
pleta luctu, Elis Pontifex, qui ad alteram portam sublimis in sella sede-
bat, audito ciulatu, suspicatus id quod res erat, noui aliquid mali suis
accidisse, iuuenem accersit, cumq; audisset euentum prælij, tam mili-
tum quam filiorum cladem satis æquo animo tulit, vt qui Deo prænun-
tiantes iam antè hæc præsciuerat. Solent enim longè grauius afficere
quæ præter expectationem accidunt. Vt verò etiam Arcam in hostium
potestatem factam cognouit, insperato malo ictus, & doloris impatiens,
prolapsus è throno exhalauit animam, vitæ anno nonagesimo octa-
uo, principatus quadragesimo. Eadem die Phineesis quoque alterius è
filiis vxor obiit, non valens superesse mariti infortunio. Reperit ea
filium septimestrem quidem, vitalem tamen, cui ob acceptam igno-
miniam loachabes fuit nomen, quam ea vox apud Hebræos significat.

Primus autem hic Elis ex Irhamari familia, qui fuit alter Aaronis filius,
Pontificatum obtinuit. nam antè in Eleazari familia fuit hoc Sacerdo-
tium, quod à patre per manus accipiebat. Ille enim Phineesi id tradi-
dit, quod mox filius & successor eius Abiezeres filio suo Boceia reli-
quit: ab hoc Ozis filius eius accepit: post quem Elis sacerdotio po-
titus est, de quo nunc loquimur: quod mansit eius ge-
neri vsque ad Solomonis tempora, quan-
do ad Eleazari familiam rur-
sum rediit.

*Eli audita
Arce amif-
sione expi-*

*loachabes v-
xor Ioacha-
ben parit &
moritur.*

*Eli Pontifi-
cis Genea-
logia & pro-
genies.*

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSEPHI
ANTIQVITATVM
IYDAICARVM LIBER
Sextus.

SVMMA CAPITVM LIBRI VI.
Antiquitatum Iudaicarum.

- I.** *Quomodo Palestini peste et fame coacti Arcam Hebraeorum remiserint.*
- II.** *Victoria Hebraeorum ductu Samuelis.*
- III.** *Quomodo Samuel deficientibus per aetatem viribus, rerum administrationem filio suo commiserit.*
- IIII.** *Quod populus offensus Samuelis filiorum moribus, Regem sibi dari postulauerit.*
- V.** *Saul inbente Deo Rex declaratur.*
- VI.** *Sauli victoria contra Ammanitas.*
- VII.** *Palestini Hebraeorum bello aggressi vincuntur.*
- VIII.** *Victoria Sauli contra Amalecitas.*
- IX.** *Samuel ad Davidem Regiam potestatem transfert.*
- X.** *Expeditione Palaestinarum contra Hebraeos.*
- XI.** *Singulare certamen David et Goliath, secutaq; Palaestinarum clades.*
- XII.** *Saulus Davidis fortitudinem admiratus, filiam ei in matrimonium collocat.*
- XIII.** *Quod Rex Davidi necem sit molitus.*
- XIIII.** *Quomodo David aliquoties insidias Regis aegre elapsus, beatamen eum in potestatem suam redactum interficere non sustinuerit.*
- XV.** *Hebraei a Palaestinis magno praelio vincuntur, in quo Saulus Rex una cum filio fortiter pugnans occubuit.*

Quomodo

Quomodo Palestini peste & fame coacti Arcam fœderis
Hebræi remiserint.

An. mundi

2850. An.
re Chr. nat.

2114.

DART A de Hebræis victoria, sacraq; Arca, quemad-
modum diximus, capta, Palestini cum ceteris spo-
liis Azotum eam referunt, & in fano Dei sui Dago-
nis inter donaria collocant. Sequenti verò die ma-
nè venientes, vt adorarent Deum suum, inuenerunt
eum è basi excidisse, & prouum prostratum ante Ar-
cam: quod ægrè ferentes, in pristinum locum eum
reponunt. cumq; sapius illuc accedentes, semper

1. Reg. 5.
Hedio &
Ruffi cap. 1.
Arca sacra à
Palestini in
fanu Dei sui
Dagonis de-
fertur.

prostratum & adorandum reperirent, stupor maximus ac perturba-
tio totum populum inuasit. postremo grauissima pestis Azotiorum vr-
bem atq; agrum adorta est. correpti enim dysenteria cruciabiliter mo-
riebantur, nonnulli interanea vitata morboq; corrosa euomebant. A-
ger verò totus scatebat muribus, qui omnia vastates, nec legeribus par-
cebant, nec ceteris fructibus. His calamitatibus Azotij pressi, nec va-
lentes amplius tolerare, intellexerunt Arcam in causa esse, & victo-
riam cum eiusmodi spoliis luctuosam sibi contigisse. miserunt igitur ad
Ascalonitas, postulantes, vt Arcam in ipsorum urbem transferrent: qui
non grauatum Azotiorum legationi annuentes, cupide Arcam ad se re-
ceperunt, moxq; eisdem, quibus illi, malis laborauerunt. Cum Arca
enim simul etiam calamitates sunt translata: itaque hinc quoque able-
gata est ad alios, sed ne apud illos quidem permansura. agitari enim eis-
dem pestibus, ad vicinas vrbes eam trans mittebant. atq; in hunc mo-
dum quinque Palestinorum vrbes peruagata est Arca, veluti tributum
per singulas poenam violata religionis exigens. Quæ defessa tot malis,
& aliis exemplum facta: ne Arcam reciperent talia hospitij præmia re-
ferentem, nihil superesse videbāt, quam vt bono aliquo modo à se eam
ablegarent: & cum conuenissent quinque ciuitatum Principes, Gittæ,
Accaronis, Ascalonis, Gaza & Azotij; dispiciebant quid facto opus esset.
Ac primum visum est remittendam esse Arcam ad suos, cuius captiuita-
tem Deus vleisceretur, quum tot mala simul cum ea regionem ingres-
sa homines & agros vastare non desinant. Nec defuerunt qui huic sen-
tentia contradicerent, negantes hæc imputanda captiui isti Arcæ: cu-
ius si tanta vis esset, aut si omnino Deo cara fuisset: nunquam illam in
diuersa religionis hominum manus deuenire permisisset: suadentesq;
vt hos casus æquo animo ferrent, & sic cogitarent, hæc omnia nō aliun-
de quàm à natura proeunire quæ & corporibus & terris & plantis & cæ-
teris potētia suæ subditis per certas temporum vices huiusmodi muta-
tiones ingenerare solet. Sed vicit sententia probata prudentia homi-
num, qui tunc aptiora ad propositū negotium censere videbantur. His
neq; remitti Arcam placuit, neq; retineri sed pro quinque ciuitatibus
quinq; statuas aureas dedicari Deo in testimonium gratitudinis, quod
eius fauore seruati essent ex ea peste quam humanis remediis euadere
fuerit impossibile: & totidem mures aureos addi illis similes qui agris
vastitatem intulerunt. His omnibus in loculum inclusis & super Arcam
impositis planstrum ei nouum fabricari: vacas deinde nuper enixas

Azoti pro-
pter Arcam
creptā hor-
ribiliter cru-
ciantur.
Mures Azotio-
rum agrū
vastant.

1. Reg. 6.

De Arca sa-
cra consul-
tatio.

Deliberatio
nis de Arca
sacra con-
clusio.

An. mundi
2851. Ante
Christ. nat.
1113.

plaustris subiungi, inclusis domi earum vitulis, ne sint impedimento tribus, & ut foetum desiderio magis properet. ipsas vero deduci in tri-
nium Arcam vehentes, atque ibi relinqui ut quaecunque velint viam
ineant. Et siquidem ad Hebraeorum regionem se venterint, ad eamque
perrexerint, credere Arcam fuisse calamitatum causam. sin alio desie-
xerint, retrahendas ex itinere, indubitato argumento nihil in hac ines-
se virium. hoc consilium omnibus calculis est approbatum, quod mox
opere sunt exsecuti: & paratis quæ diximus, productoque in triuū pla-
stro, ac ibi relicto, ipsi retrorsum discesserunt.

CAP. II.

Victoria Hebraeorum ductu Samuelis.

Ibidem.
Arca sacra
Bethsana per-
uenit.
Gratulatio
Bethsamita-
rum super
Arca sacra.
Ruffinus fo-
rit Deū per-
cussisse de
populo sep-
tuaginta vi-
ros, & quin-
quaginta
millia ple-
bis, ut est
1. Reg. 6.
2. Reg. 7.
Arca in Ca-
riathiarim
transfertur.

Hedio &
Ruffi. cap. 2.
Israelitarū
pœnitētia.

Samuelis ad
Israelitarū
oratio.

VAccis autem veram viam ingressis, & recta non aliter, quam si de-
ducerentur, tendentibus, princeps Palaestinorum sequebantur, cu-
pientes cognoscere quò peruenirent, & ubi plaustrum sisterent. Vicus
est quidam in tribu Iudæ, nomine Bethsana. huc postquam venerunt
vaccæ, tamen pulchram planitiem ante se haberent, ulterius tamen
non sunt progressi, sed ibi plaustrum statuerunt: ad quod spectaculum
à vicinis mox cum gratulatione est concursus. Cum enim esset aestas,
& fruges ex aruis comportarentur: ut viderunt Arcam præ gaudio mit-
tentes opus è manibus, ad plaustrum illud properabant. de inptam de-
inde Arcam, & vas quod statuas illas ac mures continebat, in petra qua-
dam quæ in campo exstabat, deposuerunt: & accitis victimis peractoque
sacrificio splendide epulati, plaustrum simul ac vaccas holocaustoma Deo
fecerunt. quo viso principes Palaestinorum retro ad suos sunt reuersi.
Cæterum indignatio Dei Bethsamitas inuasit, ex quibus septuaginta
occidit, quod, cum non essent sacerdotes, profanis manibus contrecta-
re Arcam sint ausi. quæ res latitiam vicinorū nouo luctu non nihil ob-
scurauit, eò magis quod suos non fatali morte, sed diuina visione ex-
tinctos desiderabant. quamobrem indignos se ducentes qui hospitium
Arcæ præberent, mittunt nuncios ad vniuersos Hebraeos, qui certiores
faciant de Arca à Palaistinis reddita. illi re cognita transferunt eam in
Cariathiarim, urbem vicinam Bethsamitis, atque ibi apud Aminadabum
quendam Leuitam, opinione religionis ac iustitiæ celebrem, in ædibus
eius collocant, idoneum sacrario locum existimantes ubi vir iustus habere
ret domicilium. cura Arcæ commissa est eius filiis, quæ per viginti an-
nos cum summa laude gesserunt. tot enim annos in Cariathiarim mansit,
quatuor solis mensibus apud Palaestinos detenta. Cumque populus toto
hoc vicinio votis & sacrificiis operam daret, magnamque religionem &
cultus diuini curam præ se ferret, propheta Samuel animaduertens eorum
promptitudine, putans se nactum occasionem adhortandi ad liberta-
tem, & bona quæ illam sequuntur, orationem & tempore accommodans
& negotio, verba in hanc ferme sententiam ad eos fecit: Viri Israelitæ,
quandoquidem nec hostis infestus esse desinit, & Deus vestris precibus
flexus propicius esse incipit, oportet non votis tantum libertatem ex-
petere, sed eò totis viribus incumbere, ut vel nunc tandem illa potius
contingat. Cauete ergo ne vestrismet moribus hac indigni reddamini,
sed pro se quisque colat iustitiam: expulsisque omnibus vitiis ex animo,
purgatæ

purgatas mentes ad Deum conuerſite, & in eius veneratione conſtan-
ter perſeuerate. hæc enim facientibus breui omnia bona venient, & in
primis nona libertas & victoria de hoſtibus: quæ neque armis, neque
robore corporum, neque copiatam multitudine conſequi licet. non e-
nim his rebus Deus præmia propoſuit, ſed probitati ac iuſtitia: qui ve-
ſtram expectationem non faller, mihi credite. Hanc adhortationem a-
lacris populus fauſtis acclamationibus excepit, promptum ſe offerens
ad omnia quæcunque Deus velit ac iubeat. Samuel autem edixit, vt
conuenirent in oppidum Maſphatim, quæ vox conſpicuum ſignificat.
ibi hauſta aqua libauerunt Deo, &, indiſto vnus diei ieiunio, publice
ſupplicatum eſt. Nec latuit Palæſtinos, Hebræos circa Maſphatim con-
gregari, ſed conſeſſim cum magno exercitu affuere, ſperantes ſe illos
nec opinos poſſe opprimere. quapropter trepidi ad Samuelem concur-
runt, conſilium dubijs rebus petentes, nihil diſſimulantes, non eſſe ſibi
ſatis vel virium, vel animi ad conſigendum cum tam potente hoſte, à
quo toties victi diſceſſiſſent: & libenter quieturos, ſi liceat, ne vltiò ſibi
perniciem accerſere videantur. conueniſſe ſe ad ſupplicationes & ſacri-
ficia, vt quæ ſacramento ad militiam adigerentur: nunc imparatis & in-
ermibus imminere hoſtem, vt nulla ſpes ſalutis ſuperſit, ni Deus à pro-
pheta exoratus periclitantes in tutelam accipiat. Ille iubet eos ſecuro
animo eſſe, neque enim auxilium Dei deſore. & maſtato agno lactante,
rogat Deum vt in ſe ſperantes protegat, & à vi Palæſtinarum tutos fa-
ciat: nève patiatur iam iterum ab eodem hoſte cladem accipere. hac vi-
ſtima egregiè litatum eſt, & Deus præſens ac propitiuſ inſignem victo-
riam annuit. Sed priuſquam totam flamma abſumeret, nondum ſacro
peracto, hoſtis in conſpectu aciem explicat, rein factam ſe habere pu-
tans, interceptis Iudæis imparatis ad pugnam, & tantum non inermi-
bus, vt qui non in hoc in eum locum conuenerant. At longè aliter acco-
pti ſunt quàm crederent, etiam ſi quis prædixiſſet. Primùm enim terra,
iubente Deo, ſub pedibus eorum intremuit, & vacillante veſtigio nuta-
bant, nonnulli etiam in improuiſos hiatus prolabebantur: deinde ful-
minibus crebris attoniti, & ignitis fulguribus oculos ac manus ſemi-
ſtulati, vt ne arma quidem retinere poſſent, in fuga ſpem totam pone-
bant. cum ſub tò Samuel in perturbatos irruit, caſiſque plurimis, reli-
quos vſque Corraos (id loco nomen eſt) perſequi non deſtitit & fixo i-
bi ſuæ victoriae fugaque hoſtium termino, qui trophæi vice eſſet, appel-
lauit eum Fortem, in ſignum donatæ à Deo contra hoſtem fortitudi-
nis: qui poſt hanc cladem nunquam bellum inſtaurare eſt auſus, ſed co-
hibente metu & accepti incommodi memoria intra fines ſuos ſe conti-
nuerunt: & inuerſis rerum vicibus, eorum ferocia in partes victoris
tranſiit. Nec his contentus Samuel crebris expeditionibus & mul-
tis caſibus eos vaſtauit, donec omninò ſuperbiam gentis
perdomaret. agrum etiam quem prælio victis Iudæis ab-
ſtulerant, quam latè inter Gittam & Accaronem
patet, armis recepit. Reliqui verò Cha-
nanei pacem eo tempore cum
Iſraelitis habebant.

An. mundi
2871.

Ante Chri-
ſt. 1093.

Samuel ad
ſalutem pe-
nitentiæ ad-
hortatio.

Ieiunium, p-
ces, & ſupp-
catio Iſrac-
litarum in
Maſphatim.

Quæ hoſti
potiſſimū in
militia op-
ponenda.

Samuel po-
pulum con-
ſolatur.

Sacrificiū &
precatio Sa-
muelis.

Victima cor-
leſti flamma
abſumpta,
auxilij diui-
ni indicium.

Horredus in
hoſtium acie-
terremorus.
Samuelis de
hoſtibus vi-
ctoria.

Iudæorum
agrū armis
Samuel re-
uperat.

FLAVII IOSEPHI

CAP. III.

An. mundi

2871.

Ante Chri.

Nat. 1093.

Samuel leges, & iuridicos conven-
tus p. vrbes instituit.

Hedio & Rufin. Cap. 3.

1. Reg. 8.

Samuel filijs suis, Iohel & Abie principatum & Reip. curam tradit.

Exemplum non semper patribus similes nasci filios.

Quomodo Samuel deficientibus per etatem viribus, rerum administrationem filijs suis commiserit.

Rebus autem populi compositis, & iuridicis conventibus per certas vrbes institutis, Samuel singulis annis bis eas obibat, & iura reddere: multoque tempore hanc precipuam curam habuit, vt patrijs legibus Respublica administraretur. Deinde senio grauante, vt consuetis munij sufficere non posset, filijs suis principatum & curam Reipub. tradidit: quorum seniori Iohel, iuniori Abia, nomen erat: mandauitque vt alter in Bethelis, alter in Bersabe ius diceret, partito populo, & sua cuique iudici parte attributa. In his manifestum exemplum exhibitum est, non semper patribus similes nasci filios, sed interdum ex malis bonos, sicut tunc contra ex bono mali progeneri sunt. Relictis enim patribus institutis diuersissimam viam ingressi, muneribus corrupti iustitiam opprimebant, soluti que in luxum ac delicias, tum Dei voluntatem tum patris contemnebant, cui nihil magis erat cordi, quam vt in populo iustitia vigeret quam maxime.

CAP. IIII.

Quomodo populus offensus Samuelis filiorum moribus, Regem sibi dari postulauerit.

POPULUS autem videns Rempub. cura & diligentia prophetae optimè constitutam, labefactari per filiorum eius impotentiam, vehementer offensus ad patrem concursum fecit, qui tum habitabat in vrbe Ramatha: & commemoratis filiorum eius iniquitatibus, quodque ipse iam senio debilis, more solito praesse administrationi rerum non posset, obnixè precabatur, vt Regem aliquem declararet, qui toti genti cum Imperio praesit, & à Palæstinis illatz toties iniuriaz poenas debitas exigat. Hæc populi voluntas vehementer Samuelem contristauit, qui propter innatam iustitiam non amabat regiam potestatem vt nimiam. Valde enim optimatum gubernatione delectabatur, non aliam ad felicitatem populi conducibiliorem existimans. adeoque res hæc hominem sollicitum habuit, vt nec cibum nec somnum præ cura caperet, sed per totam noctem se in lecto versaret, multa interim animo volutans. Sic affecto Deus se videndum præbuit, consolatus eum, ne postulata populi ægrè ferat: dicens non tam ad ipsum pertinere hanc contumeliam, quam ad se, quem nolint sibi solum esse Regem: idque moliri cepisse iam inde, ex quo primum ope sua ex Ægypto sunt educti, verum non multò post futurum est, inquit, vt eos consilij huius serò poeniteat, quando nec factum infectum esse poterit, & ipsi suam erga me æquè ac te ingratitudinem damnabunt. Nunc iubeo te eis creare Regem, quem ego designaui: idque prius quam facias, præmonebis quantum malorum sibi vitro adsciscant, protestaberisque eos, te inuito, ad mutationem status in deterius properare. His auditis Samuel, manè conuocatis Iudæis, declarauit.

declaraturum se illis Regem promisit, addens velle se prius indicare, quæ erunt sub Regibus ferenda, & in quantis incommoditatibus erit viuendum. Scitote ergo primum, quod à vobis abstrahent vestros liberos, & alios aurigas sibi facient, alios equites & satellites, & cursores, & tribunos ac centuriones: & alios item opifices, armorum suorum ac curruum, aliorumque instrumentorum fabros: præterea villicos agrorum suorum & aratores, & vinearum fossiores: & nihil est quod non cogentur facere more mancipiorum quæ pecunia parantur. Filias quoque vestras facient sibi vnguentarias, & culinarias, & panificas: & ad alia ministeria compellent, quæ ancillæ necessario verberum formidine obeunt. possessiones etiã vestras vobis ablatas eunuchis suis & satellitibus donabunt, & pecorum greges vnicuius è suis largientur, & vt compendio dicam, seruietis vnà cum omnibus vestris Regi, non secus atque domestici eorum famuli. cumque hæc omnia patiëmini, veniet vobis in mentem huius meæ prædictionis, & poenitentia tacti supplices Dei miserationem implorabitis, vt vos à Regibus liberet. verum ille non admittet eas preces, sed repulso sinet dare poenas inconsultæ temeritatis. His præmonitionibus multitudo erat surda, nec à proposito dimoueri poterat, contemptis omnibus quæ Samuel in rem eorum afferebat: sed vrgebat obstinatè, vt missa futuri cura Regem crearet: quandoquidem nulli Regis ductu vindicare se de inimicis gentibus non valerent: nec esse absurdum, si, cum finitimi omnes regnentur, & ipsi eandem Reipub formam accipiant. Samuel verò videns se prædictionibus suis parum proficere, sed pertinaciter eos in sententia manere: Nunc, inquit, abite domum quisque suam, & cum tempus erit accersam vos, quam primum cognouero, quem vobis Regem Deus dare velit.

C A P. V.

Saulus iubente Deo Rex declaratur.

ERat quidã ex tribu Beniamitide, vir benè natus & laudatis moribus, nomine Cis. huic erat filius, nomine Saul, egregia tũ statura, tũ specie, quibus respondebat & animus. Hic Cis cum eximias asinas, quibus præ cæteris iumentis delectabatur, à reliquo grege aberrantes amisisset, filium cum vno famulo ad eas quærendas misit. qui cum perlustrata sua tribu eas non inuenisset, ad alias venit: & cum nusquam comparerent, decreuit redire, ne patri solitudinis causa fieret. & dum non longè à Ramatha oppido iter faciunt, famulo admonente habitare ibi prophetam veridicum, eumque omnino consulendum esse: sic enim scituros quid actum esset de asinis: respondit, nihil se habere quod mercedem diuinationis daret. iam enim viaticum esse consumptum. & dicente famulo, superesse quadrantem sicti, eumque dari posse, nesciebant enim prophetam mercedes non accipere, itum est ad illum: inuentisque circa portam virginibus aequatum euntibus, interrogant vbinam sit prophetae domicilium. quæ indicatis ædibus, iubent properare prius quam eat ad cœnam. præbere enim eum epulum, & nihil esse in mora, nisi vt ille primus accubaret. Samuel aut hac ipsa de causa conuiuas vocauerat. nam pridie cum per totam diẽ precatus esset Deum vt certiorẽ se redderet, quẽ creaturus esset Regẽ, in crastinũ se illud facturũ pollicitus

An. mundi 2871.

An. Christi nat. 1093.

Samuel iherosolymis in comoda sub Regibus ferenda indicat.

Populus in proposito creandi Regis, pertinaciter perseuerat.

An. mundi 2880. An. Christi nat. 1084.

1. Reg. 9. Saulus asinas amissas quaerit. Saul Samuelis domiciliũ ubi nã sit interrogat. Samuel Deum quem creaturus esset Regem, certiorẽ reddidit.

FLAVII IOSEPHI

An mnn- di 2880. Ante Chri. nat. 1084. Samuel Saulus accedit. Saulo Samuel Regiam dignitatē annunciat. Samuel Saulum ad conuiuium deducit.

1. Reg. 10. Saulum Samuel in Rege vng. 6.

Samuel Sauli in itinere nunciat Saulum ad Rachelis monumētū, vbi occurreret tibi q nunciet inuentas esse a-
cuentura, vt finas. Inde progressus ad oppidū Gabatha, in cœtum prophetarum inci-
pius verbis des: & correptus diuino spiritu, vnā cum illis prophetabis, vt quorū
fidē habeat, hāc viderint, attoniti miraculo dicant, vnde hāc felicitas Cisi filio? his
prædicat. signis visis certo scito Deum esse tecū: & saluta patrē tuum & cognatos.
Venies aut Galgala, me accersente, vt pro his Deo pacificas hostias im-
molemus. His prædictis dimisit iuuenē: & quicquid prædictū est occurrit
ei in hoc itinere. Postquā aut domū rediit, pconante cognato suo Abo-
naro, quē p̄ ceteris diligebat, quomodo successisset peregrinatio, nihil
illū celauit, ne hoc quidē q apud prophetā fuisset, & ex eo cognouisset
inuentas esse asinas. de regno tantum tacuit, ne ea res vel credita ianu-
diā, vel non credita vanitatis opinionē ei contraheret. quāuis enim & a-
micus esset & cognatus, tutius tamen ac consultius arbitratus est silen-
tium, reputans credo humanæ naturæ infirmitatem, q nemo constans
in amore, sed etiam si manifesto diuino suffragio felicitas contingat ta-
men alios sibi præferri iniquē & inuidē ferunt. Porro Samuel populum
in oppidum Masphatim conuocat, & cum frequentes adesse videret, in
hanc sententiam alloquitur. Hāc iussit me dominus suo nomine ad vos
pferre. Ego vos in libertatem vindicaui, primum Ægyptiorum seruos,
deinde à vicinis Regibus toties victos ac subiugatos. pro quibus benefi-
cijs hanc mihi gratiam reponitis, quod abrogato mihi quantum in vo-
bis est imperio, quasi nesciatis vtilissimum esse hominī à Deo regi, v-
num ē vestro numero digniorem existimatis, qui vobis præsit: qui sub-
ditis tanquam pecudibus pro sua libidine vtens, quidlibet in quemuis
lucere sibi velit. non enim hæc p̄t, vt homo erga hominem sic affectus
sit.

quemadmodum ego erga à meipso conditum. Eia quando plus apud vos potest temerarius animi imperus quàm vel religio vel beneficiorum memoria, digeratur multitudo per tribus & familias, & fiat sortitio. Quo facto Beniamitica tribus fors exijt. dein familiarum nominibus in urnam coniectis, Metri familie fors obuenit, postremo cum viritim sortitio fieret, Saulo Cisi filio regnum sortito obtigit. Iuuenis verò qui hoc præsciebat, abdiderat se, videri volens inuitus ad regnũ accedere. Tanta fuit prædictus modestia simul & temperantia, vt cum pleriq; vel modica felicitate potiti vix sui prælericia sint compotes, & omnibus se ob oculos ingerant: hic tot populorum Rex declaratus ac dominus, non modo non ostentaret se, verum etiam è subditorum conspectu subduceret, vt non absq; negotio posset inueniri. cumq; nusquam comparere Saulo omnes essent solliciti, hæsitantes quidnam fieri oporteat, propheta precibus Deum appellat, vt latebras indicet, desideratumq; iuuenem exhibere dignetur. quod vbi impetratum est, mittit qui eum adducant: & postquam venit, in medio populi iuuenem statuit vniuersis conspicuum, vt qui humeris tenus supra omnes excelleret, & ipsa statura maiestatem regiam præ se ferret. Tum propheta: Hunc vobis Deus dat Regem. contemplantini quantum omnibus præminet, & quàm sit hoc honore dignus. Cumq; populus acclamasset, Vinat Rex: propheta conscripsit in libro omnibus quæ illis sub regia dominatione erant euentura, recitauit ea populo Rege præsentem, & librum in tabernaculum Dei reposit, vt esset apud posteros prædictionis suæ monumentum. His ita perfectis, dimissoq; populo, ipse reuersus est Ramatha in patriam. Saulum verò, in natale oppidum Gabatha redeuntem multi boni viri comitabantur, vt nouo Regi debitum officium præstantes. Sed plures mali & factam hoc eorum vitio vertebant, & ipsi contempto Rege nullis vel muneribus vel obsequij gratiam eius demereri conabantur. Mense autem post acceptum regnum elapso, exortum contra Naasen Ammanitarum Regem bellum apud omnes ex æquo auctoritatem illi parauit. Hic enim diu Iudæis ultra Iordanem habitantibus infestus, postremo cum magno & forti exercitu regionem ingressus, vrbes eorum subiugare cœpit: nec contentus libertatem in præsens abstulisse, vt omnem rebelandi materiam in futurum adimeret, tam vltro deditis, quàm vi subactis dextrum oculum eruebat: vt quoniam scutum sinistro prospectum negat, omnino inutiles bello fierent. hoc modo tractatis trans amnem incolentibus in Galadenam exercitum duxit: & castrametatus ad primariam regionis urbem, cui nomen est Iabes, oratores eò misit, qui condiciones offerrent, vt aut deditione facta dextris oculis orbentur vt alij: aut interuentionem hominum & oppidorum excidium expectent. eligerent ipsi vtrum mallent, parvam corporis particulam decidere, an in omnium facultatum simul & vitæ discrimen venire. Tam anticipiti optione territi Galadeni, nec hostile responsum dare ausi sunt, nec pactatum: sed inducias septem dierum petierunt, vt missis ad consanguineos nuncijs postularent auxilium. & si impetratum fuerit, bellum gerant. sin minus, promittebant se deditionem facturos quacumq; conditione hosti liberet. Naases autem qui Galadenos contemnebat, non grauatim inducias dedit, permissis vndecumq; supplicas implorante. qui euestigio per omnes Israëlitarum vrbes nuncios dimiserunt, significantes se minis Naasis in extremam desperationem adductos. sed

quocumq;

An. mundi
2880. *Ante*
Christum
nat. 1084.
Per tribus & familias sortitio.
Sauli modestia & temperantia in regno suscipiendo.
Saulus è subditorum conspectu sese subducit.
Saul procera statura.
Saul Rex à populo declaratur.

Saulum quidam comitantur, quidam verò contemnunt.
Hedio & Ruffinus
Cap. 5.
1. Reg. 11.
Sauli contra Ammanitas bellum.

Naas Ammanitarum Rex Galadenis iniustas condiciones pacis offert.
Galadenorum ad Israelitas legatio.

FLAVII IOSEPHI

An. man. quocunq; illi venirent tantundem merus quantum mœroris afferebat;
2880. An vt nemo se mouere auderet. ceterum cum ad regiam quoq; venissent,
te Christum & ibi etiam populus sicut in alijs oppidis afficeretur, nil aliud quam
Mat. 1084. mœrens. Saulus rure domum reuertens, & animaduersa mœstitia po-
Saul labe- puli, scitatus satim saluæ res essent, & quæ noua causa tristitiæ: ex nun-
is auxilium cijs omnia cognouit. mox percitus diuino afflatu, ire eos iubet, & labe-
promittit. senis referre, se tertia die venturum auxilio, & ante solem exortum ho-
 stes profligaturum, vt exoriens Ammonitas fusos ac fugatos, miseros
 verò ciues periculo exemptos inspiciat. atq; his mandatis, aliquot ex
 eis retinuit, quibus itineris ducibus vti decreuerat.

C A P. V I.

Sauli victoria contra Ammanitas.

Sauli ad bel- **V**olens autem pœnæ formidine populum ad Ammaniticum bellum
lum man- excitare. quò celerius conueniret, boum, qui fortè ab opere venie-
datum & se- bant, nervos succidit, idem passuros minatus qui postridie cum armita
ria adhorta- ad Iordanem nò afforent, secuturi quocunq; ipse ac propheta duceret.
tio. Eo metu factum est, vt, cum omnes ad præfinitum tempus præsto essent,
2 Reg. 12. recensitis apud Balam oppidū copijs inuenirentur septingenta millia
 cõfluxisse, absq; tribu Iudæ: quæ sola armauit LXX millia. Transgressus
Decē Schœ- dein Iordanem & decem schœnorum spatium nocte vna emensus, ante
ni 37. millia- solis ortum, quò destinarat, peruenit: & diuiso trifariam exercitu, va-
ria Italica diquaq; hostem nihil tale expectantem aggreditur: & acriter pugnan-
 do, ingenti strage edita, inter ceteros Naasen Regem occidit. Hæc victo-
constituunt. ria Sauli nomen apud omnes Hebræos inclytū reddidit, fama longè la-
Saul Amma- teq; fortitudinem viri celebrante. Si qui enim erant qui prius eum cõ-
nitæ & Naas- temnerent, tunc mutata in diuersum opinione nullo non honore di-
sen Regem gnūm prædicabant. nam non contentus labe senos seruasse, in Amma-
occidit. nitæ regionem irruptione facta totam vastauit, & ditato ex præda
Saul nomen exercitu, gloriøsè domum reuersus est. Populus verò nimio gaudio ge-
sum a pud stiens, placebat sibi quòd talem Regem esset nactus, & illis, qui inutile
omnes He- fore dixerant, insultabat, rogitans vbi nunc essent isti contemptores, &
bræos incly- ad supplicium eos deprecens. & alia multa iactabat, vt solet multitudo,
tum reddit. quories in aliqua felicitate constituta contra autorum aduersarios iri-
Saul lauda- ratur. Saulus interea studium quidem ac beneuolentiam eorum collau-
tur à popu- dabat, sed iureiurando affirmavit non passurum, vt quisquam è consan-
lo. guinea multitudine tam festo die rapiatur ad supplicium. Periniquum
Sauli contra enim esse victoriam à Deo datā ciuili sanguine pollueri: sed magis de-
aduersarios cere vt positis odijs diem epulis ac hilaritate transigāt. Posthæc, Samue-
lenitas. le monente opus esse alteris comitijs, per quæ Saulo rata fiat regni pos-
 sessio, conuentus sit apud oppidum Galgala ibi rursus inspectante to-
Saulum Sa- ta multitudine propheta vixit Saulum sacro oleo, atq; iterum Regem
muel iterū consalutari fecit. Ita factum est, vt mutato Reip. statu, regia dominatio
ungit in introduceretur. Sub Mose enim & discipulo eius Iesu, qui tum exercitui
Galgala. cum imperio præfuit, optimates rem administrabant. post cuius mortē
Distinctio octodecim an. populus sine summo magistratu vixit: deinde rursus ad
gubernatio- pristinam regiminis formā redierunt, qui belli gerendi scientia & for-
nis in popu- titudine præcelleret, supremum iudicem constituendo. quam ob rē to-
lo Israeliti- tum hoc tempus, quo talis status durauit, appellauerunt Iudicū. Samuel
eo. autem

antem propheta, priusquam comitis dissoluerentur, sic est allocutus populum: Adiuro vos per maximum Deum, qui vobis optimos illos fratres Moſem & Aaronem miſit, & patres veſtros ex Ægypto eduxit, ut abſq; pudore ac metu omnivæ affectu alio, liberè dicatis, num quid contra ius & æquum fecerim, vel proprii lucri cupiditate, vel in alterius cuiusquam gratiâ. Coarguite me, ſi cuius vitulum aut ovem, aut aliud quid tale acceperim tamen huiusmodi munuscula, quæ in quotidianum vitium cedunt, ab ultro dantibus ſumere, vitio verti non ſoleat: aut ſi cuius iumento ad meas neceſſitates uſus ſum. in his & ſimilibus, ſi quem offendi, nunc Rege præſente dicite. Acclamatum eſt vno ore, nihil tale eum feciſſe, ſed ſanctè & iuſtè principatum geſſiſſe. Tum ille, Gaudeo nullas eſſe veſtras de me querelas, at ego habeo non nihil quod cõquerar, ſi vera loqui licet: quæ tamen iniuria magis ad Deum attinet, quem certè hoc factò valde offendiſtis, quòd alium Regem popoſciſtis, oportebat enim vos meminiſſe, quòd avus veſter Iacobus, LXX. ſolis hominibus veſtri generis comitatus, fame coactus in Ægyptũ deuenit. Cumq; ibi in multa millia propagata eſſet eius progenies, eaq; graui & contumelioſa ſervitute ab Ægyptijs premeretur, inuocantibus veſtris patribus, abſq; vilo Rege Deus tantam multitudinem eripuit, miſſis in hoc Moſe & Aaron fratribus: qui vos in hanc terram induxerunt, quã nunc poſſidetis, & tamen poſt talia beneficia non ſemel prodidiſtis verã pietatem ac religionem. Nihilominus ſubiugatos ab hoſtibus liberauit, dũ eius ope viciſtis primum Aſſyriorum potentiam, deinde Ammanitarũ ac Moabitarum, & poſtremo Palæſtinos. atq; hæc omnia confeciſtis nõ Regum auſpicijs, ſed ductu Iephtæ & Gedeonis. Quæ igitur dementia vos impulit, ut detrectantes imperium Dei, ſub Rege eſſe malletis? Geſſiſti tamen vobis morem, eo declarato, quem ipſe elegit. Ut autem manifeſte ſciatis, Deum vobis iratum, nec ei placere in regnum verſam veſtram Rempublicam, dabo evidens ſignũ diuinitus. Qualem enim nõquam quiſquam, æſtatis medio, vidit in hac regione tempeſtatem, talẽ nunc impetrabo à Deo, quæ verbis meis fidem aſtruat. Vix ea fatus erat, cum tanta vis tonitruum ac fulgurum & grandinis ingruit, ut attoniti, extremaq; timentes faterentur ſe peccaſſe, & per inſcitiam in hunc errorem prolapſos, rogarentq; Prophetam, ut paterno affectu eos cõplexus, in gratiam Dei placati reponeret, & quemadmodum aliorum antea, huius quoq; peccati veniam impetraret. pollicitus eſt ille rogaturũ ſe pro eis Deum, & exoraturum: ſimulq; conſilium dedit, ut probi ac iuſti eſſe perpetuò ſtuderent, nec vnquam obliuiſcerentur, in quantas clades & calamitates, ob neglectum virtutis, inciſſent: meminiſſent præterea prodigiorum Dei legumq; per Moſem latarum, ſi caram haberent, vel ſuam ipſorum vel Regis incolumitatem. quòd ſi hæc negligerent, prædixit grauem vltionem tam ipſis, quàm Regi non deſore. atque ita denuò confirmato in regno Saulo, conuentum miſſum fecit.

An. mndi
2880. Ante
Chriſtum
nat. 1084.
Samuel innocentiam
ſuam populo
teſtatam
facit.
Samuel populo
peccato
& ingrati-
tudinẽ ex-
probrat.

Seuã tempeſ-
tas diuini-
tus Iſraeliti-
immiſſa.

Adhortatio
ad conſide-
rationem
auxilij & bo-
neſcij Dei
Iſraelitis ex-
hibiti.

C A P. VII.

Palæſtini Hebræos bello aggreſſi vincuntur.

REx autem delectu habito, conſcriptisq; tribus millibus, duo millia ſibi voluit eſſe ſatellitium, cum quibus ad habitandũ Bethela ſe cõtulit:

Hedio &
Ruſinus
Cap. 6.

An. m. d. n.
280. An
ze Christum
2. 1. 1084.

1. Reg. 13.
Saul tunc mil
lia tibi & Io
nathæ filio
faciliter cō
fessit.
Saul Palæsti
norum ca
strum expu
gnat.
Palæstini in
Iherosolimam
signa mouēt.
Israelitæ ho
stium copiis
terrentur.

Saul contra
Dei manda
tum & Sa
muelis vo
luntatem
victimas ad
altare offert.
Samuel Re
gem Saul
accusat.

Medio &
Rufinus
Galgala.

Palæstini
Hebræorum
regionem
populantur.
1. Reg. 14.
Jonathas cū
armigero clā
hostium ca
stra ingre
ditur.

Reliquos Ionathæ filij satellites esse iussit, quæ misit in Gabā. Ille vero expugnauit castrum quoddam Palæstinorum nō longè inde distans. Qui enim Gabā tenebant, per domitis Iudæis arma ademerunt, & occupatis opportunis locis prædijs ea communierunt, & omni prorsus ferri vñ eis interdixerunt. quamobrem si quando agricolis opus esset aliquo ferramento, puta vomere aut ligone, aut alio ad colendū agrum necessario, à Palæstinis instrumentum erat petendum. Vt verò audierunt expugnatum castrum, indignati & non ferendā contumeliā didicistis, armant contra Iudæos trecenta millia peditum, currum triginta millia, equitum sex milia: & castra metati sunt ad oppidum Machmam. His cognitis Rex Saulus profectus est Galgala: & dimissis præconibus per totam ditionem, edicit, vt, qui saluam vult libertatem populi, contra Palæstinos arma capiat: dissimulans interim eorum potentiam, & negans tales esse, vt timeri debeant. sed vbi certò compertum est, maximum esse hostium numerum, metus omnes Sauli subditos occupat: & pars in speluncas, ac loca subterranea se abdunt, plures vero contra Iordanem fugiunt, quæ regio à Gadis & Rubeli tribubus tenebatur. Saulus autem accersit Prophetam, vt de communi consilio res geratur. Ille renunciat, debere eum eodem loco manentem comparare victimas: se enim post septem dies venturum, vt, immolatis comparare victimis, cum hoste prælio decernatur. at ille expectauit quidem sabbatum Prophetam iusserat, sed non per omnia fuit obediens. Cum enim cunctas, Prophetam cerneret, & se paulatim à militibus deserui, immolatus ad altare obtulit. Cumq; nunciatum esset, Prophetam aduentare, honoris causa obuiam ei prodijt. Ille malè factum dixit, quod neglectis suis mandatis, se absente preces & sacrificia, quæ Dei voluntate faciendæ erant pro populo, temerè occupasset. Saulo verò excusante, expectasse se ad statutum dierum numerum: sed cum milites, audito hostem reliqua Machma perere Galgala, metu se desererent, necessitate cogente, properasse ad sacrificium: Consultius, inquit Prophetam, fecisses, si mihi paruisses, & præ nimia testinatione Deum, cuius ego mendis interpres regni, & posteris successionem parare poteras. Ita Samuel offensus Regis facto domum est reuersus. Saulus autem cum sexcentis tantum militibus & Ionathæ filio venit in urbem Gabāonem. horum maior pars non erat armis instructa, quod ea regio nec ferrum haberet, nec armorum fabros: quod cura Palæstinorum cautum fuisse diximus. hi diuisam trisariam exercitu, per totidem vias regionem Hebræorum ingressi omnia populabantur, spectante Saulo Rege cum filio, nec valente prohibere hostem, propter suorum paucitatem. Occupauerant enim collem quendam cum Pontifice Achia, qui fuit vnus ex Elis Pontificis posteris, & viuentes suorum res impunè agi & ferri, grauiter angebantur, quod in se nihil esset præsidij. Filius vero Saulis cum armigero suo cōspuat, vt clām ingressi castra hostium tumultum aliquem & trepidationem in eis excitarent: & famulo omnem operam in quemuis euentum pollicente, etiam si mori oporteat, soli à colle descendentes versus hostium castra iter faciunt. ea sita erant in loco prærupto, qui tribus angulis in longum excurrerat, rupe circumquaq; cincta, ceu munimento contra insultus hostium. Quapropter negligentius custodiebatur, quia propter naturam loci non solum ascendere, sed ne accedere quidem tutum

tutum videbatur. Ergo postquam eò accesserunt, Ionathas confortabat armigerum ad hostem aggrediendum. Si nos, inquit, viderint, insistentq; ascendere, omen victoriæ accipiendum est: quod si tacuerint, neq; nos vocauerint, reuertamur. Cumq; propius ad hostilia castra accederent appetente iam die, Palæstini vbi hoc videntur inter se dicebant: ex antris & cuniculis prorupunt Hebræi. deinde Ionathas cum armigero inclamabant, Venite huc daturi pœnas audaciæ. Quam vocem Sauli filius cupide arripens, vt indubitatum omen victoriæ, tunc quidem recessit è loco in quo conspecti fuerant. sed ex alia parte ad rupem accedentes propter situm incustoditam, magno labore difficultate loci superata euaserunt ad hostem. aggressiq; sopitos viginti ex his interfecerunt, & totum exercitum stupore ac consternatione repleuerunt: quosdam trahere vt abiectis armis in fugam se darent. pleriq; verò non noscitant inter se, quòd ex multis gentibus conflati essent, pro hostibus se inuicem inuadebant: & cum non putarent duos tantum Hebræos in castra penetrasse, mutuo Marte cadebant. quidam metu vulnerum in præcipitia aut ipsi ruebant, aut, vt sit in turba tumultuante, alij ab alijs protrudebantur. Cumq; renunciatum esset Regi per speculatores tumultum esse in castris Palæstinorum, interrogauit Saulus, num aliquis è suis abesset: & audito filium cum armigero abesse, iubet Pontificem sumpto Sacerdotali habitu de futuris vaticinari. Quo respondente victoriam Deum & hostium cladem promittere: ducit militem in Palæstinos, & perturbatos adoritur, iam ante ipsos inter se depugnantes. quo audito, qui antè in speluncas & subterranea se abdiderant, & ipsi prorumpentes militibus Sauli se agglomerant. iamq; ad decem millia creuerant, hostemq; tota ea regione palantem insectabantur. ibi Rex siue nimio gaudio patrum sui compos, quòd difficile sit eximiam felicitatem moderato animo ferre, siue per inscitiam, dignum quiddam reprehensione admisit. Volens enim meritis pœnas à Palæstinis ad satietatem repetere, diris deuouit eum, quicumq; intermissa cæde, ante noctem cibum caperet, nolens ante tenebras insequendi & cædendi finem facere. Paulo post cum delati essent ad quandam syluam Ephrazmiticæ tribus refectam apibus, filius Sauli, qui non exaudiuerat patris imprecationes, easq; consensu populi ratas habitas, fauè fortè nactus expressum inde mel edebat: & monitus, quòd pater additis execrationibus, interdixisset, ne quisquam cibum ante solis occasum sumeret, edere quidem desistit: negauit tamen rectè id à patre factum maiore enim vi & alacritate hostem persecuturos fuisse, si corpora cibo recreauissent, & longè plures secuturos fuisse ac trucidaturos. Itaq; casis Palæstinorum multis millibus, sub vesperam demum eorum castra diuipiunt: & inter cetera prædam, magna pecuniarum copia reperta, mastant, carnibusq; nondum à cruore purgatis vescuntur: quod è vestigio Regi à scribis renunciatum est, vulgus militum in Deum peccare, & carnes etiam tum cruentas coquere ac edere. Tum Saulus iubet saxum grande in medium prouolui: edicitque, vt super illud pecudes ingulcent, neue carnes cum sanguine comedant: quia factum hoc Deo displicet. cui edicto cum omnes parerent, statuit ibi altare, & impositis victimis holocausta Deo incendit: idq; altare omnium primum à Saulo exstructum est. cumque eadem nocte, priusquam vires & animos resumerent, hostium reliquias vellet conficere, & miles haud grauatum imperata faceret, magnam præ se ferens alacritatem,

*An. mundi**12880.**Ante Christi**sum nat.**1084.**Ionathas in**exercitu**cidat, reli-**qui se inui-**cem inuadunt**& dant se in**fugam.**Hedio &**Rufinus**cap. 7.**Saul tumultu**esse in ca-**stris Palæsti-**norum cer-**tior factus,**eos adori-**tur.**Sauli edictum**quod Iona-**thas inscius**violat.**Carnibus**cruentis He-**bræi vescun-**tur.*

FLAVII IOSEPHI

*An. man.
di 2880.*

*Ante Chri.
stum nat.*

1084.

*Saul per for-
tes causam
irati Dei per-
quisit.*

*Saulus pro-
prium filium
mori paratū
interficere
conatur.*

*Israelitæ Io-
nathan ira-
te patri eri-
piunt.*

*Oba siue So-
ba.*

*Saul semper
victor.*

lacrimitate, accito Pontifice, iubet eum diuinam super hoc voluntatem
quærere, an sibi reliquum hostilem exercitum delere permittatur. Pon-
tifice verò negante Deum responsum velle reddere non temere est,
inquit Rex. hoc Dei silentium, qui ante hac vltro solebat, quid facto es-
set opus, consulere: sed oportet aliquod latens in nobis peccatum esse,
quo offensus tacet. Sed iuro per eum ipsum, quòd etiam si filius meus
Ionathas peccatum id commisisset, vt Deum placem, capitis pœnam ab
eo exigam, non secus, quàm si de quouis, nihil ad cognationem meam
pertinente, supplicium sumendum sit: tum acclamante multitudine, vt
hac faciat, vniuersos confestim in vnum locum statuit: & ipse cum filio
seorsum stans, sorte deprehensus quis in culpa sit, eumque fors Iona-
than indicaret, interrogat quid fecisset, & cuius peccati sibi esset con-
scius. tum ille. Equidem pater, nihil aliud scio, nisi quòd heri dum ho-
stem persequor, edicti tui nescius de tuo degustauit. Saulus verò iurat
se eum occisurum, pluris, quàm genus aut naturam aut effectus, iustu-
randum faciès. Ille ne præsenti quidem periculo territus, magno ac ge-
neroso animo se præbuit. Nihil, inquit, deprecor pater. Libenter enim
hanc mortem fero, quæ te religione soluat, dum prius tam magnificam
victoriam videre contigit. maximum enim mihi fuerit solatium, Pala-
stinorum insolentiam ab Hebræis esse perdomitam. Hac iuuenis indo-
le omnis multitudo ad dolorem & miserationem flexa est, iurantq; non
laturos se, vt occidatur Ionathas auctor tam luculentæ victoriæ. atq; ita
iuuenem irato patri eripiunt, & vota Deo faciunt, vt ipsum immunem
à peccato faciat. Saulus victor domum reuertitur, caelis circiter sexaginti
ta millibus hostium. Feliciter deinde regnavit, & contra finitimos Am-
manitas & Moabitas, Palæstinosq; & Idumaos ac Amalecitas, & Regem
Obæ multas res gessit prosperè. Habuit autem liberos mares tres, Iona-
tham, Iesum, Melchisum. Filie fuerunt ei Merob & Michael. Copiarum
imperium dedit patrueli Abenaro. Is Neri fuit filius. Nerus verò & Cis
Sauli pater germani fuere Abeliæ filij. Abundabat autem & equitate
& curribus, & cum quocunq; hoste congressus semper victor reuer-
batur, ita vt Hebræorum res ad felicem statum perduxerit, & potentiam
eorum in tantum auxerit, vt omnibus finitimis essent formidabiles. ex
inuentutis verò numero robore ac specie præstantissimū quencq; suum
deligebat satellitium.

CAP. VIII.

Victoria Sauli contra Amalecitas.

*Hedio &
Ruffinus
cap. 3.*

1. Reg. 15.

*Samuel Sau-
lum ex Dei
mandato cū
Amalecitis
bellum vt ge-
rat commo-
nescit.*

SAMUEL autem ad Saulum veniens, ait se ad illum missum à Deo, vt
eum cōmonefaceret, electione Dei cæteris cum in regno prælatum,
atq; idèò par esse, vt ei morem gerat in omnibus: quandoquidem ipse
præsit populis, Deus autem & Regibus & cæteris rebus omnibus. Hæc
igitur, inquit, sunt mandata Domini. Quoniam Amalecitas Hebræos in
deserto multis affecerunt iniurijs, dum egressi ex Ægypto in eam, quam
nunc tenent regionem, proficiscuntur, oportet iusto bello in eos vindi-
care, & deuictos internecione delere: scireq; in omnem sexum ac æta-
tem, & has illis pro iniurijs patribus olim illatis pœnas repêdere. ac ne
iumentis quidem alijsq; pecudibus parcere, aut inde quicquam prædæ
nomine

domine usurpare, sed omnia Deo sacra esse, ut iuxta Moſis præceptum Amalecitarum nomē e rerum natura deleatur. Pollicitus eſt Saulus facturum ſe omnia: & ratus obedientiam in hoc conſiſtere, ſi non pareret tantum, ſed etiam quam celerrime mandata exſequeretur, conſeſtim omnes undiq; copias contrahit, & re cenſito apud Galgala milite, abiq; tribu Iuda circiter quadraginta millia comperit: quæ tribus ex ſuo tantum delectu præbuit triginta millia. Saulus autē Amalecitarum terram cum exercitu irumpens, pluribus locis inſidias circa torrentem diſpoſuit, ut non ſolum Marte aperto eos infeſtaret, ſed ex improviſo etiā per vias circumventos opprimeret. Poſtremo magno prælio in fugā verſos non prius perſequi deſiit, quā ad vnum omnes ferro tolletet. Quod opus poſteaquam ita, ut diuinitus prædictū fuerat, ſucceſſit, oppidatim bellum circumferre cœpit: quorum aliquot machinis, alia cum culis & operibus, nonnulla fame, ſiti, alijsq; modis cum expugnaveſſet, uſque ad mulieres & pueros exdibus graſſatus eſt, nec crudele nec inhumanum hoc ratus: primum quod in hoſtem ſequeret, deinde quod iuſſu Dei, cui non parere periculolum eſt. Cepit etiam Regem hoſtium Agagum, cuius magnitudinem ac pulchritudinem corporis miratus, ſervare eum de reſtitit, idq; non ex Dei ſentētia, ſed victus affectu proprio, inconceſſam miſerendi licentiam ſuo periculo ſibi uſurpans. Deus enim ita Amalecitas oderat, ut ne infantibus quidem parceret, quos natura ipſa miſeratione cæteris digniores eſſe voluit. Saulus autem Regem ipſum hoſtium, & malorum omnium Hebræis autorem ſervavit, pluriſq; eiſo mam, quā Dei mandata faciens. Hoc eius peccatum imitatus eſt mox populus & ipſi enim iumentis ac pecoribus pepercerunt, in prædam contra Dei mandatum abactis, pecunias etiam, cæterasq; opes diripuerunt, nihil perdentes niſi contemptibile. Itaq; devictis omnibus, à Peluſio, quæ vrbs eſt in Ægypti finibus, uſq; ad rubrum mare, totam eam regionem Saulus vaſtauit, ſolā Sicimitarum gente intacta, qui in Madianæ terræ medietate habitant. Hos ante belli principium admonuit per nuncios, ut ſecederent, ne res ſuas cum Amalecitarum rebus miſcerent, ne ex eo bello & ad ipſos cladiſ aliquid perueniret. Studere enim ſe eorum incolumitati, propter cognationem quæ illis cum Raguele Moſis ſocero intercedebar. Atque ita Saulus, ac ſi nihil eſſet præterminum ex ijs quæ Prophetæ iuxta Dei voluntatem de bello gerendo mandauerat, ſed omnia fuiſſent ad vnguem obſervata, lætus victoria domum reuertitur. Deus autem offeſus eſt, quod regi erat paritum, & quod populus pecudes in prædam verterat, cum ipſe neutrum permiſiſſet. Iniquum enim erat, cuius ope victoria contigiſſet, eius mandata contemni, etiam ſi is mortalis aliquis rex fuiſſet. Admonens igitur ea de re Prophetam, ait ſe poenitere Saulum elegiſſe, qui non curret iuſſa ſua exequi, ſed malit, quicquid ipſi viſum fuerit, facere. His auditis Samuel vehementer conturbatus, per totam noctem ſuſis precibus Deum Saulo cōciliare conabatur. At ille quantumlibet à Prophetarogatus veniam Regi non annuit, quod non placeret peccata donari in gratiam deprecatoris: quæ non aliunde magis naſcantur, quā ex lenitia eorum, in quos peccatur indulgentia: qui dum lenitatis gloriam aucupantur, imprudentes maiorem delinquendi aniam offerunt. Poſtquam igitur Deus preces Prophetæ non admittit, & ſatis apparuit deum non poſſe, prima luce Samuel ad Regem, Galgalis in ager-

An. mundi
2883.

Ante Chri-
ſtum nat.
1031.

Saul recens-
ſit milite in
tribu Iuda
triginta mil-
lia iuvenit.
Saul Amale-
citarum vr-
bes expug-
nat.

Agagum A-
malecitarū
Regem Saul
capit, & con-
tra Dei man-
datū ſervat.
Hebræi iu-
mentis & pe-
coribus ho-
ſtium in præ-
dam contra
Dei manda-
tum abactis
parcunt.

Hedio &
Rufinus
cap. 9.

Deus prop-
ter inobedi-
entiam Sam-
uel Deū
ſauo concili-
are cona-
tur.

Indulgentia
nomia & le-
nitate mali
in propoſito
confirmatur.

An. mun.
di 2883.

Ante Chri.
stum natū
1081.

Saulum Sa-
muel obiur-
gat.

Dei cōtemp-
tus in quib.
consistat.

Verū ac Deo
placens sacri-
ficiū.

Samuel Sau-
l in iram Dei
& regni a-
missionem
denunciat.
Saul se pec-
casse fatetur,
ac veniam pre-
catur, quæ ta-
men ei dene-
gatur.

tem, proficiscitur. hunc quam primum Rex vidit, accurrens salutavit, dicens se gratias agere Deo pro victoria: omniaque iuxta voluntatem eius esse peracta. Tum Samuel: qui sit igitur quod voces iumentorum & pecudum in castris audio? Respondit Rex, populum hæc ad sacrificia referuisse, sed gentem Amalecitarum internecione iuxta mandatum deletam, nemine superstiti. Solum se captivum adducere eorum Regem, de quo ex Prophetæ consilio se decreturum. Ad hæc Prophetæ respondit, Nō sacrificijs delectari Deū, sed viris bonis ac iustis. hos autem esse, qui voluntati & mandatis eius obsequuntur, nihilq; à se rectè fieri putant, nisi quod iuxta eius præcepta fiat. Cōtemptum enim eius consistere, non in non sacrificando, sed in non obediendo: & qui non obediunt, unicūq; hoc & verum sacrificium non offerunt, ab his Deum nec multas saginatas victimas, nec donaria ex auro argentōue fabricata vel postulare vel admittere: sed auersari hæc ut maleiciæ magis quam pietatis argumenta. Contrā qui id solum meminerunt quod ab ipso iussu est, & mori mallent quam inde discedere, his delectari, ac ne victimas quidem ab his requirere. quod si etiam sacrificare aliquid libuerit, pauperem honorem gratius ab his accipere, quam à quocunq; alio vel ditissimo. Tu igitur, inquit, scito te in iram Dei incurrisse: contempsisti enim & neglexisti mandata eius. Nam quibus oculis putas eum inspecturum sacrificium ex rebus perditioni destinatis, nisi fortè idem esse putas, perire, & immolari Deo. Quapropter expectabis amissionem regni & huius potestatis, qua elatus contra auctore tuæ felicitatis, mandata eius neglexisti. Saulus autem fassus est se peccasse & malè fecisse, quod verbis Prophetæ non paruisset. metu tamen coactum se id fecisse, quod non auderet militem prædæ cupiditate accensum cohibere. Sed da veniam, inquit, & propitius esto. Cauebo enim in posterum, ne in simile peccatum incidam. Rogabatque, ut maneret tantisper, dum pacificas hostias pro se offerret. Ille verò qui prauidebat Deum nulla stentum victima, abire incepit.

CAP. I X.

Samuel ad Dauidem regiam potestatem transfert.

Saulus Sa-
mueli re-
tinere volēs,
vestimentū
eius scindit.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 10.
Amalecitarū
Rex Samue-
lis iussu in-
terficitur.
1 Regum. 16.

Tum Saulus retinere eum volens iniecit manum in pallium: & quia Samuel properantius discedebat, scissura facta est in vestimento. cumq; Prophetæ dixisset, sic scindendum eius regnum, & peruenturum ad virum iustum & bonum (Deum enim in proposito manere, neque similem esse homini natura mutabili) Saulus fatebatur Deum sibi merito infensum, sed factum infectum fieri nō posse. Rogabatq; saltem hoc honoris sibi haberet, ut Deum simul in præsentia populi adoraret. Fecit ei hanc gratiam Samuel, & unā cum illo adoratum iuit. Post hæc adductus est ad eum Agagus Rex Amalecitarum, qui cum o morte amaram exclamasset, audiuit à Prophetæ: quemadmodū tu multis Hebræorum matribus caris carum filijs lamenta & luctum attulisti, ita æquum est, ut ipse matri tuæ moestitiam afferas. iussitque eum ibidem in Galgalis interfici: ipse verò reuersus est Ramatham. Rex verò tum demum sentiens in quæ mala, offenso Deo, peruenisset, ad Gabaregiam proficiscitur, quod nomen collem significat: nec post illam diem unquam

vnquam in Prophetæ conspectum venit. Samueli verò vicem eius molente ferenti, Deus hanc curam mittere iussit, & assumpto sacro oleo, Bethlema proficisci ad Iessæum Obedæ filium, & ex eius filiis eum vngere, quem ipse indicasset sibi regno dignum videri. Cumque Propheta diceret vereri se, ne, si Saulus hoc senserit, vel per insidias vel etiam aperta vi perniciem sibi moliretur, iussus hac de re securus esse, ad dictum oppidum peruenit. Eo loci magno hominū concursu salutatus est, querentibusque aduentus causam, sacrificatum se venisse dixit. Peracto sacro Iessæum ad epulas vnā cum filiis conuocat: visoque natu maximo eximia statura ac forma iuuenē, cōiiciebat inde hunc esse regnaturum. Sed hac parte non est assequutus Dei prouidentiam. Percontanti enim an hunc iuuenem vngere deberet, quem ipse admiratus dignum regno ducebat, responsum est, non eadem spectare Deum quæ homines. Tu, inquit, visā iuuenis pulchritudine, iam satis dignum principatu existimas: apud me verò non eximie corporis formæ premium est regnum, sed animi virtuti: & cum requiro qui hac sit perfectè excultus, pietateq; ac iustitia, obedientia & fortitudine animum exornatus. His auditis Propheta iubet Iessæum filios omnes ostendere: moxque & alij quinque adfuerunt. horum nomina iuxta ætatis ordinem sunt hæc: Eliabus, Aminadabus, Samina, Nathanael, Rael, Asamus. His quoque visis, qui nihilo deteriores forma erant, Propheta rogat Deum, quidnam ex his eligendus esset. & audito quod nullus, seiscitatur ex Iessæo, num quos præterea liberos habeat. Quo respondente, esse etiam vnum nomine Dauidem, qui curam gerat gregum, Propheta iubet vt confestim vocetur: non enim licitum esse absque illo sacrum epulum celebrari. qui postquam accitus à patre venit, adolescens colore flauus, & martium quiddam ruens, alioqui liberali specie: tum Propheta ad patrem versus submissa voce, hic est, inquit, quem regnare Deo visum est. & cum dicto accumbit, & proximum sibi adolescentem collocat, ac deinceps patrem cum reliquis filiis. Depromit deinde sacrum oleum, quo delibutum Dauidem in aurem admonet, Deum ita velle vt regnum in populum obtineat: præcipitque, vt iustitiam colat, & operam det, ne vnquam à mādatis Dei discedat. Hoc enim pacto & regnum eius fore diuturnum, & familiam vniuersam illustre nomen consequuturam. Palæstinos quoque ab illo subigendos, & cum quibuscunque gentibus congressus fuerit, semper victorem rediturum, insignemque inde gloriam tam sibi paraturū quā posteris relicturum. Post hæc mandata Samuel domum proficiscitur, simulq; numen, deserto Saulo, ad Dauidem commigrat. quo factum est vt hic concepto diuino spiritu prophetare inciperet, Saulus verò in morbum dæmoniacum incideret, ita vt præfocari ac strangulari videretur, nec aliam opem inuenirent medici, quā si quis peritus excantator adhiberetur. monueruntque vbique inquirendum, qui quoties Rex à dæmone agiteretur, stans ad caput eius voce ac fidibus sacros hymnos caneret. Cumque Rex sine mora quæri talem mandasset, quidam ex astantibus ait se apud Bethlema vidisse filium Iessæi, adolescentem liberali forma, & præter aliam honestam institutionem hymnos ad cytharam canere doctum, ac ne militarium quidem exercitiorum rudem. Mittuntur ergo ad Iessæum abducturi Dauidem à gregibus: nūciantque patri, Regem audita adolescentis tam forma quā virtute, cupere ipsum videre. Paruit Iessæus, simulque munera

An. mundi
2883. Ante
Christ. nat.
1081.

Samuelem
Deus Berthe-
hem Dau-
dē in Regē
vt vngat,
mittit.

Deus nō cor-
poris formā,
sed animi
virtutes spe-
ctat.

Iessæi filij
præstati cor-
pore regno
haud præsti-
ciendi.

Dauidem in
Regem Sa-
muel vngit.

Numen de-
serto Saulo
ad Dauidem
commigrat:
qui prophe-
tare incipit.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi per filium Regi misit. Cumq; venisset, confestim à Rege admodum la-
2883. Ante to in fatellitium assumitur, in magno apud eum pretio habitus. Quo-
Christ. nat. & solus David hymnos ad Citharā accinens, Regem ad sanam mentem
1081. reducebat. Impetratū est igitur a Iessāo, ut filium apud Regem degeret
 patere, quandoquidem tantopere eius præsētia delectabatur.

David Saul
 ius in Sacel-
 litium assu-
 mit.

C A P. X.

Expeditio nova Palestinorum contra Hebræos.

Hedio & Aliquanto autem post Palastini conscripto numerofo exercitu bel-
Ruth cap. 11. lum Israelitis interunt, & castra inter Sochum & Azecum oppida
1. Reg. 17. metantur. nec Saulus cunctatus, ducto in hostem exercitu, efficit, ut
Alia Palasti prioribus castris relictis in munitiorem quendam collem e regione Is-
norū contra raelitarum Palastini se conferrent, vaille quadam inter utrosque inter-
Hebræos ex- cedente. In hanc e castris hostium descendit Gittæus Goliathus, vir pro-
peditio. digiosa statura: quatuor enim cubitos vno palmo superabat, vastos ar-
Goliath vir tus cōuenienti armatura protectus. Thorax quinq; millia siclorum pes-
prodigiosa debat, huic moli respondebat & galea & ocreæ. prae grandem etiam ha-
statura inter stam nō dextra gestabat, sed humero sustinebat, sexcentorum siclorum
Palastinos. ferro cuspidatam. pone sequebatur armatorum phalanx. Hic cum inter
Goliath sin- utranq; aciem constitisset, immani voce sublata: Quid opus est, inquit,
gulare certa Hebræi ancipitem martis aleam vos subire? Date mihi aduerfariū, &
amen Hebræ- duorum periculo decernatur, penes utros futura sit v. & storia: ut quorum
is denūciat. miles iuccubuerit, alterius partis iugum ex pacto suscipiant. praefate-
 num vnum aliquem, quā totum exercitum, in periculum adducere.
 Hæc locutus retrō ad suos reuertitur. Sequenti die rursum procedens
 eisdem verbis est usus: atq; ita per quadraginta dies provocare hostem
 prædictis conditionibus non destitit, stupente Saulo cum vniuerso ex-
 ercitu qui prodibant quidem in aciem, sed à neutris initium pugne fie-
 bat. Ad hanc expeditionem profecturus Saulus Davidem remiserat pa-
 tri, contentus tribus aliis eius filiis, qui tum signa regia sequebantur, pa-
 isque ad gregum curam intermissam se receperat. Sed dum bellum du-
 citur magis quam geritur, missus à patre venit in castra, visurus quo in-
 statu res essent, & fratribus necessaria portaturus. Interim Goliathus ex-
 more progreditur, & iam insolentior exprobrat, ne vnum quidem esse
 inter Hebræos qui in singulare certamen descendere audeat. Fortè tum
 David cum fratribus colloquebatur de patre & rebus domesticis, audi-
 tisq; barbari conuictis grauitè commotus, se paratum dixit ut hostem
 excipiat. At Eliab maximus fratrum obiurgat hominem, per imperi-
 am rerum supra quā ætatem eius deceat ferocientem, addens satius
 esse ut ad patrem ac greges quā primū reuertatur. reueritus est Da-
 uid fratrem, nihilominus apud alios milites professus est sibi non des-
 se animum ad singularem pugnam, ita ut celeriter ad Regem de hoc si-
 perlatum. quare accitus & iussus quid vellet dicere, Non est, inquit, Rex
 cur abijciamus animos aut formidemus. Ego congressus cum hoste in-
 solentiam eius compescam, & elatum, ac ferocientem prosternam, &
 ex terribili deridendum reddam: tantoque erit tua simul & tuorum in-
 dustrior gloria, quod ab adolescente magis quā viro hostis devictus
 videbis

ANTIQUIT. IYDAIC. LIB. VI. 80

Videbitur Saulo verò laudante generosum eius animum, nec tamen audente rem tantam tam teneræ ætati committere: Non est, inquit, quod dubites: nam hæc Deo fretus polliceor, cuius fauorem iam non semel expertus sum. Quum enim paternos greges pascere, raptum agnum ex ore leonis recepi, ipsamque feram in me insperum vertentem cauda correptam, soloque afflictam occidi: neque mitius tractavi vrsam greges inuadentem: & hanc quoque beluam nihilo pluris facio, qui cum in Deum atque homines conuicia enomat, non patietur coeleste numen impune hoc nilum auferre, sed meis cum manibus perdomabit. Effecit tam prompte audacia iuuenis, ut Rex omnia fausta precatus ad pugnam eum mitteret, instructum prius thorace regio simulque ense ac galea. Tum David, qui armis gestandis non assueuerat, grauari se his magis quam muniri sentiens: Tuus sit, inquit, hic ornatus, qui gestare eum es idoneus: mihi famulo tuo permittite meo arbitrato pugnam capessere. & cum dicto arma deponit, baculumque tantum assumit: & coniectis in peram quinque lapidibus de glareâ torrentis, funda dextram armatus in hostem properat. Hunc apparatus postquam vidit barbarus adeo contempsit, ut per ludibrium percontaretur, num se canem putaret, qui armis ad canes arcendos aptis instructus ad pugnam prodiret. Imò cane vilior, respondit David, quo dicto commotus Goliath, fanda & infanda conuiciatus, minatus est se cecidit eius frustatim feris alitibusque pabulo spariurum. Tum David, Tu me inuadis hasta tua confusus ac thorace & gladio: mihi verò pro armatura Deus est, qui te ac tuum exercitum nostris manibus hodie deleturus est. auferam enim tuum caput, & reliquum truncum canibus tui similibus laniandum relinquam: & discant omnes quod Deus curam Hebræorum habet, eiusque providentia vires nobis simul atque arma suggerit: sicut contra vbi eius fauor deest, nullus apparatus proficit. Interim Palæstinus armis grauior quam ut procurare posset, magnis passibus in iuuenem ac inermem contemptum ferebatur.

CAP. XI.

*Singulare certamen Davidi et Goliath, secutaque
Palæstinorum clades.*

Hic David impigrè occurrit, occultum adiutorem Deum secum in certamen ducens: & promptum è pera in hoc selectum è torrente vnum lapidem, funda rotatum tanta vi in aduersam hostis frontem infligit, ut ad cerebrum vsque penetraverit: quo ictu sopitus Goliathus in faciem est prostratus. Accurrit victor alacris, & quod ipse inermis esset, suo sibi gladio barbarum obtruncat: tantumque in eo momenti fuit, ut è vestigio Palæstini terga verterent. Videntes enim præstantissimum ex suis iacere, nullam amplius spem superesse rati, turpi ac ignominiosa fuga periculo se eximere conabantur. Tum Saulus & vniuersus Hebræorum exercitus, sublato militari clamore, in trepidos tunc irruunt, & quotquot assequi poterant cadentes, vsque ad Gittæ fines ac portas Ascalonis persequuntur. Cecideruntque Palæstinorum triginta millia, & duplo plures sunt vulnerati. Saulus verò à per-

*An. mundi
2887. Ante
Christ. nat.
1087.*

David agnū
raptum ex
ore Leonis
recipit, ip-
samque ferā
occidit.

David vrsū
trucidat.

David ar-
mis, quibus
ad pugna à
Saulo infra-
ctus erat, de-
positis, fun-
da armatus
in hostem
properat.

David hostē
accedens,
contemni-
tur.

Davidis cū
Goliatho an-
te congres-
sum collo-
quium.

Davidis vi-
ctoria de Go-
liatho.

Palæstini
terga ver-

Palæstinorū
triginta mil-
lia cecidit.

An. mundi
2883. Ante
Christ. nat.
1081.

1. Reg. 18.
Saulus clam
odit Dau-
idem,

Saulus Da-
videm ex sa-
tellite tribu
sum facit,
vt sæpè ho-
stibus obie-
ctum aliquis
casus è me-
dio tolleretur.
Sauli filia
Davidis a-
more capi-
tur.

Saulus Dau-
idem Palæsti-
nis interfici-
endū ob-
trudere do-
lo conatur.

Saul Davidi
filiz coniu-
gium pro-
mittit, si sex-
centa Palæ-
stinorum ca-
pita afferat.
David vt plu-
rimum pro-
pitium nu-
men expe-
ritur.

1. Reg. 19.
Saulus Dau-
id filia Mel-
chā siue Mi-
chol collo-
cat.

sequendo reuersus castra hostium diripit ac incendit. Caput autem Goliathi David in suum tentorium reportauit, & gladium eius Deo consecrauit. Motus deinde inuidia Saulus cœpit clam Davidem odisse, hac potissimum occasione. Cum enim victor cum exercitu reuerteretur, honoris causa obuiam venerunt ei mulierum ac puellarum echori ad cymbala ac tympana canentes. Mulierum cantio fuit, Saulum millenos hostes profligasse: virginum item, Davidem decies millenos sustulisse. Itaque audiens decuplo potiores victoriæ partes adolescenti tribui, & ratus post tam gloriosum testimonium nihil ei superesse sperandum nisi regnum, suspectum eum habere cœpit: & parum tutum putans atque matum circa se versari, ex satellite tribunum fecit, non tam illius honoris quàm suæ securitati consultum volens, vt sæpè hostibus obiectum aliquis casus è medio tolleretur. David autem nusquam diuina ope destitutus, quocumque mitteretur rem feliciter gerebat: vt ob eximiam fortitudinem non solum apud populum gratosus fieret, sed etiam Sauli filia virgo amore eius caperetur, ita vt ne patrem quidem latere id posset. Nactum enim se ampliore in insidiarum tentendarum occasione putans, renunciantibus puellæ amorem, libenter se illam ei traditurum respondit, futuram periculis & exitij causam. Promitto, inquit, filiz coniugium, si sexcenta hostium capita afferat. Scio illum honoris auidum, & ex periculis gloriam petere non recusaturum, sed fortiter Palæstinos inuasurum: id quod mihi bonum erit & commodum. Sic enim sine mea infamia sublatus securitatem nobis afferet. Mittit deinde domesticos qui Davidis mentem pertentarent, quomodo erga puellæ coniugium sit affectus. Qui cum indicassent ei, quod ob gratiam qua cum apud Regem tum apud populum polleret, Saulus generum sibi eum destinasset: Vobis, inquit, fortassis mediocri res videtur generum regium fieri, mihi certè non item, qui conscius mihi sum quàm plebeiis ortus sim natalibus. Quo renunciato, Saulus ad domesticos, dicite, inquit, nihil memorari pecunias aut dona quæ sponsæ offerat, hoc enim vendere fuerit filiam magis quàm elocare. Sed eupere generum, fortitudine aliisque virtutibus præcellentem, quales in ipso iam comperi, poscere autem pro nuptiis filiz non aurum aut argentum quod è paternis adibus afferat, sed cladem Palæstinorum, & sexcenta eius generis virorum capita. Nam & mihi nullum aliud tali munere optabilius: & filiz fuerit honorificum non vulgaria dona ista accipere, sed in matrimonium viri spectatæ ac testatæ fortitudinis convenire. Quibus auditis David putans sincerè à Rege affinitatem suam expeti, nihil curatus neque expendens negocij difficultatem, cum suo sodalicio ad imperata exsequenda properat: & hic quoque, vt in cæteris propitium numen expertus, rem ex sententia conficit. Cæsis enim plurimis hostium, sexcenta capita abscissa signum victoriæ ad Regem retulit, promissi eum admonens.

CAP. XII.

*Saulus Davidi fortitudinem admiratus, filiam ei in
matrimonium collocat.*

Saulus autem non valens tergiuersari, quod turpe diceret, vel mentiri, vel prætextu affinitatis insidias & perniciem per mandata tam pericu-

periculosa viro sorti firuisse videri, collocat ei filiam nomine Melchā. Nec tamen hæc necessitudo animum regis immutauit. Videns enim fauorem Dauidis & apud Deum & apud populum augeri, parum tutū hoc existimauit vel regno suo vel vitæ: & cum durum esset vel de alterutro periclitari, tollere hominem decreuit: eiusq; necis, Ionatham filium cū domesticorum fidissimis, ministros esse voluit. Qui demiratus patris inconstantiam, quod non solum amare talem iuuenem desuerit, sed mortem etiam eius expeteret, tum propria beneuolentia, tum virtute hominis motus, secretam patris voluntatem ei nunciat: simulq; consultit, vt saluti suæ maturè fuga prospiciat, neu in sequentē diem vīquā in propinquo appareat. Interim, inquit, ego patrem salutabo, & nactus occasione de te mentionem iniiciam, & cognita indignationis causā, refellere eam conabor. Nullam enim existere posse idoneam rationē, cur optimè & de Republica & de Rege meritis opprimi debeat. Nam etiā si quid peccatum sit, oportere hoc pristinis eius meritis donari. post colloquium autem certiorē te de patris animo faciam. Paruit huic consilio Dauid, seq; quā primum ē conspectu Regis subtraxit.

An. mmm-2883.
Ante Chri. nat. 1081.
Hedio & Ruffi. cap. 12. Saulus Dauidem tollere cogitat. Ionathas Dauidē amat, patris voluntatē ei nunciat, simulq; consultit, vt saluti suæ fuga pspiciat.

C A P. XIII.

Quod Rex Dauidi necem sit molitus.

Ionathas autem die sequenti patrem accedens, cum hilarem ac lubentem eum offendisset, coepit de Dauide verba facere. Pater, inquit, quam in re vel magna vel parua læsus iubes interfici virum, qui tantum momentum ad salutem nostram attulit, nec minus ad eladem Palaestinarum: quique à quadraginta dierum ignominia populum Hebraeorum vindicauit, solus prouocato hosti opponere se ausus. idem postea relato præscripto caputum numero, honoris causa sororem meam in matrimonium accepit: quo magis lugubris fiat nobis eius mors, non solum ob virtutem, sed etiam ob necessitudinem. Iniuria enim hæc ad filiam quoque tuam pertinet, quæ prius viduitatem quā coniugij fructus experietur. Hæc igitur reputans sine te flecti ad mitiora, neue sæuias in virum primum optimè de familia nostra meritum, quando te demoniaco morbo miserè vexatum, pristinae sanitati restitutum seruauit: inde qui in perpetuos nostros hostes tam egregiè vindicauit. Indecorū enim fuerit horum omnium obliuisci. His persuasus Saulus, iurat filio, posthac omnem iniuriam à Dauide abstinere se velle. Vicit enim æquitas iram ac formidinem. Ionathas autem accito Dauidi indicat molitum patrem iam nihil magis quā salutem ipsius cupere: reductumq; in aulam patri reconciliat, vt solita officia circa eum, quemadmodum antè, obiret.

Ionathas patrem præclaras Dauidis res gestas commemorat, orans ne tantopere in eiusmodi violum scuiat.

Ionathas Dauidi molitum patrem indicat.

C A P. XIII.

Quomodo Dauid aliquoties insidias Regi ægrè elapsus, his tamen eum in potestatem suam redactum interficere non sustinuerit.

PER idem tempus Palaestinis bellum redintegrantibus, Dauid cum exercitu contra illos mittitur: breuiq; victor, magna eorum strage edita,

David Palaestinos magnam eorum edita strage vincit.

An. mun. dita ad Regem reuertitur. At nō ita exceptus est ab eo, ut sperabat, vtiq;
2883. post rē feliciter administratā excipi oportebat: sed successu moeritus, eius
Ante Chri. felicitatē periculofam sibi fore existimabat. Cumq; rursus intēperij,
nat. 1081. ut ante agitaratur, accitū in cubiculū, in quo decumbebat, spiculum ma-
 nū tenens, iussit psalmos ac hymnos incantare: & illo iussa exsequente,
 Saulus in Da- spiculū in eum iaculatus est. quod cum David flexu corporis declinasset,
 uidem spicu domū refugit, ibiq; per totam eam diē mansit. Noctū vero misit Rex q-
 lum ei iacu usque mane ades eius seruant, ne clam elaberetur, ut in iudicium e-
 latur. uosatum capitali sententia damnaret. Melcha autem eius vxor & Regis
 filia, vbi patris voluntatem cognouit, accurrit ad maritum, quanto is in
 periculo esset, ipsaque vnā cum eo renunciāns, quo sine viuere nec vel-
 let nec posset. Caue, inquit, ne te sol hic deprehendat, aut nunquā post-
 hac te videbit. sed fuge dum per nocturnas tenebras licet, quas Deus ad
 tuam salutem longiores faciat. alioqui scito, quod si te pater inuenerit,
 sine mora est interfectorus. His dictis fune per fenestram demissum pe-
 riculo exemit. deinde, parato lecto, tanquam agrotanti, stragulis iecur-
 capræ recens exemptum subiecit: diluculoque venientibus, quas pater
 ad Dauidem miserat, ostendit lectum opertum, & quod palpitacione ie-
 coris stragula moueri viderent, maritum agrum anhelare persuasit. ie-
 dens totam noctem inquietam eum exegisse. Quod vbi renunciatum
 est Regi, ea nocte in aduersam valetudinē incidisse, iubet sic ut erat eū
 afferri. omnino enim illi moriendū esse. qui cum reuersi ac reiecto cubi-
 li artem muliebrem tandem deprehendissent, rem totam ad regem de-
 ferunt. & cum pater expostularet quod inimicum sibi eripuisset, excusa-
 tionem verisimilem commenta est. At illū mortem sibi, ni pareret ac
 adiutaret, comminatum: itaq; venia se dignam quæ hoc non sponte se-
 cerit, sed necessitate cōpulsā debere enim illi cariorem esse vitam filiz,
 quā inimici interitum. atq; ita veniam consequitur. David autē fuga
 elapsus peruenit ad prophetam Samuelem in Ramatha: eiq; rem oēm,
 quo erga se animo Rex esset, indicat. & quā minimum abstulerit, quia
 spiculo ab eo traiectus fuerit: idq; cum neq; Regem vlla in re lalesset,
 neq; in bello signiter aut improvidē se gessisset, sed fauēte Deo cuncta
 ex lententia confecisset. atq; hoc ipsum esse quod Saulum ad inuidiam
 ac odium magis excitaret. Propheta verō, cognita Regis iniquitate, re-
 trahant, mit- lista Ramatha Dauidem ad quēdam locum deducit, cui nomen Galba-
 rit. ibiq; aliquandiu cum eo habitauit. Ut vero nunciatum est Regi Da-
 uidem apud prophetam agere, mittit armatos qui eum comprehensum
 puerunt, tandē ad se pertrahant. Qui postquam ad Samuelem venerunt, ostendūt eum
 ipse quoque in cœtu prophetarū: moxq; eodem spiritu afflati, & ipsi prophetare cœ-
 co, pperas, perunt. Hoc audito Saulus alios eō mittit, Dauidē comprehensuros. q-
 agere pphē bus eū idem quod prioribus accidisset, rursus alios mittit. cumq; ter-
 tam incipit. tij quoq; prophético spiritu corriperebantur: tandem iræ impotens ipso
 1. Reg. 20. eō properat iamq; non longe ab eo loco remotus, priusquam in con-
 spectum Samuelis veniret, eius opera & ipse prophetam agere incepit.
 rē de patris Cumq; ad destinatum locum peruenisset, alienatus à mente, abiectiq;
 insidijs con- vestitu nudus per diem ac noctem in conspectu Dauidis & prophetæ ia-
 queritur, lo- cuit. Paulō post ad Ionatham Dauid peruenit, multa de patris eius insi-
 nathas autē dijs conquerens, qd se nihil tale meritum totis viribus opprimere cupe-
 parentē ex- ret. Ille verō rogabat, ne vel ipse hoc temerē suspicaretur, vel alijs fortē
 ausat. suggerentibus talia facile crederet: sed sibi soli fideret, cui cōpertum sic
 nihil

nihil mali patrem contra ipsum moliri, alioqui indicaturum cura sibi
fuisse, cum absq; ipsius consilio nihil agere soleat. Contra David iureiu-
rando asseuerabat se vera dicere: obtestabaturq; , vt mallet credere ac sa-
luti amici prospicere, quam contempnis eius verbis tanquam vanis tum-
demum fidem habere, posteaquam extinctum vel viderit vel audiuerit.
Nam patrem talia consilia ideo cum ipso non communicare, quod non
ignoret mutuam beneuolentiam quæ inter ipsos intercedat. Quare tri-
stis quod iam persuasus esset, percontatus est, quæ nam in te posset illi
gratificari. Tum David: Scio, inquit, quod benè mihi velis, & gratificari
cupias. Cras erit prima luna & solenne Regis conuiuium, cui me quoq;
adhibere solet. quare si ita videtur extra urbem in agro clam te præsto-
labor. tu verò cum requisierit me, die profectum in patriam Bethle-
ma, vt interis in festo quod mea tribus celebrat: idque permissu tuo fa-
ctum. Quod si, vt mos est, de amicis, dixerit, feliciter profectus sit, sci-
to illum nihil mali aduersum me in pectore coquere. Sin autem aliter
responderit, hoc erit tibi iniqui in me animi argumentum. indicabilq;
mihi rem, ita vt præsentis mea calamitate mutaq; nostra amicitia di-
gnum est, quam fide in hoc data & accepta dominus cum seruo tuo vo-
luisse inire. quæ si me indignum aut erga parentem tuum iniuriam cen-
ses nihil expectaris eius iussis iam nunc me tuo gladio confodito. Hæc vi-
tuta verba grauitè ferens Ionathas, facturū se postulata promisit, & si
quid patrem male de ipso cogitare deprehenderit, indicaturum. & quo
maiores ei fidem faceret, educto sub diuinum iureiurando confirmat, ni-
hil se non tentaturum quod ad salutem ipsius pertineat. Deus, inquit,
qui hanc vniuersitatem quàm late vides, implet ac moderator, quique
priusquàm eloquar mentè meam nouit, testis esto inhi inter nos loquentis,
quodq; non prius patris voluntatem scrutari desistam, quam compertū
habuerō. ecquid latentis odij aduersum te conceperit: & quicquid de-
prehendero siue amicam, siue infensum, confessum tibi significabo. No-
uit Deus, q; ipsam tibi perpetuò propatium præor. vtiq; semper tuas res
prosperet, quemadmodum & nunc facit, & post hæc facturū est. & siue
pater meus, siue ego tibi aduerser, tu tamen ope illius nunquam nō vi-
ctor euades. Tu verò memor esto huius nostri affectus, & si me perire
contingat, liberos meos serua, & mihi debitam gratiam in illos colloca.
Post hoc iurandum Dauidem dimittit, iussu in certum agri locum
secedere, in quo se exercere solebat. cognito enim patris animo, ventu-
rum se illuc vna cum puero. & si, inquit, emissis tribus ad scopum iacu-
lis, collecta puerum referre iussero: iacere enim ante ipsum: scito nihil
triste a patre timendum quod si contrarium me dicere audieris, patrem
quoq; contratio modo affectum existima vteuq; tamen ceciderit, ego
dabo operam, ne quid tibi secus, quam velimus, accidat. Tu cum latiora
tempora venerint, fac memor sis horum, & liberos meos commenda-
tos habeto. His Ionathæ promissionibus confirmatus Dauid ad con-
stitutum locum proficiscitur. Sequenti vero die qua fuit nouilunium,
Rex de more caste ac purè ad cœnam venit. cumque filius Ionathas de-
xter illi accumberet, alterumque latus Abenares exercitus imperator
clauderet, videns Davidis locum vacuum tacuit. suspicatus eum ideo
abesse, quod à congressu vxoris non esset purus. sed cum ne postridie
quidē adesset, sciscitatus est ex filio, qua de causa neq; tunc neq; hest-
era die adfuisset, solennibus epulis Iessai filius. Respondit ille profectū in
patriam

An. mun-
di 2883.

Ante Chri.
nat 1081.

David orat
Ionathā, vt
paretis erga
se animum
expiscari &
significare
velit.

Ionathas a-
micitiam cū
Dauid iurē
iurando con-
firmat.

Ionathas Da-
uid signa
Regis ani-
mum decla-
rantia con-
stituit.

Saul Dau-
dis absentia
sciscitatur,
responsolo-
nathas, Re-
gis animum
cognoscere
cupit.

An. mun.
di 2883.

Ante Chri.
nat. 1084.

Saul mali-
gnum in Da-
vidē animū
prodit.

Davidem Io-
nathas excu-
sans, à parē-
te spiculo
petitur.

Jonathas ē
conuiuio
profugit.

Jonathas &
David in a-
gro conue-
niunt.

Hedio &
Ruffi. cap. 13.
1. Reg. 25.

David Nabā
ad Achime-
lechū sacer-
dotem per-
uenit.

David Golia-
thi gladio ac
cepto, in Git-
tam Palæsti-
norum ad An-
chum se con-
fert.

David Regē
Anchum ti-
mens, furo-
rem ac rabiē
simulat.

1. Reg. 22.

patriam ad solennem tribus eius festiuitatem, com meatu à se impetra-
to. Quinetiam me, inquit, ad hoc epulum inuitauit: & si tibi idem vide-
tur, ibo. nosti enim quanta beneuolentia hominem prosequar. Hic iam
non amplius odium suum Saulus apud filium dissimulare potuit, & e-
uidenter patuit quàm infesto esset in Dauidem animo. Iurgio enim
adortus filium, desertorem eum patris ac hostem appellauit, socium-
que & adiutorem Dauidis. Nec pudere eum quòd nullo parentum re-
spectu cum inimicis conspirer, & non possit induci ut credat nunquam
securè regnatos incolumi Dauidē. simulque iubet, ut hominem ac-
cerfat, daturum debitum supplicium. cumq; filius querere uellet, ob-
quam culpam eum capite plectere uellet, non iam intra uerba iram
continens proripuit se, & nactus alicunde spiculum impetum in fi-
lium fecit: perpetrassetque impium facinus, ni intercurſu amicorum
fuiſſet cohibitus. atque ita manifestè malignum & infestum erga Da-
uidem animum apud filium prodidit, cum minimum abfuerit, quin
suis ipsam manibus propter illum perimeret. Ac tum quidem regius
filius ē conuiuio profugus, oblitus epularum, tum suum periculum,
tum amici iam neci destinati vicem dolens, in mœrore noctem ex-
git: & prima luce ante urbem in agrum prætextu exercendi se, sed re-
uera, ut amico indicaret omnia, processit. peractisq; in iaculatione his
quæ promiserat, ablegatoque in urbem comite puero, solitudinem na-
ctus ad colloquium Dauidis properat, qui ut primum in conspectum est
datus, procumbens ad eius pedes seruatorem suum salutauit. ille ere-
ctum à terra complectitur atque ita æquales duo in mutuis amplexibus
hæretes iniquam sortem suam deplorabant, quæ illis suauissimam cō-
suetudinem inuideret, & inuitissimos à se inuicem distraheret, quod il-
lis morte nihilo mitius videbatur. ac vix tandem multis lamentis ex-
tati, obtestatiq; se inuicem, ut mutux fidei perpetuo meminissent,
digreditur. Inde David fugiens infestissimum Regem, in oppidum Na-
bam ad Achimelechum sacerdotem peruenit: qui solum neque famu-
litio stipatum, neque amicis comitatum aduenisse uidens, motus admi-
ratione tantæ solitudinis causam percontatus est. tum ille secreta man-
data à Rege se habere dixit, ad quæ peragenda nullo comitatu opus es-
set. nam famulos in cōstituto loco sibi occurrere iussos. poposcit autem
ab eo viaticum, sic enim & amici officium facturum, & ad præsens ne-
gocium opem collatarum, quo impetrato, armorum etiam aliquid
petijt, aut hastam aut gladium. Fortè autem aderat Sauli quidam seruus
natione Syrus, nomine Doëcus, regiarum mularum curator. Pontifex
verò negauit sibi esse quicquam armorum. esse tamen ibi Goliathi gla-
dium, quē occiso Palæstino Deo cōsecrauerat. Hoc accepto David extra-
ditionem Hebræorum aufugit in Gittam Palæstinorum, apud quam re-
gnabat Anchus. ubi agnitus à Regis ministris, & indicio ad Regem per-
lato, hunc esse Dauidem qui tam multa Palæstinorum millia neci dede-
rit: veritus ne ab eo perimeretur, & periculum quod apud Saulum effu-
gerat, apud hunc incideret. furorem ac rabiem simulat, ita ut ore spumā
emitteret, & alia signa insanix præ se ferret, quibus morbo fidem apud
Gittensium Regem astrueret. qui iratus famulis quòd mente captum
hominem ad se adduxissent, iussit ut quàm primum eijceretur. Hoc
pacto ē Gitta cum euasisset, in tribum Iudæ peruenit, & agens in spe-
lunca quæ est in agro Adullamæ, misit ad fratres qui eos doceret,
vbinam

ubnam ipse moraretur. at illi cum tota cognatione se ad eum contulerunt, necnon & alij multi aut rerum novarum cupidi, aut Saulum timentes, ad eum vitro confluerunt, operam suam ad omnem eius nutum offerentes. quorum numerus ad quadringentos crevit. quorum multitudine ac ope fretus, relicto eo loco, ad Moabitarum Regem proficiscitur, rogatq; hominem, ut parentes ipsius intra regni sui fines tantisper reciperet, dum res eorum in meliore statu collocarentur. Quo impetrato, & parentibus in magno honore apud Regem quamdiu illic manserunt habitis, ipse iussu prophetae relicto deserto in tribum Iudae se cum suis transtulit, apud Sarim oppidum se continens. Quod postquam ad Saulum delatum est, Davidem cum armatorum manu esse cōspectum, in non mediocrem metum ac perturbationem Regem coniecit. Sciens enim eius magnanimitatem ac fortitudinem, aliquid magnum molituram suspicabatur, quod rebus Regis aut periculum, aut certe difficultatis ac laboris plurimum afferret. convocatisq; amicis & ducibus & vniuersis suis tribulibus ad regiam urbem Gabam, sedens in loco cui nomen Aruum, adstante honoratissimo quoq; & toto satellitio, sic eos est affatus. Viri contribules, scio vos meminisse quantis à me affecti sitis beneficijs, & agris locupietari, & honoribus ac praefecturis aucti. Rogo igitur num plura & maiora munera à Iessai filio expectetis. scio enim vos omnes in illum propensiores, initio facto à Ionatha filio, qui & vobis huius sententiae autor est. non enim me latent clandestina inter illum & Davidem ista scedera: neq; quod consilio & opibus aduersariorum partes contra me adiuuat. Vos autem nihil hae cura tangit, sed quieti, quò res euasura sit, expectatis. Post hae Regis verba ceteris silentibus, solus Doëcus Syrus mulatum regiarum curator respondit se vidisse Davidem in Noba oppido, quò cum ad Pontificem Achimelechum venisset, ab eo de euentu rerum oraculum accepisse, adiutumq; commeatu & gladio Goliathi armatum, quò volebat deductum esse. Accitus est mox cum tota cognatione Pontifex: cui Rex, Quamvis iniuria prouocatus excepisti Iessai filium, & Regis infidiatorem armis atq; commeatu instruxisti? aut cur etiam de futuris oracula ei reddidisti? Non enim ignorabas, quòd propter odium, quo familiam meam prosequitur, hinc aufugerit. Pontifex autem nihil horum inficiatus, liberè fassus est hae se non tam Davidi praestitisse quàm ipsi Regi. Excepi, inquit, non ut inimicum tuum, sed ut fidissimum ministrum & tribunum, & quod maius est, generum, ac propinqua necessitudine cōiunctum. quis enim putaret eum, qui hoc honore à te dignatus sit, inimicum esse, ac non potius cum primis beneuolum? Consultus etiam de diuina voluntate, non nunc primum ei respondi, sed aliàs quoq; saepe numero. Cumq; se diceret à te missum ad arduum negocium properare, non suppeditare quae requirebat, ad tuam magis quàm ad illius iniuriam pertinere iudicabam. Quare non est quòd de me malè suspicaris, aut si quid noui nunc Davidem moliri audiisti, ob exhibitam à me humanitatem, fauere me illi aduersum te cogites. in amicum enim ac generum & tribunum tuum collatum volui, quicquid officij in illum contuli. His verbis Saulus fidem habere noluit, quò plus apud eum metus periculi valeret quàm excusatio quantumuis iusta. itaq; circumdatum armatis cum tota familia iubet contrucidari. cumq; illis religio esset viros Deo sacros ferro violare, Doëcum Syrum eam eadem perpe-

An. mun.
2883. *Ante Christum*
nat. 1081.

David ad Moabitarum Regem proficiscens, parentes ei cōmendat.

David ad Sarim oppidum peruenit.

Saul Davidem timet.

Sauli ad amicos, Duces & tribules oratio, in qua Davidem accusat.

Doëcus Saulo, se Davidem in Noba apud Achimelechum vidisse, significat.

Saulus Achimelechum quod Davidem armis atq; commeatu instruxerit, exprobat.

Achimelech proditione a Saulo insimulatur apologia.

Iniusta Achimelech cum tota familia caedes.

PLAVII IOSEPHI

An. mun.
283. *An.*
te Christum
nat. 1081.
Nobis sacer-
dotum op-
pidum, ha-
bitatoribus
ad unum oc-
cisis, incen-
ditur.
Sup. lib. 5.
cap. 11.
1. Reg. 2. & 3.
Exemplum
eius quod
dicitur, ho-
nores mutāt
maiores

Abiathar
manib. Sauli
elapsus, Da-
uidi patris
& Sacerdotū
nuntiat eū-
dem.
David Cilla-
nos contra
Palæstinorū
incursionē
defendit.

2. Regum 23.

trare mandavit. qui assumptis ad hoc aliquot sui similibus facinorosis Pontificem cum tota cognatione interfecit: quorum numerus erat trecenti octuaginta quinque. moxque nulli sunt à Rege Nobem sacerdotum oppidum qui contrucidatis ad unum habitatoribus, nullo vel ætatis vel sexus respectu. postremo flammis eam deleverunt: ex qua clade vnicus tantum Achimelech filius, nomine Abiatharus servatus est: idque totū iuxta oraculum Dei Eli Pontifici olim redditum contigit, quo prædictū erat, propter filiorum iniquitatem eius posteritatem aliquando interi-
tutam. Rex autem Saulus tam saevo facinore perpetrato, stirpe Pontifi-
cia interuisione deleta, neque teneram ætatem miseratus, neque gran-
daevos reueritus, insuperque ciuitate quam patriam ac alumnā Sacer-
dotum & Prophetarum singulari privilegio Deus elegerat, solo æqua-
ta. sacris declarauit quā prauum sit hominum ingenium. Tantisper
enim dum humiles sunt atque plebei quia non audent, neque liberum est
naturæ obsequi, æqui ac boni viri esse videntur, mirumque quoddam in-
stituta studium præ se ferunt. quin & pietatem interea colunt, Deumque
omnibus actionibus nostris interesse, omnes denique cogitationes in-
tueri persuasum habent. sed simul atque ad potentiam & imperium pro-
uecti sunt, exutis pristinis moribus, & tanquam in scena mutato pro-
tu, nouaque persona assumpta, in omnem audaciam & insolentiam habi-
tinanturque: æque ac humanarum rerum contemptum prolabantur. di-
cum ad superandam inuidiam maximè illis opus est pietate & iustitia.
cumque omnes eorum non actiones solum, verum etiam voluntates in
consp. tuo sint omnibus propositæ, tum maximè tanquam aut dissimu-
lante Deo, aut & ipso potestatem eorum formidante, in subditos de-
baechantur. & quicquid aut per inanem metum, aut odium vel facorem
irrationabilem decernunt, id tum hominibus ratum, tum Deo quoque
ipsi probatum esse existimant: futurorum verò prorsus nullum nec re-
spectum nec rationē habent. Quotquot enim in eorū gratiā plurimos
labores exhauriunt, eos primum euehūt, deinde iam honoratos per in-
uidiam non solum dignitatibus priuant, sed per calumniā etiā saepe op-
primunt, nō considerantes quā merito, tantumque temerarijs delatio-
nibus absque ulla probatione fidem adhibentes: & sciunt non in quos
oporret, sed in quos ipsis lauire est facile. Hæc ita esse manifestū exem-
plum in Saulo Cisi filio nobis est exhibitum, qui primus post sublatam
optimatū administrationem ac iudicū supremū magistratū Rex
Hebræorum creatus, propter suspectum Abimelechum trecentos Sa-
cerdotes & Prophetas interfecit: caesosque excidio urbis obruit, & quan-
tum in se fuit summi Dei sanum Sacerdotibus sacrisque ministris or-
bavit, post tam numerosam eadem ne patriam quidem eorum & semi-
narium superesse passus. Abiatharus autem Achimelech filius, qui solus
generis sui superites eadem Sacerdotum euaserat, ad Dauidem fuga de-
latus, familiæ cladem & patris interitum ei renunciauit. at ille iam an-
te se hoc prælaguisse dicebat, cum illic Doecum videret: facileque suspi-
catum, calumniam Pontifici apud Regem struendam: agerrimeque fere-
bat quod ipse tanti mali occasionem præbuisset. simulque iussit, ut apud
se maneret, quod nusquam tutiores latebras inuenire posset. Per idem
tempus cum indicatum esset Dauidi Palæstinos in Cillanorum agrum
irrupisse, eumque quantus est populari, decreuit illos adoriri, consulto
prius Propheta, an Deus victoriam annueret: confirmatusque oraculo, &
cum

eam sua cohorte hostem aggressus magna ex parte repulit, prædasq; ex hostico egit, & Cillanis præsidio fuit dum fruges ex arenis conueherent. Re-
 scivit hoc maturè Saulus. nam rei feliciter gestæ fama contineri nõ po-
 tuit quin latè propagata ad regias quoq; aures permaneret, non sine ip-
 sus Davidis laude. Quo nuncio latus Rex putavit se iam rem factã ha-
 bere. audiens inimicũ se intra vnus oppidi moenia conclusisse, & diui-
 nitus hanc occasionẽ opprimendi eius datã dictitans, edicit populo vt
 Cillam prope circumuentam tam diu premant obsidione, donec Da-
 uidem in potestatem redactum interficiant. At ille oraculo admonitus,
 nisi maturè suis rebus cõsuleret, fore vt Cillani eius deditone ab ira
 Regis se redimant, relicta vrbe in desertũ cum quadringentis armatis
 cõtulit, ibiq; collem quendam munitũ insedit, nomine Engelain. Sau-
 lus autẽ cognito quod David nõ amplius apud Cillam esset, expeditio-
 nem eam omisit. David verò ex deserto in Canan locũ agri Zipheni se
 cum suis transtulit: quod etiam Ionathas Regis filius præsto fuit saluta-
 tus amicũ, & de futuris collocuturus. Hortabaturq; eũ vt benè spera-
 ret, nève præsentibus difficultatibus defatigatus cederet. omnino enim
 regnatum eum, & vniuerso Hebræorum populo præfuturũ. Tales au-
 tem felicitates non solere ociosis contingere. Renouatisq; fœderibus,
 & sancta sub Deo teste in omnem vitã amicitia, additisq; diris execra-
 tionibus in eum qui priora pactis recederet, illum eo loci reliquit, me-
 tu nonnihil ac sollicitudine leuatũ: ipse verò domum suam repetijt. Zi-
 pheni verò gratiam Regis captantes, certiorẽ eum faciunt, Davidem in
 agro suo morari: pollicebanturq; suam operam, vt in manus Regis tra-
 deretur. occupatis enim quibusdam faucibus, nullum reliquũ illi fore
 effugium. Saulus verò hominibus collaudatis, gratijsq; actis quod ini-
 micum sibi indicassent, cumulatè se illis beneficium repositurum polli-
 citus, misit qui diligẽter quærent Davidem, omnesq; deserti latebras
 perscrutarentur: dicens se breui cum exercitu secuturũ. Atq; ita Ziphe-
 ni duces se Regi ad perquirendum eum & comprehendendum obtule-
 runt, studium suum erga ipsum non indicio tantũ declaraturi, sed om-
 nibus viribus conando, vt in potestatem redactum Regi traderent. Sed
 non habuit successum iniqua eorum cupiditas. quibus cum nullum pe-
 riculum ex silentio immineret, per adulationem & auaritiã virum pi-
 um & præter ius ad mortem quassum, Regi se tradituros erant pollici-
 ti. David enim, cognitã eorũ maliciã, simulq; Regis aduentũ, relictis lo-
 corum angustiis in quibus tam versabatur, euasit ad magnam petram
 quæ sita est in deserto Simonis. Nec Saulus destitit illum insequi. cogni-
 to enim inter eundem quod superatis faucibus euassisset, ad alterum pe-
 trã latus peruenit: futurumq; erat vt David circumuentus comprehen-
 deretur, nisi Rex trepidis nuncijs reuocatus esset, qui Palæstinos in di-
 uisionem eius hostiliter irrupisse adferebant. Satius enim iudicauit hos
 perpetuos ac germanos hostes vlcisci, agrisq; suis, quo minus vastaren-
 tur, opem afferre, quam studio capiendi inimici, regionem illis popu-
 landam prodere. atq; ita David præter omnium opinionem seruatus,
 ad fauces agri Engadeni se contulit. Saulo autem post reiectos Palæsti-
 nos nunciatum est. Davidem intra fines Engadenorum morari: moxq;
 assumptis tribus armatorum millibus ex omni exercitu selectis, prope-
 rã eos ad locum indicatum duxit. eumq; nõ longè abesset, offendit spe-
 luneam longo recessu opacam, & in penitiore sinu latè patentẽ, in qua

*An. mut.
 2883. An-
 te Christum
 nat. 1081.*

Saulus Da-
 uidem in cil-
 laharentem
 obsidere co-
 natur.

David ora-
 culo moni-
 tus fugit.

David in Ca-
 nan cum su-
 is se confert,
 quod & Iona-
 thas perue-
 niens, cum
 consolatur,
 & fœdus cũ
 eo renouat.
 Zipheni
 Saulum, Da-
 uidẽ in agro
 suo morari,
 certiorẽ
 faciunt.

David co-
 gnito Regis
 aduentu tu-
 ga sibi con-
 sulit.

Saulus Da-
 uidem inse-
 quitur, eum-
 que circum-
 uentum cõ-
 prehensif-
 set, nisi nun-
 cijs reuoca-
 tus fuisset.

tum

An. mundi
2883. *Ante*
Christum
nat. 1081.

David laci-
niam Regij
pallij præci-
dit.

David Regi
Saulo, quod
sibi insonti
insidias stru-
at expro-
brat.

Saulus suam
malitiam &
Davidis in-
nocentiam
agnoscit, e-
umq; rogat,
ut ad regnū
euectus ipsi-
us familiam
saluam esse
pateretur.
Samuelis
mors & se-
pultura.
1. Reg. 25.

tum forte David cum sua cohorte delitescerebat: in eamq; solus ad requi-
sita naturæ se insinuanit. Animaduersum est id continuo ab vno e Da-
uidis comitibus, qui cum eum moneret tempus ultionis offerre Deum,
nec esse negligendam occasionem tot crummas finiendi, abscisso infe-
stissimi Regis capite, laciniam tantum Regij pallij præcidit: indignū ra-
tus in proprium dominum sauire, quem Deus ipse ad imperij fastigium
electione sua prouexerat. nec enim par esse iniurijs certare cum eo, qui
immeritum extinguere cuperet. Egresso deinde è spelunca Saulo, Da-
uid quoq; in apertum progressus Regem inclamat, & cum ad agnitam
vocem se conuertisset, ex more prius adoratum sic alloquitur. Quam
iniquum est Rex, te calumniatoribus patulas aures præbentem, & va-
nissimis hominibus fidem adhibentem, de amicis spectatis suspicari,
quos ex ipsorum factis potius iudicare oportebat. verba enim vel falsa
possunt esse vel vera: sed nullum apertius de animo quam ex factis ar-
gumentum potest colligi, quemadmodum nunc quoq; iudicare pote-
rum temere illis credideris, qui eius criminis me apud te reum faciunt,
quod ne in mentem quidem vnquam venit: & in tantum te exaspera-
uerunt, ut nocte atq; die nihil magis quam de mea pernicie cogites. An
non vides vanissimam esse tuam opinionem, qua persuasus es me fami-
liæ vestræ inimicum, tuæq; imprimis necis esse cupidum? Aut quibus
oculis Deum putas immanitatem tuam aspicere, qui hominem ad ca-
nactus nunquam elabi è manibus fuisses? Nihil enim maiore negocio
caput tibi præcidere poteram, quam hanc vestis laciniam. Simulq; pan-
tionem indulsisti, & tu iniustas similitates contra me exercere non vereris.
Sed horum Deus iudex erit, probabitq; vter nostrum æquioribus moti-
bus sit præditus. Tum Saulus demirans è quanto periculo esset serua-
tus, modestiaq; iuuenis attonitus, ingemuit: similemq; gemitum refe-
rente Dauide, Rex se iustius gemere passus est. Tu enim, inquit, multo-
rum bonorum causa mihi fuisti, ego contra tibi multarum calamitatum
autor. Et nunc quoq; declarasti te a priscorum æquitate non degenerare,
qui inimicos in solitudine ad iniuriam expositos nacti, incolumes di-
mittere maluerunt. Itaq; hodie manifestè cerno regnum tibi à Deo re-
positum, & sub tuum imperium vniuersam Hebræorum gentem con-
cessuram. quamobrem postulo ut iureiurando fidem mihi facias, te re-
rum positum obliuioni iniurias meas traditurum, & familiam meam
saluam esse passurum. pollicitus est id David interposito iureiurando,
atq; ita Regem in regnum remisit. In idem tempus mors Samuelis Pro-
phetæ incidit, viri qui suo merito in maximo semper apud Hebræos
precio fuerat: illustreq; virtutis ipsius ac suæ obseruantix populus testi-
monium edidit, dum defuncti exequias & sepulturam magnifico sum-
ptu concelebrat: & postquam iusta exsoluit in Ramatha patria sepulto
iunctum in longum tempus prorogat, non quasi in publico mœrore, sed
quasi ad vnum quemuis propriè hæc orbitas pertineret. fuerat enim vir
ad omnem iustitiam ac bonitatem à natura composuit, & ob has virtu-
tes Deo longè acceptissimus. Præfuit populo post Elis Pontificis obitu
primum solus annis duodecim, deinde Saulo regnante annis decem &
octo. cuius extremi dies in hæc ut dixi tempora inciderunt. In locis au-
tem, in quibus tum David versabatur, erat Ziphenus quidam in oppido
Emma.

Emma, vir locuples & multorum gregum dominus. habebat enim in pascuis ovium tria millia, & capras mille: ab his David omnē iniuriam abstinuit, graviter interminatus suis ne vel cupiditate, vel egestate, vel latendi spe impulsī quidquam violarent, sed pluri iustitiam facerent, & Dei voluntatem, cui nunquam placuerunt qui in alienas res manus audas iniicerent. in hac disciplina suos continebat, putans se in hominem probum & sua benevolentia dignū hoc officium collocare. Nabalius verò (hoc erat viro nomē) homo erat agrestis & malis moribus præditus, sed honestæ ac prudentis & elegantis mulieris maritus. Ad hunc David pecora tondentem decem ē suis misit salutatum, qui illi in multos annos eam felicitatem ominarentur: simulq; rogarent ut ē facultatibus suis aliquid communicaret, cum ē pastoribus intelligere possit, quod longo iā tempore in solitudine versati adeo nihil detrimenti attulerint gregibus, ut custodes eorum fuisse potius videri possint. Quicquid autem in Davidem contulerit, in hominem gratum ac memorem collaturum. Ad hæc postulata homo suo more nimis durè dedit responsum. Percontatus enim quis esset David, ut audiuit esse Iessai filium, Nunc, inquit, fugitivi relictis dominis insolenter ac superbè se gerunt. Quibus renunciatis David in iram accensus, quadringentis armatis assumptis, & ducentis ad custodiam impedimentorum relictis, (iam enim sexcentorum manum coegerat) contra Nabalum proficiscebatur, iuratus quod ea nocte & familiam eius & opes omnes esset eversurus. Neq; enim se tam ægrè ferre, quod homo ingratus officij nihil rependeret, quàm quod ultro conuicijs se impeteret, nulla vnquam affectus iniuria. Interea quidam ē seruis pastoribus ad heram suā, illius uxorem, venit nuncians quod David à marito eius modicum quiddam postulans non solum nihil impetrauerit, sed conuicijs etiam non ferendis sit appetitus, cum tamen in eam diem semper greges eius intactos præstitillet: eamq; insolentiam domini posse illi magnam aliquam calamitatem adterre. Hoc audito Abigæa (id nomē mulieri fuit) oneratis multis asinis, & varijs xenijs in sarcinas cōgestis, inscio marito & per temulentiam sopito, ad Davidem properat: eiq; in vallis cuiusdam descensu contra Nabalum armatorum agmen ducenti sit obuiam. Quem postquam appropinquare vidit, de iumento desiliit, & prona in faciem adorabunda deprecata est ne verbis Nabali moueretur, qui reuera esset id quod vocabatur. Nabalus enim Hebræorum lingua vocatur insipiens. Excusabatq; se neminem eorum vidisse, qui ad maritum missi fuerant. Quare obsecro, inquit, da veniam, & age gratias Deo, qui per me tibi obstitit, quo minus humano sanguine manus polluas. Si enim incontaminatus à cæde permanseris, ipse pro te pœnas ab his, qui te læserunt exacturus est. Quod enim Nabalum manet infortunium, inimicorum tuorum contingat capitibus. Tu verò propitius hæc mea munuscula admitte, & iram qua merito in maxum meum es commotus, in meam gratiam remitte. Decet enim clementia & humanitas eum, cui fata regnum destinaverūt. Ille verò muneribus acceptis, Profectò, inquit, Dei voluntate ad nos hodie venisti: alioqui crastinam diem non videres. iuravi enim me hac nocte domum vestram subuersurum, & neminem superstitem relicturum ex familia hominis ingrati, ac in me meosque contumeliosos. nunc verò Deus tibi in mentē immisit, ut maturè occurrens furorē meum delinires. Nabalus autem tamen propter te ve-

An. mundi
2883.

Ante Christi
sum nat.

1081.

Nabali gregibus à David parcitur. Davidis legatis petentibus aliquid com meatus, dure responderetur à Nabalo.

David cōtra Nabalum cā quadringentis armatis proficiscitur.

Abigæa Nabali vxor muneribus Davidem placat. Nabalus, factus.

David à proposito Nabali euertere desiluit.

An. mundi
2883.

Ante Chri.
nat. 1081.

Nabal in tan-
tum se con-
iicit mœrore
vt toto cor-
pore sidera-
tus mortem
obiret.

Exemplum
prouidentiz
diuinæ, nul-
lum scelestū
Dei vidētā
euadere.

Dauid Abi-
gam Nabali
viduā ducit.
Saul Melchā
prius Dauidi
nuptam alij
elocat.

2-Reg. 16.
Zipheni rur-
sum Dauidē
in eorū esse
regione Sau-
lo renun-
ciant.

Dauid cum
duob. in ho-
stium castra
penetrās Sau-
li spiculū &
lecythū aqua-
lem auferit.

Dauid Sauli
Imperatori
Abenero &
Regiū spicu-
lum & aqua
lecythum au-
ferri passus
sit expo-
bit.

niam nunc consequitur, poenam tamen non euadet, sed sui mores per
aliam occasionem perdet hominem. Hæc locutus mulierem dimisit.
Ea domum reuersa offendit maritum cum æqualibus comitantem.
iamque vino grauem, ideoque tum nihil eorum quæ gesserat indicauit.
sequenti verò die posteaquam sobriorem totam exposuisset, in tantum
mœrorem eum cōiecit, vt toto corpore sideratus decima post die mor-
tem obiret. Quod vbi Dauidi relatum est, meritis poenas Deo persol-
uisse eum dixit. suapte enim malicia perditum, & vltioni subiectum,
idque incontaminatis eius manibus qui iniuriam acceperat. Atque hoc
quoque exemplo didicit, neminem scelestum vindictam Dei posse eu-
dere. nec humanas res à Deo neglectas ferri temere: sed bona bonis, &
malis, quod illis dignum est, rependi. Moxque, missis ad vxorē eius nun-
cijs, acciuit eam in legitimum thorum coniugem sibi inducturus. qua
profata prius se indignam vt vel pedes eius contingeret, cum omni ta-
men suo paratu venit: & vxoris loco posthac habitata est. hunc honorem
ab eo consecuta tum propter modestiam bonosque mores, tum propter
eximiam formæ gratiam. Habuerat autem Dauid & antea coniugem,
ex Abesaro oppido oriundam. Nam & Melcham Sauli filiam prius Da-
uidi nuptam pater Liso Pheliaz filio elocauit, in oppido Gethla habi-
tanti. Nec ita multo post Ziphenorum quidam renunciant Saulo, Da-
uidem rursus in eorum regione esse, & si velit adire, posse eum cō-
prehendi at ille cum tribus millibus militum eò proficiscitur: & super-
ueniente nocte castra metatus est in quodam loco, cui nomen Sycella.
Dauid autem cognito quod Rex contra se cum armis veniret, specula-
toribus missis iussit vt se certiores facerent, quonam vsque processis-
set: cumque audisset eum esse apud Sycellam, noctu ignaris suis omni-
bus, duobus tantum comitaris, Abiszo sororis suæ Saruiz filio, & Abi-
melecho Chertzo, in castra hostium penetrat. Dormienteque Saulo &
circum eum satellitio, simulque imperatore copiarum Abenero, in ten-
torium Regium insinuatus, neque Regem agnito eius cubili ex spiculo
interficere sustinuit, neque Abiszum accensum ad facinus permisit: sed
cohibuit admonitum nefas esse Regem diuino suffragio creatum in-
terimere, quātumuis malum: eius enim esse in eum vindicare, qui reg-
num dedisset. vtrque aliquod signum esset, quod nactus potestatem Regis
opprimendi non esset ea vsus, ablato spiculo & lecytho aquali, quæ iux-
ta cubile sita erant, nemine sentiente castra exiit, intrepidè & quasi
per ocium inter sopitos versatus, partim nocturnis tenebris partim au-
dacia propria fretus. transgressusque torrentem, & conscenso montis
vertice, vnde facile poterat exaudiri, in clamatis Sauli militibus & Im-
peratore eorum Abenero è somno eos excitat & cum Imperator nomi-
natum appellatus scitaretur quisnam esset qui se vocaret, sic respondit.
Dauid ego sum Iessæ filius, à vobis profugus. Sed qui factum est, vt tu,
vir tantus & inter amicos Regis maximè honoratus, tam negligenter
domini corpus custodias vt dormire malis quàm curam salutis eius ge-
rere Capitalet enim culpam admisistis, qui paulo ante quosdam è no-
stris clam in castra Regia subrepentes nō sensistis. Vide igitur quonam
deuenerit spiculum Regium, & aqua lecythus: & discite quantum flagi-
tium sit commissum. Saulus autē agnita Dauidis voce, & cognito quod
adeptus eum à somno & custodum negligentia proditum, non tamen
interfecit, cum id iure suo facere potuisset gratias se illi habere pro sa-
lute

tere concessa professus est hortabaturque ut bono esset animo, nihilque mali in posterum timens, ad proprias aedes reuenteretur. Comperit enim habere, non sibi ipsi salutem suam cariorum esse quam David. Se enim servatorem suum, hominem spectata per multa officia benevolentiae, in exilium actum, & saepe in capitis discrimen adductum, amicorumque consuetudine orbatum persequi non desistere. illum vero pro hostili infestatione salutem sibi reponere. Tum David iussit ut mitteret qui spiculum & lecythum reportarent, hoc attestatus, quod Deus futurus esset utriusque naturae & morumque gestorum iudex cui notum esset quod ea quoque die peperisset inimico, quem in manu erat interficere. Atque hoc modo Saulus iam iterum clementia Davidis incolumis e manibus emissus, retro in Regiam se recepit. Ceterum David veritus ne si diutius in eis locis haereret tandem comprehenderetur, consultius putavit in Palaestinam transire, & illic degere: quod cum ceteris quoque visum esset, una cum sexcentorum manu ad Anchum se contulit Regem Gittae unus e quinque eius gentis civitatibus: ubi domicilio accepto à Rege cum duabus vxoribus Achima & Abigae habitavit. Saulus autem cautior factus posthac destitit contra eum aut proficisci aut militem mittere, videns id sibi iam bis male cessisse, minimamque abuisse quin captando caperetur. Davidi autem non placuit in vrbe Gitta manere, sed petijt à Rege ut ad pristinam erga se hospitalitatem hoc quoque adijceret, & agri partem ad incolendum ei cum suis attribueret. Vereri enim se ne intra moenia morando onerosas Gittensibus videatur. annuit ei precibus Rex, & vicum quandam nomine Secellam ei donavit, quam David postea regnum adeptus adeo dilexit, ut suam & posterorum privatarum possessionem in perpetuum esse voluerit: qua de re alias fusius dicturi sumus. totum autem tempus quo David apud Secellam vixit, fuerunt menses quatuor, additis viginti diebus. ex eo loco clancularijs excursionibus Palaestinae gentis vicinos sibi Saritas & Amalecitas infestabat, magnas iumentorum & camelorum praedas abigens. mancipia enim non abstraherebat, veritus ne horum indicio res ad Anchum Regem perferretur. De manubijs autem munera mittere ad Regem solebat. quo percontante unde eas praedas ageret, meridionalem Iudaeorum regionem campestrem incurfare se respondens, Regi facile persuasit ut crederet quod verum esse vehementer cupiebat. sperabat enim David si hostiliter gentem propriam tractasset, precluso reditu semper posthac obnoxium se habiturum. Et parabatur cum bellum in Hebraeos communi Palaestinorum decreto, indicto omnibus eius nominis socijs die ad conveniendum in Rengam, ubi collectum exercitum Anchus in hostem ducturus erat: & inter cetera auxilia David cum sexcentorum cohorte euocauerat quo prompte operam pollicente, & decente adesse tempus referendae hospitalis gratiae, Rex contra quod magis eum sibi devinceret, promisit se cum re bene getta in summo apud se honore habiturum, & satellitio suo praepositurum.

*An. mmm.
di 2889.*

*An. Chri.
nat. 1705.*

Saulus Davidem collaudat, utque bono esset animo, & ad proprias aedes reuenteretur hortatur.

David Saulo innocentiam suam declarat. 1. Reg. 27.

David cum sexcentorum manu & duabus vxoribus in Palaestinam ad Anchum Gittae Regem se confert. Saul contra Davidem proficisci destitit.

David à Rege petit, ut agri partem ad incolendum ei cum suis attribueret, Rex Secellam ei donat.

David Saritas & Amalecitas excursionibus infestat, de manubijs munera Regi mittit, etque meridionalem Iudaeorum Regionem se incurfare persuaadet.

An mu-

di 2890.

Ante Chri-
stum natū

1074.

Saulus è re-
gno ventri-
loquos ac a-
riolos eijcit.
Saulus Palæ-
stinos cum
copijs aduen-
tare audiens
ad oraculum
Dei cōfugit.

Saulus Endo-
rum ad mu-
lierem fari-
dicam profi-
ciscitur.

Saulus Py-
rhonissam
Samuelis a-
nimam exci-
tare iubet.

Saulus Sa-
mpeli de ne-
cessitate sua
cōqueritur,
eumq; con-
sultat.

Samuelis a-
nima Saulo
visa belli cū
Palæstiniis e-
uentū præ-
dicat.

Hebræi à Palæstiniis magno prælio vincuntur, in quo
Saulus Rex una cum filiis fortiter pu-
gnans occubuit.

Saulus autem è regno suo diuinos omnes & ventriloquos ac arolos
sczterosq; similis vanitatis homines eiecerat, solis Prophetis reten-
tis; cumq; audisset Palæstinos Sonnam vsq; urbem progressos castra ibi
metatos, & ipse cum suis copijs illuc occurrit: & iuxta montē quendam
Gelboe dictum castra è regione hostium posuit vbi non mediocriter tre-
pidatio illum incessit, reputantem hostilem exercitum viribus longē
præcellere: qua de re sollicitus ad oraculum Dei confugit, euentum longē
lij sciscitans. Deo autem silente, magis etiam territus, prorsus animum
despondit, præfagiens cladem imminere, posteaquam Deus præter so-
litum auxiliatricem manum subtraheret: quasi nihilominus imperat
mulierculam quampiam ventriloquam, & manes elicere calientem,
quò vel fiererum euentum prænosceret. nam ventriloquorum genus
euocatis defunctorum animabus per eas futura sciscitantibus genū
cunt. cumq; indicio cuiusdam familiaris sui comperisset esse talem
mulierculam in oppido Endoro, ignaris omnibus, mutato regio habi-
tu, assumptisque duobus fidissimis famulis, ad Endorum & mulierem
fatidicam proficiscitur: rogatq; eam vt diuinet, educatq; ad supe-
ros animam viri, cuius ipse voluerit. illa autem repugnante & negan-
te se edictum Regis contempturam, qui hoc diuinaculorum genus à
suo regno arceat: & obtestante ne nulla iniuria laceffitus insidias sibi
strueret, quò deprehensa veritas artes atrectare ad supplicium rapere-
tur: iurauit neminem hoc rescitutum, neque se responsum cum alijs
communicaturum. sed fore eam extra omne periculum. Vt verò iure-
iurando persuasa est non timere, iussit eam Samuelis animam excita-
re. quæ cum nesciret quisnam fuisset Samuel, ab inferis hunc euocat.
quo in conspectum veniente, mulier specie viri diuina & veneranda
perterrita ac stupefacta, versa ad Regem, nōne, inquit, tu es Saulus
Rex? hoc enim ex Samuele didicerat. Quo annuente & rogante trepi-
dationis causam, ait se videre ascendentem virum diuina quadam spe-
cie præditum. percontante deinde qua effigie, quoue habitu esset ac a-
tate, ait senem esse venerandum, habitu sacerdotali amictum. Agnouit
Rex Samuelem esse, & procidens adoratione salutauit. anima autem
Samuelis interrogante quam ob causam se elici ac suis moueri sedibus
iusserit, necessitate se huc adactum conquestus est. imminere enim gra-
uem hostium exercitum, & se inopem esse consilij destitutū à Deo, neq;
per vates, neq; per somniorū visiones futura præsignare dignante. quæ
propter ad eum se cōfugisse, cui res suas semper cura fuisse sit expertus.
Samuel verò adesse iam Regi extremū vitæ diem præuidens, superuaca-
neum respondit ex ipso futura scitari, cum à Deo destitutū se agnoscat.
Audi tamen, inquit, in fatis esse vt David assumpta regia dignitate bel-
lum ex sententia conficiat. te verò & principatū & vitam simul amitte-
re, cō quod in bello, quod contra Amalecitas gessisti, obediens Deo non
fueris, & quæ tibi per me etiam tum viuum mandauit, neglexeris. Sei-
to igitur & exercitum tuum ab hoste profligandum, & te vnā cum filijs
in præ-

In praelio cadentem cras in eum futurum. His auditis Saulus obmutuit præ mœstitia, & in humum collapsus est, siue ob subitanam tristitiam viribus deficientibus, siue ob inedia, quòd ea nocte ac præterita die corpus cibo recurare neglexisset. tandem cum agrè ad seipsum redisset, mulier vrgebat eum vt cibum sumeret, hanc gratiam ab ipso reposcens officij, quod per interdictas artes non sine suo periculo poscenti præstiterat, priusquam sciret hunc ipsum esse qui interdixit. pro quo beneficio hoc tantum reposcebat, vt mensa apposta vires refoueret, quò ad exercitum redire valeret. resistentem verò & cibum omnem præ desperatione auersari pergentem, tantum nõ adegit improbis precibus vt assentiretur, cumq; vnicum haberet vitulum domi à se educatum mulier quotidianis operis victum sibi parans, & nihil præterea possidens, hoc mactato carnes coctas ipsi & famulis apposuit. Saulus verò eadem nocte in castra est reuersus. Mirati succurrit hoc loco mulieris huius comitatem ac liberalitatem, quæ tametsi à Rege artem exercere vetita qua victum parare assueuerat, hominem nunquam antè visum, immemor totam alendi se rationem per hunc sibi ademptam, non auersata est vt hospitem & ignotum, sed cõmiserata & consolata ad fastiditum cibum sumendũ adhortata est: & quod solum mulieri pauperi superfuit, promptè ac libenti animo apposuit, nec gratiam pro beneficio rependēs, nec officio fauorem Regis captans, quem iamiam moriturum præsciebat: cum tamen homines natura ita cõparati simus, vt tum demum officiosos esse libeat, quando aut pro meritis gratia est rependenda, aut ipsi demereri quempiã cupimus, quem cumulatè aliquando beneficiũ repository speramus. Egregium igitur exemplar beneficentiæ nobis exhibuit, ostendens nihil esse potius, quàm in necessitate cõstitutos subleuare, nihil quod hominem magis deceat, nihil quod Deum æquè cõciliet, & ad benefaciendum nobis prouocet. atque hæc de muliere illa dixisse sufficiat. Nunc aliam quandam admonitionem scriptis meis iuuat inferre, cum populis ac gentibus profuturã, tum præcipuè viris eximjis & ad gloriam natis incitamento futuram ad virtutem: quandoquidẽ hæc sola in sempiterna memoria sui cultores collocare valens, magnũ calcar ad honesta studia tam Regibus gentium, quàm ciuitatum magistratibus debet subdere, vt contemptis periculis atq; etiã certa morte, nihil durum pro patria subire ac sustinere subterfugiant. Quod vt faciam opportunè Sauli Hebræorum Regis illustre exemplum flagitat. Hic enim licet futuri gnarus, & de obitu suo præmonitus à Propheta, noluit tamen vitare, & ob vitæ cupiditatem exercitum hosti prodere, atque hoc modo Regiam maiestatem dehonestare: sed cum liberis totaq; familia periculo se obijciēs, pulchrum existimauit in praelio pro suo subditis imperio pugnando cadere, & filios in eiusdem laudis societate assumere potius quàm superstites relinquere, incertũ quales nam futuros. Sic enim existimauit, loco posteritatis perpetuam laudem & immortalē memoriam sibi futuram. Quamobrem hic mihi verè iustus & fortis ac prudens fuisse videretur, & si quis huic similis fuit aut futurus est, huic virtutis testimonium ab omnibus reddi æquum censeo. Nam illos qui cum certa victoriæ incolumitatisq; spe bellũ aggrediuntur, posteaquam magnificam aliquid gesserint, non censeo meritò fortitudinis titulis insigniri ab historicis alijsq; scriptoribus. Sed quamuis & illis sua laus debeat, soli tamen generosi ac fortes periculorumq; cõtemp-

An. mundi.

2890. *An-
te Chri. na.*

1074.

Saulus ob subitanã tristitiam, viribus deficientibus in humum collabitur.

Pythonissa Saulum vt mensa apposta vires refoueret adigit.

Exemplum comitatis ac liberalitatis in Pythonissa.

Josephus Regem Saulũ tanquã insignem & intractum Heroem sese cũ tota familia periculo obijcientẽ, futuri præscitum gnarũ, laudat.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2890. An.
re Chri. na.
1074.

1. Reg. 29.

Anchus secū
Davidē con
tra Hebrzos
educit, qui à
Palastinorū
Ducibus re
probatur.

Anchus Da
vidē remit
tit.

Amalecita
rū gens ex
pugnata &
incensa Si
ceila, prādā
abegerunt.

David Deū
cōtulit, num
eb Amaleci
tis vxores ac
liberos reci
pere sit con
cessurus.

res iure dici possunt, qui Saulum æmulantur. Quid enim magni est com
munem martis aleam subire, & inter spem & metum fluctuando, si for
tuna affulserit favore eius uti? contra nihil latum sperantem, & pra
scium quod necesse sit in pugna cadere, intrepidè tamen & impetulo
animo fato minanti occurrere, id verò generosi & verè fortis viri faci
nus ego censeo. Hæc est Sauli nostri laus, qui exemplo est omnibus vere
gloriz amatoribus, ut si honesti apud posteros nominis rationem vere
bent, idem sibi, si quando usus veniat proponant: in primis autem Re
gibus, quibus propter fortunæ sublimitatem adeo non licet esse igna
vis, ut turpe sit etiam mediocritatem fortitudinis nō excedere. Possem
quidem etiam plura in hoc argumento de Sauli generositate dicere, ve
rum ne videar immodicus, eò vnde digressi sumus reuertar. Palastini
copias vndiq; contrahentibus, delectuq; per singulas gentes ac regna
& sarrapias habito, nouissimus venit cum suo milite Rex Anchus, quē
secutus est David cum sexcentorum cohorte. quem ubi viderunt Palas
tinorum duces, percōtabantur Regem vndenam venirent Hebrai, aut
a quo vocati. Is respondit Davidem iram domini sui Sauli fugientem, a
se exceptum, nunc ut gratiam hospiti referat, utq; de Saulo vindictam
sumat, in auxilium venisse. ac illis non probabatur, quod veterē hostem
in auxilium acciuisset: suadebantque ut eum retrō remitteret, ne forte
cladem aliquam ipsis afferat. facile enim habiturum occasionem re
conciliandi se domino, si hostibus eius detrimentum aliquod attulerit.
Quare prospiciendum esse in futurum, Davidemq; cum sua cohorte ad
agros a Rege illi assignatos remittendum. Hunc enim esse illum Davi
dem virginibus cantatum quod plurima Palastinorum millia delevi
set. Visum est Regi quoque Gittæ rectè illos monere: moxque accito
Davide, equidem, inquit, fidem tuam ac virtutem compertam habens
socium huius expeditionis te assumptū, sed cæteris ducibus hoc nō pro
batur. quare confestim agrum, quem tibi donavi, repere, nihil de volum
tate nostra dubitans: & illic esto præsidio meæ regioni, ne interim dum
cum exercitu absum, hostes aliqui eam per occasionem inuadant. hoc
enim pacto non minus amici ac socij præstiteris officium. Parum David
& ad Sicellam se recepit. Sed interim dum Palastinorum castra teque
retur, Amalecitarum gens expugnata & incensa Sicella, prædāq; tam in
de quā ex vicinis Palastinorum agris abacta, in suam regionē reuente
batur. David autem vicum suum vastatum inueniens, omnibusq; dire
ptis utraq; etiam vxorem abductam, & pari modo cōmilitonum vx
ores ac liberos cum cætera præda abactos, doloris impatiens scidit vesti
menta sua: & adeo huic calamitati succubuit, ut non prius flere ac la
mentari suam & suorū vicem desineret, quā lachrymæ eum deficeret.
nec multum aberat quin ab iratis ob iacturā coniugum & liberorū mi
litibus saxis impeteretur, quod in ipsum causam tanti mali reijcerent.
Postquam autem à mœrore se recollegit, & animam ad Deum erexit,
rogavit Pontificem Abiatharum, ut sumpto sacerdotali amictu Deum
cōsularet, & oraculum referret, num Deus concessurus sit asscuto A
malecitas vxores ac liberos recipere, pœnasq; de hoste sumere. Pontifi
ce verò iubente persequi assumptis lexcenis armatis quantum potuit
per vestigia hostum properavit. cumq; ad torrentem quendā nomine
Baselum pervenisset, incidit in quendam Ægyptium errantem, iamq;
inopia & fame deficientem, qui toto triuo per desertum impastus ob
struuerat

errauerat. hunc cibo & potu prius refocillatum, rogat cuius esset, & qua natione. is respondit se Ægyptium genere, à domino relictum in itinere, quod propter languorem non posset agmen consequi eorum, qui vastata Sicella finiumque locis domum se recipiebant. Itaque hoc ductore David usus ad persequendos Amalecitas, assecutusque eos in terram proiectos, & partim prandium sumentes, partim iam remulentos, & rebus ex praeda quæsitis se oblectantes, ex improviso irruens magnam eorum stragem edidit. Inermes enim & nihil tale expectantes, & epulis tantum ac comotationibus intenti, facile ab armatis conficiebantur. alij enim institis mensis accubantes, cruore appositos cibos inundabant, alij propinantes sibi inuicem opprimebantur, nonnulli verò somno iam ac vino sopiti: & si qui se interim armare potuerunt, non multo maiore negotio quam ceteri cædebantur. durauit enim ea cædes à prandio usque ad vespèram, ut ex omnibus Amalecitarum copiis ægrè quadringenti celeritate camelorum ab intereptione sint exempti. ceterum praeda omnis est recepta, vxoresque tam ipsius Davidis quam comilitonum. Remetientes autem iter postquam ad eum locum peruenerunt, ubi ducentos minus expeditos ad custodiam impedimentorum reliquerant, quadringenti illi nolebant eos in prædæ partem admittere. quod per ignauiam in persequendo hoste delassati fuissent, aiebantque, contentos esse oportere receptis vxoribus ac liberis. Hanc eorum voluntatem iniquam David pronunciauit. Par enim esse, ut victoria diuinitus concessa, receptisque ex hoste spoliis, vniuersi milites ex æquo fruerentur, maxime cum reliqui impedimenta interim asseruauerant. & ex eo præiudicio mos in posterum obtrinit, ut tantundem ex praeda cederet iis qui pugna interfuerunt, & iis qui interim circa impedimentorum custodiam sunt versati. Reuersus deinde Sycellam David, per totam tribum Iudæ partes ex praeda ad amicos & familiares misit. atque in hunc modum circa Sycellam & in persequendis Amalecitis res gesta est. Interea Palæstini acri prælio cum hoste congressi & superiores facti, plurimos ex aduersa acie sterunt. ibi Saulus & filij contra hostem egregie certantes, & hoc tantum agentes ne inulti caderent, utque honestis vulneribus confecti luctuosam hosti victoriam relinquerent, totam vim hostium in se conuerterunt: & circumuenti multitudine, magna circa se strage Palæstinatorum edita postremo & ipsi hostium telis sunt obruti. fuerunt autem Saul filij, Ionathas, Aminadabus & Melchisus. post quorum casum vniuersus Hebræorum exercitus prostratus: dumque nullo ordine trepidi fugiunt, instantibus à tergo barbaris ingens cædes est perpetrata. Saulus quoque stipatos suorum caterua fugiebat: in quem Palæstini immixtis sagittariis & iaculatoribus, omnes paucis exceptis confixerunt. ipse vero post multa fortia facinora edita, grauatius vulneribus, ut iam nec subsistere, nec sibi ipse manus inferre valeret, obsecrauit armigerum ut se ferro transfigeret, priusquam viuus in hostium potestatem fieret. quod cum armiger ob maiestatis reuerentiam detrectaret, ipse admoto ad petitus proprii gladij mucrone in eum incubuit. & cum deficientibus viribus traicere se non posset, circumspiciens iuuenem proximum rogat, quisnam esset: auditoque esse Amalecitam, orat ut se iuuaret efficere, quod ipse suis manibus non quiret. qui postquam eius optata exsecutus est, ademptis aureis armillis & corona insigni regio, quantum potuit festinus inde se proripuit. armiger autem regius conspecta Sauli uat.

An. mun.
2890. An-
te Chri. na.
1074.

David Ægyptio seruo ductore. Amalecitas assequitur. David in Amalecitas irruit, magnam eorum stragem edit, omnemque prædæ recuperat. David custodes impedimentorum, obstrepentibus pugna sociis, in prædæ partem admittit.

1. Reg. 31.

Saulus cum filiis in Palæstinatorum pugna, reliquo exercitu fuso iugatoque cadit.

Saulus seipsum interficere molitur, eumque iuuenis Amalecita inuenit.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2890. An-
te Chri. na,
1074.

Hebræi val-
læ ultra Ior-
danem sita
habitantes,
relictis suis
oppidis in
munitissi-
mas vrbes
confugiunt.
Palæstini
Sauli filio-
rumq; cor-
pora cruci-
bus affigunt.
Ciues in Ia-
bissa, Sauli
& filiorum
cadauera
dempta se-
peliunt.

necesse, ipse quoque se iugulauit. pari modo & vniuersum eius satellitum
vnà cum domino suo cecidit, circa montem qui nominatur Gelboe. Quo-
clade audita ab Hebræis qui vallem ultra Iordanem sitam habitant, qui-
que campestris vrbes tenent, quod Saulus Rex cum filiis & exercitu in
proelio cecidisset, relictis suis oppidis in munitissimas quasque vrbes
confugerunt: quæ Palæstini deserta nacti, faciliè occupata ipsi posthac
incoluerunt. Die verò quæ proelium proximè consecuta est, dum cada-
rum cadauera spoliant, inciderunt in Sauli filiorumque eius corpora,
quibus exutis capita etiam præciderunt: & dimissis in hoc per totam
suam regionem certis hominibus, hostes cecidisse nunciauerunt: quo-
rum arma in templo Astartes dedicauerunt, porro corpora eorum circa
moenia vrbis Bethsanæ, quæ nunc est Scythopolis, crucibus affixerunt.
Quod posteaquã auditum est in Iabissa vrbe regionis Galaditidis, trun-
cata esse Sauli ac filiorum cadauera, rem indignam rati eos extremo ex-
sequiarum honore fraudari, aliquam multi fortissimi & audacissimi e-
grediuntur, (alio enim hæc vrbs homines robustos ac feroces) factoque
per totam noctem itinere, ad Bethsanæ moenia peruenientes, demptis
Sauli & filiorum corporibus Iabissam ea deportauerunt, nemine ho-
stium arcere eos aut aggredi propter virtutem ipsorum audente. Iabis-
sam autem populariter eos deploratos in celeberrimo agri sui loco se-
peliuerunt, & indicto ob Regis & filiorum eadem luctu ac ieiunio die-
rum septem, in lamentis & planctu eos eos exegerunt. Hic finis fuit Sau-
li iuxta Samuelis vaticinium, propterea quod mandata Dei de bello
contra Amalecitas gerendo non est exsecutus, & quia trucidato cum
tota cognatione Achimelecho Pontifice, urbem quoque Pontificalem
subuertit. Regnavitque vivente Samuele annis decem &
octo, & post mortem eius annis viginti: quo
tempore exacto, cum quem di-
ximus vitæ finem est
fortitus.

FLAVII

FLAVII IOSE-

PHI ANTIQVITATVM

IVDÆICARVM LIBER

Septimus.

SVMMA CAPITVM LIBRI VII.

Antiquitatum Iudaicarum.

- I. *David apud Hebronem unius tribus Rex creatur, in reliquis Sauli filius paternum regnum obtinet.*
- II. *Iebostho amicorum insidijs interfecto, uniuersum regnum ad Dauidem deuenit.*
- III. *David in captis Hierosolymis Chananæos inde populariter eiecit, urbemq; Iudææ victoribus inhabitandam tradit.*
- IIII. *David Palestinorum bello impetrus: apud Hierosolymæ victoriam illustrem consequitur.*
- V. *David subactis finitimis gentibus tributa illis imponit.*
- VI. *Damasceni à Dauide vincuntur.*
- VII. *Quomodo David Mesopotamios deuicerit.*
- VIII. *Quomodo per intestinum familie dissidium, David à filio regno pulsus fuerit.*
- IX. *Absolonq; contra patrem profecti, cum exercitu interitus.*
- X. *Davidis iam in regnum restituti status felix.*
- XI. *David se uiuente Solomonem filium suum regnum auspiciari voluit.*
- XII. *Mors Davidis, & quantum filio ad structuram templi reliquerit.*

FLAVII IOSEPHI

CAP. I.

An mun-
di 2891.
Ante Chri.
nat 1073.

*David apud Hebronem unius tribus Rex creatur, in reliqua
Sauli filius paternum regnum obtinet.*

2. Reg. 1.
Amalecita
Davidi regē
Saulum ex-
sum nūciat,
& eius cadis
argumēta et
millas aure-

as & insigne regiū affert. fortē in fugientē cum suis Regem incidisset, quem a se rogari ipsius ce-
David Sauli sum fatebatur, ne viuis in manus hostium deueniret: cum enim in gla-
& Ionathæ diu incubuisset, non potuisse seipsum præ multitudine vulnerum in-
necē deplo- terficere. eius deinde cadis argumenta certissima ostendebat. armillas
rat. aureas, & insigne regium, quæ ipse mortuo detraxerat. ut Davidi affer-
David Ama- ret. At ille tam certis indicijs credere coactus, scidit vestimentum, & in
jecitam Sau- fletu ac lamentis totam diem cum amicis exegit. accedebat ad mœro-
li interfecto- ris cumulum Ionathas Sauli filius, fidissimus eius amicus, & salutaris ip-
sæ affici sup- sius non semel autor. Tanta autem fuit Davidis virtus & erga Saulum
plicio iubet. beneuolentia, ut quamuis sæpius capitalibus eius insidijs appetitus, nō
David ex solum ægerrimē tulerit eius interitum, verum etiam interfectorem nō
Dei iussu He- lius affici supplicio iusserit. Præfatus enim quod ipse sui accusator exti-
bronē cōmi- terit, Regis eadem professus, & per hoc Amalecitæ filium se declarauit.
grans, à Iudæ- rit, duci hominem mandauit præterea lamentationes & epigrapha
tribu Rex in laudem Sauli & Ionathæ composuit, quæ in hodiernum vsque diem
declaratur. leguntur. His extremis officijs honorato Rege, luctuq; finito, consuluit
David Iabi- Deum per prophetam, quamnam ex urbibus Iudæ tribus habitandam
senos quod sibi concederet, cumq; responsam esset, Hebronem concedi. relicta Si-
Saulum cū cella eō cōmigravit, ambabus vxoribus illō adductis, & cohorte dome-
filijs sepelif- stica: moxq; totā tribus ad eum locum confluens, Regē eum communi
sent, collau- suffragio declarauit. Audito deinde quod Saulum cum filijs Iabisen in
dat. Galaditide regione sepelissent, misit illuc q; collaudato eorū facinore,
Abnerus Ne gratiā illis referendā suo nomine pollicerentur, simulq; nuntiarent, q
ri filius Sau- Iudæ tribus Regem se cōsalutasset. Interea Sauli copiarum præfectus A-
li filium Ie- benerus filius Neri vir strenuus & ad magnas res obeundas natus,
bosthum po- quā primum cognouit cecidisse Regem & Ionatham, aliosq; duos eius
puli Regem filios, properē in castra delatus, reliquum ex omnibus filijs nomine Ie-
constituit. bosthum periculo eripit, & superato vnā cum illo Iordane, totius popu-
Abner con- li Regem eum constituit, excepta tribu Iudæ regiamq; ei elegit apud Ior-
tra Iudæ tri- cum qui Hebraicē Manalis dictus, interpretatur castrum. inde profectus
bū copias e- est cum delectissimo milite ut prælio cum Iudæ tribu decerneret, iratus
ducit, exilo- quod Davidem Regem creauissent. Huic occurrit Ioabus Saruię Davidis
ab. cū vniuer- sororis filius, natus ex patre Suri, duos secum fratres, Abisæum & Asae-
so Davidis lem, vniuersumq; Davidis exercitum ducens: & cum circa quendam
exercitu oc- fonticulum apud urbem Gabao in eum incidisset, aciem ad prælium
currit. explicat, Cumq; Abonem dixisset cupere se experiri vtrius partis
præstan-

OC prælium in eum diem incidit, quo David de Amalecitis victor Sycellam est reuersus, tertio autē post eius reditum die, elapsus ē prælio Sauli inter- fector, scissa veste, caputque sparsus cinere ad Dabi- dem peruenit: adoratoque eo interrogatus vnde veniret ē confictu Israhelitarum ait se venire. id fu- isse illorum partibus infortunatum, casis multis Hebræorum millibus, & insuper Rege cum filijs post eam pugnam desiderato. atque se nunciare suis oculis vita, cum David Sauli sum fatebatur, ne viuis in manus hostium deueniret: cum enim in gla- & Ionathæ diu incubuisset, non potuisse seipsum præ multitudine vulnerum in- necē deplo- terficere. eius deinde cadis argumenta certissima ostendebat. armillas rat. aureas, & insigne regium, quæ ipse mortuo detraxerat. ut Davidi affer- David Ama- ret. At ille tam certis indicijs credere coactus, scidit vestimentum, & in jecitam Sau- fletu ac lamentis totam diem cum amicis exegit. accedebat ad mœro- li interfecto- ris cumulum Ionathas Sauli filius, fidissimus eius amicus, & salutaris ip- sæ affici sup- sius non semel autor. Tanta autem fuit Davidis virtus & erga Saulum plicio iubet. beneuolentia, ut quamuis sæpius capitalibus eius insidijs appetitus, nō David ex solum ægerrimē tulerit eius interitum, verum etiam interfectorem nō Dei iussu He- lius affici supplicio iusserit. Præfatus enim quod ipse sui accusator exti- bronē cōmi- terit, Regis eadem professus, & per hoc Amalecitæ filium se declarauit. grans, à Iudæ- rit, duci hominem mandauit præterea lamentationes & epigrapha tribu Rex in laudem Sauli & Ionathæ composuit, quæ in hodiernum vsque diem declaratur. leguntur. His extremis officijs honorato Rege, luctuq; finito, consuluit David Iabi- Deum per prophetam, quamnam ex urbibus Iudæ tribus habitandam senos quod sibi concederet, cumq; responsam esset, Hebronem concedi. relicta Si- Saulum cū cella eō cōmigravit, ambabus vxoribus illō adductis, & cohorte dome- filijs sepelif- stica: moxq; totā tribus ad eum locum confluens, Regē eum communi sent, collau- suffragio declarauit. Audito deinde quod Saulum cum filijs Iabisen in dat. Galaditide regione sepelissent, misit illuc q; collaudato eorū facinore, Abnerus Ne gratiā illis referendā suo nomine pollicerentur, simulq; nuntiarent, q ri filius Sau- Iudæ tribus Regem se cōsalutasset. Interea Sauli copiarum præfectus A- li filium Ie- benerus filius Neri vir strenuus & ad magnas res obeundas natus, bosthum po- quā primum cognouit cecidisse Regem & Ionatham, aliosq; duos eius puli Regem filios, properē in castra delatus, reliquum ex omnibus filijs nomine Ie- constituit. bosthum periculo eripit, & superato vnā cum illo Iordane, totius popu- Abner con- li Regem eum constituit, excepta tribu Iudæ regiamq; ei elegit apud Ior- tra Iudæ tri- cum qui Hebraicē Manalis dictus, interpretatur castrum. inde profectus bū copias e- est cum delectissimo milite ut prælio cum Iudæ tribu decerneret, iratus ducit, exilo- quod Davidem Regem creauissent. Huic occurrit Ioabus Saruię Davidis ab. cū vniuer- sororis filius, natus ex patre Suri, duos secum fratres, Abisæum & Asae- so Davidis lem, vniuersumq; Davidis exercitum ducens: & cum circa quendam exercitu oc- fonticulum apud urbem Gabao in eum incidisset, aciem ad prælium currit. explicat, Cumq; Abonem dixisset cupere se experiri vtrius partis præstan-

præstantiores milites essent, ex pacto vtrinque duodeni ad certamen sunt destinati. qui progressi inter vtranque aciem, emissis prius pilis. gladios stringunt: comprehensisque aduersariorum capitibus, latera & ilia feriabant, donec mutuis vulneribus ad vnum se conficerent. quo facto exercitus etiam confixerunt, & post acre certamen, partes Abeneri succubuerunt. Versos deinde in fugam Ioab non destitit persequi, sed tergis eorum inhaerens hortabatur suos ut ne defatigarentur: idemque etiam fratres eius faciebant, præcipue iunior Asael ob eximiam pedum pernicitatem celebris, & non solum cum hominibus, sed cum equis etiam cursu contendere solitus. is cum Abenerum recta insequeretur, nec in sinistram nec in dextram deflectens. Conuersus autem Abenerus, & imperum eius frustrari volens, primum vnius militis armatura cum eo depacisci voluit, ut persequi desineret. deinde rogabat, ne se in hanc necessitatem adduceret, ut illo interfecto in fratris eius conspectum post hac venire non auderet. cumque ille his verbis nihil moueretur, sed persequi pergeret, ita ut versa hasta fugiebat, imminenti lethale vulnus infligit, ut in vestigio concideret. qui vero cum eo Abenerum inlectabantur, postquam ad locum, in quo Asael iacebat, peruenierunt, obliti amplius persecutionis circum cadauer constiterunt. Ioabus autem & frater eius Abisus, præter exanime corpus cursu prouecti, incitatisque ira extincti fratribus, mira pernicitate ac alacritate usque ad solis occatum persequi sunt Abenerum, & usque locum qui ab aquæ ductu nomen accepit, hic in loco eminentiore, consistit, Abenerum cum Beniamitis fugientem prospiciens. qui cum exclamasset, satis iam indignationi indultum nec esse viros consanguineos improba inlectatione cogendos omnia sua in certamen redire: culpam enim penes fratrem eius Asaelem esse, quod monitus ab insequendo desistere non uisset, & ideo istus cecidisset, visus est non male admonere: moxque Ioabus, dato receptui signo, suos cohibuit: & in eo loco castris positus pernoctauit. Abenerus vero continuato per totam noctem itinere trans Iordanem in Iebosthi regiam se contulit. sequenti die Ioabus recensitis castrorum cadaueribus omnes sepultura dignatus est. ceciderant autem ex Abeneri exercitu trecenti sexaginta: ex Davidis nouendecim, præter Asael: cuius cadauer Bethlema reportatum fratres cum patris monumentis intulissent, ad Regem suum in Hebronem sunt reuersi. Hoc fuit inter Hebræos ciuile belli initium, quod aliquandiu durauit, sed ita ut Davidis partes magis ac magis proficerent, contra eorum qui sub Sauli filij degebant imperio, indies deteriores fierent. Interea David sex filios ex totidem vxoribus suscepit, quorum natus maximus ex matre Achima natus, Ammon dictus est. Secundus ex vxore Abigæ Daniel. Tertius ex Machaba filia Tholomæi natus Regis Gessiorum, nomine Abesalō. Quartus Adonias ex vxore Angite susceptus, quintus vero & sextus Gerthesam & Galam nominauit. Porro post conflatum ciuile bellum, & crebros partium conflictus, præcipuum momentum fuit in Abenero, qui quod esset vir prudens & ad popularem gratiam factus, multitudinem in officio continebat, ut longo tempore in fide Iebosthi permanerent. Deinde vero insimulatus apud eum quod consuetudinem haberet cum concubina eius Ralpa filia Sibathi, & ea de causa obiurgatus, dolore & indignatione motus quasi non bona gratia sibi pro fidelis studio redderetur: minatus est se regnum ad Dauidem translaturum, & de-

An. mundi
2891. Ante
Chri. nat.

1073.

Quodam mī
lites congre
diuntur, qui
ad vnum se
cōficiunt, &
Abeneri par
tes succum
bunt.

Asael Ioabī
frater Abe
nerum inse
quitur.

Abenerus in
fugā conuer
sus, Asael
trucidat.

Ioabus & A
bisus usque
ad solis occa
sum Abene
rū psequun
tur.

Ioabus dato
receptui sig
no suos cohi
bet.

In vtroque
exercitu
quot ceci
derint.

2. Reg. 3.
Ciuis bellī
inter Hebræ
os initium.
Sex filij Da
uid in He
brone nati.

Abenerus
multitudinē
in officio cō
tinet, ut lon
go tēpore in
fide Iebosthi
pmanerent.

An. mundi
2891. Ante
Chri. nat.

1073.

Abenerus
ad Dauidem
in Hebronē
mittit lega-
tos. q. suo no-
mine fœdus
cum eo feri-
rent.

Dauid vxo-
rem Melcho-
len ab Abe-
nero postu-
lat.

Abenerus a-
pud senio-
res populi,
præfectosq;
militiæ, vt
ad Dauidem
desciscerēt,
loquitur.

Seniores &
Præfecti ab
Abnero p-
suasi, Dauidi
aptè studēt.

Beniamitz
in Abneri
sententiam
cōcedunt, i-
pse ad Daui-
dē p̄fiscit-
ur, & hac de
re certiorē
facit.

Abnerus à
Dauidē co-
miter exce-
ptus, amicē
dimittitur.

& declaraturum quod Iebosthus non tam propria virtute aut pruden-
tia regno trans Iordanem potiretur, quam ipsius bellicis artibus & exi-
mia in eam diem fide. moxque misit in Hebronem ad Dauidem qui suo
nomine fœdus cum eo ferirent, hac conditione, vt inter p̄cipuos Re-
gis amicos reciperetur, si populo ad defectionē à filio Sauli cōcitato effi-
ceret vt Dauid ab vniuersis Hebræis Rex agnosceretur. Qui cū vehemē-
ter hoc nuncio latus conditionē accepisset, & quò magis ratū esset fœ-
dus, postulasset vt Melcholen vxorē ad eum remitteret, quā magno suo
periculo & annumeratis Saulo sexcentis Palæstinorū capitibus emerat:
ante omnia remisit eam abstractā à Pheltiæ coniugio, adiuuante etiam
Iebostho nam & huic Dauid scripserat, equum esse vxorem sibi restitui-
deinde conuocatis senioribus populi, & præfectis militiæ in eam senten-
tiam locutus est apud eos, remoratum se quidem illos, quò minus, reli-
cto Iebostho, ad Dauidem desciscerent: nunc autem libenter se hoc
illis permissurum, quandoquidem certo comperisset hunc per Samue-
lem prophetam totius Hebræorum gentis Regem diuino iudicio desi-
gnatum esse. eundemq; vatem præcecinisse, quod huius ductu vindican-
dum sit in Palæstinos, nec alto Rege sub iugum Israëlitarum eos posse
subigi. His auditis seniores & præfecti, certi iam in eorum sententiam
Abnerum transisse, Dauidi in posterum apertè studuerunt. Supererat
vt & Beniamitz in hanc sententiam concederent, quod ex hac tribu ef-
fer Iebosthi satellitium. ad quos quum eadem verba fecisset, ac ne illos
quidem reniti animaduertisset, cum viginti ferme comitibus ad Daui-
dem proficiscitur, vt p̄sens fœdus initum confirmaret: tum quia quis-
que in rebus suis sibi magis quam alijs fidei, tum quia volebat certiorē
facere, qd in causa eius cum senioribus & ducibus egisset, & quod ipsam
quoq; Beniamiticam tribum in partes ipsius traduxisset. à quo comiter
exceptus, & splendidis ac sumptuosis epulis per aliquot dies adhibitus,
tandē petijt vt dimitteretur, traducturus ad eum exercitū, & q̄ promi-
serat re exhibiturus, & quasi in manum imperium gentis ei traditurus.
Vix ad hæc promissa exsequenda missus à Dauidē Hebronem exiuerat,
cū Ioab copiarum imperator peregrè rediens illuc aduenit: cogni-
toq; quod Abnerus iſto cum Dauidē fœdere paulo ante abisset regnū
ei tradi curaturus: veritus ne is primum inter amicos locum obtineret,
author illi factus regij fastigij, & alioqui vir prudens in consilijs capien-
dis, & rerum momentis obseruandis: ipse verò deteriori conditione ef-
se inciperet, & præfectura copiarum priuaretur, malum & iniquum cō-
silium concipit. ac primum calumnijs eum aggressus, persuadere cona-
tur Regi, vt caueat sibi, neque fidem illius verbis adhibeat. Nihil enim
illum non tentare quo regnum Sauli filio constabiliat: & nunc struſtia
dolis aduenisse, & optatis potitum, cum certa spe insidijs circumuenien-
di Dauidis abire. Postquam autem frustra se verba fundere animaduert-
tit, ac ne tantillum quidem Regem his moueri, mutato consilio facinus
audax mente concipit, & certus hominem tollere, mittit confestim qui
cursum p̄ eius vestigia viam carperent, & assecuti eum Dauidis nomine
reuocarent, quasi per obliuionem quiddā maximè ad rem pertinens illi
significare omisisset. Abnerus autē postquam hæc audiuit ex nuncijs in
loco cui nomen Besira viginti stadijs ab Hebrone disſito, nihil eorum
quæ euentura erant suspicatus ad urbem reuertitur. Cui obuiam factus
ante mœnia Ioabus, humanissimè exceptum summam beneuolen-
tiam

nam præ se ferens (vt sæpè fit cum ad obtexendas insidias malum aliquod tacitus molientes summam bonitatem simulant) seorsum à cetero comitatu seducit, quasi secretius aliquid cum eo colloqui vellet: atq; ita abductum in locum portæ solitarium, vno tantum fratre Abisxo præsentè stricto ferro per illa traiecit. Hunc exitum habuit vir egregius, insidijs à Ioabo interceptus, vt ipse videri volebat in vltionem fratris Asaëlis, quem in proelio ad Hebronem commisso Abenerus pertinaciter se insequentem interemerat: re autem vera quòd miserè timeret, ne honore quem obtinebat priuaretur, Dauide imperium exercitus in Abenerum transferente. Hinc sanè videre licet quàm nihil non audeant homines ambitioni & auaritiæ dediti, dum nemini cedere volunt. Nam & dum cupitis potiri properant, non dubitant quoduis perpetrare facinus: & ne, quod semel nacti sunt, amittant, maiora etiam non reformidant: sic existimantes, leuius incommodum esse ad summum fastigium non peruenire, quam ab assuetis iam bonis excidere. ideoq; plus illis semper audaciæ superest, dum timent ne pristina felicitate priuentur. Sed de his satis est paucis admonuisse. Porro David, audita Abeneri necē, vehementer indoluit, sublataq; ad cælum dextera, magna voce protestatus est, quòd nec iubente se, nec conscio, cædes ea fuerit commissa. ad hæc diris imprecationibus autorem necis huius execratus, & familiam eius & lacinoris socios præiudicio suo damnauit. Valde enim sollicitus erat, ne videretur hoc contra fœdus cum Abenero ictum fuisse admissum. edixitq; vt totus populus defleret ac lugeret virum, & solennibus funeralibus ei parentaret, scissis vestibus & laccos indutus: atq; hoc modo exequias frequentari voluit, quas & ipse vnà cum honoratioribus ac præfectis deduxit, planctu & lachrymis satis indicans vel beneuolentiam erga viuum, vel mœrorem ob defunctum quodq; præter ipsius voluntatem interemptus fuerit. quin & magnificè, apud Hebronem sepultum, ac epitaphio à se composito honoratum, stans super monumentum primus deplorauit, suoq; exemplo ceteros ad idem faciendum prouocauit adeoq; grauitè Abeneri morte affectus est, vt nullis amicorum precibus ad gustandum ea die cibum adduci potuerit, sed iuratus ieiunium vsq; ad solis occasum seruauerit. quod sanè non mediocrem ipsi gratiam apud multitudinem conciliauit. Nam quotquot erant Abeneri studiosi vehementer hunc defuncti extremum honorem & seruata ad vltimum fidem probauerunt, quòd omnia in eum contulisset quæ in amicos conferri solent, & non vt inimicum aliquando neglectæ & ignominiosæ sepulturæ tradidisset: tum considerantes pro se quisque egregiam Regis benignitatem, eadem sibi quoq; ab illo pollicebantur. atque hoc modo optimè David famæ suæ consuluit, nemine amplius suspicante ipsius voluntate casum fuisse Abenerum. quin & priusquam multitudo, quæ ad funus celebrandum conuenerat, digrederetur, docuit eos, quantum ipse in animo vulnus accepisset, quantumq; totus populus detrimentum, amisso viro in rebus bellicis tam cōsilio quàm manu præstantissimo. Sed Deus, inquit, qui vniuersa gubernat, necem huius multam non sinit. Is mihi testis esto quòd in Ioabum & Abisxum animaduertere non valeo, qui apud exercitum penè plus possunt quàm ego ipse: pœnam tamen diuinitus infligendam non effugient. Et Abenerus quidem in hunc modum vitam finiuit.

An. mundi
2899. *Ante*
Christum
nat. 1065.

Homines
ambitioni
& auaritiæ
dediti, nihil
non audent.

David cum
toto populo
Abenerum
deflet ac lu-
get, & solen-
nibus fune-
ralibus ei
parentat.

David famæ
sux consulit,
nemine su-
spicante ip-
sius volun-
tate casum
fuisse Abe-
nerum.

FLAVII IOSEPHI

CAP. II.

An. mmm.

2899. An-
te Christum

nat. 1065.

Hedio &
Ruffinus

Cap. 2.

2. Regum 4.

Iebosthi ca-
put ad Dani-
dem defer-
tur.

Oratio Da-
vidis in Ie-
bosthi inter-
fectores a-
cerima: pœ-
næq; illis in-
rogata.

2. Regum 5.
Hebraeorum
proceres He-
bronem ad
Davidem
conueniunt
eumq; Re-
gē declarāt.
David Pro-
ceres & Præ-
fectos comi-
ter atq; be-
nigne exci-
pit.
Armati ad
Davidem
venientes

*Iebostho amicorum insidijs interfecto, uniuersum regnum ad
Davidem deuenit.*

Iebosthus autem Sauli filius, morte eius audita, grauiter hoc tulit, quod priuatus esset viro consanguineo, qui præcipuus autor ei fuerat, ut in paternum regnum succederet, mirumq; in modum ob hanc causam se afflictauit. Nec ipse diu superstes fuit, sed à filijs Hieremmonia Banaorha & Thanno per insidias est oppressus. Hi enim cū essent Beniamitæ genere, & inter præcipuos optimates, existimantes, si Iebosthū interficerent, magna se munera à Davide accepturos, & aut amplius præfecturas aut aliud quid honorificū apud eum per hoc factum secuturos, nacti solum Iebosthum in cubiculo meridiantē, videntesq; nec satellitum quenquam adesse, nec iantricem vigilare, sed & ipsam partim lassitudine partim æstu in somnum solutam, subintrogressi ad eum dormientem interemerunt præcisq; capite, & per totam noctem ac diem itinere continuato, tanquam à læsis properantes ad eum, quæ magno beneficio demeruisent, Hebronem peruenerunt: ostensoq; Davidi Iebosthi capite, commendabant ei suam operam ac beneuolentiam, quod regni æmulum de medio sustulissent. Sed multum eos spes sua fecellit: neq; enim pro eorum opinione illos excepit Rex. Sceleratissimi, inquit, & iam iam pœnas daturi, an nesciebatis quod à me opere præmii Sauli interfectori retulerit, qui ad me coronā eius auream appertauerat? & ille quidem rogatus hoc ei præstiterat, ne ab hostibus caperetur. Aut forte alium me iam factum credebatis, ut muratis moribus delectarer viris maleficis, & domini eadem tanquam beneficium oblatum complecterer: idq; occiso à vobis in suo lecto viro iusto, qui neminem vnquā læsit, vos verò maxima etiam beneuolentia summisq; honoribus persecutus est. quapropter eadem opera & illi pœnas violatæ fidei dabitis, & mihi iniquæ de me opinionationis, quem putastis de tali Iebosthi corde libenter auditurum. Neq; enim alio modo grauius estimationem meam ledere potuistis. Hæc locutus iussit eos exquisitissimis tormentis excruciatos supplicio dedi: caputq; Iebosthi cum omni honore funeratū in Abeneri monumentū intulit. His ita finitis vniuersi Hebræorum proceres Hebronē ad Davidem cōuenerunt, cum tribunis ac præfectis, seq; & sua omnia illi dediderunt, commemoratis prius veteribus officijs quæ in eum viuente etiam tum Saulo contulissent, & quod diuino suffragio per Samuelem Prophetam Rex vnā cum suis filijs declaratus esset: eiq; soli destinatum esset, ut, perdomitis Palæstinis, Hebræorum rebus perpetuā salutē ac securitatē afferret. At ille collaudato eorum studio, hortatusq; ut in cœptis permanerent, fore enim vnquā eos pœniteat, conuiuio & omni comitate exceptos remisit ad populum in regiam adducendum. Conuenerunt itaq; ex tribu Iudæ armatorum sex millia octingenti, scuta & lanceas gestantes, qui hætenus Sauli filium secuti fuerant, & sine quibus hæc tribus Davidi regnū decreuerat. ex tribu Simeonis septem millia & centum eo amplius. ex tribu Leuitica quatuor millia septingenti cum Principe suo Iodamo, cum his erat Pontifex Sadacus cum viginti duobus cognatis principibus. ex tribu Beniamitide

solide armati quater mille. Hæc enim tribus adhuc sustinebat credens aliquem ex genere Saul. regnaturum. Ex tribu Ephraim viginti millia & ostingenti, viri animis & viribus præstantes. Ex dimidia tribu Manasside millia decem & octo. Ex tribu Issachar ducenti futurorum præfectorum & armatorum viginti millia. Ex tribu Zabulon armatorum lectissimorum quinquaginta millia. Hæc enim tribus sola vniuersa ad Dauidem confluxit. hi omnes eadem armatura utebantur, qua tribus Gadi. Ex tribu Nephthalitide insigniores & ductores mille, scuto & hasta armati: quo sequebantur reliqui tribules eorum, multitudo penè innumerabilis. Ex tribu Danitide selectorum viginti septem millia, ex tribu Aseri quadraginta millia. ex duabus autem tribubus trans Iordanem habitantibus & reliquo tribus Manassitidis armatorum scuto & hasta galeaq; ac gladio viginti duo millia. Reliquæ quoq; tribus gladijs utebantur. Hæ fuerunt copiarum quæ in Hebronem ad Dauidem sunt collectæ cum magno cōmeatu frumenti & vini cæterorumq; ad victum cōmodorum, omnesq; eōmuni sententia regnum ei ratum ac firmum esse voluerunt. cumq; triduo illic festa celebrassent epulisq; operari essent, Dauid cum omnibus his copijs Hierosolyma est profectus. Iebusæi verò qui tum urbem incolabant, Chananzorū & ipsi generis, clausis ad eius aduentum portis, & in mœnibus quotquot erant cæci vel claudi, aut alioqui mutili in contemptum Regis collocatis, distabant hos ad arcem dum hostem sufficere, freti munitionum firmitate. Quo ludibrio ad iram concitatus, oppugnationem aggreditur: & cum strenua militum opera vteretur, omnibus adnitentibus vt vnius urbis expugnatione cæteris, si qui similiter pertinaces essent, metus incuteretur, vi inferiorem urbis partem occupat. Resistente autem sola arce, decreuit propositis honoribus ac præmijs militem ad rem alacriter gerendam excitare: promittitque ei, qui per subiectam vallem in arcem euasisset, totius exercitus imperium se commissurum & cum eo certatim omnes eniterentur, cupiditate summæ præfecturæ accensi, Saruix filius Ioabus alios præuenit, & conscensa arce, clamore sublato à Rege promissum copiarum impetum repoposcit.

An. mun.
2899. Ante
Christum
nat. 1065.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 3.
Oppugnatio
Ierusalem à
Daude sus-
cipitur.
Dauid Hie-
rosolymæ
partem in-
feriorem
occupat.
Virtus mili-
tum Dau-
dis, Ioabi
præsertim.

CAP. III.

*Dauid vi capti Hierosolymæ Chananeos inde populariter egcit,
urbemq; Iudææ victoribus inhabitandam
tradit.*

Electis deinde ex arce Iebusæis, & instauratis Hierosolymis. Rex ea ciuitatem Dauidis appellauit, ac per omne regni sui tempus domiciliū inibi habuit. cæterum tempus, quo apud Hebronem solius tribus Iudææ Rex fuit, septem anni fuere, & menses sex. postquam autem Hierosolymis regiam sibi optauit, in dies magis ac magis res ei ex voto succedebant, Deo prouidente vt ea vrbs egi egys accessionibus quàm celeberrima redderetur. Per idem tempus Iramus, legatione in hoc missa, in amicitiam ac societatem Dauidis est receptus: misitq; ei dono materiam cedrinam & architectos ac fabres, qui Regiam ei Hierosolymis exadificarent. Dauid autem superiorem urbis partem & arcem in ea conditam

Dauid Iebusæos ex arce
& Hierosolymis eiicit.
& ciuitatem
Dauidis appellat.
Societas
Dauidis &
Irami,
in vnam

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2899. Ante
Christum
nat. 1069.
Hierosoly-
ma quondā
Solyma vo-
cata, cuius
nominis &
Homerus
meminit.
Anni à Iosue
tempore vs-
que ad hanc
expugnatio-
nē fuere 519.
Orphonas
Iebuszus ci-
vis Hierosol.
amicus Da-
uidis.

2. Reg. 24.
Davidis li-
beri Hiero-
solymis sus-
cepti.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 4.

Palæstini in
Davidem si-
gna mouen-
tes partim
occiduntur,
partim in
fugam ver-
runtur.
Palæstini in-
genti exer-
citu multis
confociatis
Hebræos in-
uaserant.

in vnum corpus redegit, cingendumq; eisdem munitionibus Iobab de-
mandavit. Igitur primus David, Iebulæis inde eiectis, à se civitatem de-
nominavit. Nam tempore Abrahami generis nostri auctor Solyma de-
cabatur, nec desunt qui affirmant etiam apud Homerum Solymorū na-
mine hanc urbem intelligendam. templum enim iuxta Hebræorū lin-
guam nominatum est hac voce, securitatem significante. Totum autem
hoc tempus ex quo Iesus Hebræorum adversus Chanaanæos Imperator,
deuictæ regionis agros suis diuisit, post quem Israelitæ nunquam bar-
baros ex Hierosolymis eicere valuerunt, vsq; ad hanc Davidis expugna-
tionem, anni fuere quingenti & quindecim. Nec prætermittendus est
per silentium Orphonas vir inter Iebuszæos opulentus, cui in expugna-
tione Hierosolymorum paritum est à Rege, tum propter perpetuam
eius erga Hebræos benevolentiam, tum quia priuato quodam officio
demeritus est eum, vt paulo post magis opportuno loco indicabimus.
David deinde alias quoq; vxores duxit, & concubinas sibi adiunxit. fi-
lios etiam vndecim suscepit, quorum nomina, Amnas, Elus, Sebas, Na-
than, Solomon, Iebar, Eliel, Phalna, Ennaphen, Ienes, Eliphal, & præ-
terea filiam Thamaram. Horum nouem ex legitimis coniugibus nati
sunt, duo verò postremi à concubinis. Thamara autem Abesalomi ge-
mana fuit.

CAP. IIII.

*David Palæstinorum bello impetitus apud Hierosolyma victori-
am illustrem consequitur.*

PALÆSTINI autem cognito quòd Hebræi Davidem Regem creassent,
collecto contra eos exercitu, & occupata conualle quæ dicitur Giga-
rò Rex nihil inconsulto Deo solitus agere, iussit Pontificem, quid tunc
quoq; de euentu belli polliceretur, prædicere. à quo postquam lata om-
nia didicit, incunctanter & ipse exercitum contra hostes eduxit: & cõ-
misso prælio, ipse à tergo eos ex improviso adortus, partim occidit, par-
tim in fugam compulit. Nemo autem suspicetur modicum aut ignauū
fuisse Palæstinorum exercitum qui tum Hebræos inuaserat, coniectura
inde faciens, quòd non magno negotio sit profligatus, nulla prius me-
morabili re gesta: sed sciat vniuersam Syriam ac Phœnicen, confociatis
armis, auxilium illis tulisse: quæ causa fuit vt toties victi, tam multis
millibus desideratis, denno bellum maioribus viribus redintegrarent
quandoquidem post præsentem quoq; cladem triplicato exercitu, Da-
uidis ditionem inuaserunt, & eodem quo prius loco castra metati sunt
ausi. Rege verò iterum de euentu oraculum consulente, respondit Pon-
tifex, in sylua quæ fletus cognominata non longè ab hoste aberat, ex-
ercitum continendum, nec prius ad pugnam educendum quam sylua,
nullo perfuante vento, suapte sponte agitaretur. quod vbi primum ob-
seruatum est, & Deus maturè præsentia suæ signum dedit, nihil mora-
tus ad paratam iam & indubitatam victoriam est progressus. nam ne-
primū quidem impetum hostilis acies sustinuit, sed mox, vt ad ma-
nus ventum est, terga vertit. nec segnius Hebræus insistit, fodiendoq;
terga

terga fugientium, & multos prosternendo, usque; Gezara quod oppidum in verorumque; confinio situm erat, victos est insecutus. itum est deinde ad castra expugnanda, ubi non magno labore ingenti præda potiti, Deos etiam eorum contractos diripuerunt. Et quia iam iterum contra hostem res feliciter gesta erat, visum est Regi de communi seniorum & optimatum ac tribunorum consilio omne suæ tribus robur ex tota eorum ditione convocare, & iidem sacerdotes ac levitas, atque ita profectos una ad oppidum Cariathiarim, Arcam Dei, ex eo loco, Hierosolyma transportare, omnemque diuinum cultum cum sacrificijs & ceremonijs à maioribus acceptis, in posterum in hac urbe celebrari. Si enim sub Saulo sacra non fuissent neglecta, nunquam talem cladem populum accepturum fuisset. Conuentu igitur, sicut decretum fuerat, habito, Rex ad transferendam Arcam accedit: quam Sacerdotes ex ædibus Aminadabi elatam, in plaustrumque nouum impositam, subiunctis bobus, fratribus eius & liberis ducendam permiserunt. Præcedebat Rex & cum eo multitudo, sacros hymnos canentes & omne genus patriorum carminum, & ad variorum instrumentorum musicorum pulsus saltitantes, accedentibus & tubis & cymbalis, atque ita Arcam Hierosolyma deducentes. postquam autem ventum est ad locum cui nomen Chidonis area, manifesta numinis ira Oza quidam exanimatus est. bobus enim exorbitantibus plaustrum & Arca inclinata, Oza cum non esset sacerdos ausus manum sustentandi causa admoliri, in vestigio expirauit, & loco nomen reliquit, qui inde usque; hodiernum Oza percussio vocatur. Tum David territus & cogitans se forte idem passurum quod Oza, si ad se in urbem Arcam reciperet, quandoquidem ille manu tantum in eam extensa morte mulctatus sit, supersedit illam Hierosolyma inducere, diuertensque paulum in villam hominis cuiusdam iusti nomine Obadami, genere Leuitæ, apud hunc eam deposuit. quæ per tres integros menses hoc hospitio usæ, rem Obadami familiarem auxit, eiusque domum multis felicitatibus cumulauit. Rex autem cognito quod Leuita is ex paupere & humili repente, usque ad inuidiam eorum qui incrementa eius viderent, felix exstiteret, nihil amplius mali veritus Arcam in urbem suam transtulit hac pompa, ut à sacerdotibus deportaretur, deducereturque à septem choris à se in hoc institutis & ordinatis, Rege ipso interim citharam pulsante ac plaudente, ita ut Michole vxor eius, Sauli prioris Regis filia, factum hoc improbaret. quæ ubi intra urbem illata est, reposuerunt eam in tabernaculum à Davide in hunc usum erectum. In ea festiuitate sumptuose ac splendide sacrificatum est, & totus populus exceptus conuiuio, ut tam mulieribus quam viris ac pueris in singulos distribueretur libum panis subcinericij, & laganium fruxum, & frustum de victima. atque his epulis populo pasto, ipse domum reuertitur. Huic occurrens Michole vxor, filia Sauli, omnia precata est illi, quæcunque Deus propitius largiri solet: reprehendit tamen quod præter decorum tantus Rex saltasset, ita ut in conspectu seruorum suorum & ancillarum partes quasdam inter saltandum denudaret. at ille non pudere se huius facti respondit, quod sciret gratum esse Deo, qui cum & patri ipsius mulieris & alijs omnibus prætulisset: cantaturumque se ei sæpius ac saltaturum, nihil curantem quam indecorum hoc aut ipsi, aut ipsius ancillis videatur. Hæc Michole ex Davidis coniugio nullos filios peperit, sed ex alio marito, cui pater à priora

Ann. mundi 2899.

Ante Christum natum 1065.

Palæstinorū fuga.

2. Reg. 6. Mandatum Davidis de transportanda Arca.

Oza Dei Arcæ manu admouens in vestigio expirat.

David Arcam in ædes Obadami Leuitæ deponit, cuius domus multis felicitatibus cumulatur.

Arca in urbem reducta, in tabernaculum reponitur.

Irridetur David à Michole.

FLAVII IOSEPHI

Ann. mun- abstractam tradidit, quinque liberos genuit, ut suo loco dicitur. **Ceterum**
di 3900. Rex videns res suas quotidianis successibus per Dei favorem pro-
Anze Chri ficere peccare se putavit, quod cum ipse habitaret in alta regia cedronis
sum na- trabibus extructa, & omni exornata artificio, Arcam pateretur in taber-
nam 1064. naculo iacere: itaque decrevit exedificare Deo templum, quemadmodum
2. Regum 7. Moses prädixerat. communicatoque super ea re consilio cum Nathan
David Deo propheta, cum is autor esset proposita exsequendi, pollicereturque Deum
templum ex verò nocte Deus Nathani per visionem apparuit, iubens ut Davidi non
edificare de- ciaret, gratam quidem sibi esse eius voluntatem, quod primus omnium
cernit. de edificando templo cogitauerit: non tamen se permittere, ut is, qui
Davidi Deus multis bellis implicitus hostili sanguine manus polluerat, sacratissimum
p Nathanē, fanum construeret. Veruntamen postquam longam vitam Rex ad vi-
Salomone timam senectutem prouectus felici sine clausurit, exstruendum esse tem-
templū ex- plum a filio eius & successore, qui vocandus esset Solomon, cuius non
truendum aliter quam filij curam se habiturum pollicebatur, regnumque per poste-
nunciat. ros eius continuaturum: quod si quid peccauerit, poenam non ultra
David Deo, morbos & terræ sterilitatem processuram. His ex Propheta cognitis Da-
pro promissa uid latus, quod iam sciret posteris suis imperium permanfurum, & fa-
per Nathanē miliam suam fore illustrem ac celebrem, ad Arcam se contulit: proci-
felicitate, densque in faciem adoravit Deum, gratias agens pro omnibus beneficijs
gratias agit. acceptis, quod se ex humili pastore ad tantum rerum fastigium tantamque
 gloriam euexisset: proque promissa posteris etiam suis felicitate, perpe-
 tuaque providentia qua res Hebræorum augere atque ornare non desine-
 ret: atque ita gratijs actis hymnoque decantato, e tabernaculo digres-
 sus est.

C A P. V.

David subactis finitimis gentibus tributa illis imponit.

Hedio &
Rufinus
cap. 5.
David in Pa-
læstinam mo-
uet, eisque bo-
nam agrorum
partem adi-
mit.
2. Reg. 8.
Maxima
Moabitarum
strages.
David So-
phenorum
Regem vincit.

NON multo deinde interiecto tempore expeditionem in Palæstinam
 decrevit, ablegato omni ocio & segnicie, & quemadmodum Deus
 prädixerat, deuictis hostibus pacatum regnum successoribus relinque-
 ret. Et indicta die militibus ad conueniendum, iussisque omnibus, ut
 quam instructissimi ad bellum essent, ubi satis omnia parata existima-
 uit, profectus Hierosolymis in Palæstinam peruenit: hostibusque magno
 prælio victis, & bona agrorum parte mulctatis, hisque agris Iudzorum
 terræ contributis, in Moabitas bellum traduxit. eorum copias ita con-
 cidit, ut tercia tantum pars superesset, quam in deditioem accepit. His
 quoque annuo tributo imposito contra Adrazarum Arachi filium mo-
 uit, Sophenorum Regem: cum quo ad Euphratem congressus, viginti
 pedum millia, equites quinquies mille occidit. currus et-
 iam mille cepit, ex quibus, incensis reliquis,
 centum solos sibi reserua-
 uit.

CAP.

Damasceni à Davide vincuntur.

Interim Adadus Damasci & Syrorum Rex audito quòd David Adrazaro bellum intulisset, cum esset eius amicus ac socius, cum valido exercitu in auxilium eius properat, sperans se bellum ab eo depulsurum. cumq; & ipse non procul Euphrate cum Davide conflisset, praelio victus magnam exercitus partem amisit. Desideratis enim ex eius acie viginti millibus, reliqui fuga salutis consuluerunt. Huius Adadi etiam Nicolaus in quarto historiarum suarum libro, in hæc verba meminit. Longo deinde post tempore indigenarum quidam nomine Adadus, ceteris potentior, Damasci & reliquæ Syriæ præter Phœnicen regnum obtinuit. Hic bello inter eum & Davidem Iudæorum Regem exorto, crebris præliis cum eo confictatus, in postremo quo apud Euphratem victus est, multis editis facinoribus Regem se & virium & animi robore præstantissimum declaravit. Idem de posteris quoque eius narrat, quòd quasi per manus alius ab alio regnum simul & nomen acceperint. Illo, inquit, defuncto, posterì eius decimam usque generationem regnum obtinuerunt, quisque à suo patre cum imperio nomen accipiens, quemadmodum apud Ægyptios Ptolemæi ex his potentissimus ordine tertius instaurato bello abolere volens ignominiam aui temporibus acceptam, expeditione contra Iudæos facta, Samariam vastavit. Nec à vero aberravit hac parte. hic est enim ille Adadus, qui Achabo apud Israelitas regnante, Samariam inuasit, de quo suo loco dicturi sumus. Porro David peragrata cum victore exercitu Damasco & reliqua Syria, totam sub imperium redegit, dispositisq; opportunis in locis præliis, & tributo imposito, domum est reuersus: & ceu trophæum aureas satellitum Adadi pharetras reliquamque eorum armaturam Deo Hierosolymis consecrauit. has postea Susacus Ægyptiorum Rex, victo Roboam huius nepote, spoliata vrbe cum multis alijs diuitijs exportauit. Sed hæc, postquam ad ea tempora ventum fuerit, dicentur. Hebræorum autem Rex fauore numinis vtens, & fortunam belli sequens, præcipuas Adrazari vrbes aggressus est, Betram & Machonem, easque expugnatas diripuit. in his magna vis auri & argenti reperta est: & præter hæc æris genus, quod autem preciosius est habitum: ex quo postea Solomon fecit magnum illud vas mare appellatum, & pulcherrima polubra, cum templum adornaret. Amathenorum autem Rex audita Adrazari clade, quodque exercitum amisisset, timens sibi decrevit infidem & amicitiam Davidis vltro venire: misitque ad eum Adoram filium, qui victoriam de communi inimico ei suo nomine gratularetur, & in societatem atque amicitiam recipi peteret, & munera offerret, antiqui operis vasa aurea & argentea & zrea. David verò inita amicitia cum Theno (sic Amathenus vocabatur) & acceptis muneribus, filium eius pro viriusque dignitate tractatum dimisit. munera verò illa, cum alio autem ex manubijs captarum urbium redacto, auctori victoriæ Deo dedicauit. qui non solum, quoties ipse Rex bellum administraret, rem prosperabat: verum etiam, misso in Idumæam Absalo Ioab summi copiarum ducis fratre, illius ductu Idumæos perdomari concessit. Decem enim & octo ex illorum exercitu millia in

*An. m. m. di 2900.**Ante Christi nat. 1064.*

Adadus Damasci & Syrorum Rex à Davide praelio vincitur. Nicolaus Historiographus Regis Adadi eiusq; cum Davide belli meminit.

De alio Syriæ Rege, qui Samariam vastavit. 3. Reg. 20.

David Syriæ subiugata tributum imponit.

2. Reg. 8. Hierosolyma à Susaco Ægyptiorum Rege spoliata.

3. Reg. 14. Præda ex bello capta.

2. Reg. 8. Amathenorum Rex Davidis societatem petit.

David Idumæos, ut vitum tributum persoluerent, cogit.

An. mun.
di 2900.

Ante Chri.
nat. 1064.

Distributio
officiorum.
2. Regum 9.

David num
quis ex Iona
thæ genere
superesset
scitatur.

Memphibo-
sthus dona-
tus paternis
& auris bo-
nis mensæ
Davidis ad-
hibetur.

David Siba
Jonathæ fa-
cultates cō-
mēdat, eum-
que omnes
reditus Hie-
rosolyma re-
ferre iubet.

Hedio &
Ruffinus
cap. 6.
2. Reg. 10.
Davidis lega-
ti ad Amma-
nitarum Re-
gem ob pa-
tris obitum
cōsolādi cau-
sa missi con-
tumeliosè
tractantur.

acie ceciderunt: & occupata praesidijs recens capta regione, Rex non
ex agris tantum, sed viritim etiam tributa exegit. Erat autem natura
iustus, & in reddendo iure verum tantum & æquum respiciebat. ex-
citui vero uniuerso Iobabum praefecerat. à commentarijs habuit Iosa-
phatum Achilli filium. Designauit etiam ex Phineesi familia Sado-
cum Pontificem cum Abiatharo, amicus enim ei erat. Scribam vero
Sisam constituit. Banaiam Ioiadæ filium satellitio suo praeposuit: om-
nes Regis seniores filij inter patris satellites versabantur. His ita ordi-
natis succurrit illi recordatio amici quondam Ionathæ, fœderis quo-
rum, quod inter eos intercesserat. nam inter ceteras omnes vitta-
tes hanc quoque habuit, quod egregie meminerat beneficiorum qua-
vnequam accepisset. Igitur scitatus est, num quis superesset ex amici
genere, cui gratiam referre posset pro iucundissima olim cum Ionatha
acta consuetudine. cumque adductus esset ad eum quidam libertus Saa-
li, qui poterat superstites nescere, percontatus est, num posset aliquem
indicare ex Ionathæ genere viuum, cui pro beneficijs à veteri amico
perceptis gratiam reponere quiret, quo respondente: superesse filium
eius Memphibosthum, pedibus claudum: eo quod nutrix, audita clade
in qua pater eius & auus ceciderant, dum raptò puero trepidè fugit,
prolapsum ex humeris laserit: diligenter peruestigauit, vbi nam & a-
pud quos educaretur. quo comperto misit in Labatham oppidum ad
Machirum (id altoris nomen fuit) qui eum adducerent. Memphibo-
sthus vero postquam ad Regem peruenit, procidens in faciem, adora-
uit illum, moxque iussus est bono animo esse, & omnia, quæ cuperet,
de benignissimo Rege, sibi polliceri: & auitam domum cum praedijs
ad illam pertinentibus accepit: iussusque est ad eandem eum Rege
mensam accumbere. & nulla die conuiuii non interesse cumque ado-
lescens latus promissionibus & muneribus Regis, gratias agens, ado-
rauisset, Rex accito Siba, ait se adolescenti paternam domum cum om-
nibus auitis possessionibus donasse: iussitque eum, villicatione agro-
rum suscepta, omnes redditus Hierosolyma referre. Post hæc singulis
diebus eum mensæ adhibuit: & Sibam cum quindecim filijs & viginti
seruis Memphibostho largitus est his ita ordinatis, Siba adorato Rege,
omnia se facturum pollicitus, discessit. Ionathæ vero filius posthac Hie-
rosolymis habitauit, conuictor Regis, nec aliter quam si ipsius filius
esset tractatus, filium etiam ex se genitum, Michanum nominauit. at-
que hoc honore Ionathæ posteri à Rege fuere affecti. Cæterum cum
per idem tempus Ammanitarum Rex Naasles, socius & amicus, defun-
ctus esset, filiusque in regnum paternum successisset, David per le-
gatos officiosè eum consolatus est, hortatus vt æquo animo patris obi-
tum ferret, eandemque, quam pater expertus fuerat, amicitiam à se
expectaret. Primores vero Ammanitarum, secus quam de Davide sus-
picari par erat, malitiosè hanc legationem missam interpretati sunt:
concitaueruntque Regem, dicentes Davidem speculatores regionis
& opum eius sub officij prætecto misisse. proinde cauendum ab illis,
& verbis eorum non credendum, ne fortè deceptus in aliquam im-
medicabilem cladem sese conijciat. At Rex Ammanitarum Naasles
ab optimatibus contra rei veritatem persuasus, cum iniuria legatos Da-
uidis reiecit. Rasis enim media ex parte eorū barbis, præcisoq; dimidio
vestimentorum, factis non verbis animum suum declarauit. Quam rem
David

David indignissimè tulit, nihil dissimulans non neglecturum se iniuriam cum contumelia coniunctam, sed bello vindicaturum in Ammanitas, & pœnas violatz contra ius gentium legationis à Rege eorū exacturum. Quod posteaquam perlatum est ad Regis barbari necessarios, & copiarum eius præfectos, consensu sibi violati foederis, ac debitam pœnam metuētes, & ipsi ad bellum se parabant. & missis legatis ad Syrum Mesopotamienorū Regem cum mille talentis societatem eius hac mercede impetraverunt, adducto in suas partes & Suba. Hi Reges habebant peditum viginti millia. conduxerunt etiam Regem Michæ regionis, & quartum nomine Istobum, qui & ipsi viginti duo millia militum in armis habebant.

CAP. VII.

Quomodo David Mesopotamios devicerit.

Non terruit tamen Davidem Ammanitarum apparatus & inita cum Regibus societas, Deo fretum, & scientem quod bonam causam haberet, iustisq; armis iniuriam sibi illatam vlcisceretur. Itaq; Joabo commissa belli administratione, cum lectissimo milite cum contra hostem misit: qui mox primariam ad eius gentis urbem castra admovit. Hostibus vero urbem egressis, & duas seorsum acies explicantibus: alteram quæ ex auxiliis constabat, in patenti campo: alteram vero quæ Ammanitarum gentis erat, pro portis quæ Hebræos spectabant: Joab hoc animadverso & ipse ad militares artes confugit. & assumptis fortissimis militū, ipse Syro aliisq; Regibus se opposuit. reliquis Abisæo fratri traditis, iussit, ut contra Ammanitas aciem dirigeret: admonito prius, ut si videret Syros sibi prævalere, adducto propere suo milite succurreret. idem se facturum si ipsum Ammanitas agere sustinere contingeret. cum his mandatis dimisso fratre, hortatusq; ut generosè & alacriter rem gereret, daretq; operam ne quam ignominiam acciperet, ipse Syros aggreditur. qui cum aliquantisper magna vi resistissent, multis suorū cadentibus terga vertere sunt coacti. quo viso Ammonitæ territi, Abisæū cum suo milite aduentantem non expectauerunt, sed moti sociorum exemplo intra moenia refugerunt. atq; ita Joab, malè mulctatis hostibus, victorem exercitum Hierosolyma reduxit. Nec tamen ea clades Ammanitarum effecit, ut experti se impares in posterum quiescerēt. sed missis nunciis ad Chalamam Syrorum transeuphratensium Regem, eius auxilia mercede conduxerunt. Huius vicem in exercitu gerebat Sabecus, qui constabat ex octuaginta peditum, equitum vero decem millibus. Tum Hebræorum Rex intellecto quod denuo tam magnas copias Ammanitæ contra se paravissent, nolens amplius per legatos cum eis bellum gerere, ipse cum uniuerso exercitu Iordanem transgressus illis occurrit: & commissio prælio victor euasit, cassis peditum quadraginta, equitum vero septem millibus. Sabecus quoq; hostiū Imperator in eo prælio vulnus accepit à Rege, ex quo postea curam non admittente mori eum contigit. Mesopotamitæ deinde cognito tam tristi pugnae eventu, sine mora legatione ad Davidem cum muneribus missa, deditionem fecerunt. atq; ita, appetente iam hyeme, Hierosolyma est reuersus. Vere hæc & Rufus ineunte, Joabum ad bellum Ammaniticum misit. Is longè lateq; vastatis hostium agris, cōpulsos eos in Rabatham gentis Metropolim ob-

An. mundi
2900. *An-*
te Chr. nat.
1064.

David Ammanitarum iniuriā ferè indignissimè, eamque vindicare cogitat.

Ammanitas exterorū societate mercede impetrata, in Davidē cōpias parant. David Joabū cum lectissimo milite contra Ammanitas mittit. Joabi & Abisæi acies.

An. mundi
2910. *An-*
te Chri. na.
1054.

Victoria Joabi. Syri cū Ammanitis in Davidē movent. Mesopotamitæ vitrò ad Davidem deditionem faciunt. Rabatha ob fidione ciuitatis.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi

2910. An.

te Chri. na.

1054.

Davidis a-

dulterium.

Bethsabe Re-

gi se graui-

dā esse nun-

ciat.

David Vriā

accerſit, eū-

que vt pro-

fectus ad v-

xorē, ibi per-

noſtaret, iu-

bet, quod ra-

men non fa-

cit.

David Ioa-

bo, vt in V-

riā animad-

uertat, ſcri-

bit.

Ioa- bus iuſſu

Regis Vriam

in hoſtes

mittit.

Vrias cū qui

buldā aſſul-

tum ad mœ-

nia faciens,

à ſuis, vt mā-

datum illis

erat, cū Am-

manitz erū-

perēt, deſe-

xiſſent.

Vrias cū at-

que alius oc-

cubuit, quod

mox Regi

per nunciū

ſignificatur.

ſidione cinxit: quo tempore David tametsi vir iustus ac pius & patri-
rum legum obſervator diligens, in graue tamen peccatum incidit. Cum
enim, vergente iam die, in ſolario Regiæ more ſolito deambularet, pro-
ipexit in vicinis adibus mulierem frigida lauante, inſigni forma præ-
cellentem, cui nomen Bethſabe: victusque eius pulchritudine, & à con-
cupiſſa ſibi temperare non valens, accitam ad ſe complexus eſt. Pauci
poſt mulier gravidam ſe ſentiens, nunciat Regi, vt diſpiciat, quomodo
factum hoc latere poſſet, alioqui publicis legibus adulteriij damnata
ſupplicium daturam. Rex itaque accerſitum ad ſe ex caſtris Ioaſi ami-
gerum maritum mulieris Vriam nomine, de exercitu, & quomodo op-
pugnatio procedat, percontatur. quo referente omnia cedere ex ſen-
tentia, partes ei de ſua cœna obtulit, iuſſitq; vt profectus ad vxorem
pud illam pernoſtaret. at ille non ita fecit, ſed iubi in regia & inter ſa-
tellites Regis noctem eam exegit. quo cognito, Rex ſcitarus eſt ex eo,
quamobrem tanto poſt tempore domum reuerſus, ad vxorem non iuiſ-
ſet, idque præter communem omnium hominum morem, quicunque
peregre ad ſuos redeunt. reſpōdit ille non eſſe æquum, vt interim, dum
imperator ſuus & commilitones in hoſtili ſolo in caſtris humi cubitat,
iſe in vxoris amplexibus ſe oblectet. hæc locutū manere inibi ea quo-
que die iuſſit, ſequenti ad vicarium ſuum ducem dimiſſurus. vocatū
deinde ad cœnam, & Rege de industria crebrioribus propinationibus
inuitante ad ebrietatem vſque progreſſus, nihilo minus tum quoque
pro ſoribus regiij cubiculi pernoſtauit, nullo vxoris deſiderio tactus,
hanc ob rem indignatus Rex ſcripſit Ioaſi, vt in Vriam poenam meri-
tum animaduerteret: modumque puniendi indicauit, ne manifeſtum
fieret ſuo iuſſu hoc factum. iuſſit enim, vt, quā plurimum periculi eſſet,
hoſti opponeretur, moxq; à ſociis, quō facilius opprimi poſſet, deſtina-
retur. his ita ſcriptis, & proprio ſigillo obſignatis, epistolam Vriæ com-
miſit ad Ioaſum perferendam: qui receptis literis, & cognita Regis vo-
luntate, quem locum maximè ab hoſtibus infeſtari ſciebat, in eo collo-
caturus Vriam, adiunctis illi leſtiſſimis aliquot militibus, pollicitus eſt
ſe cum toto exercitu affore, ſi qua parte muri ſuffoſſa aditum intra vo-
hem patefecieſſent: hortatus eum vt exiſtimationi quam tum apud Re-
gem, tum apud cōmilitiones ſibi parauerat, reſpondens, libenter potius
quā grauatiſſimā iuſſā capeſſeret. cumq; Vrias magna alacritate deman-
datum munus ſuſcepieſſet, manipulo illi adiungēdo clam imperauit, vt
cum primū occurrentibus hoſtibus vrgeri hominem viderent, deſer-
illo in tutum ſe reciperent. Itaq; cum Hebræi fecieſſent aſſultū ad mœ-
nia, veriti Ammanitz, ne ab illa parte hoſtis murum occuparet, fortis-
mus quiſq; reclusa repente porta magno impetu erumpunt. quod ubi
viderunt qui circa Vriam verſabantur, memores Ioaſi mandatorū, vno
agmine ſeſe rectorſum receperunt. Solus Vrias quōd puderet contra
quā promiſerat aſſignatum locum non tueri, in ſe ruentes ſuſtinuit,
ferroq; exceptos interemit non paucos, donec circumuentus cum ali-
quot aliis, quos ignaros conſilij pudor idem in officio continuerat, non
inultus occubuit. His ita geſtis Ioaſus Regi per nunciū ſignificat, quod
non ferens obſidionis moras, oppugnatione adortus mœnia, amiſſis a-
liquam inultis, infeſta re, in caſtra redire ſit cōpulfus. mandarat autem
per nunciū nuncio, ſi Regem hoc factū ægrè ferre ſentiret, vt de Vriæ quoq; mor-
te renunciaret: id quod etiā euenit. Rex enim his cognitis male factum
ſciebat.

zibat, quod aperta vi mœnia tentassent. oportuisse enim machinis ac cuniculis aditū moliri, maximè cum Abimelechus Gedeonis filius domesticum exemplum illis esse debuerit, qui Thebis turrim vi capere conatus, saxo ab anicula misso ictus turpiter vitam amisit vir; alioqui fortissimus, quod inconsultè difficilimum oppugnationis genus esset aggressus. Vtilissimum autem in re militari quid aliis bene aut secus essent considerando, cum simile periculum incidit, hæc sequi, illa fugere. postquam aut indignabundo de Uriæ quoq; morte relatum est, irasci desinit; iussitq; Ioabo renunciari, vulgare esse id incommodum, nec à natura belli alienum, cuius hæc sint vicissitudines. debere tamen cum in posterum cautius rem administrare, & aggeribus ac machinis expugnata urbem solo æquare, & habitatores eius ad vnum neci dedere. Cum his mandatis nuncius ad Ioabum properè se recepit cæterū Bethsabe, audita mariti morte, per aliquot dies eum luxit: vbi verò à mœrore ac lachrymis desistit, sine mora eam Rex cōiugem sibi ascivit: ex qua puer masculus ei natus est. Has nuptias Deus nequaquam æquis oculis inspexit, sed iratus Dauidi, cum propheta Nathani per visum nocturnum se obrulisset, Regē grauitè inculauit. propheta verò qui esset vir festiuus ac prudens, reputans Reges, quoties suis affectibus rapiuntur, non magnū iuris respectum habere solere, cōminatione numinis ad tempus dissimulata, maluit illum blanda oratione aggredi, in hunc modum sententiam eius exploraturus. Duo viri, inquit, eandē urbem incolebant: alterq; prædies multorumq; armentorum & gregum dominus: alter vnus tantū ouiculæ possessor. eam vnā cum pueris suis domi quotidianis cibis alebat, non alio affectu quàm si esset filia: cum verò hospes diuiti superuenisset, ille parcens suis pecoribus nullum in amici gratiam mactare voluit: sed abstracta per vim ouicula pauperis, iugulata & apparatus hospitii apposuit. His verbis Rex grauitè commotus, scelestum hominem illum facinus hoc ausum pronunciauit, iustumq; esse vt quadruplum pro adempta ouicula restituatur, & ipse insuper capite plectatur. Tum Nathan incunctanter subiecit, ipsum esse qui hac poena dignus sit, suo iudicio nefarij sceleris damnatus. ac tum demū illi exposuit in quam indignationem numinis incurrisset, cuius fauore vniuersæ gentis Hebræorum Rex constitutus, circumquaque vicinarum etiam gentium earumque multarum & magnarum dominium consecutus esset: non semel antea liberatus è Sauli manibus. nunc cum eiusdem benignitate aliquot legitimas vxores habeat, contempto omni humano simul atque diuino iure, alienam eum duxisse vxorem, marito ipsius interfecto & hosti prodito. Igitur affore diuinam ultionem, & ipsius quoq; mulieres ab vno è filiis per vim constuprandas, & peccatum, à ipsum insidiis ab eodem appetendum, vt pro clam admissio peccato, in Deo veniā propatulo poenas persoluat. quin & puerum ex ea natum sine mora esse cōsequitur. interiturum. terrore autem per hanc denunciationem Rege, vehementerq; perturbato, & cū lachrymis fatēte se peccasse in Deum: erat enim septem dies, vir pius, & qui hoc vno excepto, in tota vita nihil admiserat: placatus infantis ex Deo recepto in gratiam promisit, & regnum & vitam ei seruaturum se Bethsabe suæ esse. post poenitentiam enim nō amplius se irasci. Atq; ita Nathan postquam futura Regi aperuisset, domum reuertitur. Porro infans ex vxore Uriæ natus Dauidi, immitte Deo, graui morbo corripitur, currens, icinus, vicem moestissimus pater dolēter ferens per septem dies à familia-

An. mundi
2910. Ante
Christum.

1054.
Dauidis ob
cladem ac-
ceptā indi-
gnatio.
Dauid Uriæ
nece audita,
irasci desi-
nit.

Dauid Beth-
sabæ coniu-
gem sibi a-
sciscit, ex
qua puer ei
nascitur.

2. Reg. 12.
Dauidē pro-
pria senten-
tia damna-
tum, graui-
ter accusat,
poenasq; ei
denunciat
Nathan.

Dauid fassus
peccatum, à
Deo veniā
petit.
Dauid per
septem dies
dolenter fe-
rens, icinus
nat.

An. mundi
3910. An-
te Chri. na.
1054.

David pue-
rū extinctū
sentiens, sur-
git, ac lotus
cibū copit.
David cau-
sā, cur mor-
tuo puero ci-
bum capiat,
quorū nihil
puero adhuc
ægrotaſſe fe-
cerat, indi-
cat.
Salomō Da-
vidi ex Beth-
ſabe natus.
Joabus per
litteras Davi-
dē ad Raba-
thæ excidiū
vocat.
David Ra-
bathā vi ca-
ptā, militi di-
cipiendam
permittit.
Hed. & Ruf.
ſin. cap. 8.
2. Reg. 13.

An. mundi
3912. An-
te Chri. na.
1052.

Jonathas
Amnoni dat
conſilium,
quomodo
optatis po-
tiri valeat.

ribus induci non potuit ut ullum cibum deguſtaret: ſed attritus & ſacco
amictus, humi proſtratus iacebat, & à Deo ſalutem pueri precabatur.
Nimis enim eius matrem diligebat. Septima verò die mortuo puero,
familiares non audebant hoc Regi indicare, veriti ne re cognita pueri
naciſſetiam à cibo reliquaſque cura corporis abſtineret deſiderio peſti-
ſti infantis, cuius morbum tam impotenter tuliffet. qui cum turbatam
familiam ſentiret, & aliquid mali celari, facilè intellexit extinctū pue-
rum: accitoque vno è ſamulis, poſtquam veritatem comperit, conſeſſim
ſurrexit: lotus deinde ſumptaque veſte candida, ad Dei tabernaculū pro-
peravit. poſthæc iuſſis ſamulis ut cœnā ſibi apponerent præter omnem
opinionem, admirationi fuit omnibus cognatis & domeſticis, ſtupen-
dum quòd cum nihil horum, ægrotante puero, feciſſet, nunc poſt eius
obitum omnia ſimul faceret: impetrataque prius licentia, cauſam ſciſci-
tabantur. Tum ille. Non intelligitis, inquit, quod dum puer viveret,
de ſalute eius ſperans, nihil non faciebam quo Deum ſecderem? nunc
poſtquam is obiit, ſuperuacaneum ſit inaniter mœrore conſici. His au-
ditis omnes ſapientiam eius laudauerunt. nec ita multo poſt Bethſabe
grauida, exactis legitimis naturæ menſibus, filium ei peperit, quem Na-
thanis monitu Solomonem nominavit. Interea Ioabus Ammanitarum a-
cri obſidione premebat, præciſis aquæ ductibus, & com meatibus inter-
ceptis, ita ut fame ſimul & ſiti laborarentur. ab unico enim puteo ſpes eo-
rum pendeat, ac ne hoc quidem ad ſatietatem urebantur, parcè aquam
diſpenſantes, ne fortè in totum deſiceret. Hæc Ioabus per litteras Regi
ſignificavit, hortans ut ad excidium urbis ipſe veniret, & hunc quoque
titulum victoriis ſuis apponeret. qui collaudato ducis officio fideique af-
ſumpto ſecum exercitū ad devaſtandam Rabatham proficiſcitur: eam-
que mox vi captam, militi diripiendam permittit. ipſe verò ex præda na-
ctus eſt Ammanitarum Regis auream coronam talentum pendentem,
& præcioſo ſardoniche inſignem: quam poſtea capite geſtare ſolitus
eſt. nec non & alia multa ac magni præcij præda in ea urbe poritus eſt.
viros verò eius excruciatos prius ad unum interemit: neque mitius alias
Ammanitarum urbes tractavit, pari modo expugnatas. Poſt hæc victo-
riam domum reuerſo graue quiddam accidit ex tali cauſa. Filiam habe-
bat adhuc virginem, formoſiſſimas quaſque mulieres pulchritudine
vivacem: Thamarā nomine, ex eadem, qua Abſalomus. genitrice
natam. huius amore correptus Amnon filiorum Davidis natu maxi-
mus, cum propter virginitatem ipſius & aſſervationem potiri ea non
poſſet, adeo paſſione hac conſiſtabatur, ut non aliter quam ex morbo
lentam tabem ac pallorem ſibi contraheret. id malum deprehendit Io-
nathas quidam eius cognatus & amicus, vir prudens & magni conſilij.
videns enim Amnonem à nativa corporis habitudine indies magis ac
magis deficere, acceſſit illum rogans ut cauſam ſibi indicaret. ſuſpica-
ri enim ſe, amatoriā quandam eſſe hanc paſſionem, quo ſatente ſoro-
rem germanam ſibi adamatam, conſilium dat quomodo optatis potiri
valeat. ſuaſit enim ut ſimulata ægitudine, ſimul atque pater viſendi cau-
ſa illum acceſſiſſet, roget ut ſororem ad ſe mittat, cuius miniſteris rele-
uatus eo citius cōualeſcere poſſit. Paruit Amnon, & cum nihil cuncta-
tus decubiſſet, ſimulare morbum cœpit. Dein cum pater officioſe inni-
ſeus percontaretur de valetudine, petiit ſororē ad ſe mitti. ea poſtquam
iuſſu patris accita venit, poſtulavit ut ſuis manibus colyphiam trixa
adferret.

adferret. Sic enim libentius se comesturum. quæ in conspectu fratris farina subacta, formatisq; colyphijs ac frixis, iuueni obtulit. at ille nō ea gustauit, sed famulis mādauit, vt quotquot pro foribus cubiculi obuersarentur, submouerēt: dicens se absq; streptu gescere cupere. quo facto iussit sororē in intimum conclaue paratā coenam inferre. quod cū puella fecisset, apprehensa suadere cœpit, vt sui copiam faceret. At puella exclamat. Abstine vini frater abstine, nefas est te rem tam turpē perpetrare. Desine à tam flagitiosa concupiscētia, quæ nihil præter dedecus & infamiam toti familiæ nostræ adferre pōt. aut si resistere ei non vales, à patre tibi hoc impetrandū est, non per vim extorquendum. at ille amore feruens non paruit, sed libidinis cæstro percitus reluctātem per vim opprimit: atq; post oblatum vitium, in contrarium mox affectum vertitur, & exosam ac fastiditam conuitijs aggressus iubet vt euestigio se inde facessat. quæ cū hanc iniuriā priore grāuiorem duceret, q̄ constupratam vel vsq; noctem illic manere non patiatur, sed confestim extrudat clara adhuc luce, vt turpitudinis suæ testibus occurrat: mandauit famulo vt eam eijceret. illa verò scissā talari tunica, qualibus tum regia puellæ ex more velabantur, & cinere caput sparsa, per mediam urbem discedebat, vim sibi illatam queritando. in quam sic affectam cum Abesalomus frater incidisset, sciscitatus est quid mali haberet quod ita sese affligeret. cumq; illa de stupro rem totam ei denarrasset, solatus eam hortabatur vt equo animo factum hoc ferret, nec ad iniuriā suā pertinere putaret, cū à fratre sit vitiata. quibus verbis placata puella vociferari ac queritari desijt: & deinde aliquamulto tempore in cortibatu apud Abesalomum fratrem perseuerauit. His cognitis David pater vehementer indoluit, sed quia diligebat Amnonem vt filiorum natu maximum, non sustinuit illi molestus esse. Porro Abesalomus grāue odium eius in pectore celabat, opportunitatem vindictæ expectans. iamque alter annus abierat, ex quo pudicitia sororis eius illusum est: & cū esset iturus in Beliephon, quod est oppidum tribus Ephraimiticæ, ad tōdendos suos greges, inuitauit patrem ac fratres ad solenne conuiuium quo excusante quod nollet eum grauare, rogauit vt pace eius liceret filiis proficisci. quo impetrato suis iniunxit, vt quamprimum animaduertissent Amnonem temeto grauatum, neminem veriti ad nutum suum illum trucidarent.

C A P. V I I I.

Quomodo per intestinum familie dissidium, David à filio regno pulsus sit.

VT verò perpetratum est quod mandauerat, stupor & trepidatio fratres occupat: & sibi quisq; timens, correptis equis cursu ad patrem ferebantur. Interim quidam præueniens, oēs ab Abesalomo caesos nunciat. qui non aliter quam par erat amissis simul tot filiis. idq; fratris scelerē, graui dolore ictus, ne causam quidem rogauit, neq; expectato nūcio in re propter facinoris magnitudinem incredibili, totum se luctui negās, de tradens, conscissā veste humi prostratus iacebat, deplorans non magis loquos peremptos acceperat, quam ipsum interfectorem. Ionathas verò diligentius Sammæ fratris eius filius hortabatur, vt moderatius doleret, negans se perquirendē de morte cæterorum credere: nec enim causam facti inuenire posse: dum censet

An. mūdo
2912. An.
re Christā.

nat. 1052.

Amnon sorori vt sui copiam faceret, suadet.

Amnon sororē reluctātem p̄ vim opprimit, mox exosā & fastiditā extrudit.

Abesalomus sororē Thamarā solatur.

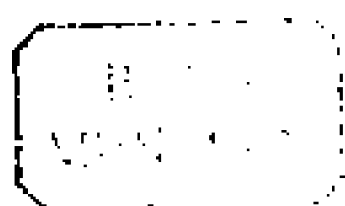
Abesalom⁹ vindictæ opportunitatē expectat.

Abesalom⁹ patrē ac fratres ad solenne conuiuiū inuitat, &

Amnonem vino sepultum, trucidari curat.

Davidi oēs filios ab Abesalomo caesos nunciatur.

Ionathas Davidem cōsolatur, mortē cæterorum Amnone diligentius perquirendē de solo

FLAVII IOSEPHI

An. mundi de solo Amnone dicens diligentius perquirendum. nam de hoc probabile esse, qd memor iniuriæ sororis fratres in eum tale aliquid ausus fuisset. **2912. Ante Chri. na.** interea sonitus aduentantiū equorum, & quorundam eos præcurrētiū omnes in se conuertit. hi fuere filij Regis, qui, relicto conuiuio, profugerant. ibi pater occurrit flens flentibus, ex insperato videns quos paulo ante extinctos acceperat. denuoq; gemitus ac lachrymæ instaurantibus.

1052. **Dauidis, filij** ante extinctos acceperat. denuoq; gemitus ac lachrymæ instaurantibus. **ad patrē, Abesalomus.** in Gesura ad maternum auum fugit, eius regionis dynastam, ibiq; triennio permansit. Cum autem Dauidi animus esset Abesalomum ad se reuocare, non ad supplicium, sed ut eum apud se haberet: (iam enim ira resederat) ultro huc propensum Ioabus imperator suis artibus impolit. mulierculam enim quandam grandi nam subornat, quæ lugubri culu ad Regem accedens, aiebat inter duos suos filios ruri agentes rixam exortam adeo inruduisse, ut, cum soli essent ac nemo adesset qui dirimeret, alter ab altero ictus exspirauerit: rogabatque hanc gratiam, ut quoniam cognati eius qui interfectus est alterum ad eadem gratiam, ut saluti eius consuleret, ne reliqua spe suæ senectutis orbaretur. neque enim aliud remedium superesse, si nullum apud Regem inueniret. nam nihil esse quod illos compescere queat, præter maiestatis regis reuerentiam. Cumq; Rex postulatis eius annuisset, hæc verba subiecit: Tuæ quidem benignitati Rex gratias ago, qd senectutem meam & tantam non orbitatem miseraris: sed quò certior sim de tua clementia, tuum ipsum filium prius in gratiam recipe, & indignationem contra eum deponere, alioqui quomodo possem de concessa hac mihi gratia nō dubitare, cum ipse adhuc ob similem iniuriam filio infensus esse pergat. At cuius est prudentiæ, vno contra voluntatem amisso, ultro necem alterius adderet?

2. Reg. 14. Tetigit mox Regis animum suspitio, personam à Ioabo esse subornatam: & cognito ex anicula rem ita se habere, accersit Ioabum, dicens eum assecutum quod cupiebat, licereq; ut Abesalomum reducat. Non enim amplius se in eum stomachari, sed totam indignationem præterisse. At ille adorato Rege, & verbis eius libenter acceptis, euestigio Gesura properauit, & assumptum secum Abesalomum Hierosolyma reduxit. Rex vero audiens filium aduētare, misit qui ei denunciaret, ne ad ipsum accederet. nondum enim ira se affectum, ut reuersum videre statim sustineat. Ille ita ut iussus est deuotato patris conspectu, intra domesticos parietes cū suo famulitio se continebat. nec tamen aliquid eius pulchritudini decessit, vel propter moerorem, vel quòd non ea tractatione viretur, qua vti regium iuuenem par erat: sed tam forma quam statura quosuis in maximis delicijs degentes superabat. Tanta autem fuit eius castitas, ut intra octauum quemque mensem ad ducentos fideles, hoc est, ad quinq; pondo accresceret. Ad hunc modum privato cultu per biennium Hierosolymis habitauit: natiq; sunt ei filij tres & una filia formosissima, quæ Solomonis filio Roboamo postea nupsit, & filium ei nomine Abiam peperit. Deinde misit ad Ioabum rogans ut se penitus in patrem nam gratiam reducat, & impetret ut sibi liceat patrem inuifere & alloqui. quod quam Ioabus facere cunctaretur, agrum eius vicinum per quosdam è suis incendio vastari iussit. Is quum re cognita ad Abesalomum venisset, exoptulanti, quo suo merito damnum ab eo accepisset, respondit se hoc stratagemate illū ad se elicere voluisse, quandoquidem mandata de conciliando sibi patre negligeret. quam ob rem, inquit, nunc

Abesalomus reductus patris Dauidis conspectum deuotare iubetur.

Abesalomi Hierosolymis nati liberi.

2. Reg. 13.

Ioabus incē- dio agri reuocatus, reconciliat Abesalomum patri.

nunc te praesentem obsecro, ut placatum mihi reddas genitorem, quandoquidem molestior est mihi reditus in patriam quam exilium fuerat, si ille in indignatione sit pertinax. Tum Ioab his verbis inductus, & vicem eius miseratus, deprecatus est Regem pro illo, & tam accurate & feliciter eius causam egit, ut flexus ad pietatem confestim eum acciri iuberet. Qui cum supplex illi ad genua veniam peccati petens procidisset, sua manu erecto obliuionem omnium ante actorum est pollicitus. Porro Abesalomus in integram gratiam patris receptus breui magnum equitatum & multos currus sibi comparauit, & satellitum armorum L & per singulos dies manè regiam frequentans, eos qui ius illuc petentes causa cadebant, comiter appellabat: distictanq; malos adesse patri consiliarios, aut etiam ipsum in ferenda sententia lapsum, popularum auram ita captabat. His artibus conciliatis sibi populi studiis, certus iam de eius fauore, quarto post recôciliationem anno orauit patrem, ut cum bona eius gratia Hebronem ad vota, quæ in exilio conceperat, persoluenda abire sibi liceat: permittuq; eius profectus, mox undique plurimos ad se acciuit, ita ut cateruatim illò confluerent. Inter ceteros affuit etiam Davidis cõsiliarius Achitophel Gelmonzus, & ducenti Hierosolymitæ, non quidem conscij conspirationis, sed quasi ad sacrificium euocati: nec mora stratagemate succedente, Rex ab vniuersis consalutatur. Ceterum David audita ex insperato filij tyrannide, impia hominis audacia percussus, qui immemor condonata prioris noxæ, multo sceleratiora consilia cepisset, primum vsurpandi regni quod patri diuinitus datum sciret, deinde ipsius genitoris tollendi, decreuit Rex ab vniuersis ultra Iordanem in loca tutiora se recipere: conuocatisq; amicorum uersis salu-
intimis, & collocutus cum eis de insolentia filij, totum negotium iudici Deo committens, reliquit regis custodiam decem pellicibus, & Hierosolymis excessit, cum alia multitudine magna alacritate prosequente, tum præcipue sexcentorum cohorte, quæ etiam regnante Saulo à latere fugitantis nusquam discesserat. Abiatharum verò & Sadocum Pontifices & quicquid Leuitici generis aderat simul abire cupientes, Arcamq; asportare, bonis rationibus manere persuasit, dicens etiam si ne Arcæ præsidio diuina ope è periculis se seruandum: simulque mandauit ut de omnibus quæ inciderent per clancularios nuncios se certiores facerent. fidelem enim operam in talibus negotijs præstiterunt manere vult filij Pontificum, Sadochi Achimas & Abiathari Ionathas. Ethzo quoque Gitzus nullis Regis monitis adduci potuit, ut maneret, quo magis illustris fuit eius erga Regem fides ac beneuolentia. Ascendens autem per clium Oliueti montis, omnibus circa eum lachrymantibus renunciatum est etiam Achitophelem, mutatis studiis, in partes Abesalomi concessisse: quo vix aliud tristius ei in hac calamitate accidit. quamobrem precatus est Deum, ut Abesalomi animum ab Achitophela alienaret, verebatur enim ne eius consilij contra se vteretur, viri prudentissimi & oculatissimi in dispiciendo quid facto opus esset. Quumque in verticem montis peruenisset, respiciebat ad Abesalocivitatem, & cum multis lachrymis non aliter quam regno electus mû deficit, Deum precabatur. ibi offendit virum in amicitia constantem, nomine cuius consiliarius Chusim: hunc conspicatus scisso amictu & caput cineribus oppletum, lia ne successu & mutabilitatem rerum deplorantem, solatus est pro tempore iussu dant David æquo animo præsentem statum ferre: ac postremo obnixè precatus precatur.

An. mundi
2916. Ante
Chri. nat.

1048.
Hedio &
Ruffinus
Cap. 9.

Abesalomus
patris sui af-
fectat regnū
astute satis
& callide.

An. mun-
di 2920.

Ante Chri.
nat. 1044.

Abesalomus
Rex ab vni-
uersis salu-
tatur.

David Hie-
rosolymis
excedit.

David fugi-
ens, sacerdo-
tes in vrbe
ut p eos, qd
in ea agatur
cognoscat.

Ethzo fit Da-
uidi exilij
comes.

Achitophel
Abesalo-

lia ne succe-
dant David
est.

An. mundi
2920.

Ante Chri.

nat. 1044.

Chusim Da-
nid vt Achi-
tophelis cō-
silijs se op-
poneret, ob
nixē p̄catur.

2. Reg. 16.
Siba heri
falsō accusa-
ti opibus po-
titur.
Semeis in
Davidem
iniuria.

David Se-
meis occi-
di vetat.

Chusim si-
mulatē of-
fert Abesa-
lomo studiū
ac fidē suā.

Achitophel
Abesalomo
vt cum pa-
ternis pellicibus cōgre-
deretur iua-
det.

est, vt simulato Abesalomi partium studio, diligenter secreta eius per-
scrutaretur, & Achitophelis consilijs semper se opponeret: sic enim cum
magis partibus profuturum, quā si vnā maneret. atque ita persuasus a
Dauid, eo relicto Hierosolyma se contulit: quō paulo post etiam Abe-
salomus peruenit. Interim Dauid paulum progressus obuiam habuit Si-
bam Memphibosthi seruum, quem ipse ad curam pradiorum amicus si-
lio donatorum miserat, agentem prae se duos asinos necessarijs ad viq̄
onustos. Is obrulit ei vt quicquid vellet sibi ac suis acciperet, simulq; re-
gatus vbinam Memphibosthum reliquisset, Hierosolymis relictum re-
spondit. Sperare enim cum, rebus turbatis, fore vt ob Sauli meritorum
memoriam ipse suffragijs populi Rex crearetur. quamobrem indigna-
tus, omnia, quae prius domino eius concesserat, Siba est largitus: dicens
hunc digniorem quā illum vt talibus possessionibus fruatur. Hac li-
beralitate Siba gauisus est. Dauidi verō iuxta locum Bachoram superue-
nit cognatus Sauli nomine Semeis, filius Gera, saxis cum simul & con-
uicijs impetens: cumq; amici cum protegerent, magis etiam exaspera-
tus ad conuicia, sanguinarium & multorum malorum causam appella-
bat, iubens vt impurus ac execrabilis regione excederet: gratiasq; age-
bat Deo, quod per proprium filium poenam peccatorum ab illo exige-
ret, & eorum quae olim in dominum suum commiserat. Hae tam saua
petulantia concitatis omnibus ad indignationem, Abiszo verō etiam
interficere Semeim volente, Dauid eos cohibuit, negans addendam ad
praesentia mala noui alicuius motus occasionem. Nihil, inquit, moror
hunc rabidum canem, & Deo cedo, qui cum in nos immisit. Mirum verō
si haec ab isto patimur, quando etiam filius pietatis est oblitus. Sed haec
misericordi Deo curae erunt, cuius fauore tandem inimici nobis succu-
bent. His dictis continuabat iter, contempto Semei parte alia montis
cursum cum conuicijs affectante. Delatus deinde ad Iordanem, suos exi-
tinere fatigatos ibi recolligebat ac reficiebat. Interim Abesalomo cum
Achitophele consiliario Hierosolyma ingressō, concursu populi saluta-
tis ad eos facto, inter ceteros etiam Dauidis amicus ad eos venit, & ad-
orato nouo Rege, precatus est illi perpetuum hoc imperium. Rogatus
deinde ab eo, quid ita cum haecenus inter praecipuos ac fidissimos patris
amicos esset habitus, nunc deserto illo ad se transiret: cordatē respon-
dit, non esse Dei voluntati & populi consensui repugnandum. Hic, in-
quit, tibi studentes, ego quoque merito sequor. à Deo enim regnum
hoc accepisti. quod si me in tuorum numerum recipere dignatus fueris,
quam fidem & benevolentiam patri tuo me praestitisse nosti, eandem
tibi praestabo. Nemo enim praesentem statum iniquē ferre debet, quan-
do non in aliam familiam regnum translatus est, sed in eadem manet,
filio succedente. His verbis iuueni omnem suspicionem exemit. Aduo-
cato deinde Achitophele consultabatur quidnam esset agendum. Is
suasit vt cum paternis pellicibus congregaretur. Sic enim populum cō-
stantius in partibus perseueraturum, sublata reconciliationis spe: &
promptē contra patre militaturum. Nam haecenus non libere eos ini-
micos se illi profiteri, veritos ne pax inter patrem & filium coeat. Pa-
ruit iuuenis, iussitq; famulis vt in regia tentorium sibi erigerent in spe-
ctante populo, in quod ingressus cum pellicibus patris concubuit. Idque
totum iuxta Nathanis propheta vaticinium euenit, quod Dauidi futu-
rum, vt ab vno e filijs oppugnaretur, praedixerat.

Abesalomi

CAP. IX.

*Abfalomi contra patrem profecti cum exercitu interitus.**An. mundi
2920. Ante
Christum*

HOc Achitophelis cōsiliū exsequutus, iterum postulat quid de bel-
 liratione censeat. Respondit ille, oportere sibi attribui decem mil-
 lia lektorū militum. Cum his se profectum interfectorum patrem, at-
 que ita partibus suis incolumitatem, & ipsi securum imperium eadem
 opera, Dauide sublato, pariturum. Hac sententia delectatus, accersit
 Chusim Dauidis amicorum principem (sic enim eum ille vocabat) &
 exposito Achitophelis consilio, quid ipsi videretur quærebat. At ille in-
 telligens quod hoc modo David in potestatem redactus facile occidi
 posset, contrariam sententiam attulit. Scis, inquit, Rex virtutem patriæ
 & eorum qui illum sequuntur, quod in multis consiliis semper vi-
 ctor euasit. Profecto veteranus bellator artibus contra nos utetur. & in-
 tellecto nostrorum aduentu, noctu vallem aliquam cum parte militum
 insidebit, aut post rupem aliquam delitescet. Deinde nostris exercitum
 eius inuadentibus paulatim illi pedem referent, expectantes occasio-
 nem dum Regi propiores facti totis viribus in pugnam redeant. inter-
 im ille ex improviso superueniens, suis animū addet, nostris verò me-
 tum ac consternationem afferet. Expende igitur meum quoque consili-
 um sane melius, & Achitophelis opinionem missam fac. ac potius edi-
 cto per totam Hebræorum regionem copias contra patrem collige: quæ
 ubi in vnum conuenerint, imperium earum tu ipse assume, neve alteri-
 us fidei committas. Facile enim illum deuinces, si in aperto campo asse-
 quaris, quod ille paucos circa se habeat, tu verò tam multa millia viro-
 rum, qui dari sibi occasionem cupiunt declarandi quàm sint tui nomi-
 nis studiosi. quod si pater intra mœnia cuiuspiam oppidi se concluserit,
 machinis ac cuniculis id expugnabimus. In huius sententiam itum est,
 Abesalomo autore consilio Achitophelis prælatam: sed hoc ipsum Deus
 effecit, ut Chusis consultor magis placeret. qui properè ad Pontifices
 Sadocum & Abiatharum veniens, suum & Achitophelis consilium eis
 exposuit, quodque ipsius comprobatum sit: perijt deinde ut hac Dauidi
 per nuncios significarent, alhortarenturque eum ut sine mora Iordanem
 transiret: ne forte filius, mutata sententia, persequatur eum, & prius-
 quam in tutum se recipiat, comprehendat. Pontifices autem iam ante
 curauerant, ut extra urbem laterent filij, renuntiaturi Dauidi quid in
 urbe agatur. ad hos igitur fidam famulam miserunt, afferentem quid
 Abesalomo decretum sit: mandaruntque, ut, quantum possent, propera-
 rent Dauidi hæc indicaturi. qui euestigio cum patrum mandatis, ut pi-
 os ac fides ministros decebat, nihil sibi ad summam celeritatem reliquū
 facientes, ad Dauidem properabant. Vix duo stadia promouerant, quū
 à quibusdam equitibus conspecti, apud Abesalomum deferuntur: qui
 mox ad capiendum eos misit. Senserunt hoc maturè Pontificum filij, &
 diuertentes à via publica in propinquum vicum agri Hierosolymitani Pontificum
 nomine Bocchuram se dederunt, ibique mulierem quandam rogauerunt filij ad Da-
 uidem absconderet. ea mox demissis per funem in puteum, os eius velle-
 ribus contexitis: rogataque à superuenientibus persecutoribus num eos vi-
 disse, conspectos sibi non negauit. accepto enim à se potu statim abiisse
 se dicebat: & si modo alacriter persequantur, fore, ut eos comprehen-
 dant.

*nat. 1044.**2 Reg. 17.**Achitophe-
lis consilio
suadentis
Dauidē bel-
lo prosequē-
dum Chu-
sim se op-
ponit.**Chusi consi-
lium, quod
etiam, Achi-
tophelis re-
iecto, recipi-
tur.**Sadocus &
Abiatharus
videm mit-
tunt.**Pontificum
videm missi,
in puteum
se abscon-*

*An. mundi
2920. Ante
Christum*

nat. 1044.

*David de Ab
salomi co-
natibus cer-
tior factus,
cum suis Ior-
danē transit.
Ahitophel,
suo consilio
exploso, la-
queo, sibi vi-
tam finit.*

*David Ma-
hanaim per-
uenit, vbi cū
summa re-
uerentia ab
optimatibus
excipitur.
Hedio &
Rufinus
cap. 10.*

*2. Regum 18.
Absalomus
Iordanem
traiecit.*

*Diuisio ex-
ercitus Da-
uidici.*

*Davidē ad-
esse volen-
tem in ex-
ercitu amici
prohibent.*

*Mandatum
Davidis de
parcendo fi-
lio.*

*Prælium in-
ter Absalo-
mum & Ioa-
bum.*

dant. Illi diu frustra persequuti, retrò sunt reuersi. Mulier verò, vbi hoc animaduertit, & non esse amplius periculum iuuenibus ne capiantur, per funem rursus extractos coëptum iter continuare iussit. Illi quanta potuerunt festinatione ad Dauidem peruenerunt, & omnes Abesalomi conatus illi renunciauerunt: qui suos confestim Iordanem transire ediebat, quamuis nox esset, nihil cunctari passus. Porro Ahitophel vbi suum alterius consilij posthabirum vidit, conscenso iumento Gelmonem patriam petiit. Ibi conuocatis omnibus domesticis, exposuit eis quæ Abesalomo consuluerat, addens quoniā non persuasisset, certo se breuiter periturum. Dauidem enim omnino superiorem hoc bello fore, & amissum regnum recepturum esse. Præstat igitur, inquit, magno animo, ut virum ingenuum decet, è vita exire, quam Dauidi ob filio nauatam contra eum operam, excarnificandum se præbere. His dictis in penitissimam ades digressus, se ipse suspendit, atque ita Ahitophelem, suo iudicio tali morti addictum, cognati eius laqueo demptum funerauerunt. Ceterum David, superato, ut diximus, Iordane, peruenit Castrum pulcherrimam ac munitissimam eius tractus. Ibi cum summa beneuolentia ab omnibus eius regionis optimatibus exceptus est, partim præfenti hominis necessitate motis, partim reuerentia pristinae felicitatis. Fuerunt autem hi Barzelzus Galadita, & Siphar Ammanitidis dynastes, & Mabhirus Galaditidis regionis primas. Hi quicquid ad victum pertinebat, largiter Regi cum suis præbebant, ut nec lecti stratis decissent, nec panis ac vinum, quin & carniū copia semper adesset, & quicquid vel ad alimoniam, vel ad lassitudinis refectionem opus esset. Interim Abesalonus coacto grandi contra patrem exercitu, & traiecto Iordane amne, constitit non longè à Castro oppido Galaditidis, loco Iobi præposito exercitui cognato eius Amasa, prognatus enim erat patre Iotharsa, & matre Abigæa. hæc verò & Saruia Iobi mater, sorores erant Dauidis. Rex autem recensitis, qui circa se erant, comparatq; numero circiter quatuor millium, decreuit non expectare dum Abesalonus prior ipsum aggrediatur, sed creatis tribunis, diuisoq; in tres partes exercitu, vnā Iobo imperatori attribuit, alteram fratri eius Abisæo: tertiam tradidit Ethzo, amico quidem & familiari, sed è Gitta oriundo. Ipsum autem volentem adesse in exercitu amici prohibuerant, idq; prudentissima ratione. Si enim, eo præsentē, vinceretur, nihil spei reliquum fore. quod si vna parte exercitus victi, cum cetera ad ipsum refugissent, reparandarum virium facultatem non defore. alioquin etiam hostem suspicaturum, alium exercitum circa Regem esse. Placuit hoc consilium: itaq; persuasus apud Castrum mansit. Sed dum amicos ad pugnam dimitteret, obtestabatur ut memores omnium acceptorum beneficiorum strenuam ac fidelem operam sibi nauarent: & ut post victoriam filio parcerent, ne occiso illo, aliquid mali in seipsum statueret. atq; ita precatus illis victoriam, exercitum emisit. Ceterum cum Iobus ex aduerso hostium aciem suam explicuisset in planicie syluam à tergo habente, Abesalonus quoq; suos contra eduxit: & congregati acriterq; pugnantes multa vtrinque præclara facinora edebant: hinc dummodo David regnum recipiat, quiduis periculi magno animo committentibus: illis contra ne Abesalonus & hoc priuaretur, & patri insuper audaciae poenas det, nihil non vel facere vel pati paratis. Iidem cum numero longè præstarent, ignominiosum ducebant tanto paucioribus

rioribus Iobai militibus succumbere. Contra Regij ut tot millia profi-
garent omni ope connixi, tandem, ut erat dignum veteranis & rei mi-
litaris peritissimis, hostē terga vertere coegerunt. fugientes deinde per
saltus & abrupta insequendo, alios captiuabant, alios trucidabant, ita,
ut multo plures in fuga caderent, quā in praelio. Interfecta sunt enim
ea die ferme viginti millia. Plurimi autē in Abesalomū ferebantur, in-
signem tam pulchritudine quā statura corporis. Is veritus ne viuis ca-
peretur, conscensa mula Regia effuso cursu fugiebat. Cumq; per agita-
tionem ventilaretur capillitium, asperæ arboris prominenti ramo in-
opinatē implicitum iuuenem suspendit. lumentū enim vehementi im-
petu ferebatur, non aliter quā sessorē gerens. at ille sublimis in ramo
retinebatur, ne hostem effugeret. Quod animaduersum quidā ē militi-
bus Davidis indicauit Iobai: eoq; quinquaginta siclos promittente, si
illum cōfoderet, respondit: Nec si duo millia daturus es, facerem hoc
domini mei filio, maximē cum omnibus nobis audientibus parci iue-
ni sit precatus. At ille iussit ut indicaret ubinam pendentem viderit,
moxq; defixo in cor telo eum interemit. Armigeri verō Iobai circumfi-
stentes ab arbore eum detraxerunt, & proiectum in hiatus profundum
ac obscurū congestis faxis obruerunt, ita ut tumuli forma extaret. De-
inde cum receptui cecinisset Iobai suos à persequendo cōhibuit, par-
eendum ciuili sanguini ratus. Porro Abesalomus erexerat sibi in valle
Regis columnam marmoreā cum inscriptione, duobus stadijs à Hiero-
solymis distitam, quam voluit vocari Manum Abesalomi dicens, quod,
etiam si liberos eius perire contingat, in hac tamen nomen ipsius esset
mansurum. Habuit enim tres mares, & vnā filiam Thamaram, quem-
admodum iam antē diximus: quæ Davidis nepoti Roboamo nupta,
Abiam eius successorem peperit: sicut post loco suo copiosius dicetur.

An. mun.
2920. An-
teChristum
nat. 1044.
Fuga & stra-
ges exerci-
tus Abesalo-
mi.

Iobai Ab-
salomum in-
teremit.

Abesalomi
columna
marmorea.

C A P. X.

Davidis iam in regnum restituti statim felix.

Defuncto Abesalomo populus eius domum quisque suam dilapsus
est. Achimas verō Sadoci Pontificis filius adito Iobai, rogauit ut si-
bi permitteret ad Davidem ire, nunciature læta omnia, quodq; diuina
ope ac prouidentia victoriam sit consequutus. Negauit hoc Impera-
tor, dicens non conuenire, ut antehac afferre læta solitus, nunc de
morte filij Regem certiores faceret: iussitq; eum ibi manere. sed vo-
cato Chusi illi mandauit, ut omnia quæ sciret ad Regē perferret. Achi-
ma verō de nouo rogante, ut ipse mitteretur, victoriam tantum nuncia-
turus non etiam Abesalomi mortem, passus est eum hoc facere. Is viam
compendiosam ingressus soli sibi notam, Chusim antevertit. Sedente
autem Rege in porta, & expectante aliquē de praelio nuncium, specula-
torum vnus conspecto Achima corrente, necdum valens eum agnosce-
re, ait ad Regē, videre se quempiā accurrentem. Cumq; Rex bonum es-
se nuncium ominaretur: paulo post sequi illum alterum quendam indi-
cauit. Respondente Rege, hunc quoq; bonum fore nuncium, speculator
iam propiorem Achimam noscens, Sadoci Pontificis filiū ait curriculo
aduenire. Tum David, profectō hunc bonum & optatū nunciū afferre
de praelio. Vix hæc verba finierat, dum Achimas Regem adoratum sa-
lutat:

Chusis vi-
storiz nū-
cius ad Da-
uidem mis-
sus ab Achi-
ma ante
vertitur.

An. mundi
2920. Ante
Christum
nat. 1044.

David cogni-
ta filij eade-
a Chusi ac-
ter eum de-
fiet.
1. Regum 19.
Ioabius cum
exercitu lu-
gens urbem
ingreditur.
Taxarus Da-
uid ob filij
luctum ex-
cussa moesti-
tia, prodit in
publicum.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 11.
Israëliticum
regnum Da-
uidi iterum
offertur.

David Ama-
sa veniam
& vniuersa-
rum copiarū
Praefecturā
concedit.

lutat: & scitante de pugna, lætam victoriam annunciat. rogatus deinde
quid filio factum sit, ait se versis in fugam hostibus confestim iter arri-
puisse, audisse tamen clamorem militum Abesalomum persequentium,
nec præterea quicquam comperiri habere, quod iubente Ioabo propere
discedendum fuerit, vt victoriam renunciaret. iamq; & Chusis aderat
Regem adorans & victoriam annuncians. qui similiter de filio rogatus
Inimicis, inquit, tuis eueniat idem quod Abesalomo. Hæc verba in cau-
sa fuerunt, vt nullum ex ea victoria voluptatem nec Rex perciperet, nec
milites. Ipse enim conscensa editissima vrbis parte descebat filium, plan-
gens pectus, & capillitium lacerans, & modis omnibus sese afflictaus, &
vociferans, Fili mi, vtinam mihi tecum mortem oppetere contingeret.
Cum enim esset natura suorum amantissimus, præ cæteris hunc maiore
affectione prosequabatur. Exercitum autem & Ioabum, audito quod
Rex filium ita lugeat, puduit triumphabundos in oppidum ingredi: sed
demisso capite lachrymantes, non aliter quàm clade accepta veniebant.
Cæterum quum Rex operto capite genere desiderio filij perueniret,
Ioabius consolandi causa ad eum ingressus: Quid facis, inquit, o Rex? an
nescis quod pacto tibi ipse calumniam struis, quasi amicos pro tua salu-
te periculis te exponentes, atq; adeo teipsum & familiam tuam aduer-
sames verò tibi infestissimos, & iustissima pœna absumptos. desiderare
non desinas? Nam si Abesalomus vicisset, & regnum suum constabilis-
set, nihil ex nobis omnibus reliquum fecisset: sed à te ac tuis liberis ini-
tio facto, ad vnum miserabilem in modum perdidisset, non deficientibus
nos inimicis, sed gaudentibus, & grauitè punientibus eos qui nostram
vicem miserarentur. Te verò non pudet hæc facere propter hominem
inimicissimum, qui quum esset tuus filius, tantopere in te fuit impius.
Desine igitur ab iniusto luctu, & da te in conspectum tuorum militum,
& gratias illis age, quod sua virtute hanc victoriam nobis pepererunt:
alioqui si quâ cœpisti pergas, hodie regnum ac exercitum alteri tradā,
efficiamq; vt iam grauius ac verius quàm antè lugeas. Talibus verbis
Ioabius Regi moestitiam extulit, eumq; ad curam Reipublicæ adduxit.
Sumpto enim habitu alio, quò gratior esset militi eius conspectus, pro-
foribus portæ consedit, ita vt hoc audito vniuersus populus ad salutan-
dum eum concurreret. Dum hæc ita geruntur, qui ex Abesalomi exer-
citu cladi superfuerunt, domum reuersi nuncios oppidatim dimiserunt,
admonentes quantum beneficiorum à Davide accepissent, & quomodo
post multa ac magna bella in libertatem ab eo vindicati fuissent: &
quàm inique hoc eiectò alteri regnum commisissent. Itaq; debere eum
extincto quem elegerant, Davidem rogare, vt omissa ira in gratiam po-
pulum suum recipiat, & quemadmodum antea curam Reipublicæ sus-
cipiat. De hac re crebri nuncij veniebant ad Regem: isq; mox Sadoce &
Abiatharo Pontificibus per literas mandauit, vt Principes tribus Iudæ
compellent, turpe illis esse, alias tribus ante eos in regnum Davidem
reponere, maximè cum is tribulis sit ac consanguineus. pari modo A-
masam Imperatorem eos alloqui iussit, qui fieret quod cum esset ipsius
ex sorore nepos, exercitui non persuaderet, vt Davidi regnum in ma-
nus reddat. Sperandam autem illi non solum veniam, quæ iam conti-
gisset, verumetiam vniuersarum copiarum præfecturam, quam Abes-
lomus ei concesserat. Pontifices verò tum Principes dictæ tribus sunt
alloquuti, tum Amasam ostentata Regis pollicitatione in partes ipsius
traduxerunt.

traduxerunt. Ac primum contribules Davidis incunstanter per legatos eum in regnum reuocant: quorum exemplo simul & Amasæ autoritate poti ceteri Israelitæ & ipsi idem faciunt. atque hæ legationes ad eum Hierosolymis excipiendum confluebant. Sed singulare Iudæ tribus officium extitit, quæ usque Iordanem amnem illi occurrit. eodem præsto fuit Semeis filius Gerç, sequentibus mille viris è tribu Beniamitica: nec non Siba libertus Sauli comitatus quindecim filijs & servis viginti. Hi una cum tribu Iudæ ponte ripas fluminis iunxerunt, ut Rex cum suis absque negotio transire posset. Ut verò ad Iordanem peruenit, salutatus est à tribu Iudæ: & Semeis in pontem progressus, accidensq; ad Regis pedes, rogabat veniam commissorum, utque insensus sibi esse denueretur, neque recepta potestate in se primò animaduerteteret: reputaretq; id quoque, quòd erroris pœnitentia ductus, primus ipse reuertenti occurrisset. In hunc modum supplicanti ac misericordiam imploranti. Abilæus Joabi frater, satim hoc, inquit, putas ad effugiendum supplicium, quòd maledico in Regem diuinitus electum ore es commertitus? Tum Rex ad eum versus: Desinite Saruiz filij, neque novas turbas ac seditio- nes excitate. Sic enim vos existimare volo, hanc esse mihi aditalem re- gni diem. quam ob rem iuro me omnibus omnem pœnam remittere, qui quocunq; modo in maiestatem meam peccauerunt, neq; in quen- quam ea de causa animaduersurum esse. tu quoque Semei bono animo esto, nihil de supplicio sollicitus, At ille adorato Rege, cœpit eum præce- dere. Post hæc Memphibosthus Sauli nepos ei venit obuiam, sordidatus & promisso ac neglecto capillitio. ex quo enim Rex profugerat, neque comam totondit, neq; vestem purgavit, calamitatē eius nō secus quàm propriam ferens: ad hæc à suo procuratore apud Regē felio delatus fue- rat. Is post salutatum & adoratum Regē interrogatus ab eo, qua de cau- sa non simul exisset, socius sugæ faturus: respondit Sibam esse in culpa: Hunc iussu parare ad profectionem necessaria, verba sua non aliter quàm alicuius mancipij contempsisse. alioquin, inquit, si pedibus inte- gris fuissē, & ad profectionem his vti potuissē, nunquā abs te relin- qui passus fuissē. Nec contentus meā erga te domine pietatem impe- disse, insuper maliciōse ac mendaciter me delulit. Sed benè noui quòd tua prudentia tales calumnias non admittat: quum sis iustus, & Deum ac veritatem, cui tantopere studes, diligas. Cum enim in grauissimis pe- riculis aut mei temporib. versatus sis, liceretq; tibi de tota familia no- stra eo nomine pœnas sumere, quæ tua bonitas est ac modestia, omnes acceptas iniurias obliuioni tradidisti, recenti etiam tum earū memoria summam potestatem affecutus præterea in amicorum ordinē allectum, & mensæ tux quotidianum cōtinuam adhibitum, nihilo deteriore con- ditione quàm vnum quemuis è maximè necessarijs apud te esse volui- sti. his auditis neq; Memphibosthum punire libuit, neq; an Siba calum- niator fuerit cognoscere. sed præfatus cuncta se eius bona Sibæ largitū, veniam tamen illi & dimidiæ partis restitutionē promissa. Tum Mem- phibosthus: Habeat sibi totam Siba, mihi satis est te in tuum regnum restitutum esse. Berzelæum deinde Galeditam virum magnum ac bo- num, cuius benignitate belli tempore adiutus fuerat, deducentē se Ior- danem usq; Rex rogauit ut simul Hierosolyma proficisceretur: pollici- tus eum parentis loco se habiturum, nihilq; illi de fore quo extrema- eius ætati refouendæ sit opus. at ille excusauit, rem domesticā conuiui

An. m. m. di 2920.

Ante Chri.

nat. 1044.

Iudæ tribus ad Iordanē usq; David occurrit, & ponte flumīnis ripas iun- git.

Semeis ve- niam conse- quitur.

Memphibo- sthus à calū- nijs Sibæ se purgat.

David Mem- phibostho veniam & di- midie partis bonorū Sibæ donatorum restitutionē promittit. Berzelæus Hierosoly- ma, patre eò proficisci no- lente, cum Davide cō- tendit.

An. mmm
di 2920.
Ante Chri.
nat. 1044.

Tribus Iude,
quod in se
Israelitis Re
gem reduxe
rit, accusatio
& excusatio.

2 Regum 20.
Sabazus ho
mo seditio
sus auertit
Israelitas à
Dauidē.
Dauidis con
cubina à fi
lio stuprata
aliò tradu
cuntur.
Ioabus con
tra Sabzum
paucis copijs
Amasa in col
ligendo ex
ercitu cun
ctante, mit
titur.

regio præferens: dicens se iam octuagenarium non posse Regiæ volun
tatibus perfrui, iam de absolviendo extremo vitæ actu & sepultura sol
citum rogansq; ut sibi cum bona Regis gratia licet suo more domi vi
uere: quandoquidem iam per ætatem non amplius ullam è potu aut vi
bo voluptatem capiat, & aures obturatas habeat ad sonos tibiarum ca
terorumq; instrumentorū quibus aulici Regij se oblectare solent. Quo
ira instanter rogante, Te, inquit, dimitto: hunc verò Achimanum filium
mecum abire finito. Omnium enim bonorum meorum particeps erit.
Tum Berzellaus relicto filio, & adorato Rege, omniaq; fausta illi pre
catus, domum est reuersus. Dauid autem Galgala peruenit, iam dimi
dium totius populi circa se habens, & Iudæ tribum integram. Eo vene
runt ad illum primores eius regionis, sequente magna hominum tant
titudine: inculabantq; Iudæ tribum, quod in seijs ceteris ad Regem se
cōtulisset, cui omnes simul vnanimiter occurrere debuerint. Principes
verò tribus Iudæ rogabant, ut æquo animo ferrent, quod præuenti es
sent. Exhiberem enim hoc officium propter cognationem, qua deuin
ctum sibi feruentioribus studijs prosequerentur. neque enim se hac de
causa vlla munera accepisse, ut merito apte ferre debeant, serius se ad
illum peruenisse. Non tulerunt hoc dictum ceterarum tribuum Prin
cipes, Demiramur, inquit, fratres, quod Regem vobis propriè cogn
tum vindicatis, ac si non omnium nostrū cognatus sit habendus,
quem omnibus nobis ex æquo Deus præfē voluit: ergo cum totus po
pulus vndecim partes habeat, vos vnicam, tantoque potiores sumus,
præter æquum fecistis quod nobis nescientibus ad Regem venistis. In
hac Principum altercatione exortus est vir quidam malus ac seditiosus, In
Sabazus filius Bochoriz, tribus Beniamitidis: qui tubata voce in medio
multitudinis exclamauit, Non est nobis pars apud Dauidem, nec hare
ditas apud Iessæi filium, simulq; cornicinis iussu canere bellicum, om
nes, relicto Dauidē, illum sunt secuti, sola Iudæ tribu circa eum manen
te, à qua mox in regiam Hierosolymorum est deductus. Vbi cōcubinis,
cum quibus filius Abesalomus congressus fuerat, in alias ædes tradu
ctis omnia benignè ut ante administrari iussit, ipse verò post hac non
amplius eis est vñsus. Amasam deinde exercitui præposuit, dignitate in
hunc collata, quæ prius Ioabi fuerat: iussitq; ut collectis quantis pos
set è tribu Iudæ copijs post triduum ad se veniret, ut eum, tradito ex
ercitu cum imperio contra Bochoriz filium mitteret. Quo ad colligen
dum militem profecto, quum in ea re occupatio maturè non rediret,
tertia die Rex Ioabo dixit, non esse in rem publicam, dilationem Sa
bazor concedi: ne forte instructior factus plus damni det, plusque exhi
beat negocij, quàm modo Abesalomus exhibuisset. Non est, inquit, vl
terius expectandum, sed cum his quæ nunc ad manum sunt, copijs, &
sexcentorum cohorte, cum Abisao fratre hostem persequere: & vbi
cunque illum adeptus fueris, da operam, ut prælio decernatur: & vbi
ne occupatis munitis vrbibus multorum nobis ce aminum & labo
rum materiam præbeat. Ioabus nihil cunctatus paruit, & assumpto fra
tre ac cohorte, reliquisque qui tum Hierosolymis aderant, militibus,
contra Sabzum raptim exercitum ducit. Cumque Gabaonem, qui vi
ctus est Amasa magnum exercitum adducens Ibi Ioabus thorace muni
tus, accinctusq; gladio, accedente ad complectendum Amasa, de indu
stria

Iria gladium sibi e vagina elabi passus est: eoque mox à terra sublato,
 & altera manu barba Amasæ ceu de osculandi prehensa, improviso ictu
 ventrem ei perfodit, hominemque confecit, facius sane impium,
 quod bonum & cognatum iuvenem immerentem propter æmulatio-
 nem summæ præfecturæ & regis gratiæ sustulit. Hac enim de causa iam
 ante Abeneri quoque eodem perpetraverat. Sed Iud facinus propter
 honestum prætextum fraternæ vltionis dignius venia videbatur: in A-
 masæ vero exde nihil tale habuit quod prætenderet. Cæso autem im-
 peratore pergebat ad Sabæum debellandum, vno relicto apud cadaver.
 Hunc iussit proclamare ad exercitum, Amalam iure cæsum meritis pœ-
 nas dedisse: qui verò partes Regis fouerent, Ioabum & fratrem Abisæum
 eius duces sequi debere, iacente verò in via corpore, & tanta multitu-
 dine ad id confluente, & ut fieri solet cum admiratione circumstante,
 custos transfatum illud in villam quandam longe à via remotam depo-
 suit, & veste contexit: quo facto omnes Ioabum sunt sequuti. Is quum
 per totam Israeliticam regionem Sabæum esset persequutus, indicio
 cuiusdam cognouit eum: esse iam munita quadam vrbe, nomine Abelma-
 chea qua oblecta & circumvallata, iubet militem muros eius suffodere
 & euertere: valde enim irascebatur, quod portas ei clausissent. mulier
 autem quædam honesta & prudens, videns patriam in extremo pericu-
 lo, coniciens mœnibus Ioabum per milites ad colloquium euocat, qui
 postquam processit, Deus, inquit, Reges & Imperatores creat, ut deleatis
 Hebræorum hostibus in pace Israelitas contineant: tu verò nulla in re
 laesus primariam Israelitarum urbem expugnatum venisti. Tum ille
 abominatus eius verba, & meliorem sibi mentem precatus, negauit se
 vel vnum e plebe occisum capere, tantum abesse ut urbem tam egre-
 gam excisam velit: & si ad supplicium dedatur Sabæus Bochoriæ filius,
 Regi rebellis, omiſſa oppugnatione confestim se inde exercitum ab-
 ducturum. His auditis mulier, Ioabum rogat, ut paulisper sustineat, pol-
 licita illi caput hostis statim e mœnibus deiciendum: moxque ad ci-
 ues reuersa, Vultis, inquit, mali malè perire cum liberis & coniungibus
 propter hominem malum & ignotum, cumque pro Dauide, cuius tanta
 in vos extant beneficia, regnare, & vnam hanc urbem tam valido ex-
 ercitu resistere? Quibus verbis persuasi, præciso capite Sabæi, ad mili-
 tes Ioabi hoc deiciunt, confestimque signo receptui dato dux obſi-
 dionem soluit: & Hierosolyma reuersus denuo vniuersis copijs impera-
 tor præficitur. Banaias quoque satellitibus & sexcentorum cohorti à
 Rege præponitur. Adoramus quæstor tributis recipiendis constituitur:
 Sabathes & Achilæus Comenitanensium fiunt Principes Susa scribis
 præpositus, Pontificatus quoque Sadoco & Abiatharo mansit.

An. mundi
 2920.

Anie Chri.
 n. 1044.

Ioabus Ama-
 sam iugulat.

Ioabus Sa-
 bæum in ve-
 ste Abelma-
 chea circum-
 uallat.

Mulier Ioa-
 bi urbem quæ
 iustus con-
 ſeruaret e-
 uerituro, op-
 probrat.

Cōditio ob-
 ſidionis ſol-
 uendi à Ioa-
 bi propoſi-
 ta.

Supplicium
 de Sabæo
 ſumptum.

Officia à Da-
 uide distri-
 buta.

Hedio &
 Ruſſinus
 cap. 12.

2. Regum 21.

Fames obſi-
 diamentum
 violatū, 16.
 raelitis im-
 miſſa.

Sauli

Post hæc fame regionem premente, Rex supplex à Deo petiit, ut po-
 pulum miserius causam atq; remedium tanti mali ostendere cignare-
 tur. Responsum est per Prophetas, postulare Deum, ut Gabæonitis vindi-
 centur, quos Saulus Rex deceptos præter ius & fas interfecerat, & iusu-
 randum quod illis olim Iesus imperator & senatus iurauit, violauerat.
 Quamobrem si Gabæonitis pro cæsis ciuibus pœnas quas ipsi voluerint
 exigere permittat Rex, fore ut placatus Deus populū e præſenti calamitate
 eximat, quod posteaquā ex Prophetarū relatione compertū est, ac
 Iud Gabæonitis percontatus est quid à se peterent: qui cum septem e-
 miffi.

Sauli

FLAVII IOSEPHI

An mundi

2924.

Ante Chri.

nat. 1040.

Septem viri
e Sauli pro-
genie ad sup-
plicium Ga-
baonitis tra-
duntur.

David in vi-
ta discrimē
vocatus ab
Abisao libe-
ratur.

Davidi, ut
prælii absti-
neat, suade-
tur.

Heroes Da-
vidis.

Sabachis.
Nephanus.

Jonathas.

2. Regum 22.

David octa.

2. Instrumenta
Musica Da-
vidis.

2. Regum 23.

Triginta o-

cto Davidis

Heroes.

Eliamus.

Eleasar.

Sauli progenie deposcerent ad supplicium, Rex perquisitos eis tradidit. Memphibostho tamen Ionathæ filio parcens. his acceptis Gabaonitis, ut libitum est, in eos animadverterunt: confestimq; pluvie Deo terra posito squalore ad pristinam fertilitatē rediit, populusq; copia rerum ut antè fructuatur. Aliquanto post Rex bello Palaestinos adortus, & prælio cum eis congressus, dum victos avidius persequitur, ultra ceteros solus est longius prouectus. hunc iam lassulum conspicit Acmon filius Araphi, unus è Gigantum sobole, indutus lorica circulis confertam, & lance in gerens trecentos siclos pendentem, accinctusq; gladio: & conuersus e fuga haud dubiè confecisset Regē. ni Abisæus loabi frater repente superueniens eum protexisset iam prostratum, & hostē trucidasset. quo Regis periculo grauitè cōmotus est exercitus, & duces iurando cum deuinxerunt, ne in posterum cum alijs interesset prælio, ne, si propter fortitudinē & audaciam humanam aliquid ei cōtingeret, populus ea leuitate, quam ex ipsius administratione percipiebat, obtaetetur. Cumq; post hanc pugnam Palaestini ad Gazam urbē conuenissent. Rex quamprimum hoc cognouit, exercitum contra eos confestim ire iussit. in hac expeditione egregiam laudem ob præclara facinora contra meruit Sobacchis Chertæus, unus è fortissimis Davidis militibus, complures enim qui se de gigantū genere iactabant, & viribus eximijs insolescebant, orco tradidit, præcipuus autor victoriæ quā cum Hebreæus de hoste reportauit. Reintegrantibusq; bellum Palaestinis, & nouo exercitu in eos missō à Rege, optimè se gessit Nephanus cognatus ipsius. singulari enim certamine cum fortissimo Palaestinatorum congressus, occiso illo effecit, ut reliqui terga verterent: multiq; hostium in ea pugna sunt desiderati. Nec ita multo post rursus castra metati sunt ad quoddam oppidum non procul Hebræorū finibus: fuitq; in eo exercitus vir statua cubitorū sex: cui seni digiti erant in manib. ac pedibus. Huic ex Regis exercitu Ionathas Same filius solus se opposuit, stratoq; aduersario maximū momentum ad victoriā attulit, & ipse fortissimi viri laudem reulit. nam & hic barbarus oriundū se à gigantibus iactabat. Hoc prælium cum gente fuit vltimum, non ausa postea se contra Israelitas mouere. Cæterum David persunetus iam bellis ac periculis, & in alius. ma pace degēs, vario genere carminum odas & hymnos in honorē Dei composuit, partim trimetro versu, partim pentametro: instrumentisq; musicis comparatis docuit Leuitas ad pulsum eorum laudes Dei decantare, tam Sabbatis diebus, quā in cæteris festiuitatibus. species autem instrumentorum hæc fuere: cinnyra decē chordis intenditur, & plectro pulsatur nabla duodecim sonos continet, sed digitis carpiuntur: cumq; hi aderant & cymbala ærea, benè magna atque lata: quod sanè de prædictorum instrumentorum natura, ne prius ignorentur dixisse, sufficit. Porro Rex fortissimos viros circa se habuit, sed maximè insignes præclaris facinoribus 38. quorum quinque tantum virtutem commemorabo, facili ex his de reliquis coniectura. tales enim erant hi qui possent vel regiones subigere, vel magnas gentes debellare. Primus Issamus filius Achemxi, qui non semel in aciem hostium irruens nō prius a cæde abstitit, quā nongentos occideret. Post hūc Eleazarus filius Dodeæ, qui fuit cū Rege in Arasamo. Hic in quodā prælio Israelitis multitudine hostium terris & in fugā versis, solus locū suū non deseruit: & cōgressus cum hostib. multos interfecit, adeo ut cruore gladius eius ad dextrā adglutina-

glutinaaretur: quo viso reuerſi in prælium Iſraelitæ cedentē iam hoſtem
urgendo admirandam ac celebratam victoriam retulerunt, Elezaro
ſternente, vulgo verò militum proſtratos ſpoliante. Tertius erat Iſi-
lius Sebas. hic quoq; cum bello Palæſtino in loco qui Maxilla dicitur. a-
cies ex aduerſo conſtitiffent, Hebræiq; ruſſum territi loco cederent, ſo-
lus in aciei vicem hoſti ſe oppoſuit: & non paucis letho dato, reliquos
impreſſionem eius non ſuſtinentes, in fugam effuſos infeſtatus eſt. Hæc
fuerunt facinora quæ hi tres in præliis ediderunt. Eo vero tempore,
quo Rege Hieroſolymis agente Palæſtinorum exercitus uſq; ad urbem
acceſſit, & dum ille conſulturus Deum de bello, arcem aſcendit, in ea
valle caſtra metatus eſt, quæ XX. ſtadium ſpatio uſq; Bethlema perti-
net: dicentē ad amicos: o quàm bonam aquam habemus in patria mea,
maximè in cifterna portæ vicina: o ſi quis eam mihi afferret, id certe
mallet quàm multum argenti acciperet: res iſti his auditis, euſtigio ex-
currerūt, & cum per media hoſtium caſtra Bethlema perueniſſent hau-
ſta aqua per eandē viam ad Regem ſunt reuerſi, attonitis audacia tanta
barbaris, nec auſis paucitatem eorum contemnere. eam aquam Rex bi-
bere noluit, dicens, periculo ſanguinis emptam, & ob hoc ſibi non con-
uenire: ſed Deo inde libauit, gratias agens, pro virorum incolumitate.
Poſt hos erat Ioabi frater, Abiſrus, qui vna die DC hoſtes interemit.
Quintus Banaias, genere Sacerdos. hic prouocatus à duobus fratribus,
virtute inter Moabitas illuſtribus, vtrumq; conſecit. Ruſſum ex prouo-
catione, cum mixta ſtaturæ Aegyptio certans, inermis cum armato, haſta
ex ipſius manibus extorta hominem cōfodit: quo inſignior fuit victo-
ria, quòd adhuc viuenti ademptis armis, prius eum ſpoliauit, mox pro-
priis armis occidit. Eſt & aliud eius facinus quod iam dictis, quantum
ad animoſitatem vel præferri poteſt, vel certe conferri. Quum enim
ningeret, leo in quendam puteum illapſus eſt: cuius os quòd anguſtum
eſſet, videbat breui fore, vt id niuib; oppleſceret: atque ita deſperato
exitu, & ſalute, rugire ocepit. Banaias autem fortè fortuna iter feciſſes,
accurrit ad rugitum beſtiæ: & quum deſcendiſſet in puteum, repugnan-
tem iſtu baculi quem gerebat exanimauit. nec deteriores virtute fue-
runt reliqui triginta tres. Cæterum David volens cognoscere quantus
millium numerus recenſeri poſſet in populo, obliuſ præceptorum Mo-
ſis, qui prædixerat, quoties cenſeretur populus in ſingula eius capita
pendendum Deo ſemiſiclum, iuſſit Ioabum imperatorem, vt iret ad
cenſum peragendum. quo excuſante nihil opus eſſe, nihil motus coë-
git ſine mora ad imperata exequenda proſciſci. Ioabus autem aſſum-
ptis ad hoc negotium principibus tribuum & ſcribis, obita tota Iſraeli-
tarum regione, & cognito quantā eſſet populi multitudo, poſt nouem
menſes & viginti dies Hieroſolyma reuerſus ad Regem numerum ei
populi reddidit, abſque tribu Beniamitica: quam nondum ad cenſum
vocaſerat, ſicut nec Leuiticam. Rex enim interim pœnituit, agno-
ſcens in Deum ſe peccaſſe. Erat autem reliquarum Iſraelitarum nume-
rus nongenta millia, duntaxat eorum qui ad militiam eſſent idonei. In
Iudæ verò tribu quadringenta millia cenſebantur. Prophetis deinde
referentibus ad Dauidem, quòd Deum offendiſſet. ſupplex orare coë-
pit, vt propitiſ redditus facti huius daret veniam. Qui exoratus Ga-
dum Prophetam ad eum miſit, tres optiones offerentē, vt ex his quam
mallet eligeret, aut famem per ſeptennium duraturam, aut bellum per

An. mundi

2924. An-

te Chri. na.

1040.

Sebas.

Heroes tres
per hoſtium
caſtra excu-
runt, in Beth-
lehem aquā
hauſerunt. &
Dauid aſce-
runt.

Abiſrus.

Banaias.

Banaias A-
gyptiū haſta
ex ipſius ma-
nibus extor-
ta cōfodit.
Banaias Leo-
nem exani-
mat.

Hedio &
Ruſſi cap 12.
2. Reg. 24.

David Ioab-
bū ad pera-
gendū cen-
ſum ire iu-
bet.

Numerati
populi ſum-
ma.

David tribu-
malis propo-
ſitis peſtera
eligat.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2930. An.
te Chri. na.
1934.

Ingeni He-
brorum fra-
ges ob peste
a Deo im-
missam.

David pro
innocente
orat populo.

Mandatum de
altari extru-
endo.

Oronna Ie-
buzus Sup.
1. cap. 3.
Orphona
dictus.

Oronna a-
ream David
erigens.

Idem pro
mandatum
Dei a-
ream erigendi.

Oronna
liberatus.

tres menses iniquo Marte cum hoste gerendum, aut pestilentiam per-
triduum in Hebræos fruturam. Illo vero harente ac turbato proprio
difficilem inter hæc mala electionem, & Propheta urgente ad celestem
responsionem, ut Deo renunciare posset: Rex cogitans, quod si famem
pereret, sui magis quam aliorum rationem habuisset, videri posset, quod
doquidem ipsi nihil periculi esset multum frumenti in horreis habere,
illis non item: quod si per tres menses ab hoste vinci elegisset, de quo
que sibi consulasse, qui arces & fortissimam circa se cohortem haberet,
optavit malum regnantibus æque ac regnatibus commune, in quo omni-
bus par metus immineret: præfatus melius esse invidere in manus Dei,
quam in manus hostium. Hæc ita, ut audiret Propheta Deo renuncian-
te, pestilentia in Hebræos ingruit, ita ut variis modis absumerentur, nec
facile esset morbum cognoscere, mors enim vna erat, sed plurimis & in-
compertis causis homines rapi-bat. alius enim post alium efferebatur,
& cianculum obrepens malum celeriter exitum afferebat. quidam enim
nimis repente cum vehementi dolore, & amaro cruciatu animam exha-
labant. alij paulo lentiore vexari malo ne curationem quidem ferre so-
terant, sed inter officia medicorum exspirabant. alij subito tenebris ob-
oculos obortis, seu prælocati exanimabantur. nonnulli interim dum
aliquem domesticorum funerant, sepultura nondum absoluta con-
triebantur. quo factum est ut à matutina hora usque ad prandium hæc pe-
ste septuaginta millia hominum sint absumpta. iamque genus a Deo
missus Hierosolyma petebat. cum quoque vicem simili malo afflictu-
rus. Tum Rex sacco indutus & humi prostratus, supplex orabat Deum,
ut pestem sedaret, & iam mortuis contentus de cætero quiesceret. in-
ter has preces subiectis oculis, cernens genus per aërem tristo gladio
Hierosolyma petentem, exclamavit ad Deum: se esse pestiorem poena di-
gnum, exterum greges nihil commoverisse. Estunderet iram in se ac
suam familiam, & innocenti populo parceret. Deus autem admissa sup-
plicatione pestem repulit: misitque ad eum Gado propheta, mandavit
ut confectum ascenderet in aream Oronna Iebuzus, & extructo altari,
inibi sacrificaret qui mandatum hoc non neglexit, sed mox ad destina-
tum locum se contulit. Oronna vero circa triticeam frugum occupatus,
ut Regem unâ cum omnibus filiis accedentem videret, occurrens adora-
vit eum. Erat autem genere quidem Iebuzus, sed inter præcipuos ami-
cos Davidis: quæ causa fuit ut capta urbe nihil illi molestum accideret,
quemadmodum superius diximus. Hoc percontante, quamobrem he-
rus ad forum accederet, ait se velle aream eius cinere, ut in ea hominum
altare construeret, & sacra faceret. at ille & aream & aratra & boues in
hoc occisionem gratis largiri se dixit, precarique ut Deus liberos ac propi-
tius hoc sacrificium admittat. Rex vero gratiam sibi eius simplicitatem
& magnanimitatem professus, voluit ut precium acciperet. Inquit
enim hæc de gratuitis offere sacrificium. Oronna vero dicente, sacru-
rum se nunquid Rex vellet, aream hanc de eo quinque viginti sicli se-
mitæ extructoque ibi altar. sacrificia & holocausta super eo perfe-
cit, & hostias pacificas obtulit quo festo Deus placatus, propitius ut an-
te est edictus. Erat autem is locus in quem olim Abrahamus filium, ut
hoc ex omni fecerit, adduxerat, & cum iam iam iugulandus esset puer,
arbitrio repente adstans altari apparuerat: qui pueri vice fuit institutus, ut
ante scriptum. David autem cum animaduertisset se exaudicum,
& gra-

& gratum fuisse sacrificium, decrevit totum illum locum altare vniuersi populi appellare, & Deo templum ibi exedificare: quam eius vocem deus in futurum ratam esse voluit. mox enim propheta ad eum misso, illic templum exstruendum praeiit a filio, quem regni successor esset relicturus. Post hanc prophetiam iussit Rex numerari inquilinos, & inuenta sunt eorum centum & octuaginta millia. ex his constituit lapidearum octuaginta millia: reliquos ad conuehendo lapides deputauit, ex quibus tria millia & quingentos operariis praefecit. magnam quoque vim ferri ac aris ad horum operum vsum congeffit: materiemque cedrinam multam & praegrandem, Tyriis & Sidoniis hanc suppeditantibus, a quibus huius copiam impetrauerat. dicebatq; suis amicis, hanc ideo se apparare, vt filio successuro materiam ad aedificandum relinqueret, & non tam demum eam comportare necesse haberet, adhuc per gratiam iudicis alium negotiorum, sed omnibus in promptu sitis facile opus sololueret.

C A P. XI.

*David se viuente Solomonem filium suum regnum
auspicari voluit.*

ACCITO deinde Solomoni filio mandauit, vt quamprimum regnum adeptus esset, templum Deo construeret, dicens se id voluisse quidem, sed oraculo prohibitum, quod propter crebra bella cruentus haberetur, praedictumq; sibi id aedificum a satis destinatum filiorum natu minimo, qui Solomon esset appellandus: quem non aliter quam filium patri ipsi Deo curae futurum: atq; etiam totam Hebraeorum regionem hoc in principe felicem fore, & inter cetera bona id quod omnium est potissimum, pacem habituram, utpote alienam non tantum ab externis bellis, verum etiam ab intestinis seditionibus. Ergo, inquit, quandoquidem a Deo designatus es Rex, antequam natus, da operam vt alioquin etiam dignus sis eius prouidentia, pietatem colens & iustitiam atque fortitudinem, & praecepta eius legesque per Moysen traditas obseruans, & ab aliis eas violari non permittens: & insuper templum quod te regnante strui sibi voluit, cura vt sicut debes ei reddas, nihil deteritus operis magnitudine. omnia enim ante obitum parata tibi relinquam. Scito sane tui quidem collecta decem millia, argenti vero talentorum centum millia arsi item ac ferri tantum congeffi, quantum vix numero comprehendere possit: & ad haec lapidum & lignorum materiem copiosissimam. Habes praeterea multa millia fabricum lignariorum & camentariorum: & si quid his defuerit, tu supplebis. Quapropter hoc opere absoluto carus eris Deo, cumq; perpetuum protectorem habebis. Post haec adhortatus est principes populi, vt in ea structura filium adiutarer, & securi de omnibus aduersitatibus, cultui tantum diuino vacaret. perceptorum enim pro hoc pacem & bonum ac legitimum Reipublicae statum, quae praemia piis ac iustis Deus solet reddere. Postquam autem absolutum fuerit templum, iussit Arcam in eo reponi, ceteramq; sacram suppellectilem, cuius receptaculo iam pridem templum debuerat exstrui nisi patres mandata Dei neglexissent, qui preceperat, vt quamprimum hostilem terram occupassent, templum illi exedificarent. Haec fuerunt Davidis

*An. mundi
2930 An-
te Chrna.*

1034.
Hedio &
Ruffi. ca. 14.
Architecti
templi ex-
trucendi.
1. Par. 22.
David ma-
gnam vim fer-
ri, aris & li-
gnorum com-
posita.

*Extractio
templi Solo-
moni man-
data.*

David Solo-
monem vt
Deum colat,
hortatur.
Thelaurus
ad templi stru-
cturam con-
gestus.
Adiutores
Salomonis
in templo ex-
aedificando.
Mandatum de
Arca, cetera-
que sacra
suppellecti-
le in templum
reponenda.

FLAVII IOSEPHI

*Anno mundi
2930. An-
te Chri. na.*

1034.

Hedio &
Ruffi. ca. 15.

3. Regi.

David alio-
sus factus, A-
bisace eum
recalefecit.
Adonias af-
fectat re-
gnum.

An. mundi

2931. An-

te Chri. na.

1033.

Bethsabe stu-
dium Ado-
niz, sic sua-
dente Na-
thane, Dau-
id indicat.

Salomoni
iuramento
regnum pro-
mittitur.

adhortationes, tam ad filium quam ad Principes. Prægrauante autem iam seni, & corpore per ætatem frigescente, aliosus factus est, ut reiectis quidem multis stragulis calefieret: quumque ex communi necessitate eorum consilio decretum esset, ut lectissima & formosissima totius regionis fouente eum puella: inuenta est in vrbe una foemina omnium eius ætatis pulcherrima, Abisace nomine, quæ cum Rege cubitans, nihil aliud quam recalefaciebat eum: iam enim præ senio ad venereas res elanguerat. sed de hac virgine paulo post incidet mentio. Cæterum quartus filius Davidis, iuuenis pulcher & magnus, ex vxore Agistha cinatus, nomine Adonias, Abesalomo quod ambitionem attinet similis, de occupando regno cogitare coepit, & cum amicis egit, ut sibi Principatum deferrent: parauitque sibi currus multos & equos, & quinquaginta viros stipatores: id quod pater videns, nec obiurgauit eum, nec compefecit, ac nescitatus quidem est, quid sibi veller talis apparatus. Adiutores autem habebat Adonias Ioabum imperatorem & Pontificem Abiatharum. Soli autem conatibus eius resistebant, Pontifex Sadocus & propheta Nathan, & Banaïas præfectus satellitum, & Semeis Davidis amicis, & manus fortissimorum. Porro Adonias paratis in suburbano epulis, ad fontem qui est in hortis regis, & inuitatis illuc omnibus fratribus excepto Solomone, assumpsit secum & imperatorem Ioabum & Abiatharum & principes tribus Iudæ. Eos vero qui Pontificis & Nathanis prophetæ & Banaïæ satellitum præfecti partium erant, ad hoc conuiuium non vocauit. Hoc Solomonis matri Bethsabæ propheta Nathan indicauit, Adoniam regnare insciente Dauide: suauiterque vtiam propriæ salutis, quam filij regno consuleret: ingressaque ad Dauidem sola diceret ei, quod ipse quidem iurasset post se regnaturum Solomoni, & interim Adonias regnum occupasset. Hæc loquenti cum Rege se quoque superuenturum propheta pollicitus est, & verbis eius reffertur futurum. Paruit Bethsabe, & Regem adiit. Quo adorato impetrataque dicendi copia, omnia sicut propheta submonuerat indicauit, exposuitque ordine quemadmodum Adonias epulum adornauerit, & Abiatharum Pontificem Ioabumque principem exercitus vocauerit, & filiosque regios absque Solomone ac eius necessariis amicis. addebat etiam totum populum suspensum expectare, quemnam esset successorem declaraturus: ut cogitet rogans, quod se defuncto mori necesse esset tam ipsam quam Solomonem filium. Adhuc ea loquente cubicularij nuntiant Nathanem venisse vt Regem viseret: statimque admissus percontabatur, num hodie Regem declaret Adoniam, & principatum suum in illum transferat. Parato enim splendido conuiuium, vocatos ab eo filios eius omnes excepto Solomone, & præter hos Ioabum imperatorem: hos omnes suauiter epulantes cum plausu & alacritate, faustis acclamationibus perpetuum imperium nouo Regi ominari. Sed neque me, inquit, vocauit, neque Sadocum Pontificem aut Banaïam satellitum tuo præpositum. quare æquum est, vt ab omnibus sciatur, num hæc geratur ex tua sententia. His auditis Rex iubet acciri Bethsabem, excesserat enim eum biculo propheta veniente. qua introgressa: Iuro, inquit, tibi maximum Deum, regnaturum tuum filium vt iam antè iuraui, eumque in solio meo sessurum, idque hac ipsa die. Ad quæ verba cum mulier adorato Rege longam ei vitam esset precata, Sadocum accersit Pontificem, & Banaïam

Banaiam praefectum satellitum : quibus mox venientibus iubet ut assumptis Nathane propheta & cohorte regia, impositoq; filio ipsius Solomone in mulam regiam, extra urbem Ierusalem deducerent ad fontem Gion: vinctumq; sacro oleo Regem declararent. hoc autem munus Sadoci Pontifici, & Nathanae prophetae inuixit: mandauitque ut inuesto per mediam urbem praecedente tubicinis prosequentium multitudo acclameret, in aeternum Solomon Rex in solio regio sedeat: ut notum fiat vniuerso populo, Regem eum a patre declaratum. Solomoni vero precepta imperandi dedit, ut iuste & pie praesideret Iudae tribui, tum vniuerso Hebraeorum populo. Post haec Banaias Deum Solomoni propitiū fieri precatus, cum ceteris sine mora eum in regiam mulam imponit: & deductum extra urbem ad fontem, oleoque vinctum: rursum in eam cum faustis acclamationibus introducunt, ut multos annos in hoc principatu feliciter exeat: moxque adductum in regiam, in solio paterno collocant. quo facto populus totus ad conuiuia festiuitatemque animum aduertit, choris & tibijs sese obiectans, ut praecentum instrumentorum terra simul ac aër resonaret. Ut verò has voces Adonias & eius conuiuii audire, vehementer sunt perturbati: & Ioabus imperator negauit sibi placere vel sonitum illum vel tubam. Cumq; nemo fuisset appositus, sed omnes cogitabundi accumberent, accurrit ad eos Pontificis Abiathari filius Ionathas: & cum Adonias libenter visum iuuenem bonum nuntium ominatus esset, ordine illis rem totam de Solomone & Regis voluntatem exposuit. quo audito proripiunt se omnes ex conuiuio, & suam quisque domum diffugiunt. Adonias autem veritus ne Rex factum eius iniquo animo ferret, supplex ad altare confugit, & hoc apprehenso se turabatur. quod ubi ad Solomonem est perlatum, quodque rogaret fidem sibi dari de oblivione huius iniuriae, & securitate impunitatis: clementer simul ac prudenter praeteriti quidem errati veniam ei concessit, sed praemonito ut caueret in posterum: alioqui, si amplius aliquid nouare deprehenderetur, ipsum sibi causam exitij futuram. misit deinde qui illum ex asylo educerent. qui cum venisset, nouumque Regem adorasset: iussit eum domum suam abire nihil sollicitum, ac in reliquum curare ut vit bonus sit, quādoquidem hoc ipsi maxime expediat. Dauid autem volens eum totius populi Regem declarare, conuocat principes Hierosolyma, vna cum Sacerdotibus ac Levitis quibus recensitis inuenit eorum, qui trigessimum annum excederent, XXXVIII. millia: ex quibus designauit curatores aedificij templi ter mille supra viginti millia iudices verò populi & scribas eorum sex millia: sanitorum verò domus Dei quatuor millia: tantundemq; eorum qui hymnos Deo canerent, & instrumentis Musicis à Dauid ut diximus in hoc praeparatis vterentur. Hos diuisit in cognationes, & separatim à reliqua tribu sacerdotibus, viginti quatuor eorum cognationes inuenit: ex Eleazari familia sexdecim, ex Ithamari octo. Instituitque ut vna cognatio ministraret Deo per dies octo, à sabbatho vsque sabbathum: atque ita sortitio facta est omnium cognationum in praesentia Dauidis & Sadoci ac Abiathari Pontificum & omnium Principum. & cuius prima fors exijt, descripta est cognatio prima. & post hanc secunda, deincepsque vsque vigesimam quartam: quae quidem diuisio durat vsq; in hodiernum diem. Leviticam quoque tribum in partes viginti quatuor diuisit: & sortitione facta & illis quemadmodum sacerdotibus octoni ministerij dies posteri-

An. mun.

2931.

Ante Chri.

nat. 1033.

Salomon in Regē vinctus, in solio paterno collocatur.

Adonias ex conuiuio se proripiens, ad altaris cornua confugit.

Dauid Levitas numerat: eorumq; officia distibuit.

1. Paral. 23.

Diuisio Sacerdotum in cognationes.

2. Paral. 24.

Leuitica tribus in partes 24. diuisa.

Thesauri diuini custodes, Moyses

FLAVII IOSEPHI

Anno mun
di 2931.

Ante Chri.

nat. 1033.

1. Par. 26.

Copiz in
partes duo-
decim con-
geste.

1. Para 27.

David prin-
cipibus tri-
buum cōuo-
catis Solo-
monem cō-
mendat.

1. Para 28.

Forma tēpli
extruendi
Solomoni
datur.

obuenerunt. Præcipuus autem honos Moſis poſteris eſt habitus. Conge-
lunt enim eos cuſtodes theſaurorum Dei, & donariorum quæ Reges ſor-
lent de ſiccare. inſtituitq; vt vniuerſa Leuitarum tribus & ſacerdotes per
ſua quicquid; vices interdiu noctuq; circa cultum diuini numinis verſa-
tur. ſicut olim à Moſe præſcriptum fuerat Poſt hæc totas copias in duo-
decim partes digeſſit, eiſq; tribunos, centuriones & præfectos in du-
u. r. cōtinebat quæq; pars millia viginti quatuor. voluitq; vt ſingulæ ſin-
gulis menſibus ſtationē agerent circa regiam Solomonis, vnā cum tri-
bunis ſuis ac centurionibus: & cuiq; ſuum duce præfecit, virum iuſtitiæ
& ſpectatæ bonitatis. quin & theſauris & vicis & agris, eorumq; cultu-
ribus, & armētis cum ſuis paſtoribus præfectos attribuit, quos nomina-
tim recensere neceſſe non habeo. Poſtquam autem omnia ſicut dixi-
mus principibus, & ducibus quos ſingulis exercitus ſui partibus & tribu-
rat, adhuc omnibus qui negocijs & facultatibus regis præerant, præpoſue-
ſtu celſiore in hunc modum multitudinem eſt alloquutus. Fratres & po-
pulares, notum vobis eſſe volo, quod cum decem annis templū extrue-
re, multum autem cum in vſum & argenti centum millia talentorum ex-
parauit. ſed Deus ipſe per prophetam Nathanem me veruit, eo quod bel-
lus quæ pro libertate veſtra geſſi, dextram poſt ſibi cruore contaminare-
rim: & filium meum regniq; ſucceſſorem templum ſibi iuſſit extruere.
Nunc igitur quandoquidem ſcitis quod etiam maiores noſtri Iacobi ſi-
bi quum duodecim eſſent, Iudas tamen conſenſu omnium principum ſi-
obtinuit, & mihi cum lex fratres eſſent, poſthabitis illis Deum ad me
regnum detuliſſe, neque eorum quenquam id factum iniquè tuſiſſe. An
ego quoq; poſtulo, vt Solomone imperium conſecuto, ceteri mei filij
nec contra illum nec inter ſe in ſicem ſeditiones agant, ſed ſcienter
hunc diuinitus electum, libenter eius dominio ſint ſubieſti. Cum enim
æquum ſit, ſi Deus ita velit, vel externos ferre dominos, quanto magis
gratulari & ſauere deſcet fratri, non ſecus quàm eiſdem honoris parti-
cipes. Ego ſanè nihil magis in votis habeo quàm vt promiſſiones Dei
deducantur ad effectum, & felicitas quæ hanc regionem ſub Solomonia
regno manet, quamprimum totam eam occupet, & in perpetuum in ea
duret. Quod quidem dubio procul ita futurum eſt, & omnia rectè eue-
nient, ſi tu fili mi pietatis & iuſtitiæ, patriarumq; legum cuſtodē geras.
alioquin ſi hæc non ſeruentur, nihil niſi triste eſt expectandum. Hoc ſer-
mone finito inſpectantibus omnibus Solomoni templi deſcriptionē ac
formam dedit, in qua fundamenta & cellæ tam inferiores quàm ſupe-
riores, earumq; numerus & quantitas ac capacitas deſignabatur: tum
quo pondere quæq; vaſa tam aurea quàm argentea fieri deberent præſi-
nuit, hortatusque eſt eum vt ſummam diligentiam ad hoc opus adhi-
beret: ſimulq; principes & tribum Leuiticam, vt cum adiutarent, tum
propter ætatem nondum ſat maturam, tum quia diuinitus & ad regnū
eſſet electus, & ad templum ædificandum. quam quidem fabricam ne-
quaquā fore difficile, præparata per ſe iam antè materia, multis auri ta-
lentis, plurimis item argenti, & trabibus fabrorumq; ac camētariorum
multitudine, & ſmaragdis alijsq; omnis generis gemmis. Poſtremo nūc
ſe in hunc vſum ex proprio fiſco erogare alia tria millia talentorum au-
ri puriſſimi, ad exornandum adytum & curium Dei cherubinos, quos
oportet ſupra Arcam ſtare eamque protegere. Poſtquam autem Da-
uid

ad finem loquendi fecit, secuta est magna alacritas principum & sacerdotum, & tribus Leviticarum, de quo quoque consuetudinem, & multo liberaliter ac magnifice posuerunt, obtulerunt enim se contrituros talentorum aur. quinque milia, & stateres decies mille, argenti vero Centum milia, ferri quoque talentorum multa milia & si cui lapillus aliquis erat pretiosus, offerebat & tradebat in thesauros reponendum, quorum cura praepositus erat vnus e Moysi posteris nomine Ialuz. Ea res magna voluptate affectit totum populum, & maxime David visa principum & sacerdotum reliquorumque omnium promptitudine, elata voce Deum laudauit, patrem & conditorem huius vniuersitatis appellans, fabricatoremque rerum tam humanarum quam diuinarum, & praesidem ac gubernatorem generis Hebraeorum eorumque felicitatis & regni ab ipso sibi commissi. Post hac precatus omni populo bona omnia, privatimque filio mentem bonam & iustam, omniisque virtute praeditam iussit ut populus quoque Deo laudes persolueret. Illi vero prostrati humi Deum adorauerunt, versi deinde ad Dauidem, pro omnibus ei bonis, quae ipso regnante perceperant gratias egerunt. Sequenti vero die sacrificia sunt instituta a mille vitulis, mille arietibus, mille agnis in holocausta oblatis: ad pacifica quoque sacrificia multis milibus victimarum mactatis: & tota ea die Rex vna cum omni populo festiuitati operam dedit: Solomonque denuo est inunctus & legitimus Rex declaratus: simulque Sacerdos Pontifex totius multitudinis designatus. Deducto deinde in regiam Solomone, & in throno paterno collocato, ex ea die in posterum obediens ei fuerunt.

CAP. XII.

Mors Dauidis, & quantum filio ad structuram templi reliquerit.

Paulo autem post Dauid accedente ad senium morbo videns iam instare sibi mortem acene Solomone sic illum est affatus. Ego fili, nato vocante ad patres meos ab eo, & viam omnibus qui nunc sunt, quiue post erant communem ingredior: quam reuereri non licebit, nec quid in hac vita geratur reuiscere. Quapropter viuens adhuc & morti vicinus iterum atque iterum te moneo quae & ante consului, ut iustus sis erga subditos, & pius erga Deum, qui te hoc regno cohonestauit: utque custodias praecepta eius & leges, quas nobis per Moysen demisit: & caue ne vel gratia vel assentatione aut cupiditate alius affectione ad neglectum earum desectas. Nequaquam enim Dei fauorem poteris retinere, nisi seruatis eius legibus, alioqui suam prouidentiam a te auerter. Quod si talem te erga eam exhibueris, qualem decet, & qualem optamus, efficiet ut regnum in familia nostra maneat, & nulla vnquam alia domus praeter nostram in Hebraeos dominationem obtineat. Memento etiam iniquitatis Iobi, qui propter amulationem duos duces iustos ac bonos interemit, Abnerum Neri filium, & Amasam filium Iethraiz. in eum tuo arbitratu animaduertens, quandoquidem haecenus penam euasit, quod me ipso esset potentior. Commendo tibi etiam Berzellai Galaditae filios, quos mea causa omni honore ac studio prosequeris, non conferens in eos beneficium, sed referens. pro officiis quae peti illorum in me exule liberaliter concessit, & per quos nos sui debitores effecit.

An. mundi
2931. Ante
Christum
1033.

Principes
Israelitarum
ingentem vim
auri, argenti,
aeris & gemmarum ad
templi structuram
conferunt.
1. Par. 29.

Sacrificia &
festiuitas in
regni Solomonis
confirmationem
instituta.

Hedio &
Rufinus
Cap. 16.
2. Reg. 2.
Dauidis ad
Solomonem
postremum
alloquium.

Dauid Solomoni
Iobam
puniendum
mandat.

Berzellai filios
Solomoni
Dauid commendat.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi effecit. præterea Geræ filium Semeim Beniamitam, qui me pulsum
2931. **Ante Chri.** tis affecit conuicijs quando castrum petebam, moxq; ad Iordanem
nat. 1033. currens fidem incolumitatis tunc à me impetrauit, nunc occasione
Semeis quo- tionabilem nactus punito. His mandatis filio de Republica & amicis
modo puni- eis quos punitos volebat, exirauit, exactis septuaginta viris annis, post
endus. quam regnasset apud Hebronem tribui Iudæ imperitans annos septem
Anni ætatis & menses sex, Hierosolymis verò vniuersæ regionis Rex annos septem
& regimi- tres. vir optimus & omnibus virtutibus præditus, quas Regē tot gentium
nis, itē vir- incolumitati prospicientē habere oportebat. Nam fortis erat vt nemo
rutes & diti- alius, & in certaminibus pro subiectorum tutela susceptis primus se pe-
siz Davidis. riculis obieciebat, exēplo suo militem ad præclara facinora excitans, &
non tanquam dominus pro imperio ad officium cogens, idem in consi-
lijs prudentissimus, & egregiē callens quid in præsens quidue in futuri
conduceret. ad hæc sobrius, mitis, benignus erga calamitosos, iustus, ho-
manus, quæ quidem præcipuæ sunt Regum virtutes. nec in tanta pote-
state vnquam ab æquitate deflexit, nisi quod ad Vriæ vxorem attinet.
Sepultura Tantas præterea diuitias hæredi reliquit, quantas nullus alius Rex vel
Davidis Hebræorum vel aliarum gentium. Sepeliunt autem eum filius Solomon
splendida. Hierosolymis magnificē, præter solennia illa in Regum funeribus, illa-
Hircan⁹ in- tis etiam in monumentum eius maximis diuitijs, quarum magnitudi-
gentē pecu- nem facile sit cōiectare ex hoc quod dicemus. Nam post annos MCCC.
niē summā Hyrcanus Pontifex oppugnatus ab Antiocho cognomine Pio, Demetrijs
ex Davidis filio, volens pecuniam ei dare vt abducto exercitu obsidionem solue-
sepulchro ret, nec valens aliunde sumere, aperta cella monumenti Davidis, & pro-
aufert. latis inde tribus talentorum millibus, eorumq; parte Antiocho nume-
Herodes Da- rata, oppugnationis periculo se exemit, sicut & alibi indicauimus. Ae-
uidis sepul- rursus post multos annos elapsos Herodes Rex alia cella aperta magnā
chrum spo- pecuniam sustulit. ad loculos tamen qui Regum cineres continent
liat. neuter eorum peruenit. singulari enim arte ita erant sub
terram conditi, vt ab ingrediētibz monumen-
tum inueniri nequirent. Sed de his
hactenus dixisse suf-
ficit.

FLAVII

FLAVII IOSE-

PHI ANTIQVITATVM

IYDAICARVM LIBER

Octauus.

SVMMA CAPITVM LIBRI VIII.

Antiquitatum Iudaicarum.

- I. Quomodo Solomon regnum adeptus, inimicos expulerit.
- II. De sapientia Solomonis & prudentia & diuitijs, quodq; primis Hierosolymis templum edificauerit.
- III. Solomone defuncto populus à Roboamo eius filio deficiens, Hieroboamum decem tribuum Regem fecit.
- IIII. Susacus Aegyptiorum Rex captus Hierosolymis, diuitias eius urbi in Aegyptum transportauit.
- V. Hieroboami contra Abiam filium Roboami expeditio & clades, & quod Basanes Hieroboami generum exstirpator ipse regnum occupauerit.
- VI. Aethiopum irruptio in agrum Hierosolymitanum sub Asano, & exercitus eorum interitus.
- VII. Basan stirpe sublata apud Israelitas Zamares, & post hunc Amarinus & Ahabus filius regnum obtinent.
- VIII. Adadus Damasci & Syria Rex, bis contra Achabum duobus exercitibus, profligatur.
- IX. De Iosaphato Rege Hierosolymorum.
- X. Achabus à Syri bello lacesitus in praelio victus occiditur.

C A P. I.

Quomodo Solomon regnum adeptus, inimicos expulerit.

E Dauide igitur & eius virtute, quantorumq; bonorum suae genti autor fuerit, & quantis bellis feliciter gestis lenio confectus decesserit, in proximo volumine docuimus. Ceterum posteaquam Solomon eius filius, aetate etiam tum iuuenis, regni adeptus ex sententia patris & decreto diuini nominis in solio consedit, populus quidem totus, ut

3. Reg. 2.
Solomon
post obitum
Dauidis,
Rex Israelis.

nouis

FLAVII IOSEPHI

An. mcm.
2931. An-
te Christum
nat. 1033.

Adonias cū
Abisace con-
iugium ex-
petit.

Adonias in-
terficitur.
Abiatharus
Sacerdotali
honore pri-
uatur.

Genealogia
Pontificis
Sadoci.

Ioabus in-
terficitur, in
cuius locum
Banaias lux-
rogatur.

nouis Regibus solet, faulx acclamationibus precatus est ei perpetuum
terum felicitatem, & post regnum bene administratum diuturnam se-
nectutem. Adonias verò qui etiam vivente patre occupare conatus es-
regnum, accessit ad Regis matrem, eamq; blande salutavit. Quæque
reus nunquid venisset quod opera sua opus haberet, omniaq; benigne
pollicente, orsus est dicere. ipsam quoq; nosse, quod tam aratis prae-
gatiua quam populi consensu regnum sibi deberetur, sed quoniam prae-
visum sit id transferre in filium eius Solomonem, se quoq; libenter ferre
illius dominationem, & contentum esse presenti conditione rogavit. De-
inde, ut apud matrem pro se intercederet, eaq; persuaderet, ut bona cum
pace liceat sibi ducere Abisacen cum patre cubare solitam. Esse enim
adhuc virginem, quod pater praesente congruere cum ea non valuisse.
Bethsabe verò promisit operam suam in hoc negotio, & de hoc coniugio
bene eum sperare voluit, tum quod Rex viro fratri gratificari cupret,
tum quod eo preces matris essent accessuræ, itaq; ita plenum ipse hominē
dimittere, moxq; ipsa ad filium properavit, colloquutura de eo quod Amō-
nia petenti promiserat. cui cum Rex occurrisset, complexuq; eam ex-
cepisset, deducta in cubiculum in quo tum erat regia sedia, eam ex-
alteram matri à dextris poni. Quæ postquā confedit, Vnam, inquit, gra-
tiam filii petenti mihi annue, neq; tuo renutu tristiores facias. Respo-
dit ille, iuberet quicquid vellet, piū enim esse matri quidlibet con-
cedere: nec oportuisse eam sic praefari, ac si negaturum suspicaretur, sed
certam impetrandi spem habere. tum illa rogat, ut virginem Abisacen
Adoniam fratri nuptum tradat. At Rex iratus dimisit matrem, dicens
Adoniam maiora moliri, mirariq; se quod non eadem opera postula-
ret, ut regnum ei tanquam natu grandiori cederet, quando Abisace
coniugium expetatur, habens amicos potentes, Ioabum Imperatorem
copiarum & Abiatharum Sacerdotem. Moxq; accito Banaia praefecto
de Abiatharo Sacerdote, Te, inquit, supplicio eximunt tum alij labo-
res acti cum meo patre, tum illud praecipue quod vnā cum eo Arcam
transulisti. Hæc autem poena tibi erit Adoniam partes sequuto, ut ne-
que hic maneat, neque in conspectum meum venias: sed abi in patri-
am tuam, & illic ruri viue, atque ibi vique ad mortem dege, quando-
quidem talia commisisti propter quæ indignus es, ut honoribus fruaris.
Ob hanc itaq; causam ablati sunt Sacerdotalis honor à domo Ithamar,
sicut Deus Eli prædixerat auo Abiathari, & translatus est in genus Phi-
neis ad Sadocum. Cæterum eo tempore quo Pontificatus in Ithama-
ri domo fuit, post Elim primum ex ea familia Pontificem, ex Phinees-
tis gente priuam vitam egerunt h: filius Iosephi Pontificis Boocias,
& huius Ioathamus, Ioatham vero Marothus, & Marothi Arophas,
us, Arophas Achitobus, cuius fuit Sadocus qui primus Dauide regnan-
te Pontifex est creatus. Porro Ioabus imperator audita rege Adoniam,
valde exinuit. eius enim amicitia magis quam Regis coluerat, & ideo
non immerito male suspicans ad altare confugit, impunitatem se inde
quaesitum existimans, propter notam Regis erga Deum pietatem.
Qui posteaquam de Ioabo renunciatum est, misit Banaiam, qui citaret
Banaias luxum relicturum, sed ibi potius quam alibi mortuum. Hoc eius re-
rogatur. Iponso per Banaiam accepto, Rex iussit, ut inibi caput eius ita ut vellet
abscinderetur,

adscinderetur, & hanc poenam lueret pro duobus Imperatoribus, quos contra omne fas peremerat. Corpus verò sepeliri, ut peccata eius apud posteros manerent, ipse verò ac pater innocentes essent quod ad Ioab mortem attinet. Baanias verò exsequutus mandatum, ipse in imperium copiarum ei succellit. Post hæc abrogato Abiatharo Pontificatu, Rex solum Sadocum id Sacerdotium obtinere voluit. Semei deinde imperavit, domo Hierosolymis exstructa inibi apud se manere, interdictione Cedronis torrentis transitu: aut si sceus fecerit esse capite mulandum. nec contentus interminatione, iureiurando hominem ad id mandatum seruandum adegit. Semeis verò professus sibi gratissimum hoc regium mandatum, & iuratus facturum se imperata, patria relicta Hierosolymis domicilium habuit. Triennio dein exacto, quum audisset duos fugitivos suos apud Gittam agere, retracturus eos illuc proficiscitur. Rex autem posteaquam intellexit eum vnà cum illis reuersum, ægrè tulit non præscriptum modo suum contemptum habitum, sed Sacramentum etiam Dei violatum. Accitoq; mox, Nōne tu, inquit, iurasti te nūquam me derelicturum; neq; ex hac vrbe in aliam commeaturum? non euades poenam periurii, vir pessime, sed lues etiam illa quæ olim per petulantiam in patrem meum electum es debæchatus: ut scias quod nihil laerentur nocentes etiam si non statim post peccatum puniantur, sed per omne tempus quo propter impunitatem securi sibi videtur, crescit illorum poena quam iamdudum sunt promeriti. atq; ita Semeim iussu Regis Baanias interfecit. Solomon autem sublati iam inimicis, regno hæc constabilito, Pharaonis Ægyptiorum Regis filiam duxit uxorem: Ruffinus instauratisq; Hierosolymorum mœnibus maioribus multo & munitioribus, in tranquillissima pace rempublicam deinde administravit, nihil impeditus iuuenili ætate, quo minus vel iustitiam coleret & leges custodiret, vel mandata, quæ à patre morituro acceperat, exsequeretur: sed non secus ac si grandis natu esset, maturaq; iam prudentiæ, omnibus rebus diligentissimè prospiciebat.

Ant. m. m. 2931. An- te Christum nat. 1033. Sadoc: lo- co Abiatha- ri Sacerdo- tium obti- net. Semeis po- na & mora.

Hedio & Ruffinus cap. 2. Regum 3. Solomon Ægyptiorū Regis filiam ducit uxore, regnumq; constabilit.

C A P. II.

De sapientia Solomonis & prudentia & diuitijs, quodq; primum Hierosolymum templum edificauerit.

Visum est autem ei Hebronem petere, & super altare æreum à Mose fabricatum sacrificare, mille victimarum holocaustorum caelestium oblati: qui honor Deo fuit acceptissimus. illa ipsa enim nocte, cū in somnis ei cōspiciendum se præbisset, iussit eum postulare quicquid maxime cu- donorum pro hac pietate rependi sibi cuperet. Solomon verò pulcher- rimum quiddam ac maximum petiit, quod & Deus libentissimè largi- tur, & homini est vtilissimum. Non enim aurum aut argentum aut iacet. alius id genus diuitias ut homo iuuenis petiit nam hæc sola vulgò ho- minum videntur expetenda, hæc sola diuina munificentia digna. Sed scientiam à da mihi, inquit, domine mentem sanam, & intellectum bonum, ut his Deo petens acceptis populum hunc verè ac iuste iudicare valeam. Hac postulatione tantum, & delectatus Deus, pollicitus est se etiam alia quæ non petierat, additurum, diuitias & gloriam, sed ante omnia talem intellectum ac sapientiam, sequitur.

qualem

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2931. Ante
Christum
nat. 1033.

Dux mulie-
res sese iuui-
cem de in-
fante per-
mutato ac-
culant.

Solomon
utrumque
puerum se-
cari mādāt.

Ex sermone
& gestu mu-
lierum ma-
trem infan-
tis viui Solo-
mon agno-
scit.

Præfetti &
Duces Solo-
monis.

3. Regum 4.

qualem antehac nemo habuerit vel regum vel priuatorum. adhuc totum
seruaturum regnum in eius familia per multas ætates, modo iustus
se pergat Deoq; per omnia parere, & paternis vestigijs incedere, præ-
cipuas eius virtutes imitando. His diuinitus auditis Solomon e stratis
proripit, & adorato Deo Hierosolyma est reuersus: & mastatis antea
bernaculum plurimis victimis, epulum omnibus suis exhibuit. Per eos-
dem dies iudicium ad eum delatum est arduum, cuius exitum inuenire
fuit difficile. Rem autem controuersam de qua lis erat, necessarium du-
xi indicare, vt qui hæc legent difficultatem decernendi intelligant: & si
quando tale quippiam incidit, ad exemplar solertiz regiz difficulta-
tem disquirendi sibi comparent. Dux mulieres quæstus meretricij ve-
nerunt ad eum, quarum altera quæ iniuriam pati videbatur, sic est exor-
sa. Ego, Rex, & mulier hæc habitamus in eodem cubiculo. Accidit au-
tem vt ambæ eadem die, eademq; hora infantes masculos pareremus.
Post triduum ista iuxta cubantem suum infantem per somnum pareremus.
Et, & sublato è meo gremio infante meo, mortuum illum oppressi
mihi in sinum imposuit. Illucescente die mammam prabere volens
infanti, meum non inueni, sed istius mortuum vidi iuxta me iacentem:
id quod ceruissimis indicijs deprehendi, & quia repetens meum filium
nihil profeci, ad tuum auxilium Domine confugi. nam quia propter
solitudinem nemo est qui coarguat, pertinaciter, quod meum est, abne-
gat. Tum Rex interrogat alteram, ecquid habeat quod accusationi hu-
ius opponat. Illa negante se hoc fecisse, & asseuerante suum esse super-
stitem infantem, alterius verò mortuum: nemineq; inueniente quid
decerni posset, sed omnibus vt in re obscurissima excurientibus, solus
Rex tale quiddam excogitauit. Iussis afferri infantibus, tam viuo quam
mortuo, vocat quendam è satellitibus, imperatq; vt stricto gladio, quam
rum utrumq; secet in duas partes, quo utraq; dimidium accipiat, pue-
riui quam mortui. Hanc sententiam totus populus tacite damnabat vt
puerilem, sed interim cum vera mater exclamasset, non ita faciendum,
sed potius alteri addicendum infantem: sibi enim sat esse, si viuum vi-
deat, etiam si alienus existimetur: altera verò parata esset, ex alieno vi-
lore crudelem voluptatem capere: animaduertens Rex has postremas
& gestu mu-
lierum ma-
trem infan-
tis viui Solo-
mon agno-
scit.
Præfetti &
Duces Solo-
monis.
3. Regum 4.
voces non fingi, ei quæ exclamauerat infantem adiudicauit, quod hæc
reuera mater esset: alterius verò maliciam damnauit, quod & suū per-
didisset, & amicæ infantem perdere conaretur. Visum est hoc populo
insigne argumentum Regiæ, prudentiæ simul & patientiæ, & ex illa die
non secus quam diuina mente prædito obtemperabant. In tota autem
sua ditione præfectos & duces habuit hos: Toparchiæ Bethlemis, quæ
sortem Ephraim complectebatur, præerat Vres. Ea verò in qua Dora
fuit & regio maritima, parebat Aminadabo Solomonis genero. Ma-
gnus campus erat sub Banaiâ filio Achilli, cuius præfecturæ contributa
erat, & ea regio quæ vsq; ad Iordanem pertinet. Galaditicam & Gaula-
niticam vsq; montem Libanum, vrbesq; in eis sexaginta magnas æ-
benè munitas Gabaris administrabat. Achinadabus Galilææ toti Sido-
nem vsq; præerat, habens & ipse in matrimonio Solomonis filiam no-
mine Basimam. Maritimam verò quæ est circa Arcem Banacates obtinge-
bat: Saphates Itabyrium montem & Carmelum totamq; inferiorem
Galilæam. Subeæ Beniamitica ditio fuit commissâ. Tabares regionem
trans Iordanem sitam sub se habuit, & rursus his omnibus vnus præ-
erat

erat Princeps. Mirandum autem in modum per id tempus aucta sunt res Hebræorum, & tribus Iudæ, populo ad agrorum colendorum studium conuerso. Pace enim potiti, & nullis bellicis tumultibus distracti, adhæc optatissima libertate auidè perfruentes, in hoc potissimum erant intenti, ut suas quisque facultates augeret & maioris pretij faceret. Erant præterea Regi alij præfecti, qui Syrorum cæterorumque barbarorum Euphratem inter & Ægyptum incolentium gubernabāt regiones, tributa ex eis colligendo. Hi barbari conferebant in quotidianos regis mensæ sumptus simile coros triginta, farinæ sexaginta, saginatos boues decem, & pascuales viginti, & saginatos agnos centum. præter capturas venationum quæ cōstabant ceruis ac bubalis, præterq; aues & pisces. Tantam etiam currum multitudinem habebat, ut quadraginta milia præsepium numerarentur, in quibus equi iugales alebantur. & absque his equitatus ei fuit duodecim milliū, quorum media pars Hierosolymis circa Regem versabatur, reliqui verò sparsim per villas regias degebant. & qui Regijs impensis præerat, idem etiam equis necessaria suppeditabat, eò conuolando ubicunque Rex habitaret. Tanta autem fuit sapientia & prudentia quam Solomon diuinitus acceperat, ut omnes præscos superaret, atque etiam Ægyptios, qui omnium sapientissimi habentur, longè post se relinqueret, præcellebat etiam eos, qui per idem tempus, in maxima opinione sapientiæ fuerunt apud Hebræos, quorum nomina non tacebo. Fuerunt autem hi: Athanas, Aëmanus, Chalceus, Dodanus, filij Hemaonis. Composuit etiam libros odarum & carminum quinque supra mille, & parabolarum ac similitudinum libros, ter mille. cuilibet enim speciei plantarum suam adhibuit parabolam, ab hyssopo vsq; cedrum: idem fecit de pecoribus & cæteris terrestribus animantibus, natatilibusq; & quæ per aerem feruntur. nullius enim horum naturam ignorauit, aut in scrutatam reliquit: sed circa omnes Philosophatus est, & scientiam proprietatum earum summam præ se tulit. quin & eam artem diuinitus cōsecutus est ad utilitatem & medelam hominū, quæ aduersus dæmones est efficax. Incantationes enim composuit, quibus morbi pelluntur: & coniurationum modos scriptos reliquit, quibus cedentes dæmones ita fugantur, ut in posterum nunquam reuertri audeant: atq; hoc sanationis genus nunc vsq; plurimum apud nostrates pollet. Vidi enim ex popularibus meis quendam Eleazarum, in præsentia Vespasiani & filiorum & tribunorū reliquorumq; militum, multos arrepticios percurantem. Modus verò curationis erat hic, Admoto naribus dæmoniæ anulo, sub cuius sigillo inclusa erat radice species à Solomone indicatæ, ad eius olfactū per nasum, extrahabatur dæmoniū: & collapsa mox homine, adiurabat id ne amplius rediret, Solomonis interim mentionē faciens, & incantationes ab illo inuentas recitans. Volens dein Eleazarus his qui aderant ostendere suæ artis efficaciam, nō longè inde ponebat poculū aut polubrum aqua plenum, imperabatq; dæmonio hominem exeunti ut his subuersis signum daret spectantibus quod reliquisset hominem. quo facto nemini dubiū erat quanta fuisset Solomonis scientia & sapientia: quamobrem libuit hoc quoq; narrare, ut omnibus nota sit eximia Regis huius natura, quamq; carus Deo fuerit, & in omni genere virtutum excellentissimus. Porro Tyrriorū Rex Iromus audito, quod Solomon patri in regnū successisset, vehementer est gaudius: nam Davidis amicus fuerat: & per legatos salu-

An. mundi
2931.

Ante Chri.
nat. 1033.

Alma pax Is-
raelitarum
Solomonis
tempore vi-
get.

Sumptus quo-
tidiani Solo-
monis.

Curus & e-
quires Solo-
monis.

Sapientia &
prudentia
Solomonis.

Solomon ed-
iurationum
modos, qui-
bus Dæmo-
nes fugantur,
conscripsit.
Iudæus Dæ-
mones ele-
git.

Iromi legatus
ad Solomo-
nem.

An. mundi tato gratulatus est presentem felicitatē. per quos Solomon scripsit ad
2931. eum in hunc ferme modum. Solomon Iromi Regi. Scito patrē meū
Ante Chri. cum voluisset ædificare templum Deo, bellis assiduis impeditum, neque
nat. 1033. enim prius à subiugandis hostibus destitit, quam omnes sibi tributarios
3. Regum 5. redderet. Ego verò gratias habeo Deo, pro pace, qua nūc fruimur, & pre-
 Solomon ab Iromi fa- brios & ope- rarios petiit.
 Iromus Solo- moni ligna promittit, eorumq; vi- ce frumentū petit.
 Veritas Iose- phi Histori-
 tato gratulatus est presentem felicitatē. per quos Solomon scripsit ad
 eum in hunc ferme modum. Solomon Iromi Regi. Scito patrē meū
 cum voluisset ædificare templum Deo, bellis assiduis impeditum, neque
 enim prius à subiugandis hostibus destitit, quam omnes sibi tributarios
 redderet. Ego verò gratias habeo Deo, pro pace, qua nūc fruimur, & pre-
 senti ocio decreui vti ad extruendum celesti numini domiciliū. id enim
 à me fabricandū, iam antè patri meo Deus prædixit: quamobrem rogo,
 ut aliquos vnā cum meis mittas in montem Libanum ad materiam ex-
 dendam: quandoquidem hanc artem Sidonij melius callent quam no-
 strates. mercedis autem quanta huiusmodi operariis persolueda sit, te
 arbitrum facio. Eam Epistolam Iromus libenter legit, Solomonique is-
 tibi paternum principatum tradidit, viro sapienti & omni virtutū ge-
 nere prædito. Quare cum nihil mihi gratius accidere potuerit, volunta-
 ti tuæ libens obsequar. Excisis enim multis & magnis trabibus cedrinis
 atq; cyparissinis, per meos ad mare deducendas curabo: eosdemq; iube-
 bo, vt compactis ratibus ad quemcunq; volueris, tuæ regionis locū ea
 appellant, vnde post per tuos, Hierosolyma deportentur. Tu verò hanc
 nobis gratiam repones, vt exportandi ad nos frumenti potestatem facias,
 quo vt pote insulares maximè indigemus. Harum literarū exemplaria
 hodie quoq; durant, tam in nostris quam Tyrionum annalib. & si cui li-
 buerit hæc ceteris cognoscere, impetrata à publicorū commentariorū
 conseruatoribus visendi copia, comperiet eorū scripta, consonare cum
 his, quæ à nobis produntur. quod ideo admonui, vt qui hæc legunt,
 sciant, nos nihil veris affingere, neq; verisimilia quædam & ad delecta-
 tionem accommoda narrationi nostræ interserere, atq; deinde postulare,
 vt lector nihil amplius disquirendo fidē nobis habeat: quandoquidem
 in hac commentatione à decore discedere absq; nefario scelere non li-
 cet. quapropter non recusamus quin scripta nostra rejiciantur, nisi talia
 sunt, vt eorum veritas validissimis argumentis approbari possit. Cete-
 rum Solomon Rex acceptis Regis Tyrionum literis, & facilitatē eius &
 benevolentiam collaudauit, & insuper quibus ipsum cupere intellexit,
 premijs eum est remuneratus, frumētū annuos bis mille coros mitten-
 do, & totidem olei bados. badus autem capit sextatios 72. parē quoq;
 vini modum illi exhibuit. Et ab his inijs amicitia Regum horum ex-
 orta, maioribusq; incrementis aucta in tantum adoleuit, vt in perpe-
 tuum firma durauerit. Solomon autem à populo suo millia 30 operario-
 rum exegit, prudenter inter eos operas partitus, quò minus labor senti-
 retur. Decem enim millia iussit in Libano syluā per mensem integrum
 cadere, ac deinde per duos alios domi interquiescere, dum reliqua vi-
 ginti millia suum opus absoluerint, ita vt quarto demum mense labor ad
 primos illos decies mille rediret. His omnib. Adornatus est præpositus.
 Præter hos erant in opere inquilini illi quos David eò destinauerat,
 conuectores saxorū ceteraq; materiæ 70000. & cæmentarij 30000. ma-
 gitriq; horum ter mille & 200. ijs mandatum fuerat, vt saxa prægran-
 dia exciderent in vsum fundamentorum templi, eaq; in monte prius
 in quadrum dedolata, ita demum in urbem conueherent: idq; non mo-
 do indigenis, sed & missis ab Iromi opificibus erat iniunctū. Exorsusq;
 est Solomon fabricā hanc, anno regni sui quarto, secundo mense, (hunc
 Macedones ætemisium vocant, lar verò Hebræi) annis 610. duob. post-
 quam

Solomon I-
romi ingen-
tem frumen-
ti, olei & vi-
ni numerū
mittit.

Ordo fabro-
rum lignario-
rum in Liba-
no.

Ordo cæmē-
tariorum &
aliorum ope-
rariorum.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 1.

3. Regum 6.

quādam Israelitæ ex Ægypto excesserāt mille & 20. annis post Abrahami ex Mesopotamena regione in Chananeam migrationē post diluvium. Verò annis 1440. quòd si ab Adamo creato, usque templi ædificationem temporum ratio subducatur, comperientur anni 3102. Initium verò fabricandi templi in annum undecimum regni Iromi incidit, apud Tyrum regnantis, quæ condita est 240. annis antequam templum extrueretur. Iecit igitur Rex in altissimam terræ profunditatem fund. menta templi e saxis validissimis, quæ contra omnem temporum iniuriam resistere possent, ita ut cum contigua terra coalita solum æ firmamentum imponendis substructionibus præberent, & propter inconcussam soliditatem facile molem ædificij cum paratu ornamentorum sumptuosissimo perferrent, non minorem admirationem habitura, quam quæ superne ad amplitudinem, pulchritudinem & magnificentiam operis per artifices elaborata sunt, extraxeruntque illud usque iacunarum ex albo lapide. Huius ædificij altitudo fuit cubitorum sexaginta, & eorundem longitudo, latitudo verò viginti. Super hoc autem erat aliud ædificium pari mensura, ita ut tota altitudo templi centum viginti cubitis constaret. Versum autem erat ad orientem. Et porticus in aditu eius erat viginti cubitorum longitudinis, iuxta mensuram latitudinis templi, lata cubitos decem, surgens in altum cubitis centum viginti. In circumita deinde templi construxit triginta cellas, quæ inter se constipatæ externè parietes templi tulerant, et intq; inter se pernix. & parebant singulæ in longum viginti quinque cubitos, ac totidem in latum, & viginti cubitis auollebantur. Super has alia series cellarum erat extructa, super quam rursus alia, omnes inter se numero & amplitudine pares, ita ut coniunctæ interiori ædificio æquarent altitudinem. Nam superius non erat circumædificatum. fuerunt autem omnia cedro contexta. Et cellæ quidem suam quæque tectum habebant, non proximo contiguum reliquum ex longissimis trabibus erat confectum, ad utrumque latus perurgentibus, ita ut ipsi parietes hoc pacto confibulari firmiores redderentur. His trabibus subnexa erant laquearia politissima, cælaturnis & bracteis aureis ornata. Parietes etiam cedrinis tabulis auro illitis erant incrustati, ita ut omnia reniderent auro, & intrantum oculos fulgor undique occurrens perstringeret. Tota verò structura ex lapidibus politissimis constabat, ita ad vnguem inter se quadrantibus, & commissuris oculos fallentibus, ut intrantibus nullum usquam mellei aut cuiuslibet fabri instrumenti vestigium appareret, sed connata potius omnia quàm arte congesta viderentur. Porro ascensum in superiorem templi partem sic convenientus est Rex, ut cochleam in hunc usum crassitudini parietis includeret. Hæc enim pars non habebat ab oriente magnam anam ut inferior, sed à latentibus taceant parua hostiola. nec parum ad firmitatem conferebant tabulæ cedrinæ se inuicem complectentes, & crassè catenis inter se contractæ. Diviso deinde in duas partes sano, penetrabile eius viginti cubitorum nulli fecit accessibile, reliquum quadraginta cubitorum spatium in usum Sacerdotum consecrauit: & in pariete adytum à reliquo corpore separante fores appoluit cedrinas, has quoque exlitas & inauratas eas prætexuit velis picturatis hyacintho, purpura, cocco, byssoq; splendidissima ac mollissima distinctis. Post hæc in adyto viginti cubitos quæqua versum parete dedicavit duos cherubinos ex auro

*An munda
di 2932.*

*Ante Christi
nat. 1031.*

*Quando æ-
dificatio tem-
pli sit incep-
ta.
Profunditas
fundamenta-
torum tem-
pli.*

*Altitudo,
longitudo &
latitudo tem-
pli.*

*Porticus an-
te templum.
Cellæ in cir-
citu templi
constructæ.*

*Trabes & pa-
rietes auro
incrassati.*

Cochlea,

*Templum in
partes duas
divisum.*

*Cherubini
duo.*

FLAVII IOSEPHI

An mun. solido, utrunque; quinque cubitorum altitudine. uterque duas alas habebat
di 2933. ad quinque cubitos protensas: quapropter non longo seiunctos inter-
Ante Chri. uallo statuit, ut una ala australem parietem attingerent, altera septen-
nat. 031. trionalem: reliquæ dux sese contingentes in medio sitam Arcam pro-
tegerent. Hæ cherubicæ effigies quam speciem fuerint, nemo vel con-
iicere potest vel eloqui. Pavimentum etiam templi construxit laminis
aureis. Ianuæ demum fores altitudini parietis proportionem conueni-
entes addidit, latas cubitos viginti, & auro illitas. Atque, ut compendie-
dicam, nihil tam intus quam foris omisit, quod non inauraret. Oppan-
sum est præterea aulæ & huic ianuæ, simile illi quod interior ianuæ
habuit. Cæterum porticus nihil tale habebat. Post hæc Solomon accer-
siuit Tyro ab Iromo artificem nomine Chiramum, filium mulieris Ne-
phthalimidis, patre Tyrio ab Israelitis oriundo, operarium insignem la-
quævis materia, sed præcipuè in auro & argento ac ære. Huius opera
usus est in omnibus quæ artificiosè in templo fieri voluit. Is fecit duas
columnas æreas crassitudine quatuor digitorum, altas decem & octo
cubitos, quarum circumferentia duodecim cubitos complectebatur.
his imposita erant capitella fusilia liliata proceritate quinque cubito-
rum: quibus circumdata erant retiacula ærea quæ opescebant lilia, de-
pendebantque inde dux series malorum panicorum ducentorum nu-
mero. Has columnas posuit in aditu vestibuli, alteram à dextris nomi-
natam iachin, alteram à sinistris nominatam boz. Fecit etiam vas æ-
neum fusile semiorbis specie, quod propter capacitatem appellatum
mare appel-
latum. erat enim labrum patens per dimetientem lineam in cubitos
decem, crassitudine palmari. eius meditullium sustinebatur spira deci-
es replicata, cuius dimetiens linea fuit cubitalis. Id labrum circumsta-
bant duodecim iuueni ad tractus quatuor ventorum obuersi terni, quo-
rum postica subsidebant ut eis orbiculare illud vas incumberet, in me-
dio sui depressius. Capiebat autem hæc mare congiarum tria millia. Fe-
cit præterea labrorum decem bases æreas quadrangulas, harum quæque
longitudine fuit cubitorum quinque, latitudine quatuor, altitudine
triun. huius operis partes seorsim fabricatæ sic compingebantur. Qua-
tuor erant columellæ per totidem angulos dispositæ quadrangulæ, qui-
bus latera basium utrinque inferebantur. erant aut hæc tripertita, & inter
iuncturas cælaturis distincta, alibi leonis effigie, tauri alibi aut aquila.
Columellæ quoque eisdem cælaturis erant ornatæ. Totum verò opus qua-
tuor rotis suspendebatur, quæ fusiles erant, habebantque modiolos & ra-
dios, sesquicubitali inter utramque extremitatem intervallo. eratque mi-
rum videre rotarum circumferentias, quomodo lateribus basium coapta-
tæ cantis suis insisterent. Angulos autem supernè continebant fusiles
hameruli manuum extensarum. his imposita erat spira, cui labrum in-
ferebatur, ita ut manibus sustineri videretur: qua parte effigies leonum
& aquilarum sic erant adaptatæ, ut connatas putares, interuenientibus
inter eas palmarum arbusculis. Atque hæc fuit decem basium structura.
Deinde ex eodem ære fecit decem labra rotunda conchæ specie, quorum
quodque capiebat congios quadraginta. erat enim altitudo quatuor cu-
bitorum, & tantundem spatij patebat inter margines. Ea labra decem illis
basibus imposuit, quas mechonoth sua lingua appellabant horum quin-
que ad sinistrum latus templi septentrionale collocavit, totidem ad de-
xtrum australe, ita ut orientem spectarent: quo loco etiam mare illud
dedicavit.

dedicauit. Omnibus deinde aqua repletis, mare quidem in eum vsum assignauit, vt inde Sacerdotes templum ingredientibus manus & pedes abluerent, ad altare ascensuri: labra autem vt eorum aqua purgarentur intestina ac pedes animantium ad holocausta destinatorum. Fabricauit etiam altare æreum viginti cubitorum longitudine: totidem latitudine, altitudine verò decem, in quo holocausta incenderentur. Fecit item vasa eius ex ære omnia, lebetes & amulas, tenacula & harpagonæ & reliqua, auri fulgorem referentia. Mensas quoque multas dedicauit Rex, & in his vnâ magnam auream, in qua proponebantur sacri panes, reliquæ non multo deteriores diuerso modo factæ sustinebant phialas & pateras, aureas viginti mille, argentearum quadraginta millia. Candelabrorum item fecit decem millia, iuxta præceptum Moysi: ex quibus vnum in templo dedicauit, vt interdum luceret iuxta legem: & mensam vnâ impositos panes habentem, sitam ad septentrionem & templi latus ex aduerso candelabri. id enim ad australe latus collocauerat. medium autem inter vtrumque locum obtinebat altare illud æreum. Hæc omnia continebat anterior illa templi pars quadraginta cubitos longa, & velo distincta ab adyto. illò enim Arca erat inferenda. Cantharorum autem vinariorum octuaginta millia Rex comparauit, & phialarum aurearum millia decem, argentearum verò alterum tantum. Lancium item aurearum, ad offerendam in eis similitudinem acceræ ad altare, octuaginta millia, duplum verò argentearum. Craterarum quoque in quibus similitudinem oleo subigebant, sexaginta millia aurearum, & alterum tantum argentearum. Mensurarum vero quales Moysi hinc vocantur & assaron, aurearum erant viginti millia, & duplicatus numerus argentearum. Aceræ quoque aureæ quibus odoramenta in templum inferri solent, erant numero viginti millia: & aliæ quibus deferretur ignis à magno altari in paruum intra templum situm quinquaginta millia. Paratæ erant & Sacerdotales vestes in vsum Pontificum, annueratis talaribus & epomidibus atque logio cum suis gemmis in vniuersum mille. Corona verò in qua Moyses Dei nomen inscripsit, vnica fuit, & vsque in hodiernum permansit. Stolas autem Sacerdotales è bysso fieri curauit, cum decies mille zonis purpureis, & tubarum quales Moyses præscripsit CCM. Item alias stolas byssinas Leuitis hymnorum cantoribus, numero ducenta millia. Instrumentorum præterea musicorum, quæ nauia & cinnyræ vocantur, in vsum hymnodiarum ex æstro confecit quadringenta millia. Quæ omnia Solomon ad honorem Dei magnifice parauit, nullis parcens sumptibus: sed omni liberalitate vñs hæc in thesauris Dei condidit. Circumdedit deinde templo septem quoddam trium cubitorum altitudine, quod nostra lingua gison vocamus, exclusurum profanam multitudinem, & solos Sacerdotes admissurum. extra hoc septum erat fanum, porticibus magnis ac latis cinctum, & portis altis patens: quarum singulæ singulos ventos spectabant, & foribus auratis clauderentur. in hoc fanum cuiuslibet è populo, puro modo ac casto & præscriptorum legis obseruanti, accessus patebat. Dicitur autem non potest, ac vix etiam oculis credi, quàm mirandam fuerit illud exterius fanum: vallibus enim expletis, tam profundis, vt ad prospectum oculi caligarent, & aggregata ad quadringentos cubitos terra, eam vertici montis in quo templum exstructum est æquauit: atque hoc modo factum est vt arca fani cum solo templi æquaretur. hanc cinxit duplicibus

An. mundi
2933. An.
te Chri. na.

1031.
Maris & decem labrorum vñs.
Altare aceræ ad inferendum.
Mensa sacri panis.
Candelabrum.

Canthari & phialæ.
Lances.
Crateræ.

Mensura.
Aceræ.

Vestis Sacerdotales.
Corona.
Stola Leuitarum.

Nauia & cinnyræ.

Septum circa templum.

Fanum.

Valles ingresses in quibus templum fuit exstructum.

FLAVII IOSEPHI

An mundi plicibus porticibus, quas columnæ à nativo saxo sustentabant, & la-
2941. An quearia cedro expolita tegebant. Fores verò habebant omnes ex ar-
te Chri. na. gente fabricatas. His tam in ignis ac pulchris operibus & donariis sep-
. 017. rennio perfectis, non ad opulentiae modo, sed & celeritatis ostentatio-
Medio & nem: quæ eni in aetatem integram hominis poscere videbantur, tam
Ruffi. cap. 4. breui, si ad magnitudinem conferatur, tempore erant absoluta: tam
3. Reg. 8. inon Rex per literas iussit magistratos ac seniores Hebræorum totum
Solomonis populum Hierosolyma congregare, ad spectandum templum, & ad
templi men transferendam illuc arcam D. o sacram: denunciataque omnibus
se Octobri qui nostratibus est thuri, Macedonibus hyperberetæus: inciditque in
consecratū. idem tempus scenopegia, festum apud Hebræos sanctissimum & maxi-
Arca Dei in mum. Tollentes igitur Arcam, & tabernaculum quod Moyses constr-
templū tras- xerat, & omnia vasa ad ministerium sacrificiorum Dei parata, constr-
portatur. tulerunt in templum: accesseruntque illo cum victimis tam Rex quam
Sacerdotes vniversus populus ac Leuitæ, libam. nibus & multo hostiarum sangui-
Arcam Dei ne viam pertundentes, & infinitam vim odoramentorum adolentes, vt
in qua decē circumquaque totus aer suauitate repletus etiam longè remotis senti-
præcepta ta- retur, constanti omnium opinione, aduentare Deum ad inhabitandum.
bulæ lapideæ recens exstructum ac dedicatum sibi locum. nam neque hymnos canen-
interipia as- tibus, neque choreas ducentibus, iactitudo est oborta, dum ad tem-
seruabatur, plum peruenirent. atque in hunc modum Arca est translata. Quum ve-
in suū locū ro iam in adytum inferri deberet, reliqua quidem multitudo absecessit.
deponunt. soli verò baulantes Sacerdotes inter duos Cherubinos eam depolue-
Cadē abrup, runt: quæ effigies coniunctis alarum extremitatibus (sic enim artifex
mensa & al- eas fecerat) Arcam velut sub umbella aut tholo protexerunt. contine-
tare aureū. bat hæc nihil aliud quam duas tabulas lapideas, quæ decem præcepta
Altare aureū. Dei ore in monte Sina prodita, insculpta eis conseruabant. Candel-
Nebula in brum autem & mensam & Altare aureum statuerunt in templo ante
templo. adytum, eisdem locis in quibus in tabernaculo prius sita fuerant: vbi
Precatio So- quotidianas hostias offerebant. Caterum Altare aureum pro foribus
lomonis ad templi est: ostium, vt apertis illis in conspectu esset sacrificiorum ma-
Deum. gnificientia. reliquorum verò vatorum instrumentum omne in vnum
Deus in mē- congestum, intra templum est repositum. Postquam autem, omnibus
ius. quæ ad Arcam attinebant ritè peractis, Sacerdotes sanctuarium exue-
Causa extru- runt, repente globus nebulæ, non asper, nec qualis hiberno tempore
et templi. grauidus pluvia condensatur, sed diffusus ac temperatus in templum
 influxit: & primò Sacerdotum visum, vt vix se inuicem cernerent, ob-
 scurauit, deinde in omnibus eam cogitationem excitauit, quòd Deus
 in templum descendens, præsens ac libens hoc domicilium sibi opta-
 ret. His talia volentibus animo, Rex qui tum forte sedebat, assurrexit:
 verbisque & se & Deo dignis ex æste numen est allocutus. Tu quidem,
 inquit, sempiternam domum habes Domine, nec ignoramus te tibi
 ipsi hanc vniuersi molem condidisse, quæ cælo, aere, terra & mari con-
 stat: quam totam implet, nec tamen ab ea caperis. hoc verò templum
 ideo tuo nomini adornauimus, vt in hoc sacrificiis ac precibus in cæ-
 lum missis tibi propitiolitateamus, certo persuasi, quòd & hic ades, &
 nusquam interim abes. Quum enim omnia videas, audias omnia, ni-
 hil obstabit hæc ædes quo minus ubicunque te dignum est habites, à
 nemine alienus, & omnibus proximus, præcipue his, qui te desiderant.

nocte dieq; præsens ac propitius. His vocibus Deum precatus, vertit orationem ad populum, docens eos de potentia Dei simul & providentia. Hunc Davidi suo patri futura, quæq; iam euenerint, quæq; euentura sint prædixisse: hunc ipsi nondum nato nomen imposuisse, quo vocandus esset: quodq; paterni regni successor templum ei ædificaturus esset, prænuñciasse. ergo cum vaticinium magna ex parte euentu sit comprobatum, debere eos Deo laudes offerre cum gratiarum actione, & de promissionibus futurae felicitatis nihil dubitare, quibus iam nunc fidem adstrui conspicerent. His affatus multitudinem Rex, rursus ad templum vertit oculos, & extensa ad multitudinem dextera: Operibus quidem, inquit, impossibile est hominibus gratiam Deo pro acceptis beneficiis reddere. Nullius enim rei diuinum numen inuiget, nimirum maius quam cui tales retributiones conueniant. sed hoc vno quo nos ceteris animantibus præstantiores voluisti, laudare nos, maiestatem tuam decet, & pro his quibus familiam meam atq; Hebræorum populum dignatus es, necesse est gratias agere. Qua enim te magis vel parum propitius placandus, vel in fauore es retinendus, quam voce quam ex ære haurimus, & per hunc rursus ascendere nouimus? Quæ propter gratias tibi ago, primum quod patrem meum ex obscuro loco ad tantam gloriam enexisti: deinde quod mihi ipsi in præsentem diem omnia quæcunque promiseras præstitisti: precorque ut in posterum largiaris quæ Deus hominibus caris largiri potest, & familiam nostram in sempiternum augeas, quemadmodum patri meo & viro & morituro es pollicitus, quod apud nos regnum sit permanens, & per innumeras successiones propagandum. Hæc igitur nobis concede, simulque meis omnibus virtutem qua potissimum delectaris. Ad hæc supplex oro, ut aliquid de tuo spiritu ad hoc templum incolendum deducas, ut nobis appareat, in terris quoque te degere. Alioquin tibi paruum est domicilium vniuersum hoc cæli conuexum, nedum hoc quaecunque templum. Tu tantum hoc ut proprium integrum seruato aui hostium, oro, & tanquam possessionis tue auram gerito. Et si quando populus in peccatum prolapsus, ob hoc te affligente aut sterilitate terræ, aut pestilentia: similive malo mulctatus fuerit, qualibus in pietatis præuicacatores soles animaduertere: ac deinde affluens ad tuum templum supplex confugerit, salutem votis exoptans exaudi tanquam præsens, & miseratus eos e calamitatibus eripe. Nec solis Hebræis errantibus hanc operam a te precor: sed etiam si ab extremis orbis finibus aliqui venerint, aut vndeunque profecti in hoc loco boni quippiam impetrare à te voluerint, exoratus illis largire. Sic enim omnibus erit euident, quod & tu hanc ædem apud nos tibi extrui voluisti, & nos nec inhumani sumus nec alienigenis iniqui, sed libenter ferimus te communiter omnibus tum opitulatorem esse, tum bonarum rerum omnium largitorem. Hæc loquutus & pronus humi stratus, cum aliqua diu adorauisset, surrexit, hostiasq; ad altare adhibuit: quumq; id solidis victimis repleuisset, litatum Deo manifesto argumento cognouit. Ignis enim ex ære emicans, omnibusq; inspectantibus in altare delapsus, correptas victimas absumpsit: ad quod prodigium populus haud dubiam coniecturam fecit, in eo templo numen esse habitaturum, & præ gaudio procidens in solum, unanimiter adorauit. Rex autem ad laudes Dei versus, multitudinem ad idem hortabatur, quandoquidem signa vidissent eius beneuolentia:

An. mundi.

2941. An. 2

te. Chr. 331.

1023.

Deus verax in promissis.

Oratio Solomonis, quæ primū Deo pro acceptis beneficiis gratias agit, & ut in posterum eius conseruet, precatur.

Solomon Deum ut templū hortatur quā suū domiciliū protegat, supplex orat.

Exteri quoque ut exaudiantur in hoc loco precatur.

Solomonis victimas ignis ex aere in altare delapsus, absumit.

3. Reg. 8.

*Anno mudi**2941. An-**te Chri. na.**1023.*

Solomon po-
pulū ad lau-
des Dei, gra-
tiarū actio-
nem & pre-
ces horta-
tur.

1. Reg. 8.

Solomonis
in tēpli de-
dicātionem
sacrificia

scenopegiz
festum.

Populū Rex
dimittit.

3. Reg. 9.

Solomoni
Deus iterū
apparet, ei-
que bona
quæque si à
paternis pre-
ceptis nus-
quā discede-
ret, pollice-
tur.

Cōminatio
gravis Israc-
litis à vera
pietatis tra-
mite exorbi-
tātibus pro-
posita.

Hedio &
Ruffi. cap. 3.
Solomonis
regia tredec-
im annis
absoluitur.

precandum admonens, ut perpetuò talem se exhibeat, & mentem eo-
rum puram ab omni peccati labe custodiat in iustitia & religione, quò-
possint præcepta per Mosem diuinitus tradita constanter observare.
Sic enim fore genus Hebræorum felicissimum omnium, & ceteris mor-
talibus longè beatius. Simulque iubebat eos meminisse, quòd, quibus
artibus parauissent tanta bona, eisdem & hæc retenturi essent, & alia
maiora atque cumulatiora quæsituri. Neque enim aliter existimandum,
quàm iustitiæ ac pietatis meritò hæc illis contigisse. esse autem facilius
parare quæ defint, quàm parta tueri, & cauere ne vllum detrimentum
admittatur. His affatus multitudinem Rex concionem dimisit, sacris
primùm factis tam pro se quàm pro populo: mactauitque vitulorum
duodecim millia, agnorum centum & viginti millia, nam tum primùm
templum victimarum cruore imbutum est, & omnes Hebræi cum libe-
ris ac vxoribus epulo sunt excepti. Præterea scenopegiz festum ante
templum splendide ac magnifice Rex per quatuordecim dies celebra-
uit cum vniuerso populo epulatus. Peractis autem his omnibus, & nul-
lo pietatis officio prætermisso, dimissi sunt suam quisque domum, acti-
uius Regi gratias, pro bene curata Republica, & pro tantis operibus
absolutis, precatiq̃ue ut eis omnipotens Deus in longum tempus So-
lomone Rege frui concederet. Faciebant autem iter gaudentes ac go-
stiones hymnosque sacros canentes, ita ut præ gaudio nullum vitæ ta-
edium in reuertendo sentirent. Cæterum illata in templum Area, &
diebus inter sacra & epulas exactis, cum iam singuli ad suas vrbes es-
sent reuersi, Rex in somnis est admonitus, gratum Deo fuisse eius sacri-
ficium, & vota exaudita esse. quòdque seruaturus esset suum templum,
& semper inhabitaturus, donec ipsius posteri cum subiecto populo iu-
stitiam colerent: in primisque ipsum si à paternis præceptis nusquam
discederet, ad summum felicitatis fastigium euehendum, & genus eius
per continuatas successiones ei regioni præfuturum, nec vnquam è lu-
dz tribu Regem de fore. Quòd si prodigio & obliuioni tradito pietatis
studio, ad externarum religionum ritus se transferret, radicibus cum
excidendum: & neque generis ipsius reliquias mansuras, neque Israc-
litas calamitatem euasuros: sed bellis & aliis innumeris cladibus affli-
ctos, & è patrio solo extorres, peregre apud exteras gentes oberratu-
ros. Templum verò quod tum recens exstructum esset, Dei permissione
à barbaris direptum atque incensum iri, vrbe insuper hostili manu di-
ruta: ita ut vbique spatio earum calamitatum rumore, & multis ob ea-
rum magnitudinem zgè credentibus, finitimi demiraturi sint, & in-
dissent, quum antea eius ope ad maximas diuitias maximamq̃ gloriam
essent euecti. Quibus reliquias gentis responsuras, quòd propter pecca-
ta sua & patriarum legum præuicationem hæc omnia contigissent.
Hæc illi per somnium denunciata sacræ literæ continent. Absoluta aut
templi fabrica, quæ septennio ut dictum est durauit, regia structuram
est aggressus, quam vix tertio decimo anno consummauit, neque enim
tantam curam huic operi, quantā ædificando tēplo impendit. Sed illud
quidem amplum licet, & plus quàm credi possit celebre, cooperati Deo
intra iam dictum tempus perfectum est: regia verò tamen multū ma-
gnificentie templi cederet, quòd neque materia eius tanto antè præpa-
rata

rata fuisset, & Regi non Deo strueretur domicilium, eo tardius ad finē est perducta. Et hæc tamen pro dignitate fortunarum Regis ac gentis est exadificata. Operæ precium autem fuerit totum eius ordinem ac dispositionem indicasse, ut ex eius descriptione totam amplitudinem lector colligere ac considerare possit. Basilica erat magna & pulchra, multis columnis suffulta, quam ad causas forenses agitandas, & lites decernendas condidit, capacem multitudinis quæ eo ius peteret, longam cubitos centum, latam quinquaginta, altam triginta. hanc sexdecim columnarum quadrangulæ sustinebant, testam opere Corinthiaco, additis parilibus postibus cum valuis exlatis ad ornamentum loci simul & munitum. In eius medio fuit ædes alia, quadrata, lata triginta cubitos, columnis validis suffulta: & in ea tribunal magnificum, ubi Rex iura solebat reddere. Huic ædificio coniuncta erat domus in vñum Reginae facta, & aliarum aularum quò se negocijs pacis animi causa cōferebant, omnes cedrinis tabulis cōstratæ partim laxo quadrato decē cubitali constructæ, partim ita ut solent regiarum vel templarum, incrustatæ pretioso marmore quod e locis eo nomine celebribus apportatur. Et tribus quidem ordinibus aularum Babylonis prætexebantur: quartus verò sculptorum admirabile artificium ostentabat, in quo effictæ erant variarum arborum ac plantarum species, frondibus & folijs tanta subtilitate expressis ut agitari quodammodo viderentur. Reliquum verò quod supererat vsq; ad lacunas opere albario testum, & discoloribus picturis erat variegatum. Præter hæc erant & alia cubacula ad voluptatem facta, & porticus ad ornatum regiarum longissimæ in quibus splendidissima triclinia referta auro, ut quæ aurea suppellectili ad omne regij cōuiuij ministerium erant instructissimæ. Difficile est enumerare amplitudinem ac varietatem aularum, tam maiorum quam mediocrium, tum quæ sub terra latebant, quæue in ærem elegantissimè attollebantur. In summa totum ædificium è marmore candido & cedro, & auro atq; argento constabat: dispositis per parietes & laquearia varijs lapillis auro inclusis, quemadmodum & in ornatu templi factum fuerat. Quin & ex ebore factum erat prægrande solium exlatum, specie tribunalis, quod sex gradibus ascendebatur, in quorum singulis in extremitatibus leonum effigies erant impositæ, totidem alijs supernè imminentibus. quæ verò parte Rex insidebat, manuum effigies eum excipiebant: & quæ reclinabatur, dimidiatus erat iuuenus tergum suum respiciens: totumq; tribunal auro coagmentatum erat. Hæc opera Solomon viginti annis perfecit, conferente magnam auri vim, maiorem argenti Iromi Tyriorum Rege, & præter hæc cedri atq; pinus materiæ. Sed & ipse maximis donis Iromum est remuneratus, singulis annis frumentum ei mittens & vinum atq; oleum, quibus maximè opus habebat, ut diximus, eo quod insulam incoleret. Præterea Galileæ oppida numero viginti non procul à Tyro distita ei donauit: quæ cum ille perlustrata satis considerasset, & non valde probasset, renunciari iussit Solomoni, sibi non esse opus eis oppidis. & ex eo terra Chabalon est appellata, voce Phœnicum lingua, id quod displicet significante. Quæstiones etiam ænigmáticas Tyrius Rex ad Solomonem transmisit, rogans ut eas explicaret, & dubitationem sibi omnem eximeret. At ille callens huiusmodi rerum ac natura prudentissimus, nihil inexplicatum relinquerebat: sed omnia ratione pervincens, & perscrutatus eorum intellectum, apertissimè declarabat. Meminit horum duorum Regum & Menander,

An. mundi

2941.

Ante Christi

nat. 1023.

Basilica.

Tribunal.

Reginæ domus aliq̃ue aulæ.

Ornamenta Solomonis regis.

Cubacula ad voluptatem facta aurea suppellectili referta.

3 Reg. 10.

Solomonis solium ex ebore factum.

3. Reg. 5.

Gratitudo Solomonis erga Iromum pro acceptis beneficijs.

3. Reg. 9.

3. Reg. 5.

Solomō Tyrio Regi ænigmata quædam explicat.

Menander Historiographus Solomonis & Iromi meminisse.

FLAVII IOSEPHI

An. mun.
2941. An.
te Chri. na.
1023.

Dius Iromi
meminit.

Dius de So-
lomone.

Solomon
Hierosoly-
mis muros
instaurat, &
turres eri-
git.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 6.

Solomon vr-
bes aliquot
condit.

Aforus, Ma-
gedo, Gaza-
za.

Betachora,
Baleth.

Thadamo-
ra, siue Pal-
mira.

Aegyptiorū
Reges cur
Pharaones
dicti.

nander, qui ē Phœnicum lingua annales Tyrriorum in Græcum serma-
nem est interpretatus, in hunc modum scribens. Defuncto Abibalo suc-
cessit in regnum filius Iromus, qui vixit annos quinquaginta tres, & re-
gnauit annos triginta quatuor. hic aggressus est ad insulam agrum qui dici-
tur amplus, & auream columnam in Iouis delubro dedicauit. idem ma-
teriem multam in monte Libano excidit ad congreganda templa, & de-
molitus antiqua templa, Herculi & Astartæ noua instaurauit: primūq;
Herculi statuum erexit mense peritio. Deinde expeditione contra Ey-
ceos suscepta, quod debita tributa non persoluerent, subactis illis victor
est domum reuersus. Huius temporibus erat Abdemonus adolescens, qui
problemata à Solomone Hierosolymorum Rege iniuncta dissoluebat.
Meminit & Dius sic scribens. Abibalo defuncto filius eius Iromus re-
gnum excepit. Is orientalem vrbis partem aggeribus auxit, & eo pacto
pomœria protulit. templum quoq; Iouis Olympij: quod antè separatū
erat, medio spacio repleto aggeribus cum vrbe coniunxit, & auteis do-
narijs ornauit. consensu deinde Libano materiem ad structuram tem-
plorum excidit. Additq; Solomonem Hierosolymorum Regem ad hūc
Iromum ænigmata misisse, solutionem eorum postulantem: quod cum
ille non valuisset, magna pecunia mulctatum esse. Deinde per Abdemo-
num quendam virum Tyrium proposita explicasse, & ipsum alia pro-
posuisse: in quibus soluendis quum Solomon hæreret, maiorem etiam
pecuniam eum illi remisisse. Et Dius quidem ita scribit. Ceterum Rex
quum videret mœnia Hierosolymorum turribus & propugnaculis ad-
securitatem egere, nec ea dignitati vrbis satis respondere, & muros in-
staurauit, & turres magnas in eis erexit.

Condedit etiam vrbes vel præcipuis annumerandas, Aforum & Ma-
gedonem, & tertiam Gazara Palæstinæ urbem, quam Pharaos Rex Agy-
pti bello aggressus expugnauerat, occisisq; ad vnum habitatoribus di-
ruerat, ac deinde filia suæ Solomoni nuptæ dono dederat. quamobrem
deuò Rex eam exedificauit, quod esset natura munita, & ad bella re-
rumq; nouitates opportuna. Nec procul inde alias duas vrbes condidit,
quarum altera Betachora, altera Baleth vocabatur. necnon & alias ad-
seculis. voluptarios aptas ob aeris temperiæ fructuūq; vbertatem, &
perennibus aquis irriguas. Ingressus deinde in desertum quod est super
Syriam, eiusq; regionis potitus, urbem ibi maximam condidit, duorum
dierum itinere à superiore Syria distantem, ab Euphrate vero vnus. ad
magnam autem Babylonem inde sex dierum via protendebatur. Quare
autem à reliquis cultæ Syriæ partibus hæc vrbs tam procul habitetur,
causa est hæc, quod mediterranea per desertum perentibus, ibi demum
fontes ac putei reperiuntur. Hæc igitur vrbe extructa, & mœnibus vali-
dissimis cincta, Thadamoram eam appellauit, quo nomine etiam nunc
à Syris vocitatur. Græci Palmiram nominant. Atque hæc fuerunt per id
tempus Solomonis opera. Nunc quoniam video multos querere, qui
factum sit vt omnes Aegyptiorum Reges a Minæo illo qui Memphim
condidit, quique multis annis autem nostrum Abrahamum præcessit, vs-
que ad Solomonis tempora, per mille trecentos & amplius annos Pha-
raones dicti sint à quodam Rege nomine desumpto: operæ precium exi-
stimo eorum ignorantiam mœdri, & manifestam huius appellationis
causam reddere. Pharaos Regem Aegyptijs sonat. Opinor autem ipsos à
pueritia nominibus alijs discretos, quam primū Reges creati fuerint,
potestatis

potestatis eius nomen patriæ linguæ vernaculum assumere. Nam & Alexandrini Reges alijs prius nominibus vocati post assumptum regnū vocati sunt Ptolemæi a primo eius urbis Rege: & Romanorum imperatores a quoque gentilia nomina habentes, Cæsares appellantur, principatus & honoris vocabulo, posthabito illo priore quod a parentibus hereditarium in eos demanavit. Et hinc est, ni fallor, quod Herodotus Halicarnassensis cum CCCXXX. Reges post Minzum Memphis cōditorem deinceps successisse dixerit, nomina eorum non recensuit, quia Pharaones vocati sint omnes. Quum enim post hos mulier imperium arripisset, nomen eius ponit Nicaulen, nimirum ea de causa, quod cum soli matres huius appellationis essent capaces, & non etiam foemina, oportuit peculiare ipsius nomen dicere. Ego verò in nostræ gentis commémarijs reperi, quod post Solomonis socerum Pharaonem nemo Ægyptiorum Regum amplius hoc nomine sit vocatus: & quod post illum venerit ad Solomonem iam dicta mulier, quæ tum Ægypti simul ac Æthiopiarum regnum obtinebat. Sed de hac paulo post dicemus: nunc verò ideo hæc memoravi, ut ostenderem nostros libros & Ægyptiorum in multis consentire. Solomon autem Rex reliquias Chananæorum quæ Libanum montem usque ad urbem Amathem colebant, & imperium eius detestabant, sub ditionem suam redactas tributa pendere coegit, & per singulos annos certum numerum servorum & colonorum, qui per agros distribuerentur, exegit, Hebræorum enim nemo ad serviles operas adigebatur: nec erat æquum, ut cum tam multas gentes Deus sub eorum imperium subdidisset, ex his potius quam denictis eiusmodi conditionis homines cēferentur: sed omnia arma & currus atque equos & rem militarem tractare malebant. Chananæis verò quos ad servitutem abduxit, sexcentos præfectos præposuit, qui procuratores essent regij, & sua cuique opera atque negotia præscriberent. Quin & classem Rex in Ægyptio sinu adificavit, in quodam loco ad mare rubrum, qui nominatur Assongaber. Hæc nunc Berenice vocatur, non procul ab Elana urbe, quæ regio tum in Hebræorum ditione censebatur. Et in hac quoque classe magnificentia Iromi Regis amici fuit usus. Viros enim gubernatores & nauticæ rei peritos ei multos quotquot voluit, qui navigantes cum regijs procuratoribus in regionē Indiæ, olim Sophyam, nunc Auream terram nominatā, aurum illi adferrent. hi collectis circiter quadringentis talentis retro ad Regem sunt reversi. Interim ad Ægypti Æthiopieque Reginam, mulierem sapientiæ studiosam, & cætera quoque egregiam, Solomonis virtutum ac sapientiæ fama delata, cupiditas eam incessit coram visendi: sic enim fore ut experimento, non rumoribus crederet, quod sæpenumero falsi eo quod toti a fide renunciantium pendeant, paulo post evanescent: decrevitque suscepta longinqua peregrinatione illius sapientiæ perfrui, & de rebus arduis cum eo differere. Venit igitur Hierosolyma splendido & opulento apparatu. Adducebat enim secum camelos onustos auro & varijs aromatibus lapillisque preciosis. Rex verò honorificentissime exceptam, & in cæteris comiter ac liberaliter habuit, & propositiones illius pro sua prudentia facile explicans, opinione citius dissolvebat. At illa stupebat ad Regis sapientiæ, tanto maiorem experta quam audierat: magisque etiam admirabatur regiam tam elegantem ac magnificam, & tam belle dispositum ædificiorum ordinem, quod hic quoque ingenium Regis contemplaretur. Sed nihil magis mirata est quam

Anno mundi
di 2953.

Ante Chr.

nat. 1011.

Ptolemæi.

Cæsares.

Herodotus

Ægyptio-

rum Regum

nomina non

recenset.

Nicaule Æ-

gypti & Æ-

thiopiarum Re-

gina ad So-

lomonem

venit.

3 Reg. 10.

Solomō Cha-

nanæorum re-

ligas tribu-

ta pendere

cogit.

3. Reg. 10.

Hebræorum

libertas, &

Chananæo-

rum servitus.

Solomonis

classis.

3. Reg. 10.

Ægypti &

Æthiopiarum

Regina ad

Solomonem

venit.

Solomon

Reginæ xni-

guata cum

prudētia

explicat.

Æthiopiarum

Regina Solo-

monis sapiē-

tiam stupet

aulam,

FLAVII IOSEPHI

*An. mun.
2953.*

*Ante Chri.
nat. 1011.*

*Æthiopiz
Regina Solo
monis pru
dentiam &
sapientiam
laudat.*

*Solomoni
Regina splē
dida mune
ra donat.*

*Solomō Re
ginæ libera
litate re
munerat.*

*Hedio &
Ruffinus
Cap. 7.*

*Ligna p̄tiosa
Solomoni
allata.*

*Solomonis
naues in iti
nere trien
nium absu
mebant.*

aulam, cui cognomen Saltus Libani, & quotidianos conuiuiorum sum
ptus tam dapules, apparatusq; ministerij. nam & cultu erant decen
simo, & perquam scite omnia administrabant. Nec minor fuit admi
tio dum quotidiana sacrificia videret, quantaq; cura & religione facer
dotes ac Levitæ circa ea versarentur. Hæc quotidie contemplan
do vehementer admirabatur, id quod nec dissimulare potuit, sed apud Regē
ingenuè fassa est, quantopere huiusmodi spectaculis afficeretur. Omnia
inquit, Rex, quæ auditu percipiuntur cunctatius credere solemus: sed
de tuis bonis, quæ vel intra te sunt reposita, sapientia videlicet ac pru
dentia, vel tam amplum regnum tibi suppeditat, non vana fama ad præ
perlata est: sed quum esset vera, non respondisse tamen eam tuæ felici
tati nunc præsens video. Quamuis enim auribus persuadere conabatur,
non potuit tamen res ita pro dignitate repræsentare, sicut nunc oculis
nostris subiiciuntur. de me quidem fatendum est, quod cum de fidee
ius hæsitassem, ne fortè aliquid affingeret, nunc longè maiora eis con
spexi. Mastr tanta felicitate Hebræi, mastri amici ac familiares tui,
quibus perpetuò sapientia tua frui datum est. Laudandus Deus qui
regionem hanc & habitatores eius adeò dilexit, ut te Regem eis præfi
ceret. Nec contenta verbis indicasse quanti Regē faceret, etiam mune
ribus suam erga illum observantiā testari voluit. Viginti enim auri ra
lenta ei donavit, & aromatum vim magnæ æstimationis, lapidumq;
preciosissimorum. Aiunt etiam qd ballami plantam, cuius hodie quoque
ferax est nostra regio, illius Reginæ munificentiz ferri acceptam opor
teat. Nec minora fuere quæ ipsa à Rege recepit, optione etiā illi pmissa.
nihil enim roganti negatū est: sed libentius quā illa peteret largiēs, in
signē præ se tulit liberalitatē. Atq; ita Ægyptiorum Regina datis simul
& acceptis amplissimis muneribus in patrium solum reuertitur. Per idē
tempus allatis ex Aurea, sicut vocant, terra gēmis & lignis pincis, ex hæ
materie Rex fulcra templi ac regiz fecit, eiusq; parte usus est ad instru
menta musica, cinnyras & nabla, quibus Levitæ divinos hymnos solent
accinere. nunquam enim antehac tam elegās apportata fuerat. Sed ne
mo sic cogitet, quæ nunc pinea ligna vocantur, quæ ad illicitos em
ptores hac appellatione mangonizant negotiatores, illis esse similia. il
la enim aspectu ficulnæ materiem referunt, nisi quod candidiora sunt &
fulgentiora: id quod admonere officij nostri duximus, ne quis per igno
rantiam in his discernendis fallatur, quandoquidem res Solomonis in
huius materiei mentionem nos induxerunt. Eadem classis attulit Regi
auri talenta DCLXVI. non annumerato quod priuatim negotiatores
mercati sunt, nec eo quod toparchæ & Reges Arabiæ dono illi miserūt.
Ex eo fecit ducenta scuta fusilia singula sexcētos siclos pendentia, & tre
centos clypeos, quorum singuli trecentas minas pederent: atq; hæc oia
in aula Saltus Libani vocata reposuit. Sed & pocula ex auro solido para
vit, & è lapide pretioso, in vsum conuiuij singulari arte fabrefacta, reli
quaq; oēm suppellectilem regiam ex auro fieri curavit. Nullum enim
tum argento in commercijs erat premium. Multa enim nauigia Rex in
mari, quod vocatur Tharsicum, habuit, quæ ad remotas gentes merces
varias deferre iussit, pro quibus exportatis aurum & argentum Regi re
ferebant, multumq; eboris, & mancipia Æthiopica & simias. Ea nauiga
tio in ita ac reditu triennium integrum absolvebat. Fama etiā celebra
tissima per omnes circumquaque regiones de Solomonis virtutibus ac
sapientia

sapientia diuagabatur: qua exalti plerique Reges, quo certiores de iam dictis fierent, uisendi eius cupidine flagrabant, & exquisita munificentia studiosos eius se declarabant. Mittebantur vasa tam aurea quam argentea, & vestes purpureæ, & omne genus aromata: equi præterea currusque, & multi subuehendis sarcinis, qui vel robore vel pulchritudine Regi placituri videbantur: ut ad eum equorum ac curruum numerum, quem iam antè habuerat, ex donatijs quadringenti currus accederet. Habuit enim prius currus mille, equorum viginti millia. hi quum pulcherrimi fuere, tum ad cursum exercitatissimi, ut collati ad ceteros omnes post se relinquerent. His decus addebant equites, flos iuuentutis, procera statura, promissusque capillitio conspicui. & tunicas à sarrana purpure induti. adhuc ramenti auri capillum quotidie spargebant, ut ad solarium radiorum contactum fulgor à capitibus eorum reflecteretur. Hi armati & pharetris succincti regium currum stipabant, quo sublimis inuectus, & amictus veste candida, manè solebat urbem egredi. Aberat ab Hierosolymis duorum schoenorum spacio prædium nomine Hettan, hortis & indutis fontibus amœnum simul ac opulentum. in eum locum vestari delectabatur. Diuina autem quadam diligentia & prouidentia rebus in omnibus utebatur, & quum esset elegantiarum amator, ne viarum quidem curam prætermisit, sed & harum quotquot Hierosolyma regis sedem ducebant, silice construit, tum ut vitro citroque comminantibus essent faciles, tum ad ostentandam hac quoque parte principatus sui magnificentiam. Distributisque oppidatim curribus, & in singula certo numero ad alendum præfinito, circa se quidem paucos referuauit: loca uero ubi alebantur, currum oppida appellauit. Argenti etiam tantam copiam Hierosolymis esse fecit, quanta fuit saxorum: & cedros arbores antehac nunquam in Iudæa uilas, in campis eius adeo multiplicauit, ut moros numero æquarent. Mandauit etiam negotiatoribus Ægyptiacis ut equos venales ad se adducerent, in singulas bigas sexcentarum argenti drachmarum precio constituto: quos deinde ad Syriæ Reges & transephratenses mittere solebat. Quumque esset omnium Regum gloriosissimus & piissimus, & opibus ac prudentia omnes superasset, qui ante illum rem Hebræorum administrauerant, deterior factus est ante obitum: & à patrijs moribus desciscendo, indignum antè gestis rebus uitæ exitum habuit. Nam insaniens in mulieres, & in rebus uenereis immodicus, non contentus saxe regionis mulieribus, multas externæ originis duxit, Sidonias, Tyrias, Ammanitidas, Idumæas: atque ita contemptis semel Mosis institutis, quæ non nisi gentis eiusdem coniuges permittebant, illarum deos colere cepit, amoris earum hoc tribuens. Atqui hanc ipsam rem legislator præcauere uoluerat, ne per hanc occasionem peregrinis implicarentur ritibus, nè uerelicto patrij numinis cultu, ad illarum religiones se transferrent. Sed hac Salomon contempsit, voluptate irrationali victus: ductisque uxoribus à principibus uirisque, illustribus prognatis septingentis numero, & concubinis trecentis, & in his Ægyptiorum Regis filia, adeo consuetudine earum est capens, ut ritus earum imitaretur, quod magis illis hoc argumento fidem amoris ac beneuolentiæ faceret. ætate deinde prouectior, & mente iam paulatim senescente, magis etiam patriæ religionis oblitus cultum Dei sui neglexit, & mulierum exterarum ritibus assueuit: quamuis iam ante quoque à præscripto legum discesserat, quando

An. mmm.
2953. Ante
Christum.

nat. 1011.
Solomoni
plerique Re-
ges exquisi-
ta munera
mittunt.
Munera So-
lomonialla-
ta, eiusque e-
quitatus.

Hettan.

Vix circa
Hierosoly-
ma silice
strata.
Oppida cur-
ruum.
Argenti, So-
lomonis tẽ-
pore, copia.
Equi Ægy-
ptiaci.

3. Regum 11.
Solomon
exteris ma-
trimonio si-
bi iungens,
ab ijs seduci-
tur.

An. mundi
2964. Ante
Christum
nat. 1000.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 2964. **Ante Christum** Nat. 1000. **Pœna Solo-**
moni inmit-
tenda, ob
Deos alie-
nos rece-
ptos.
Aderus So-
lomonui in-
fenius.
Aderus in
Ægyptum
profugit.
Aderus Pha-
raonem ut
sibi in patriâ
reuertere per-
mitteret, orat.
Aderus in
Idumzâ re-
uertitur, in-
de in Syriam
se conuert.
Razarus cū
Adero ho-
stis Solomo-
nis.
Hieroboam-
us Solo-
monem in-
festat.
Achia Pro-
pheta Hie-
roboamum
decem tri-
buum Regē
futurum
ostendit.

areas bonum effigies basi maris illius addiderat, sicut folio suo leonem post apposuit. Nam neq; illa fas erat facere. Cumq; domesticū habens exemplum pulcherrimum parentis virtutem, & gloriam quam proprietas ad posterum reliquerat, discodens ab eius imitatione, idq; bitum somnis monitus sequi paterna vestigia, mortem inglorius oppetiit. Venit itaq; ad illū propheta missus à Deo, dicens neq; clam esse eius impietatem, neq; diutius impunitā fore: viuo tamen regnū non auferent, quando patri eius diuinitus sit promissum non alium successorem futurum: sed post hunc defunctum, filium pœnas daturum: ita tamen ut non vniuersum regnum deficeret, sed decem solæ tribus seruo ipsius cederent, reliquæ duæ penes nepotem Dauidis remanerent, idq; ipsius cederet respectu, & vrbis Hierosolymorum in qua Deus templum sibi elegisset. His auditis Solomon vehementer perturbatus indoluit, omni felicis potis post hanc prophetæ denunciationē est elapsus, dū hostis ei, Deo sic volente, exortus est, cui nomen Aderus, Regi infensus, ob causam hanc, dum aus fuit genere, & è regio stemmate. Cumq; Ioabus copiarum Dauidis imperator Idumzā subigeret, omnibus eius gentis, qui per artem arma ferre possent, interneccione intra semel stre delectis, hic etiam tum adolefcentulus ad Pharaonem Ægyptiorū Regem euasit, ab eo commiter exceptus, & domum & agros ex quorum redditibus viueret, munificentia illius est consecutus: & postquam adoleuit tam carus ei factus est, ut Rex coniugis suæ sororem, nomine Taphinen, nuptum ei traderet: ex qua filius natus, cum Regis liberis est educatus. Porro accepto in Ægypto de Dauidis & Ioabi morte nuncio, adiuit, rogans ut sibi in patriam reuertere permitteret. Rege autem percontante quid illi deficeret, quæ sua iniuria prouocatus relinquare amicum bene meritum cuperet, et si non semel id petiit, impetrare tamen tunc nequaquam valuit. Sed cum iam res Solomonis labare inciperent, Deo impietatem tuam non amplius ferente, cuius nutu Pharaon difficilem se hactenus præbuerat, Aderus impetrato à suo Rege comitatu, in Idumzā reuertitur, & cum non posset gentem suam ad defectionem à Solomone reuertitur, & eo quod validis præsidij impositis in officio contineretur, nec liceret impune res novas ibi moliri, profectus inde in Syriam se contulit. Vbi cum incidisset in quendam Razarum, qui descuerat à Sophienæ Regis Adrazato, & eas terras cum latronum manu incursionibus populabatur, societatem cum homine iniit: cuius ope occupata ea parte Syriæ, Rex declaratus Israëlitarum diuionem crebro irrumpendo, viuo adhuc Solomone rapinis omnia miscbat & caudibus. Et quasi parum esset Hebræus vnus hostis externus, domi exitit qui Solomonem infestaret, Hieroboamus Nabatai filius, veteri quodam oraculo ad res nouandas excitatus. Cum enim patre orbatus adolefcentis adhuc à matre educaretur, Solomon animaduersa generosa eius indole, præfecit eum fabricæ mutorum, quando Hierosolyma mœnibus cingebat. Eius operis curam tanta solertia gessit, ut Rex, comprobata hominis industria, præmio dignum ducens, eum Iosephi tribui præficeret. Ad quam dum Hierosolymis egressus iter faceret, obuiam ei sit Propheta nōmine Achia, siluante oppido oriundus. Is salutatū eum de via paulum seduxit in rus quoddam diuertens. in quo tum nemo alius aderat: scissq; in duodecim frustra pallio quo ipse amiciebatur, iussit Hieroboamum decem

inde sumere, præfatus Deum hoc iubere. Ille, inquit, scisso imperio Solomonis, eius filio propter promissionem Dauidi factam tribum unam cum altera ei contigua daturus est: tibi vero decem propter Solomonis peccatum, qui mulieribus & dijs earum totum se deuouit. Quare sciens causam propter quam Deus ab illo est alienatus, iustitiam colito, & legum perpetuus custos ac conseruator esto, cum pietatis ac religionis præmiū maximum tibi sit propositum, nimirum ut tantus euadas, quantum scis Dauidem prius fuisse. His Prophetæ verbis erectus ad spes magnas Hieroboamus, cum esset aliqui ambitioso & inquieto ingenio, quamprimum in suam prouinciam peruenit, non immemor præfagij Prophetici sollicitare populum cœpit, ut à Solomone deficeret, ipsiq; principatum deferret. Cuius conatibus & insidijs cognitis Solomon volebat eum comprehensum occidere. At ille ad Susacum Ægypti Regem profugus & præsens periculum enasit, & manendo illic usq; Solomonis obitum re quo se Israelitico incolumem seruauit.

An. mun.
2971. Ante
Christum
nat. 993.

Hieroboamus in Ægyptum profugit, ubi usque ad Solomonis obitum manet.

CAP. III.

Solomone defuncto, populus à Roboamo eius filio deficiens Hieroboamum decem tribuum Regem fecit.

Solomon autem iam admodum senex moritur, exactis regni annis octuaginta, vitæ vero nonaginta quatuor: sepeliturq; Hierosolymis, omnium Regum felicissimus & opulentissimus atq; prudentissimus, excepto peccato, ad quod iam senescens à mulieribus est pertractus, de quo & consecutis mox Hebræorum calamitatibus satis dictum est. Ceterum defuncto Solomone, & succedente in principatū eius filio Roboamo, quem à Noma Ammanitici generis muliere suscepit, mox quidam ex proceribus in Ægyptum miserunt, qui Hieroboamum reuocarent, qui cum ad eos in urbem Sicima venisset, etiam Roboamus eodem peruenit. Placuit enim conuentu Israelitarum illic habito, regnum de populi consensu accipere. Accedunt itaq; illum principes populi unā cum Hieroboamo, rogantes ut aliquid de seruitio remitteret, & patre suo vellet esse mitior. Graui enim illius iugo se pressos fuisse. Sic enim firmitus ei fore imperiū, si amari mallet quam metui. Ille post triduum ad postulata responsurum se pollicitus, statim in suspicionem venit, quod sine mora votis eorum non annuisset. Decere enim eius ætatē putabant, procliue esse ad benè merendum, non nihil tamen spei suberat, quod non statim essent repulsam passi. Interim ille cōuocatis paternis amicis cōsultabat, quale responsum populo dari oporteat, qui, quū benè ipsi experient, & populi naturā probè callerēt, suaserunt, ut comiter populum alloqueretur, & posito aliquantiisper fastu regio, ad captandam multitudinis gratiam se accommodaret. hac enim arte captos facile illum amatuos, quod natura ita comparatum sit, ut subiecti delectentur Regibus mansuetis, & de suo fastigio non nihil se demitterentibus. Ibi Deus sine dubio mentē ademit homini, cui tam utilis in omne tēpus sententia, certè ad præsens ambienti regnū necessaria, nō præbatur: sed accitis æqualibus suis inuenibus, & exposito seniorū cōsilio, qd ipsis videretur, proferre iussit. Illi, quia nec p ætatē poterāt, nec Deus sinebat, vltiora cernere,

Mors Solomonis.

Medio & Rufinus cap. 8.

al. 4.
3. Regum 12.
Populus à Roboamo onerum mitigationem petit.

Seniorum consilium salutare.

An. mmm.
2971. An.
te Christum

nat. 993.

Juniorum
consilium,
quod Robo-
am, seniorū
spreto, se-
quitur.

Israelitæ pe-
titionis suæ
repulsam
passi à Ro-
boamo defi-
ciunt.

Roboā apo-
stas vi re-
tracturus à
proposito
abstinere iu-
betur.

Regia Iero-
boami.

Vitula Iero-
boami cur
facta.

Ieroboam
idololatriz
suasor.

cernere, autores ei sunt sic ad populum respondendi: minimum digne
tum ipsius crassiorum esse quam patris lumbi fuerint: & si ab illo digne
ter haberos se putarent, durius etiam in posterum tractandos esse: &
ab illo scuticis cæsi fuissent, expectandum ut ab ipso scorpionibus de-
gellarentur. His delectatus Rex, & ratus decere maiestatem principatus
tate responsum, postquam tertia die populus ad audiendum principatus
omnibus expectatione suspensis, & existimantibus benignum aliquod
sibi proponendum, omisso amicorum consilio, ex iuuenum sententia
respondit. non sine Dei voluntate, ut Achiz vaticinium suus ententia
sequeretur. Ipsi enim velut ferro tam duris verbis, non secus ac si a mi-
nis ad rem iam esset peruentum, per indignationem vno ore exclamant,
nihil sibi futurum amplius cum Davidis progenie, haberet ipse templum
quod pater extruxisset, manifeste defectionem præ se ferentes. Adeoque
pertinax ira fuit, ut Adoramum questorem regium, missum ad excusan-
dum iuuenilis linguæ perulantiam, placandosque cõcitati vulgi animos,
ne auditum quidem lapidibus obruerint. Quo facto Roboamus ratus, id
quod erat, se in famulo saxi impetum, veritusque ne conceptum semel
odium in ipsius caput effunderetur, trepidè concenso curru quantum
potuit, Hierosolyma properavit. Et Iudæ quidem ac Benjaminis tribus
communibus suffragiis Regem eum eligunt: reliqua vero multitudo, ex
illo die alienata à progenie Davidis, Hieroboamo imperium derulit. id
Roboamus agere ferens, conventu duarum tribuum sibi subditarum in-
dicto, & delectu CLXXX. millium habito, conaturus erat reliquas decem
vi ad officium retrahere, nisi Deus per Prophetam intercessisset, admo-
nens nefas esse civile bellum mouere, præsertim cum Deo volente po-
pulus ab eo defecisset. Nunc prius Hieroboami Israelitarum Regis po-
sta, ac tum demum res Roboami duarum tribuum Regis dicemus, terie
narrationis ita postulante. Ergo Hieroboamus regia Sicimis constitu-
ta, inibi domicilium optavit: nec eo contentus, apud Phanuelam construxit
aliud ædificavit. Nec multo post instante Scenopegia, cogitans Ierusalem
quod si permetteret populo Hierosolymitanam protectionem, & festi-
illic celebrandi potestatem faceret, populus captus religione templi &
ceremoniis, facile mutata voluntate, sequi relicto ad priorem regem ac-
cedere posset, idque non dominationi suæ tantum, verum etiam vitæ pe-
riculosum foret, statuit hoc modo rebus suis consulere. Duas vitulas ex
auro fecit, & constructis totidem delubris, altero apud Bethelam, altero
apud Danam, quod oppidum situm est ad minoris Iordanis fontem, ef-
figies illas utroque consecrauit: & conventu indicto decem tribuum,
quibus ipse præerat, pro concione in hunc modum eas est allocutus. Vi-
ri populares, notum vobis existimo, quod nullus locus Deo est vacuus,
& quod is nullo certo loco includitur: sed ubique nota exaudit, ubique cul-
tores suos respicit. Quare non placet mihi, hoc tempore vos Hierosoly-
ma urbem infensam longo itinere proficisci religionis ergo. Homo il-
lud templum statuit, quemadmodum & ego duas aureas vitulas conse-
cravi, alteram in Bethelis, alteram in Dana, ut pro locorum opportuni-
tate ex propinquioribus oppidis ad eas confluentes, illic Deum ritè ad-
oreris. Nec deerunt Sacerdotes sac Levitæ ex vobis per me designati, ne-
quid Leviticam tribum & Aaronis progeniem desideretis. Ergo quicum-
que ex vobis Sacerdotium ambit, vitulum & arietem Deo mactet, quo-
rum ferunt etiam primum sacerdotem Aaronem creatum esse. His ver-

bis populum decepit, autor ei factus patriæ religionis deferendæ: quæ
causa fuit Hebræis omnium calamitatum, ut bello ab exteris gentibus
devicti, postmodò in captivitatem abducerentur, sicut suo loco dicetur.
Porro appetente iam septimi mensis festiuitate, volens & ipse apud Be-
thela eam celebrare, sicut à duabus tribubus Hierosolymis celebraba-
tur, ante vitulam altare posuit: moxq; assumpta Pontificis persona, cum
suis sacerdotibus ad illud ascendit. Cumq; iam holocaustomata in con-
spectu totius populi pataret incendere, Deo mittente superuehit à Hie-
rosolymis propheta, nomine Iadon. Is in mediam multitudinem pro-
gressus, audiente Rege ad altare sermonem vertit. Altare, altare, hæc
dicit dominus. Exorietur quidam de genere Dauidis, Iosias nomine, is
mactabit super te falsos sacerdotes illius temporis, & impostorum ad
impietatem populum seducientium ossa super te incendet. Et ut nemi-
ni dubium sit prædictionem hanc non esse vanam, prodigio confirma-
bitur. Rumpetur altare hoc, & adipēs victimarum in eo congești in hu-
mum effundentur. His prophetæ verbis irritatus Rex, intendit in eum
manum, iubens hominem comprehendere: moxq; sideratum brachium
dirigit, ut reducere manum non posset, torpente membro, haud secus
quàm si esset exanime. Altare quoque disruptum impositas victimas ef-
fudit, ita ut vates Dei prædixerat. Ibi Rex videns hominem veridicum
esse ac diuinum, rogauit eum, ut Deum exoraret, quò affectæ dextera
vigorem pristinum redderet, quod cum ita factum esset, latus recepta
sanitate, rogabat prophetam ut cum eo prandere dignaretur. excusauit
Iadon, negans se in ea vrbe panem aut vinum sumpturum, id enim sibi
contra interdictum Dei non licere. vetitum etiam ne per eandem viam
reuerteretur qua venerat. Rex autem miratus viri continentiam, eo ma-
gis de se cepit esse sollicitus, ex his quæ viderat & audierat, parum feli-
cem rerum suarum exitum augurans. Erat in ea vrbe malus quidam Pseu-
dopropheta, quem Hieroboamus in honore habebat, seductus ab illo
omnia ad gratiam loquente, hic tum decumbebat, quòd esset senio lan-
guis. cumque audisset à filiis de aduentu prophetæ à Hierosolymis,
& prodigijs per eum patris, & quòd Hieroboamus emortuæ dextram
ad illius preces sanam recepisset: veritus ne Rex de hospite melius
quàm de se opinaretur, mandauit filiis ut euestigio asinum stratum ad
iter sibi expedirent, quibus imp- grè iussa exsecutis, consensu iumento
per vestigia prophetæ properabat. quem assecutus interquiescentem
sub quercu patula & umbrosa, pristino salutauit: deinde exposculauit eum
eo quòd non ad se diuertisset, hospitalitate fruiturus. quo referente ve-
titum se à Deo, ne apud quenquam in ea vrbe cibum sumeret: certè a-
pud me, inquit, licuit sumere nam ego quoque propheta sum eiusdem
cuius tu cultor numinis. & nunc ipse iussa venio, te ad nos adductu-
rus, & prandio hospitali excepturus. Tum vates mentienti credens re-
uertitur. Adhuc autem illis prudentibus & familiari sermone se oble-
stantibus, Deus apparuit Iadoni, poenam inobedientie, poenæque mo-
dum denunciâns. Fore enim ut in itinere à leone disceretur, nec in pa-
ternum monumentum inferatur. Hæc autem Deo volente, contigisse
opinor, quò minus apud Hieroboamum Iadonis verba fidem inuenirent,
de mendacio suspecti. Nam redeunti Hierosolymam, leo factus obuiam,
detrahit de iumento necauit, nihil lesio asino. imò & illum & prophe-
tæ cadauer seruabat accubans, donec viatores quidam rem visam pseu-
doprophetæ

An. munda
di 2971.

Ante Christi
nat. 993.

Neglectus
cultus diui-
ni omnium
malorum cau-
sa.

3. Reg. 13.
Vaticinium
contra altare
in Bethel.

Miraculo va-
ticipini con-
firmatur.

Emortuæ
dextræ san-
tas restitui-
tur.

Hedio &
Rufinus
Cap. 9.
Propheta ad
Ieroboamum
missus per
mendacium
reducitur.

Inobedien-
tis prophetæ
poena & se-
pultura.

FLAVII IOSEPHI

An. mun-
di 2971.

Ante Chri-
st. 993.

Iadonis Pro-
phetiam Je-
roboamo
Pseudopro-
pheta offu-
sat.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 10.
Roboami vr-
bes munitę.
2. Paralip. 11.

Pij Israelitę
redeant ad
Roboamũ.

Roboami v-
xores & li-
beri.

Regis ad ex-
emplum to-
tus compo-
nitur orbis.

dopropheta renunciauerant. Tum ille filijs in hoc missis corpus eius
urbem reportauit, inibi; magnifice sepelivit, monitis filijs vt se quoque
post mortem in idem monumentum inferrent. Vera enim esse qua
cunque ille pręcessisset, de vrbe illa & altari, & Sacerdotibus Pseudo-
prophetis. ad se autem nullam post mortem iniuriam peruenturam.
Propter communem cum illo sepulturam confuso ossium discrimine.
Post iusta funebria Prophetę redditę, & iniuncta filijs mandata, cum
esset vir malus & impius, Hieroboamum adit, & quid ita, inquit, istius
fari turbatus es sermonibus? Illo verò de altari & sua ipsius manu re-
ferente ac verè hominem Dei videntem; optimum vocitante, cepit hanc
eius opinionem maliciose labefactare, & probabilibus rationibus rei
veritatē offuscare. Aiebat enim prę lassitudine manum eius obor-
uisse, dum alteri infert victimas, ac deinde post quietem pristinum vi-
gorem recepisse. Altare etiam recentis tum structurę, quod tot actan-
tarum victimarum molem non ferret, disruptum concidisse. Postremo
vatis mortem indicat, à leone esse necatum: adeò nihil diuinum, nec a
vita nec in verbis eius, fuisse. His dictis Reg. persuasit, & mentem eius
à Deo & iustis ac pijs operibus in totum auerit, in extremam impie-
tatem precipitauit. In tantum enim posthac contra omne ius ac fas de-
bacchatus est, vt nihil aliud quæreret, quam quomodo indies magis ac
magis semetipse nouis sceleribus superaret. Sed hoc omisso, de Solo-
monis filio Roboamo iam dicendum. Is duarum tribuum regno poti-
tus, vrbes munitas & magnas condidit, quarum nomina hæc: Bethleem,
Etame, Thecos, Bethsur, Socho, Odolam, Ipa, Marsa, Zippa, Adoram,
Lachis, Azeca, Sarzem, Elom. Hebron, omnes in tribu Iuda sitę.
deinde æquę magnas in Beniamitica sorte muniuit, singulisq; sua prę-
sidia & pręfectos imposuit, frumento, vino, oleo, cæterisque commea-
ribus abundè instructis. Scutorum etiam & lancearum tantum nume-
rum fabricari curauit, quantus multis millibus sufficeret. Ad hunc Hie-
rosolymis degentem è tota Israelitarum ditone confluxerunt Sacerdo-
tes & Leuitę, &, quotquot è reliqua plebe erant boni ac iusti, patrias
suas relinquebant, vt Hierosolymis Deum colere liceret, offensi Hie-
roboami tyrannide, qui eos ad suarum vitularum adorationem vi adige-
re volebat quo factum est, vt Hieroboami regnum integro triennio ra-
tibus accessionibus cresceret. Qui cum ex priore matrimonio cognatę
cuiusdam mulieris tres liberos suscepisset, superduxit postea cognatę
alię, Macham è Thamare Abesaloni filia progenitam, ex qua Abia
pater factus est. & quamuis etiam ex alijs vxoribus liberos haberet, prę
omnibus tamen amauit Macham, erant enim ei legitimę vxores octo-
decim, cõcubinę verò trigintę: & ex his viginti octo filij, filię verò sexa-
ginta. Abiam vero Machę filium successorem sibi designauit, eiusque
fidei thesauros suos & munitissimas quasque vrbes credidit. Sed, vt ple-
runque solent mortales fortuna blandiente corrumpi, Roboamo quo-
quē idem accidit. Videns enim sui regni tanta incrementa, ad iniustas
& impias actiones deflexit, factus contemptor verę religionis, ita vt et-
iam populum in imitationem sui pertraheret: quandoquidē ea est re-
rum humanarum natura, vt cum principum ac magistratum moribus
etiam subditi deprauentur, quorum modestia ceu norma corrigi debe-
bant, & pro virtutibus vitia eorum sequantur: alioquin nisi eadem quę
Reges faciant, improbare facta illorum videntur: sicut sub Roboamo
contigit.

contigit, populo leges ac pietatem egregiè cōtemnente, ne iustitia studiis Regem suum offenderet.

C A P. III.

Susacus Aegyptiorum Rex captis Hierosolymis, diuitias eius urbi in Aegyptum transportavit.

Ann. mundi 2975.

Ante Christum natum 989.

Hanc contumeliam Deus per Susacum Aegyptiorum Regem ultus est, cuius res gestas Herodotus per errorē Seloſtri adſcribit. hic enim Susacus quinto anno Roboami regni numeroſiſſimum exercitum contra illum adduxit: in quo fuiſſe ferunt currus 10200. equitum 60000. pedatum 400000. eius miles maximè ex Afris conſtabat ac Aethiopibus. Irrumpens igitur in Hebræorum regionem, munitiſſimas Roboami vrbes ſponte deditiōem facientes in fidem ſuam recepit; quibus praſidio firmatis, poſtremo Hieroſolyma eſt aggreſſus. Roboamus verò vnà cum ſuis à Suſaci exercitu obſeſſus, verius ad ſupplicationes exorare Deum non potuit, vt victoriam annueret. Samæas quoq; Prophetæ eos teruit, dicens Deum minari deſerturū ſe illos, qui cultum ipſius priorum deſeruerant, quamobrem conſternati, & videntes nullam ſalutis ſpem reliquam, omnes conſiteri cœperunt, iure ſe à Deo propter impietatem ac legum neglectum deſtitutos. Deus autem videns eos ſic aſfectos, & peccata ſua conſcietes, per Prophetam denunciavit, nolle ſe eos perde. c. ſubditurum tamen Aegyptijs, vt experiantur, vtrum commodius ſit, Deo ſeruire an hominib. Suſacus autem Roboamo propter metum dedente Vrbem, cōditiones non ſeruauit: ſed depraedatus templū, theſauros tum Deo ſacros tum regioſ expulauit, exportata innumera auri atq; argenti multitudine, ac ne ſcrupulo quidem reſiſto. Detraxit etiam aurea ſcuta & clypeos, quos Salomon Rex fecerat: ac ne periret, quidem aureas reliquit, quas Dauid dedicauerat, à Sophonæ Rege acceptas: atq; ita cum optima præda domum eſt reuerſus. Meminit aut huius expeditionis etiam Halicarnaſſenſis Herodotus, in nomine tantum errans, & quòd, peruaſis multis alijs gentibus, etiā Palæſtinam Syriam ſubiugarit, hominibus, non expectata vi, deditiōem facientibus. Apparet aut ſatis, quòd noſtram gentem dicere velit ab Aegypto ſubactam. narrat enim hunc columnas reliquiſſe apud eos, qui prius, quàm mortem experiretur, deditiōem feciſſent, in quibus pudenda muliebria inſculpta fuerint. Roboamus aut is fuit Rex noſter, qui urbem, antequam oppugnaretur, dedit. Idem ait Aethiops quoq; ab Aegyptijs circumciſionem virilium didiciſſe. Phœnicias enim & Syros Palæſtinos fateri ſe hanc ab Aegyptijs accepiſſe. Conſtat autem, quòd nulli alij circumcidantur in Palæſtina Syriæ præterquam nos. Sed de his quiſq; ſuo arbitratu ſentiat. Poſt Suſaci diſceſſum Roboamus pro ſcutis & clypeis aureis paræ æreorū numerū reſecit, eaq; ſcutarijs & excubitorib ſuis aſſignauit: & ſine vlla memorabili expeditione, aut præclaro facinore, quietus regni ſui tēpora elabi paſſus eſt, metu cohibente, eo quòd perpetuum illi eſſet cum Hieroboamo diſſidiū. Vixit annos 37. ex quib. decem & ſeptē in principatu exegit, vir arrogans ac inſipiens, vt qui propter

Alias cap. 5. Susacus magnis copiis Iudæam inuadit.

Hieroſolyma obſeſſa. Samæas Prophetæ Iudæorum impietatem arguit. 2 Paral. 2.

Samæas populum conſoluitur.

Hieroſolyma & templum depre-datur.

2 Regum 14. Herodotus de hac expeditione quid ſcripſerit.

Roboamus pro ſcutis & clypeis aureis paræ æreorum numerū fecit.

Roboamus moritur eiſq; Abias in regno ſuccedit.

10

Ante Chr.

Рим на-

Pœna Iero-
boamo & po-
pulo pradi-
cta.

C A P. V.

*Hieroboami contra Abiam filium Roboami expeditio & clades,
 & quod Basanes Hieroboami generum exstirpator,
 ipse regnum occupave-
 rit.*

**Alia Cap. 6.
Ieroboami
contra Abia
Iuda Regem
expeditio.**

AT Hieroboamius nihil his motus, magnis delectibus habitis, contra
Abiam filium Roboami, duarum tribuum Regem qui tum patri successit.

serat, duxit exercitum, propter ætatem eius nō satis administrandis rebus maturam sperans se facilem victoriam reportaturum. Ille vero, audito aduentu Hieroboami, haudquaquam est perterritus, sed supra artem, & supra quā hostis sperauerat, impigre collecto ē duabus tribubus exercitu, occurrit Hieroboamo in quodā loco qui appellatur mons Samaron, & prope illum castra metatus ad prælium se & suos parabat. Habebat aut in castris quadringenta millia militum: Hieroboami copio duplo numerosiores facere. Vt verò pugnandi studio acies instructæ ex adverso constiterent, Abias, occupato editiore quodā loco, manu mota silentium ab hoste petiit. Quo impetrato, sic orsus est dicere. Quod Davidi atq; eius posteris regnū in multas ætates duraturum diuisitum sit concessum, ne ipsi quidem ignoratis: quō magis miror cur, deserto meo patre, Hieroboamo eius seruo adhærere malueritis, & nunc ab illo contra nos itetis iusto Dei suffragio principatum obtinentes, impugnaturi nos & reliqua regni parte depulsuri. maiorem enim eius partem Hieroboamus iam nunc iniusta vi occupat. Sed non diu fruetur sua tyrannide, dabit Deo pœnas perpetratorum scelerum, qui finem imponet ei; & nefariis facinoribus, quandoquidem ipse non vult imponere, atque etiam vos ad omnem iniquitatem incitare non desinit. Hoc enim autore nulla iniuria provocati à meo patre, tantum quia malis consiliis seductus, parum comiter vos allocutus est, irati deseruistis non tam illum quā Deum optimum maximum, legesq; eius omnium, quæ vnquam fuerunt, sanctissimas. Atqui æquum erat veniam dedisse non solum verbi durioris homini iuveni & concionandi non admodū perito, sed etiam si re aliquid per ætatem peccasset, vel propter Solomonem patrem, & illius in hanc gentem beneficia. Par enim est parentum meritis posterorum errata condonari. Vos verò nullam eorum rationem habuistis, ac ne nunc quidem habetis, sed tam numeroso exercitu contra nos venitis. quæ quæso refreti? num aureis illis vitulis, & aris ac lucis celsioribus, quæ non religionis, sed impietatis vestræ argumēta sunt? An forte multitudo, quæ potiores estis, spēs vobis facit victoriæ? At nihil pollet quantumlibet innumera vis exercitus, pro iniustitia contra ius arma ferētis. In sola enim pietate ac iustitia spes victoriæ sita est, quæ profecto penes nos est, qui constanter in seruandis legibus & veri numinis cultu perseveramus: quem non manus artificis e materia fragili sculpsērunt, neq; scelestus Rex commentus est ad imponendum vulgo ignobili, sed qui conditor est omnium, & p̄ncipium huius vniuersitatis simul & finis. Quamobrem nunc quoq; suadeo, vt resipiscatis, & secuti meliora consilia desinatis contra instituta patria bellum gerere, per quæ ad tantam felicitatem peruenistis. Dum in hanc sententiam Abias verba facit ad Israeliticum populum, interim à Hieroboamo pars copiarum occulte missa à tergo Abianorum conspicitur: qui circumuentos se videntes nō mediocriter sunt territi. Ibi Abias bono animo suos esse iubet, omnemque fiduciam in Deo ponere: illum certē nullis hominum insidiis circumueniri. Ad hanc Regis vocem redditus est militi animus: & inuocata ope numinis, ad Sacerdotum classica ingenti clamore sublato alacritatis indice in hostem irruunt. Nec defuit celeste auxilium, quod hostium vigorem retudit, Abianis longē præpollentibus. Tantā enim stragem ediderunt, quanta in nullis vel Græcorum vel barbarorum inuenitur cōmentariis. Cæsis enim quingētis millibus memorabilem apud

An. mundi
2988. Ante
Christum,
976.

Abias cōtra
Hieroboamū
exercitum
colligit.
Abias ad He-
braeos ora-
tio, quæ de-
sertionem &
impietatem
eis expro-
brat.

Abias victo-
ria potitur.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
2288 An.
re Chri. na.

976.

Mors Abiz.
3. Reg. 51.
Asanus Rex
Iuda.

An. mundi
2991. An.
re Chri. na.

977.

Anno mundi
2992. An.
re Chri. na.

972.

An. mundi
2939. An.
re Chri. na.

971.

Hedio &
Ruffi. ca. 12.
al. 8.
Asani pie-
tas.
3. Reg. 15.

Ethiopes
prima contra
Asanum ca-
piunt.
2. Par. 14.

An. mundi
3000. An.
re Chri. na.

964.

Asani victo-
ria.

omnes posteros victoriam retulerunt: & vrbes eorum munitissimas & captas diripuerunt. Bethelen cum sua ditione, itemque Ifanam & huius cōiunctam ditionem. Post eam cladem Hieroboami vires omnino fra-
ctæ fuere, quamdiu Abia fuit superstes. Defunctus enim est, non multo post victoriam, exacto tertio principatus sui anno: sepultusq; est Hiero-
solyms in maiorum suorum conditoriis, relictis suis viginti duobus filiabus sexdecim. is liberorum novus & mulieribus XIII. ei susceptus est. In regnum successit filius Asanus, matre Machæa genitus, quo re-
gnante Israelitarum regio decenni pace posita est. Atque hæc sunt, quæ de rebus Abiz sunt prodita. Mortuus est deinde etiam Hieroboamus Rex decem tribuum, cum regnasset annis viginti duobus, secundo iam anno regni Asanici exacto. Eius loco imperavit filius Nadab, patre maledice ac impietatis æmulus, eoq; in principatu biennium exegit. Quo tempore ducto exercitu ad Gabatho Palæstinerum urbem, putabat se eam obsidione posse capere. Interim quidam e domesticis eius amicis Basan Macheli filius insidiis interceptum occidit, & arrepto regno totam eius stirpem excidit: eueniq; iuxta Prophetæ varicinium, ut qui ex Hieroboami cognatis in vrbe trucidabantur à canibus laniati ablu-
merentur: qui vero in agris, ab alitibus. Atq; in hunc modum Hieroboa-
mi familia debitas impietatis & scelerum pœnas exsoluit.

CAP. VI.

Aethiopum irruptio in agrum Hierosolymitanum sub Asano, & exercitus eorum interitus.

Asanus autem Hierosolymorum Rex vir erat moribus honestissimis præditus, & coelestis numinis observantissimus, quiq; nihil vel cogi-
taret vel faceret nisi pietati ac naturæ legibus consonum. is corripuit quicquid erat in suo regno vitiosum, sublatis omnibus exoticis immu-
diciis, habuitq; in exercitu lectissimorum virorum scutatorum ac hasta-
torum ex tribu Iudæ trecenta millia: ex tribu item Beniamitica scuta-
torum & sagittariores ducenta quinquaginta millia. Eius regni anno decimo Zarzus Aethiopum Rex cum maximo exercitu contra eum ve-
nit, duens peditum nongenta millia, equitum centum millia, adiu-
vis trecentis curribus. Huic progressio usque Maresam, quæ est vrbs di-
visionis Iudæ, occurrit Asanus: & instructa contra eum acie, non procul ab vrbe in quadam valle, cui nomen Saphatha, ut vidit ingentem Aethio-
pum multitudinem, exclamavit Deum innocans, oransq; ut victoriam sibi contra tam multa hostium millia dignetur annuere. Venisse se ad
dimicandum cum Zarzo sola illius ope fretum, qui paucos plurium, & imbecilles fortium victores posset reddere. Hæc precanti Deus victo-
ria signum obtulit: quo viso Rex alacris cum hoste confligit, cæsisque plurimis, reliquos terga verrentes usque in agrum Gerarenum perse-
quutus est. Versi deinde à caudibus ad rapinas Gerara capiunt ac diri-
piunt, idem & in castris hostium factum est: unde multum auri egestum est, prædaq; abacta camelorum, iumentorum, & greges pecorum. Tan-
ta victoria diuinitus parta ditari omnes reuertuntur Hierosolymam: iam-
que non longè aberant quum illis propheta Azarias sit obuius, is postea-
quam agmen consistere iussit, orsus est dicere, hæc victoriam diuino fa-
uore

more eis cōtigisse propter seruatiā iusticiā ac pietatē, & quia semper Dei voluntati obtemperauissent. Quod si ita, ut coeperant, pergerent, in posteram quoque victorias de hoste & vitam fortunatā eiusdem fauore illis expectandam: sin vero à religione desciuerint, omnia contraria illos manere sequuntur: neque tale tempus, in quo neque propheta verax in populo reperitur, neque sacerdos iustitiæ cultor: tuncque & vrbes eorum suonerendas esse, & gentem per omnes terras disperendam, eronunq; more vnam aduram nullis certis sedibus. Quapropter hortabatur ut dum tempus esset, probitati studerent, & diuinum fauorem sibiipsis non inderent. His auditis Rex vnā cum populo gauisi sunt, dederuntque operam & publicè & priuatim, ut religio facta testā maneret, dimissis à Rege per totā regionem, à quibus hoc negocium diligenter curaretur. Nunc reuersi in hoc statu Asani duarum tribuum Regis rebus, reuertor ad Basanem Israelitarum Regem, qui, Nadabo Hieroboami filio exco, regnum eius occupauerat. Hic in Tharse vrbe electo domicilio viginti quatuor annis regnauit, scelerator, magisque impius quam vel Roboamus vel illius filius, afflictor populi, & aduersus Deum contumax. Quapropter misso ad eum Gimone propheta prædixit se eorum ipsius genus excisurum, & eisdem quibus prius Hieroboamum, cladibus prodigaturum: eo quod Rex à se constitutus ingratus fuisset, nulla in administrando regno pietatis aut interitæ ratione habita, quibus virtutibus nulla vel utilior populo, vel Deo gratior: sed sceleratissimi Hieroboami factus imitator, omnibus eius vitis sese contaminasset. Cui quum similis esse voluerit, merito etiam similem exitum habiturum. At Basanes posteaquam cognouit imminentes pro scelere sibi ac suo generi calamitates, non hoc curauit, ut correctior in posterum & ante actorum pœnitēs, placato numine, vitaret exitum: sed velut proposito præmio, si strenue pergeret, ac si per prophetam ampla spes posita, non calamitas denunciata esset, seipso factus nequior, indies data opera scelus scelere cumulabat. Postremo cum exercitu aggressus est urbem non ignobilem Ramathonem, distantem quadraginta stadiis à Hierosolymis: quam captam muniēbat, ut eam sedem belli faceret, unde sui milites excursionibus regnum Asani vastarent. Veritus autem eius conatum Asanus, & cogitans quā multa damna suæ regioni relictus apud Ramathonem exercitus inferre posset: misit ad Regem Damascenorum legatos cum pecuniis, ambiens eius societatem, & admonēs quod paterna inter ipsos intercederet amicitia. At ille & pecuniam libenter accepit, & societate cum eo iunxit, relictā Basanis amicitia: moxque suos duces iubet cum exercitu in illius ditionem proficisci, & vrbes hostiliter infestare: qui sine mora alias incenderunt, alias diripuerunt, videlicet Achionem, Danam, & Abelmaen. His auditis Israelitarum Rex, omīssa munitione Ramathonis, ad suas res tuendas reuersus est. Asanus autem è conuēcta ab illo materia duo firma oppida in eo loco condidit, quorū alteri nomen Gaba, alteri Maspha. Nec postea Basanes bellū instaurare valuit, fatali morte præuenus: sepultusque est in Arsanē oppido. In regnum successit filius Elanus. Hic post alterū regni annum perijt, per insidias exco à Zamare sui equitatus dimidiæ partis magistro. Epulantem enim apud Osam suū procuratorē immittā equitum turma facillè oppressit, per absentiam tam præfectorū quā militū, qui tam omnes in obsidione Gabathonis Palæstinorū vrbis occupati fuere.

An. mundi
3000. *Ante Chri. na.*

964.

Azariz prophetæ ad populum adhortatio.

2. Paral. 15.

Religio in Israelitico populo renouata.

Basanis impietas.

3. Reg. 16.

Prophetia contra Basanē Regem.

Basanes Ramathonem captam munit.

An. mundi
3006. *Ante Chri. na.*

958.

Asanus Damascenos in Basanē concitat.

An. mundi
3016. *Ante Chri. na.*

948.

Alias cap. 9. Mors Basanis.

FLAVII IOSEPHI

CAP. VII.

An. mundi

3017. An.
re Chri. na.

947.

Extirpatio
stirpis Basa-
nis.

Zamares se-
ipsum con-
cremat.

Diversa po-
puli studia.
Amarinus
Rex Israelis.

Anno mudi

3021. An.
re Chri. na.

943.

Amarinus
moritur, ei-
q; Achabus
filius in re-
gno succe-
dit.

An. mundi

3028. An.
re Chri. na.

936.

Alias cap. 10.
Asanus Rex
moritur, cui
Iosaphates
filius succe-
dit.

An. mundi

3031. An.
re Chri. na.

933.

Iezabela.
3. Reg. 17.
Apponit ca-
ritas Israe-
litis prae-
dicta.

Basani stirpe sublata apud Israelitas Zamares, & post hunc
Amarinus & Achabus filius regnum
obtinere.

Deinde ex magistro equitum factus Rex, totam Basanis stirpem in-
ta Gimonis vaticinium extinxit. Eodem enim modo eius familia
radicitus interit propter impietatem, quo Hieroboami progeniem in-
ternectione absumptam diximus. Ipterea qui Gabathonem obsidebat
exercitus, audito Regis casu, & quod Zamares occisi a se regnum inua-
sisset, & ipse Amarino imperatori suo regnum detulit: qui soluta Gaba-
thonis obsidione ad Tharsen regiam properat, eaque expugnata vi po-
titur. Zamares videns urbem sine praesidio, in intimam regiam se re-
cepit, subiectoque igne simul cum ea se quoque concremavit, regni sui
die septimo. Quo facta confestim populus in diversa studia scissus est, a-
lijs Thamarum, alijs Amarinū regnare volentibus. Cuius factio quum
tandem vicisset, occiso Thamaro solus totius populi regnum obtinere.
Trigesimo anno regni Asani regnavit Amarinus annis duodecim, sex
Tharsa, reliquos sex Marcone, quae a Graeci, Samaria dicitur, sex
marzum vocavit a Samaro, de quo montem emerat, in quo urbs sita
est. Hic nihil a prioribus Regibus differerebat, nisi quod illis fuit scele-
rator. Omnes enim hoc tantum agebant, ut populum quotidianis im-
pietatis us a Deo abalienarent. Quapropter iratus Deus effecit, ut alius
alium tolleretur, & cum toto suo genere extirparetur. Hic Samaria diem
suum obiit, succedente Achabo filio. Hinc certe videre licet quam curae
sint Deo res hominum, & quomodo bonos diligat, malos contra fun-
ditus eradicet. Israelitarum enim Reges propter impietatem brevi tem-
pore alius ab alio cum totis familiis sublati sunt. Asanus vero Hieroso-
lymorum duarumque tribuum Rex ob pietatem ac iustitiam feliciter
Dei favore vivens, ad extremam pervenit senectam, & post unum &
quadragesima regni annos, bona morte decessit, cui mox Iosaphates suc-
cessit filius, ex Abida matre natus, omnium testimonio proavita pieta-
tis ac fortitudinis amulus, quibus Davidem sanctissimum Regem re-
tulit, quemadmodum paulo post dicetur.

Ceterum Achabus Israelitarum Rex habitavit Samaria, ubi viginti
duobus annis regnum tenuit, nihil de priorum Regum institutis mu-
tans, nisi si quid forte deterius commentus est. Omnium enim impie-
tates representavit ac scelera, sed Hieroboami praecipue. nam & vacas
ab eo consecratas adoravit, & alias super hanc impietates addidit. Vxo-
rem praeterea duxit filiam Ithobali, Tyrionum ac Sidoniorum Regis,
cui nomen Iezabela: moxq; ab ea domesticos illius Deos colere didicit.
Erat haec muliercula audax & temeraria, adeoque impotentis insaniz,
ut non verita sit templum Beli Deo Tyrionum exaedificare, & lucum om-
nis generis arborum plantare: cui etiam sacerdotes & falsos vates in-
stituit. Quin & ipse Rex hoc genus hominum frequens circa se habere
delectabatur, dementia & malitia omnes ante se Reges superans. Hunc
propheta quidam Dei maximi e Thesbone Galaditica urbe oriundus adiit,
dicens eum praenunciare, quod nec pluuiam illis annis daturus sit, nec ro-
rem, donec ipse vates non compareret. Additoq; iurando quomodo ma-
gis rem

gis se confirmaret, secessit ad tractum australem, ubi ad torrentem quendam degebat, unde potum haberet. Nam cibus ei quotidie per cornos offerebatur, qui postquam ob inopiam imbrium exaruit, iubente Deo profectus est Sareptam, quod oppidum Tyrum inter & Sidonem situm est. Illic enim se mulierem viduam inuenturum pramonitus fuerat, quæ alimenta suppeditaret. Iamque non longe à porta aberat, quum videret mulierem operariam ligna colligentem: & significante Deo hanc fore eius altricem salutatam: prius rogauit, ut aquam potabilem afferret; ab eundemque iam reuocans, & panem portare iussit, iuravit illa, nihil sibi domi esse præter vnicuius farinae pugillum & olei paululum: venisseque se eo, ut, collectis lignis, sibi & filio panem coqueret, quem ubi comedis- sent, fame absumerentur, quandoquidem nihil superesset aliud. Tunc propheta, Vade, inquit, bono animo, lætiora sperans: & primum mihi paululum paratum affer, polliceor enim tibi nunquam in vase illo famem defore, nec oleum in fidelia, donec Deus det pluiam. Paruit mulier, &, quæcumque propheta petierat, fecit: deincepsque & sibi & filio & hospitum alimencorum habuit. neutrum enim horum defecit, quando diu durauit siccitas. Meminit autem huius inopiæ pluiarum etiam Menander in gestis Ithobali Tyriorum Regis sic scribens. Hoc regnante etiam pluiarum defectus fuit, ab Hyperberetæo mense usque ad insequentis anni Hyperberetæum continuus, qui cum supplicationes indixisset, sequuta est magna vis tonitruum. Hic Botrym in Phœnice condidit & Auzaten in Africa. His verbis dubio procul siccitatem factam sub Achabo, cuius tempore Ithobalus apud Tyrum regnauit, Menander in suis commentariis retulit. Mulier autem illa prophetae hospes, cum filius eius morbo praualente exspirasset, ciulans & voces quas dolor exprimebat emittens, querebatur de aduentu hominis qui peccata eius detexisset, ideo multatam se filij morte dolens. Ille consolabundus iubet eam sibi tradere filium, breui recepturam viuum: acceptumque mox in proprium cubiculum detulit: quo deposito super suum lectulum, exclamauit ad Deum, non bonam hospitij gratiam altrici relaram extin-cto ipsius puero: rogabatque ut remisso spiritu vitam ei restitueret. Itaque Deo genitricem miserante, & prophetae gratificante, ne videretur infortunium secum in hospitium intulisse, præter omnem expectationem recepit puer spiritum. At illa gratias egit vari, dicens nunc demum se agnoscere diuinæ mentis interpretem. Paulo deinde post Dei iussu ad Achabum proficiscitur, indicaturus ei venturam pluiam. Erat tum famines per totam regionem, & magna rerum ad victum necessariorum penuria, ut non solum hominibus panis deesset, verum etiam equis ceterisque iumentis terra negaret pabulum: tanta erat ubique siccitas. Rex igitur vocato dispensatore Obedia, cui iumentorum curam mandauerat, iussit ubique fontes & torrentes perquirere, sicubi inueniretur herba ad secandum iumentis pabulum. Cumque multum quaesitus propheta Elias nusquam cõpateret, iussit Obediam quoque se sequi. Partitis deinde itineribus, aliam Rex, aliam dispensator viam ingreditur. Erat autem vir pius, & quo tempore Iezabel Regina in prophetas sauebat exadibus, ceterum Obedias cen ex eis in cauernis subterraneis abdiderat, pane & aqua sustentandos. tum Prophe- Huic à Rege digresso Elias occurrit, & ex percontatione agnitus à venerabundo salutatur. Mox propheta mandante ut aduentum suum Reditos susten- gi aunciet: quo, inquit, meo merito me mittis ad eum, qui te ubique rat.

An. mundi
di 3037.

Ante Christi
nat. 927.

Eliã coxus
cibat.

Sareptanæ
vidux, Eliã
suscipiẽti, o-
leũ & farina
nō deficit.

Menāder de
fame tempo-
re Eliæ.

An. mundi
3037. Ante
Christi nat.
927.

Elias viduæ
filio viua re-
stituit.

3. Reg 18.

Elias ad A-
chabũ vetu-
rā pluiā ei
indicaturus,
mittitur.

An. mundi
3040. An-
te Christi
natũ 924.

Achabus E-
liam quaerit.
& quo tempore Iezabel Regina in prophetas sauebat exadibus, ceterum Obedias cen ex eis in cauernis subterraneis abdiderat, pane & aqua sustentandos. tum Prophe-

FLAVII IOSEPHI

*An. mun-
3073.*

Ante Chri.

nat. 927.

*Achabum
Elias impie-
tatis accusat.*

*Elias populi
superstitio-
nem arguit.*

*Eliæ doctri-
na & officiū
miraculo cō-
firmatur. vi-
ctima igni
coelitus ab-
sumpta.
Beli sacerdo-
tes interfe-
cti.*

*Elias pluuiā
venturam
prædicit.*

gentium ad necem perquirat? Quis enim locus est, ad quem attracturus, quo agitaris alio rapiat: & Rex, te non reperit, frustratus in caput meum sculet. Noli esse in meo periculo tam securus, quam scire posses, quam sim studiosus tui simulum, qui centum Dei homines furori lezabelis eripui, & nunc eis in latebris alimenta suggero. Propheta contra iubet ut nihil metuens Regem adeat, sacramento interposito se quoque eadem die in eius conspectum venturum. Quo indicio postquam Achabus Eliam adesse didicit, in occursum eius properat: & cum indignatione, Tunc es, inquit Hebræorum ille turbator? tunc sterilitatis huius aueris causam malorum omnium asseuerat, inuectis peregrinis numinibus, & pro abrogato veri Dei cultu suppositis. Mox iubet ut eat, & totum populum in Carmelum montem ad se conuocet, simulque suos & uxoris vates, quorum numerum etiam non tacuit: præterea lucorum prophetas quadringentos plus minus. Ut vero omnes acciti a Rege ad constitutum locum confluxerunt, Elias in medio constitit, & quoutque, inquit, inter utrumque vacillabitis? Si enim Deum nostrum verum & solum creditis, hunc & mandata eius sequimini quod synon huic, sed externis diuinis honores deberi existimatis, illos igitur recipite. Populo vero nihil ad hæc respondente, Elias postulat, ut quo certiore argumento vel vel alienorum probetur potentia, solus ipse Dei iuvantes contra illorum trecentos contendat, accepto boue, & in lignorum struem imposito, sed nullo igne subdito idem oportere & illos facere, atque ita inuocare sed Deos, ut ligna velint accendere. Hoc enim pacto veram Dei naturam dignosci posse. Quæ sententia postquam placuit, iubet Elias prophetas illos, electo boue, priores sacram rem facere, & sua nominatim inclamare numina. Cumque suis precibus & inuocationibus nihil proficerent, iudens Elias alius eos iubet vocem attollere, si forte aut peregrè absint, aut dormiant. Illis vero à mane usque meridiem frustra inclamantibus, & more patrio cultris ac lanceolis sua corpora incidentibus, cum iam suæ vices sacrificandi venissent, amoris sacrificis illis fanaticis iussit vulgum propius obseruare, ne forte clam ignem ad moueret: qui postquam accessit, acceptis duodecim lapidibus iuxta numerum tribuum Israelitarum altare ex eis instaurauit, foditque circum illud fossam bene profundam, & coaptata super altare strue lignorum victimaque desuper imposita, quatuor hydrias fontana aqua plenas super altare iussit effundi, ita ut fossa quoque repleretur aquis superfluentibus. Quibus peractis cepit inuocare Deum, precarique ut erranti iam diu populo ostendat suam potentiam: & ecce adhuc illo orante, ignis repente de coelo in altare populus inspectante populo, tum victimam tum aquam omnem circumfusa iam absorbit, ita ut locus fieret aridus. Quo viso Israelitæ prostrati in terram vnum Deum adorant, hunc maximum & solum verum confitendo: ceteros nihil aliud esse quam numina vanis stultorum hominum opinionibus consista: moxque comprehensos eorum prophetas interficiunt, Elia sic iubente: qui & Regem abire ad prandium iussit, nec esse amplius sollicitum: breui enim viturum pluuiam. quo abeunte Elia verticem Carmeli conscendit, & cum humi desedisset, caput genibus applicuit, iussitque famulum ascenso quodam scopulo ad mare prospicere, & indicat. Iussitque nubem excitari viderit. Paruit ille non semel ascenso scopulo, sed

sed nihil se videre retulit. Tandem septimò reuersus ait se vidisse in aë-
re nescio quid nigricans, humano vestigio non amplius. Quo audito E-
lias mittit eum mox ad Achabū, iubens vt Rex properè in urbē redeat,
prius quàm profusus imber occupet. Qui postquā ad Iesraelā urbem co-
pit tendere, sine mora offuscato aëre & inuoluto nubibus procella mi-
xus imber superuenit: & propheta correptus numine regium currum
vsque Iesraelam Azari urbem currens prosequutus est. Iezabela verò A-
chabi vxor, audito prodigio per Eliam parato quodq; prophetas ipsius
omnes interfecisset, misit ad eum nuncios, minando se illum occisu-
ram quemadmodum ipse prophetas occiderat. At Elias territus fugit in
urbem Bersabe, quæ est in extremis tribus Iudæ finibus, Idumæ con-
terminata: relictoque ibi famulo ipse in desertum abiit. Cumq; precatus
esset mortem, quod non esset ceteris melior, vt illis absumptis ipse vitæ
eupidas esse debeat, sub arbore quadam obdormiit: & excitatus à quo-
dā, surgens inuenit aquam & cibum appositum. & cū comedisset
collectis ex hoc cibo viribus ad Sinæum vsq; montem peruenit, in quo
Moses à Deo legem accepisse proditur: vbi nactus amplum quendam
specum, ingressus habitare illic decreuit. Aliapsa deinde ad aurem eius
voce incertum vnde profecta, percontante quamobrem, relicta vrbe,
desertum coleret, ait se, occisis externorum Deorum varibus, persuasi-
se populo, quod vnicus sit Deus qui ab omnibus coli debeat & ob id ta-
ctum ad supplicium se à Regina expeti. Mox eadem voce iussus in ca-
stinum sub dium prodire auditurus quid opus factū sit: sequenti tūc è
spelunca prodijt. Ibi & terræ motus eius aures perculit, & oculis te can-
dens ignis fulgor obtulit, sequensq; mox silentio, diuina voce nihil ter-
reri præsentibus iussus est. neminem enim inimicorum fore illum com-
potem mandatumque mox vt domum reuersus: declararet populo Regem
Ieum Nemesszi filium: apud Damascum verò Syrorum Azacem: &
pro se prophetam Elisæum constituat, ex Abela vrbe oriundum. Impios
enim pœnam duros, alios Ieu Regi, alios Azaeli. His auditis Elías in
regionem Hebræorum reuertitur: & quum offendisset Saphati filium
Elisæum arantem cum quibusdā alijs impellentibus iuga duodecim,
accessit & ei pallium suum iniecit qui euestigio prophetare cepit, re-
lictisque bobus, sectator Eliz factus est. Rogauit tamen vt prius sibi li-
ceret parentibus valedicere, quo impetrato, illum sequutus est, in-
diuiduus posthac minister ac comes. Et propheta quidem huius
res ita se habuerunt. Ceterum Nabuthus quidam ciuis vrbis A-
zari, quum prædium haberet regijs fundis contiguum, sæpè roga-
tus ab Achabo, vt ei quantolibet precio venderet rus finitimum,
adiungendum regio: aut si mallet vnum aliquod è regijs pro eo sibi
eligeret: negauit se id facturum. gratus enim sibi esse, è paternis agris
fructus percipere. Rex non aliter quàm si suam possessionem amisisset,
quia non licebat alienam occupare, contristatus, nec lauare voluit, nec
cibum sumere. Iezabela verò scitante, quid acciderit, vt nec balneum
admittat, & coenam æquè ac prandium fastidiat, quàm rusticus sit
Nabuthus ei denariat. Vsum se apud eum comi sermone, & infra re-
giam maiestatem demisso, pro qua humanitate nihil nisi repulsam
retulisse. Mulier contrā hortatur, vt magno sit animo, & incero-
re misso ad consuetam corporis curam redeat: se daturam operam,
ne Nabuthus hanc contumeliam impunè auferat. Moxque literas
Achabi

An. mun.
3040. An-
te Chri. na.
924.

1. Reg. 19.

Iezabelā E-
lias fugit.

Cura Dei
pro suis.

Eliam Deus
in deserto
alloquitur.

Ieus Rex
Iisraelis.

Elisæi vo-
catio.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 14 al. 12
3. Reg. 21.
Historia Na-
buthi ob p-
dium Acha-
bo negatum
lapidati.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 3040. **Ante Chri.** **Nat. 924.** Achabi nomine scriptas, mittit ad Israelitarum principes, hoc argumens: Iubeantur, indicto ieiunio, concionem aduocare, & in ea primis tribus viris nihil non ausuris, horum testimonio conuictum cum blasphemix populo lapidandum obicere, atque hoc modo de medio tollere. Id quod ita ut Regina scripserat factum est: & Nabuthus tali testimonio conuictus Deo ac Regi fecisse concilium, a populo est saxis obrutus. Quod ubi Iezabeta relatum est, Regem accedit, suaderque ut sine sumptu vineorum Nabuthi hereditatem capeat: & ille exiliens per gaudium, ad visendum id pradium euestigio se confert. Deus autem per Eliam mittit, ut Regi in eo rure occurrat, rogetque, quid ita occiso reo domino, eius pradij hereditatem iniuste sibi usurpet. Quem ubi ad se venientem vidit, turpe ratus obiurgari, prior falsus erratum, ad faciendum ipsius arbitratu se obtulit. Tum vates pradicat, eo loco ubi Nabuthi cadaver a canibus absumptum est, fundendum & Regi & Regine sanguinem, & totum eorum genus delendum propter tam crudele scelus, quo ciuem contra ius per calumniam oppresserat. Tandem Achabum eius facinoris poenitentia subiit, & indurus saccum, nudisque pedibus a cibo abstinuit, peccatum confitens, & Deum ita placare cupiens. Deus vero per prophetam denunciat, se quidem usque post eius obitum dilaturum vindictam, quandoquidem sceleris poeniteat: minas tamen vanas non fore, sed Achabi filium pro commissis poenas daturum.

CAP. VIII.

*Adadus Damasci & Syria Rex, bi contra Achabum du-
Ho exercitu, profligatur.*

3 Reg. 20. **Bellum Ada-** **di contra A-** **chabum.** **Legatio Syri** **ad Achabum.** DVM hae circa Achabum geruntur, eodem tempore Adadi filius Syri & Damasci Rex, contractis e toto regno suo copiis, ascitisque ultra Euphratem triginta duobus sociis Regibus contra Achabum duxit. qui intelligens se imparem eius copiis a congressu quidem abstinuit, sed coactis ex agris in vrbes munitissimas omnibus, ipse mansit intra Samariam. Cincta enim erat moenibus firmissimis, & alioquin videbatur expugnata difficilis. Syrus autem cum exercitu eo venit, & obsessam urbem oppugnare coepit. missoque caduceatore ad Achabum, petijt ut sibi liceat legatos ad eum mittere, proposituros quidnam peteret: quum impetrato quum venissent legati, ita ut illis mandatum erat, aiunt Achabi diuitias & liberos & vxores esse Adadi. quod si ipse quoque fateatur, & permittat ei quicquid libuerit ex his sumere, abducto exercitu Regem obsidionem soluturum. Achabus vero iubet legatos Regi suo renunciare, & ipsum & suos omnes facultatesque vniuersas in potestate illius fore. Post hanc legationem rursum aliam Syrus misit, postulans ut quandoquidem ipsius confessione omnia sua essent, admitteret crastinam luce mittendos in hoc famulos, eisque liberum faceret regiam & amicorum ac cognatorum domus scrutari, & auferre quicquid in eis inuentum fuerit pulcherrimum, Reliqua quae illis non placuerint, sibi inueniret. Achabus latus secunda legatione Syri, aduocata concione dicit se libenter p pace & ciuium incolumitate vxores ac liberos suos omnesque facultates proprias fuisse traditurum. Hoc enim prima legatione Syrum petijisse. Nunc

Nunc verò misisse cum famulos qui omnium ades scrutentur, & nihil in eis quod sit pulcherrimum relinquant, nimirum belli ansam querentem: ut quandoquidem leuiat propter amorem ciuium paratum rebus suis non parcere, occasionem belli ex illorum rebus arripiat. facturum se tamen, quicquid ipsis vitium fuerit. Reclamauit tota concio contem-
nendum esse cum suis mandatis insolentem barbarum, & bellum ala-
criter gerendum. Accitis igitur legatis hoc responsum referendum de-
dit, quod primis postulatis nunc quoque consentiat securitatis ciuium
gratia posteriora non admittat atque ita eos dimisit. Hoc responso com-
motus ad iram Adadus, tertio legatos mittit cum minis: ferocem eum
esse fiducia mœnium, se verò patem illis aggerem excitaturum, si vel
pugillum retraxerint singuli milites conferant: volens eum copiarum multi-
tudine perterrefacere: Achabo verò respondente, inter armatos non
verbis sed factis decernendum, legati reuersi cœnanti tum forte cum
triginta socijs Regibus responsa referunt. Ille euertigio mandat circum-
uallari urbem & aggerem erigi, & nullam oppugnandi rationem præ-
termitti. Interim Achabus cum omni populo minimum à desperatione
aberat. Sed hunc timorem ei propheta quidam superueniens exemit,
dicens Deum polliceri, daturum se victoriam de tam multis hostium
millibus. Rogatus deinde per quos hac victoria contingeret per filios, in-
quit, principum, sed te regente illorum imperitiam. Accitis igitur prin-
cipum filijs, qui triginta duo erant supra ducentos, cognito quod Syrus
ad epulas & luxum se dedisset, patefactis repente portis emittit iuue-
nes. Id postquam ei per speculatorem est significatum, mittit quosdam
eis obuiam cum his mandatis, ut siue pacati veniant siue pugnatum,
vinctos ad se pertrahant. Interim Achabus etiam reliquum militem in-
tra mœnia paratum cum armis habuit. Filij verò principum congressi
cum excubijs, multis occisis reliquos usque ad castra persequuti sunt.
Quod ubi succedere Israelitarum Rex animaduertit, vniuersum reli-
quum exercitum emittit. At illi repentino impetu in Syros delati, faci-
le eos profligant, nihil tale expectantes. quo factum est ut in ebrios &
inermes impingerent, ita ut, relictâ in castris armatura, fugerent. & Rex
iple præceleri equo vix euaserit. Achabus verò longo spatio Syros per-
sequutus est, cædendo quotquot assequi datum est. Direptis deinde opu-
lentis castris, auro & argento refertis, captis etiam equis Adadi & curri-
bus, domum in urbem reuersus est. Cæterum propheta monente ut in
sequentem etiam annum paratus sit, & exercitum in promptu habeat,
reuersurum enim Syrum iterum, Rex omni ope bellum apparat. Porro
Adadus seruatus è clade cum reliquijs exercitus, aduocatis amicis con-
sultabat, quomodo cum Israelitis bellum gerere debeat. Illi suaserunt
non esse posthac cum eis in montanis colligendum. Deum enim eorum
in talibus locis pollere, & ideo se nunc ab eis victos. Sed si in campestri-
bus committatur prælium, facile se superiores fore. Præterea consule-
runt, ut, dimissis Regibus quos secum in expeditionem duxerat, copias
eorum retineret, & satrapas illis præficeret, supplementumque in sua di-
tione, tam equitum quam peditum, conscriberet. Placuit Regi consili-
um, deditque operam, ut talis apparatus fieret. Mox ubi primum veris si-
gnum se protulit, exercitum in Hebræos duxit, & quum peruenisset pro-
pe oppidum Apheca, in magno campo castra posuit. Achabus verò cum
suis copijs obuiam illi progressus, castra cum castris contulit, quamuis
numero

An. mundi
3040. Ante
Christum
nat. 924.

Responsum
Syrus legatis
datum.

Fiducia Ada-
di in milite.

Israelitis
Deus contra
Syros victo-
riam polli-
ceretur.

Victoria
Achabi à Sy-
ris repor-
tata.

Secunda
Adadi in Is-
raelitas ex-
peditio &
strages.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3041. Ante
Christum
nat. 923.

Achabus in
gratiam re-
cepto Ada-
do, rex eius cu
eo facit.

Achabus ob
dimissum ab
ipso Adadū
saxatur.

Premium
piorum do-
ctorum.

numero militum longè inferior. Superueniente deinde Propheta, victoriam pollicente, ut hostis contra, quam opinabatur, sentiret, deum Israelitarum non minus potentem in campis, quam in montibus, per sex dies à neutris castris quicquam motum est, quam in montibus hostis pro castris aciem explicuisset, Achabus quoque suos ex adverso iussit. Nec mora collatis signis acriter utrinque pugnatum est, donec victoriam prosequentibus, confusum agmen trepidè fugientium impigritum, peditum, curruum, à seipsis proculcatum obtenebatur, non magis pro tanto numero in Aphecā amicam urbem euadentibus, non magis ipsi minorum ruina oppressi sunt circiter viginti septem millia, quàm alio verò centum millia hostium ceciderunt. Adadus aliquot fidelissimis famulis comitatus in quandam subterraneam cellam se abdedit, quibus clementiam Israelitici Regis pradicantibus, & spem veniæ facientibus, si consueto supplicum habitu ad eum mitterentur, permissi sunt hoc facere. Illi induti sacros, & restibus capita redimitti, qui tum sanctus apud Syros supplicandi mos fuit, Achabum adeunt, qui tum prout gratiam petere Adadum significant, dediticium eius in perpetuum futurum. Tum ille gratulari se ei dixit, quod è pugna euassisset, fratresque locum cum se habiturum pollicitus est. Famuli accepto Sacramento fide nihil mali passurum, producunt è latebris hominem, & adducunt ad Achabum, qui tum sublimis curru vehabatur. Et quum ad eum Achabus porrecta dextra in curru eum sustulit, exceptumque osculatus, iussit eum bono animo, & nihil se indignum timere. Adadus, accis gratias, quam longa sibi vita daretur, memorem se fore huius beneficii profusus est, redditurumque Israelitici iuris vrbes, quas maiores eius occupauerant: & facturum ei liberam potestatem committendi arma seu, sicut pater ipse idem ius Samariæ habuerat. Eodem deinde Damascum & iureiurando firmato, Adadus egregiè donatus in suum regnum remissus est. Post talem Syrorum contra Israelitas expeditionis exitum Propheta quidam, nomine Micheas, accessit ad quandam Israelitam, iussitque eum ut vulnus sibi in caput infligeret, addens Deum ita velle. Qui quam parere noller, daturum inobedientiæ poenam prædixit, & ad idem imperans. A quo incunctanter iussus, & verticem faucibus, obtribuo captiuum quandam afferendum accepisse: quo fuga elapso, perficere se nunc ne interficiatur ab eo qui illum tradiderat, quandoquidem hoc interminatus sit, si captiuus effugeret. Respondente verò Achabo merito id passurum, soluto capite agnoscendum se Micheas præbuit. Hac autem arte usus est, quò maiorem vim verbis suis addidit, ait enim Deum in Regem animaduersurum, quod Adadum hominem impium & contra diuinitatem contumeliosis dictis furentem elabi permisisset. Futurum enim ut ipse ab eo, cui peperit, interficiatur, & populus eius ab exercitu. Rex libertate Propheta offensus, iubet eum in carcerem conijci, & vehementer ea pradicione contritus domum se recipit.

CAP. IX.

De Iosaphato Rege Hierosolymorum.

HAECENUS de Achabi rebus, nunc ad Iosaphatum Hierosolymorum Regem reuertor: qui aucto suo regno, & praesidijs per vrbes ditionis suae dispositis, ne illas quidem sine praesidio reliquit, quas Abias auus in sorte Ephraimitica de Hieroboamo decem tribuum Rege ceperat. Hic Rex perpetuo propitium & auxiliatorem Deum habuit, quod esset vir iustus ac pius, & per singulos dies dabat operam, ut aliquid gratum Deo faceret. Quo factum est, ut & ipsi à circumquaq; vicinis Regibus multus honos haberetur, id quod missitandis ad eum muneribus declarauerunt, ut hinc quoque tam diuitiae Regis quam fama non mediocri incrementum caperent. Anno autem regni sui tertio conuocatis Principibus & Sacerdotibus eius regionis, iussit eos obire vniuersam ditionem, & populum oppidarum leges Moysi earumq; obseruantiam atque religionis cultum docere. quod adeò libenter ciues complexi sunt, ut certamen huius studij inter eos susceptum videri posset. Finitimae quoque gentes constanter hunc Regem amabant, pacem inuiolatam cum eo seruantes. Palaestini etiam ordinaria tributa persoluebant, & Arabes annuos sexcentos triginta agnos, paremque haedorum numerum. Muniuit etiam magnas vrbes ac validas, & exercitus armis bene instructos contra hostem aluit: ex tribu Iudae scutorum trecenta millia, quibus praerat Edraus, Ioannes verò ducentis millibus. Idem dux habebat ex tribu Beniamitica sagittariorum peditum ducenta millia. alius praeterea dux nomine Ochobatus ducebat centum octuaginta scutorum millia, absque militibus, qui per oppidorum praesidia fuere dispositi. Duxit deinde filio suo Ioramo Achabi decem tribuum Regis filiam Gotholiam. Cumque libuisset ei Samariam inuitere, benignissime ab Achabo exceptus est, atque etiam militia quae suum Regem comitabatur, publice exhibito frumento, vino & carnibus. rogatusque est ab Achabo, ut contra Syrorum Regem arma cum eo iungeret, ad recipiendam urbem Ramatham in Regione Galaditica, quam de ipsius Syri patre ceperat. Iosaphato verò auxilium pollicito, quod non minorem haberet exercitum, & Samariam accitis à Hierosolymis copijs, progressi extra moenia duo Reges, & sedentes in suo quique solio, stipendia militibus numerabant. Iosaphatus verò censebat, si qui Prophetae essent, accersendos, & consulendos de expeditione quae contra Syrum parabatur, an & illis videretur eo tempore suscipienda. Etenim Achabo amicitia cum Syro intercedebat triennio continuo, ex quo captum eum dimiserat usque in illam diem.

CAP. X.

Achabus à Syri bello lacesus in praelio victus occiditur.

AChabus verò accitis suis Prophetis numero quadringentis iussit eos ex Deo scitari, an daturus sit Regi bellum contra Aledum mouenti victoriam & urbis dominum, propter quam bellum instaurare placuit.

Prophetis

An. munda

3040. Ante

Christum

nat. 924.

Pietas Iosaphati.

3. Paral. 17.

Pax tempore Iosaphati.

Iosaphati exercitus.

Iosaphati cum Achabo in Syro expeditio.

3. Regum 21.

An. munda

di 3047.

Ante Christum

nat.

tum 917.

Pseudopro-

pheta pla-

centia pro-

dicunt.

FLAVII IOSEPHI

Michas ve-
rus Prophe-
ta.

Hedio &
Ruffinus
cap. 15.
3. Regum 22.
alias 12.
Achabus &
Iosapharus
in Syros mo-
uent.

Prophetis verò bellum suadentibus: vincendum enim Syrum, & in pa-
testatem venturum, quemadmodum antea: Iosaphato suboluit fœdus
eorum verbis, & quod falsi vates essent: percontatusq; est Achabus
num quem alium præterea Prophetam habeat, ut certius etiam futurum
præscire valeant. Respondit ille, esse quidem & alium, sed sibi iniustum
quod malum eventum prædicat. foreq; ut ipse à Syrorum Rege occideretur
pereat: & ob eam causam in carcerem eum nunc esse inclusum, eum vo-
cari Michæam lembitæ filium. Iosaphato verò postulante eum produci
missus cubicularius Prophetam adduxit: qui inter eundem cum produci
fuit, ceteros omnes Prophetas victoriam Regi prædicere. Respondit va-
tes, sibi non licere, contra quam Deus moneat mentiri, sed dictum
quicquid ex eo de Rege cognoverit. Vbi verò ad Regem peruenit, ad-
iuratus, ut vera loqueretur: ait sibi Deum ostendisse Israelitas fugen-
tes, & insequentibus Syris dispersos, non aliter quam greges sublati
pastoribus. Hec quoq; significare Deum dicebat, quod ceteris incolu-
mibus redeuntibus, solus Achabus in prælio cadere debeat. Hac loquun-
to Michas, versus ad Iosaphatum Achabus, Nonne, inquit, modo tibi
dixi quam malè mihi velit iste. Michas verò constanter assuerante se
nihil nisi iussu Dei prædicere, illum verò spe victoria sollicitari à pseu-
doprophetis ad bellum in quod ipsi cadendum sit, Rex attentius cogita-
re cœpit. Interea Sedecias quidam vnus è pseudoprophetis in medium
progreditur, negans curandum quid Michas garriat: nihil enim veri-
um prædicere, argumento esse prædictionem Elia, qui sine dubio me-
lius quam ille futura cerneret. illum enim prædixisse, apud iezriacem
in Nabuthi suburbano lambendum à canibus Regis sanguinem, quem
admodum lambuissent cruorem Nabuthi opera ipsius lapidari a popu-
lo. Perspicuum igitur esse illum mentiri qui longè præstantiori prophe-
ta non vereatur contrarium dicere, quod periturus sit Rex ab hinc die
tertia. sed mox fore eidentius etiam quam verax sit, aut afflatus diu no-
spiritu. Percussus, inquit, à me in faciem, aresciat mihi dexteram, sicut
Iadon fecit Hieroboamo, cum comprehendi eum. Prophetam iussit
Puto enim te audiuisse quod hoc ita factum sit, & cum dicto inflixit
alapam. cumq; ei nihil mali propter hoc accideret, secutus iam Acha-
bus non amplius dubitauit copias contra Syrum ducere. vincebat e-
nim, opinor, fati vis, plus fidei falsis quam veris Prophetis astruens, &
causas ad futurum euentum præstruens. Sedecias verò aptatis sibi fer-
reis cornibus, dicit Achabo, Deum significare ventilandam cornibus
vniuersam Syriam. Michas contra assuerante breui fore ut Sedecias è
cella in cellam fugiat latebras queritans ne luat pœnas vaniloqui, ira-
tus Rex, iubet eum apud Achamonem magistratum vrbis haberi in cu-
stodia, nec aliud quicquam præter panem & aquam ei præberi. Atq; ira-
do Reges versus Ramatham cum copiis profecti sunt. quo audito Rex
Syria cum exercitu eis occurrens, non procul à Ramatha castra posuit.
Conuentum autem erat inter Reges socios, ut Achabus priuato habitu
versaretur in prælio, Hierosolymitanus vero sumpto Achabi cultu sta-
ret in acie, quo facilius Michas vaticinium eluderent. sed inuenit eum
fatum etiam sine insignibus. Adadus enim mandauit per tribunos mi-
liti, ut neminem alium occiderent, sed solum Regem Israelitarum. Syri
verò primo congressu videntes Iosaphatum stantem ante aciem, rail-
le Achabum impetu facto eum circumuenerunt: sed postquam è pro-
pinqua

pinquo cognouerunt esse alium, omnes se retro receperunt. à mane autem usque ad vesperam pugnantes & vincentes occidebant neminem, sicut eis mandatum fuerat, solum Achabum ad necem querendo, nec tamen inueniendo. tandem vnus ex Adadi famulis Amanus nomine, missa in incertum sagitta, Regem per thoracem in pulmonem sauciat. Achabus autem noluit hoc scire suum militem, ne terga verteret: sed aurigam iussit currum extra praelium euehere, quod graue ac lethale vulnus acceperit. Cumque vehementer cruciaretur, perstitit tamen in curru usque ad solis occubitum, & tandem profludio sanguinis viribus deficiens interijt. iamque appetente nocte Syri se in castra recipiunt: & quamprimum per caduceatorem de Achabi morte cognitum est, solutis castris domum quisque reuertitur. Cadauer Regis Samariam relatum, illic sepulturae traditur. & cum currus regius cruore foedatus ad Iezaræ fontem esset ablutus, veritatem Eliæ prædictionis euentus comprobauit. Canes enim lambebant eius sanguinem: & meretrices posthac ex eo fonte aquabantur. Mortuus autem est apud Ramatham, iuxta Michææ vaticinium. Ergo quoniam vtriusque Prophetæ prædictione euentus consecutus est, veneranda sunt illorum oracula, eisque semper plus oportet tribuere, quam eorum qui ad gratiam loquuntur sermonibus: nec aliter existimare quam quod nihil sit illis vilius, quandoquidem per ea diuinitus monemur quid cauere debeat. Quin & ea reputatio hoc loco subit, animum, quod insuperabilis sit fati necessitas, quæ etiam si præsciatur, præcaueri tamen non potest: sed tam diu homines sibi vanæ spe blandiuntur, donec in illius casses incidant. Nam hoc quoque Achabæ fatale fuerat, ut prænunciantibus cladem non crederet, & à Prophetis ad gratiam deceptus in mortem rueret. cui in principatum Ochozias filius succedit.

An. mundi
3040.

Ante Chri.
nat. 924.

Achabus in
prælio vul-
neratus mo-
ritur.

Achabi crua-
re canes iux-
ta Eliæ præ-
dictionem
lambunt.
Prophetarum
oracula ve-
neranda.
Fati necessi-
tas insuperabi-
lis.

R FLAVII

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSEPHI
ANTIQVITATVM
IYDAICARVM LIBER
NOTVS.

SVMMA CAPITVM LIBRI IX
Antiquitatum Iudaicarum.

- I.** *Ioram Achabi filius Moabitarum bello peritos superat.*
- II.** *Ioram Hierosolymorum Rex principatum adeptus, fratres & paternos amicos interficit.*
- III.** *Exercitus Iorami deletur ab hostibus, & filij perimuntur, vnica excepto, postremo ipse misera morte tollitur.*
- IIII.** *Damascenorum Rex Israelitarum Regem bello imperit.*
- V.** *Ioram a Ieu magistro equitum, cum tota stirpe occiditur, & cum eo Hierosolymitanus Rex Ochozias.*
- VI.** *Ieu inter Israelitas regnat apud Samariam, & post eum vsque quartam generationem eius progenies.*
- VII.** *Gotholias per summum nefas Hierosolymis regnum occupat, qua post sextum annum cæsa Pontifex Ochozias filium Regem constituit.*
- VIII.** *Asaelus Damascenorum Regis contra Israelitas, ac contra Hierosolymitas expeditiones.*
- IX.** *Amasias Rex Hierosolymitanus exercitu contra Idumæos & Amaleitas ducto victor euadit.*
- X.** *Amasie victoria de Israelitis & Ioa Rege eorum reportata.*
- XI.** *Quomodo Ozias vicinas gentes subegerit.*
- XII.** *Rabe Damascenorum Rege Hierosolymitas bello vexante, Achazes eorum Rex coactus est Assyriorum Regem in Damascenos immittere.*

Assyria.

- XIII. *Assyriorum Rex vi expugnata Damasco, & occiso Rege, Ann. m. m. di 304 S. Ante Chrl*
populum traducit in Mediam, alijs gentibus Damas-
cum in coloniam deducit.
- XIII. *Salmanasar capto Israelitarum Rege, & decem tribu. Hum na-*
bus translatis in Mediam, Cuthæos, in eorum regio-
nem migrare iubet.

C A P. I.

Ioramns Achabi filius Moabitar bello petito
superat.

IOSAPHATO autem Regi post supplicationes contra 4. Reg. 3.
 Adadum Achabo latus Hierosolyma reuertenti 2. Para. 19. 20.
 Propheta leus occurrens, reprehendit eum, quod Iosaphatum
 cum homine impio & scelerato arma coniunxis- Ieus Prophe-
 set. Deum enim indigne tulisse hanc societatem: ta, quod A-
 seruasse tamen eum propter suam bonitatem, licet chabo auxi-
 male, quod non debuerat, fecerit. Post eam admo- liu rulerat,
 nitionem Rex supplicationibus & sacrificijs Deo reprehendit.
 conciliato, vniuersam suam ditionem perlustrans, populum leges di-
 uinitus per Moysen traditas, & cultum pietatis docendo: constituit
 que oppidatum magistratibus, hortatus est eos, vt solius iustitiæ respe- Iosaphatus
 ctu habito ius populis dicerent, nec muneribus corrupti, nec magna cultum veræ
 rum aut diuitum captantes gratiam: omnibusque quod æquum est renouat.
 redderent, scientes quod etiam occulta Deus inspiciat. Hæc cum per
 singulas duarum tribuum vrbes docuisset, Hierosolyma reuersus hic Iosaphatus
 quoque iudices à Sacerdotum ac Levitarum ordine & e primarijs op- magistratus
 tuit, & hos prius monites, vt iuste & accurate iura populo redderent. & iudices
 Quia si grauioribus controuersiis deferrentur ad eos ex alijs cognatis vr- constituit.
 bibus, de horum negocijs maiore etiam diligentia decerneret voluit: quod
 eam urbem maxime æquitate seruauit esse deceat, in qua & tem-
 plum simul haberetur & regia. eis summos magistratus ex amicorum
 numero præposuit, Amasiam Sacerdotem, & ex Iudæ tribu Zabodiam.
 Per idem tempus Moabitar & Ammonitar cum Arabum auxilijs bellum
 inferunt, & an Engaddam urbem Asphaltitis lacui vicinam castra me- Moabitar &
 rantur, trecentis stadijs à Hierosolymis distant, cuius ager egregia pal- Ammonitar
 meta fert & ballanum. Iosaphatus autem cum audisset hostes impera- Iosaphato
 to lacu in Regnum suum iam irrupisse, territus concionem aduocat: bellum infe-
 & ad templum versus Deum inuocat, vt tantum virium & robo- runt.
 ris ei suggerat, quantum satis sit ad sumendam de hoste pœnam au- Precatio Io-
 daciæ. In hoc enim templum id extractum à maioribus, vt quo- saphati in
 ties ab externo hoste imminet periculum, ibi populus coram nu templo Hier-
 men præsens inuocet, diuinæque ope adiutus inuasores suos male mul- rosolymita
 ctatos arceat, volentes quæ semel diuina munificentia contigere, per no pro isto
 vim ad se retrahere. Sic precatus est lacrymans, accedente eodem to- ria obuncen-
 tis populi cum vxoribus & liberis supplicatione. Ibi Iaziel qui- da.
 k. a. cau

An. mun. d. 3048.
Ante Chri. nat. 916.
 Ieziel Propheta populo victoriam pollicetur. Iosaphatus victoriā paravit.
 Ammanitz & confederati seiplos inuicem trucidant. Ammanitarum spolia.
 Laus & nomen Iosaphati apud quosq;
 Hedio & Rufinus cap. 2.
 Ochozias Achabi filius Rex Israelitarum.
 4. Regum 1.
 Ochozias grauitur pro lapsus decubitu oraculi consulit, & ab Elia reprehenditur.
 dam Propheta exortus ē media concione exclamāt, Deum preces etiam diuise, & ipsum pugnaturum se polliceri pro sue religionis hominibus. Mox edicit vt in crastinum se parent, iuxta obuiam hostibus, & occurrerent eis Engaddam inter & Hierosolymā, ad quendam cliuū, cui nomen Sis, voce Hebræis significante eminentiam. Ibi non fore opus vt cum hoste configant, sed pugnātem tantum pro se Deum quieti ipsi spectatores considerent. Post hoc oraculum Rex & totus populus profecti in faciem gratias agendo adorabant Deum, & Leuitæ organis suis hymnos accinebant. Diluculo verò progressus Rex in solitudinem subiectam oppido Thecuz, admonuit multitudinem, credendum esse prædictioni Prophetiæ, & non struendam quidem aciem, sed in primo agmine constituendos Sacerdotes cum tubis, & Leuitas cum cantoribus, agendasque Deo gratias non aliter quā liberatū iam ab hoste patriā. Placuit omnibus Regis consilium, idque mox etiam exsequuti sunt. Deus verò terrorem & consternationem immisit Ammanitis & eorum socijs, ita vt alij in alios ruentes hostiliter in se inuicem debaccharentur tanto furore, vt ne vnus quidem ex tot millibus reliquus haberetur. Iosaphatus verò prospiciens in vallem in qua castra hostium fuerant, quum totam videret refertam cadaueribus, latus tam inopinato Dei auxilio, quod sibi citra sudorem & sanguinem victoria contigisset, permissit suo militi castra diripere, & spoliare cadauera: tantaque fuit multitudo, vt agrè per integrum triduum omnia spolia legerent. Quarta verò die congregatus totus populus in quandam conuallē, potentiam & auxilium Dei debitis concelebrauit laudibus: à quo facto postea locus nomen inuenit, vt in perpetuum Conuallis laudationis appellatus sit. Inde reuersus cum exercitu Rex Hierosolyma, per aliquot dies in sacrificijs occupatus fuit ac epulis. Quin & in exterarū gentes tam mirifice victoriæ fama perlata, eam Regi sanctitatis ac pietatis opinionem contulit, vt res eius sub diuini numinis tutela esse pro comperto crederent: mansitq; vsq; extremum eius diem hæc persuasio. Erat autem amicus & Achabi filio, qui tum Israelitis præerat: cum quo in ita societate parandarū nauium, qui merces in Pontū peterent ac emporia Thraciæ, iacturam fecit haud minimam. Nauigia enim absumpta sunt naufragijs, quod non bene regerentur præ magnitudine. Quo factum est, vt hac cura vacauerit in posterum. Atq; hæc de Iosaphato. Achabi verò filius Ochozias regnauit apud Israelitas & Regiam Samariam, vir pessimus, & virique parenti omnino similis, & Hieroboami primi Israelitarum seductoris æmulus. Eius regni anno secundo Moabitarum Rex defecit, & tributa, quæ patri eius solitus erat, pendere amplius destituit. Accidit autem vt Ochozias de solaris domus suæ descendens per gradus prolaberetur, morboq; ex hoc casu contracto, Accaronem ad Myiodis (id Deo nomen erat) oraculum scitaturus de incolumitate mitteret. Hebræorum verò Deus Elia Prophetæ mandauit, vt nuntijs ab eo missis occurrens percontaretur, an Israelitæ propriū Deum non haberēt, quandoquidem Rex ad alienum mitteret de salute interrogaturos: iuberetq; eos reuerti, & Regi dicere, eam non reualiturum. Quod quum Elia fecisset, nuncij his auditis cōfestim ad Regem reuersi sunt. Quo demirante celeritatem reditus, & causam querente, aiunt sibi occurrisse virum quendam, & vetuisse ulterius progredi: iussisseq; renuntiarent suo Regi Israelitarum Dei nomine, quod morbus in peius proficere.

proficiet. Rege verò iubente, ut sibi figuram hominis illius designaret, dicebant hominem esse hispidum & cingulo coriaceo præinctum. Qui cum intellexisset Eliam per hæc descriptum à nuntiis, misit ad eum attrahendum centurionem cum quinquaginta militibus. Is repertum in montis vertice descendere iussit, & ad Regem venire. In hoc enim se missum, ut si sponte sua faciat, vi coactum eo pertrahat. Ille præfatus se prodigium editurum, quo verus Propheta nosceretur, & igne ad suas preces cælitus misso, ipsum unà cum militibus conflagratum, inolum hoc eis imprecatus est: moxque candens turba delatus centurionem & eius comitatum perdidit. quorum clade ad Regem perlata, iratus alium centurionem cum totidem militibus ad Eliam mittit: qui & ipse cum Prophetæ minatus vim esset, non volens sequeretur, & hunc ad preces eius ignis absumpsit quemadmodum alterum. Quo cognito Rex misit tertium. Is quod esset cordatus & mansuetis moribus, postquam pervenit ad locum ubi tum erat Elias, & amicè eum salutavit: Non ignoras, inquit, quod ut Regis mandato paream, inuitus ad te venio, sicut & illi qui ante me venerunt. Misertus igitur mei & horum militum volens ac libens descende, nosque ad Regem sequere. Tum Elias delectatus viri civilitate & modestis moribus, descendit ac secutus est. Perductus deinde ad Regem, afflatus numine: Hæc, inquit, dicit Dominus: Quia me pro Deo non habuisti, quem de morbo tuo veri nihil prædicere posse putasti, & ad eum, qui Accaronitis colitur, de valetudine consulendum mittere maluisti, scito te moriturum. Nec multum exinde tempus elapsum, dum ita, ut Elias prædixit, decedens, quod liberis careret, Ioram fratri succedenti locum fecit, homini patiem cum aliis vitiis, tum maxime impietate referenti. Omisso enim sui Dei cultu, totum se externis religionibus dedit, vir alioqui non ignavus, & ad res gerendas satis industrius. Hoc regnante Elias ex hominibus exemptus est, nec in hodiernum usque mortalium quisquam scire potuit quisnam fuerit eius exitus. Discipulum reliquit Elisæum, sicut iam ante diximus. De hoc Elias & Enocho, qui fuit ante universale diluvium, in sacris libris legimus quidem exemptos esse à consuetudine mortalium, mortuos tamen esse nemini unquam fuit cognitum. Cæterum Ioram accepto post fratrem regno, Moabitarum Regi Misæ bellum inferre statuit, tributum nolenti reddere, quod Achabo patri antea solvebat, in consarum pecudum annua ducenta milia. Ergo postquam domi paravit exercitum, Iosaphat quoque per nuncios sollicitavit, ut quandoquidem amicus esset paternus, auxilia mitteret paranti bellum contra Moabitas, qui tum recens à suo regno defecerant. At ille non se solum venturum auxilio promissit, sed Idumæorum etiam Regem, sibi obnoxium, in eam expeditionem pertracturum. Ioram ubi renunciatum est ei de talibus auxiliis, venit Hierosolyma, & splendide ab eius loci Rege exceptus, cum de communi sententia visum esset per Idumæam deserta, quæ minimè hostis expectaret, iter facere, cum aliis duobus Regibus Hierosolymis profectus est, videlicet cum hospite, & cum Rege Idumæorum. & circuitu facto, die septima ducibus itineris aberrantibus, in tantam iumenta & milites aquarum penuriam inciderunt, ut omnibus tantum non desperantibus Ioram doloris impatiens exclamaret ad Deum, quamam sua culpa tres Reges sine prælio in Moabitarum Regis manus traderet? Iosaphatus contra, ut virum pium decebat, conso-

An. mundi
3048. *An-*
te Chri. na,
916.

Forma & habitus Eliæ Prophetæ. Ochozias milites, Eliæ attrahendi causa missi ab igne consumuntur.

An. mundi
3049. *An-*
te Chri. na.

915.
Ochozias absq; liberis decedens, Ioram fratri succedenti locum facit. Elias sicut Enoch ex hominibus exemptus. Hedio & Ruffi. cap. 3. 4. Reg. 3. Elisæus. Ioram à Moabitarum Rege auxilium petit.

Aquarum in Hebræorum exercitu penuria.

*An. mundi
2029. An-
te Christum.*

*215.
Eiura Re-
ges consu-
lunt.
Iosaphat
munitu-
ram de victo-
ria prae-
dicat.*

*Mira hosti-
um
exercitio,
per fluentis
umbra fa-
cta.*

*Hebraeorum
contra Moa-
bitas victo-
ria.*

*Moabitum
Rex filium
proprium sa-
crificat.
Iosaphat
mortuus.*

labatur enim: iussitque perquiri numquid in exercitu Propheta adestet
per quem, quid faciendum, Deus posset consuli: & indicante quodam
famulo, vidisse se ibi Eliae discipulum Eliseum Saphati filium, Iosaphati
Saphati tres Reges ad illum vadunt: quumque ad illius tabernaculum
venissent, quod forte extra castra fixerat, rogabant quid futurum esset
de exercitu, praecipue Ioramus. At ille iussit ut abisteret, nec molestus
esse pergeret, sed potius patris ac matris Prophetas consuleret, illos e-
nim esse veridicos: Rex precibus urgebat, ut responsum daret, illos e-
licitantes servaret. At ille iuravit se ei non fuisse responsurum, nisi hoc
faceret in gratiam Iosaphati viri probi & pii. Accito deinde psalterio quo-
dam, sic enim vates postularat, eo psallente correptus divino spiritu,
iussit Reges in alveo torrentis multas fossas facere, nam absque vento
& pluvia visuos alveum repletum aquis, ita ut militi & iumentis abun-
de potu suppetente, nullum amplius a siti periculum timeatur. Nec hoc
solum, inquit, vobis a Deo continget, sed & copias hostium eius ope-
prodigabit, & arbores excidetis, & regionem vastabitis, & fontes ar-
riuos obturabitis. Hac loquuto Propheta, sequenti die prius quam sol-
oriretur torrens magno impetu ferri coepit, auctus imbribus qui in Ieru-
salem trium dierum itinere iade distantem demissi fuerant: ut & iu-
mentis & militi largissima adesse, potus copia. Rex autem Moabitarum
ut audiuit tres Reges contra se aduentare, a deserto inuadit, cum
omni sua militia, iussit eos in finibus occurrere, ne clam in ditionem
suam impetum facerent, qui videntes ex oriente sole equam in tenebra-
te (non precul enim a terra Moabitis aberat) colore sanguineam,
quod eo tempore maxime aqua radiis ista rutillet, falso opinati sunt
hostes propter sitim in semetipsos arma vertisse, & eorum sanguinem
per torrentem defluere: & cum hac persuasionem Regem suum adven-
tes, rogabant ut eos ad diripienda hostilia castra permitteret quo im-
petrato, ruentes velut ad paratam pradam, ad Hebraeorum castra per-
ueniunt. Sed valde eos sua spes frustrata est. Coorientibus enim in eam
vndique hostibus partim cæsi sunt, partim dispersi fugiendo ægre in
terram suam evaserunt. Reges vero agros Moabitarum ingressi, dirutis
oppidis totam regionem prædis abactis exhauserunt, & rura eorum
glarea torrentis operierunt, & optimas quasque arbores exciderunt,
fontesque aquarum obturauerunt, moribus ubique solo æquatis. Rex
ipse compulsi in quandam urbem & obsessus, veritus ne expugnata
illa caperetur, erumpere cum septingentis equitibus tentavit, qui par-
te negligentiores excubis visæ sunt. quod ubi præter spem non succes-
sit, in urbem reuersus rem extremæ necessitatis & desperationis aggre-
ditur. seniore enim filium, qui regni successor destinatus fuerat, pro-
ductum in moenia, toto hostili exercitu inspectante, holocaustum Deo
sacrificat. Reges vero hoc viso tantam necessitatem miserati, & huma-
narum vicissitudinum memores, soluta obsidione, domum quisque
suam reuersi sunt. Iosaphatus vero post hanc expeditionem pacatus
quidem, sed non diu Hierosolymis superuixit, exacto vitæ an-
no sexagesimo, regni vigesimo quinto: sepultusque
est in ea urbe magnifice, quemadmodum
Davidis imitorem sepe-
liti decuit.

Iosaphat.

CAP. II.

*Ioramus Hierosolymorum Rex principatum adeptus, fratres
& paternos amicos interfecit.*

*An. mundi
3050. Ante
Christum
914.*

E Filii, quos complures reliquit superstites, Ioramus nati maximus patris voluntate in regnum successit, cum Israelitarum Rege commune nomen habens, vxoris lux fratre, qui Achabi fuit filius, & tum recens à Moabitico bello Samariam reuersus Elifzum secum adduxerat. Eius prophetae res memorabiles è sacris libris huc transcriptas inserere nostrae narrationi operae precium duximus. Obediz vxor, qui Achabi dispensator fuerat, tunc vidua Elifzum adiit, dicens nec ipsum ignorare quod ea persecutione, qua Iezabel in prophetas sauebat, maritus eius centum ex eo numero seruauerat: quos ut alere clam posset, multum æris alieni contraxerat. nunc illo defuncto, creditores & ipsam & liberos in seruitutem velle rapere. quapropter orabat ut ob hoc mariti beneficium eius miserrus opem aliquam præsentem afferret. Quo scitante ecquid domi haberet, nihil se habere ait, præter olei paululum in fidelia. tum propheta iubet illam ire, & acceptis commodato à vicinis vacuis vasis compluribus, foribusque cubiculi clausis, in omnia oleum id indere. Deum enim repleturum omnia. Paruit mulier, & repletis ad unum omnibus ad prophetam reuersa rem totam illi retulit. Ille consuluit, ut, diuendito oleo, debitum creditoribus redderet. aliquantum enim de olei precio superfore, quod ad liberorum alimenta valeat. atque in hunc modum mulier à creditorum molestia liberata est. Idem Ioramum per nuncios admonuit, ut locum quendam caueret, in quo à Syris occidere eum volentibus insidiae positae fuerant. Quo factum est, ut ille præmonitus venatū nō iret. Adadus autem frustratis insidijs indignatus est, ratus à suis detectus: & vocatis domesticis per conuicium proditores appellauit, minatus etiam mortem, eo quod rem solis creditam hostis per eos cognouerit. Quodam autem respondente, non recte eum facere quod proditoris amicos insimularet, & suspicaretur ab ipsis detectos qui ad hostem intercipiendū missi fuerant: sed scire debere, quod Elifzus propheta nihil non indicet, prodaturque vel occultissima consilia: iussit eos per nuncios explorare, in quam urbem Elifzus habitet: renunciatumque est ei apud Dothaim hominē degere. Ac mox illuc aliquot equitū turmas misit cum curribus, qui Elifzum comprehenderent: qui noctu urbem circumuentam circumquaque custodiebant. Diluculo autem minister prophetae recognita, quod hostes vellēt eum capere, trepide accurrens hoc illi indicat. At ille famulū ponere metū, & bono animo esse hortatus est, & ipse interim securus & fidēs diuino auxilio rogauitque Deum, ut ad confirmandū famulum præsentem se & auxiliatorem ostenderet. Tum Deus exoratus specie magni equitatus & curruū circa Elifzum famulo videndā exhibuit, ita ut animatus his suppetis nec ipse quicquā timeret amplius. Post hæc vates iterū Deum orauit, ut obscuraret oculos hostiū, caligine immisā præ qua agnoscere ipsum nequeant, & impenetrato hoc quoque, dedit se in mediū illorū, interrogās quem quærerēt. quibus respondentibus, Elifzum prophetā se quærere, pollicitus est hūc se traditurū eis, si ad urbem, in qua ille esset, ipsum sequeretur. atque ita, tit.

Ioramus Iosaphati filius, Rex Hierosolymorum
4. Reg. 4

Elifzus viduam ut ex olei fidelia plurima vasa adimpleret, iubet.

Ioramū Elifzus ut Syrorum insidias caueat, admonet.

4. Reg. 6.
Elifzus Dothaim hostibus cingitur. Angelus circa Elifzum prophetam. Syros obsecratos Elifzus ducit, eosque suadente, Ioramus liberat. ita ut ac splendide eos tractat.

R. 4

ut qui

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3050. An-
te Chri. na.
214.

Hedlo &
Ruffi. cap. 4.
Samarita
Syris obsec-
ta.

James in Sa-
maria rãta,
vt mulier
mubert filiũ
comederet.

Ioramus E-
lisko mortẽ
minatur.
1. Reg. 7.

vt qui & oculis & mente à Deo cæcati fuerant, ducentem incunctanter
secuti sunt quos vbi Samariam perduxit, Ioramum Regem iussit portas
claudere, & Syris suum militem circumdare: precibus deinde rursus ad
Deum missis impetrat, vt purgatis hostium oculis, caliginem illam tol-
leret. at illi recepta oculorum acie cõclusos se animaduertunt in me-
diis hostibus. cumque attoniti & inopes consilij haberent in tam pro-
digioso negotio, Rege quærente ex propheta, an iaculis eos deberet
cõfigere, id quidem facere vetuit. solos enim bello superatos hostes oc-
cidi fas esse. at hos ne læsa quidem ipsius dirione, Dei voluntate & po-
tentia ignaros omnium cõ loci esse productos. consuluit igitur vt ho-
spitali mensa refectos incolumes abire permitteret. Itaque Ioramus pro-
phetæ monitis obsequens, liberaliter ac splendide tractatos Syros ad
Regem eorum Adadam remisit. Illi reuersi omnia, quæ eis contigere,
suo Regi renunciant: qui in tanto prodigio manifestam Dei potentiam
admiratus, simulque vatis diuinitatem, nihil posthac contra Israelitarum
Regem clam molitus est: sed decreuit aperto Marte rem gerere poten-
tiores se ratus & numerosioris exercitus dominum: comparatisque in-
gentibus copiis, vniuersas contra eum educit. qui putans se imparem si
collatis signis res ferro gerenda sit, intra Samariam se continuit, fretus
urbis munitionibus. Adadus verò cogitans, si non machinis, fame ra-
tam aut Ioramus laborabat rerum inopia, vt propter nimiam indigen-
tiam intra Samariam veniret octuaginta denariis argenteis caput asini,
& quinque denariis Hebræi columbini stercoreis sextarium vice condi-
menti emerent: nihilque magis verebatur Rex, quam ne quis fame ada-
ctus & non ferens inopiam, urbem hostibus proderet. quamobrem per
singulos dies ipse obibat mœnia & excubias, dispiciens ne quis in ur-
bem clam admitteretur, & singulari diligentia huiusmodi occasiones
adimens. Cumque mulier quidam exclamasset, Miserere domine: putas
eam aliquid cibi petere, commotus ira malè precatus est ei, negans sibi
esse vel areas vel torcularia, vnde ipsi impartire possit aliquid. illa vero
dicente, nihil se eiusmodi petere, nec ob cibum molestam esse, sed vt li-
tem inter se & aliam mulierem finiat: iubet quid rei sit exponere. Mu-
lier ait, se cum amica quadam vicina pactam, vt quâdoquidem nullum
aliud adsit contra famem remedium iugulatis infantibus (nam virique
erat filiolus) vnum atque alterum diem cibo se alerent. Se prius suum
occidisse, quo hesternâ die consumpto in communem alimoniam, alte-
ram illam mulierem à pacto discedere, & suum abscondidisse filium.
Percussus vehementi dolore Ioramus vestem sibi conscidit, & excla-
mans hoc demum defuisse ad calamitatum summam, ira cõtra prophe-
tam accenditur, tollendum dictitans qui in tantis malis nullum digna-
retur à coelesti numine impetrare subsidium: cõfestimque mittit qui ca-
put illi amputet. Et ille quidem ad cædem eius properabat, Eliskum verò
Regis ira non latuit: sed domi sedens cū discipulis, Ioramus, inquit, ho-
micidæ filius misit qui caput mihi adiungat. nunc aduentum eius obseruate,
vt dum erit pro foribus opponatis vos, & obiectis foribus illum remore-
mini. mox enim Rex ipse aderit, madata iam pœnitens. Illi ita vt iussi
sunt, hominem venientem excludunt: moxque Ioramus ad se reuersus & veri-
tus ne cædes acceleretur, quantum potuit ad Eliskum properat, interuentum
suo cohibiturus missum à se hominem, & vatem periclitantem seruaturus. quod
vt ven-

ut ventum est, inculcare eum cepit, quod in tantis calamitatibus se cum
 ciuibz despicere, nec vllum à Deo peteret remedium. Tum propheta
 promittit in crastinum eadem hora qua tum Rex ad se venerat, futurā
 magnam rerum ad victum necessariorum abundantiam, ita vt publicē
 in foro vno siclo veniet sacū similz, & vno æquē siclo duo sata hordei.
 His dictis Rex cum suo comitatu supra modum exilaratus est, propter
 expiam toties prædictionum fidem tum quoq; nihil addubitās, & præ-
 sentem difficultatem spe futuri subleuans. amicus autem quidam regi,
 tercia copiarum eius parti præpositus, cui tum Rex fortē familiariter
 incumbibat, Non credibilia, inquit, polliceris mi vates, & sicut absurdū
 sit sperare similz ac hordei pluuiam, ita nec quod tu dicis, mihi sit veri-
 simile. Tum propheta, Videbis ipse, ne dubita, sed videbis modō, non
 fruēris etiā. Hæc prædictio effectum talem habuit. Mos erat apud Sa-
 maritas, vt lepra impurati extra mœnia degere: & tum quoque qua-
 tuor numero hac de causa extra portas habebant domicilium. Hi cum
 propter lauentem famem nihil ex vrbe ciborum acciperent, & siue in
 urbem reditus daretur, siue domi se continerent, fame sibi pereundū
 certo intelligerent, decreuerunt se hostibus committere: vt siue eis par-
 ceretur, viuerent siue sœuire hostis mallet, certe lenius mortis genus in-
 current. Hæc sententia postquam cōprobata est, noctu eunt in castra
 hostium. Ea nocte Deus Syros exterruit, immisso in aures eorum sonitu
 quasi curruum & armatorum aduentantium, adeo vt, crescente magis
 ac magis suspicione, consternati è totis castris ad regem suum cōcurrer-
 ent, dicentes adesse Reges à Ioramo conductos, Regem Aegypti & Re-
 gem insularum. iam enim exaudiri eorum strepitum. Hæc nunciātibus
 Adadus credidit, quod & ipsi aures inani sonitu pulsarentur vt cæteris:
 & per summam trepidationem omnes sine ordine ad fugam se expedi-
 unt, relictisq; intra castra & equis & iumentis & diuitijs maximis totā
 spem salutis in fugiendo collocant. Leprosi verò illi Samaritæ venien-
 tes in castra Syrorum in ipso valli aditu ingens silentium & magnā re-
 rum copiam deprehendunt, progressiq; vltius & ad vnum quodpiam
 tentorium delati, postquam ne vnum quidem adesse viderunt, resecti
 primum cibo ac potu, veste & multo auro se onerant, eam prædam extra
 vallum elatum in quodam loco abdunt: mox alterum tētorium aggressi
 faciunt similiter vt prius: idque quater fecerunt, nemine interim con-
 specto. Vnde facile coniectantes de abitu hostium, damnabant suam
 negligentiam, quod hæc non Ioramo & ciuibz indicassent mox à prin-
 cipio. quo propter ad mœnia Samariæ properant, & inclamatis custodi-
 bus discessum hostium eis significant. illi porro excubitoribus regijs i-
 dem renunciant. Rex cognito negotio amicorum & ducum consilium
 aduocat. ait rem sibi suspectam, ne astu, simulato abitu, Syri sibi insidias
 struant, desperantes urbem fame expugnari posse: vt si ad diripienda ca-
 stra, quasi fuga deserta procurrant, repente coorti cæsis direptoribus vr-
 bem etiam facile occupent. quare suam sententiam esse, vt diligenter
 eam contra insidias muniant, & cauti sint, neq; temerē credita fuga ho-
 stium pcurriendo periculo, se obijciant. Hoc consilium quidam lauda-
 uit vt prudens: addiditque sibi videri mittendi duos equites qui omnia
 Iordanem vsq; explorent: qui si fortē intercipientur, cautiore fore ex-
 teros, ne & ipsi temerē progressi circumueniantur: nec duorum equitū
 spere grauem iacturam, quos fortassis alioquin fames absumeret. id Regi
 placuit.

An mundi
 3050. An-
 te Chri. na.
 914.

4. Reg. 7.

Fuga hostiū
 ob terrorem
 à Deo im-
 missum.

Leprosi Sa-
 maritanis
 hostiū castra
 deserta esse
 significant.

Explorato-
 res.

An. mun.
di 3055.
Ante Chri.
wat. 909

Castra ho-
stia à Sama-
ritanis diri-
piuntur.

Veritas ora-
culorū Dei.
Incredulita-
tis poena.

4. Reg. 8.
Elizus ab
Adado agro
taute conu-
litur.

Vaticiniū
de Adadi
morte, & re-
gno Azaeli
tradendo.

Medio &
Ruffinus
Cap. 5.

4. Reg. 8.

Iorami im-
pictas.

placuit, & euestigio misit qui omnia dispicerent. illi renunciant nihil
se per viam reperisse hostium, sed passim iacere arma iactata, & frumen-
tum reliquaſq; sarcinas, quo expeditiores fugerēt. his auditis Rex mul-
titudinem ad castrorum direptionem emittit. nec fuit vulgaris praeda,
sed auri & argenti plurimum, & varia iumentorum genera, præterea ti-
tum inueniunt fragmenti atque hordei numerum, quantum nec in so-
maſ sperare poterant, ut mox omnes præterita famis obliuio caperet.
tanta enim fuit abundantia, ut duo ſata hordei ſiclo emerentur, & co-
dem precio ſatum ſimile, iuxta Eliſi vaticinium. ſatum autem conti-
nuit modium Italicum & dimidium ſolus autem hac copia non eſt ad-
itus præfectus ille tertie partis militie. conſtitutus enim ad portam
Rege, ut cohiberet proruentis multitudinis impetum, ne ſe inuicem
conculcando obtererent, ipſe hoc paſſus eſt: atque ita interijt, quemad-
modum Eliſus prædixerat, cum prænuncians iannonæ abundantiam,
nolleſ credere. Rex autem Syrorum Damascum reuerſus incolumis,
ubi cognouit diuinitus immiſſo terrore ſe vnā cum exercitu in fugam
coniectum, & vanum fuiſſe quod de aduentu hoſtium crediderant, ta-
tus omnino aduerſum ſe habere numen per animi ægitudine in
morbū etiam corporis incidit. cumque per idem tempus Eliſus Da-
maſcum inuiſeret, hoc cognito ſidiſſimum e familiaribus ſuis Azaelem
honoris cauſa ei miſit obuiam, non ſine muneribus, ſentaturum quiſ-
nam futurus eſſet morbi exitus, & num euſurus eſſet hoc periculum.
Azael aſſumptis XL camelis quicquid optimum ager Damascenus fert,
& quicquid in regia fuit eximium, in eos impoluit: & obuiam factus
Eliſo, reuerenter eum ſalutat, dicens ſe ab Adado Rege miſſum, ut
offerret ei munera, & de morbo conſuleret, num quod leuamen ſperare
debeat. propheta nuncio nihil mali renunciate iuſſo, tantum moritu-
rum Regem indicat. id ſamulus regius dolenter accepit. Eliſus vero
ſebat, & multis manabat lachrymis, proſpiciens quanta mala paſſurus
eſſet ſeſus populus poſt Adadi obitum. Azael deinde rogante cauſam
tritiſtie, ſeo, inquit, quod me Iſraelitarum miſereat, tam multis à te af-
ficiuntur cladibus. nam optimos ex eis interficies, & minutiffimas corū
vrbes incendes. & infantes ad ſaxa alides & diſſecabis prægnantes mu-
lieres. Azael vero dicente, & vnde mihi vires ut hæc faciam, ait ſibi di-
uinitus ſignificatum. quod ipſe regnaturus ſit in Syria. itaque Azael re-
uerſus ad ſuum dominum, melius eum habiturum nunciat: & ſequenti
die ſeri vido in eum inieſto, præfocati à ſe regiā occupat, ut alioquin
ſtrenuus & gratioſus apud Syrorum ac Damascenorum multitudinem:
quo factum eſt, ut vique in præſens tempus, tam Adadus quàm Azael e-
ius ſucceſſor diuinis apud Syros colantur honoribus, tum propter aliā
beneficentiam, tum quia magnifice templis extructis Damascenorum
urbem ornatiorē reddiderint. eorum enim effigies quotidianis pom-
pis honorant, & antiquitate iactant, neſcientes quod non admodum
ſint veteres, & nondum centum ſupra mille anni ab eorum ætate in-
terceſſerint. Cæterum Ioramus Iſraelitarum Rex audita morte Adadi,
à continuis prætoribus reſpirauit, lætus tandem aliquando licere ſibi in
pace viuere. Alter vero Ioramus qui Hieroſolymis imperitans eodem
ut dixi nomine cenſebatur, mox ut principatum inijt, a cædibus ita-
trum & paternorum amicorum poteſtatem auſpicatus, videbatur cum
Iſraeliſis Regibus certamen ſuſcepiſſe, ne inferior haberi poſſet, quā-
tum ad

tum ad impietatem attinet, nactus ad hoc magistrum idoneam Gotholiam uxorem : quæ fuit Achabi filia, a qua externorum numinum cultum didicit. Et quamvis Deo certum esset servare quæ Davidi promiserat, Ioramus tamen indies novis superstitionibus irritare eum, & populi religionem depravare non destitit. Accidit interim ut Idumæi ab eius imperio deficerent, cæso Rege suo qui Iosaphato hæcenus paruerat, & novo in eas solium imposito : quam iniuriam viturus Ioramus cum equitibus, qui iam ad manum erat, & curribus in Idumæam noctu irruit. & exultis vicis finitimis, non est ausus ulterius progredi. nec tamen hac expeditione quicquam profecit nisi quod plures defectiones secuta sunt, excutientibus eius iugum & illis qui Labiam regionem incolunt. Tantis autem fuit hominum furor, ut adigeret populum lucos in editis montibus sitos conscendere, & aliena numina colere. Cui liciniantem & prorsus obliuio instructi patris, avertitur ab Elia propheta epistola, v. n. dictam Dei ministrans, quod contempto patrum suorum exemplo, ad sectandam Israhælicorum impietatem se contulerit : nec hoc contentus etiam Iudz tribum & Hierosolymorum ciues impulerit, relictâ patris religione, ad externos ritus desciscere, & effigies hominum colere, quemadmodum & Achabus sibi subditos compulerat. ad hæc quod fratres & alios viros bonos ac iustos interfecisset. pœna etiam qualis immineret in eisdem significabatur literis, hostilis manus quæ in populum Regis & domesticam familiam delinqueret, nec liberis parcens nec vxoribus. Iptum quoque lento ventris profluvio vexatum, intestinis simul paulatim effluentibus, serò per hoc peccatum agnoscentem, miseram efflaturum animam. atque hoc fuit argumentum epistolæ, quæ illi Elia nomine est reddita.

An. m. 3057. Ante Christum 907. Idumæorum apostasia.

Iorami secta ab Elia per literas acculantis.

C A P. III.

Exercitus Iorami deletur ab hostibus, & filij perimuntur, unico excepto, postremò ipse misera morte tollitur.

NEC multo post exercitus Arabum qui versus Æthiopiam incolunt, cum alijs barbaris Iorami regnum inuadit, qui & regionem omnem, & ipsam regiam diripuit, iugulatis etiam vxoribus eius ac liberis. vnicus tantum fuit superstes, ægre elapsus è manibus hostium, Ochozias nomine. post hanc publicam calamitatem & ipse in morbum incidit, sicut etiam antè prædictum fuerat. id malum in ventrem eius ingruit, ut manifesto diuinæ iræ indicio miserabiliter periret, videns quotidie per ventrem intestina defluere. quin & populus insultauit eius cadaueri, facile inde coniectans quam inuisus Deo fuisset homo nefarius, nec eum Regio funere dignatus est, nec paterno monumento intulit. Vixit annos quadraginta, regnavit octo. populus Hierosolymitanus Ochoziam in paternum solium imposuit.

Arabum contra Ioramum expeditio. 2. Paral. 21. An. m. 3060. Ante Christum 904. Mors Iorami.

Damasco

FLAVII IOSEPHI

CAP. IIII.

An. mundi

3060.

Ante Chri.

Damascenorum Rex Israelitarum Regem bello impetit.

par. 904.

Hedio &

Ruffinus

Cap. 6.

Iorami ex-

peditio in

Ramatham.

4 Reg. 9.

Ieus in Regē

ingitur,

Deo sic man-

dante.

Israelitarum autem Rex Ioramus sperans post Adadi mortem Ramatham Galaditicam urbem se posse recipere, magno prius facto apparatu, exercitum ei admouet. In ea oppugnatione sagitta ictus à quodam Syro non lethaliter, in Azaram urbem se recepit curandi vulneris gratia, relicto in obsidione Ramathæ toto exercitu, cui Ieum Amasis filium præfecerat, qui illam vi expugnatam recepit, erat autem ei propositum percurato vulnere Syros bello aggredi. Interim Elizeus dato vno e discipulis suis sacro oleo, misit eum Ramatham, ut eo delibutum Ieum Regem appellaret, diceretque se authoritate diuina Regem eum eligere, mandatis etiam quibusdam alijs, iussit eum fugientis more iter facere, nemine abitus eius conscio. Ille ubi ad destinatam urbem peruenit, offendit Ieum sorte sedentem medium inter duces exercitus, ita ut Elizeus fore prædixerat: accedensque ad illum, ait se cum eo velle colloqui. & cum surgens secutus ipsum esset in conclaue, iuuenis depromptum oleum in caput eius effudit. Deus, inquit, te Regem elegit in perniciem Achabi generis, & ut viciscaris prophetarum eius sanguinem, qui à Iezabel contra omne fas occisi sunt: ut quemadmodum prius Hieroboam & filij ipsius Nabadi, ac mox Basani familie propter impietatem interire funditus, ita nunc nullum semen inaneat reliquum ex Achabi genere. Atque hæc locutus est conclauis se proripuit, nolens à quoquam conspici. Ieus autem statim in confessum ducum rediit. Percontantibus autem illis, qua de causa venisset is iuuenis, & insanum videri dicebant: recte, inquit, coniecturam facitis. nam insani verba locutus est. illis vero magis etiam exponi sibi quid esset orantibus, regnum populi sibi à Deo delatum, ait illum dixisse. Hæc ubi prolocutus est, unusquisque dum cum detraxit sibi pallium, quibus congestis in speciem solij, & ipso superimposito, tubis & cornibus iusserunt signa canere, Ieum novum Regem consalutantes faustis acclamationibus. Ille decreuit cum exercitu Iezraelam urbem petere, ubi tum, ut iam diximus, Ioramus curabat vulnus quod in Ramathensi oppugnatione acceperat. Veneratque eo per sororis eius filius, ut quomodo se habeat vulnus inuisceret. Quos ut Ieus repentino accessu opprimeret, edixit ut e suis militibus nemo Ioramo indicium faceret: hoc enim eximium fore argumentum quod bona fide regnum sibi deculerint.

CAP. V.

Ioramus à Ieu magistro equitum, cum tota stirpe occiditur, & cum eo Hierosolymitanus Rex Ochozias.

Iorami cæ-

des.

Militēs verò laxi imperata faciunt, & omnes vias obsidēt, ne quis ad Ioramū, illis inscijs, puenire, & quid agatur renunciare valeat. Ieus interim stipatus equitū lectissimus, ad Iezraelā sublimis carru propere vehitur.

vehitur. quo iam appropinquante, speculator à Rege constitutus, ut venientes in urbem obseruet, ubi vidit Ieum cum turmis aduehi, renuntiavit Ioramò aduentare agmen equitum. ille euestigio mittit quendam equitem qui occurrat & cognoscat quisnam veniat, ad quos ubi accessit eques, rogat quid agatur in exercitu. Regem enim scire cupere. Ieus iubet illum nihil de hac re esse sollicitum, & ut sequatur se cum alijs. hoc speculator cum vidisset, renunciat Ioramò equitem illum admixtum agmini iter facere cum illis, mox & alterum à Rege missum Ieus idem iubet facere. ut verò & hoc per speculatorem Ioramus didicit, postremo ipse conscenso curru cum Ochozia Hierosolymorum Rege, quem ut cognitum inuisendi gratia illò venisse diximus, exiit illi obviam. nam lentè & composito agmine Ieus incedebat. Hunc Ioramus in suburba-
no Nabuthi nactus, rogat satim saluæ sint res in exercitu à quo amaru-
lento conuicio exceptus, & veneficæ meretricis filius appellatus, facilè cogitans nihil sani cum habere in animo, flexis habenis coepit fugere, diceas Ochozæ, circumuentos se dolo ac insidijs. Ieus verò sagitta per eor transixum de curru eum præcipitat. mox Badacò tertiæ partis exercitus præfecto imperat, ut cadauer Ioramum in Nabuthi agrum proiciat, prophetiam Elia in mentem ei reuocans, qua patri huius Achabo prædixerat, fore ut aliquando ipse & eius familia in eo loco pereat. id enim se tum ex ore prophetæ audisse, cum post tergum Achabi in eodem curru sederet. id quod etiam ita, ut prædictum fuerat, euenit. Cæso autem Ioramò, Ochozias suæ quoq; saluti metuens, currum in aliam viam deflectit, latere se Ieum existimans. At illè asscutus eum ad quendam cliu-
um, sagitta iectum sruat. qui, relicto curru, equum properè conscen-
dit, & continuato cursu delatus est in Magedonem oppidum. ubi paulò post ex eo vulnere mortuus, relatusq; Hierosolyma, illic sepultus est, sepultura, cum regnasset anno vno, patre suo longè sceleratior.

An. mundi
2060. An-
te Christum
nat. 904

Veritas est
culorum di-
uinorum.

Ochoziæ
Regis Hie-
rosolymita-
ni mors &
sepultura.

CAP. VI.

Ieum inter Israelitas regnat apud Samariam, & post eum usque quartam generationem eius progenies.

Ieu verò veniente Iezraelam, Iezabela ornata regio stans in turri o-
lserum egregium, inquit qui dominum suum occidit. Ille suspiciens
rogauit eam quænam esset, iubens ad se descendere. tandem eunu-
chis ipsius imperat, ut eam de turri dent præcipitem. quæ inter cadendum
cruentatis mœnibus, ubi solum attigit, ab equitibus conculcata & ob-
trita periit. posthac Ieus ingressus regiam cum amicis refecit se ab iti-
nere, mandauitq; Iezabelæ famulis ut eam sepelirent in honorem ge-
neris, quod nata esset è Regibus: qui nihil reliquum inuenerunt de ca-
danere, præter manus & faciem, consumptis cæteris a canibus. his audi-
tis Ieus admiratus est Elia mentem diuinam, qui eam Reginam in hac
ipsa vrbe male perituram prædixerat. Et quia septuaginta liberi Achabi
apud Samariam educabantur, binas eò literas Ieus, alteras ad eorum
pædagogos, alteras ad vrbis magistratus, misit: in quibus hortabatur, ut
quandoquidem arma, viri, & currus illis non deessent, creato ex eo nu-
mero Rege, qui per ætatem maximè videri possit idoneus, in domini
interfectores

Exemplum
vitionis di-
uinæ in Ie-
zabela valde
insigne.

4. Regum

FLAVII IOSEPHI

An. min.

3060. An.

te Christum

Nat. 304.

Achabi 70.

liberi Samari-
z cruciati

stirpis Achabi
exilio.

22des cog-
natorum 42
Ochozia.

Jonadabus.

Baalitarum
mactatio.

Bal Tyrioru
Dus

interfectores vindicent. Id faciebat, ut experiretur quomodo Samaria erga se animati essent. Magistratus autem & paedagogi, lectis litteris, extimuerunt. & cogitantes se huic, qui duas maximos Reges oppresserat, esse impares, rescripserunt, ipsum esse dominum, se vero imperatoris eius paratos facere. Ille rursus rescripsit, ergo Achabi filiorum capita praecisa ad se mitterent. Tum magistratus accessit adolescentum capitibus imperant, ut occisis illis, praecisa capita ad Ieum transmittant. Illi nihil miseri iussa peregerunt, & congesta in vasis quibusdam plexibus capita Iezraelam miserunt. Quae cum eo perlata essent, renuntiatur coenanti cum amicis Regi, adesse Achabi filiorum capita. Ille ante portam ex utroque vix latere acervos ex eis iussit construere: quo facto diluculo ad ea visenda progressus, venit se ad populum, etiam ego, inquit, cum coniuratis Dominum meum interfeci, illos omnes quis interfecit? Volebatque eis persuasum, quicquid Achabi generi accidisset, non volente solum sed pronunciante etiam Deo factum, qui hoc fore iam ante per Eliam vatem ostenderat. Deinde occisis quotquot etiam apud Isachiam cum incidisset in cognatos Ochozia Regis Hierosolymorum, & quomam tenderent: aiunt se venire salutatam Ioramum, & cum eo Regem suum Ochoziam. nesciebant enim utrumque ab eo necatum. Ille hos quoque comprehensos iubet interfici, duos & quadraginta numero. Paulo post occurrit ei vir bonus & iustus, nomine Ionadabus, vetus amicus ipsius: qui post mutuam salutationem multis verbis praedicavit eius facinora, quod ex sententia Dei fecerit omnia, dum impiam Achabi familiam extirpat radicitus. Ieus vero iussit ei, ut conscenso curru, quo ipse veheretur, simul intraret Samariam. Visum enim quod nemini parere, sed falsos vates ac Sacerdotes, qui populo seducto, autores fuissent, relicta patria religione, externa sacra suscipiendi, ad unum omnes supplicio dederet. incundissimum spectaculum fore viro bono, inspicere malos dantes meritas poenas ante actorum scelus. Paruit Regi Ionadabus, & eodem curru cum eo Samariam peruectus est. At Ieus quantum cognatorum Achabi, diligenti inquisitione facta, inibi reperit, omnes ad mortem adigit. cumque cuperet neminem e falsis Prophetis & Sacerdotibus profanis evadere, dolo universos circumvenit. Convocato enim populo, ait se omnes Achabi religiones duplicare velle, idque ut ex sententia Sacerdotum ipsius & Prophetarum fiat, debere omnes eius ordinis ad se convenire. Celebrandum enim solennibus vestimentis diem festum Bali: quo nomine Achabi Deus vocabatur. ab ea festivitate si quis Sacerdotum abfuerit, capitalem fore. dimissis deinde per omnem Israelitarum ditionem qui Sacerdotes ad statum diem Samariam deducerent, iussit omnibus vestes donari. eas cum accepissent, venit in ade ubi erant, Ionadabo etiam comitatus, & adhibuit qui scrutarentur, ne quis alienus admixtus sit: nolle se dicens ut sacris eorum alienus ac profanus vitus sese ingeret. illis vero negantibus quacuquetailentem adesse, & iam sacra parantibus aggredi, foris octuaginta viros & fidissimis armat: quibus mandat, ut pseudoprophetas omnes interimant, & patrios ritus tam diu neglectos viciscantur, interminatus quicumque aliquem eorum elabi permiserit, vicarium pro illo mortitum. Illi vero omnes ad unum necaverunt, & regia ipsa inchoisa urbem externis sacis profanata purificaverunt. Ille Bal Tyriorum Deus erat, quem Achabua

Ahabus in gratiam Ithobalis Tyrionum ac Sydoniorum Regis foceri sui coluit, templo ei Samariæ dedicato, & Prophetis cum reliquo cultu assig-
natis. huius sacris abrogatis Ieus, aureas tamen vaccas Israelitis adora-
re permisit. Nec tamen ingrata Deo fuit eius in impios animadversio, qui per Prophetam suum significavit, per quatuor generationes poste-
ros eius apud Israelitas regnuros.

An. munda.

3060. Ante

Christum

nat. 904.

Ieu posteris

Regnum

promittitur

CAP. VII.

*Gotholia per summum nefas Hierosolymū regnum occupat, qua
post sextum annum cæsa Pontifex Ochoziæ filium
Regem constituit.*

DVM Ieus homines nefarios in hunc modum persequitur, Gotholia Hedio &
Regis Achabi filia cōperta filij morte & generis sui perniciem, decre- Rufinus
vit etiā e Davidis familia neminem superstitem relinquare, ne quis hu- Cap. 7.
ius sanguinis posthac Hierosolymis regnum obtineat: id quod quantū 4 Reg. 11.
in ipsa fuit, perfecit. Servitus tamē est vnus Ochoziæ filius ad hunc fer- Gotholia o-
me modum. Erat Ochoziæ germana soror, Iosabetha nomine, pontifici mne semen
Ioado nupta. hæc regiam ingressa, cum inter cælorum cadauera latente Regium tol-
nutricis opera anniculum puerum Iosum deprehendisset, ablatum tur lit, vno solū
tim domi in suo cubiculo abdidit, & solo marito confcio sex annis in modo Ioado,
templo clā aluit, quam diu Gotholia Hierosolymorū & duarum tribuū Ozochiæ fi-
regnum tenuit. Septimo demum anno Ioadus cum quinq; centurioni- lio servato.
bus cōiurat, vt, communicatis operis, ademptum Gotholiæ regnum ad
puerum transferant: dataq; & accepta silentij fide spei pleni negocium Ioadus. Ioa-
hoc modo aggrediuntur. centuriones Ioado ad hoc facinus adsciti pera do Pontifice
grata tota regione Sacerdotes ac Levitas, & aliquot in suis tribubus po- auxiliante,
tentiores Hierosolyma nomine Pontificis euocatos secum adducunt. in Regem
ille habere se vtile Reipublicæ consilium ait, aperturumq; eis, si id apud creatur.
se continere velint. opus enim esse nō silentio tantum. sed etiā auxilio.
Cumq; Sacramentum ab eis accepisset, tuto se posse quicquid vellet di-
cere, producto puero Davidici generis quem aiebat, Hic est, inquit, Rex
vester, ex illa natus familia, quam scitis Deum prædixisse regnaturam
in perpetuum. Itaq; centio tertiam vestrum partem custodiam eius in
templo agere, tertiam item omnia templi loca opportuna occupare: eā
veto quæ superest, patentem portā, qua itur in regiam, seruare. reliqua
verò multitudo in templo inermis sit, neq; quenquam cum armis intrare
finite qui non sit Sacerdos. præterea certos e Sacerdotibus ac Levitis se-
lectos mandauit satellitij more strictis gladijs Regem stipare, & si quis
armatus in templum irrumpere auit, incunctanter occidere, &posito
omni metu seruandū tantum Regis curam gerere. illi approbato Ponti-
ficis consilio, rem statim aggrediuntur. Ioadus verò aperto armamenta-
rio, quod David in templo instruxerat, distribuit centurionibus & Sa-
cerdotibus ac Levitis quantum ibi hastarum inuenit & pharetrarum,
& si quod aliud armorum genus aderat. atque ita armatos templo cir-
cumdedit confertis inuicem manibus, vt ab ingressu, quos intresse nō
posset, excluderent. adductoq; in mediū puero, corona regia caput
regium,

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 3105. *Ante Chri.* nat. 859. *Ioasi sublatio.* suarum discrimē adduceretur, ille tam ingenti pecunia corruptus, viginti milibus Zachariæ poenas dedit, qui ne filius Pontificis maneret inultus, per insidias eum sustulerunt. Sepultusq; est Hierosolymis, nec tamen propter impietatem dignus habitus qui Regijs monumentis inferretur, cum vixisset annos quadraginta & septem.

C A P. I X.

Amasias Rex Hierosolymitanus exercitu contra Idumæos & Amalecitas ducto victor e-
nadit.

4. Regum 14. *Amasias Rex Hierosolymitanus.* *Vires regni Israelitici fractæ, & à Deo restauratæ.* *An. mundi* 3089. *Ante Chri.* nat. 875. *Ioas Israelitarum & Samaritæ Rex.* *An. mundi* 3103. *Ante Chri.* nat. 861. *Ioas Elifæus à se Syros ter vincendos prædicit.* *Elifæi mors, & cadaueris in ipsius monumento coniecti resuscitatio.* IN Regnum successit ei filius Amasias. Anno autē Ioasi vigesimo primo, apud Israelitas & Samariā Ieo successit filius Ioazas, in quo principatu exegit annos 17. patri nequaquam similis, sed magis primis eius regni Regib. impijs, qui palam omnem contemptum cælestis numinis præ se tulerunt. Huius copias Rex Syriæ tantopere attriuit, ut ex numero roso exercitu non plus quam decem millia peditum, equites quingenti superessent: qua expeditione multas magnas vrbes illi ademit, & hostium non mediocres strages edidit. Hæc autem Israelitis acciderunt secundum Elifæi vaticinium, quo tempore Azaeli etiam prædixit, quod necato Domino Damasci ac Syriæ regnum esset occupaturus. In hac temporum difficultate Ioazas ad preces & supplicationes confugit, orans Deum, ut se è manibus Azaelis liberet, nec ab eo subigi patiatur. Deus autem, qui non solum perpetuam innocentiam, verum etiam resipiscenciam favore complectitur, & cum perdere possit, si velit, castigare mauult, exoratus eripuit eum è belli periculis: & regio pacem nastæ ad pristinum felicitatis statum breui redijt. Post obitum Ioazæ Ioas filius regni Israelitarum apud Samariam potitur, trigesimo septimo anno regni Ioæ, regnantis in tribu Iudæ: nam & iste eodem quo Hierosolymitanus nomine vocabatur: tenuitq; regnum annis 16. Hic optimus vir erat, nihil paterni ingenij referens: & cum Elifæus iam admodum senex in morbum incidisset, visendi causa eum adiit: quem animaduertens extremum spiritum ducere, flere coepit & lamētari, patrem & elypeum appellitans: quod eo viuo armis contra hostem opus non fuerit, sed ipsius prædictionū beneficio semper inuicti euaserint. Nunc illum è vita discedere, se verò exarmatos Syris & alijs hostibus obijci, quam obrem adempto tali præsidio, sibi quoq; oprabilius vnà cum illo hanc vitam relinquere. His querimonijs motus Elifæus, Regem consolatus afferri arcum postulat, eumq; Regem iubet intendere: deinde iniecta in eum manu iubet iaculati. & cum emissis tribus telis destitisset, si, inquit, plura misisses, poteras totum Syrorum regnum exscindere. nunc quia tribus solis contentus fuisti, totidem prælijs vinces Syros, & regionem, quam tuo patri ademerunt, recipies. His auditis Rex abiit, & propheta paulo post defunctus est, vir inclytæ iustitiæ, & citra controuersiam Deo longè carissimus. multa enim & miranda diuinæ mentis argumenta exhibuit, quorum memoria apud Hebræos durat clarissima. sepulchro etiam honoratus est magnifico, quale decuit hominem numina

nam Ieus arcere eum à populationibus potuit, contemptor & ipse nu-
 minis religionumq; & legum à maioribus per manus acceptarum toto
 regni sui tempore, quod fuit annorum 27. quo exacto inortuus apud Sa-
 mariam est sepultus, Ioaza filio successore principatus relicto. Ioasum
 autem Hierosolymorum Regem instaurandi templi cupido subijt: vo-
 catoque Pontifice Ioado iussit eum per totam suam ditionem Leuitas
 & sacerdotes dimittere, qui in singula capita semisiclum argenti exi-
 gerent in vsum eius instaurationis, cò quòd sub Ioramò & Gotholia &
 eorum liberis tuendi & faciendi templi cura penitus abiecta fuerat.
 Pontifex verò hoc non fecit, sciens neminem libenter argentum ero-
 gaturum: sed anno regni vigesimo tertio Rege incusante, quòd volun-
 tati suæ non obtemperasset, & iubente, in futurum templi reparationi
 prospicere, tale quiddam ad colligendam pecuniam commentus est,
 quod non grauatim tulit populus. Arcam parauit ligneam, in qua bene
 clausa vnum tantum foramen supernè reliquit. eam cum in templo
 iuxta altare deposuisset, iussit quemque pecuniæ quantum libere per
 foramen immittere, in templi instaurationem conferendæ. id populus
 tulit æquissimo animo, & multum auri atque argent. certatim contu-
 lit. Arcam verò singulis diebus præsentē Rege exinaniebant scriba ga-
 zophylacij & Sacerdos eius cultos, numerataque pecunia & recondita,
 rursum vnde sustulerant reponebant. & cum primum videretur colla-
 tum quantum sat esset, Pontifex & Rex conduxerunt fabros & cemen-
 tarios, & trabes magnas pulcherrimæ materiei comparauerunt. instau-
 rato deinde templo, quicquid ex collato auro & argento superfuit, su-
 perfuit autem non parum, id totum in crateras, cantharos, pocula, & a-
 lia vasa insumpsum est: insuperque quotidianis sacrificijs altare adole-
 batur. atque hæc tantisper dum Ioadas vixit diligenter accurata fue-
 runt. illo autem post annum ætatis centesimum & nigesimum defun-
 cto, & ob probitatem ac iusticiam insignem, tum quod Dauidici gene-
 ris seruator fuisset, in Regum monumenta illato, Rex Ioasà pristina que per Pro-
 phetam ta-
 religionis cura facile desciuit: moxque & primates populi ad eandem phetam ta-
 modum deprauati sunt, vt nihil apud eos potius haberetur quàm con-
 xatio.
 tempus iuris ac iustitiæ. Deus verò indignatus propter hanc Regis &
 exterorum mutationem misit Prophetas qui conuincerentur eos, & à
 præsentī malitia compererent. illi verò tam insano affectu eam com-
 plectabantur, vt neque exemplis maiorum, qui propter contemptum
 legum cum totis familijs perierant, neque Prophetarum comminatio-
 nibus mori respicerent, & ad relicta honesta studia reuertenterent.
 Quin & Zachariam Pontificis Ioadi filium Rex in ipso templo saxis Zacharias
 iussit obrui, oblitus patris eius beneficiorum, tantum quia Propheta lapidatus
 diuinitus constitutus, pro concione populum & Regem adhortatus ad
 iusticiam, graues pœnas illis iniunxerat si moniti parere contemne-
 rent. Moriens tamen Zacharias testem & iudicem Deum inuocauit,
 quòd pro bono consilio & patris sui beneficijs, à Ioas mortis amarum
 premium sibi rependeretur. Nec diu debita Regi pœna dilata est. A-
 zael enim Syrorum Rex impressione in regnum eius facta, & Gitta pri-
 mum direpta atque euersa, mox ipsum Hierosolymis desidentem ad-
 ortus est. Tum Ioas conterritus omnes thesauros Dei priorumque Re-
 gum exhausti, & cum eis detracta templo donaria misit ad Syrum, tan-
 ti pacem redimens & securitatem, ne oppugnatus in extremum rerum
 suarum

An. mundæ
3089.

Ante Chri.
nat. 875.

Instauratio
templi.

Ioasi, Ioado
mortuo, im-

pietas, eius-

phetam ta-

xatio.

2. Paral. 25.

Zacharias

lapidatus

ad

contemne-

Deum inuocauit,

amarum

dilata est.

Gitta pri-

ad-

Re-

tan-

rerum

suarum

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 3105. *Ante Chri.* nat. 859. *Ioasi sublatio.* suarum discrimē adduceretur, ille tam ingenti pecunia corruptus, exercitus à regia vrbe abstinuit. Ioas tamen graui morbo implicitus, amicis Zachariae pœnas dedit, qui ne filius Pontificis maneret inuitus, per insidias eum sustulerunt. Sepultusq; est Hierosolymis, nec tamen propter impietatem dignus habitus qui Regijs monumentis inferretur, cum vixisset annos quadraginta & septem.

C A P. I X.

Amasia Rex Hierosolymitanus exercitu contra Idumæos & Amalecitas ducto victore vadit.

4. Regum 14. Amalias Rex Hierosolymitanus. Vires regni Israelitici fractæ, & à Deo restauratæ. *An. mundi* 3089. *Ante Chri.* nat. 875. *Ioas Israelitarum & Samaritarum Rex.* *An. mundi* 3103. *Ante Chri.* nat. 861. *Ioas Elifæus à se Syros ter vincendos prædicat.* *Elifæi mors, & cadaueris in ipsius monumento coniecti re-fuscitatio.*

IN Regnum successit ei filius Amasias. Anno autē Ioasi vigesimo primo, apud Israelitas & Samariā Ieo successit filius Ioazas, in quo principatu exegit annos 17. patri nequaquam similis, sed magis primis eius regni Regib. impijs, qui palam omnem contemptum celestis numinis præ se tulerunt. Huius copias Rex Syriæ tantopere attriuit, ut ex numero exercitu non plus quam decem millia peditum, equites quingenti superessent: qua expeditione multas magnas vrbes illi ademit, & hostium non mediocres strages edidit. Hæc autem Israelitis acciderunt secundum Elifæi vaticinium, quo tempore Azaeli etiam prædixit, quod necato Domino Damasci ac Syriæ regnum esset occupaturus. In hac temporum difficultate Ioazas ad preces & supplicationes confugit, orans Deum, ut se è manibus Azaelis liberet, nec ab eo subigi patiatur. Deus autem, qui non solum perpetuam innocentiam, verum etiam respicientiam favore complectitur, & cum perdere possit, si velit, castigare mauult, exoratus eripuit eum è belli periculis: & regio pacem nastæ ad pristinum felicitatis statum breui redijt. Post obitum Ioazæ Ioas filius regni Ioaz, regnantis in tribu Iudæ: nam & iste eodem quo Hierosolymitanus nomine vocabatur: tenuitq; regnum annis 16. Hic optimus vir erat, nihil paterni ingenij referens: & cum Elifæus iam admodum senex in morbum incidisset, visendi causa eum adiit: quem animaduertens extremum spiritum ducere, flere cœpit & lamētari, patrem & clypeum appellitans: quod eo viuo armis contra hostem opus non fuerit, sed ipsius prædictionū beneficio semper inuicti euaserint. Nunc illum è vita discedere, se verò exarmatos Syris & alijs hostibus obijci, quam obrem adempto tali præsidio, sibi quoq; oprabilius vnā cum illo hanc vitam relinquere. His querimonijs motus Elifæus, Regem consolatus afferri arcum postulat, eumq; Regem iubet intendere: deinde iniecta in eum manu iubet iaculari. & cum emissis tribus telis destitisset, inquit, plura misisses, poteras totum Syrorum regnum excindere. nunc quia tribus solis contentus fuisti, totidem prælijs vinctes Syros, & regionem, quam tuo patri ademerunt, recipies. His auditis Rex abiit, & propheta paulo post defunctus est, vir inclytæ iustitiæ, & citra controuersiam Deo longè carissimus. multa enim & miranda diuinæ mentis argumenta exhibuit, quorum memoria apud Hebræos durat clarissima. sepulchro etiam honoratus est magnifico, quale decuit hominem numi

mini diuino acceptissimum. Contigit autem aliquando, ut latrones decisi à se viatoris cadauer in monumentum eius abderent, quod mox reuixit à contactu Prophetæ corporis. Atq; hæc fuerunt & vini & defuncti vatis opera. Azæle autem Rege extincto, ad Adadum filium Syriæ regnum hæreditario iure peruenit. Huic Ioas Israelitarum Rex tribus prælijs victis omnem eam regionem abstulit, quæ vrbes ac vicos de patre ipsius captos complexa est: quod & ipsum Elisæus iam ante prædixerat postquam verò etiam Ioas fato functus est, Hieroboam eius filius excepit imperium.

*Ann. man-
di 3106.
Ante Chri-
stum na-
tum 858.
Triplex Ioæ
victoria.*

C A P. X.

*Amasie victoria de Israelitæ & Ioæ Rege eorum
reportata.*

Secundo autem anno Ioæ Regis Israelitarum, regnum scepit Amasias Hierosolymis & in tribu Iudæ, marre natus vrbis Regiæ ciue, appellata Iudan. mirum autem in modum iustitiam colebat, tamen ætate adhuc iuuenis. Regni administrationem exorsus à necis paternæ vindicta, qui amicorū insidijs sublatu fuerat. eosq; omnes in potestatem reductos affecit supplicio, parcens tamen ipsorum liberis, iuxta leges à Mose præscriptas: qui iniquum censuit pro parentū culpis à liberis eorum poenas reportare. Post hæc delectu habito in tribu Iudæ & Beniamitica, conscripto flore iuventutis, ut pote ætatis annorum plus minus viginti, centuriones his copijs idoneos attribuit. deinde misit ad Israelitarum Regem, qui viginti scutatorum millia conducerent stipendio talentorum argenti centum annumerato. decreuerat enim contra Amalecitarum & Idumæorum, atque Gabilitarum gentes exercitum ducere. iamque propediem moturus erat in eos, cum interueniens Propheta dimittere Israelitas consuluit. esse enim hoc hominum genus impium, & cladem certam imminere oraculo se monitum, si talibus Rex vtatur auxilijs. alioqui, Deo fauente, vel modica manu deuinci posse hostiles exercitus. Rege autem agrè ferente, quia iam publicè stipendium Israelitis numerauerat, hortatus est Propheta, ut Dei voluntatem sequeretur, quo propitio non defore pecuniam. illos itaque dimisit, præfatus se donare illis quicquid mercedis nomine accepissent, & cum domesticis tantum copijs contra prædictas gentes profectus est. Quibus vno prælio victis, interfecit decem millia, & totidem millia captiuorum abducta in magnam petram quæ imminet Arabiæ, eo loco per rupes præcipitata necauit: atq; ita victor cum opima præda domum redijt. Interea viginti illa Israelitarum mercenariorum millia, ignominiosam rati suam missionem, ac si pro inutili damnata esset eorum opera, impetū in eius regnū faciunt: & progressi vsq; Bethsemera, regionem populati sunt, abactō magno iumentorum numero, caesisq; tribus colonorum millibus. Amasias verò post victoriā factus insolens, autorem eius Deum cepit habere cōtemptui, & pro eo venerari asportata de Amalecitis numina. Quamobrē à Propheta cōuentus est mirari se dicente, si hos Deos crederet, qui cultorib; suis nihil opis asferre valuerint, nec eos ab Hebræorum vi tutos præstiterint, sed tanquam ad se nō pertinentes cedi & captiuos trahi passi sint. quin & ipsos belli iure

Hedio &
Ruffinus
cap. 9.
Amasias Hierosolymorū
Rex.
4. Reg. 14.
Dent. 24.

Dimissio Israelitarum.
2. Paral. 25.

Amasie de
Idumæis victoria.

Amasias à
Propheta p-
pter idololatriam repræ-
henditur.

FLAVII IOSEPHI

An. man.
di 3106.

Ante Chri.
nat. 858.

Amasias Hie-
rosolymo-
rum Regis
in Ioam Is-
raelitarum
Regem ex-
pedito.

Amasias ab
Israelitarum
Rege captus:
Hierosoly-
ma diruta &
templū spo-
liatum.
Amasias ez-
des.

Hedio &
Ruffinus
cap. 11.
4. Reg. 14.
Ampliatio
regni Israe-
litarum.

abductos inter reliquam captiuorum turbam Hierosolyma peruenisse. Rex his verbis ad iram percitus iussit illum hac de re esse quietum, non natus supplicium si negocijs alienis miscere se pergeret. tum ille, se qui- dem quietum dixit, Deum tamen victorem huiusmodi nouitatibus non de fore. Nec multo post Amasias felicitatem suam, cuius tamen an- torem Deum non agnoscebat, non capiens, sed fastu inflatus, scripsit Ioaz Regi Israelitarum, ut ipsius imperata faciat cum suo populo, sicut an- te hac idem populus maioribus eius Dauidi & Solomoni paruit: quod si nolit vitro facere officium, bello esse decernendum de imperij iuribus. Ad hoc Ioas in hac verba rescripsit. Rex Ioas Regi Amasias. Olim in eo- dem monte Libano cupressus erat & carduus. hic a cupresso filia peti- filio suo dari coniugem. Interim bestia quidam superueniens concu- cauit carduum. Hoc exemplum te moneat, ne maiora quam par est ap- peras, neue propter recentem de Amalecitis victoriam elatus, & te ad regnum tuum incerta committas alea. His lectis Amasias magis etiam ad bellum concitatus est, Deo, sicut fas est credere, instigante, ut tan- meritis impietatis poenas exsolueret. Vbi vero in conspectum hostium venit, instructa utrinque acie, tantus repente pavor ac consternatio diui- nitus milites eius inuasit, ut priusquam manus confererentur iam diui- verterent: & alijs alio diffugientibus, desertus a suis Amasias iam terga potestate veniret: qui mortem illi minatus est, nisi efficeret, ut Hiero- solymitam apertis portis se cum victore exercitu admitterent, ut Hiero- solymite & vitæ amore adactus, persuasit ciuibus ut hostem reciperent. At ille dirutis ad trecentorum cubitorum spaciū moenibus, curru perid- interitium triumphabundus inuectus est, captiuū præ se agens Ama- sias: & hoc modo factus urbis dominus, Dei thesauros abstulit, & quic- quid auri vel argenti in Regia repertū est, totum asportauit, ac tum de- mum dimisso Rege reversus est Samariam. Hac Hierosolymitis contige- runt anno regni Amasias decimoquarto. Appetitus tandem amicorum insidijs fugit in urbem Lacheis: nec tamen euasit, illuc quoque insecutus insidiatoribus, a quib. interfectus est. Corpus Hierosolyma relatum, & re- gia munificentia funeratum est. Tam miserum autem exitum habuit propter nouatas religiones & pietatis contempnum, post exactū annum vitæ quinquagesimum, regni vero vicesimum nonum, Ozia filio regni successore.

C A P. XI.

Quomodo Ozias vicinas gentes subegerit.

DECIMOQUINTO autem anno regni Amasias, Hieroboamus Ioaz filius apud Israelitas regno potitus est, quod per annos quadraginta obti- nuit in eadem, qua maiores eius, Samaria regia. Hic Rex cum esset ve- hementer impius, totusque idolis deditus, nihil sibi non permittens, Is- raelitis etiam innumeras calamitates attulit. Ei Propheta Ionas præ- dixit, quod denictis Syris ditionem suam esset ampliaturus, prola- tis eius terminis ad septentriones usque Amathem urbem, ad meridiem vero usque asphaltitem lacum. his enim olim terminis Chananza ter- ra fiebat, iuxta Iesu imperatoris definitionem. quo oraculo excita- tus Hieroboamus, totos eos tractus ademptos Syris ad suū regnum ad- didit, nihil fallente Iona vaticinio. Sed quoniam pollicitus sum me bona

bona fide res Hebræorum proditurum, non dissimulabo quid de hoc Propheta in sacris codicibus inuenerim. Iussus enim à Deo proficisci in regnum Nini, & illic prædicare, quòd imperium illud perituum esset, non ausus est hoc facere: sed putans se posse Deum effugere, conscenso apud Iopen nauigio petebat Tarsum Ciliciæ: exorta autem vehementi tempestate, ita, ut periculum esset, ne nauis mergeretur, gubernator & nauæ, atque ipse etiam nauclerus vota pro incolumitate faciebant: lonas verò solus aperto capite iacebat, nihil quemadmodum alij faciens. cumque turbantibus procellis fluctus magis ac magis crescerent, suspicati aliquem e vectoribus esse in causa, decreuerunt sortito quærere quisnam ille sit. quo facto, sors Prophetæ obtigit. percontantibus quis nam esset, vel quid haberet negotij, ait se Hebræum esse, & Prophetam Dei maximi, consulitq; ut ipsum in mare iacerent, si vellent præsens periculum euadere: se enim esse propter quem tempestas scuiat. At illi primum quidem non audebant hoc facere, impium facinus ducentes, hominem hospitem, qui vitam suæ fidei concedidisset, in tam manifestum exitium mittere. tandem, urgente periculo & nauim tantum non mergente, partim Prophetæ autoritate, partim suo metu compulsi, in mare eum proieciunt. Et tempestas quidem sedata est, lonam autem fertur à Ceto deuoratum post triduum in Euxinum pontum reuomitum, viuum & toto corpore illæsum. ubi impetrata à Deo erratorum venia, ad Nini urbem profectus est. & cum in loco vnde exaudiri poterat constitisset, prædicauit quòd paulo post amissuri essent imperium Asiæ: & cum hoc dicto abiit. Hæc de eo sic retulimus, ut inuenimus in commentariis. Hieroboamus autem, exactis feliciter in suo principatu XL annis, mortuus apud Samariam sepelitur, Zacharia filio successore. Ozias item successit Amasie anno regni Hieroboami decimo quarto, & apud Hierosolyma duabus tribubus præfuit, natus matre Achia, eius & ipsa Hierosolymitana. Hic erat natura bonus ac iustus, & magnanimus, providendisque rebus solers & industrius. is, suscepta expeditione in Palæstinos, prælio victor urbem eorum vi cepit, Gittam & Iamnam, & earum moenia diruit. alia deinde expeditione duxit in Arabas & Egypto vicinos: & condita vrbe ad mare rubrum, præsidium in ea posuit. post hæc Ammanitis subactis, tributoque genti præfinito, & omnibus locis usque ad Ægypti terminos in potestatem suam redactis, in posteram ad eundem vrbs se contulit. quicquid enim mœnium vel vetustate labefactum erat, vel superiorum regum incuria, totum instaurauit: atque eam etiam partem, quam Israelitarum Rex, Amasia patre huius capto, diruerat, quando urbem victor ingressus est. his addidit non paucas turres centum quinquaginta cubitorum altitudinis: & arces aliquot in locis minus frequentatis ad tutelam disposuit: aqueductus quoque non paucos exstruxit. habuit etiam iumentorum aliarumque pecudum infinitam penè multitudinem, quòd regio esset antea pascuis. cumque admodum esset agriculturæ studiosus, terram variis arborum ceterarumque plantarum generibus excoluit. habuit præterea selectorum militum trecenta septuaginta millia, quibus præerant centuriones ac tribuni viri generosi & inuicti robore præditi ad duo millia numero: edocuitque exercitum phalangis ordinem struere in acie, & arma singulis distribuit, gladios, clypeos, & thoraces æreos, arcus etiam & fundas. præterea machinas fecit multas ad expugnanda oppida, quibus vel saxa vel tela emitteret,

An. mundi
3120. *Ante*
Chr. na.
844.

Ionæ 1.
Ionas à Deo
in Nini re-
regnum pro-
ficiscens ius-
sus nauigiū
conscendit,
& in mare
præcipita-
tur.

Ionas à Ce-
to deuoratus
ac reuomi-
tus Ninui-
tis prædicat.
Ionæ 2. & 3.

4. Reg. 14. 25.
Ieroboami
mors.
Ozias Rex
Iudæ.

An. mundi
3136. *Ante*
Christ. na.
828.

Ozias expe-
ditio, & vr-
bis per eun-
dem restau-
ratio.
2. Paral. 26.

An. mundi
3150. *Ante*
Christ. na.
814.

Ozias diui-
tiarum & exer-
citus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3150. Ante
Christi. na.

814.

Ozias voca-
tionē suam
transgressus,
punitur le-
pra, ob quā
vrbe cedere
cogitur.

An. mundi
3170. Ante
Christi. na.

794.

Cedes Za-
chariz Re-
gis. 4. Reg.
15.

Manacmus
Israelis Rex.

An. mundi
3174. Ante
Christi. na.

790.

Tyrannum
trucidatio.

Fax pūmis
sedimitur.

An. mundi
3185. Ante
Christi. na.

778.

Phaceias.
Trālatio Is-
raelitarum.

mitteret, harpagones quoque & alia instrumenta his similia. Dumq; hi
his studiis & paratibus versatur, corruptus est arrogātia, & inflatus mor-
tali potentia, immortalem illam ac sempiternam cepit non magnifaci-
cere, nec religionis nec pietatis admodum observās, ita vt ad paternam
impietate videretur proclivior, ad quam & ille prolapsus fuerat, quod
fortunae fauorem, & perpetuos successus in rebus maximis moderare
ferre nesciret. Et cum venisset solennis festi celebritas, sumpto sacerdo-
tali habitu, ingressus templum ad aureum altare Deo suffragium factum
astitit. Accurrit eo mox Azarias Pontifex octuaginta sacerdotum globo
stipatus, & Regem compescuit, vociferans ac negans hoc illi fas esse, sed
solis sacerdotibus datum suffire, qui sint ex Aaronis genere. iubebatq;
vt exiret, & Deum talibus factis provocare ad iram desineret. Tum Rex
commotus mortem illis, ni quiescerent, minatus est. & ecce ibi terra ve-
hementer concutitur, fissioq; supernè templo radius solis os Regis im-
probam ferit, quod euestigio lepra contactum est. accessit huic & aliud
prodigium, quod eodem terrae motu ante urbem in loco, qui dicitur E-
roge, dimidium montis ad occidentem vergentis reuulsus, & per qua-
tuor stadia vultum, obiectu demum orientalis montis cōstitit, obitu-
ta via publica, & oppressis ruina hortis regis. Sacerdotes verò postquā
in facie Regis lepram animaduertuerunt, diuinitus inflictae ei plagae
indicauerunt, & vt tanquam pollutus & impuratus vrbe cederet, admo-
nuerunt. at ille pudore calamitatis iam modestior, paruit, superbiq; cum
impietate cōiunctae tam miserabili poena mulctatus. & cum aliquandiu
priuatus extra urbem vixisset, filio Iothamo Rempubl. administrante,
macerore tandem confectus obiit anno aetatis sexagesimo octauo, regni
quinquagesimo secundo, sepultusq; est in suis hortis in monumento lo-
litario. Israelitarum autem Rex Zacharias Hieroboami filius vix sexto
regni mense exacto ab vno e suis purpuratis per dolum occiditur. Se-
lesmus is fuit Iabessi filius, qui occupata vacua Zachariae eade regia, tri-
gesima post die male partum regnum male perdidit. Manacmus enim
dux exercitus, qui per id tempus apud Thariam urbem erat, audito Za-
chariae casu, cum omnibus copiis properē venit ad Samariam, & praelio
victum Selesmum interfecit: dein autoritate propria sumptis regni in-
signibus, Thapsam cum exercitu victore profectus est. oppidani verò
obfirmatis portis noluerunt Regem admittere, at ille vt in defectores
fruens totum circumquaq; agrum vallauit, & postremo urbem quoq;
vicepit: & quod esset Thapsensibus insensus, omnes ferro confecit, ne
tenuerit quidem aetati parcens, & nihil sibi ad extremam crudelitatem
reliquum faciens. quae enim ne in barbaros quidem deuictos perpetra-
re fas fuerit, ea in sui generis homines sibi permisit. nec mitior fuit po-
stea toto decennio quo Israelitis praefuit. potitus deinde bello ab Assy-
riorum Rege Phullo, non ausus est cum eo in certamen descendere, sed
pactus M. talentis argenti, maturē se ab ea vexatione redemit. hāc sum-
mam Manacmo populus contulit, exactis L. drachmis in singula capita.
Nec multo post mortuus, Samariae sepultus est, Phaceia regni hārede
relictus. is patri crudelitatem persimilis, duobus tantū annis regnavit. qui-
bus exactis in conuiuiis cum amicis trucidatus est insidiis Phaceiae tri-
buni, qui Romeliae fuit filius. obtinuit autem hic Phaceias principatu
annis XX. dubium impius magis an iniustus. Huius tempore Teglapha-
lassar Assyriorum Rex Israelitas aggressus, subacta Galaditica regione,
& quie-

& quicquid trans Iordanem colitur, vicinaq; Galilæa, & Cydida & Aso-
ra, colonos abstractos in suum regnum traduxit, de quo hoc loco hacte-
nas. Porro Iothamus Ozia filius regnavit in tribu Iuda & Hierosoly-
morū regia, natus matre urbani generis nomine Ierafa. Huic Regi nul-
la virtus defuit, erga Deum pio, iusto erga homines, & Reipublicæ stu-
dio. quicquid enim instauratione opus habebat, diligenter facien-
dum curavit. in templo vestibulū refecit & porticus: mœnium partem
labantem restituit, & additis magnis ac firmis turribus, cōmunivit. Am-
manitas etiam prælio devictos tributa pendere coëgit, annua talenta
centum & tritici coros decies mille, & totidem hordei. In tantumq; re-
gnum auxit, ut tam domi felix esset, quam foris formidabilis. Hoc re-
gnante propheta quidam extitit, Naumus nomine, qui de Assyriorum
& Nini subuersione hæc verba vaticinatus est. Ecce Ninive piscina a-
quarum fluctuans, ita & populus eius omnis turbatus & fluctuans fu-
giet. dicentq;ue, state, state, eripite aurum, eripite argentum, & nemo
volet. malent enim vitam servare quam facultates. occupabit enim eos
graue dissidium, & lamentatio, & dissolutio membrorum, & facies eo-
rum præ dolore fient luridæ. Vbi erit posthac domicilium leonum, &
mater catulorum leoninorum? Dicit tibi Ninive dominus: delebo te,
nec posthac amplius leones ex te egressi mundo imperitabunt. & alia
multa de Ninive in hanc sententiam prophetavit, quæ nunc non est
necesse repetere, alioquin molestus videri possem lectorem plus æquo
onerans. Evenerunt autem omnia quæ de Ninive prædicta sunt, post
annum CXV. Et de his quidem hætenus.

C A P. XII.

*Rase Damascenorum Rege Hierosolymitanis bello vexante, Acha-
zes eorum Rex coactus est Assyriorum Regem in
Damascenos immittere.*

Iothamus autem è vivis abiit ætatis anno XLI. cum regnasset annos
sexdecim: quo in regis cōditoriis deposito, regnum ad Achazen eius
filium hereditario iure peruenit. qui erga Deum impiissimus omnium,
& patriarum legum desertor, ad imitationem Israeliticorum Regum
se contulit, aras Hierosolymis erigens, & in eis idolis sacrificans, quibus
etiam proprium filium holocausto obtulit ritu Chananorum, & his
similia multa perpetravit. Hunc ita insanientem duo simul Reges, Ra-
ses Damascenorum & Phaceias Israelitarum, bello aggrediuntur (erant
enim amici & socij) & compulsū Hierosolyma multum diuq; frustra
oppugnauerunt, quod urbs esset munita egregie. Interea Syria Rex ad
mare rubrū Elam urbem occupat, & necatis eius habitatoribus Syro-
rū coloniam eò deduxit. Multis item arcibus expugnatis, & magno lu-
dorum numero interfecto, cum exercitu ex manubiis ditato domum
revertitur. Hierosolymitanus autem Rex postquam cognovit Syros
abiisse domum, putans se Israelitarum Regem non inferiorem viribus, e-
duxit contra eum copias: & cum irato Deo commisset prælium, pro-
pter tot impia facinora victus est. centum enim & viginti millia tunc

An. mundi
3287. An-
te Chri. na.

777.
Pietas Iotha-
mi.

Hedio &
Ruffi. ca. 12.
Vaticinium
de excidio
Niniuz.
Nahum. 2.

Hedio &
Ruffi. cap. 19.
An. mundi
3204. An-
te Chri. na.
760.
Achaz im-
pietas.
Filij obla-
tio.
Impietatis
pœna.
Elaia 7.
4. Reg. 16.
Strages ex-
ercitus Iu-
daici.

FLAVII IOSEPHI

An mundi
3204. An-
te Chri. na.
760.

4. Reg. 16.
Israelita O-
belas iudæte
tribu Iu-
dæ ac Benia-
min capti-
vos eorum
conducunt.

ceciderunt de Israelitarum exercitu. In eodem proelio Zacharias, su-
premus dux Israelitarum cum Amia filio Achazæ congressus, superatum
occidit, & pari modo Eriem prætorianorum præfectum adeptus inter-
emit, & Esanā tribus Iudæ copiarum ducem viuum in potestatem suam
redegit. magnum præterea captiuorum vtriusq; sexus numerum e Ben-
iamitica tribu abegerunt, & opima præda ditati reuersi sunt Samariam.
Obelas autem quidam, qui in ea vrbe per id tempus propheta erat, oc-
currens illis ante moenia, magna voce hæc victoriam non ipsorum vit-
tute partam asseuerabat, sed quod Deus Regi Achazæ irasceret, in-
fabatq; eos quod non contenti præsentis felicitate, ausi sint homines ex
tribu Iudæ ac Beniamitica consanguineos suos captiuos abducere: &
suadebat vt hos illæsos domum remitterent. quod ni faciant, Deum ab
illis pœnas exacturum. post hanc admonitionem Israelitæ in concionem
conuenientes, deliberabant quid facto opus esset. Exsurgens autem qui-
dam magnæ inter suos autoritatis, Barachias nomine, cum aliis tribus,
negabant se passuros, vt ciues sui captiuos in urbem introducerent, na-
fortè omnes ex æquo diuina ultio perderet. satis esse prætoriorum pecca-
torum, in quæ propheta clamat, etiam si nulla noua accedat impietas.
His auditis milites permiserunt illos, quicquid vellent, arbitrati suo a-
gere. Tum prædicti viri assumptos exemerunt vinculis, & curatis eorum a-
corporibus, adiutos viatico remiserunt domum incolumes. nihilo mi-
nus quatuor hi deduxerunt eos vsque Hierichuntem & vterius, cumq;
non longè abessent à Hierosolymis, repenerunt Samariam.

C A P. XIII.

*Assyriorum Rex vi expugnata Damasco, & occiso Rege, populum
traducit in Mediam, aliis gentibus Damascum in
coloniam deducit.*

An. mundi
3207. An-
te Chri. na.
757.

4. Reg. 16. 17.
Israelitarum
translatio.
Achazæ au-
rū & argen-
tum templi,
Damascum
Assyriorum
Regi deferre.
Achazæ Sy-
riorū deos,
templū Hiero-
solymorum,
clauso, colit.

Achazæ autem Rex hac clade ab Israelitis affectus, missa ad Assyrio-
rum Regem Teglabassarum legatione, auxilium ab eo petiit contra
Israelitas & Damascenos atq; Syros, magnam pecuniam illi pollicens,
in præsens etiam magnifica munera mittendo. Quam legationem post-
quam audiuit, ipse in auxilium Achazæ profectus est, & vastata Syria,
expugnataque Damasco, Rasem quoque Regem occidit. Damascenos
verò in superiorem Mediam populariter traduxit: & pro illis quas-
dam Assyriorum gentes in agrum Damascenum reposuit. Israelitarum
deinde terram populatus, multos ex ea captiuos comprehendit. Post
Syros in hunc modum tractatos, Rex Achazæ sublato quantum erat
auri & argenti in regis thesauris, atque etiam in ipso templo, & dona-
riis quotquot erant pulcherrima, hæc secum deferens venit Damascum,
& sicut antè pactus fuerat, omnia Regi Assyriorum tradidit, actisque
pro beneficio gratias, reuersus est Hierosolyma. Erat autem hic Rex
tam stultus ac incogitans, vt quamvis hostiliter cum Syris dissideret, il-
lorum tamen deos colere non desineret, sed in eorum ceremoniis, tan-
quam victoriā inde sibi pollicens, pietatē collocare pergeret. post cla-
usum, colit. de verò acceptā Assyriorū venerari cepit numina, quiduis potius ado-
raturus

naturus quàm verum & à maioribus acceptum Deum, cuius indignatio-
ne ut tum vinceretur factum est. In tantum aut religionis contemptum
prolapsus est, ut spoliatum prius donarijs tēplum clauderet, ne illud so-
lennibus sacrificijs honorare liceret. post has insanas impietates tandē
moritur, cum vixisset annos triginta sex, & ex his regnasset sedecim, re-
lictō hærede Ezechia filio. Quo tēpore et Phaccias Israelitarū regnū cum
vita amisit, casus per insidias cuiusdā n ex carioribus sibi aulicis, cui no-
men Oseas. qui cum regnū scelere quæsitum p annos IX. obtineret, vir
fuit pessimus, nihil pietatis Deo deferens. In hunc duxit exercitū Assy-
riorum Rex Salmanasarus, & quia Deum non habebat propitium, de-
stitutum eius auxilio facillē subiugavit, & præfixita tributa coegit pen-
dere. Quarto autem anno regni huius Oseæ Ezechas Hierosolymis re-
gnū adeptus est, Achaz ex Abia Hierosolymitana muliere filius is e-
rat ingenio bono & iusto ac pio præditus. nam statim ab inito princi-
patu nullam magis necessariam vel vtilem tam sibi quàm subditis curā
existimavit, quam religionis ac diuini cultus. quamobrem aduocata po-
puli & sacerdotum Levitarumq; concione, sic fertur ad eos verba fecisse.
Ne ipsi quidē ignoratis q̄ propter peccata patris mei, & nō redditos
Deo debitos honores, in multas & magnas calamitates incidistis, quia p
extremam demētiam passi estis vobis persuaderi, ut eos, quos ille Deos
putabat, coleretis. Ergo quandoquidem vestro malo didicistis, quàm p-
niciofa res sit impietas, horror, ut illa oblivioni tradita, purificetis vos
à præteritis pollutionibus vnā cum Sacerdotibus & Levitis, ac rum de-
mum conuenientes aperiatis templum, & lustratum prius expiatum-
que sacrificijs legitimis in pristinum honorem & reuerentiam restitua-
tis. hoc enim pacto placatum Deum & propitium habebimus. His Re-
gis monitis accenti sacerdotes templum aperit, & eiecit inde iniqui-
tamentis, adornatisq; sacris vasis, victimas patrio ritu in altare inferūt.
Rex verò dimissis per totā dirionem suam nuncijs, populū Hierosoly-
ma ad Azymorum celebritatē conuocat multo iam tēpore intermissam
propter impiam superiorum Regum incuriam. Quin & Israelitas p nun-
cios hortatus est, ut, relictis conluetis superstitionibus, ad priscam illam
pietatem & veri Dei cultum redirēt. Se enim illis permittitur, ut Hie-
rosolyma venientes Azymorum festum vnā cum suis ciuibz celebrent.
Hæc aut se suadere non ut suum negotium ageret, sed ipsorum utilitatis
gratia, quos beatos fore si huic consilio paruerint. Israelitæ verò audito
quid legati à suo Rege afferrent, adeo mentē non adhibuerūt, ut eos lu-
dibrio habuerint, & prophetas quoq; eodem cohortantes, & præmonē-
tes quantæ calamitates instarent nī mature ad pietatem redirēt, respue-
runt: quos postremo comprehensos necauerunt. nec his facinoribus cō-
tenti ad peiora etiā sunt prolapsi, ita ut non prius desisterent, quā ob ex-
tremam impietatem Deus ultor in potestatem hostium eos tradidit, sic-
ut suo loco dicetur. Multi tamen ē Manassitica tribu & Zabulonis atque
Isacharis prophetarum monitis parentes ad pietatē sunt conuersi: atq;
hī oēs Hierosolyma ad Ezechiam confluxerunt, ut Deum adorarent. Post-
quam aut ea multitudo conuenit, Rex, ascenso tēplo, vnā cum principi-
bus & populo, immolauit pro se tauros septē. & totidem arietes, parēq;
hircorum numerum. & cum primum manus in capita victimarum im-
posuissent, tam Rex quam principes, sacerdotibus mandandas relique-
runt. illi vero iugulabant, & solidas concinabant, Levitarum corona

Anno mub
di 3215.

Anze Chri-
nat. 749.

Achazē
mors.

Oseæ impie-
tas & pœna.

Hedio &
Ruffinus

Cap. 14

4. Reg. 17.

Ezechiæ Re-
gis Iudæ pio-
tas.

Ezechiæ le-
gati ad Israe-
litas Azymo-
rum festi co-
lebrandi cau-
sa missi occi-
duntur.

2. Par. 29. 30.

Verbū Dei
nunquā sine
ōi fructu.

Victimæ E-
zechiæ.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi circumstante cum instrumentis Musicis, & diuinos hymnos canentes quemadmodum olim David eos psallere docuerat, reliqui vero sacerdotes accinebant buccinis. Interea populus & multitudo humi in faciem prostrati Deum adorabant. post hæc sacrificauit boues LXX arietes CC. agnos CC. populo vero ad epulum largitus est boues DC. & reliqui pasculabatur cum populo, agentes Deo gratias. Instante vero Rex lætante festo, paschale sacrum facientes, alias deinceps victimas mactabant per continuos dies septem. populo etiam præter eum numerum quem ipse mactauerunt, taurorum duo millia, pecorum septem millia Rex de suo largitus est. hanc liberalitatem imitati principes mille tauris eis dederunt, & pecora mille quadringenta. nec vltimum festum tam magnificè celebratum à Solomonis temporibus in eum vsq; diē. peracto festo vberem egressi totam regionem iustrauerunt, ipsa quoq; Hierosolyma ab omni idolorum spurcie munda reddiderunt. Quotidiana deinde sacra iuxta legem Rex de suo fieri mandauit, & Sacerdotibus ac Leuitis à populo decimas reddi cum primitijs fructuum, vt possent esse circa diuinum cultum assidui. Quo factum est vt populus omne genus fructuum cōferrer Leuitis & Sacerdotibus: Rex vero horum apothecas & promptuaria condidit, vnde singulis partes distribuerentur cum vxoribus & liberis. atq; in hunc modū pristinus cultus restitutus est. His ita constitutis Rex Palæstinis bellum intulit, & partā victoria omnes eorum vrbes à Gaza vsq; Gazam suæ ditioni adiecit. Interea Rex Assyriorum per oratorem ei denunciat, omnem eius regionem se subiugaturum, nisi tributa, quæ prius pater ipse, penderet. Ezecias vero minas eius non magni fecit, fretus Deo suaq; pietate, ac propheta Esaia, per quem futura cognoscebat. & hætenus de hoc Rege.

Reformatio cultus Dei.

An. mundi
3224. Ante
Christ. nat.

740.
Palæstinos
Ezecias vin-
cit.
Ezecias ab
Assyriorum
Rege defi-
cit.

C A P. XIII.

Salmanassar capto Israelitarum Rege, & decem tribubus translatus in Mediam, Cuthæos in eorum regionem migrare iubet.

Medio &
Ruffinus
Cap. 15.
4. Reg. 17.
Israelitæ pos-
sessionibus
 suis eiecti,
 alio tradu-
 cūtur, regno
 Chuthæis
 dato.

Assyriorum autem Rex Salmanassar comperto quod Israelitarū Rex amisisset clam legationem ad Soam Ægyptiorum Regem, inuitans eum ad societatem contra ipsum incundam, iratus duxit exercitum contra Samariam, anno Osee regni septimo, & nō receptus ab eo, post tertium obsidionis annum urbem vi cepit, anno eiusdem Regis nono, Ezecia vero Hierosolymorum Regis anno septimo: extinctoq; funditus Israelitarum imperio, populum traduxit in Mediam & Persidem, cum quo etiam Oseas Rex viuis captus est. Deinde migrare iussā quadā Persica gente ex eo tractu qui ab amne Chutho denominatur, sedes ei dedit in agro Samatiæ, ceteraq; Israelitarū regione. Migrauerunt igitur decē tribus Israelitarum ex suis sedibus post annos DCCCXLVII. ex quo maiores eorum Ægyptum egressi armis ea loca suæ ditionis fecerunt: post principatum Iesu annis octingentis. post defectionem vero à Roboamo Dauidis nepote ad Hieroboamum, de qua supra diximus annis CCXL mensibus septem, diebus septem. atq; hic fuit finis Israelitarum, qui neq; legi subditi esse voluerunt, neq; prophetas audire, prænunciantes

munclantes adesse pro foribus hanc calamitatem, ni ab impietate desisterent. omnium autem horum malorum initium fuit illa seditio, per quam à Roboamo defecerunt, seruo ipsius in locum eius Rege constituto: qui contemptis diuinis legibus, & populo per suum exēplum ad eandem iniquitatem pertracto indignationem cœlestis numinis eis conciliavit, & ipse quoq; meritis pœnas non effugit. Porro Assyriorum Rex cum armis totam Syriam & Phœnicen persagravit, & nomen eius in Tyriorum annalibus scriptum inuenitur. bellauit enim contra Tyrum regnante ibi Elulæo, attestante etiam Menandro, qui in suis chronicis, ex Tyriorum annalibus in Græcam linguam translatis sic scribit Is deinde qui Elulæus nominabatur, regnauit annos triginta sex. hic deficientes Citæos cum classe eò profectus sub imperiū suum retraxit. contra quos misso exercitu Assyriorum Rex Phœnicen totam inuasit: facta deinde pace, eum copijs domum reuersus est. paulo post Sydon, Arce, Palætyrus cum multis alijs oppidis à Tyrijs ad Assyriorū Regem defecerunt: & cum soli Tyrij facere eius imperata detrectarent, reuersus est cōtra eos cum LX. nauibus, quas Phœnices instruxerunt, impositis etiam octingentis remigibus. Quibus occurrentes Tyrij cum duodecim nauibus, disiecta hostili classe, quingentos ex ea captiuos abduxerunt, quo facinore non mediocrem rei naualis gloriam sibi comparauerunt. Reuertens autem Rex Assyrius, custodes ad flumini & aquæ ductus disposuit, qui aquari Tyrios prohiberent: quod cum per continuos quinque annos fieret, coacti sunt effossis puteis inde se sustentare. Hæc sunt quæ in Tyriorum annalibus de Salmanassare Assyrio scripta inueniuntur. Ceterum noui Samaritæ coloni Chuthzi, sic enim tum appellabantur, quod à Persidis regione Chutha & flumine Chutho essent traducti, cum quinque gentium essent, totidē deos patrios secum attulerūt, quos ritu suo colentes Deū maximum ad indignationem irritauerunt. Exorta est enim sœua pestilentia, à qua cum popularentur, nullam inuenientes opem oraculo admoniti sunt, vt Deum maximum colerent: nam hoc illis præsentem salutem allaturum esse. missis igitur ad Regem Assyrium legatis petierūt, vt sacerdotes aliquot è captiuis Istaclitis ad eos remitteret. quo facto legem & Dei colendi rationem ab eis edocti, diligenter eum cœperunt colere: moxq; cessauit pestilentia: permanentq; nunc quoq; in ea religione, Chuthzi vocati Hebrais, Græcis verò Samaritæ. qui pro præsentis semper conditione temporum mutabiles, quoties feliciter degere ludæos viderint, cognatos se eorum appellāt, vt pote à Iosepho oriundos, & hac ratione sanguine illis coniunctos, quando verò in rebus aduersis eos aspiciunt, nihil ad se pertinere aiunt, nec illis quicquam deberi beneuolentiæ, cum ipsi ex longè remotis gentibus ad ea loca venerint, de quo alius dicetur opportunus.

An. mnd. 3224.

Ante Christi nat. 740.

Tyriorum annales & Menander de bello Salmanassaræ contra Tyrios.

Indignatio Dei in Idolatras Chuthzos.

Chuthzi cultum Dei amplexi, ludæorū amicos, rebus tantū secundis se profectentur.

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSEPHI
ANTIQUITATVM
IUDAICARVM LIBER
Decimus.

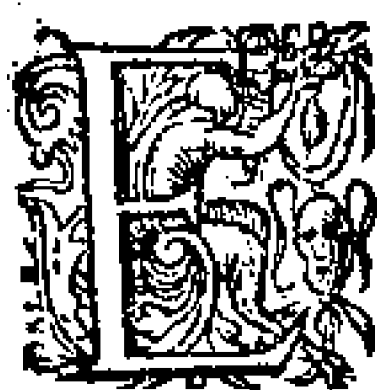
SVMMA CAPITVM LIBRI X.
Antiquitatum Iudaicarum.

- I.** *Senacheribi Assyriorum Regis expeditio Hierosolymitana & Ezechiae Regis oppugnatio.*
- II.** *Assyriorum exercitus una nocte per pestem absumptio, & Regis eorum domum reuersi, à filijs insidiosè perpetrata cædes.*
- III.** *Ezechiae post liberationem ab infestatione Assyriorum status felix atq; quietus, eiusq; relicto Manasse filio successore, ex hac vita decessio.*
- IIII.** *Manasse à Chaldeorum ac Babyloniorum Rege victi captiuitas, eiusdemq; post aliquantum temporis in regnum reductio.*
- V.** *De Iosia Rege historia.*
- VI.** *Iosia in praelio occisus, dum Nechaum Regem Aegypti, contra Babylonios per Iudæam exercitum ducere volentem, arcere regione conaretur.*
- VII.** *Ioachimi in Nabuchodonosori Syriam inuadentis, amicitiam & societatem pertractio.*
- VIII.** *Ioachimi Aegyptiorum rebus studentis cædes, eiusq; filij in regno successio.*
- IX.** *Ioachimi, Babylonio sententiâ mutante, obsessio, & spontè se deditus in captiuitatem abductio.*
- X.** *Sedecias Hierosolymorum Rex à Babylonio constitutus.*
- XI.** *Iudeorum, Hierosolymum à Nabuchodonosoro captis, in Babyloniam traductio.*
- XII.** *Sen-*

XII. Successores Nabuchodonosori: Babylonici imperij ad Per- *An. mun.*
sus per Cyrum translatio: status Iudæorum in Ba- 3231, *An-*
bylonia. *te Christum*
nat. 733.

CAP. I.

*Senacheribi Assyriorum Regis expeditio Hierosolymitana, et
 Ezechie Regis oppugnatio.*

EZECHIA duarum tribuum Regis anno quarto de- 4. Regum 18.
 cimo Senacheribus Assyriorum Rex cum instructis- Iudæa cla-
 simo exercitu cum aggressus est, omnesq; vrbes vi- des.
 cepit quotquot sunt in Iudæ tribu & Beniamitica.
 Iamq; ducturus erat Hierosolyma, cum ad illum ve-
 nit legatio, imperata facturum & tributa soluturum
 promittens. Senacheribus verò, auditis legatis, de-
 creuit, omisso bello, postulata Regis admittere, &

pollicitus est si argenti talenta trecenta, auri triginta accepisset, paca-
 tum se abiturum, iureiurando interposito quòd ab omni iniuria tem-
 peraturus esset. His persuasus Ezechias exhaustis thesauris mitrit eam pe-
 cuniam, ratus, hoste remoto, posthac sine periculo se regnaturum. Acce-
 pit Assyrius pecuniam, sed pacta non præstitit: nam profectus ipse cum
 copijs contra Ægyptios & Æthiopes, Rapsacem ducem cum duobus
 alijs ad continuandum Hierosolymitanum bellum reliquit. collegarum
 nomina erant Tharata & Anacharis. vt verò, admote mœnibus exerci-
 tu, castra metati sunt, per nuncium postulauerunt, vt Ezechias ad se pro-
 diret in colloquium. ille, quòd sibi metueret, prodire nolens, tres inti-
 mos amicos misit: Eliacimum procuratorem, & Sominzum & Ioashum
 à commentarijs. hi cum prodissent, ante duces constituerunt. quos in-
 tuitus Rapsaces iussit Regi suo referre hæc: quòd magnus Rex Sena-
 cheribus scire vult, quo fretus dominum suum refugiat, & obedire no-
 lens exercitum in urbem non recipiat. an fortè Ægyptijs, sperans ab il-
 lis posse exercitum regium deleri. id quidem si speret, dubio procul eū
 desipere, & similem esse homini qui fragili arundini innititur, qua non
 solum non sustinetur, sed lapsus etiam manum transfigitur. Scire autē
 eum oportere, quòd non sine Dei voluntate facta sit hæc expeditio, qui
 sicut ante de Israëlitis victoriam dedit, ita nunc quoq; Ezechiam cum su-
 is subditis Assyriorum armis velit succumbere. Hæc Rapsace Hebraice
 dicente, cuius lingua peritus erat, Eliacimus timens ne multitudo his
 auditis pauore consterneretur, rogauit eum vt loqueretur Syriacè. Ille
 satis intelligens quid alter metueret, maiore etiam voce Hebraicè re-
 spondit: debere eos audire mandata Regis, & quod in rem ipsorum sit,
 deditionem facere. Satis, inquit, scio quòd vos & vester Rex populum
 vana spe seducetes, vt resistat suaderis. quod si quid audetis, & putatis
 vos posse exercitum nostrum à mœnibus repellere, promptus sum vos
 duobus equorum millibus instruere: vos datis totidem sessoribus vires
 vestras ostendite. sed non potestis dare quos non habetis. Quid igitur
 cunctamini, dedere vos validioribus, qui vos possunt vel inuitos vi ca-
 pere?

Senacheribi
 iuramentū
 & eius vio-
 latio.

Rapsaces
 conuocato
 Ezechia in
 colloquium,
 deditionem
 suadet.

FLAVII IOSEPHI

An. mun. pere! maximè cum spontanea dedicio tuta sit: contrà cum sit à coactis
3231. An. periculo calamitatis non careat. Hæc cum audissent ex duce tam legat
te Christum quàm populus, ad Regem etiam perlata sunt. Ille percussus habitum re
nat. 733. galem exuit, & saccum indutus humili specie, ut mos est patrius, in facie
4. Regum 19. procidens Deo supplicat, ut cum nulla alia spes adsit, opem & salutem
Ezeciz in afferat. Missis etiam ad Esaiam prophetam amicis aliquot & sacerdoti
aduersus ad bus, rogauit ut pro communi salute precibus Deum sollicitet ac sacrifi
Deum refu- cijs, ut frangens nimias spes hostium, misereatur sui populi. Paruit Pro
gium, & per pheta, & monitus oraculo iussit Regem atq; amicos bono esse animo,
Esaiam in prædicens hostem sine prælio victum discessurum cum ignominia, &
spem melio- positurum feroces animos. Deum enim ei moliri perniciem. Ipsum quoq;
ris fortunæ Senacheribum non succedente expeditione Ægyptiaca domum reuer
erectio. sum, ferro esse interiturum. Fortè autem acciderat, ut eodem tempore
 venirent ab eo literæ ad Ezechiam, in quibus stultum eum dicebat, quòd
 putaret se posse seruitutem effugere eius qui tam multas gentes perdo
 muerit: minabaturq; internecionem omnibus, nisi spontè, patefactis por
 tis, exercitum intra Hierosolyma reciperent. Has lectas contempsit por
 ter fiduciam quam in Deo collocauerat, & epistolam complicatam in
 templo reposuit. Iteratis deinde supplicationibus quib. vrbis salus Deo
 commendata est, Esaias exoratum esse retulit, nec esse ea tempestate op
 pugnationem metuendam ab Assyrio. Instare enim feliciora tempora,
 quibus securi possint agros suos in pace colere, & possessionum suarum
 curam habere, timentes neminem. Procedete autem tempore Assyrio
 rum Rex frustrari suos conatus videns, infectis rebus, redijt ex causa ta
 li. Multum temporis contriuit in apparanda oppugnatione Pelusij: iamq;
 aggerem penè mœnibus æquauerat, & videbatur assaultum propediem
 facturum, cum audiuit aduentare Tharsicem Regem Æthiopum, Ægy
 ptios latarum suppetias, & per desertum copias ducere, ut inprovisus
 adoriatur Assyrios. Territus igitur hoc rumore Senacheribus properè
 inde cum suis abiit. Herodotus autem hunc contra Vulcani sacerdotem
 bellum gessisse dicit, nimirum quòd idem & Rex esset & sacerdos. Op
 pugnans, inquit, Pelusium, hac de causa obsidionem soluit. Op
 ptius implorauit opem sui numinis: quòd exoratum magnum Arabi in
 commodum attulit. nam & in hoc errat, quòd pro Assyrio scribit Ara
 bem. vna, inquit, nocte murum vis tanta extitit, ut hostium arcus & re
 liqua arma corroderent: quo factum est, ut exarmatus Rex à Pelusio su
 um exercitum abduceret. Berosus autem Chaldaicarum rerum scriptor
 Senacheribi Regis meminit: & quòd apud Assyrios regnauerit, totam
 que Asiam atq; Ægyptum bello infestauerit, his verbis narrat.

Herodotus
de Senache-
ribo.
Hedio &
Ruffinus
cap. 11.

C A P. II.

*Quòd Assyriorum exercitus una nocte peste absumptum est, &
 quòd Rex eorum domum reuersus filiorum in
 fids perijt.*

Senacheribi
in Deū blas-
phemi per-
na.

Senacheribus autem ab Ægyptiaco bello reuertens offendit ibi exer
 citum, quem sub Rasfacis imperio reliquerat, peste diuinitus immis
 sa dele-

sa deletum, prima nocte posteaquam urbem oppugnare coeperat, absumptis cum ducebus & tribunis CLXXXV. millibus militum. qua clade territus, & de reliquis copijs sollicitus, maximis itineribus in regnum suum contendit, ad regiam quæ Ninus dicitur. Vbi paulo post per insidias seniorum & filijs suis, Adramelech & Sennari, vitam amisit, occisus in ipso templo Arasci, quem præcipuo cultu dignabatur. quibus ob patricidii à popularibus pullis, & in Armeniam fugientibus, Assarachodas minor filius in regnum successit. Atq; hic fuit huius expeditionis exitus.

An. mun.
3231. An-
te Christum
nat. 733.
Patricidæ.

CAP. III.

*Ezeias ab infestatione Assyriorum liberatus cum aliquandiu
vixisset in pace, decedens Manassæ filio regnum
reliquit.*

Ezeias autem præter omnem opinionem liberatus periculo, vota pro incolumitate Deo persolvit, quandoquidem manifestum erat huius solius opæ hostem partim peste deletum, partim metu similis exitij ab oppugnatione urbis absterritum. Dumq; totus circa Dei cultum occupatur, paulo post in gravem morbum incidit, ita ut à medicis pro deplorato haberetur, nec amicis quidquā melius sperantibus. nec tam vitæ periculum angebat Regē, quàm quòd sine liberis decedente generis successio in eo deficere videbatur, & regnū sine legitimo hærede futurū. hoc igitur mœrore potissimū cōfectus, supplex cum lachrymis Deū rogavit, ut tantisper differretur vitæ terminus, donec procrearet sobolē, neve nondum factus pater eximeretur numero viventium. Misertus autem Deus, idq; eo libentius quòd nō sibi doleret regni voluptates adimi, sed successorem tantum germanū principatus quæreret, missū ad eum Propheta Esaia, iussit nunciari quòd post triduum morbum euaderet: & superiuens annos quindecim, non nisi relicto hærede filio decederet. Hæc cum Propheta ita, ut iussus erat, ad Regem perferret, ob magnitudinem morbi & inopinatum nuncium dubitans, prodigiosum aliquod signum ab Esaia postulat, ut certo posset credere, missum illum ad se à Deo nuncium. quæ enim supra spem & rationem esse videntur, eorum solet hoc pacto confirmari veritas. Et rogante Propheta quodnā signum exhiberi sibi postuler, voluit ut, quando umbra in suo solario iam ad decimam lineam processerat, per totidem lineas reuerti eam faceret. Et cum Deus hoc dedisset Prophetæ precibus, viso, ita ut voluit, tam insigni prodigio, confestim recepta sanitate ad templum ascendit, & adorato Deo, vota persolvit. Circa eadem fermè tempora imperium Assyriorum per Medos dissolui contigit, de quo dicemus alibi. Babyloniorum autem Rex Baladas, missis ad Ezeiam legatis cum muneribus, inuitavit eum ad societatem & amicitiam. Ille exceptis legatis comiter, & conuiuioregali adhibitis thesauros etiam ostendit & apparatus armorum, & quicquid preciosum auro constabat ac gemmis: atq; ita cum donis remisit ad Baladam. Aditus deinde ab Esaia, rogatusq; quinam essent qui venerant: ait, è Babylone missos à Rege venisse: ostendisseq; se illis omnia, ut, visis diuitijs, colligētes ex his ipsius potentiā, Regi suo renūciare possent certius. tū Propheta respōdens, Scito, inquit, quòd hæc diuitiæ paulo

Hedio &
Ruffinus
cap. 3.
4. Reg. 20.
Morbus E-
zeiaz, & vi-
tæ prorogā-
dæ, per mi-
raculum cō-
firmatio.

Assyriorum
imperium
dissolutum.
Babyloniorū
Regis ad E-
zeiam le-
gatio.

FLAVII IOSEPHI

An. mun.
3232. An-
te Christum
nat. 732.
Captiuitas
Babylonica
ab Esaia præ-
dicta.
Hedio &
Ruffinus
cap. 4.
Ezechie mors.

paulo post transferentur in Babyloniam, & posterius tui virilitate am-
eunuchi seruiant Regi Babylonio. Hæc enim prædicit Dominus. Eze-
cias contristatus hac prædictione, ait se quidem malle gentem suam
eam calamitatem non incidere, se quando aliter visum sit Deo, precari
ut saltem ipse possit in pace quod reliquum vitæ exigere. Huius quoque
Baladæ Babyloniorum Regis Berofus meminit. Caterum Prophe-
ta cum esset diuinus & usque ad miraculum veridicus, certus se nihil à vero
alienum dixisse, omnia sua vaticinia scripto tradita reliquit posteris, ut
ex euentu certitudo eorum posset intelligi. nec hic solus id fecit, sed
alii præterea duodecim: & quicquid vel mali vel boni nobis euenit, eo-
rum illorum respondet oraculis. sed hos alias singillatim perueni-
mus. Ezechas porro cum quantum iam diximus superuixisset in pace,
obiit post annum vitæ quartum & quinquagesimum, regni vero no-
num & vigesimum.

C A P. IIII.

*Manassès à Chaldeorum ac Babyloniorum Rege captus post ali-
quantum temporis ab eo rursum in regnum suum
restituitur.*

4. Regum 21.
Manassès im-
pietas & cru-
delitas.
An. mun.
3247. An-
te Christum
nat. 717.
Hedio &
Ruffinus
cap. 5.
Alias cap. 4.
Manassès in
Babyloniam
captus abdu-
ctus, postquàm
resipuit, re-
gno restitui-
tur.
An. mun-
di 3288.
Ante Chri-
nat. 676.
Manassès vr-
bè lustrat, &
templū de-
nuo cōsecra-

Huius successor Manassès filius, ex matre Achiba Hierosolymitana
eius natus, omissis paternis studiis contrarium vitæ institutum te-
nuit, nullam impietatem prætermittens, sed per omnia iniquitates Is-
raelitarum imitans, quos Deus propter peccata perdidit, ausus est eti-
scelestus templum Dei profanare, atque adeo totam urbem & reliquam
ditionem quam latè patuit. Exorsus enim à Dei contemptu, in omnes
quotquot erant in Hebræis iustos grassabatur caedibus, ne à Prophe-
ta quidem cruentas manus abstinens. nam & ex horum numero per sin-
gulos dies aliquem afficiebat supplicio, ut Hierosolyma inundaretur
sanguinibus. His tam nefarijs facinoribus concitatus Deus ad iracu-
diam, mittebat vnum post alium Prophetam ad Regem simul atque po-
pulum, per quos eandem illis comminabatur calamitates, quas propter
contemptum religionis fratres ipsorum Israelitæ aliquanto ante per-
pessi fuerant. At illi nolentes fidem habere illorum sermonibus, per
quos moniti si paruissent imminetia mala vitare poterant, re tandem
veritatem eorum experti sunt. Cum enim in eisdem perseverarent mo-
ribus, hostem illis Deus intulit Regem Chaldeorum & Babyloniarum, in-
misso in Iudæam exercitu, regionem totam depopulatus, Manassè-
m quoque dolo interceptum & abductum, perperuo pœnæ habuit obnoxi-
um. Tum demum miser malo suo doctus admissam culpam agnouit, &
ut hostem humanum ac clementem experiretur, à Deo precibus petijt.
Nec Deus se præbuit inexorabilem, sed miserrus exaudiit supplicem.
quem post aliquantum temporis spatium Babylonius domum remisit.
sum in pristinum principatum restituit. Caterum clementia victoris
postliminio reuersus Hierosolyma, dedit operam, si posset abolere prio-
rum peccatorum etiam memoriam, mutatis moribus totus conuersus
ad religionis studia. Nam & urbem lustrauit, & templum consecrauit
denuo: & in reliquum totus fuit in eo, ut gratitudinem Deo posset ap-
probare.

probare, & quoad viveret eius retinere benevolentiam. Idem facere populum quoque docuit, memor in quale incidisset infortunium ob perperam administratam rempublicam. Adornato etiam altari ex præscripto Moſis ſolennes obtulit ſuper eo viſtimas. Reſtitutiſ in veterem ſtatum religionis ritibus, ad munienda Hieroſolyma curam tranſtulit, ita ut reparatiſ antiquis mœnibus nova illis circumdaret, & turres excitaret altiſſimas, ſuburbanasque arces cum alijs neceſſarijs tum imprimis comitatibus muniret. Adeoq; in melius mutatus eſt, ut ex quo Deum colere cœpit, toto vitæ tempore prædicari ſit beatiſſimus. Cumq; viſſet annos 67 in viuis eſſe deſijt, exactis in regno annis 55. Sepultus eſt in hortis proprijs: regnum excepit Amos filius, natus matre Eſnaltēma, oriunda ex labate oppido. Hic imitatus iuvenilia ſui patris opera, & à ſimilibus non abſtinens facinoribus, maturè dedit poenas domi à ſuis oppreſſus familiaribus vix dum exacto anno vitæ quarto & vigefimo, regni verò ſecundo. In eius interfectores animaduertiſ populus, ipſam in paternum monumentum intulit, & regnum eius ſilioloſi nominato tradidit, octo tum annorum puero.

C A P. V.

De Iofia Rege hiſtoria.

Huius mater fuit ex oppido Boſcetha, Ieda nomine, ipſe indole optimæ, & ad virtutem natus, Davide Rege exemplari & regula totius vitæ ſibi propoſito, quàm primum enim duodecimū annum ætatis attingit, egregium edidit pietatis ac iuſtitie ſpecimen. Autor enim ſuit populo, ut abiectis erroribus, & relictis de falſo creditis Dijs perſuaſione, conferrent ſe ad cultum patrij numinis. Et retractatis maiorū ſuorum, inſtitutis, quicquid peccatum eſſet corrigebat, tam prudenter adhibitis remedijs, quàm ſi eſſet ætate maturiſſima. quæ verò decenter ſe habere inuenit, immota ſeruauit, & imitatus eſt. Hæc aut faciebat tum per innatam ſapientiam tum etiam ſeniorum monitis & conſilijs. Sequendo enim legum ductum in ordinanda republica & cultu diuini numinis aberrare non potuit, à quibus recedentes priores aliquot Reges ſeipſos perdiderant. Itaq; obeundo tam urbem quàm regionem, totam, lucos externis dijs dedicatos excidebat, & aras eorū diruebat, & donaria, quæ eis à maioribus conſecrata fuerant, per ludibrium detrahebatur, atque ita populum a vana opinione ad verum Dei cultum conuertit & conſuetudine holocaustorum ceteraq; ſacrificia ſuper altare obtulit. Conſtituit etiam certos magiſtratus & morū cenſores qui priuata quoq; negotia ſic diſponerent, ut in omnibus non minorem iuſtitie quàm vitæ ipſius rationem haberent. dimiſſis deinde per totam ſuam ditionem nuncijs, iuſſit ut, quicunq; vellent, conferrent aurum & argentum in reparandam templi, idq; ſuo quiſq; arbitratu, ut nemo grauaretur: & allatis pecunijs curam ſumptuum in templum ſacrum rectum præſtandum commiſit Amaſi præfecto urbis, & Saphani ſcribæ, loatæ commentarienſi, & Pōtifi Eliaciæ, qui, omiſſis moris & dilationibus, adhibitis architectis, & ſuppeditatis omnibus rebus ad reparationem neceſſarijs, incumberebant operi: atq; ita inſtauratum eſt templum, & iplum Regis pietatis argumentum futurum. Anno deinde regni ſui decimo octauo iuſſit Eliacia n

An. mundi

301.

*Ante Chri.**nat. 662.*

Manaſſæ

mors.

Amos Rex

Iudæ impius.

Ioſias Rex

Iudæ.

*Anno mun-**di 3304.**Ante Chri.**nat. 660.*

4. Reg. 22.

Ioſias verum

Dei cultum

reſtaurat.

An. mundi

3307.

*Ante Chri.**nat. 657.**An. mun-**di 3321.**Ante Chri.**nat. 643.*

Idololatriæ

à Ioſia extir-

patio.

Cenſores.

Studium po-

puli in repa-

rando tem-

plo.

FLAVII IOSEPHI

An. mun.
di 321.

Ante Chri.

nat. 643.

Mosis libri
facti in tem-
plo reperi.
Olda Prophe-
rissa à Iosia
consultur.

Vaticiniū de
Iudzorum
pœna.

4. Reg. 23.

Viua pī prin-
cipis imago.

Veritas ora-
culorum di-
uinorum.

2. Reg. 13.

Pontificem pecunia, quæ instaurationi superfuit, in massas confecta, et
terras inde & libatoria phialasq; ad ministeria templi conficere prece-
runt, eam quicquid auri argentiue in thesauris esset, id quoq; prolatum in eod-
em vsu conuerteret. Pontifex autem dum promit aurum, forte incidit
in sacros libros Mosis in templo repositos: eos prolatos dedit scribz Sa-
phani qui cum eos perlegisset, Regem adiit, & quæ imperasset omnia
facta indicauit. præterea libros recens inuentos ei legit. Qua lectione
audita Rex, scidit sibi vestem, & conuocatis intimis aliquot amicis, ip-
soq; scriba, & Eliacia Pontifice, misit eos ad Prophetissam Oldam, iu-
rem Sallumi, viri clari ac nobilis: vt persuaderent ei Deum placare, &
propitium genti suæ reddere. Timendum enim esse, ne propter negle-
ctas à maioribus leges Mosis graues calis imminerent, neue eiecti pa-
trio solo in externis regionibus destituti omnibus commodis miserè
vitam finiant. Auditis Regis mandatis Prophetissa iubet ei renunciarè
quod Deus semel contra eos sententiam tulit, quæ nullis supplicari-
bus irrita fieri possit: vt populus eiiciatur proprijs sedibus, & omni-
bus præsentibus commodis propter nō seruatas leges mulctetur: quan-
doquidem, concessio ad resipiscendū tanto temporis spacio, ne Prophe-
tarum quidem hortatibus ad saniozem mentem reuocari poterit, de-
bitas impietatis pœnas prædicentium: & ideo decretum id mutari non
posse, vt ipso euentu discant esse Deum, & in Prophetarum eius prædi-
ctionibus nihil inesse mendacij, quibus certam suam voluntatem prædi-
minibus indicare solet. attamen propter bonitatem Regis dilaturum
Deum aliquantisper imminem calamitatem: sed ab eius obitu præ-
finita iam ante mala in populum immissurū. Hoc mulieris vaticinium
Regi renunciant, qui ad eam missi fuerant. ille circum omnia oppida
missis nuncijs, iussit Hierosolyma conuenire Sacerdotes ac Levitas, &
omnes omnis ætatis homines & cum cōgregati essent omnes, primum
eis sacros libros legit. deinde stans in editiori loco in medio populi, sa-
cramento adegit vniuersos ad cultum diuini numinis, & seruandas le-
ges Mosaicæ: quod illi magno consensu facturos se receperunt. moxq;
sacra facientes & mactantes victimas Deum precabantur vt propitius
adesse dignaretur. Postremo iussit Pontificem, si quod vas in templo su-
peresset à maioribus dicatū idolorum externorum vsui, vt inde eiice-
retur: & cum non pauca essent collecta, omnibus incensis cinerè eorum
disperfit. deniq; Sacerdotes idolorū à genere Aaronis alienos interfecit.
His apud Hierosolyma peractis exiuit peregrè, & quicquid per totam
regionem in honorem externorum numinū à Hieroboamo dedicatum
inuenit, deleuit funditus: & ossa pseudoprophetarum super altare, quod
primus Hieroboamus exstruxerat, cōbussit: sicut superius diximus, quod
tum cum super eo Hieroboamus sacra faceret, interuenisse Prophetam,
& in præsentia totius populi prænucciassè, quod vnus ex Davidis pro-
gente nomine Iosias, hoc esset facturus: cuius prædictionis euentus post
annos trecentos sexaginta vnum secutus est. Post hæc inuissit & alios Is-
raelitas, qui captiuitatem & seruitutem Assyriorum euitauerant, eisq;
persuasit, vt omissis impijs actionibus & religionibus externis, Deum
maximum ritu patrio colerent, e q; soli adhererent. nec hoc contentus
oppidatim ac viciatim per domos scrutatus est, ne quid suspectum intus
delitesceret. quadrigas etiam solis, quas superiores Reges in vestibulo
templi consecrauerant, & si quid aliud diuinis honoribus vulgus impe-
ritus

Itus dignabatur, de medio sustulit. Caterum, iustrata ad hunc modum regione vniuersa, populum Hierosolyma conuocauit ad celebrandum festum azymorum quod dicitur Pascha: deditq; populo ad epulum de suo triginta hœdorum & agnorum millia, & boum tria millia. principes quoq; Sacerdotum contulerunt Sacerdotibus ad idem festum agnorum duo millia & sexcentos: & similiter Leuitis eorum primarij dederunt agnorum quinq; millia, boues quingentos, cumq; tanta esset victimarum copia, immolabantur omnes iuxta leges Moïsis, Sacerdotibus ei cura præpositis, & exemplo suo reliquo populo præstantibus. Et quod à Samuelis Prophetæ temporibus in eam vsq; diem nulla talis festiuitas celebrata fuerit, causa est, quia tum omnia iuxta præscripta legum & antiquas consuetudines peragebant. Post hæc Iosias, cum pace, diuitijs & gloria florisset, vitæ finem habuit huiusmodi.

Anno mundi
di 3321.

Ante Christi
nat. 643.
Paschatis ce-
lebratio.

Hedio &
Ruffinus
cap. 6.
Alias cap. 5.

C A P. VI.

*Iosia in prælio occisus, dum Nechaum Regem Aegypti, contra
Babylonios per Iudæam exercitum ducere volen-
tem, arcere regione conare-
tur.*

An. mundi
3334.

Ante Christi
nat. 630.

REX Aegypti Nechaos magnis delectibus habitis copias ad Euphratem duxit contra Medos & Babylonios, qui Assyriorum imperium euerterant, volens sibi Asiæ regnum quætere. cumq; processisset vsq; Mendem oppidū ditionis Iosia, opposuit se ei, vetans per sui iuris regionem iter contra Medos facere. tum Nechaos caduceatore misso, ait se non illum petere bello, sed ad Euphratem properare. non esse sibi imponendam necessitatem præter propositū cum obstante dimicandi. Iosias autem verbis Aegyptij nihil mouebatur, sed perseuerabat in ea sententia, ut per suam ditionem volenti ducere transitū pernegaret, fato opinor ad hanc arrogantiam urgente hominem, ut occasionem aduersus eum inueniret. Dum enim aciem instruens curru ab vno cornu ad alterum vehitur, Aegyptius quidam sagitta isto bellandi studiū exemit. saucius enim & cruciatum non ferens, iussu exercitu desistere, Hierosolyma reuertitur: vbi ex eo vulnere est mortuus. Sepultus est magnifico funere in monumentis paternis, cum vixisset annos triginta nouē, regnasset triginta vnum. Lixit cum populus multis diebus lamētis & tristitia mortem eius prosequens. Hieremias etiam epicedium ei scripsit lugubri carmine, quod nunc quoq; exstare videmus. hic Propheta & instantem vrbi captiuitatem Babyloniā, & nostri etiam seculi clades prædictas mandauit literis. Nec solus ille hæc vaticinatus est multitudini, sed & Propheta Hiezeciel, qui primus duos libros hoc argumento scriptos reliquit. erant autem hi duo Sacerdotalis generis. quorum Hieremias vixit Hierosolymis, ab anno decimo tertio regni Iosia vsq; dū templum vnā cum vrbe est dirutum: cuius suo loco mentionem faciemus. Post mortuo, quemadmodum diximus, Iosia, regnum suscepit filius eius Ioazus, anno ætatis vigesimo tertio, regiā habens Hierosolymis. Hic matre natus Amerala, impijs & impuris fuit moribus. Hunc Aegyptiorum Rex à bello reuertens accersitum ad se in urbem Syria Samatham

Via per Iudæam exercitui Aegyptio clauula vñ
aperitur.

4. Reg. 23.
Mors Iosia.

Epicedium à
Jeremia Io-

siæ scriptū.

2. Paral. 25.
Hieremias

captiuitatē
Babylonicā

prædicat.

Jeremias
quando vi-

xerit.

Ioazus Rex
Iudæ.

4. Reg. 23.

2 Paral. 36.

Hedio &
Ruffinus

cap. 7.

Alias cap. 6.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 3335. *Ante Chri.* 629. Eliacimus no-
minatus, Iu-
da rex. vinxit, & fratri eius seniori, eodē patre nato, Eliacimo nomine regnum
tradidit, Iocimi nomine prius illi indito. regioni verò eius centum ar-
genti talentorum tributum imposuit, & vnius talenti auri, atq; ita Ioc-
cimo tributatio facta, Iocum secum in Ægyptum abduxit, vbi mortua
est, cum regnasset menses tres, dies decem. Mater autem Iocimi voca-
ta est Zabuda, nata ex oppido Abuma. hic quoque Iocimi voca-
tio, nec erga Deum pius, nec mitis erga homines.

CAP. VII.

*Ioachimi in Nabuchodonosori Syriam invadentis, amicitiam
et societatem pertractio.*

*Nabuchodo-
nosorus Ba-
bylonia Rex
citra Ægyp-
tum.* *An. mundi* 3336. *Ante Chri.* 625. Nabuchodo-
nosoro Ioc-
cimus tribu-
ta persoluit.
4. Reg. 24. *An. mundi* 3343. *Ante Chri.* 621. Hedio &
Rufinus
Cap. 8. Iocimus à
Babylonia
Rege desit-
cit. *An. mundi* 3345. *Ante Chri.* 619. Hieremias
Hierosoly-
morum sub-
versionem
prædicit.
Ierem. 22. Nabuchodo-
nosorus apud Babylonem regno potitus cum instructissimo exerci-
tu Carchabelam ad Euphratem sitam petijt, bellum inferens Ægyptio
Necho, qui tum toti Syriæ dominabatur. at ille cognito Babylonij co-
nata, non contempsit hostem, sed cum validis & numerosis copiis ad
Euphratem ei se opposuit, & collatis signis cum eo congressus, missis
multis millibus, coactus est cedere Babylonius aut superato Euphrate,
totam Syriam Pelusium vsq; subegit, Iudæa sola excepta. Quarto dein-
de regni Nabuchodonosori anno, Iocimi verò octavo, Babylonij Iu-
cimus bellum inferunt magnis viribus, dira minantes nisi tributa pendant
quemadmodum reliqui Syriæ habitatores. At ille, timore suadente, pa-
ra Babylonios, & negato tributo, expectatione sua frustratus est. nam
Ægyptij bellum instaurare non ausi sunt: id quod Propheta Hieremias
quotidianis monitis prædicere non destitit, frustra eos in Ægyptiorum
præsidio spem ponere. Imminere enim vrbi certam subversionem à Ba-
bylonijs, & Iocimo Regi captivitatem. Sed hæc vaticinia quod nemo
eis moueretur, nemini proderant. Et enim tam vulgus quam proceres
contemptim hæc audiebant, & irati male ominanti, Prophetam apud
Regem accusabant, deposcentes eum ad supplicium. Delata demum re-
navit. pauci verò quidam sapientiores à Regia Prophetam suis eum dam-
natoresq; fuerunt etiã alijs ne in eum facite pergerent. Adducebantq;
rationem, non hunc solum mala vrbi prædicere, sed & Michæam ante
italia prædixisse, & multos alios, quorum nemo à sui temporis Regibus
aliquid esset passus, sed omnes vt Dei vates haberi sint in precio. atque
hoc pacto lenitis animis diuersa sentientium effecerunt vt reuocatis
suffragijs Propheta eximeretur supplicio: qui conscriptis omnibus suis
Prophetijs, ieiunanti populo & in templum congregato, nono mense
quinti anni regni Iocimi legit eum librum, continentem quid templo
& vrbi eiusq; populo deberet accidere. His auditis principes ei librum
adimunt, simulq; iubent tam ipsum quàm eius scribam Baruchum e
medio secedere, vt omnes lateat vbi sint: librum verò ad Regem petu-
lerunt. qui præsentibus amicis iussit scribam librum sumere & legere.
quo lecto iratus conscidit eum, & iniecit in ignem exussit: iussitque
Hieremiam & Baruchum ad se adduci daturus supplicium, sed illi iam
se ire eius subdlexerant.

CAP. VIII.

Nabuchodonosorus Ioacimum rursus Aegyptiorum rebus studentem interfecit, & Ioacimum eius filium pro eo Regem constituit.

An. mundi

3345. Ante

Chr. na.

619.

Non multò post venientem cum exercitu Babylonium Regem excipit in vrbe, territus Prophetæ prædictionibus. quod enim ab eo sibi notori eccē non timeret, neque exclusit, nec ad bellum se parauit. At ille receptus non seruauit fidem, sed florem iuuentutis Hierosolymitanæ vnà cum ipso Rege interfecit: quem etiam insepultum extra mœnia iussit proijci: & pro eo Ioacimum filium Regem vrbis & regionis constituit. eorum verò qui in aliqua dignitate fuerunt, in captiuitatem abduxit Babylonem tria millia, in quibus fuit etiam tum puer Hiezechiel. Hæc finis fuit Ioacimi Regis, qui vixit annos XXXVI. regnauit XI. Successor autem eius Ioacimus, natus matre Hierosolymitana nomine Nosta, regnauit menses tres, dies decem.

4. Reg. 24.

2. Paral. 36.

Ioachimus

hæc Iech

nia Rex Iu

da.

Anno mudi

3346. Ante

Chr. na.

618.

CAP. IX.

Ioachimi, Babylonio sententiam mutante, obsessio, & spontè se deditis in captiuitatem abductio.

Babylonium autem Regem statim dedisse regnum Ioacimo pœnituit. Verebatur enim ne memor patris per iniuriam occisi, regionem ad defectionem perpelleret. Misso igitur exercitu Hierosolymis eum obsedit. qui cum esset natura bonus & iustus, non sustinuit periclitantem propter se urbem despiciere: sed matrem & cognatos missis à Rege ducibus tradidit obsides, iecto in hoc cum eis fœdere, quòd nec vrbi mali aliquid inferrent nec ciuibz. Sed tum quoque ne per integrum quidam annum fides seruata est, Babylonio Rege violante eam, & mandante per literas suis ducibus, vt omnem iuuentutem captiuam ex vrbe abducerent, & quicquid inesset artificum, & vinctos ad se adducerent. fueruntque hi omnes decem millia numero, & amplius octingenti triginta duo, & in his Ioacimus cum amicis ac matre, qui à Rege in custodia sunt habiti.

Hedio &

Ruth. cap. 9.

4. Reg. 25.

Nabuchodo

nosorus fœ-

disragus.

CAP. X.

Sedecias Hierosolymorum Rex à Babylonio constitutus.

Pro Ioacimo autem Sedeciam eius patrum Regem constituit, iurando astrictum quòd nihil in ea regione esset nouaturus, nec inuaturus Aegyptios. is erat annorum viginti & vnus cum principatum acciperet, natus eadem matre qua frater Ioacimus, sed iusti ac decori negligens, vt qui æquales quoque circa se haberet impios. quæ & totus populus in eandem solutus est licentiam. Quamobrem sæpenumero Hieremias Propheta illum adiit, obtestans vt, omisissis impietatibus, iustitiæ curam gereret: neque aut ducibus mentem adhiberet, quod essent

Sedecias

Rex quoq. b

aulicus & fal

sis prophæ

tis seauetus

Hieremiam

non audis.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi

3354. Ante
Christi nat.

610.

Iezeciel tē-
pli vastatio-
nem prædi-
cit.

Sedecias ad
Ægyptios
defecit.

Medio &
Ruffi. ca. 10.

Ægypti Rex
auxiliaturus
Iudæis præ-
lio vincitur.

Sedecias à
Pseudopro-
phetis sedu-
ctus.

Vaticinium
de captivi-
tate Babylo-
nica, & inde
liberatione.

Ierem. 25.
29-37.

Hierosoly-
ma obsessa.

4. Reg. 25.

Ierem. 39. &
52.

Fames & pe-
stilentia.

mali plerique, aut falsis Prophetis crederet, cum decipientibus, & pot-
licentibus non oppugnaturum amplius urbē Babylonium, vincendum-
que bello petiit ab Ægyptiis, hæc enim non verè dici, nec eueni-
esse vnquam. Sedecias vero tantisper, dum audiebat Prophetam, agno-
scobat eum vera dicere, & in rem suam esse, si illi fidē adhibeat: sed per
amicos rursus deprauebatur, & abducebatur à Prophetæ cōsiliis in di-
uersum quorūque vellent. Sed & apud Babylonem Hiezeciel eodem
tempore vastationem templi prædicebat, eamq; prædictionem eodem
Hierosolyma transmisit. quibus vaticiniis Sedecias hac potissimum de
Hierosolyma transmisit. quibus vaticiniis Sedecias hac potissimum de
causa noluit credere. In ceteris enim omnib. inter se concinebant, quod
& urbs vi caperetur, & Sedecias ipse captiuus abduceretur. in hoc verò dis-
crepare videbatur Hiezeciel, quod negaret Sedeciam visurum Babylo-
nium, cum Hieremias asseneraret omnino futurum, vt captiuū cum Ba-
bylonius Rex secum abduceret. quare cum hic diuersa dicere eos vide-
ret, ne illa quidem vera putabat in quibus consentirent: etiam si euen-
tus omnia vera fuisse comprobauit, sicut aliàs opportunius diceretur. Igi-
tur cum per octo annos socius Babyloniorum fuisset, violato fœdere ad
Ægyptios defecit, sperans, si cum illis vires coniungeret Babylonium
necessario succūbere. Quo cognito Babylonius exercitū cōtra eum du-
xit: vastatq; regione, & occupatis arcibus, ad ipsa Hierosolyma oppu-
gnanda accessit. Ægyptius autem audito, in quibus angustiis esset Sede-
cias socius, assumpto valido exercitu Iudæam petiit, volēs obsidionem
soluere. At Babylonius, intermissa obsidione, obuiam illi profectus, r-
no prælio victū tota Syria expulit. Mox verò vt obsidio soluta est, Pseu-
dopropheta Sedeciam deceperunt, vanum iactantes quod à Babylonis
Regi eiusq; subditis instaret belli periculum, quodue transferendi es-
sent è suis sedibus in Babyloniam. immò etiam captiuos redituros esse
cum omnibus vasis, quibus Rex templū spoliauerat. At Hieremias adito
Rege, omnia vera & his contraria prænunciat, dicens eos Regem deci-
pere, nihilq; commodi sperandum ab Ægyptiis: sed, victis illis, Baby-
lonium copias ad Hierosolyma reducturum, &, quotquot oppugnationi
ac fami supersuerint, captiuos abducturum: direptisq; omnium facul-
tatibus, & exhaustis templi diuitiis, in urbem simul & templum ferro
ac flammis sequiturum, nullo sacri aut profani discrimine. Et seruiemus,
inquit, ei posterisq; eius per annos LXX. à qua seruitute Persæ & Medi
nos eripient extincto Babyloniorum imperio, quorum ope dimissi &
huc reuersi templum ædificabimus denuo, & Hierosolyma restitueamus.
Hæc dicens Hieremias plerisque persuadebat: principes verò & impij
velut furiosum cōtemnebant. Cumq; aliquando libuisset ei natale so-
lum Anathoth reuiscere, quod à Hierosolymis XX. stadiis est distitū, qui-
dam è magistratibus in itinere forte obuius comprehensum detinuit,
calumnians quod ad Babylonios vellet transfugere. Propheta contra
negauit eum verum crimen afferre, sed ire se in patriam. at ille nihil e-
ius verbis motus, duxit eum ad magistratus in iudiciū, à quibus diu tor-
tus & excruciatu seruabatur ad supplicium, & aliquanto tempore co-
actus est viuere in his afflictionibus. Anno autem nono regni Sedeciz,
decima die mensis decimi, Babylonius Rex iterum exercitum admouit
Hierosolymis: & continuata per XVIII. mensis obsidione, modis omni-
bus expugnare urbem conatus est. præter externam autem oppugna-
tionem duobus grauib. malis intus impugnabatur ciuitas, fame simul
& pesti-

& pestilentia vehementer grassantibus. Interim Hieremias in carcere non quiescebat, sed clamabat ad multitudinem, apertis portis recipiendum Babylonium: nam hoc festo fruendos esse vna cum totis familiis, alioquin sine remedio perituros. adiebat manentibus in vrbe aut hostili ferro aut fame pereundum. qui vero ad hostem perfugerint, mortem euasuros. At Principes ne malis quidem pressi audire volebant, sed irati, ad Regem omnia deferabant, inculabantq; prophetam vt furem, & frangentem sibi animos & obnunciandis calamitatibus omnem populi promptitudinem & absentem enervantem. illos enim paratos pugnare pro patria, hunc vero minari tristitia, & dicere expugnatam urbem omnino subuertendam esse. Rex vero inopie quidem ingenio non exacerbabatur: sed ne in principum inuidiam tali temporis incurreret voluntati eorum resistens, permissit eis, vt de propheta, quicquid liberet, facerent: quo impetrato confestim carcerem petentes, exemptum inde in quendam crenatum puteum per funem demiserunt, vt ibi prefocatus moreretur. ille vero vtque collummersus ibi manebat. interim quidam e seruis Regis castioribus, genere Aethiops, renunciat domino quid propheta accideret, dicens non recte Principes statuisse & amicos, quod vatem in crenam demerserint, & grauiore quam quae in vinculis erat expectanda mortem homini excogitauerint. His auditis Rex poenitentia prioris edicti, quod Principibus prophetam in potestatem tradiderat, iubet Aethiogen triginta socios & suo famulatio sibi assumere, funesque capere & quicquid ad viri incolumitatem opus sit, & quantum potest propere e puteo Hieremiam extrahere. tum Aethiops, assumptis, quemadmodum iussus erat, sociis, extractum e ceno permittit abire liberum. Accitus deinde clam ad Regem, interrogatus est ecquod posset diuinitus asserere ad rem praesentem remedium. ille habere se ait, sed neminem crediturum sibi, aut praecipis suis obtemperaturum. Sed omnes, inquit amici tui quasi maleficum cupiunt me perdere & vbi nunc sunt impostores illi qui negabant Babyloniu amplius rediturum? Quam obrem vereor apud te veritatem promere, ne forte in vitam meam seuias. Sed cum Rex iuraturando confirmasset, nec se illum interfecturum, nec amicos id facere passurum, frater accepta fide, consuluit vt urbem Babylonis dederet. ita enim, se internuncio iubere Deum, si modo velit incolumis esse, & imminens periculum euadere, & cauere ne vrbs solo aequetur, templumq; tradatur incendio: ni faciat, ipsum fore omnium malorum causam tam sibi ac suae familiae, quam vniuerso populo. Tum Rex, se quidem capere facere, quae vates in rem communem consuleret: sed timere amicos qui iam ad Babylonios transfugerant, ne ab illis accusatus apud Regem traderetur supplicio. at propheta addebat illi animum, vanum eum timorem esse dictitans. nihil enim mali passurum, si ciuitatem dederet, ac ne uxores quidem eius & liberos: mansurum etiam templum incolume. Haec locutum Hieremiam Rex dimisit: iussu nemini ciuium comun catum inter ipsos consilium prodere, ac ne Principibus quidem indicare, si cognito collocutos se esse, percontarentur cur nam esset a Rege accersitus: sed praetexendum

quod venerit rogatum, ne posthac amplius haberetur in
vinculis. id quod factum est a propheta volebant
enim scire, quam de causa accessisset
ad Sedeciam.

Anno mudi
3354. Ante
Christum.

610.

Hieremias
suadet dedi-
tionem.

Pioru docto-
rum in hac
vita fortuna.

Sedecias a
Hieremia
petitum co-
siliu, Prin-
cipum metu
negligit.

FLAVII IOSEPHI

CAP. XI.

An. mudi

3354. An.
te Chri. na.

610.

Hierosoly-
ma per decē
& octo men-
ses obsessa,
tandē capi-
untur.

An. mundi

3356. An.
te Chri. na.

608.

Sedecias no-
ctu fuga sibi
consulens, à
Babyloniis
captus.

Execratio
Sedeciae, fi-
liorumq; ca-
des.

*Iudeorum Hierosolymis à Nabuchodonosore captis, in Ba-
byloniam traductio.*

Interea Babylonius pergebat in oppugnandis acriter Hierosolymis, extructis aggeribus & erectis turribus, è quibus arcebat propugnatores stantes in mœnibus. multos enim aggeres circumquaque exstruxerat, urbis muro altitudine pares. Nec segniter interim defendebatur urbs, ciuibus nec fami nec pesti succumbentibus, sed obduratis animis omnia mala perferentibus. ac ne machinis quidem hostium territi, alias contrà machinas excogitabant, ut inter se utriusque non viribus solum certarent, verum etiam artibus, dum illi his potissimum sperant se urbem posse capere, hi salutem suam in eo putant consistere, si non cessant novis commentis illorum conatus ludificari. atq; id certamen duravit per menses decem & octo, donec tandem succubuerunt, partim inda victi, partim supernè è turribus telorū multitudine oppressi. Capta est autem urbs undecimo anno regni Sedeciae, quarti mensis die nona: ceperuntque eam duces Babyloniū, quibus Nabuchodonosorus opugnationem cōmiserat, dum ipse apud Reblatha degeret. quod si quis requirat eorum ducum etiam nomina. sunt hæc: Nergetear, Aramatus, Emegar, Nabosaris, Echarampsaris. Urbe autem capta circa mediam noctem, & ducibus ac reliquis hostibus in templū ingressis, Sedecias rex ubi hoc sensit, assumptis vxoribus, liberis, ducibus & amicis, fugam arripuit per fauces quasdam angustas in desertum. quod cum Babyloniū cognovissent transiugarem indicio, sub auroram aggressi sunt eos persequi, & assecuti eos non procul à Hierichunte circumvenerunt. Amici dispersati sunt, quā quemq; tulit spes effugij. Ipse penè desertus, cum vxoribus ac liberis & paucis amicis in hostium potestatem devenit, & mox ad Regem perductus est. Quem postquam in cōspectu habuit, & Nabuchodonosorus, impium & sceleratissimum vocare cepit, promissionum probrabat etiam ingratitudinem, quod, cum à se accepisset regnum Iosacimo fratri debitum, accepta potestate abusus esset in autorem beneficij. Sed magnus est, inquit, Deus qui te propter mores tuos pessimos iniussit ipso & aliis captivis inspectantibus filios eius & amicos trucidari. Deinde ipsum execravit, Babylonem secum abducendū. Atq; ita utriusque prophetæ prædictiones, tam Hieremias quàm Hiezecielis, quamvis ab illo contemptæ, euentu, nō vanæ fuisse cōprobatae sunt. quod captus ciem eius videbit, Hieremias prædixit. quod verò caecatus primò cū Babylonē perductus esset, videre tamen non potuit, Hiezecielis fuerat vaticinium. Quæ quidē ignoratibus satis declarare possunt Dei naturam, quā varia sit & multimoda, omnia tempestive disponens, & futura præsignificans: sicut humanæ inscitiae & incredulitatis insigne exemplum hic eminet, per quam non licuit eis futuram calamitatem evitare, ut ne cauerent quidem fatum ineluctabile. Atque hic fuit Davidici generis

generis Regum exitus, qui vnus & viginti regnauerunt deinceps: idq; temporis spæcium quingentos & quindecim annos continet, & menses insuper sex cum diebus decem: annueratis viginti annis primi Regis Sauli, qui fuit tribus alterius. Ceterum Babylonius post victoriam Nabuzardanem ducem misit Hierosolyma cum mandatis, vt templum spoliatum incenderet: regia quoq; similiter cremata vrbe à fundamentis dirueret, populum in babiloniam traduceret. Qui cum eò peruenisset vndecimo Sedecie regni anno, e templo vasa omnia tam aurea quàm argentea sustulit, & labrum quoq; illud grãde quod Solomon dedicauerat præterea columnas illas æreas cum suis capitulis, & mensas aureas atq; candelabra. His sublatis tẽplum incendit mensis quinti die prima, anno regni Sedecie vndecimo, regni verò Nabuchodonosori XVIII. deinde & regiã incendit, & vrbe diruit. Incensum est aut templum annis ex quo exstructa fuerat elapsis CCCCLXX. mēlibus sex & diebus decem additis. exactis a transmigratione ex Ægypto annis MLXII. mēlibus sex, dies decem. A diluio vq; ad tẽpli deuastationẽ intercesserunt anni MDCCCL. mēses sex, dies decem. Ab Adamo item cõdito, vq; ad hunc templi casum tria milia annorum elapsa sunt. & insuper DXIII. menses sex, dies decem. Tantos censetur annorum numerus, quo temporis spacio quid & quando gestum sit, suo quaq; ordine explicauimus. Dirutis Hierosolymis & populo migrare iussu, dux regius captiuos fecit hos: Pontificẽ Saream, & qui post hunc secundum inter sacerdotes locum tenebat, Sephemiam: tres præfectos custodiæ templi, eunuchum primarium Regis cubicularium, cum septem alijs regijs amicis. præterea scribam regium, & alios Principes viros sexaginta. quos omnes vna cum spolijs templi perduxit ad Regem suum agentem tunc Reblathis, quæ est Syriæ ciuitas. Rex verò Pontificem & Principes in ea vrbe iussit capite plecti, reliquã captiuorum multitudinem & in his Sedeciam ipse Babylonem perduxit. Iosadocum etiam Pontificem victum secum duxit, Sareæ Pontificis filium, quem modo Reblathis affectum supplicio diximus. Nunc quoniam Regium genus & eorum successionem ordine recensuimus, conueniens duxi etiã Pontificum enumerare nomina, q. Regum tẽpore per continuatas successiones summũ administrauerunt sacerdotium. Ergo primus omnium in templo recens à Solomone exstructo Pontifex fuit Sados, cui filius Achimas successit. post Achimam Azarias, & post hunc Ioramus. post Ioramũ Isus, & deinceps Axioramus, Phideas, Sudeas, Iulius, Iorhamus, Vrias, Nerias, Odeas Saldumus, Elcias, Sareas, Iosadocus qui captiuus Babylonẽ pertractus est. hi oēs quasi per manus traditũ sacerdotium filij parentum successores acceperunt, continuata generis serie. Ceterum Rex Babylonem reuersus, Sedeciam in carcerem vsque ad mortẽ eius detinuit, mortuum tamen regia funeris pompa elatum sepe iussit. vasa quibus Hierosolymitanum templum spoliauerat, suis consecrauit numinibus. populo in Babylonia sedes attribuit. Pontificem e vincu fugerũ dux. Iosadocum exemit. Nabuzardanes aut dux qui populum captiuũ abduxerat, tras fugas & pauperes ille reliquit, duce illis præposito nomine Godolia, Babylonio Aicami hominis nobilis filio, viro a quo & bono. His imperauit, vt pro duce exemptis agris quos ad culturam acceperant, certum tributum Regi penderent. e carcere ma Prophetæ quoq; Hieremiæ e carcere exempto suasisit vt iret secum Babylonem: iussu enim se à Regẽ, vt ei necessaria omnia præbeat. Quod si muneribus sequi nolit, diceret vbinam habitare cuperet, vt de hoc Regem per litteras cer-

An. mundi
3356. Ante
Chri. nat.
608.

Davidici ge-
neris Reges
quot & quã-
diu regna-
uerint.
Templum,
regia, & vrbs
spoliata, in-
censa & di-
ruta.

Captiuitas
Babylonica.
Pontifices
Hierosoly-
mitani.

Sedecie
mors.
Hedio &
Rufinus
Cap. II.
Godolia tras
Hieremias à
Babylonia
ma precij
afficitur.

FLAVII IOSEPHI

Anno mun
di 3356.
Ante Chri
nat. 608.

Barucus è
carcere di
missus.

Iudæi vndi
que collecti
ad Godoliã
Masphatam
veniunt.

Godoliz cę
des, & plebis
Masphatę
abductio.

tas certiorē possit reddere. Propheta verò neq; ducem sequi voluit,
neq; aliò ad habitandum ire, contentus habitare in ruinis patriæ, & e
ius miseras reliquias colere. At dux voluntate eius cognita, Godoliz
quem ibi relinquebat commendavit hominem, mādans ne quid ei de
esse pateretur, donatoq; vate magni precij muneribus, ipse quoque de
inim profectus est. Hieremias autem domicilium elegit apud oppidum
Masphatam, impetrata prius à Nabuzardanē gratia, ut secum è carcere
dimitteretur etiam Baruchus. Neii filius, insigni familia natus, & in pa
tria lingua egregie doctus. Nabuzardanes itaq; his peractis Babylonem
revertitur. Illi autem qui obsidionis Hierosolymitanæ tempore diffu
gerant, posteaquā Babylonios recessisse audiuerūt, vndiq; collecti vene
runt ad Godoliam Masphatam. Eorum principes erant, Ioannes Care
filius, & Iezanias & Sarcas, & nōnulli alij: præterq; hos Ismael quidam
ortus regio genere, vir alioquin malus & dolosissimus, qui tempore ob
sidionis profugerat ad Bahalem Regem Ammanitarum, & apud eum
id tempus moratus fuerat. His igitur ad se venientibus Godolias suavit
ut ibi manerent, nihil timentes à Babylonijs, posse enim eos imponē re
gionem colere. interpositoq; iurciurādo paratum se fore suum auxiliū
si quis molestaretur, consuluit ut vnusquisq; habitaret in quo vellet op
pido, dicēs missurū se vnā aliquot è suis, & daturū operā ut diruta instan
te frumentum & vinum ac oleum desit in futuram hyemem quo sustē
tentur. hac locutus permisit quenque arbitrari suo quem liberet locū
incolere. Quæ fama postquam ad circumuicinas Iudææ gentes perue
nit, quòd profugos ad se venientes Godolias magna humanitate exce
peret, & agros eis colendos assignaret, imposito certo tributo quod pē
deretur Babylonio, vndiq; cōcursum est ad eum, & ceperunt regionem
colere. Ioannes autem cum alijs principibus videntes regionem
multum amauerunt Godoliam propter bonitatem eius & humanitatē
admonueruntque eum quòd Bahales Ammanitarum Rex ideo misisset
Ismaelem, ut ipsum clam dolo interficeret, & principatum inter Israeli
tas occuparet, cum sit è genere regio: securum autem fore ab insidijs, si
eis permittat Ismaelem clam occidere. Vereri enim se, ne, si ipse insidijs
præoccupatus fuerit, reliquæ Israelitarum in totum pereant. ille verò
respondit se non dissimulaturum tales insidias aduersum hominem af
fectum à se beneficio. non enim esse verisimile, eum, qui in tanta ino
piæ necessitate nihil mali fecerit, nunc contra omne fas erga benefacto
rem tam ingratum esse, ut cui circumuento insidijs non posset sine sce
lere non succurrere, cum sua manu interimere conetur. Attamen etiā si
vera essent quæ deferrent, emori esse satius, quā hominem qui salu
tem suæ fidei commisisset, opprimere. Itaque Ioannes cum cæteris fru
stra hoc conatus psuadere abiit. post dies inde triginta venit ad Godo
liam in Masphara Ismael comitatus amicis decem: vbi inter hospites
epulas dum se comiter poculis inuitant, hospitem mero grauem & so
mnolentum aduertens, cum decem illis socijs adortus interfecit, nec
difficile fuit cæteros conuiuas similiter affectos confodere. quibus ne
tis adiuuante nocturno tempore per totum oppidum grassati sunt ne
miscuis cædibus tam in Iudæos quā in Babylonios milites sunt pro
passim dormientes. sequenti verò die venerunt cū munerib. ex agris ad
Godoliã circiter octuaginta: omniū inscijs quæ acciderant. quos videns
Ismael

Ismael intro vocavit ad Godoliam, & introgressos clauso palatio trucidavit, cadaueraq; eorum in puteum quandam, ne essent conspicua, demersit. Soli autē ex eo numero servati sunt, qui rogauerunt ne se prius occideret, quam ei quidam occultata in agris traderent, suppellectilem & vestes atq; frumentum: quib; promissis motus, aliquot ex eis pepercit plebem vero Masphatensem cum mulieribus & pueris abduxit: & in his ē Sedecia filius, quas Nabuzardanes apud Godoliam reliquerat. His peractis ad Ammanitarum Regē profectus est. Ioannes autē cum exteris ducibus audita Masphatensium clade, & morte Godoliae, indignissime tulerunt, & assumptis suis quisq; militibus, Ismaelē hostiliter persecuti sunt, cumq; apud fontē Hebronēsem deprehēderunt, quibus visis captivum Ismaelē lacerati, id quod erat, auxiliū sibi venire, oēs ad Ioannē transfuerunt. Ismael autē cum octo tantum comitibus ad Ammanitarum Regem perfugit. Ceterū Ioannes assumptis quos Ismaeli eripuerat, cum eunuchis & mulieribus atq; pueris peruenit in locum qui Mandra dicitur: ibiq; ea die māserunt. Voluerunt inde proficisci in Aegyptum, timentes Babylonios, ne irati propter eadem praefecti in ea regione a se constituti, in illos saevirent. prius tamen consulendum Hieremiam rati, accedentes eum rogauerunt, ut haesitantibus oraculum expediret, quidnam faciendū sit, iurati facturos se quicquid ille iusserit. cumq; propheta operam suā esset pollicitus, decima demum die Deus apparens iussit ut Ioanni & ceteris ducib; dicerent si manserint in ea regione, auxilio futurū & prouisurum ne quid incōmodi à Babylonijs, quos timebant, accipiant. Sin in Aegyptum mallent iter facere, curā eorū relicturū, infensumq; tali calamitate affecturū eos, quali paulo ante fratres eorum castigatos esse viderint. Hae diuinitus monenti propheta noluerunt credere, q̄ ex Dei sentētia iuberet eos manere: sed putauerunt cū falso verbis suis Deū prætendere, re autē vera loqui in gratiā Baruchi discipuli, ne possint Babyloniorum iram effugere. Contempto igitur Dei consilio q̄ per prophetam dederat. Ioannes & reliqua multitudo in Aegyptū abiit, abducto simul & Barucho & Hieremia. Quò postquam peruentū est, Deus significavit propheta fore ut Babylonius exercitus, ducat in Aegyptū: iussitq; praedicere populo, q̄ capieretur Aegyptus, & ibi partim interficiētur, partim captivi Babylonē abducentur, id quod etiā factum est. quinto enim post excidium Hierosolymitanum anno, qui fuit regni ipsius Nabuchodonosori vigesimus tertius, cum magnis copiis inuasit Coelen Syriam. qua subacta bellū gessit contra Ammanitas & Moabitas, & his quoq; perdomitis Aegyptum hostiliter est ingressus: occisoq; qui tunc regnabat, & alio Rege constituto, repertos ibi Iudaeos rursus captivos Babylonē abduxit. Hae fuit fortuna Hebraeorū, ut accepimus, bis ultra Euphratē traductorū. nam p̄ Assyrios decē tribus ē Samaria sunt abducta, regnāte Osea, deinde reliquae duae p̄ Nabuchodonosorū Chaldaeorū & Babyloniorum Regē captis Hierosolymis. Sed Salmanassar in vacuas Israelitarum sedes deduxit gentem Chuthaeorum, qui prius in intima Perside & Media fuerant, Samaritae deinde vocati à Regione in quā demigrauerunt. Rex verò Babylonius pro abductis duabus tribubus nullam gentem in eam regionē reposuit: quo factum est ut Iudaea cum Hierosolymis ac templo per septuaginta annos deserta maneret. tēpus autem totum quod inter decem tribuum captiuitatem & duarum reliquarum transmigrationem intercessit, anni fuere centū triginta, & menses sex,

An. mun.
3750.
Ante Christi.
nat. 608.

Clades Ismael.
elis à Ioanne
accepta.

Oraculum à
Ioanne pe-
titur, quod
tū negligi-
tur.
Iere. 42. 43.

Vaticiniū
de exercitu
à Babyloni-
co ducendo,
& reliquijs
Iudaeorum
in captivita-
tem abdu-
cendis.

FLAVII IOSEPHI

Anno mundi
3361.

Ante Christi.

nat. 603.

Hedio &

Ruffinus

Cap. 12.

Dan. 1.

Danielis &

sociorum eius

in Chaldaica

disciplina

institutio &

profectus.

Dan. 2.

Nabuchodo-

nosorus vi-

sionis obla-

ta, oblitus,

Magos ac va-

tes accersit,

eisque mortem

indicare

minatur.

sex, dies decem. Caterum Nabuchodonosorus selectis nobilissimis Iudeorum pueris, & Sedecie Regis cognatis, qui & flore ætatis & decore formæ fuere conspicui, pedagogos eorum curæ assignavit. ex selectis quoque busdam ex eo numero, quemadmodum solitus est facere & aliarum gentium deuictarum formosis adolescentibus: præbebatque eis de sua mensa victum, & Chaldeorum disciplinis instituendos curabat ac literis, in quibus sane profecerunt plurimum. in his erant quatuor de Sedecie genere, admodum pulchri & egregio præditi ingenio, quorum nomina, Daniel, Ananias, Misael, Azarias. his Babylonius mutauit nomina, & pro Daniele Balthasar, pro Anania Sedrach, pro Misaele Misachem, pro Azaria Abdenago appellari iussit: eosque ob egregiam indolem & non mediocrem conditionem vehementer caros habuit. Cumque visum fuisset Danieli cum cognatis victitare durius, & à regia mensa abstinere edulij, atque adeo ab animatis omnibus accesserunt Aschanem eunuchum qui curæ eorum erat præpositus, rogantes ut quæ mittebantur à Rege in suos usus eorum erant præpararet, ipsis legumina tantum & palmulas in alimenta præberet, & si quid aliud præterea vellet inanime se enim, alijs fastiditis, talē victum appetere. Ille verò ait se gratificari eis cupere, sed vereri ne hoc Rex deprehensio & color rationi victus respondeat: idque magis fore conspicuum ex collatione aliorum qui alantur delicatius: atque ita propter eos adduci se posse in capitis periculum. Itaque nacti Aschanem non admodum difficile persuadent ut saltem per decem dies hoc eis permittat experiendi gratia: quod si corpora eorum nihilo deterius inde habuerint, in eodem victu permanere, qui compertus sit innoxius: sin autem detrimentum aliquod induceret, ut verò apparuit non solum non lædi eos talibus, sed habitiores vescebantur regijs, sed Daniel cum socijs potius delicatam vitam agere videretur, ex eo tempore securè Aschanes partes quæ de regia mensa mittebantur pueris, sibi retinebat, & illis apponebat quæ iam diximus. Illi verò ut potè puros iam habentes animos & ad precipiendas disciplinas idoneos, atque et firmiora ad laborem corpora, quod neque illi læderentur aut grauaretur varietate deliciarum, neque hæc simili de causa emollirentur, facile omnem perdidicerunt doctrinam tam Hebraicam quam Chaldaicam: sed præcipue Daniel peritus talium artium, coniectandis quoque somniorum significationibus studuit, visiones etiam diuinas videre solitus. Exacto autem biennio post Aegypti populationem Nabuchodonosorus cum vidisset mirandam visionem, cuius etiam euentum Deus ei in somnis indicauerat, mox ut è stratis surrexerat eius oblitus est. accersitis igitur Chaldejs, & Magis ac vaticibus, ait se somnium vidisse, & quoniam oblitus sit quale fuerit, velle ut & somnium sibi indicent & eius significationem. Illis autem respondens, rem respondentibus hoc supra humanas vires esse atque si exponeret eis visionem somni, pollicentibus interpretationem, minatus est mortem nisi somnium etiam indicarent: & cum negarent se id posse, necari omnes imperat. Tum Daniel audito quod omnes sapientes iussisset occidi, & inter hos se quoque cum suis cognatis esse in periculo, adiit Ariochum regij præfectum satellitij: rogauitque causam cur ita Rex statuisset in omnes sapientes & Magos atque Chaldeos animaduerrere: & cognito quod cum oblitus esset somni, iussissetque eos id sibi indicare, nec illi potuissent, ad iram commo-

commotus sit, impetrauit vt præfectus vnius noctis dilationem magis à Rege peteret. spem enim sibi esse, Deum ea ipsa nocte exoratum indicaturum esse id somnium, quæ Danielis postulata cum per Ariochum Regi essent renunciata, iussit eadem Magorum differri, tantisper dum huius promissi fidem experiretur. puer verò cum socijs digressus in suum cubiculum, per totam noctem supplex Deum precibus sollicitauit, vt rem sibi aperiret, & Magos cum quibus & ipsi periclitarentur, ab ira Regis eriperet, manifestata sibi visione quam Rex præterita nocte visam elabi e memoria passus sit. Deus autem & periclitantes miseratus, & Danielis sapientia delectatus, tam somnium quàm eius interpretationem ei notam reddidit, vt hanc per eum Rex cognosceret. Ille hac reuelatione latus, surgens fratribus eam indicat, iam desperantibus vitam, & tantum de morte cogitantibus: hortaturq; vt tranquillo sint animo, & de vita melius sperare non dubitent. Cum quibus actis Deo gratijs quòd statim eorum esset miseratus, Ariochum adit initio diei rogans vt se ad Regem ducat, indicaturum ei somnium quod proxima ante hanc nocte viderat. Ad quem ingressus primum deprecatus est eam opinionem, quæ si ipse Chaldaïs & Magis esset sapientior, quòd nemine illorum valente inuenire somnium, ipse id esset indicaturus non enim sua peritia, vel quod intellectu alios præcellat, id fieri: sed Deus, inquit, nos de vita periclitantes miseratus est: rogantiq; mihi pro mea populi: nuncq; vita, & somnium & eius significationem aperuit. neq; enim tamne sollicitum habuit ea tristitia, quòd à te indigni vita essemus iudicati, quam metus de existimatione tua gloriæ, cum tot viros bonos & honestos necari iubes, idq; iniuria, quòd non esset humana sapientia comprehensibile quod mandabas, solo Deo valente præstare quod cuperes. Ergo cum hac te cura teneret, quis nam post te positurus esset orbis imperio, dormienti tibi Deus volens omnes regnatos ostendere, tale immisit somnium: videbaris tibi videre statuam grandem stantem, cuius caput erat aureum, humeri ac brachia argentea, venter & femora ærea, crura ac pedes ferrei. deinde saxum vidisti abruptum à monte in statuam illam incidere, & hanc deiectam conterere, vt nulla eius pars maneret integra, sed aurum, argentum, æs & ferrum abiret in minutiorum farina puluerem: eumq; ingruente ventri vi dissipatum in terras diuersissimas. Saxum verò illud tam magnum accepisse incrementum, vt quantum est terratum sua mole opprimeret. Et hoc quidem est quod vidisti somnium, quod in hunc modum interpretari oportet. Aureum illud caput te significat, & alios Reges ante te Babylonios. duæ verò manus & humeri duo portendunt, quòd à duobus Regibus vestrum imperium delebitur. illorum quoq; imperium aliud ab occidente veniens tollet e medio. amictus armis æreis. Huius quoq; vires debellabuntur ab alio ferro simili, cui propter naturam ferri nihil poterit resistere, quòd ea sit auro, argento ac ære validior. adiecit & de saxo interpretationem Daniel, sed mihi hoc narrare non libuit, cuius propositum est præterita, non etiam futura, scribere. quòd si quis veritatis audis non desistit inquirere, futurorum quoq; obicuros euentus cupiens discere, det operam vt Danielis librum perlegat, qui habetur inter sacras literas. Porro Nabuchodonosorus his auditis, agnoscens suum somnium, attonitus est Danielis indole & proci dens in faciem, eum non aliter quàm nosces eum Deum adorauit, diuinis iuuenem dignatus honoribus. Nec hoc conten-

An mun.

3363. Ante Christum

nat. 601.

Danieli somnium eiusq; interpretatio reuelatur.

Danieli Regi somnium & interpretationem exponit.

Somnium Nabuchodonosori, de quatuor monarchijs mundi.

Daniel cum socijs ad honorem eius.

tus

FLAVII IOSEPHI

- An. mun.** 3364. **Ante Christum** nat. 600. Mandatum regium de statua adoranda. Daniel. 3. Danielis cognati statuam adorare nolentes, in ignem coniecti, diuina providentia seruantur.
- An. mundi** 3369. **Ante Christum** nat. 595. Daniel. 4. Somnium & eius explicatio.
- Mors Nabuchodonosori.**
- An. mundi** 3381. **Ante Christum** nat. 583. Berossus de Nabuchodonosoro. Hedio & Rufinus cap. 13.
- ius imposto ei Dei sui nomine, vniuersa ditioni suae praepositum esse voluit, cum eoq; simul eius consanguineos: qui ob hoc inuidiosi facti, in periculum inciderunt, offenso Rege propter causam tale. Rex fabrefacta aurea statua, alta sexaginta, lata sex cubitos, in campo magno Babylonis ea statuit: quam dedicaturus convocauit ex omni sua ditione principes: eisq; mandauit, ut quamprimum tuba dari signum audierint, praecidentibus in faciem adorem statuam, quod qui non fecerit, poenam propoluit, ut conijciatur in ardentis fornacis incendium. Cum igitur omnes audirent tubae signo adorarent eam statuam, Danielis cognati negauerunt se hoc facturos, quod nolent patrias leges transgredi. moxq; delati, & in ignem coniecti diuina seruati sunt providentia, & praeter omnium opinionem euaserunt mortis periculum. Ignis enim eos non attigit, sed quoniam in iuvenes, Deo inuicta flammis faciente horum corpora: quae quidem res magis etiam eos Regi commendauit, quod probos & Deo caros esse animaduertere: quo factum est, ut semper in maximo apud eum honore haberentur. Nam mox deinde post, rursus aliud dormiens Rex vidit in somnium, quod priuatus regno vitam acturus esset inter bestias, & post exactum eo modo septennium denuo restituendus esset in pristinum imperium, quo viso rursus convocatis Magis percontatus est quid significet. Eos intellectum nemo alius inuenire & Regi indicare potuit, solus Daniel quid portenderet coniectura assecutus est: & quale hoc praedixit, talis etiam euentus affuit. nam cum in solitudine tempus praedictum exegisset, nemine septennio a toto audente inuadere dominium exorato Deo rursus in regnum suum restitutus est. Nemo autem mihi vitio debet vestere, quod haec, ita ut in antiquis libris inuenio, scriptum meis infero. Talibus enim criminatibus dudum occurri in initijs huius historiae, palam profitemens me tantum Hebraicorum voluminum in Graecam linguam interpretem: & quae illic continentur bona fide relatum me promisi, nec addentem quicquam de meo, nec auferentem etiam. Ceterum Nabuchodonosorus cum regnasset annos XLIII. vitam finit, vir industrius & prioribus Regibus longe fortunatior. Meminit eius & Berossus in tertio rerum Chaldaicarum libro his verbis. Pater autem Nabuchodonosorus, audito quod Sarrapa quem Aegypto & cauae Syriae Phoeniciaeque praefecerat, a se defecisset, cum non posset amplius ferre labores militiae, tradita iuniori Nabuchodonosoro copiarum parte, iussit hunc contra illum proficisci, qui collatis signis cum defectore congressus, & ipsum dedecit, & regiones eius ad suum imperium retraxit. Interea pater Nabuchodonosorus apud Babylonem morbo absumptus est, cum regnasset annos XXI. Nabuchodonosorus vero non multo post patris morte cognita, & constitutis Aegypti ac reliquarum regionum negocijs, demandataq; amicis cura captiuorum Iudaeorum, Syrorum, Phoenicum & Aegyptiorum traducendorum in Babyloniam cum exercitu & impedimentis, ipse cum paucis per desertum Babylonem perrexit. Et cum assumpsisset regni administrationem, quae interim penes Chaldaeos fuerat, & ab eorum primo seruata erat in eius reditum, factus est totius paterni imperij dominus. ac primum omnium captiuos rede de spolijs bello partis Belsi templum & alia quadam magnifice exornauit. auxit etiam & reparauit antiqua urbis aedificia, munito & fluminis aluco,

Alueo, ita ne hostes eò possent vti ad ciuitatis incòmodum. Tres quoq; murorum ambitus intra urbem extruxit, & totidem foris circumdedit, omnes è cœtilibus laterculis. cumq; memorabilibus operibus ciuitatem manifestet, & portas in templorù modum ornasset, paternæ Regiæ contiguam extruxit aliam Regiam, cuius substructiones & reliquâ magnificentiâ forte superuacaneum esset dicere: vnum filere nò possum, quòd tam amplum & superbum ædificium intra quindecim dies absolutum est. In hac Regia moles saxeas fornicibus suspendit, montiù speciem referentes, supernè confitas varijs arborum generibus, atq; ita celebratos illos pensiles hortos absoluit, eo quòd vxor educata in Media concupisset quandam patriæ suæ similitudinem. Horum hortorù etiam Megasthenes in quarto rerum Indicarum volumine meminit, vbi ostendere conatur quòd hic Rex virtute & rerum gestarù magnitudine Herculem longe à tergo reliquerit. subiugasse enim eum & urbem Africæ primariam, & bonam partem Hispaniæ. Sed & Diocles in secundo rerum Persicarum libro eius Regis mentionem facit, & Philostratus tam in Phœnicum quam in Indorum historijs, quòd hic Rex per tredecim annos Tyrum oppugnauerit, regnante apud eam urbem Ichobale. Atque hæc sunt quæ de hoc Rege apud historicos inuenio.

An. mun.
3381. An.
te Christum
nat. 583.

Megasthe-
nes de Na-
buchodono-
soro
Diocles.
Philostratus.

C A P. XII.

*Successores Nabuchodonosori: Babylonici imperij ad Persas per
Cyrum translatio: status Iudeorum in
Babylonia.*

Cæterum post Nabuchodonosori obitum Abilamarodochus eius filius regnum suscepit, qui mox Hierosolymorum Regem Iechoniam è vinculis dimisit, & inter necessarios amicos habuit, multis muneribus donatum, & apud Babylonem Regiæ suæ præfectum. Pater enim eius fidem non seruauerat Iechoniæ, qui se ei cum vxoribus & liberis totaq; cognatione sponte tradiderat, respectu solius patriæ, quam nolebat per vim expugnatam dirui, sicut antè diximus. Abilamarodacho post decimum octauum regni sui annù defuncto Niglifar filius successit, cumq; regnasset annos quadraginta vitam cum morte mutauit. còtinuata deinde successione ad Labosardachù filium regnum peruenit: apud quem cum nouè tantum mensibus hæssisset, post mortē eius transiit ad Balthasarem, qui Babylonij Naboandel nominatur. Huic bellum intulerunt Cyrus Persarum Rex & Darius Medorum, à quibus dum intra Babylonem oppugnatur, mirabilis quædam & prodigiosa visio ei contigit. Discumbebat cœnans in ampla quadam aula, magno apparatu vasorum ar- genteorum quæ Regiæ mensæ adhiberi solent, accumbentibus etiam concubinis & purporatorum præcipuis. Deinde cum ita collibuisse, iubet è suo templo afferri vasa Dei, quæ spoliatis Hierosolymis Nabuchodonosor in vsum suum veritus vertere, in Dei sui templo reposuerat. Ipse verò iam mero calens ausus est ex eis potare, verba interim contumeliosa in Deum proferens: & ecce ibi videt manum è pariete prominentem, & in eo syllabas qualdam scribentē. qua visione territus còno-
cauit

Abimalarodachus Iechoniam è vinculis dimittit.

4. Reg. 25.
Jerem. 52.

An. mun.
3382. An.
te Christum
nat. 582.

Niglifar.
Labosordochus.
Balthasar siue Naboandel Babylo-
niæ Rex.

An. mundi
3421. Ante
Christum
nat. 543.

Dan. 5.

FLAVII IOSEPHI

An. mun.
3425. Ante
Christum
nat. 539.
Balthasar
manum e pa-
riete promi-
nentem &
syllabas
quasda scri-
bentem videt.
Daniel Regi
scripturam in-
terpretatur.

Danieli Rex
dona pro-
missa exhi-
bet.

Babylon a
Cyro Persa-
rum Rege
capta.

cauit Magos & Chaldaeos, & totum hoc genus quod apud Barbaros pro-
digiorum & somniorum interpretationem profiteretur, postulans ut sibi
enarrent id quod erat scriptum. Magis autem negantibus se eius intel-
lectum inuenire, Rex ob rei nouitatem moestus ac sollicitus, praconum
voce per totam suam ditionem publicauit: quicumque mentem earum li-
terarum interpretari posset, daturum se ei torquem aureum, & purpu-
reæ vestis usum, quali Chaldaeorum Reges utuntur, atque in super tertiam
regni sui partem. Post hoc praconium maior etiam fit Magorum con-
cursus, certatim sensum literarum scrutantibus, nihil tamen proficien-
tibus. Videns autem tristis hac de causa Regem eius auiam, solari eum
coepit, dicens esse quendam captiuum Iudaeam per Nabuchodonosorum
vastatis Hierosolymis adductum, virum sapientem, qui possit oblectare &
soli Deo nota perquirere. hunc Nabuchodonosoro, quod quærebatur, in-
terpretatum, cum id eo tempore posset alius nemo, rogabatque: ut accito
illo percontaretur quid sibi velint hæc literæ, ut coarguta ceterorum in-
scitia, etiam si triste sit, prodigium id intelligatur. His auditis Balthasar
accescit Daniele: & praefatus se rescivisse de eius sapientia, deque spiri-
tu diuino quem habeat, & quod solus sit idoneus interpretandis quæ
aliorum cognitionem effugiunt, rogauit ut sibi enarret quid scriptura
illa significet, pollicens operæ præmium usum vestis purpureæ torquæ-
que aureum, & ditionis suæ partem tertiam, ut sapientia eius insignita
talibus honoribus, illustris fiat apud omnes qui honoris causam lelici-
tando cognouerint. Daniel autem recusatis muneribus, quod his diui-
nitus concessa sapientia corrumpi nequeat, sed indigentes gratis iua-
re parata sit, ait scripturam hanc vitæ finem ei prædicere: eo quod ve-
proavi quidem calamitate, quam ille incurrit ob contemptum numi-
nis, doctus sit pietatem colere, & nihil moliri quod sit supra naturam
hominis. Nabuchodonosorum enim ob impietatem damnatum ad vi-
ctum ferinum, post multas preces miserante Deo restitutum ad vi-
tam conuersationem & pristinum imperium, ac deinde per totam vi-
litum domestici exempli, voces impias iactasse in Deum, & potasse es-
eris vasis una cum suis pellicibus. Ob hæc iratum Deum per has literas
denunciare qualem sit habiturus vitæ exitum. Sic enim interpretanda
singula. Mane, hoc est numerus, significat dinumeratum esse iam dierum
tuæ vitæ ac regni numerum, & per breue tempus superesse. Theces, quod
est pondus, appensum à Deo regni tui tempus iam ad finem vergere.
Phares, quod est fragmen, fracturum Deum tuum regnum, & partes eius
in Medos ac Persas distribuendas. Hac interpretatione accepta Rex non
poterat non vehementer tristari atramen Danieli suam munificentiam
non subtrahit tanquam malorum prænuncio, sed dona quæ pollicitus
est exhibuit, sic cogitans quod non bona audierit, sui fati culpam esse,
non Prophetæ: immo illum boni viri officio functum esse, qui sic inter-
pretatus sit ut erat euenturum, tamen si parum latus euentus sequere-
tur. Non multum autem abiit temporis, dum & ipse & vrbs in Cyri Per-
sarum Regis potestatem deuenit. Sub Balthasare enim capta est Baby-
lon, anno regni eius decimo septimo. Hic finis fertur posterorum Na-
buchodonosori. Darius autem cum extingueret Babyloniorum Na-
rium, adiutus a Cyro suo cognato annum agebat sexagesimum secun-
dum, qui fuit Astyagis filius, apud Græcos alio vocatus nomine. Hic
etiam

etiam Daniele Propetam assumptum secum duxit in Mediam, cum-
que in maximo honore apud se habuit. erat enim vnus è tribus summis
sacrapis, qui sub se habebat alios 360. sacrapas. tot enim à Dario primum
instituti sunt. Itaque cum tam carus & honoratus apud Regem esset, vt
qui ei tanquam diuino libenter de quouis negocio consulenti parceret,
non effugit ceterorum inuidiam, quemadmodum fieri solet inter eos,
qui aliquem sibi à Rege præferri non patientur æquo animo. cumque
æmuli occasionem calumniæ contra eum quærent, nullam vnquam
eis præbuit. cum enim esset contemptor pecuniarum & omnium mu-
nerum, turpe sibi ducens etiam pro beneficio licitam gratiam recipere,
nulla accusandi ansam inuenire poterant. nec tamen destiterunt qua-
rere quomodo honore deiectum è medio tollerent. & cum animaduer-
tissent Danielem quotidie ter Deo supplicare precibus, commenti sunt
occasionem qua eum possent perdere: aditoq; Dario renunciant ei, vi-
sum esse sacrapis eius & principibus, per triginta dies populo dari in-
termillionem: quibus, nec ab ipso, nec à quoquam hominum aut Deo-
rum quicquam precari liceat: & si quis contra hoc commune decretum
faxit, cum in foueam leonum conijci. Rex verò non perspicuens eorum
maliciam, quòd Daniel hoc commento peteretur, ait sibi placere hoc
decretum: pollicitusque se id confirmaturum, edictum proposuit in pub-
licum quo sacraparum decretum promulgabatur. Id cum omnes præ-
metu seruare conarentur, magnum fuit vbiq; silentium. Daniel verò
nihil hæc curabat, sed more solito stans in conspectu omnium, adora-
bat Deum suum, & deprecabatur. Tum sacrapæ nacti occasionem quam
dudum captauerant, Regem adeunt properè, Danielemque accusant,
quod contempto edicto solus ex omnibus Deos precari ausus sit, id non
ob pietatem, sed ob hoc ipsum, quòd obseruari se sciret ab æmulis. Et
cum Regem ob nimiam erga Danielem beneuolentiam etiam manda-
ti sui contemptori facile veniam daturum crederent, hoc ipso magis
accensi ad inuidiam, inflexibiles ad clementiam postulauerunt, vt iux-
ta latam legem conijceretur in leonum foueam. Darius autem sperans
ope diuina eripiendum à bestiis, horatus est eum, vt præsentem casum
æquo ferret animo: & postquam eò coniectus est, cum obsignasset lapi-
dem, qui ori foueæ incumberebat vice hostij, domum reuersus est: totam-
que eam noctem cibo & somno exegit de amici salute sollicitus. dilucu-
lo autem surgens ad foueam se contulit: & inuento illæso signaculo quo
lapidem obsignauerat, per apertam fenestram supernè Danielem in-
clamauit, quærens, an adhuc saluus sit. Ad quam vocè, cum ille respon-
deret illatum se & incolumem, iussit eum è fouea bestiarum extrahi.
inimici vero eius, videntes ei nihil mali accidisse, noluerunt hoc Dei
providentiæ tribuere, sed causam referentes in leonum saturitatem,
ausi sunt etiam apud Regem hoc asserere. at ille offensus eorum mali-
tia, iussit multum carniū obijci leonibus, & illis iam saturitatis ini-
micos Danielis in foueam conijci, vt appareat, si propter saturitatem
eos non attingant, ac tum demum euidentissimum fuit vatem ope di-
uina esse seruatum, nam nemini ex eis pepercerunt, sed non secus ac si
fuissem famelici, & alimentis caruissent, sine mora eos dilaniauerunt.
ecce autem ferarum rabiem non vexatio famis quæ iam eis exempta
fuerat: sed obiectorum malicia, Deo sic volente, vt ne bruta quidè eam
impunitam facerent. Cum igitur ad hunc modum variis inuidiatoribus

An. man-
di 3425.

Anie Chri.
nat. 539.

Inuidia vis
& natura.

Honor Da-
nielis.

Hedio &
Ruffinus

cap. 14.

Daniel. 6.

Daniel in
leonum fo-
ueam conij-
citur.

Danielis ini-
mici à leoni-
bus dilania-
ti.

An. mm.
di 3425.
Ante Chri.
pat. 539.

Danielis va-
ginia.

Danielis vi-
sio de ariete
& hirco. per
quos Medo-
rum & Per-
sarum Reg-
um prae-
figuratum fuit.
Daniel. 8.

perissent, Darius Rex per totum suum imperium nuncios dimittitque
Danielis Deum predicarent, hunc esse solum verum & omnipotentem
Deum asseuerando. ipsum deinde vatem in maiore etiam quam ante
honore habuit, primum inter amicos locum ei tribuens. qui cum ab om-
nibus Deo carus existimaretur, & propter hanc de se opinionem esset
illustrissimus, edificauit apud Ecbatana Mediae turrim, opus pulcherr-
mum & singulari admiratione dignum, quod in hodie etiam usque de-
rat, & spectantibus recentissimae structurae videtur, ac si ea ipsa die qua
spectatur esset absolutum. tantam nouitatis speciem & tam integram
pulchritudinem habet. nihil omnino à tam longo tempore laesam, praeter
aliorum aedificiorum consuetudinem, quae aequae atque homines ve-
tustatis iniuriam sentiunt, nec firmitatem solum, sed etiam decorem
sensum deperdunt. Mos autem durat usque in praesens tempus, ut in ea
turi sepeliantur Medorum Reges & Persarum atque Parthorum: eiusque
custodia Sacerdoti Iudaici generis hodie quoque concreditur. Quod autem
in hoc viro praecipua dignum est admiratione, silentio non praeteribi-
mus, Omnis enim eximia felicitas, ut Prophetae excellentissimo ei con-
tribitum sempiternam memoriam consecuto. libri enim eius quos con-
scriptos reliquit, etiam nunc apud nos leguntur, qui nobis certam fidem
faciunt, quod Deus cum eo colloquia miscuerit. non solum enim futu-
ra praedixit quemadmodum alij Prophetae, verum etiam enim futu-
euentura essent praefiniit & cum alij Prophetae calamitates praedicerent,
ideoque malam gratiam apud Reges & multitudinem vulgarem inirent,
hic bonarum rerum vates fuit, ut propter faustam ominationem qui-
dem beneuolentiam omnium sibi conciliaret, propter euentum qui-
certitudinem fidem sibi apud vniuersum mortaliu genus compararet.
Exstat enim in eius scriptis vnde maxime illius Prophetae certitudo po-
test colligi. ait enim se apud Susa primariam Persidis urbem cum solda-
tibus prodisse in campum, & ibi terrae motu repositum exorto. diffugien-
tibus metu amicis solum esse derelictum, scriptum quoque consternatum
in faciem & manus prociidisse. ibi accessisse quendam excitatum
& iubentem, ut surgeret ac videret, quae post multa secula euentura es-
sent suis ciuibus. surgenti deinde ostensum esse arietem magnum, ena-
ra habentem multa cornua, & in his ultimam ceteris celsius. versis dein-
de ad occidentem oculis, vidisse se hircum delatum per aërem concurrisse
cum ariete & bis cornibus ictum prostrauisse humi & conculcasse pedi-
bus deinde vidisse enatum e fronte hirci cornu maximam, quo distracto
erupisse pro eo quatuor alia, obuersa in ventos singulos. & ex his etiam
aliud minus exortum scripsit, quod postquam esset adultum, Deus qui
haec ostendebat, dixit gesturum bellum contra gentem ipsius, & urbem
vi expugnaturum, & ceremonias templi conturbaturum, sacrificiaque
vetitum per dies 1296. haec est visio quam in campo apud Susa se vi-
disse scripsit: eamque Deum sic interpretatum esse. Arietem significare
Persarum & Medorum regna, cornua vero futuros in his Reges, & ho-
rum ultimum designari per cornu ultimum, hunc enim fore diuitem &
gloria praestantissimum. Per hircum vero indicari, fore aliquem e Gra-
ecorum Regibus, qui cum Persa bis congressus eum praelio superet, to-
tumque eius imperium occupet. Per cornu vero illud magnum ex hirci
fronte existans primum Regem significari, & per aliorum quatuor pro
illo

illo pullulationem, & ad quatuor terræ tractus singulorum versionem: successuros ostendi, post primi Regis mortem, & regni inter eos partitionem. hos neque filios eius, neque alioqui ad cognationem ipsius pervinentes, multis annis per orbem habitatum regnatos: ex hisq; exoriturum quendam Regem, qui bellum gerat cum gente Iudzorum & legibus, & formam institutæ iuxta has reipublicæ auferat: spoliatoq; templo victimas in id induci per triennium prohibeat. quæ quidem calamitas genti nostræ sub Antiocho Epiphane accidit, ita ut futurum Daniel ante multos annos scripserat. Eodem autem modo scripsit & de Romanorum imperio, & quantam vastitatem illaturi essent nostris hominibus. Hæc omnia diuinitas sibi demonstrata scriptis tradidit, & posteris legenda reliquit, ut videntes euentum non discrepare à prædictionibus, Danielem mirentur ob tam insignem honorem illi à Deo habitum: simulq; Epicureorum error coarguatur, qui providentiam à vita eijciunt, & Deo regimen rerum nolunt permittere, nec credunt universitatem à beata illa & immortali essentia vel conservari vel gubernari, sed sine rectore & curatore mundum suo impetu ferri asseverant. qui si ita ut illi autumant careret præside, quemadmodum naves sine gubernatoribus videmus procellis & fluctibus obrui, currusq; aurigis destitutos everti ac confringi, ita & ipse perderetur immenso impetu. Quamobrem dum Danielis vaticinia considero, non possum non damnare istorum inscitiam, qui Deo negant curæ esse res mortalium. qui enim fieri potuit, ut Prophetis eius responderet euentus, si temerè in mundo gererentur omnia? Verum ego hæc, ita ut inuicem licet reserui, quod si quis mauult diuersam opinionem sequi, id per me quidem erit illi in-
regum.

An. mundi
3425.

Ante Christi
nat. 539.

Danielis de
Romanorū
imperio præ-
dictiones.
Daniel. 9.

Epicureorū
error coar-
guitur.

FLAVI

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSEPHI ANTIQVITATVM
IVDAICARVM LIBER
Vndecimus.

SVMMA CAPITVM LIBRI XL
Antiquitatum Iudaicarum.

- I. *Cyrus Persarum Rex Iudæos Babylone dimissos pri-
nam sedes permitit repetere collata eis in edificatio-
nem templi pecunia.*
- II. *Regij Duces & Satrapæ Iudæos ab ædificatione templi
prohibent.*
- III. *Cambyses Iudæos ab ædificando templo omnino absti-
nere iubet.*
- IIII. *Darius Hystaspis filius templum Iudæis ædificat.*
- V. *Xerxes Darij filij in Iudæorum gentem beneficia.*
- VI. *Quomodo Artaxerxe regnante parum abfuerit, quin
tota Iudæorum gens Amani dolo extingueretur.*
- VII. *Bagoses, penes quem Artaxerxis iunioris exercitus fuit
imperium, multum iniurijs Iudæos afficit.*
- VIII. *Quanta Alexander Macedonum Rex in Iudæos bene-
ficia contulerit.*

CAP. I.

*Cyrus Persarum Rex Iudeos Babylone dimissos pristinas sedes
permittit repetere, collata eis in ædificatio-
nem templi pecunia.*

*An. mundi
3426. An-
te Chri. nat.
538.*

PRIMO autem anno regni Cyri, qui fuit transmigrationis nostræ Babylonice septuagesimus, miseratus est Deus captivitatem & calamitatem ærumnosi illius populi: & sicut illis per Hieremiã Prophetã ante dirutam urbem prædixerat, quod postquam serauerint Nabuchodonosoro eiusq; posteris per annos septuaginta, rursus eos restitutus esset in patriã, & ædificatio templo redituri essent ad felicitatem pristinã, ita eis omnia præstitit. Excitato enim ad id Cyri animo, effecit ut ille in hunc modum per vniuersam Asiam scriberet: Hæc dicit Cyrus Rex: Quoniã me Deus maximus orbis Regem constituit, hunc illũ esse credo, quem Isaiæ-
Cyrus Persarum Regis
edictum.

*Babylonicæ
captiuitatis
post septua-
ginta annos
fuit.
1. Ed. 1.
3. Ed. 2.*

litarũ adorat populus. Is enim meum nomen per suos Prophetas prædixit, & quod templum eius ædificaturus sum Hierosolymis in terra Iudæa. Hoc autem Cyrus cognouit ex lectione libri, qui Esaia Prophetas continet, ducentis & decem annis ante ipsius ætatem conscriptas. Hic enim secretum hoc Deũ sibi indicasse dixit, quod vellent Cyri, quem multarum ac magnarum gentium Regem declamaturus esset, remittere populum suum in terram Iudæam, & templum suum ædificare denuo. Hæc Etaias prædixit centum quadraginta annis antequam templum deuastatum esset. Quibus lætis Rex admiratus vatis diuinitatem correptus est cupidine exsequendi quæ scripta legerat: conuocatisq; clarioribus apud Babylonem Iudæis, ait se illis permittere, ut proficiscantur in patriã, urbemq; Hierosolyma & Dei templum ædificent denuo. Nam & ipsum Deũ futurum illis auxilio, & se scripturũ vicinis Iudæarum ducibus ac satrapis, ut cõferant eis aurum & argentum ad templi fabricam, & victimas ad sacrificia. Hoc mado-
Cyrus Iudæis
reditum in
patriã, urbis
& templi æ-
dificationem
permittit.

rum & accepto, duarum tribuum principes, Iudæ & Beniamiticæ simulq; Leuitæ & Sacerdotes, properè Hierosolyma se conferunt: multi enim maluerunt manere apud Babylonem, non sustinentes possessiones suas relinquere. Quod cum peruenissent, omnes amici Regis fuerunt eis auxilio, conferebantq; ad templi structuram alij aurum, argentum alij, nonnulli pecudum & equorum multitudinem: soluentesq; vota quibus damnum fuerant, offerebant solennes victimas, quasi urbem denuo cõderent, & pristinum patrij ritus usum reciperent. Nam & vasa quibus olim templum spoliauerat Nabuchodonosorus, per Cyri tunc à Babylone remissa fuerant, ea Mithridati ararij Regis præfecto tradita sunt perferenda ad Abassarem, asseruanda apud eum dum templum ædificaretur: cui mandatum est, ut quàm primũ id absolutum esset, max ea Sacerdotibus & magistratibus populi redderet in templum restituenda. Quin & epistolam ad Syriæ satrapas in hæc verba scripsit. Rex Cyrus Syriarum & Sarabasanarum S. Iudæis qui regionem meam habitant permisi, ut quicunq; vellent in propriam patriam reuersi urbem denuo conderent, & templum Dei Hierosolymis ædificarent eodem quo prius loco, nisi autem eò etiam ararij mei præfectum Mithridatem & Zorobabelem principem Iudæarum, ut fundamentis iactis templum superstruant altitudinis cubitorum LX. & to-

*Esaia ca. 44.
45. de Cyri
vaticinium.*

*Templi vasa
à Babylone
Hierosoly-
ma remissa.*

*Cyri ad Sy-
riæ Satrapas
mandatum.*

FLAVII IOSEPHI

An. mundi eadem latitudine, faciantq; tres ordines à lapide polito, & vnum à ligno
3416. An. è materie quâ fert ea regio: similiter & altare super quo sacrificet Deus
se Chri. na. quos sumptus omnes de meo volo fieri. Vasa quoq; quæ Nabuchodonosorus Rex de templo prædatus est, mitto per Mithridatem ararij præfectum & Zorobabelem Iudæorum Principem, vt ea perferant Hierosolyma, & in templum Dei restituant: quorû numerus est hic: psyllæ res aurei quinquaginta, argentei CCCC. thericlea pocula aurea quinquaginta, argentea CCCC. siculæ aureæ quinquaginta, argenteæ D. II. MMCCCC. præterea vasa alia magna mille. Concedo etiam eis eosdem redditus quos maiores eorû soliti sunt accipere, in precium pecudum, & vini & olei drachmas ducenta quinq; millia quingentas, & in similibus artibus duo millia quingentas, atq; hæc à Samariæ triburis præberi volo immolabuntq; Sacerdotes has victimas iuxta Moysi legem Hierosolymis, & inter sacra precabuntur Deum pro salute Regis eiusq; gentis, vt regnum Persarû incolume maneat. Qui verò per inobedientiam hæc mandata nostra irrita habuerint, eos in crucem agi volo, & facul- tates ipsorum fisco nostro attribui. Atque hoc fuit Epistolæ argumentum. Numerus autem eorum, qui è captiuitate conuenerant Hierosolyma XLII. millia fuere, & insuper CCCCLXII.

Iudæorum è captiuitate Hierosolyma profectum numerus.

C A P. II.

Regi duces & satrapæ Iudæos ab ædificatione templi prohibent.

Medio & **H**i dum templi fundamenta iaciunt, & in hoc ædificando toti sunt, **Russi. cap. 2.** circum finitimæ gentes, præcipue Chuthæi, quibus olim è Perside ac Media traductis Salmanasar Assyriorum Rex in Samaria Israelitis inda-
1. Efd. 4. sublati nouas sedes dederat, rogabant satrapas & eos quibus commenda-
Samaritæ ab data erat hæc ædificatio, vt Iudæos impedirent, quò minus urbem ac tem-
ædificatio- plum instaurare valeant. Illi verò pecuniis etiam corrupti vendiderunt
ne tēpli Iu- Cuthæis suam circa demandatum officium cessationem & negligentiam
dæos prohi- Cyro nesciente, vtpote distracto in alia negocia, qui demum Massage-
bent. tico bello periit. Cambyse diinde in paternum principatum succeden-
Alias cap. 3. te, ex Syria & Phœnice Ammanitarumq; & Moabitarum ac Samarita-
Samaritarû rum regionibus redditur ei talis Epistola. Domine, serui tui, Rathymus
& aliorû ad cōmentariensis, & Semelius scriba, & magistratus Phœnices ac Syriæ
Cambysem Cognoscere te oportet Rex, quòd Iudæi qui Babylonem traducti fue-
Scripta de rant, in regionem nostram venerunt, & ciuitatem ob defectionem sue-
templi ædi- rito deletam restituant, forumq; rerum venalium; reparant etiam me-
ficatio- a- dia & templum exstruunt. quòd si ita pergere sinantur, scito eos nece-
uertenda. buta persoluturos amplius, nec imperata facturos. opponentes enim se
An. mudi ipsis Regibus imperare potius quàm seruire conabuntur. Quando igitur
3433. An- hoc negocium, & admonere vt inspicias maiorum tuorum commenta-
se Chri. na. rios, inuenturus in eis Iudæos Regum desertores & hostes, urbemque
328. ipsorum ob hoc crimen desolatam ac dirutam. quin hoc quoque admo-
 pendus es, quòd si hæc urbs incolatur denuo, moeniumq; ambitum ab-
 seluat, intercludetur tibi via in Phœnicem & Cauam Syriam.

Cambysem

CAP. III.

*Cambyfes Indæos ab ædificando templo omninò prohibet.*An. mundi
3435. An-
te Chr. n.

Cambyfes autem lecta epistola, cum esset alioquin etiam natus ad maliciam, grauitèr commotus rescripsit hoc modo. Rex Cambyfes Rathymo commentariensù, & Bessemo, & Semello scribè, & reliquis Samariæ ac Phœnices habitatoribus hæc dicit. Lectis quas misistis literis, quò Iudæos iussi inspicere maiorum meorum commentarios ubi inuentum est urbem ab ædificandam semper inimicam fuisse Regibus, habitatoresque eius seditiosos doctoresque perpetuò studuisse concitandis bellis & rerum nouitatibus. quodque Reges habuerint potentes ac violentos, qui continuis tributorum exactionibus Phœnicen & euanam Syriam vexauerint. Ego igitur iubeo nò permitti Iudæos urbem denuò condere, ne per hanc occasionem crescat eorum malicia, qua cõcitati hætenus rebelles fuerunt Regibus. His literis perfectis Rathymus & scriba Semelius cum collegis euestigio conscensis equis properarunt Hierosolyma, ducentes secum magnam hominum multitudinem, prohibueruntq; Iudæos ne urbem & templum ædificare pergerent. Itaq; dilatum est id opus per annos LX. vsq; in secundum annum regni Darij Persarum Regis. Cambyfes enim cum per sexennium regnasset, subacta interim Ægypto, reuertens ab ea expeditione apud Damascum est mortuus. Sublatis deinde Magis qui post eius obitum regnum per integrum annum occupauerant, septem illæ Persarum familie Hytaspis filium Darium communibus suffragiis Regem declarauerunt.

529.

Cābyſ re-
ſcriptum in
Iudæos
doctores
terret.Hedio &
Ruffi. cap. 1.
Alias cap. 4.
Darius Hy-
taſpis filius
Rex Persa-
rum.An. mundi
3443. An-
te Chri. n.

CAP. IIII.

Darium Hytaſſen filium templum Indæis ædificat.

521.

Is adhuc priuatus vouerat Deo si regnū adipisceretur, quicquid sacrorum vasorum apud Babylonem esset, remissurum se in templum Hierosolyma: & forte fortuna per illud tempus venerat ad eum à Hierosolymis Zorobabel, qui captiuorū Iudæorum dux declaratus fuerat. nam erat vetus Regis amicus. quamobrem inter satellites cum aliis duobus assumptus, speratum honorem consecutus est. Primo autē sui regni anno Darius splendido ac magnifico apparatu excepit tam domesticos suos, quàm Medorum ac Persarum satrapas, prouinciarumq; præfides ab Indis vsq; ad Æthiopas, & præfectos copiis per CXXVII. satrapias. Cumq; ad satietatem epulari, discessissent cubitum ad suum quisq; diuersoriū, Darius post breuem in lecto quierem à somno relictus, nec valēs redormiscere, cœpit fabulari cum tribus satellitibus: & qui proponendam à se quæstionem verius ac prudentius soluerit, ei præmium fore promisit. sum purpuræ & aurei poculi. in cubatu quoq; ac vestatione vsurū instrumento aureo, & tiara byssina ac torque aureo: & in consessu habiturum locum Regi proximū, annumeratum inter gētiles regios. post hæc promissa quærit ex primo num vinum maximè polleat, ex secūdo num Reges, ex tertio num mulieres, an fortè veritas magis quàm hæc omnia. his ad inquirendum propositis siluit. Manè verò accersuit megistanas & satrapas ac toparchas, residensq; ubi solebat iura reddere, iubet satellitū illorū quenq; corā toto cœtu respondere ad quæstionē sibi propositam.

1. Esd. 5. 6.

Darius se sa-
cra vasa Hiero-
solyma re-
missurum
vouet.

Zorobabel.

Darius tri-
bus satelli-
tibus tres
quæstiones
proponit.
3. Esd. 1.

FLAVII IOSEPHI

An. mudi
3443. An-
te Chri. na.

521.

Primus vini
potentiam
prædicat.

Secundus po-
testatem re-
giæ extol-
lit.

8. Esd. 4.

Zorobabel
tertius satel-
les mulierū
vim præpol-
lentem pri-
mum osten-
dens; mox
veritati ut
infractæ pal-
mam attri-
buit.

quid ipsi videatur verius. Tum primus eorum sic exorsus est vini po-
dicare potentiā. Viri illustrissimi, equidem vino potentiæ palmam as-
buere haud dubito, dum eius virium hinc coniecturam capio. Animarū
uero enim quod quorumvis potentium mentē subuertit, & vel Regi-
animum sic afficit, ut non secus quā puer aliquis parentibus orbem
ratoris egeat: seruum quoq; suæ conditionis oblitum ad dicendi libe-
tatem concitat, & pauperi addit animos diuitis. mutat enim & reges
rat animas quas subingreditur. nā & calamitosorum extinguit tristitia
& ære alieno atq; vsuris oppressos facit aliquantisper videri sibi omnia
ditissimos, ut obliti sui nihil sonent humile, sed talenta crepent, & ali-
fortunatorum verba magnifica. præterea tam ducum quā Regum il-
lis sensum ac metum eximit, & omnem amicorum ac familiarium me-
moriam. armat enim homines vel aduersus carissimos, eosq; facit vide-
ri alienissimos. cumq; edormito temeto per noctem sobrii fuerint red-
diti, surgunt omnino in seij quæ eis per ebrietatē patriata sunt. quo fit, ut
his argumentis persuasus vinum ducā rem omnium longē potissimam
simul & violentissimam. Postquam primus prolata sua de vino sententia
dicendi finem fecit, tum secundus cœpit extollere potentiam regiæ.
huius vires asseuerans esse maximas omnium quæ intellectu ac poten-
tia prædita sunt. id conatus est probare his rationibus. Omnium rerum
penes homines esse imperium qui & terras & maria ad quoscunq; vsu-
seruire sibi adigunt. at ipsis hominibus Reges imperitare, eisq; quidi-
bet pro suo mandare arbitrio. proinde qui in fortissimum animalium ha-
bent dominium, eorum vim ac virtutem merito existimandā insupera-
bilem. Quid? quod dum ad bella & pericula subditos mittunt, omni-
eorū imperata obsequenter faciunt, siue dum per eos obijciuntur hosti-
bus, siue dum coguntur cū mœnibus ac turribus, atq; adeo cum monti-
bus, ipsaq; rerū natura bellum gerere, ipsorū iussu parati vel occidi vel
occidere, dum ne videantur à regis mandatis vsquā digredi. parata dein-
de victoria, belli cōmoda vniuersa ad Regem redeunt. iam verò qui a-
lieni à militia, dant agris colendis operā, post lōgos labores & sudores
cōportatis fructibus Regi tributa persolunt: & quicquid ille iusserit, hoc
necessario sine mora perficitur. Interim ille expletis omnibus deliciis
& voluptatibus dormit in cubiculo, excubantibus ante fores satelliti-
bus, & ceu vincis metu nusquā discedentibus. nemo enim audet dor-
miente illo relicto abire ad curāda propria negocia, sed vnā hāc curam
putans necessariā, in hac vna est assiduus. Et qui fieri potest, ut non is sit
omnium potentissimus, cui tanta hominū multitudo paret per omnia?

His peroratis successit tertius Zorobabel, dicturus de mulieribus & ve-
ritate, quarū vis quanta sit quamq; præpolleat cæteris rebus omnibus,
sic dicere aggressus est. Confessum est & vinū pollere plurimum, & Re-
gem cui omnes obtemperant, maior tamen est potentia mulierū. nam
& Rex per mulierem in lucem hāc productus est, & eos qui vites colen-
do vinum nobis afferunt, mulieres & educant & pariunt: & nihil est o-
mnino quod non illis acceptum ferendum sit. nam & vestimēta nobis
texuntur harum opera, & rei domesticæ cura his est concredita: nec vl-
lo pacto possumus carere foeminis. sed licet argento multo abundemus
& auro, preciosisq; rebus aliis, simulatq; mulierem formosam conspe-
xerimus, neglectis illis omnibus inhiamus in visæ pulchritudinem, & li-
beter ei bonis cedimus, modò ad amantē formā frui liceat. Relinquimus
etiam

etiam parentes ac patriam, & vel amicissimorum sex numero propter
mulieres obliuiscimur: ac ne commori quidem cum illis refugimus. ad-
dam & aliud argumentum earum potentia non minimū. quicquid ter-
ra mariue longo labore quaesitum est, nonne totum hoc mulieribus cō-
mittimus? Ipsum etiam Regem tantarum rerum dominum vidi ali-
quando ab Apame Rapsacis Themasi filia, concubina sua cædi alapis,
nec hoc tantum ferre, sed ut sibi detractum diadema capiti illa suo im-
poneret, ridentē cum ridente, & irata illa mœrētē, & adulatoriē se ad
affectus illius attēperando humiliter satisfaciētē, si quid eā offensam
animaduheret. Interim dum satrapæ mirabundi alij in aliorum vul-
tus inter se mutuò conijciunt oculos, Zorobabel ad veritatis laudes fe-
cit transitum. Dixi, inquit, & declaravi quantum mulieres possint, ve-
rum tamen nec hæ nec Rex veritati vllō modo conferendus est. Nā cum
terra sit maxima, cælum itē immensa altitudinis, & sol celeritatis inef-
fabilis, cumq; hæc Dei voluntas gubernet ac moueat, q̄ Deus iustus est
& verax, consequitur ut veritas sit rerum omnium longē potentissima,
contra quā iniustitia nihil omninō valeat. præterea reliqua omnia quā-
tumuis pollere videantur, mortalia sunt & celeres habent exitus, veri-
tas verò immortalis est atq; sempiterna. Quin & ea quæ ab illa percipi-
mus nec mortalia sunt, nec iniuriæ tēporum aut fortunæ reciprocis vi-
cibus obnoxia, sed iusta & legitima, secretaq; ab oī labe iniuriæ his
dictis Zorobabeli sermoni finem imposuit. Acclamante verò auditorio
q̄ dixisset optimē, & quod sola veritas vim omnis senij vel mutationis
expertem habeat, iussit eum Rex postulare aliquid ex his quæ illi paulo
antē vltro fuerat pollicitus. Libenter enim se cōcessurum, ut viro sapi-
pienti, & qui prudentia vincat ceteros. quare posthac, inquit, assessor
meus eris, receptus inter cognatas mihi necessitudines. His auditis ad-
monuit eum voti, quo se obligauerat, si adipisceretur potestatē regiam:
id aut erat, denuò condere Hierosolyma, & ibi Dei templum instaurare,
ac deinde sacra vasa olim per Nabuchodonosorum inde sublata, & Ba-
bylonem perlata, restituere. Hæc est, inquit, mea postulatio, quam nunc
mihi permittis, sapientem me virum iudicans. Tum Rex iustus assurgēs
cepit eum osculo, moxq; scripsit toparchis & satrapis, iubens eos de-
ducere Zorobabelem, eolq; qui vnā profecturi erant ad instituendam &
absoluendam templi fabricam. Mandauit etiam per literas Phœnices ac
Syriæ magistratibus ut materiam cedrinam in Libano excisam de porta-
rent Hierosolyma, & instaurantem eam urbem adiutarent: in quibus
literis hoc quoq; adscriptum erat, iubere & velle Regem liberos esse o-
mnes Iudæos quotquot ex captiuitate Hierosolyma postliminio redie-
rint & procuratores suos ac satrapas vetuit quicquam in regios vsus à mandato
Iudæis exigere: & quantumcunq; agrorum occupare valeant, permisit de libertate,
eos immunes à tributis colere. Idumæis etiam & Samaritanis atq; Syriæ possessioni-
bus, templi
causæ habitatoribus imperauit, ut agros qui aliquando Iudæorum iuris
fuiſſent antiquis possessoribus redderent, atque insuper quinquaginta
talenta in fabricam templi conferrent. ipsis aut iuxta patrias leges sa-
era facere permisit, & quæ in hunc vsum essent necessaria, sacrasque ve-
stes in quibus Pontifex & ceteri Sacerdotes rem diuinam faciunt, de
suo præberi voluit, nec non etiam organa quibus Leuitæ sacros hymnos
accinunt, & custodibus urbis atq; templi certas terræ portiones assigna-
ri iussit, ac in singulos annos pro alimentis eorū pecuniam deniq; de

An. num.
3443. An-
te Chri. na.
521.

Zorobabel
ex oratione
sua laudē &
munera præ-
clara conse-
quitur.

Darius ad-
monitus vo-
ti, templi re-
stitutionē
mandat.

Ruffinus
Cap. 4.
Darii Regis
scriptum &
mandatum
de libertate,
possessioni-
bus, templo
Iudæorum.
1. Esd. 6.

FLAVII IOSEPHI

- An. mxx.** remittendis sacris vasis, deq; Iudæorū restitutione, confirmantur eandem
3443. An- quæ prius Cyrus decreuerat. Zorobabel aut hanc gratiam à Rege contu-
te Chri. na. cutus, quamprimum egressus est regiā, suspiciens in cælum, gratias agit
521. Deo, q̃ coram Rege inter concertatores visus sit sapientior, confitetur
Euangelii tum hoc diuini esse beneficij: peractaq; gratiarum actione, confitetur
Iudæis alla- & in posterum propitius esse pergeret, Babylonem profectus est, letum
tum. popularibus suis nūciū afferens. Quo audito primum gratias agi-
Iudæi è Ba- runt Deo pro reddita sibi patria: deinde ad epulas & comotationes
bylone Hie- receptam patriam ceu natalitiam festiuitatem septem dies exegerunt, ab
rosolyma p- deinde duces Hierosolymitanæ profectionis ex sua quæque tribu ele-
sciscuntur. gerunt, comparatis & iumentis quæ vxores ac liberos veherent: de-
2. Esd. 5. centibusq; quos Darius ad hoc ipsum miserat, genialiter viam emette-
Numerus Iu- bantur hilares, personantibus omnia tibijs, & cymbalis perstrepen-
dæorum è Ba- prof. quæte per lusum ac laticiam & rel. quæ Iudæorum multitudinem
bylone pro- nam certus numerus è singulis cognationibus selectus proficiscen-
fectorum. quas nominatim percensere non libet, ne interrupta narrationis serie
1. Esd. 2. lectori tædium afferam. hoc tantum dicam compendio, fuisse puber-
Zorobabel tem egressorum quater mille millia & sexcenta viginti octo millia, den-
Dux & lo- taxat ex tribu Iudæ & Beniamitica. Leuitarum enim sequebantur qua-
sua Pōtēx. tuor millia, & septuaginta. promiscuæ vero multitudinis puerorum ac
Iesus Ponti- mulierū numerus erat quadraginta millia DCCXLII. præterea Leuitici
sex & Zoro- generis cantores aderant CXXVIII. ianitores CX. sacri ferui CCCXXII.
babel Prin- ad hæc qui dicebant se Israelitas, nec tamen poterant approbare gene-
ceps altare suam, sexcenti quinquaginta duo. reiecti sunt etiam ex ordine & hono-
edificant. re sacerdotali quotquot duxerant vxores, quarum genus nec ipsi indica-
1. Esd. 3. rant aut numero DXXV. Sequebatur etiam seruitiorum multitudo se-
Scenopegia. ptem millium CCCXXXVII. cantores etiam & cantatrices CCXLV. ca-
Templum recensui, fuit Salathielis filius Zorobabel, ex tribu Iudæ & stirpe Dau-
edificari cœ- dis natus, & cum eo Iesus Iosedeci filius, & Mardocheus ac Serebauus: hæ-
prum. ptus huius profectionis minas auri centum, argenti verò quinquies mil-
remittendis le. atq; in hunc modum sacerdotes ac Leuitæ & pars quædam populi Iu-
sacris vasis, dæorum qui tum apud Babylonem erat, ad habitanda Hierosolyma sunt
deq; Iudæorū deducti. reliqua verò multitudo paulisper discedentes profectura domos
restitutione, quisq; suas rediit. Septimo aut mense postquam Babylonem exiuerant,
confirmantur Iesus Pontifex & Zorobabel Princeps dimissis circum oppida nuncijs
eandem tota regione populum Hierosolyma conuocauerunt, cupide ad manda-
quæ prius tum eorum convenientem: & ædificauerunt altare in quo prius fuerat
Cyrus decreuerat. loco, ad offerenda Deo sacrificia iuxta leges per Mosem traditas. Quæ dū
Zorobabel aut faciunt, non æquis oculis aspiciebantur à finitimis gentibus, quibus ex-
hanc gratiam à tēpus, iuxta legislatoris præscripta, & post hæc oblationes & quotidiana
Rege contu- sacrificia, victimasque sabbatorum atq; omnium sanctarum festiuita-
cutus, quam- tum. tum qui vota vouerant, reddebant ea sacrificantes à nouilunio mē-
primum e- sis septimi. Deinde templi ædificationem sunt aggressi, expendentes
gressus est multas pecunias in cæmentarios & fabros, & multum alimentorum in
regiā, suspi- cibis eorum qui conuehebant materiam. Hoc enim Sidonij facile ac li-
ciens in cælum, benter
gratias agit

benter faciebant, trabes cedrinās de Libano deferentes, quibus mox in rates compactis, in Ioppensem portum eas perducebant, ita ut primum à Cyro, & tum iterum à Dario iussi fuerant. Hæc fiebant anno à reditu Iudzorum secundo, mense secundo, quando iactis templi fundamentis prima die Decemb. coeperunt superstruere: præposueruntq; operi curâ- do Leuitarum quotquot vigesimum annum attigerant, & Iesum cum filiis ac fratribus, & Zolimielem Iudzæ fratrem, Aminadabi filium, eiusq; filios: quibus summa cura & diligentia commissum negotium tractantibus, celerius opinione crescebat ædificium. Id ubi factum est, accedentes sacerdotes ornatu suo cum tubis, & Leuitæ Asaphiq; progenies, cænebant sacros hymnos, in Dei laudem à Dauide quodam institutos. Sacerdotes autem & Leuitæ cognationumq; Principes ætate prouectiores, qui & illud prius templum videre meminerant magnum & opulentum, & hoc recens pro præsentium fortunarum tenuitate deterius fieri animaduertebant, reputantes quantum ab illa prisca felicitate abesset, oborta inde moestitia temperare à lacrymis non poterant: vulgus autem contentum erat præsentī templo, ut quod nulla priorum temporum cōparatione seipsum cruciabat, nec vllum detrimentum factum quibat animaduertere. contra seniorum ac sacerdotum multo deteriore conditione res suas existimantium gemitus, vix concentu tubarum obscurari poterat. Samaritæ autem inimici auditis tubis, & lætantium atque dolentium promiscuis vociferationibus, accurrerunt volentes causam discere: & cognito quod Iudæi à captiuitate Babylonica postliminio reuersi templum instaurarent, ad eunt Zorobabelem ac Iesum Principesque cognationum, postulantes ut eos admitterent ad templum communi sumptu ædificandum. Nam se quoque aiebant eundem Deum colere, & eius gloriari nomine, religionisq; eius studiosos fuisse, iam inde ab illo tempore quo Salmanassar Assyriorum Rex à Chuthia & Media gentem eam in loca illa transtulerat. Ad quæ postulata illi de communi sententia responderunt, ad simul ædificandum eos admitti non posse, cum & prius Cyrus & nunc Darius ipsos ædificare iusserint: licere tamen eis ibi adorare, idq; facere vetari eorum neminem, ac ne ceterarum quidem gentium quenquam, cum omnibus hominibus eò venientibus templum ad adorandum pateat. His auditis Chuthæi, sic enim nos Samaritæ appellamus, indignè tulerunt: & instigauerunt Syriæ gentes, ut Satrapas rogarent quæadmodum sub Cyro primum, ac mox sub Cambyse, ut templi ædificationem impeditent, Iudzorumq; conatus & diligentem circa hoc opus operam quoadliceret de industria remorarentur. Per idem tempus ascendit Hierosolyma Sines Syriæ ac Phœnices præfectus, & Sarabazanes cum quibusdam alijs, rogaueruntq; Iudzorum Principes, cuius permissu templum sic ædificarent, ut arx potius quam fanum existimari possit: & cur tam firmis mœnibus & porticibus urbem cinxissent. Responderunt Zorobabel & Iesus, seruos se esse Dei maximi, cui templum hoc exstructum à quodam eius gentis Rege fortunatissimo & in omni virtute excellentissimo per multas ætates incolume steterit. Deinde ob maiorum suorum impietatem per Nabuchodonosorū Babyloniorum & Chaldæorum Regem expugnata & deleta vrbe, temploq; spoliato ac incenso, & populo in captiuitatem Babylonicam abducto, Cytum qui Persidis & Babyloniæ regno potitus sit, regio diplomate mādasse templi instaurationem, & donaria vasaq; per Nabuchodonosorum

An. mundi
1443. Ante
Chri. nat.
521.

Samaritæ
templi ædifica-
tionem pro-
mouere vo-
lentes, re-
ciuntur.

Samaritæ
templi ædifi-
cationem
impedire
cogitant.

Legati Syriæ
templi & vr-
bis munien-
dæ causam
querentes,
ad Iudæos
missi.

1. Esd. 6.

FLAVII IOSEPHI

An. mun-
di 3441.
Ante Chri.
nat. 520.

Aggeus &
Zacharias
prophetæ.

Samaritæ tē-
pli & urbis
restauratio-
nē impedi-
re conantes,
magis pro-
mouent.

Cyri de Iu-
dæis corūq;
templo de-
cretum.

An. mundi
3450. Ante
Chri. nat.
514.

3. Esd. 6.

Darij ad Sy-
riæ præfe-
ctos epistola
Tēpli ædifi-
catio absolu-
ta.

Templum
31. Martij
seu ut est 1.
Esd. 6. Mar-
tij 3. dedica-
tum.

donosorum sublata tradidisse Zorobabeli & Mithridati ararij sed præ-
fecto, ut ea deportarent Hierosolyma, rursusq; in templum missum ad eam
reponerent. eiusdem enim Regis mandato Abassarum missum ad eam
urbem, ut daret operam, ut id templum primo quoq; tempore absolu-
retur, cum acceptis regijs literis confestim venisse & fundamenta ieci-
ss. atq; ex eo tempore nunquam inimicas gentes interturbare ædifi-
cationem atq; impedire destitisse. Quare si illis ita videretur, scriberet
Dario, ut inspectis regijs cōmentarijs manifestum fiat vera ipsos omnia
dicere. His auditis Sisines & alij cum eo, noluerunt ædificationem inhi-
bere inconsulto Dario, sed confestim ei de hac re scripserunt. Iudæis
nim sollicitis & metuentibus ne Regem poeniteat iussisse reparari Hie-
rosolyma, duo propheta qui tum erāt in populo, Aggeus & Zacharias,
bono animo eos esse iubebant, nec à Persis quicquam timere: quādo-
quidem ipsi cōpetam haberent super hac re Dei voluntatem: quādo-
credēs populus assiduus erat in opere, nulla die id intermittens. Cūq;
Samaritæ Dario scripsissent, accusantes Iudæos quod urbem muniunt,
templumq; arci quā fano similis extruant: assuerantes nō esse hoc
in rem Regis, & ostendentes Cambylis epistolam, per quam eam ædi-
ficationem impediuerat & vetuerat, ratus non esse rebus suis tutam
vtilē: postquam etiam Sisinis & collegarum de eodem negotio literas
accepit, iussit regios cōmentarios super hac re consuli: & inuentus est
apud Ecbatana castrum Mediæ liber, in quo hæc scripta continebantur.
Anno primo regni sui Cyrus Rex decreuit, ut templum Dei cum altari-
Hierosolymis ædificaretur altitudine cubitorum LX. & totidem latitu-
dine. quod haberet ordines è lapidibus politis tres, & ligneum vnum è
materie quam fert ea regio: & sumptus in hoc ex arario Regis præbe-
rentur. Sed & vasa templi quæ Nabuchodonosorus sustulerat, reddan-
tur & reportentur Hierosolyma. Utq; cura eius negotij sit penes Abassa-
rem Syriæ ac Phœnices præfectum eiusq; collegas, qui abstinere quæ-
dem ipsi ab eis locis, seruos verò Dei Iudæos & eorum Principes finieret
templum struere: ipsi verò adiutarent eos in hoc opere de tributis sue
provinciæ, & ad sacrificia quoque suppeditarent, tauros, arietes, agnos,
hædos, similes, oleum, vinum, & cetera quæ sacerdotes postulauerint,
qui deprecaturi sint Deum pro salute Regis atque Persarum. Quicunq;
autem contra mandatum hoc facere ausus fuerit, is ut comprehensus in
crucem agatur, & facultates eius fisco addicantur. inibi etiam addita e-
rat execratio, ut quicunque eius templi ædificationem vetare voluerit,
Deus eum feriat, atq; hoc modo iniquitatem eius cohibeat. Hæc cum
Darius in Cyri cōmentarijs inuenisset, rescripsit Sisini & collegis eius
hoc modo. Rex Darius Sisini magistro equitum & Sarabazani ceterisq;
magistratibus S. Mitto ad vos exemplar epistolæ Cyri, quam in ipsius
cōmentarijs inueni: voloq; ut omnia fiant, quemadmodum in ea con-
tinentur. Valete. Ergo cognita ex his literis voluntate Regis, Sisines &
reliqui decreuerunt eam per omnia sequi. itaq; suscepta cura sacra fa-
bricæ, adiuuabant Iudæos magistratusq; illorum & Principes & ma-
gnis omnium studijs proficiebat templi ædificatio iuxta mandata Cyri
& Darij prophetantibus interim Aggeus & Zacharias: absolutumq; est
intra septennium. Anno autem regni Darij nono, vigesima tertia die
mensis vndecimi, qui nostris dicitur Adar, Macedonibus Distrus, sa-
cerdotes ac Leuitæ cum reliqua Israëlitarum multitudine obtulerunt
sacrificia

sacrificia pro renouata post captiuitatem pristina felicitate pròq; rece-
pto nouo templo, tauros centum, arietes ducentos, agnos C C C C. hir-
cos XII. pro peccatis totidem tribuum: constitueruntq; Leuitæ iuxta
Mosis leges ex ordine suo ianitores per singulas portas. edificauerant
enim Iudæi porticus quoq; quibus templum circumquaq; includeba-
tur. Instante deinde azymorum festo, mense primo, qui Macedonibus
est Xanthicus, nobis verò Nisan, confluit totus populus ex oppidis in
urbem: celebraueruntq; id festum casti ac puri vnà cum coniugibus ac
liberis ritu patrio, & victimam paschalem immolantes decimaquarta
luna epulati sunt per continuos dies septem, nullis sumptibus parcen-
tes, holocausta etiam offerentes, & agentes gratias Deo, qui eos
tandem antiquæ patriæ & eius legibus ac ritibus restituerit, deflexo ad
benignitatem ac clementiam Regis Persici animo. atq; ita summa libe-
ralitate in re diuina vsu incoluerunt Hierosolyma, instituta ea Reipub.
forma quæ per optimates administratur. penes Pontifices enim fuit
summa autoritas, donec Asamoniorum gens mutato rerum statu re-
gnum obtinuit. ante captiuitatem enim iam inde à Sauli & Dauidis
temporibus egerunt sub regibus per annos D XXXII. menses sex, dies
decem. & ante hos æquè monarchæ res administrauerunt appellati Iu-
dices, qui Reipub. status plus quam quingentis annis durauit post Mo-
sis & Iesu imperium. Hoc igitur modo se habebant Iudæi in patriam
restituti sub Cyro & Dario Regibus. Samaritæ autem, intensa gens &
inuida, multis molestiis eos afficiebant, ficti opibus, & affectantes co-
gnari Persarum videri, quod inde essent oriundi. nam quæ iussi erant, fensu
ex tributis in sacrificia conferre grauabantur, magistris equitum inte-
rim conuiuentibus. & quæcunq; in re vel per se, vel per alios poterant
nostram gentem lædere, nullam occasionem prætermittebant. Visum
est itaq; lenari populoq; Hierosolymitano legationem ad Regem Da-
rii mittere, & Samaritas accusare: cuius legationis caput fuit Zoroba-
bel, assumptis alijs quatuor collegis. Cæterum Rex cognitis criminibus
quæ per legatos Samaritis obijciebantur, dedit eis literis perferendas
ad magistris equitum eius provinciar, & ad Senatum Samaritanum, in
quibus hæc continebantur. Rex Darius Tangaræ & Sambabæ magistris
equitum apud Samariam, & Sadracæ ac Bobeloni reliquisq; eorum cõ-
seruis. Zorobabel, Ananias, & Mardocheus Iudæorum legati accusaue-
runt vos, quod molesti fueritis templum ædificantibus, quodq; non
præbeatis impensas in sacrificia, quas me iubente præbere illis debue-
ratis. Volo igitur vt lecta hac epistola præbeatis eis ex regio ærario in
quo tributa Samariæ seruantur, quicquid sacrificiorum vsus postulat, vt
non desinentes quotidie sacrificare tam pro me, quàm pro Persarum
gente Deum deprecantur.

An. mundi
3450. Ante
Christum
nat. 514.
Pascha cele-
bratur.

Reipub. for-
ma Hieroso-
lymis insti-
tuta.

Samaritæ
Iudæis in-
fensu.

Iudæorum
ad Darii
legatio.

An. mundi
3464.

Ante Chri-
nat. 500.

Mandatum
de sumpti-
bus ad Aru-
stam tem-
pli præbe-
dis.

C A P. V.

Xerxes Darii filij in Iudæorum gentem beneficia.

DEFuncto autem Dario successit Xerxes filius, sicut regni ita & pieta-
tis paternæ hæres. nihil enim ex patris institutis circa diuinum cul-
tum mutauit, & Iudæos summa beneuolentia prosecutus est. Hoc re-
gnante Pontifex erat Iosababab Iesu filius: apud Babylonem verò degē-
tium

Hedio &
Ruffi. cap. 5.
1. Esd. 7.
Xerxes Res
Persia-

FLAVII IOSEPHI

An. m. m.
3506. Ante
Christum
nat. 458.
Esdra legis
peritus.
Xerxes Ju-
dis fauer.

Esdras Iudaeos qui apud Babylonem degunt, conuocat.

**Esdrae Nie-
sololyma
profectus,
vasa aliaq;
preciosa ga-
zophylaci;
custodibus
tradit.**

tium Iudæorum primarius sacerdos erat Esdras, vir iustus, & de quo
 timus rumor fuit apud populum. is cum esset legum Mosaicarum per-
 tissimus, in Regis amicitiam peruenit. & cum decreuisset proficisci Ie-
 rosolyma, secumq; aliquos e Babylonijs Iudæis ducere, petijt à Rege
 commendatitias ad Syriæ satrapas literas, quas & impetrauit hoc mo-
 do scriptas. Rex Regum Xerxes Esdræ sacerdoti, & lectori legis Dei
 Decrerum est à me, & septem meis Consiliarijs, vt quicunq; in regem
 meo de Israëlitis & sacerdotibus eorum ac Leuitis voluerit tecum Ie-
 rosolyma petere, per meam benignitatem hoc ei liceat facere, & in-
 fere Iudæam iuxta Dei legem: vtq; Israëlitarum Deo dona perferre
 tis, quæ ego & amici vouimus. præterea facio tibi potestatem auferre
 di omne aurum & argentum quantumcunq; populus tuus per totam
 Babyloniam degens offerre voluerit, quo emanant victimæ super alti-
 re Dei vestri immolandæ: & fabricandæ ex auro ac argento vasa que-
 cunq; tu & fratres tui volueritis. Sacra quoq; vasa quæ tibi dantur, Deo
 tuo dedicabis: & si quid aliud in hunc vsum opus fuerit, pro tua præ-
 sentia fieri curabis, & de nostro fisco eos sumptus facies. quin & præ-
 fectis ærarij apud Syriam & Phœnicen te commendauit, scribens eis
 quicquid Esdras sacerdos & lector legis Dei petierit, sine mora dant. Et
 vt Deus propitius sit mihi & meis liberis, volo vsque cenrum corosui-
 rici Deo secundum legem dari. Vobis quoque magistratibus præcipio,
 vt à nemine sacerdotum, Leuitarum, sacrorum cantorum, ianitorum,
 sacrorum seruorum, quicquam exigatis, nève vlla onera eis impona-
 tis. Tu verò Esdra iuxta concessam tibi diuinitus sapientiam consti-
 tue iudices, qui per Syriam ac Phœnicen iura reddant populo tuam le-
 gem scienti: quin & nescientes doce liberè, vt quisquis legem Dei vel
 legem regiam violauerit, mulctetur pecunijs, aut etiam damnetur ca-
 pite, vtpote qui non per ignorantiam, sed per contumaciam pecca-
 uerit. Vale. His literis acceptis Esdras ganisus adorauit Deum, & gra-
 tias egit, illi benignitatem regiam acceptam referendam, & gra-
 tiarum concione qui apud Babylonem debebant, & illum
 la, ipsam quidem retinuit: exemplar verò eius in Mediam ad omnes
 suæ gentis homines transmisit. qui cognita Regis erga Deum pietate, &
 erga Esdram beneuolentia, omnes vehementer sunt latati: multi verbò
 ex eis assumptis suis facultatibus Babylonem venerunt, cupientes re-
 uerti Hierosolyma. reliqua Israëlitarum multitudo assuetum iam domi-
 cilium noluit relinquere. quapropter duæ tantum tribus per Asiam de-
 Europam sub Romano degunt imperio: decem autem tribus nunc quo-
 que vltra Euphratem sunt, infinita hominum millia, quæ vix est nume-
 ro comprehendere. Cæterum ad Esdram magna multitudo conuenit
 Sacerdotum & Leuitarum, quàm ianitorum sacrorumq; vel cantorum
 vel ministrorum. Ille verò omnes qui ex captiuitate in patriam reuertè-
 volebant ad Euphratem congregauit: vbi peracto triduo ieiunio, vo-
 tisq; pro incolumitate & felici itinere conceptis, (recusauerat enim de-
 ductores equites, dicens Deo salutē suorum curæ futurā) iter ingressi die
 duodecima primi mensis anno regni Xerxis septimo, peruenierunt Ie-
 rosolyma eiusdem anni mense quinto. & continuo Sacerdotibus gazo-
 phylacij custodibus Esdras sacram pecuniam tradidit, argenti talenta
 sexcenta quinquaginta. vasa argentea talentorū centum, vasa aurea ta-
 lentorum

centorum viginti, vasa aurea meliora pondor talentorum XII. Hac
 chimerant dona Regis eiusque amicorum, & Israelitarum Babylone ma-
 nentium, quo facto obtulit Deo secundum legem holocausta, tau-
 ros XII pro comuni salute populi, arietes & agnos LXXII. hircos pro pec-
 catis XII. procuratoribus etiam Regijs, & praefectis Phoenices ac Syriae
 scriptas à Rege reddidit epistolas: qui cum eis non parere non possent,
 omni honore gentem nostram prolecuti sunt, & in omnibus necessita-
 tibus eis fuerunt auxilio. Et consiliū quidem huius migrationis ab Esdra
 profectum est successum autem felicem Deus addidit, ut equidem reor,
 viri huius virtutem ac pietatem respiciens. Aliquanto deinde post co-
 perit quorundam indicio, quod quidam e vulgo sacerdotum & Leuita-
 rum pactum servauerint instituta & leges patrias, & ductis alienigenis
 vxoribus ordinem Sacerdotalem confuderint: rogatusque ab eis ut fer-
 ret auxilium legibus, ne Deus propter paucos iratus omnes denuo co-
 muni clade feriat, scilicet vestem prae tristitia, vellens capillos & barbam,
 & humi se prosternens, eo quod primores populi deprehensi essent in
 tali crimine: & cogitans non esse audituros, si iuberet eos vxores cum li-
 beris eijcere, volebat se à terra attollere. Itaque concurrerunt ad eum
 quotquot erant bonae mentis, & una flebant addentes se socios eius tri-
 stitiae. Esdras autem sublati ad caelum manibus, Me quidem, inquit, pu-
 det ad caelum oculos attollere, dum cogito quod populus ne maiorum
 quidem suorum cladibus admonitus à peccando abstinere: tu tamē clemē-
 tissime Deus nostri miseris seminarium aliquod & reliquias supersti-
 tes conserua, quas Hierosolyma in antiquā patriā reducere dignatus es:
 & da veniam praesentis erroris, mortem quidem commeritis, veruntamē
 in tua bonitate sperantibus. Dum ita pius Sacerdos lachrymatur cū eo
 coetu qui ad eum conuenerat mixtus ex viris & mulieribus atque pueris,
 accessit eō quidam primarius Hierosolymita nomine Achonius, confi-
 tens se peccasse qui alienigenas vxores duxerint: suasiq; ei ut omnes
 adiunxerit, ut vxores cum nata ex illis prole abijcerent: & si quis lege pa-
 rere noller in eū animaduertere, qui secutus viri consiliū, exegit super
 hac re iusiurandū à principibus Leuitarū & sacerdotū & tribuum Israe-
 liticarū, quo facto exiit templo & contulit se in domiciliū Ioannis &
 Eliasi ibique totā eam diem ieiunus praemortore exegit. Proposito de-
 inde edicto ut omnes e captiuitate reuersi intra bīdū aut tridū Hie-
 rosolyma cōuenirent, & quisquis per contemptū nō adfuerit intra pre-
 scriptum tempus, ut excommunicetur, bonaque eius sacro arario addi-
 cantur, intra triduum conuenerunt vtriusque tribus homines, vigesima
 die noni mensis, quem Hebraei thebethum, Macedones Apellzum no-
 minant, cumque confediscent in superiore parte templi, praesentibus etiā
 senioribus, & frigus propter anni tempus esset molestū, surgens Esdras
 accusauit eos, qui contra leges duxissent vxores alienigenas. nunc si ve-
 lint rem Deo gratam & sibi meritis vtilem facere, ablegandas esse vxo-
 res eiusmodi: acclamatum est facturos id omnes aequo animo, sed esse
 earum non paruum numerum, & tempus esse hiemale, nec posse rem
 eam intra unā aut alteram diem perfici. itaque opus esse ut negotiū hoc
 differatur aliquantisper, & tandem principes aliquot qui sint alieni ab
 hac culpa, cum selectis vndeconque senioribus inquisitionē faciant eorū
 qui contra legis praescriptū vxores duxerint. consenserunt omnes in eā
 sententiā, & prima die mensis decimi coepta inquisitione, quae durauit

An. mundi
 3506. Ante
 Christum
 nat. 458.

Precatio Es-
 drae pro Le-
 uitis qui du-
 xerant exte-
 ras.
 1. Esd. 9.

Mandatum
 de dimitten-
 dis exteris
 1. Esd. 10.

1. Esd. 10.

vsq;

FLAVII IOSEPHI

An. mun.
3506. Ante
Christum
nat. 458.

Prælectio le-
gis Mosiacæ.
2. Esd. 3.

2. Esd. 1.

Neemias, cō
cessa pote-
state, popu-
lum ad resti-
tuenda mœ-
nia & tem-
plum horta-
tur.

2. Esd. 2.

usq; primam diem mensis sequentis, inuenerunt multos tamen ex
Pontificis cognatione quàm ex cæteris Sacerdotibus ac Levitis & alijs
Israelitis, qui & uxores & natos ex eis liberos sine mora abiecerant,
pluris facientes legum obseruantiam, quam naturales affectus quan-
tumuis violentos: moxq; ad placandum Deum arietes immolauerunt,
quorum nomina recensere est necesse. atq; ita Esdras hoc erratum cit-
ca connubia correxit, & malam in hoc consuetudinem emendauit, ut
in posterum hæc reformatio stabilis ac firma permaneat. Septimo au-
tem mense dum scenopegiæ festum celebratur, & ferme totus populus
conuenit, accedentes ad patentem templi partem quæ orientalem por-
tam spectat, rogauerunt Esdras, ut eis legem Moysis legeret: quod & fe-
cit, stans in medio multitudinis, à mane usq; meridiem. ex qua lectione
non solum in præsens & futurum discebant quid esset iustum, sed etiã
præteritorum memoriam retractantes lachrymabantur, sic cogitantes,
quod nullas calamitates fuissent perpeSSI, si præscripta legum diligen-
ter obseruassent. Esdras autem videns eos ad hunc modum affectos, ius-
sit ut domum abirent: esse enim festum, nec licere ea die flere. quin po-
tius hortabatur, ut ad epulas versi, ita ut festo die decet, hilariter age-
rent: & hac ante actorum poenitentia in futurum se munitent, ne in si-
miles casus incurrerent. at illi sequentes eius monita coeperunt reuera
festum agere, quod cum per octo dies fecissent, digressi sunt in prop-
rias patrias, magnam gratiam Esdræ habentes ob reformatam rempubli-
cam: quo factum est, ut post comparatam sibi apud populum egregiam
gloriam senex vita defunctus apud Hierosolyma sit magnifice sepul-
tus. Quo tempore cum etiam loacimus Pontifex esset mortuus, filius
eius Eliaſimus in Sacerdotium ei successit. Cæterum quidam ex captiuis
Iudæis, pincerna Regis Xerxis, Neemias nomine, deambulans ante pri-
mam Persarum urbem Susa, cum hospites quosdam post longum iter
exactum in urbem aduentantes Hebraicè inter se contabulari animad-
uertisset, accedens ad eos, rogabat, vndenam venirent. & audito quod è
Iudæa, rursus scitatus est quomodo se haberet ille populus, & caput eo-
rum Hierosolyma. Quibus male se habere dicentibus, quod eius mœnia
diruta essent, & circumuicinæ gentes multa mala Iudæis inferrent, die
nocteq; agros excursionibus ac rapinis populates, & multos ex ea re-
gione atq; adeo ex urbe ipsa captiuos abducentes, ita ut passim per vias
reperiantur cadauera: fleuit Neemias motus popularium suorum mi-
serijs: & sublati oculis ad cælum, Quousq; inquit, patieris Domine ge-
tem nostram tantis malis opprimi, ut simus præda omnium? cunctante
verò illo apud portam, & ob hæc lamentante, accedens quidam nuncia-
uit ei, Regem iam accubitum ire. ille confestim ita ut erat non abluta
facie ad ministerij sui functionem properat, Rex verò post cœnam iam
hilarior, videns Neemiam subristem, rogabat quid esset in causa. tum
ille Deum prius precatus, ut suadæ gratiam verbis suis adderet, tum
sum, inquit, Rex alium vultum sumere, aut mœrorem è corde ponere,
quando audio patriæ meæ Hierosolymorum, in qua exstant sepulchra
maiorum meorum ac monumenta, & portas incensas esse & disiecta
mœnia? Sed oro hanc vnâ gratiam mihi concede, permittre mihi, ut
profectus illò muros eius extruam, & quod deest ad fabricam templi
suppleam. At Rex petitioni eius annuit, simulq; literas ad satrapas cō-
mendatitias, ut & honorem ei haberent, & præberent quicquid cuperet.

quara

ante define, inquit, triftari, & poft hac libens nobis miniftra. Ibi Neemias adorato Deo, actisq; Regi pro tam ampla pollicitatione gratus, abfterfo à vultu omni mcerore, frontē exporrexerat lætitia. Sequenti vero die accitus, accepit literas Regias, quas Sadæo Syriæ, Phœnicis, & Samariæ præfecto redderet: in quibus mandabatur de honore Neemias habendo, & de præbendis ei quibus ad ædificandum opus fit. cum igitur Babylonem veniffet, & multos à popularibus vitro fe ad ungentes comites affumpfiffet, tandē pervenit Hierofolyma, anno regni Xerxis vigefimo quinto: & oftensas prius fuis literas Sadæo magiftro equitum collegisq; eius reddidit. convocato deinde Hierofolyma vniuerfo populo, ftans in medio tēpli fic eos eft allocutus. Viri Iudæi fcitis quod Deus Opt. Max. mentor maiorum noftorum Abrahami Ifacii & Iacobæ totumq; pietatis, qua illos quondam, eadē nos quoq; providentia dignatur: & ecce illius favore nunc apud Regem obtinui vt mini permitteret mœnia veftra reftituere, & quod fupereft ad abfolvendum templum perficere. Quamobrem nunc ita faciendum cenfeo, vt quoniam non ignoratis quam infenfas habeamus gētes vicinas, & quod cognita veftra in ædificando diligentia nihil nō molentur quo veltros conatus quantum in fe erit impedianr, primum forti animo fitis, & omnem fiduciam collocetis in Deo qui facile refiftet illorum importunis iniurijs: deinde nec die nec noctu operis ftructuram intermittatis, fed omni cura id opus continuetis, quandoquidem nunc maxime tempeftivum eft hoc facere. Hæc locutus continuo iuffit magiftratus dimitti mœnia, & operas partiti in populum, attributo certo modo in fingulos vicos & oppida poli citusq; fe quoq; cū domesticis velle adiutare impigrè, concionem dimiffit. Iudæi verò eius autoritate permoti ad opus fe expediebant quæ appellatio tum primum illis & regioni eft indita, quando à Babylonia funt reuerfi, quia Iudæe tribus iam olim ea loca occupauerat. Eius rei fama vbi ad Ammanitas ac Moabitas Samaritanosq; & Syriæ Cauri incolæ perlata eft, iniquiffimè tulerunt, nec vnquam cefferunt inſidiari & conatus ipſorum impedire: interceptisq; multis Iudæis, tentaverunt ipſam Neemiã per conducticios ſicarios tollere. crebro etiam terrores eis incutiebant, tumores ſpargentes, quaſi magni diuerſarum gentium exercitus eos eſſent inuaſuri, ita vt parū abſuerit quin hoc metu ab incepto opere deſiſterent. Neemiã vero nihil horum ab inſtituto deterrire potuit, ſed ſtipatus aliquot ſacellitib. intrepidus pergebat. præ nimio ſtudio nullum laborem ſentiens. eam autem ſalutis propriæ curam non ideo habuit, quod mortem timeret, ſed quia cerro ſciebat ſe extincto ciues ſuos non reparaturos mœnia. iuffitq; in poſterum ædificatores accinctos opus facere, & cæmentarius quidē non ſine gladio erat, ſimuliterq; qui materiam ei ſuggererebat: ſcuta vero non longè inde in promptu eſſe voluit, & tubicines intervallo quingentorum paſſuum, vt ſicubi ſe hoſtes aperuiſſent, ſigna canerent, vt populus arreptis armis reſiſteret, neue inermis ab hoſte poſſet opprimi. ipſe vero noctu circumqueq; urbem obibat, nunquam deſectus aut opere aut duritia victus & excubijs, nec cibo nec ſomno vtens, niſi quantum poſtulat neceſſitas: atq; ad hunc modum percuravit duobus annis & tribus menſibus antequam temporis elapſum eſt donec abſoluerentur mœnia, vigefimo octavo regni Xerxis anno, menſe nono. Permunta dein de urbe Neemiã & populus Deo ſacrificaverunt, & octo dies in epulis

Ann. m. m. di 3519. Ante Chriſtum natum 445.

2. Eſdr. 4. 6

Ardens ſtudium in reparandis mœnibus.

Hierofolymorum mœnia abſoluta.

manſe-

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 3527 **Ante Chri.** nat. 437. **Cura pro Sa-**
cerdotibus. **Esd. 10.** **Mors Nee-**
miz. transegerunt. quæ res ubi Syria gentibus est audita, graues indignatio-
 nes in eis commouit. Neemias autem videns non satis magnam in vr-
 be populi frequentiam, persuasit circumquaq; vicinis Sacerdotibus &
 Leuitis, vt migrarēt in urbem inibi habitaturi, exstructis eis de suo do-
 micilijs: & agricolarum plebem decimas in urbem conferre iussit, vt ef-
 fer vnde Sacerdotes ac Leuitæ viuerent, nec auocarentur à diuino cultu
 ac ceremonijs: quod quidem illi perlibenter fecerunt: & hoc pacto fa-
 ctum est, vt vrbs magis frequentaretur in posterum. Post hæc & alia
 multa honesta & laude digna opera Neemias iam senex defunctus est,
 vir ad virtutem & iustitiam natus, & in populares suos beneficentissi-
 mus, relicto sempiterno sui momento in Hierosolymitanis moenibus
 atq; hæc sunt quæ Xerxe regnante gesta sunt.

C A P. VI.

*Quomodo Artaxerxe regnante parum absuit, quin tota Iu-
 daeorum gens Amanis dolo extirpue-
 retur.*

Hedio &
Iustinus
cap. 6.
Esth. 1.
Atuerus Rex
Persarum
sten ad con-
ferunt.
India usq;
Aethiopiam
127. satrapas.
anno regni
tercio amicos
& duces
gentium
Susis accepit
epulo sumptuosissimo,
vt decebat Regē
opulen-
tum magnificos
cētum octuaginta
dierum apparatus
ostentantem:
cui
id erat instructum
in hunc modum.
Tabernaculum
fixit suffultum
au-
reis & argenteis
columellis, prætexum
telis linteis &
purpureis, mul-
torum millium
capax. in eo ministrabatur
aureis & gemmeis
poculis,
ad delectationem
simul & miraculum
factis. Mandauit etiam
ministris,
ne quem more
Persarum ad bibendum
cogerent, sed arbitratu
suo
quæq; appositis
frui sinerēt. dimissis etiam
per totam ditionem
nun-
cijs edixit. vt feriatī
ab operibus festum
pro incolamitate
regni diebus
aliquoragerent.
Regina quoq;
Vaste pari modo
mulierum in Regia
ce-
lebravit conuiuium:
quam Rex ostendere
conuiuii cupiens
ad se accer-
sum leges seruare,
quæ vxores
vetant ab alijs præter
domesticos conspi-
ci, non iuit ad Regem:
& cum non semel
ad eam eunuchos
ea de causa
mississet. nihilominus
in negando fuit
peruicax. qua obstinatione
mu-
lieris offensus Rex,
dimisso cōuiuiō
septem viros illos,
penes quos apud
Persas legū est
interpretatio,
cōuocat: & apud eos
vxorem contumaciæ
peragit, quod toties
vocata ab ipso in
conuiuiū, ne semel
quidem
paruisset, iubetq;
quid sit iuris,
proferre sententiā.
Quorum vnus Mu-
chus cum pro sententia
diceret, non ipsi soli
factam iniuriā,
verum-
etiam Persis omnibus,
quibus periculū
inset ne despecti
ab vxorib. in-
honestā vitam
degant in posterum;
quando nulla post
hac maritorū fu-
tura

tura sit reuerentia, dum, cetera exemplum à Regina superbia sumunt. *An. mundi*
 nihil veritatis contra omnipotentem Regem contumaciter agere: suade- *3445.*
 retq; tam contumacem erga ipsam mulctari grauissimè, idq; decretum per *Ante Chri.*
 omnes gentes promulgari: visum est repudiari Vasten & honore trans- *nat. 519.*
 ferri in aliam mulierem. Rex verò qui vehementer eam amabat, nec dis-
 iungi ab ea ferebat, nec tamen retinere propter legem poterat, miserens
 quod voluntati suæ non liceret satisfacere. Quam in anxietate videntes
 cum amici, consulunt, ut inutilem mulieris amorem ex animo eiciat, &
 facta per totum orbem formosarum virginum perquisitione, quam alijs
 præstulerit optet sibi coniugem nouam enim inducta prioris aboleri posse
 desiderium, & eius recenti consuetudine amorem paulatim distractum
 in totum posse euanescere. Probauit Rex consilium, moxq; mandauit
 certis hominibus, ut forma celebres virgines ex toto Regno selectas ad
 eum adducerent. id mandatum illis diligenter exsequentibus, inuenta
 est Babylone Esther puella utroq; parente orbata, quæ apud patrum *Esther puel-*
 Mardocheum educabatur. is erat tribus Beniamiticæ, vnus ex Iudæorum *la sit Regina.*
 primatibus. hæc puella præ cæteris omnibus excellebat pulchritudine, *Esth. 2.*
 & gratijs vultus in se oculos conuertebat. itaq; vni eunuchorum com-
 mendata, tractata est apud eum delicatissimè, odoramentis atq; vnguen-
 tis preciosissimis, quibus principes foeminae corpus curare solent, quo-
 tidie delibuta, atq; hac tractatione per sex menses vix sunt quadringen-
 te numero virgines. quando verò satis iam curatas existimabat, & Re-
 gis lecto tempestiuas, vnâ singulis diebus mittebat ad eum, qui post
 complexus eam ad eundem eunuchum remittebat. Perducta verò Esthe- *An. mundi*
 re delectatus eius consuetudine, & amore correptus, legitimam coniu- *3449.*
 gem eam sibi adiunxit, nuptiasq; celebravit anno regni sui septimo, *Ante Chri.*
 mense duodecimo, qui Ader dicitur dimisitq; quos angaros vocant, per *nat. 515.*
 omnes gentes nuptiale festum eis indicens. Ipse verò Persas & Medos *Mardocheus*
 & primates aliarum gentium accepit conuiuio nuptiali per mensem in- *paterus Es-*
 tegrum: & ingressæ Regiam vxori diadema impoluit: atq; ita cum ea *ther Baby-*
 conuixit, nunquam interrogata quo nam esset nata genere, paterus ve- *lone Sula*
 rò eius & ipse Babylone sua migravit, ibiq; degens obuersabatur quo- *migrat.*
 tidie circa Regiam, sciscitans de puella quomodo se habeat. diligebat *Regis Persæ*
 enim eam haud secus quam propriam filiam. Rex autem legem tulit, *regiam manda-*
 ut nemo e domesticis, inuocatus eum accederet, tantisper dū sederet in *tū vnemio d*
 Regio solio: adhibitis in hoc etiam lictoribus cum securibus, ut si quis *domesticis*
 contra faceret, præteretur capite. Rex interita virgâ tenebat auream, *inuocatus*
 quam quoties aliquem ex inuocatis venientibus seruire veller, porri- *eum accede-*
 gebat ad eum: isq; virgæ contactu exinebatur periculo, & de his qui- *ret.*
 dem hætenus dixisse iussit. Aliquanto deinde post cum Bagathous rex. *Esth. 4.*
 & Theodestes eunuchi conspirassent contra Regem, Barnabazus alte- *Mardocheus*
 rius seruis genere Iudæus, deprehensas insidias patrio Regina indi- *insidiatores*
 cat. at Mardocheus per ipsam Regi insidiatores prodidit. Rex verò ter- *Regi prodit.*
 ritus, veritatem per quaestiones inuenit: & illis in crucem suffixis, Mar- *Esth. 2.*
 docheo tunc quidem pro salute sua quam ei debebat præmij nihil per- *Amā ab om-*
 soluit, tantum nomen eius in commentarios suos referri iussit & anno *nibus, excep-*
 tari, ipsum verò versari in Regia, receptū inter amicos Regis necessarios. *tis Iudæis, &*
 In eam Regiam quoties Aman filius Amadathis genere Amalecitis ad *doratur.*
 Regem veniebat, adorabant eum omnes tam Persæ quàm exteri, idque *Esth. 3.*
 ipse Artaxerxis iussu. Mardocheo verò propter patriam institutio-

FLAVII IOSEPHI

An. mundi Item non adorante hominem, illē cum hoc observasset, percontatus est
3440 cuius esset, & audito esse Iudæum, iratus exclamavit, rem indignā, cum
Ante Chri. ingenui Persæ adorarent eum. servum istum dedignari idem facere: vo-
Car. 519. lensq; pœnas de Mardocheo sumere, parum putavit ipsum ad suppli-
cium deponere, nisi gentē eius vniuersam perderet, quod esset natura
Iudæis infestus: quandoquidem Amalecitarum gens, ex qua ipse erat, à
Iudæis victoribus extincta fuerat. Igitur adito Rege orsus est accusatio-
nem, esse gentem quandam malam, ipsam per vniuersum ipsius re-
gnum, insociabilem, abhorrentem à cæteris hominibus, diuersis cære-
monijs & legib. vrentem, infensam & moribus & studijs reliquorū po-
pulorū & totius mortalium generis. Hanc gentem inquit, si vis subditio
tuis gratum facere, exstirpabis funditus. nemine vel captiuo, vel seruo
superstite relicto. & nequid inde tuis tributis decedat, de meis bonis
proalto tibi quadraginta talentorū argenti millia, libenter tanta pe-
cunia carituros, modo regnum tuum repurgetur ab ista hominum col-
luvie. Hæc Amane poscente, Rex & argentū illud ei se remittere dixit,
& homines eos concedere, vt de illis ipse arbitrari suo fla ueret Aman
autem voto potitus, confestim edictum nomine Regis, per omnes na-
tiones euulgat, in hanc sententiam. Rex magnus Artaxerxes 27. satra-
pis qui Indiam inter & Æthiopiā provincijs præsuūt, hæc scribit. Con-
secutus imperium tot gentium, & orbis, quam late volui, dominio po-
tius, cum nihil superbum aut saeuū in subditos admitterem, sed man-
luceto ac mihi moderaret eos regimine, & pacem in primis ac iuris tute-
lam procurarem. cogitari quomodo hæc bona possent eis manere per-
petua. Admonitus igitur ab amico propter prudentiam & iusticiam mi-
hi semper præ cæteris honorato, & ob egregiam fidem secundum mi-
me locum obtinente Amane, esse permixtam hominū generi gentem
inimicam, & suis quibusdam legibus vrentem à cæteris diuersis inobe-
dientem Regibus, & depravatam moribus ac ritibus, nec monarchiam,
nec negocia nostra probantem, volo ac edico, vt hos ab Amane mihi
parentis loco habito inditatos cum vxoribus & liberis perdati, nemi-
nicorū parentes. neq; miserationi plus quam nostro edicto tribuen-
tes, idq; fieri iubeo decima tertia die duodecimi mensis præsentis annis
vt vnā die deleti in totum nostris hostibus, in posterum pace ac securi-
tate frui nobis liceat. Hoc edicto oppidatim per totā regionem sparsa,
omnes ad Iudæorum internecionem in diē præscriptū sese expediebāt,
idemq; studiū erat & Susis in vrbe Regia. Rex interim & Aman conui-
uijs vocabat & computationibus, perturbata ciuitate & futuri expecta-
tione suspensa. At Mardocheus re cognita, scissis vestibus, opertus sacco
& sparsus cinere ferebatur per urbem iniquū facinus clamitans, maxi-
mam gentem internecioni esse adiectam: & vociferando talia vsq; re-
gium palatium delatus, ibi demum constitit. non enim fas erat illū tali
habitu in eā ingredi. Nec alius erat Iudæorū habitus aut affectio in cæ-
teris vrbibus quacunq; Regiæ literæ perlatae fuerant, omnibus ob de-
nunciata sibi cladē lugentibus & lamentantibus. Vt verò Regina nū-
tium est, Mardocheū in tam miserabili habitu stare pro foribus pala-
tij, perturbata hoc rumore misit qui ei vestimenta mutarent. Qui cū id
recusaret facere, quod nondum cessasset propter quam eum habitum
sumpserat, vocatum ad se eunuchum Achratheum, qui tum forte ade-
bat, misit ad eum, scitatu quid mali accidisset homini, vt talem cultū su-
meret,

**Extirpacio
Iudæorum
Aman con-
ecia.**

**Iudæorū ob-
necretū Re-
gum iuctus.
Esth. 4.**

meret, ac ne ipsa quidem rogante veller deponere. ibi Mardocheus omnem causam eunuchis exponit ordine. & quod edictum Regium per universam aitionem esset divulgatum, & quantum vim pecunie pollicentus sit Aman, ut interuentionem eius gentis a Rege redimeret. ad hæc exemplar edicti Susis propositi ad Reginam perferendum ei tradidit, ad iestis mandatis, ut supplicem Regem adiret super hoc negotio, nec gravaretur pro incolumitate suæ gentis ad tempus infra dignitatem sese demittere, & deprecari eius periculum. Amanem enim cuius secunda sit post Regem dignitas, incitare eum crebris contra Iudeos accusationibus. Hoc cognito Regina rursus Mardocheo nunciat, nec vocatam se a Rege, & capitale esse inuectum ad eum irumpere, nisi ipse incolumitatem donare volens virgam auream protenderet. his enim solis impune esse quibus hoc forte cōtingeret. Quibus ille auxilium statim per eundem eunuchum orat eadem, dicens non oportere eam respectum habere salutis propriæ, sed potius universi generis. si enim hoc nunc facere negligat, Deum quidem omnino laturum suis auxilium, ipsam vero cum sua familia daturam poenas eis quos tunc contemneret. Tum Esther nuntiato nuncio iubet patrum Susis cōtionem Iudeorum adducere. & pro Regine salute triuagium ieiunium indicere: se quoque idem factum pollicita cum ancillis domesticis, ac tum deum vel contra legem aditum Regem, & mortem etiam libenter perituram si ita vius veniat. Paruit ille Regine & indicto suis publico ieiunio, ipse quoque supplicem Deum precatus est, ne populum suum deleri permitteret, sed quem admodum antea sæpe salutem coram prospexisset, & indulgeret peccatorum veniam, tum quoque eos a denunciato liberaret periculo. non enim sua culpa se venisse in discrimen infamis supplicij, sed ideo scire Amantem ira percitum, quod soli Deo debitum adorationis honore a se non tulerit, & propter diuinarum legum reuerentiam integre seruatum, universi generi moliri perniciem. Similes erat preces totus populus, rogans Deum, ut eorum salutem prospiciat, & totum genus Iudaicum imminenti cladi eximat. quam videbantur sibi habere præ oculis. Regina quoque supplicabat more patrio humi in faciem prostrata, & amictu vespitu lugubri, per triduum abdicato cibo & potu & omnibus deliciis: rogabatque, ut miseratus daret ei apud Regem, quali maxime opus esset, cunctis, & maiorem quam unquam antea forme gratiam, ut modo utroque permotus Rex ad clementiam, & in ipsam fieret indulgentior, & populus suis in extremo periculo constitutis patrocinantem æquis oculis aspiciat: utque in Rege odium inimicorum ingeneret, omniumque imminentium in eorum perniciem, ut ipse auertat infortunium. His precibus sollicitata per triduum diuina imploratione, de nouo mutat habitum. & sumpto cultu qui Reginam deceat, cum duabus pedissequis, quarum altera sustinebat innixam leniter, altera à tergo sine osam & fluentem in terram vestem summis attollebat digitis, ad Regem venit, iubeatque genas suffusa, & maiestate mixta venerationem præferens nec omnino a regu libera. Quem ubi conspexit sublimem in sedio, insignemque cultu aincto auro & gemmis ac vniouibus, horret quidam eam repente spectans, & forte torius eam ac suburato vultu inspererat: moxque antonitis sine-ribus membris in sustinente ad latus totam se reiecit. Rex autem non dubium quin voluntate Dei mutatus extimuit, & sollicitus ne quid grauius intercessura coniugi accideret, e sedio se proripuit: blandeq; in uias excepit: am refo-

An. mundi
3454. An.
to Chri. na.
510.

ieiunium &
supplicatio-
nes ad Deū
pro salute
sui populi

Esther Regi
pro Iuda is
intercessura
accedit.

FLAVII IOSEPHI

An mudi
3454. An-
te Chr. m.
510.

Amanis in
Mardochæi
odium.
Esth. 5.

Mos in Re-
ge laudan-
tus.
Esth. 6.

verbat suavi alloquio, iubens bono animo esse, securā quod innocata ve-
nerit. legem enim illam latam esse in subditos ipsi verò, vt regni socii,
licere omnia. hæc locutus scriptum in manū eius inseruit, & cervicem
eius virga permulcens aurea, à legis metu omnino fecit liberam. Illa hoc
pacto refocillata Domine, inquit, eloqui nō possum, quid mihi repente
accident. vt enim te conspexi tanta maiestate veniendū, continuò resu-
giēs interius defecit me animus, & cum hæc verba agre languida & exi-
tum se quidvis gratificari pollicens, vel si dimidium regni sibi depose-
ret. Esther aut hoc tantum rogavit, vt ad cenam sibi paratam conuiua-
cum Amane amico veniret. Quod cum annuisset, amboq; venissent, in-
trauerunt, etiamsi regni partem cuperet: illa in crastinum differre se pe-
titionem dixit, si modo liberet ei redire cum Amane ad conuiuium. id
verò libenter annuente Rege. Aman admodum lætus abiit, quod solus
tali honore dignatus sit, vt cum Rege vocaretur à Regina ad cōuiuium.
quod nemini alteri contigerat, & cum obiter in Palatio videret Mardo-
cheum excauit, quod nullus ab eo sibi honor exhiberetur: reuersusq;
domum, aduocata vxore Zaraza & amicorum cohorte, apud eos deor-
rauit honorem, in quo esset tam apud Regem quam apud Reginā nam-
cū ea die solus cum Rege apud eam cenasset, in crastinum quoq; se
vocatū esse. vnum sibi esse permolēstum, quod Mardochæum iudæum
videret in palatio. cumque Zaraza diceret, oportere eum trabem quin-
quaginta cubitorum parare, & mane petita a Rege potestate, Mardo-
cheum in eam crucem tollere: comprobata ea sententia iussit familia-
res curare, vt eiusmodi trabs erigeretur in suo Palatio, parata ad Mar-
dochæi supplicium: id quod etiam mox factū est. Deus autem iussit A-
manis spem improbam, cui sciebat euenturum longe aliud. Nam ea ipsa
nocte somnum Regi ademit: qui nolēs vigilia tempus perdere: sed ma-
leus in aliquod regni negotium id impendere, iussit scribam allatis cō-
mentariis res tam a se quam à maioribus gestas legere. quo legente, co-
rellexit quendam ob rem egregie gestam donatum amplis possessioni-
bus in Regione cuius nomen erat adscriptum: alium ob fidem munera
accepisse precij maximi. tandem ventum est ad eum locum, qui cōtine-
bat Bagathoi & Theodestis eunuchorum coniurationem, Mardochæi
detectam indicio. quo lecto cum scriba ad aliud deinceps transiret, in-
hibuit eum Rex, percontatus an nō sit adscriptum redditum ei aliquod
præmium. illo verò negante quicquam tale scriptum, iussit eum desine-
re, & quota noctis hora esset scitatus est ab eo cuius hoc erat officium: &
audito quod esset iam diluculum, mandauit, vt viderent quis nam ami-
corum adesset pro Palatio foribus, sibi que renuntiarent forte autem A-
man aderat, qui solito citius venerat, rogaturus Mardochæi supplicium.
familis verò renunciantibus Amanem esse pro foribus, iussit eum in-
tro vocari. cui ingresso, cum sciam, inquit, amicum te mihi præ cunctis
beneuolum, rogo da mihi consilium, quomodo possim pro mea ma-
gis officia honorare quendam mihi admodum carum hominem. Tum
Aman cogitans quācumq; sententiā protulisset, in rem suam fore, quod i-
psa præ ceteris Regi carus esset: indicauit ei quod putabat optimū his
verbis. Si vis hominem, quem tibi ais dilectum, cumulare insigni glo-
ria, utæque re equæ vehatur vehitus licet tu, & auro totque ornatus, & vix
aliquis

aliquis ex intimis tuis amicis praecois specie praeceat, clamans per totam urbem, quod sic honorabitur quem Rex honorare voluerit. Id consuluit Aman, putans hunc honorem non alij debere quam sibi. Rex vero latus, Ergo, inquit, vade, & sumpto equo, veste ac torque, Mardocheum Iudaeum quare. & de ornatu equo insidentem ipse praecedat, agens praecoem interim nam te amicus es intimus, & consilium quod dedisti exsequeris optime. debetur enim honor hic meae vitae conservatori. His praeter omnem spem auditis vix fuit compos animi, & cum non haberet quid aliud faceret, exiit cum equo, purpura & torque aureo: iuuentumque ante aulam Mardocheum sacco amictum, iussit, eo deposito, induere purpuram. Qui veritatem rei nesciens, sed illud sibi putans. Scelerissime, inquit, adone calamitati nostrae insultas? Persuasi tandem quod Rex hoc ei praemium pro accepta salute redderet, proque detectis eunuchorum insidiis, induit purpuram, qua rex ipse uti est solitus: & ornatus torque, consensuque equo urbem obsequitabat, praecedente Amane & clamante sic honorabitur, quem Rex honorare voluerit. Perlustata deinde urbe, Mardocheus ad Regem ingreditur. Aman vero praepudore domum se contulit: & cum fletu uxori ac amicis quae contigerant narrauit. Responderunt illi, ademptam etiam omnem occasionem vindicandi in Mardocheum, quandoquidem illi manifeste Deus sit propitius. Hac illis adhuc colloquentibus, venerunt Estheris eunuchi, Amanem sine mora ad cenam vocaturi: quorum vnus Sabuchadas, visa cruce defixa in ipsius adibus, quae parata erat Mardocheo, scitatusque e quodam famulo in quem vltim parata sit: ut cognouit quod Regina patruo, quem Aman volebat a Rege ad supplicium deponere, tunc quidem siluit. Caterum postquam Rex cum Amane suauiter epulis acceptus, iussit Regnam indicare quidnam eum sibi largiri cuperet, accepturam quicquid petierit: cepit deplorare periculum sui populi, dicens se ad interitum cum tota sua gente deditam, & ideo nunc ea de re verba facere. Neque enim se negocia eius interpellaturam fuisse, si in amaram seruitutem vendi eos iussisset, quod meo diocrem hanc calamitatem duceret: nunc vero orare, ut se ab imminente clade eripiat. Quarente autem Rege, quisnam hoc moliretur, iam aperte accusando in Amanem inuecta est, dicens hunc, quod pessime erga eos affectus esset, autorem talis consilij. Tum Rex turbatus recepit se in hortos e conuiuio: & Aman paratum sibi iam intelligens infortunium, cepit apud Regnam erratum suum agnoscere, & precari veniam: simulque in lectum eius procubuit. Interim superueniens Rex, & hoc viso magis etiam commotus, Scelerissime, inquit, etiam vim uxori meae inferre vis? Amane aut ad hanc vocem exterrito, & ne hiscere quidem valente, ibi vero Sabuchades eunuchus accedens accusabat Amanem, quod in adibus eius inuenisset crucem Mardocheo paratam. ip enim sibi compertum ex ipsius famulo, eam ad inuitandum eum venisset, esseque eam crucem altā quinquaginta cubitos. Quo audito Rex, decreuit non alio ipsum afficere supplicio, quam quod in Mardocheum excogitauerat: iussitque ut confestim in eam crucem sublatus necaretur. Subit hic mihi admirari diuinam potentiam, iusticiamque ac sapientiam vel ex hoc facto colligere, qui non solum Amanem merito supplicio tradidit, verum etiam poenam in alterum excogitatam, in caput inuentoris illo inscio conuertit. Atque ita Aman immodice amicitia Regis usus periit,

An. mundi
3454. An-
te Chri. na,
510.

Honos Mar-
docho ob-
latus.

Esth. 7.

Aman, odio
& consiliis
eius in Iu-
deos in con-
uiuio pate-
factis, suspē-
ditur.

Esth. 8.

Amanis fa-
cultates Mar-
docho dan-
tur.

FLAVII IOSEPHI

An mundi perit, & eius facultates eius Regine donata sunt. Mardocheus autem
3454. An. a Rege accitus, qui iam cognatum esse coniugis ex ipsa didicerat, annu-
se Chr. na. lum accepit ab eo, qui prius Aman fuerat cōcreditus. Regina verò pos-
310. sessiones Amanis ei largita est. rogavit deinde Regē, ut iudæis præsenti-
 tem de vita metum adimeret, docens eum de Amanis Amadathis filij
 literis, spatis quā latè pateret imperium neq; enim se posse vivere,
 nisi & patria salva & suis popularibus. Rex autem pollicitus est nihil
 ipso inuicta se mandaturum, neq; voluntati eius vlla in re contradic-
 turum. Permisit etiam ut ipsius nomine quicquid veller de iudæis scriberet,
 & Regio sigillo obsignatas literas per omnes prouincias dimitte-
 ret. confirmatas enim Regio signaculo, auctoritatem habituras apud o-
 mnes qui eas legerint, & contradicendum eis neminem. Accitis igitur
 scribis Regiis, iussit eos pro iudæis scribere ad magistratus omnium gen-
 trapis: quarum literarum exemplum hoc fuit Rex magnus Artaxerxes
 magistratibus nostris & fidelibus Salutem. Multi elati magnitudine ho-
 noris & beneficiorum quæ ex nimia conferentium bonitate percipiunt,
 non solum erga inferiores exercent superbiam, verum etiam contra ipsos
 autores beneficii non verentur insolere, quantum in se est tollentes
 omnem omnino gratitudinem quæ viquam est inter homines, & corrumpunt
 ipsi inopinata felicitate, abutuntur ea contra illos per quos ea contigerunt,
 sunt, nec Deum quidem timentes, cuius numen putant se posse fallere.
 Ex his quidam propter amicitiam prepositi cum potestate administran-
 dis publicis negotiis, priuatis indulgent odii: & decipientes eos quod
 penes summum est imperium, falsis criminibus ac calumniis efficiunt,
 ut indignetur innoxii, atq; ita miseros adducunt in fauoris periculum:
 id quod non est priscis exemplis aut fama auditis vobis potest esse peripi-
 cum, sed ex facinore quod sub nostris admissum est oculis: ut posthac
 non oporteat mentem adhibere qualibuscumq; et minibus vel periculis
 calumniis, sed de cognitis causis iudicare: & si quidem peccatum sit, se-
 uerè animaduertere: sin contra, absolueret: & rebus non verbis credere.
 Namq; Aman filius Amadathis genere Amalecita extranei, non Persici
 sanguinis hospitij iure primum receptus, deinde per nostram bonitatem
 in tanto honore habitus, ut patris appellatione eum dignaremur, &
 adorari iuberemus, atq; secundum post nos locum obtinere, felicitatem
 suam ferre non potuit, neq; sobria mente magnitudinem honoris me-
 ritis: sed regno meo struxit insidias. & eo cui vitam & imperium debeo,
 benefactore ac seruatore Mardocheo priuare me voluit, simulque vitæ
 ac regni sociâ Esther, malis artibus petitis ad interitum. Sicut enim vi-
 bato mihi hominibus amicissimis, imperium postremo voluit adime-
 re. Ego vero quoniam a scelesto homine destinatos neci iudæos non ma-
 los esse compertum habeo, sed optimis institutis vivere, ac Deum cole-
 re cum qui & maioribus meis & mihi largitus est & seruat hoc impe-
 rium, non solum absoluo eos a pœna quæ prioribus continetur literis,
 per Amanem ad vos transmissis, quibus mentem adhibere non debetis:
 verum etiam volo ut eos omni honore prosequamini. nam eum qui his
 perniciem molitus est, cum tota familia pro portis Susorum in cruce sus-
 pendi, omnipotente Deo iustissimas pœnas a scelesto exigente. Iubeoq; ut
 transcriptis in plurima exempla & per totam nostram ditionem vulga-
 tis his literis, iudæos finatis suis legibus in pace viuere: eisq; suis auxilio
 ut possint

ut possint poenas sumere de illis, qui eorum aduersis temporibus iniurias
eis facere auti sunt idq; decimatertia die mensis duodecimi qui est Adar:
quandoquidem Deus eam diem pro interneciuâ salutarem eis esse vo-
luit: quæ quidem felix sit ijs qui nobis benè cupiunt, & monumentum
vitijs de inuidiarum machinatoribus. Notum sanè voio esse omnibus
& urbibus & gentibus, quod quæcunq; aliquid ex his, quæ nunc mada-
mus, per inobedientiam facere neglexerit, terro & igni vastabitur atq;
hæ literæ proponantur per vniuersam nostram dittonem, & accingant
se vtiq; in præceptam diem, ut se de inimicis suis vindicent. Cum his
litteris continuo veredam per omnes vias dimissi sunt. Mardochæum ve-
rò cultu regio coronæ; aurea & torque ornatum è palatio prodeuntem
ut videre ludæi, felicitatem eam sibi quoq; communem interpretati
sunt. Ingen, præterea gaudium, quasi noua salutis luce oborta, dum per
singulas vrbes proponuntur regiæ literæ, ludæos omnes, quorquot vel
oppida vel agros habitarent, occupauit: ita ut multi aliarum gentium,
meu eorum circumdantes verenda securitatem sibi hoc pacto quere-
rent, nam ad decimatertiam diem mensis duodecimi qui Hebræis A-
dar, Macedonibus Dystus dicitur, plateæ regiæ literæ animabant ludæos,
ut qua die ipsis imminabat exitium, ea in inimicos impune saurent.
quo factum est, ut procuratores, magistratus, satrapæ, tyranni, Reges in
precio ludæos haberent, omnibus modestiam indente metu ex Mardo-
chæo, post divulgatas enim vbiq; regias literas, etiam apud Susa inter-
fecerunt ludæi ex inimicis suis circiter D. homines: & cum Rex coniugi
indicaret casorum intra moenia numerum, nam incòpertum esse, quan-
tus sit in alijs ciuitatibus: rogaretq; ecquid amplius vellet, potituram e-
nim cupitis rogauit illa ut permitteret ludæis sequenti quoq; die in re-
liquias inimicorum ad eundem modum deliquere, & decem Amanis fi-
lios in crucem agere: & id quoq; ludæis concessum est, Rege nolente E-
stheri in vlla re contradicere. At illi rursus cæteruatim decimaquarta
Dystri discurrentes, occiderunt ferme trecentos ex aduersarijs, ne mi-
nimum quidem attingendo ex eorum facultatibus: per alia vero oppi-
da eodem ludæorum incurſu perierunt LXXV. millia eorum qui pro ini-
micis sunt habiti: quæ cades decimatertia die patrata est, sequentem
verò festis attribuerunt epulæ apud Susa quoque quartamdecimam se-
quentis mensis per festos cœnas celebrauerunt: vnde hodie quoque per
totum orbem ludæis hæ dies festi sunt, & partes de conuiujs sibi mittunt
inuicem. Scripsitque Mardochæus omnibus sub Artaxerxis domino de-
gentibus ludæis, ut vniuersi hos dies festos agerent, & posteritati quo-
que traderent, ut sempiternum id festum ad perpetuam rei memoriam
maneat. Equum naque esse, ut cum per eos dies dolis Amanis in salu-
tis discrimen adducti sint, tam suæ liberationis, quam de inimicis viti-
dictæ memoriâ celebrent, & pro tanto beneficio Deo agant gratias.
Quamobrem ea festa per eos dies obseruant, Phuræa vocantes, quasi Mardochæi
conseruatoria. Cæterum Mardochæus illustri loco apud Regem fuit, vir autoritas
præpotens, Regi administrationis, Reginx verò etiam vitæ socius: quo-
rum opera ludæorum res floruerunt supra quàm vel sperare pote-
rant. Atque hæc fere sunt quæ sub eo Rege gentino-
læa.

An. mundi
3454 Ante
Christ. nat.
519.

Esth. 2.

Iudæi vici-
cuntur ini-
micos suos

Phuræa
festa.

Mardochæi
autoritas.

FLAVII JOSEPHI

CAP. VII.

An. mundi

560. Ante
Christum

Bagoses, penes quem Artaxerxi iunioris exercitus fuit imperium, multis iniurijs Iudeos afficit.

nat. 404.

Hedio &
Rusinus

Cap. 7.

Fatricidij à
Ioanne Pen-
tifice perpe-
trati taxatio
& ultio.

An. mundi

3584. Ante
Christum

nat. 380.

An. mundi

3599. Ante
Christum

nat. 365.

Iaddus Pon-
tiffex: cuius

frater Ma-

nasles. Sana-

balletis filia

uxorē ducit.

An. mundi

3608. Ante

Christum

nat. 556.

Alexander

post obitum

Philippi Ma-

cedonum

Rex.

An. mun.

3619. An-

te Christū

nat. 335.

Post Eliasibi autem Pontificis obitum, sacerdotium eius Iudas filius iure suscepit hereditario: & huic quoque defuncto successit Ioannes filius: qui in causa fuit, ut Bagoses Artaxerxis copiarum imperator templum pollueret. idem dux etiam tributa Iudeis imposuit, ut priusquam quotidianas hostias offerrent, in singulis annos ex publico quinquaginta drachmas penderent: idque ita ex hac causa accidit. Erat Ioanni frater Iesus, huic quod amicus esset Bagoses, Pontificatum se daturum est pollicitus. hac fiducia Iesus cum liberius cum fratre in templo altercaretur, re vique rixam progressa, tantam bilem movit fratri ut ab eo per iram interficeretur. quæ quidem impietas fuit longe maxima, præsertim in homine sacerdote: & quod grauius est, nullum tale impietatis exemplum extat vel apud Græcos vel apud Barbaros. Deus certe hanc iniuriam non dissimulavit, sed & populus hac de causa libertatem amisit, & templum pollutum est a Perlis. Nam Bagoses dux cognito quod Pontifex proprium fratrem in templo interemisset, superueniens Iudeis iratus clamitabat, Audi estis scelesti in vestro templo cædem perpetrare? & cum conatus templum ingredi arceretur: quid, inquit, an me putatis impuniorem quam cadaver quod iacet in templo? & his dictis ingressus est: atque hac occasione per septennium eas cædis poenas à Iudeis exegit. Mortuo deinde Ioanne, Pontificatum accepit filius eius Iaddus. huic quoque frater fuit Manasses nomine: cui Sanaballeres missus in Samariam à Dario Rege ultimo sarrapa, Chusæus genere, unde & Samaritanus origo est, sciens insignem esse urbem Hierosolyma, Regesque eius multa negocia tam Assyrijs quam Syris exhibuisse, libenter nuptum dedit filiam Nimiam uxore ducit. casu, ratus connubium hoc cum vadem futuræ cum Iudeorum gente amicitie.

CAP. VIII.

Quanta Alexander Macedonum Rex in Iudeos beneficia contulerit.

PER idem tempus Philippus Macedonum Rex apud Agæas oppidum à Pausania Cerastræ filio ex Orestarum gente insidijs interceptus perijt. Eius filius Alexander paternum regnum adeptus, traiecto Hellesponto, congressus ad Granicum flumen cum Darij ducibus vicit egregie subacta deinde Lydia & Ionia, ductoque per Cariam exercitu inuasit in Pamphylia, sicut alibi dictum est. Hierosolymorum autem seniores ægre ferentes Iaddi Pontificis fratrem, & quodammodo collectam duxisse externi generis scæminam tumultuabantur, rati gradum factum ad antiquandas patrias leges de connubijs, atque ita fore, ut paulatim miscerentur profanis gentibus. nam & prioris captivitatis & malorum quæ secuta sunt causam fuisse, quod quidam contra legem peccantes duxissent uxores non sui generis. postulabant igitur ut Manasses aut dimitteret uxorem, aut non amplius ad altare accederet. Et cum Pontifex

Pontifex quoq; ab altari eum arceret. profectus Manasses ad Sanaballetem socerum, se quidem amare dixit filiam eius Nicato, nolle tamen propter eam priuari sacerdotio, qui honor & gentilitus sit ipsi, & apud Iudæos semper in maxima existimatione fuerit. Ad hæc cum Sanaballetes respondisset, se illi non sacerdotium tantum seruaturum, sed & Pontificatum paraturum, & totius suæ prouincię Principem eum facturum, modò filiam suam vxorem retineat: edificaturumq; templum Hierosolymitano simile in monte Garizin, qui imminet Samarię reliquis montibus celsior: idq; polliceretur ex consensu Regis Darij, se facturum: elatus tali spe Manasses manlit apud socerum, putans se Pontificatum dante Rege consecuturum. Iam enim Sanaballetes erat senior. Cumq; multi sacerdotes & Israelitę intricati essent eiusmodi conuijs, non leuiter turbabatur Hierosolymorum Respublica. omnes enim hi defecerunt ad Manassem, Sanaballetes præbente eis & pecuniam & agros ad colendum & domicilia, ac modis omnibus adiutante ambitio nem generi. Quo tempore Darius audito, quòd Alexander traiecisset Hellespontum, & prælio victis ad Granicum suis satellitibus, vltius procederet, contractis tam pedestribus quàm equestribus copijs, decreuit Macedonibus occurrere, priusquam totam Asiam sibi subicerent. Itaq; ultra Euphratem traducto exercitu, & superato Tauro monte Cilicię, statuit in ea prouincia hostem excipere prælio. Sanaballetes autem latus descensu Darij, dicebat se innox præstiturum Manassi pollicita. quam primum Rex reuerteretur post victoriam. persuasum enim erat nõ ipsi tantum, sed & omnibus Asiaticis, ne primum quidem congressum expectaturos Macedonas, tanto inferiores numero: sed longe alius fuit euentus quàm ipsorum opinio. Rex enim, collatis cum Macedonibus signis, victus est, & magna exercitus parte amissa, matre etiam & vxore cum liberis in hostium potestatem redactis, fugit in Persidem. Alexander vero in Syriam veniens cepit Damascum, & occupata Sidone, Tyrum quoq; oppugnabat: scriptisq; ad Iudæorum Pontificem literis petebat auxilium, & vt forum rerum venalium præberet exercitui: & vt, quæ prius Dario cõferre sit solitus, nunc dei Macedonibus, prælata eorum amicitia. fore enim vt illum non poeniteat, cumq; Pontifex nuncijs respondisset, sacramento se obligatum Dario, ne arma contra eum sumeret, idq; ratum fore quandiu ille vixerit iratus Alexander Tyri quidem oppugnationem non omisit, qua breui positurus videbatur: innotuit tamen hac capta mox se ducturum contra Pontificem, vt omnes discant, eui iusurandum seruari oporteat. quare non parcens labori tandem Tyrum expugnauit, & constitutis in ea rebus Gazam profectus, in ea Babemesem Persici præsidij præfectum obsedit. Interea Sanaballetes ratus iã adesse tẽpus, à Dario defecit: & assumptis octo millib. de sua prouincia, in Alexandri castra se cõtulit. cumq; offendisset eum Tyri oppugnationem aggredientem, & suam prouinciam eius fidei commisit, & hunc pro Dario dominum libenter agnouit. à quo obuijs manibus exceptus, libere iam quid vellet elocutus, ait se generum habere Manassem, Iaddi Iudæorum Pontificis fratrem: eum sequi multos illius gentis homines, & velle in sua prouincia templum extruere. idq; fore in rem ipsius Regis, si diuidatur Iudæorum potentia: ne fortè de communi sententia rebellantes multum negocij Regibus facessant, quemadmodum soliti sunt Assyrijs imperantibus, quòd vbi impetratum est,

An. mundi
3630. Ante
Chri. nat.

334.

Manasses sacerdotiũ, ob
exterã, si re
tineat, soc
minã ab eo
remouẽdus
spe maioria
boni negli
git.
Apostasia sa
cerdotum.

Hedio &
Rufinus
Cap. 8.

Victoria A
lexandri à
Dario repor
tata.

Manasses vo
ti sit cõpos.

omni

FLAVII IOSEPHI
inicens templum edificavit

An. mundi 3630. **Ante Christ. nat.** **JOSEPHI** omni ope adnitens templum edificavit, & Manassem eius sacerdotem constituit, amplissimum hunc honorem filia lux potteris relicturum existimans. Septem autem mensibus in Tyri oppugnatione, & duobus absumptis, sanabala res fatis functus est.

Christ. nat. duobus absumptis, Sanabala, lates fato functus est: Alexander, & in Gaza
gnata Gaza Hierosolyma prope peregr. Iadus vero pene
334. hoc audiuit, sollicitus hanc inopiam. Iadus vero pene

334.
Alexander
Hierosoly-
ma obsidere
volens, Pon-
tificem obuiā
euntem ho-
mōficē ex-
cipit, ob vi-
sionem eo-
dē habitū
antē oblatā.
hoc audiuit, sollicitus hārebat in opē consilij, nec inueniens quomodo
Regem deberet excipere, iratum eo quod antea neglexisset imperatā e-
ius facere. Ergo indictis populo supplicationibus & immolatis Deo vi-
ctimis, ad opem eius contrahit, illi publicam salutem commendans.
Proxima deinde post sacrificium nocte, in somnis ei Deus apparuit, in-
bens ut bono esset animo, & coronata vrbe portas aperiret. Vique popu-
lus in albis vestibus prodiret obuiam, ipse vero cum reliquis sacerdoti-
bus solenni cultu sui ordinis, secum de Dei providentia. Expectatus au-
tem ē somnis latus ciuibz hoc oraculum indicat, & paratis omnibus
ut in somnis pramonitus fuerat, Regi aduentum præstolabatur: &
cū renūciatum esset cum iam non procul ab vrbe adesse, progressus
est cum sacerdotibus & urbana multitudo pompa quadam noua & ve-
nerabili usque ad locum qui dicitur Sapha, quæ vox speculam significat:
quod ibi & vrbs & templum in prospectu sit. Et cum Phœnices ac
Chaldaei sperarent sibi licere quicquid iratus Rex posset permittere,
direptionem vrbs, & Pontificis exquisitum supplicium, plane contra-
rium euenit. Alexander enim ut vidit e longinquo candidatum popu-
lum, & sacerdotes ante agmen in amictu byssino, Pontificemq; in sto-
la hyacinthina auro distincta, tiaram in capite gestantem cum præti-
za aurea lamina insculpta Dei nomine: solus ad eum accedens nouem
illud adorauit, & salutauit Pontificem. Iudæis autem omnibus vno
ore Alexandrum consalutantibus, & in orbem cingentibus, Syriæ Re-
ges & reliqui obstupuerunt, vix credentes Regem mentis compotem
solum Parmenio propius accedens rogauit familiariter, quid ita cum i-
pse adoraretur ab omnibus, nunc adoraret Iudæorum Pontificem.
At ille non hunc se aderasse respondit, sed Deo cuius Pontifex esset
honorem eum exhibuisse. hunc enim, inquit, vidi & antea hoc ipso
habitu, cū adhuc essem in Dio Macedonia, qui me deliberantem
quomodo Asiam possem subigere, hortatus est forti esse animo, &
sine mora exercitum trajicere. nam suo ductu positurum me Persa-
rum imperio. Quapropter quia nunc primum talem habitum vidi,
agnoscens hunc & visionis memor quæ me ad hanc expeditionem im-
pulsit, puto me non sine numine in Dariū exercitum ducere, & bre-
ui fore victoriæ compotem: & sublato Persarum imperio, cessura mi-
hi omnia ex sententia. Hæc locutus ad Parmenionem, & comiter com-
plexus Pontificem, deducētibz sacerdotibz in urbem peruenit. &
ascendens in templum immolauit Deo ex sacerdotis præscripto, &
Pontifici quoque suum honorem exhibuit. Ostensūque sibi Danielis
libro, in quo Græcum quendam Persas debeilaturum significat, hunc i-
psū se esse interpretatus, latus dimisit multitudinem. Sequenti verō
die vocatis eis iussit ut quicquid vellent peterent. Pontifice autem pe-
tente ut patrijs legibus viuere sibi liceat, utq; septimo quoq; anno con-
cederetur eis tributorum immunitas, concessit omnia. Rogantibus de-
inde ut eos quoq; Iudæos, qui Babyloniam ac Mediam colebant, liberet
et institutis proprijs, hic etiam postulatis eorum satisfacturum se est
pollicitus.

pollicitus. Et cum fecisset eis potestatem, & qui vellent saluis suis ritibus sequi eus militiam, multi in eam expeditionem dederunt nomina. Atque his apud Hierosolyma actis, mouit inde in alias propinquas urbes exercitus. cumque ab omnibus amice exciperetur, Samaritae (horum tunc caput erat Sicima sita ad montem Garizin, & habitata de fectoribus gentis Iudaica) videntes quod Alexander Iudaeos tractaret tam magnifice, decreuerunt se quoque Iudaeos profiteri. Sunt enim Samaritae hoc ingenio ut & ante diximus, in rebus Iudaicis afflicti, negant se cognatos, veritatem tunc dicendo: cum vero affulgere eis fortissimam viderent, confestim in societatem irruunt, attrinere ad se affirmando, & a Iosepho eiusque filiis Manasse & Ephraemo seriem generis sui deducendo. Igitur splendido paratu & magnam alacritatem praeferentes Regi occurrunt penes in Hierosolymitano agro: collaudatisque ab Alexandro omnibus, Sicimitae cum adeunt, assumptis secum militibus quos Sanaballetes miserat: rogantes ut inuisat ipsorum urbem, & illud quoque templum praesentia sua honoret. ille pollicitus est hoc in reditu se facturum cumque postularent ut septimi anni tributum sibi remitteretur, nam ne se quidem in eo seminare: quasiut quinam essent qui hoc rogarent, illis vero dicentibus, Hebraeos quidem se esse, sed Sicimitas vocari à Sidonijs: iterum quaesuit an Iudaei essent. Negantibus illis, equidem, inquit, Iudaeis id concessi. Reuersus tamen & re diligenti-
 us cognita, tacitam quod aequum videbitur atque hoc pacto Sicimitas dimisit. Sanaballetis autem milites iussit ut se in Aegyptum sequantur: ibi enim se agros eis diuisurum: id quod paulo post fecit in Thebaide, iussis in regione esse praesidio. Post obitum autem Alexandri, imperium quidem eius inter successores est diuisum: templum vero in Garizin monte situm, mansit incolume: & si quis apud Hierosolymitas aut illiciti cibi sumpti, aut violari tabernaculi, aut similis criminis reus ageretur, ad Sicimas confugiebat, calumniam se passum dictitans, eodem vero tempore etiam Iaddus Pontifex obierat, Onia filio successore: atque in eo statu res Hierosolymitanae tunc fuere.

An. mundi
3630. Ante
Christum
nat. 334.

Samaritae
rebus secun-
dis Iudaeorum
amici.

An. mundi
3632. Ante
Christum
nat. 332.

Templum
in monte
Garizin.
Onias Iaddus
filius Ponti-
fex Hiero-
solymis.

An. mundi
3635. Ante
Christum
nat. 329.

FLAVI

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSEPHI
ANTIQVITATVM
IVDAICARVM LIBER
Duodecimus.

SVMMA CAPITVM LIBRI XII.
Antiquitatum Iudaicarum.

- I. Ptolemæus Lagi dolo occupatis Hierosolymis cum reliqua Iudea, multos inde in Aegyptum traduxit.
- II. Ptolemæum Philadelphum Iudeorum legem in Græcam linguâ vertit, et multum eius gentis captiuum dimissis, donaria multa Deo in templo eius dedicat.
- III. Quomodo honor à Regibus Asiæ Iudeorum genti habitum, et in ciuitatibus ab illis conditum, imò ciuium ei concessum fuerit.
- IIII. Iosephus Tobia filius imminentem Iudeis calamitatem depellit amicus Ptolemæo Regi factus.
- V. Amicitia et societas Lacedæmoniorum cum Onia Pontifice Iudeorum.
- VI. Iudei seditionibus agitati, Antiochiopem inuocant.
- VII. Quemadmodum Antiochus ducto Hierosolyma exercitu, occupatoque eius urbis dominio, templum etiam spoliauerit.
- VIII. Antiocho vetante Iudeos uti patris legibus, solus Asamonas filius Matthias Regem contempsit, profligatum etiam eius ducibus.
- IX. Matthias defuncto Iudas filius succedit.
- X. Apollonius Antiochi Dux in Iudea prælio victus occiditur.
- XI. Lysia et Gorgia contra Iudeos expeditiones et clades.
- XII. Quomodo diuisis copiis, Simon Tyrios et Ptolemaidæses, Iudas Animanius superauit.
- XIII. Antiochi Epiphanis apud Persas interitus.
- XIIII. Antiochus Eupator profligato Iudeorum exercitu Iudam in templo obsidet.
- XV. An-

- XV. Antiochus omiſſa oppugnatione, cum Iuda fœdus facit
& amicitiam.
- XVI. Bachides Demetrii Dux cum exercitu contra Iudæos
miſſus, in ſeſſo negotio ad ſuum Regem reuertitur.
- XVII. Nicanor poſt Bachidem dux contra Iudam miſſus, unâ
cum uniuerſo exercitu internecione perijt.
- XVIII. Bachidis denuð miſſi contra Iudæam victoria.
- XIX. Quomodo Iudæi prælio victi occubuerit.

C A P. I.

Ptolemæus Lagi dolo occupatus Hieroſolymis cum reliqua Iudæa,
multos inde in Aegyptum traduxit.

Alexander Macedonum Rex in ſuam poteſtatem re-
daçto Perſarum imperio, & cõſtitutis, vt iam dictum
eſt, Iudæorum rebus, vitam finiit. Imperio verò in
multos ſucceſſores diſtracto, Antigonus Aſiam occu-
pat, Seleucus Babylonem cum vicinis gentibus, Lyſi-
machus Hellespontum, Macedoniam Caſander, Pro-
lemæus Lagi Aegyptum. Quidum ſeditionibus agi-
tantur, & de imperio contendunt, durante longo

Mors Alexan-
dri, & bella
inter ſucceſ-
ſores orta.

bello & vrbes multæ afflictæ ſunt, & habitatores earum plurimi per di-
uerſa præliorum certamina deſiderati ſunt: id quod tota Syria tum
paſſa eſt ſub Ptolemæo Lagi, quem præter meritum Soterem appella-
bant. Is & Hieroſolyma occupauit, dolo tamen circumuenta. Ingreſſus
enim urbem ſabbato velut ſacrorum gratia, Iudæis nec arcentibus
quòd nihil hoſtile ſuſpicarentur, & alioquin eum diem in ocio & quie-
te agentibus, ſine difficultate potitus dominio, acerbè eam & inele-
menter tractauit. Ateſtatur nobis Agatharchides Cnidius, qui ſucceſ-
ſorum Alexandri res geſtas conſcripſit, ſuperſtitionem nobis expro-
brans, quòd propter eam libertatem amiſerimus. Sic enim ſcribit. Eſt
gens quæ Iudæorum dicitur, urbem incolens magnam & bene munitâ,
nomine Hieroſolyma. hanc paſſi ſunt in Ptolemæi poteſtatem perue-
nire: & dum propter ſuperſtitionem grauantur arma ſumere, grauem
dominum receperunt. Et Agatharchides quidem de noſtris homini-
bus hæc prædixit. Cæterum Ptolemæus multos captiuos ex montano
Iudææ tractu & Hieroſolymorum vicina, Samariaq; & Garizin monte
in Aegyptû traductos inſit ſedes ibi ſigere: & cum Hieroſolymitas per-
tinaciſſimè iuriſiurandi fidem ſeruare compertum haberet ex respon-
ſo quod Alexandri legatis poſt Darij cladem dederant, multa ex eis præ-
ſidia diſpoſuit per arces: & cum eis apud Alexandriam ius ciuitatis pa-
ri cum Macedonibus conditione dediſſet, ſacramento omnes deuinxit,
ſeruatuſque fidem poſteris eius qui tam multa ipsis crediderat. Non ſeditio in-
ter Iudæos &
pauci præterea reliquorum Iudæorum ſponte in Aegyptum migraue-
runt, partim vberrate rerum alleçti, partim Ptolemæi erga ſuam gentem Samaritanas
liberalitate. Seditiones tamen continuæ fuerunt inter eorû poſteros & de templo.

Samaritanas

An. mundi
3643. Ante
Chriſtum
nat. 521.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 3643. **Ante Christum** nat. 321. Samaritanis instituta patria pertinaciter retinentes: pugnabantque inter se invicem, dum Hierosolymitanum suum templum sacrosanctum esse affirmant, & victimas à Iudeis non alio mittendas: Samaritanæ contra in montem Garizin eas mitti debere contendunt.

C A P. II.

Ptolemaus Philadelphus Iudeorum legem in Græcam linguam vertit, & multa eius gentis capitula dimissa, donaria multa Deo in templo eius dedicat.

An. mundi 3680. **Ante Christum** nat. 284. **Hedio & Ruffinus** cap. 2. **Bibliotheca Ptolemæi Philadelphæ.** ASSumpto post hunc Philadelphus Ægypti regno, quod per annos vndequadraginta tenuit, & legem transferri in Græcam linguam curavit; & Hierosolymitanis in Ægypto servientes liberos dimisit, numero centum viginti milia: idque ex humanodici causa Demetrius Phaleræus Regiarum bibliothecarum præfectus dabat operâ, ut si fieri posset omnes totius orbis libros colligeret, cœmens quotquot ubicunque audisset cognitu dignos, aut cupiditati Regis gratos, cuius præcipuum erat in congregandis codicibus studium. hic rogatus aliquando à Rege quàm multa milia iam comparasset, ait se iam habere circiter ducenta milia, sed brevi habiturum quingenta milia: præterea compertum sibi certis indicijs multos esse apud Iudeos, qui leges eorum scriptas cœtineant, dignos cognitu & bibliotheca Regia: cœque scriptos ipsorum lingua & literis & exhibituros negotium his qui velint eos in Græcum sermonem vertere. Videri quidem quandam cum Syrorum lingua & caractere similitudinem habere tamen multa peculiaria. Nihiligitur vetare, quin & ille Æx Hebræo traducta, cum non desint sumptus, in bibliothecam suam referat. Tum Rex collaudato Demetrio circa conquirendos libros studio, scribit Iudeorum Pontifici ut cœter hoc negotium ex sententia sua confici. Interea quidam Aristæus ex intimis Regis amicis, & ob modestiam admodum carus cum iam dudum animum haberet rogare eum, ut Iudeos in suo regno libertati restitueret: ratus adesse iam optimam occasionem supplicandi, primum eum præfectis satellitum Sosibio Tarentino & Andæa consilium hoc communicat, multum obtestatus, ut preces suas apud Regem quantum possunt adjuvant: de postquam intellexit ipsis quoque rem cordi esse, adito Rege sic eum allocutus est. Quia non decet nos Rex verum dissimulare, sed ingenuè proloqui: cum hoc agamus ut Iudeorum leges non transcribantur tantum, verum etiam vertantur, quoniam honesto prætextu id facere possumus, dum tam multi huius hominum generis in regno tuo servantur. Quos certe non alienum fuerit a tua bonitate ac magnificentia, libera re a præsentis miseria: quandoquidem is qui tuum gubernat imperium, earum legum auctor noscitur, quantum mihi sane de ea re inquirenti peruestigari potuit. Conditorum enim huius universitatis eundem quo illi nos quoque colimus, Iovem nominantes, nimirum quod iunet vitam omnium. Quapropter vel Deum reueritus, quem illi eximio præceteris mortalibus cultu venerantur, redde eis patriam, ut in natali solo liceat eis vitam exigere. Nec est quod suspicaris Rex me vel genere vel tribu eis propinqua, has preces offerre in illorum gratiam atque commodum.

modum: sed quum omnium hominū idem Deus sit opifex, & sciam illi placere beneficentiam, ideo tibi nunc supplico. Ibi Rex libenti ac hilari vultu illum aspiciens, & quot tādē putas millia, quibus opus sit hoc beneficio? Tum Andreas, qui & ipse aderat, dixit esse circiter centum viginti millia. Ad hæc Rex, Paruane igitur tibi Aristæ videtur hæc quam poscis liberalitas? Sosibio verò & cæteris præsentibus, dignum esse ipsius magnificencia dicentibus, pro accepto regno hanc Deo repone gratiam: latus hoc eorum consensu iussit, ut quando militi stipendium numerauerint, pro singulis captiuis, qui apud eos sint drachmas centum viginti annumerent, atque hoc suum decretum publico edicto propositurum se est pollicitus, quò tam Aristæ petitio quàm Dei voluntas fiat confirmatio. In eo comprehendebantur non hi solum quos pater aut eius exercitus abduxerat, sed illi quoque qui vel antè vel post in seruitutem abstracti fuerant. & cum eam vindictam libertatis dicerent plusquam quadraginta talenta poscere, ne hæc quidem impendere grauatū est. Eius edicti exemplar, quò illustrior fiat Regis magnanimitas, libet hoc loco adscribere. Quicumq; ex militia patris nostri Syriam ac Phœnicen incurſauerunt, & subacta Iudæa mancipia inde in Regionem nostram eiusq; vrbes abducta diuendiderunt, atque etiam quicumque vel antè vel post diuenditi sunt, hos omnes liberos volo fieri: proq; singulis mancipijs centum viginti drachmas recipere, milites quidem unā cum cætero stipendio, reliquos verò à Mensarijs Regijs. Censeo enim hos præter patris mei voluntatem & præter omnē equitatem in captiuitatem abductos militum licentia, qui vastata Iudæa sui commodi causa in Ægyptum abstraxerunt hanc multitudinem. Quapropter iustitiæ respectu & commiseratione eorum qui à potentioribus vim opprimuntur, iubeo Iudæos omnes qui seruitutem seruiunt dimitti liberos, iam dicta summa heris eorū pro libertate reddita, & absque dolo malo huic nostro mandato satisfieri. Volo autem hoc edictum proponi per triduum ex quo allatum fuerit, & interim heros profiteri huiusmodi mancipiorum numerum: id enim & mihi ipsi profuturum existimo. Eum verò qui parere noluerit, cuius deferre liceat, mulctandum facultatibus quæ fisco nostro debet cedere. Hoc edictum cum primum oblatum esset Regi, nec tamen disertè cautum esset illis quoque qui vel antè vel post capti fuerant, liberaliter & illis indultum est eadem Regis beneficentia: iussitq; ut ex collectis iam tributis distribueretur pecunia in militem, & in mensarios Regios. Quo facto, intra septem dies peractum est quicquid Rex iusserat, impensis in redemptionem quadringentis sexaginta talentis: quia domini exigebant & pro infantibus illas centum viginti drachmas, quasi Regis edictum etiam hos complecteretur, ubi adscriptum erat pro singulis mancipiorum capitibus eam summam numerandam. Hæc ubi ex sententia Regis mandata sunt peracta, iussit Demetrius euulgare decretum de transferendis Iudæorum codicibus, nihil enim temerè fiebat à Regibus, sed omnia diligenter præmeditata: quapropter & suggestionis exemplar & epistolatum in commentarios relatum est, & multitudo missorum doctorum, & quod à quoq; factum est, ut primo aspectu pateat ex ipsis operibus tam autorum quam artificum præstantia. Suggestionis sanè exemplar fuit tale. Regi magno Demetrius. Quia mādasti Rex, ut quod deest iux bibliothecæ suppleamus, & libros qui hætenus nostram in-

*An. mundi 3684.
Ante Christi nat, 280.*

Ægypti Regis de Iudæorum libertate ab Aristæ impetratum edictum.

Demetrii ad Ptolemæum de Bibliotheca adhortatio.

quisitio-

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3684.
Anre Chri.
nat. 180.

Regis erga
Iudzos libe-
ralitas.

Epistola Pto-
lemæi, in
qua à Ponti-
fice Eleaza-
ro Bibliorū
petit inter-
pretes.

quisitionem effugerunt perquirantus, nihil mihi ad summam circa hoc negotium diligentiam reliquam faciens, scire te velim inter eos, quos adhuc desideramus esse Iudzorū legis codices. Hebraicis enim chara-cteribus & vernacula ipsorum lingua scripti cum sint, intelligi à nobis non possunt. sunt etiam negligentius quam par est habiti, eo quod non dum eis Regia providentia contigit. necesse est autē, ut & hos habeas diligenter accuratos. Sapientiores enim & sinceriores legislationem continent, ut pote divinitus prodita. Et hæc est causa, ut Hecæteus Abderita refert cur nullus vel Poeta vel historicus mentionem eius legis faciat, aut virorum qui iuxta eius præscriptū res suas administraverunt: quod sacrosancta sit, & profano ore tractari non debeat. Itaq; si idem tibi videbitur Rex, scribes Iudzorū Pontifici, ut mittat senos ex singulis tribubus seniores, legum earum peritissimos, ex quorū interpre- tatione apertum ac consonum sensum eorum librorum accipientes, di- gnū aliquid tuo desiderio colligamus. Ad hanc igitur suggestionem, iussit Rex suos, ut ad Eleazarum Iudzorū Pontificem, de hac rescri- berent, simulq; per easdem literas certiorē facerent de Iudæis per Æ- gyptū pristinae libertati redditis. præterea ad faciendos crateres & phia- las ac libatoria, misit auri talenta quinquaginta, & gemmarum copio- sam multitudinem iussitq; custodes Arcarum, in quibus gemmae serva- bantur, liberam artificibus electionem permittere. mādavit etiam pe- cuniæ pro sacrificijs & reliquis templi vñibus, centum talenta erogari. Dicam autem & opera & eorum ornatum, ubi primum exposuero ex- emplar epistolæ scriptæ ad Eleazarum Pontificem, qui hoc Sacerdotij fastigium hoc modo consecutus est. Onia Pontifice defuncto, filius ei Simon successit, iustus cognominatus, quod & Deum pie coleret, & ci- ves summa prosequeretur benevolentia. Quo mortuo, superstiti vnico filio parvulo, frater eius Eleazarus, de quo nunc est mentio, Pontifica- tum assumpsit: cui Ptolemæus hoc modo scripsit. Rex Ptolemæus Elea- zaro Pontifici salutem. Multis Iudæis in regno meo degentibus, quos in pretio habuit, aliorū opera in militia vñus amplis stipendijs condu- ctorum, alijs etiam castellorum custodia per Ægyptum assignata, ut es- sent terrori indigenis. Ego verò postquam principatum adeptus sum, cum in ceteros benignitate sum vñus, tum maxime in tuos ciues: quo- rum supra centum millia in libertatem vindicaui, restituis de meo precijs eorum possessoribus. ex his per ætatem idoneos allegi in mili- tiam: nonnullos quorum fides id meteri videbatur, inter aulicos meos accensui, ratus nullum gratius me Deo posse offerre donarium, pro ea providentia qua me dignatus est rebus præficere. Ergo ut & his & reli- quis per totum orbem Iudæis gratum faciam, visum est mihi legem ve- stram in Græcam linguā vertere, & ita versam in bibliothecam meam reponere. Bene igitur facies, si idoneorum delectu per tribus habito, ex vnaquaq; sex viros bonos iam seniores ad nos miseris, qui per ætatem legum periti, possint præstare bonos interpretes. Spero enim, si hoc ex- sententia successerit, maximam gloriam nos inde acquisituros. Mitto autem qui tecum de hac re agant. Andream præfectum satellitum, & Aristzum, mihi carissimos: per quos etiam primitias donariorū templi & victimarum misimus, talenta argenti ceterum. Rescribes aut quicquid volueris, facturus nobis rem gratissimam. Hæc Epistola accepta, Eleaza-
rus

que rescriptum quam potuit honorificentissime. Pontifex Eleazarus Regi Ptolemæo salutem. Si vales cum Regina Arsinoe communibusque liberis, nostræ quoque res se habent optime: Acceptis tuis literis, gausi sumus, plurimum ob egregiam tuam voluntatem: aduocataque concione eas legimus, testes pietatis, qua colis Deum maximum. ostendimus etiam phialas quas misisti aureas viginti, argenteas triginta, & crateras quinque, & mensam dedicandam, centumque illa talenta, quæ in victimas & alios templi usus attulerunt Andreas & Aristæus, amici tui carissimi, viri boni ac docti, tuamque amicitia dignissimi. quare sciro nos tibi gratificatos, etiam si quid præter ingenium nostrum facere oporteat. provocari enim beneficiis in ciues nostros collatis non debemus segnes esse ad referendam gratiam. Quamobrem continuo pro te, sororeque tua, & liberis & amicis, hostias obtulimus, & populus vota fecit pro felicitate tuarum successu, & pro pacato regni tui statu: utque hæc legis veritas, tam felix tibi sit, quam cupis maxime. Delegimus etiam senos per tribus presbyteros, quos ad te cum lege misimus: tu autem pietatis erant ac iustitiae, ut transcripseris lege ad nos eam tuto remittas una cum eius deportatoribus bene vale. Hæc sunt, quæ rescriptum Pontifex. supervacaneum autem videtur est apponere 70. seniorum nomina, qui cum lege ab Eleazaro missi sunt, licet adscripta fuerint in epistola, donariorum tamen, quæ Rex Deo misit, ornatum & magnificentiam, silentio præterire non possum, ut omnibus nota fiat eius Regis erga Deum pietas ac liberalitas. abunde enim sumptus suppeditans, & præsentia sua exstimulans artifices, opera eorum assidue visendo, nullam eis segnitiam aut negligentiam relinquebat occasionem: quæ nunc recensere singula, non quod historiarum contextus hoc admodum postulet, sed quod digna sit quæ prædicetur Regis liberalitas: primumque mentem conabor describere. Cupiens enim longe maiorem facere, mandavit explorari eius, quæ tum Hierosolymis erat, magnitudinem, quanta esset, & an maior posset fieri: & comperta eius mensura, quodque maior etiam esse posset: ait se eius vel quincuplam magnitudinem redditurum, si vereretur, ne per hos ad quotidiana ministeria minus posthac esset utilis. Cupere enim se ea donaria non solum ad ostentationem, sed ad usum etiam esse accommodata itaque volens declarare se non auri penuria vel parsimonia parum priori facere: quod non erat integrum addere magnitudini, id compensavit varietate ornatus & operis pulchritudine. Cum enim esset ingentissimus in templandis rerum naturis, & in excogitandis novis & inusitatis operibus, pro sua sapientia præscribebat artificibus, exigens ne quid a præscriptis formulis discederent ac primum constituto mensuræ modo in longitudine cubitorum duorum & semis, in latitudinem unius, altitudine testuicubitali: non ut opus ex auro faciêres, loriceam ei palmam latam circumdederunt: cuius cymæ variatiles sculpturæ habebant reticulatam indistinctam imitationem per tria latera. cum enim essent triangulæ, per singulos angulos exdistant figuræ, ut conuersæ, non alia, sed eadem specie oculis occurrerent. lorice vero pars interior ad mensuram vergens egregias sculpturas habebat: sed exterior eius facies longe pulchrior, videlicet, quod hæc totæ essent conspicuæ quin & cymæ illæ facile & citò vertebantur, & quemuis e tribus angulis pari mensura oculis subiciebant. resticulis autem illis sculptilibus insertæ erant gemmæ præciosæ partibus interuallis distantes, fibulis auricis per foramina comprehensæ. exterior autem

An. mundi

3684

Ante Chri.

nat. 280.

Responsio
Eleazari ad
Ptolem. li-
terat.

LXXII in summa

Descriptione
donorum à
Ptolemæo
Rege templo
Hierosoly-
mitano mis-
sorum.
Mensa au-
rea.

FLAVII IOSEPHI

Anno mun

di 3684.

Anie Chri.

mat. 280.

Craterz au-
reæ duæ.

Craterz ar-
gentæ.

Triginta
phialæ.

loricæ facies gemmis pulchris ovali specie distinguebatur, intercurrente densa sculptura virgarum quæ per circuitum mensæ vocebantur. huic subiecta erat corona per circuitum, omne genus fructuum representans, dependentibus racemis, & spicis emergentibus, & malis puniceis insertis: quæ omnia constabant è lapillis etiam colorem naturæ fructuum referentibus, & auro circum totam mensam reuinctis. Sub hac corona rursus alia series ouorum priori similis cum virgatis peræquè sculpturis viscebatur: ut ex utraq; parte spectaretur eadem operum varietas ac elegantia, etiâ in lorica & cymarum ordine, ac ne inuictis quidem mensæ lateribus vlla sentiretur diuersitas, sed idem artificium usq; imos pedes pertenderet. subdita enim lamina aurea quatuor digitos lata per transversam mensæ latitudinem, in eam pedes eius inseruerunt, quos fibulis ac clauis astrinxerunt mensæ iuxta lorica, ut his insistent quæquæ verteretur, eandem speciem ostenderet. in mensa autem sculptus erat Meander, magni præcij gemmis per medium tanquam stellis variegatus, carbunculo & smaragdo iucundissimè radiantibus, aliisque generibus quæ ubiq; grata sunt propter præcij. Præter Meandrum vero reflectuari quidam nexus circum quæq; discurrerent, Rhombos circum medium similes, in quo crystallus & iacinthus per interstitia pariarum similitudinem referebant, folijs sub mensa se reflectentibus, cum germen alioquin rectum videretur. basis autem facta erat è carbunculo palmarum lata crepidinis specie, quæ vero pedes innitebantur, octo digitorum latitudine: erantq; sculpti singuli pedes opere subtilissimo, hederis & palmitibus vna cum racemis per eos discurrentibus, indisereta verorum similitudine tanta enim erat artis subtilitas, ut persisteret vêtus agitata, natura non artis opus viderentur. constabatq; totum opus trimembri compositione, sed tanto artificio, ut commissura nec oculis nec cogitatione deprehendi possent. crassitudo autem mensæ erat semicubitalis. Tanta fuit in hoc dono Regis magnificentia, opulencia materiarum, artis pulchritudo ac varietas ad naturæ imitationem expressa: quandoquidem hoc erat eius studium, ut si non magnitudine hac priorem illam mensam superaret, certe nouitate cõmenti & ornamenti splendore magis esset conspicienda. Crateræ autem aureæ fuerunt duæ, squamatis, à basi usq; præcincturam, spiras habentes varijs gemmis distinctas: deinde Meandrum cubitali altitudine ex omnigenis gemmis compositum: & super eum virgarum sculpturam, & deinceps usq; labrum plexile quiddam rei simile, crebra Rhomborum specie interueniente. addebant gratiam, insertæ gemmæ scutulæ, quatuor digitorum amplitudine. Labrum verò crateris in orbem ornatum erat lilijs & floribus, atque implexis inter se palmitibus vnasferentibus, & ornatus quidem vtriusque erat hic amplitudo verò quæ amphoram caperet. argentæ verò quæuis specula splendore vincebant, certius etiâ reddentes inspectantium effigies. His addidit Rex triginta phialas, in quibus quicquid spatij gemmis erat vacuum, frondibus hederæ & pampinis sculptilibus adumbrabatur, atq; hæc omnia non solum artificum ingenijs ornabatur usq; ad miraculum, sed quadam etiam Regis circa hæc ambitione diligentior accurabantur: qui non satis putans, quod sine parsimonia sumptus præberet, relictis etiâ serijs negocijs sæpe adibat officinas & inuiebat artificum opera, id quod magis etiam accendebat eorum diligentiam, videntes

videntes enim quod cordi sit ei hoc negotium, maiore attentione versabantur in opere. atque hæc sunt donaria ab hoc Rege ad Hierosolymitanum templum transmissa. Quibus consecratis Pontifex Eleazarus, & honorifice tractatis qui attulerant, non sine muneribus ad Regem eos remisit. Hi postquam Alexandræ am sunt reuersi, Rex cognito eorum li- mul & septuaginta seniorum aduentu, confestim legatos Andream & Aristzum acciuit: ab eisq; & epistolam Pontificis recepit, & multa præ- terea sciscitando didicit. Et cum vehementer cuperet congredi cū sep- tuaginta senioribus qui Hierosolymis ad interpretandam legem vene- rant, quicumque priuatorum negotiorum causa exerebant eius collo- quium, præter morem suum dimitti iussit. hos enim quinto quoque die solebat admittere, sicut legatos semel in mense. tunc verò illis dimissis ab Eleazaro missos expectabat. ut verò senes illi venerunt cum mune- ribus à Pontifice missis, & cum membranis quæ legem aureis literis in- scriptam continebant. primum de libris eos rogauit. ut verò ex inuolu- cris depromptos obtulerunt, multum diuq; miratus membranz subt- litatem, & commensuras quæ ita latebant ut visu discerni non possent, gratias se illis habere dixit qui venerint, & maiores etiam ei qui mife- rit, sed longè maximas Deo cuius leges attulerint. cumq; seniores co- rumq; comites vno ore omnia fausta Regi acclamassent, præ nimia læ- titia lachrymas non continuit, quæ quidem mœroris insignia etiā ma- gnum gaudium cōsequi natura voluit. iussisq; libros accipere, quorum hoc erat officium, tum demum viros salutauit, præfatus æquum fuisse, ut prius de ea re, propter quam acciti fuerant percontatus, deinde illos quoq; compellaret. diem quidem aduentus eorum tam gratum sibi cō- fessus est, ut quoad viueret per singulos annos redeuntem eius memo- riam colere se velle promitteret. forte enim eadē erat qua Antigoni nauali prælio vicerat. voluitq; ut conuiuij sibi essent, & diuersoria man- dauit eis assignari sub ipsa arce pulcherrima. Nicanor autem qui exci- piendis hospitibus præerat, Dorotheum eos curare solitum iussit para- re cuique ad victum pertinentia. Sic enim Rex disposuerat, ut ex e sci- uitatibus quæ in ratione victus aliquid peculiare habent venientibus, more ipsorum omnia pararentur: ut tractari more consueto suauius vi- uerent, & nulla in hoc nouitate offenderentur. quod honoris his quo- que exhibitum est, Dorotheo hac cura commissa; quod is callebat mo- rem quo solerent viuere. quamobrem omnia per se administrauit quæ ad illos accipiendos facerent. Ac primum duo accubitus strauit Rege ita iubente, qui volebat dimidiam eorū partem ad dextrā suam discum- bere, reliquam verò post ipsum ordine, nihil omittens ad honorem co- rum pertinens. postquam aut discubitu est, iussit Dorotheum illis mi- nistrare, sicut solet hospitibus ad se à Iudæa venientibus. quapropter præ- conibus & sacrificulis aliisq; id genus quorū est à suis precationibus au- spicari conuiuium locus hic non fuit: sed vnum ex conuiuarum numero Sacerdotem Eliszum nomine precatus est omnia fausta Regi simul atq; sub- dit: applausumq; & acclamatum est ab omnibus libenti ac hilari animo, quo factis fruebantur appositis. cumq; Rex siluisset quantū satis visum est, cepit philosophari, proponens singulis quæstionem aliquam de na- tura subtili disquisitione dignam. illis vero discretè ad quidlibet respon- dentibus, delectatus eorū consuetudine per duodecim dies institauit

Anno mūdī
3684. An-
te Chri. na.
280.

Ptolemæi
sumptus &
diugetia in
repli dona-
tionem col-
lara.

Interpres
70. Alexan-
driam veni-
entes, hono-
rificè exci-
piuntur.

Conuiuium
Iudæorum a-
pud Ptole-
mæum, & eo-
rundem an-
te cibū pro-
ces.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
384. An
re Chr. na.
280.

Translatio
Biblicorum in
Graecam lin-
guam.

Vltio diui-
na in Ethni-
cos sacra Bi-
bia transla-
ta.

conviniunt. Si quis autem cupit cognoscere quaestiones agitatae in eo-
conviniunt, legat Aristaei librum quem hoc a. gumento conscripsit. Quos-
sermone cum non solum Rex admiratus esset, sed Menedemus etiam
philosophus fateretur omnia gubernare providentia, eoq; facilius tue-
ri hanc sententiam, finis est huius quaestioni impositus. Rex vero iam tum
se vberem ex eorum adventu fructum percepisse falsus est, per quos di-
dicisset quomodo regnum administrare oporteat: iussitq; datis prius di-
singulos terminis salentis, deduci eos in diversorium. Quarto deinde die
Demetrius assumptis eis transiit aggerem illum septem stadiorum, &
portem qui insulam continenti adiungit: & progressus ad septentrionem
nae litus, assignavit eis ibi domum remotam a strepitu, & contempla-
tioni rerum idoneam: rogavitq; ut quandoquidem ad opus iam ita in-
liciti sint, ut nihil desiderarent amplius, ordiantur interpretationem fe-
terpretabantur. usq; horam nonam assidentes operi: reliquum deinde
temporis curando corpori dabant, praeter aliam copiam etiam de Regi-
ne autem Regiam ingressi, salutato Rege in eundem locum ad institu-
tum negotium se referebant: quod marinis aquis ablutis manibus prius
mundati aggrediebantur. Versione aut legis intra septuaginta duos dies
absoluta, Demetrius advocatis omnibus iudeis in locum ubi versa fue-
rat, praesentibus etiam interpretibus, perlegit codicem. concio vero &
seniorum interpretationem approbavit, & Demetrium ipsum collau-
davit, cuius suggestionis occasione maxima bona percepisset: rogavit-
que, ut etiam optimatibus eorum copia legendi fieret. Deinde & Sacer-
dos & seniores interpretum & magistratus populi postulaverunt, quan-
doquidem feliciter absoluta esset haec interpretatio, ut ita permaneat,
nihilq; ex ea mutari liceat, quae sententia, cum omnibus placuisset, ius-
serunt ut prius, si quis aliquid deprehenderet, vel sup. esse legi vel de-
esse, diligentius inspectum & indicatum corrigeret, quando consultum
esset, ut res semel approbata rata esset in perpetuum. Quomobrem Rex
multum gaudens est, videns hanc quoq; suam voluntatem in publicum
cessisse commodum: sed maiorem etiam percepit voluptatem, dum sibi
lex legeretur, non sine admiratione legislatoris sapientiae: cepitq; de
eare conferte cum Demetrio, rogans qui factum sit, ut iam admiranda-
rum legum, nec historicus vilis, nec Poeta mentionem fecerit. Tum De-
metrius respondit, neminem aulum eam attingere quam constaret di-
vinam esse, & omni veneratione dignissimam: & punitos esse quosdam
a coelesti numine, qui illam temere attentare non sint venti: Theopom-
pus enim volentem inde quaedam suis scriptis interere, mente motum
fuisse diebus XXX. & per intervalla insanix precibus Deum placasse, fa-
cile conuenientem quae morbi causa fuerit, atq; etiam in Ioniis admo-
nitum hac ideo pati, quod fuisset circa res divinas curiosior, easq; volu-
isset proferre profanis hominibus. quare cum a coepto destinisset, sa-
nam mentem ei fuisse redditam. Theodestz etiam Poetae, cum in qua-
dam tragedia vellet aliquid e sacris libris admiscere, oculos glaucoma-
te tussibus caligasse: & cum erratum agnouisset, exorato Deo redditam
sacram acceptos deinde a Demetrio libros Rex cum adorasset, offeruari
iussit diligenter, ut incorrupti manerent: rogavitq; interpretes ut cre-
bro & iudea revertentes ipsum inuiderent. id enim eis non minus com-
dum fore

dem fore quam honorificum. Nunc enim æquum esse ut remittantur: sed si ultro ad eum venerint, cōsecuturos quicquid vel ipsorum sapientia dignum sit, vel regia munificentia. Tunc quoque remissi sunt donati ternis vestibus optimis, & binis auri valentis, singulisque vnius talenti calicibus, & toris discubitoriiis. præterea Pontifici per eosdem iussit decem lectos cum argenteis pedibus cum competenti apparatu, & calicem talentorum triginta: ad hæc decem vestes purpureas, & coronam insignem, & telas byssinas centum, præterea phialas & trullas & libatoria, & crateras duas Deo dicandas. rogauitque eum per literas, ut, si quis ex his viris veller ad ipsum venire, permitteret, quandoquidem plurimi faceret cum doctis cōsuetudinem, & diuitias libenter in eiusmodi infunderet. Atque hæc sunt in Iudæorum honorem à Philadelpho exhibita.

C A P. III.

Quomodo honor à Regibus Asiæ Iudæorum genti habitus, & in ciuitatibus ab illis conditus, ius ciuium ei concessum fuerit.

Sed & ab Asiæ Regibus honorati sunt, propter nauatam in militia bonam ac fidelem operam. Namque Seleucus cognomento Nicanor in conditis à se per Asiam & inferiorem Syriam urbibus, in ipsa denique metropoli Antiochia, ius ciuitatis eis dedit, voluitque pari ibi cum Macedonibus ac Græcis conditione degere, quo iure nunc quoque viuunt inter eos homines. Argumento est, quia Iudæis externo oleo nolentibus uti, certa pecunia pro eo à Gymnasiarchis penditur: quem morem cum Antiochenis populus proximo bello abrogare vellet, non permisit Mutianus qui tum Syriæ prouinciæ præerat. Deinde imperante Vespasiano & Tito eius filio, Alexandrini & Antiochenes rogantes admi Iudæis ius ciuium, impetrare id non potuerunt, manifesto Romanorum æquitatis & magnanimitatis indicio, sed præcipue ipsorum principum: qui cum eo bello multos labores perulissent, & infensi essent pertinaciter rebellantibus; nihil tamen de iure ipsorum diminutum voluerunt: idque nec ira propria, nec duobus maximis populis contra eos licere passi sunt, maiorem rationem habentes veterum gentis meritum quam præsentis offensionis, aut gratiæ quam hoc facto apud hos populos inire poterant: dicentes eos qui contra rem Romanam arma tulerant iam satis suppliciorum exsoluisse: eos verò qui nihil peccassent non esse æquum spoliari suis priuilegiis & iuribus. Marcum quoque Agrippam similiter affectum erga Iudæos fuisse proditur. Ionibus enim contra hos seditiose commotis, & rogantibus Agrippam, ut ciuitatis quam eis dederat Antiochus Seleuci nepos, quem Græci Deum cognominant, soli essent participes: & postulantis ut siquidem eiusdem generis haberi velint Iudæi, eosdem quoque Deos colerent: cum res ad iudicium cognitionem deuenisset vicerunt causam Iudæi: obtinueruntque ut sibi liceret suis moribus viuere, patrocinio Nicolai Damasceni adiuri. Agrippa enim pronunciauit, nihil sibi licere innouare circa hoc negocium. quæ si quis volet exactius cognoscere, legat historiarum Nicolai libros tertium & quartum supra centesimum viginti-
Y 4

An. mundi
3684. An.
te Chri. x.
210.

Dona inter
pretibus di-
missis data,
& Eleazaro
missa.

Hedio &
Ruffi. cap. 3.
Immunita-
tes Iudæis à
Seleuco Ni-
canore Syriæ
Rege con-
cessæ.
Ius ciuitatis
Antiochiæ,
Iudæis con-
seruatum.

Marcus A-
grippa.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3684. *An.*
te Chri. na.

280.

Antiochus
Magnus rex
Asiae & Syriæ
Iudæos vexat.

An. mundi
3742. *An.*
te Chri. na.

222.

Ptolemæus
Epiphanes
Rex Aegypti,
in Syriæ
Reges mo-
net.

An. mundi
3760. *An.*
te Chri. na.

204.

Polybij Me-
galopolitæ
de Scopa co-
piarum Ptole-
mæi ducem.

Antiochi ad
Ptolemæum
de Iudæorum
libertate e-
pistola.

Sed Agrippæ sententiam mirari non debemus: neque enim tum gens nostra cum Romanis bellum gesserat: Vespasiani verò & Titi magnanimitatem merito miretur. qui post tanta belli certamina nihil immoderate in nos statuerunt. Nunc unde digressus sum reuertar. Antiocho Macesyria: quòd eo bellum gerente cum Philopatore Ptolemæo, huiusque filio qui Epiphanes cognominatus est, sine vinceret, sine vinceretur, malè mulctarentur, non aliter quàm navis fluctibus utrinque oppugnata, inter prosperam & aduersam Antiochi fortunam iactata. Tandem victor Antiochus Iudæam suæ ditioni adiecit. Defuncto verò Philopatore filius eius magnum exercitum duce Scopam misit in Macesyriam: qui & multas eius vrbes & nostram gentem vi in potestatem eius retraxit. Aliquanto autem post Antiochus ad fontes Iordanis cum Scopam prælio congressus sit superior: cumque recepisset occupatas à Scopam vrbes Macesyriæ simul & Samariam, Iudæi quoque vitro deditiorem fecerunt: receptumque intra mœnia eius exercitum & elephantos liberaliter auxilium tulerunt. Quamobrem Antiochus æquum ducens aliquam Iudæis pro studio suarum partium referre gratiam, scripsit ad amicos suos & duces literas, testes beneficiorum quæ in ipsum contulerant, in quibus etiam significabat quomodo remunerari eos decreverit. in exemplar subiiciam, citato prius Polybij Megalopolitæ testimonio, ex libro historiarum eius sexto decimo. Scopas, inquit, copiarum Ptolemæi dux ad mediterraneas verso impetu per hyemem Iudæorum gentem subegit. ac paulo post in eodem libro narrat, quomodo victo Scopam Antiochus Batanæam, Samariam, Gadara, & Abila recepit: moxque Iudæi qui Hierosolyma & celebre eius loci templum accolunt, ad eum deferunt: de quo cum multa essent dicenda, ait se id in aliud tēpus differre. & hæc quidem Polybius. nos autem narrationem continuabimus, interta hic prius Antiochi epistola. Rex Antiochus Ptolemæo salutem. Quoniam Iudæi mox ut regionem eorum suus ingressi, studium erga nos suum declarauerunt, & in urbem suam venientes splendide exceperunt senatu obuiam progresso, exercituique nostro & elephantis copiose victum præbuerunt, & cum eo simul præsidium Aegyptiorum in arce expugnauerunt: visum est nobis gratiam aliquam eis reponere, & urbem eorum refouere variis calamitatibus affectam, & in pristinam frequentiam restituere, reuocatis in eam, qui nunc dispersi sunt, habitatoribus. ac primum decreuimus pietatis ergo præberi eis in precium pecudum mactandarum, vini, olei, thuris, argenteorum viginti millia, & ad similes secundum provincialem legem tritici medimnos mille quadringentos sexaginta, & salis medimnos trecentos septuaginta quinque. volunt, siue porticus siue quid aliud ædificare opus fuerit. lignorum autem materies comporretur tam ex ipsa Iudæa, quàm ex aliis gentibus & ex Libano, immunis à vectigalibus: quæ immunitas & aliis rebus conceditur ad apparatus atque ornatum templi pertinentibus. Per senatorem etiam eis ut omnes viuunt iuxta leges patrias: & remittitur quod penditur pro capite, & aurum coronarium, & si quod est tributum aliud. Et ut eo citius vides frequentetur habitatoribus, concedo

omnibus

omnibus qui nunc eam habitant, quicquid ante hyperberetrum mensem eos habitare contulerint, immunitatem omnium tributorum usque in triennium, remittimusque eis in posterum tertiam partem tributorum, in praeteritorum damnorum compensationem. Et quotquot ex urbe abire perierint, & ipsos & natos eorum volumus esse liberos, ac bona quoque eis restitui iubemus. Vale. Nec contentus hanc epistolam scripsisse, edictum etiam in honorem templi per totum suum regnum proposuit: Nemini alienigenae liceat intra septa templi ingredi contra voluntatem Iudaeorum, sed solis hoc facere fas sit, qui iuxta praescriptum legis patrie purificati prius fuerint. Nemo etiam in urbem carnes equinas aut mulinas inferat, nec asini siue feri siue domestici, nec pantherae, aut vulpis, aut leporis, aut cuiusvis omnino ex his animalibus, quae Iudaeis vetitum est attingere. ac neque pelles eorum inferre liceat, aut aliquid ex his in urbe alere: sed tantum solitas more maiorum mactare victimas, quibus Deus litari sibi vult. qui vero aliquid contra edictum hoc fecerit, trium millium drachmarum argenti multam luat sacerdotibus. Idem Rex amplum pietatis ac fidei nobis prebuit testimonium, quo tempore quosdam per Phrygiam ac Lydiam novis rebus studere comperit. Zeuxidem enim amicum praecipuum, in superioribus satrapiis ductantem exercitum, iussit quosdam ex nostratibus apud Babylonem degentibus in Phrygiam mittere, scribens in hunc modum. Rex Antiochus Zeuxidi patri salutem. Si vales, bene est, ego quoque valeo. Quia quosdam in Phrygia ac Lydia res novas moliri audio, videtur hoc negotium curam meam deposcere. Quapropter consultis de hac re amicis, placuit mihi, ex his Iudaeis qui Babyloniam ac Mesopotamiam incolunt duo millia familiarum tum tota suppellectili eorum traducere, & locis opportunis per praesidia disponere. Persuasum enim habeo illos fore nostrarum rerum custodes benevolos: tum quia coeleste numen pie colunt, tum quia fides eorum & promptum obsequium etiam maiorum nostrorum comprobatur testimoniis. Volo igitur ut eos, licet difficile videatur, traducas, pollicitus libertatem vivendi propriis legibus. perductis deinde ad iam dicta loca, tum ad aedificandas domos assignabis areas, tum agros ad colendum arvis & vineis idoneos: immunitatemque dabis in decennium, ne quid pendere cogantur ex annuis terrae prouentibus. & donec ipsorum agri fruges protulerint, demensum frumentum accipiant in servorum alimentum: ac reliquis quoque tribuatur quantum satis est, ut benigne a nobis habitati alacriores sint in nostris negotiis. Cura autem ne quis molestus sit ei populo. Vale. Atque haec Antiochi magni erga Iudaeos benevolentia dixisse sufficiat. Post haec amicitia Ptolemaeo coniunctus est & foedere, data in matrimonium Cleopatra filia, & concessa dotis nomine Coelestria, una cum Phoenice, Iudaeaque & Samaria: diuisisque inter utrumque Regem vestigalibus, optimates suorum quisque patriae exactionem eorum redimebant, & collecta quae imperata esset pecunia, conferebant eam in regium ararium. Per ea tempora Samaritae rebus secundis elati saepe Iudaeos infestabant agros vastando, & abducendo in captivitatem homines, maxime sub Onia Pontifice. Post obitum enim Eleazari Manasses eius patruus Pontificatum assumpsit, quo defuncto Onias successit in sacerdotium, Simonis iusti filius, quem Simonem Eleazari fratrem fuisse diximus. Is Onias pusillanimis erat & avarus: quae causa fuit ut tributum, quod pro populo maiores eius de suo solebant Regi pendere, talenta

Anno mundi
3760.

Ante Christum
nat. 204.

Antiochi
Magni in
honore tem
pli edictum.

Antiochi ad
Zeuxidem epi
stola, in qua
honorifica
Iudaeorum
mentionem
facit.

An. mundi
3764.

Ante Christum
nat. 200.

Antiochus
& Ptolemaeus
amicitia &
foedus faciunt.
Samaritae Iu
daeos infes
tant.

An. mundi
3770. Ante
Christum.

nat. 194.
Hedio &
Ruffinus
Cap. 4.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3770. An
de Christ.

nat. 194.
Onias Pōti-
fex Aegypti,
Regem non
soluendo tri-
butū, ad irā
commouet.

Taxatio Pō-
tificis ob of-
fensum ab
Rege.

Legatus re-
gius hono-
rificē exce-
pit. Iosephi
liberalitatē
apud suos
prædicat.

Iosephus
Ptolemæo
obuiā profe-
ctus, hono-
rificē exci-
pitur.

argenti viginti non soluendo, ad iram commouerit Ptolemæum Euergetem patrem Philopatris. Qui misso Hierosolyma legato inculabat Oniam, quod tributum non redderet: minabaturq; ni faceret regionem eius militibus suis se diuisurum, & novas colonias eo deduciturum. quod audientes Iudæi perterriti sunt, licet Onias perfrecta fronte hæc contemneret, nihil curans præter pecuniam.

C A P. III.

Iosephus Tobia filius imminentem Iudææ calamitatem depellit, amicus Ptolemæo Regi factus.

Iosephus autem quidam ætate iuuenis, sed honestate, prudentia, iustitia inter Hierosolymitas celebris, Tobia patre natus & sorore Oniæ Pōtificis cum indicio matris cognouisset de aduentu legati, forte enim in Phichola natali vico aberat, veniens in urbem, inuectus est in Oniam, qui non curaret securitatem publicam, sed modo pecunijs parcat, conijceret in periculum populum, à quo & Reipublicæ administrationem & Pontificalem honorem acceperat. Quod si tanto amore pecuniarum teneretur, ut propter eam iustitiam, & patriam & ciues in discrimen adduci, irret saltem ad Regem, & precibus obtineret ab eo vel totam vel partem aliquam eius pecuniarum. Onia verò dicente neq; principatum se morari, & Pontificatum etiam, modo liceat, libenter se depositurum se neq; iturum ad Regem, quam nihil curet hoc negotium: rogauit Iosephus num ipsi permitteret legationem publicam suscipere. Quo annuente ascendit in templum, & aduocata concione, hortatus est eos ne tersecuritaris spem conciperent. Seipsum enim iturum legatum ad Regem, & causam eorum bona fide acturum, persuasurumque ei quod irascatur immerito. Quibus auditis plebs gratias egit iuueni. Ipse verò egressus ex templo legatum regium excepit hospitio, & donatum preciosis muneribus, lauteq; per aliquot dies acceptum, præmisit ad Regem, dicens se quoq; mox secuturum. Iam enim magis etiam quam ante accensus erat ad eam profectionem, quia legatus hortatus fuerat, ut in Aegyptum veniret, operamq; suam obtulerat: effecturum enim se, ut quicquid opus haberet, à Rege impetraret facile. Vehementer enim captus est liberalibus honestissimi iuuenis moribus. Cæterum reuersus in Aegyptum, donauit Regi Oniæ ingratitude, multum interim prædicata Iosephi bonitate: quem breui venturum aiebat, & patrocinaturum populo, cuius curam propter Pontificis seignitatem suscepit. Tantis deniq; iuuentem adhuc affecti essent optimè. At Iosephus missis in Samariam qui ab amicis pecuniam mutuo sumerent, satis iam instructus ad profectionem iumentis, vestibus & poculis, impensis in hæc viginti drachmarum millibus, peruenit Alexandriam. Forte fortuna ita accidit, ut illo ipso tempore ad Regem venirent omnes Syriæ ac Phœnicis urbium Principes ad emenda vestigalia, quæ singulis annis Rex vendebat oppidanorum potentioribus, hi videntes Iosephum in itinere, deridebant eius tenuitatem & inopiam qui cum apud Alexandriam audisset, Memphi Ptolemæum esse, profectus est illi obuiam. Sedente autem Rege in curru

tum una cum Regina & Athenione amico (is erat qui legatus Hiero-
solyms hospitio Iosephi usus fuerat) conspicatus cum Athenio mox
Reginorum reddidit, dicens hunc illum esse iuuenem, cuius bonitatem
ac liberalitatem Hierosolyms reuersus tantopere pradicauerat. Tum
Ptolemus & prior eum salutauit, & currum iussit conscendere. quo facto
Onia accusare cepit. At Iosephus, Dada est, inquit, senescluti venia. Scis e-
nim quod senes & pueri eundem habent animum. Nos autem iuuenes
officio nostro non deerimus, ut nihil de nobis merito possis conqueri.
Ex hoc primo colloquio Rex degustata iuuenis ciuitate, adeo cepit
eum amare, ut iuberet eum diuersari in regia, & quotidie suae mentis ad-
hiberet. quod cum primates Syrorum viderent apud Alexandriam, in-
digne ferebant. Cumque dies auctionis venisset qua addicenda erant
uestigalia, licitabantur ea nobiles suae quisque patriae: & cum octo mil-
lia talentorum colligerentur e uestigalibus Coelestriae Phoenicesque &
Iudaeae ac Samaritae accedens Iosephus culpabat illos licitatores, tanquam
de composito tam paruum Regi precium promitterent. Se enim para-
rum duplum numerare, relictis Regi damnatorum confiscationibus,
quae prius publicanis solebant accedere. Rege vero libenter haec audien-
te, & ut amplificatori reddituum suorum addicturum se promittente,
rogante tamen equos fideiussores haberet, istiue respondit, daturum
se homines probos & honestos, quibus non granaretur credere. Quos
ut proferret postulatus: Te, inquit, Rex dabo, tuamque coniugem, ut alter
alteri pro me fideiubeat. Tum Rex aridens permisit eum absque fi-
deiusione habere uestigalia: id quod valde molestum fuit his qui post-
habiti fuerant: non sine pudore in patriam reuertentibus. Iosephus au-
tem acceptis a Rege duobus militum millibus, quos ideo petierat, ut
posset contumaces in urbibus vicogere, & mutatus Alexandriae ab Ascalonitis
amicis regis quingenta talenta, protectus est in Syriam. Et cum venisset & Scythopo-
litae ob tri-
butum non
solutum pu-
niti.

Ascalonitis
Scythopo-
litae ob tri-
butum non
solutum pu-
niti.

Iosephi diui-
tiz & liberi.

Hyrcani or-
tus & inde-
les.

berc.

An. mundi
3770. An-
te Christum
nat. 194.

Vestigalia
Coelestriae
Iosepho ad-
dicuntur.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3770 An.
te Christ.
Nat. 194.

Iosephus
Hyrceanum
filium ad
Ptolemaeum
Regem mit-
tit.

bere rem cum foemina alienigena, subseruieret ei, vt clam ea potiri pos-
set. Frater vero libenter operam suam pollicitus, ornatam filiam suam
noctu ad eum adduxit, & in lectum eius collocavit: atque ita parum so-
brius, per errorem cum fratris filia congressus est: & cum hoc saepius se-
cisset, magis etiam in amorem accensus, coquektus apud fratrem, quod
periculum esset ne non posset excutere amorem saltatrix, cuius, quod
re Rex nollet ei cedere. Tum Solymius ait non esse opus vt hac de re sit
anxius, licere enim ei frui amata muliere, atq; etiam vxorem eam ducere.
re: factus quod maluerit filiae fieri iniuriam, quam fratrem tale dedecus
in se admittere. Iosephus collaudata tam fraterna beneuolentia, vxor-
em duxit eius filiam: ex eaque genuit quem diximus Hyrcanum filium.
Is cum annos natus tredecim adolescens adhuc generosam & pruden-
tem prae se ferret indolem, fratrum in se concitauit odia, quod eos in o-
mnibus videretur antecellere. Iosephus enim volens cognoscere quis
nam ex his ad virtutem esset idoneus maxime, vnumquemq; misit ad
eos qui tum professione disciplinarum erant celebres: illi vero propter
segnitiam & laborum impatientiam indocti domum reuersi sunt. De-
inde minimum natu Hyrcanum cum trecentis iugis bouum misit itinere
septem dierum in solitudinem, vt illic sementem faceret: sed prius
subtrahitis clam loribus quibus arator boues ad iugum solet astringere. Quo-
postquam peruentum est, cum non haberet lora, contempro bubulco-
rum consilio, suadentium aliquem ad patrem mittere qui adferret: no-
lenq; interim expectando eorum reditum tempus perdere, commen-
tus est quiddam veterano duce magis dignum quam id aetatis homine.
Mactatis enim decem iugis carnes quidem in operarios distribuit: sed
autem tergoribus, & loribus inde factis, iuga hoc modo bobus aptauit: sed
hoc modo arata terra quam pater prosciendi iusserat, semetq; facta, do-
mum rediit. Pater autem reuersum exosculatus ob prudentiam & acu-
men ingenij, & quod excogitata auderet aggredi, vt solum germanum
filium, magis etiam posthac amauit, indigne ferentibus reliquis fratri-
bus. Interea venit quidam nuncians quod Regi Ptolemaeo natus sit fi-
lius: versiq; omnes Syriae magnates cum subditis ad laeticiam, natalem
pueri celebrabant, ac deinde Alexandriam gratulatū sunt profecti ma-
gno apparatu, Iosepho ob aetatem iam grauātem domi manere coacto.
gno apparatu, Iosepho ob aetatem iam grauātem domi manere coacto.
pertentauit tamen filiorum animos, num quis ex his veilet eam profe-
ctionem suscipere: & recusantibus ceteris, quod se negarent scire mores
aulicos, quomodo versandum sit cum Regibus, suadentibusq; vt Hyrca-
num fratrem mitteret libenter hoc audito, statim eum aduocat: rogat-
que ecquid liberet, aut idoneum se putaret, qui ad Regem salutatum
accederet. qui cum promptē eam profectionem susciperet, & modica
pecunia sibi opus fore, diceret: velle enim se frugaliter viuere, vt decem
drachmarum millia sufficiant: admodum laetatus est filij prudentia. De-
inde puer cum aliquandiu siluisset, suavitati patri ne domo quicquam mu-
nerum Regi mitteret: sed vt ad procuratorem suum Alexandrinum scri-
beret, vt pecuniam ipsi praeberet ad emendum Regi id quod inueniret
pulcherrimum & preciosissimum. Ille vero ratus decem fortasse talen-
ta impensurum in munera, & comprobato filij consilio, scripsit pro-
curatori Arioni, qui omnem ipsius pecuniam tractabat Alexandriae,
talentorum circiter tria millia. Iosephus enim pecunias in Syria colle-
ctas, solebat eo mittere, & quoties praestitutum tempus veniret tributa
Regi

Regi adnumerandi, Arionem hoc iubebat facere. Ad hunc igitur accedens a patre literis, Alexandriam proficiscitur: moxq; fratres ad omnes legios amicos scripserunt, ut eum aliquo modo peruerent. Ut vero ex adlo trinare. Arioni epistolam reddidit, rogatus quot nam talenta vellet accipere, putabat enim decem petiturum aut non multo amplius: ut responderet mille sibi opus esse, iratus procurator, obiurgavit eum acriter, quod vellet ea per luxum perdere: monebatq; ut sequeretur exemplum patris, qui eam pecuniam laboribus & temperantia parauerat. Scenim non plus quam decem præbiturum, & ea non in alium usum quam ut mercaretur Regi munera. Ibi puer iratus Arionem coniecit in vincula Procuratoris autem vxore Regina hoc renunciente, & rogante ut puerum compelleret: graciosus enim apud Cleopatram Arion fuerat: ex Regina hoc Rex didicit. ac mox per quendam missum ad Hyrcanum mirari se nunciat, cur ad se à patre missus, non modò in conspectum non venient, sed procuratorem etiam patris sui videret, iubebatq; ut veniret, ac causam eius facti diceret. Ille contra Regi nunciari iubet, legem esse ludais ne quis gustaret de sacrificio, priusquam adito templo mactasset victimas: eaq; ratione nec ipsum hactenus Regem saluasse, expectantem dona quæ offerret Regi de parentis suo bene merito. Scruum autem iure se punisse, qui mandata eius contemneret. Nihil enim differre inter maiorem & minorem dominum. Nisi enim tales dent poenas meritas, expectandum mox ipsi Regi ut contemnatur à subditis. His auditis Rex risit, miratus tam magnum in puero animum. Arion autem postquam hoc cognouit, nihil sperans à Rege præsidij, datis ad Iesentim mille talentis, liberauit se à vinculis. Elapsis deinde tribus diebus, salutaturus Reges accessit: à quibus libenti animo exceptus, & mense communi est adhibitus, in parentis sui gratiam moxq; clam aditis negotiatoribus emit ab eis centum pueros formosissimos & literarum peritissimos, talento singulos, & totidem puellas eodem pretio tum vocatus ad conuiuium regium cum Principibus, infimo loco iussus est accumbere, propter ætatem posthabitus ab his quorum hoc erat officium. reliquis autem conuiuiis ossa partium absumpta carne ante Hyrcanum congerentibus, Tryphon quidam quo plurimum in conuiuijs Rex delectabatur propter lecommata & facerías hominis, rogatus à conuiuijs ad Regem se verit: & Viden, inquit, domine, quantum ossium ante Hyrcanum iaceat. Hinc igitur collige, quod & pater eius totam Syriam ita spoliat, quemadmodum hic ossa nudauit carnibus. Rege vero ad hoc dictum arridente, & rogante Hyrcanum, vnde illa ossium congeries. Nihil mirum, inquit, domine. canum enim est ossa vnà cum carnibus absumere, sicut isti faciunt: vultu commonstrans reliquos, ante quos nihil erat ossium. Homines autem comedis carnibus solent abijcere ossa, quod & ego homo cum sim, nunc facio. Ibi Rex miratus urbanitatem, iussit omnes conuiuias huic dicto plaudere. Sequenti vero die aditis Regis amicis & aulicis potentioribus, ipse quidam saluauit. ex famulis autem eorum expiscatus est, quidnam oblaturi essent Regi in festo natalitio. Illis referentibus hunc datum talenta duodecim, alium rursum aliud pro suis quæq; opibus: simulauit se dolere, quod non haberet vnde tantundem largiri valeat, nec ultra talenta quinque numero. idq; mox famuli renunciauere dominis. Illis autem gaudentibus, quasi offensus esset Regem Iosephus propter exilitatem muneris, ubi dies

An. mande
3780. Ante
Christum

nat. 84.
Infidia Hyrcano clam
structæ.

Apologia
Hyrcani
apud Regem
accusati.

Hyrcani fa-
cetia.

Statutus

FLAVII IOSEPHI

An mun.
3780. An-
te Christū
nat. 184.

Hyrcanus ex-
p. scatus qd
alii sint do-
naturi, plus
reliquis om-
nibus do-
nat, ob quod
alio honori-
fico afficitur
munere.

Hyrcanus à
fratribus in
itinere cir-
cumuentus,
strenuè sese
defendit,
quosdā etiā
ē medio tol-
lit.

Mors Iose-
phi.

Onias & post
eum Simon
filius Ponti-
fex, Hedio &
Ruffinus

cap. 4.

Statutus aduenit, alij quidem & hi munificentissimi obdolerunt talentum non plus quàm viginti. Hyrcanus autem emptus a se centum, quatuordecimque puellas adduxit, iustos singulos talentum offerens, hos quidem Regi, has verò Cleopatræ. Cunctis vero aumnantibus tam profusam & insperatam munificentiam atque ipsi etiam Regibus, amicis quoque Regis & ministros multorum talentorum donis honoravit, ne quid ubi ab illis nasceretur periculum, ad hos enim fratres scripserant, ut quicumque modo Hyrcanum tollerent Rex autem delectatus iuuenis munificentia, iussit eum donum quodcumque videret petere. At ille nihil aliud petiit, quàm ut se & ex patriæ fratribus commendaret per literas. Itaque honorificentissime tractatum, & donatum regem, scriptis quoque ad patrem & fratres & omnes suos decem atque procuratores commendatitij literis, dimisit liberatiter. Fratres autem cum cognouissent tantum honoris et habitum à Regibus, & honoratiorē multo reuerti tantum habere quidem inflexo, iratus enim ob profusam in munera tam immensam pecuniā, non erat de salute eius sollicitus, eam tamen iram immensam dissimulare coactus est. Sed fratribus adertis eum in itinere, metu Regis greges & alios non paucos ex eorum comitatu occidit, & duos quoque fratres inter ceteros reliqui verò fuga euaserunt ad patrem Hierosolyma. Veniens autem ad urbem eum exciperetur à nemine, terentius secessit trans Iordanem fluvium, & ille vitam egit tributa colligenda barbaris: quo tempore in Asia regnum obtinebat Seleucus, cognomine Sotus & magnanimus, qui Iudæis pauperibus tum & inopibus splendidiore vitæ occasionem præbuit, per duos & viginti annos præpositus exigendis Syriæ ac Phœnicis & Samariæ vectigalibus: & eodem ferè tempore patrus quoque eius Onas, relicto successore honoris Simone filio. Cui deinde vita perfuncto Onias filius successit, ad quem Lacedæmoniorum Rex Arius legationem misit cum literis, quarum hoc exemplar exstat.

C A P. V.

Amicitia & societas Lacedæmoniorum cum Onia Pontifice Iudæorum.

Lacedæmoniorum Regis ad Iudæorum Pontificem epistola.
1. Maccab. 12.

Seditio in populo mortuo Iosepho.

Rex Lacedæmoniorum Arius Oniæ salutem. Incidimus in quandam scripturam antiquam, in qua inuenimus cognationem intercessisse inter nostras origines, & nostrum quoque genus non esse alienum a posteris Abraham. Aequum igitur est ut cum fratres nostri sitis, petatis à nobis quicquid libuerit. Idem nos quoque faciemus & res vestras tanquam nostras existimabimus, nostras item vobiscum communes habituri. Demoteles est qui has vobis reudit literas, in pagina quadrangula scripta, & obliuatas aquilæ sigillo, draconem tenentis vnguibus. Et epistola quidem hæc continebat. Iosepho autem mortuo, populus seditio-nibus agitatus est propter eius filios, dum maiores fratres Hyrcano bellum inferunt.

Interunt natu minimo. pleriq; enim fauebant senioribus, & in his Simon Pontifex propter cognationē. Hyrcanus autem Hierosolyma quidem noluit repetere, sed ultra Iordanem habitans, assiduum bellum gerebat cum Arabibus, multos eorum interficiens, alios in captiuitatem abstrahens. Aedificauit etiam castrum munitissimum, ē marmore candido exstructis vsq; tectum eius parietibus, habentibus insculptas diuersorum animalium effigies enormi magnitudine: idq; aedificium fossa profunda & aquis plena circumdedit. & oppositi montis prominentem petram perforans, speluncas in ea fecit multorum stadiorum longitudine. aules etiam in eo castro fecit aptas conuiuijs, diuitasq; alias & tubicula: salientium etiam aquarum eo tantam induxit copiam, vt loco voluptatem simul & ornamentum adderent. Speluncarum verò oratione amplius aperuit quàm vt vnum caperent: idq; de industria factum est securitatis ac tutelae gratia, si quando forte oppugnaretur à filiis Arabibus. Aedificauit etiam atria magnae amplitudinis, eaq; hortis spacijs ornauit, & locum hoc pacto instructum & absolutum vocauit Tyrum, qui est in finibus Arabiae & Iudaeae trans Iordanem sitz, non procul regione Essebionide: praefuitq; illi tractui per septennium, toto tempore quo Seleucus regnauit in Syria: post cuius obitum Antiochus eius frater in regnum successit, qui cognominatus est Epiphanes. Moritur etiam Ptolemæus & ipse eodem cognomento Epiphanes dictus, superstitibus duobus filiis impuberibus: quorum maior Philometor cognomen inditum, minori verò Physcon. Hyrcanus autem videns praepotentem Antiochum, & veritus ne in potestatem eius redactus poenas daret eorum quae contra Arabes ausus fuerat, ipse sibi manus intulit: possessionem verò eius vniuersam occupauit Antiochus.

C A P. V I.

Iudaei seditionibus agitari Antiochi opem innocant.

IS defuncto per idem tempus Onia Pontifice, fratri eius Iesu id sacerdotium contulit, quod filius superstes etiam tum esset paruulus, de quo suo loco dicetur. Hic Iesus priuatus est eo sacerdotio per Regis indignationem: moxq; in Oniam fratrum minimum Pontificatus translatus est. Simoni enim hi tres fuerunt filij, ad quos omnes Pontificatus peruenit, vt indicauimus. Ceterum Iesus Iasonem se vocari maluit, sicut alter frater pro Onia Menelaus dictus est. Concitata autem per fratrem contra nouum Pontificē Menelaum seditione, & populo in partes scissae, Tobiae filij steterunt a Menelai partibus: maior autem populi pars factionem Iasonis sequebatur. quorū vim non sustinentes Menelaus & Tobiae filij secesserunt ad Antiochū, dicentes se velle relictis patrijs institutis ac legib. religionē Regis & Graecanicos ritus assumere: rogaueruntq;

An. mundi
3780. Ante
Christum
nat. 184.

Hyrcanus assiduum cum Arabibus bellum gerit.

Hyrcanus munitum castrum aedificat.

Antiochus Epiphanes Rex Syriz.

An. mundi
3790. Ante
Christum
nat. 174.

Ptolemæi Epiphanis filij, Philometor & Physcon.

Hyrcanus sibi ipsi manus infert. Hedio & Rufinus cap. 6.

1. Mac. 1.
Iesus ab Antiocho Epiphanes in Pontificem electus. Iesus sacerdotio priuatur, in cuius locum Onias Menelaus dictus, susrogatur. Iason & Menelaus seditionem committunt.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3790. Ante
Christum
nat. 174.
Apostata à
religione
Iudaica.
Antiochus
Ægypto ce-
dere cogi-
tur.
Historia de
Antiocho
Epiphane.

runtq; cum ut sibi permitteret gymnasium Hierosolymis exstruere quo impetrato adduxerunt sibi præputia, ut nudi quoq; non essent Graecis dissimiles: & contemptis omnibus patrijs ritibus, imitabantur mores exterarum gentium. Antiochus autem domi usus fortuna prospera expeditionem Ægyptiam tentare statuit captus eius regionis cupidus, & contempta Ptolemæi filiorum ætate, rebus administrandis non dum idonea. Profectus igitur cum magno exercitu Pelusium, astuciter cum uento Philometore Ægyptum occupat, & redacta prius in potestatem Memphi locisq; circumuicinis, ad Alexandriam duxit, & urbem & Regem subiugaturus. Sed omnes eius conatus unica Romanorum denunciatione repressi sunt, ita ut iam occupata relinqueret, sicut & alia ac templum occupauerit, quod in prioribus commentarijs breuiter tantum perstrinximus, ut necesse sit idem alius repetere.

C A P. VII.

Quemadmodum Antiochus, dueto Hierosolyma exercitu, occupatoq; eius urbi dominio, templum etiam spoliauerit.

Antiochus
urbe Hiero-
sol. occupa-
ta, templum
spoliatur.
An. mundi
3796. Ante
Christum
nat. 168.

Reuersus ab Ægypto, quam metu Romanorum reliquerat Rex Antiochus ad Hierosolymitarum urbem mouit exercitum: & ingressus eam centesimo quadragesimo tertio anno, ex quo primum ad Seleuciam familiam Syriæ regnum deuenerat, sine ulla negotio dominus eius factus est, admissus aperitis portis per suæ factionis homines. quam dominationem crudeliter exercuit, necatis permultis, qui diuersarum erant partium: direptisq; pecunijs & asportatis Antiochiam. Ea clades accidit anno secundo post urbem captam, regni eius familie centesimo quadragesimo quinto, vigesima quinta eius mensis, qui chasleus nominis dicitur, Macedonibus apellatus, Olympiade centesima quinquagesima tertia, quando ne his quidem est paritum, qui quasi pacate uenienti portas aperuerant, quo maiore licentia grassatum est in templi diuitias: quæ cum essent maximi precij, visæ sunt satis amplum violati sceleris præmium. Spoliato igitur templo & ablati vasis sacri ministerij, & inter cetera candelabris aureis, altari aureo, mensaq; propositio- nis quam vocant ac ne aulæis quidem relictis quæ ex cocco ac bysso con- stabant, euacuatis etiam thesauris reconditis ita ut nihil omnino relin- queret, coniecit Iudæos in luctum maximum. nam & quotidiana sacra iuxta legis præscriptum vetuit eos facere: direptaq; tota urbe, habita- tores partim necauit, partim captiuos unâ cum liberis & vxoribus ab- duxit, usq; ad decem millium numerum. Incendit etiam ædificiorum eius quicquid erat pulcherrimum, & demolitus mœnia, in inferiore ur- be arcem condidit. erat enim editiore loco sita, ipsi templo imminens. quapropter benè prius firmata mœnibus ac turribus Macedonicum præ- sidium imposuit. admixti tamen erant ex impijs Iudæis scelestissimi, à quibus plurimum vexata fuit ciuitas. In templo quoq; ara posita por- cos mactauit, sacrificium à Iudæorum religionē alienissimum: & coge- bat omnes, abrogato veri Dei cultu, ipsius venerari numina: & oppida- tim

An. mundi
3798. Ante
Christum
nat. 166.
Antiochus
abrogato
Dei cultu
summa cum
tyrannide
fallum illis
obtrudit, ar-
ci in hoc,
præsidio im-
posito.

in extructis templis atq; altaribus, porcinas in eis quotidie iugulare
 victimas. Comminatus est etiam graue pœnam, si quis liberos circum-
 cilleret, constitutis qui mandata exigent, atque etiam vi ad ea ser-
 uanda detrectantes cogerent. Et maxima quidem Iudæorum pœns vel
 sponte vel metu supplicij parebat edictis Regijs. qui verò probatiores
 erant & generosæ indolis, maiorem rationem habuerunt moris patrij,
 quam pœnz intentatæ sibi per aduersarios. quamobrem quotidie nece-
 bantur excruciatu tormentis crudelissimis. Flagris enim cæsi & lacerati
 corpora, viui adhuc & spirantes suffigebantur crucibus. Vxores autem
 eorum, & circumcisos liberos strangulabant, iuxta mandatum Regium,
 & suspendebant à crucifixorum parentum cervicibus. abolebatur et-
 iam vbicunque repertum esset sacrum volumen aliquod, & ipsi apud
 quos inuentum esset mali malè peribant. Samaritæ autem videntes in
 tali calamitate constitutos Iudæos, non amplius profitebantur, se cog-
 natos eorum, neque Garizitanum templum esse Dei maximi, nihil ab-
 sonum facientes à suo ingenio, de quo antè diximus: sed dicentes se
 Medorum & Persarum colonos, vt re vera sunt, miserunt legationem
 ad Antiochum, cum epistola scripta in hunc modum: Regi Antiocho
 Deo illustri suggestio à Sidonijs in Sicimis habitantibus. Maiores no-
 stri compulsi crebris suæ regionis pestilentijs, & inducti veteri qua-
 dam superstitione, morem fecerunt obseruandi eam festiuitatem quæ
 apud Iudæos vocatur Sabbathū: & extructo in Garizino monte tem-
 plo inuocati numinis, immolauerunt in eo solennes victimas. Nunc
 autem ex quo tibi visum est in Iudæos, vt eorum malicia dignum est,
 animaduertere, qui exsequuntur mandata Regia, existimantes nos hæc
 propter eorum cognationem facere, volunt nos in communem cum
 illis causam inuolueri, cum simus ab origine Sidonij, quemadmodum
 extat relatum in nostris annalibus. Rogamus igitur te seruatore me
 beneficium, vt mandes Apollonio nostro præfidi, & Nicanori procura-
 tori regio, ne quid post hac nobis molesti sint quasi hærentibus in co-
 dem cum Iudæis crimine à quibus tam diuersi sumus moribus, quam o-
 rigine: vtque templum quod hætenus nullius Dei titulum habuit, post-
 hac vocetur Iouis Græcanici. hoc enim pacto erimus à molestijs liberiti
 & securius intendentes priuatis negotijs, maiora tibi poterimus tribu-
 ta soluere. Post hanc Samaritarum supplicationem Rex & ipsam & ta-
 lem epistolam remisit. Rex Antiochus Nicanori. Sidonij qui sunt apud
 Sicima miserunt ad nos suggestionem quam his literis adiunximus.
 Quoniam igitur nobis & amicorum consilio satis approbauerunt, qui
 in hoc missi sunt, quod alieni sint à Iudæorum criminibus, & placet il-
 lis iuxta Græcorum instituta viuere, absoluius eos quantum ad hanc
 causam & eorum templum attinet, quod posthac appelletur Iouis Græ-
 canici. Eadem autem & Apollonio magistratui scripsimus, an-

no quadragesimo sexto, mensis Hecatomi-
 bronis vndecima.

Σ

CAP.

An. mundi
 di 3798.
 Ante Chri.
 nat. 166.
 Hedio &
 Ruffinus
 cap. 7.

Biblia Satana
 abolere co-
 nat
 Ingeniū Sa-
 maritarum
 ob quod me-
 rito Iudæis
 exosi.

An. mundi
 3799.
 Ante Chri.
 nat. 165.

FLAVII IOSEPHI

CAP. VIII.

Anno m^{mo}
di 3799.
Ante Chri.
nat. 165.

*Antiocho vetante Iudeos vti patrjs legibus solus Agamoniae filius Matthias Regem contempsit, pro-
figatus etiam eum duci-
bus.*

Matthias &
eius filiorū
pietas, & ze-
lus.

Apostata à
Matthia trās-
figitur.
Matthias cū
filijs alijsq;
nonnullis in
desertum se
confert.
Iudæi sabbato
opprimū-
tur, qua cla-
de Matthias
fit cautior.

Matthias I-
dolorum cul-
tū extirpat.

Eodem tempore habitabat in Modim vico Iudææ quidam Matthias nomine, filius Ioannis, qui fuit Simconis ex Atlampenzo geniti, sacerdos ex vice Ioaribi. Hierosolymitanæ gentis et natus ei filij quinque, Ioannes qui & Gaddis cognominabatur, Simon qui & Matthias, Iudas qui & Maccabæus, Eleazarus qui & Auran, Ionathas qui & Apphus vocabatur. Is Matthias sæpenumero questus est apud filios de tam afflictis rerum statu, direptione vrbis, depredatione templi, ceterisq; calamitatibus aiebatq; præstare mori eos pro patrjs legibus quam sic inglorie vivere. Cumq; venissent in eum vicum in hoc a Rege constituti ut Iudeos ad mandata eius cogere et postularent, ut Matthias ceteris assentiantes a Rege præmia negavit se hoc facturū, etiam si omnes gentes Antiochi imperata facerent ac ne liberis quidem ipsius persuaderi, ut patriam religionem deserant. Ut verò silente eo Iudæus quidam in medium progressus corpi immolare iuxta mandatum Regium, non amplius ferens indignitatem rei, irruit in eum cum suis filijs armatus gladijs: nec solum eum trucidavit, sed etiam Apellem Regium ducem cum suis militibus, qui volebant plebem eam cogere: dirutaque ara ex-
clamavit: Si cui est cordi religionis incolumitas, me sequatur. Et cum dicto comitantibus filijs in desertum se contulit, relictis in vico facultatibus. Id imitata plebs reliqua, & ipsi cum familijs in idem desertum profugerunt, ibiq; victitabant in specubus. Quo audito duces Regij, præsidio Hierosolymitanæ arcis assumpto, Iudæos in desertum persecuti sunt, quos assecuti, primum verbis persuadere conati sunt, ut ab incepto desisterent, & admittentes rectius consilium, non imponent sibi necessitatem sciendi hostiliter: & cum nihil proficeret apud obstinatos, aggressi sunt eos die Sabbati, & ita ut erant in speluncis exusserunt, non repugnantes, ac ne aditus quidem speluncarū obrutantes. Et enim propter religionem diei repugnare volebant, ac ne in adversitatibus quidem violare honorem Sabbati, quando lex iubet feriari ab omni opere. Itaq; perierunt cum vxoribus & liberis suffocati in speluncis circiter mille: multi etiam elapsi adiunxerunt se Matthias, eumq; principem sibi elegerunt. At ille docuit eos, pugnandum etiam Sabbatis, aut si ita pergant ipsos sibi futuros exitio, hostibus eam occasionem observantibus, & non nisi Sabbato illos aggredientibus, atque ita fore, ut vel sine certamine omnes facile opprimantur. Hæc locutus persuasit eis: & in hodiernum vsq; mos hic permanet, ut si ita necessitas postulet, pugnent etiam Sabbatis. Collecta igitur circa se non contemnenda manu, & altaria diruit, & prolapsos in impietatem quotquot adipisci potuit trucidavit; consuebant enim ad eum quos ante metus per circumvicinas gentes sparserat pueros etiam iussit circumcidere, qui hactenus vetiti fuerant, expulsis qui ad hoc, ut vetarent, constituti erant ab Antiocho.

hostio. Ex isto autem anno post principum morbo correptos conuocatis ad se liberis. Equidem, inquit, filij, iam fatalem viam ingredior, interea commendo vobis rem publicam propositam, & rogo, ne per ignaviam cessetis id exsequi: sed potius meiores paternae voluntatis servare ritus patrios, & rem publicam tantum non collapsam restituite: neque illis cedetis, qui aut sponte aut vi eam prodiderunt hostibus. Praestare vos mihi germanos filios, contemptaque omni vi ac necessitate, parati sitis pro lege in tutela vel mortem oppetere, si ita res postulet, cogitantes quod Deus vos tales non despiciet, sed delectatus vestra virtute in primam patriis moribus vivendi libertatem restituet. corpora quidem habemus mortalia, & fatali necessitati obnoxia, sed praeclare gestorum memoria vice immortalitatis esse poterit, cuius amatores vos aspirare volo ad gloriam, adeo ut non grauemini vel immori egregijs facinoribus. Prima autem cura sit concordia, & quibus quisque praecellit artibus, his utatur reliquis concedentibus: Simonemque fratrem eximia prudentia vitam parentis loco habere obtemperantes eius consilij: Maccabzum autem propter fortitudinem exercitui praeficite. Hic enim vlciscetur suae gentis iniurias repulsis hostibus. Ad hoc autem negotium adhibere, quotquot usquam sunt iusti ac pii, & hoc pacto vires vestras augebitis.

An. mundi
3799.
Ante Chri.
nat. 156.
Hedio &
Ruffinus
cap. 8.
Matthias filios ad pietatem, fortitudinem, & concordiam adhortatur.

C A P. IX.

Matthiae defuncto Iudas filius succedit.

Hæc locutus filijs, precatusque Deum adesse illorum conatibus, & populo pristinum vivendi morem restituere, non multo post moritur, & in Modim sepelitur: & post exhibitam ei publici luctus honorem, Iudas filius cognomine Maccabzus administrationi rerum praeficitur, anno 146. qui adiutus impigre a fratribus, eiectione hoste, & impijs tribulibus decatis, totam eam tetram lustravit a praeteritis piaculis.

1. Mac. 9.
Matthiae mors.
Iudas Maccabzus administrationi rerum praeficitur.

C A P. X.

Apollonius Antiochi Dux in Iudaea praelio victus occiditur.

Hic auditis Apollonius praefectus Samariae raptim contra Iudam duxit exercitum. Nec in Iuda mora fuit, sed obviam ei factus praelio victum cum multis interfecit, gladio etiam eius potitus velut opimo spolio plurimis etiam hostium vulneratis & castris eorum direptis, diratus praeda rediit. Seron autem Coelestriae praefectus cognito quod Iudas multis undique ad eum confluentibus magnas circa se copias habeat, & ad conflegendum cum hoste idoneas, decrevit contra eum ducere, sui putans officij animadvertere in rebelles, & contumaces erga mandata regia. Contractis igitur quibus praeerat militibus, adiunctis etiam Iudaeorum perfugis, & impijs, progressus vique Bethora vicum Iudaeae, castra movens ab eo loco metatus est. Iudas autem occurrens ei pugnandi animo, ubi vi-

Hedio &
Ruffinus
cap. 9.

Iudas Maccabzus Apolloniam praelio vincit.
Seron Coelestus in Iudaea fugatur.

FLAVII IOSEPHI

Anno milin
di 3799.
Ante Chri.
nat. 165.

dūt milites suos parum alacres partim propter hostium multitudinem, partim quia ipsi ieiunauerāt: hortando addebat illis animos, affirmans non in numero militis sitam victoriam, sed in pietate erga Deum & fiducia: idq; compertam plurimis maiorum suorum exemplis, qui iusta arma pro legibus suis & liberis ferentes multa saepe hostiū millia profigauerint. Inuictum enim robur esse innocentiae. His dictis persuasit, ut non detrectarent praelium: & collatis cum Serone signis, fudit ac fulgentis posuerunt: quos persequutus vsq; ad campum occidit ex eis octingentos: reliqui evaserunt in regionem maritimam.

C A P. XI.

Lysia & Gorgia contra Iudeos expeditiones & clades.

Antiochus
in Iudæā ir-
rumperet pa-
rat.

Antiochus
Lysiae rerum
administra-
tionem: pro
uincias & fi-
lium cōmit-
tens in Per-
sidem profi-
ciscitur.

An. mun-
di 3800.
Ante Chri.
nat. 164.

Hedio &
Ruffinus
cap. 10.
Ptolemæus
Dorymenis
filius, Gor-
gias & Nica-
nor in Iudæ-
am mouent,
Iudæ ad mi-
lites oratio.

Auditis his Rex Antiochus vehementer iratus omnes vndiq; copias contraxit, conducto etiam mercenario ex Græcia milite, parans primo vere in Iudæā irrumperet. Cumq; numerato stipendio videret thesauros suos exhaustos deficere: nam neq; tributa omnia reddebantur propter crebras rebelliones gentium, & ipse vir magnanimus ac munificus non erat contentus ea quæ tum aderat pecunia: decreuit aditum Perside regionis eius tributa exigere. Commissa igitur rerum administratione Lysiae, amico probatæ fidei, & prouincijs Asiæ quæ Ægyptum inter & Euphratem sitæ sunt curæ eius creditis, relicta ei copiarum quoq; & elephantorum parte, iussit ut Antiochum filium diligenter educaret vsque in suum reditum: eidemq; mandauit, ut subacta Iudæa, & habitatoribus eius sub hasta diuenditis, deleteret Hierosolyma, ac totam gentem extingueret. His mandatis profectus est in Persidem 147. anno, & traiecto Euphrate ascendit ad superiores Sarrapias. Lysias aut delectis ad hoc negotiū eximijis ducibus ex amicis Regijs, Ptolemæo Dorymenis filio, & Gorgia & Nicanore, attributisq; eis peditum quadraginta milibus, equitum septem millibus, in Iudæam misit eum exercitum, qui vsq; Emauntē urbē progressi, in campestribus eius castra metati sunt: ubi conuenerunt ad eos auxilia Syrorum, & ex alijs vicinis regionibus, nec non magnus perfugarū Iudeorum numerus. aderant etiam in eis castris negotiatores non pauci empturi mancipia, & instructi compedibus paratis in hoc ut vincirēt captiuos numerata pro eis pecunia. Iudæa aut animaduersa hostiū multitudine, hortatus est suos milites, ut fortis essent animo, & in Deo collocarent omnem fiduciam, decretis supplicationibus, quibus more patrio in magnis periculis induti saccos solent orare veniam, ut Deus ad miserationem flexus vires contra hostem eis adderet. Distributis deinde more antiquo gentis in tribunos ac centuriones ordinibus, & ablegatis nouis maritis, quæ agros recens sibi comparauerant, ne distracti talibus cupiditatibus pugnarent segnius, verbis etiam aggressus est hortari suos ad rem gerendam strenuē. Nul- lum socij tempus nobis dabitur ad virtutē & periculorum contemptum opportunius. hunc enim fortiter certantibus paratum est libertatis præmium, quam suapte natura desiderabilē hoc magis nos optare de- bet, q̃ absq; hac ne religionē quidem tueri poterimus. Sic igitur existi-
mate

ante, in hac pugna situm esse, utrum pristinam felicitatem recipiatis, hoc est vitam iuxta patrias leges recte institutam: an per summam ignominiam etiam reliquæ nostri generis intereant, nisi fortes viros præstiteritis: & cum hac cogitatione in te prælium. Cum igitur tam ignavos quam fortes mors certa maneat, gloria verò sempiterna propugnatores pietatis, legum, libertatis, patriæ, eos animos concipite, qui vobis in crastina pugna possint esse usus, vel ad victoriâ, vel certe ad gloriam. His Iudas suos hortatus dum cogitat de futuro prælio, certo indice comperit Gorgiam missum cum mille equitibus, peditum quinque millibus, ut ductu perfugarum noctu se inopinum invaderet: decrevitque & ipse eadem nocte in hostium castra impetum facere, maxime quod ab futura esset bona pars illorum exercitus. itaque confestim sumpta cæna, relictisque in castris multis ignibus, tota nocte iter fecit ad Emaun-ri propinqua castra hostium. Interim Gorgias nemine in castris Iudæorum inuento, ratus eos metu cecidisse & occultari alicubi in montibus, statuit ubinam essent querere. Iudas autem sub diluculum pervenit ad castra hostium, ducens tria virorum millia non satis instructa armis propter inopiam: vidensque hostem armatum egregie, & castra ex arte disposita, hortatus primum suos, ut non dubitarent, vel nudis, si ita opus sit, corporibus in pugnam ruere: quandoquidem Deus delectetur tali fortitudine, eamque suo præsidio contra armatos fulciat: iubet signa capere. Ex improviso deinde adortus, nihil minus expectantes ita terruit, ut cæcis quoque ausi sunt resistere, cæteros persequeretur usque Gadera, & usque campos Idumææ & Azoti & Iamnia. Ceciderunt autem ex eis circiter tria millia. Victor Iudas suos à præda cohibuit, Gorgiam adhuc superesse distitans: quo profligato per ocium deinde posse eos ditari ex spoliis. Adhuc autem eo loquente, ostenderunt se Gorgiani de quodam loco edito: unde prospicientes suorum cladem, & castra capta ac sumantia, animadvertentesque Iudam se expectantem instructa acie, non ausi manus conferere, trepide se retro in tutum receperunt. Iudas vero sine certamine victor, tum demum permisit suos ad prædam discurrere: ditatusque cum suis reperto plurimo auro & argento, hyacinthoque & purpura incolumem reduxit exercitum, laudans Deum autorem eius victoriæ, quæ haud exiguum momentum ad futuram libertatē eis attulit. Lysias autem sequenti anno ad abolendam ignominiam novum exercitum paravit: contractisque lectissimorum militum sexaginta millibus, & adiunctis quinque millibus equitum, Iudæam ingressus montana eius ascendit, & ad Bethsura vicum castra posuit. Huic Iudas occurrit cum decem millibus & cum videret hostem longè præstare numero, votis pro victoria factis Deo fretus primam aciem aggreditur tanto impetu, ut ex eis quinque millia sterneret: quo facto reliquis tantum terrorem iniecit, ut Lysias animadvertens eis certò statutum, aut mori, aut in libertatem se asserere, veritus magis desperationem eorum quam vires, copias Antiochiam reduceret: ubi mercenarios conducens, & maiores vires colligens, parabat se, ut ad primam opportunitatem bello Iudæos repreciteret. Toties igitur profligatis Antiochi ducibus, Iudas persuasit suis, ut quandoquidem tam multas victorias Deus concesserat, ascenderent Hierosolyma, & lustrato templo mactarent solennes victimas: ibi cum invenisset templum desertum, & portas eius incensas, & in atrijs virgula sacra propter solitudinem, lamentari cum suis cepit ob tantam de-

An. mundi
3800. An.
te Christi.
164.

1 Mac.

Iudas Lysiam
exercitum
vincit.

Iudas ingentem
præda potitur.

Lysias iterum
in Iudæa mo-
uet, & quin-
que millia
militum amittit.

Hierosoly-
mitanum tem-
plum lustra-
tum.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3801. An
te Chri. na.
163.

Templū in-
tegro trien-
nio desertū.

Dan. 12.
Festivitas te-
pli recepti
instituta.

Hed. & Ruf.
1. Mac. 1.
Iudas assi-
duē cū Eni-
timis genti-
bus bellum
gerit.

Hed. & Ruf.
1. Mac. 12.

formitatem. destinata deinde copiarum parte ad arcis oppugnationem
ipse interim repurgare templum aggressus est: quod postquam accura-
te factum est, invenit in illud vasa nova, candelabrum, mensam & alta-
re incensorum ex auro fabrefacta omnia addidit & vera foribus oppan-
di solita, ac postremo fores quoque apposuit. Diruto etiam holocausto-
rum altari quod profanatum fuerat, novum ex collaticijs faxis iupoli-
tis construxit. Vigesima autem & quinta mensis chaslei, quem appel-
lunt Macedones nominant, accenderunt lumina in candelabris, &
suffragium fecerunt in altari, & panes supra mensam propoluerunt: & in
novo altari holocausta immolauerunt: idque accidit eadem die
qua ante triennium sacra eorum profanata fuerant. integro enim tri-
ennio desertum fuit templum post factam ab Antiocho profanatio-
nem. ea enim incidit in annum CXLV, & diem Apeltzi, mensis XXV:
in Olympiadem CLIII: renouatum est autem eadem die CXLVIII an-
no, Olympiade CLIII. prädixerat autem eam desolationem Prophe-
ta Daniel ante annos CCCC VIII, diserte dicens a Macedonibus pro-
fanandum. Celebravit autem Iudas recepti templi festivitatem per
dies octo sacrificans, in quibus nullum honestæ voluptatis genus omi-
sum est, sed populo quidem sumptuosum ac splendidum epulum exhibi-
bitum, in Dei verò laudem hymnis & canticis personabant omnia.
Tanta verò læticia ob reductos ritus patrios & priscam religionem oc-
cupavit gentis eius animos, maximè quod ea felicitas ex insperato ob-
tigerat, ut lex lata sit ad posteros, quæ iuberet quotannis hoc festum ob-
parari cum ceremonijs templi per octo dies celebrari: & ex eo tempo-
re mos hic apud nostros obtinuit: vocamusque hanc festivitatem lumi-
num, opinor ideo quod ex insperato nobis illuxerit tanta felicitas. Cir-
cumdatis deinde viri mœnibus, & exstructis in eis firmis turribus cu-
stodias ad arcem hostem imposuit: munivitque Bethsuram oppidum,
ut eo tanquam arce uti posset contra conatus hostium. Quibus operi-
bus perfectis, vicinæ gentes molestè ferentes Iudæorum vires resuscita-
ri, per insidias adoriendo multos oppræsserunt: cum quibus Iudas assi-
duè bellum gerens conabatur eorum incursationes compescere: quo
tempore etiam Acrabatina inuadens multos Idumæos Esau poste-
ros interfecit & deprædatus est: & principis eorum Baanis filiorum ca-
stella, unde Iudæos infestabant, vi capta cæsis propugnatoribus incen-
dit. Quibus perdomitis in Ammanitas arma transtulit, quorum nume-
rosam manum Timotheus duxabat, & his quoque devictis, Iazorum
eorum urbem expugnauit: abductisque in captiuitatem vxoribus eo-
rum ac liberis, direptam prius incendit, atque ita domum victor reuer-
sus est. Sed quam primum vicinæ gentes sensere eius abitum, contra
discopis in Galaditica regione multos Iudæos adorti sunt, ut illi re-
fugientes in castrum Dathema, significabant Iudæ per nuncios & lre-
ras, quod oppugnandi essent à Timotheo, rogantes ut se huic pe-
giculo eriperet: & interim dum legit has literas superuene-
runt Galilæorum nuncios, quærentes se infestari à
Ptolemaide, Tyro, Sidone, & alijs fi-
nitimis populis.

Quomodo

Anno mudi
3801. An-
te Chri. na,
163.

Quomodo diuisis copiis, Simon Tyrios et Ptolemaidenses,
Iudas Ammanitas superavit.

Iudas igitur prospiciens utrorumque necessitatibus, Simonem fratrem cum tribus selectorum milibus mittit auxilio Iudæis habitantibus Galilæam: ipse assumpto Ionatha altero fratre cum octo militum millibus in Galaditicam proficiscitur: quod supererat virium Iudææ præsidio reliquit sub Iosepho Zachariæ filio, & Azaria ducibus, quibus mandauit, ut abstinerent à pugna, tantisper dum ipse ad eos reuerteret. Simon igitur postquam in Galilæam venit congressus cum hoste coegit eum terga verrere: & fugientem persecutus usque portas Ptolemaidis, occidit circiter tria millia: quibus spoliatis, receptos captiuos cum tota suppellectile in Iudæam transtulit. Interea Iudas cum fratre Ionatha trium dieum iter emens, accepti sunt a Nabathæis pacifice: quorum indicio compererunt, quod multi ex ipsorum fratribus in extremo essent periculo, obfessi ab hoste in castellis & oppidis Galaditicis: monitiq; ut properè illis succurrerent, per desertum illuc festinauerunt. In eo itinere Barasam oppidum oppugnare adorti, vi ceperunt: cæcisq; ad unum puberibus testæ, igni lubrectæ, cœremauerunt. Cumq; interim nox appeteret, nihilominus Iudas iter continuauit usque castellum in quo Iudæos obsideri acceperat, quod cum mane peruenisset, ostendit hostem iam scalas & machinas ad mouere mœnibus assilq; tubicine canere, & cohortatus suos, ut bonam ac fidelem operam præstarent periclitantibus fratribus, diuisis trifariam copiis oppugnatores à tergo aggreditur. Timothei vero milites cognito Maccabæum adesse, cuius virtutem & felicitatem ante suo periculo didicerant, sine mora ceperunt fugere: ex quibus ad octo millia cecidere, Iudæis acriter insequentibus. Inde ad Mallen barbarorum urbem flexo itinere, eaque expugnata mares neci tradidit, ædificia incendio sunt consumpta. Eodem impetu & Chaspoma & Bosora cum aliis Galaditicæ regionis oppidis euerfa sunt. Aliquanto post Timotheus contractis numerosis copiis, & inter ceteros auxiliares conducta manu Arabum, trans torrentem castra posuit contra oppidum Rasam. ibi hortatus est suos milites, ut strenuè pugnarent arcerentq; Iudæos à torrentis transitu. in hoc enim sitam victoriam, Iudæis futuris superioribus si transire potuerint. Iudas autem audito, quod Timotheus paratus esset ad prælium, properè contra eum duxit exercitum, traiectoque torrente adortus hostes, partim resistentes prostrauit, partim in fugam compulit, armis etiam passim abiectis. horum nonnulli celeritate pedum salutem consecuti sunt, quidam verò in fanum quod Carnaim dicunt refugientes, tutos se ibi fore sperauerunt. At Iudas & oppidum id occupauit, & incenso templo hostium alios flammis, alios ferro perdidit. His rebus feliciter gestis, & contractis è tota regione Galaditica Iudæis, una cum vxoribus & liberis ac facultatibus in Iudæam eos traducoeat. In eo itinere cum venisset ad Ephronem oppidum, per quod necessario transeundum erat, nisi retrorsum reuertere mallet, misit ad oppidanos rogans, ut patefacerent sibi transitum. nam obstructis portis viam interrupserant. quod cum ab Ephronitis impetrare non posset, cohortatus suos,

Simon hostibus in Galilæa victis Iudæos captiuos liberat. Iudas & Ionathas Iudæis in oppidis Galaditicis suppetias ferunt.

Barasa oppugnata & cœcremata.

Iudas obfessis Iudæis in auxilium venit.

Timothei milites victi.

Malle expugnata.

Chaspoma & Bosora.

Timotheus iterum copias contrahit, & à Iuda vincitur.

Iudæi è regione Galaditica in Iudæam traducti.

Ephron oppidum expugnatum.

An. mudi
3801. *An-*
te Chri. na.

163.

Mira Macca
bzi victoria,
ubi post mul-
tos cōflictos,
ne vnus qui-
dē ē Iudæis
desideratus
est.

Iosephus &
Azarias &
Gorgia vi-
cti, ad duo
millia mili-
tū emittūt.
Chebron &
Marissa ex-
pugnata.

Hedio &
Ruffi. cap. 13.

1. Mac. 6,
Antiochus
Dianæ tem-
plū spolians
volens, Ely-
maida mo-
net, & turpi-
ter inde se
Babylonem
recipit.

An. mudi
3802. *An-*
te Chri. na.

162.

Antiochus
Epiphanes
curis impli-
ctus, mor-
bum cōtra-
xit.

Polyb. Mega-
lop. de causa
mortis An-
tiochi.

tus suos, corona oppugnavit moenia; & diem ac noctem ibi remoratus cepit oppidum: occisisque omnibus viris per incensi cinerem tra-
duxit exercitum. tātus autem erat occisorum numerus, vt in transun-
do calcanda essent castruera. Traiecto deinde Iordane in magnū am-
pum veniunt, quā sita est Bethsana, Græcis dicta Scythopolis. inde in
Iudæam reditum est hilariter, canente hymnos & victorale cœmen-
tum; votivasque hostias mactarunt pro incolumitate exercitus;
quandoquidem post tot conflictus, ne vnus quidem ē Iudæis desideratus
est. Interea Iosephus Zachariæ filius & Azarias duces, qui profecto
Simone in Galilæam contra Ptolemaidenfes, Iudæa verò & Ienatha fra-
tre in Galad. licam, præsidio Iudææ relictū fuerant: volentes & ipsi ali-
quo memorabili facinore parare sibi gloriam, ad Iamniā venerunt.
Vbi armis excepti à Gorgia eius loci præside, amiserunt ad duo millia
militum: nec prius destiterunt fugere quā in Iudææ finibus. hæc au-
tem clades merito illis accidit, ob contemptum Iudææ mandatum, qui
Iudææ providentiā commendat, quod intellexit non impunè fore, si à
mandatis discesserint. Iudas autem & fratres eius continuabant bellum
contra Idumæos, urgentes eos vndique: expugnataque Chebrone muni-
tiones eius diruerunt & turres cremaverunt suppositis ignibus: perna-
tisque agris hostium, euerterunt etiam Marissā oppidum. inde Azo-
tati præda reuerſi sunt in Iudæam victores & incolumes.

CAP. XIII.

Antiochi Epiphanis apud Persas interitus.

Eodem tempore Antiochus Rex superiores sui regni provincias obe-
undo, audiuit esse in Perside urbem prædiuitem Elymaida nomine,
& in ea templum Dianæ opulentum, refertum omne genus donariis;
scuta etiam ac thoraces ibi afferuari, quondā relictos ab Alexandro Phi-
lippi filio, Rege Macedonum. Morus igitur hac fama, admoto exercitu
expugnare conatus est. His verò qui inerant nec aduentu eius nec op-
pugnatione territis, sed fortiter resistentibus, spe sua frustratus est. non
contenti enim repulſe illum à moenibus, recedentem etiam persecuti
sunt, ita vt plurimis desideratis fugiētis more Babylonem se reciperet.
Quam cladē cum agere ferret, nouus insuper accessit nuncijs de proſliga-
tis, quos ad Iudaicum bellum reliquerat, ducibus, deque Iudæarū indies
crescente potentia. Accedente igitur alia super aliam cura, impar solici-
tudini morbum sibi contraxit: quo magis ac magis inualeſcente, intol-
ligens adesse fatale tempus, amicos conuocat: eisque & vim morbi &
causam indicat: nimirum quod pœnas ob afflictam Iudæarum gentem
luceret, atque ob spoliatum sacrilegio templum, & contemptum cœlestis
numinis. atque his dictis exhalauit animam. Quamobrem demitor Po-
lybium Megalopolitanum, qui, vir alioqui probus, ait hunc Antiochum
perisse, quod conatus sit Dianæ templi thesauros ac donaria diripere.
voluisse enim tantum, ac non etiam perfecisse sacrilegium, non vide-
tur res digna supplicio. quod si hac causa Polybio digna videtur cur An-
tiochus deberet capite pœnas persolvere, multò verisimilius est ob ex-
haustum

haustum sacrilegijs Hierosolymitanum templum acceleratum esse eius interitum. si quis tamen magis probat Polybij sententiam, cum eo nunc non libet contendere.

An. m. m. 3802. Ante Christum 162.

C A P. XIII.

Antiochus Eupator profligato Iudaeorum exercitu Iudam in templo obsidet.

Antiochus Philippum regni gubernatore con-

Ceterum Antiochus priusquam extremum suum diem obiret, accitum ad se vnum ex purpuratis suis amicis Philippum gubernatore regni constituit: traditoque ei diademate regiaque stola & annulo, iussit hanc Antiocho filio suo perlata reddere, multum obtestans ut educationis curam haberet, & regnum ei seruaret vique dum per gratiam ipse administrationi fieret idoneus. Defunctus est autem Antiochus anno centesimo quadagesimo nono. Lysias autem posteaquam populo indicauit Regis obitum, filium eius Antiochum sub sua tutela tum positum Regem constituit, imposito illi Eupatoris cognomine. Interea qui Hierosolymitanarum arcis praesidium tenebant Macedones cum Iudaeorum perfugis multa Iudaeis inferebant incommoda. Excurrentes enim in eos quos sacrorum causa templum adibant, conficiebant eos non magno negotio, quod arx ipsi templo esset supra verticem. Quamobrem Iudas necesse habuit, oppugnare id praesidium, aduocatis ad id totius populi viribus. Annus autem is agebatur centesimus quinquagesimus, ex quo prius ad Seleucum imperium earum regionum peruenerat. Fabricatis igitur machinis & exstructis aggeribus, totus incumbere huic operi. multi tamen perfugarum noctu elapsi, adiunctis sibi similibus impijs venerunt ad Antiochum, postulantes ne se in extremum periculum a suis tribulibus redactos despiceret: maxime cum patris ipsius auctoritatem secuti in eam necessitatem adducti sint, dum malunt patrios ritus quam regia mandata contemnere. Nunc vero periculum esse ne Iudas arcem cum praesidio vi capiat, nisi ipse mature suis opem afferat. His auditis Antiochus puer iratus est, accersitisque amicis & ducibus, iussit eos mercenarium parare militem, & per totam suam ditionem delectus habere: ita ut breui confectus sit exercitus peditum circiter centum millium, equitum vero viginti millia, atque insuper duo & triginta elephantum. Cum his copiis egressus est Antiochia, commissa Lysiae administratione vniversi exercitus: & progressus vsque Idumaeam, inde ascendit ad oppidum Bethsura, bene munitum & expugnatum non facile. Bethsuranis autem fortiter resistentibus, & admotas machinas per excursiones igne concremantibus, multum temporis contritum est in hoc obsidio. Iudas autem cognito Regis aduentu, omissa oppugnatione Regis cum copiis obuiam profectus castra posuit circa fauces quasdam dictas Bethzacharia, distans ab hoste septuaginta stadiis. At Rex relictis Bethsuris, exercitum duxit ad eas fauces ubi Iudas castra metauerat: & quamprimum dies illuxit, aciem ceu pugnaturus iussit ire compositam, cumque non posset elephantos explicare per aciei latitudinem propter locorum angustias, iussit ut vnus post alium incederet, attributis, qui starent singulos, mille peditibus & equitibus quingentis. Beluis autem imposita esset celsa propugnacula instructa sagittarijs, reliquum autem exercitum ab utroque latere iussit montes ascendere, praepositis ex ami-

Antiochus Philippum regni gubernatore con-

Antiochus. Hic tradit-

Hedio & Ruffinus

Cap. 14.

Lysias Antiochi filium Re-

gem consti-

tuit, ei que Eupatoris cog-

nomen im-

ponit. Macedones in arce Hie-

rosoly. multa Iudaeis in-

commoda inferunt.

Iudas Machabaeus at-

tem oppu-

gnat. Perfuge. Iu-

dei in arce

ab Antiocho

auxilium

petunt.

Antiochus

Eupator cu-

copijs in Iu-

dam profi-

ciscitur.

Bethsura

obsessa:

Iudas cum

copijs ad

Bethzacha-

ria Regi ob-

ciscitur.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3803. An-
te Christū
natum 161.
Eleazarus Iu-
dx frater, e-
lephantem
occidit.

Iudas Hiero-
solyma se re-
cipit, cumq;
sequitur An-
tiochus.

Bethsuritz
deditionem
faciunt.

Templum
Hierosoly.
obsessum.

Antiochus
cognito, qd
Philippus v-
surpato sibi
regno adue-
raret ē Persi-
de, obsidio-
ne soluta il-
li occurrat.

corum cohorte ducibus. atque ita sublato militari clamore hostem ag-
greditur, micans aureis & zreis clypeis, ita ut fulgore eorum corusca-
rent omnia. clamore autem reboabat quicquid erat in circuitu montium.
nec tamen Iudas tali aspectu est territus. sed excepto fortiter imperu-
hostium, circiter DC. ex eis occidit, qui primi ad manus venerant. Ca-
terum Eleazarus eius frater, quem Aurantem vocabant. conspiciens ex-
cellentē elephantem ornatum phaleris regijs, & ratus in eo Regem in-
ueniri, vasto animo in eum fecit imperum. & oculis multis priusquam in-
eum penetraret, ceteris vero metu cedentibus, succedens sub eius ven-
tre confodit beluam, & ipse simul pondere eius illabens oppressus est.
atq; ita non tamen inultus interijt generosē inter acervos hostiliū ca-
daverum. Iudas autē animaduertens hostem tanto superiore numero ca-
Hierosolyma se recepit. volens aciem iherosolymitanā oppugnatione aggredi.
Antiochus vero parte exercitus missa ad oppugnanda Bethsura, cum re-
liquo venit Hierosolyma Bethsuritz territi apparatu regio, maxime cū
commeatus eos deficeret. deditionem fecerunt. pacti prius ut hostis a
se iniuriam omnē abstineat. quod quidē a Rege non nisi salute tenus ser-
uatum est. alioquin nudis eiectis oppidanis. suorum presidium ibi consti-
tuit. Sed apud Hierosolyma per multum tempus eum tenuit templi ob-
sidio, quod fortiter a Iudæis defensum est. nullam enim eis Rex tentantē
machinam, quam non illi contrarijs machinationibus eluderent. tantū
laborabatur victus penuria, quod fructus veteres absumpserant, & an-
nus inciderat septimus, per quem fructus non colliguntur, & an-
cessare ab agricultura lex nostra iubet, nec permittat rē vel arare ter-
ram vel serere. quo factum est ut multi se clam subducerent propter ter-
opiam, ut penes paucos templi tutela remaneret. Ceterum Rex & Ly-
sias imperator cognito, quod Philippus usurpato sibi regno adueneret
ē Perside, decreuerunt soluta obsidione illi occurrere, celantes tamen
quantum fieri poterat id consilium. tam militem quam duces reliquos.
Quapropter dissimulato aduentu Philippi, iussit Rex Lysiam ut al-
loqueretur duces & milites, dicens oppugnationem eam non esse
modici temporis, quod locus esset munitissimus, & commeatus eos iam
deficerent, & auocarent multa regni negocia quæ opus esset Regem
componere. Itaque præstare fœdus & amicitiam cum hac gente facere,
& finire eos vti patrijs legibus, quibus prius se non sufficientes re-
bellauerant, atque ira redituros esse in suam quemque patriam. Quæ
sententia per Lysiam apud exercitum exposita, communi omnium suf-
fragio comprobata est.

C A P. X V.

*Antiochus omiſſa oppugnatione cum Iuda fœdus fa-
cit & amicitiam.*

Antiochus
cū Iuda fœ-
dus facit.

Antiochus
murum quo
templū septū
erat, solo æ-
quat.

TVM Rex misso caduceatore pacem Iudæ ac ceteris obsessis denūciat,
libertatemq; viuendi legibus. Illi verō libenter hæc audientes, ac-
cepta in hoc fide & iurciurando interposito, exiuerūt ē templo. At An-
tiochus cū ingressus vidisset locum egregiē munitum, violato sacra-
mento iussit suum exercitum, ut solo æquaret murum quo templum septū
fuerat. & hoc facto reuersus est Antiochiam, ducens secum Oniam son-
tissem, qui Meretianus dicebatur alio nomine. Lysias enim Regi consu-
lante

Init ut eum interficeretur: si vellet Iudæos quiescere, & ipse liber esse ab eorum molestationibus. hunc enim esse malorum omnium autorem & principium, qui posuisset eius patri, ut Iudæos ab institutis patrijs de Ecce cogeret. Rex igitur Menelaum missum in Beroeam Syria necavit, post exactum in Pontificatu decennium, hominem malum & impium, qui ut sibi Principatum adstrueret, totam gentē à religione deficere cōpulit. ei successit in Pontificatum Alcimus, iacimus alio dictus nomine. Ceterum Antiochus cum offendisset Philippum iam occupasse tyrannidem, bello victum & in potestatem suam redactum affectu supplicio. Filius autem Pontificis Onias, quem diximus orbatum patre adhuc puerum, videns quod Rex interfecto ipsius patruo sacerdotium Alcimo dedisset nihil pertinenti ad cognationem Pontificum, Lysia suadente ut transferret eum honorem in aliam familiam, fugit ad Ægypti Regem Ptolemaum: apud quem & uxorem eius Cleopatram in prelio habitus, impetravit ab eis locum in præfectura Heliopolitana, in quo templum Hierosolymitano limine exstrueret, de quo alias dicemus tempore huius.

An. mundi
3803. An-
te Christū
nat. 161.

Onias Pōti-
fex, q & Mo-
nelaus, à Re-
ge abduc-
tur.

Alcim⁹ suq
Iacimus Pō-
tifex.

An. mundi
3804. An-
te Christ.

nat. 160.

Philippus
ab Antiocho
supplicio af-
fectus.

Onias Pōtif
eis filius in
Ægypto tē-
plū Hieroso-
lymitano si-
mile ex-
truit.

Hedio &
Rullinus
Cap. 15.

1. Mac. 7.

Demetrius
Tripolim a-
liasq; Syriæ
vrbes occu-
pat, & Antio-
chū & Lysia
necat.

Alcimus Pō-
tifex cū gfu
gis Iudam a-
pud Deme-
triu accusat.

Bacchides
credentes

& quos-

C A P. XVI.

*Bacchides Demetrii Dux cum exercitu contra Iudæos missus, in
fecto negotio ad suum Regem reuertitur.*

Eodem tempore Demetrius Seleuci filius à Roma profugus Tripolim occupat in Syria: assumptoq; diademate, & contractis quotquot po-
tuit militibus mercenarijs regnum inuadit: cumq; certatim ad eum po-
puli deficerent excipientes eam obuijs manibus, etiam Antiochum Re-
gem & Lysiam comprehensos viuos ad eum perduxerunt: qui mox iussa
Demetrii necati sunt, post exactum regni Antiochi annum alterum, fle-
uit & in alijs commentarijs diximus. Ad nouum Regem confluxerunt
multi Iudæorum ob impietatem profugi, & cum eis Alcimus Pontifex:
acculabantque totam gentem, præcipue Iudam cum fratribus, quod
post interfectos omnes amicos & fautores Regis, se quoque eiecissent
e patria metu coactos solum vertere: postulabantq; ut ex amicis quem-
piam eo mitteret, qui cognosceret quanta per Iudam patrata fuerint.
At ille iratus mittit eo Bacchidem amicum Regis Antiochi Epiphanis,
virum strenuum cui tum Mesopotamiæ præfectura credita fuerat: &
commendato illi Alcimo, traditoq; exercitu, iuber ut Iudam & eum se-
quentes interuentione deleat. Ille profectus Antiochia cum his copijs,
postquam peruenit in Iudæam, misit ad Iudam & fratres inuitā eos ad
pacē & amicitiam. Volebat enim dolo eum circumuenire. Sed ille no-
luit ei se credere, q̄ videret adesse exercitum, quē putabat adductū bel-
li potius quam pacis gratia. Quidam tamen e populo credentes his quæ
Bacchides per præconem denunciauerat, & nihil sibi timentes ab Alci-
mo propter communem patriam, ad eos se contulerunt. & accepto ab
utroque iureiurando, nihil mali se passuros nec se nec eiusdem factionis
homines, eorum fidei se commiserunt. Bacchides autem non seruata fi-
de sexaginta interfectis ex eo numero, ceteros cauios iā factos de-
terrui, quō minus ad eum accederent. itaq; amoto exercitu à Hieroso-
lymis postquā peruenit ad vicū Bethzetho, cōprehendit multos pfugas interfecit

FLAVII IOSEPHI

Anno munda
di 3804.

Ante Chri.

Mat. 160.

Bacchides
magnam ty-
rannidē in
Bethzecho
exercet.

Alcimus po-
pularē aurā
sibi cōciliās,
eos qui sunt
Iudz partiū
occidit.

Iudas Alci-
mi potentia
resistit.

Alcim⁹ Iudā
apud Deme-
triū accusat.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 16.

1. Mach. 7.

Demetrius
Nicanorem
contra Iudā
mittit.

Nicanor ho-
stē dissimu-
lans, dolo Iu-
dam interci-
pere cona-
tur.

Nicanor po-
pulo nisi Iu-
dam sibi tra-
derent, se tē-
plum euersu-
rū minatur.

& quosdam ē populo, & occisis omnibus iussit eius religionis homines parere Alcimo, ad cuius præsidium relictā sub eo parte exercitus, Antio-
chiam ad Regem Demetrium reuersus est. Alcimus autem volens Prin-
cipatum sibi constabilire, & intelligens ad hanc rem opus esse popula-
rium beneuolentia, comiter ac blandē appellabat omnes, & loquenda
singulis ad gratiam, breui numerosam manum adiunxit ad priorem
quam antē habuerat. horum plerique erant impij & profugi, quorum o-
pera & ministerijs vtendo regionem obibat, occidens eos qui erant iu-
dz partiū, quotquot in suam potestatem redigere poterat. at Iudas a-
nimaduertens tantoperē creuisse ipsius potentiam, & multos probos ac
pios homines extinctos eius violentia, ipse quoq; obibat regionem, in-
terficiens quotquot in manus eius venirent ē studiosis Alcimi. Qui vi-
dens se viribus imparem, quō posset diutius resistere, decreuit confuge-
re ad auxilium & opes Regis Demetrii. Profectus igitur Antiochiam so-
licitabat contra Iudam illius animum, accusans quōd plurimas ab eo
passus esset iniurias, plures etiam passurus, nisi maturē misso illuc exer-
citu, vix audax & facinorosus poenas debitas lucret.

C A P. XVII.

*Nicanor post Bacchidem dux contra Iudam missus, vnā
cum vniuerso exercitu interuencione
perijt.*

Demetrius verō ne suis quidem rebus tutum existimans si ita Iudae
vires augeri sineret, Nicanorem mittit, amicorum carissimum si-
mul & fidissimum: qui etiam Roma fugienti comes fuerat: attributoq;
quantum satis contra Iudam putabat exercitu, iussit nemini parcendo
cum ea gente bellum gerere. Is profectus Hierosolyma, & primum dissi-
mulans hostem, decreuit specie pacificatoris dolo Iudam intercipere.
aiebat enim nihil esse causae cur belli subire deberent aleam. paratum
se illi cauere iureiurando sanctissimo, si quid forte periculi metuat. In
hoc enim tantum se venisse cum amicorum comitatu, vt mentem sui
Regis ei notam faceret, quā propensus sit in fauorem Iudaici genera-
lis hac legatione persuasi fratres, nihil amplius hostile suspicati, data vicis-
sim & accepta fide exceperunt eum hospitaliter cum toto exercitu.
Cumque post primam salutationem colloqueretur cum Iuda familiari-
ter, signum quoddam suis dedit vt eum comprehenderent. Ille maturē
intellectis insidijs properē ad suos refugit: & detecto iam dolo ad aper-
tissimam, inferior inde discedens Iudas in Hierosolymitanā arcem com-
pulsus est. Reuertenti inde prater templum Nicanori sacerdotes facti
sunt obuiam, ostentantes victimas, quas se dicebant oblaturus Deo pro
salute Regis Demetrii. at Nicanor ne à conuicijs quidem in Deum tem-
perans, minatus est nisi populus Iudam sibi traderet, breui se reuersu-
rum, & in templum ipsum intritum, ita vt ad solum vsq; id diruat. at-
que cum his minis reliquit Hierosolyma. at sacerdotes tali denuncia-
tione mœsti, cum lacrymis Deo supplicauerunt, vt sacram sibi adem
vnā cum suis tutoribus tutaretur ab hostium iniuria. Nicanor verō
egressus Hierosolyma castris locum optauit apud vicum Bethoron,
vbi se cum eo coniunxit alia manus recens tum à Syria veniens.
Iudas

Iudas quoq; castra posuit ad alium vicum nomine Adaso, triginta modo stadiis distantem ab hostibus, habens circa se non plus mille militum. hos cohortatus ne terreantur hostium multitudine, neve cogitent cum quam multis decernerent, sed quales ipsi & pro qualibus premiis contenderent, iussit forti animo hostem aggredi & pugnam capeffere. itaq; edito acris certamine, multi ceciderunt ex hostibus, & inter ceteros Nicanor & ducis & militis strenui perfunctus officio. quo iacente, ne caetera quidem acies substitit amplius, sed amisso duce verterunt terga, ardua iactantes, quod expeditius fugerent. Iudas vero impigre cum suis persequens sauebat cadibus: & tuba significabat vicinis oppidis & vicis victoriam: moxq; undiq; armati profligatis incondite mentibus occurrebant infestis gladiis, ita ut ne vnus quidem incolumis euaserit ex nouem millibus: tot enim in vniuersum fuerant. Ea victoria contigit decima tertia die mensis Adar, ut nostri nominant, qui Macedonibus dystrus dicitur: eaq; die festiuitatem nostri per singulos annos renouant ob rei prosperę gestę memoriam. Post eam victoriam aliquantisper quieuit iudæorum gens à continuis conflictationibus, pacis ocio perfruens, donec iterum in eadem reuoluta est discrimina. Alcimo autem Pontifici volenti demoliri veterem adyti parietem, sanctorum vatum ædificium, morbus diuinitus inflictus est, per quem repente vocẽ priuatus in terram procidit, & cruciatus non paucis diebus miserẽ perijt, post exactum in Sacerdotio quadriennium: quo defuncto Pontificatum populus communibus suffragiis Iudæ tradidit. Qui quoniam multa audierat de Romanã potentia, quod deuictis Gallis & Hispanis ac Carthaginensibus Gratiã quoq; subegerint, & Reges Persæ, Philippum, magnumq; Antiochum perdomuerint, decreuit cõcellare sibi eorum amicitiam. Missis igitur in hoc Romam duobus ex amicorum numero, Eupolemo Ioannis & Iasone Eleazari filio, rogauit, ut in societatem reciperetur & amicitiam, & ut Demetrius scriberent, ne posthac Iudæos bello laceraret. Hanc legationem senatus admisso, & auditis eorum postulatis amicitiam annuit moxq; Senatusconsultum de ea re factum inscriptum æreis tabulis relatum est in Capitolium: cuius exemplar in Iudæam missum est. erat autem Senatusconsultum de societate & amicitia Iudæorum huiusmodi. Ne cui Romanæ ditionis cum Iudæis bellum gerere liceat, neq; præbere hostibus eorum tributum, aut naues, aut pecuniam. utq; si quis Iudæos inuadat Romani succurrant pro viribus: & vicissim si quis Romanos bello impetat, Iudæi contra eum sint auxilio. Quod si Iudæi velint in hoc fœdere addi aliquid aut detrahi, id oportere fieri de communi populi Romani sententia: idq; ita demum ratum fore. Scriptum est hoc Senatusconsultum per Eupolemum Ioannis filium, & Iasonem Eleazari, sub Pontifice Iudæ, & duce Simone fratre ipsius. Atque hoc fuit primum inter Romanos & Iudæos fœdus societatis ac amicitie.

C A P. XVIII.

Bacchidis denuò missi contra Iudæam victoria.

Demetrius autem accepto nuncio cladis Nicanoris & exercitus, rutsum Bacchidem in Iudæam misit cum alijs copijs: qui ex Antiochia profectus

An. mundi
3804. Ante
Christum
nat. 160.
Nicanorem
& copias Iu-
das in fugam
vertit.

Adar, Ma-
cius.

Alcimus Pō-
tifex mor-
uus.

Hedio &
Ruffinus
cap. 17.
1. Mac. 8.
Iudas fœdus
facit cū Ro-
manis.

Senatuscon-
sultum Ro-
manorum,
de societate
& amicitia
Iudæorum.

Hedio &
Ruffi. cap. 18.
1. Mac. 9.
profectus

FLAVII IOSEPHI

An mundi

294. Ante

Christum

160.

Bacchidem

Demetrius

copijs

in Iudam

mittit.

Bacchides

cum viginti

tribus mil-

ibus militu

Iuda occur-

rit.

Iudas paucis

trib. nu-

merosum ex-

eritum ag-

gredi cona-

rit.

Bacchides a-

ciem instru-

it cum Iu-

da signa co-

llocat.

Iudas hostiu

phalangem

impit,

modi tru-

cia, ipse

circumuen-

it vulnera-

it & inter-

ditur.

Iudas in Mo-

di sepul-

crat.

profectus in Iudam, ad Arbela oppidum Galilee castra posuit: & ex-
pugnatis illic speluncis ad quas magnus hominum numerus confuge-
rat, properabat inde Hierosolyma. & cognito quod Iudas in Bethel
vico illum contineret militem, raptim contra eum duxit peditem vi-
ginti, equitum vero duo millia, cum Iudas non plus haberet quam vi-
le milites. ex his quidam territi multitudine Bacchidis militum deser-
tis castris diffugerunt, ita ut octingenti tantum reliqui fuerint. Iudas
autem quamvis imminente iam hoste destitueretur milite, tamen quia
non erat unde delectam in supplementum faceret maximè in tali tem-
poris angustia, decrevit cum octingentis illis Bacchidem aggredi, & co-
hortatus ut generele subirent pericula, iussit eos prodire in aciem, qui-
bus contulentiis. ut tunc se in tutum reciperet, cum sit tanto inferior
& numero & viribus ac max maioribus copiis hostem inuaderet. Absit
inquit, ut me terga obuertentem hostibus soli aspiciat. nam etiam si ino-
ri nunc oporteat, nunquam tot res hastenus egregie gestas, tantamque
virtute partam gloriam ignominiosa fuga maculaturus sum. Atque ita
suorum reliquias cohortatus perlocutus, ut inripe exspectarent con-
fictum hostium.

CAP. XIX.

Quomodo Iudas praelio victus occubuerit.

Interea Bacchides productis extra castra copiis instruebat aciem, equi-
tum alas hinc & inde in utroque cornu collocans, in fronte leuem ar-
matam & sagittarios, & post hos robur phalangis Macedonicæ ipse in
dextro cornu locum sibi optavit. Sic instructa acie postquam venit in
conspicuum hostium, iussit signa canere, & militem cum clamore co-
ter: donec vergente iam sole Iudas animaduertens Bacchidem cum ro-
bore militum pugnam in dextro cornu ciere, cum audacissima manu
iuvenum in eum irruit. Perruptaque phalange penetravit in median-
ciem: & impulsis in fugam aduersariis persecutus est eos usque montem
qui Aza dicitur. id conspicat qui sinistram cornu tenebant, a tergo ad-
orti Iudam circumueniunt. qui videns nullum superesse effugium vi-
gentibus circumquaque hostibus, in vestigio cum suis consistit: & cæcis
hostium plurimis lassitudine magis quam vulneribus confectus cecidit
non inultus, ad priora præclara facinora extremo hoc mortis decore
addito. quo prostrato non habentes amplius quem sequerentur milites
orbati tanto imperatore. tum demum in fugam effusi sunt. Simon autem &
Ionathas fratres inducijs factis recepto Iudæ cadauere, delatum in Modim
vicum magnifico funere inuoluerunt monumento patrio, & publico lu-
stus per aliquam multos dies honorauerunt eius memoriam. Hic finis
fuit Iudæ viri generosissimi & bellicolissimi, qui memor mandatorum
Matthiæ patris, nullum unquam pro libertate popularium defugit aut
laborem aut periculum. quapropter merito virutis sempiternam pos-
se reliquit gloriam, liberata e Macedonum seruitute patria, & per
triennium ante obitum administrato Pontificali
sacerdotio.

FLAVII

FLAVII IOSE-

PHI ANTIQVITATVM

IUDÆICARVM LIBER

XIII.

SVMMA CAPITVM LIBRI XIII.

Antiquitatum Iudaicarum.

- I. *Jonathan defuncto fratri suo Iudæ in principatu succedit.*
- II. *Jonathan fessum bello Bacchidem compellit invito cum Iudæis fœdere exercitum abducere.*
- III. *Alexander filius Antiochi Epiphanis Regem Demetrium bello aggreditur.*
- IIII. *Demetrius missa legatione ad Jonathan multis muneribus eum ad amicitiam suam pertrahit.*
- V. *Alexander maioribus quàm Demetrius sollicitationibus & delato Pontificatu Jonathan in partes suas tradidit.*
- VI. *De templo Dei ab Onia edificato.*
- VII. *Quòd Alexander post mortem Demetrii Jonathan in summo honore habuit.*
- VIII. *Demetrius Demetrii filius deuieto Alexandro & occupato regno, in fœdus & amicitiam Jonathan recepit.*
- IX. *Tryphon Apamensis post deuietum Demetrium Antiocho Alexandri filio regnum asserit, recepto in amicitia Jonathan.*
- X. *Demetrio à Parthis capto Tryphon fœdus violat, & Jonathan dolo capto arginterfecto Simoni eius fratri bellum infert.*
- XI. *Quòd Simoni Iudæorum gens & Pontificatum simul & copiarum imperium detulit.*

XII. Si.

FLAVII IOSEPHI

- XII. Simon Tryphonem in Dora compulsum oppugnat, inter
cum Antiocho cui Pius cognomen erat, facere.
- XIII. Bello inter Antiochum & Simonem orto Cendebean
dux regius & terra profligatur.
- XIIII. Quod Simon à genero suo Ptolemæo in convivio per do-
lum occisus est.
- XV. Quomodo frustratis Ptolemæi conatibus Hyrcanus
principatus potitus est.
- XVI. Quod Antiochus cognomento Pius, ducto contra Hyr-
canum exercitu, placatus 300. talentis fædus cum
eo inijt.
- XVII. Hyrcani expeditio in Syriam.
- XVIII. Quod Antiochus Cyzicenus Samaritis auxilium ferret
victus aufugit.
- XIX. Aristobulus primus sibi Diadema imponit.
- XX. Alexandri Iudæorum Regis res gestæ.
- XXI. Ptolemæi Lathuri de Alexandro victoria.
- XXII. Demetrius Eucærus Alexandrum prælio victum su-
perat.
- XXIII. Antiochi Dionysi in Iudæam expeditio.
- XXIIII. Alexandro mortuo uxor Alexandra in regnum suc-
cedit.

C A P. I.

*Jonathas defuncto fratri suo Iudæa in principatu
succedit.*

Iudæi à pro-
fugis & pe-
nuria coacti
Macedonicæ
factioni sese
adiungunt.

Inde etiam fame, quæ tum forte regionem eam totam occupaverat,
multi non ferentes geminatum infortunium, hinc à penuria, inde ab
adversariis ingruens, coacti sunt adiungere se factioni Macedonicæ. Bac-
chides autem convocatis ad se Iudæorum desertoribus, qui religioni
patriæ profanos ritus prætulerant, his administrationem regionis com-
misit: qui comprehensis Iudæ amicis & fautoribus, Bacchidi eos tradi-
derunt.

derunt. & is tortos primū cruciatosq; ad libitum, postremō omnes ad unum enecabat. In hac tanta calamitate constituti Iudæi, quantam post captivitatem Babylonicam nunquam experti fuerant, quotquot erant reliqui ex Iudæ socijs, veriti gentis interitum adiuerunt Ionathan eius fratrem: rogabantq; ut germani æmulus fieret, qui ad extremum habitum libertatem propugnans præclaris conatibus sit immortalis: nec sineret totam gentem sine præside venire in extremū salutis periculum. Tum Ionathas paratum se vel ad mortem obrulit pro tutela populi, & vilis dignus qui Iudæ fratri suo succederet. cōmunibus Iudæorum suffragijs administrandæ militiæ præfectus est. Quo comperto Bacchides ventus ne Ionathas quoq; multum negotiorum exhibeat Regi & Macedonibus, quem admodum antè Iudas fecerat, decrevit eum dolo tollere: sed hoc eius propositum nec ipsum nec Simonem fratrem latuit. quamobrem mature moniti assumpta sociorum manu in desertum vbi vicinum celeriter refugerunt: & cum venissent ad aquam quæ dicitur lacus Asphar, ibi morabantur. Porro Bacchides sentiens eos timere & in desertis illis latitare duxit contra eos omnes suas copias, & positis ultra Iordanem castris confluentem illuc militem recipiebat. Ionathas autem cognito illius aduentu, misit fratrem suum Ioannem Gaddim ad Nabathæos Arabas, ut apud eos impedimenta deponeret, donec armis cum Bacchide decerneret. erant enim amici, sed in itinere inuaserrunt eum Medabenses Amaræ filij. direptisq; impedimentis & quicquid secum deferrebat, comprehensum interfecerunt cum omnibus socijs: cuius facinoris paulo post pœnas dederunt eius fratribus, sicut suo loco dicitur. Bacchides autem cognito quod Ionathas castra haberet in Iordanis palustribus, sabbato illum aggressus est ratus non repugnaturum propter religionem diei. at ille cohortatus socios, & ostenso periculo quod, nisi viri essent, non possent euadere, clausi à tergo amne, à fronte hostibus: votisq; Deo factis pro victoria, impigrè hostem aggreditur, & prostratis non paucis, videns ipsum Bacchidem in se ruere, ferre eum conatus est. sed cum ille cautè ictum declinasset, Ionathas cum socijs desilientes commiserunt se flumini, & in oppositam ripam enatarunt. hostibus non ausis traiecere, sed ad Hierosolymitanam arcem reuertentibus, desideratis ex eorum numero fermè duobus millibus. post eum confictum Macedo communiuit aliquot oppida, Hierichuntem, Emauntem, Betheron, Bethellam, Thamnatam, Pharathonem, Tochoam, Gazara, additis mœnibus & turribus, ut impositis in eas præsidijs, res Iudæarū inde infestaret excursionibus: sed nihil æquè, ut Hierosolymitanam arcem munijt, in qua acceptos à Iudæorum primatibus filios obliides inclusit, ut ibi custodirentur. Eodem tempore nunciatum est Ionathæ & Simoni fratribus, quod Amaræ filij celebraturi essent nuptias, & adducturi sponfam ab oppido Gabatha, filiam illustris cuiusdam inter Arabas: eamq; puellam traducendam cum pompa sumptuosa & splendida. Fratres autem existimantes opportunissimū ad vindictam tempus sibi oblatum, & facile viros se iniuriā fratri illatam, versus Medabam properauerunt, & insidijs in monte collocatis expectabant eorum transitum. Ut verò in conspectum venit sponsus cum virgine & amicorum comitatu, ut fieri solet in nuptijs, coorti ex insidijs omnes ad unum interfecerunt, & cum ornamentis cæteraq; præda reuerſi sunt voti compotes, & egregiè vlti germani interitum de Amaræ

An. mundi
3805.

Ante Chri.
nat. 159.

Bacchides Iudæ fautores interficit.

Ionathas Iudæ fratri cōmunibus Iudæorum suffragijs succedit.

Bacchides Ionathan tollere conatur.

Bacchides copias contra Ionathan ducit.

Ioannes Iudæ frater ab Amaræ filijs interfectus.

Bacchides Ionathan Sabbatho aggreditur, & duomillia militum amittit.

Hierosolymitana arx munita.

Ionathas & Simon in Amaræ filijs Ioannis fratris mortem vlciscuntur.

An. mundi
3808.

An. Chri.
nat. 156.

Demetrius
solicitantib.
transfugis
Bacchidem
cum copijs
contra Iona-
tham mittit.
Bacchides
aratus trans-
fugis dū Iona-
thae pote-
stas ipsi non
datur, quin-
quaginta ex
eis interfici-
cit.

Ionathas cū
fratre in Be-
thalaga ob-
sessus.

Iudas oppi-
dum egres-
sus, noctu in
Bacchidis ca-
stra irruit.

Bacchides in-
dignationē
in transfu-
gas effundit,
& quomodo
exercitū sine
ignominia
posset redu-
cere cogitat.

1. Mac. 9.
Bacchides cū
Ionatha fœ-
dus facit.
Ionathas apud Machmā
degit, patriæ
que desertores
punit.

filijs. ceciderunt enim hi non soli, sed cum vxoribus, liberis & amicis, utque ad quadringentorum numerum. Atque ita Simon cum Ionatha in palustria Iordanis reuersi, illic commorabantur. Bacchides autem per totam Iudæam praesidijs dispositis, ad Regem suum reuersus est: quo tempore per integrum biennium status rerum Iudaicarum fuit pacatior. Transfugæ autem & vulgus impiorum hominum, videntes Ionatham & eius factionem secure versari in Iudæa, propter tranquillitatem temporum, per nuncios sollicitauerunt Demetrium, ut Bacchidem misso Ionatham in potestatem suam redigeret. fore enim hoc perfacile, & vnica nocte posse omnes eius milites insperato incursum perferri. qui ubi iussu Regis in Iudæam peruenit, ad omnes eius regionis opprimicos suos & auxiliares scripsit, darent operam, ut comprehenderetur Ionathas. Cumq; omnium insidijs appeteretur, nec tamen quicquam proficerent: cautus enim erat, ut qui dolum praesenserat: itatus Macedo transfugis putansq; & se & Regem ab eis haberi ludibrio, interfecit ex eis so. praecipuos. Ionathas autem cum fratre & suorum manu munitis, accessit in vicum Bethalagam, qui in deserto situs est: eumque munivit moribus & turribus, ut tutum haberet receptaculum. quo audito Bacchides cum totis suis copijs, adiunctisq; Iudæorum suæ factionis auxilijs contra eum profectus est: & aggressus oppugnare munitiones, per aliquot dies in eo conatu perstitit: ac ille nihil territus restitit acriter, relictoq; ad oppidi tutelam Simone fratre clam egressus, & collectis in vicina regione suæ factionis hominibus, noctu in Bacchidis castra irruit, & multis trucidatis effecit, ut frater aduentum suum cognosceret. quamprimum enim tumultum sensit in castris hostium, eruptione facta incendit eorum machinas, exde etiam non mediocri edita. Bacchides verò videns se a fronte ac tergo inuasum ab hostibus, re inopinata consternatus ob insperatum obsidionis exitum, vix fuit compos animi. totam autem indignationem effudit in transfugas, ut impostores, quorum opera missus a Rege fuerat, vnum cogitans quomodo ex dignitate sua & Regis obsidioni sine imposito, exercitum sine ignominia posset reducere.

C A P. II.

*Ionathas fessum bello Bacchidem compellit inito
cum Iudæis fœdere exercitum
abducere.*

QVa eius voluntate cognita Ionathas, misit ad eum nuncios, petens amicitiam & amicitiam inter se & eum fieri, captiuis vsinq; redditis. Bacchides ratus sibi honorificum, & oblatam occasionem qua posset non inglorius obsidionem soluere, amicitiam cum Ionatha iniit, inreuerando interposito, neutrum a maiore moturum in alterum: redditisque & receptis captiuis, Antiochiam ad suum Regem reuersus est: nec vnquam posthac Iudæam cum exercitu repetijt. Ionathas verò hanc securitatem nactus, & degens apud Machmam oppidum, administrationi rerum & iuri populis reddendo operam impendit, & seuerè animaduertens in religionis patriæ desertores, repurgabat suam gentē ab huiusmodi contagionibus.

C A P. III.

Alexander filius Antiochi Epiphanii Regem Demetrium bello aggreditur.

An. mundi

3813.

Ante Chri.

¶ Anno autem sexagesimo supra centesimum Alexander Antiochi Epiphanis filius veniens in Syriam Ptolemaidem occupavit. prodicione militum, qui eam tenebant presidio, moresque Demetrii oderant, ut parum comis & superbi admodum. Inclusus enim in Regium quoddam castellum munitum quatuor turribus, non procul situm ab Antiochia, neminem admittebat: & omissa reipublice cura degebat in ocio per sequeiorem, unde graviora etiam odia contra eum exorta sunt, sicut alibi a nobis dictum est. Audito igitur quod Alexander occupasset Ptolemaidem, cum omnibus copiis contra eum profectus est.

nat. 151.

Hedio &

Ruffinus

cap. II.

Alexander

Antiochi E-

piphanis fi-

lius in Syriam

veniens, Pto-

lemaidem oc-

cupat.

Demetrius

in Alexan-

driam movetur.

C A P. IIII.

Demetrius, missa legatione ad Jonathan, multis muneribus eum ad amicitiam suam pertrahit.

¶ Missi etiam legatos ad Jonathan, invitans eum ad societatem & amicitiam, praevenire Alexandrum cupiens, ne forte ille prior impetraret illius auxilium, idque eo facilius, quod odia inter se & Jonathan intercesserant: cui mandabat, ut haberet delectum militum, & arma pararet, reciperetque Iudaeorum obsoles, quos Bacchides in Hierosolymitanam arcem incluserat. Talis conditio cum offerretur a Demetrio, Jonathan venit Hierosolyma, & legit Regias literas, audiente tam populo quam arcis presidio quibus lectis impij & transfugae, qui in arce erant, vehementer sunt territi, quod Rex Jonathan & exercitum colligere permitteret, & obsoles recipere: quos suis quemque parentibus restituit. Atque in Jonathan Hierosolymis habitabat, suo arbitratu multa in ea velle reparans. nam & moenia eius iussit saxo quadrato extrui, quo firmiora essent contra assultus hostium. Quod ubi senserunt, qui dispersi erant per presidia, omnes relictis illis, receperunt se Antiochiam, exceptis solum qui Bethsura tenebant & arcem Hierosolymis, nam horum maxima pars constabat ex Iudaeis verae religionis desertoribus, & ideo praemetu non sustinuerunt presidia relinquere.

1. Mac. 10.

Macedonici

milites reli-

ctis presidia

Antiochiam

seferecipiunt.

C A P. V.

Alexander maioribus quam Demetrius sollicitationibus & delato Pontificatu Jonathan in partes suas tradit.

¶ Alexander autem cognito quid Demetrius Jonathan promiserit, nec Hedio & ignorans viri fortitudinem, & quomodo se gesserit contra Macedonas, tum qualiter vexatus sit a Demetrio eiusque Duce Bacchide, cap. 8.

A 2

apu. 1

An. mundi

3817.

*Ante Chri.**nat. 151.*

Alexander
Jonatham
in suas par-
tes traduce-
re conatur
Pontificatū
deferendū.
Jonathas Pō-
tifex exerci-
tū colligit.

Demetrius
se promissis
in amicitia
Jonathæ in-
sinuate co-
natur.

apud amicos distabat, nō posse se eo tempore commodiorem locum
invenire quam Jonatham, qui & virtute sit eximia, & peculiare odij
causas contra Demetrium habeat, quod datis vicissim & acceptis eladi-
bus, exacerbatum fuerat. Itaq; si idem ipsis videatur, adesse occasionem
inuitandi hominem ad amicitiam cumq; id purpuratis quoq; suis pro-
bati ammadueteret, scripsit talem epistolam Rex Alexander, Jonathæ
fratri salutem. Quia iam dudum audiimus de fide tua simul & forti-
tudine mittimus ad te, qui de societate agant, & amicitia & nostro sof-
fragio hodie te Pontificem Iudæorum constituimus, & in amicorū so-
ftrorum numerum ascribimus. mitto etiam tibi munera, stolam pur-
puream & coronam auream, & rogo, ut sic honoratus à nobis, non ce-
das nobis munus benevolentia. His literis acceptis Jonathas Pontifi-
ciam stolam induit, in ipsa scenopegie festo, post quadriennium Pontifi-
ci à Indæ fratri obitu, cum vacasset interim Sacerdotiū: moxq; contraxit
exercitū, & fabricavit magnū armorum numerū. Demetrius verò hoc
cognito multum doluit, damnans suam cunctationem, quod non hoc
veniens amicum eblanditus sit Jonathæ fœdera, sed elati sibi pra-
cationem, & ab Alexandro arripi passus sit. Scripsit tamen et am ipse
Pontifici & populo in hanc sententiam Rex Demetrius, Jonathæ & Iu-
dæorum genti salutem. Quoniam servastis nostra fœdera, & sollicitan-
tibus vos inimicis nostris non accessistis, equidē laudo vestram fidem,
hortorq; ut constantes sitis in ea, dignā percepturi à nobis gratiam. Re-
mittam enim vobis maximam tributorum partem: & iam nunc remit-
to quæ pendebatis, tam mihi quàm his qui me præcesserunt Regibus:
insuperq; salis precium & aurum coronarum, & terras seminis dimi-
diamq; partē fructus arborei solitā mihi cedere, ab hodierno in poste-
rum vobis remitto: simulq; quod in singula capita pēdebatur ab his qui
Iudæam incolunt, & tres attributas ei: toparchias, Samariā, Galitzam &
Peraam, vobis concedo in perpetuū. Et Hierosolymitanā urbem sacram
esse volo, & ius asyli habere, immunemq; esse cum suis finibus à tributis
atq; decimis. Arcem etiā eius permitto Pōtifici vestro Jonathæ, ut quos
ipse fidos & amicos probaverit, in præsidio eius constituat. Eos quoque
Iudæos, qui iure belli capti, servitute in nostra ditione serviunt, in pri-
stinam libertatē restituo: ac ne unquam ad angarias adigi per-
mitto Sabbatis item & festis solennibus, & tribus diebus ea præceden-
tibus immunitatem concedo. Eodem modo Iudæos, qui in mea ditione
habitāt, liberos & sine molestia degere volo: & quicumq; ex eis mecum
militare voluerint permitto, dūtaxat vsq; triginta millium numerum:
idq; ea cōditione stipendiorum, quæ ceteros meos milites. Habebo et-
iam eos in præsidijs & in meo satellitio. & principes eorū in aulicorum
attributæ eis præfecturæ: utque Pontifici curæ sit, nequis Iudæus aliud
templum præter Hierosolymitanum religionis ergo adeat. Præterea do-
in singulos annos ex meis rationibus in sumptus sacrificiorum quinde-
cim millia siclorū argenti, & quod pecuniæ superfluerit vestrū esse iubeo.
& decem illa drachmarum millia, quæ de templo accipiebāt Reges, sa-
cerdotibus atque ministris templi remitto, ad quos ea pertinere com-
pertum mihi est. Quicumq; etiam confugerint in templum Hierosoly-
mitanum, sanumq; contiguum, siue ob debitam Regi pecuniam, siue
alia de causā, immunes sint ab omni vexatione, tam ipsi quàm eorum
facultates.

facultates. Permitto etiam, ut reparetur templum, & operum sumptus de meis pecuniis fieri iubeo: sicut & moenia & turres alias æquæ de meo volo ædificari, tum si quæ sunt loca per Iudæam apta ad struendas arces, imponendæq; præsidia, & hæc meo sumptu muniantur. Atq; hæc fuerunt literæ ac pollicitationes Demetrii. Alexander autem Rex magnis copiis contractis tam e mercenario milite, quam eo qui in Syria defecerat à Demetrio, omnes in hostem duxit, collarisq; signis sinistram cornu Demetrii oppositam sibi aciem terga coëgit vertere: hærentesq; diu fugientium vestigiis etiam castra eorum diripuerunt. at dextrum cornu, in quo Rex ipse pugnabat, compulsum est loco cedere: & reliquis effuse fugientibus, Demetrius fortiter decertans alios hostium occidit, alios non sustinentes ipsius imperum persequens, abreptus est in cœnum quoddam profundum & transitu difficile: ubi prolapsus eq; o, omni effugio destitutus, ab accurrentibus oppressus est. Circumdatum enim corona cōfixerunt iaculis, at ille etiam pedes generosè repugnabat, donec crebris vulneribus confectus succubuit. Hic fuit finis Demetrii post exactum regni annum undecimum, sicut in aliis commentariis iam ante demonstrauimus.

C A P. VI.

De templo Dei ab Onia ædificato.

Onias autem Pontificis Onix filius, qui profugus Alexandria degebat apud Ptolemæum Philometorem, ut iam antè diximus, videns Iudæam vastatam à Macedonibus, eorumq; Regibus, & sibi æternam memoriam parare volens, decreuit à Rege Ptolemæo & Regina Cleopatra per literas petere, ut sibi liceat in Ægypto instar illius Hierosolymitani templi ædificare, & in eo Leuitas & Sacerdotes ex suo genere constituere. Hoc autem consilium cepit frater maxime Propheta Eliaze vaticinio, qui ante DC. amplius annos prænunciarat fore omnino, ut templum aliquando Deo maximo ædificaretur in Ægypto, idq; hominibus Iudæi opera. Hæc igitur oraculo excitatus scribit Ptolemæo & Cleopatraz talem epistolam: Dum in bello strenuam vobis operam natus cum Deo varias regiones obirem, animaduerti apud Cœlesyriam & Phœnicen & Leontopolim, quæ est in præfectura Heliopolitana, aliisq; in locis Iudæos præter decorum habere templa, & ideo mihi inter eos conuenire: quod & Ægypti vñ venit, propter multitudinem templorum & diuersitatem religionum. Et quia locum idoneum inueni apud castrum quod agrestis Bubastis dicitur, plenum varia materia sacrisq; animalibus, rogo, ut mihi permittatis templum, quod illic est nulli sacratum numini iamq; collapsum, repurgare, & aliud loco eius Deo maximo exstruere ad Hierosolymitani illius similitudinem, pari etiam modo & mensura, pro salute tua & Reginz, atq; liberorū vestrorum: ut Iudæi qui Ægyptum incolunt illuc conuenientes, quo magis alunt mutuam cōcordiam, eo accommodatiores fiant tuis vñibus. Id enim & Esaias vates prædixit, quod erit Domino Deo sacrarium in Ægypto, & alia multa de eo loco cecinit. His Onix literis acceptis Rex & soror eius, ac cōiux Cleopatra, declarauerunt suā pietatem per epistolā, quam ei rescripserunt. Nam peccatum hoc, & præuaricationem legis à te in

An. mūdi
3813. An-
te Chr. na.
151.

Alexandri
cum Deme-
trio pugna
& victoria.

Hedio &
Ruth. cap. 4.
Onias, Pon-
tificis Onia
filius, in Æ-
gypto tem-
plum ædifi-
care molit-
ur.

An. mundi
3814. An-
te Chr. na.
150.

An. mundi
3804. An-
te Chr. na.
164.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi

3804. An.

re Chri. na.

264.

Temp. ū, cō-
cedente Pto-
lemæo, in
Ægypto æ-
dificatur.

De bello Iu-
daico lib. 7.
cap. 37.

Seditio in-
ter Iudæos
& Samari-
tas sacerdotū
causa exor-
ta.

An. mundi

3814. An.

re Chr. na.

150.

Nedio &
Euffi. cap. 5.

1. Mac. 11.

Alexander
Rex Syriæ
Cleopatram
Ptolemæi
Philometo-
is filiam
ducit.

Oniaz caput reiecerunt, Sic enim rescriptum habet. Rex Ptolemæus & Regina Cleopatra Oniaz gaudium. Legimus tuas literas, in quibus po-
stulas ut tibi permittramus, illud apud Leontopolim præfecturæ Helio-
politanz collapsum templum repurgare, quod vocatur agrestis Buba-
stis: quod sanè miramur, si poterit acceptum esse Deo, templum statu-
tum in impuro loco, & pleno animalibus. Sed quoniam ais, Prophetam
Esaiam iam olim hoc prædixisse, permittimus tibi hoc, quatenus potest
salua legis obseruatione fieri, ne videamur per hoc peccare in Do-
minum. Onias igitur impetrato loco extruxit ibi templum & altare Deo-
rum. Hierosolymitani similitudinem, sed minus & non paræque opulen-
tia iam ante in septimo belli & captiuitatis Iudaicæ volumine memo-
desuerunt Oniaz similes ipsius Levitæ ac Sacerdotes, qui illi edicunt
cultum frequentarent & instaurarent ceremonias. Sed de hoc templo
hactenus. Apud Alexandriam verò inter Iudæos & Samaritas, qui sub
Alexandro magno Garizitani templi religionem induxerunt, seditio est
exorta de sacris ipsorum, ita ut res ad Regis cognitionem perueniret:
Iudæi cōtendunt, iuxta Mosis præscripta Hierosolymitanum tem-
plum esse legitimum, Samaritæ verò Garizitanum: prouocatumque
est ad Regem & amicorum eius consessum, ut ab his causa audiretur, &
vtrius partis causidici succumberent, morte mulcerentur. patroci-
dæus Andronicus Messalami filius, iuraueruntque per Deum & Re-
gem, quòd ex lege probationes allaturi essent, & rogauerunt Regem, ut
necaret eum, qui iusiurandum non seruasse deprehenderetur. Itaque
Rex multis amicis in consilium adhibitis, contedit causam auditorus.
Iudæi verò, qui Alexandriam habitabant, valde erant solliciti. pro iuen-
tibus iura Hierosolymitani templi, egrè ferentes autoritatem antiquis-
simi & nobilissimi in orbe tèpli vocari in discrimen. Sed cum Sabbæus
& Theodosius concessissent Andronico, ut prior diceret, orsus ex lege
approbare eius sanctitatem & religionem, ostendensque per continua-
tionem, & ab omnibus Asiæ Regibus maiestatem eius loci honoratam do-
nariis: Garizitani verò, ac si omnino nullam esset vnquam ab his habi-
tam rationem: his & talibus rationibus persuasit Regi, ut decerneret
Hierosolymitanum esse ex sententia Mosis conditum, Sabbæum verò &
Theodosium addiceret supplicia. Atque hæc sunt quæ Alexandrinis Iu-
dæis acciderunt Ptolemæi Philometoris tempore.

CAP. VII.

*Quòd Alexander post mortem Demetrii Ionatham in
summo honore habuit.*

Cæso autem in pugna Demetrio sicut superius dictum est, Alexan-
der assumpto Syriæ principatu scribit Ptolemæo Philometori, filia
eius nuptiam sibi dari deponens, æquum esse dicens, ut se affinitate di-
gnetur post receptum fauente Deo æternum imperium, & Demetriū
bello deuictum. Ptolemæos verò necenter eius postulatis admissis, re-
scriptū & gratulari se ei de recepto regno paterno, & filiam collocatu-
rum in

sum in matrimonium: iussitq; , vt sibi Ptolemaidem occurreret, addu- *An. mundi*
 cturo illò filiam, & ibi celebraturo eius nuptias. subsecutus deinde lite- *381.4. An-*
 ras, ad constitutum locum peruenit cum Cleopatra filia, & reperto ibi *te Chri. na.*
 Alexandro eam coniunxit, addita in dotem auri & argenti summa, *150.*
 quanta tam potentem Regem decuit. Ad has nuptias vocatus est per
 litteras ab Alexandro & Ionathas Pontifex, & cum venisset ad Reges,
 amplisq; muneribus utrunq; donasset, ab utroq; in magno honore habi-
 tus est. nam Alexander mutare eum vestem coëgit, & purpuratum assi-
 dere sibi pro tribunali mandauitq; suis ducibus, vt in medium vrbs eo
 producto, præconis voce edicerent nemini licere accusationem contra
 hominem instituere, aut vlla in re exhibere ei negociũ. quo facto cum
 manifestum esset, quanti Rex eum faceret, aduersarij qui ad accusandũ
 parati venerant, subdixerunt se, veriti ne ipsis potius mali aliquid ac-
 cideret. Tanta autem benevolentia Rex hic Ionatham persecutus est,
 vt ei primum locum in amicorum suorum numero assignauerit.

C A P. VIII.

*Demetrius Demetrii filius deuiſo Alexandro & occupatore-
 gno, in fœdus & amicitiam Ionatham
 recepit.*

ANno autem centesimo sexagesimo quinto, Demetrius, Demetrii fi- *Hed. & Ruf-*
 lius acceptis multis mercenarijs militib; à Lathene Cretensi, sol- *finus cap. 6.*
 ueas ab ea insula traiecit in Ciliciam: cuius rei nuncio Alexander ve- *Demetrius,*
 hementer est territus: moxq; à Phœnice properauit Antiochiam, vt res *Demetrii fi-*
 eius ante Demetrii aduentum in tuto constitueret, interim Coelesyriæ *lius ex Cro-*
 Apollonio Dauo duce præposito. Is profectus cum exercitu Iamniam, *ta in Ciliciã*
 misit ad Ionatham Pontificem nunciũ, rem indignam, dicens eum solũ *traijit, Sy-*
 pro suo arbitrio viuere, non subiectũ Regis imperio: & sibi ipsi esse op- *riamq; occu-*
 probrium, quod eum sub imperium non redigat. Ne igitur, inquit, in *pare cona-*
 montibus desidens, putes te posse aliquid: sed si confidis tuis viribus, in *tur.*
 campum descende, vt ferro decernamus, vter nostrum sit virtute præ *An. mundi*
 stantior. Ne sis tamen incius, quod è singulis vrbibus fortissimi mecũ *381.8. An-*
 militant, assueti semper tuos maiores vincere. quamobrem prouoco te *te Chri. na.*
 in eum locum, vbi armis non saxis pugnandum est & in quo nullũ præ- *146.*
 sto est victis refugium. His verbis irritatus Ionathas, delectis decẽ milli- *Vir armis fi-*
 bus militũ, vnã cum Simone fratre profectus est Hierosolymis: & cum *dens.*
 peruenisset Ioppen, extra vrbẽ castra metatus est, exclusus à Ioppensi- *Apollonius*
 bus, qui intus habebant Apollonij præsidium. Ionatha aut oppugnatio- *cũ Ionatha*
 nem instituente, veriti oppidani ne per vim caperentur, portas ei ape- *prælium cõ-*
 riant. Apollonius vero postquam accepit Ioppen occupatam à Ionatha, *mittit, & ab*
 assumptis tribus equitum, octo peditũ millibus Azotum se contulit: & *eo fugatur.*
 inde profectus lento gradu iter faciebat. Cumq; venisset Ioppen, paulũ
 retrocedens traxit Ionatham in planiciem fretus equitatu, & in eo vi-
 ctoriz spem collocans. Ionathas verò progressus insequabatur, Azotum
 versus, Apollonium: qui vbi hostem conspexit deuenisse in plana, re-
 uersus est, vt prælium cõmitteret, cumque mille eques in insidiis po-
 sui fuissent in quodã torrente, vt se ludis à tergo obijcerent, Ionathas
 qui

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3818. An-
te Chr. na
146.

Jonathas vi-
ctos Azorū
vſq; perfe-
quens Dago-
nis fanum
concremat,
oſto millia
hominū in
eo exuens.

Alexander
dona Iona-
tha mittit.
Hedio &
Ruſſi. cap. 7.
Ptolemæus
Phlomeror,
Alexandro ge-
nero laturus
auxiliū in
ſyriā venit.
Jonathas
Ptolemæo
occurrit, &
ab eo hono-
rifice exci-
pitur.
Ptolemæo à
genero inſi-
diæ ſtructæ,
qui etiā de
cauſa filia ab
eo abſtracta
Demetrio
pmittitur.

qui hoc maturè ſenſit nō eſt territus: ſed inſtructa in laterculi formam
acie, hortatus eſt ſuos, vt vtrūque pugnarent in hoſtem, à tergo & à
fronte adorienti reſiſtendo. cumque prælium protraheretur vſque ve-
ſperam, data parte exercitus Simoni fratri, iuſſit hunc cum hoſtium pha-
lange conſigere. ipſe verò ſuis mandauit, vt obiectis ſcutis exciperent
tela immiſſa ab equitibus. qui cum hoc feciſſent, exhausti ſunt telis e-
quites, nec tamen quenquam læſerunt. non enim penetrabant ad cor-
pora, ſed obiectu ſcutorum ceu teſtudine, denſitate eorum facile ad cor-
lebantur, & cadebant irrita. Vbi verò iaculando à manè vſq; poſt meri-
diem læſatum hoſtem animaduertit Simon, phalangem aggreditur, &
vſus egregia ſuorum opera hoſtem coëgit fugere. quo viſo equites, ne ipſi
quidem locum ſuum tenuerunt: ſed feſſi diutina iaculatione, & vidētes
nihil amplius ſpei ſitum in peditibus, nullo ordine conſuſi fugiebant,
diſſipati per totam planiciem. Jonathas autem victos Azorum vſque
perſequēs, multis caſis reliquos deſperata ſalute in templum Dagonis
quod eſt in ea vrbe, compulſit. qua capta eodem impetu, & ipſam & cir-
cumuicinos vicos incēdit, ac ne Dagonis quidem religione deterrius,
& fanum ipſius & quotquot eo confugerant concremauit. fuitque nu-
merus tam eorum qui exuſti ſunt, quam qui ceciderunt in prælio, oſto
millia hominū. Deuictō igitur hoc exercitu, ab Azoro profeſtus ad Aſ-
calonem admoit copias. & cum extra urbem caſtra poſuiſſet, protie-
runt ad eum Aſcalonitæ cum hoſpitalibus muneribus. quibus acceptis,
& collaudata eorum volūtate, reuerſus eſt illuc Hieroſolyma, multam
ſecum ducens prædam, quam abegit deuictis hoſtibus. Cæterum Ale-
xander audito quòd victus eſſet dux eius Apoſionius, ſimulabat ſe læ-
natham, amicū & ſociū: & miſit ei virtutis ergo ſibulam aureā, quod
geſtamen ſolis cognatis Regis concedebatur, & Accaronis roparchiam
ei poſſidendam in perpetuū addixit. Per idem tempus Ptolemæus Phi-
lometor cū navalibus & terreſtribus copiis venit in ſyriam, Alexandro
genero laturus auxiliū, alacriter excipientibus ipſius iuſſu ciuitatibus
vſq; Azorum, vbi obtundebatur querimonis deplorantium Dagonis
templi incendium: accuſabantque populariter Ionatham autorem eius in-
iuriæ, qui & agros eorum vaſtaſſet ferro ac flammis, & plurimos ciuium
dediſſet exitio, Ptolemæo penè diſſimulanter audiente eorum querimo-
nias. Ionathas verò apud Ioppen ei occurrit, exceptus & muneribus &
omni honoris genere. deinde cum vſq; Eleutherū fluuiū Regem dedu-
xiſſet, reuerſus eſt Hieroſolyma poſtquam aut Ptolemaidem peruenit,
minimum abſuit quin oppreſſus ſit Ptolemæus, Alexandri inſidiis per-
Ammoniū eius amicū appetitus. quibus detectis ſcripſit Alexandro,
depoſcens Ammonium ad ſupplicium, quod meriti aiebat, propter
ſtructas ſibi inſidias. qui cum non dederetur, intellexit ipſum Alexan-
dram earum fuiſſe autorem, & cœpit cum magno odio proſequi. An-
tiochenos autem iam antea propter eundem Ammonium inſenſos ha-
bebat, à quo plurimis affecti fuerant inſommodis. Nō tamen effugit pec-
nam Ammonius, turpiter, vt mulier, caſus, dum amiētū ſœmineo quæ-
rit latebras, quemadmodum in alio diximus commentario. Ptolemæus
autem affinitatis Alexandri poenitens, & lati aduerſus Demetrium au-
xilij, abſtracta à marito filia conſeſſim ad Demetrium mittit legatos
de ſocietate & amicitia, his conditionibus, vt data ipſi in matrimo-
nium

niam filia in patrum regnum cum restitueret. At ille & amicitia eius & oblatam coniungem perlibenter amplexus est. vnus etiam reliquus erat labor Ptolemæo, vt Antiochenſibus perſuaderet Demetrium recipere alienatis ab eo propter iniurias à patre eius acceptas. perfecit tamen hoc quoq; nam propter Ammonium habentes exolum & Alexandrū, facile impulſi ſunt, vt eum ex vrbe eiicerent. Atq; ita elapſus ex Antiochia venit in Ciliciam: Ptolemæus verò urbem ingreſſus & à ciuib; Rex conſalutatus eſt, & ab exercitu, coactus duo ſibi imponere diademata, alterum Aſiæ, Egypti verò alterum. Sed cum eſſet natura iuſtus & nimis potentie minime cupidus, ad hæc prudens, & qui nollet Romanis inuidioſus fieri, aduocata Antiochenſium concione, perſuaſit eis, vt Demetrium reciperent. pollicitus eum maiorem rationem habiturum recentis eorum beneficij, quàm odiorum quæ illis cum patre eius interceſſerant. Se quoq; affirmauit monſtratorem ei fore vitæ recte inſtituendæ & adminiſtrandæ Reipub. nec paſſurum quicquam tentare quod non deceat. nam quod ad dominationem attineat, contentum ſe eſſe Egypti imperio. atq; ita perducti ſunt in eam ſententiam Antiocheni, vt Demetrium reciperent. Cæterum cum Alexander ducens validum exercitum e Cilicia inuaſiſſet Syriam & Antiochenum agum vaſtaret rapinis atq; incendijs, occurrit ei Ptolemæus vnâ cum genero ſuo Demetrio: iam enim confectæ erant nuptiæ: & victus Alexander compulſus eſt fugere in Arabiam. Fortè accidit in eo prælio, vt equus Ptolemæi conſternatus barritu elephanti eum excuteret, proſtratumq; aggreſſi hoſtes vulneribus in caput inſiſtis in periculum extremum adducerent, ni ereptus eſſet interuentu ſatellium. attamen per integrum quadriduum ſopitis ſenſibus, nec loqui potuit, nec loquentes intelligere. Alexandri verò caput Zabelus Arabum Dynaſta reſiſum miſit ad Ptolemæum, qui die quinta demū reſpirans à vulneribus, & ad ſe reuerſus iucundiſſimo ſibi rumore ſimul & ſpectaculo capitis ac mortis Alexandri pauit animum & oculos. nec ita multo poſt exlariatus gaudio precepto ex inimici interitu, & ipſe vitâ finiit. Alexander aut cognominatus Veles, per quinquennium regnum obtinuit, ſic ut alias indicauimus. Demetrius aut cognomine Nicanor, regno poſitus cum eſſet prauo ingenio male mulſtabat Ptolemæi milites, oblitus & auxiliij & affinitatis, quæ p Cleopatraz nuptias recens interceſſerat. Illi verò perſi hominis ingratitudine receperunt ſe Alexandriam elephantis tamen in eius poſteſtate relictis. Interim Ionathas Pontifex coactis è tota Iudæa copijs, aggreſſus eſt oppugnare arcē Hieroſolymis & Macedonicum præſidium, cum deſertoribus religionis qui eò confugerant. Hi primum contēnebant conatus Ionathæ, quod ſatis fiderent loci munitionibus: tandem nocte aliquot ſceleſti elapſi peruenerunt ad Demetrium, arcis oppugnationem nunciantes. Qui iratus mouit exercitum ex Antiochia contra Ionatham: cumq; perueniſſet uſq; Ptolemaidem, acciuit eum ad ſe per literas. Ille nō intermiſſa oppugnatione, cū ſenioribus populi & ſacerdotibus aurum, argentum, veſtem, aliq; xenia deferēs venit ad Demetrium, & hac munificentia mitigauit Regis animum: tractatusq; honorifice, confirmatus eſt in Pontificatu, quemadmodum & à ſuperioribus Regibus. Accuſatoribus autem eius tranſugis fidem nō habuit: verum etiam rogatus vt pro Iudæa vniuerſa tribusq; attributis ei toparchijs, Samaria, Ioppe, & Galilæa, CCC. tantum ſolenta penderentur, cōceſſit

An. mundi
3818. Ante
Chri. nat.
146.

Ptolemæus
Aſiæ regnū
ſibi oblatū
Demetrio
tradendum
ſuadet

Alexandri
victi in Ara-
biam fuga &
cauſa.

Mors Ptole-
mæi.

Ionathas
Demetrium
muneribus
placat.

An. mundi
3820. Ante
Christ. nat.

144.

Demetrii ad
Lathenem
diploma, in
quo Iudæis
immunita-
tes pmitte.
Demetrius
militū odiū
concitat, sti-
pendium pa-
cis tempore
misuendo.

per diploma tale. Rex Demetrius Ionathæ fratri & Iudæorum gen-
tium gaudium. Exemplum epistolæ quam scripsimus Latheni parati nostros
misimus ad vos ut scireris: Rex Demetrius Latheni gaudium. Genti Iu-
dæorum amicis nostris & iura amicitia seruantibus, decreui beneuolen-
tiæ gratiam referre. quapropter tres præfecturas, Apherimam, Lyddam,
Ramatham cum suis finibus. Samaritis ademptas ad Iudæam attribuo:
& remitto quicquid debebant ante me Reges accipere à sacrificantibus
Hierosolymis, aliq; tributa pro fructu terræ atq; arborum: præterea sa-
linarum vectigal & aurum coronarium neque quicquam horum exigi-
tur in posterum. Cura igitur ut huius scripti exemplar mittatur ad Io-
natham, & deducatur in illustri aliquo loco templi sanctissimi. Hæc
nus diploma. Porro Demetrius videns ditionem suam pacatam, & nihil
timendum periculi, dimisit exercitum, & stipendia militum minuit, so-
lis exteris mercedem soluens, quos secum è Creta alijsque insulis colle-
ctos adduxerat. quamobrem odium sibi concitauit apud proprium mi-
litum, cui ipse nihil numerabat, solito ab alijs ante eum Regibus tam-
pacis tempore stipendium accipere, ut hoc pacto alacriores fierent ad
subeunda, quoties opus esset, pericula.

C A P. IX.

*Tryphon Apamenus post deuictum Demetrium Antiocho
Alexandri filio regnum afferit, recepto in ami-
citiam Ionathæ.*

Hedio &
Ruffinus
Cap. 8.

1. Mach. 11.
Diodotus
cognomine
Tryphon
Apamenus
à Malcho A-
zabe Antio-
chum Alexā-
dri filium
petit.
Ionathas le-
gatione cū
muneribus
missa ad De-
metrium, ut
præsidia de
Iudææ castel-
lis eijceret,
rogat.
Rebellio An-
tiochenſiū:
& ultio eam
subsecuta.

EAM alienationem militum à Demetrio animaduertens quidā ex Ale-
xandri ducibus genere Apamenus, Diodotus cognomine Tryphon,
venit ad Malchum Arabem, qui educabat Alexandri filium Antiochum:
& cum indicasset ei quā infensi essent Demetrio milites, suase ut sibi
Antiochum traderet. effecturum enim se, ut is receptus potiretur pater-
no imperio. At ille primum difficilem se præbebat, q̃ non satis ei fide-
ret: tandem Tryphon euicit assiduis precibus. Interea Ionathas Ponti-
fex volens tollere Hierosolymitanæ arcis præsidium, & impios transfu-
gas, reliquosq; qui arces tenebant in ea regione, legatione cum mune-
ribus missa ad Demetrium, rogabat eum ut præsidia de Iudææ castellis
eijceret. Qui non hac tantum in re, sed maiora etiam gratificaturum se
ei pollicitus est, quam primum leuatus esset presenti bello, per cuius
negocia non liceret nunc id facere. postulabat enim ut pro iure amici-
tiæ mitteret auxilia, quandoquidem sui milites ad hostem deficerent:
moxq; tria milia delectorum militum Ionathas ad Regem misit. Ca-
terum Antiochenſes exosum habentes Demetrium, tam propter ipsius
quā propter paternas iniurias, cupiebant eum per occasionem aggre-
di: videntesq; auxilium ei venisse à Ionathæ, & considerantes breui au-
gendas eius vires nisi mature præuenirent, correptis armis circumſite-
runt regiam velut expugnaturi, & intercepto exitu conabantur illum
in potestatem suam redigere. Qui videns populum armatum hostiliter
se impetere, assumpto mercenario milite & Iudæis auxiliariis. confi-
xi cum Antiochenſibus, & superatus numero compulſus est cedere. Tū
Iudæi

Iudæi receperunt se in rectum regie, & à superiore loco missilibus ferie-
bant populum: quod cum tuto facerent propter loci eminentiam, facile
repulerunt eum à propinquis ædibus: & mox iniecto in eas igne, incen-
ditur totam urbem pervagatum est, propter densitatem ædificiorum, quæ
tota fere constabant e materia lignea. Antiochenes verò non valentes
ædibus flagrantibus succurrere, in tugam se verterunt. Tunc Iudæi de vno recto
in aliud transilientes, miris modis eos insectabatur. Rex autem animaduertens
Antiochenos occupatos in erigendis liberis & vxoribus, & ideo inter-
mittente prælium, per diuersos angiportus eos aggressus multis occisis reli-
quos coegit abiectis armis deditionem facere: & concessa audacie venia, se-
ditionem cõpescuit, donatoque Iudæos præda quæ ex direptionibus pa-
rauerant, & collaudatos quasi auctores eius victoriæ, remisit ad Ionatham
non sine præclaro virtutis eorum testimonio. postea tunc ingratus apparuit,
& non seruauit pollicita, bellum et minatus, nisi redderet tributa omnia
quæ Iudæorum gens solita est prioribus Regibus pendere. Fecissetque et
non impeditus esset à Tryphone, coactus apparatum contra Ionatham fa-
ctum in illum potius vertere reuersus enim ex Arabia in Syriam cum An-
tiocho et tum adulescente, diadema eius capiti imposuit: & deficientibus
ad se omnibus militibus qui fraudati stipendijs fuerant, aperto bello De-
metrium edortus est: & vno prælio factus superior, tum elephantos, tum
Antiochenam urbem illi ademit cõpulsio in Ciliciam cedere. Tum Antiochus
adulescens missis literis & legatis ad Ionatham, socium & amicum cum no-
minat, & Pontificatum ei confirmat, concessis & quatuor præfecturis,
quæ Iudæorum regioni attributz fuerant, ad hæc aurea vasa & pocula ve-
stemque purpuream & ius vtendi misit ei, nec non fibulam auream coop-
tato inter amicos primarios. Simonem et eius fratrem militibus, quan-
tum eorum esset Tyrum inter & Aegyptum, præposuit. Ionathas verò se
tas tot collatis in se per Antiochum beneficijs atque honoribus, & ipse suos
legatos ad eum simul & Tryphonem misit, amicum se & socium professus,
gesturumque vnâ bellum contra communem hostem Demetrium, multo de-
eius ingratiuamne questus, quod pro beneficio iniuriam sibi reposuisset.
cum igitur permissum esset ei ab Antiocho, collectis etiam e Syria
& Phœnicie militibus bellum contra Demetrii duces gerere, confe-
ctum profectus est ad vicinas vrbes & oppida: à quibus honorifice ex-
ceptus, nullis tamen adiutus est militibus. & cum Ascalonem venis-
set: hic quoque ab oppidanis cum muneribus ei occursum est: quos
& ipsos hortatus est, quemadmodum alias vrbes Cœlesyriæ ut à De-
metrio deficerent ad Antiochum, & pro acceptis iniurijs pœnas ab eo
repererent. esse enim multas causas, cur ad hoc consentire debeant.
quibus persuasis ut polliceretur auxilia, ad Gazas peruenit, ut hos quo-
que cõciliaret Antiocho. hos præter spem inuenit portas sibi clausisse, no-
lentes deserto Demetrio parti aduersæ se cõiungere. quare Ionathas irri-
tatus est ut & agros vastaret, & urbem conaretur vi capere: relictaque ad
eius obliuionem parte exercitus, cum reliqua manu in vicos sæuebat
incendijs. Tum Gazæi videntes præsentem calamitatem ab hoste, nec
villum interim auxilium à Demetrio, & spem quoque incertam propter
locorum distantiam satius existimauerunt illo omisso necessitati suæ con-
sistere: & missis ad Ionatham nuncijs recepti sunt in societatem atque
amicitiam. Aliquando enim homines non nisi suo malo docti intelli-
gunt quid sit vtile, cum deberent sapere ante acceptum incommodum,
& vitio

An. mundi
3820. An-
te Christi
nat. 144.

Demetrio
Antiochia
adimitur.

Ionathas ob
accepta be-
neficia ope-
ram suam Try-
phonem contra
Demetrium
offert, &
præbet.

Anno mundi
di 3820.
Ante Chri.
nat. 144.
Simon Iona-
thæ frater
Bethsuram
occupat.

Jonathas fu-
gat Deme-
trij milites.

Jonathas re-
nouat amici-
tiam cū Ro-
manis & La-
cedæmonijs.

An. mundi
3821. Ante
Christum
nat. 143.

& vltro potius quàm coacti imperata facere. Ionathas verò acceptis
obsidibus, & missis Hierosolyma, digressus inde, totam regionem usque
Damascum obibat. cumq; Demetrii validus exercitus accessisset ad vr-
bē Cedesam, quæ propinqua est Tyrionum agro & regioni Galilææ, vel-
lentq; Ionatham abstrahere à Syria laturum opē Galilæis suæ ditionis
hominibus, occurrit eò propere, Simone fratre ad Iudææ præsidium re-
licto. Is collectis quotquot poterat eius regionis militibus, Bethsuram
oppugnabat, locum totius Iudææ munitissimū, & infestū à Demetria-
næ factionis hominibus, ut iam ante diximus, qui cum aggeribus simul
ac machinis vehementer infestarentur, veriti ne occupato per vim lo-
co ad vnum necarentur, per nunciū rogabant Simonē, ut sibi liceret re-
lictā ipsi Bethsurā, incolumibus decedere & proficisci ad Demetriū, ille
verò data eis in hoc ut postulabant fide, pro Macedonico suū ibi colloca-
uit præsidium. Interim Ionathas in Galilæa motis à stagno Gennesara ca-
stris quæ primū posuerat, in cāpum Asor progressus est, nescius hostē
esse in eo. Demetriani verò qui ante vnum diē aduentum eius præsen-
rant, collocatis prius in monte insidijs, ipsi in campo ei se opposuerunt.
Quos conspicatus Ionathas paratos ad præliū, & ipse suos pro tempore ad
certamen instruit. Sed cū à tergo se insidiatores Iudæis ostendissent,
veriti ne intercepti in medio cōtrucidarentur, in fugā se dederunt, ita
ut penē oēs Ionatham desererent in periculo. Soli duces Matthias Apfa-
lomi & Iudas Chapsai cum quinquaginta virorum fortium manu per-
māserunt: qui à desperatione sumpta audacia tanto impetu aduersam
hostium frontē impulerunt, ut territi cū furentibus cederent. Tū verò
illi q̃ Ionatham destituerant, videntes fluctuantē & inclinatam hostiū
aciē, reuersi in prælium iam in apertā fugam versos persequēbātur, do-
nec ad Cedesā ventum est, vbi intra castra compulsi sunt. Ionathas autē
egregia victoria potitus, recepit se Hierosolyma. Et cū omnia sibi ex
sententia Dei fauore videret cedere, misit Romam legatos de renouan-
da amicitia, quibus dedit mandata, ut in reuertendo obiter inuiserent
Lacedæmonios, eosq; cognationis admonerent atq; fœderis. qui post-
quam Romam venerunt, expositis ad senatum postulatis Ionathæ Pon-
tificis, quod cuperet renouari fœdera, & impetratis quæ volebant o-
mnibus, acceptisq; literis commendaticijs ad Reges Europæ & Asiæ,
quò tutius possent iter facere, in reditu peruenerunt etiam ad Lacedæ-
monios, & obtulerunt eis literas à Ionatha Pontifice, quarum ex-
emplum erat hoc. Ionathas Pontifex gentis Iudæorum & senatus
ac populus Iudæorum, ephoris Lacedæmoniorum senatuiq; & popu-
lo fratribus suis Salutem. Si valetis, & res vestræ tam publicè quam
priuatim prosperè cedunt, gaudemus: valemus enim nos quoque.
Superioribus temporibus perlata ad Oniam Pontificem nostrum, ab
Ario Rege vestro missa per Demotelem epistola, de cognatione no-
stra, cuius exemplar subiunximus, & literas eas cupidè accepimus, &
Demoteli atque Ario omnem exhibuimus beneuolentiam, quamuis
iam ante hoc non ignoraremus, nimirum docti ē sacris nostris scriptu-
ris. Quòd verò non prius vos cognatos agnouerimus, idē factum est,
ne videremur vobis captanda amicitie occasionem præripere. Inte-
rim toto eo tempore ex quo renouata est nostra necessitudo, in sa-
cris solennitatibus rem diuinam facientes, etiam pro vestra salute
ac victoria vota nuncupauimus. Et cū multis circumquaque bellis
vexare-

vereremur propter vicinorum immoderatas cupidines, tamen nec vos
nec alios amicos sollicitandos duximus. Nunc verò peracto bello, mis-
mus ad Romanos Numenium Antimachi & Antipatrum Iasonis, viros
senatores & honoratos: quibus etiam ad vos dedimus literas, ut reno-
uent mutuam nostram amicitiam. Bene igitur facietis si vos quoq; no-
bis scripseritis, & significaveritis si qua in re vobis opera nostra possit
esse vsui, ad omnia obsequia promptos nos habituri. Itaq; Lacedæmo-
nij & legatos comiter acceperunt, & decretum publicum de amicitia
atq; societate eis tradiderunt. Hoc tempore tres Iudæorum sectæ erant, Tres Indæ-
quæ de rebus humanis inter se dissentiebant: vna Phariseorum dicta, rum sectæ.
altera Sadduceorum, tertia Essenorum. Horum Pharisei, quædam, at
non omnia fato tribuunt, quædam verò in sua potestate esse aiunt, ut
vel fiant vel non fiant. Esseni verò omnia in fatis potestate esse affir-
mant, nec quicquam hominibus præter fatis decretum accidere. At Sad-
ducei fatum omnino negant, & e rebus tollunt, dicentes nihil fataliter
evenire hominibus: & omnia in nostra ipsorum potestate esse, ut tam-
feliciter nobis ipsi auctores simus, quam infortuniis si deteriora consi-
lia secuti fuerimus. Sed de his diligentius tractavimus in secundo de Iu-
daico bello volumine. Porro Demetrii duces volentes acceptæ cladis
abolere ignominiam, maioribus copiis reparatis duxerunt contra Io-
natham qui comperto eorum aduentu propere in Amathensem agrum
occurrit. Nolebat enim eos sine impedimento Iudæam invadere cumq;
ad quinquaginta stadia prope hostem castra posuisset, misit qui res ho-
stium & munitiones perspicerentur, qui cum explorassent omnia, &
quosdam captivos noctu adduxissent, indicantes quòd ex improviso
hostis vellet eos aggredi, maturè omnia communijs, dispositis etiam ex-
tra castra excubijs, & in armis retinens per totam noctem exercitum in-
sum parato esse animo, etiam si noctu pugnare opus sit, ne quid eos ho-
stium conatus fallerent. Demetrii verò duces ut sensere Ionatham præ-
monitum, hærebant inopes consilij, hoc ipso turbati, quòd viderent ni-
hil sibi succellurum absq; insidijs, nec aperto Marte pares se Ionathæ
futuros ducerent. Decreverunt igitur abire, & relictis multis per tota
castra ignibus, quò magis hostem fallerent, noctu discesserunt. At Io-
nathas mane castra adortus, postquam deprehendit inania, cœpit fugi-
entes persequi, sed frustra. Iam enim transgressi fluvium Eleutherum in
vasta loca se receperant. Flexo igitur in Arabiam itinere, & Nabatæis Ionathas in-
vastatis, abactaq; præda & captivis abductis, Damascum veniens illic Arabiâ pro-
omnia vendidit. Per idem tempus & frater eius Simon obscuro totam sic scitur, &
Iudæam & Palæstinam usq; Ascalonem, opportuna loca firmabat præ- Nabatæos
sidijs, atq; na communita regione armis & ædificijs, Ioppen contendit: vastat.
eiq; occupata validum imposuit præsidium, quòd intellexerat Ioppen- Simon Io-
ses velle Demetrio dedere suum oppidum. His igitur ad hunc modum nathæ frater
dispositis Ionathas & Simon reversi sunt Hierosolyma. Ibi Pontifex Ioppen oc-
cupat.
advocata in templum concione populi, suavit ut reficerent urbis mœ-
nia, & murum quo templum septum fuerat rursum reficerent, turri- Ionathas &
busq; altis additis munitiorem redderent. utq; alium murum excita- Iudas Hie-
rent inter arcem & urbem, atq; hoc pacto excluderent eos qui arcem Hiero-
custodiebant, & ad comineatuum penuriam eos adducerent, præterea arcem refi-
ut arces hinc inde per regionem dispositas, additis novis munitionibus ciunt.
firmiores etiam ac tutiores facerent. Quæ sententia comprobata sus-
fragijs

An. mundi
3821. Antio
Christum
nat. 143.

Tres Indæ-
rum sectæ.
Pharisei.
Esseni.
Sadducei.

De bello Iu-
daico lib. 2.
cap. 7.

Demetrii
duces iterum
in Ionatham
mouent: ni-
hil sibi suc-
cessurum vi-
dentes no-
ctu discedunt.

1. 18, 62;

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3821. Ante
Christum
nat. 143.
Demetrius
in Arsacem
Parthorum
Regem mo-
uet, prziioq;
superatus,
capitur.

fragijs populi, ipse assumpta sibi muniendæ vrbs cura, Simoni vt idem in cæteris Iudææ locis curaret, dedit negocium. Cæterum Demetrius traiecto flumine peruenit in Mesopotamiam, volens hanc & Babylo- nem simul occupare, vt potitus superioribus satrapijs, sedem belli ibi constitueret. vocabatur enim per crebras legationes ab eorum locorum Græcis atq; Macedonibus, pollicentibus deditionem si veniret, atque etiam contra Parthorum Regem Arsacem auxilia. Qua ipse accensus properauit ad illos, cogitans si res aduersus Parthos cessarent prospere, facile se deinde exturbaturum Tryphonem è regno Syriæ. vt verò magna alacritate exceptus est ab eius regionis hominibus, collecto valido exercitu, bellum Arsaci intulit, & superatus prælio amissioq; exercitu, ipse viuis in potestatem hostium venit, sicut alias narrauimus.

C A P. X.

Demetrio à Parthi capto Tryphon fœdus violat, & Ionatha dolo capto atq; interfecto Simoni eius fratri bel- lum infert.

Hedio &
Ruffinus
cap. 9.
1 Mac. 12. 13.
Tryphon re-
gnum An-
tiochi ad se
transferre
cupiens, Io-
nathæ con-
silio eius se
opposituri,
inlidiatur, &
per dolum
potitur.
An. mundi
3822. Ante
Christum
nat. 142.

Tryphon autem cognita calamitate Demetrii, non amplius fidus e- rat Antiocho, sed cogitabat quonam pacto, eo sublato, regnum pos- set ipse inuadere & occupare: nec aliud magis videbatur ob stare eius cupiditati quam Ionathas amicus Antiocho. Itaq; decreuit illum prius è medio tollere, atq; ita deum adolescentem aggredi, quam obrem ad Bethsan profectus, quæ Græcis nominatur Scythopolis, inuenit ibi Io- natham cum quadreginta millibus lectissimorum militum, paratum ob stare si quis vim interire conaretur. Videns igitur hominem nō im- paratum ad certamen, muneribus & comitate conatus est ei impone- re, iussis suis ducibus vt imperata Ionathæ facerent, quò magis fidem beneuolentiæ sibi strueret, & omnem illi suspicionem eximeret, at- que ita incantum opprimeret facilius. postremo suasisit vt dimitteret ex- ercitu, cessante bello, & pacatis rebus omnibus, rogabat tamen vt, te- renta circa se modica manu, comitaretur eum Ptolemaidem, & accipe- ret in tutelam suam ciuitatem eam arcesq; finitimas, dicens se in hoc venisse, vt has ei traderet. Ionathas verò nihil mali suspicatus, credens- que vere & beneuolo animo Tryphonem hæc consulere, dimisit exer- citum, exceptis tribus millibus ex his duo in Galilæa reliquit, mille ve- rò secum duxit, Tryphonem persecutus Ptolemaidem. Oppidanis verò urbem confestim, ita, vt præmentis fuerant, cludentibus, viuis captus est, militibus eius ad vnum contrucidatis. moxq; missa est in Galilæam pars exercitus, vt & illa duo millia nec opina per dolum opprimeret. Sed quia rumor de Ionatha capto aduentum eorum præuenerat, arre- ptis armis maturè inde euaserunt. Nam Tryphonis milites non aui expectari vim, quòd intelligerent paratos pro tuenda vita extremum adire periculum, infecta re, unde venerant retrò reuersi sunt.

Quòd

*Quod Simoni Iudæorum gens & Pontificatum simul & co-
piarum imperium detulit.*

An. mudi.

*3812. An-
te Chri. na.*

141.

Hierosolymis autem postquam auditum est de Ionathæ captivitate, 1. Mach. 12. & comitatus eius interitu, ingens dolor cepit omnes & tanti viri Ionathæ desiderium, quod non sine causa timerent, ne destituti eius prudentia sideriū om- nes Hieroso-
simul & fortitudine infestarentur a finitimis: qui in eam diem metu lo- lymis capit.
nathæ cohibiti, tum videbantur velut dato signo cooritari, & adductu- Iudæam fi-
ri Iudæorum gentem in extremum salutis periculum nec eos tefel- nicimæ gen-
lit sua expectatio. quamprimum enim auditum est necatum esse lo-
natham, undiq; excitatum est in eos bellum, tanquam non habentes tes, sicut &
amplius cuius ductu militare possent, & re gnauiter gerere, quin & ipse Tryphon
Tryphon collecto exercitu, in animo habebat Iudæam inuadere. Simon Iona-
them videns Hierosolymitanos metu novorum motuum attonitos, & Simon Iona-
them eis contra Tryphonis conatus addere animum, convocato in thæ frater
templum populo, sic exortus est ad eos verba facere. Non ignoratis viri cōvocato in
tribules, quam gnauiter ac intrepide ego & pater ac fratres pro liber- templū po-
tate mortis periculis nos expoluerimus: quibus domesticis exemplis pulo, se pa-
excitatus, cum nō nouum sit in nostra familia legibus patrijs & religio- tris ac fratrū
xi propugnandæ vitam impendere, nullo terrore adigi potero, ut vitam vestigia se-
gloriæ præferam. Quapropter cum non desit vobis dux paratus pro vo quaturum
bis quiduis quantumvis magnū vel pari vel tacere, sequimini alacriter pollicetur.
quocumq; duxero. neq; enim ego melior sum meis fratribus ut vitæ *An. mundi*
parcere debeam: neq; ita degener, ut quod illis semper visum est lon *3813. Ante*
ge pulcherrimum, scilicet pro religione atque legibus vitam profunde- *Christum*
re, ipse per ignauiam subterfugiam: quin potius certum est germanum *nat. 141.*
me illorum fratrem egregijs approbare facinoribus. Confido enim in *Simon Iudæ*
Deo, quod pœnas ab hostibus exigere dabitur, vosq; vnā cum vxoribus *ac Ionathæ*
& liberis ab eorum iniurijs eripere, & insuper templi sanctimoniam tu- *fratribus*
tam præstare ab illorum impia violentia. Video enim profanas gentes *succedit.*
non ob aliud in vos coorti, nisi quod existimant destitutos duces pro- *Simon Iona-*
videntia. His Simonis verbis accensa multitudo, recepit animos & tidu- *tham Absa-*
ciam, & posita formidine aula est meliores spes concipere: ita ut vno *lomi filium,*
ore totus populus exclamauerit, placere Simonem imperium accipere, *Ioppen, ut*
& in locum fortissimorum fratrum Iudæ ac Ionathæ succedere. nun- *habitatores*
quam enim se detrectaturos iussa illius. Itaq; collectis mox omnibus *inde eijce-*
quotquot ex suis ad militiam essent idonei, aggregatus est urbem moeni *ret, mittit.*
bus cingere, communireq; celis & validis turribus, quo opere perfecto, *Tryphon*
misit Ioppen vnum ex amicis Ionatham Absalomii filium, iustum habi- *fraudulēter*
tatores eius populariter inde eicere, veritus ne urbem Tryphoni trade- *spem fratris*
rent. ipse interim mansit Hierosolymis ad urbis custodiam. Tryphon *redimendi,*
autem Ptolemaide profectus cum magno exercitu, venit in Iudæam, du- *propositis*
cens secum vinctum Ionatham. ei Simon occurrit cum suis copijs iuxta *conditioni-*
oppidum Addida, situm in monte cui Iudæorum campi subiecti sunt: *bus, facit Si-*
Tryphon vero cognito quod Simon Iudæorum Princeps sit constitutus, *moni.*
misit ad eum nuncios, & hunc dolo circumuenire cupiens mandabatq;
ut sit

FLAVII IOSEPHI

An. mund.
di 3830.

Ante Chri.
rat. 134.

Simon cum
filijs Cende-
buzum regio-
ne expellit.

eredita sit obuiam: pramissisq; cum fortissimo quoque filijs, ipse cum sa-
liquis copijs subsequēbatur diuerso itinere: positusq; compluribus lo-
cis inter angustias insidijs, nusquam non rem gessit ex sententia: & in
omnibus congressibus factus superior, reliquū vitæ in pace exegit, cum
& ipse renouasset cum Romanis amicitiam.

C A P. XIII.

*Quod Simon à genero suo Ptolemæo in conuiuio per dolum
occisus est.*

Medio &
Ruffinus
cap. 13.

1. Mach. 16.
Nulla fides,
pietasq; ne
in socero
quidem.

Is per octo annos Iudæis præfuit, postremo in conuiuio casus, insidijs
generi sui Ptolemæi: qui vxore etiam eius & duobus filijs comprehen-
sis ac coniectis in vincula, misit quosdam, vt tertium quoq; Ioannem,
cui & Hyrcano fuit nomen, interficerent. adolescēs autem hoc præsen-
tens mature in urbem refugit, fretus laore multitudinis conciliato
per paterna beneficia, simulq; odio quo Ptolemæum prosequēbatur
populus. Is enim volentem eum ingredi per portam aliam fortiter re-
pulsit, eo quod iam Hyrcanum receperat.

C A P. XV.

An. mundi
3831.

Ante Chri.

rat. 133.

Medio &
Ruffinus
cap. 14.

1. Mach. 16.
Ptolemæus
oppugnatus
ab Hyrcano,
scilicet pluri-
mū stogin
naturale va-
lere, matrem
& germanos
quos captos
tenebat, in
murus, ne ab
oppugnatio-
ne detestat,
precipitan-
dos locat.
Historiarum
Biblicarum
finis.

*Quomodo frustratis Ptolemæi conatibus Hyrcanus princi-
patu potitus est.*

Ille igitur recepit se in quandam arcem supra Hierichuntā sitam, quæ
Dagon dicitur. Hyrcanus verò, accepto paterno Pontificatu, & sacris
operatus, cum litatum esset, eduxit contra Ptolemæum exercitum: &
oppugnando locum cetera quidem erat superior, vincebatur autem
sola pietate erga matrem & erga germanos misericordia. hos enim Pro-
lemæus productos in mœnia flagitis exdebat in loco omnibus conspi-
cui, minitans se præcipitaturum eos, nisi frater ab oppugnando desiste-
ret. at ille putans quantum de oppugnatione remitteret, tantum se gra-
tificari suis carissimis statim in primo conatu elanguescebat. Mater ta-
men ad eum manus tendens supplicabat, ne molliretur affectibus, sed
potius indignitate rei morus daret operam, vt redactum in potestatem
inimicum afficeret poena, & viscisceretur homines sibi natura coniu-
ctissimos, gratum enim sibi fore inter tormenta mori, modo nefarius
homo scelerum suorum supplicium lueret. Hyrcanus verò talibus ver-
bis accendebatur ad assultum maiore impetu faciendum, sed quamprimum
verberari & lacerari matrem videbat, refrigescēbat statim oppu-
gnationis feruor, & vincebatur filius maternis affectibus. cumq; hoc
pacto traheretur diutius obsidio, superuenit annus ille quo solenne est
Iudæis cessare ab operibus, recurrenēte anno septimo, atque ita libera-
tus à bello Ptolemæus occisis Hyrcani matre ac fratribus, fugit ad Ze-
nonem cognomine Cotylam, qui tum apud Philadel-
phenenses inuaserat tyranni-
dem.

C A P.

cum locum indefesso labore per vices sibi succedentes redegerint, atque ita nihil reliquerint quod obstaret, quod minus templum omnibus in urbe locis esset longè celsius.

C A P. XII.

Simon Tryphonem in Dora compulsum oppugnat, inito cum Antiocho cui Pius cognomen erat, fœdere.

Non multò autem post quàm Demetrius captus est, Alexandri filius cognomine Deus à Tryphone est necatus, anno quarto postquam eius tutelam susceperat: sparsoque rumore, quòd inter exercendum se esset extinctus, per intimos amicos sollicitavit milites magnis pollicitationibus ut sibi regnum deferrent, captum à Parthis Demetrium dictitans, Antiochum verò fratrem, si potiretur imperio, ultorem fore defectionis qua fratrem eius deseruerint. illi adducti in spem maximam, quasi ditandi hoc principe, imperium ei continuo deferunt. Tum verò adeptus iam concupitam potestatem, non amplius dissimulare prauum ingenium valuit, quod priuatus regere conatus est, quòd magis animos hominum sibi conciliaret, quamprimùm enim Rex declaratus est absque persona, Tryphonem agere cœpit, id quod aduersariorum partibus non mediocriter profuit. Milites enim pertasi eius mores defecerunt ad Cleopatram uxorem Demetrii, quæ tum in Seleuciâ cum liberis se incluserat. Et cum Demetrii frater Antiochus cognomine Soter oberraret, nec ab vlla urbe reciperetur metu Tryphonis, misit ad eum Cleopatra, coniugium suum & regnum ei offerens. fecit autem hoc partim amicorum suasu, partim quòd timeret ne quidam Selencenses urbem Tryphoni traderent. quò postquam venit Antiochus affluente ad eum quotidie multitudine, & crescentibus viribus, bellum Tryphoni intulit: quem praelio victum eiecit è superiore Syria, & vsque Phœnicen persequens, compulsus in Doram castrum munitissimum obsidione cinxit. Misit etiam legatos ad Simonem Iudæorum Pontificem, qui de amicitia & societate agerent. qui & postulata eius libenter admisit, & mox missa comœtu ac pecunijs ad oppugnantes Doram milites, Antiochum ita demeruit, ut inter intimos amicos ab eo reciperetur, at Tryphon elapsus è Dora, cum perfugisset Apamiâ, urbe vi capta, interfectus est, triennio post quàm regno potitus fuerat.

C A P. XIII.

Bello inter Antiochum & Simonem orto Cendebæus dux regius è terra profligatur.

Ceterum Antiochus ob innatam auaritiam beneficiorum immemor, traditis amico Cendebæo copijs, misit eum, ut, vastata Iudæa, Simonem in potestatem redigeret. qui audita eius iniquitate, quamvis iam senior, tamen indignitate rei permotus, iuueniliter hosti cum ex-

An. mundi
3824.

Ante Chri.
nat. 140.

Hedio &
Ruffinus
cap. 10.
1. Macch. 15.
Tryphon A-
lexandro ne

cato, impe-
rio potitur.
Tryphon ad
regnũ eue-
ctus concu-
pitam pote-
statem, quã
priuatus re-
gere conat⁹
fuerat, osten-
dit.

Tryphonis
milites ei in-
festi, ad Cleo-
patram De-
metrii uxore
deficiunt, quæ
Antiocho So-
tere coniu-
gium & re-
gnũ offert.

Hedio &
Ruffinus
cap. 11.

Antiochus
Tryphonem
eiecitum Sy-
ria, in Dora
obsidione
cingit.

An. mundi
3827.

Ante Chri.
nat. 137.

Tryphonis
czdes:

Hedio & Ruf-
finus c. 12.

FLAVII IOSEPHI

An. m. di 3830.

Ante Chri.

rat. 134.

Simon cum

filijs Gende-

brum regio-

ne expellit.

erctu fit obuiam: pramissisq; cum fortissimo quoque filijs, ipse cum reliquis copijs sublequebatur diuerso itinere: positisq; compluribus locis inter angustias insidijs, nusquam non rem gessit ex sententia: & in omnibus congressibus factus superior, reliquū vitæ in pace exegit, cum & ipse renouasset cum Romanis amicitiam.

C A P. XIII.

Quod Simon à genero suo Ptolemæo in conuiuium per dolum occisus est.

Hedio &

Ruffinus

cap. 13.

1. Mach. 16.

Nulla fides,

pietasq; ne

in focero

quidem.

IS per octo annos Iudæis præfuit, postremo in conuiuium cæsus, insidijs generi sui Ptolemæi: qui vxore etiam eius & duobus filijs comprehensis ac coniectis in vincula, misit quosdam, vt tertium quoq; Ioannem, cui & Hyrcano fuit nomen, interficerent. adolescens autem hoc præsentiens mature in urbem refugit, fretus saure multitudinis conciliato per paterna beneficia, simulq; odio quo Ptolemæum prosequabatur populus. Is enim volentem eum ingredi per portam aliam fortiter repulit, eo quod iam Hyrcanum receperat.

C A P. XV.

An. mundi

3831.

Ante Chri.

nat. 133.

Hedio &

Ruffinus

cap. 14.

1. Mach. 16.

Ptolemæus

oppugnatus

ab Hyrcano,

scilicet pluri-

mā stogin

naturale va-

lere, matrē

& germanos

quos captos

tenebat, in

muris, ni ab

oppugnatione

desistat,

precipitandos

locat.

Historiarum

Biblicarum

finis.

Quomodo frustratis Ptolemæi conatibus Hyrcanus principatu potitus est.

ILLE igitur recepit se in quandam arcem supra Hierichunta sitam, qua Dagon dicitur. Hyrcanus verò, accepto paterno Pontificatu, & sacris operatus, cum litatum esset, eduxit contra Ptolemæum exercitum: & oppugnando locum cætera quidem erat superior, vincebatur autem sola pietate erga matrē & erga germanos misericordia. hos enim Ptolemæus productos in mœnia flagris cædebat in loco omnibus conspicio, minitans se præcipitaturum eos, nisi frater ab oppugnando desisteret. at ille putans quantum de oppugnatione remitteret, tantum se gratificari suis carissimis statim in primo conatu elanguescebat. Mater tamen ad eum manus tendens supplicabat, ne molliretur affectibus, sed potius indignitate rei morus daret operam, vt redactum in potestatem inimicum afficeret pœna, & vicisceretur homines sibi natura coniunctissimos, gratum enim sibi fore inter tormenta mori, inodo nefarius homo scelerum suorum supplicium lueret. Hyrcanus verò talibus verbis accendebatur ad assultum maiore impetu faciendum, sed quamprimum verberari & lacerari matrē videbat, refrigerescebat statim oppugnationis ferror, & vincebatur filius maternis affectibus. cumque hoc pacto traheretur diutius obsidio, superuenit annus ille quo solenne est Iudæis cessare ab operibus, recurrente anno septimo. atque ita liberatus à bello Ptolemæus occisis Hyrcani matrē ac fratribus, fugit ad Zenonem cognomine Corylam, qui tum apud Philadelphenses inuaserat tyrannidem.

C A P.

Quod Antiochus cognomento Pius, dū eo contra Hyrcanum ex-

3831.

ercitu, placatus 300. talentis fœdus cum
eo inijt.

Ante Chri.
nat. 133.

Antiochus autem memor incommodorum, quæ à Simone acceperat, Iudæam aggressus est, ex quo regnare cœperat anno quarto, principatus verò Hyrcani primo, sexagesima secunda supra centesimâ olympiade: vastatisq; agris Hyrcanum in urbem ipsam compulit. eam septenis castris cum cinxisset, primum nihil proficiebat, propter firmitatem mœnium & virtutem propugnantium, accedente etiam aquarum penuria, cui tãdem sub occasum Pleiadis delati imbres fuerunt remedio. postremò ad septentrionalē muri partem, quā planior erat aditus, excitatis centum turribus quæ surgebant vsq; tertiam contignationem, impositisq; in eas cohortibus, quotidie tentabat mœnia: dupliciq; fossa longa simul & lata cinctis Iudæis præclusit omnem exitum. illi contra crebrò excursantes, si forte negligentius custodiri castra offenderent, afficiebant hostem clade aliqua: quod si paratos ad resistendum inuenerent, recipiebant se in tutiora facile. Hyrcanus aut postquam cognouit sibi obesse suorum multitudinem, quòd inuiciliter absumerentur ad victum necessaria, secretam infirmiorē turbam eiecit extra mœnia, solis retentis qui ob vigorem ætatis ad pugnam erant idonei. Antiochus aut excludos verabat progredi, ita, vt miserabiliter oberrantes mœnibus conficerentur inedia. sed cum superuenisset festum scenopegiæ, miseratione suorum rursus in urbem recepti sunt. Rex etiam rogatus, vt gratia festi inducias septem dierum concederet, religione motus impetrari eas passus est: nec hoc contentus victimas misit magnifice, tauros auratis cornibus, & pocula tam aurea quàm argentea retertia omne genus aromatis: & exercitui præbuit epulum longè diuersus ab Antiocho Eupiphane, qui capta vrbe porcos super altari mactauerat, & iure carniū illarum templum asperferat, violatis Iudæorum legibus simul & ceremonijs: vnde acerbissima exorta sunt eius gentis contra eum odia. at hic Antiochus propter religionem Pius cognominatus est ab omnibus. Hyrcanus verò cognita eius æquitate & pietate delectatus, legatos ad eum misit, rogantes, vt liceat sibi patrijs viuere legibus tum Rex repulsis qui suadebant internecione delendam gentem infociabilem & discredam instituto à reliquis omnibus, & approbata Iudæorū pietate, impetrauit, vt obsessi arma sibi traderent, & vestigalia loppes ceterarumq; extra Iudæam urbium concederent, & insuper præsidium reciperent, cit. promittens pacem eis se daturū his condit. onibus. Assenserunt illi ad omnia excepto præsidio, quòd vitarent exterorum consuetudinē quod ne reciperent, maluerunt Regi dare obsides, & 500. talēta insuper: quorum trecenta mox representata sunt, & inter obsides fuit etiam ipse Hyrcani frater: deiecta q; mox lorica quæ imposita erat mœnibus, soluta est obsidio. Cæterum Hyrcanus aperto monumēto Davidis, qui olim Regum omnium fuerat ditissimus, tria millia talentorum inde protulit: quibus pecunijs fretus primus omnium cœpit externum militem alere: & inito cum Rege fœdere, exceptum in urbem cum exercitu traiecit liberalissime: quia & profectum in expeditionem Parthicam se-

Hedio &
Ruffinus
cap. 15.
Antiochus
Hyrcanum
in urbē com-
pellit.
Pleiades, sep-
tem stellæ.

Infirrior
turba ciuita-
te eiecta re-
cipitur,

Antiochus
Scenopegiæ
gratia septē
dierum indu-
cias Iudæis
concedit.

Hyrcanus cū
Antiocho so-
luta oblidio-
ne iœdas ra-
cit.

Hyrcanus in
gentem pe-
cuniæ vim
ex Davidis
monumen-
to profert.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
di 838.

Ante Chri.
nat. 126.

Nicolaus Da
mascenus.
Antiochus
in confictu
cum Parthis
interemptus.

cutus est una cum auxilijs. Testis est nobis Nicolaus Damascenus, scribens: Antiochus erecto tropæo ad Lycum fluvium, ubi Indatem Parthorum ducem profligauerat, hæsit ibi per biduum ad preces Hyrcani Iudæi, quod in id tempus fortè quædam Iudæorum festiuitas incurrit, per quam non licebat eis iter facere. Et verum est, quod ille scripsit: nam pentecoste instabat post Sabbatum, quo tempore nostris iter facere nefas haberetur. Deinde cum Arsace Partho Antiochus signa contulit, quo prælio victus & vitam simul amisit & exercitum. Syrorum autem regnū frater eius recepit Demetrius, dimissus ab Arsace quo tempore Parthorum regionem inuaserat Antiochus, sicut iam ante in alijs commentarijs diximus.

C A P. XVII.

Hyrcani expeditio in Syriam.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 16.
Hyrcanus
multas Syriæ
vrbes capit,
& templum
in monte Ga-
rizim delola-
tur.

An. mundi
di 3840.

Ante Chri.
nat. 124.

Idumæi ab
Hyrcano sub-
iugati circū-
cisionem &
ritus Iudæi-
cos admit-
tunt.

Hyrcanus a-
micitiā cū
Romanis re-
nouat.

An. mundi
3844.

Ante Chri.
nat. 120.

Cæterum Hyrcanus, audita morte Antiochi confestim ad vrbes Syriæ duxit exercitum, ratus id quod erat, inuenturum se eas vacuas propugnatoribus. Medabam igitur non sine labore sexto demum monte vicepit: deinde Samegam cum vicinis oppidis, & insuper Sicima atque Garizim cum gente Chuthæorum, quæ accolebat templum instar Hierosolymitani exstructū permissu Alexandri à Sanaballeto duce in gratiam generi ipsius Manassæ, qui fuerat frater Iaddi pontificis, ut & ante dictum est, incidit autem huius templi desolatio post annum 200. Hyrcanus verò etiam Idumææ vrbes cepit, Adora & Marissam, subiugatisque omnibus Idumæis edixit, ut circumciderentur, nisi malletent à proprijs pelli sedibus. at illi amore patriæ admiserunt & circumcissionem, & reliquam iuxta Iudæicos ritus viuendi formulam: atque ex eo primum tempore inter Iudæos censeri cepti sunt. Cæterum Hyrcanus pontifex renouaturus cum Romanis amicitiam, misit legatos ad Senatū: ubi recitatis eius literis amicitia impetrata est his conditionibus. Fanius M. F. Præindixit Senatū in campum 8. Id Februarias, præsentem L. Manlio L. F. Mentina, & C. Sempronio C. F. Faleria, propter eas res, quas legati retulerunt, Simon Dosithæi, Apollonius Alexandri, Diodorus Iasonis, viri honesti ac probi, missi à populo Iudæorum: qui etiam egerunt de amicitia & societate, quæ eis intercedit cum populo Romano, de negotijs publicis, ut Ioppe & portus, Gazaraque & fontes atque vrbes reliquæ per Antiochum ablatae præter Senatus decretum, restituantur hæc omnia, neve militibus Regijs liceat per regionē ipsorum, aut subditorum iter facere. & ut eo bello per Antiochum attentata præter decretum Senatus fiant irrita: utque legati à Senatu missi, curent reddi, quicquid Antiochus abstulerat, & precium agrorum æstiment, qui eo bello deuastati sunt, & ut literæ commendaticia legatis dentur ad Reges & liberos populos, quò tutius possint reuerti in patriam. Quibus de rebus visum est Senatui renouare societatem & amicitiam cum viris bonis, & missis à bono atque amico populo. De literis autem scribendis responsum est, curæ futuræ Senatui quàm primum ab alijs negotijs vacaturn, & daturum operam ne vlla posthac eis inferatur iniuria, mandatumque est prætori Fanio, ut ex publica pecunia legatis numeraret viaticum, quò commodius se referre possent in patriam, atque ita publico sumptu Lega-

Legatos Prætor domum remisit, cum cōmendaticis ad eos, per quorum loca erant transitori. Et Hyrcani quidem pōtificis rerum status hic fuit. Demetrius autē Rex, cupiens bellum Hyrcano inferre, opportunitatem non habuit, inuisus ex æquo tam Syris quàm suis militibus, propter mores improbos, ita ut miserint ad Ptolemæum Physconē, rogantes, ut aliquē ex Seleuci genere eis daret, quem possent Regem sibi constituere. cumq; is misisset Alexandrum Zebinam, cōmissio prælio Demetrius vincitur, & refugiens è pugna ad Cleopatram vxorē in Ptolemæi dem exclusus est ab ea: delatusq; inde Tyrum ab inimicis capitur, & diu miserè vexatus tandem interficitur. Alexander autē Regnum adeptus fœdus ferit cum Hyrcano pontifice, deinde petitus bello ab Antiocho Grypho, Demetrii filio, in prælio cæsus, occubuit. At Antiochus regnum Syriæ consecutus, non ausus est expeditionem contra Iudæos suscipere, audito quod frater ipsius germanus, eodem nomine dictus Antiochus, copias contra se apud Cyzicum colligeret. Quapropter nihil in Iudæos mouens, decreuit parare se contra fratris aduentum, cognominati Cyziceni, eo quod in illa vrbe educatus sit. patre autē genitus erat Antiocho Sotere, qui à Parthis occisus est. acciderat enim ut Cleopatra duobus fratribus alteri post alterum nuberet, sicut aliās diximus. Porro Antiochus Cyzicenus vbi peruenit in Syriam, multis annis cum fratre conflictatus est, Hyrcano interim per totum illud tempus agēte in pace continua. mox enim post Antiochi cædem defecerat à Macedonibus: iamque nec ut subditus, nec ut amicus vllam illis ferebat opem amplius: sed maximis successibus res eius auxit sunt Alexandri Zebinæ tempore, & maioribus etiam regnantibus his duobus fratribus. bellum enim quo se atterebant mutuò, occasionem Hyrcano præbuit, ut securè frueretur Iudææ prouentibus, & ingentem pecuniarum vim inde congregaret. Et Cyziceno vastante fratris regionem, nō dissimulauit & ipse quid moliretur: vidensque Antiocho nihil esse ab Ægypto præsidij, sed tam ipsum quàm eius fratrem multas clades accipere ex continuis inter se certaminibus, vtrunque facillè despexit.

C A P. XVIII.

Quod Antiochus Cyzicenus Samaritæ auxilium ferens victus aufugit.

Quapropter duxit exercitum ad Samariam urbem munitissimam, quæ quod nunc Sebaste vocetur ab Herode condita, cum erit opportunum dicemus. hanc adortus oppugnabat nullis parcens laboribus, infensus ei propter iniurias illatas Marissenis, colonis Iudæorum & sociis, sed Syriæ Regi subditis. Cum itaq; urbem fossâ & duplici muro circumfisset per LXXX. stadia, obsidioni præfecit filios Antigoni & Aristobuli: quibus vrgentibus & fame premente eò necessitatis adducti sunt Antiochus Samaritæ, ut coacti vesci cibis insuetis homini, postremò Antiochi Cyzicini opem implorauerint. qui cum venisset properè, victus est ab Aristobuli militibus: & insequentibus cum fratribus vique Scythopolim, agrè euasit. ac illi reuersi contra Samaritas rursus eos compellunt intra moenia, & cogunt iterum ab eodem Antiocho auxilium petere. fugatur.

An. mundi
3844. An-
te Chr. na.

120.

Demetrius
ab Alexandro
victus, truci-
datur.

Hedio &
Ruffi. c. 17.

Alexander in
conflictu cū

Antiocho
Grypho cæ-
sus.

An. mundi
3852. An-
te Chri. na.

112.

Hyrcan⁹ dū
fratres inte-
stinis bellis
laborant, in
pace viuunt.

An. mūdi

3854. An-
te Chr. na.

110.

Hyrcan⁹ ob-
sidet Sama-
riam.

Antiochus
auxiliaturus
Samaritis,

ab Aristoba-

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3854. An-
te Chriſta,
310.

Epicrates pe-
cunia corru-
ptus, Scytho-
polim iude-
is prodiit.
Hyrcanus Sa-
maria capir.
Hyrcano in
templo per
vocē, filiorū
de Antiocho
viſtoria nū-
ciatur.

Chelcias &
Ananias Cle-
opatræ co-
prii duces
præpoſiti.
Strabo Cap-
padox de Iu-
dæorū fide.
Hyrcanus &
Phariſæi ho-
ſtes.

Eleazar Pha-
riſæus Hyr-
cano matris
captiuitatē
exprobrat.
Ionathas
Sadduceus
Hyrcanum
contra Pha-
riſæos inflā-
mat.

Is accitis à Ptolemæo Lathuro circiter ſex armatorum millibus, quos il-
le inuita matre & tantum non imperio per eam deturbatus miſerat, pri-
mum vagabatur per ditionem Hyrcani latrocinabūduſ cum Ægyptiā,
non audens quidem aperto marie decernere quod eſſet impar viribus,
exiſtimans tamen ſe vaſtandis agris eſſecturum, vt Hyrcanus obſidio-
nem Samarię ſolueret. ſed poſtquam multos è ſuis amiſit exceptoſ ho-
ſtium inſidiis, proſectus eſt inde Tripolim, Callimandro & Epicrati
ducibus demandato bello Iudaico. ex his Callimander audacius quā
prudentius cum hoſte congreſſus, proſtigatis ſuis & ipſe inter alios ce-
cidit. Epicrates autem pecunia corruptus, Scythopolim & alia quædam
oppida manifeſte Iudæis prodidit: nec quicquam Samaritis obſeſſis
profuit. atque ita Hyrcanus integro anno in oppugnatione exacto, non
contentus urbem capere, etiam ſolo eam æquauit, inducēt ſillo corren-
tibus: quorum eluie ita cuncta ſædata ſunt, vt ne veſtigium quidem ſu-
perreſſet eius oppidi. Incredibile autem quiddam narratur de Hyrcano
Pontifice dignatum eum eſſe diuino colloquio. Fertur enim quod illa
Hyrcano in ipſa die qua eius filij cōſeruerunt eum Cyziceno prælium, Pontifex ipſe
ſolus in templo odoramēta adolens vocem audierit, nunciantem filio-
rum recentem de Antiocho viſtoriam: idq; mox progreſſus renuncia-
uit multitudini, & paulo poſt certius comprobatum eſt eius oraculum.
Et Hyrcani quidem res geſtæ ſic ſe habuerunt. Accidit autem hoc tem-
pore, vt non Hieroſolymis ſolum, ſed & apud Alexandriam reliquamq;
Ægyptum & Cyprum fortuna aſpiraret Iudæorum ſucceſſibus. Cleopa-
tra enim Regina à filio Ptolemæo Lathuro diſſidens, copiis ſuis duces
præpoſuit Chelciam & Ananiam filios Oniæ, qui templum in Helio-
politana præfectura ædificauerat Hieroſolymitano ſimile, vt aliā dixi-
mus. ex horum ſententia Regina gerebat omnia, ſicut & Strabo Cappa-
dox teſtatur his verbis: Plerique enim qui prius nobiſcum venerunt in
Cyprum, quive poſt à Cleopatra illo miſſi ſunt, conſectim deficiebant
ad Ptolemæum. ſoli verò ex Oniæ factione Iudæi conſtanter manſerunt
in officio, eo quod ciues eorum Chelcias & Ananias apud Reginam eſ-
ſent in precio. Hæc Strabo. Hyrcano aut apud Iudæos felicitas inuidiam
peperit. ſed præcipue Phariſæorum ſecta male ei volebat, de qua ſupra
mentionem fecimus. tanta autem eorum autoritas eſt apud populum,
vt etiamſi Regi obloquantur aut Pontifici, fidem tamen eis vulgus ha-
beat. Horum diſcipulus & Hyrcanus fuerat, in primis carus huic homi-
num generi. quos cum aliquando vocaſſet ad conuiuium, & accepiſſet
comiter poſtquā animaduertiſſet eos exhilaratos, ſic illos affatus eſt: Sc re-
eos ſuam voluntatem, quod nihil magis cuperet quā iuſtus eſſe, & o-
mnia iuxta Dei placita facere, quemadmodum & ipſi doceant. attamen
ſi quid in ipſo deſiderarent, & aliqua in re à iuſticiæ præſcriptis aber-
rantem deprehenderent, officiij illorum eſſe. vt admonitione corrigāt.
cum verò omnes eius virtutem comprobarent, vehementer gaudiuſ eſt
eorum teſtimonio. tandem vnus è conuiuiſ Eleazarus, vir malus & ſe-
ditioſus: Quandoquidem, inquit, aſte cupere audire veritatem, ſi vis
eſſe iuſtus, abdica te pontificatu, & contentus eſto principatu populi. Il-
lo verò cauſam rogante, cur ita hoc poſtularet: Quia, inquit, audiui muſ
ita à natu grandioribus, matrem tuam captiuam fuiſſe regnante Antio-
cho Epiphane. Falſus autem erat is rumor, & ideo grauiter his verbis
Hyrcanus offeſus eſt, nec minus Phariſæi ceteri. Tum Ionathas qui-
dam e

Samē Sadducorum secta, quæ est Phariseis contraria, præcipuus Hyrcani amicus, dicebat de communi Phariseorum sententia conuictum Eleazarum: quod si dubium videatur, manifestum fore interrogatis illis, qua poena hominem dignum censeant. Quod postquam Hyrcanus rogauit, dicens ex pronunciata ab illis sententia se cogniturum, an eorum consensu factum sit sibi conuictum, & illi satis putarunt, si uinculis castigaretur & verberibus, quod iniquum videretur capite hominem plecti ob maledicentiam, & alioqui hoc genus clemens ut in animaduersionibus: vehementer exacerbatus est, quasi iam compertum haberet eos esse autores opprobriæ sibi generis infamix. Nec destitit Jonathan furenti calcem addere, intantum, ut, desertis Phariseis, ad Sadducos deficeret, & abrogatis illorum constitutionibus earum obseruatores poenis afficeret: atq; hinc factum est, ut & ipse & eius filij parum gratiosi apud vulgum fuerint: quemadmodum alias opportunius dicetur. Nunc enim indicandum est, quod multas constitutionum à maioribus per manus acceptas Pharisei tradiderint populo, quæ non sunt scriptæ inter leges Mosaicæ: & ideo Sadducæi his auctoritatē abrogant, dicentes oportere eas tantum seruari, quæ scripto continentur. atque hinc magna inter utrosq; exorta est controuersia, dum ditiores sunt Sadducorum paribus, Pharisei vero ceteræ multitudinis nituntur fauoribus. Sed de his duabus sectis & Essæorum tertia satis docuimus in secundo de bello Iudaico volumine. Hyrcanus autem seditione sedata, & post hanc exacta vita feliciter, elapsusq; vno & triginta annis eius imperij moritur, relictis quinque filiis, imperantibus, tribus maximis à Deo habitus dignus honoribus, principatu gentis Iudeorum, & Pontificatu & Prophetia. fruebatur enim diuinis colloquijs. vnde tantam præsentis est futurorum præscientiam, ut prædixerit duos maiores natūe suis liberis, non diu fore paterni principatus competes: quorum exitum oportet precium est cognoscere, quò magis patris cluceat diuinitas.

C A P. XIX.

Aristobulus primus sibi Diadema imponit.

Defuncto enim eorum patre Aristobulus, natus maximus volens principatum in regni formam vertere, diadema sibi primus imposuit, post CCCCLXXXI annos, & menses tres, ex quo de captiuitate Babylonica liberatus populus ad pristinas sedes postliminio reuersus est. cumque fratrem suum secundum Antigonus amaret, in societatem dominationis eum assumpsit, ceteros vero in vinculis habuit. matrem etiā contione in carcerem, principatus emulam, (nam illam Hyrcanus dominam rerum reliquerat) atq; eò crudelitatis processit, ut fame necaret in uinculis. post matrem verò interfecit fratrem quoq; , quem præ alijs diligere videbatur, & in regni societatem admiserat, alienatus ab eo per ea quæ primo quidem reiecit, partim quòd eum diligeret, partim cit, & matrē quòd per inuidiam confectas putaret. Sed cum aliquando Antigonus fame necat, magnificè reuerteretur è bello, quo tempore populus solenne scenopægiæ festum celebrat, accidit ut Aristobulus ægrotans decumberet, frater vero interfuturus sacris splendidissimè ornatus in templū ascenderet tremantem inter armatorum comitatu, perissimum pro salute Regis vota facturum. sicut.

An. mundi
3854. An.
te Chri. na.
110.

Hyrcanus à
Phariseis ad
Sadducos
defecit.

Cōstitutiones
Phariseicæ.
Hyrcanus
moritur.

An. mūdi
3861. An.
te Chri. na.

103.
Vaticinium
Hyrcani de
filijs.

An. mundi
3852. An.
te Chr. na.

102.
Hedio &
Russi. ca. 18.

Aristobulus
Hyrcani fili-
us, post cap-
tiuitatē Ba-
bylonicā dia-

dema sibi
primus im-
ponit.

Aristob. An-
tigonū in re-
tē admittit,

ceteros in
vinculacōij-
cit, & matrē

Aristob. An-
tigonū fra-
trem inter-

An. mundi
3862. An-
te Chr. na.
102.

Antigonus
apud Aristobulum falso
accusatus.

Aristobuli
coniunx ver-
suta, Antigo-
nū dolo tru-
cidari curat.
Vis calūniæ.

Judas Essēus
vates.

Stratonis
turris & ma-
ritima Cæ-
sarea nomi-
nata.

Aristobuli
fratricidæ
pœna.

Conscientiæ
labes.

Tum hi quibus studiū erat excitare inter fratres discordiā, nacti occasi-
onem ē rebus prosperè gestis Antigoni & pompa quam adornauerat,
venerunt ad Regem, & omnia exaggerauerunt, dicentes hæc iam esse
supra priuari hominis cōditionem, & affectati regni manifesta indicia
atēbantq; venturum breui cum valida armatorum manu ad occidentū
Regem, quod stultum existimet cum regno solū potiri liceat, cōmuni-
cato honore contentum esse. Aristobulus autē quamvis nō omnino his
crederet, tamen prospiciens quomodo posset & suspicionem vitare, &
securitati suæ consulere, collocavit satellites in loco quodā obscuro &
subterraneo, (decumbebat autē in turri quæ post, mutato nomine, Anto-
nia dicta est) mandauitque vt siquidem sine armis frater veniret, Anto-
niam attingeret: quod si armatus aduentaret, vt trucidaretur, nemo
tamen ad eum qui rogaret vt inermis veniat. At Regina, & reliqui insi-
diatores, persuaserunt nuncio, vt contraria diceret, audisse fratrem, quod
armaturam eximiam sibi cōparasset, cupereq; ita armatum contempla-
ri. Antigonus verò nihil mali suspicans, & fretus fratris beneuolentia,
itā vt erat cum tota armatura venit ad Aristobulū, contemplandum se
præbiturus. cumq; peruenisset ad turrim Stratonis, quā valde obscurus
erat transitus, à satellitibus interfectus est. Huius autem casus facile o-
stendit, quantum possint liuor & calumnia, & quā sint efficaces ad
subuertendam etiam naturalem beneuolentiam. Sed illud maxime ad-
miratu dignum est, quod Iudas quidam, cuius prædictiones nunquam
fefellerunt, vaticinatus est. Is cum videret Antigonum accedentem ad
templum, apud discipulos, qui eum ob hæc scientiam affectabant ex-
clamauit, poenitere se iam vitæ, quādoquidem eius vanitatem coarguet
In oculis Antigonus, quem ea die apud Stratonis turrim moriturum
prædixerat: quoniā locus ille abesset DC. stadiis, & diei pars maior exas-
ta esset: atq; ita periculum esse, ne mentiatur suum oraculum. Ad hunc
modum sollicito nunciatur Antigonum casum ad cellam subterraneam
turris, quæ & ipsa Stratonis vocabatur, sicut & illa maritima, quæ post
Cæsarea nominata est, quæ ambiguitas vatem perturbauerat. Antigo-
nū autem continuo cepit fraternæ necis poenitentia: quæ res mor-
bum eius aggrauauit, dum factum suū continenter detestaretur, ita,
vt postremo, crescentibus doloribus, sanguinem vomeret. cum qui-
dam ē ministris efferens, diuina opinor, ita volente prouidentia, pro-
lapsus in eo ipso loco effudit, qui Antigoni cadis cruenta habebat vesti-
gia. quo facto ingens eorū, qui viderant, clamor exoritur, quasi data o-
pera puer illic effudisset sanguinem, ita vt clamoris causam iciscitaretur
Aristobulus. omnibus autē dicere tergiuersantibus, tanto magis cōten-
debat cognoscere, quod natura ita cōparatum sit, vt suspecta nobis sint,
quæ dissimulantur silentio. tandem vbi minis ac terroribus expressit, vt
faterentur veritatem, cōscientia grauius ictus animum plurimas effu-
dit lachrymas: & gemitū ex imo pectore ducens, Ergo nō lateo Deum,
inquit, meum impiū ac sceleratum facinus, quādo tam cito reposeo ad
manū, quam materni simul ac fraterni manes flagitant? cur non semel
earū reddis, ne sic per partes opus sit libare meum sanguinē, atq; ita pa-
rare oppressis per nefas & parricidiū? vix ea factus erat cum exhalauit
animam, vno tantum anno in regno exacto, cognominatus Philellen,
id est Græcorū amator, post auctam multis beneficiis patriā, illato bello
Ituræ

Ituræ, magnæque eius parte attributa ad Iudææ limites, cuius habitatores comminatione exilij coëgit circumcissionem cæterosq; Iudæicos nitus admittere. Alioqui natura æquus erat & modestus, ut attestatur Strabo ex autoritate Timagenis, sic dicens: Hic vir æquus fuit & Iudæis multis in rebus commodus. nam & ditionem eorum auxit, & partem Ituræ eis attribuit, de iunctam circumcissionis foedere.

An. mundi
3863. Ante
Christ. nat.
101.

C A P. X X.

Alexandri Iudæorum Regis res gestæ.

Post Aristobuli obitum Salome eius vxor, quam Græci Alexandram nominant, solutis eius fratribus, quos ipse, ut diximus, vinxerat: Iannæum, qui & Alexander est, Regem constituit, ætate cæteros præcedentem atq; modestia: cui accidit, ut mox natus ex osus patri factus sit, nec unquam, dum ille viueret, in eius cõspectum admissus. eius odij causam ferunt hanc. Cum aliquando in somnis ei Deus apparuisset, rogauit de successore. sollicitus de Aristobulo & Antigono, quos præ cæteris diligebat fratribus. Sed cum Deus huius effigie designasset, contristatus quod is in omnes fortunas esset successurus, in Galilæa educari cum voluit. Sed oraculi fidem euentus approbavit. Potitus enim hic regnò. post functum Aristobulum, alterum fratrum insidiantem sibi interfecit: alterum contentum priuata & ociosa vita in honore habuit. Cõstitutis dein de rebus imperij, prout sibi visum est cõducere, ad Ptolemaidem duxit exercitum: & cum prosperè pugnasset victos intra mœnia cõpulit, eosque obsessos oppugnare adortus est. Solæ enim e maritimis Ptolemais & Gaza expugnandæ supererant, & præter has Zoilus, qui tyrannidem apud Stratonis turrin & Dora occupauerat. Sed cum Antiochus Philometor & frater eius Antiochus Cyzicenus mutuis cladibus suas vires attererent, nihil præsidij ab eis expectandum erat Ptolemaidensibus, verum Zoilus tyrannus cum ijs, quos alebat, militibus eorum quoq; dominationi propter discordiã regum inhians, non nihil opis attulit. Nã Reges negligere videbantur illorum periculum, athletis similes, quos, cum defessi sint certamine, pudet tamen aduersario manus dare, sed per intervalla interfecit, alios ad instaurandum certamen refouent. Supererat vna spes ab Ægypti terum Regibus, & Ptolemæo Lathuro, qui à matre Cleopatra e regnò eiectus Cyprum obtinebat. ad hunc igitur missis legatis, orabāt, ut auxilio veniēs ex Alexandri manibus periclitantes eriperet. qui cum ei spem fecissent quod delatus in Syriam habiturus esset Gazaos & Ptolemaidenses in suis partibus, simulq; Zoilum & Sidonios multosq; adiuturos, elatus promissis navigationem parabat. Interim Demetrius, qui plurimum apud suos ciues auctoritate pollebat, persuasit Ptolemaidensibus, ut mutarent sententiam, conducibilis dicens, incertam cum Iudæis belli aleam subire, quam in certissimam seruitutem, accito Domino, se dedere, & insuper non præsens solum bellum sustinere, sed maius etiam ab Ægypto imminere. Cleopatram enim non permissuram Ptolemæum vires sibi parare e vicinia, sed contra eos venturam cum valido exercitu. dare enim Reginam operam, ut illum etiam e Cypro eiiciat. futurum aut, ut, si Ptolemæum sua spes frustreretur, ipse in Cyprum retrorsum fugiat, miseri verò ciues, in extremo deserantur periculo Igitur Ptolemæus cognita in itinere Ptolemaidensium mutatione, nihilominus cursum continuauit, & cum appulisset

Aristobulus
Ituræ habitatores circumcissionem cæterosq; Iudæicos nitus admittere cogit.
Strabo ex Timagene de Aristobulo.

Herod. & Ruffinus
Cap. 19.
Salome. Alexandra cognominata,
Aristobuli vxor, Alexandrum Iannæum Regem constituit.
Alexander aliter fratrum terum
Alexander aliter fratrum terum
An. mundi
3864. Ante
Christ. nat.
100.

Zoilus Stratonis turris & Dora tyrannus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3864. Ante
Christ. nat.

100.

Zoilus & Ga
zai à Ptole
mao contra
Iudæos auxi
liū petunt.
Alexander
Ptolemæo
ut Zoilū tol
leret persua
det.

Zoilus cap
Ptolemæi à
Ptolemæo
obsessa.
Ptolemæus
Asochim Ga
zilæ oppidū
vi capit.

ad Sycaminum, eo loci copias exposuit, quæ constabant connumeratis peditibus simul & equitibus, circiter triginta millibus. His adductis ad Ptolemaidem, & castris ibi positis, cū neq; legatos eius admittere, neq; verba audire vellent, in magnā coniectus est sollicitudinē. Postquā vero Zoilus ad eum & Gazai venerunt, petentes auxilium contra Iudæos & Alexandrum agros ipsorum vastantem, obsidio quidē vrbis metu Ptolemaei soluta est. Cæterum reducto domum exercitu Alexander cepit astu agere, clam Cleopatram contra Ptolemæum vocans, aperte vero amicum eius & socium se simulans. quin & CCC. argenti talenta datum se pollicitus est, si ille vicissim in gratiam ipsius Zoilum tyrannum tolleret, & agros eius Iudæis attribueret. Tunc igitur Ptolemæus libenter Alexandri amicitiam admittens, Zoilum capit: deinde verò cōperto quod ille clam ad matrem ipsius Cleopatram nuncios mitteret, dissolutum cum eo fœdere, profectus est oppugnatum Ptolemaidem, quæ portæ ei clauserat. Vbi relictis ad continuandam oppugnationem ducibus cū parte exercitus, ipse cum reliquis copijs ad vastandam ac domandam Iudæam se contulit. At Alexander postquam intellexit eius propositū, & ipse ex sua ditione collegit circiter quinquaginta millia, ut vel quidam scriptores malunt LXXX. millia, & cum his hosti iuit obviam. Ptolemæus verò ex improviso adortus sabbato Asochim Gazilæ oppidum vi cepit, & circiter decem captiuorum millia, præter aliam multam prædam abduxit.

C A P. XXI.

Ptolemæi Lathuri de Alexandro victoria.

Ptolemæus
Sephorim
aggreditur.
Hecatonta
machi.

Clades Ale
xandri.

Ptolemæus
ut maiorem
terrorem Iu
dæis incu
riat, huma
nas carnes
coquere iu
bet.

DEinde aggressus & Sephorim non longè inde distantem, multis de sideratis, abiit conflicturus eum Alexandro: cui occurrit ad Iordanē fluvium, iuxta Asophon, qui non multum diffusus est à flumine: & castra ex aduerso hostium metatus est. habebat autem Alexander in prima acie pugnare solitos octies mille quos hecatontamachos appellabat, gestebatur. Et cætera quidē inferiores sibi visi cunctantiores erant ad prælium: confirmabat autem eos non parum Philostephanus aciei struendæ artifex, iubens transire fluvium supra quem castra habebant nec Alexandro transitum eorum impedire placuit, ratio faciliorem sibi fore victoriam, si hostis à tergo haberet fluvium, & è pugna non posset refugere. & primum quidem æquo Marte certabatur, multis vtrinque cadentibus: deinde cū iam Alexandri milites superiores fieri inciperent, Philostephanus cum parte suorum maturè cedentibus opem intulit, cumque inclinato Iudæorum cornu nullus ferret suppetiam, destituti operis proximorum fecerunt fugæ initium, cæterosq; exemplo suo traxerunt. cōtra Ptolemæi milites acriter instando Iudæos fugientes cædebant, & tandem profligatos eousq; insecuti sunt interficiendo donec lassatis manibus ferrum quoq; hebesceret. Ferunt triginta millia cecidisse in eo prælio: Timagenes aut quinquaginta millia in suis scriptis retulit: cæteros partim captos, partim fugâ servatos incolumes. Ptolemæus verò cū post victoriam longè lateq; excurrisset, serò tandem in quosdam Iudæorum vicos se recepit: quos vbi vidit refertos pueris & mulieribus, mandavit militi, ut promissuè iugulatos & in frustra conscisos, in lebetes ferventes

uentes membratim conijcerent, vt, qui effugerant è prælio, hoste credere-
rent humanis visci visceribus, & eò maior terror incuteretur reliquis: &
huius crudelitatis tam Strabo quàm Nicolaus meminit. Idem etiã Pto-
lemaidem vi expugnauerunt, sicut alias indicauimus. Porò Cleopatra
videns augeri filij potentiam, subiecta Gazæ urbis, & Iudæorũ Re-
gione impunè peruaflata, non permittendum duxit vti ille magis cresce-
ret, maximè cum circa Ægypti portas obuerfaretur, & immineret eius
imperio. quapropter continuo tam nauales quàm terrestres exciuit
copias, quarum supremam regionem penes Chelciam & Ananiam Iu-
dæos esse voluit: bonam enim diuitiarum suarum partem cum nepoti-
bus & testamento apud Cœnes insulam deposuit. Iussitq; Alexandro fi-
lio cum magna classe in Phœnicem appellere, & deficientibus ad se eius
regionis incolis, peruenit Ptolemaidem: vnde exclusa oppugnationem
eius vrbis instituit. Tum Ptolemaus, relicta Syria, properauit in Ægy-
ptum, sperans ex improviso occupaturum se præsidij vacuum, sed opi-
nionem suam frustratus est. Per idem tempus alterum è Cleopatreg ducibus
Chelciam mori conatus, dum circa Cœlesyriam Ptolemaum persequi-
tur. At Cleopatra auditis filij conatibus, & quod ei tentauit Ægyptum
non ex sententia successerat, missa eò parte exercitus omnino eum ex
ea regione expulsa: ita rursus ex Ægypto eiectus, apud Gazam exe-
git eam hyeme. Interim Cleopatra Ptolemaidem, simul cum præsidia-
rij expugnat. Quo cum venisset Alexander cum muneribus, & ita ex-
ceptus tractaretur, vt dignum erat hominem afflictum à Ptolemaeo, nec
aliud habentem refugium: cumq; quidam amicorum Regine suaderet,
vt illam quoq; regionem occuparet, nec sineret tantam bonorum Iu-
dæorum multitudinem vnus viri parere nutibus: Ananias contrarium
consuluit, iniquum facinus dictitans si hominem in societatem receptum
suis facultatibus exueret, præsertim suum cognatum. Sic enim fore vt
iliata huius iniuria, omnes vbiq; gentium Iudæos à se alienaret. His ratio-
nibus Ananix Regina inducta, abstinnit ab Alexandro iniuriam, & fœ-
dus cum eo renouauit apud Cœlesyriæ urbem Scythopolim. Tum verò
liberatus metu periculi quod à Ptolemaeo hætenus impendere visum
est, expeditionem suscepit in Cœlesyriam, vbi Gadara post decem men-
sium obsidionem cepit: & paulo post potitus est Amathunte, quod est
castrum omnium quæ ad Iordanem sita sunt munitissimum, vbi Theo-
dorus Zenonis filius res suas charissimas deposuerat, qui ex inopinato
Iudæos aggressus, interfectis ex eis decem millibus, impedimenta Ale-
xandri diripuit. Nec tamen hac clade Rex absteritus est quò minus in
maritimo tractu Raphiam bello aggrediretur & Anthedonem, cui po-
tea Herodes Rex mutauit nomen in Agrippiadem, quam & ipsam ar-
mis in potestatem suam redegit. & cum animaduertisset Ptolemaum
Gaza relicta in Cyprum recessisse, & matrem eius Cleopatram in Ægy-
ptum, insensius Gazæ, quod acciuisent illum contra se in auxilium,
& urbem eorum oppugnauit, & agrum depopulatus est. Interim Apol-
lodorus eorum dux noctu cum duobus millibus conductitiorum mi-
litum, & decem millibus quæ ex oppidanis armauerat, erupit in ca-
stra Iudæorum: & quandiu nocturna erat pugna, superiores erant Ga-
zæ, hostibus aduentum Ptolemæi suspicantibus. sed quamprimum dies
illuxit, & rei veritas apparuit, Iudæi se conglomerarunt, & imperu-
castro in oppidanos circiter mille ex eis interfecerunt. Attamen ne sic erumpit,
quidem,

An. mundi
3864. Ante
Christum

nat. 100.
Ptolemaius vt
expugnata.
Cleopatra
contra filij
exercitum
parat.
Ptolemaius à
Cleopatra
obsessa &
expugnata.

Ptolemaus
eiectus ex
Ægypto.

Alexander
fœdus cum
Cleopatra
renouat.

An. mundi
3873. Ante
Christ. nat.

99.

Gadaram
Alexander
capit.

Gaza oppu-
gnata.

Apollodor-
ex Gaza no-
ctu in Iudæo

FLAVII IOSEPHI

*Anno mundi
di 3873.*

Ante Chri.

nat. 91.

Aretas Rex

Arabum Ga-

zais auxiliij

spē ostentat.

Lyfimachus

Apollodotū

fratrem oc-

cidit, & Ga-

zā Alexādro

tradit.

Antiochus

Gryphus oc-

cisus.

Seleuc⁹ Gry-

phi fili⁹ cum

Antiocho

Cyziceno

bellū gerit.

An. mundi

3874. Ante

Christum

nat. 90.

Antiochus

Eusebes Se-

leucū fugat.

Antio. Seleu

ci frater An-

tiocū Cyzi-

ceni filium

bello aggre-

ditur.

Demetrius

Eucēr⁹ à Pro

lemēo Lathu

ro Damasci

Rex consti-

tutus.

In Alexādrū

citrea con-

iecta.

Amathus

diruta.

Obedas Rex

Arabum.

quidem, quamvis grāuante inopia, voluerunt cedere, parati quidvis po-
tius perferre quā ab hoste subigi: & addebat illis animum Aretas Rex
Arabum, auxiliij spem ostentans. Sed priusquam ille veniret, Appollo-
doro pempto, ciuitas capta est. Nā Lyfimachus ipsius frater inuidens ei
q̃ tam graciosus esset apud populum, occiso eo collegit manum militū,
atq; ita urbem Alexandro tradidit. qui primo pacatus introgressus est,
deinde immissa in oppidanos militem permissa scuiendi licētia, ac pas-
sim Gazzi trucidabantur. nec tamen illi moriebantur inulti, sed repu-
gnantes inuasoribus non pauciores Iudæos interimebant. alij verò de-
solatas prius ædes incendebant, ne hostis præda potiri posset. quidam et
suismet manibus vxores ac liberos contrucidabant, ne in captiuitatem
abstraherentur. Senatores autem numero D. in Apollinis confugerant:
fortē enim senatus habebatur, cū hostis intromissus est. Alexander
verò etiam his iugulatis, & diruta insuper vrbe reuersus est. Hierosoly-
ma, anno post quā castra ad Gazam admouerat. Eodem tēpore etiam
Antiochus Gryphus occisus est Heracleonis insidijs. anno ætatis suæ
quinto & quadagesimo, regni verò nono supra vigesimum. cui succe-
dens Seleucus filius bellum gessit cum Antiocho patre, cui Cyziceno
fuit cognomen, quem deinde in prælio captū neci tradidit. Nec ita
multo post Cyziceni filius Antiochus cognomē Eusebes peruenit A-
radum, & imposito sibi diademate, Seleuco bellum intulit, quem vno
prælio victum à tota Syria expulit. at ille fuga delatus in Ciliciam, post-
quā à Mopseatis receptus est. cœpit ab eis tributa exigere: qui non se-
rentes exactionem vna cum regia & ipsum & amicos concremauerunt.
Regnante verò apud Syros Antiocho Cyziceni filio, Antiochus Seleuci
frater bello eum aggreditur, & victus vitam simul amisit atq; exercitiū:
post quem frater eius Philippus assumpto diademate regnavit in parte
Syriæ. Interim Ptolemæus Lathurus quartum eius fratrem Eucærum
cognomine accitum à Gnido, Regem apud Damascum constituit. His
duobus fratribus strenuē resistens Antiochus, breui extinctus est. voca-
tus enim in auxilium Laodices Galadenorum Regina cum Parthis bel-
lum gerētis, fortiter in prælio dimicans occubuit, quo facto Syriæ regnū
remanſit penes duos fratres, Philippum atq; Demetrium, sicut alias nar-
ratum est. Porro in Alexandrum domi seditio coorta est, cū per sceno-
pegiaē celebritatem in parantem sacrificare coniecta sunt citrea: nam
hoc festo nostris morem esse palmeos & citreos thyrsos gestare indica-
uimus. quin & conuitijs impetitus est populariter, exprobrantibus cap-
tuitatem, & indignū quī sacris operetur iactantibus. quibus iniurijs
exacerbatus occidit eorum circiter sex millia: & exstructo circa fanum
& altare septo ligneo pertingente vsque ea loca ad quæ solis sacerdoti-
bus patet aditus, hoc pacto arcebat à se vim multitudinis. Sed & merce-
narios milites alebat Pisidas & Cilicas. nam Syris infensus, non vteba-
tur eorum opera. Deuictis deinde Arabibus, tributa Moabitis & Gala-
ditis imperauit, & Amathuntem diruit, non eūdēte Theodoro manu
conferere. Congressus etiam cum Arabum Rege Obedas, & pertra-
ctus in insidias, cum camelorum multitudine protusus esset in fau-
ces asperas & accessu difficiles iuxta Gadara vicum Galaditidis, aggre-
suasit ipse incolumis: delatusque fuga Hierosolyma, super acce-
ptam cladem per sex annos à sua gente bello vexatus, non minus quā
quinquaginta millia Iudæorum occidit. & cū eos hortaretur ad
recon-

reconciliationem, adhuc magis accendit eorum odia: dum roganti, quid se vellet facere, ore vno responsum est, ut seipsum interficiat: moxque miserunt ad Demetrium Eucarum qui ab illo auxilia peterent.

An. mun.
3884. An-
te Christa

nat. 80.

Hedio &

Ruffi. cap. 20.

CAP. XXII.

Demetrius Eucerus Alexandrum praelio victum superat.

Ille veniens cum exercitu, coniunxit se cum eis qui se acciuerant, & circa Sicima castra posuit. Alexander vero cum mercenariorum sex millibus & ducentis insuper, Iudaeorumque suae factionis viginti millibus illi occurrit. habebat autem ille equitum tria millia, peditum vero quadraginta. Itaque multa utrinque tentata sunt, dum hic mercenarios ut Alexander pote Graecos ad defectionem sollicitat: ille vero stantes cum Demetrio cum Iudaeis. Sed quia neuter his artibus quicquam proficiebat, postquam visum est armis decernere, victoria fuit penes Demetrium: in quo praelio miles Alexandri conductitius ad unum cecidit, nauata prius fortiusque conductitios milites amittit. postquam Alexander ad montes perfugit, miserati eius fortunam confluxerunt ad eum circiter sex millia, quorum metu Demetrius retro abiit. Post haec Iudaei proprijs viribus bellum gesserunt aduersus Alexandrum, sed semper victi multos amittebant e suorum numero. tandem potentissimos eorum compulso in Bethoma oppugnauit, & capto oppido redactos in potestatem abduxit Hierosolyma, ubi facinus commisit longe immanissimum. epulans enim cum pallacis excelsiore loco unde prospectus patebat, ad DCCC iussit suffigi crucibus: & in conspectu Iudaeis bello adhuc viuentium ingulauit uxores eorum & liberos, poenas exigens pro acceptis iniurijs, quae tamen inhumaniores fuerunt, licet saepe ab inimicis afflictus in extremum vitae & regni periculum adductus fuerit, eorum in Bethoma oppugnatum non contenti proprijs eum impugnare viribus, externa etiam auxilia conciunt: & postremo in eam necessitatem eum compellunt, ut quae loca in Moabitica & Galaditica regione subegerat restitueret Arabibus, ne & ipsi arma sua aduersus eum cum inimicis coniungerent: praeter alia quae in eius contumeliam gesta sunt innumera. Iniqua tamen fuit talis animaduersio, ita ut propter hanc crudelitatem Thracidae cognomen apud Iudaeos inuenerit. Ceterum aduersariorum exercitus ad octo millium numerum noctu in tutum euaserunt, & toto tempore quo vixit Alexander, egerunt in exilio: atque ita demum liberatus a tumultibus secure administravit regnum in posterum. Demetrius autem relicta Iudaea profectus Beroean, Philippum fratrem suum oppugnauit in ea, habens secum decem millia peditum & mille equites. Straton vero Beroee tyrannus & Philippi socius Zizum Principem Arabum exciuit & Mithridatem Sinarem praefectum Parthorum, qui postquam uenerunt cum magno exercitu Demetrii castra oppugnaverunt, & tam siti quam missilium telorum multitudine deditionem cum suis facere coegerunt: abductaque ex ea regione praeda maxima, Demetrium captiui Philippum ad Mithridatem Parthorum Regem miserunt. Antiochenes vero quotquot in castris inuenti sunt, gratis dimissos redire Antiochiam passi sunt. Parthus vero Rex Demetrium apud se in omni honore habuit, do-

nec

FLAVII IOSEPHI

An. mundi nec ibi morbo absumptus est. at Philippus post hanc pugnam statim profectus Antiochiam: totius Syriae regno potitus est.

3884. Ante Christum nat. 80.

CAP. XXIII.

Antiochi Dionysii in Iudaeam expeditio.

Medio & Rufinus
cap. 21.
Antiochus
**Rex Damas-
cenorum.**

Antiochus
**regno à fra-
tre exiit.**

Caparsaba
Antipatris
dicta.

Antiochi
**mors, & fa-
mes exerci-
tui immissa.**
Aretas Rex
Coelestyz.
**Urbes ali-
quot ab Ale-
xandro ca-
pit.**

**Iudzi Syro-
rum, Idu-
mazorum &
Ithoenicum**
urbes tenet.

Pella diruta.

Alexandri
morbus.

DEinde Antiochus cognomine Dionysius, frater ipsius Damasceni principatum ambiens, pervenit, & ibi rerum potitus Rex factus est, qui cum exercitum duxisset contra Arabas, Philippus eius frater, hoc audi- to, Damascum aduolat: & cum opera Milesij arcis praefecti vrbem Damas- scenorum potitus esset, per ingratitudinem non remuneravit eum, quod vellet videri terrore urbem, non proditione cepisse. quapropter suspectus ei redditus, rursus Damascum amisit. progressum enim in circum animi gratia Milesius exclusit, & urbem servavit Antiocho. at ille auditis de Philippo rumoribus, confestim rediit ex Arabia: moxq; duxit in Iudaeam exercitum octo millium peditum, & equitum octin- gentorum. Cum invasionem Alexander metuens, fossam profun- dam duxit à Caparsabe quae nunc Antipatris dicitur, usq; ad Ioppense mare, quae solum patebat accessus: excitatoq; muro & per intervalla castellis ligneis per C. L. stadia, praefolabatur Antiochum. at ille om- nibus his incensis traduxit hac exercitum in Arabiam. & cum Arabs pri- mum cecidisset, deinde cum decem equitum millibus apparuisset, occur- rens ei Antiochus praefolatus est acriter. iamq; de victoria certus occisus est, dum alterum suorum cornu laborans vult in integrum restituere. post cuius caesum exercitus refugit in vicum Cana, ubi maxima eius pars fame absumpta est. Post hunc Coelestyziae regnum Aretas adipisci- tur, vocatus ad impium a Damascenis propter odium quo perseque- bantur Ptolemaeum Mennaeum. Is quoq; in Iudaeam profectus cum ex- ercitu, denudato Alexandro apud Adida, certis conditionibus reduxit su- os unde venerat. Alexander vero ad Dion oppidum admoto milite, eo- que vi capto, ad Essam inde duxit, ubi erant Zenonis res preciosissimae: & primum triplici muro eum locum circumdedit, dein expugnato oppi- do ad Gaulanā duxit & Seleuciā: & subactis his quoq;, redegit in suam potestatem vallem quae Antiochi dicitur. & castellum Gamala. Obiectisq; multis criminibus Demetrio locorum eorum domino, principatu suo il- lum exiit, & tertio demum huius expeditionis anno domū reduxit ex- ercitus, magna alicritate Iudaeis cum ob res prospere gestas excipien- tibus. Per haec tempora iam & Syrorum & Idumaeorum & Phoenicū vr- bes tenebant Iudaei, ad mare Stratonis turrim, Apolloniam, Ioppen, Iamnam, Azorum, Gazam, Anthedona, Raphiam, Rhinocuram, in me- diterraneis per Idumaeam regionem Adora & Marisam, totamq; Sama- ram, Gaulanitidem, Seleuciam, Gabala: & Moabiticas vrbes, Esedonem, Medabam, Lembam, Oronas, Telithonem, Zaram, Aulonem cilicium, Pellam. hanc ultimam diruerunt, quod incolae recusarent Iudaicos ritus recipere. possidebant & alia Syriae non obscura oppida quae imperio suo noviter adiecerant. Post haec Alexander ex remulencia morbo con- tracto, & triennio integro quartana laborans, nec tamen abstinens à castrensis officijs, tandem exhaustis viribus fato concessit in Gerasa-
norum

horum finibus obsidens Ragaba castellum quod ultra Iordanem situm est. Quem videns Regina iam morti vicinum, & nullam salutis spem præ se ferentem, sens & seipsam plangens, suam simul & liberorū de-
 lationem lamentabatur. Cui me, inquit, & hos filios relinquis, alieno in-
 digentes auxilio? præcipue cum non ignores, quàm infensus sit tibi to-
 tus populus. Tum ille consuluit ei ut suis monitis pareat, si velit securè
 cum filiis regnum obtinere. primum ut apud milites celet suam mortē,
 tantisper dum castellum illud capiat. deinde postquam victrix magni-
 ficè Hierosolyma reuerla fuerit, Pharizæis nonnihil licentiæ permittat.
 hos enim pro habito sibi honore laudaturos eā, & cōmendaturos apud
 populum. posse enim plurimū apud Iudæos, siue exosum aliquem cu-
 piant lacerare, siue amicum iuuare. Valde enim his fidem habere vulgus, Alexander
 etiam si per inuidiam de quopiam malè loquantur. nec se ob aliam cau-
 sam incurrisse totius gētis odium, quam quia hoc genus offenderit. Et modo secu-
 go, inquit, ubi Hierosolyma peruenieris, accersitis eorum primoribus, rē regnare
 ostende illis meum corpus, & verbis quàm proximè veritatem simula-
 tis permittite ut eo vtantur arbitrato suo, siue insepulto & proiecto ca-
 daueri velint illudere propter antiquas iniurias, siue alio quolibet mo-
 do in id senuire: & pollicere nihil te nisi ex illorum sententia gesturam in populo si-
 in administrando imperio. his verbis si apud eos vlsa fueris, & mihi ma-
 gnificentior quàm à te sepultura contingeret, contentis illis permissa po-
 testate, & tu securè dominaberis. post hæc monita vxori data moritur, mora
 anno regni sui XXVII. vitæ verò vndequinquagesimo.

An. mun.
3887. An-
te Christ.

nat. 77.

An. mundi

3890. Ante

Christum

nat. 74.

Alexander

cōiugi quo-

modo secu-

possit, osten-

Pharizorū

centia.

Alexandri

mora.

C A P. XXIIII.

*Alexandro mortuo vxor Alexandra in regnum
 succedit.*

Alexandra verò capto castello iuxta mariti monita Pharizæos allocu-
 ta est, & omnia illorum arbitrij faciens, quæ ad cadauer vel ad regnū
 pertinerent, ex infensis beneuolos eos sibi reddidit. tum illi progressi
 ad plebem concionabantur, res gestas Alexandri celebrantes, & Re-
 gem iustum se amisisse conquerentes, populum ad eum læclum ac mœ-
 stitiam prouocauerunt, ut nullum antehac Regem funerauerint sum-
 ptuosius. Cæterum Alexander duos quidem reliquit filios, Hyrcanum
 & Aristobulum, regni tamen administrationem Alexandro testa-
 mento reliquit. e filijs autem Hyrcanus erat rebus administrandis pa-
 rum idoneus, & amator ocij: minor verò natus Aristobulus audax & in-
 dustrius. sed mulier gratiofa erat apud populum, eo quod temper vlsa
 sit egre tulisse ea quæ maritus præter officium faceret. illius consilio Pō-
 tificatus Hyrcano obuenit, non tam ætatis prærogatiua, quàm propter
 innatam legnitiam: alioqui ex Pharizæorum sententia permissu Regi-
 na gerebantur omnia: quibus etiam plebs parere. vlla est: & si quid cō-
 stitutionum Hyrcanus locer abrogauerat, quas Pharizæi iuxta maiorum
 traditiones induxerant, id totum lancitum est denuò. Nomen igitur re-
 gni erat penes Reginam, penes Pharizæos verò administratio. nam hi & nis regia cō-
 exilibus redditum, & victis solutionem procurabant quædam tamen sunt sangui-
 etiam per se prouidebat mulier, & magnum mercede conductorū mili-
 tum a. ebat numerum, viresq; suas ita augebat, ut terrori esset circum-
 nis.

Funus Ale-
xandri.

Hedio &
Ruffi. cap. 12.

Alexandri

filij Hyrcanus & Ari-

stobulus.

Hyrcanus

Pontifex.

Pharizæi ad-

ministratio-

nis regia cō-

sunt sangui-

nis.

An. mundi
3890. Ante
Christum
nat. 74.

Aristobulus
eiusq; asse-
clz Phari-
saeorum ty-
rannidem
accusant.

Alexandra
Iudaeis ca-
stelloz cu-
stodiam cre-
dit.

Aristobulus
Damascum
contra Pto-
lemæum mis-
sus.

Tigranes Sy-
riam inua-
dens, audito
Luculli per-
sequentis
Mithridatē
eduentu do-
mum redit.

An. mundi
3893. Ante
Christum
nat. 71.

An. mundi
3894. Ante
Christum
nat. 70.

vicinis tyrannis, & obsides ab eis acciperet. Et quod ad reliqua attinet, quæta erat eius ditio, soli Pharisei turbas excitabant, incitantes Regi-
nā, ut necaret illos qui Alexandro autores fuerunt sumendi de DCCC.
simul viris supplicij: moxq; vnum ex his iugulant Diogenem, deinde
alium post alium, donec potentiores convenientes in regiam, & cum
his Aristobulus præ se ferens non placere sibi quæ fierent, & si occasio
daretur, non permissurus tantam licentiam matri, commemorabant ei
quantis rebus gestis & quantis exhaustis periculis fidem suam domino ei
approbauerint, quodq; hac de causa magnis præmijs eos dignatus sit:
rogabantq; eam ne omnino in contrarium spes suas verteret. nunc e-
nim qui periculum ab hostibus euassent, domi ab inimicis maculari
more pecudum, nemine opem ferente. aiebantq; , siquidem maculari
sint iam occisis aduersarij, propter innatū affectum quo dominos contem-
sequantur, patienter se laturos hanc calamitatem. quod si illi fauere pro-
gerent, petebant sibi dari discedendi veniam. neq; enim nisi ipsius Re-
ginae permissu quæsituros sibi incolumitatem, alioqui laturos ut ibidem
in ipsa interficiantur regia. Sed turpe esse tum sibi tum Reginae, si illa
disimulante a matris inimicis vexentur. Nihil enim libentius auditu-
rum Aretam Arabem & reliquos tyrannos, quam si ipsa se priuaret tali-
bus viris, quorum illis olim vel nomen auditum terrori fuerit. quod si
ne hoc quidem velit concedere, & malit indulgere Phariseorum cupi-
ditatibus, saltem per castella se distribueret. se enim quandoquidē for-
tuna ita persequatur Alexandri familiares, cōtentos esse in humili sta-
tu vitæ reliquum exigere. Hæc & alia multa cum dicerent, & ad misera-
tionem tam casorum quam periclitantium manes Alexandri innoca-
rent, omnibus circumstantibus commota sunt lachrymæ: sed maxime
Aristobulus mentem suam declarabat, multis verbis matrem corrip-
ens. Verum illi sibi ipsi causa fuerunt horum malorum, qui formid-
atione imperandi præter æquum commiserunt regni habenas, qua-
si verò deessent posterij. Tum illa inops melioris consilij, custodiam ca-
stelloz eis credidit, exceptis Hyrcania, Alexandrio & Macharunte,
in quibus res sibi charissimas recondiderat. Nec multo post Aristobulū
filium cum exercitu misit versus Damascum, contra Ptolemæum Men-
neum, qui grauis erat urbi vicinus. Sed ille nulla re memorabili gesta
domum redijt. Per idem tempus nunciatum est Tigranem Armeniorū
Regem cum D. militum millibus inuasisse Syriam, & breui in Iudæam
esse venturum. ea fama non immerito Reginam & totam gentem ter-
ruit: miseruntq; ad eum legatos cum magni precij muneribus, obli-
gentem tunc Ptolemaidem. Regina enim Selene, alias Cleopatra dicta,
imperabat in Syria, & incolis eius autor erat, ut Tigranem excluderet.
Ibi inuentum Regem legati rogauerunt, ut bene sibi de Regina sua de-
que tota gente Iudæorum polliceretur. Ille verò collaudatos quod è lō-
ginquo venissent ad exhibendum sibi officium, iussit omnia bona spe-
rare. Capta verò Ptolemaide nunciatur Tigrani, Lucillum, dum perse-
quitur Mithridatem, illum quidem non assecutum qui iam in Iberiam
euaserat, sed Armeniam ingressum vastare eam regionem: quo cognito
ille statim domum reuersus est. Post hæc eam Regina in morbum diffi-
cilem incidisset, & visum est Aristobulo iam adesse tempus aggredien-
di negocium, noctu egressus vno comitante famulo contulit se ad ea ca-
stella, quibus paterni amici erant præpositi. Iam dudum enim molestè
ferens

ferens quæ mater gerebat, tum verò longè magis timebat ne illa mor-
 tua totum suum genus veniret in potestatem Phariseorum: & videbat
 quàm ineptus erat administrationi frater, ad quem spectabat successio.
 Conscia verò fuit eius conatus sola vxor, quam domi reliquit cum libe-
 ris, ac primùm venit Agaba, vbi Galæstes erat vnus è potentibus, à quo
 perlibenter exceptus est. Sequenti verò luce Regina sensit Aristobuli
 absentiam: nec tamen statim suspicata est illum ad res nouandas esse
 profectum. Verùm posteaquam venerunt nuncij alij super alios, quòd
 iam hoc iam illud castellum occupasset: nam vno incipiente statim re-
 liqua omnia in eius potestate se dediderunt: tum demum in magna con-
 sternatione fuit, & ipsa Regina & vniuersa gens. sciebant enim nō mul-
 tum abesse Aristobulum, quin sibi vsurparet gentis imperium: & vehe-
 menter timebant ne pœnas exigeret ab illis qui in ipsius familiares de-
 bacchati fuerant. placuit igitur vt vxor eius cum liberis custodiretur in
 castello quod templo erat appositum. ad Aristobulum autem magnus
 fiebat confluxus, vt iam nec strepitus deesset nec ornatus regius. nam
 intra quiddecim ferme dies occupauit castella viginti duo: in quibus
 habens receptaculum, colligebat exercitum à monte Libano & Trachio-
 nitide & à tyrannis. homines enim semper pluribus se agglomerantes
 libenter obtemperabant, sperantes etiam nonnihil vtilitatis se per-
 cepturos ex eo quem ipsi ex insperato res nouas molientem euexissent
 ad dignitatis regis fastigium. Iudæorum autem seniores & Hyrcanus
 Regiam conuenerunt, & rogabant vt præsentibus rebus aliquod ex-
 pediret consilium. Aristobulum enim iam penè totam dominationem
 ad se traxisse, occupatis tot locorum opportunitatibus. se autem non
 decere, etiam si maximè ipsa ægroter, ea superstitie consultare absque il-
 lius conscientia. periculum autem iam esse penè pro foribus. at illa iu-
 bebat eos facere quicquid putarent Reipublicæ conducere: habere eos
 magnam facultatem, vires gentis integras, milites, & in arario multam
 pecuniam. sibi enim iam non admodum curæ esse rerum administratio-
 nem, nimirum deficiente corpusculo. his dictis non multò post extre-
 mum halitum reddidit, exacto anno regni nono, vitæ tertio supra sep-
 tuagesimum, mulier supra sexum suum egregia, vt quæ mirum in mo-
 dum honorum & imperadi cupida operibus declarauit suam industriam,
 quasi exprobrans viris inscitiam, qui parum feliciter administrant Res
 publicas. semper enim præsentibus magis quam futuris intenta, & om-
 nia posthabendo moderatæ gubernationi, neq; ab honestate neq; à iu-
 stitia deduci voluit. Familia tamen eius in tale incurrit infortunium, vt
 potentiam quam sibi multis sudoribus & periculis parauerat, propter
 huius non muliebres cupiditates paulo post amiserit: quia & cum ini-
 micis familiaris suæ sensisse videtur, & rempublicam orbasse præsidiis:
 quin & post obitum eius ex reliquijs malæ ipsius administrationis mul-
 tæ turbulæ originem duxerunt in domo regia. attamen quandiu
 rebus præsuit, gentem in pace continuit. atq; hic
 fuit rerum Alexandræ Reginæ
 exitus.

An. mundi
3897.

Ante Chri.
nat. 67.

Morbus A-
lexandra, &
Aristobuli
conatus.

Aristobulus
multa castel-
la occupat,
& magnus
fit ad eum con-
cursus.

Hyrcanus &
seniores, Re-
ginam con-
ueniunt, &
Aristobulū
accusant.

Mors Ale-
xandræ.

Anno mun-
di 3890.

Ante Chri.
nat. 65.

Alexandræ
familia ma-
gnum infor-
tuniū incur-
rit.

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSE-
PHI ANTIQVITATVM
IVDAICARVM LIBER
Decimusquartus.

SVMMA CAPITVM LIBRI XIII.
Antiquitatum Iudaica-
rum.

- I. *Post contentionem de regno inter fratres conuentum est
ut Aristobulus regnaret, Hyrcanus priuatam vi-
tam degeret.*
- II. *Antipatrigenus, & quomodo claritatem ac potentiam
sibi & suis liberis parauerit, & fuga Hyrcani ad A-
retam Regem Arabum.*
- III. *Aristobulus praelio victus compellitur Hierosolyma.*
- IIII. *Hyrcani & Aristobuli legationes, à Scauro petentes an-
xilium.*
- V. *Quomodo Aristobulus & Hyrcanus apud Pompeium de
regno disceptauerint.*
- VI. *Quo stratagemate Pompeius castella occupauerit.*
- VII. *Hierosolymitani portas Romani claudunt.*
- VIII. *Pompeius templum cum inferiore urbi parte viex-
pugnat.*
- IX. *Scaurus bello aggressus Aretam, fœdus Antipatri suasu
cum eo fert.*
- X. *Alexander à Gabinio victus, in quodam castello oppu-
gnatur.*
- XI. *Aristobulus Romæ vinculis elapsus, rursus in Iudæa
captus, à Gabinio Romam remittitur.*
- XII. *Crassi contra Parthos ducentis per Iudæam iter & sa-
cilegium.*
- XIII. *Pompeij in Epirum, & Scipionis aduentus in Syriam.*

Cæsari

- XIII. *Cæsari in Aegyptum expeditio, & quam fideli Iudæorum opera adiutus sit.*
- XV. *Antipatri res gestæ & cum Cæsare amicitia.*
- XVI. *Cæsaris literæ & Senatusconsulta de Iudæorū amicitia.*
- XVII. *Antipater ex filijs suis Herodi Galileæ, Phasaelo Hierosolymorum regimen committit, & quod Sext. Cæsar Herodem magnum ac illustrem reddidit.*
- XVIII. *Cassius afflictis Iudæis insuper octingenta talenta ab eis exigit.*
- XIX. *Malichus per insidias Antipatrum veneno tollit.*
- XX. *Herodes iussu Cassij Malichum dolo interficit.*
- XXI. *Antigonum Aristobuli filium auxilio Tyrionum tyranni paternum regnum repetentē, Herodes profligatum, è Iudæa pellit.*
- XXII. *Herodes in Bithynia occurrens Antonio pecunijs eum sibi conciliat, quo factum est, ut ille accusatores eius non admiserit.*
- XXIII. *Antonius in Syriam provinciam veniens, Herodē cum Phasaelo tetrarchas constituit.*
- XXIII. *Parthi Antigonū Aristobuli filiū in regnum reducunt.*
- XXV. *Parthi Hyrcanum & Phasaelum captiuos abducunt.*
- XXVI. *Herodes Romæ à Senatu Iudææ Rex declaratur.*
- XXVII. *Herodis ex Italia nauigatio, & pugna aduersus Antiochum.*
- XXVIII. *Antigonus à Sosio & Herode opprimitur.*

C A P. I.

Post contentionem de regno inter fratres conuentum est, ut Aristobulus regnaret, Hyrcanus privatam vitam degeret.

E Alexandræ Reginæ rebus & obitu, in præcedenti volumine diximus, nunc quæ deinceps consecuta sunt, dicturi sumus, nihil magis studentes, quam ne quid vel per ignorantiam, vel per obliuionem prætermittamus. Nam qui historiam & rerum propter antiquitatem obscurarū expositionem scribere se profitentur, debent quidem non negligere orationis cultum, & elegantem compositionem, tum quic-

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3899.

Ante Chri.
nat. 65.

Aristobulus
& Hyrcanus
de regno cō-
tendunt.

Aristobuli
cum Hyrcano
foedus.

quid lectioni gratiam conciliat & adimit ratiū: sed præcipua cura im-
pendenda est veritatis studio, ne suam fidem sequentes fallant, & indu-
cant in errorem aliquem. Cum igitur pontificatum accepisset Hyrcanus,
anno tertio septimæ & septuagesimæ supra centesimam Olympiadis,
Q. Hortensio, Q. Metello Cretico Coss statim bellum ei Aristobulus
intulit: & commisso ad Hierichuntem pralio, multi ex eius militibus
ad fratrem transfugerunt. quo facto Hyrcanus in arcem confugit,
in quam custodiendi filij & vxor Aristobuli à matre eius depositi fuerant,
vt ante diximus. reliqui etiam eius factionis homines cum victoris
metu intra septum fani se recepissent, breui deditionem fecerunt.
Coepitum est deinde agi inter fratres de pacis conditionibus, in quibus
obtinebat Aristobulus, vt regnaret, & fratrem sineret in ocio frui quæ illi
obuenerant facultatibus, & priuatam vitam agere. Hoc foedus itum est
in ipso templo & data acceptaq; fide, iunctisq; dexteris sancitū: & post
mutuos complexus in conspectu populi factos digressi sunt, alter in regiam,
alter priuatus in ædes Aristobuli.

C A P. II.

*Antipatrigenus, & quomodo claritatem ac potentiam sibi
& suis liberis parauerit, & fuga Hyrcani
ad Areram Regem Arabum.*

Hedio &
Ruffinus
Cap. II.

Antipater Idumæus ami-
cus Hyrcani.

Antipater Iudæus, vt re-
fert Nicolaus
Damascenus.

Antipater
primum Antipas dictus.

Antipater Iudæorum po-
tentiores in
Aristobulū
concitat.

AMicus autem quidam Hyrcani Idumæus, nomine Antipater, vir pæ-
cuniosus, natura factiosus & industrius, infensus erat Aristobulo eo,
quod ipse studeret Hyrcani partibus: quamuis Nicolaus Damascenus
huius genus deducat à primatibus Iudæorum, qui in Iudæam venerunt
è Babylonia. Sed hoc dicit in gratiam Herodis eius filij, quem fortuna
ad Iudæorum regnum euexit, sicut suo loco dicetur. Hic igitur Antipa-
ter primum vocabatur Antipas, eodem quo pater ipsius nomine: quem
ab Alexandro Rege & eius vxore, constitutum ducem totius Idumææ
ferunt amicitias Arabum & Gazeorum & Ascalonitarum coluisse,
multisque eos sibi conciliaſſe muneribus. Itaque iunior Antipater
suspectam habens Aristobuli potentiam, & timens eum propter mu-
tuam simultatem, clancularijs obrectationibus effecit, vt contra illum
potentiores Iudæorum conspirarent, iniquum esse dicentis sinere A-
ristobulum incubare vsurpato per iniuriam imperio, ex quo eiecisset
fratrem natu maiorem, eumque ætatis prærogatiua spoliasset. eisdem
verbis etiam Hyrcanum obtundebat assidue, addens ne vitam quidem
illi esse in tuto, nisi matura fuga salutis suæ prospiceret. amicos enim A-
ristobuli nunquam non consultare, quomodo eo sublato de medio, de-
minatione alteri constabiliant. His sermonibus Hyrcanus nolebat cre-
dere, quod esset natura bonus, & calumnias non libenter admitteret:
quæ quidem animi lenitas & quietis amor parauit ei opinionem igna-
uiæ. at Aristobulus planè contrariū fuit ingenio, industrius simul & ma-
gnanims cum igitur Antipater videret Hyrcanum nihil moueri sua
monitis, nō desistit tamen quotidie nouas de fratre criminationes fin-
gere, quasi insidiaretur vitæ illius. tandē virgendo ægre obtinuit, vt as-
sentiret fugere ad Areram Regē Arabum, suum quoq; pollicitus auxi-
lium.

lium: idque eo facilius impetrauit, quod Iudææ confinis sit Arabia. præmittitur itaque Antipater ad Regem accepturus ab eo fidem, quod inimicis non dediturus esset suum supplicem: quod ubi ille interposita fide promissit, Antipater ad Hyrcanum reuersus est Hierosolyma: & non multo post assumpto eo noctu urbem egressus, magnis itineribus peruenit in urbem quæ Petra dicitur, apud quam erat Arctæ Regiæ: & quod esset Regi amicissimus, rogabat eum, ut Hyrcanum in Iudæam restitueret: & instando quotidie dandoque munera tandem persuasit. Hyrcanus quoque pollicitus est, si ope eius reductus regnum reciperet, redditurum se ei regionem cum duodecim oppidis, quæ pater ipsius Alexander de Arabibus ceperat. erant autem hæc. Medaba, Nabello, Liuias, Tharabasa, Agalla, Athone, Zoara, Oronæ, Marissa, Rydda, Lusa, Oryba.

Anno mudi
3900. Ante
Christi. na.

64.
Hed. & Ruf.
finus cap. 3.

CAP. III.

Aristobulus prælio victus compellitur Hierosolyma.

Talibus promissis permotus Aretas expeditionem suscepit contra Aristobulum, ducens quinquaginta millia pedestris simul & equestris exercitus: moxque vicit prælio. post eam victoriam multis ad Hyrcanum transfugientibus, desolatus Aristobulus confugit Hierosolyma. Arabes autem adducto secum toto exercitu, oppugnabat eum in templo adiuuante Hyrcanum etiam populo, solis Sacerdotibus non deserentibus Aristobulum, sed Aretas admotis tam Iudæorum quam Arabum exercitibus acriter oppugnationi instabat. Dum hæc ita geruntur instante Azymorum festo quod Pascha vocamus, optimates Iudæorum relicta sua regione fugerunt in Ægyptum. Quidam autem Onias, vir iustus, & Deo carus, qui aliquando siccitatis tempore impetrauerat piis precibus pluuiam, tunc in latebras se abdedit, ciuile bellum præsentiens. hunc in castra adductum Iudæi rogabant, ut quemadmodum olim sterilitati attulerat remedium, ita tunc deuoueret diris Aristobulum & quotquot eius factionem sequebantur, id cum diu reculans cogeretur à turba, stans in medio eorum sic precatus est. Deus vniuersi huius mundi Rex, quoniam & hi, qui mecum stant, tuus sunt populus, & qui oppugnantur, tui Sacerdotes sunt, precor, ut neque hos contra illos, neque illos contra hos orantes exaudias. Post hæc vota circumsteterunt: cum quidam ex Iudæis, viri perditissimi, obruerunt lapidibus. quam crudelitatem Deus ultus est continuo, cædisque Onie poenas exegit hunc in modum. Dum Aristobulus oppugnatur cum Sacerdotibus, superuenit Pascha, in quo festo nobis mos est, multis Deum honorare sacrificiis. quibus, quia carebant obsessi, rogauerunt suos tribules, ut accepta quantam postularent pecunia victimarum copiam sibi facerent. illis vero pactis mille drachmas in singula capita, & representari sibi iubentibus, Aristobulus & Sacerdotes libenter id fecerunt, & per suam emulo demiserunt precium. at illi accepta pecunia, non reddiderunt victimas: sed eo progressi sunt impietatis, ut non seruata fide hominibus, Deum etiam fraudarent debitis honoribus. Sacerdotes autem, quibus per pactorum speciem illusum fuit, orauerunt Deum, ut poenas de tribulibus suis sumeret:

Aretas contra Aristobulum expeditionem suscipit, eumque Hierosolyma confugere cogit.

Aristobulum in templo Arabes oppugnat.

Iudæi in Ægyptum fugiunt.

Onias non acquiescens perniciioni Iudæorum lapidatur.

Violatio fidei, & ultio eam subsequuta.

FLAVII IOSEPHI

Anno mudi 3900 *An-* *te Chri. na.* 64. *ret: nec dilata est vindicta: sed procella vehemens immissa fecit per totam eam regionem magnam vastationem fructuum, ita ut tritici modius veniret drachmis quindecim.*

C A P. III.

Hyrcani & Aristobuli legationes à Scauro petentes auxilium.

Hed. & Rufinus cap. 4. Legati Hyrcani & Aristobuli ad Scaurum. Dona Scauro data.

Aristobulus contra Aretam & Hyrcanum proficiscitur.

Interea Pompeius Scaurum misit in Syriam, ipse in Armenia distentus bello quod adhuc gerebat contra Tigranem. ille verò ubi Damascus venit, recens captam à Metello & Lollio, properavit in Iudæam continuato itinere. huic legati facti sunt obuiam, tam ab Hyrcano quam ab Aristobulo, utrique petentes societatem & auxilium. & cum Aristobulus polliceretur CCCC. talenta, nec pauciora Hyrcanus, Scaurus Aristobuli promissâ prætulit. is enim liberalis erat & abundans penariis, & rogabat officium præstari facilius. alter verò pauper erat ac tenax, & cum maiora quam frater impetrare cuperet, tamen non satis bona fide polliceri videbatur. Nam difficilior erat expugnare urbem, adeo munitam & validam, quam profugos repellere & Nabathæorum turbam, præsertim non valde ad id bellum gerendum animatam. Ob has igitur causas accepta ab hoc pecunia obsidionem solvit, denunciâs Aretæ, ut recederet, ni pareat declarandus hostis Rom. po. Et Scaurus quidem Damascus reuersus est: Aristobulus verò cum magno exercitu contra Aretam & Hyrcanum profectus est: & congressus cum eis apud locum quem Papyronem nominant, prælio vicit caesis circiter septem millibus hostium, inter quos etiam Cephario frater Antipatri cecidit.

C A P. V.

Quomodo Aristobulus & Hyrcanus apud Pompeium de regno disceptauerint.

Pompeius in Syriam venit, eiq; Aristobulus insignis donum mittit.

Antipater Hyrcani, Nicodemus Aristobuli legati ad Pompeium.

Hed. & Rufinus c: p: 5.

Non multò autem post, cum Pompeius Damascus venisset, & obiret Cœlesyriam: præsto fuerunt ei legati ex vniuersa Syria & Ægypto atque Iudæa. misit enim ad eum insignis donum Aristobulus, vitæ auream D. talentorum. meminit autem huius muneris etiam Strabo Cappadox his verbis: Venit & ex Ægypto legatio, cum corona facta ex aureorū quatuor millibus: & ex Iudæa siue vitis, siue hostus, quod opus *Τετραλόν*, id est delectamentum vocabatur. hoc donum vidimus etiam nos Romæ dedicatum in Iouis Capitolini templo, cum inscriptio. ne Alexandri Regis Iudæorum: æstimabaturque quingentis talentis, fertur autem missum à dynasta Iudæorum Aristobulo. Paulò post iterum venerunt ad eum legati, Antipater pro Hyrcano, Nicodemus pro Aristobulo: qui etiam accusabat eos, qui acceperant pecuniam, primum Gabinus, deinde Scaurus, ille CCC. hic quadringenta talenta, hos quoque inimicos ei faciens. qui cum iussisset eis ad se disceptatorem venire, incurre vere copiis ex hybernis reuocatis ad Damascenum agrum profectus

profectus est: obiterque arcem in Apamia diruit, quam Antiochus Cyzicenus munierat: & Ptolemæi Mennæi ditionem consideravit, viri noxij non minus quàm fuerat Dionysius Tripolitanus qui securi percussus est, affinitate etiam ei coniunctus. mille tamen talentis sistere demit se à supplicio, quæ Pompeius erogavit in stipendia militum. excidit etiam castellum Lyfiada, cuius tyrannus erat Silas Iudæus. transiens deinde per Heliopolim & Chalcidem, superatoque medio monte in Cœlesyriam veniens, à Pella Damascus se contulit. ibi & Iudæos audiuit & eorum principes, qui inter se dissidebant Hyrcanus & Aristobulus, sicut gens ipsa ab utroque. Aiebant enim se nolle esse sub Regibus, quod patrum institutum habeant, ut sui Dei pareant sacerdotibus. hos autem duos esse quidem è Sacerdotum genere, sed velle principatum gentis in aliam formam traducere, ut eam in servitutem subigant. Hyrcanus autem querebatur, quod cum maior natu esset, prioretur prerogativa ab Aristobulo: & miri nam portionem regionis sibi relictam, cætera à fratre usurpata per vim omnia. hunc etiam & terra incursare finitimos, & in mari habere piratarum receptacula. nec enim impulsuram fuisse gentem ad defectionem, nisi turbam concitator esset, atque natus ad violentiam. Attestabanturque illi hæc dicenti plus quàm mille ex Iudæorum optimis, quos Antipater ad hoc induxerat. Alter contra excidisse cum è principatu aiebat ob propriam ignaviam, quod natura ad nihil esset minus idoneus quàm ad obeunda negocia, & ideo venisse cum in publicum contemptum apud suæ gentis homines. Se verò necessario principatum assumpsisse, metuentem ne is migraret in aliam familiam. appellatione verò uti, qua & pater ipsius Alexander usus sit. & in testimonium citabat quosdam iuvenes fastuosos, exosos omnibus propter purpureas vestes, capillitij curam, & phaleras ornamentaque cætera: qui hoc cultu tanquam ad pompam, & non ad iudicium venerant. Pompeius verò his cognitis, & improbata Aristobuli violentia dimisit eos placide: promittens se venturum in eorum ditionem quàm primum inspexisset res Nabathæorum. interim iussit eos quietos esse, comiter habens Aristobulum, ne is alienatus intercluderet ei transitus. nec tamen ullam apud eum iniuit gratiam. non expectatis enim Pompeij promissis profectus est ad oppidum Delium, & inde in Iudæam se contulit.

CAP. VI.

Quo stratagemate Pompeius castella occupaverit.

Quare offensus Pompeius, assumpto exercitu quem in Nabathæos parauerat, & excitis à Damasco cæteraq; Syria copiis auxiliaribus, aliisq; Romanis legionibus quæ ductum eius sequebantur, contra Aristobulum movit. Ut verò præterita Pella & Scythopoli peruenit Coreas, ubi Iudææ mediterranea versus est initium, inuenit elegantem arcem in montis vertice sitam Alexandriam. eò quia refugisse Aristobulū intellexerat, accersivit illum ad se per nuncios. ille verò multis suadentibus, ut cauere bellum à Romanis, descendit: & cum de iure principatus cum fratre disceptasset, permissu Pompeij rursum in arcem se recepit.

An. mundi
3902. An.
te Chr. na.
62.

Aix in Apamia diruta.
Ptolemæus Menne' pecunia multatus.
Aristobulus & Hyrcanus à Iudæis apud Pompeium acciati.
Aristobuli corā Pompeio apologia.

Hed. & Rufinus cap. 6.

Pompeij in Aristobulū mouet.

Aristob. ex arce ad Pompeium descendit.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3903. An-
te Chr. na.

61.

Aristobulus
castella Pō-
peio tradit.
Hed. & Ruf.
finus cap. 7.
Mithridates
Rex Ponti à
Pharnace fi-
lio occisus.

Gabinio pe-
cupiam ab
Aristobulo
promissam
exacturo
portæ clau-
duntur.
Hed. & Ruf.
finus cap. 8.
Pompeius
Hierosoly-
ma oppu-
gnat.

Hierosoly-
ma Pompe-
io partim
tradita, par-
tim oblecta

Pompeius
templū op-
pugnare pa-
rat.

idque iterum & tertio fecit, simul spe regni Pompeio obsecundans, & omnia eius imperata se facturum simulans, simul redeundo in arcem se muniens, & apparatus bellicos faciens, metu ne ad Hyrcanum trans- ferretur dominium. Iubente autem Pompeio, ut traderet sibi castella, & prefectis de ea re propria manu scriberet, non tradituris alioquin: pa- ruit quidem, sed ægrè ferens secessit Hierosolyma quasi ad certum bel- lum se preparaturus. nec multo post Pompeio ducenti contra eum bel- lantibus in itinere venit nuncius à Ponte, Mithridatem à filio suo Phar- nace occisum esse significans. a . 63 .

C A P. VII.

Hierosolymitani portas Romanis claudunt.

ET cum prima castra habuisset apud Hierichuntem, ubi palmeta sunt præstantissima, & opobalsamum provenit inter vnguenta præcipuū, incisus acuto serupo fruticibus succi in modum scatens, mane sequenti movit inde versus Hierosolyma. Tum verò Aristobulus ante actorem poenitens obviam ei venit: & oblati pecuniis etiam intra Hierosoly- ma eum admittens, rogabat ut omisso bello quicquid vellet pacatè a- geret. Pompeius verò data petenti venia, mittit Gabinium cum militi- bus in urbem ad accipiendam pecuniam: qui tamen re infecta rediit, ex- clusus & vacuis manibus, militibus Aristobuli pactum irritum facien- tibus. Ea res vehementer Pompeio movit stomachum, & additis Aristo- bulo custodibus ipse ad urbem properat, cætera quidam probè muni- tam, tantum à septentrionali latere iniuriis expositam. Cuius enim ca- pite vallis lata & profunda templum ambiens, quod muro valido è sa- xo structo cingitur,

C A P. VIII.

*Pompeius templum cum inferiore urbis parte
vi expugnat.*

INTUS autem erat dissidium, urbanis quid opus esset facto non consen- sientibus. nam quidam censebant urbem Pompeio dedendam: Aristo- buli verò factio excludi eum iubebat & bellum parari, eo quod illum haberet in vinculis. hi prævenientes alteros templum occupant, & præ- ciso ponte qui in urbem ferebat, ad bellum se expediunt. at illi intro- misso exercitu tradiderunt Pompeio urbem & regiam, ille Pisoni lega- to suo misso eò cum parte exercitus & urbis & regie cōmisit custodiam: ipse vicinas templo domos aliasq; propinqua ædificia muniebat. & pri- mum conditiones pacis eis obtulit: quas cum non admitterent, omnia quæ circum erant oppugnationi paravit, Hyrcano alacriter suppedirante quicquid usus posceret. Pompeius verò à Septentrionali templi latere, quod maximè erat oppugnationi obnoxium, admovit milites. erāt au- tem hac quoque parte turres altæ, & fossa manu facta, præter profun- dam vallem quæ templum cingebat. nam etiam versus urbem abrupta erant omnia, sublato ponte, qua parte Pompeius erat cum suo cōtuber- nio, erigebantq; quotidie magno labore aggerē Romani, cadentes cir- cumquaq; arbores, quod opus ubi perfectum est, ægrè completa fossa, p- pter

per immensam altitudinē, admotis machinis à Tyro aduectis quatie-
bat tēplum faxis missilibus. sed nisi patrius nobis mos esset p ocium se-
pimum quenq; diē exigere, non potuissent absoluerē aggerē vetanti-
bus aduersarijs. prohibere enim vim inferentes lex permittit, sed opus
facientem hostē impedire nos nō sinit. quod vbi animaduertunt Ro-
mani, Sabbatis neq; eminus incessabant telis Iudæos, neq; manus cum
eis conferebant: tantum erigebant aggerem & turres, machinasq; ad-
moueant, vt eis postridie aduersus nos vti possent. Facile est autē vel
hinc discere, quanta pietate Deum colamus, & quā obseruātes legum
simus, quandoquidē oppugnationis terror nihil obfuit, quominus solē-
nia peragerētur sacrificia, bis p singulos dies mane & circa nonā horam
super altari immolantibus nostris Sacerdotibus, ac ne in extremo qui-
dem discrimine sacra intermittentibus. etenim capto templo tertio de-
cem mēse, die ieiunij, CLXXIX. Olympiade, C. Antonio, M. Tullio Ci-
cerone Coss. hostis quidē irrumpens iugulabat oēs obuios: illi verò ni-
hilominus sacris operabantur, neq; metu mortis, neq; iam cæsorū mul-
titudine absteriti, passuri quicquid liberet victori potius quā deser-
turi altaria, aut aliquid omisiuri præscriptum patrijs legibus. q̄ autem
hæc non fabula sit in pietatis laudem conficta, sed rei veritas, attestatur
oēs qui res à Pompeio gestas cōscripserunt, & in his Strabo ac Nicolaus,
Romanæque conditor historiæ T. Liuius. Nam concussa turri maxima
crebris arietis ictibus, collapsaq; & secum ruinam trahente muri proxi-
mi, certatim infuderunt se hostium agmina. sed primus euasit per rui-
nas Cornelius Faustus Syllæ filius, sequente cohorte militum. mox alia
parte Furius centurio cum suis manipularibus: & inter vtrunq; Fabius
& ipse centurio cum manu suorum valida. Omnia autem erant plena
cadibus, & Iudæorum alij à Romanis confossi cadebant, alij mutuis vul-
neribus. nonnulli per abrupta semetipsos iactabant, aut subiectis in æ-
des ignibus concremabantur, non sustinentes spectare quæ patrabātur
ab hostibus. ceciderunt è Iudæis duodecim millia, Romanorum perpau-
ci desiderati sunt. Captus est Absalomus, pater simul & socer Aristobu-
li. Læsa etiam est non mediocriter templi religio, humanis ante hac
nec vestigijs penetrati nec oculis. Introgressus est enim in illud Pompe-
ius, & vna cum eo nō pauci alij, & inspexerunt quæ nefas est videre, nisi
solis Sacerdotibus. cumq; intus essent ex auro mensa & candelabrum
& pocula, & odoramentorum magna copia, præterea in thesauris sacræ
pecuniæ circiter talentorum duo millia, nihil horum præ pietate atti-
git, sed hic quoque sui similis fuit, & nihil commisit indignum cæteris
virtutibus. Sequenti verò die iussis purgare templum aditujs, & instau-
ratis legitimis sacrificijs pontificatum Hyrcano reddidit, tum propter
alia ipsius officia, tum quia tota regione habitantibus Iudæis autor fuit,
ne arma pro Aristobulosumerēt. deinde belli cōcitatores securi percussit:
Faustaq; & alijs qui primum conscenderunt, digna præmia persoluit.
Et Hierosolyma quidem Pop. Rom. fecit stipendiaria, vrbes verò quas
eorum ciues sibi subiugauerant in Coelesyria, ademptas illis iussit p̄pria
parere præsidij: & totam gentem prius claram rebus prosperis, contraxit
intra veteres terminos. Gadara deinde paulo antè diruta instaurauit in
gratiam liberti sui Gadarensis Demetrii. reliquas verò, Hippon, Scyto-
polim, Pellam, Dion, Samariam, Marissam, Azotum, Iamnam, Aretu-
sam sibi restituit habitatoribus: easq; in mediterraneis, præter varijs

An. mundæ
3903. An-
te Christū
natum 61.

Iudæi solen-
nia sacrificia
expeditio-
nis tempore
peragunt.
Templum:
captum.

E Iudæis
duodecim
millia ca-
dunt.
Pompeius
templū in-
gressus nihil
attingit.
Alias cap. 9.
Pompeius
Hyrcano Pō
tificatum
reddidit.
Hierosoly-
ma Ro. po.
stipendiaria.
Gadara in-
staurata.
Vrbes Iudæis
ademptæ.
bellis

FLAVII IOSEPHI

An. mundi bellis dirutas. Maritimas verò Gazan, Ioppen, Dora, Stratonis turrim.
3903. Ante quæ ab Herode magnifice cōdita, & portubus atq; tēplis exornata, Cæ-
Chri. nat. sarea murato nomine appellata est: has oēs Pompeius liberat esse iussit.
61. prouinciæ contribuit. Quorum omnium malorum causa fuere Hierosoly-
 mitanis Hyrcanus & Aristobulus inter se dissidentes inuicem. nam tum
 primū libertatem amisimus, subiecti Romanorum imperio: & regionē
 de Syris bello captam reddere ipsis coacti sumus: & insuper plus quā
 decem millia talentorum breui tempore à nobis Romani exegerunt: &
 regnum quo prius pontificale genus honestabatur, ad plebeios transla-
 tum est homines. Sed de his suo loco dicemus. Cæterū Pōpeius Cælesy-
Scaurus Cœ ria vsq; ad Euphratē annē & Aegypti terminos Scauro tradita cū duob.
lesyriæ præ- Romanis legionibus, ipse in Ciliciā abiit Romam properans: abduxitq;
fectus. secum Aristobulum vinctum cum duabus filiabus & totidem filijs.

C A P. IX.

*Scaurus bello aggressus Aretam, fœdus Antipatri
 suasu cum eo ferit.*

**Hedio &
 Rufinus
 Cap. 9.**

Scauro aut ad Arabiæ Petram profecto cum exercitu, & quia difficilia
 ad eam aditus esset, circūvicinos agros populāte, militibusq; fame la-
 borantibus, Antipater iussu Hyrcani frumentum ex Iudæa & alia neces-
 saria eis præbebat: missusq; ad Aretam legatus a Scauro, eo q̃ hospes es-
 set, persuasit etiam illi pecunia numerata vastationē agrorum redimere
 sponsor factus pro trecentis talentis. atq; his conditionibus hoc bellum
 finitum est, non minus ē Scauri quā ex Aretæ sententia.

C A P. X.

Alexander à Gabinio victus, in quodam castello oppugnatur.

An. mundi
3904. Ante
Christ. nat.
60.

**Hedio &
 Rufinus
 Cap. 10. al. 11**

**Castella mu-
 niuntur.**

**Gabinus a-
 liquot vrbes
 dirutas, in
 Iudæa ædifi-
 cari iubet.**

Aliquanto aut post Alexandro Aristobuli filio Iudæam incursionibus
 vexante, imperator Gabinus ē Roma venit in Syriam. is & alia mul-
 ta memoratu digna gessit, & contra Alexandrum expeditionē suscepit.
 Hyrcano iā non valente ei resistere, & de muris Hierosolymorū reficiē-
 dis cogitante, quos Pōpeius deiecerat. sed ab hoc conatu per Romanos
 cohibitus est. At Alexander peruagando regionē multos Iudæos arma-
 uit: collectisq; propere decē armatorum millibus, & mille quingentis
 equitibus, munitionibus firmavit Alexandriū castellū, iuxta Coreas si-
 tum, & Machæruntem in finibus Arabum. contra eum venit Gabinus,
 præmisso M. Antonio cum alijs ducibus. atq; ita Romani cōiuncti cum
 Iudæis in officio manentibus, quorū duces erant Pitholaus & Malichus,
 assumptis etiam Antipatri auxilijs, occurrerunt Alexandro, sequente cū
 reliquo exercitu Gabinio. tum ille recepit se propius Hierosolyma, vbi
 conferto prælio Romani occiderunt hostiū circiter tria millia: nec pau-
 ciores capti sunt. tum Gabinus veniens ad Alexandrium, inuitabat cō-
 clusos ad pacem, veniam præteritorum pollicendo. & cū multi hostiū
 extra castellum stationem haberent, Romani eos adorti sunt, vbi mul-
 tis cæsis egregiam operam nauauit M. Antonius. Itaq; Gabinus relicta
 ad oppugnationē parte exercitus, ipse reliquam Iudæam perlustrabat &
 quotquot inueniebat vrbes dirutas, ædificari iubebat. atque hoc pacto
 instaurata

instaurata sunt, Samaria, Azotus, Scythopolis, Anthedon, Raphia, Dor, Marissa, Gaza, & alia non pauca: idq; mandante Gabinio, quarum post hac habitatio tuta permansit, cum ante longo tempore desertæ fuissent. His ita per regionem dispositis, reuertitur ad Alexandriū: & cum intenderetur oppugnatio, per legatos veniam petijt Alexander, offerens castella Hyrcaniam & Macharuntem, & postremo Alexandriū: quem Gabinius diruit. Cumq; Alexandri mater ad eum venisset, quæ Romanis sauebat, marito eius & reliquis liberis Romæ asseruatis, impetrauit ab eo quicquid petijt. moxq; dispositis eius rebus, deduxit Hyrcanum Hierosolyma, curaturum templum & suum Sacerdotium. deinde constitutis quoq; iudicis conuentibus, in totidem æquales partes totā provinciam distribuit: ita vt alij iura peterent Hierosolyma, alij Gadara, Amathuntem alij: quarti verò Hierichuntem, quinti Saphoram, quod est Galilææ oppidum: sicq; liberati dominis sub optimatum dominatione debebant.

Ant. mundi
3904. Ante
Christum
nat. 60.
Hedio &
Ruffinus
Cap. 11. al. 12.
Alexandrium
& alia castel
la diruta.
Quinq; con
uentus iudi
ci in Iu
dæa.

C A P. XI.

*Aristobulus Romæ vinculum elapsus, rursus in Iudæa captus
à Gabinio Romam remittitur.*

Cæterum cum Aristobulus Romæ profugus reuersus esset in Iudæā, & conaretur Alexandrium recens dirutum denuò munire, Gabinius misit eo milites ducibus Silenna, Antonio, & Seruilio, qui eum locum occupari non sinerent, & darent operam vt ipsum comprehenderent. nam multi Iudæorum ad eum propter nominis celebritatem confluxebant, nouarum rerum auidi: siquidem & Pitholaus Hierosolymorū præfectus cum mille armatis ad eum transfugit. alioqui in eo confusus Aristobulus multi fuere non satis armis instructi. Aristobulus verò volens occupare Macharuntem, tales dimisit vt inutiles ad moliendum aliquid, assumptisq; tantum armatorū octo millibus, illuc cōtendit, quos assecuti Romanis vincitur in prælio. Aristobulus pressione facta cōegerūt terga vertere, occisis eorū circiter quinq; milibus, reliqui vero dissipati, vt quisq; potuit salutē sibi quesierunt. Aristobulus tamen plus mille secū trahens perfugit Macharuntem: municebatq; id castrum, & quāuis rebus afflictis, benè sperare non destitit. Sed non vltra biduum sustinere potuit oppugnationē, & multis acceptis vulneribus captiuus cū Antigono filio, qui ei fugæ comes fuerat, ad Gabiniū adductus est. atq; ita res tante fortuna rursus remissus Romā in vinculis est habitus, postquā regno & Pontificatu potitus est annis tribus cū dimidio, vir in ea dignitate magnificus & magnanimus. Liberos tamen eius dimisit senatus, cum ex Gabinij literis cognouisset, promissum hoc Gabinium corū matri, dum castella traderet: q; mox in Iudæā reuersi sunt. Porro Gabinius paranti expeditionē in Parthos, & iā Euphratē traicienti, mutata sententia visum est Ptolemæum in Ægyptum reducere, sicut aliās indicatū est. In hac quoq; expeditione ab Antipatro adiutus est frumēto, adiunat armis & pecunijs: & illius consilio Iudæi qui Pelusium accolunt, cœu cū stodes Ægypti aditus, in societatem præsti sunt. Cæterum reuersus ex Ægypto deprehēdit Syriam laborare dissidijs & tumultibus. Aristobulus enim filius Alexander, denuò inuaso per vim Principatu multos Iudæorum ad defectionem impulit: collectoq; magno exercitu regionem vadit.

Hedio &
Ruffinus
cap. 12. al. 13.
Aristobulus
Roma reuer
sus Alexan
driū denuò
munire co
natur.
Aristobulus
à Romanis
vincitur in
prælio.
Aristobulus
captiuus cū
Antigono
filio Romæ
remittitur.
Aristobuli
liberi di
missi.
Antipater
Gabinium
Ptolemæum
in Ægyptū
reducentē
adiunat.
Alexander
Aristobuli
filius Princi
patum in
obscuro,

An. mundi
3904. Ante
Chri. nat.
60.

Alexander à
Gabinio vi-
ctus.
Nabathæi
profligati.
Mithrida-
tes, Orsanes.

obeundo, interficiebat Romanos quotquot adipisci potuit, reliquos la-
mōrē Garizim cōpulsos obsedit. Gabinus verò hoc in statu Syriā offen-
dens, Antipatrum pp̄ notam viri prudentiam prēmittit ad tumultua-
tores, si fortē posset ad saniolem mentē reductis persuadere, vt melio-
ra sequantur consilia: quod ille sedulo fecit, & multos reduxit ad offi-
cium. Alexandro verò potiri non potuit. is enim habens secū triginta
Iudæorum millia, ausus est occurrere Gabinio, & collatis signis decer-
nere ad montē Itabyriū: quo prælio desiderata sunt ex acie Iudaica decer-
millia. Tum victor constitutis Hierosolymitanis rebus ex Antipatri seg-
tentia, cōtra Nabathæos profectus, hos quoq; profligat vno prælio. no-
rumore q̄ aufugissent in patriam: tantisq; rebus gestis Romā reuertens
Crasso prouinciā tradidit. De his autē Pompeij & Gabinij contra lu-
dzos expeditionibus scribit Nicola⁹ Damascenus & Strabo, Cappadox,
nihil ab altero discrepans.

C A P. XII.

Crassi contra Parthos ducenti per Iudæam iter, & sacrilegium.

Hedio &
Ruffinus
cap. 13. al. 14.
Marcus Cras-
sus in Par-
thos mouet;
pecuniam
Hierosoly-
mis ex tēplo
aufert.
Anno mun-
di 3911.
Ante Chri.
nat. 53.
Crassus iura-
menti dati
violator.
Templi Hie-
rosolymita-
ni diuitiæ
vnde.
Strabo Cap-
padox.

Crassus autē expeditionem contra Parthos parans in Iudæā peruenit,
& pecuniā sacram quam Pōpeius non attigerat, duo millia talentorū
abstulit, totoq; reliquo auro, cuius summa accedebat ad octo talentorū
millia tēplum spoliavit. Tulit et̄ trabem ex auro solidā, trecentas minas
pendentē. Mina autē apud nos constat duabus libris cū dimidia. Hæc tra-
bē ei tradidit sacerdos sacri thesauri custos Eleazarus, nō præ malicia: nā
erat vir bonus & iustus: sed cū concredita haberet aulæzorum tēpli custo-
diam, ex hac trabe pendentū, quorū admiranda pulchritudo erat & ap-
paratus p̄ciosissimus: videretq; Crassum totū esse in colligendo auro, ti-
mens oībus tēpli ornāmētis, trabē hanc redemptionē pro omnib. ei de-
dit: cū prius cū iureiurando abstrinxisset, nihil aliud loco moturū, cō-
tentum eo quod ipse traderet, æstimatū plurimis aureorum millib. Hæc
trabs inserta erat trabi caua lignæ, q̄ cæteris omnib. ignotū solus scie-
bat Eleazar⁹: Crassus tñ & hanc p̄ reliquo tēpli auro accepit, & mox vio-
lato iureiurando totū quantū intus erat egressit. Nec est mirandū tantas
diuitias in nostro tēplo fuisse, cuius Deū cū oēs vbiq; terrarū Iudæi ve-
nerentur ac colant, tam ex Europa quā ex Asia longo tempore huc eas
cōtulerant. Nec ad iactationē conficta est prædicta summa, nec caret te-
stibus: sed cū alij multi, tum Strabo Cappadox attestatur nobis his y-
bis: Mithridates autē misit in Coum insulam qui afferrent sibi inde pe-
cuniā quam Cleopatra Regina ibi deposuerat, & Iudæorum octingenta
talenta. Nobis autem nulla est publica pecunia, præter hanc Deo sa-
cræ: & satis apparet quod hanc Iudæi ex Asia in Coum deportauerunt
metu belli Mithridatici. Non est enim verisimile eos qui Iudæam habi-
tabant, habentes urbem adeo munitam & templum, pecunias in Coum
misisse. Sed nec Alexādrinos Iudæos hoc fecisse est credibile, quibus ni-
hil erat à Mithridate periculi. Idem Strabo alibi testatur Syllam quo tē-
pore in Græciam traiecit gesturus bellum contra Mithridatem & Lu-
cullum, misisse Cyrenem agitatam seditionibus gentis nostræ, quæ or-
bem terrarum repleuerit. sic enim scribit. quatuor erant genera in Cy-
renensium urbe, ciues, agricolæ, inquilini, & quarti Iudæi. hoc iam in
omnes

omnes vrbes subrepsit, nec est facile inuenire locum in vrbe habitabili, quem recepta semel non obrineat. nam & Ægyptus & Cyrene, utpote eisdem solitæ parere dominis, aliæq; multæ regiones horum ritus admiserunt: aluntq; congregationes Iudæorum maximas, tēpore coalitas, & vrbes institutis domesticis. Per Ægyptum sanè etiam coloniæ sunt eius gentis, absq; eo quòd Alexandrinæ vrbis magna pars eis assignata est habet etiam proprium magistratum qui suæ gentis res administret, & controuersias ex iure dirimat, & contractus atq; pacta rata habeat, non aliter quàm fit in absoluta Republica. Inualuit itaq; hæc gens in Ægypto eo quòd antiquitus originem inde habeat, & facile migretur eo propter vicinitatem. In Cyrenaicam verò regionem inde transijt vt conterminam, quemadmodum etiam Iudæa est, vel potius partem olim regni Ægyptij. Hæc Strabo. Caterùm Crassus rebus arbitrato suo compositis, Parthorum ditionem inuasit: vbi cum omnibus copijs perijt: sicut aliàs narratum est. Cassius autem in Syriam refugiens occupata eā resistebat Parthis, propter recentem victoriam excursantibus: & cum venisset Tyrum, inuisit etiam Iudæam. Vbi Tarichæas primo impetu cepit, & ferme XXX. millia captiuorum abduxit. Pitholaum quoq; qui Aristobuli partes fouebat, interfecit hortante Antipatro, qui plurimū apud eum poterat, & maximam inter Idumæos auctoritatem habuit. apud quos duxit vxorem illustri inter Arabas loco natam, Cypron nomine, ex qua quatuor ei nati sunt filij, Phasaclus & Herodes qui postea regnavit, & Iosephus atq; Pheroras, & filia Salome. Hic Antipater etiam alios dynastas hospitio sibi coniunxit & amicitia, sed maxime Arabem, apud quem & liberos deposuit, dum bellum contra Aristobulum gereret. At Cassius reparatis copijs ad Euphratem se contulit, ibique Parthis se opposuit, quemadmodum & ab alijs scriptoribus est memoriæ proditum.

An. mundi
3911. Ante
Christum
nat. 53.
Crassus in
Parthia pe-
rit.
Cassius Par-
this resistit.

Antipatri
vxor & filij.

An. mundi
3917. Ante
Christum

nat. 47.

C A P. XIII.

Pompeij fuga in Epirum, & Scipionis aduentus in Syriam.

Aliquanto autem post Cæsar occupata Roma, & Pompeio vnà cum lenatu ultra mare Ionium fugato, solutum vinculis Aristobulum decreit in Syriam mittere, additis ei duabus legionibus, quòd facilius ordinarer prouinciam. sed is breui frustratus est sua spe quam ex accepta à Cæsare potestate conceperat, à Pompeianis veneno sublatus, & à Cæsarianis funeratus. Corpus autem eius diu melle curatum iacuit, donec Antonius id in Iudæam remissum mandauit reponi in Regum conditorijs. Scipio verò insu Pompeij securi percussit Alexandrum Aristobuli filium, eo quòd aliquando contra Romanos rebellauerat. & hic quidem apud Antiochiam affectus est supplicio. fratres verò eius ad se recepit Ptolemæus Menæxus dynasta Chalcidis quæ sita est in monte Libano. nam missio Philippione filio Ascalonem ad vxorem Aristobuli iussit eam cum eo mittere ad se Antigonum filium & filias, quarum alterius Alexandræ amore captus Philippio duxit eam coniugem. deinde vero occiso prius eo Ptolemæus ipse duxit Alexandram, & germanorum eius curam habere non destitit.

Hedio &
Ruffinus
cap. 14. al. 15.
Aristobulus
vinculis so-
lutus, vene-
no tollitur.
Hedio &
Ruffi. cap. 14.
al. 16.
Cædes filij
Aristobuli.

Cæsar

FLAVII IOSEPHI

CAP. XIII.

An. mundi
3917. Ante
Christum
nat. 53.

Hedio &
Ruffinus
cap. 61. al. 17.
Antipater
Cæsari ex
Syria mili-
tes conscri-
bit.

Antipater
Mithridati
in capiendo
Pelusio ope-
ram nauat.
Iudæi Ægy-
ptij in Oniz
regione ab
Antipatro
Cæsari con-
sociari.
Memphis in
Ægypto.

*Cæsari in Ægyptum expeditio, & quàm fidei Iudæ-
rum opera adiutus sit.*

Post Pompeij autem obitum & victoriam Cæsaris, bellum ei gerenti in Ægypto multis in rebus vsui fuit Antipater Iudæorum gubernator, idq; mandato Hyrcani. Mithridate enim Pergameno adducente auxilia, nec valente transire per Pelusium, & circa Alcalonem harente, Antipater ei se adiunxit cum armatis Iudæorum tribus millibus, egiq; cum Arabum primatibus ut & ipsi venirent auxilio: eiusq; potissimum opera et tota Syria auxilia contracta sunt. nam certatim opem tulerunt Cæsari Iamblichus dynasta & Ptolemæus eius filius, & Tholomæus Sothridates verò moris è Syria castris peruenit Pelusium, & non receptus ab eius loci hominibus urbem oppugnauit. Vbi præcipuam operam nauauit Antipater, primusq; delecta quadam manu parte aditum castris irruentibus in urbem aperuit. & Pelusium quidem sic captum est. Antipatrum autem & Mithridatem properantes ad Cæsarem tran- situ arcebat Iudæi Ægyptij, qui regionem quæ Oniz dicitur incolit. Hos Antipater ut tribules in partes suas traduxit. maximè cum ostendisset Hyrcani Pontificis literas, in quibus rogabantur, ut amicos se præberent Cæsari, eumq; comineatibus iuuarent & rebus exercitus necessarijs. Qui moti autoritate Antipatri ac Pontificis libenter paruerunt. quod ubi audierunt qui Memphim accolunt, & ipsi Mithridatem accersuerunt, & ille eo profectus hos quoque adiunxit suis partibus.

CAP. XV.

Antipatri res gesta, & cum Cæsare amicitia.

Conflictus
Ægyptiorū
& Mithrida-
tis ad Delta.
Aliàs cap. 18.
Mithridates
Antipatrum
apud Cæsa-
rem laudat.
Hyrcanum
Cæsar in Pō-
tificatu con-
firmat, Anti-
patrum ciui-
tate Roma-
na donat.

Postquam autem ventum est ad Delta quod vocant, confligit cum hoste circa locum qui castra Iudæorum dicitur. Cutabat autem dextrum cornu Mithridates, sinistrum Antipater. In ea pugna Mithridatis cornu inclinatum est, videbaturq; cladem acceptutum, nisi mater præter fluminis ripam accurrens cum suis Antipater, qui iam aduersarios profligauerat, exemptis socijs periculo, Ægyptios iam vincentes coëgisset terga vertere: qui adeo fugientibus institit, ut castra quoque hostium caperet: aduocato etiam in prædæ partem Mithridate, quem insecutando hostem longè a tergo reliquerat. Is ex suis octingentos desiderauit, Antipater non plus quinquaginta. Mithridates verò de his Cæsarem per literas certiorum reddidit, ingenuè fassus Antipatrum & salutis sibi causam fuisse & victoriæ: ita ut Cæsar & tunc eum collaudauerit, & postea toto eo bello in rebus periculosissimis eius forti opera vsus sit: in quibus certaminibus etiam vulnera accepit. Quamobrem finito tandem bello classe deuectus in Syriam Cæsar magnos honores contulit, tam in Hyrcanum quem confirmauit in Pontificatu, tam in Antipatrum quem ciuitate Romana & immunitate donauit. Nonnulli verò

verò aiunt Hyrcanum ipsum huic expeditioni interfuisse, & in Ægyptum venisse. Attestatur mihi Strabo Cappadox, ex autoritate Asinij sic scribens: Postquam Mithridates in Ægyptum inuasit, & cum eo Hyrcanus Iudæorum Pontifex. Idem Strabo alibi ex autoritate Hypsicratis sic scribit: Mithridatem primò solum venisse. accitum deinde ab eo Ascalonem gubernatorem Iudææ Antipatrum tria millia militum ei adiunxisse, & eiusdem hortatu ceteros dynastas socia arma contulisse, in hisque Hyrcanum Pontificem. Hæc Strabo. Eodem tempore etiam Antigonus Aristobuli filius ad Cæsarem veniens, questus est de patris infortunio, quod propter ipsum veneno extinctus esset Aristobulus, & frater suus a Scipione securi percussus. rogabatq; vt sui miseretur, paterno principatu eiecti. Præterea Hyrcanum accusabat & Antipatrum, quod per vim principatum gentis gererent, nec ablinerent ab ipsius iniurijs. Antipater verò causam suam egit diluens obiecta crimina: Antigonumq; seditionis & nouarum rerum studiosum esse coarguit. commemorabat etiam quantum proximo bello laborasset pro Cæsare, ipsum verborum suorum testem adducens. Aristobulum autem meritò Romam victum pertractum, perpetuum hostem & inimicum populi Romani. Fratrem verò huius cōiunctum latrocinij debitas poenas Scipioni dedisse, & non per iniuriam oppressum. Tum Cæsar oratione Antipatri motus Hyrcanum Pontificem declarauit, Antipatro dynastiam quamcunque ipse optaret obtulit, & procuratorem insuper Iudææ declarauit.

An. mundi
3919. Ante
Christum
nat. 45.

Strabo.
Asinius.
Hypsicrates.
Antigonus;
Aristobuli
filius apud
Cæsarem Hyrcanum &
Antipatrum
accusat.
Antipater
obiecta crimina diluit.

Antipater
Iudææ Procurator
declaratus.

C A P. XVI.

Cæsari literæ & Senatusconsulta de Iudæorum amicitia.

Hyrcano verò etiam patriæ mœnia restituere permisit, roganti hanc Hedio & gratiam. iacebant enim vsq; ad id tempus, ex quo à Pompeio fuerat Ruffinus diruta. deditq; hac de re in urbem literas ad consules, vt decretum hoc cap. 17. al. 18. scriberetur in Capitolio: cuius senatusconsulti exemplum sic habet. Hyrcanus L. Valerius L. F. Pr. retulit ad senatum Idibus Decembribus in æde Cōcordiæ, præsentē L. Coponio L. F. & C. Papirio Quirino. de his quæ Alexander Iasonis, Numenius Antiochi, Alexander Dorothei, legati Iudæorum viri optimi & socij nostri petierunt, renouantes veterem erga populum Rom. beneuolentiā: qui phialam & clypeū ex auro argumentum societatis attulerunt, æstimationis aureorum quinquaginta millium. & literas petierunt ad liberas ciuitates ac Reges, vt per regiones Senatusconsulorum atq; portus securè possint iter facere. Placuit igitur senatui eos sultum Romanorū de in amicitiam & societatem recipere, & omnia quæ petierunt concedere, & allatum clypeum accipere. Hæc acta sunt Hyrcani Pontificatus & renouando principatus anno nono, mense panemo. Quin & ab Atheniensibus honor habitus est Hyrcano, quæsitis beneficijs: miseruntq; ad eum decretum scriptū in hanc sententiā. Sub Iudice & sacerdote Dionysio Asclepiadis, Panemi mensis luna vigesima, oblatum est ducib. decretū Atheniensium, Agathocle principe: de quo Eucles Menandri Alimusius scribit. Ab Atheniensibus honor Hyrcano habitus. Agathocle principe: de quo Eucles Menandri Alimusius scribit. no habitus. Ba retulit Munychionis vndecima, concilio Iudicum facto in theatro: no habitus. suffragia

FLAVII IOSEPHI

An mun.
3911. An-
te Christi
nat. 53.

suffragia collegit Dorotheus summus sacerdos & assessores ex populo: Dionysus Dionysij dixit: Quoniam Hyrcanus Alexandri Pontifex Iudeorum ac ethnarcha perpetua tam publicè quàm priuatim ciues nostros beneuolentia prosequitur, nullam bene merendi occasionem pratermittens: & quotquot Atheniensium vel propter legationes, vel propter priuata negotia illuc deueniunt, acceptos comiter, deducendos etiam curat in reditu, idq; multorum constat testimonijs: visum est nunt Theodosio Theodori referente, & populum de huius viri virtute commonescente, quàm propensus sit ad bene merendum de nostris ciuibus, honorare hunc virum virtutis ergò corona aurea iuxta legem, ponere ei effigiem auream in templo Demi & Charitum: & praconis voce promulgari eam coronam in theatro Liberalibus dum noua tragœdia agantur, & Panathenæis & Eleusinijs, & in gymnicijs certaminibus: curaq; esse nostris ducibus, vt dum ille in amicitia nostra perseuerat, vt quicquid in honorem eius & gratiam pro fauore & meritis exegitauerimus, exsequantur sedulo: quò perspicua sit omnibus populi nostri erga bonos viros gratitudo ac beneuolentia, & huiusmodi honoribus plures ad bene merendum de nobis inuitentur. Eligi etiam legatos idoneos ex omni Atheniensium numero qui ad illum decretum hoc perferant, hortenturq; vt acceptis his honoribus certet nobiscum beneficij. & hætenus de collatis à populo Romano & Atheniensi in Hyrcanum honoribus.

Hedio &
Ruffi. cap. 18.
Cæsar è Syria proficiscitur.
Antipater in Iudæa nouarum rerum cupidos compescit.

Porro Cæsar ordinatis rebus Syriæ cum classe profectus est. Antipater autem deducto Cæsare in Syriam reuersus ante omnia disiecta per Pompeium moenia restituit, & obeundo prouinciam nouarum rerum cupidos compescuit, tum minis agens tum consilijs. Fore enim vt si Hyrcano contenti sint Principe, feliciter degant fruendo suis quisq; possessionibus: sin nouas sibi spes polliceantur, & lucra ex rebus turbatis capiant, se quidem pro Præside habituros dominum, Hyrcanum verò pro Rege tyrannum, tum Romanos atq; Cæsarem acerbos hostes pro Principibus. Hos enim nequaquam laturos murari aliquid ex his quæ ipsi constituerint. atq; his monitis ille regionem totam composuit.

C A P. XVII.

Aliàs ca. 20.
Antipater Phasaelo Hierosolymorum, Herodi Galilææ regimen committit.
Ezechia primarium latronem cum socijs Herodes supplicio afficit.

Antipater ex filijs suis Herodi Galilææ, Phasaelo Hierosolymorum regimen committit, & quòd Sex. Cæsar Herodem magnum ac illustrem reddidit.

Cæterum cum Hyrcanum stupidum ac segnem animaduerneret, Phasaelum è liberis suis natu maximum Hierosolymis & circumuicina regioni ducem constituit, Herodi secundo Galilæam curandam commisit, etiam tum admodum adolefcenti, nec excedenti annum quindecimum. quod tamen illi nihil obfuit, sed quia fuit generoso ingenio præditus, confestim occasionem inuenit quomodo posset virtutem suam ostendere. Comprehensum enim Ezechiam primarium latronem, & cæterorum ducem Syriæ fines incurrare ac prædare solitum, affecte

supplicio

Supplicio cum multis latrocinij socijs: quod eius factum magnâ ei apud Syros conciliauit gratiam, nihil magis cupientes quam repurgari tandem regionem à prædonibus. Decantabant igitur eum hoc nomine per vicos & oppida, ut autorem pacis & fruendi secure possessionibus. Quin & Sex. Cæsari per hoc factum innouit: cognato magni Cæsaris & cum administranti Syriam. quapropter etiam Phasaelus extractus est ad emulationem frateræ gloriæ, nolens virtutis laude haberi inferior: nihilque magis studuit quam gratosus esse apud Hierosolymitanum populum, omnia negocia publica per se obeundo, & in eis cum magna gratia versando, nec abutendo potestate ad cuiusquam iniuriam. quo factum est, ut Antipater haud secus quam si Rex esset à tota gente cole- retur, & in tali haberetur honore, qualis non dedeceret dominum. Nec tamen rebus tam secundis more ceterorum hominum deprauatus est, quò minus Hyrcano fidem seruaret atque amicitiam. Ceterum opti- mates Iudæorum videntes eum cum filijs tantopere crescere, tam fa- uore gentis, quam Hyrcani pecunijs & percipiendis ex Iudæa rediti- bus, malignè erga eum affecti erant. iam enim amicitiam contraxerat cum Romanis imperatoribus, & persuaso Hyrcano ut pecuniâ eis mit- teret, ipse huius muneris sibi usurpauit gratiam. Missi enim tanquam ad eo nihil curabat, ut gaudere etiam facto videretur. Sed maxime ter- rebat Iudæorum præmates violentum ac audax Herodis ingenium & tyrannidis cupidum, ad euntesque Hyrcanum aperte iam incusabant Antipatrum. Quousque tandem dissimulabis quæ gerantur quotidie? an non vides Antipatrum cum filijs succinctos principatus opibus tibi vero præter inane regni nomen nihil fieri reliquum? Sed caue ista ne scias, neue te securum putes, incolumitatis tuæ atque regni iuxta ne- gligens. neque enim procuratores tuos amplius agunt: noli tali hac o- pinione: sed iam ex professo dominationem exercent. nam Herodes E- zeciam cum plerisque alijs interfecit, contempnis nostris legibus, quæ hominem quantumuis scelestum non sinunt affici supplicio, nisi prius damnatum ex sententia iudicum. ille verò hoc ausus est, prius quam a te potestatem hanc acciperet. Tandem Hyrcanus his auditis motus est. accenderunt autem eius iram matres etiam eorum quos Herodes ne- cauerat. nam hæ per singulos dies in templo non desinebant precibus suis tum Regem tum populum obtundere, rogantes ut Herodes coram confesso iudicum facti sui ratione cogeretur reddere. Permotus igitur his hominem ad iudicium & dicendam causam euocat. at ille præsto fuit præmonitus tamen à patre, ut non priuati more, sed cum comitatu ad se tuendum idoneo veniret. Ergo ordinatis Galilææ rebus, quemadmo- dum existimabat sibi conducere, mediocrem sed tamen sufficientem bi- bi manum adiunxit in itinere, ne vel Hyrcanum terreret si plures addu- ceret, vel ipse sine tutela subiret iudicij periculum. Quin & Sex. Cæsar præses Syriæ scripsit ad Hyrcanum ut eum absolueret, minis si contra fecisset, additis. Quod quidem facile ab illo impetratum est, ne qua tri- stiore iudicum sententia feriretur, quandoquidè amabat eum non se- cus atq; filium. Cumq; constitisset ante iudicium vnà cum suis, omnes sunt attoniti, nec quisquam eorum qui absentem accusauerant, ausus est hiscere: sed hærebant inopes consilij. Tum vnus quispiam Sameas no- mine, vir iustus, & ob hoc inuictus terroribus, assurgens sic exorsus est:

D

Equidem

An. mundi

3922.

Ante Chri.

nat. 42.

Sex Cæsar
administra-
tor Syriæ.
Phasaeli Rei
publicæ for-
ma.

Antipater est
si in magno
honore ha-
bitus, Hyrcano
tamen fi-
dem seruac
atq; amici-
tiam.

Antipater
Hyrcani pe-
cunijs Roma-
nos sibi de-
uinctos. Iu-
dæos verò in-
uictos reddit.
Antipatrum
& Herodem
apud Hyrcano
Iudæi
accusant.

Herodes in-
lus vocatus
cum comita-
tu cõparet.

Sext. Cæsar
ad Hyrcanum
ut Herodem
absolueret,
scribit.

An. mundi
3922.

Ante Chri.
nat. 42.

Sameas è Iu-
dicib⁹ vnus,
Hyrcano re-
liquisq³ Iu-
dicib⁹ eodem
ab Herode
imminente
prædicit, ca-
us rei veri-
tatē postea
euentus cō-
probauit.

Sameam He-
rodes in ho-
norē habet.
Herodes ab
Hyrcano ad-
monitus fu-
ga sibi con-
sulit, & in iu-
dicio ampli⁹
nō cōparet.

Alias cap. 21.
Sext. Cæsari
Herodes pe-
cuniam nu-
merat, Cœ-
lesyriæ præ-
fectus Hiero-
solyman inua-
dit, sed Anti-
goni patris,
& Phasaeli
fratris hor-
taru obuidio
nem soluit.

Hedio & Ruf-
nus cap. 19.
Hyrcani ad-
cæsarelegati.
Iudæis à Ro-
mā & Euro-
pæ Regibus
magnus ho-
nor habitus.

Equidem iudices, tuq³; Rex, nec ipse vnquā vidi quenquam qui ad ean-
sam apud nos dicendam vocatus ad hunc modum comparuerit, nec vos
puto posse proferre huiusmodi quempiam: sed quisquis hætenus apud
hunc confellum iudicandū se præbuit, humilis venit & habitu timentis
periculū, ac captantis misericordiā, atratus & promisso capillitio, at bo-
nus iste Herodes cædis reus & tā graui obnoxius crimini, adstat hic pur-
puratus & crine bello cōposito, cū armatis stipatoribus: vt si capitalem
iuxta leges sententiā in eū tulerimus, nobis mactatis ipse euadat illata
vi legibus. Verū isti non succenseo quod maiorem incolumitatis suæ
quā legum rationem habeat, sed vobis magis & Regi qui hāc ei con-
cessistis licentiam. Scitote tamen potētē esse Deum, & quod iste quem
nunc in Hyrcani gratiam legibus eripitis, & vos aliquando & Regem
ipsum puniet. Nec vanus fuit vates, nam Herodes regnum adeptus om-
nes illos iudices & Regē quoq³ sustulit, excepto vno Samea, hunc enim
in honore habuit propter iustitiā, & quia post obsessā vrbe ab Herode
ac Sosio, admittendi Herodem auctor fuit populo, negans propter pec-
cata eos posse dominationem illius effugere: sicut suo loco dicitur. Por-
rō Hyrcanus animaduertens iudices propensiores ad damnandum He-
rodes, rem in sequentem diem distulit, & clam eum admonuit, vt fuga
sibi consuleret, non enim esse remedium aliud, atq³; ita ille secessit Da-
mascum, quasi Regem fugiens: cumq³; conuenisset Sex. Cæsarem, & res
suas in tuto collocasset, palam præ se tulit quod non esset compariturus
si denudē citaretur ad iudices. Illi verō indignabantur, & conabantur
Hyrcanum docere, quod in ipsius perniciem hæc omnia tenderent: qui
non ignorabat quidem eos vera monere, sed nihil expedire poterat per
ignauiam & amentiam. Cæterum cum Sex. Cæsar accepta pecunia He-
rodes præfecisset Cœlesyriæ, vehementer timuit ne ille contra se du-
ceret, nec eum sua fefellit opinio. Iratus enim quod iussus sit causam di-
cere, veniebat cum exercitu: sed patris ac fratris occursum & precibus co-
hibitus est quod minus inuaderet Hierosolyma, placantium eum & ro-
gantium, vt terruisse cōtentus, re ipsa læderet neminem, neue vltius
aduersus autorem suæ dignitatis procederet. Debere etiā eum non tam
meminisse quod citatus sit, quā quod absolutus etiam, & gratiā habe-
re quod nihil triste passus abierit incolumis. Cogitandum quoq³; quā
periculosa sit belli alea, & quod Deus arbitratu suo his vel illis annuat
victoriam: atq³; eo minus tum eam esse sperandam, quando non solum
contra Regem suum & aliorū bellum moueat, verū etiam benē me-
ritum, ipse nulla affectus iniuria, nam si quid illi nunc obijciat, non ip-
sius esse culpam sed consultorum non bonorum, qui ei opinionem cru-
delitatis concilient. Paruit his monitis Herodes, ratus sufficere sibi ad
futuras spes quod potentiā genti declarauerit, atq³; eo tum in statu rea-
fuerunt Iudaicæ. Cæterum Cæsar Romā reuersus expeditionē parabat
in Africā contra Scipionē & Catonem, tum Hyrcanus per legatos eum
rogauit, vt cōfirmaret exceptam societate & amicitia. Nunc videtur mi-
hi operæ precium percensere omnes honores genti nostræ à Romanis
imperatoribus habitos, & inita cum eis fœdera, vt vniuersis notum sit,
quod tam ab Europæ quā ab Asiæ Regibus obseruati fuerimus propter
fidem ac fortitudinē. Quoniam autē multi nos odio habentes non cre-
dunt de nobis Persicarum vel Macedonicarum rerū scriptoribus, quod
ea monumenta non ita peruiulgata sint, apud nostrates seruata & alios
quosdam

quosdam barbaros, certe Romanorum decretis contradicere non poterunt, nam hæc publicè dedicata sunt in urbibus, atq; etiã in Capitolio, & columnis insculpta sunt æreis. Quin & Iul. Cæsar apud Alexandriam attestatus est Iudæis inscriptione columnæ æræ, quod Alexandrinæ civitatis ius habeant, quare his argumentis usus sum, apponam etiam senatusconsulta & decreta Iulij Cæsaris, quæ ad Hyrcanum & nostram gentem attinent. C. Iulius Cæsar. Imp. & Pont. max. dictator iterum, Sidoniorum magistratibus, senatui & populo salutem. Si valere bene est, ego quidem & exercitus valeamus. Mito vobis exemplum columnæ, quæ ad Hyrcanum Alexandri filium, Iudæorum ethnarcham ac pontificem attinet, ut in publicis vestris monumentis reponatur, inscriptionem Græcis & latinis literis in ærea tabula. Est autem hoc. Iulius Cæsar imp. iterum & Pont. max. de consilij sententia decrevit. Quoniam Hyrcanus Alexandri filius Iudæus & nunc & præteritis temporibus tam pace quàm bello bonam ac fidelem operam in nostris negotijs præstitit, sicut ei multi imperatores attestati sunt, & in proximo Alexandrino bello in auxilium venit cum 1500. militibus, & ad Mithridatem à me missus virtute cessit nemini: has ob causas Hyrcanum filium Alexandri, & eius liberos ethnarchas Iudæorum esse iubeo, & pontificatum Iudæorum perpetuo retinere more patrio, esseque ipsum & filios eius nostros socios, & re in amicorum nostrorum recipi numerum. Iura quoq; omnia pontificalia habere ipsum & filios decerno. & si qua cōtrouersia exorta fuerit de Iudaica disciplina, iudicium penes ipsum esse. ad hæc nec hyberna militi debere, nec pecunias ab eo exigi. C. Cæsaris consulis, placita, concessa, decreta, sic habent: ut filij principatum gentis Iudæorū, & donata sibi loca possideant: ut pontifex ipse ac ethnarcha Iudæorū pontificem mittantur legati acturi de societate & amicitia. dedicariq; æream tabulam hæc continentem in Capitolio, & apud Tyrum, Sidonem, Ascalonem, in templis, inscriptam Romanis atq; Græcis literis: utq; hoc decretum apud omnes omnium urbium quæstores ac magistratus prebueretur, quo pro amicis habeantur, & legatis eorum hospitium præbeantur, & decreta hæc ad omnia loca mittantur. C. Cæsar, imperator, dictator, consul, honoris, virtutis, & benignitatis causa, concessit in commendam S. P. Q. Romani, Hyrcanum Alexandri filium, eiusque filios Pontifices ac Sacerdotes esse Hierosolymorum totiusque gentis, iure quo & maiores eorum hoc Sacerdotium gesserunt. C. Cæsar quintum Cons. decrevit habere & munire Hierosolymorum urbem, & gubernare eam Hyrcanum filium Alexandri pontificem Iudæorum ac ethnarcham secundum suam voluntatem, & ut Iudæis secundo locationis anno de redditibus eorum subducant, immunesque sint ab Angarijs & vectigalibus. C. Cæsar imper. iterum, statuit ut singulis annis tributa pendant Hierosolymitani pro sua ciuitate loppe excepta, absque anno septimo, quem Sabbaticum nominant, quoniam in eo, neque fructus arborum colligant, neq; seminant: utq; in Sidone secundo quoq; anno tributum reddant quartam partem satorum: & ad hæc Hyrcano eiusq; filijs decimas persoluant, sicut hætenus eorū maioribus. Utq; nullus vel præses, vel dux, vel legatus in finibus Iudæorum auxilia colligat: neque militibus liceat pecunias ab his exigere, vel hybernorum vel quocunq; alio nominis sed sint immunes ab omnibus molestationibus. Quæcunque etiam

An. mundi
3922.

Ante Chri.

ant. 42.

Iul. Cæsar. de
apud Alexan-
driam attestatus
est Iudæis in-
scriptione colu-
mæ æræ, quod
Alexandrinæ ci-
uitatis ius ha-
beant. atte-
statur.

Senatuscon-
sulta & de-
creta Iulij
Cæsaris de
honoribus,
privilegijs,
præeminen-
tijs, liberta-
tibus, & im-
munitatib.
Iudæorum.

An. mundi
3922.
Ante Chri.
nas. 42.

Hyrcani le-
gatos M. An-
tonius & P.
Dolobella
in Senatum
introducūt.
Dolobella
Ephesiorum
ciuitati scri-
bit.

postea parauerunt vel emerunt, his omnibus fruantur. Ioppen præ-
 terea quam ab initio habuerunt Iudæi, dum in populi Romani amici-
 tiam reciperentur, placere ipsorum esse quemadmodum antea. Tribu-
 ta quoque eius oppidi habere Hyrcanum Alexandri filium cum suis
 filiis, tam ab eius agri aratoribus, quam vectigalium portus nomine, &
 eorum quæ Sidonem exportantur annua modiorum 20675. excepto
 anno septimo, quem vocant Sabbaticum, in quo neque arant, neque
 de arboribus fructus colligunt. Vicos item quos in Magnò campo Hyr-
 canus & sui maiores ante eum possederunt, placet Senatui eundem
 Hyrcanum & Iudæos etiam nunc habere, iure quo & antea habuerunt.
 Manere etiam iura quæ ab initio inter Iudæos & eorum pontifices fue-
 rant, & quæcunque beneficia à S. P. Q. R. concessa. Præterea eodem
 iure licere illis uti & in Lydda. Loca etiam, agros, habitationes, quas
 pro amicitia Reges Syriæ ac Phœnices per donationem populi Roma-
 ni possederant, placere senatui, ut Hyrcanus Iudæorum ethnarcha ha-
 beat, esseque eius Hyrcano eiusque filijs, & legatis ab eo missis ludos &
 gladiatores spectandi inter senatores sedentibus. Utque quotiescun-
 que postulauerint à Dictatore aut Magistro equitum in Senatum in-
 troducantur, & responsum eis omnibus intra decem dies reddatur, si
 quid à senatu decretum fuerit. C. Cæsar Imp. Quartus. Cos. Quintus
 perpetuus dictator, huiusmodi verba fecit de iure Hyrcani Alexandri
 filij Pontificis Iudæorum ac ethnarchæ. Quandoquidem mei anteces-
 sores imperatores testimonium reddiderunt Hyrcano Iudæorum pon-
 tifici Iudæisq; tam in provinciis quam apud S. P. Q. R. & hoc nomine
 S. P. Q. R. ei gratias egit, æquum est nos quoq; horum meminisse, &
 dare operam, ut Hyrcano ac Iudæorū genti filijsq; Hyrcani à S. P. Q. R.
 pro suo erga nos favore gratiæ referantur. C. Iul. Cos. Patriarum
 magistratibus S. P. Q. R. Accesserunt me in Delo Iudæi & quidam de
 coloniis Iudæorum, præsentibus etiam vestris legatis, & indicauerunt
 mihi decretum, quo vetatis eos uti patrijs sacrificijs & ritibus. mihi ve-
 rò non placet talia decreta aduersus amicos nostros & socios fieri, veta-
 riq; eos viuere suis moribus, & cōferre pecunias in epulas ac sacrificia,
 quandoquidem nec Romæ hæc facere vetantur. Nam C. Cæsar Cos. in
 edicto quo interdixit in vrbe sodalitia, hos solos neq; pecunias confer-
 re, neq; conuiuia parare vetuit. Ego quoque cum alia sodalitia interdi-
 xerim, hos solos sine iuxta patrios mores ac leges conuenire. Quapro-
 pter æquum est etiam vos, si quod decretum fecistis contra amicos no-
 stros & socios, id abrogare propter eorum virtutem & erga nos bene-
 uolentiam. Post mortem autem Cæsaris Mar. Antonius, P. Dolobella
 Cos. aduocato senatu & introductis Hyrcani legatis, retulerunt de eo-
 rum postulatis, & amicitiam cum eis renouauerunt, & quicquid petie-
 rant senatusconsulto eis decretum est. Dolobella etiam acceptis ab
 Hyrcano literis scripsit per vniuersam Asiam, & primæ eius provincie
 ciuitati Ephesiorum, in hunc modum. Dolobella Imperator Ephesio-
 rum magistratibus S. P. Q. S. Alexander filius Theodori, legatus Hyrca-
 ni pontificis ac ethnarchæ Iudæorum mihi retulit de ciuibz suis quòd
 militare non possint, eo quòd neq; arma gestare neq; iter facere eis fas
 sit diebus Sabbathis, neque victum more patrio possent sibi querere.
 Quamobrem ego quoque quemadmodū alij ante me imperatores im-
 munes eos volo à militia, permittoq; ut patrijs utantur moribus, con-
 uenientes

venientes sacrorum causa, sicut leges eorum postulant, & conferentes in offerenda templo sacrificia. voloque ut hæc ipsa scribatis per vrbes provinciarum singulas. Atque Dolabella Hyrcano per literas roganti gratificatus est. L. autem Lentulus Coss. pro sententia dixit: Iudæos ciues Romanos templa Iudæica habentes & facientes, Ephesi pro tribunali religionis ergo esse inamunes à militia pronunciaui duodecimo calendas octobris. Multa itaque exstant & alia huiusmodi senatusconsulta & imperatorum decreta ad Hyrcanum & gentem nostram aliasque vrbes, & rescripta de iure nostro ad provincialium præfides, de quibus propter hæc, quæ hoc loco inferuimus, credere facile est his, qui nostra scripta candide lecturi sunt. Quando enim tam manifesta argumenta exhibuimus nostræ cum populo Romano amicitie, ostensis atque columnis & tabulis in Capitolio nunc vique durantibus, duraturisque in posterum, omnia hic apponere superuacaneum ac molestum duximus, existimantes neminem fore tam difficilem, ut de re tot decretis comprobata dubitet, ac non potius ex his etiam de cæteris coniecturam faciat nos vera dicere. Satis ergo iam declarata sit quæ per ea tempora nobiscum populo Romano intercessit amicitia & societas. Incidit autem eisdem temporibus tumultus in Syria ex causa huiusmodi. Cecilius Bassus vnus è Pompeianis per insidias interfecto Sex. Cæsare ipse occupauit provinciam cum legionibus. Quo facto magnum bellum exortum est circa Apamiam, Cæsarianis ducibus contra eum venientibus cum equestribus ac pedestribus copiis: ad quos & Antipater misit auxilia cum filiis, memor beneficiorum acceptorum à Cæsare, ideoque repetendas poenas ab eius interfectore iustum existimans. Id bellum Marcus Sex. dum trahitur, Marcus venit Sexti successor, & interim Cæsar ab his qui cum Cassio & Bruto coniurauerant in Senatu occiditur, exactis in principatu suo tribus annis cum dimidio, sicut & ab aliis scriptoribus memorie proditum est.

An. mundi
3922. An-
te Chri. na.
42.

L. Lentulus
Consul pro
Iudæis sen-
tentiam di-
cit.

Cōclusio Io-
sephi de De-
cretis.

Cecilius Bas-
sus Sex. Cæ-
sarem inter-
fecit.

Marcus Sex.
successor in
Syria.

Cæsar à Cas-
sio & Bruto
occisus.

C A P. XVIII.

Cassius afflictis Iudæis insuper obtingentia talenta ab eis exigit.

BEho deinde ciuili post eadem Cæsaris exorto, consularibus aliis alio discurrentibus ad parados exercitus, Cassius in Syriam venit, occupaturus eum, qui circa Apamiam erat, exercitum: solutaque obsidione tam Marcum quam Bassum in suas partes pertraxit: obeundoque ciuitates comparabat arma & milites, tributa etiam exigendo graui. sed maximè Iudæam afflixit, plus quàm septingentis argenti talentis im- peratis. Tum Antipater res vbique turbatas videns, partem eius pecunie duobus filiis exigendam committit, partem Malicho sibi parum amico, partem quibusdam aliis: & primus Herodes ex Galilæa quantum imperatum erat afferens, maximam apud Cassium gratiam iniit. pruden- s enim illi videbatur consilium, iam tum Romanorum alieno sumptu captare beneuolentiam. Sub aliis autem procuratoribus ipsæ ciuitates venum dabantur vnà cum suis habitatoribus: quarum quatuor erant præcipue, Gophna, Emaus, Lydda, Thamna. nam earum plebes Cassius hæc subiecit. adeo autem exacerbatum erat, ut etiam Malichum

Hed. & Ruf-
finus ca. 20.

Cassius in Sy-
riam venit,
& plus quàm
septingenta
argenti talenta à Iudæis
exigit.

Herodes
Cassium ex
Galilææ pec-
unia sibi
vincit, de-

FLAVII IOSEPHI

An. mudi interfecturus fuerit, nisi Hyrcanus per Antipatrum centum talentis do-
3923. An- suo missis, furorē eius lenisset. At ille post Cassij discessum maximē insi-
te Chr. na. diatus est Antipatro, per huius mortem Hyrcani dominationi securita-
 tem se paraturum existimans. nec tamen latuerunt Antipatrum eius
 41. consilia. nam cum hoc sensisset ultra Iordanem profectus copias colli-
 gebat tum ex indigenis, tum ex Arabibus. Verum Malichus vir callidus
 Malich^{us} An- inficiabatur insidias, deierans apud Antipatrum & filios, quod, Pha-
 sipatro insi- sacio Hierosolymorum presidium tenente, Herode verò habente ar-
 diatur, deie- morum custodiam, ne in mentem quidem sibi vnquam tale aliquid ve-
 rat & eide- nerit. & videns non succedere quod proposuerat, reconciliatus est An-
 reconcilia- tipatro, Marco Syrix presidente. qui postquam intellexit res novas in
 tur. Iudæa molitum Malichum, minimum abfuit quin eum interficeret,
 quem tamen Antipatri precibus donavit incolumem.

CAP. XIX.

Malichus per insidias Antipatrum veneno tollit.

Cassius &
 Marcus He-
 rodem Coe-
 lesyriæ ducē
 faciunt.

Malichus
 Antipatrū
 veneno ne-
 cari procu-
 rat.

Sed Antipater imprudens seruauit Malichum, vt se perderet. nam
 Cassius & Marcus coacto exercitu Herodem totius Coelesyriæ ducem
 fecerunt, attributis ei navalibus, equestribus, & pedestribus copiis, re-
 gnum etiam polliciti post finitum bellum quod tum gerebant contra
 Antonium & iuniorē Cæsarem. Malichus verò tum maximē timens
 Antipatrum, decreuit ē medio tollere corruptoque pincerna Hyrcani,
 apud quem ambo epulabantur, veneno necauit hominem, & assum-
 pta armatorum manu suscepit ciuitatis gubernacula. Cæterum post-
 quam Herodias Phasaelo innotuerunt structæ in parentem insidiae, in-
 dignantibus illis Malichus strenuē pernegauit omnia. atque hic fuit fi-
 nis Antipatri, viri iusti ac pii, & patriæ amantissimi. Ex filiis autem al-
 ter Herode, confestim volebat patris mortem vlcisci, & cum exercitu
 aggredi Malichum: sed Phasaelo grandiori magis placuit dolo circum-
 venire hominem, ne videretur ciuile bellum incipere. itaque accepta
 Malichi satisfactione simulauit se credere, non esse illum paternæ ne-
 cis consciū: seque vertit ad excolendum monumentum quod patri
 struxerat. Interim Herodes veniens Samariam, eamque nimis affli-
 ctam offendens, refouere eam cepit, & iura reddendo controuersias
 cinium dirimere. non multo autem post instante Hierosolymis festo, &
 ipse venit in urbem cum militibus: quem Malichus metuens Hyrcano
 iussit ne eum intrare permitteret: id quod Hyrcanus fecit, prætexens
 nefas esse sanctis populi ceremoniis profanam turbam superinducere.
 At Herodes contempta obnunciatione noctu urbem ingressus est, &
 Malichum vehementer perterritus. at ille solitarum artium non imme-
 mor palam lacrymabundus conquerebatur de Antipatri tanquam ami-
 ci interitu, etiam verò parabat sibi satellitium. quare visum est

Herodis amicis simulationem hanc non coarguere, sed
 vitandam suspicionem vicissim comiter
 tractare Malichum.

Herodes

*Herodes iussu Cassij Malichum dolo interficit.**An. mundi**3923. Ante
Christum.*

41.

Attamen Cassio de patris obitu significavit per literas: & ille qui non ignorabat mores Malichi, rescriptit ut vinceretur parentis iniuriæ: etiam etiam mandavit tribunis apud Tyrum agentibus, ut adessent Herodis iustis conatibus. Cumque capta à Cassio Laodicia, simul ad eum iter facerent afferentes coronas & pecuniam, Herodes expectabat datum esse illic pœnas Malichum. at ille circa Tyrum Phœnices susceptione concepta, maiora moliri cogitavit: & quia filius eius obfes in ea urbe servabatur, decrevit eam ingredi, & furtim illum in Iudæam abducere: & occupato contra Antonium Cassio, gente ad defectionem concitata, sibi ipsi principatum eius acquirere. Sed consiliis eius fortuna aspirare noluit, & Herodes homo callidus intellecto eius proposito, præmissis famulo quasi ad parandam cœnam, quia comites omnes inuitauerat, re autem vera ad tribunos, iussit eos Malicho cum pugionibus occurrere. illi verò egressi, & nacti eum prope urbem in littore, confoderunt hominē. quo facto Hyrcanus adeo est attonitus, ut obmutuerit. tandem egrè ad se reuersus percontabatur Herodem, quid hoc rei esset, & quis interfecisset Malichum. & audito factum esse iussu Cassij, laudavit facinus. malum enim virum fuisse, & insidiatorem patriæ. atque ita Malichus pro oppresso Antipatro pœnam persoluit debitam. Porro Cassio profecto è Syria, apud Iudæam tumultus exoritur. Felix enim relictus cum militibus Hierosolymis, in Phasaelum fecit imperum, & populus arma corripuit. Herodes verò ad Fabium profectus est Damascus præsidem, & volens fratri succurrere, morbo præpeditus est: donec Phasaelus per se superato Felice, in turrin primum compulsum, incolumitatem deinde pactum abire passus est. quamobrem mox cum Hyrcano exposulavit grauitè, quod post accepta à se multa beneficia, inimicis suis fauorem impenderet. nam frater Malichi tunc non pauca castella occupauerat, & inter cetera Masadam longè munitissimum. Ut igitur conualuit Herodes contra hunc profectus, receptis omnibus castellis pactum incolumitatem dimisit.

*An. mundi**3924. Ante
Christum.*

40.

Felix Hierosolymis Phasaelum adoritur, à quo tamen superatur.

CAP. XXI.

Antigonum Aristobuli filium auxilio Tyriorum tyranni paternum regnum repetentem, Herodes profligatum, è Iudæa pellit.

Aristobuli autem filium Antigonum, qui conciliato sibi pecuniis Fabio exercitum comparauerat, Ptolemæus Menæus adoptat propter affinitatem. hunc etiam Marion adiuuabat, apud Tyrios ope Cassij tyrannidem adeptus, per Syriam quoque tyrannidem exercens, dispositis in ea prædiis, atque etiam in Galilæa contermina occupatis tribus arcibus. Sed has omnes Herodes illò profectus recepit, & prædiarios Tyrios clementer dimisit, donatis ex his nonnullis propter beneuolentiam qua ciuitatem eorum prosequabatur. His peractis occurrit

*Antigonum
Aristobuli
filium Ptole-
mæus Menæus
adoptat.*

De 4

Antigo-

FLAVII IOSEPHI

An. m^{di}
3924. An-
te Chr. na.

40.

Herodes An-
tigonum ex
Iudæa expel-
lit.

Herodes Ma-
riammē Hyr-
cani ex filia
neptem du-
cit.

Doris, He-
rodis vxor.

a. 42.

Pecunia cor-
ruptus Iu-
dex.

Hyrcani &
Iudæorū le-
gatio Anto-
pio coronā
auream offe-
rens, vt Iu-
dæos à Cas-
sio captos in
libertatem
vindicaret,
rogat.

Antonius
Hyrcano de
Cassij & Bru-
ti rebus &
morte scri-
bit.

Antigono, eumque prælio superat, & vix extremos Iudææ fines ingres-
sum inde profligat. Quamobrem reuerentem Hierosolyma coronis
tam Hyrcanus honoravit quam populus. Iam enim gener per sponso-
nem allicitus erat in Hyrcani familiam, quo liberius eius tutelam suscep-
pit, ducturus Alexandri Aristobulo geniti filiam, Hyrcani verò ex filia
neptem, ex qua postea pater factus est filiorum trium & duarum filia-
rum. Duxerat autem etiam ante vxorem e suis popularibus Doris no-
mine, ex qua suscepit Antipatrum filiorum natu maximum.

CAP. XXII.

*Herodes in Bithynia occurrens Antonio pecuniis eum sibi con-
siliat, quo factum est, vt ille accusatores
eius non admiserit.*

Cæterum Cassio apud Philippos ab Antonio & Cæsare deuicto, Cæ-
sar inde in Gallias, Antonius in Asiam, proficiscitur. qui vbi perue-
nit in Bithyniam, omnium gentium legationes habuit obuiam. Ade-
rant & Iudæorum primates Phasaclum & Herodem accusaturi. quasi in-
speciem solum regnaret Hyrcanus, re autem vera tota potestas esset pe-
nes hos fratres. Herodem verò Antonius in magno honore habuit, qui
ad obiecta diluenda venerat, quo factum est, vt ne ad colloquium qui-
dem aduersarios eius admiserit. id enim data pecunia Herodes impe-
trauerat. Progresso autem Ephesum præstæ fuit legatio missa Hyrcani
pontificis & gentis nostræ publico nomine, afferens coronam auream,
& rogans, vt quos Iudæos Cassius præter belli ius captiuos abduxerat,
scriptis per prouincias literis in libertatem vindicaret: & agros per Cas-
sium ademptos genti restitueret. Quorū postulata Antonius aqua exi-
stimans, confestim scripsit Hyrcano & Iudæis, simulq; ad Tyrios misit
decretum hanc sententiam continens. M. Antonius Imp. Hyrcano pon-
tifici ac ethnararchæ Iudæorū salutem. Si valetis bene est, ego & exercitus
valemus. Lyſimachus Pausaniæ, Iosephus Mennæi, Alexander Theodo-
ri, legati apud Ephesum me conuenientes, eandem quam prius Romæ
legationem mihi exposuerunt, & noua hac tuo ac gentis nomine dili-
genter perfuncti sunt, declarantes quanta nos prosequaris beneuolen-
tia. quare cognitam non tam ex verbis quam operibus vestram amici-
tiam, & mores compositos ac pios, non cōplecti non possum. Ergo quo-
nam totam Asiam aduersarii nostri ac populi Rom. incurſauerunt, nec
sacris locis, nec ciuitatibus parentes, neque iniurandum præstitum
seruantes: nos non tam priuatum nostrum negotium agentes, quam su-
scipienda defensione Reipub. in diuini simul ac humani iuris violatores
vindicaremus. Eorum enim facinus sol ipse auersatus videtur, & inui-
tis oculis spectasse perpetratum scelus in Cæsarem. Sed postquam im-
pios eorum cōratus excepit Macedonia, renouantes in eis locis pris-
cam gigantum audaciam, & agitatam furoribus maleficientiam quam
circa Philippos exercuerunt, occupatis opportunis locis & vsque ad
mare montium vallo permunitis, vt per vnicam cen portam pateret
aditus, diis ipsi eorum iniusta molimina damnantibus vicimus. & Bru-
tus compellus intra moenia Philippiensium, obsessusq; à nobis, addidit
se Cassio

se Cassio socium exitij, qui postquam meritis poenas dederunt, pace nos in posterum fruituros speramus, & Asiani quieturam a bellorum tumultibus. Iam enim nostra opera vniuersum Asiae corpus velut è graui morbo recolligere se incipit. Cum igitur etiam de te cum tua gente augendo ornandoq; cogitem, curæ mihi erit, quicquid in rem vestram fuerit, edictum etiam oppidatim propolui, vt quotquot vel liberi, vel serui sub hasta à C. Cassio Cassianisue venundati sunt, liberè dimittantur. Voloq; vt quæ mea & Dolobellæ benignitate vobis concessa sunt, ea petito rata sint. Tyrios quoq; iubeo, vt iniuriam à vobis abstineant, & quicquid de Iudæorum finibus occupant, id totum restituant. Coronam autem quam misisti accepimus. M. Antonius Imp. Tyr. orum magistratibus S. P. Q. S. Renunciatum est mihi Ephesi ab Hyrcani pontificis ac ethnarchæ legatis, agros ipsorum ditionis vos occupasse, idq; factum quo tempore nostri aduersarij tenuerunt eam prouinciam. Quoniam igitur pro imperio bello suscepto, iustitiæ pietatiq; prospicientes vindicauimus in ingratos ac perfidos, volo etiam vobis pacem esse cum nostris socijs: & quicquid ab aduersarijs nostris accepistis, habere vos non permittimus, sed iubemus vos prioribus dominis reddere. nemo enim eorum neque prouinciam à Senatu accepit neque exercitum, sed quæ per vim corripuerunt, largiti sunt ministris suæ violentiæ. quando igitur illi meritis poenas dederunt, æquum censemus, vt loci nostri ea quæ ante habuerunt, nemine vetante retineant: vosq; si quos Hyrcani Iudæorum ethnarchæ agros, postquam C. Cassius bellum illicitum in nostra prouincia mouit, occupastis, eos reddatis: neue vllam vim interponatis, quò minus ad pristinos dominos redeant. quòd si aliquid iuris in eos prætenditis, quàm primum ad ea loca venero integrum vobis erit ius vestrum repetere, id quod etiam socijs nostris per æque integrum seruabimus. M. Antonius Imp. Tyr. orum magistratibus S. P. Q. S. Edictum meum ad vos misi, quod volo cureris referri in publicas tabulas literis Græcis & Latinis: & in loco aliquo conspicuo proponi, vt legi possit ab omnibus. M. Antonius Imperator ac triumphator dixit: Quoniam C. Cassius hoc perturbato rerum statu alienam prouinciam & militem præsidarium inuasit, & sociorum nostrorum facultates diripuit, & vastauit Iudæorum gentem amicam populi Romæ. insolentia eius nostris armis perdomita, iudicijs atque edictis quæ ille perpetravit corrigimus, vt ablata restituantur nostris socijs. & siue corpora Iudæorum, siue bona diuendita sint, illa in libertatem, hæc ad pristinos reuertantur dominos. Qui vero contra edictum hoc nostrum fecerit, poenas daturus est: & qui inobedientiæ conuicti fuerint, in eos pro rei dignitate animaduertere curabimus. Eodem ferè exemplo Sidonijs, Antiochenis, & Aradijs scriptumque est hoc loco etiam hæc inferere, argumento futura quantæ prouidentia nos dignatus sit Romanus populus.

C A P. XXIII.

Antonius in Syriam prouinciam veniens, Herodem cum Phasaelo terrarchas constituit.

Post hæc autem in Syriam aduentante Antonio, Cleopatra in Cilicia ad Antonium facta illi obuiam, amoribus suis eum implicuit: quo tempore rursus venit,

An. mundi
3924. Ante
Christum
nat. 40.

M. Antonius
Tyr. orum
Magistratibus
scribit, & vt
Hyrcano ac
Iudæis regio
nem, bona,
& libertatē
ademptam
restituere
iubet, salua
tamen saluand.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 21.
Cleopatra
in Ciliciam
ad Antonium

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3924. Ante
Christum
natum 40.

Herodes à
centum Iu-
dæis apud
Antonium
accusatus.
Antonius
Phasaelum
& Herodem
Tetrarchas
constituit.
Mille Iudæi
Herodæ ac-
cusaturi Ty-
rum conue-
niunt, qui
partim truci-
dantur, par-
tim vulne-
rantur & fu-
gantur.

An. mundi
3925. Ante
Christum

natum 39.

Hedio &
Ruffinus

Cap. 22.

Antigonus
Parthis, si ab
Hyrcano in
illum regnū
transferret,
pecuniam
pollicetur.
Pacorus eq-
tes Antigo-
no in Iudæā
mittit.

Iudæi Car-
melū mōtē
incolentes,
Antigono
sele adiungunt

centum è Iudzorum gente potentissimi venerunt ad eam, vt accusarēt Herodem vnā cum suis. electo ad hoc eloquentissimo quoq; è suo nobi èt Hyrcano, qui iam sacer factus fuerat. Antonius verò audita vtraq; parte apud Daphnen, scilicetatus est ex Hyrcano, vtra pars melius admi- nistraret rem publicā. Qui cū respondisset Herodem in hoc præstatio- rem esse, Antonius qui iam antè familiariter diligebat iuuenes propter paternum hospitium, quo tempore cum Gabinio agens patris eorum contraxerat amicitiam, hos ambo tetrarchas constituit, & Iudzorum eis committit gubernacula. Literas quoq; in hoc scripsit & ex eorū ad- uersarijs quindecim coniecit in vincula, occisurus etiam nisi intercessis- set Herodis deprecator: quamuis ne sic quidem cessauerunt à legatione reuerti. Sed parum mille venerunt Tyrum, Antonium ibi præstolaturi, q magna pecunia iā corrupti a fratrib. imperant eius loci magistratui, vt in Iudzorum legatos nouatores rerū animadu- teret, & Herodi ad- iutor esset ad principatum parandum. Herodes verò ante urbem diuer- santes in littore accedens, hortatus est eos, vt se subducerēt: nam & Hyr- canus cum eis aderat admonens quantum instaret periculum, si contē- dere pergerent: quod illi contempserunt. moxq; erumpentes in eos Iu- dæi cum indigenis, partim trucidauerunt eos, partim sauciauerunt: reli- qui verò domum refugientes posthac quiescerunt. Populo verò clamo- ribus agente contra Herodem, commotus ad iram Antonius iussit quos vinxerat interfici. Altero deinde anno Syriā occupauerunt Pacorus Re- gis filius & Barzapharnes Parthorum satrapa: quo tempore Ptolemæus Mennæi defunctus est, cuius in principatu successor filius Lysanias ami- cus factus est Antigono Aristobuli filio, conciliante satrapa qui multum apud eum poterat.

CAP. XXIII.

*Parthi Antigonum Aristobuli filium in regnum
reducunt.*

DEinde mille talenta & quingentas mulieres Antigonus daturum se Parthis pollicitus est, si ab Hyrcano in illum regnum transferrent, & Herodem vnā cum suis interficerent. quæ tamen nō dedit, sed Parthi nihilominus asserturi regnum Antigono, duxerūt versus Iudæam exer- citum, Pacorus per maritima, satrapa per mediterranea. Pacorum exclu- serunt Tyrij, sed Sidonij & Ptolemaidenses intromiserunt. Ille aliam e- quitum in Iudæam speculatum præmisit, iussam etiam adiutare Anti- gonum. eos ducebat pincerna Regius, & ipse pacorus nomine. Adiu- gentibus autē se Antigono Iudæis Carmelum montem incolentibus, & paratis cum eo in hosticum inuadere, ille spem concepit posse se horū opera partem quandam regionis in potestatem redigere, quæ Drymōe vocabatur: & quibusdam eis occurrentibus persuascerunt vsq; Hieroso- lyma. Vbi adiungētibus se alijs iam multum aucti numero, aggressi sunt oppugnare regiam. moxq; ferentibus opem his qui fratrum partes se- quebantur, & pugna in foro conferta, repulerunt hostem iuuenes: eoq; in templum compulso, miserunt armatos quosdam in propinquas e- des, vt eis essent præsidio. in quos coertus populus, destitutos auxilio cum
ipsis

ipsis concremavit ædibus. quam iniuriam paulo post Herodes ultus est, aduersarios adortus prælio, & multis interfectis ex illorum numero. Cumq; quotidianæ velitationes inter eos fierent, hostes expectabant conuenturas è tota regione turbas ad Pentecosten, quam vocant, festiuitatem. Quæ dies postquam illuxit, multa hominum millia circa templum congregata sunt, tam armatorum quam internicium: qui & templum & urbem occupauerunt, excepta regia. hæc enim Herodes seruabat cum paucis militibus, eius murum Phasaclus custodiebat Herodes verò cum suorum cohortibus erupit in hostem agentem in sub-urbio: & egregia pugna edita coegit multa milia terga vertere, fugentia partim in urbem, partim in templum, partim etiam intra vallum quoddam in propinquo positum. in ea pugna & Phasaclus adiunxit nihil. Pacorus autem Parthorum dux cum paucis equitibus, rogante Antigono, in urbem ingressus est, prætextu quidem quasi seditionis compescendæ gratia, sed re vera principatum illi astruere cupiens. quin postquam à Phasaelo occurrere exceptus est hospitio, suavit ei, ut legatus iret ad Barzapharnem, insidias hoc pacto instruens. ille nihil suspicatus paruit, non probante hoc factum Herode propter barbarorum perfidiam, hortanteq; ut potius Pacorum & alios ad se venientes opprimeret. Itaq; profecti sunt in eam legationem Hyrcanus atq; Phasaclus: & Pacorus relictis apud Herodem ducentis equitibus, ac decem liberis quos vocant, legatos deduxit. Ut verò in Galilæam ventum est, armati eis occurrunt, qui illis oppidis præerant: & Barzapharnes primùm alacriter eos excipit donatque muneribus: deinde struere insidias incipit. Phasaclus verò cum suo comitatu deductus est in propinquum iuxta mare diuersorium. Vbi audito quòd Antigonus mille talenta & quingentas mulieres Parthis esset pollicitus, suspectos iam habuerunt barbaros. quidam etiam nunciauit, noctu illis parari insidias, & clam adhiberi custodiam. Et certe cepissent eos, nisi expectassent donec relictis Hierosolymis Parthi Herodem caperent, ne his sublati ille præsentiens effugeret. id quod verum esse mox apparuit, conspectis custodibus. quare non defuerunt qui hortarentur Phasaclum, ut nihil amplius expectans conscenso equo se inde proriperet, præcipuè Osius, qui id secretum cognouerat è Saramalla Syrorum tunc ditissimo, & naues ad fugam offerebat. nam non longe mare aberat. at ille Hyrcanum & fratrem Herodem nolebat in periculo relinquere: sed accedens Barzapharnem negabat eum rectè facere, qui ageret eiusmodi consilia. Si enim pecunijs opus habeat, plures accepturum à se quàm ab Antigono: & alioquin turpe esse legatos suam fidem secutos infontes interficere. At barbarus hæc audiens, deiecit non esse verum, & inanibus eum turbare suspicionibus: moxq; ad Pacorum abiit.

An. mundi
3925. Ante
Christum
nat. 39.
Pentecostes

Herodes cū
hostibus pu-
gnat in sub-
urbio.

Pacorus Par-
thorum dux
urbē ingres-
sus Phasaelo
ut legatus i-
ret ad Barza-
pharnem
suadet.

Parthi Hyr-
cano & Pha-
saelo insi-
dias struunt.

C A P. XXV.

Parthi Hyrcanum & Phasaclum captiuos abducunt.

QUO profecto statim Parthorum quidam intecerunt vincula Hyrcano & Phasaelo, multum detestanti eorum periurium ad Herodem Phasaclus aut nullus eunuchus mandatum habebat, ut productum extra muros Parthis comprehenderet. Phasaclus verò miserat nuncios, qui indicarent Partho-
rum

An. mundi
3925. An-
te Christū
natum 39.
Parthi Hero-
dem quoq;
cōprehende-
re cogitant,
ipse verò re-
cognita, ip-
sorū mani-
bus effugit.
Herodes su-
os in fuga
consolatur.

Herodes
vehiculo, in
quo mater
erat, everso
sibi ipsi vio-
lentas man-
inferre co-
gitat.

Herodes
Massadam
petens, in i-
tinere à Par-
this impug-
natur.

rum perfidiam, quos quoniam hostes interceperant, Herodes recognita Pacorum adiit & Parthorum potentissimos, quasi aliorum dominos, qui cum scirent omnia, dolose dissimulabant: aiebantq; oportere eum cum ipsis progressum extra regiam occurrere literarum latoribus: nondum enim eos esse comprehensos ab adversarijs, sed aduentare significatos quam bene Phasaelo successerit, id Herodes non credidit, ut qui ex alijs de fratre capto audierat, quam eius suspensionem augebat Hyrcanī filia, cuius filia ipsi desponsa erat: huius monitis, licet alijs contemnētibz libenter parebat, utpote mulieris cordatissimæ. Interim dum Parthi quid faciendum sit consuliant, quod nō placeret aperte tantum vi- rum aggredi, & rem in sequentem diem differunt, Herodes animaduersa eorum trepidatione, & magis etiam permotus nuncio de intercepto à Parthis fratre, utcumque negarent alijs, appetente vespera decrevit ad fugam uti hac opportunitate temporis, neque diutius inter hostes cunctari in rebus tam dubijs. Assumpto igitur armatorum quos circa se habebat subsidio, & impositis in iumenta mulieribus, matre & sorore, & sponsa sua Alexandri filia nepte Aristobuli, matreque sponse Hyrcani filia, & fratre natu minimo, famulitioq; ac reliqua turba comitum, properabat versus Idumzā insecijs hostibus: ex quibus nemo erat tam ferreus, qui non tali rerum facie commotus fuisset ad misericordiam, fortibus infantulos suos trahentibus, & cum lacrymis ac eiulatu relinquētibz patriam, & vinctos amicos, nec de se meliora sperantibus. Verum Herodes obdurato contra sœuentem fortunam pectore, & ipse præsentī erat animo, & comites inter eundem singillatim accedens hortabatur ne morori succumberent. hunc enim fugæ officere, in qua sola salutis spes sit reposita quibus verbis accensi, conabantur calamitati resistere. interim minimum absuit quin ipse sibi manus inferret, everso vehiculo & matre adducta in mortis periculum: adeo & casus hic eum terruit, & metus ne inter has moras superueniret hostis insequens. iamque gladium strinxerat volens se percutere, cum interuentu proximorum est prohibitus, obtestantium ne suos inimicorum iniurijs relinqueret. neque enim esse viri fortis, se vno in libertatem asserto amicos contemnere, partim igitur vi, partim pudore coactus desistere ab incepto facinore, refecta matre, & pro tempore adhibitis remedijs, pergebat institutum cursum petens castellum Massadam quā maximis compendijs. in quo itinere non semel impugnatus à Parthis persecutoribus, semper victor discessit. Imò ne Iudæi quidem eo fugiente quieuerunt, sed sexagesimo ab vrbe stadio illum aggressi in pugnam pertraxerunt. quibus victis & profligatis, quasi non ex necessitate, sed multo ante præparatus conflixisset. in eo loco vbi Iudæos vici, postquam regno potitus est regiam condidit cum primis memorabilem, adiuncto etiam oppido, quod Herodium vocari voluit. Postea verò quam ad Ressā vicum Idumzæ peruenit, occurrit ei frater Iosephus: vbi consultatum est inter eos quid facto opus esset, cum tantam turbam secum traherent, etiam absque milite conductio, Massada verò, ad quod castellum decretum erat confugere, tantam multitudinem non caperet. Maiorem igitur partem dimisit, numero supra nouem millia, iussis alijs aliās per Idumzā salutem sibi querere, additoq; viatico: expeditioribus aut quibusq;, & suis intimis necessitudinibus assumptis in castellū ingressus est: depositisq; ibi cum suo comitatu mulierū

mulieribus, quorum omnium numerus ad octingentos pertingebat. *An. mundi*
quod ibi & frumentum & aqua & reliqua omnia necessaria suppleret, *3925. Ante*
ipse properavit ad petram Arabiæ. Cæterum ubi dies illuxit, reliqua *Christum*
quidem omnia Hierosolymitanorum bona direpta sunt per Parthos una *nat. 39.*
cum ipsa regia, sola Hyrcani pecunia, circiter trecenta talenta, intacta
remanfit. Herodis etiam facultatum magna pars evasit, præsertim quas
ille maturè providens in Idumæam deportandas curaverat. Nec con-
tenti Parthi urbis direptione, egressi agrum quoque latè populati sunt, &
Marisam urbem opulentam everterunt. atque ita Antigonus in Iudæam
à Rege Parthorum reductus, Hyrcanum & Phasaëlum vinctos accepit.
Vehementer autem tristatus est quod mulieres effugissent, quas Parthis
tradere constituerat, & una cum pecunia daturum se promiserat. Veri-
tus deinde ne populi favore Hyrcanus in regnum restitueretur, qui à
Parthis asservabatur, amputavit ei auriculas, hoc agens ne ille propter
hoc vitium ad recipiendum Pontificatum esset idoneus, quando lex
hunc honorem non concedit nisi ei qui integro sit corpore. Sed maxi-
me miranda est Phasaëli generositas, qui ubi se neci destinatum cogno-
vit, non tam mortem indignè ferens, quam miserabile ac turpe ducens
inimici arbitratu cadere, cum manus sibi inferre non posset propter
vincula, alliso ad saxum capite vitam abruptit, quod illi tum in tali ne-
cessitate constituto, visum est honestissimum, adempta inimico pote-
state sciendi in se pro libidine. Ferrur autem quod sauciato vehemen-
ter capite, Antigonus submissis Medicis, pro remedio venenum in vul-
nus indiderit, ante tamen quam exhalaret animam, audito ex quadam
muliercula quod Herodes frater hostem evasisset, valde tranquillo an-
imo mortem tulit, vitorem suæ necis post se relinquens, qui possit ab
inimicis poenas exigere. At Herodes non fractus malorum se circum-
stantium magnitudine, expediebat consilium ad moliendas res arduas.
ad Arabum enim Regem Malchum, multis suis beneficijs iam antè ob-
ligatum proficiscitur, cum maximè opus haberet, mutuam operam po-
stulaturus, & accepturus pecuniam vel munere vel tænore ab homine
sibi obnoxio. nondum enim certior factus de fratris interitu, dabat
operam ut cum quamprimum ab hoste redimeret, vel trecenta ta-
lenta paratus expendere. qua de causa etiam Phasaëli filium septen-
nem secum ducebat, oppignoraturus eum apud Arabes. Sed cum occur-
rissent ei missi à Malcho qui denunciarent ut finibus eius regni excede-
ret, sic Parthis iubentibus (prætexebat autem hoc sualu optimatū suo-
rum ne debitam pecuniam redderet, utque ille fraudaretur rebus quas
Antipater penes eos deposuerat) respondit se non venisse ut molestus
esset cuicumque, sed ut colloqueretur cum Rege de rebus necessarijs. de-
inde cum consultius videretur discedere, valde moleste abiit Ægyptum
versus iter ingressus, & tunc quidem in quoddam templum discessit, ubi
multos ex comitatu reliquerat. Sequenti verò die cum venisset Rhin-
cura, ibi cognovit de fratris obitu. Malchus autem poenitentia motus, &
rursus insecutus Herodem, nihil profecit. iam enim ille procul aberat
versus Pelusium properans. quò postquam pervenit non recipientibus
eum nautis qui navigaturi erant Alexandriam, magistratus eius loci cõ-
venit, à quibus ob pristinae fortunæ reuerentiam honorificè in eam vi-
bem deductus, à Cleopatra detinebatur. quæ tamen efficere non potuit
ne Romam properaret, licet hyberno tempore, & parum tranquillis, ut
nunciabatur,

Parthi Hierosolymitanorum bona diripiunt & Marisam urbem evertunt. Antigonus à Parthis in Iudæam reductus, Hyrcano, ne in regnum restitueretur, auriculas amputat. Phasaëlius alliso ad saxum capite vitam abruptit. Phasaëlio Antigonus pro remedio venenum mittit. Herodes ad Malchum Arabum Regem pecuniâ accepturus proficiscitur. Herodes regno excedere iussus, in Ægyptum abit, dehinc in mari diu iactatus, tandem Romam pervenit, ubi Antonio quæ ipsi contrigerat, recenset.

FLAVII IOSEPHI

An. m. m. 3925. An-
te Christū
dat. 39.

nunciabatur, rebus Italiae. Soluens igitur inde versus Pamphylia, & cum graui tempestate conflictatus, agrè in Rhodum euasit, iactura etiā sarcinarum facta. Vbi duo ex amicorum cohorte ei præsidi fuerunt, Sappinas & Ptolemæus. Et cum inuenisset eam ciuitatem grauius afflicta bello quod contra Cassium gestum est, ne præsenti quidem inopia cohiberi potuit, quò minus vel supra vires eam refoueret: instructaq; triremi & cum amicis conscensa, in Italiam Brundisium appulit. Inde Romam profectus, ante omnes Antonio denarravit ea quæ sibi in Iudæa contigerant: & quòd frater Phasaelus à Parthis captus occisus sit, & Hyrcanus apud eosdem captiuus detineatur quodq; Antigonum Regem constituisent, pollicitum eis mille talenta, & quingentas mulieres, quas ex ipsius familia seligere destinauerat. & quòd eas noctu absporrasset non sine labore, & agrè manus hostium euasisset. & post hæc omnia familiam in extremo periculo relictam oppugnari, ipso per medias tempestates contemptis omnibus difficultatibus properante ad vnicum subsidium quod in illo haberet repositum.

C A P. XXVI.

Herodes Romæ à Senatu Iudææ Rex declaratur.

Medio &
Ruffinus
cap. 23. al. 25.
Herodē An-
tonius amo-
re, Antigo-
num verò o-
dio profe-
quitur.
Cæsar Au-
gustus Hero-
dis studio-
sus.
Herodes Ro-
mæ in sena-
tum intro-
missus, Rex
declaratur.
Herodes A-
lexandro, cō-
iugis suæ fra-
tri regnū pe-
titurus ipse-
met eo poti-
tur.
Antonius &
Cæsar cum
Herode in
Capitolium
ascendunt.

Antonium verò mutata Herodis fortunæ commiseratio subiit. repen- tantem quod etiam ab illo fastigio deuoluatur homines, non me- diocriter mouente eum eum paterni hospitij memoria, tum pecunia quam Herodes pollicebatur, si eius ope Rex fieret, quemadmodum an- te potestatem tetraarchæ cōsecutus fuerat. sed præcipuè huc impellebat odium Antigoni, quem quòd pro turbulento haberet ac Romanis in- festissimo, ad iuuandum Herodem erat propensior. Cæsar quoq; partim præpter Antipatri in Iudæa in Ægypto cum patre ipsius toleratam, & hospitij ius ac reliquam beneuolentiam, partim vt Antonio gratificaretur, quem valde studiosum Herodis sciebat, ad dignitatē ipsius tuendā & conatus promouendos erat paratissimus, conuocatoq; senatu Messala ac deinde Atratinus, commendarunt productum Herodem, tam pa- tris quàm ipsius beneficia & studium Romani nominis commemoran- tes: simulq; accusauerunt & hostem declarauerunt Antigonum, non so- lum ob vetera crimina, verum etiam quòd contemptis Romanis à Par- this accepisset imperium. quibus rebus cum senatus esset offensus, tum Antonius eum docuit quòd etiā ad Parthicū bellum plurimū conduce- ret regnare Herodē: idq; mox omnium suffragijs approbatū est. Quo infi- gnitus fuit Antonij erga illum studium, nō solum quia præter ipsius spē regnum ei parauit: nunquam enim putabat Romanos hoc sibi concessu- ros, solitos hunc honorem regio seruare generi: & ideo cōiugis suæ fra- tri id petiturus erat Alexandro nepoti ex patre Aristobuli, ex matre Hyrcani: sed etiam quia intra septem dies insperata felicitate ornatum dimisit ex Italia. Hunc adolescentem postea Herodes interfecit, vt suo loco indicabimus. Cæterum dimisso senatu, Antonius & Cæsar medium habentes Herodem exiuerunt, consulibus cæterisq; magistratibus de- ducentibus, ascenderuntq; in Capitolium, sacra ibi facturi & senatus- consulta deponituri: & nouus Rex primo regni sui die conuiuio ex ce- ptus est ab Antonio. atque hoc pacto ille regium fastigium adeptus est.

CLXXXIII. Olympiade, C. Domitio Caluino iterum, C. Asinio Pollione Coss. Toto autem eius absentiae tempore Antigonus familiam eius oppugnabat in Masada, abundantem quidem cetero comestui, sed laborantem aquarum inopia, ita ut hac de causa Iosephus frater cum ducentis familiaribus ad Arabas inde fugere decreuerit. Audierat enim Malchum iam poenitere, quod parum officiosus in Herodem fuisset. id consilium mutauit imbre noctu de caelo dimisso. cisternis enim aqua repletis, non amplius fuga opus habuit: sed haud secus quam diuina opem hac difficultate leuati magno animo excurrerant, & conferentes manus cum Antigonianis, modo aperte modo clam multos trucidabant. Interea Ventidius Romanorum dux, missus ut Parthos ex Syria pelleret, post illorum abscissum in Iudaeam venit, eo praetextu, quasi Iosepho laturus auxiliu: sed reuera hoc consilio, ut pecuniam extorqueret ab Antigono. Postquam igitur castris prope Hierosolyma, satis magnam pecuniae vim exegit ab eo. Quo facto ipsi quidem cum maiore copiarum parte recessit: ne tamen fraus deprehenderetur, Silonem cum quadam militum parte ibi reliquit: quem & ipsum placandum habuit Antigonus ne quid interim molestus esset, dum Parthi ut ipse sperabat, succurrerent.

An. mundi 3926. Antio Christum nat. 38. Herodis familia ab Antigono in Masada oppugnata. Ventidius praetextu quasi Iosepho laturus auxiliu, sed reuera ut pecuniam extorqueret Antigono, in Iudaeam venit.

C A P. XXXI. 27

Herodi ex Italia navigatio et pugna aduersus Antigonum.

Interim Herodes ex Italia reuersus Ptolemaidem, collectis non mediocribus copiis tum ex conductitio tum ex sua gentis milite, propebat per Galilaeam contra Antigonum, adiutus a Silone ac Ventidio, ad quos Gellius ab Antonio missus fuerat cum mandatis ut Herodem ex suo regnum deducerent, quamuis Ventidius tum forte destinabat in componendis ciuitatum tumultibus, quos irruptio Parthorum exsitauerat. Silo vero in Iudaea erat, sed pecunia corruptus ab Antigono. Attamen Herodis ulterius procedentis copiae augebantur indices, & tota Galilaea paucis exceptis stabat ab eius partibus. ducenti autem ei verus Masadam, quod necesse esset seruare cognationem in eo castello obsessam, impedimento fuit Ioppe: quam occupatam ab hoste opus erat primum capere, ne quam hostilem munitionem a tergo relinqueret petiturus Hierosolyma. qua occasione arrepta Silo mouit exercitum: quem cum Iudaei persequerentur, Herodes cum modica manu eis occurrit, & Iudaeis profligatis Silonem aegre repugnantem seruauit. Capta deinde Ioppe properauit Masadam ad liberandos obsidione domesticos. Ex indigenis autem alij propter paternam amicitiam illi se adiungebant, alij propter ipsius gloriam, nonnulli quod amborum deuotione essent beneficijs: sed maxima pars ob spes quas de confirmato iam rege conceperant. Augebatur autem valde exercitus, cui Antigonus in transitu locis opportunis struebat insidias, & tamen nihil aut paru hostem ledebat his artibus. nam Herodes receptis ex Masada domesticis, & receptis, Hierosolymitanis eius potentia perterritis. Cumque ad occidentalem Ierosolyma tractum castra posuisset, qui hac parte dispositi erant custodes petit.

sagittis

FLAVII IOSEPHI

An mun.
3926. *Ante Christi*
nat. 38.

Herodes circa Hierosolymorum moenia, se bono publico & ad salutem urbis venisse, clarigare iubet.

Antigonus Herodi, qui non ex stirpe Regia prognatus, sed semi Iudaeus sit, exprobrat.

Herodis copias hostes à moenibus arcent.

Silo quosdā qui Hierosolyma discedendi ansam arriperent, subornat.

Herodes cibaria exercitui procurat.

Antigonus quosdā qui Herodianos frumentatores per insidias interciperēt, mittit.

Romanus exercitus hybernatum dimissus.

Larrones.

sagittis eum impetebant & missilibus, deinde quibusdam catervatim excurrentibus, & stationes hostium infestantibus, Herodes caduceatorum clarigare iussit circa moenia, se bono publico venisse, & ad salutem urbis, ne apertorum quidem inimicorum retaliaturum iniurias, sed etiā inimicissimum in se peccata oblivioni traditurum. ad hæc Antigonus ira respondebat. verso sermone ad Silonem ac Rom. milites, iniquum eos facere qui Herodi regnum astruant, homini privato & Idumæo, hoc est. semi Iudæo, cum id more gentis debeat successioni generis. nā si offensi, quod ipse à Parthis regnum acceperat, ideo velint hoc auferre, non desse multos ex regio genere, qui legitime possint id accipere, nihil de pop. Rom. male meriti, & sacerdotes insuper, quos iniquum sit priuari debitis honoribus. ad hunc modum ambobus inter se contententibus, & sq; convicia prorumpentibus, Antigonus permisit suis ut arcerent hostes à montibus: qui cum strenuè iacularentur è turribus, facile eos fugaverunt. Tum verò Silonem largitione corruptum esse paruit. subornatis enim aliquot militibus è suis familiaribus, qui clamoribus largiores commeatus & pecuniam in alimenta flagitarent, abducere; se in hyberna ad commodiora loca postularent, vastis circa urbem omnibus, quod Antigoni amoliti essent vitæ necessaria: turbamur coepit exercitus & parare abitum. contra Herodes rogabat Silonis tam duces quam milites ne se desererent, missum tum à Cesare & Antonio, tum à senatu reliquo: sibi curæ futurum ne quid exercitus desideret, atq; etiam ut abunde adsint quæcunq; requirerēt. post quas preces continuo dimissis suis per agros, nullam Siloni discedendi ansam reliquam fecit: maior enim quàm quisquam speraret rerum necessariorum allata est copia: familiaribus etiam suis apud Samariam agentibus imperavit, ut frumentum, vinum, oleum, pecora, & reliqua necessaria Hierichuntem comportarent, ut & in posterum inde suggeri possent militibus. Ea res non fefellit Antigonum, sed continuo dimisit per agros qui per insidias frumentatores interciperent. qui sicut iussi sunt comparata circa Hierichuntem armorum multitudine, infestisque montibus, intenti observabant eos qui commeatus conueherent. Nec Herodes interim segnior erat: sed assumptis X. cohortibus, quarum V. è Romanis totidem è Iudæis constabant, adiunctisque mixti generis conductitijs & equitatu modico, Hierichuntem petiit: offendensq; urbem relictam ab habitatoribus, & D. ex his ad montium vertex confugisse cum familijs, hos quidem capros dimisit. Romani verò inuadentes urbem diripuerunt, repertis intra ædes omne genus rebus preciosissimis. Rex igitur relictis in ea praesidijs reuersus est, & Rom. exercitum hybernatum in recens editas regiones dimisit, Idumæam, Galilæam, & Samariam. Antigonus quoq; pro largitione obtinuit à Silone ut partem Rom. exercitus intra Lydæam acciperet, captans Antoni gratiam. atq; ita Romani degebant in magna rerum copia, ab armis tanisper vacantes. Herodi verò curari non libuit, sed misso in Idumæam Iosepho fratre cum M. peditibus & CCCC. equitibus, ipse in Samariam profectus, & deposita ibi matre cognatisq; alijs quos è Masada eduxerat, in Galilæam duxit, expugnaturus quadam loca ab Antigono infesta praesidijs, cumq; Sephorum caelo nungente peruenisset, Antigoniensis inde refugientibus, magnam nactus est rerum necessariorum copiam. Inde in larrones quosdam speluncatum recessus habitantes equitum aliam im-

misit.

misit, eum peditum tribus cohortibus, ut eos cohiberet à maleficijs. ab-
erant autem non longè à vico qui Arbela dicitur. quadagesimo deinde
die ipse venit cum toto exercitu, & magna audacia hoste occurrente, in
sinistro aciei cornu laborari cœptum est, donec ipse armatorum manu
stipatus succurrit, & hostes iam vincentes cœgit terga verrere, suos ve-
rò fugientes gradum sistere. nec hoc contentus profligatos & palantes
vsque Iordanem persecutus est. atque ita vniuersam Galilæam in par-
tes suas traduxit, præter eos qui erant in speluncarum receptaculis. nu-
meratisque viris 150. drachmis, & pro portione centurionibus, suos
in hybernæ dimisit. Interea Silo ad eum venit cum suis ducibus, qui a-
pud Antigonum in hybetnis fuerant, illo nolente eos post vnum men-
sem exactum amplius alere. nam & ad circumuicinos miserat, qui iube-
rent eos sublati omnibus rebus ad victum necessarijs in montes refu-
gere, ut Romani præ inopia fame perirent. at Herodes Pheroræ fratrum
minimo comœtuum curam commisit, iussu instaurare Alexandrium.
Ille verò breui & militibus magnam necessariarum rerum abundan-
tiam præbuit, & castellum illud prius desertum denuò condidit. Eodem
tempore Antonius morabatur Athenis. In Syria verò Ventidius Silo-
nem accersens contra Parthos, iussit primùm Herodi nauare operam,
deinde ad proprium bellum excire provinciales auxiliares. At ille Si-
lone ad eum misso, ipse contra latrones in speluncis degentes duxit mi-
litem. Erant autem hæ speluncæ sitæ in præruptis montibus, angustis
tramitibus accessibiles, & acutis cinctæ rupibus. in harum cauernis illi
cum totis habitabant familijs. Rex autem arcas in hunc usum compa-
ctas de vertice montis per machinas demittebat catenis ferreis: eo quòd
nec infernè propter asperitatem montis ascendere daretur, nec super-
nè contra eos derepere. hæ arcæ completæ erant militibus hastas falca-
tas gestantibus, ad attrahendos repugnantes & deturbandos per præ-
ceps. hæc tamen arcarum demissio periculosa erat propter immensam
altitudinem: & in speluncis non deerant victui necessaria. ut verò de-
missæ sunt arcæ ad earum ostia, & nemo præ metu audebat progredi,
quidam scutatus accinctus gladio, manu vtraque apprehensa catena
qua arca sustinebatur, demisit se intra fauces moræ impatiens, illis exi-
te cunctantibus: & ad quandam cauernam accedens, primùm iaculis
multos intus confecit: deinde resistere conatos falcata hasta attractos
dabat in præceps, deinde penitus reconditos inuadens iugulauit mul-
tos, actum demum in arcam se recepit. cæteros verò ciuium audien-
tes paucos corripuit, & salutis desperatio. eos tamen conatus impediuit
nox interueniens, multiq; Rege per præconem pollicente veniam, de-
ditionem fecerunt. Sequenti verò luce eodem vsu sunt oppugnationis
genere, magis etiam ex arcis excundo & pugnando in foribus, & subie-
cto igne antea incendendo. inerat enim intus multa materies. Senex
aut quidam deprehensus intus cum vxore ac septem filijs, rogatus ab
eis ut se fugere hostem permetteret, stans ante hostium, primū quēq;
exeuntem iugulabat, donec ad vnum omnes confecit, & vxorem vlti-
mā deinde præcipitatis cadaueribus, postremò seipsum superiecit mor-
tem seruituti præferens. primò tamen in obscuritatem Herodis multa
iecit conuicia, licet Rex è specula quadam dextram porrigeret, & polli-
ceretur veniam. Speluncæ igitur omnes hoc modo expugnatae sunt. Rex quoq; præ-
aurem Ptolemæo præposito ei regioni, in Samariam profectus est cum

An. mundi
3927.

Ante Chri-
nat. 37.

Herodes in
Galilæa cum
hostibus pu-
gnat, eos vin-
cit, ac vni-
uersam Ga-
lilæā in suas
partes tradu-
cit.

Antigonus
Romanum
exercitum a-
lere reculat.
Venditius Si-
lonem con-
tra Parthos
accescit.

Hedio &
Ruffinus
cap. 25.

Herodes cō-
tra latrones
in speluncis
degentes mi-
litem ducit.
Herodes mi-
lites in arcis
de vertice
montis de-
mittit.

Senex quidā
vxorē suam
cum septem
liberis iugu-
lat, postre-
mò seipsum
quocq; præ-
cipitat.

An. mundi

3927.

Ante Chri.

nat. 37.

Herodes cū

Antigono rē

decernere in

Samariam

pficiscitur.

Herodes à

defectoribus

in Galilæa

pœnas exi-

git.

Ventidius

cæso in pu-

gna Pacaro

Parthos pro-

figat.

Machæra

multos Iuda-

os interficit.

Herodes An-

tonium adi-

re Machæra

accusaturus

cogitat, eidē

reconcilia-

tur & Iose-

phum fratrem

attribuit.

Herodes ad

Antonium

Samosatam

oppugnante

properat, in

itinere mul-

tos barbaros

trucidat.

Herodes ab

Antonio &

exercitu ho-

norifice ex-

ceptus.

sexcentis equitibus & tribus millibus peditū, ut armis cum Antigono rem decerneret. Sed Ptolemæo sua præfectura non bene cessit: nam inuasus ab his qui & antè Galilæa turbauerant, interfectus est. quo facto receperunt se in paludes & loca inaccessibilia, totum eum tractum rapinis infestantes & excursionibus. Herodes autē reuersus pœnas ab eis exegit latrocinij: & ex defectoribus alios mox interfecit, alios refugientes in loca munita expugnatos supplicio tradidit, & arces ipsas diruit: atq; ita sublatis rerum nouarum autoribus, ciuitates centum talentis multauit. Interea cæso in pugna Pacaro, & Parthis profligatis Ventidius Herodi in auxilium mitti Macharam cum duabus legionibus & mille equitibus, iubente hoc Antonio. Ille vocatus ab Antigono, & pecunijs corruptus, inuito Herode ad eum se contulit, tanquam inspecturus eius negotia. At Antigonus suspectum habens eius aduentum non admisit hominem, sed per funditores glandibus impetum aruit, satis declarans suum animum. ille tum demum Herodem benè monuisse, & se obtemperantem errasse intelligens, in Emauntē urbem se recepit: & in eo itinere quotquot Iudæorum ad manus ei venerunt, interfecit, nullo amici aut hostis discrimine, iratus ob ea quæ sibi acciderant. quo facto Rex exacerbatus petebat Samariam. nam decreuerat ea de causa adire Antonium, alijs sibi opus dicitans, quàm his qui se magis quàm hostem laderent. alioqui sufficere vel seipsum ad opprimendum Antigonū. Machæra vero consecutus eum rogabat ut maneret: aut si certum esset pergere, saltē Iosephum fratrem sibi attribueret, gerenti bellum contra Antonium. Itaq; reconciliatus Machæra multum roganti, relicto ibi Iosepho cum exercitu, præcepit ei ne rem totam in discrimen adduceret, neque cum Machæra contenderet. Ipse verò properauit ad Antonium oppugnantem Samosatam sitam ad Euphratem fluuium, ducens auxiliares tam pedites quàm equites. postquam autem peruenit Antiochiam, repertis ibi multis collectis qui cupientes adire Antonium, non audebant se committere itineri propter obsidentes vias barbaros & sauentes cædibus bono animo esse iussis ducem se præbuit. statione autem altera procul à Samosata insidiabatur barbarorum turma commeanibus ad Antonium: ubi quā exitus erat in campetria occultaue- rant se non pauci equites, non moturi se loco donec viatorum agmen perueniret in planiciem. Cumq; iam primi pertransiissent, Herodes qui præsidio erat extremo agmini, inuaditur fermè à quingentis equitibus qui cum primos sibi occurrentes in fugam vertissent, Rex cum suis stipatoribus magno impetu in eos illatus hostem repulit, & excitatis suorum animis pugnam redintegrait, reuertentibus qui paulo antè fugerant, ita ut ubiq; caderentur barbari. Rex autem sauire ferro non destitit, nec nisi receptis iumentis quæ non paucas gerbant sarcinas, simulq; mancipijs, ceptum iter prolecutus est. Et cum plures alij in propinquo campis saltu insidiantes in illos cooriretur, hos quoq; cum valida suorum manu aggressus in fugam compulit: multisq; ex eorū numero caesis securū sequentibus se iter præstitit: illi verò seruatorem eum & protectorem suum appellabant. Postquam autē propè Samosatā ventum est exercitum instructum & ornatū ei honoris causa misit obuiam Antonius, propter adducta auxilia, & quia profligatos ab eo barbaros audierat: multumq; gauisus eius aduentu, & cognitis quæ obiter gesserat, collaudata viri virtute, complexus est eum, & salutauit comiter, in-

summoq;

semioque honore habuit, ut Regem recens à se declaratum. Antio-
cho autem paulo post id castrum dedente, & hoc pacto finito bello So-
lus provinciam Antonius cum exercitu tradidit: commendatoq; ei He-
rodes in Egyptum ipse profectus est. Tum Solus duas legio-
nes cum Rege praemittit in Iudaeam ipse cum reliquo exercitu sequeba-
tur. Iam obsidens à fratre Iosephus in Iudaea perierat hoc modo. Iam
monstrum unum fratris quod illi Antonium adiutus dederat, assumptis
& a Machabeis atq; cohortibus versus Hierichuntem profectus ad de-
merendas vias per vias, in montibus castris locū cepit: & quia Rom.
cohortes coactae in clypeis non admodum rei militaris peritis,
quod plerique Syriae deserti essent, circumfusus ab hoste inter locorum
difficiles vias, amissis clypeis & ipse fortiter pugnās occubuit. Sex enim
cohortes desideratae sunt. Antigonus verò positus cadaueribus, Iose-
pho praecidit caput, & talentis à Pharioa fratre redimendum, quo facto
Galilaea suis praestitis deficientes, factionem Herodis in lacum demer-
sam necauerunt: & apud Iudaeam multa novata sunt. Machabaei autem
Githam castellum muniebat. Regi verò apud Daphnen Antiochiae
suburbium fratris casus denunciatus est, iam ante tale aliquid expectan-
ti propter quadam insomnia, quibus nō obscurè de fratris morte prae-
monitus fuerat. Accelerato igitur itinere postquam ad Libanum mon-
tem peruenit, assumptis ostingentis eius loci hominibus, ducens etiam
vnam Romanam legionem, Ptolemaidem petijt: vnde noctu profe-
ctus cum exercitu, per Galileam progrediebatur, cui occurrentes ho-
mines, praelio victi compulsi sunt in castellis vnde exierant pridie, quod
primo mane oppugnare adortus, vi repentinæ tempestatis coactus est,
infecta re, inde exercitum in proximos rivos abducere. Superueniente
aut ab Antonio legione altera, qui castellum tenebant territi noctu id
deseruerunt. Rex quoq; properavit Hierichuntem volēs vlcisci fratris
interitum, quō postquam venit, honoratissimum quemq; adhibuit ad
convivium: peractaq; coena duntis convivis recepit se in cubiculum.
Hic videre licuit res Regis à Deo non negligi. Triclinium enim illud
in quo coenatum fuerat, iam vacuum sine cuiusquam noxa concidit:
quo factum est, ut omnes Herodem Deo carum crederent, ut qui mira-
culose servatus videretur et tanto periculo. Sequenti verò die cum ho-
stium sex millia ad pugnam descendissent à montium verticibus, Ro-
manos terruerunt: eorumq; velites procurando iaculis & saxis ferie-
bant regios, adeo ut ipsi quoq; Regi quidam vulnus in latus inflixerit.
Porro Antigonus militi Samaritanam ducem quendam nomine Pappum,
volens videri ita abundare copiis, ut foris quoq; posset bellum gerere.
Sed ille Machabaei se opposuit. Herodes verò occupatis quinque oppidis,
praedicatorum à circiter 2000. in eis interfecit, & incensis oppidis contra
Pappum reversus est, qui castra habebat ad vicū Ifanas nomine: & con-
fluentibus ad se multis à Hierichunte ac Iudaea, ubi animadvertit ho-
stem praudacia venire ad pugnam, collatis cum eo signis vicit egregiè,
& accensus vlciscendi fratris cupidine, saxiando instabat in vicum fu-
gientibus. Repletis autē adib. milite, & quibuscū in tecta confugientib*,
his superatis & tectis dirutis vidit omnia referta & cōstipata militibus.
hos igitur saxis supernè imperētes acervatim conficiebant: nec fuit co-
to hoc bello spectaculum miserabilius, quā videre innumera caeque
rae accumulata iacta parietes, & hoc facinus maxime fregit hostium au-

An. mun-
di 3928.

Ante Chri-
stum 36.

Solus Antio-
chus pro-
clam eū e-
reitu tradit
ipseq; in A-
gyptum pro-
ficiscitur.

Iosephus He-
rodis frater
ab Antigono
caesus.

Galilaei ab
Herode de-
ficiunt.

Githam Ma-
cheramunic.
Herodes ex
Daphne An-
tiochie sub-
urbio in Ga-
lileam pro-
ficiscitur.

Herodes cū
Galilaeis pu-
gnat, eosque
victos in ca-
stellum cō-
pellit.

Triclinium
in quo Hero-
des cum cō-
vivis coena-
tas fuerat,
vacuum sine
cuiusq; noxa
concidit.

Herodes ab
hostibus vul-
neratur.

Antigonus
Pappum du-
cem Samaritan-
orum mittit.

Pugna in a-
udibus.

FLAVII IOSEPHI

*An. mun.
di 3919.*

*An. Chri.
uat. 36.*

Herodes in
cubiculo so-
lus multis ar-
matis stipa-
tus illæsus
evadit.

Herodes Pap-
pi caput Phæ-
roræ fratri
mittit.

Herodes Hie-
rosolyma op-
pugnat.

Herodes du-
cturus Ale-
xandri nupti-
as Samariam
proficiscitur.

daciam, ita ut non amplius sperarent aliquid latius. Videre enim erat
cos agminatim diffugere, & nisi repente valida tempestas internenis-
set, Regij victores petissent confestim Hierosolyma, & bello finem im-
posuissent. Iam enim Antigonus de fuga dispiciebat, cogitans urbem
deserere. At Rex iam vespere iussis parare cœnam militibus, ipse pugna
lassatus in quoddam cubiculum lautum abiit: ubi maximum discrimen
adiit, quod tamen evasit Dei providentia. Cum enim esset nudus,
& vnius tantum pueri ministerio laueret, intus in eisdem adibus late-
bant quidam hostium armati, quos metus eò compulerat dumq; ille se
abluit, primus prodiens stricto gladio per fores se proripit, deinde al-
ter & tertius, armati similiter, adeò attoniti ut illæso Rege contenti es-
sent sibiipsis fuga salutem querere. Sequenti verò die præciso Pappi in-
ter reliquos occisi capite, misit illud Pheroræ in vitionem fratris: nam
is eum sua manu interfecerat. Post hæc ubi tempestas desinuit, moto in-
de exercitu venit Hierosolyma, & castra prope urbem metatus est, anno
tertio postquam Romæ declaratus Rex fuerat: quibus mox propius ad-
motis quàm maxime oppugnationi obnoxia putabat mœnia, ante tem-
plum fixit tentoria, volens sic ea quemadmodum olim Pompeius ag-
gredi, & tribus aggeribus ei loco circumdatis, turres crexit adiutus o-
perarum multitudine: & castra circumquaque materie, præpositisq; huic
operi viris idoneis, durante etiam tum obsidione Samariam ad nuptias
profectus est, ducturus filiam Alexandri, neptem Aristobuli, quam ei de-
sponsam fuisse iam diximus.

C A P. XXVIII.

Antigonum à Sosio & Herode opprimitur.

Medio &
Rufinus
cap. 26.

Annus 27.
Sosius & He-
rodes ingen-
tes copias,
contra Hie-
rosolyma du-
cunt.

Herodes an-
nonæ pro-
spicit.

Iudæi obse-
si intrepide re-
pugnant.

PERactis verò nuptiis venit per Phœnicen Sosius, præmissisq; per me-
diterranea copiis, mox & ipse affuit habens secum multos tam pedi-
tes quàm equites. venit etiam Rex à Samaria, ad veterem exercitum
non mediocrem accessionem adducens. erant enim circiter 30000. om-
nes autem confluebant ad Hierosolymorum mœnia, & assidebant sep-
tentrionali vrbis lateri, ad undecim legiones peditum, & sex equitum
millia, præter auxiliares Syrorum copias. Præerant autem duo cum im-
perio, Sosius ab Antonio missus in auxilium, & Herodes pro seipso bel-
lum gerens, ut delecto Antigono hoste pop. Ro. ipse pro eo ex senatus-
consulto regnū acciperet. Intus aut certatim resistebant Iudæi ex tota
ea regione collecti & conclusi intra mœnia, templū domini iactantes,
& fausta populo ominantes, non deserturū Deum suos in periculo: di-
reptisq; extra urbem tam hominū quàm æquorum alimentis, per clan-
dularia etiam latrocinia difficultatem annonæangebant obsessores.
Cui rei Herodes ita prospexit, ut contra latrocinantes opportuna loca
præoccuparet insidijs, & commeatus additis præsidijs etiam è longin-
quo conuheret, ut breui necessaria victui abundarent in exercitu. ad
hæc operarū frequentia facile absoluti sunt tres illi aggeres æstas enim
erat, & opus feruebat, nulla interrumpatum aeris intemperie. machinis
etiam murum quatiebant, & nihil intentatum relinquebant. at obse-
si intrepide repugnabant, conatus eorū eludentes varijs artibus. excu-
rentes enim crebro, modo incepta, modo iam perfecta opera incende-
bant:

bant: & conferentes pugnam cum Romanis nihilo erant inferiores audacia, peritia tantum rei militaris cedebant. tum pro dissecto machinis muro intus recentem exstruebant, & cuniculis obuios agebant alios cuniculos, ut non nunquam sub terra manus confererent. videntesque desperatione pro fortitudine ad extremum perdurabant, idque obsessi à tam numerofo exercitu, ipsi fame simul laborantes & inopia. nam in Sabbaticum annum inciderat oppugnatio. Tandem euaserunt in moenia pri- mum leuissimi viginti milites, deinde Sosij centurio. captus est enim primus murus die quadragesima, secundus verò quinta decima: & quædam porticus circa templum exusta sunt, quas Herodes Antigonom in- cendisse calumniabatur, volens in eum concitare inuidiam populi. Ca- pia verò exteriore templi parte & ima vrbe, Iudæi ad interiora templi & superiorem urbem refugerunt: timentesque ne à Romanis impedi- rentur mactare Deo quotidianas victimas, per legatos petierunt, ut has tantum sinerentur introducere. Rex verò annuit, sperans remissa tan- dem obstinatione cessuros. Ut verò spem suam frustratam vidit, perti- naciter pro Antigoni regno contendentibus, totis viribus adortus vr- bem expugnauit: moxque omnia repleta sunt cadibus, Romanis longa oppugnatione exacerbatis, Herodianis Iudæis conantibus aduersam factionem extirpare funditus: eratque continua cædes per angiportus & domos, ne religione quidem templi tuente supplices, non atati vlli parebatur, non sexui, ne imbelli quidem: & quamuis obstante Rege & precibus intercedente, nemo tamen temperabat à manibus: sed veluti furore perciti sauebant nullo ætatis discrimine. Antigonus quoque neque veteris neque recentis suæ fortunæ ratione satis habita descen- dit e turri, Sosioque ad genua procidit. & ille nihil miseratus mutaram e- ius fortunam, insultauit homini Antigonom appellans, non tamen in- custoditum reliquit tanquam foeminam, sed vincto custodes addidit. Ceterum Herodes deuictis hostibus, non minus negocij habuit in com- pescendis alienigenarum auxiliis, ruebat enim multitudo conductitio- rum ad visendum non fanum solum, sed intimum etiam adytum. Rex verò alios precibus, alios minis, nonnullos & armis reprimebat, mole- stiores clade victoriam existimans, si quid eorum quæ videri fas non est, veniret in conspectum profanæ multitudinis. Prohibebat etiam ra- pinas per urbem fieri, identidem Sosium rogans, solitudinisne se Re- gem Romani facturi essent, exhausta vrbe rapinis simul ac cadibus: ex- guumque dicens sibi videri tantæ ciuium cædis precium, etiam si to- tius orbis dominium contingeret. Illo verò referente pro expugnatio- ne vrbis direptionem merito permitti militi, promisit se de suo merce- dem numeraturum singulis, atque ita redempta ciuitate ab ulteriore vexatione, promissa persoluit. Liberaliter enim militibus, & pro por- tionem ducibus, Sosio verò etiam regia dedit munera, ita ut omnes benè nummati discederent. Ea clades Hierosolymorum incidit in consula- tum M. Agrippæ & Canidij Galli, CLXXXV Olympiade, mense tertio, feriis quibus solenne fit ieiunium, tanquam recurrente in idem tempo- ris momentum illata Iudæis à Pompeio calamitate. Nam & ab illo ea- dem die vrbs capta fuerat ante annos viginti septem. Sosius autem con- secrata Deo corona aurea profectus est Hierosolymis, Antigonom vin- ctum ducens ad Antonium. Herodes autem veritus ne asseruatus Anti- goaus, & Romam perductus ab Antonio, apud Senatum iure secum con- tenderet,

An. mūdē
3929, An-
te Chri. na.

35.
Templipars
exterior &
ima vrbs ca-
pra.
Iudæi ad in-
teriora tem-
pli, & supe-
riorem urbē
refugiunt.

Hierosoly-
ma expu-
gnata.

Antigonus
Sosio sese do-
dit.
Herodes in-
compescen-
dis alienige-
narū auxi-
liis multum
negocij ha-
bet.
Direptio vr-
bis impedi-
ta.

Quādo Hie-
rosolyma ex-
pugnata.

An. mudi
3929. An-
te Chri. na.

35.

Herodes
multis pecu-
niis Anto-
nium vt An-
tigonū tolle-
ret, inducit.
Assamoni
Principatus
& Pontifica-
tus finis.

tenderet; docens se regio natum sanguine, Herodem verò plebeium, & quod si ipse propter offensum Roma. popu. indignus esset qui regeret. certe filiis eius in honribus regnum debeat: hac inquam timens mul- tis pecuniis induxit Antonium, vt Antigonom tolleretur. quo facto tum demum Herodes metu liberatus est. atq; Assamoni principatus desit post annum centesimum vigesimum sextum: quæ domus illustris fuit & celebrata propter continuatum in ea gente honorem Sacerdotij, faci- poraque maiorum egregia, quibus propugnauerunt Iudæorum repu- blicam. Verum hæc familia intestinis seditionibus agitata amisit impe- rium. Administratio autem rerum peruenit ad Herodem Antipatri fi- lium, plebeio natum genere & subiecto Regibus. Atque hunc Assamo- niorum exitum à maioribus traditum accepimus.

FLAVII IOSEPHI ANTIQVITATVM IYDAICARVM LIBER XV.

SVMMA CAPITVM LIBRI XV. Antiquitatum Iudaicarum.

- I. Expugnati à Sosio & Herode Hierosolymis, Antigonus ab Antonio securi percutitur, Herodes verò praci- puum quemq; ex amicorum eius cohorta interimis.
- II. Quomodo Hyrcanus à Parthi dimissus ad Herodem re- uersus est.
- III. Herodes Aristobulum coniugis sue Mariammes fratrem Pontificem declaratum non multo post necandum curauit.
- IIII. Cleopatra Iudæorum & Arabum regni inbians, partem eorum ab Antonio impetrare conatur.
- V. Cleopatræ Regine in Iudæam aduentus.
- VI. Herodes bellum Arææ infert, quo tempore Antonium à Cæs. Asiaticopralio victum est.
- VII. De terræ motu, qui Iudæam concussit.
- VIII. Herodæ concio ad exercitum.

IX. Her-

- IX. Herodes ad Cæsarem profecturus necessario Hyrcanum interficit. Anno m^di 3930. Ante Chri. na.
- X. Quomodo Herodes regnum etiam à Cæsare obtinuit.
- XI. Herodes Mariammen calumniâ oppressam interficit. 34.
- XII. De fame quæ in Iudæam terram incubuit.
- XIII. Cæsarea conditur.
- XIII. Herodes nouum templum Hierosolymu edificat.

C A P. I.

Expugnata à Sosio & Herode Hierosolymis, Antigonus ab Antonio securi percutitur, Herodes verò præcipuum quemq; ex amicorum cum cohorte interimit.

Hierosolymorum expugnationem Sosij ductu atque Herodis, & captiuitatem Antigoni, superiore volumine diximus: nunc quæ deinceps consecuta sunt dicemus. Postquam tota Iudæa potitus est Herodes, Herodes factores promouet iniquos tollit, in præcipuo honore apud eum erat Pollio Phariseus, Pharisei in honore habiti. & Sameas huius discipulus. dum enim obsiderentur Hierosolyma hi cõsulebant ciuibus, vt Herodem in urbem reciperent, eamq; ob rem gratiam illis habuit. Pollio verò hic olim, capitis reo Herode, Hyrcano & Herodis tyrannidem prædixit opprobriâs, quod absolutus eorû sententiis ab omnibus illis poenas exigeret, quam prædictionem procedente tempore Deus euentu cõprobauit. Tunc verò captis Hierosolymis, omnem regiam suppellectilem in vnâ congestâ diu tibus quoq; ablata & collecta magna vi auri ac argenti, totû id Antonio eiusq; amicis donauit. Interfecit etiâ quadraginta quinq; primates ex factione Antigoni, appositis ad portas custodibus, q; etiâ cadauera scrutabâtur, ne qs eorû efferretur promortuo. Et quicquid auri aut argenti inueniebatur, id totû ad Regem referebatur. nec vllus finis malorû aderat. nam bona eorum auaritia domini egentis absumebat: & agri inculti manebant propter tẽpus anni Sabbatici, quo nobis non est fas ferere. Cæterû Antonius, accepto Antigono, volebat eum vinctû seruare ad triumphum: sed vbi audiuit gentem ad res nouas spectare, & odio Herodis fauere Antigono, magis placuit apud Antiochiâ eum securi percutere. vix enim Iudæi cõtineri poterant in officio. Testis est Strabo sic scribens. Antonius Antigonum Iudæum perductû Antiochiam securi subiecit: Romanorumq; primus affectit Regẽ hoc supplicio, ratus non aliter posse adduci Iudæos, vt Herodem pro illo Regem constitutû admitterent. nam ne tormentis quidẽ adigi poterant, vt appellatione Regis eû dignarentur: tanta apud eos fuit prioris Regis existimatio. quare visum est ignominiosa morte obscurare eius memoriam, & lenire publicû Herodis odium. Hæc Strabo.

Cædes factionis Antigoniæ.

Antigonus securi percutitur. Strabo de Antigono.

*An. mundi**3930. Ante
Christum.**34.**Hed. & Ruf.
finus cap. 2.**Hyrcan^{us} co-
gnito quòd
Herodes re-
gnū assedu-
tus sit, ad eū
revertitur.**Hyrcano Ba-
bylone à Iu-
dæis ingens
honor habe-
tur.**Hyrcan^{us} pa-
triz amans
gratiam ab
Herode ex-
pectat.**Saramalla**Herodis le-
gat^{us} ad Phra-
atē Partho-
rū Regem.**Hyrcanū He-
rodes in sum-
mo honore
habet.**Ananelo He-
rodes dat
summum sa-
cerdotium.**Alexandra
per Cleopa-
trā filio Pon-
tificatum ab
Antonio pe-
tit.*

Hyrcanus autem Pontifex captivus apud Parthos cognito quòd Herodes regnum assecutus sit, reuersus est ad eum, in hunc modum dimissus. Barzapharnes & Pacorus Parthorum duces, Hyrcanum qui primo pontifex, deinde Rex fuit, & fratrem Herodis Phasaclum, captivos abduxerant: quorum Phasaclus non ferens captiuitatis dedecus, & turpitudinis honestam mortem præferens, seipse interfecit, sicut supra diximus.

CAP. II.

*Quomodo Hyrcanus à Parthi dimissus ad Hero-
dem reuersus est.*

Hyrcanum autem ad se perductum Phraates Parthorum Rex propter claritatem generis comiter habuit: & vinculis solutum permisit Babylonem degere, ubi magna erat Iudæorum frequentia. hi non aliter quam pontifici ac Regi Hyrcano honorem habebant, nec hi solum, sed quantum Iudæorum ultra Euphratem habitat: ita ut non admodum presentis fortunæ pœniteret hominem. Sed postquam rescivit Herodem ad Regiam dignitatem euectum, ad novas se spes transtulit, natura suorum amans, & gratiam ab eis expectans, quòd aliquando de capite periclitantem seruasset in iudicio. Cœpit igitur de protectione consulere cum Iudæis, officij causa inuisere illum solitis: qui tamen, ut haberent non aliter quam vel Regi vel pontifici: imò ne in patria quidem talem dignitatem eum obtinere posse, propter corpus mutilatum ab Antigono. nec Reges solere meminisse accepti in priuata vita beneficii, quandoquidem mores cum fortuna sint mutabiles. nec tamen his monitis Hyrcano potuerunt eximere patriæ desiderium. Herodes quoque ei scripsit, rogaret Phraatē & eius regni Iudæos, ne sibi inuiderent communem cum genere futuram potestatem. nunc enim adesse tempus referendæ suæ quondam & altori & seruatori gratiæ: simulque etiam ad ipsum Phraatem legatum misit Saramallā cum multis muneribus, eblatitum ne obstaret cupienti referre gratiam homini de se optimè merito. Nec tamen re vera hoc agebat: sed quia ipse grauis esset princeps, cauens mutationis occasiones, quærebat Hyrcanum in potestate suam redigere, aut etiam omnino tollere: id quòd postea fecit. Tunc autem dimissum à Partho, & ab illis Iudæis honorificè adiutum viatico cum excepisset, in summo honore habuit: primumque in conuentibus locum ei tribuendo, & in conuiuiis semper honoratiorem cedendo, patremque appellitando, læstabat hominem, quò minus suspicaretur insidias. quin & aliis artibus procurabat quicquid putaret sibi ad stabilendum principatum conducibile, vnde tamen domesticæ seditionis enata est occasio. Cauens enim ne quis illustrium crearetur pontifex, accito Babylone non obscuri generis Sacerdote Ananelo, huic summum Sacerdotium dedit. Mox igitur Alexandra non tulit hanc contumeliā filio Pontificis, Hyrcani filia, vxor Alexandri Aristobuli Regis filij, ex quo liberos habebat, alterum formosissimum, nomine Aristobulum, alteram Mariam Herodis coniugem, insigni pulchritudine foeminam. Hæc iniquissime ferebat contemptū filium, quòd eo superstiti aliunde vocatus

vocatus pontificatum vsurparet. Scribit igitur Cleopatra per quendam fidicinem, ut pontificatum filio suo petat ab Antonio. Sed Antonio rem negligente, amicus eius Gellius ob quædam negocia in Iudæam profectus, ut vidit Aristobulum delectatus est eius forma, admiratus statim adolescentis simul & pulchritudinem, nec minus Mariæmmen Regiam coniugem, felicemq; prole Alexandram prædicans: cum qua colloquutus per suavit, ut depictas amborum effigies ad Antonium mitteret. fore enim ut his conspectis ille nihil non à se impetrari patiatur. his verbis excitata mulier eas effigies ad illum transmiſit. Gellius quoq; rem exaggerabat, affirmans eos sibi viſos non mortali, sed planè diuino natos genere, volens Antonium in amorem pellicere. qui indecorum ratus puellam Herodi nuptam accersere, atq; etiam Cleopatræ suspensiones vitans, scripsit, ut aliquo honesto prætextu filium ad se mitteret, addens nisi moleſtum videatur. Quæ postquam relata sunt Herodi, non putauit tutum Aristobulum in ipſo flore ætatis, videlicet decimum sextum ætatis annum, ad hæc genere nobilissimum mittere ad Antonium, primū Romanorum nemini cedentem, deinde procliuem ad libidines, & huiusmodi voluptates vndecunq; venantem impune propter potentiam. Rescripsit igitur, si vel pedem è regno suo moueret adolescens, fore ut cuncta compleantur bellicis tumultibus, Iudæis nouationem rerum sub alio Rege sperantibus. hoc pacto cū satisfecisset Antonio, decreuit non omnino adolescentem & Alexandram spernere, vxore etiam Mariæmmæ assiduus precibus obtundente, ut fratri debitum pontificatum redderet, dicenteq; ipsi quoq; id fore commodum, adempta per honorem adolescenti peregrinandi facultate. Aduocato igitur amicorum concilio, multis verbis in Alexandram inuectus est: eam & clam regno suo insidiatam, & per Cleopatram id agere ut ope Antonij ad se regimen transferatur in puerum. idq; tanto iniustius eam moliri, quod & filiam suam interim honore patris priuare conetur, & regnum perturbatione reipublicæ alijs parare, quod ipse quæſisset multis sudoribus ac periculis, se tamen præteritorum libenter obliuisci, nec deſinere pietatem erga eam cæterasq; necessitudines colere: & nunc eius filio pontificatum reddere, cui Ananelus hætenus propter ætatem immaturam prælatus sit. Hæc postquam elocutus est verbis meditati quò magis fucum faceret mulieribus & amicorum consistorio. Alexandra vix sui compos, tū præ gaudio, tum quod se suspectam intelligeret, coepit cum lacrymis pro se verba facere, falsa se pro Sacerdotio nihil non tentasse indignitatis & contemptus impatientia: regnum autem negans se vel ambisse vnquā, vel etiam si vltro offerretur, admissuram fuisse. Satis honoris sibi videri quod filium cum ipſo regnare videat, satisque ita consultum securitati totius familiæ. Victam igitur beneficiorum magnitudine accipere se honorem filij, futuramque posthac Regi obsequentissimam: veniamq; præteritorum petere si quid fiducia generis & necessitudinis propter indignitatem rei egisset immodestius. Post hoc colloquium ad reconciliationis fidem datis vicissim dexteris discesserunt, omni, ut tum videbatur, suspitione sublata.

Anno mmm
di 3930.
Ante Christi
nat. 34.

Antonius
ab Herode
Aristobulū
petit.
Causa non
missi Aristobuli.

Herodes in
Alexandram,
ut clam re-
gno suo in-
sidiatam in-
uehitur.

Alexandra
seſe excuſat,
& Herodi
reconciliatur,
dum Ponti-
ficatum filio
promittit.

FLAVII IOSEPHI

C A P. III.

Anno mun
di 3930.
Ante Chri.
wat. 34.

*Herodes Aristobulum coniugii suae Marianimes fratrem
pontificem declaratum non multo post necan-
dum curauit.*

Hedio &
Rassinus
Cap. 3.
Ananelo He-
rodes Ponti-
ficatum ab-
rogat.
Pontificatus
tribus abro-
gatus.
Alexandra
Herodi su-
specta ob-
seruatur.

Alexandra
in Aegyptū
fugere cogi-
tans, à seruo
proditur.

Aristobulo
Herodes in-
sidatur.

TVM Rex confestim Pontificatum abrogat Ananelo, viro peregrini generis, utpote nato ex Iudaeis olim ultra Euphratem trauctis per Assyrios. ut ante diximus. Multa enim millia huius gentis Babyloniam incolunt, unde & hic erat, a pontificibus alioquin oriundus, & Herodi iam dudum notus familiariter. Eum adepius regnum cum auctoritate sua pontificem fecisset, ipse postea deposuit quod familiam suam componeret perturbatam, propter neglectas leges patrias, alioquin honor hic semel assumptus solet esse perpetuus. prius Antiochus Epiphanes eam legem violauit, pro Iesu subrogato in hoc Sacerdotium fratre ipsius Onia. Secundo Aristobulus ab Hyrcano fratre in eum honorem in se transtulit. Tertius Herodes Aristobulum adolescentem viuo adhuc pontifici successorem dedit. atque ita tum vitiosus est discordiae domesticae attulisse remedium. nec tamen ut decebat post reconciliationem vacauit suspicio. veritus Alexandram ne in posterum quidem quieturam, si daretur rerum nouandarum occasio. Iussit igitur eam continere se intra regiam, & nihil pro potestate agere. ad haec obseruabatur assidue, ita ut nihil Regem lateret, ne eorum quidem quae ad quotidianam viuendi rationem attinent: quae omnia exasperabant eam, & incitabant ad odiū. plena enim muliebri superbia suspectam se obseruari indignissime ferebat, malens quiduis potius pati, quam amissa licentia, honoris specie in seruitute & timore vitam degere. misit igitur ad Cleopatram literas, praesentem rerum suarum statum deplorans, & rogans, ut opem aliquā sibi afferat. Illa iussit eam vnā cum filio clam in Aegyptum ad se confugere. quod consilium placuit, moxque tale quiddam comminiscitur. Paratis duabus sandapilis in has se & filium inclusit, iussis famulis cōsue, ut noctu has efferrent. erat autem mare petendum, vbi paratum stabat nauigium quod eos in Aegyptum deueheret. haec apud Sabbionem amicum mulieris Aesopus ipsius seruus effutit, putans eum non inscium ejus consilij. quo cognito Sabbion, qui haecenus inimicus Herodis erat, suspectus quasi socius insidiarum, quibus Antipater veneno sublatu est, arripuit occasionem conciliandae sibi per hoc indicium regis beneuolentiae: & ad eum insidias Alexandrae derulit. at ille passus eam tentare negotium, in ipsa fuga deprehensam retraxit. Veniam tamen erroris dedit, non ausus ei mali quicquam facere. Verebatur enim non cessaturam Cleopatram, odij tali ansa praebita. quare simulata magnanimitate, volebat per clementiam videri indulgentior. statuit tamen modis omnibus adolescentem tollere. sed interponenda erat mora, quod magis laterent insidiae. Iamque instabat Scenopegia, festum apud nos cum primis celebre, cuius solennitatis dies decreuerat cum reliquo populo per hilaritatem exigere. attamen hinc quoque data est occasio per inuidiam, quod magis acceleraret, quod semel statuerat. Postquam enim adolescens annum tum egressus decimumseptimum, sacris iuxta legem operaturus ad altare ascendit ornatu pontificali, ceremoniasque decenter tractabat ipse

ipse eximia forma & statura quam pro ætate procerior, tota facie generis dignitatem præ se ferens, convertit in se multitudinis oculos simul & studia, reputant s. secum etiã qui Aristobuli memoria digna facinora. Visti igitur affectu paulatim se aperiebāt, cōfusi nimio gaudio, nec cōi-nentes fustas voces ac comprehensiones, licentius quàm sub tali Rege decebat profertentes debitam familiaris beneficiorum tum memoriã tum gratiam. Hac omnia perpulerunt Herodem, ut, quod de adolescente decue- rat, perficeret. Itaq; peracta sollicitudine dum apud Alexandram accipitur cōiunio, comitate pertracto in opportunum locum adolescente, Herodis du- ostendebat se paratum in eius gratiam iuveniliter colludere: cumq; lo- ci eius natura esset æstuosior, cito defessi relicto lusu, magnis piscinis qua ibi circa aulam erant, imminentes frigus captabāt meridiano tem- pore, ac primum spectabant natantes quosdam ex socijs & famulis: dein- de postquam provocante Herode adolescens quoq; eis se immiscuit, a- micorum quibus hoc datum erat negocium, deprimentes eum natan- tem, & quasi per lusu ac petulantiam mergentes non prius destiterūt quàm omnino aqua prælocatus sit. Hic fuit Aristobuli exitus anno æta- tis decimo octavo, pontificatus primo, qui mox ad Ananelum rediit. hic casus ubi mulieribus renunciatus est, versa repente rerum facie lamen- tatio exoritur: supra cadaver iuuenis & luctus inconsolabilis: totamque urbem rumore spatio moror occupat, nulla nō domo calamitatem de- stente tanquam propriam. sed præcipuus fuit dolor Alexandræ, quam etsi dolus non fecellit, perpeti tamē metu maioris mali necesse habuit: & sæpe ad interfendam sibi manum pronior, impetum tamen hunc ani- mi repressit, si fortē superesse posset extincto per summum nefas filio, & cetera diuinius vita nullam significationem dare quod data opera ne- catum sensisset, donec aliquando se offerret ultionis facultas. quapro- pter dissimulante hoc tulit, nullam suspicionem præ se ferens. At He- rodes modis omnibus curabat fidem facere, se inscio casum hunc con- rigisse, non luctum solum fingens sed & lacrymas & mœstitiã veræ si- milimam, ac fortasse veræ etiam miserationis non nihil sentiebat ad cō- spectum extincti in ipso flore ætatis ac pulcritudinis, tametsi mortem e- ius plurimum ad securitatem suam existimaret conducere: sed potissi- mum hoc agebat ut alienus videretur ab hoc crimine. Ceterum quod ad magnificentissimum funeris apparatus attinet, nihil sibi ad summa liberalitatem fecit reliquum, tam in exornando conditorio, quàm in congerendis eo aromatis & alijs rebus preciosissimis, quò maius mi- seris mulieribus hoc pacto afferret solatium.

An. mundi
3931. Ante
Christum
nat. 33.

Aristobulus
Herodis du-
ctu submer-
gitur, & ad
Ananelum
Pontificatus
redit.

Luctus ob
mortem A-
ristobuli.

Animus He-
rodis hypo-
criticus.

C A P. III.

*Cleopatra Iudæorum & Arabum regnū inhians, par-
tem eorum ab Antonio impetrare
conatur.*

Alexandra
Cleopatræ
Herodis in-

Alexandra tamē nullo modo emolliri potuit, sed indies magis ac ma-
gis exacerbate mœstitia, per luctū accendebatur ad vindictæ deside-
rium. Per literas igitur insidias Herodis Cleopatræ indicat, simulq; filij interitum,
sui miserabilem interitum. Illa verò iamdudum adiuuandi eam cupida, indicat.
& tura

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3932. An-
te Christū
nat. 32.

Herodes ad
Antonium
profecturus
Iosepho, cui
regnū inte-
rim commē-
darat, coniu-
gis necem
mandat.

Rumor va-
nus de Hero-
dis morte
sparsus.

Antonium
Herodes mu-
neribus pla-
cat, & amicis
res suas sal-
uas esse scri-
bit.

& tum etiam miserata mulieris infortunium, non secus quàm propriū curavit hoc negocium : nec vnquam destitit incitare Antonium ad vltiscendam necem iuuenis: indignum facinus dictitans, Herodem ope elenter debacchari. His permotus Antonius postquam Laodiceam peruenit, accessit ad se Herodem, dicturum causam de obiecto necis Aristobuli crimine. factum enim improbabat, si quidem ipse Herodes autor eius fuisset. At ille nec causæ suæ satis fidens, & Cleopatraz odia metuens, indefinenter Antonium contra se irritantis, decrevit quidē parere: nequē enim aliter facere poterat: sed cōmissa regni cura Iosepho patrio, clā ei mandavit, vt si Antonius in se grauius aliquid statuisset, confestim Mariammen interficeret. sic enim se affectum erga vxorem, vt etiam si post ipsius mortem aliquem potiri contingat illius pulchritudine, ad suam id iniuriā pertinere existimet. aiebatq; totum hoc negociū exhiberi sibi propter eius formæ formam, in quam ille iam pridem ex ma cognitam accensus sit. atq; his mandatis, non admodum laeta sperans de rerum suarum exitu, proficiscitur ad Antonium. Porro Iosephus crendens, partim propter negocia, partim honoris causa, dum crebra mentio fit coniugalis amoris quo eam Herodes prosequeretur: irridentibus hanc eius asseuerationem mulieribus, præsertim Alexandra, ille nuntio studio approbandi eius affectum Regis cō prouectus est, vt mandatum illud proderet, ratus id certissimum amoris argumētum, qd neq; sine ea viuere sustineret, neq; vel morte ipsa ab ea disiungi. quæ Iosephi verba sunt, quàm exhorruerunt illius tyrannicum animum, si vel mortuus sciret in earum capita. Interea per ciuitatem rumor ab inimicis Regis sparsus est, ex cruciatū eum ab Antonio neci traditū: qui cum reliquam regiam turbauit, tum mulieres maximē. Alexandra ē Iosephum hortata est, vt assumens eas ad signa legionis Romanæ confugeret, quæ tum ad regni custodiā circa urbem tendebat sub tribuno Iulio. sic enim primū si quid turbarum in aulā incidere, ipsas in tuto fore propter Romanorum beneuolentiā. Deinde sperandū esse consequuturam quiduis Mariammen si in Antonij conspectum venerit, atq; etiā regnum recepturam & quicquid debetur regio generi. Tenente adhuc ea consultatione literæ ab Herode superuenerunt rumori contrariæ. quāprimū enim venit ad Antonium, muneribus eum placavit, quæ in hoc Hierosolymis attulerat: & crebris colloquijs indignationem viri leniit, vt minus posthac ponderis apud eum haberet Cleopatraz instigatio. negabat enim Antonius oportere Regem facti sui rationem reddere, alioqui ne Regem quidem futurum. sed dato illi semel honore, etiam liberam potestatem permittendam esse. idque ipsum etiam Cleopatraz aiebat conducibile, si non multum se misceret alienis imperijs. Hæc significabant Herodis literæ, reliquumque honorem quo se dignaretur Antonius, ad confessum adhibens & ad quotidiana cōiuiua, idq; non cessante à criminationibus Cleopatra: quæ capta eius regionis cupidine, quò regnum id sibi vsurparet, omnibus modis querebat illum perdere. Sed quia iustum se præberet Antonius, nihil posthac expectandum grauius, venturumq; breui cōstabilito tam regno quàm amicitia. nec relictā Cleopatraz cupiditati vllam spem, quādo Antonius pro eius postulatis

postularis Coelesyriam ei concessisset, hac conditione, ne posthac Iudam peteret, & ut molesta esse desineret. His literis redditis voluntas confugiendi ad Romanos euauit, non tamen latuit id consilium, sed quamprimum deducto aliquantisper Antonio contra Parthos eunte Herodes in Iudam reuersus est, statim soror Salomé & eius mater indicauerunt quid Alexandra cum suis voluerit. nec hoc contenta Salomé etiam maritum suum criminata est, Mariamnes cōsuetudinem obijciens. hoc autem fecit propter similitudinem veterem, quod Regina elatiani fœmina inter muliebres contentiones exprobraret ei obscenitatem generis. Porro Herodes qui semper ardentem Mariamnam coniugem, statim perturbatus est, non ferens zelotypiz stimulos agere tamen se continens ne à recta ratione transuersum raperetur insanis affectibus, seorsim Mariamnam percunctatus est, ecquid haberet cū Iosepho commercij. illa verò pernegante factum cum deierationibus, & quicquid insons fœmina posset in defensionem adducere, Rex paulatim assentiendo placari se sinebat victus amore vxorio, ita ut postremo veniam peteret, quod temerè fidem habuisset rumoribus: agebatq; ei gratias pro seruata pudicitia, suum vicissim amorem commemorans. tandem ut mos est amantium prorumpentibus lachrymis ruunt in complexus mutuos cum tamen nondum vxori amoris sui fidem faceret. tantoq; magis conareretur id efficere: tum illa, Non est, inquit, amanti mādare si quid ipsi humanitus accidat, vxorem innoxiam addi fati comitem. Hoc verbo Rex velut ictus præ dolore confestim eam è complexu dimisit: vociferabaturq; capillos sibi lacerans, tenere se manifestò deprehensam constupratam à Iosepho coniugem. nunquam enim proditurū fuisse data sibi priuatim ac secreto mandata, nisi obstricta mutuum fide per stupri consuetudinem. atq; ita parum absuit quin eam interficeret. Sed amore victus, licet agere, cohibuit se tamen. Veruntamen Iosephum ne in conspectum quidem admissum iussit interim, & Alexandram ut malorum omnium causam, vincitam coniecit in custodiam.

Interea turbabantur res Syriz, Cleopatra non desinente in omnes incitare Antonium, quem hortabatur ut auferens cuiq; suam dynastiā, ipsi contributor: multumq; apud eum poterat irretitum suis amoribus. cumq; natura esset alieni appetens, nihil sibi putabat illicitum. primo fratrem, cui debebatur regni successio, veneno sustulit, agentē annum quintumdecimum. deinde Arsinoen sororem suam Ephesi in templo Dianæ supplicem interfecit per Antonium. Pecuniarum etiam vbicunq; spes affulgeret, neq; templum neq; sepulchrum, neq; asylum vllum vnquam violare dubitauit, modo ad illam redirent spolia quæ sita vel sacrilegio: miscebatq; sacra, profana, fas nefas, ut augetetur lucris vel iniquissimis, ad summam nihil satis erat mulieri sumptuosa & voluptatibus deditæ, cuius cupiditates vix totius orbis expleri possent opibus. quamobrem & Antonium continuò sollicitabat, ut alijs ablata ipsi largiretur: & ingressa cum illo Syriam, statim cogitauit quomodo eam possessionem suam faceret. Nam Lysaniam Ptolemæi filium interfecit, causata eum studere rebus Parthicis. flagitabat etiam ab Antonio Iudam simul & Arabiam sibi dari, ademptas suis Regibus. Verum ille erat quidem adeò deditus ei mulieri, ut non illecebris solum, sed etiam veneficijs eius captus videretur: puuit tamen eum tam insignis iniustitiæ, ne videretur ad procacis fœminæ naturam libenter peccare etiam in re-

An. man.
3932. An-
te Christ.

nat. 32.
Iosephus &
Mariamne
apud Hero-
dem accu-
santur.

Mariamne
apud Hero-
dem sese ex-
cusat, eiq; re-
conciliatur.

Iosephum
Herodes in-
terfici, & A-
lexandram
in carcerem
conijci iu-
bet.

Hedio &
Ruffi. cap. 4.
Cleopatra
Regina alie-
ni appetens.
Cleopatra
fratrem &
sororem in-
terfecit.

Lysaniam
Cleopatra
interfecit.

An. mundi
3932. Ante
Christum
nat. 32.

Cleopatra
Antonius
partes de Iu-
dea & Ara-
bia ablatas
largitur.

Cleopatra
ad Antonium
peruenit, q
Arabia par-
tem & Hie-
richuntini
agri reditas
ei locat.

Mulier intem-
perans & li-
bidini de-
dita.

Cleopatram
Herodes in-
terficere co-
natur, quod
eius amici
auerunt.

Cleopatram
Antonius
versus Agy-
ptum dedu-
cit.

An. mundi
3933. Ante
Christum
nat. 31.

Antonius
Armenie re-
gno potitur.
Medo &
Rus. cap. 5.

in rebus maximis. ne igitur vel pernegando eam contristaret, vel impetrata illius omnia faciens videretur mortalium omnium nequissimus, partes de viriisq; regione ablatas ei largitus est: adhuc vrbes quasquod sunt intra fluium Eleutherum vsq; Aegyptum, praeter Tytum & Sidonem quas iam inde a maiorum aetate sciebat libertas, quamuis has quoque illa multis precibus impetrare conata fuerat.

C A P. V.

Cleopatrae Reginae in Iudaeam aduentus.

HAec affecuta Cleopatra, & Antonium in Armeniam cum exercitu profectum vsq; Euphratem profecuta, reuertitur: obiterq; adita Antipamiam & Damasco, etiam Iudaeam ei libuit inuisere: ubi excepta ab Herode, concessam sibi Arabiae partem & Hierichuntini agri reditus ei locauit. Is & ballamum fert, quod vnguentorum longe preciosissimum ibi tantum prouenit, & eximiarum palmarum vim maximam per haec negocia contracta maiore cum Rege familiaritate concubitus eius appetijt, mulier natura intemperans & dedita libidini, ac forte etiam amore tacta non nihil: quamuis verisimile sit per stuprum quassitam occasionem fruendis insidijs. Sed illa amorem praerebat. Herodes autem iam antea ei parum amicus, quod nosset infestam ex aquo omnibus: tum vero etiam abhorrens tam prostratam impudentiam, & reiecturus si perulantius pergeret, reuocauit. deinde cum amicis consultauit, num habes eam in sua potestate deberet occidere. sic enim multis molestijs lenari posse eos quibus vel haecenus infensa fuerat, vel in posterum futura sit. quin & ipsi Antonio id fore utile, quandoquidem nec illi fida futura sit, si in quam temporum difficultatem delapsus operatus opus habeat. Huc procliuorem cohibuerunt amici, indignum censentes, hominem in magnis versantem negocijs, in manifestam se pericula conijcere, & obsecrantes ne quid ageret temere. Non enim hoc latrum Antonium, quantumuis ei hoc approbetur utile. quin hoc ipso augendum eius desiderium, quod per vim atq; insidias amisisse eam videbitur. nec saturari longe honoratissima, & si quid utilitatis ex eius nece possit existere, coniunctum sit cum Antonio iniuria. unde facile apparere quam magna & immedicabilia mala exoritura sint in regno & familia Regis ipsius, cum nihil veret recusata illius illicita postulatione, res pro praesentibus statu recte disponere. his deterrentes, & periculum probabilibus rationibus ostendentes, cohibuerunt eam a tanto facinore. Ille placata munibus Regina, versus Aegyptum eam deduxit. Ceterum Antonius subiugata Armenia Artabazem Tigranidis filium cum filiis suis sarrapia viactum in Aegyptum misit, munus Cleopatrae, & quicquid preciosum de eo regno ceperat. Regno autem Armeniae potitus est Artaxias filiolus illius natu maximus, qui in eo tumultu effugerat: cui post Archelaus & Nero Caesar per vim a se pulso iuniorum ipsius fratrem successorem dederunt. Quod autem attinet ad tributa regionum quas Regina ab Antonio dono acceperat, Herodes ea iuste reddebat, parum tutum putans praebere Cleopatrae occasionem malevolentiae.

Arabs vero postquam eorum exactio ad Herodem spectare coepit, aliquandiu

quandiu soluebat ei ducēta talēta annua: deinde malignior factus, & ad dandum segnior vix partes quasdam reddebat, ac ne eas quidē integras.

An. mundi
3934. Ante
Christum
nat. 30.

C A P. VI.

*Herodes bellum Syrie infert, quo tempore Antonius à Cesare
Actiaco praelio victus est.*

Quam eius iniquitatem & iuris contemptū non ferens Herodes il-
laturus erat bellum, ni remoratus esset Romanorū cōtentionibus. Herodes An-
tonio cōtra
cum enim expectaretur pugna Actiaca, quæ in CLXXXVII. Olympiadē Augustum
incidit, Cæsar de imperij summa decertaturus erat cum Antonio. He-
auxilia pol-
rodes verò maiorum iam annorum possessor regionis pacatæ & refer-
licetur.
ræ pascuis ac pecoribus, nouis quoq; abundans redditibus & opibus, de-
lectus habendo magno apparatu expediebat auxilium Antonio. Sed il-
le hanc operam ei remisit, negans sibi opus esse. verū quia tam ex ipso
quā ex Cleopatra audierat de Arabis perfidia, iussit in illum bellū ver-
tere. nam & Regina hoc in rem suam fore existimabat, si alter ab altero Herodes ad
mutuis attererentur cladibus. Igitur Antonij iussu reuersus Herodes bellū Arabi-
domi continuū exercitum, cum quo mox inuasit Arabiam equitatu si-
cum incita-
mul & pedestribus copiis instructissimus, Diospolim petens quò occur-
tur.
suri erant Arabes. non enim eos latuit hæc expeditio. Post acerrimum Pugna & vi-
ictoria He-
rodis.
igitur cōstitutum penes Iudæos fuit victoria. Post hæc rursum magna A-
rabum exercitus cōfluxit ad Cana, qui locus est in Cœlesyria: quod præ-
sensuens Herodes duxit contra eos maximam exercitus sui partē. cum-
que vellet munitis vallo castris per occasionem deinde praelium com-
mittere, imperanti hæc reclamabat multitudo, mitteret moras & con-
festim in Arabas duceret. Faciebat autem eis animos, tum quòd pulchrè
instruatam aciem habere se crederent, tum recens memoria prioris pu-
gnæ in qua egregiè vicerant. cum igitur ardor eorum vix cohiberi posse
videretur, decrevit Rex uti alacritate militum, & professus se non ces-
surum illis virtute, armatus ante agmen ibat in hostem, subsequente in-
structa acie quæ res attonitos reddidit Arabas. paulisper enim repugna-
re conati, ut viderunt non posse ferri eorum audaciam, maiore ex par-
te in fugam versi sunt. actumq; de eis fuisset, ni Athenio Herodem in-
uasisset eiusq; exercitum. Hic Cleopatraz dux erat in ea regione. & quia Cleopatraz
Herodem oderat, non imparatus pugnae euentū expectabat, quiescens dux fundis
si Arabes vincerent. Vbi verò vinci eos animaduertit, cum collectitia Herodem.
manu indigenarum fessos iam, & victoriam suam putantes ex impro-
viso adortus magnam stragem edebat. Nam Iudæi viribus in profectos
hostes absumptis, tum vero etiam ob victoriam dissolutiores, facile ho-
sti cedebant, multaque vulnera accipiebant in locis asperis & iniqua-
libus, quorum peritiores erant aduersarij. His igitur vehementer labo-
rantibus Arabes resumptis animis reuersi in praelium trucidabant Arabes in
iam fugientes. Nec vna erat exitij facies, pauci que in castra euaserunt. praelium re-
uerli, fugiē-
Rex verò videns eos viribus impares, citato equo profectus est ad euo-
tes trucidat,
candos qui illis succurrerent. nec tamen licet festinus, affuit in tempo-
re, sed Iudæorum castra capta sunt. Arabibus autem nō mediocris felici-
Se castra ca-
tas ex insperato contigit, dum & victoria ponuntur, à quo plurimum piunt.
aberant,

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3935. Ante
Christum
nat. 29.

aberant, & hostium validum exercitum opprimant. Ex illo tempore Herodes latrocinij cepit agere & excursionibus in Arabiam, castra ponendo in montibus: & cauebat quidem totum exercitum praelio committere, sed interim non mediocriter proficiebat suos labori assuefaciens, & continuis exercitijs pręparans ad abolendam tandem ignominiam.

CAP. VII.

De terrę motu, qui Iudęam concussit.

Hedio &
Ruffi. cap. 6.
Terręmotus
in Iudęa, qui
circiter de-
cem millia
hominum
opprimis.
Arabes Iu-
dęorum le-
gatos necat.

Iudęos pro-
pter damnum
passum mor-
tos, Hero-
des consolatur.

Quo tempore dum maximę apud Actium Antonius consistatur cū Cæsare, septimo regni Herodis anno, Iudęa terra quali nunquam ante motu concussa, magnam per totam eam regionem iacturam fecit pecudum: quin & hominum oppressa sunt ruinis ædium circiter decem millia. militaris tamen multitudo nihil detrimenti accepit, vtpote sub diuo agitans. Hęc clades in maius etiam aucta rumoribus, quos nuncijs gentilium odiorum non ignari dabant auribus Arabum, immane quantum extulit hostium animos, quasi subersis Iudęorum vrbibus, & extinctis hominibus, nulli iam superessent aduersarij. legatos itaq; gentis, qui rebus afflictis pacem petituri venerant, comprehensos necauerunt, moxq; magna alacritate properauerunt ad hostilem exercitum. at illi non ausi aduentum eorum pręstolari, vtpote deiectionis animis ob calamitatem, Rempub. negligere, nec multum à desperatione abesse videbantur. quos ita affectos Rex excitabat, duces eorum appellando, & quantum in se erat conando animum illis addere. cumq; generosiores quosdam in meliorem spem restituisset, tum demum ausus est etiam exercitum alloqui, quem prius viderat in recentibus cladibus nullam orationem admittere. eos igitur his verbis consolatus simul & cohortatus est.

CAP. VIII.

Herodis concio ad exercitum.

Herodes cõ-
solatur &
cohortatur
milites.

Causa belli
contra Ara-
bes.

Non ignoramus viri fortissimi, multa hoc tempore nostros conatus emorata infortunia, quibus quantumvis audaces perterreri nil mirum fuerit. Sed quoniam bellum est pro foribus, & quę hactenus acciderunt, talia sunt, vt vestra virtute possint corrigi, cohortandi mihi estis, & monendi quo pacto retinere possitis pristinum robur animi, ac primùm de bello verba faciam, declaraboq; nos id iustissimis de causis gerere, coactos inimicorum iniurijs: id quod vel pręcipuè debet aruere vestram fortitudinem. deinde ostendam, nec hęc, quę nos contristant, esse tam graua quàm videntur, & magnam nobis superesse spem victorię. ac primùm de eo disseram quod prius proposui, vosq; ipsos testes eorum quę dicturus sum faciam. Nostis enim ipsi Arabum iniustitiam, & quàm sint erga alios quoq; omnes perfidi, nimirum genus hominum impium ac barbarum: sed nos pręcipuè semper infestauerunt, ob avaritiam & inuidiam perpetuis iniurijs nos lacescentes. Et tamen ne alia beneficia nostra in eam gentem collata commemorem, quis eos imminente Cleopatra de libertate periclitantes eripuit nisi nos? Mea enim

enim cum Antonio coniunctio, & illius erga me benevolentia in causa fuit ne quid isti grauius paterentur, dum ille cauere committere quod & nobis suspectum esse posset: deinde postquam precibus illa euicere ut de vtraque regione portiones quaedam ei deciderentur, in his quoque dispensandis non cessauit mea industria: & datis de meo magnis muneribus securitatem ambo nobis acquisiui meo vnius sumptu, dum ducenta talenta expendo, & pro alijs ducentis fideiubeo, pro redditibus eius ipsius terrarum quam isti olim nostram occupant atque æquum erat nos Iudeos & à tributis immunes esse, nec cuiquam vllum agrorum partem decedere. certe in Arabum gratiam, qui nobis salutem suam debent, indignum erat quicquam expendere. Sed multo iniquius est, eos qui negare non possunt suam libertatem nostrum esse beneficium, & eam rem gratias nobis egerunt, fraudare nos debitis, præsertim amicos & pacis tempore: quandoquidem fides etiam hosti seruanda, multo magis inter amicos locum habeat necesse est. at non inter tales quales isti sunt, qui nihil honestum putant nisi cum lucro coniunctum, & iniuriam impunitatem esse debere quæ lucri gratia committitur. Dubiumne igitur est, nostri officij esse iniustos iusto bello persequi, quod Deus ipse fieri vult, iubere que nos semper vlcisci vim & iniuriam, maxime in bello non solum iusto, verum etiam necessario: quod enim confessione omnium tam grauius quam barbarorum est crudelissimum, hoc casus nostris legatis perpetraverunt. Nam & Græci caduceatores sacros atque inuiolabiles esse volunt, & nostri honestissima, sanctissimaque legis præcepta per angelos, hoc est, nuncios à Deo acceperunt. hoc enim nomen & Deum in hominum noticiam adducere, & hostes hostibus conciliare potest. Quid igitur magis nefarium, quam legatos de iure agentes interficere? aut quæ illis post hoc facinus expectanda vel in bello prosperitas, vel in reliqua vita felicitas? ego sane non video. Dixerit forte aliquis: ius quidem & fas penes nos est, sed penes illos vires & maiores copiae. verum ista hæc oratio indigna est nostris hominibus. cum quibus enim iustitia est, cum illis etiam Deus. vbi autem Deus est, ibi nec multitudo nec fortitudo deesse potest. Sed age etiam per se vires nostras expédamus. Prima pugna vicimus, in secunda primo congressu eos profligauimus non ferentes nostram impressionem. victores deinde nos Athenio non in dicto bello sed ex insidijs aggressus est. verum hæc fortitudo eorum dicta est, an insidiarum potius & secunda iniquitas? Cur igitur nobis ministri animi, quibus oportebat esse plus spei? aut cur nobis timendi sint, qui quoties absque dolo certandum est semper succumbunt, quando verò vincere videntur per iniustitiam hoc faciunt? Quid quod etiam si fortes quis eos existimet, hoc ipso magis ad virtutem excitari debet? non est enim generosi laus infirmissimum quemque aggredi, sed posse etiam fortes deuincere. Quod si quem domesticæ clades terrent, & terræ motus proximus, primum cogitet hoc ipsum esse quod Arabas decipit, putantes grauiorem quam re vera fuit: deinde non decere ut illis audaciam nobis timiditatis, eadem causa sit. Illi enim nunc audent non quod alicuius boni sibi sint conscij, sed quia nos afflictos credunt calamitatibus. vbi autem nos viderint occurrere, collabatur eorum fiducia, & nobis hoc ipso crescent animi, quod iam cum non ita ferocientibus pugnabimus. nam neque admodum afflictus sumus, neque ut quidam putat, irato Deo nobis hoc accidit, sed casus hi sunt fortuiti. Quod

An. mundi
3935.
Ante Chri.
nat. 29.

Legati inuiolabiles.

Cum quibus
Iustitia cum
illis etiam
Deus est.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3935.
Ante Chri.
nat. 29.

Arabes ab
Herode de-
uicti.

Arabes siti
compulsi, ab
Herode pa-
cem petunt.

si Dei voluntate hoc factum est, mirum ni eiusdem voluntate cessant
calamitas, & hac castigatione contentus est. Quod vero praelens bellum
ei probeatur ut iustum, ipse euidenter declarauit. Nonnullis enim per to-
tam regionem terramotu oppressis, vestrum qui arma gestatis nemini
quicquam mali contigit, sed omnes estis incolumes, manifesto diuinum
voluntatis indicio, quod si populariter militassetis una cum liberis &
vxoribus, neminem vestrum desideraretis. Hec cogitantes, & quod ma-
ius est, habere vos Deum protectorem omni tempore, persequimini ius-
to bello gentem impiam, nec amicitiae iura, nec foederum fidem ser-
uantem, in occidendis legatis fortem, cum virtute res gerenda est, sem-
per fugacem. His verbis Iudaeorum animi non mediocriter accensi sunt
ad praelium. Herodes autem sacris de more peractis, properè duxit eos
ultra Iordanem contra Arabas: metatusque castra non procul hauribus,
decreuit castellum inter utroque situm occupare: commodum sibi ad ra-
tus, siue pugnandum esset, siue castra in tutiorem locum transferenda.
cumque idem esset Arabum quoque consilium, circa eum locum certamen
contractum est. ac primum telis velitati eminus, deinde manus conse-
runt, utrinque nonnullis cadentibus, donec Arabes victi discesserunt. Ex
pugna Iudaeis tantum momentum ad bene sperandum fuit, ut qui ho-
stes certamen detrectabant, ausi sint vallum eorum diuellere ipsi castra
expugnaturi. atque ita coacti processerunt non satis bene structa acie, ne
tantillum quidem alacritatis aut spei ad pugnam afferentes: conserue-
runt tamen manus vel quia plures numero, vel quia necesse erat lacel-
senti hosti resistere. post diuturnum igitur conflictum non paucis utrin-
que caesis, tandem Arabes in fugam versi sunt. Tanta autem strages im-
pulsis semel edebatur, ut non solum hostium gladijs conficerentur, sed
prae impetu fugientis inconditae multitudinis alij proculcarentur, alij
suis ipsorum telis se induerent. itaque quinque millia desiderata sunt. ca-
tera turba refugit quidem intra castra, sed nulla certa salutis spe, non
tam com meatus quam aquae penuria. Porro Iudaei quia non potuerunt
una cum fugientibus irrumperè, obsidione eos cinxerunt, & auxilijs a-
ditus, & fugam obsessis intercludendo. In hac rerum difficultate Ara-
bes legatos ad Herodem miserunt, primum pacem petentes, deinde
quia tris vrgebat, praesenti necessitati remedium. At ille non legatos,
non pecuniam pro captiuis, nihil denique aequum admittebat, exire cu-
piens facinorum in suos patratorem poenas ab eis exigere. Itaque coacti
siti inter alia mala praegravante, progressi praebuerunt se vinciendos &
in captiuitatem abigendos, ita ut intra quintam diem capti sint ad qua-
tuor millia. Sexta vero omnes reliqui decreuerunt prodire, & hostem
aggredi, vel certam cladem malentes, quam ita paulatim ignominiose
opprimi. Quae sententia postquam placuit, eruperunt ex castris, sed parum
idonei ad praelium, fractis tam viribus, quam animis, propter extremum
infortunium mortem in lucro reputantes. Quae primo conflictu cir-
citer septem millia ceciderunt: domitaque per hanc cladem gen-
tis ferecia, in Herodis, quem suo malo bellatorem
egregium experti sunt, clientelam
se dederunt.

CAP.

CAP. IX.

Herodes ad Cæsarem profecturus necessario Hyrcanum interficit.

An. mundi

3935.

Ante Chri.

nat. 29.

Hedio &

Ruffinus

cap. 7.

Herodes An

tonio deni-

cto subtri-

stis

Hyrcani He

rodes è me-

dio tollere

statuit.

Qua felicitate ille multum elatus domum reuertitur, aucta ob tem-
benè gestam existimatione. Sed dum maximè res suas constabilis-
videatur, summum discriminè adiit, Antonio apud Actium deuictò armis
Cæsaris. Tum enim actum de se putauit, non ipse solus, sed & amici eius
omnes & inimici. nemo enim credebatur impunè ei fore tantam Anto-
nij am citiam. quo factum est ut amici quidem nihil dissimularent de-
sperationem, inimici verò condelere se fingentes, clam gauderent, pol-
licentes sibi in futurum meliorem statum Reipublicæ. Ibi Herodes vi-
dens præter Hyrcanum neminem superesse regij generis, statuit eum è
medio tollere: siue euasurus esset periculum, tutius ratus neminem ex-
tare digniorem imperio: siue opprimendus esset à Cæsare, successionem
illi inuidens. Hæc secum volutanti, ab ipsius Hyrcani familia præbita
est occasio. qui quod esset miti ingenio toto vitæ suæ tempore nullis se
admiscuit negocijs, omnia fortunæ permittens, & quamcunq; illa con-
ditione attulisset, ea benè contentus. Verum Alexandra ambitiosa for-
mina, & mutationis spem modeste ferre nesciens, sollicitauit patrem
ne ulterius ferret Herodem afflictorem suæ familiæ, sed potius sibi quo-
que caueret, seq; speratæ fortunæ seruaret. consuluit deinde ut Malicho
Arabiam ditione tenenti scriberet, peteretq; ab eo tutelam & hospi-
tium. Si enim cõtingat Herodem male mulctari ab offenso Cæsare, du-
bio præcul ad ipsum rediturum impetum, propter nobilitatem gene-
ris & fauorem populi. Talia inuadentem Hyrcanus primo repulit: dein-
de victus importunitate mulieris, interdum noctuq; eandem cantilenam
de futurorum spe, deq; Herodis insidijs occinentis, ad Arabem literas
dat amico cuidam Dositheo: in quibus scriptum erat, ut equites mitte-
ret, qui cum ad Asphaltidem lacum deducerent. Distat is à Hierosoly-
mitanis finibus per trecenta stadia. Hæc literæ idè Dositheo potissimum
credita sunt, quod & Hyrcani cliens erat & filia & exosum ei Herodem
non vna de causa videbatur verisimile. nã Iosephi ab eo necati cogna-
tus erat, & aliquanto ante fratres eius apud Tyrum inter alios ab An-
tonio interfecti fuerant. nihilo tamen magis ob hæc Hyrcano fides ser-
uata est. Pluris enim ille faciens præsentis Regis gratiam, ostendit ei
epistolam. quæ actis primam gratijs, vnum etiam ab eo postulauit mi-
sterium: ut complicata epistola & obsignata Malicho eam redde-
ret, & responsum ab illo reciperet. multum enim suæ referre, si etiam
illius mentem intelligat. Quod ubi Dositheus sedulo exsecutus est, A-
rabs recripsit, paratum se & ipsum & familiam recipere, atque et-
iam omnes illius factionis Iudeos: missurumque instructam manum
quæ eos tuto deducere valeat, & voluntati eius obsecaturum per om-
nia. Postquam autem etiam hanc epistolam Herodes accepit, accito
Hyrcano, rogauit eum, ecquid haberet cum Malicho foederis. quo in-
ficiante, prolatis in consistorio literis, occidi eum imperauit. Atque
hæc ita in ipsius Herodis commentarijs scripta habentur: nam ab alijs
traduntur aliter, videlicet non ob hoc crimen, sed quasi Regi insidiarum,
neccatum esse. Scribunt enim sic. In quodā conuiuiō dissimulata suspici-

Alexandra

Hyrcanum

patrem solli-

citæ, & ut à

Malicho tu-

telam pete-

ret, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

et, moner-

FLAVII IOSEPHI

An mundi

3935.

Ante Chri.

mat. 29.

*Hyrcanus
insons pe-
rit.*

*Hyrcani vi-
ta.*

*Herodis ad
Caesare pro-
peratis man-
data.*

elone quaesivisse ex Hyrcano, num quas literas à Malicho accepisset. re-
spondisse illum, accepisse quidem, sed nihil prater officiosam salutatio-
nem continentes. Alterum amplius interrogasse, num quod etiam mu-
nus accepisset, cumq; respondisset, nihil prater quatuor iumenta quib.
vestaretur: Regem traxisse hoc in crimen corruptelæ ac proditoris,
moxq; hominem duci iussisse. Insonem autem perisse argumentū af-
ferunt mirissimum ipsius ingenium ut qui ne iuvenis quidem unquam
villam temeritatis aut audaciæ significationē dederit, ac ne tum quidem
cum ipse princ' patu potiretur: sed tum quoq; pleraq; omnia ex Anti-
patri administraverit sententia. Tunc verò iam octuagesimum annum
excesserat. sciebatq; opes Herodis in tuto esse: Euphrate etiam traiecto,
relictisq; qui trans eum annū in si mmo honore habuerāt, in patriam
postliminio redijt, ut sub illius potestate viveret, quò minus verisimile
est eum molitum facinus a sua natura alienissimum, confictaq; viden-
tur hæc ab Herode omnia. Hic finis fuit Hyrcani post variam fortunam,
qua tota vita circumactus est. nam v uente etiam tum matre Alexan-
dra pontifex Iudaorum creatus, per nonem annos eum honorem obti-
nuit: cui defunctæ cum in regnum successisset, elapsis tribus mēsis ab
Aristobulo fratre pulsus est, ac deinde Pompeij ope restitutus. receptis-
que omnibus honoribus quadraginta annos in eis exegit. deinde ite-
rum ab Antigono pulsus, & mutilato corpore. captivus apud Parthos
vixit unde aliquando post domum reuersus, quamvis multa sibi de He-
rode polliceretur, nihil tamen eorum consecutus est post tantam fortu-
næ varietatem: & quod omnium est maximè miserabile, ut modo dixi-
mus, in extrema senectute indigno fine absumptus est. Fuit enim æqui-
amantissimus & perpetua modestia, imperiumq; maxima ex parte per
alios administrabat amore otij, & imperitiæ sibi conscius. Antipater
certè atq; Herodes huius bonitate ad tātas opes proveci sunt: pro qui-
bus meritis contra ius actus occisus est. Cæterū Herodes, Hyrcano sub-
lato, ad Cæsarem properans, & nihil boni de se sperans propter amici-
tiam Antonij, suspectam habebat Alexandrū. ne vñ hac temporis op-
portunitate ad defect onem concitaret populum, & intestinis seditio-
nibus regnum perturbaret. quare mandata regni cura Pheroræ suo fra-
tri, & matrem Cypron, & sororem, totam deniq; cognationem in Ma-
sada deposuit: iussitq; fratrem, si quid sibi accidisset durius habenas re-
gni retinere. Mariammen verò uxorem, quia propter similitudinem cum
matre eius & sorore degere nō poterat, in Alexandria cum Alexandra
matre collocavit, commissa quæstori suo Iosepho & Sohemio Ituræ ca-
stelli custodia, viris & antè semper fidissimis, & tunc honoris causa his
mulieribus Regijs adhibitis. Verum his quoq; mandatum dederat. ut si
quid quod noller accidisse sibi cognoscerent, cōfestim ambas interfice-
rent, regnumq; pro viribus liberis eius ac Pheroræ fratri conservarent.

C A P. X.

*Quomodo Herodes regnum etiam à Cæsare ob-
tinuit.*

3. 30. *H*is mandatis properavit Rhodum, ut illuc Cæsari occurreret. Quò
postquam appulit, posito tātum diademate, de cætero paratu regio-
nihil

nihil mutavit: admissusque ad colloquium, tum maxime ostendit ani-
mi sui magnitudinem, neque ad supplicationes (ut in tali fortuna mos
est) versus, neque preces adhibens quasi rogando veniam, sed f. sti lu-
rationem reddens increpide. Fatebatur enim apud Cæsarem & cum ci-
tiam sibi intercessisse maximam cum Antonio, & totis viribus cona-
tum, ut peres illum esset rerum imperium: non animis quidem contun-
dis quod cum destineretur bello Arabico, sed misso ad illum frumento
simul atque pecuniis, nec tamen se hac parte sibi ipsi satisfacisse, profes-
sum enim amicum pro bene de se merito non opus solum, sed caput e-
tiam & salutem debere obiectare periculis. Id quia non licuerit, certe
hanc laudem suam esse, quod ne post Asiaticam quidem cladem illum
deseruerit, neque fortuna iam aperte mutata ad novas spes se transu-
lerit, quo tempore si non auxilio, at consilio à se adiutum hominem,
commonstrando quo vno modo servari posset nec omnino in ordinem
redigi, videlicet si Cleopatram interficeret, hoc enim mature perpetra-
to, licebat illi in eius opes succedere, atque ita faciliores à se pacis con-
ditiones impetrare. ille verò per incogitantiam consilium meum alper-
natus est, atque hoc pacto tibi magis quam sibi consuluit. Nunc igitur
si odio Antonij meum quoque studium damnas, non negaverim ea quæ
feci, neque vereor ingenue fateri quanto illum amore persecutus sim.
quod si, amato personarum respectu, hoc tantum in disquisitionem vo-
cas, qualis sim amicus & quam memor beneficiorum, licet tibi quoque
hoc experiri. mutato enim nomine nihilominus manebit amicitia, &
laudem suam merebitur. His verbis cum magnam generositatem præ-
se ferret, non mediocriter allexit Cæsarem, virum liberalem ac magni-
ficum: ut occasione dicendæ causæ paulatim insinuatet se in illius ami-
citiam. Quare diademate restituto hortatus eum, ut non minus suam
quam quondam Antonij amicitiam coleret, in summo honore habuit,
addens scripsisse Capidium, quantum apud monarchas favore Heredis
adiutus sit. Ergo ubi præter spem acceptum se vidit Cæsari, & ope eius
denuo confirmatum in regno, senatusconsulto quoque per illum im-
petrato, deduxit eum in Ægyptum, donatum plurimis muneribus, qui-
bus etiam amicos eius sibi conciliavit, & animi declaravit magnitudi-
nem. Conatus est etiam Alexandro Antonij amico impetrare veniam,
quod tamen non potuit, quia Cæsar animaduersurum se in illum iura-
uerat. Reversus deinde in Iudæam auctus honore ac potestate, omnes
qui contra expectauerant antonitos reddidit, quasi Dei benignitate
semper illustrior è periculis euaderet. Mox igitur paravit se a se excipien-
dum redeuntem ex Ægypto Cæsarem, qui postquam venit, omni regia
magnificentiâ eum accepit apud Ptolemaidem: exercitui quoque omnem
hospitalitatem exhibuit, & rerum ad victum accommodarum copiâ, quo
facta est, ut in intimam familiaritatem reciperetur, una obsequiare lo-
litas dñ traducuntur copix, tractansq; tum ipsum, tum amicos ministe-
sterio virorum CL. ditissimo & sumptuosissimo cultu insignium, quin
& squalida ac iniquosa loca transcurrentibus nihil deesse passus est, non
vinum, non aquam, qua miles tum magis etiam delectabatur. Ipsum
quidem Cæsarem talentis DCCC. donavit: adeoque satisfactum est o-
mnibus, ut luculentius etiam quam pro eius regni facultatibus tracta-
tos se faterentur, quo magis amicitiaæ promptæque ad bene merendum
voluntatis fidem fecit, & usus opportunitate temporis egregiam opi-
nionem

An. mundi
3935. An-
te Chr. na.

29.

Herodes ad
Cæsarem vo-
nit. eiq; be-
neficiis in
Antonium
colatâ præ-
dicat, simi-
lia in eū col-
laturus, si in
amicitiâ
cum recipere.

Hed. & Ruf-
finus cap. 8.
Cæsar Hero-
dis Principa-
tū cōfirmat.

Herodes Cæ-
sarem pluri-
mis mune-
ribus dona-
tum in Ægy-
ptum deau-
cit.

Herodes Cæ-
sarem & ex-
ercitum ho-
narifice ex-
cipit.

Cæsare He-
rodes 800.
talentis do-
nat.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3935. An-
te Chr. na.
29.

nionem magnanimitatis sibi paravit. rursusque ab Aegypto redun-
tes alios Romanorum primates tot officiis prosecutus est, ut nemini
mortalium hac parte cederet.

C A P. XI.

Herodes Mariammen calumniis oppressam interficit.

Mariamme
& Alexandra
Herodi in-
fensæ.

Sohem' mā-
data Regia
effudit.

Herodes à
Mariamme
vxoze non
blandè ex-
ceptus.

Herodes in-
expectatam
& apertā v-
xoris auersa-
tionem vi-
dens, cōtri-
statur.
Herodis ma-
ter ac soror
Mariammē
calumniis
insectantur.

SED cū primū in regnum reuersus est, perturbatam familiam in-
uenit, infensamq; sibi vxorem Mariammen & socrum Alexandram.
ratæ enim, id quod non immerito suspicabantur, non securitatis causa
se in id castellum conclusas, sed quasi in carcerem, ita, ut nec suis, nec a-
lienis bonis frui possent, ægerrimè ferebant. Mariamme quoque ma-
ritum simulare amorem credebat, quod id ei bonum esset atque com-
modum. sed nihil molestius ferebat, quàm quod ne illo quidem defun-
cto spes relinquebatur ipsam fore supe: stitem: nec vnquam excidebāt
mandata olim Iosepho data, ita ut omnibus modis demereri conaretur
custodes, præcipue Sohemum, nō ignara incolumitatem suam sitam in
eius manibus. ille verò principio fidus erat, non discedens ab Herodis
præscripto: deinde munusculis ac blāditiis muliebribus paulatim mol-
litus est: postremo effudit omnia mandata Regia, præsertim quod non
speraret eum cū eadem potestate reuersurum. eam ob rem sic existi-
mabat, nec ab illo sibi esse periculum, & à mulieribus paratam gratiam,
præsentem dignitatem, & in posterum facile retenturis. Quod si Hero-
dem rebus ex sententia confectis redite contingeret, nihil enim nisi v-
xoris arbitratu acturum. sciebat enim quàm impotenter eam Rex ama-
ret. His ille de causis à mandatis discessit. Mariamme verò iniquissimo
animo tulit noua sibi semper alia ex aliis ab Herode nasci pericula: vo-
taque faciebat, ne ille vnquam saluus reueteretur, cogitans vitam sibi
cum eo fore intolerabilem: id quod postea nec dissimulauit, aperte fas-
sa quid se videret. Ille enim cū præter spem magna ornatus fortuna ap-
pulisset, primæ, ut par erat, vxori latum de hac re attulit nuncium: eam-
que solam præ aliis vxoribus ob amorem ac iucundissimam consuetu-
dinem salutauit & cōplexus est. Mulier verò narrante eo suos successus,
susq; deq; ferre videbatur, nec bellè suum affectum occultabat: sed ut e-
rat ingenuis minimeque fucatis moribus, ad illius blandas appellatio-
nes ingemiscebat: narrationeque eius contristari magis quàm gaudere
videbatur: ut iam Herodes non tam suspicionibus quàm manifestis si-
gnis turbaretur. angebatur enim videns inexpectatam & apertam vxo-
ris auersationem: quam molestiam præ amore ferre non valens, nec in
ira, nec in reconciliatione perdurare poterat, & sibi ipse non constans
iam hoc iam illo affectu distrahebatur. adeo animus inter amorem & o-
dium ambigebat, ut eum sæpè cuperet punire mulieris superbiā, inter-
cedente amore vetaretur. Nihil autem magis timebat quàm ac sumpto
de ea supplicio, se ipsum hoc pacto grauius laderet ob defunctæ desido-
rium. Talibus curis æstuantem & sic erga Mariammen affectū, ut vidēre
soror eius & mater, opportunissimum tempus se nactas putauerunt:
non exq; assiduus calumniis cōcitabant hominem accendētes eius odium
ac zelotypiam: quas ille nec reieiebat, nec tamen libebat credere, & sa-
uie in dilectam coniugem. perus tamen idies erga eam afficiebatur,
magisq;

magisq; ac magis exasperabatur, dum nec illa curas suas occultat, & ipse amorem vertit in odium. Ac fortasse iam tum saevius in eam aliquid statueret, ni commodum ranciaturum esset, extinctis Antonio & Cleopatra, Caesarem Aegypto potiri: cui obviam properans familiam sic ut erat reliquit. Discedenti Mariamne commendavit Sohemum plurimum ei se debere propter habitam sui curam proficiens, & cuiusdā iudae par-tis ei dominium impetravit.

Caesarem Herodes in Aegypto cum Caesare congressus, liberius iam cum illo egit amicitia fretus, & magnis ab eo beneficiis ornatus est. quadringentorum enim Gallorum Cleopatrae satellitum ei donavit, & regionis partem reddidit, quam illa prius occupaverat. attribuit enim eius regno Gadara, Hippon, & Samariam, & in maritimis Gazam, Anthedonem, Ioppen. Stratonisque turrin: quae illi non me-dioctis fuit ad Regium splendorem accessio. Deducto deinde usque Antiochiam Caesare in regnum reversus sensit fortunam quam foris propitiam, tam domi aduersam, maxime quod ad coniugum attinet, qua parte sibi antè videbatur felicissimus. Flagrabat enim legitimo coniugis Mariamnes amore quàm qui ardentissimè, ne illis quidem exceptis, de quibus à scriptoribus proditur, ea facmina cetera pudica & inuolatz huius, innatam habebat muliebrem quandam morosita-tem, improbius illudens obnoxij mariti patientia, ita ut non habita Regiae potentiae ratione, non ratio contumeliosius eum tractaret: quam tamen ille dissimulante & moderatè ferebat, licet solitam aper-te & sorori eius & matri exprobrare humilitatem generis, quae con-sa fuit implacabilis inter eas mulieres odij, atque etiam calumniarum quorundam daretur occasio: exque suspiciones paulatim crescentes dura-unt integrum annum post Herodis a Caesare reditum tandem diu praemediatum odium in hunc modum erupit. cum meridiano tempo-re quietis causa in cubiculum se Rex contulisset, pro coniugali affectu Mariamnen accersit. hae autem introgressa quidem est, sed vna cuba-re noluit, rogantem contemnens, & in super patris ac fratris sui necem opprobrians. quo indignè ferente, & vix ab inferendis mulieri mani-bus temperante, postquam ex strepitu commotiorem eum sensit, so-ror, submittit iam dudum subornatum pincernam, qui indicaret solici-tatum se à Mariamne, ut ei operam commodaret in propinando Regi amatorio poculo: & si amplius sciscitaretur quale nam id esset, diceret pharmacum penes ipsam esse, à se requisitum tantum ministerium: quod si Rex mentione amatorij nihil moueretur, tum & ipse sileret. nihil enim illi fore periculi. hae praedoctum illo ipso temporis articulo intromittit ad eum alloquendum, atque is composito vultu ingreditur, & quasi rem valde seriam afferens, ait se largitione à Mariamne solici-tatum, ut amatorium Regi misceret. quo audito cum ille perturbare-tur, ait pharmacum quoddam sibi oblatum, cuius ipse vim ignoret ideo-que ad renunciare, quod hoc & Regi & sibi tutius existimet. ad hae ver-ba Herodes, iam antè satis commotus, cum magis etiam exasperatus esset, eunuchum Mariamnes fidissimum tormentis examinavit, sci-ens quod sine illo nihil nec magnum nec paruum tentatum sit. qui cru-ciatu non ferens ad interrogata quidem nihil respondit, hoc tantum men-prodidit, offensam esse mulierem propter ea quae Sohemus indicauerat. di- adhuc eo loquente exclamat Rex, Sohemum & sibi antehac & regno interfecit.

Anno mūdā
3935. An-
te Chri. na.
29.

Antonius &
Cleopatra
extincti.
Caesar Aegy-
pro ponitur.
Sohemus ab
Herode be-
neficiis or-
natus.
Hed. & Ruf-
sius cap. 9.
Caesar Hero-
dis ditionē
amplio-rem
reddidit.
Mariamne
morosa sce-
mina.

Sohemus p-
propter Mariā-
men Hero-
dis suspectus
fuit.

An. mundi
3936. An.
se Chri. na.

28.

Mariamme
ab Herode
accusata, o-
mnium suf-
fragiis dāna-
ta in carcere
conijcitur.
Mariamme
Salome in-
stinctu ad
supplicium
ducitur.
Alexandra
indecore se
filiz crimi-
nis nō con-
sciam vult
ostendere.

Herodes p-
pter vxoris
necem mise-
re affectus.

Pestilentia
Hierosoly-
mis grassa-
tur.

Herodes gra-
uē morbum
contrahit.

fidissimum non fuisse hæc proditurum, nisi aliquid commercij secretio-
ris inter ipsos intercessisset. moxq; Sohemum comprehensum imperat
interfici, vxorem verò causam suam iubet agere aduocato intimorum
amicorum consilio, accusationem accuratam exorsus, & confictum ve-
nificij crimen intentans. erat autem verbis immodicus, & iratior quàm
decorum iudicij postulat: quo factum est, vt, cum cum ita velle videret,
omnium qui aderant suffragiis damnata sit. qua sententia prolata, vi-
sum tamen est tam ipsi quàm aliis quibusdam presentibus, non esse e-
ius supplicium precipitandum, sed includendam in aliquem regiz car-
cerem. at Salome cum sua factione modis omnibus dedit operā, vt mu-
lier sine mora necaretur: quo tanto facilius Regem perpulerunt, quòd
dicerent timendum esse aliquem motum in populo, si sciretur viuam
asseruari in carcere. atq; ita Mariamme ducta est ad supplicium. Id con-
spicata Alexandra, & intelligens similem exitum sibi expectandum ab
Herode, omisā pristina ferocia valde indecore mutata est. Volens enim
ostendere se non esse cōsciam eius criminis, cœpit filiz conuiciū facere
omnibus audientibus scelestissimam & ingratham erga virum claminās,
dignamque tali exitio quæ ausa sit tam immane facinus. non enim pro
merito tractatum maritum amantissimum. Hæc illa turpiter fingente,
& inuolutura vt videbatur capillos miseræ, etiam alij merito damnabāt
ineptam eius simulationem. sed in nemine hoc magis apparuit, quàm
in ipsa quæ ducebatur ad interitum. nam neq; verbo vlio eam dignata
est, neq; vel tantillum intemperis eius perturbata, excelso animo im-
probare se illius turpem dementiam vultu significabat. ipsa intrepida
specie, ac ne colore quidem metu mortis mutato ibat, generosam indo-
lem extremo quoq; suo tempore præferens. Ad hunc modū perijt mu-
lier & temperans & magnanima, sed non satis modesta, & paulo cōten-
tiosior. Caterum formæ venustate, & comitate cum maiestate coniun-
cta dici non potest quantū omnes ætatis suæ feminas superauerit, quæ
potissima causa fuit quò minus iucundè cum Rege vitā degeret. Obse-
quius enim ob amorem ab eo culta, & nihil molestum expectans, licen-
tiosius æquo se gerebat. molestè etiā ferebat suorum casus, idque apud
ipsum quoq; fatebatur. Tandem effecit, vt exosa esset Regis & patri &
sorori, atq; etiam illi ipsi, à quo solo nihil timebat. Ea perempta impo-
tentius etiam flagrare cœpit Rex, iam antè miserè affectus, sicut dixi-
mus. neq; enim vulgari coniugum more amabat, sed cū penè ad insa-
niam vsq; indulgeret huic cupidini, ne licetioribus quidem vxoris mo-
ribus effici potuit, ne indies magis ac magis eam diligeret. Tum verò
maximè sibi visus est irato Deo necasse Mariammen. sæpè inuocabat e-
ius nomen, sæpè etiam indecore lamentabatur. excogitabat autem ob-
lectamenta quæcumque poterat, apparandis conuiuiis ac compositio-
nibus, nihil tamen proficiebat: quare & regni curam reliquit. adeoque
dolori succubuit, vt sæpè ministros iuberet vocare Mariammen, qua-
si illa adhuc viveret. Sic affecto superuenit pestilentia, quæ & ple-
bis & purpuratorum maiorem partem abstulit, omnibus irato Deo
hanc immisā interpretantibus propter iniustum Regiz suppli-
cium. ita aucta Regis ægritudine postremo in solitudines se abdidit
prætextu venationis, vbi afflicto se intra paucos dies grauem mor-
bum contraxit. Is erat inflammatio & dolor cervicis, mente etiam mo-
ta non nihil nec remedia quicquam proderant, sed cū exacerbare po-
tius

ius malum videretur, res minimum à desperatione abfuit. itaq; medi-
ci partim propter morbi contumaciam, partim quia in tanta difficulta-
te non erat libera dextra electio, per mittebant ei quicquid appeteret,
in incertum euentum salutem fortunæ committentes. Quo sic apud Sa-
mariam, nunc Sebaste, decumbente, Alexandra habitans tum Hiero-
solyms recognita conata est vrbis arces in suam potestatem redigere,
alteram templo contiguam, alteram in ipsa vrbe sitam. nam qui has ob-
tinent, totam gentem habet obnoxiam: quia nec sine his sacrificia quo-
tidiana possunt peragi, neq; Iudæi sine sacrificijs degere, quibus vita ci-
tius contemnatur quam religio. praefectos igitur tentat, vt sibi & geni-
tis ex Herode ac filia pueris eas traderent, ne fortè illo defuncto occu-
parentur ab alijs. quod si contingat eum sanitatē recipere, interim à ne-
mine tutius eas seruari quàm à domesticis. Hæc sollicitatio non est aquis
auribus accepta, sed cum essent alioquin etiam fidi, tum eo magis ma-
nebant in officio, quod & Alexandram oderant, nec iam putabant de ipe
rare de salute principis. amici enim erant veteres, vnus etiam nepos Re-
gis, Achiabus nomine. quare continuo per nuncios de Alexandra signifi-
cauerunt, ille sine mora eam iussit interfici: superatoq; tandem morbo
affectis & corporis viribus & animi sic efferatus est, vt quauis ex causa
ad faciendum esset propensissimus. quamobrem ne ab intimis quidem
amicis sanguinarias manus abstinuit, Costobaro videlicet, Lyfimacho,
Antipatro cognomine Gadia, & Dositheo, occasione arrepta huiusmo-
di. Erat Costobarus vnus inter primates Idumæorū, penes cuius maiores
olim erat sacerdotiū Coze numinis, quod tum religiose ab ea gēte cole-
batur, priusquam sub Hyrcani principatu Iudaicos ritus acciperet. hunc
Herodes quāprimum regnum adeptus est, Idumææ ac Gazæ præposuit,
data in matrimonium Salome sua sorore, cuius maritū Iosephum ipse in-
terfecerat, vt iam dictum est. ea felicitate pter spem oblata inflatus ille
paulatim ad tātā in solertiā progressus est, vt Regis imperata de recta-
tē, indignum ratus Idumæos seruire hominibus quorū sacra & religio-
nem acceperāt: misitq; legationem ad Cleopatram, docens Idumæā semp
maioribus eius Regina paruisse, proinde nunc quoq; impetrandam esse
regionem ab Antonio. Se enim paratū illi potius obsequi. Hæc aut mo-
liebatur, non q̃ Cleopatram mallet habere dominam, sed vt accisis He-
rodis opibus, eo facilius ipse Idumæorum dominationem inuaderet. nā
spem ei faciebat tam generis claritas, quàm pecuniarum copia, quibus
parandis ille nunquam non intentus ne à turpibus quidem lucris absti-
nebat, nimirum nihil mediocriter volutans in animo. Sed Cleopatra fru-
stra tentato precibus Antonio, nihil impetrare potuit: & Herodes re co-
gnita interfecturus erat hominem, nisi intercessissent pro eo tam ma-
ter quàm soror: ita tamē eum donauit illarum precibus, vt nunquam
post hac illi fideret. orto deinde inter coniuges dissidio, Salome libellū
repudiij marito mittit, præter legitimum morē patriæ. Lex enim nostra
solis maritis hoc ius permittit, mulieribus aut ne dimissis q̃dem fas est
nubere, nisi prioris viri permissu. Verū illa magis ex propria licentia
quàm communi iure fecit diuortium, & ad fratrem se conferens, ait se
prætulisse fraternam beneuolentiam cōiugali fœderi. conspirasse enim
eum ad res nouas moliendas cum Lyfimacho, Antipatro, & Dositheo:
suisq; rebus si se astruebat per Babæ liberos, quos ille iam p̃ XII. annos
serualiter incolumes. erat aut hoc verum, & tum præter oēm opinionem

An. mundi
3936. Ante
Christi nat.
28.

Alexandra
Herode ab-
sente, vrbis
arces in suā
potestatem
redigere co-
natur.
Herodis cō-
siliarij Ale-
xandre insti-
tutū ei per
nuncios si-
gnificant.
Alexandra
interfecta.
Costobarus,
cui Herodes
in matrimo-
nium Salo-
men sororē
dederat, Idu-
mææ princi-
patum in-
uadit.

Costobarus
intercessio-
ne seruatus.

Costobarus,
Lyfimachus,
Antipater &
Dositheus a-
pud Herodē
accusati.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi à Rege auditum vehementer eius animum perculit. Quod enim ad Babam
3976. Ante liberos attinet, decreverat eos aliquando tollere, aduersarios semp suis
Christ. nat. conatibus, sed procedente tempore per obliuionem hoc omiserat, causa
28. vero odiorum hæc fuit. Regnante Antigono dum Herodes obsideret
Babæ liberi Hierosolyma, in tantis rerum difficultatibus maior populi pars tessa p-
à Costobaro pensa erat ad accipiendum Herodem intra mœnia: sed obstitabant Ba-
seruati. bæ liberi pollentes autoritate ac opibus & fidi Antigono, quod putaret
 eum Regem magis esse e republica. Tandem capta vrbe per Herodem,
 Costobatus destinatus ad obseruandos vrbis exitus, ne quis aduersæ fa-
 ctionis elaberetur, sciens magnam esse Babæ filiorum apud vulgus au-
 toritatem, & cogitans illos mutato rerum statu magnum momentum
 afferre posse suis conatibus, subtractos clam in suis agris habuit. Ac tunc
 quidem licet suspectus Herodem perituro sese illi, negans se quicquam
 scire quo illi deuenissent. Rege deinde per edicta præmiis promittente
 iudici, & modis oibus eos perquirente, ne tum quidem fateri voluit. Veri-
 tus enim non impune sibi hoc fore post primam negationem, pregebat eos
 occultare. iam necessitate etiam non modo beneuolentia. Hoc postquam
 sororis indicio Rex comperit, missis quibusdam ad loca latebrarum, &
Babæ liberi illos interfecit, & quotquot in eodem hærebant crimine: ut nihil iam re-
alijq; accusa liquum esset ex Hyrcani cognatione, sed sublati omnibus, quorum re-
ri ab Herode cederebat dignitas, arbitrati suo posset quicquid vellet agere, nemine am-
interfecti. ritibus, & peregrinis studiis veterum instituta corrumpere inuolabi-
 lia: quorum tempore permagna facta est honorum morum in deterius
Hedio & inclinatio, labante disciplina, qua antehac populus solebat contineri in of-
Ruffinus ficio. Ac primum athletica certamina quinto quoq; anno in honorem
Cap. 10. Cæsaris instituit, theatro Hierosolymis exstructo: deinde in campo am-
Herodes plu phitheatrum, utrumq; sumptuoso opere conspicuum, sed alienum à su-
xima pere- daicis moribus, apud quos nullus est horum usus, nulla spectaculorum
grina insti- ostentatio. Ille tamen celebritatem hanc nobilissimam esse voluit, de-
tata intro- nunciatam circumuicinis atq; et longinquis gentibus: propositisq; præ-
ducit. diis magnis undiq; athletarum ceterorumq; certarum concursus fa-
Anno mun ctus est, conflueruntq; exercitissimi quique in hoc genere euocabantur
di 3939. enim magnis præmiis non hic tantum qui gymniciis certaminibus dant o-
Ante Chri. peram, sed musici et præstantes, & qui vocantur thymelici: nec non quadri-
nat. 25. garij ac trigarij, & qui singulis equis celetizontes cursum peragunt: ma-
Theatrum gna contentione Regis, ne quid desideraretur, quod usquam in hoc ge-
& Athletica nere sit spectabile. Theatrum ipsum per circuitum titulis erat ornatum
certamina, Cæsaris, & trophæis deuictarum ab illo gentium, auro atq; argento collu-
aliaq; specta centibus. quod verò ad instrumentum & apparatus attinet, non vestes
cula ab He- preciosissimæ, non gemmarum raritate insignes decrant in his spectaculis:
rode insti- conquisitis et feris plurimis, leonibus ceterisque; vel robore spectandis,
tuta. vel aliquo naturæ miraculo. hæc modo inter se, modo cum damnatis ho-
Herodes ex minibus mittebantur: quæ peregrinis quidem spectatoribus plurimum
spectaculis admirationis simul atq; delectationis afferebant, indigenis verò prorsus
non magnâ ad dissolutionem patriæ disciplinæ tendere videbantur. nihil enim magis
gratiam re- impium existimabant, quam ex spectandis hominibus cum bestiis com-
portat. paratis voluptatem crudelem captare homines: absurdum æque peregrini-
Tropæa ar- nis artibus mutare instituta domestica. Sed nihil tam molestum fuit quàm
mis cōtecta tropæa: quæ cum putarent armis cōtecta imagines, quatum visus in-
imagines lu terdictus
di putant.

terdictus est nostris legibus, indignissimè eas ferebāt. à quibus cū eos sic abhorre Herodes an. maqueret, per vim nihil agere voluit, sed blandis alloquijs conatur hanc superstitionem eximere. nihil tamen monebantur, sed credentes eum graviter peccare, vno ore exclamant: etiam si reliqua omnia ferre oporteat, nō laturos se intra urbē hominū imagines: sic tropæa vocabant: hoc enim nefas esse. Herodes verò vidēs eos turbatos, & sine satisfactione non facile cessuros, accitis ad se praeceptis ex illo numero, & in theatrum adductis, rogabat eos, ostensis tropæis, quidnam hoc esse putarent. cumq; reclamassent, hominum esse imagines, iubet detrahi ornatum appositum, & ostēdit nudos stipites. quo facto in risum vertit indignatio cōcepta ex suspitione imaginum. atq; ita sedato multitudinis tumultu, pleriq; iam mutati æquo animo ferebant omnia. quidā tamen ne sic quidem destiterūt externos mores abominari, veriti ne ex hac mutatione sequeretur magnū aliquod rei publicae incommodum: putaueruntq; sui officij labanti disciplinæ publicæ vel capitis periculo succurrere, nec pati Herodem quicquam contra receptos mores inducere, & pro Rege hostem agere. ex his decem ciues coniurauerunt contempto periculo, fidasq; vestibus texerunt: & in his unus cecus, ob indignitatem eorum quæ audierat non tam paratus ad agendum aliquid, quā ad patiendum si quid auctoribus patrij moris accideret, cuius exemplo non mediocriter confirmati sunt ceteri. Hi cōmunicatis consilijs in theatrum vadunt, sperantes nec ipsum Regem improuisum imperum suum euasurum, aut certe multos ex aulicis eius stipulatoribus opprimendos: & vel hoc sibi fore mortis solatium, si illum violatæ religionis ergo in populi inuidiam adducerent. Et illi quidem Herodes cō- quasi duces se ceteris præbentes hæc facere statuerant. quidam vero ex his quos Herodes ad perferenda & indicanda talia disposuerat, rem expiscatur. totam expiscatus, Regi theatrum ingressuro aperit. is non ignarus quātum odiorū sibi quotidie cōcitaret, recipit se in Regiam, & nominatim coniuratos accersit: qui cōprehensi in ipso facinore, & scientes nullam esse effugium, decreuerunt præsentem necessitatem ferre forti animo. nihil enim inficiati interrito vultu fidas protulerunt, profitentes se rectè ac pie coniurasse, non propter priuatos affectus, aut sui cōmodi gratia, sed pro disciplina publica, quā nemo bonus violare ne morte quidē sibi intentata sustineat. hæc illi cū magna cōfidentia pro se attulissent, à Regijs abducti per omnes cruciatus necati sunt. nec multo post delator eorum inuisus omnibus à quibusdam interfectus frustatim consci- factus est, & obiectus canibus, idq; multis inspectantibus: nemo tamen hoc factum prodidit, donec post longas ac molestas Herodis inquisitiones à consilijs quibusdam mulierculis per tormenta expressa est cōfessio. tum verò autores eius facinoris cum totis familijs plectebantur, plebe nihilominus interrita, & parata leges defendere, ni maiore cohiberetur potentia quod animaduertens Rex omni ope obuiam iuit eorum cona- tibus, ne fortè hac rerum nouitate ad apertā defectionem adducerētur. cū igitur duas arces munitas in vrbe haberet, vnā in qua ipse erat Regia, alterā verò iuxta templum Antoniam à se communitā, visum est tertiam quoq; munire Samariam, mutato nomine Sebasten, quæ for- tis totam gentem contineret in officio. abest à Hierosolymis itinere v- nius diei, ad urbanos etiam tumultus compescendos opportuna. Aliam etiam toti gēti cum arcem impoluit, olim Stratonis turrem dictam: ipse

An. mundi.
3939. Ante
Christum
nat. 25.

Decem viri
contra He-
rodem con-
iurant.

Decem con-
iurati nece-
ti, delator
eorū interfe-
ctus frustatim
conscisus est.

Herodes Hie-
rosolymis
duas arces
munit.

Antonia.

Samaria vel
Sebasten.

Cæsaream

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3942. An-
te Christū
nat. 22.

Stratoris tur-
xis siue,
Caesarea.
Gabala.
Esthmoni-
tis.
Herodes ad
seditiosos
compescen-
dos in arces
praesidia col-
locat.

Caesaream appellari maluit. In magno etiam quem vocant campo forte-
lectis equitibus castellum condidit, & in Galilea Gabalam, Esthmoni-
tūne dispositis, adempta est vulgo leuissimis quibuscumque causis mobili ta-
multuādi materia, parato ad quocumque, & ancillarios conatus remedio,
dum in propinquo semper sunt qui vel praecaveant vel recens ortos cō-
pescant. In primis autē Samaritanos cincturus incensibus dedit operam, ut
tamē milite auxiliari, quam e finitimis gentibus plurimos in eius ciui-
tatis corpus cōgregaret, partim pro templum quod ibi uedicare statue-
rat, partim quō illustriore eam faceret, sed maxime quia praetextu ma-
gnificentiae securitatem rebus suis hoc pacto procurabat. Vrbem, abrogato
vetere, nouum nomen Sebastes impoluit, agroque eius natura feraces
habitoribus diuisit, ut mox ab iniurijs essent locupletiores: firmissimum
deinde murum circumdedit, natura etiam accliuior, sadiutus, & praeter
veterem ambitum tantum spaciū complexus, ut nulli celebrium urbium
cederet. erat enim viginti stadiorum circuitus. in eius medietate sanctū
sesquistadij amplitudine esse voluit, modis omnibus ornatissimum, in
quo templum extraxit cum quouis alio pulchritudine & magnitudine
conferendum, reliquas etiam urbis partes procedente tempore magis
ac magis excolere studuit, securitatem captans ex heremitate loci quo pro-
prie monumentum relicturus ad posteros.

C A P. XII.

De fame quae in Iudeam terram incubuit.

a. 25.
Hedio &
Ruffinus
cap. 11. alio.
Siccitas diu-
turna & ste-
xilitas in Iu-
dza.
Annonae ca-
ritas mor-
bos quoque
inducit.

Eodem anno qui fuit regni Herodis decimustertius, maxima calamitas
in eam regionem ingruerūt, siue ea fuit vindicta irati numinis,
siue ita ferebant statz temporum vicissitudines. Primum siccitas diutur-
na obtinuit, inde infecuta est sterilitas, ne illis quidem fructibus proue-
nientibus quos sponte sua terra solet edere. Postea per inopiam mutata
victus ratione, morbi iam inualuerunt & pestilentia, succedentibus a-
lijs post alias calamitatibus. Nam hoc ipsum pestem exacerbabat, quod
agrorum in tanta penuria nec curam sibi conuenientem nec alimentum
congruum habere poterant: & quotidie multis morientibus, etiam sup-
stites per desperationem curam suorum relinquebant, non profuturam
in tantis rerum difficultatibus. itaque absumptis veteribus frugibus, &
nullis in earum vicem subnascentibus, nihil ipsis reliquum erat, malo
praeter opinionem in dies crescente, dum non vno anno etiam semina ipsa
pereunt, terra non reddente debitum. quapropter necessitas multa ad
praesentem usum excogitare cogebat: ac ne Herodi quidem amplius fa-
cultates suppetebant, dum fraudatur agrorum redditibus, absumpta in ex-
dificationem urbium veteri pecunia: adeoque omnia varijs malis vasta-
bantur, ut vix esset cui succurri posset. ad haec accedebat populare in
Regem odium, quod fere solet calamitatum culpa in eos reijci, pe-
nes quos est regimen Reipub. Cogitabat tamen aliquam medelam af-
ferre tam difficili tempore, sed modum vix expediebat, quod nec finiti-
mi res ad victum necessarias venderent, eadem preissi inopia, nec pecunia-
rum tantum superesset, quantum posset omnibus sufficere. attamen vi-
dens opus esse ut omnes ad ferendam operam consilia conferrent, quicquid
erat

erat in regia suppellectilis tam aureæ quàm argenteæ, id totum concidit nec laudatorum artificum parcens operibus, nec vasis ad usum necessarijs. unde confectam pecuniam mittebat in Ægyptum, quam tum Petronius obtinebat pro Cæsare. is licet obrutus multitudine ob talem necessitatem ad se confugientiū, tamen quia prius amicus erat Herodi, & servatos cupiebat eius subditos, præ alijs eis concessit frumenti exportationem, tam in emendo quàm in euendo adiuvans, ita ut maximum momentum ad gentis salutem in eo fuerit. Porro Herodes aduectio frumento, & approbata populo sua diligentia non solum multauit auerforum a se animos, verum etiam eximiam eudem beneficentia & providentia retulit. Nam primum his qui sibiipsis frumentū querere non poterant, diuisit omnibus accuratissime dispensans. Deinde quia multi erant qui propter senium vel aliam debilitatem cibos parare non valebant, his quoque prouidit adhibitis pistoribus, ut in promptu alimenta haberent. Quin & aduersus hyemis asperitatem prouidit, ne qui periclitarentur inopia vestium absumptis pecoribus, & lanis alijsque regmentis deficientibus. Vbi verò etiam huic necessitati prospexit, ut propinquis quoque Syrorum urbibus sollicitudinem impendit, distributis ad sementem faciendam frugibus, quod sanè & ipsi fuit commodum, terra mox uberem referente gratiam, ut omnibus alimenta suppetere, & quam primum segetes messi maturæ factæ sunt ad LM. hominum quos ipse aluerit dimisit per agros atque ita res penè perditas restituit sua diligentia non mediocriter subleuatis etiam finitimis qui eisdem laborabant difficultatibus. nemo enim eius opem implorauit, quem non pro ipsius dignitate adiunxit: sed & castella & vrbes, & ex plebe qui grauabantur numerosiore familia, ad illum confugientes necessitati inueniebant remedium: ita ut reuocatis ad rationem quæ in exteros tantum insumpserat, reperta sint frumenti eorum decem milia corus autem capit decem medimnos Atticos. intra regni verò sui potuerit LXXX. milia eorum expensum sunt, quæ quidem eius cura & ita opportune collata gratia tantum apud Iudæos valuit omnium sermone celebrata, ut positis odijs quicquid hætenus vel administrando regno, vel transgrediendis patrijs ritibus peccauerat libenter obliuiscerentur, benè comensatum putantes eius liberalitate, qua vsi sunt hoc difficilimo tempore. nec minor vel gratia vel gloria parata est apud exteros, ut per hæc mala non mediocriter nomen Regis illustratum sit, & quantum damni domi acceptum est, tantum foris ad celebritatem nominis creuerit. Cum enim in alienis necessitatibus tantam ostendisset magnanimitatem, omnes non qualis antè fuisset reputabant, sed qualem tum recens experti fuerint. Eodem tempore & auxilia misit Cæsari, quingentos selectos ex suo satellitio, quos Ælius Gallus duxit in expeditionem Arabicam, eorumque sæpè forti opera usus est. Rebus igitur in pristinam felicitatem restitutis, regiam in superiori urbis parte ædificauit, extructis ædibus amplissimis, exornatisque auro & marmoribus & subfellis, ut magnum virorum numerum possent capere: domibus etiam pro cuiusque dignitate appellatione indita, ut una diceretur Cæsaris, Agrippæ altera. Coniugem deinde duxit amore correptus, ne distraheretur vagis voluptatibus. occasio autem novarum nuptiarum fuit hæc. Erat inter Hierosolymitanos ciues Simon Boethi Alexandrini filius, sacerdos cum primis nobilis, habebatque filiam omnium eius ætatis pulcherrimam:

An. mundi
3942. Ante
Christum
nat. 22.

Herodes ex
aurea & ar-
gentea sup-
pellectile
pecuniâ cō-
ficiens, fru-
mentū pro
ea cōparat.
Herodes ad-
uectum fra-
mentum po-
pulo distri-
buit.

Iudæi Hero-
di propter
beneficia
fauent.
Cæsari He-
rodes quin-
gentos ex
suo satellitio
mittit.
Regia Hie-
rosolymis
ædificata.
Hedio &
Ruffi. cap. 12.

*De mundi
39. anno
Herodis
nat. 22.
Herodes, 10-
filius Pontifi-
catus tempo-
re Simonis
enim etiam
fama duxit,
subrogat.*

*Herodes ac-
curatam di-
ligentiam &
sumptus nō
exiguos in
structuras
confert.*

chertimam: cuius forma cum vulgi sermonibus celebraretur, primam
fama illius Herodes permotus est. deinde conspecta amore captus, no-
uit uti sua potentia, ne tyrannicè videretur agere. maluitque in legiti-
mum thorum puellam introducere. Cumque Simon nec affinitate tali,
nec meritis contemptu dignus videretur, quod cupiditati suae satisfac-
ceret, quod æquius visum est elegit, ut videlicet honoris accessione eū
ornaret. mox igitur Iesu Thabertis filio Pontificatum abrogat, & succes-
sorē ei dat Simonem, atque ita affinitatem cum illo contrahit. Peractis
deinde nuptiis novum castellum condit, quo loco Iudæos olim prohi-
gavit, dum pelleretur armis Antigoni. distat autem à Hierosolymis cir-
citer LX. stadiis, natura firmum, & ad excolendum idoneum. collis enim
est leniter acclivis, attollens se in manufactam altitudinem. collis enim
mammarum specie circumferentiam: estque distinctus teretibus turribus, as-
censu arduo, qui per CC. gradus lapideos scanditur. intus autem diuer-
soria sunt regia, magnis impensis structa, tam ad firmitatem, quam ad
pulchritudinem: & in pede collis habitationes spectatu dignissime, tum
propter alia, tum propter aquarum ductus egregios, magno sumptu è lōgin-
quo perductos. circumiacens planities ædificiis referta est ad iustam urbem
magnitudinem, cui collis ille vice arcis imminet. Ita omnibus ordinatis
ex sententia, nullos amplius in regno suo motus timuit, duobus potissi-
mum modis subditos in officio continens: timore suppliciorum quæ ne-
mini remittebat, & liberalitate quæ providebat publicis necessitatibus
communiebatque se accuratissime, quasi incolumitas sua pertineret etiam
ad Rempublicam. Civitatibus se comem & humanum præbebat, etiam
has per occasionē colebat, ad conciliandam sibi eorum gratiam dyna-
centissimus, quod innatam haberet magnanimitatē regiam. Ita factum
est, ut cum apud omnes esset gratus, magnis rerum suarum incrementis
augeretur. Hæc tamen ambitio studiumque demerendi Cæsarem cum Ro-
manis potentioribus causa fuit ut multum à patriis institutis decederet,
& leges divinas violaret, dum in honorem eorum urbes condit & tem-
pla exstruit, licet non in solo Iudaico. hoc enim illi nequaquam latu-
erant, quod nefas sit nostris statuas ac effigies more Græcorum colere.
quapropter extra eorum regionem tales urbes collocabat, excusans se
Iudæis, quod non sponte, sed potentiorum iussu hæc faceret: & interim
Cæsarem Romanosque tanto magis sibi devinciens, quod in eorum ho-
norem à patriis consuetudinibus sustineret discedere. Sed præcipuus sco-
pus erat utilitas propria, & studium memoriæ propagandæ ad posteros,
ita ut in condendis & exornandis urbibus nullis sumptibus parceret.

C A P. XIII.

Cæsarea conditur.

*Stratonis
tutis alias
Cæsarea di-
cta, ab Hero-
de aedificata.
Peraus Athe-
niensis portus.*

ERgo cum animadvertisset in maritimis locum condenda urbi op-
portunissimum, cui pridem Stratonis turris nomen fuerat, & for-
mam eius magnificè descripsit: & ædificiis marmoreis totam exornavit
accuratissime, tam regiis palatijs quam privatorum civium ædibus. &
quod fuit omnium operosissimum, portum à tempestatibus tutum ad-
didit, magnitudine Piræo parem, stationibus instructum & diversio-
rijs, admirandum structura, eò quod propter loci naturam omnis ma-
teria

teria tanta fabricæ aliunde magno sumptu conuehenda fuerit. Sita est hæc vrbs in Phœnice, quæ in Ægyptum præternauigatur, Dora inter & Ioppen, littorales vrbeculas. non satis portuosas quod Africo sint oppositæ. hic enim procellosis flatibus arenas in litus prouoluens, nullam stationem quietam esse patitur, ita ut plerumq; naues mercibus onustæ in solo ancoras iacere necesse habeant. Hanc locorum incommoditatē correcturus circulū portus circumduxit, quantum putaret magnæ classis recipiendæ sufficere: & in viginti vlnarum profundum prægrandia saxa demisit, quorum pleraq; pedum quinquaginta longitudinis, latitudinis vero octodecim, altitudine nouempedali fuerunt, quædam etiā maiora. minora alia. Hæc moles in mare iacta brachium ducentos pedes longum efficit, cuius spatij dimidium oppositum est frangendis fluctibus, inde procymation Græce dictum: reliquum sustinebat murum lapideum distinctum turribus, quarum maximæ & pulcherrimæ nomē Drusus à Druso Cæsaris priuigno immaturo fato defuncto. Incrant & crebri fornices, nautarum diuersoria. Exscensus deinde lato ambitu totum portum cingebat, locus ad inambulandum animi causa iucundissimus. Os autem portus pater versus septentrionem ventorum serenissimum. crepido verò totius ambitus, à sinistra quidem portum intrantibus turris est lato margini insitens ad firmitus resistendum fluctibus à dextra autem duæ columnæ lapideæ coniunctæ turri ex aduerso sitæ pares celsitudine. Circum portum ædes continuata serie marmore politissimo extructæ sunt, exstante in medio tumulo, in quo templū Cæsaris à longe conspicuum adnauigantibus, & in eo statua, Romæ altera, altera Cæsaris, vnde nomen Cæsareæ, vrbi tam materia quàm artificio structuræ conspicua, cloacis etiam subterraneis non minus mirandæ: quæ paribus distantes interstitijs in mare exeunt, vna transversa dirimente, ut imbrum & purgamentorū proluues facilius in mare deferantur, & marini æstus, quoties accedunt subintrare possint, & totam urbem subluere. Extruxit etiam theatrum è saxo, & à meridionali portus Theatrum & latere amphitheatrum capacissimum, vnde latè prospectus pater in mar- amphitheatrum. Atq; hæc omnia duodecim annorum spacio sunt absoluta, Rege nec Herodes A- labori parcente nec sumptibus. Hac iam altera vrbe post Sebasten con- diti, decreuit Romam mittere filios Alexandrum & Aristobulum, ut Alexandrū & Aristobulū saluarent Cæsarem: atq; eis paratum hospitium apud Pollionē Herodis studiosissimum, licebat tamen etiam Cæsaris uti hospitio. Excepit Romam ad eum adolescentes summa humanitate, fecitq; Herodi potestatem, ut Cæsarem arbitratu suo e filiis quemcunq; vellet heredem regni designaret, aucta mittit. prius noua accessione Trachonitidis, Batanæ, & Auranitidis, tali de Cæsar Trachonitidis, Zenodorus quidam conduxerat ditionem Lysaniz, nec cōtentus chonitidis, his prouentibus in Trachone fovebat latrocinia, inde quoq; captans Batanæ, & cōpendium incolæ enim locorū eorum libenter rapto viuunt, atheni Auranitidis prædas ex Damascenis agere. eos Zenodorus adeo nō verabatur, ut lucro- rum etiam esset particeps ab his male vexati propinquorum agrorū corodi donat. Zenodori iniurias per literas significaret Cæsari. Ille rescripsit expu- tribuendā: sic enim fore ut eius prouidentia caueretur in posterum, ne Trachonitæ vicinis villas exhiberēt molestias, alioquin difficile erat eos cōpescere ita aflueros his artibus victū quærere: ut qui nec oppida habe- rent

An. mundi
3942. Ante
Christum
nat. 22.

Dora & Iop-
pe non por-
tuosæ.
Cæsareæ
portus.

Theatrum &
amphithea-
trum.
Herodes A-
Aristobulū
Romam ad
Cæsarem
Cæsar Tra-
chonitidis,
Auranitidis
Zenodorus
ex raptu vi-
uit.

qua sita Galilzam inter & Trachonem, complectitur Vlatham, Panca-
dem, & agros finitimos. adiunxit eum deinde rectoribus Syriæ, man-
dantq; vt omnia ex eius sententia fierent. Deniq; eo tum felicitatis
profectus est Herodes, vt cum in toto, quam latè patet, Romano impe-
rio duo essent omnium potentissimi Cæsar & Agrippa, Cæsar post A-
grippam nemini maiorem quam illi honorem haberet Agrippa item
post Cæsarem nemini. qua mutua beneuolentia fretus Pheroræ suo fra-
tri tetrarchiam impetrauit, de suo regno decisis centum talentorum
reditibus, vt etiam si quid fatale sibi accideret in tuto essent res illius,
neq; subiceretur Herodis filiorum imperio. Deducto inde ad mare Cæ-
sare in regnum reuersus, in terra Zenodori elegantissimū ei templum
construxit è marmore candido, prope Panium quod vocant id spelun-
ca est in monte amaraissima, eiq; subiecta in imensum hians tetra de-
uexitas, plena aquis stagnantibus. ei mons valde magnus imminet. sub
spelunca autem scitent fontes Iordanis fluminis. hunc locum alioquin
etiam celebrem ornauit templo exstructo in honorem Cæsaris. Tunc
etiam tertiam tributorum partem remisit regni sui subditis, pretextu
quidem vt post sterilitatem se reficerent, re autem vera vt placaret eo-
rum animos, offensos talibus Regis operibus, quæ videbantur planè ad
religionis & bonorum morum perniciem tendere, vt omnium iactaba-
tur sermonibus. cui rei & aliud ille remedium attulit, occasiones turbe-
larum auferens, & iubens sua quenq; agere negotia, veritis per urbem
conuenticulis & frequentioribus conuiuijs, appositisq; etiam specula-
toribus, & grauissimis poenis qui contrafacerent propolitis. nam multi
etiam & propalam abducebantur in castellum Hyrcaniam, ibiq; dabant
supplicium: & dispositi erant tam in vrbe quam per itinera qui obser-
uarent conuenientes cuiuscunq; rei gratia. adeo enim hanc curam non
negligebat, vt sæpè ipse plebeio cultu noctu misceret se vulgo, & expe-
riri quid de se sentiret populus: & quocunq; pertinaciter improba-
rent eius studia, in omnes inclementer animaduertebat: reliquam ve-
ro multitudinem sacramento obstringebat, iusiurandum exigens quod
non discessuri essent a fide & officio. atque ita maior pars metu cede-
bat & obsecundabat: qui vero liberior stomachabantur & cogi se indigna-
bantur, eos quocunq; pacto poterat tollebat de medio. Requisiuit et-
iam iusiurandum à Pollionis Pharisei Samezq; sectatoribus plerisque:
quod cum non impetrasset, non tamen in eos, vt in ceteros tales sauijt,
Pollionis reuerentia. remisit etiam hanc necessitatem his qui Essai apud
nos vocantur, genus hominum Pythagoreis Græcorū non absumile, de
quibus alibi narraui prolixius. nunc prætereundum non videtur, nec a-
lienum à proposita historia, cur religiosam de his opinionem Rex ha-
buerit. Erat quidam Essenus Manahemus nomine, cum alias virz ho-
nestæ & probatæ hominum testimonio, tum verò diuinitus etiam con-
cessum habens donum fatidici spiritus. hic cōspicatus Herodem etiam
tum cum ceteris pueris ludum literarium frequentantem, Regem Iu-
dæorum salutauit. ille putans se aut rideri, aut non satis notum esse ho-
mini, correxit eius verba, vnum de plebe se profitens. Tum Manahem
subridens, & blando plausu posteriora eius perniulcens verius quam
feriens, imò regnabis, inquit, & feliciter dominaberis: sic enim Deus
vult: & memor esto Manahemi verborū, quæ te fortunæ inuincibilis ad-
monent. Nihil enim te magis cogitare decet, quam de iustitia & pie-

An. mundi
3946.

Ante Chr.
nat. 18.

Vlatha, Pa-
ncas aliq;
regiones He-
rodi donatæ.
Herodes à
Cæsare & A-
grippa, in
magno ho-
nore habit.
Pheroræ He-
rodis fratri
Cæsar tetrar-
chiam con-
cedit.

Herodes pro-
pè Panium
templum æ-
dificat.

Herodes ter-
tiam tribu-
torum partem
remittit.

Herodes po-
pulum Sacra-
mento ob-
stringit.

Phariseis
propter Pol-
lionem & Sa-
meam Hero-
des Sacramē-
tum remit-
tit.

Essai Pytha-
goreis non
absumiles.

Manahemus
regnum fu-
turum præ-
dicat.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi rate & aequitate erga ciues subditos. sed scio te hoc non facturum, futu-
3946. ri prae sciens. eris enim tam diuini quam humani iuris immemor, licet a-
Ante Chri. lioqui fortunatissimus, & sempiterna dignus gloria. Nectamen Deum
nat. 18. latebis, qui te extremo vitae tempore graui castigatione reprehensurus
 est. Hæc verba non magni fecit Herodes, qui tum nihil tale sperabat:
 prosperis deinde successibus ad regnum & tantam felicitatem elatus,
 cum maximè vigeret Manahemum accessum rogat de diurnitate
 imperij. Ille nihil certi respondit, sed scitante Rege num decem annos
 duraturum sit, & viginti inquit, & triginta: atque ita indeterminatum
 fatalem finem reliquit. Herodes verò vel hoc contentus Manahemum
 data dextera dimisit, & ex eo semper Essenos in precio habuit. Hæc ta-
 men si fidem excedere videntur, visum est tamen lectori indicare, quòd
 cum in pre- multi sint in eo genere quibus ob morum probitatem diuinitas aperius
 cio habet. dignatur sua decreta & consilia.

C A P. XIII.

Herodes nouum templum Hierosolymu edificat.

Herod. & Ruf. **D**ecimo octauo autem sui regni anno Herodes post tot præclara fa-
sinus cap. 14. cinora, post absoluta tot admiranda opera, eximium aliud concepit
al. 11. animo, Dei templum denuò construere, ampliore ambitu & huic con-
 ueniente celsitudine, ratus, id quod res erat, id fore omnium celeberrimum
 etiam ad posteritatis sempiternam memoriam. Cæterum veritus
 ne populum difficultate deterritum minus ad hoc obsequentem haberet,
 aduocata concione, sic eum allocutus est: Non habeo necesse, viri tribu-
 les, ut vel gesta vel opera mea commemorem, quæ, ex quo regnare co-
 pi, plus vobis vtilitatis & securitatis, quam mihi ornamenti & laudis
 attulerunt. scitis enim ipsi quòd in maximis vestris difficultatibus nul-
 la priuati commodi ratione vobis prospexi: & quæ opera hactenus Deo
 iuuante absolui, vobis potissimum seruiunt, per quæ factum est, ut res
 Iudaicæ nunc magis quam vnquam antea floreat quare, ut dicere co-
 pi, non opus est singulatim percensere, vel vrbes vel alia ædificia qui-
 bus tum Iudæam ipsam, tum alias huic contributas regiones excolui-
 mus: sed illud potius vobis nunc proponam, quod maximè vel ad regio-
 nis cultum vel ad regionis ornatum attinet. Templo huic, quod postli-
 minio reuersi à captiuitate Babylonica patres nostri instaurauerunt, de-
 sunt ad præscam altitudinem 60. cubita. tanto enim celsius erat vetus il-
 lud Solomonis ædificium. nec hoc culpa maiorum nostrorum accidit,
 per quos non stetit quin par illi pristinae structura surgeret: sed hæc men-
 suram præscripserunt Cyrus & Darius Hytaspis filius: sub quorum im-
 perio quia illi tum vixerunt, sicut postea Macedonum, non potuerunt
 assequi primum illud pietatis archetypum. Nunc quoniam Deo volen-
 te ego rerum potior, cui otium, pecunia prompta, magni redditus suppe-
 tunt, & quod maximum est, Romanorū orbis dominorum amicitia, da-
 bo operam ut quod maiores sub alieno nutu viuentes non satis accura-
 uerunt suppleam, & quicquid deest ad honorem Dei, memor accepto-
 rum beneficiorum, grate ac pie persoluam. Hac tam inopinata oratione
 omnium animi sunt attoniti, quod supra spem polliceri videretur: &
 angeban-

agebantur magna sollicitudine, ne forte demolitus vetus ædificium, nouum non posset absolvere, quare periculosum videbatur consiliū, & conatus perdifficilis. Quod ubi animaduertit Rex, iussit eos bono animo esse, mansurum enim vetus templum integrum, nec demolendum tantisper dum omnis materia compareretur, quæ sit ad futuram fabricam necessaria. neque eos fefellit. Mille enim plaustra parauit quæ lapides conueherent: & ex omni artificum copia peritissimos selegit ad decem milia, & insuper mille sacerdotes stolis sacerdotalib. suo lampatu vestitos, partim cæmentariz, partim lignariz fabricæ non imperitos hosque omnes adhibuit operi, materia iam ante conuecta. Sublatis deinde veteribus fundamentis, & nouis repositis, de super templum extruebat, longitudine centum cubitorū, altitudine totidem & viginti cubitorum, qui viginti cubiti aliquanto post sidentibus fundamentis decederat, eosque denuo addere decreuerunt nostri Neronis temporibus. Constat autem structura è lapidibus candidis firmissimis, magnitudine viginti quinque cubitorum in longum, octo in altum, latitudine vero cubitorum duodecim, habebatque Basilicæ similitudinem, hinc & inde humilior, media sui parte excelsum, à multis stadiis conspicuum, maxime ex aduerso habitantibus aut aduentantibus. Ianua vero penè ipsi templo par, & superliminare aulæ variegatis ornabatur, floribus purpureis distinctis, & habentibus columnas intextas, sub quarum capitibus vitis expandebatur aurea dependentibus botryonibus, mirandum sanè opus tam manus quàm materiæ precio. Cinctum etiam totum templum amplissimis porticibus, quæ responderent reliquæ magnificentiæ, & priores illas pulchritudine vincerent. haerum duæ validis muris fulciebantur, opere vel in primis memorabili. Tumulus erat petricosus, arduus à vertice sensim versus orientale versus latus resupinus, huius verticem primus Solomon Rex noster instinctu Dei muro circumdedit. Radices quoque eius alio muro cinxit, cui versus austrum subiecta est vallis profunda. hic murus constat saxis grandibus plumbo inter se vinctis, complectens interioris spatium & in profundum descendens, ut miranda sit magnitudo & altitudo structuræ forma quadrangulæ. Saxorum enim magnitudo à fronte est conspicua, interiora ferro vincta iuncturas continent contra omnium temporum iniurias firmissimas. Hoc opus postquam æquatam est vertici, cavitates quæ intererat murum inter & tumulum expicta est, ut complanatis omnibus fieret area, & circum quadriporticus quadria singula patentibus, interior deinde ipsum verticem ambit altus murus lapideus: cuius orientale latus quàm longum est dupicem habet porticum. Spectantem ianuam templi siti in medullio. Eam porticum priores Reges adornauerant. Circa templum affixa erant ipso barbarica, quæ omnis Herodes denuo dedicauit, additis etiam recentibus Arabicis. In septentrionalis lateris angulo arx erat firma & benè munita, opus Asamoniorum qui gentis sacerdotum simul & principatum tenuerunt, & turrin id vocauerunt, repositoriū stolæ Pontificiæ, quæ non promebatur, nisi Pontifice sacris operaturo. hanc Herodes in eo loco asseruauit, post cuius obitum in Romanorum potestate fuit, usque Tiberij Cæsaris tempora. Eius principatu Vitellius Syriæ præses à Hierosolymis honorificentissimo hospitio receptus, quo gratiam eis

An. m. m. di 3947.

Ante Chri. nat. 17.

Iudæis veritatis ne Herodes demolitus vetus ædificium nouum absolvere non posset, Herodes vetus illud mansurum, donec ad nouum materia compareretur, promittit.

Materia ad fabricam templi necessaria.

Templū ab Herode quo modo extructum.

Stolæ Pontificiæ repositorium.

Stola Pontifici in cuius potestate fuerit.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3947. Ante
Chri. nat.

17.
Antonia,
turre.

Porticus p.
alta super
vallem ex-
tructa.

Interius se-
ptum quod
Iudæis mo-
do ingredi
concessum
erat.

refertur, à Cæsare impetravit, ut iuxta sua postulata ipsi haberent sacra-
stolæ custodiam: fueruntq; Iudæi eius custodes vsq; Agrippæ Regis ob-
tum. post quem Cassius Longinus præses Syriæ, & Cuspius Fadus Iudæ-
procurator, iusserunt eos denuò stolam in Antoniam deponere, distitan-
tes debere eam in Romanorum potestate esse, quemadmodum & an-
tea. Missi sunt hac de causa legati ad Claudium Cæsarem, deprecaturi ne-
cessaria est stolæ custodia, scriptis de hac re ad Vitellium literis. Olim autē
fuerat sub sigillo Pontificis & præfectorū gazophylacio, qui pridie solē
nis festivitatis adibant arcis & præsidij Romani præfectū & recognito
pri^o sigillo stolā accipiebant: ac mox peracto festo, reportatam in eundē
locum, & in conspectu arcis præfecti obsignatam deponebāt: quod qui-
dem hoc loco propter torres variatum morem admonere visum est. Sed
tum Herodes hanc quoq; tursim munitiorem reddidit ad tutelam tem-
pli, & in memoriam amici sui Romanorum imperatoris Antonij voca-
vit Antoniam. Occidentalis autem porticus quatuor portas habebat.
harum ab una transitus erat in regiam per vallem in medio intertextu-
m duo ferebant in suburbia, postrema in urbem, gradibus multis vsque in
mam vallem dispositis, & inde alijs sursum per acclivē tendentibus.
Vrbs enim sita erat è regione templi, theatri specie, toto australi tra-
ctu in profundam vallem deficiens. Quartum autem latus meridianum
etiam ipsum habebat portam ab utroque angulo equè distantem, & tri-
plicem porticum basilicam longitudine ab orientali valle ad occiden-
talem pertinentem. Nec enim ulterius poterat. Ibi spectaculum erat, si
vllum aliud sub sole, memorabile. Nam quum vallis in immensum
dehisceret, ita ut caligarent despicientium oculi, desuper exstructa
erat præalta porticus: cuius recto consensu si quis utramque altitudi-
nem coniunctam contemplaretur, absque vertigine id non poterat,
visu deficiente ob nimiam profunditatem, priusquam ad imum per-
tingeret. In eis porticibus stabant paribus intervallis quatuor colu-
mnarum ordines, quorum quartus intertextum habebat lapideum
parietem. Crassitudo autem cuiusque columnæ, quantam possent tres
homines confertis inter se complecti brachijs: longitudo viginti septem
pedum, subiecta spira duplici. Numerus uniuersarum fuit centum sexa-
ginta duo, capitellis sculptis opere Corinthio pulchris vsq; ad miracu-
lum. His quaternis ordinibus sunt per intervalla ternæ porticus, ita, ut
in vno quoq; latere duæ pariles, triginta pedum latitudinis, plus quin-
quaginta altitudinis, stadij longitudine, clauderent inter se mediam, cuius
latitudo sesquialtera, altitudo verò duplicata, tanto superabat utramq;
Earum lucanaria lignea, sculpturata figuris varijs. Mediæ verò connexi-
tas altius surgebat, excitato super epistylia pariete lapideo politissimo,
columnis insertis distincto, mirabili artificio comissuris oculos fal-
lentibus. Atq; hoc modo se habebat primus ambitus. Interius vero non
longo interstitio secundus, paucis gradibus scanilis, septum habebat
lapideum, cum inscriptione quæ vetaret transgredi alienigenam, sub
interminatione poenæ capitis. hoc interius septum tam austrino quam
septentrionali latere patebat ternis ianuis æquidistantibus, ab oriente
verò una magna, per quem intrarent casti vnâ cum vxoribus. Interio-
ra autem fani mulieribus nefas erat ingredi. Tertium verò spa-
cium intimum, solis sacerdotibus accessibile. In eo templum erat &
ante

ante illud altare, in quo hostias immolare Deo soliti. Herodes autem interiora à quibus profani lege arcebantur non ausus ingredi, per Sacerdotes curabat fabricam intimarum porticum: absolutoque octo annis reliquo edificio, tandem etiam templum ipsum eorundem Sacerdotum opera sesquianno perfecit. Quo facto ingens gaudium extitit in populo, omnibus gratias agentibus Deo pro tam celeriter finito opere, & Regi pro accurato tam alacriter negotio fausta ominantibus, & instaurationem templi magna festiuitate concélebrantibus. Ibi Rex trecentos boues Deo mactauit, & alij pro suis quisque facultatibus tantum victimarum, quantum vix comprehendi possit numero, fallente veram estimationem earum multitudine. Incidit enim in hac celebritatem absolutæ templi fabricæ etiam natalis regni, quem Herodes anniuersaria hilaritate solitus est colere, vt hoc pacto conduplicaretur læticia publica. Cæterum Rex inter alia templi opera etiam cryptam fecit subterraneam, ab Antonia ferentem ad orientalem partem templi, cui turrim etiam imposuit, in eum vsum, vt occultè illuc posset ascendere, si quid per tumultum contra Regem vellet mouere populus. Fertur toto tempore quo templum struebatur nunquam interdium pluuisse, noctu tantum imbribus descendentibus ne interrumperetur ædificatio: eaque fama quasi per manus tradita ad nos peruenit à maioribus. nec est veri ab simile, si quis diuinam providentiam respiciat. Et de templo instauratione hæc tenus.

An. mundi
3955. An.
te Chri. na.
9. a. 10.
Templum
dedicatum.

Crypta sub-
terranea ab
Antonia.

Templi edi-
ficatio dum
durat inter-
dium nunquā
pluit.

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSEPHI ANTIQVITATVM
IVDAICARVM LIBER
XVI.

SVMMA CAPITVM LIBRI XVI.
Antiquitatum Iudaicarum.

- I. Alexander & Aristobulus ad patrem reuersi, Salomea ac Pherora calumniis appetuntur.
- II. Herodes dat Alexandro & Aristobulo coniuges.
- III. Herodes ad Agrippam nauigat.
- IIII. Ionici Iudaei gentiles apud Agrippam accusant, conatoque sibi adimere Priuilegia per Romanos concessa.
- V. Herodes in Iudaeam reuertitur.
- VI. Domesticum dissidium inter Herodem & filios.
- VII. Antipatro Romae degente Herodes Alexandrum & fratrem adductos ad Caesarem accusat.
- VIII. Alexandri defensio, & cum patre reconciliatio.
- IX. Herodes quinquennale certamen ob absolutam Caesarem celebrat.
- X. Iudaorum Cyrenensium & Asiaticorum ad Caesarem legatio.
- XI. Herodes opus habens pecunia, sepulchrum Davidis subigit.
- XII. Archelaus Cappadocum Rex Alexandrum patri reconciliat.
- XIII. Trachonitarum defectio.
- XIIII. Expeditio Herodis in Arabiam.
- XV. Syllam Herodem accusat apud Caesarem.
- XVI. Eurycli calumniae contra Herodis filios.
- XVII. Herodis filij damnantur apud Berytum in concilio.

Alexan.

C A P. I.

Alexander & Aristobulus ad patrem reuersi, Salomes ac Pheroe calumnijs appetuntur.

An. mādī
3955. An-
te Chri. na.
9.

INTER ceteras reipublice curas ad se pertinere exi-
stimans Rex etiam priuatas iniurias, tam in vrbe Herodes no-
quàm in agris compescere, nouam legem tulit prio-
ribus dissimilem. quàm ipse sancit, vt per fossores pa-
rietum liceret vendere in seruitutem extra regni fossores pa-
terminos: quod videbatur non tam ad poenam male-
ficorum tendere, quàm ad dissolutionem patriarum uitutem ex-
consuetudinum. Seruire enim apud externos & diuer-
tra regni ter-

Hed. & Ruf-
finus cap. 1.

saui viuendi rationem habentes, & cogi ad faciendum quicquid illis im-
perare libuerit, religionem magis ladebat, quàm ipsos conuictos scele-
ris. Quae de re satis cautum erat in pristinis legum sanctionibus: videli-
cet furem quadruplum reddere: quod si non sit soluendo, vendi, non
tamen exteris, nec in seruitutem perpetuam, sed vindicandum in liber-
tatem anno septimo. Quam obrem sic vulgo interpretabantur, nouam
illam legem iniquam poenam statuere, & tyrannicum quiddam magis
quàm Regiam sapere, non sine contemptu inueterati iam moris publi-
ci traducebaturq; hoc nomine Rex omnium criminationibus inuidio-
sissimis. Per idem tempus nauigauit in Italiam, salutatum Cæsarem, &
ad inuiscendos Romae suos liberos. Ibi Cæsar humanissime tractato filios
reducendos domum reddunt, suis iam instructos disciplinis liberali-
bus. Qui postquam reuersi sunt in patriam, statim excepti sunt magnis
studiis multitudinis, quod essent conspicui tum statuta tum multis or-
namentis animi, & modis omnibus Regium quiddam præ se ferrent
ipsa specie. Mouerant hæc ad inuidiam Salomen sororem Regis, cete-
rosque quorum calumnijs Mariamne oppressa fuerat, metuentes suæ
potentiae, quum viderent non desore ultores materni interitus. Hinc
igitur occasione arrepta, illos quoque calumnijs appetunt, dictitantes
parum incundam eis esse patris consuetudinem, memoria supplicij de-
genitrice sumpti, quasi auertantibus pollutum materno sanguine. Vi-
debant enim calumniatores esse causam odij, & hac vna via expugnare
se posse & abolere paternam beneuolentiam. Nec hac ad ipsum Re-
gem perferebant, contenti in vulgum tales rumores spargere, quibus
tandem ad illum perlatis facile diuinabatur exoriturum tantum odium,
vt ne naturalibus quidem viueretur affectibus.

Exod. 3, 22.
Deut. 12, 15.

Herodes in
Italiam nui-
gat, & libe-
ros suos Ro-
ma domum
reducit.

Salome & a-
lia Herodis
filios calum-
nijs appe-
tunt, eosque
parenti in-
fensos red-
dunt.

Bernicen Sa-
lomes filia
Aristobulo,
Glaphyram
Archelai
Cappadocum
Regis filiam
Alexandro
Herodes v-
xores con-
iungit.

C A P. II.

Herodes dat Alexandro & Aristobulo coniuges.

SED tum nondum frigescente paterna pietate Rex nihil mali suspi-
cans in eo quo par erat honore illos habuit, & quod iam essent adul-
ti, uxores eis coniunxit, Aristobulo Salomes filiam Bernicen, Alexan-
dro Archelai Cappadocum Regis filiam Glaphyram.

GG +

Post

An. madi
3956. An-
te Chr. na.
8.

Hed. & Ruf-
sinus cap. 2.
Marcus A-
grippa ab
Herode in
regno circū-
nectus.

Agrippa Hi-
erosolymis
Hecatombē
immolat.

Herodes in
itinere ad A-
grippā Chiū
peruenit, ei-
q; ingentem
pecunię vim
ad porticum
urbis repa-
randam cō-
fert.

Agrippā He-
rodes apud
Sinopen pō-
ticū urbē of-
fendit, & ab
eo honorifi-
ce excipitur.
Herodes cū
in difficilib.
tū in iucun-
dis reb. solus
Agrippæ p-
ximus.

Agrippa ter-
restri itine-
re Ephesum
peruenit.
Herod. mul-
tos in itine-
re adiuuat
pecunia, plu-
rimorum est
apud Agrip-
mediator.

Post hæc audito quod Marcus Agrippa ex Italia redisset in Asiam, pro-
fectus illò inuitauit eum in regnum suum, ut venire dignaretur ad ami-
cum & hospitem: quo impetrato nihil pratermisit quod illi volupta-
tem afferre possit crederet, excipiens eum in recens conditis urbibus, &
ostendens ædificia, ad hæc omne genus deliciarum & magnificentiæ
tam ipsi quàm amicis exhibens, apud Sebasten & Casariensem portum,
& in exstructis à se arcibus, Alexandrio, Herodio, Hyrcania. In urbem
quoque Hierosolymitanam eum perduxit, occurrentibus populariter
omnibus amictu & cultu festiuo cum faustis acclamationibus. Agrippa
autem Deo hecatombe immolata populo epulum præbuit: & quamuis
libenter ibi diutius fuisset commoratus, appetente tamen hyeme tem-
pestatum metu maturius abnauigauit in Ioniam, vñ cum amicis ma-
ximis honoratus muneribus.

C A P. III.

Herodes ad Agrippam nauigat.

REX autem exacta domi hyeme, instante vere rursus ad illum prope-
rauit, audito quod cum exercitu Bosporum peteret: factaque præter
Rhodum ac Coo navigatione, Lesbum petit, ratus se ibi cum inuen-
turum. Sed repulsus aduersis boreæ flatibus, aliquot diebus apud Chiū
hæsit: ubi & priuatim multos salutatū veniētes Regiis honorauit mu-
neribus: & quum animaduertisset porticum urbis dirutam bello Mi-
thridatico iacentem adhuc quod propter inopiam reparari non pos-
set ad pristinam pulchritudinem & amplitudinem, tantum pecunia-
rum contulit in eius fabricam, quantum abunde ad absoluendam suf-
ficeret, hortatus ut quamprimum veterem ornatum urbi redderent.
Mutato deinde vento primum Mylenen, deinde Byzantium allatus,
ut audiuit Agrippam iam ultra Cyaneos scopulos prouectum, quan-
ta potuit contentione secutus, apud Sinopen Ponticam urbem cum of-
fendit, ex imperato vilis cum classe appellere: fuitque gratissimus eius
aduentus, & singulari affectu se inuicem complexi sunt: quod euident
esset argumentum fidei & amicitie, Regem intermissis propriis nego-
ciis præsto factum Agrippæ opportunissimo tempore. Quamobrem
indiuisus ei hætebat Herodes in exercitu, laborum socius, & consilio-
rum particeps. Nec minus aderat quum remittendus esset animus, so-
lus adhibitus ex æquo & in difficilibus propter beneuolentiam, & in
iucundis honoris gratia. Confectis deinde Ponticis negociis, quorum
causa illuc Agrippa venerat, placuit non reuerti nauigio: sed per Paph-
lagoniam, Cappadociam ac maiorem Phrygiam terrestri itinere perue-
nerunt Ephesum: & inde rursus Samum traiecerunt nauibus. Toto au-
tem eo itinere fere per singulas ciuitates in multis Herodi gratifica-
tus est, ad eius preces multorum subueniens necessitatibus. Solitus est
enim non solū pecunia largiter adiuuare petentes, & magnos sumptus
facere in hospites: verum etiam si cui mediatore opus erat apud Agrip-
pam, per neminē aliū facilius voti compos factus est. Cumq; etiam ipse
magnanimus esset ac facilis ad cōcedendum ea quæ neminē laderent,
non leue erat momentum & in Rege, incitante vel sponte currentem
ad beneficentiam. Primum enim iratum Alienibus reconciliauit, &
pro

pro Chijs debitā Cæsaris procuratoribus pecuniā persoluit, immunitate impetrata: & alijs item, quacunq; in re singulis opus esset, affuit.

C A P. III.

Ionici Iudæi gentiles apud Agrippam accusant, conatos sibi adimere priuilegia per Romanos concessa.

POSTquam autem ventum est in Ioniam, præsto fuit magna multitudo Iudæorum, eius regionis vrbes incolentium: qui nacti opportunitatē quæsi sunt de indigenarum iniurijs, quod nec legibus suis eos viuere sinerent, & festis diebus traherent ad tribunalia, & sacram pecuniā Hierosolyma mittere verarent, adigerentq; te ad expeditiones & munia publica conuertendamq; in eos sumptus sacram pecuniam, contra concessa per Romanos priuilegia. Has querelas, vt Agrippa audiret, Herodes dedit operam, addito eis vno ex amicorum cohorte Nicoleo, qui causam eorum ageret: qui coram Agrippa, assidentibus Romanorū honoratioribus, & Regibus aliquot ac dynastis, in hunc modum pro eis verba fecit. Omnibus quidem qui aliquam iniuriam patiuntur, Agrippa præstantissime, cōfugiendi ad potestatem maiorum opem incumbit necessitas nobis verò etiam impetrandi quæ petimus adest fiducia. Neque enim aliud postulamus, quàm quod iam antè vestra beneficentia concessum est: quodq; hi nobis adimere conantur, qui æquè ac nos vestro subiecti sunt imperio. Atqui si magnum est vestrum beneficium, digni sumus qui id retineamus, hoc ipso quod nos dignos eo indicastis. In parum, turpe fuerit ne parua quidem vos posse concedere. Quamobrem satis apparet nobis illatam iniuriam ad vos quoq; pertinere, quorum isti & iudicia contemnere non verentur, & gratiam irritam reddere. Quod si ipsos aliquis interroget, malint ne vita carere, an patrijs institutis, pompis, sacrificijs, festiuitatibus, quibus honores Deorum suorum concelebrant: sat scio quiduis potius passuros quàm diuelli à patrijs ritibus. Nam & bella pro religionibus vindicandis sæpenumero suscipiuntur, & huius qua per vos fruimur tranquillitatis ac felicitatis hoc maximum habetur præmium, quod cuiq; licet suo more viuere & pietatem colere. Quod igitur ipsi nullo pacto sustinuerint, hoc alijs inferre conantur: quæ vero non perinde sit, vel tuam vel alienam pietatem impedire ac ledere. Quin & aliud consideremus. Estne vlla gens aut ciuitas aut populus, qui non summam suæ felicitatis in vestro principatu & Romano sanè, qui modo sapiat. Nemo enim est, cuius id vel priuatim vel publice non referat. Atqui isti dum vestra nobis beneficia conantur auferre, ne sibi quidem ipsis vllum ius saluum relinquunt, eorum quæ vestra benignitas concessit, quæ tamen sunt inæstimabilia. Quale enim vel illud est, quod quum multæ aliæ gentes Regibus pareant, hi sub tutela Romanorum principum in libertate felicissimam vitam exigunt? Non vidiam. Cætera enim communi cum reliquis vestris subditis felicitate fruente, nihil nobis eximium poscimus, nisi vt liceat patriam pietatem colere: quod nec per se ipsum est inuidendum, & petuntibus etiam

An. mundi
3956. Ante
Christum
nat. 8.

Agrippæ III
ses reconciliati, & Chij
immunitatē
impetrant.

Ionici Iudæi
apud Agrippam de indi
genarū iniurijs conque
runtur.

Nicolaus co
ram Agrippa pro Iudæis
verba facit.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3956. Ante
Chri. nat.
8.

conducibile. Nam Deus & cultores suos semper amat, & eos qui ralem cultum non prohibent. Quid enim est in nostris ritibus quo quisquam merito offendi debeat? imo quid non coniunctum cum omni pietate ac iustitia? Neq; enim celamus præcepta vitæ quæ sequimur, aut studia ac exercemus: sed septimo quoq; die ab omnibus alijs negotijs vacantes, perdiscendis legibus operam damus, iudicantes hanc disciplinam plurimum conferre corrigendis moribus. Hi ritus nostri quum per se quoq; etiã, contra quam multi opinantur, consecrati sunt: ut non possit nõ esse religio, tot seculis sancita deserere. Hæ sunt iniuriæ quas isti nobis per vim inferunt, Deo divatam pecuniam per sacrilegium diripientes, munibus tributa imponētes, festis diebus ad lites & negotia profana pertrahentes, nulla necessitate exigente, sed tantum in religionis nostræ contumeliam, quam ipsi sciunt immerito se iniustis atq; illicitis odijs consequi. Vestrum enim imperium omnibus ex æquo consulens, & benevolentiam mutuam subditorum alit, & obstitit odijs. Has iniurias, Agrippa præstantissime, rogamus, ut à nobis prohibeas, utq; in posterum quoque detur nostris vivere moribus, quemadmodum antea, nec aduersarijs plus in nos liceat, quam nobis in illos. Id enim non solum iustum est, sed concessum etiam vestra clementia: & existant de hac re multa senatusconsulta in Capitolio æreis tabulis consecrata, quæ hodie quoq; leguntur, dubio procul propter expertam nostram fidem atq; benevolentiam, & alioqui sacrosancta etiam si nullum nostrum præcessisset meritum: quandoquidem non solis nobis, sed ferme omnibus mortalibus, adeo nihil de pristinis beneficijs detrahis, ut ea potius indies præter otis temporis angustia non patitur. Sed ne vanè iactare videamur præsentia officia, omisis præteritis satis testari potest vel Rex noster qui tibi exhibuit? ubi fides eius desiderata est? quid nõ in honorem vestrum cogitavit? ad quam necessitatem non primus præsto affuit? Quid igitur prohibet nos quoq; nonnihil gratiæ pro huius meritis accipere? Nec prætereunda est patris huius Antipatri fortitudo, qui bello quod Cæsar in Aegypto gessit tum MM. militum auxiliorum affuit: in quo ita se gessit, ut tam terrestribus quàm navalibus prælijs nulli virtute cederet. nec libet commemorare quantum tunc rebus eius momentum attulerit, qualibus ac quantis ab eo muneribus auctus sit: cum potius à principio adducere debuerim literas quas ea de re imperator scripsit senatui, quibus à pop. Roma. honores & ius ciuitatis impetrauit Antipatro. poterat enim hoc solum argumentum sufficere ad declarandum non immerito nos dignatos tanta gratia, & à te confirmationem eius petere: à quo vel novam sperare debemus, videntes tantam tibi cum Rege nostro amicitiam intercedere: quandoquidem & à Iudæam habitantibus renunciatum est nobis, quantum victimarum obtuleris Deo, quibusue votis illum honoraueris: utq; populum epulo exceperis, & mutuis hospitalitatis officijs delectatus sis: quæ quidem omnia debent argumenta haberi amicitie Iudæorum gentis & tanti Romanorum principis, confirmata coram ipsis Herodis penatibus. Per hæc te obtestamur in ipsius Regis præsentia, nihil aliud quàm, ut quæ ipsi concessistis Iudæorum generi, aliorum fraude intercipi non patiamini. His Nicolai verbis nemo

Græcorum

Græcorum se opposuit: quia non de iure contendebatur apud iudices, sed supplicatio tantum offerebatur iniuriam deprecans. Nec illi inficiabantur, sed hoc solum facto prætexebat, quod onerosi sibi essent inquilini Iudæi. At illi & ingenuos ciues se approbauerunt, & sine cuiusquam iniuria patrijs legibus viuere. Quamobrem Agrippa intellecto quod vim paterebatur, sic respondit: se non solum propter Herodem amicum illis gratificati paratum, sed etiam quia æquum postulare videantur. Quare etiam si plura petissent, concessurum se fuisse quicquid saluis populi Roma. commodis concedi posset: nunc quia id tantum postulēt, ut quæ prius concessa sint rata maneant, confirmaturum se populi Romani beneficium, & daturum operam ne quis illis molestus sit amplius, iuxta instituta patria viuentibus. Hæc locutus dimisit conuentum. Tum Herodes assurgens ei gratias egit omnium nomine. Deinde post mutuos complexus vale dicto à Lesbo digressi sunt.

An. mundi
3956. Ante
Christ. nat.
8.

Agrippa Iudæorum immunitatem confirmat. Agrippa à Lesbo digressus.

C A P. V.

Herodes in Iudæam reuertitur.

REX: igitur paucis post diebus secunda nauigatione vsus Cæsaream ap-
pulsit, & inde Hierosolyma petijt: ibi aduocata in concionem tam vir-
bana multitudo, quam reliquis Iudæis qui tum forte aderant, rationē
eis suæ peregrinationis exposuit, & impetratam immunitatem Iudæis
per Asiam degentibus. Commemorauit deinde quantum felicitatis eis
suus principatus attulisset, dum ipse nihil magis curaret, quam ne quid
deesset subditis: & quò magis eos exhilararet, professus est quartam tri-
butorum partem se remittere. Illi verò simul oratione simul munifi-
centia Regis deliniti, cum maxima læticia discesserunt, omnia faulta
Regi comprecati.

Alias cap. 6.
Herodes Hi-
erosolyma
redit, multi-
tudinem in
concionem
aduocat, ra-
tionem eis
suæ peregri-
nationis ex-
ponit, ac
quartam tri-
butorū par-
tē remittit.

C A P. VI.

Domesticum dissidium inter Herodem & filios.

INTERIM domesticum dissidium indies augebatur, Salome tanquam hæ-
reditario odio adolescentes prosequente, atque ex præterito facinore
quo matrem eorum oppresserat, audaciam assumente, & hoc agente, ne
quis superesset qui posset vlcisci mortem immeriti. Nec deerat occasio
quòd adolescentes non optimè erga patrem affecti viderentur, partim
memoria materni interitus, partim dominandi cupidine. Rursum igitur
vetera mala renouabantur, his in Salomen ac Pheroram conuicia iactā-
tibus, illis vicissim odia & insidias contra adolescentes exercentibus, &
cum esset odium mutuum, non erat tamen simile: dum hi vel propter
genus & mores ingenuos, vel propter ætatis imperitiā procaci lingua
iram non dissimulant: illi cōtrā maleuolè ac astutè calumnijs viam præ-
struunt, prouocantes adolescentum ferociam, quam mox erant apud
patrem eorum in suspicionem vocaturi: voluntatem vindicandi mater-
nam necem vel propria manu non deesse illis hoc argumento colligen-
tes, quòd nec puderet eos talis matris, & iniuste interfectam contende-
rent. Iamq; fabula erāt totius ciuitatis, cunctis simplicitatē adolescentū
miserantibus, nec cessante Salome occasiones verisimilis criminationis
ex ipsius

Hedio &
Ruffinus
cap. 3. al. 7.
Salome hæ-
reditario o-
dio Mariam-
mes filios
prosequitur.
Alexander
& Aristobu-
lus à Salome
ac Pherora
ad conuicia
illecti, apud
Herodē tra-
ducuntur.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3956. An-
te Christi
natum 8.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 4. 21. 8.
Pherora ac
Salome Ale-
xandrum &
Aristobulū
apud Hero-
dē accusant.

Herodes fo-
ris bona, do-
mi verò ad-
uersa fortu-
na vitur.
Herodes An-
tipatrum ad
minuendā
filiorum ar-
rogantiam
honoribus
euchit.

Antipater
Herodē fra-
tribus ma-
gis infen-
sum reddit.

Herodes An-
tipatri ma-
trem in re-
giā inducit,
eumq; Cēsa-
ri cōmēdat.

Agrippæ He-
rodes Anti-
patrum Ro-
mam ducen-
tem tradit.

ex ipsis sumere: qui impatienter ferentes matris mortem, & iuueniliter contentiosi, non illius modo vicem, sed suam quoq; sortem miserabantur, quod necesse haberent cum infelicis parentis interfectoribus vitā degere, & se quodammodo cōtaminare illorum contubernio. atq; huic dissidio magnū incrementū absentia Regis addidit. Qui postquā reuersus est, & consionem illam apud populum habuit, mox tum à Pherora tum à Salome est monitus, imminere magnum periculum ab adolescentibus, palām iactantibus nō impunē luros qui matrem interfecissent, his affinxerunt, Archelaum Cappadocem eis ipem facere, quod ope illis peruenturi sint ad Cæsarem, & patrem accusaturi. quibus auditis Herodes turbatus est, tantò magis quod eadem & ab alijs renunciabantur: & per hæc anteaكتورum admonebatur, quod propter domesticorum dissidia nec amicis nec dilectissima coniuge diu à rui potuerit: futuraque ex præteritis colligens, & maiorem aliquam calamitatem secuturam timens, planè confusus erat animo. Reuera enim quemadmodum foris supra spem fortuna utebatur propitia, sic domi præter opinionem omnia malè cedebant: ut merito ambigendum sit, possitne pensari tanta felicitate externa eius calamitas domestica, an satius esset carere ex quo utraq; & intra priuatam fortunam consistere. Dum talibus curis intra se fluctuat, visum est alium filium, qui etiam tum priuatus erat, accersere, comprimendisq; adolescentum ferocibus animis illum opponere, & honoribus euehere: is dicebatur Antipater: non quod vellet, sicut postea victus affectu nimio fecit, omnia in illum conferre, sed ratus se filios Mariammes hoc pacto castigatiores redditurum, & minuendam eorum arrogantiam, si viderent nō esse necesse, ut sibi solis seruetur tantū regni successio. quapropter hunc quasi succedaneum in domum induxit, putās se iam prospexisse adolescentibus, ut posito fastu tractabiliores se patri præbeant. sed longè aliter euenit. nam & illi factum hoc iniuriam suam interpretabantur: & Antipater tali erat ingenio, ut præter spem nactus ampliorem libertatem, in hoc omni ope incuberet, ne fratribus primo loco apud patrē cederet, & alienatum iam ab illis per calumnias, & ppensum ad hoc, ut (quod iste vehemēter cupiebat) infensior ēt indies fieret. Quamobrem nihil aliud cogitabat, hoc tamen cauēs, ne ipse videretur fratrum delator, sed per alios consiliorum socios rem ageret, qui neq; suspecti essent Regi, & fidem etiam propter amicitiam verbis suis possent adstruere. Iam enim complures ad hunc noua spe instatum colendum se contulerant, & Herodem fucata specie beneuolentia captabant: cumq; per multas easq; inter se fidas personas hæc ageretur fabula, adolescentes magis etiam quàm ante occasione illis præbebant. nam & lacrymæ sæpè eis prorumpēbant, non ferētibus iniurias ac contumelias, & matrē interdum inuocabāt, patremq; iam apertè ut patrum æquum amicis inculcabant. quæ omnia maliciose ab Antipatri conciliatis obseruabantur, moxq; affingentes etiam non nihil Herodi renūciabant, fouentes domesticum dissidium. Rex enim agrè hæc ferens, & volens humiliare Mariammes filios, maioribus temper Antipatrum augebat honoribus: cuius precibus postremo victus, matrem eius in regiā induxit. Cæsari etiam sæpè pro eo scribens, priuatim hunc diligentius commendabat: & cum nauigaret ad salutandum Agrippam, post domum ducendam cennalem administrationem Asia decessurum, solum ex filiis Antipatrum tradit. trum secum duxit: quem ei cum multis muneribus tradidit Romam ducen-

ducendum, & recipiendum in Cæsaris amicitiam: ut iam viderentur omnia per hunc agi, protrusis a principatu adolescentibus.

An. mun.
3956. An.
te Christi
nat. 8.

CAP. VIII.

*Antipatro Romæ degente Herodes Alexandrum & fratrem ad-
ductos ad Cæsarem accusat.*

EA peregrinatio non mediocriter Antipatro profuit ad honorem & primatum inter regios liberos. Illustris enim factus est Romæ, patris literis commendatus amicis omnibus. Vnum moleste serebat, quod non poterat fratres continuis vexare calumnijs, & verebatur ne patris animus mutatus, æquorem se præberet erga Mariamnes filios. Hæc assidue cogitans non desisteat à proposito: & absens quoque per literas exacerbat patrem in eos, quasi de incolumitate ipsius sollicitus, sed reuera ad speratam regni successionem malis artibus viam sibi præmuniens: donec ad tantam iram Herodem perduxit, ut inimicus esset adolescentibus. Sed cum repugnaret huic affectui, timeretque ne quid per iram ageret temere, decrevit Romam nauigare, & ibi filios accusare apud Cæsarem, ne propter indignationem videretur parum pius erga filios quò postquam peruenit, non inuentum ibi Cæsarem Aquileiam usque persecutus est: & cum venisset in colloquium, rogassetque, ut de infortunio suo veller cognoscere, adductos coram filios accusavit in solentia tentatiq; venetijs, conquerens eò processisse illorum odia, ut per immane facinus paterno regno potiri cuperent: cum sibi per Cæsarem libera potestas permissa sit relinquendi eum successorem qui in pietate erga patrem sit constantior. illos verò etiam si principatus non accedat, contentos esse patris exitio, idque etiam cum suæ vitæ periculo querere: tam immane ac scelestum odium inueteratum esse in eorum animis. Eam calamitatem diu toleratam nunc demum se cogi aperire Cæsari, & aure: eius talibus inquinare sermonibus. & quo tandem suo merito? quæve iniuria? aut quomodo eos æquum putare, ut quem ipso principatum longo tempore per multa pericula quæssisset, eius non sinant esse dominum, nec liberam potestatem permittant relinquendi eius cuiuscunque per pietatem hunc honorem promerito, ut ad hoc præmium spectantibus maior fiat de pietatis officijs contentio: maximè cum saluo naturæ iure ne fas quidem sit illis cogitare tale aliquid. neminem enim posse affectare patens regnum, nisi qui eiusdem optet interitum, quandoquidem viuo non detur succedere. Se quidem nihil passum illis deesse eorum quæ Regijs liberis ab amantissimo patre præstari conueniat, non ornamenta, non ministerium, non delicias, coniugia quoque præstasse illustrissima, alteri suæ sororis, alteri Alexandro Archelai Regis filia collocata: & quod maximum sit, ne post talia quidem ausa, patri se potestate in eos usum, sed ad communem benefactorem Cæsarem adduxisse, & decedentem ex iure vel patris violari vel Regis per insidias appetiti, ex æquo se cum eis apud talem arbitrum disceptare. rogare tamen ne impune sit illis tantum facinus, neve ipse cogatur in perpetuo metu vitam degere: quando ne illis quidem expediat post tam nefarios conatus solem inspicere, & impunitatem auferre post proculcata pietatis

Antipater
Romæ illu-
stris factus.

Antipater
præsens ca-
lumnijs, &
absens per
literas He-
rodem in fi-
lios exacer-
bat.

Herodes Ro-
mam nau-
gat, & Cæsa-
rem Aquile-
iam usque
persequitur.
Herodes
apud Cæsa-
rem filios
accusat.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3956. Ante
Christum
nat. 8.

Alias cap. 9.
Alexander
& Aristobu-
lus omnes
lachrymis
etiam patre-
rem accusa-
torem ad
misericor-
diam com-
mouent.

Alexander
suo & fratri
nomine pa-
rentis accu-
sationem
diluit.

pietatis ac humanitatis iura omnia. Hæc crimina postquam Herodes magna vehementia filijs obiecit coram Cæsare, adolescentes, qui ne lo- quente quidem illo continere lachrymas poterant, tum verò perorata causa totum in fletus effusum sunt, nullius quidem tantæ impietatis sibi con- scij, grauem tamen accusatorem patrem sustinentes: quod neq; decori esset contra eum liberè dicere, neq; tutum causam suâ deserere. decori obrem hærebant ancipites lachrymis ac gemitibus miseracionem sibi quærentes, & hoc ipso solliciti, ne viderentur perturbante conscientia, defensionem sui expedire non posse, cum potius iuuenili imperitia & conseruatione impedirentur: quod tamen Cæsaris prudentiam nõ la- tius, adeoq; omnium quotquot aderant mouebant misericordiam, vt ne pater quidem accusator immorus hoc affectu perdurare potuerit.

C A P. VIII.

Alexandri defensio, & cum patre reconciliatio.

Tum iuuenes vbi obseruauerunt & illum iam flecti & Cæsarem spe- rosq; partim condolentes sibi, partim etiã nõ temperantes lachry- mis, alter illorum Alexander versa ad ipsum Patrem oratione, gressus est obiecta diluere. Pater, quàm beneuolo erga nos sis animo, tis declarat hoc ipsum iudicium. Si enim aliquid triste de nobis, vel pro regia, vel pro patria potestate in fontes animaduertere, poteras enim vel adducere nos Romã, & hunc testem ac arbitrum facere, cuius iam argumentum est, nemo enim ad fana ac templa adducit quem velis per- dere. quod sanè causam nostrã aggrauat, qui quidem ipsi nos indignos vita censemus, si sustinenda sit latæ erga talem parentem pietatis opinio, quanto enim satius mori innoxios, quàm tanti sceleris pietatis opinio- re? Quare si veritati satis patrocinari poterimus, felices nos vel tuo iu- dicio, vel euaso discrimine: quod si vincit calumnia, superuacaneum fu- erit nos solem hunc cernere. quid enim hoc non amoris suspitione pro- petere, & probabilius hoc facit infelicitis matris calamitas. Sed vide ob- iecto an nõ idem crimen in quemuis nostri simile torqueri possit? Nihil enim prohibet quicumq; Rex habeat liberos, defunctæ matri supersti- tes, eos in suspitionem vocare, quasi patri struant insidias. Sed suspicio non sufficit in impietatis crimine. age proferat, qui potest, argumentum tentati facinoris, quod aliquã fidem calumnia valeat asseruere. Potest ne quisquam indicare venenum paratum, aut coniurationem cum aqua- libus, aut corruptos precio famulos, aut scriptas contra te literas? cum tamen horum singula interdum de nihilo fingat calumnia. Grauis enim res est dissidens inter se regia: & spes Principatus, quem tu ais pietatis premium, sæpe ad nefarios conatus praua ingenia perpulit. Nos certe nullius facinoris conuinci possumus: calumnias autem refellere apud obturatas aures qui possumus? Sed liberius quasdam voces lecinus. At non in te pater, quod nefas esset, sed in eos qui quicquid audiunt effutunt. Matrem aliquis nostrum dēfleurit? at non quia mortua sit, sed quia etiam post mortē, à quibus minimè debuit, male audiat. Prin- cipatum affectamus quem pater obtinet. Quid ita? Si nobis honores regij

regi contigerunt, sicut re vera contigerunt, an non conatus noster est
superuacuis? Sin minus, certè sperare licet. An re interfecto ab his ex- *An mun.*
pectari posset successio, quos post tam atrox facinus nec terræ laturæ *3956. An-*
sunt nec maria? Quid subditorum pietas, & totius gentis religio, tulit- *te Christa*
set scilicet patricias scelere patto regno potiri, & sanctissimum à te *nat. 8.*
instauratum templum ingredi? Quid, si externos contemneremus, pos-
set ne quisque intersector tuus pœnam eundem incolumi Cæsare?
Non tam impios genuisti neq; tã stultos, sed infortunatiores fortè quã
tuis etiam rebus est conducibile. Quod si neq; quod accuses habes, neq;
quicquamprehendisti, quid tibi potest tantæ impietatis fidem face-
re? Quia mater periit. Sed illius fatum cautiores nos potius quàm irita-
tiores debuit reddere. Porueramus plura pro nobis afferre, sed quid o-
pus est excusare quæ nunquam facta sunt? Quare ab omnium domino
Cæsare, & nunc nostro arbitro, hoc tantū petimus, ut si reuera de nobis
suspiciones potes ponere mi pater, viuamus quantumvis infelices. quid
enim miserius quàm temerè insimulari criminis grauissimi? Sin à nobis Iuenum
timere tibi pergis, tua pietate salua, nostramet sententiã damnemur. nec miseratio
enim usq; adeò cara nobis est vita, ut eã cū auctoris molestia retinere ve- *omniū ani-*
limus. His verbis & Cæsar ne antè quidē ad credendum calumniæ faci- *mos conci-*
lis, magis etiam flexus est, quòd intentis in Herodē oculis ipsum quoq; tat.
permoueri animaduertit: & quotquot præsentes aderant sollicitudo Cæsar in hos
cepit de iuuenibus, non sine Regis inuidia apud omnes aulicos. nam ab- *iuuenes pec-*
surditas calumniæ, iuenumq; in ipso flore ætatis periclitantium mise- *casse pronū-*
ratio, ad ferendam opem concitabat animos omnium: sed multo magis *ciat, quòd se*
postquam tam cordatè Alexander accusationi patris respondit, manen- *à suspitione*
tibus reis in eodem habitu, & præ mœstitia humentes oculos in terram immunes
demittentibus. Tandem alluxit spei non nihil, ut videretur Rex ipse ex- *nō seruaue-*
cusationis egere, qui sine vllis certis argumentis tam temerè crimina- *rint, ac pa-*
tionē aggressus sit. Postremo Cæsar aliquantisper deliberandus, hoc ip- *rentem ut si-*
so iuuenes alioqui insontes peccasse pronunciauit, quòd nō tales se pa- *lijs reconc-*
renti prætistissent, ut nulla posset in eos hæere suspicio. Herodem autē *lietur, hor-*
rogauit ut suspicari desineret, ac reconciliaretur filijs. Periniquū enim *tatur.*
esse habere eum fidem talibus calumnijs: & posse illos in posterum me- *Herodes fili-*
deri offensis prioribus, & redintegrare mutuum amorem pristinum, si is reconcilia- *tus.*
Post hanc admonitionem iuuenibus inuit. Quibus iam preces paron- *Antipater*
tibus pater has nō expectans prior flentes vnum post alium complecti- *se reuersis in*
tur, compatientibus omnibus, qui aderant tam ingenuis quàm famulis. *gratiam, gra-*
Tum igitur post actas Cæsari gratias vnà discesserunt, & cum eis Anti- *tulari simu-*
pater simulans se gratulari reuersis in gratiam. Sequentibus deinde die- *lat.*
bus Herodes CCC. talentis Cæsarem donauit, munera edentem Ro- *Herodes 300.*
maz & congrarium diudentem populo. Cæsar vicissim ei donauit dimi- *talentis Cæ-*
dium redituum ē merallis Cyprijs, & reliquum dimidium procuratio- *sarē donat.*
ni eius commisit: alijsq; hospitalibus officijs non orato, liberā potesta- *Cæsar Hero-*
tem permisit eligendi successorē quemcunq; ē filijs, aut si mallet distri- *di dimidium*
buendi regni in singulos. quod cū ille iã pararet facere, negauit se com- *redituum ē*
missurum quin ille quamdiu viueret tam regnum haberet in potestate Cyprijs me- *Rebelles do-*
quàm filios. His ita peractis Rex rursus Iudæam repetit. Quo absente talis donat- *mantur.*
Trachonitz, non parua ditionis pars, ab eo defecerant, sed opera ducum
quos in regno reliquerat pdomiti, rursus coacti sunt imperata facere.

Cæterum

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3956. Ante
Christum
nat. 8.

Ceterum Herodes & filij nauigantes cum appulisset Eleusam oppidum Ciliciz, quod Sebaste murato nomine dicitur, offendunt ibi Archelaum Regem Cappadocum. Is excepto Rege perhumaniter, multum gratulatus est ob reconciliatos filios, & quod Alexander eius gener egregie refellisset obiecta crimina: datisque vicissim regijs muneribus digressi sunt. Post hac Herodes in Iudzam reuersus aduocata in templum concione quid ea in peregrinatione egisset exposuit: denarrataque humanitate Cesaris, & alijs rebus quas illos quoque scire voluit, extremam orationem vertit ad filios: aulicosque & ceteram multitudinem ad concortipatrum, deinde ex Mariamme natos Alexandrum & Aristobulum An-terim debere omnes se vnum respicere, & pro Rege habere atque domi-entiam magis est idonea, preteritum non deficientibus alijs facultatibus, quibus & subditi in officio continentur & liberi. milites quoque cum su- turbationibus. His peroratis dimisit concionem, quibusdam recte per- dixisse, quibusdam fecius. iniecta enim emulatione inter filios, res om- nino spectare ad aliquam mutationem videbantur.

C A P. I X.

Herodes quinquennale certamen ob absolutam Cesaream celebrat.

Hedio &
Rutinus
cap. 5. al. 10.
Cesarea per-
fecta.

An. mundi
3957. Ante
Christum
nat. 7.

Quinquen-
nale certa-
men.

Cesar & A-
grippa He-
rodis ma-
gnanimitate
celebrant.
Antipatri
extructa.

PER idem tempus perfecta est Cesareia, decimo anno postquam adifi-
cauit cepta est, regni vero anno octauo supra vigesimum. Olympiade
CXCII. in eius dedicatione magna fuit celebritas, & apparatus fasti-
sunt sumptuosissimi. exciti enim sunt ad certamen artifices Mulici, &
athletarum gymniconum certaminum. ad hac gladiatorum ac ferarum co-
paratus magnus numerus, & quicquid huius generis in precio est tam
Romae quam apud gentes ceteras. Consecratum est autem hoc quoque
certamen Cesari, instaurandum per singula quinquennia. Hunc omnem
apparatum Rex suo sumptu magna ambitione vndecunq; curauit con-
uehi multa in hoc conferente etiam vxore Cesaris Iulia, & mittente
per multa preciosa ex Italia, vt omnibus computatis sumptibus ad D. ta-
lenta accederet. Congregata ingenti multitudine spectaculorum gra-
tia, legationes quae a diuersis populis mittebantur ob accepta benefi-
cia, omnes excepit diuersorij & mensis & continuis hilaritatibus, dum
hominum frequentia spectaculis se totos dies oblectat, noctu vero con-
uiujs & ostentatione magnificentiae, cum insigni laude magnanimita-
tis regiae. in omnibus enim studebat vt posteriora quaeque maiorem ad-
mirationem sui facerent: ferturque ipsum saepe Caesarem & Agrippam
dixisse, quod maior quam pro praesenti ditione esset Herodis magna-
nimitas, qui dignus videretur totius Syriae atque Aegypti imperio. Post
hanc celebritatem & festos dies aliud oppidum extruxit in campo qui
dicitur Capharsaba, electo ad hoc agro aquoso & plantis idoneo, amne
circumfluente ipsum oppidum, & luco circumdante pulcherrimarum
arborum. hanc a suo patre Antipatro denominauit Antipatrida. deinde
castellum

Antiocham matrem suam nomine referens supra Hierichuntē condidit, cui Cypron vocabulum imposuit, cōmunio egregie & instructo amor-
nis domicilijs. nec fraterni affectus oblitus memoriz illius dedicauit
edificia pulcherrima, primum turrim Pharo non minorem in ipsa vrbe,
in defuncti monumentum Phasaelum vocatam, propugnaculum vrbis
munitissimum. deinde eiusdem nominis oppidum circa vallem Hieri-
chuntinam condidit, quā itur ad septentrionalia: quo factum est vt cir-
cumqueq; situs ager antea pene desertus diligentius coleretur ab habi-
tatoribus, phasaeliticus inde appellatus. Quin & reliquam eius benefi-
centiam enarrare perdifficile fuerit, quanta contulit in vrbes tam Sy-
riæ quā Græciæ, & vbiq; illū peregrinari contigit, plurimas enim
adiunxit, aut exstructis publicis operibus, aut sicuti incepta pendebant
propter inopiam, pecunijs in absolutionem eorum erogatis. Inter hæc
præcipua sunt quod Rhodijs Pythium templum suo sumptu exadifica-
uit, & ad compingendas naues multa argenti talenta præbuit. Nicopo-
litanijs urbem ad Actium à Cæsare conditam habitantibus maiorem
panem publicorum operum suis perfecit impendijs. Antiochenis
urbem Syriæ maximam habitantibus, secante mediam eius longitudi-
nem platea, hanc ipsam vtrōq; latere ornauit porticibus, & viam eius
subdiualem lapide polito strauit, non tam ad ornamentum vrbis quā
ad incolarum commoda. Ludos etiam Olympios non satis responden-
tes suæ celebritati propter inopiam, adiunxit attributis annuis rediti-
bus, quo splendidius & sacrificia fierent, & alia quæ ad decorandum
tam frequentem conuentum pertinent: pro qua munificentia perpe-
tuus agonothesia declaratus est. Hic alius quispiam miretur in vno ho-
mine tantam diuersitatem ingenij. Si enim spectemus eius liberalita-
tem ac beneficentiam qua erga omnes vsus est, non possumus non di-
cere eum natura beneficentissimū. ediuerso si iniurias eius & seueritatem
in subditos atq; etiam coniunctissimos consideremus, fateri cogemur
hominem fuisse durum, inexorabile, & ab omni alienū modestia, atque
ita pugnares inter se voluntates habuisse videbitur. Ego verò aliter cre-
do, & vtrūq; ab vna causa profectum existimo. Eo enim quod hono-
ris esset cupidissimus, & totus huic affectui deditus, incitabatur ad ma-
gnificentiam, sicubi spes esset aut in præsens laudis, aut in poste-
rum memoriz: quare quod esset supra facultates sumptuosus, coge-
batur molestus esse subditis. nam cum in alios erogaret plurimum
pecuniæ, necesse erat eam aliquando malè quærere. Deinde sciens
se ob eas iniurias inuisum subiectis, eas offensas lenire videbat difficile.
neq; enim poterat nisi vellet reditus minuire. itaq; abutebatur suorum
odio in suum commodum. nam si quis illorum non per omnia seruitu-
tem toleraret, aut videretur velle dominationem eius excurere, in tales
impotenter iruebat non aliter quā in hostes, nullo cognatorum aut
amicorum di. crimine, quod solus vellet honorari ab omnib. Quam au-
tem honoris cupidus fuerit colligere licet ex his ipsis honoribus quos
ille Cæsari & Agrippæ ceterisq; eius amicis exhibuit. volebat enim
exemplo esse suis, vt quemadmodum ipse præstantiores coleret, sic et-
iam coleretur ab omnibus: & hoc pacto satis declarabat cuius rei natu-
ra esset appetentissimus. Sed Iudæis per leges patrias non licet hoc mo-
do potentiores colere, quos necesse est maiorem rationem iusti & æqui
habere quā officiorum talium: quibus satis incommodum erat quod

An. mundi
3957.

Ante Chri-
nat. 7.

Cypron cō-
ditum.
Phasaelus
turris & op-
pidum.

Pythium tē-
plum ab He-
rode extru-
ctum.

Olympij la-
di.

Herodes cup-
in exteros li-
beralis, in
suis seque-
fuerit.

Herodes ho-
noris cupi-
dus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi non possent statuis & templis demereri Regis gratiā, & similibus ad-
3957. lationibus explere insanam cupiditatem gloriosi hominis. Atq; hæc
Ante Chri. mihi causa videtur cur Herodes erga familiares & consiliorum patri-
nat. 7. ceps iniquior, erga exteros & alienos tanto beneficentior fuerit.

C A P. X.

Iudeorum Cyrenensium & Asiaticorum ad Cæsarem legatio.

Asiatici autem & Cyrenenses Iudæi multum affligebantur ab earum
 regionum ciuitatibus, qui cum à p̄sulis Regibus accepissent ius ci-
 uitatis ex æquo cum ceteris, tunc multas iniurias à Græcis patiebantur,
 quasi exportarent pecunias, & essent noxij reliquis ciuibz. Cumque
 Græci nec finem nec modum iniuriarum facerent, coacti sunt perle-
 gatos de eis apud Cæsarem conueniri is rescripsit ad prouincias, placere
 ut Iudæis seruetur æquale ius cum alijs. cuius rescripti exemplar subij-
 cimus, quò testatus fiat quomodo erga nos affecti fuerint imperatores
 veteres. Cæsar Aug. Pont. Max. Trib. potestatis ita censet. Quoniam Iu-
 dæorum gens semper fida & grata fuit Pop. Roman. non nunc tantum,
 sed superiori etiam tempore, præcipue patri meo Imp. Cæsari, sub Hyr-
 cano Pontifice: placet mihi de communi iurati senatus sententia, Iu-
 dæos uti proprijs ritibus ac legibus, sicut utebantur tempore Hyrcani
 Pont. Dei Max. & fanis eorum ius asyli manere licereq; eis votiuam pe-
 cuniam per certos homines mittere Hierosolyma: neque cegi ad præ-
 standa vadimonia sabbatis, aut pridie sabbatorum post horam nonam
 in parasceue. Quod si quis deprehendatur furari sacros libros aut sa-
 cram pecuniam ex locis eorum religiosis, hunc teneri sacrilegij, & bona
 eius addici ærario Roman. pop. Suggestionem etiam eorum oblatam
 mihi per C. Marcium Censorinum, pro ea pietate qua omnes homines
 complector, iubeo cum hoc decreto dedicari in illustri loco, qui in vni-
 uersa Asia meo nomini consecrauit apud Argyram, quod si quis contra
 decretum ausus fuerit, non mediocri pœna mulstabitur. Inscriptum
 est columnæ in templo Cæsaris. Cæsar Norbano Flacco S. Iudæis ubi-
 cunque gentium degentibus sacram pecuniam ex veteri instituto Hie-
 rosolyma mittere nemine prohibente liceat. Hæc Cæsar Agrippa quo-
 que pro Iudæis scripsit in hunc modum. Agrippa Ephesiorum magi-
 stratibus, senatui, & populo S. Pecuniæ sacræ quæ Hierosolyma mitti
 solet more patrio, procurationem ac tutelam penes Iudæos esse volo in
 Asia: & si quis sacram Iudæorum pecuniam furatus ad Asyla confuge-
 rit, eum inde abstractum dedi ad pœnam Iudæis quo iurè abstrahuntur
 sacrilegi. Syllano etiam magistratui scripsit, ne Iudæi sabbatis cogan-
 tur ad præstanda vadimonia. M. Agrippa Cyrenæorum magistratibus
 & senatui Salut. Iudæi Cyrenenses, pro quibus iam Augustus scripsit
 Flauio Lybie præsidi, alijsque eius prouinciæ magistratibus, non esse
 vetandos mittere ex more sacram pecuniam Hierosolyma: conquesti
 sunt nunc apud me, vexari se improborum quorundam sycophantijs,
 & vetari hoc facere prætextu quorundam tributorum quæ tamen non
 debentur, hos ego suo iuri suisque moribus relinqui iubeo. & si qua in
 vrbe pecunia sacræ intercepta est, eam per delectos ad hoc idontos Iu-
 dæis

Agrippa E-
 phesiorum
 magistratib.
 pro Iudæis
 scribit.
 Syllano.
 Cyrenæorū
 magistrati-
 bus.

deis restitui. C. Norbanus Flaccus procos. Sardiniorū magistratibus S. Casar mihi scripsit, iubere se neminem Iudæorū vetari iuxta patrium morem collectas pecunias Hierosolyma mittere. quare ego quoque vobis scribo de hac re, ne vos lateat tam mea voluntas quam Cæsaris. Nec aliter Iulius Antonius procos. scripsit: Ephesiorum magistratibus senatui ac pop. S. Asiam habitantes Iudæi Febr. Idibus reddenti mihi us apud Ephesum indicauerunt, Cæsarem Aug. & Agrippam concessisse sibi ut patrijs legibus & moribus, primitiasque suo quemque arbitratu pietatis ergo conferre, deportandas absque impedimento ad templum Dei maximi rogaueruntque ut ab illis concessa meo consensu rata habeant. Quare scire vos volo, me quoque iuxta Cæsaris & Agrippæ decreta permittere, ut quicquid volunt iuxta patriū morem nemine prohibente faciant. Hæc decreta in hoc apposuimus, ut, quoniam scripta nostra in Græcorum manus peruentura sunt, ostenderem eis iam inde à maiorum ætate hunc honorem nobis habitum, ne prohiberemur per potestates publicas uti patrijs moribus, imò illorum consensu religionem concessa Deum coleremus. quæ quidem eò crebrius inculco, ut fidam geates ceteras, & odium nostri, cuius nullam rationem habentur perpetuo, sed oppidatim ferè in his sit mutatio. Iustitia verò omnibus hominibus ex equo competit, res utilissima tam Græcis quam barbaris, cuius maxima in nostris legibus habetur ratio, nosque omnibus, modò eis inuiolatas seruemus, caros ac amicos potest reddere. quam obrem rogatos omnes volumus, ut non tam nos ob diuersum vitæ genus horreat, quam complectantur ob virtutis studia. Hæc enim communis est omnibus, & sine hac non potest humana vita consistere. Nunc ad historię contextum redeo.

An. mundi 3957.

Ante Chri. nat. 7.

C. Norbanus Flaccus pro Iudæis scribit. Iulius Antonius Procos.

C A P. XI.

Herodes opus habens pecunia, sepulchrum David subijt.

HERODES multum pecuniarum domi forisq; profundes, audito quòd Hyrcanus qui ante eum regnavit, recluso Davidis sepulcro tria milia talentorum argenti extulisset, superesseque multo plura quæ possint quantumvis magnis sumptibus sufficere, multo tempore animum habuit idem aggredi. Tunc vero noctu apertum sepulchrū ingreditur, cum prius accuratè cauisset ne hoc resciret populus, assumptis tantum amicorum fidissimis. Depositæ tamen pecunias non inuenit sicut Hyrcanus, sed mundi preciosi & aureorum ornamentorum vim magnam inde sustulit. his inuitatus ad diligentijs scrutandū, interius processit, usq; ad conditorum corporum Solomonis ac Davidis: ubi duos satellites amisit, erumpente (ut fertur) ex adytis flamma contra progressos reme- re. quo casu territus exiit, & tactus religione ad expiandum se in aditu sepulcri monumentū e candido marmore cōdidit sumptuosissimis im- pendijs. eius operis & Nicolaus illius tēporis scriptor meminit, sed non itē de descensu Regis, præter decorū id factū existimans: idq; more suo fecit. Viui enim Regis hæc auribus dedit, captans gratiam, & ea tantum aningens quæ ad gloriam illius pertinere visa sunt. quin & multa eius

Hed. & Rufinus cap. 7. al. ca. 12. Auri sacra fames.

Herodes duos satellites in Davidis monumento amittit. Notatur Nicolaus Historiographus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi aperte iniusta facinora aut alia specie afficta fucavit, aut, quantum po-
3957. tuit, occultare studuit: quandoquidem etiam crudelitati in Mariam
Ante Chri. men ac filios speciosam causam adstruere conatur, illam impudicitiz,
mar. 7. hos insidiarum patri paratarum insimulans: & hoc toto opere facit per-
petuò, quæ rectè ac iuste Rex gessit nimis extollens laudibus contraria
verò diligenter excusans. Sed illi ob quam dixi causam danda venia, non
tàm ad posteritatis cognitionem, quàm ad gratificandû suo Regi scri-
Iosephus ex benti. Nos verò qui & generis propinquitate Alamonxos Reges con-
pontificali tingimus, & sacerdotij honore fungimur, turpe ducentes mendacium,
Alamonzo- incorruptè res gestas exponimus, salva reuerètia posterorû Regis illius,
rum genere. qui etiam nunc rerum potiuntur, maiorem tamen veritatis ratione ha-
Dissidium in bentes cum ipsorum quoq; venia. Cæterùm Herodis domus post viola-
domo Hero- rum sepulchrû cœpit labi: in deterius: siue diris vlticib. in eam partem
dis. incumbentib. quæ iam antè malè habebat: siue forte fortuna talis cala-
mitas incidit in ea tēpora, ut merito videri possit impietatis præsum-
Antipatri Dissidiû enim erat in aula bello civili simile, & odia mutua concertan-
contra fra- tia calumnijs. Sed inter omnes eminebat Antipatri contra fratres arti-
res artificio- ficiosa machinatio, qui per alios inuoluens illos falsis criminationibus,
sa machina- ipse patrociniû eorum sæpè simulabat, ut approbata sua beneuolentia
tio. facilius iuuenes clam posset opprimere: atq; talib. versutijs circūuenie-
bat patrem, ut putaret hûc solum incolumitatis suæ curam gerere. qua-
propter etiam Ptolemæum procuratorem suum Rex Antipatro cōmen-
dauit, & cum matre eius omnia cōmunicauit consilia, adeo ut nihil non
horum arbitrata gereret, & insensum eum redderent his quos exosus
Regi esse ipsorum intererat. Mariamnes verò filij rem indies ferebant
Rixæ mulie- agrius, propter nobilitatem indignantes suo loco se dimoueri ac dete-
bres. riorib. cedere, & tantum non in ordinē redigi. Quin & vxores ipsorum
eisdem laborabant passionib. quarum altera Alexandro nupta Archelai
filia Glaphyra odio inuicem prosequēbatur Salomen, tum propter mari-
ti amorem, tum quòd insolentius se erga filiam eius gereret. ea nupta e-
rat Aristobulo quam illa sibi honore æquari ferebat muliebriter. atque
Pheroras He hac altera contentione accedente, ne Pheroras quidē Regis frater alie-
rodus filias nus erat à discordia habebat enim priuatā causam suspicionis & odij, in
in coniugiû ciderat in amorem ancillæ proptiâ iam insanum, ut oblatâ sibi à Rege
oblatus fasti- in coniugium filiam fastidiret, contentus ancilla complexib. Id æger-
dit. mē tulit Herodes, videns germanû affectum à se tot beneficijs, & penè
regni sociû, non respōdere pietate mutua, & infortunatum se fratrem
existimans: & cum non valeret Pheroram ad æquiorē mentē reducere,
puellam collocauit cū Phasaeli filio. procedente deinde tempore ratus
iam deservisse fratris cupidines, conquestus de repulsa, alterius condi-
tionem ei detulit, quæ Cyprios nomine dicta est. Tum Ptolemæus Phe-
roræ consulit, ne pergat fratrem continere, & ab amore turpi resipi-
odiû ac tranquillitatis iacturâ incurrere. Ille intelligens hoc sibi vtile, &
iam antè calūnijs appetitus veniâ à Rege cōsecutus fuerat, mulierē iam
filij matrē ex se factâ ablegat: & Regi pollicetur ducturû se filiâ eius al-
teram: condixitq; diem 30. ad celebrandas nuptias, iurciurando inter-
posito nihil sibi posthac cum ablegata fore commercij. elapso autem
præfinito tempore in tantum amori succubuit, ut non staret pollici-
tis, & rursus reuolueretur ad pristinam mulieris consuetudinem. Ibi
tum

rum Herodes non amplius potuit iram tegere, sed sæpè iaciebat voces quasdam, signa alienari à fratre animi: nec deerant multi qui per occasionem hunc eius affectum fouerent calumniis iamque nec dies abibat illa ne hora, quin aliquid ei nouarum turbarum accideret, commissis inter se necessitudinib. quas natura volebat esse carissimas. Nam & Salome intensa Mariammes filiis ne filiam quidem nuptam Aristobulo adulescentum alteri sinebat frui caritate mutua, pelliciens ad effutienda & prodenda secreta conjugum colloquia: & si quid, ut assòlet, offensum uenularum incideret, exacerbans multis suspitionibus quo factum est ut secreta eorum expiscaretur omnia, & puellæ quoque iuuenem exotum redderet. illa verò in matris gratiam sæpè narrabat, quòd illi, quoties soli essent, crebram mentionem Mariammes facerent, & odiose de patre loquerentur: minarenturque si Principatus ipsis coningeret, reliquarum Regis vxorum filios scribas se facturos in oppidulis. ad hoc enim còducibilem illis fore literaturam, cui tum darent operam. vxores etiam redigias, si quando viderent matris ornamenta vsurpare, pro præsentiibus delictis vestituros se ciliciis, inclusas ubi ne solem quidem liceat aspicere. Hæc mox Salome Regi renunciabat: quæ ille tametsi permolestè ferret, emendare tamen malebat quàm punire maximè aut exasperabatur suspitionibus, & indies seipso peior, omnibus omnium rumoribus credens. attamen tunc obiurgatione filios castigasse contentus, & illorù responsione placatus aliquantisper quieuit. Sed mox malù recrudit. Pheroras enim Alexandrum conuenit maritum, ut diximus, Glaphyræ Archelai filiz: aitque se audisse ex Salome, Herodè ardentè amare Glaphyræ, nec posse hunc affectum excutere. hoc audito iuuenis zeiotypus vehementer excanduit: & quicquid honoris ac comitatus Herodes mulieri exhibebat in gratiam filij, quod quidem ferè quotidianū erat, in peiorem partem interpretabatur, suspitione còcepta ex his quæ audierat. neque diutius potuit eam indignatione concoquere, sed adito patre cum lacrymis ei sermonem Pheroræ aperit. quamobrè ille magis adhuc turbatus est, non ferens insinuari se falso tam turpis criminis, multa querens de suorù malicia, à quibus pro beneficiis talem reportaret gratiâ. Moxque accersitum Pheroram adortus iurgio, pessime, inquit, omnium mortalium, còne ingrati tudinis prolapsus es, ut talia de nobis vel dicas vel cogites? nonne deprehendo tuum propositum, quod non conuicio tenus hæc dixisti filio, sed ut insidias & veneficia hoc pacto in caput meū frueres? Quis enim, nisi bono aliquo genio ductus ut iste, filius patretur patrem suspectum impune ferre talem iniuriam? Vtrum tibi videris sermonem in animum, an in dextram eius g'adiū inseruisse, quo parentem conficeret? aut quid tibi voluisti, cum & ipsum & fratrem oderis, in me tantum calumniando simulans beneuolentiam, & ea dicēs quæ salua pietate ne cogitari quidem poterant. apage te hinc post tam peruersum erga fratrem bene meritum animum. Et tu quidem quoad vixeris tua conscientia frui: ego verò dabo operam ut sim meis melior, neque dignas pœnas exigens, & maioribus quàm digni sint beneficiis consequens. Sic destomachante Rege Pheroras cum in manifesto crimine deprehensus teneretur, Salomes ait hoc esse commentum, & ab ea prima hos sermones profectos esse. Quo audito illa (nam fortè ad ea) composito ad verborum fidem vultu exclamat, non esse hæc sua, & omnes hoc vnum agere, ut eam inuisam Regi faciant, & de medio tollant.

An. mundi.
1957. Ante
Christi.

7.

Salome filiā
ad effutiēda
& prodenda
secreta con-
iugum collo-
quia pellic-
cit.

Pheroras He-
rodem, dum
illum arden-
ter amare
Glaphyrā
dicit, vehē-
menter cō-
mouet.

Salome se
purgat.

FLAVII IOSEPHI

An. mñdi

3957. An.

70 Chr. na.

7.

Effectus calumniarū.

Syllaus Arabs Salomē in vxorē petens repul- sam patitur.

Herodes filiam Phero- ræ filio dat coniugem.

Cōdium filij in patrem proditur.

lant Herod's amantissimam, & prætulerunt ei ipsius pericula. nunc ve-
ro etiam maioribus se appeti insidiis. solam enim autorem fuisse fratris.
ut, adiecta qua se oblectabat muliercula, filiam Regis duceret, & hanc
esse causam odij. hæc illa loquente, simulq; capillos sibi vellente, & pe-
tus plangente, species quidem negatis erat verisimilis, sed mala mens
dissimulabatur gestu scilicet. Pheroras autem medius tenebatur, ne præ-
textum quidem ullum sui facti inueniens, cum non inlicitaretur se dixis-
se, & audisse eadem persuadere non posset. ea perturbatio non sine al-
tercatione duravit aliquandiu. tandem Rex peractis & fratrem & so-
rorem ablegavit: collaudataq; filij temperantia, & quod hos sermones
ad se detulisset, admodum se ad curam corporis se contulit. Post hanc
contentionem male audiebat Salome, quod videretur autor huius ca-
lumnia: & vxores Regiæ male ei volebant, quod scilicet morosam & va-
riabilem, & pro tempore nunc inimicam nunc beneuolam. Sem-
per igitur aliquid contra eam Herodi occinebant, arrepta occasione ex-
casu quodā fortuito. Erat Arabum Rex Obodas, homo segnis & ocio de-
ditus: negocia verò eius administrabat Syllaus vir callidus, atate florēs
& corporis specio. hic cum propter quadam negocia ad Herodē venis-
set, contemplatus vnā cenantem Salomen animum ad eam adhibuit:
compertoq; esse viduam, venit cum ea in colloquium. illa quæ deterius
quam antea tractabatur à fratre, & non nihil tæta forma iuuenis, non ab-
stinebat multa non mediocria signa quod consensus & mutus amor in-
ter eos intercederet. Hæc vxores Regi non sine derisione referebant.
Herodes autem hoc non contentus sciscitabatur ex Therora, & iubebat
eam inter cenantem obseruare, quomodo eiga se inuicem affecti sint ille
renunciaret quod nutibus & mutis aspectibus satis indicaret quod ten-
derent. Post hæc Arabs iam suspectus abiit. elapsis deinde duobus aut
tribus mensib. hanc ipsam ob causam reuersus, & collocutus de hac re cū
Herode, postulauit, ut Salomen sibi collocaret fore enim ei hanc affini-
tatem utilem propter Arabum cōmercia, quorum principatum & de-
retulisset, percontando an ei nubere sit animus, mulier facile assensum
præbuit. postulantis deinde ut Syllaus accenseretur in Iudæorum re-
ligionem, & tum demum vxorem duceret, alioqui non esse licitum: ille
facere hoc non sustinuit, lapidandū se dicens à popularibus si faceret:
atq; ita re infecta discessit. ex eo tempore Pheroras Salomen insimula-
uit intemperantiæ, ac magis etiam vxores Regiæ, dicentes eam cōue-
nisse cum Arabe. Et puellam, quam fratri desponsatam ille domesticæ
mulierculæ illecebris victus recusauit ducere, Herodes in sororis gratiā
collocaturus Salomes filio nato è Costabaro mutauit sententiā persua-
sus à Pherora, negante adolescentem amatum talem socerū propter
patris sui eadem, & æquius censente, ut ipsius filius eam ducat, successu-
rus in tetrarchiæ dominiū. quod ubi is persuasit, impetrauit prioris of-
fensæ veniam. Mutatis igitur sponsalibus puella data est nuptum ado-
lescentulo, addita C. talentorum dote. Nec interim cessabant turbæ do-
mesticiæ, imò augebantur etiā, à turpibus initiis progressæ vsq; ad cala-
mitates tristissimas. Erant in deliciis Herodi propter formam eunuchi
tres, vnus a poculis, alter ab epulis, tertius cubicularius, quorum opera
etiā in tenui regni negotijs vti est solitus: hoc quidā ad Regem detulit

corruptos

corruptor esse ab Alexandro filio accepta magna vi pecuniarum: & quæstionibus examinati eequi d. cū illo habuissent cōsuetudinis, rem falsi sunt: præterea nullius tentati contra patrem facinoris se esse conscios. admodum deinde acrioribus tormentis, vieti necessitate, ministris magis magisque in gratiam Antipatri fauentibus, aiunt Alexandrū innatum cōtra parentem odiam alere: hortatumq; eos ut Herodem desererēt iam inutilem, facientemq; fucum ætati, & senium dissimulantem tincto capillitio. quin potius ipsi adhiberent animum, potituro vel inuito patre regno debito, expectarentque breui dignitatem primariam. iam enim non tantum generis prærogatiuam sibi affragari, sed instructa etiā ad innadendam dominationem omnia. staturos pro se multos duces militum, multos amicos Regios, paratos quiduis vel agere vel pati in ipsius gratiam. His auditis Herodem totū ira & timor occupat, quod filij vereba & contumeliosa viderentur, & minacia: utroque igitur exacerbatus verebatur, nequid grauius contra se conflatum esset, quā ut eodem temporis momento posset cauere & occurrere. quamobrem non ausus palam inquirere, per dimissos clancularios exploratores rem gerebat, omnes suspectos iuxta habens atque inuisos, & in suspicionibus etiam de immeritis securitatem suam collocans: quatum adeo nullus erat finis, ut quō quisque ei coniunctior esset, eo magis timeretur, ut tanto ad nocendum potentior. Ceteros cum quibus ei nulla intercedebat familiaritas, vel nominari à delatore sit erat, moxque ad suam securitatem pertinere putabat illorum interitus. Postremo etiam domestici anxij de incolumitate propria in seipsos versi sunt, tutissimos rati, qui alios præuenirent: ea. diuinis, certissimumq; hoc ad salutem remedium: qui mox voti compotes hoc ipso aliorum in te cōciebant inuidiam, videbanturq; merito ceteri. audi. & sic accipiendi, ut ipsi tractassent alios. Iamq; etiam priuatas similitates hoc modo exercebant, moxq; deprehensi eadem patiebantur, occasione contra inimicos videntes pro laqueo, quo paulo post ipsi comprehendebantur. Rex enim velox erat ad poenitentiam, eo quod multos conuictos tolleret, quod tamen nō in hoc proderat, ne similia posthac faceret, sed contentus erat delatores eorum parimulctasse supplicio. Tantum erat tunc in aula Regia perturbationum ac formidinum. Multis etiam intimis amicis denunciavit, ne vel in cōspectum suum venirent, vel intra limina palatii, maxime his qui fiducia meritorum hactenus ei reuerēdi faciunt. Andromacho enim & Gemello veteribus amicis, & qui plurimū Regem tam legationibus quā consiliis iuuerant, filiosq; eius instituerant, & maiore ceteris habebant fiduciam, amicitia renunciauit: alteri quia Demetrio eius filio Alexander utebatur familiariter: Gemello vero quod ipsum sciret fauere inueni. nam & inter educatores eius ac eruditores fuerat, & Romanæ peregrinationis comes habuerat. Nec dubium est quin grauius aliquid intus est tum ablegatis admissæ autoritatem, ut posita proborum hominum reuerentia debaccharetur licentius. Horum porro omnium maiorum fax erat Antipater, qui ex quo primum tempore patrem animaduertit formidinibus obnoxium, consiliorum ei socium se adiungens accendebat hominis fauitam: & tunc videbatur egregie fungi officio, si daret operam, ut quicumq; reniti possent tollerentur de medio. Tunc igitur pulso Andromacho & reliquis amicis liberioribus, primū tur.

An. mundi
3957. An.
te Chri. na.

7.

Herodes g.
bus suis calu-
mniis fidem
adhibens mul-
tos iniuste
interficat.

Hed. & Ruf-
inus cap. 3.
Herodes An-
dromacho
& Gemello
amicitiam
renunciat.

Antipater
omniū ma-
lorum fax.
Propter Ale-
xandrū mul-
ti tormentis

FLAVII IOSEPHI

An. mudi
3957. An-
te Chr. na.
7.

Rex quotquot putabat Alexandro fidos examinavit tormentis, nuntius cuius tentati contra se facinoris essent confesi. illi vero immoriebantur cruciatibus, quod nihil haberent dicere. atque hoc acrius incumbente cogitatum quidem maleficium. Et Antipater callidis artifex interpretabatur tortos a veritate malle quam a fide erga dominos & amicos discedere, urgebaturque ut secreta perquirerentur apprehensis pluribus. Tandem unus e multis tormenta non ferens, ait se non semel audisse iuvenem dicere, quoties laudaretur a proceritate statuarum, aut sagittarum di peritia, ceterisque virtutibus eximiis, hac a natura ornamenta sibi magis concessa quam beneficia. patrem enim pra invidia his offendi omnibus, quapropter quando simul inambulant contrahi se de industria & submitti, ne appareat procerior, & in venatoriis iaculationibus illis presente destinata non ferire, quod norit genitoris ingenium non ferentis laudari filium. Hec verba dum expenduntur intermissis tormentis adiecit, conspirasse eum cum fratre Aristobulo, ut in venatione tentari insidias strueret, quibus si ille esset oppressus, tum regnum postulaturus Romam peringeret. Inventa sunt etiam iuvenis literae ad fratrem scriptae, conquerentis de patre, non recte factum, quod Antipatro ad Herodes probabili, ut ipsi videbatur, argumento confirmatus in suspitione, Alexandro comprehenso iubet injici vincula: & rursus incipit scire, quamvis ne ipse quidem auditis satis crederet. neque enim excogitabile poterat, cur deberet ab illis per insidias appeti: & querelae illae pueriles contentiones videbantur, nec verisimile post manifestum participium voluisse eos Romam petere. quamobrem volens maius aliquod impietatis argumentum invenire, sollicitusque cavens, ne videretur filium temere damnassee ad vincula, & quaestioni subiiciens honoratioris Alexandriae rumultu, terrore, ac tormentis perstreperet, iuvenis quidam in tali necessitate constitutus dixit Alexandrum Romam ad amicos literas misisse, rogantem, ut curarent se accersiri a Caesare, indicaturum de quibusdam contra illam conspirationibus, quando pater societati Romanorum praeiulerit Mithridatis Parthorum Regis amicitiam. addidit habere cum venenum, quod apud Ascalonem paratum sit. His auditis Herodes credidit, consolantibus eum in calamitate adulatoribus, quod non temere quidquam faceret. venenum tamen summa cura quaesitum nusquam inventum est. Ceterum Alexander oppressus malis adeo non cessit, neque inficiatus est, ut patrem exasperaret amplius: siue volens pudescere facilitatem eius ad credendum calumniis: siue ut, si forte crederet, involueret eum cum tota Regia magnis calamitatibus. Quatuor enim libellos a se conscriptos ei misit, negans opus esse tormentis pluribus. structas enim insidias, paratipesque eorum esse pheroram & amicorum fidelissimos: Quin & Salomon obrepente noctu cum invito se esse congressam, omnesque eo tentare, ut, illo sublato, optata assequerentur licentiam, eiusdem conspirationis arguebantur & Ptolemaeus & Sappinius, praecunctis Regi fidissimis nec antea quam rabie quadam occupati in se invicem efferebantur homines praedem amicissimi, non defensione, non coargutione expectata tantisper dum veritas pateret, indicium praevenerente supplicio. alij vinciebantur, alij necabantur, alij nihil laevius expectantes moras ipsas quam representationem

Alexandri in
vincula con
iecti amici
quaestioni
subiiciuntur.
Alexandrum
quidam quod
Romam contra
parentem ad
amicos, literas
miserit, acculat.
Alexander
indicatus etiam
sociis facinoris per
perrandi, factetur insidias
as patri structas.
Herodes in
sua calumnia
is & exatib.
referta vita
sua taceat.

tionem malorum agrius ferebant: ingensq; moeror ac torpor fœdabat
pristinam felicitatem Regia. Ne Herodem quidem ipsum vitæ in tali
perturbatione non cadere poterat, cui, quod nemini se auderet crede-
re, pro tormento erat futuri exitus expectatio: sæpeque illi obuerlaba-
tur irruens gladio stricto filius, noctes atque dies nihil aliud volutanti,
ut iam minimum abesset ab infamia.

Am. mundi.
3957. An-
te Christi
nat. 7.

C A P. XII.

*Archelaus Cappadocum Rex Alexandrum patri
reconciliat.*

DVM ita Herodes animo angitur, Archelaus Cappadocum Rex de fi-
lia & iuvene genero sollicitus, tum amici quoq; vicem miserans in-
voluntariam perplexis & turbatis negocijs, officij sui putavit protectionē
ad eum suscipere. Quem vbi sicut audierat affectum inuenit, importunā
tem putavit si obiurgaret ac temeritatis & nimix credulitatis argueret.
fore enim ut ille ex aduerso contendens & exultare se studens exacer-
baretur amplius. Quapropter aliam rationem commentus est qua res
affectas componeret, indignatione versa in iuvenem, asserens Regem
nihil præter æquitatem, sed omnia recte fecisse: se quoq; dirempturum
illud coniugium, ac ne filij quidem parvulum, si sceleris conscia non fe-
cisset indicium. Tum Herodes vbi præter opinionem vidit hominē pro
se læso tam graviter exandescere, asperitate remissa, & factum suum iu-
sta æstimatione volens expendere, paulatim ad paternos affectus rediit.
Iamq; utroque flexo ad misericordiam, quoties aliquis obiecta à iuvene
crimina retelleret, ad iram commovebatur Rex: postquam verò Arche-
laum quoque accusationem aggredi vidit, lacrymis affectum prodens,
rogabat illum ne nimium indulgeret iræ, neque propter iuvenis erratū
coniugium dirimeret. Tum Cappadox nactus eum iam mihiorem, cœ-
pit crimina transferre in amicos, qui depravarent hominem iuvenem
& rudem omnis maliciæ, præcipuè fratrem Regis vrgens suspicionibus.
Nam cùm & Pheroras in Herodis indignationem incurrisset, intelli-
gens reconciliatorem neminem Archelao magis idoneum, atratus illū
adijt, alia quoq; desperantis de salute signa præferens, qui non despexit
preces supplicis, negans tamē sibi facile iam citò flectere offensum Re-
gis animum. Satiùs esse, ut ipse à fratre veniam peteret, prius confessus
se fuisse causam horum omnium. eam confessionem profore multum
ad leniendam iracundiam, ac tum demum se quoq; opportunius depre-
catorem accessurum. paruit ille consilio, quod utriq; cessit feliciter. nā
& iuvenis præter opinionem exemptus est criminationibus, & Phero-
ram Archelaus reposuit in fratris gratiam: ipse quoque in ita maxima
gratia apud Regem in tam difficili ipsius tempore, lætus in Cappadociā
profectus est. nam & cum muneribus dimissus est preciosissimis, & faci-
le primum inter amicos locum obtinuit. Convenit etiam inter eos,
ut Herodes Romam peteret, quandoquidem de hoc negotio
Cæsari scripserat: feceruntq; simul iter usque Antio-
chiam, ibi præsidem Syriæ Titum reconciliauit
Archelao, atq; ita in Iudæam re-
versus est.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 9. al. 13.
Archelaus
Cappadoci
Rex, Hero-
dis indigna-
tionē in ge-
nerum simu-
lat, eumque
ad paternos
affectus re-
ducit.

Archelaus
Alexandri
crimina in
amicos, præ-
cipuè verò
in Pherorā
transfert.
Pheroras
Herodi se
causam puer-
bationum
fuisse
ingenuè fa-
tetur, & fra-
tri Alexan-
dro recon-
ciliatur.

Herodes cū
Archelao
Antiochiam
vsque iter
facit.

FLAVII IOSEPHI

C A P. XIII.

Anno mun
di 3958.

Trachonitarum defeſſio.

Ante Chri.
ſti. 6.

Arabici bel-
li cauſa.

Trachonitis
Herodi do-
natur à Cę-
ſare.

Aliàs cap. 14.
Rebelles A-
rabes à duci
bus Herodis
perdomân-
tur.

Latrones ca-
pti & pu-
niti.

Aliàs cap. 15.

Herodes ab
Arabibus la-
trones ſibi
dedi poſtu-
lat, & mu-
tuum creditum
reperit.

Saturninus &
Volūnius Sy-
riæ Præſides
Herodi Ara-
bes recon-
ciliant.

Herodes Sa-
turnino &
Volumnio
pmitteſſibus
cũ exercitu
Arabiam inua-
dit & Raptam
conſellum
diſcutit.

Ille verò dum Romam profectus interim à regno abeſt, bellum Arabi-
cum ex hac cauſa exortum eſt. Incolæ Trachonis, quam regionem Ze-
nodoro ademptam Caſar Herodi attribuerat, vetiti exercere latroci-
nia, cogeſſantur in ſtudijs agriculturæ mitius degere. hoc vitæ genus nec
ipſos delectabat, neque terra reſpondebat laboribus. tamen à principio
cohercente Rege abſtinebant iniuriam ab accolis, non ſine laude Hero-
dis diligentis. Sed quando Rex nauigauit in Italiam Alexandrum accen-
ſurus & commendaturus Antipatrum Caſari, Trachonitæ ſparſo ra-
more de eius interitu defeſerunt reueſſi ad priſtina latrocinia. tunc ta-
men abſente Rege à ducibus eius ſunt perdomiti. cæterum XL. ex his
latronum principes captorum exemplo territi, reliſto patrio ſolo fuge-
runt in Arabiam, recipiente eos Syllæ propter non impetratum Salo-
mes coniugium. à quo cum munus quendam locum accipiſſent ha-
bitandum, incurſionibus non Iudæam tantum infeſtabant, ſed totam
Cœleſyriam, abigebantq; prædas in ſua receptacula, Syllæ præſente
impunitatem & ſecuritatem maleſicis. Herodes autem reuerſus à Ro-
mana peregrinatione, comperit multa damna illiſta ſuis à latronibus.
cumq; non poſſet eos in poteſtatem ſuam redigere, quod eſſent ſub tu-
tela Arabum, nec tamen iniuriam acceptam concoqueret, perluſtrata
Trachone interfecit illorum domeſticos. quo facto illi irritiores, ma-
xime quod legem haberent quæ iuberet domeſticos, unum eodem inultum
non ſinere, contempto periculo totam Herodis ditionem agendo & fe-
rendo perpetuis vexabant incurſionibus. Tum Rex ad Præſides à Caſa-
re miſſos Saturninum & Volumnium rem derulit, latrones depoſcens
ad ſupplicium. illi hoc audito maiori manu ſe committere, perturbare
omnia repentinis inſultibus, agros ſimul & vicos populari, iugulare
quotquot in manus eorum incidèrent, ut bello quàm latrocinio reſe-
ſet ſimilior. iam enim uſque ad mille accreuerant. Quare Herodes & la-
trones ſibi dedi poſtulabat, & mutuum creditum repetebat ex aſſio iam
præſtituto tempore, ſexaginta illa talenta quæ Oboda per Syllæum cõ-
modauerat. Syllæus verò qui detrufus à regimine Oboda ipſe adminiſtra-
bat omnia, inſciabatur eos latrones eſſe in Arabia, & pecuniam diſſe-
rebat reddere, de qua diſceptabatur apud Saturninum & Volumnium
Syriæ præſides. Tandem illis autoribus conuenit, ut intra triginta dierum
ſpaciũ & debitum redderetur, & ex utroq; regno reſtituerentur per-
fuga. Sed apud Herodem proſus nemo Arabum inuentus, vel ob male-
ficium, vel quacunque de cauſa profugus: verum Arabes conuiſi ſunt
latrones ad ſe recipere.

C A P. XIII.

Expeſſio Herodi in Arabiam.

Cæterum poſtquam aduenit præſtitutus terminus, Syllæus nolens
ſtare conuentis Romam profectus eſt: Herodes verò exſequabatur
reſtitutionem pecuniarum ac latronum, Saturnino & Volumnio pmit-
tentibus ei ſontumaces armis perſequi: collectoq; exercitu inuaſit Ara-
biam,

biam, septem mansiones emensus triduo. cumq; peruenisset ad castellum, in quo se latrones continebant, primo impetu id cepit, ipsamque munitionem nomine Raptam diruit, nullo alio damno dato regionis incolis. Et cum in auxilium eorum procurrisset dux Arabum Nacebus, commissum est praelium, in quo pauci ex Herodianis, Arabum vero XXV. cum ipso duce ceciderunt: reliqui in fugam compulsi sunt. Hec modo latrones vltus Idumaeorum tria millia in Trachonem deduxit, ut coercerent ibi latrocinia: & ad duces Romanos agentes in Phœnicia dedit literas, quibus eos certiores fecit, quod in contumaces tantum Arabas concessio ab eis iure usus sit, nihilque egerit praterca: idq; ipsorum inquisitione postea verum compertum est.

C A P. XV.

Syllas Herodem accusat apud Caesarem.

SED aliter Romam properatis nuncijs Syllæo relatum est, suo more exaggerantibus omnia. is iâ antè insinuat in noticiam Cæsaris, forte tum circa palatium obuersans, his auditis confestim mutata veste atrata cum adijt, denarrans ut bello afflicta sit Arabia, totumq; regnum euersam ab Herode ingresso cum exercitu. ad hæc lacrymans querebatur cecidisse duo millia & quingentos Arabum primates, & in his amicū accognatum suum Nacebum, direptasq; magnas opes apud Raptā repositas. atq; hæc facta per contemptum Obodæ, qui nec copias paratas habuerit. nec ducem, se absente, idoneum. Hæc dicente Syllæo, addentq; qd nec ipse hanc professionem suscepturus erat, ni crederet Cæsari curæ esse pacem publicam omnium, neq; se domi præsentē, Herodes nisi suo malo eam pacem violaturus. Cæsar hæc querela commotus percontatus est ex Herodis amicis, qui tum aderant, & ex suorum quibuscūq; reuens reuersis è Syria, hoc tantum, an Herodes vllum exercitū extra Regni sui fines eduxerit: Id cum illi fateri necesse haberent, nec Cæsar causam expeditionis audire dignaretur, magis etiam iratus Herodi scripsit minaciter, se hætenus illo vllum tanquam amico, post hæc habiturū eum pro subdito. Syllæus quoq; ea de re scripsit ad Arabas His literis illi elati neq; latrones qui effugerant voluerunt dedere, neq; acceptam mutuo pecuniam persolvere, neq; pro pascuis quæ conduxerāt, quicquam numerare. freti eo quod Rex offendisset Cæsarem. Quin & Trachonitz hæc occasione vsu insurrexerunt in Idumaeorum custodiam, & iuncti Arabicis latronibus qui illorum regionem diripiebant, non tam suis lucris quàm vindictæ studentes miris modis in eos sauebant. Hæc omnia Herodes ferebat, offenso Cæsare minus iam habens vel fiducia vel audacia. legatos enim eius ad agendam Regis sui causam missos primum ne admitti quidem: iterum veniētes dimisit infecto negotio. Quamobrem vehementer anxio metum augebat Syllæus. Romæ præsens credulo Cæsari quidvis persuadēs, & iam maioribus rebus inhians. Defuncto enim Obodæ in Arabum regnum successit Aeneas, dictus Aretas mutato nomine. hunc ille per calumnias pestere conabatur, & sibi principatum usurpare, multam pecuniam partitos in aulicos, multa etiam Cæsari daturum se pollicitus: quem iratura sciebat Aretæ quod se inconstitutum ausus esset regni habenas suscipere. Tandem & ille literas cum

An. mundi
3958. Ante
Chri. nat.

6.

Nacebus cū
viginti qnq;
Arabū cētus.
Herodes Idu
maeorum 3.
millia in
Trachonem
deducit.

Hedio &
Rufinus
cap. 10. al. 16.
Syllæus He-
rodem apud
Cæsarem ac-
cusat.

Arabes &
Trachonitz
scientes He-
rodi Cæsare
iratum, illi
insultant.
Cæsar ab He-
rode offensa-
sus.

Obodæ de-
functo A-
neas in Ara-
bum regnū
succedit.

manet.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi

3960. An-

te Christa

natum 4.

Cæsar Arabū
legatos non
audit.

Nicolaus
Damascen⁹
ab Herode
ad Cæsarem
missus.

muneribus misit ad Cæsarem, & in his multorum talētorum coronam auream, in his literis accusabat Sylixum, quod nequissimus seruus vene-
no sustulisset Obodam, quo etiam viuo inuasisset rerum administratio-
nem, vxores Arabum adulterans, & conflato ære alieno viam sibi ad oc-
cupandum principatum muniens. Cæsar autem ne hos quidem legatos
audire dignatus, aspernatusq; eorum munera, infecta re illos abire pas-
sus est. Interim Iudæorum res ac Arabum indies se habebant deterius,
turbatis omnibus, & componente nemine. nam Regum aliter nondum
principatum suum constabilierat, & proinde suos coercere non pote-
rat. Herodes autem veritus ne, si se defenderet, eo magis irritaret Cæsa-
rem, cogeatur perferre omnes iniurias. Postremo nullum finem virgen-
tibus malis inueniens, decreuit denuo Roman legatos mittere, si quid
æquius per amicos impetrare posset à Cæsare, in eam legationem Nico-
laus Damascenus profectus est.

C A P. XVI.

Eurycli calumnie contra Herodis filios.

Hedio &
Ruffinus
cap. 11. al. 17.

Eurycles La-
cedæmonius
in Herodis
amicitiā sese
insinuat.

Eurycles a-
pud Alexan-
dram sese
insinuat.

Eurycles A-
lexandri di-
cta & facta
obseruans
Antipatro
& Herodi
exponit.

PER idem tempus dissidium cum filiis domesticum multo magis exa-
cerbatum est. quamuis enim etiam ante nunquā prorsus vacaret su-
spicione, malo pernicioso Regibus, tunc tamen id maximē ob talē cau-
sam inualuit. Eurycles quidam Lacedæmonius, vir domi nobilis, sed in-
genio pessimo, adulator & delicijs perditus, sed vtrunq; vitium egregiē
dissimulans, vsus Herodis hospitio, datis muneribus & maioribus acce-
ptis, ad gratiam cum eo conuersatus effecit, vt reciperetur inter amicos
præcipuos. is diuersabatur apud Antipatrum, Alexandro quoq; propter
crebros congressus familiaris. aiebat enim sibi cum Archelao Cappado-
ce amicitiam intercedere, & ideo simulabat se Glaphyram obsequijs co-
lere. cumq; videretur omnibus ex æquo deditus, obseruabat quæcunq;
vel dicerentur vel fierent, vndecunq; captans gratificandi per calumnias
materiam. denique adeo se blandis colloquijs insinuauit vnicuique, vt
illi soli fidus videretur, cæteros ira tractare, prout amico esset commo-
dum. his artibus ita sibi deuinxit Alexandrum, vt iuuenis putaret ei so-
li turō se posse querelas suas concedere. aperiebat igitur ei dolorem
suum quod pater esset à se alienatior, casumq; matris narrabat: &
quod Antipater præcepta fratribus dignitate solus posset omnia. Hæc
diutius ferenda non esse, patre iam talibus imbuto odijs, vt cum ipsis
nec cōuiuia nec colloq; cōmunicare sustineat. Hæc ille, dolorē suum in-
sinū amici, vt tum videbatur, deponens. at ille oīa referebat Antipatro,
negans ad se hæc pertinere, tacere tamen non posse ob periculi magni-
tudinē, & consultum ei velle, vt cauere ab Alexandri insidijs. non e-
nim eum dissimulare animum, sed ipsis verbis præferre cupiditatem
parricidij. Post hoc benevolentiz pignus maxima ab Antipatro ac-
cipiebat munera, & ad vltimum ab eo persuasus est, vt ad Herodem
referret de hoc negotio. Rex narranti de Alexandri odio faciem
aurem præbuit, & eo deductus est verborum ambagibus, vt implaca-
bilem iram in filium conciperet: id quod sine mora declarauit. Eurycli
enim quinquaginta talenta donauit: quibus ille acceptis ad Arche-
laum se contulit, & multum Alexandrum prædicans, operam etiam
suam

suam commemoravit quàm utilis ei fuerit ad conciliandam patris gratiam: & ab eo quoq; accepta pecunia, prius quàm deprehenderetur hominis malicia discessit. Reuersus deinde in patriam, cum ibi quoq; similibus artibus vteretur, Lacedæmone pulsus est in exilium. Porro Iudæorum Rex non iam vt antè contentus aurem præbere criminatoribus Alexandri & Aristobuli, proprio seruiebat odio, etiam nemine accusante observans singula & sciscitans, & permittens omnibus quicquid vellent contra eos dicere: & inter cætera Euaratum Coum cõmunicasse cum Alexandro consilia. videbaturq; nullos sermones audire libentius. Oblatum est deinde iuuenibus maius infortunium, calumnijs nunquam cessantibus, & omnibus cerratim aliquid mali de eis ad Regem deferentibus, scilicet incolumitat. s. eius studio. Erant Herodi duo satellites, Iucundus & Tyrannus, grati illi propter robur ac proceritatem corporum. hi propter quandam offensam pulsũ à Regia, & inter equites Alexandri stipatores recepti, quòd essent exercitatissimi honorabantur pecunijs alijsq; muneribus. Mox igitur Rex de his etiam suspitione concepta, tormenta eis admouit. ergo post toleratos diu cruciatus, tandem aiunt se sollicitatos ab Alexandro, vt inter venandum Herodem feras persequentem interficerent. facile enim confingi posse, præcipitatum ab equo fuisset telis transfixum esse. nam & antè pedè simile quiddam ei acciderat. Simulq; indicauerunt aurum defossum in equorum stabulo, & præfectum venatorum arguebant, quòd eis præbuisse lanceas regias, & arma, ipso iubente, Alexandri famulis. Post hos præfectus arcis Alexandrij correptus similiter examinatus est: huic obiectũ est quòd eos intra castellũ reciperet, pollicitusq; eis esset pecuniam regiam ibi reconditam. Sed illo pernegante filius eius accedens, vera esse dixit omnia: protelutq; referentes manum Alexandri literas in hanc sententiam. Quàm primum Deo fauente perferemus quæ decreuimus ad vos veniemus. curate igitur, vt quemadmodum estis polliciti, nos in castellum recipiatis. His literis visis Herodes posthac pro indubitato habuit, paratas sibi à filijs insidias. Alexander autem dicebat Diophantum scribam imitatum suum characterem, esseq; Antipatri malicia excogitatum illam schedulam. Diophantus enim habebatur magnus talium artifex, & post in similibus deprehensus dedit supplicium eos verò qui torti sunt Rex apud Hierichuntem produxit ad populum, vt accusarent filios, vbi saxis sunt obruti. cumq; vulgus concitum simili pœna Alexandrum cum fratre vellet afficere, Herodes per Ptolemaum & Pheroram eos cohibuit: & iuuenes in carcere asseruandos tradidit. cõ nemo admittebatur, adhibitis qui explorarent eorum dicta & facta omnia. iamq; pro condemnatis habebantur, tum aliorum opinione, tum sua. eorum alter Aristobulus præ anxietate etiam amitam suam ac socrum ad iniferationem præsentis calamitatis, eiusq; auctoris odiũ inuitans. An non tibi quoq;, inquit, periculum imminet delata, quòd spe nuptiarum Syllaum de omnibus quæ hic sunt per literas significes. quæ verba mulier statim fratri retulit. ille nõ amplius se continens vinciri eos iubet, & seorsum quenq; quid contra patrem moliti sint scripro prodere. hoc iussu facere, scripserunt, insidias quidem nec parasse se, nec cogitasse: sed conatos fugere, quòd non possent amplius ad hunc modum suspecti & solliciti viuere. Eodem tempore cum venisset à Capadocia ab Archelao legatus Mela vnus è dynastarum illius numero, volens

An. mundi
3960. Ante
Christum
nat. 4.

Eurycles a-
stutia ab Ar-
chelao pecu-
niam extor-
quet.

Herodes A-
lexandri &
Aristobuli
criminato-
ribus aurem
præbet.

Iucundus &
Tyrannus se
sollicitatos
ab Alexan-
dro, vt inter
venandum
Herodem
interficeret,
fatentur.

Alexander
ad Præfectũ
arcis Alexan-
drij, vt se re-
ciperet, scri-
bit.

Diophantus
scriba aliorũ
characteres
imitatur.

Alexander
& Aristobu-
lus in carce-
rem cõiecti.
Aristobulus
amitam suã
ac socrum
monet.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3960. Ante
Christum
nat. 4.

Alexander
Herodi q
ad Archelaū
discedere de
creuit, fate-
tur.

Mela, Arche-
lai Cappa-
docum Re-
gis filia.

Glaphyra,
Alexandri
coniunx, nū
paratas He-
rodi insidias
ignorasset,
interroga-
tur.

Archelaus,
Herodi sese
excusat.
Herodes Ce-
sari reconci-
liatus.

Medio &
Ruffi cap. 12.
al. 18.
Nicolaus
Syllam ac-
cusat, & He-
rodem excu-
sat.

volens Herodes declarare eius malevolentiam, acciuit ad se Alexan-
drum ē vinculis: & rursū interrogauit de fuga, quoniam & quomodo
decreuissent discedere, ad Archelaum, ille respondit, pollicitum quod
inde Romam nos mitteret. Ceterum contra parentem nihil durius aut
parum pietati conueniens se machinatos esse, neq; quicquam veritatis
in esse confictis aduersariorum criminationibus. cupuisse etiam ut Ty-
rannus cum socijs examinaretur cautius: sed illis appropinquata mortem
per Antipatrum, qui admixtis suis vulgum in eos concitauerit. His di-
ctis Rex iussit & ipsum & Melam duci ad Glaphyram Archelai filiam, ut
interrogaretur num ignorasset paratas Herodi insidias. quod ut ventum
est, continuo mulier vincum conspicata maritum, caput sibi plangēs,
& prae miseratione attonita clarē ingemuit: iuueni quoq; manantibus
lachrymis, qui aderant miserabili hoc spectaculo turbati, diu nihil mā-
datorum poterant vel dicere vel facere. Tandem Ptolemæo, cui com-
missus erat iuuenis, iubente dicere, num & vxor fuerit consilij conscia:
qui potuit, inquit, non esse. carior mihi vita, & parens liberorum com-
munium: ad hæc illa exclamauit, nullius mali se esse consciam. quod si
id aliquid ad salutem eius conferat, paratam se mentiri vel in suā per-
niciem, & nihil omnino negaturam. Tum Alexander, impium quidē,
sicut suspicantur quos minime oportuit, nihil nec ego cogitavi, nec in
es conscia: sed quod ad Archelaum abire, & inde Romam, decreuimus.
Hoc & illa fateri, Herodes ratus conuictum à se Archelaum maleuo-
lentia, dedit Olympo & Volumnio literas, iussis ut inter nauigandum
appellerent ad Eleusam oppidū Ciliciæ, & Archelao scripta de his red-
derent: & post ex postulationem quod filijs conatum fuisset particeps,
Romam inde nauigare pergerent. & si inuenerint à Nicolao placatum
Cæsarem, redderent ei literas, & argumenta quæ ad conuincendos iu-
uenes scripta mittebantur. Igitur Archelaus pro se attulit, voluisse qui-
dem excipere iuuenes, quod & ipsis & patri eorum putaret uale. ne quid
ob suspiciones & dissidia durius in eos statueret: non tamen missurum
fuisse ad Cæsarem, nec confirmaturum eos in malevolentia: Romam
autem delati inuenerunt iam Herodi reconciliatum Cæsarem, eiq; lite-
ras reddiderunt. Nam Nicolai legatio ad hunc modum se habuit: quā-
primum Romam venit & in palatium, præter ea mandata quæ habe-
bat, Syllam accusandum suscepit. animaduertit enim dissidere inter
se Arabas, quorum aliquot eius omnia facinora indicauerunt, & hoc au-
tore necros plerosq; cognatos Oboda manifeste coarguerunt ex ipsius
litteris interceptis per se uentibus.

Quæ fortuita occasione Nicolaus uti non neglexit, studens Herodem
reducere in gratiam Cæsaris. Scribat enim si defensionem Regis ordire-
tur, difficilem se habebiturum indicem: quod si accusaret Syllam, non
de fore occasionem pro suo Rege satisfaciendi. contestata igitur lite, &
præstituta ad agendum die, Nicolaus assistentibus sibi Arææ legatis a-
critè accusauit Syllam interfectorem assuecans domini ac Regis sui
multorumq; Arabum, pecuniam etiam mutuatam ad perturbandam
quietem publicam, matronasq; arguens corrupisse tam Romæ quam in
Arabia. addidit his grauissimum crimen, circumuentum mendacijs eius
Cæsarem, quem nihil veri de gestis ab Herode docuerit. ad hunc accusa-
tionis locum postquam ventum est, Cæsar interlocutus iussit eum, o-
missis cæteris, hoc tantum de Herode dicere, an non exercitum in Ara-
biam

siam duxerit, neque duo millia & quingentos illic interfecerit, neque
 captiuis abductis regionem depradatus sit. Ad hæc Nicolaus, de his se
 vel maxime ait docere posse, nihil horum aut certe minimam partem
 ita se habere, quemadmodum ab illo relata sint, neque ullam mere-
 ri indignationem. His præter opinionem auditis cum Cæsar attenti-
 us ausculta- ret, ille primum indicauit ei de D. talentis mutuo sumptis,
 deque syngrapha in qua ascriptum erat, licere post elapsum præstitu-
 tum tempus pignora ex vniuersa regione capere: deinde non expedi-
 tionem hostilem hanc fuisse, sed executionem iuris & repetitionem
 debiti. idque non propter actum quamquam permitte syngrapha,
 sed appellatis prius de hac re Saturno & Volumnio Syriæ præsidibus:
 postremo apud Berytum in horum præsentia Syllæo per Cæsar's fortu-
 nam iurato, omnino intra triginta dies exhibiturum se & pecuniam,
 & Herodis perfugas. & cum horum nihil Syllæus præstitisset, aditos
 rursus prædiles Herodi permisit pignora capere, atque ita demum
 illum profectum in Arabiam. hoc est, inquit, illud bellum quod ad-
 uersarij tam tragice exaggerauerunt. quod tamen qui potest bellum
 vocari, permittit præsidum & ex pacto illatum post periurio violatos
 tum alios deos, tum in primis nomen Cæsar's? restat de captiuis iam
 dicere. Latrones Trachonitæ XL. primum, mox plures, fugientes He-
 rodem metu supplicij, receptaculum sibi fecerunt Arabiam. hos Syllæ-
 us fouit & aluit in omnium hominum iniuriam, agrosq; eis dedit, &
 prædatum fuit particeps: quos tamen ipsos eodem iureiurando teneba-
 tur restituere cum mutuaticia pecunia ad præscriptum terminum. nec
 potest ostendere quenquam præter hos captum in Arabia: immo ex his
 ipsi aliquot euaserunt. Nunc confutata etiam de captiuis inuidiosa sy-
 cophantia, audi Cæsar mendacissimum figmentum quod ad prouocan-
 dam iram tuam commentus est. Affirmo enim quod cum Arabum ma-
 iores inuasisset, & vnus atq; alter e nostris cecidisset, tum demum He-
 rodes repugnare coactus Nacebum & cum eo XXV. non amplius occe-
 dit, quorum singulis centuplicatis iste his mille & quingentos cecidisse
 retulit. His motus Cæsar, vultu irato ad Syllæum versus, rogauit quot
 Arabes ea pugna desiderati sint. Hæsitante illo, & erratum in numero
 fatente, lectæ sunt syngrapharum conditiones & rescripta præsidum, Syllæus capi-
 literq; verbum continentes querelas de latrocinij. Ad vltimum eò res tis damna-
 deuenit, vt Cæsar damnato capitis Syllæo, Herodem in gratiam recepe-
 rit: & poenitens quod calumnijs permotus durius scripserat, hoc quoq; Herodi Au-
 gustus Ara-
 Syllæo approbrauerit, illius mendacijs impulsus se discessisse ab offici-
 is amicitia. In summa, remisit eum in prouinciã, vt postquam satisfe-
 cisset creditoribus, daret suppliciũ. Cæterum Aretæ indignari pergebat, vult trade-
 re quod regiã dignitatẽ ac potestatem vsurparet, priusquã à se acciperet: re, quod cõ-
 volebatq; Arabiam quoq; Herodi tradere: sed hoc consilium mutauit. filium ipsius
 runt redditæ ipsius literæ. Olympus enim & Volumnius cognito pla-
 ratum esse Cæsarem, mox ita vt mandatum erat obrulerunt ei literas, tæ mutant.
 continent res argumenta quibus filios impietatis conuincerat: quibus le-
 & is visum est non onerare insuper alio regno lenem & informatum sabuin Regẽ
 circa filios: admissisq; legatis Aretæ, & hætenus obiurgatis, quod Rex legatus.
 eorum temerariẽ Principatum sumpsisset, non expectata sua sententia, Hedio &
 admisit munera & regnum ei autoritate sua confirmauit. Post hæc He-
 todiam recõciliatus scribit, dolere se vicẽ eius qui tales haberet filios. cap. 13 al. 19.
 debereq;

An. mundi
 3960. *Ante*
Christum
nat. 4.
 Expositio
 belli Arabi-
 ci, & pecu-
 niæ mutuo
 acceptæ.

Trachonitæ
 latrones.

An. mundi
3961 A nte
Christum
nat. 3.
Cæsar Augu-
stus Herodi
in parricidas
animaduor-
tere liberam
potestatem
permittit.

debereq; cum, si quid contra pietatem ausi sint, ut in parricidas ani-
maduertere. se enim liberam ei potestatem permittere: quod si tantum
fugam meditari sint, ipsum quoq; salua pietate oportere leni castiga-
tione contentum esse. Quare suum consilium esse, ut indicto consilio
apud Berytum Romanorum domicilium, & adhibitis præsidibus
cum Rege Cappadocum Archelao, amicisq; cæteris & viris illustribus,
de communi sententia quid statuendum sit dispiciat. atq; hoc fuit ar-
gumentum epistolæ Cæsaris.

C A P. XVII.

Herodis filij damnantur apud Berytum in concilio.

Herodes
quotquot vi-
sum est Cæ-
sari, vno Ar-
chelao exce-
pro, conuo-
cat.

Herodes fi-
lios accusat.

Deut. 18. 21.

Saturninus
eiusq; filij
moderatam
sententiam
proferunt.

Qua accepta Herodes supra modum gaudius est, tum quod rediisset
in gratiam, tum propter concessam sibi statuendi de filiis potesta-
tem liberam: & nescio quo pacto accidit, ut qui prius in secunda fortu-
na durus quidem pater fuerat, non tamen temerarius aut præceptis ad-
filiorum interitum: nunc rebus suis in melius mutatis, & recepta ad-
stina fiducia, nouo more laxauerit habenas odijs. Ergo conuocat per
nuncios quotquot visum est Cæsar, vno Archelao excepto, vel quod
hominem oderat, vel quod verebatur ne obsisteret suo proposito. & post-
quam Berytum conuenerunt cum præsidibus, tum cæteri exciti e diuersis
urbibus, filios quidem, quos adducere in concilium noluit, in Platane
vico Sidoniorum detinuit, non longè ab vrbe: ut posset eos si vocaren-
tur sistere. ipse verò solus introgressus, coram conlectu C. L. virorum, vsua
est accusatione non tam propter infortunium & necessitatem misera-
bili, quàm patri patrum decora. Vehemens enim erat, & in coarguendo
crimine hæsitans, non satis se explicabat, multaq; furoris ac feritatis
præferebat indicia. nec probationes exhibebat cognitoribus, sed aduo-
catos sibi eos adiungebat indecorè pater contra filios, literasq; ab ipsis
scriptas legebat: in quibus nihil insidiarum aut impietatis inerat, sed
tantum de ineunda fuga consilium, & conuicia signa offensi animi. ad
quæ postquam ille peruenit vociferabatur quasi in confectis insidijs:
remq; exaggerabat deiciens mori se malie quàm audire talia. Postre-
mò dicens sibi & à natura & à Cæsare potestatem in eos datam, addidit
etiam patriam legem ita iubere: ut si cui acutato parentes manus im-
ponant capiti, necesse habeant circumstantes laxis eum ferire, atque in
hunc modum interficere. quod cum sibi promptum sit in patria & suo
regno facere, tamen expectare se illorum quoq; calculos. Venire se ta-
men ad eos non tam ut iudicent filios in manifestissima culpa depre-
hensos, quàm ut per occasionem indignationis iustæ parentis suum ad-
dant suffragium, & exemplum edant ad posteros, non oportere tales in-
sidias negligi. Hæc locuto Rege. & iuuenibus ne ad dicendam quidem
causam adductis, qui erant in cōsilio videntes rem eò deuenisse ut nul-
la sit spes reconciliationis & gratiæ, potestatem eius confirmauerunt. Et
primus Saturninus vir consularis. multisq; defunctus honoribus, pro-
tulit sententiam moderatam circumstantijs: damnare se quidem He-
rodis filios, non tamen censere interficiendos, quod & ipse filios habe-
at, & Herodem præteritis infortunijs hoc maximum nolit adijcere. Post
illum ipsius tres filij, qui legati patris erant, eandem sententiã tulerunt.

Contra

Contrà Volumnius capite plectendos pronunciat, qui tam impij erga parentem fuerint:quem deinceps maior pars secuta est, vt omnino viderentur addicti ad supplicium. Moxque inde Herodes Tyrum eos secum duxit: quò cum Nicolaus appulisset à Roma veniens, Rex prius expositis quæ apud Berytum acta fuerant, percontatus est quid Romæ amici sentirent de eius filijs. Ille respondit videri consilia iuuenum impia, coniiciendosq; vinctos in carcerem: deinde pensitato diligentius negotio, si ira videatur, occidendos, ne putetur plus iræ quàm rationi tribuere: sin contrarium placeat, absolvendos, ne aliquid committatur immedicabile. eam esse Romæ plerorumque amicorum sententiam. Tum Rex diu multumq; tacitus secum cogitauit, & illum secum navigare iussit. Postquam autem Cæsaream ventum est, mox omnes fuerunt de filijs solliciti, euentum expectantes. valde enim meruebant ne propter inueteratum dissidium immineret eis exitium. cumq; dolerent eorum vicem, tamen nec loqui temerè, nec audire dictum aliquod liberior vacabat periculo: sed in sinu misericordiam celantes, taciti dolorem dissimulabant. Vnus omnium vetus Regis miles nomine Tiro, filium habens Alexandri aequalem & amicum, quicquid alij quieti occultabant, ipse liberè eloquebatur, & sæpè exclamare cogeatur in turba, perijsse veritatem & iustitiam in rebus humanis, & pro his regnare cum mendacijs maliciam: eoq; tantam caliginem inductam negocijs, vt ne grauissima quidem errata sua homines animaduertent. hæc loquendi libertas quamuis non abesset à periculo, omnes tamen mouebat quod non sine ratione fortiter se gereret tali tempore: libenterque hæc audiebant singuli, & cum sibi cauere silentio, eius tamen non improbabant licentiam. nam tanti mali expectatio potuisset à quouis commiserationis voces exprimere. Ille verò etiam ad Regem magna libertate se ingerens, postulauit solus cum solo colloqui: quod vbi concessum est. Non possum, inquit, ô Rex diutius ferre hanc anxietatem animi, quæ me cogit audaces voces & mihi periculosas promere, sed tibi, si velis, vtiles. Vbi nunc est tua mens? vbi animus ille semper hætenus quantumuis arduis par negocijs? quænam hæc est tanta amicorum ac cognatorum penuria? neq; enim tibi hos cognatos aut amicos existimo, qui tantum scelus sustinent in quondam felici regia. quid tu? quid agatur non dispicias? occidesne duos iuuenes è Regina vxore susceptos, & in omni vritute eximios, te ipsum hac ætate commissurus vni filio alenti spes improbas, & cognatis quos ipse toties iudicasti dignos suppliciorum? An non animaduertis tacitum vulgus simul & tuum errorem damnare, & miserari calamitatem iuuenum? ad hæc tum militaris turba, tum ipsi duces illis compatiuntur, & execrantur autores huius infortunii. Hæc primò sat à quis auribus accipiebat Rex, admonitus tam suæ calamitatis, quàm doctricorum perfidiæ. Sed illo immodestè ac militatiter instans, & per simplicitatem non habente rationem temporis, turbatior & opprobriationem hanc magis quàm admonitionem amicam existimans, sciscitatus quinam essent illi agrè ferentes duces aut milites, nominatim indicatos omnes cum ipso Tirone vinctos iussit seruari in carcere. Huius facti occasione Trypho quidam tonsor Regis accedens eum ait se non semel à Tirone sollicitatum, vt inter curandum guttur ei nouacula præcideret, ostentata spe magnorum munerum, & primi loci inter Alexandri amicos. Hæc locutum iuber corripi: moxq; tortus

An. mundi
3961.

Ante Christi
nat. 3.

Volumnius
& alij Hero-
dis filios ca-
pite plecten-
dos esse, pro
nunciant.
Nicolaus He-
rodes quid
Romæ amici
sentirent de
eius filijs in-
terrogat.

Tiro Herodæ
alloquitur,
& dum im-
modestè in-
statum du-
cib. & militi-
bus in carce-
rem conijci-
tur.

Tiro à Regis
tonfore &
proprio filio
se Regi infi-
dias struxis-
se, accusatur.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi 3961. est & tonsor & Tiro cum filio. qui videns patrem saevissime tractatum obstinatè cruciatus perferre, nec tamen superesse ullam spem salutis ex crudelitate Regis coniciens, ait se indicaturum veritatem, si tormenta sibi ac parenti remitterentur: acceptaq; in hoc fide, dicebat convenisse inter eos ut Tiro sua manu Regem interficeret. patere enim ei aditum soli ad solum, atque ita perpetrato facinore libenter quidvis passurum in Alexandri gratiam. His dictis patrem exemit cruciatibus, incertum veritate expressa an ut se ac genitorem hoc pacto à diuturniore vexatione redimeret. Herodes autè eiecta ex pectore omni, si qua prius insipiscentia, properavit exsequi suum propositum: & productis in censionem trecentis ductoribus militum una cum Tirene ac filio, tonsoris ducto reg; indice, omnes accusavit apud populum. in quos multitudo quibus militū quid ad manum veniret coniciens, ad vnum eos interfecit. Alexander autem & Aristobulus ducti Sebasten, ibi iussu patris sunt strangulati: & corpora eorum in Alexandrium recondita sunt, vbi maternus corum tuus, interfectus, & pleriq; ex progenitorum serie siti sunt. Et fortasse alicui mirum non videbitur, coalitum tanto tempore odium adeo excreuisse, ut mox dum excedens ipsam naturam vicerit. Illud merito dubitari possit, in adolescentibus ne ea culpa conferenda, qui patrem longo tempore exspectatum tandem in odiū coniecerint immedicabile: an in ipsius duriciem, & cupiditatem tam gloriæ quàm dominationis immodicam, qui in Alexandrio sepeliū fortune nullum ferret socium, malens omnia suo arbitratu facere: an potius in sapientissimis quidem. Vnde persuasum habemus eam omnes humanas actiones præsanxisse, ut necessariò consequantur: eamq; vim farum vocamus, quod nihil sit quod illa non efficiat. sed hunc sermonem ut arduum leuiter attingisse sufficiet, qui & nostris studiis non nihil tribuit, & varietatis actionum causas examinat: quæ quidem contemplatio iam olim inclusa est legis nostræ voluminibus. Cæterum ex duab. reliquis causis quod ad filios attinet, accusare quis posset eorum iuvenilem arrogantiam, & fastum regium, quod nimium tribuerint patris calumniis in quib. toribus, & in acta eius ac vitam parum æqui inquisitores fuerint, malicie suspicaces, & linguæ temperare nescij, ac per hoc geminas ansas præbentes suis observatoribus, & ad incundam Regis gratiam delatoribus. Patris autem planè pudendus error est & inexcusabilis, quod neque insidiarum structarum conuictos, neque vllis huius conatus arguementis deprehensis, permisit sibi ex se genitos interficere, egregio corpore iuvenes, nec apud suos solum gratiosos, non in venationibus segnes, non in militaribus exercitijs contemnendos, aut civilibus facundia studijs. horum enim omnium non erant rudes, præsertim Alexander natus grandior. Satis erat, etiam si damnare libuisset, aut vincula eos cohibere, aut procul à regno ablegare, cum securum faceret Romana potentia, sub cuius tutela positus ne apertam quidem vim, adeo non insidias extimescere debuerat. nunc tam citò eos occidere in impotentis affectus gratiam, quid aliud est quàm argumentum impia licentia? maximè cum esset ea ætate, in quam excusatio ignorantia vel imperitia non competit. neq; enim mora & dilatio facit eum excusatiorem. Minus enim peccatum erat, attonitum nouo aliquo casu, irritatum esse ad atrocius facinus post longas verò cunctationes, & deliberationes postremo

Postremo tale quippiam aggredi & perpetrare, sanguinarii animi est & An. mundi .
obstinati in deterius qualem sibi esse etiam postea declaravit, nec reli- 3961.
quis parcens qui ante videbantur charissimi, qui tamen minus misera- Ante Chri.
biles erant, quod merito perirent, tamen scuitiam arguebant similem, nat. 3.
nec ab illorum temperantem sibi cædibus. qua de re
dicturi sumus in sequentibus.

FLAVII IOSE-

PHI ANTIQVITATVM

IVDAICARVM LIBER

Decimusseptimus.

SVMMA CAPITVM LIBRI XVII.

Antiquitatum Iudaica-
rum.

- I. De Antipatri Herodis filij malicia.
- II. De Zamari Iudæo Babylonico.
- III. Antipatri contra Herodem infidia.
- IIII. Herodes Antipatrum mittit ad Cæsarem.
- V. Pheroræ obitus.
- VI. Pheroræ uxor accusatur veneficiæ, & Herodes cognoscit
Antipatri infidiam.
- VII. Antipater capite damnatus in vincula conicitur.
- VIII. Herodis morbus & Iudæorum seditio.
- IX. Antipatri exitium.
- X. Herodis mors, testamentum & funeratio.
- XI. Populus seditionem mouet contra Archelaum.
- XII. Seditio Iudæorum contra Sabinum, & quomodo Varus
autores eius punijt.
- XIII. Cæsar Herodis testamentum confirmat.
- XIIII. De Pseudalexandro.
- XV. Archelaus iterum accusatus Viennam relegatus est.

An. mundi

3961.

*Ante Chri.**nat. 3.**Hed. & Ruf.*
*finus cap. 1.**Antipater*
fratribus sub
latis populo
& militibus
inuisus.*Antipater cū*
patre res Iu-
dæorum ad-
*ministrat.**Antipater pa-*
rentis vlti-
um diem
*optat.**Antipater in*
demerendis
paternis a-
micis, nullis
sumptibus
*parcit.**Antipater a-*
mitam falle-
re nō potest,
Salomen He-
rodes ad A-
lexæ coniu-
gium com-
*pellit.**Glaphyra*
quondam v-
xor Alexan-
dri Archelao
Cappadocū
Regi remis-
*sa.**Hed. & Ruf.*
finus cap. 2.
Herodes fi-
liorum libe-
*ros educat.**De Antipatri Herodæ filij malitia.*

NTIPATER autem sublatiis fratribus agitati-
dis, gradu iam ad extremam contra patrem impie-
tatem facto, nondum improba spei satis faciebat &
in futurum auidæ. Liberatus enim æmulorum me-
tu qui possent in principatus societatem venire, in
aliam maiorem difficultatem parandi sibi regni in-
cidit, videlicet odium quo populariter inuisus erat
omnibus. huc accedebat quod illum magis etiam

haberet sollicitum, alienati militum animi à quibus pendebat Regum
securitas, si quando gens ipsa videretur novarum rerum cupida. quæ
mala suam culpa sibi germanis oppressis conciliauit. & tamē haud a-
liter quàm Rex cum patre administrabat res Iudæorum, credēte se He-
rode eius fidei, & id factum quo supplicium merebatur, interpretante
argumentū benevolentiz, quasi salutis Regis cōsulens illos prōdidisset,
non morem gerens odio, quo tam illos quàm patrem prosequēbatur:
quandoquidem & illos propter patrem oderat totus infensus furis: da-
batq; operam, vt nulli essent qui insidias eius detegerent, aut ad quos
Herodes aperta vi petitus refugere, sed tum longē magis stimulabatur
cōceptos conatus persequi. Nam eo defuncto proponebat sibi certū im-
perium: quod si diutius vitam protraheret, periculum videbat, ne pro-
ditis aliquo modo suis rebus patrem haberet infensissimū. Idē nul-
lis parcebat sumptibus in demerendis paternis amicis hominum odia
beneficijs volens obruere, præcipuē quotquot Romæ erant magnifi-
centissimis muneribus sibi concilians, & ante omnes Saturninum qui
tum Syriæ præerat. Spes etiam erat fratrem ipsius corrumpi posse do-
norum magnitudine: pariterq; Regis sororem, nuptam viro inter ami-
cos Regis primario, erat enim callidissimus ad deuinciendos per bene-
volentiz speciem hominum animos, & dissimulandi odij summus arti-
fex. Non tamen fallebat amitam, quæ iam ante perspectum habebat e-
ius ingenium, nec decipi poterat, & idē machinis omnibus occurrebat
eius maliciæ: quamuis filiam habebat nuptam eius auunculo, quam ipse
Antipater post Aristobuli mortem ei iungendam curauerat. Nam alte-
ram mariti matris filius Callas vxorem duxerat. sed nec affinitas hæc
effecit, quo minus cognosceretur eius malicia, sicut nec prior illa con-
sanguinitas extinguere meritum odium potuit. Salomen autem ada-
mato Syllæo cupientem nubere. Herodes cōpulit ad Alexæ coniugium,
adiuuante Iulia, & ne recusaret persuadente, ne aperte inimica fratri
fieret, iurato ni consensum præberet alienaturum se ab ea beneuolen-
tiam, quare illa paruit auctoritati vxoris Cæsareæ, alioquin etiam vtile
danti consilium. Per idem tempus remissa est ad patrem Cappadocum
Regis Archelai filia, quondam vxor Alexandri, reddita etiam dote ex
fisco regio, ne quid ea de causa exoriretur controuersia. Ipse autem
filiorum liberos educabat magna diligentia. Alexander enim & Gla-
phyra duos mares susceperat, Aristobulus & Bernice Salomes filia tres,
& duas feminas. Eos aliquando præsentibus amicis commendans, & fi-
liorum deplorans infortuniū, Deum precatus est ne quid simile cōtin-
geret.

geret eorum liberis : sed potius virtutibus cum ætate aucti, gratiam sibi nutritionis reponerent. desponsavit etiã futuras adultis vxores, maiori ex Alexandri filiis Pheroræ filiam : Aristobuli verò filio filiam Antipatri : & eiusdem filiam itidem Antipatri filio. alteram autem filiam, Herodi suo filio, nato ex filia Põtificis. mos enim nobis est patrius, plures simul vxores habere. Hæc connubia Rex procuravit miseratione pupillorum, per affinitatem Antipatrum ad caritatem eorum inuitans. Sed ille eundem erga pueros animum obtinuit, quem erga parentes ipsorum habuerat : sollicitatus etiam Regis circa eos cura, ne forte adulti officerent suæ potentia, Archelao quoque Rege adiutante nepotulos, & Pherora tetrarcha accipiente pupillarum alteram filio suo coniugem. Eodem incitabatur propter studia populi, miserantis orbatos parēribus, & ipsum autorem eius calamitatis odio prosequenti, & parati aliquando per occasionem deregere eius erga fratres malevolentiam. quapropter machinabatur de hoc negocio decreta patris irrita facere, ægre laturus si deberet eos habere potestatis participes : flexitque Herodem precibus, ut ipsi filiam Aristobuli ducere permitteret, & filio suo Pheroræ filiam. itaq; præter eius sententiam mutata sunt pacta connubialia. Rex autem eodem tempore nouem vxores habebat. vna erat Antipatri mater, altera summi Põtificis filia, ex qua puer natus est patrē nomine referens. erant inter has & fratris filia, & consobrina, sed steriles. præterea Samaritis vna, & ex ea liberi Antipas & Archelaus, & Olympias filia, quam postea duxit Regis fratruelis Iosephus. Archelaus autem & Antipas Romæ apud priuatum quendam amicum educabantur. ex Cleopatra etiam Hierosolymitana Herodem genuit & Philip-pum, qui & ipse Romæ educabatur : ex Pallade autem Phasaëlum : ex Phædra item & Elpide filias habuit Roxanam & Salomen. Maiores autem natu filias, Alexandri ex eadem matre sorores, quarum coniugium Pheroras contempserat, alteram Antipatro sororis suæ filio collocauit, alteram Phasaëlo fratris sui filio. atque hæc fuit Herodis progenies.

C A P. II.

De Zamari Iudæo Babylonico.

Volens deinde à Trachonitis tuta esse omnia, vicum Iudæis magnitudine vrbs decreuit in eius regionis medio condere, qui & suis esset præsidio, & vnde hostes facilius ex propinquo posset inuadere. Cumque intellexisset fortè fortuna virum Iudæum è Babylonia cum quingentis equitibus sagittariis & centum ferme cognatis Euphrate traiecto circa Antiochiam quæ sita est ad Daphnen degere, vbi à Saturnino Præfide Valatham castellum ad habitandum acceperat, accersit eum vnà cum suis, pollicitus ei agros in præfectura Batanæa, quæ Trachonitidi confinis est, ut ibi opponeretur infestatoribus : omnium etiam tributorum ac vectigalium immunitatem promissit tam agtis quàm hominibus. His conditionibus allectus Babylonius venit, acceptoque agro castella ibi condidit, & vicum nomine Bathyræ, eratque hic vir probus contra Trachonitas indigenis, simulque Iudæis à Babylone Hierosolyma religionis ergò perentibus, quò tutiores essent à latrociniis :

An. mundi
3961. Ante
Chri. na.

3.
Archelaus
fratrū libe-
ros odit.

Antipater
precibus He-
rodē vt pa-
cta connu-
bialia mu-
tentur, fle-
uit.
Herodis no-
uem vxores.

Herodes in
Trachonita-
rum regio-
ne castellū
condit, eiq;
Zamarin Iu-
dæum Baby-
lonicū præ-
ficit.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi multiq̄ue vndique ad eum confluxerunt Iudæi observatores legis pa-
3961. An- tria: & facta est ea regio valde populosa propter immunitatem qua il-
te Chri. na. lis mansit Herode incolumi. Philippus deinde qui successit, pauca & nō
3. diu ab eis exegit. porro magnus Agrippa & eodem nomine filius, licet
 multis gravatos exactionibus, libertate tamen frui permiserunt: qui
 salua libertate: de quo alias suo tempore dicemus prolixius. Zamaris
 autem Babylonius qui hanc regionem possidendam accepit ab Herode,
 exacta cum virtute vita moritur egregiis liberis superstitis, & in his
 Iacimo equite insignis fortitudinis, qui cum ala Babylonia Reges sti-
 lippum, virum manu promptum, & virtuti, si quis alius, deditum, re-
 gique Agrippæ ob hæc gratum & amicissimum: qui ab eo vniuersis suis
 copiis exercendis ac ductandis est præpositus.

Iacimus &
 Philippus
 Zamaris fi-
 lij.

C A P. III.

Antipatri contra Herodem insidiæ.

Hed. & Ruf-
 in. cap. 3.

Pheroras à
 mulieribus
 deceptus.

Salome He-
 rodi mulie-
 rū aliorum-
 que consilia
 sperit.

Cæterum in eo rerum Herodis statu quem diximus, omnia pende-
 bant ab Antipatro, postquam semel prospiciendi suis commodis
 potestatem accepit à patre, benè sperante de fide ipsius ac beneuolen-
 tia: qua tamen potestate ille audacius abutebatur, callidè regens suam
 maliciam, & in omnibus facilè fidem à parente impetrans: eratq̄ue o-
 mnibus formidabilis ob versutiam magis etiam quàm ob potētiam. Sed
 præcipuè Pheroras illum colebat, & ab eo vicissim colebatur, circumue-
 tus à mulieribus Antipatro fauentibus. obnoxius enim erat Pheroras &
 uxori & socru & sorori, quāvis exosa eas haberet propter iniurias il-
 latis filiabus suis virginibus. attamen ferendæ erant, & absq̄ illis nihil
 facere poterat, res eius peruestigantibus, & mutuò se inuicem adiutan-
 tibus. quibus etiā Antipater erat deditissimus, tum per se, tum per ma-
 trem: nā hæ quatuor mulieres consentiebant in omnibus. Sed Pheroræ
 cum Antipatro propter leues quasdam res nō satis cōueniebat, diuellē-
 te eos Regis sorore: quæ iamdudum explorabat omnia, sciens eos in
 Regis tantum perniciē conspirare, & parata eius rei indicium facere.
 qui vt cognouerunt mutuam suam amicitiam suspectam hoc nomine Re-
 gi & inuicem, hoc contrà excogitauerunt, vt non cōgrederentur in pro-
 patulo, fictisque conuiciis simularent dissidium, maxime præsentē He-
 rode, aut alio quopiam qui ei renunciaturus id videretur: clam autem
 alerent & confirmarent mutuam beneuolentiam: atque ira etiam fe-
 cerunt. Hoc aut Salomen non latuit, nec cum primò excogitatū est, nec
 postea cū cepit fieri. omnia enim peruestigabat, moxq̄ue ad fratrem
 affingens aliquid deferebat, videlicet occulta eorum conuenticula &
 clancularias consultationes, mirum ni euasura in ipsius perniciem, si
 maturè sibi non prospiceret. In aliorum enim conspectu dissidentes &
 iactantes inter se conuicia, celare amicitiam: deinde quando soli sint
 consentire, dubio procul conspirantes in eos quibus occultam velint
 esse suam amicitiam. Hæc illa & peruestigabat diligenter, & ad fratrem
 mox deferebat, iam & per se non nihil intelligentem, sed cohibentem
 se adhuc, quòd suspectum haberet etiam sororis proclive ad calumnias
 ingenium.

Ingenium. Erat enim quidam Iudæorum secta exactiorem patriæ legis cognitionem sibi vindicans, quibus tanquam Deo, ut videri volebant caris, additum erat hoc mulierum sodaliticum. Hi Pharisei vocantur, genus hominum astutum, arrogans, & interdum Regibus quoque infestum, ut eos etiam aperte impugnare non vereatur. nam cum tota gens Iudæorum fidem suam iureiurando obligasset Regi & Cæsari, hi solum non iurauerunt: excedentes sex milium numerum: quibus hoc nomine à Rege mulctatis, Pheroræ vxor pro eis mulctam persoluit. cui repoluit gratiam, quoniam credebantur futura præscire ex Dei colloquiis, prædicebant, decretum esse Deo regnum ablatum ab Herode & eius progenie, transferre in ipsam & maritum Pheroram ac communes liberos. Sed hoc quoque Regi per Salomen innotuit, & quod aulicorum quosdam sollicitarent muneribus atque corrumpere. qua in culpa Phariseorum aliquot deprehensos interfecit, præcipuos autores humanissimi consilij, cumque his Bagoam eunuchum, & suas delicias Carum, præstantissimæ formæ gratia sibi commendatum: & præter hos quoscunque è domestica familia cum Phariseis conspirasse ipsorum indicio compererat. Nam Bagoas in eam spem sublatus erat, quasi parens & benefactor appellandus Regis, quem destinarent vaticinia. prosperè enim cessura nouo Regi omnia, constabiliendo luccessione prolis legitimum. Herodes porro conuictis Phariseis ac supplicio traditis amicorum consilium aduocat, & apud eos Pheroræ vxoris accusationem instituit, quod ipsius impulsu frater conditionem Regiarum virginum spreuerit: id crimen ad suam etiam iniuriam pertinere affirmans, quod mulier ruptis legibus naturæ inter fratres serat dissidia quibuscunque valeat, tam verbis, quam operibus. mulctam quoque contumacibus à se impositam illius persolutam esse impendiis, & in summa conscientiam esse totius recentis conspirationis. Rectè igitur facturum Pheroram, si non expectatis fratris precibus spontè talem mulierem ableget, fratres inter se committentem mutuis odiis: quandoquidem ei, aut huius vxoris iactura facienda sit, aut fraternæ conuictionis ac benevolentia, nec nisi illa reiecta mansurum sit integrum germanitatis vinculum. Pheroras autem quamuis vehementi Regis oratione grauaretur, tamen aiebat se & fraternæ pietatis iura perstantè culturum, & à coniugali caritate haudquaquam discessurum: emorìque se malle, quam sine dilecta vxore viuere. Tum Herodes licet graui se iniuria existimaret affici, irasci tamen fratri distulit, contentus Antipatro & eius matri interdixisse Pheroræ consuetudine, & vetuisse mulierum regiarum conuenticula. illi facturos se iussa Regis polliciti, per latentes quoties dabatur comestationes conueniebant, præcipue Pheroras & Antipater. quin rumor erat Pheroræ vxorem cum Antipatro quoque stupri habere consuetudinem, conciliante matre ipsius Antipatri.

Anno mudi 3961. Antipatrum te Chri. na.

3. Pharisei astuti & arrogantes. Pharisei Regi non iurant, propterea mulctati Pheroræ vxor pro eis mulctam persoluit, ob quod beneficiū regnū pollicentur. Bagoas, Carus & alij ab Herode necati. Herod. & Rufinus cap. 4. Herod. Pheroræ vxorē accusat, eūque ut illam ableget iubet. Pheroras vxorē dimittere recusat. Herod. Antipatro Pheroræ consuetudine, & mulierū conuenticulis interdicat.

C A P. III.

Herodes Antipatrum mittit ad Cæsarem.

Quapropter suspectum habens patrē, & veritus ne vltius serpen- Antipatrum
do eius odia ad se quoque peruenirēt, scribit amicis Romæ degenti- Herodes ad
bus rogans admoncant Herodē per literas, ut quàm primum se ad Cæsarem mittit.

FLAVII IOSEPHI

Anno mudi
3961. An-
te Chri. na.

3.
Syllæū Anti-
pater Rōmæ
apud Cæsa-
rem accusat.
Aretas Syllæ-
um, quod
Fabatum a-
liosq; inter-
fecerit, accu-
sat.
Insidiator
vitz Regis
deprehen-
ditur.

rem mitteret. Quo facto Antipatrum Herodes misit cum preciosissimis muneribus & testamento, in quo ipsum Antipatrum Regem declara- bat, aut, si ille prior vita decederet, Herodem natum sibi & filia lummi pontificis. eodem tempore etiam Syllæus Arabs Romam profectus est, non factis imperatis Cæsaris: quem Antipater corundem criminum reum egit apud ipsum Cæsarem, quorum Nicolaus antea. accedebat & alter accusator Aretas, multorum honoratorum czdes apud Petram se inuito patratas obijciēs, maximè Sohemi hominis in omni virtute præ- stantissimi. quin & Cæsaris servum Fabatum ab illo interfectum fuisse ob talem quandam causam. Erat in satellitio Herodis Corinthus, cui si- dei Rex plurimum tribuere solitus est. Hunc Syllæus pecuniis corru- ptum eò perduxit, vt ei Regis sui czdem sit pollicitus. hoc vbi Fabatus ex ipso Syllæo cognouit, Regi mox indicauit: qui è Corintho confellio- nem extersit cogitati facinoris, diligenter ex eo perscrutatus omnia: si- mulq; duos Arabas ab eodem satellite insimulatos comprehendit, al- terum virum principem, alterum Syllæi amicum primarium. qui & ipsi tormentis admoti confessi sunt ideo se venisse, vt Corinthum vige- rent crebris adhortationibus ad perpetrandum facinus, atque adiuua- rent etiam in opere, si ita facto opus sit. quos omnes Saturninus apud se delatos Romam iudicandos amplius & puniendos transmisit.

CAP. V.

Pheroræ obitus.

Iuramentū
sanctè serua-
tum.

Pheroræ æ-
grotans ab
Herode vi-
sitatur, mor-
tus sepeli-
tur.

Pheroram autem obstinatè permanentem in amore coniugis Hero- des in ipsius terrarchiam ablegat: quod ille fecit libenter, addito in- reiurando nunquam se rediturum, nisi Herodis morte cognita: adeo vt paulo post, decumbente Rege, vocatus ad accipienda quzdam secretio- ra mandata tanquam à morituro, propter sacramenti religionem recu- sare. Nec tamen ille in hoc fratrem est imitatus, aut de pristino affectu quicquam remisit: sed cum Pheroras in morbum incidisset, vel inuoca- tus ad visendum eum venit: quo morbo postquam absumptus est, cor- pus eius translatus Hierosolyma sepeliit, & publico luctu honorauit. Eares Antipatro quamvis Romam profecto malorū fuit initium, Deo tandem reposcente ab eo poenas fratricidij. Id totum ordine sum nar- raturus ad exemplum humano generi, quod moneat habendam esse virtutis rationem in omnibus.

CAP. VI.

Pheroræ uxor accusatur veneficij, & Herodes cognoscit Antipatri insidias.

Hed. & Ruf-
sius cap. 5.
Pheroræ li-
berti uxore
veneficij ac-
cusant.

Pherora mortuo Taphnitz duo è libertis eius carissimi Herodem ad- eunt, rogantes ne inultam pateretur fratris mortem, vtq; inquireret in miserum eius & iniustum interitum. Quo attentius aurem simul ac fidem præbente illorum sermonibus, aiunt eum apud uxorem cor- nasse

asse ea die quæ morbi fuit initium, venenumq; oblatum ei mixtū no-
 to cuidam cibi generi, quod gustatum perniciem attulerit homini id
 venenum allatum ab Arabissa quidam muliercula, nomine quidem a-
 matorum, re autem vera Pheroræ lethiferum. sunt enim Arabum mu-
 lieres veneficæ maximæ. hæc aut quæ tum insimulabatur, dicebatur a-
 micæ Syllæ familiarissima, ad eam comparandi veneni causa profectæ
 fuerant vxoris Pheroræ mater & soror, & cum illa reuersæ sunt pridie
 quam ille cœnam lethiferam sumeret. His auditis Rex ad iram concita-
 tos torfit ancillas earū & quasdam etiam ingenuas: & cum nulla quic-
 quam fateretur, aut detegeret, postrema quidam dolore victa nihil al-
 lud protulit, quam quod imprecata est Antipatri matri cruciatus simi-
 les, quandoquidem ipsa causa esset præsentium tormentorum omnib.
 Hæc vox ad diligentiorē inquisitionem Herodem permouit, ita vt ex-
 torqueret earum secreta omnia, comestationesque illas & occulta con-
 uenticula, tum sermones patris cum Antipatro priuatim habitos, pro-
 latos inter Pheroræ mulierculas: ne id quidem reticente, centum talen-
 te se accepisse ab eo, vt abstineret Pheroræ colloquijs. Addebant ancil-
 læ quanto patrem prosequeretur odio, vtq; sæpenumero apud matrem
 de eius longeuitate quæreretur, dum interim etiam ipse consensceret,
 vt non multum se iuuare posset tam sera successio: ad hæc simul nutriti
 multos fratres ac fratrum filios, vt ne sperare quidem tuto liceat: quā-
 doquidem iam nunc, si fatale quid sibi accideret, fratri destinata sit suc-
 cessio, non filio: addere his solitum accusationem scruitia, non tempe-
 rantis, nec à filijs: cuius meru Romam sibi discedendum esset, Pheroræ
 vero in suam tetrarchiam. Hæc quia probè congruebant cum illis quæ
 ex sorore antea Rex audierat, exempta est omnis dubitatio: deprehen-
 samq; in tam malicijs conatibus Doridem matrem Antipatri, spolia-
 tam multorum talentorum ornamentis eiecit è Regia: & mulieribus ex
 domo Pheroræ pp hoc indicium factus est placatior. Sed nihil magis ei
 cōtra filium indignationē commouit quàm Samarita Antipater, Anti-
 patri filij pcurator, q in tormētis inter cetera de eo cōfessus est, q lethi-
 fe venenu Pheroræ tradidisset, quo, se absente ac p hoc minimè suspe-
 cto, patre tolleret. id venenum allatū ex Ægypto p Antiphilum vnū ex
 amicis Antipatri, missum deinde à Theudione auunculo ipsius Antipa-
 tri, fratre Doridis: haberiq; apud Pheroræ vxorē, à marito ad asseruandū
 acceptū. De quo rogata p Regem mulier, habere se falsa est: & mox qua-
 si ad asserendum id properans, de tecto se ipsam deiecit. nec tamē lethi-
 lis fuit casus, quia fortē in pedes cecidit. ex quo postquam se recollegit,
 Rege pollicito incolumitatē & ipsi & familiæ, si totam rei veritatem p-
 meret, contra extremos cruciatus minato si quid per obstinationem ce-
 lare pergeret, iurauit se omnia dicturam ita vt acta sint: & vt multo
 rum tum fuit opinio, nihil omninò mentita est. Venenum id, inquit, ex
 Ægypto attulerat Antiphilus, paratum ibi opera fratris sui, professione
 medici. Theudio deinde in domum nostram intulit, & ego seruau ac-
 ceptum à meo Pherora, sed ab Antipatro tuo in tuam perniciem com-
 visendum eum & curādum venisti, motus ille & ad pietatem flexus tua
 beneuolētia, me accita, o vxor, inquit, circumuenit me Antipater, dum
 pestiferis consilijs & veneficis ministerijs tuum patrem meum fratrem
 appetit. Nunc igitur quandoquidem in germano nihil pietati, quæ ha-

An. mundi
 3961. Ante
 Christum
 nat. 3.

Herodes An-
 tipatri &
 mulierum
 secreta om-
 nia extor-
 quet.

Doridem
 Antipatri
 matrem He-
 rodis eiecit
 è Regia.

Antipater
 Samarita He-
 rodi Antipa-
 trum, filium
 venenū pa-
 ratum habe-
 re exponit.

Pheroræ v-
 xor venenū
 se habere fa-
 tetur, & sei-
 psam de re-
 cto deiecit.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3961. An-
te Christū
natum 3.

Mariamē
Herodes ab-
ijcit, filium
eius ē testa-
mēto delet,
socio Simo-
ni Boethi fi-
lio sacerdo-
rio privato
Matthiam
Theophili
filium sur-
rogat.
Archelaus &
Philippus
instinctu An-
tipatri accu-
santur.

Genus erga me usus est, video decedere, & mihi instare vitæ terminum. age ne fratricidalis animo manes maiorum contaminem, me inspectan- te venenum illud exure. tum se sine mora prolatum, iuxta viri manda- tum concremasse, paululo seruato, ut si post mariti mortem Rex eam tractare veller durius, posset ei necessitati occurrere. Hæc locuta ve- Antiphili frater & communis eorum mater per tormenta idem fateri coacti sunt, pyxidem etiam agnoscendo. Accusabatur autem etiam fateri tificis filia Regis vxor, quasi secretorum horum omnium particeps, pon- conscientiam dissimulans. quapropter & ipsam Rex abiecit, & filium eius ē testamento deleuit, ubi successor destinatus fuerat. Socero quoq; Simoni Boethi filio sacerdotio privato surrogauit Matthiam Theophi- li filium Hierosolymitani genere. Interim Roma venit Bathyllus liber- tus Antipatri, & subiectus quæstionibus fassus est attulisse se venenum, quod daret patroni sui matri & Pheroræ, ut si prius illud parum fuisset efficax, hoc posteriore Herodem aggredierentur. Simulq; venerunt ad Regem ab amicis Romæ degentibus literæ, instinctu Antipatri scriptæ, in quibus Archelaus & Philippus accusabantur, quod crebro crimen patris refricaret de eade Alexandri & Aristobuli, miserarenturque sa- tum germanorum innocentium. iam enim & ipsi renocabantur in fa- triam, non ob aliud quam ut euocati fratrum interitus accessio fierent. hæc autem amici in Antipatri gratiam faciebant, magnis ab eo corru- pti mercedibus: qui etiam per se patri scripsit de adolescentibus, quasi eos excusans, & verba eorum ætati imputans. Ipse interim decertabat contra Syllzum, & primatum colebat amicitias, comparatis varijs orna- mentis ducentorum talentorum precio. Mirum autem est, quod, cum per septem menses ante eius reditum tam multa contra eum in ludæa mota sint, nihil eorum ad eius notitiam perlatum sit. In causa erat par- tim diligens itinerum observatio & viarum custodia, partim popolare hominum in Antipatrum odium. nemo enim erat qui suo periculo il- lius incolumitatem vellet quærere.

C A P. VII.

*Antipater capitis damnatus in vincula con-
gicatur.*

An. mundi
3962. An-
te Christū
nat. 2.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 6.
Herodes An-
tipatro ami-
cas literas,
ut cum Ro-
ma domum
retrahat feri-
bit.
Celenderis
in Cilicia.

Cæterum Herodes ad Antipatri literas, quibus significauerat rebus ex sententia peractis breui se rediturum in patriam, dissimulata ira insidiosè rescripsit, properaret, ne quid sibi per eius absentiam quod nollet accideret. Simulque modicè de matre eius questus est, pollicen- do remissurum se querelas post aduentum illius: modisq; omnibus ma- gnæ caritatem præ se ferebat, veritus ne ille suspitione aliqua tactus differret ad se reditum, & moras Romæ trahens regno insidias strueret, & in se moliretur aliquid. Has literas in itinere accepit in Cilicia: eas vero quæ Pheroræ mortem nunciabant prius iam Tarenti acceperat tri- sti animo, non tam quod Pheroram amaret, quam quod ille morte præ- uentus pollicita de patre veneno tollendo non præstiterat. Iam ad Ce- lenderim oppidum Ciliciæ peruenerat, cum dubitare cœpit de reditu, vehementer contristatus matris ignominia: & amicorum quoq; varia- bant

bant sententia, alijs euentum alicubi expectare, alijs sine mora domum nauigare consulentibus. facile enim dissoluturum criminationes oïum, quandoquidem nunc quoq; non aliud quam ex illius absentia aduersarijs audacia viresq; ad calumniandum creuissent. Ab his persuasus nauigare pergit, appellitq; ad portum Sebastum, quem Herodes magni sumptu constructum sic appellauit in honorem Cæsaris. Iamq; manifestum erat incidisse Antipatrum in infortunium, nemine salutante aut accedente hominem, quem prius votis & faustis acclamationibus discedentem profecti fuerant: tunc verò contrarijs votis licebat eum deuocere diis fraterni sanguinis vlticibus. Fortè per idem tempus Hierosolymis erat Quintilius Varus, successor Saturnino missus in Syriam, tunc verò ab Herode in consilium de rebus agendis adhibitus. Quibus una sedentibus superuenit Antipater omnium inscius, & ita vt erat purpuratus in Regiam ingressus est. quo mox admissio, amicorum comitatus per Ianitores exclusus est. Id primum mentem eius perculit, iam sentientem quò deuenisset: quando etiam pater accedentem à complexu repulit, perpetratum fratricidium & cogitatum patricidium opprobrians, & Varum cognitorem ac iudicem in crastinum denuncians. Ille tam inopinato malo velut ictus abiit attonitus: moxq; obuias inuenit matrem & uxorem: hæc erat Antigoni filia, qui ante Herodem Iudæorum Rex fuerat, ab eis edoctus de omnibus, parabat se, vt in iudicio subsisteret. Sequenti deinde luce præsidente Varo ac Rege, adhibitisq; in confesum virisque amicis, acciti sunt etiam cognati Regis & Salome, tum illi qui secreta consilia prolaturi erant, quiq; tormentis examinati fuerant: nouissimeq; serui matris Antipatri capti paulò antequam ipse rediret in patriam. apud hos deprehensæ fuerant literæ, quarum hæc erat summa: ne reuerteretur, quando in patris notitiam peruenerint consilia omnia, vnicumq; ei refugium superesse Cæsarem, & si caueat, ne in patris manus deueniat. Tum Antipater procumbens patri ad genua supplex orabat, ne de causa sua prius decerneret quàm cognosceret, sed defensionem rem integram seruaret: Rex verò postquam iussit eum in medium sisti, deplorauit infelicitatem suam in procreandis talibus liberis, quodq; senecta ætate incidisset in Antipatrum: enumerauit deinde curas educationis & institutionis, quamq; benignè suggessisset illi ex opibus quantum ipse cuperet: quibus rebus omnibus nihil se profecisse quò minus capitalibus appeteretur insidijs, vt regnum quod in re & patris voluntate contingere poterat, ante tempus in impietatis præmiū cederet. Mirariq; se Antipatrum qua nam spe elatus in tantam perueneret audaciam. Successorem enim principatus iam scripto testamento designatum fuisse: viuenti quoq; sibi ex æquo participem dignitatis, splendoris, potestatis. Habuisse quinquagena talenta redditus annui: Romam proficiscentem instructum fuisse CCC. talentorū viatico. Obiciebat deinde fratrum accusationem, quorum siue fontium idem accusator atq; imitator, siue innoxiorum circumuentor ac patricida fuerit. se enim nec comperisse de eis quicquam nisi hoc indice, nec in eos statuuisse, nisi ex huius sententia. eam nunc per ipsum irritam quodammodo fieri, q; quasi hæres in patricidium illis succederet. Hæc dicenti lacrymaz obortę orationē cūm abrupissent, rogauit Nicolaū Damascenum amicicia & domestica cōsuetudine coniunctissimū, & pulchrè eius negocij gnarum, vt prosequeretur quę attinerēt ad examinatos cōscios, & ad conuin-

Anno mundi
di 3962.

Ante Christi.
nat. 2.

Sebastū portū Herodes
in honorem
Cæsaris cōdi-
ficat.

Antipater
domum re-
uersus à ne-
mine exci-
pitur.

Quintilius
Varus Syriæ
Præfectus.

Herodes
Quintilio
Varo iudice
filium in ius
vocat.

Antipater
ab Herode
accusatus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3962. An-
te Christū
nat. 2.

Antipater
parentis ac-
cusationem
diluit.

Nicolaus Da-
mascenus
accusationē
à Rege cœ-
ptam prose-
quitur.

convincendum filium. Sed ille præueniens, causamq; suam exorsus dice-
cere, hæc ipsa exempla paternæ benevolentia pro se adducebat, nimirū
pietatis suæ meritis reddita. Se enim & prospexisse solerter quid facto
opus esset, & sicubi res operam suam postulasset, cōfesta dedisse omnia:
nec æquum esse, ut qui patrem eripuerit ab aliorum insidijs, ipse nunc
eiusdem reus agatur criminis, & testatæ iamdudum pietatis novam a-
pud homines rerum imperitos maculam contrahat. Quam enim sibi
fuisse causam sceleris, cum successionem designatus Rex haberet sibi
quàm speraret, & nemine vetante bonorum esset particeps? neq; enim
probabile esse, affectatū cum periculo quod iā pro virtute cōtigerat, &
ob incertā spem contemptam certam infamiā, maximè cum is conatus
fratribus non successerit, quorum ipse & delator fuisset, & cōuictorum
de impietate punitor etiam. nec se poenitere gestorum, quæ argumento
sint quàm incorruptè parentem diligat. Quæ verò in vrbe per se acta
sint, testem esse Cæsarem, cui non secus ac numini nemo possit impone-
re: extareq; eius de hoc literas, quas periniquum sit inimicorum & im-
proborum hominum posthaberi calumnijs, quibus nihil magis sit im-
di, quàm regiam familiam inter se committere nactis comminiscendi
ocium per suam absentiam, quod se præsentem nunquam habere potue-
rint. Sub finem dicendi fidem abrogabat quæstionibus, per quas neces-
sitas exprimeretur loquendi ad torquentis gratiam, & postremo se quo-
re torquendum offerebat nihil deprecans. His cum non nihil moue-
berante faciem, ut vel inimicos subiret miseratio, Herodesq; ipse quan-
tumvis dissimulans fieret mitior: Nicolaus ut rogatus fuerat accusatio-
nem à Rege cœptam proseguens, exaggerabat singula, proferebatq; te-
stimonia, & indicia criminis collecta ex quæstioni subiectorum confes-
sionibus. ad hæc extollebat Regis de eo merita in educandis ac instituen-
dis filijs, pro quibus tam malā reportaret gratiam. Nec tamen æquè mi-
randum fuisse priorum temerariā stultitiam, q̃ rudi ætate corrupti à ma-
lis consiliarijs naturales affectus pietatis aboleuissent, ambitione prin-
cipatus magis quàm opū cupidine. Sed Antipatri stupendam esse tam
sceleratam audaciam, qui szuior nocentissimis bestijs, a benefactoribus
tamen iniuriam abstinentibus, nihil mollitus sit tanta parentis indul-
gentia, ne fratrum quidem calamitate deterritus, quò minus crudelita-
tis eorum emulator fieret. At qui tu ipse, inquit, ô Antipater, iudex fuisti
tætati per illos facinoris, te inquirente coarguti sunt, tu in conuictos a-
nimaduertisti. nec improbamus quòd eos iusta indignatione prosecutus
sis, imò miramur te imitatum eorum intemperantiam: & facile colligi-
mus illa quoq; te non ad securitatē patris, sed ad fratrum fecisse perni-
ciem, ut detestādo eorum maliciam, pietatis erga communem parētem
opinionem tibi quæzeres, & deinde ipse in eum szuire posses impuni-
tius, quod tandem facere aggressus es. Dum enim fratres fontes addicis
supplicio, & parcis eorū socijs, omnibus facis p̃spicuum bene conuenire
tibi cum eis, quorū posthac vti possis in opprimendo patre opera. itaq;
duplicē voluptatē cepisti tuis dignam moribus: alteram palā quasi re be-
ne gesta gloriabundus sublatis fratribus: alteram clam maiore facinore
p̃ occultas insidias conando patrē subvertere, cuius modo v index vide-
ri volueras. Si enim verè detestatus esses illorum maliciam, nunquam
imīrandam tibi proposuisses. Nimirum hoc agebas istis artibus, ut
dignio-

dignioribus sublati nullos haberes successionis æmulos, & cum demum
 fraticidio necem patris adderes, ut in occulto manerent insidie, qui-
 bus oppugnasti germanorum capita; & non solum ipse meritum suppli-
 cium effugeres, verum etiam miserum parentem poenæ tuæ vicarium
 supponeres, inaudito ad hoc xui patricidio, & qualis nullum exemplū
 extat in omni hominum memoria. non enim qualicumq; patri insidia-
 tus es, sed amantissimo simul & indulgentissimo, iam Regiæ potestatis
 particeps, iam successor designatus, cum præfenti fruendi voluptate an-
 te tempus permiffa, tum in futurum spe testamento patris confirmata.
 Tu vero cupiditatibus tuis modum non ex illius bonitate, sed ex tua
 malitia statuebas, non contentus societate patris indulgentissimi, nisi
 illi quoq; suam partem præriperes: & cuius te servatorem verbis præfe-
 rebas, eum re vera quærebas perdere, nõ ipse tantum scelestus, sed ma-
 tri quoq; inurens eiusdem notam sceleris, & fratrum disturbans bene-
 volentiam, dissidijsq; miscens omnia: & post hæc ausus es patrem voca-
 re bestiam, ipse venenatissimis quibusq; bestiis nocentior, proprio vene-
 no abutens in coniunctissimos optimeq; de te meritos, muniensque te
 custodijs ac varijs tam virorum quam mulierum technis contra vnum
 senem, quasi non tua sola scelestæ mens satis esset ad explendum odiū.
 Et nunc post tortos tua causa viros & mulieres, servos & ingenuos, post
 aperta coniuratorum indicia, audes veritati contradicere: & qui dudum
 patrem sperasti è rebus humanis tollere, nunc quantum in te est cona-
 ris legem quoq; contra tui similes scriptam abolere, simulq; Variæ qui-
 tatem, omnemq;, quanta est in rerum natura, iustitiam. an ideo men-
 titos dices tormentis examinatos, ut fidem abroges patris tui servato-
 ribus: tibi scilicet in tormentis plus credendum est. Non liberabis Re-
 gem Vare à cognatorum iniurijs: non dabis neci hanc pessimam bestiam,
 pietatem erga genitorem simulantem in fratrum perniciem, ac deinde
 ut solus regnet deprehensum in struendis illi capitalibus insidijs? Scis
 patricidium non privatum esse crimen, sed publicam vitæ ac naturæ in-
 iuriam, quod cogitatum etiam non minus quam perpetratum contra
 minet: imò quod qui non punit, & ipse in naturam parentem est iniu-
 rius. Post hæc matris eius quædam adiecit, quæ illa garrulitate mulie-
 bri effutierat: consultos vares de regno, & sacris exitialibus imperitum
 Regis caput: tum libidinosas & ebrias Antipatri volutationes cum
 pheroræ mulieribus: quæq; ad testimonia pertinerent per tormenta e-
 licita, multa & varia, partim præmeditata, partim repentina necessitate
 expressa, atq; hoc ipso certiora. Homines enim quicquid antea metu
 Antipatri silentio tlexerant, post versam eius fortunam videntes accu-
 sationibus inimicorum obnoxiam, odia in eum sua exsaturabant. Atra-
 men non ita aliorum odijs gravabatur, ut proprijs sceleribus, hostili in
 patrem animo, disturbata fratrum concordia, commissis inter se dome-
 cis omnibus: ut qui nunquam nec odia iusta exerceret, nec amicitia si-
 dem coleret, nisi quatenus sibi videretur commodum. idq; cum iam du-
 dum à multis esset observatum, quo quisq; erat æquitatis amantior, co-
 gravior illi fuit adversarius: & quamprimum tuto licuit, magnis voci-
 ferationibus reum urgebant, quicquid scirent certatim prodentes: cum-
 que variorum criminum proferrentur indicia, nihil tamen fingi appa-
 rebat, quod neq; ad Regis gratiam loquerentur, neq; periculi metu si-
 lentio quicquam tegerent, sed damnarent omnes scelestos conatus An-
 tipatri,

An. mundi
 3962. Ante
 Christum
 nat. 2.

Patricidium
 publica vitæ
 ac naturæ in-
 iuria.

Antipater à
 cunctis ac-
 cusatur.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3962. Ante
Christum
nat. 2.

Varus Anti-
patro dicen-
di pro se po-
testatem fa-
cit.

Antipater
innocentiā
suam preci-
bus ad Deum
testatam fa-
cere cona-
tur.

Venenū ca-
pitis damna-
to ad biben-
dum datum
sine mora eū
necat.

Hedio &
Russi cap. 7.

Antipater in
carcerem
coniectus.

Herodes le-
gatos ad Cē-
sarē mittit.

Antiphili li-
teræ ad An-
tipatrum.

Acmes literæ
ad Antipa-
trum.

Acmes literæ
ad Herodē.

tipatri, eumq; non tam ob patris securitatem, quam suomet ipsius meri-
to de medio tollendum censerent & tradendū supplicio. nec hi soli qui
interrogabantur eum accusabant, verū etiā spontanei delatores ple-
riq; aderant: ita ut licet callidissimus esset mendaciorū artifex & frōtis
perfrictissimæ, tamen ne hiscere quidem contrā valeret. Postquā autem
Nicolaus accusare eum & cōvincere destitit, tū Varus potestatem ei dicē-
di pro se fecit, si quid haberet quo declararet suam innocentiam. Se enim
nihil magis optare, & idem patrem quoq; eius optare scire, quā ne il-
le in vlllo obiecto deprehenderetur crimine. At ille pronus in faciem &
supplicabundus humi iacens, Deū conscientie suæ inspectorē obresta-
batur, ut evidenti aliquo signo probaret alienum se ab omni culpa, nec
quicquā vnquā molitum in patris perniciem. Is enim est mos malorum
omniū, ut quoties nefariū aliquod facinus aggrediuntur, nihil non sibi
permittant, nullo respectu diuini numinis: cum autē suis sceleribus in-
ciderunt in periculum, tum demum illis in mentē venit Deus, per cuius
inuocationē & testimonium volunt eripi, fingentes se cuncta illius ar-
bitrio permittere: Id quod tum quoq; Antipatro vsu euenit: qui cū ante
omnia sic gessisset quasi nullum numen interesset rebus mortaliū, im-
minente ultione destitutus iuris præsidij, ad diuinā cōfugiebat poten-
tiam, se in hoc diuinitus seruaturū assenerans, ut pro incolumitate poten-
excubias ageret. Tum Varus cum crebris interrogationibus nihil elice-
ret, illo Deum tantū inuocante, videns alioqui nullum fore finē, iubet
proferri venenū in medium, ut quā nam vi præditum sit experimento
posset colligere: quod mox allatū, & ad bibendum datum cuidam dam-
nato capitis, sine mora necavit hominē. quo facto surgens abiit e concili-
lio, & sequenti die Antiochiam profectus est, vbi plurimū solebat dege-
re, quod illic esset Syrorum regia. Herodes verò cōfestim vinxit filium,
omnibus ignorantibus quæ nam fuissent eius cum Varo ante discessum
colloquia. coniectura tamē erat cuncta Regem facere ex illius sententia.
coniecto deinde in carcerem, Romam Cæsari de eo significauit per li-
teras, missis etiam qui coram eloquerentur mandata, docerentq; quā
scelerata sit hominis malicia. Per eosdem porro dies interceptæ sunt
Antiphili ad Antipatrum ex Ægypto missæ literæ: quibus solutis hæc in-
eis scripta Rex ipse comperit. Misi ad te Acmes literas, etiam cum vitæ
mez periculo. scis enim quod si deprehenderer, infestas mihi duas vitæ
res familias redderē. Tu dabis operam, ut rem geras feliciter. Atq; hoc
fuit argumentum huius epistolæ: Rex autem diligenter requisivit etiam
alteram. ea tamen nusquam comparebat, & seruus Antiphili negabat se
actulisse vllam præterea. & cum diutius haberent, vnus ex amicis Regi-
is animaduersa quadam futura in interiore serui tunica (nā duabus erat
indurus) suspicatus est in ea plica celatas literas: nec eum sua fefellit o-
pinio: depromptaq; est inde epistola hæc ferè continens. Acme Antipa-
tro. Scripsi patri tuo, quales iussisti literas: & adieci cōstitutum exemplar
epistolæ quasi à Salome ad dominam meam missæ: qua lecta scio, quod
pœnas ab ea, tanquā ab insidiatrice exiget. Ea verò quā à Salome scri-
ptam videri volebant, Antipatri commentum erat supposito Salome
nomine, ipsius arbitratu & commodo scripta, sed Acmes ministerio. Ea-
dem & Regi scripsit in hanc sententiam. Acme Regi Herodi. Cū mihi
sit curæ, ne quid te lateat ad salutem tuam pertinens, inuentam Salomes
epistolam, contra te scriptam, ad meam dominam, non sine periculo
transcripsi.

transcripti, & ad te misi: in qua postulabat, ut sibi liceret Syllæ nuptiæ hanc tu lacerabis, ne quando propter eam vitæ discrimen adeam. Sed hoc commentum prodebant quæ ad ipsum Antipatrum scripserat, significans se voluntati eius obsecutam & literas ad Herodē misisse & inferturum his exemplar fictitiarū Salomes literarum ad suam dominā, quæ insidias Herodi tenderent. Erat autē hæc Acme Iudæa genere, agens in ancillatu Iuliz vxoris Cæsaris, operamq; hanc Antipatro magna pecunia vendiderat, qua contra amiram simul & patrem vteretur. Cæterum Herodes cognita hinc filij malicia, minimum abfuit quin illum euestigio tolleretur, ut concitatore turbelarum omnium, qui non solum suam & sororis salutem in periculum adduxisset, sed disciplinam etiam corripisset domus Cæsaris. eodem incitabat eum & Salome, pectus plangens & mori non recusans, si vllum extaret violatæ à se fidei argumentum idoneum. Rex autem accersito filio iubet illum cum fiducia promere, si quid haberet quod pro se afferre posset: qui cum ad hæc ne hincere quidem valeret, rogatus ut quando medius teneretur deprehensus in maleficio, saltem socios sceleris proderet, omnem culpam conferebat in Antiphilum, alium præterea nominabat neminē. ibi Herodes vehementi dolore animi sauciū cogitauit eum Romam mittere, ut apud Cæsaris tribunal patricidij causam diceret. Deinde veritus ne amicorum ope eriperetur periculo, ipsum quidem in vinculis ut ante retinuit: legatos autem & literas accusatrices misit ad Cæsarem, simul indicans adiurum fect. cum Acmes opera, epistolarum quoq; adiunctis exemplaribus.

An. mundi
3962. Ante
Christum
nat. 2.

Herodes odio in filiū
flagrat.

Antipater
omnem in
Antiphilum
culpam con-

C A P. VIII.

Herodis morbus, & Iudæorum seditio.

Interea dum legati instructi mandatis ac literis Romā properant, Rex morbo correptus testamentum condidit, successionem regni relinquens natorum minimo, exasperatus in Archelaum & Philippū calumnijs Antipatri: Cæsariq; legauit mille talenta, & vxori Iuliz liberisque eius & amicis atq; libertis talenta quingenta. Suis quoq; filijs distribuit pecunias & agros ac redditus, similiter etiam nepotibus. Salomes etiam ratio est habita, quam propter perpetuam & inconcussam beneuolentiam ditauit egregiè. Desperata deinde salute, quod iam ad septuagesimum ætatis annū accederet, mirum in modū efferatus est, iræ impatiens & amarulētus in rebus omnibus. in causa erat opinio cōtemptus, quodque existimaret gentem lætari suis infortunijs: quàm opinionem confirmauit quorundam apud populum gratiosorum seditio, mota ex causa tali. Iudas Sariphæi filius & Matthias Margalothi doctissimi erant Iudæorum, & interpretes patriæ legis præstantissimi, ob idq; cari populo quod iuuentutem disciplinis instituerent. totis enim diebus eis dabant operam quotquot cupiebant in virtute proficere. Hi postquam cognouerant morbum Regis esse incurabilem, concitauerunt iuuentutem, ut sublati operibus quæ Rex præter patriam consuetudinem fecerat, propugnatores pietatis se ostenderent, debitum inde expectantes præmium. Nam hanc esse Regi causam cum calamitatū domesticarum, tum postremo præsentis morbi, videlicet, quod cōtemptis legibus multa nouare ausus sit. nam hac parte multis in rebus pietatem

Regis

Hedio &
Ruffi. cap. 8.

Herodes

morbo cor-

reptus testa-

mentū con-

dit, ac regni

successionē

filijs, nepo-

tibus ac ami-

cis relinquit.

An. mundi

3963. A

nato Chri-

sto.

Herodes in

senio impa-

tens, & a-

marulentus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3962. Ante
Christum
nat. 2.

Aquila au-
rea super
maiorē tem-
pli portam.
Cōtemptus
mortis.

Aquilam au-
ream detra-
ctam, iuue-
nes securi-
bus conci-
dunt.
Iudas & Mat-
thias cū 40.
iuuenib. ad
Regem per-
ducti quan-
tes sese ex-
cusant, eosq;
vinctos Rex
Hierichuntē
mittit.
Herodes Iu-
dæorū Pri-
mores con-
uocat, eisq;
facinus hoc
commemo-
rat.

Matthiæ sa-
cerdotium
adimitur, in
cuius locum
Iozarus sur-
rogatur.

Regis hi doctores desiderabant. Inter cætera supra maiorem portā tem-
pli dedicaerat donum preciosum, aquilam auream magni ponderis,
cum lex nostros homines vetet imagines statuere, aut consecrare ani-
mantium effigies. quamobrem doctores hi autores erant suis discipu-
lis, vt aquilam illam detraherent. Ersi enim res videatur non carere pe-
riculo, tamen etiam incundæ vitæ præponendum esse honestum obitū,
si contemnatur propter tuendas leges patrias, quandoquidem obitū,
terna fama nullo seculo passura sit gloriam eorum interituri, & alio-
quin ignauos iuxta ac fortes eundem manere interitum: proinde recte
facturos virtutis cultores, si ex communi necessitate honorem sibi de-
cerperent, & cum hoc solatio ē præsentī vitæ discederent. Magnum e-
nim ieuamen esse honestis conatibus immori, & periculi non contem-
nendam præmium laudem transmissam ad nepotes ac posteros, cuius
in partem tota cognatio tam viri quam femina veniant, quo quid esse
possit optabilius? Hæc exhortatione accensis iuuenibus rumor superue-
nit extinctum Regem nuncians, & propensos iam ad facinus perpoli-
itaq; claro meridie ascendentes detractam aquilam conciderunt secu-
ribus, inspectante congregata in templum multitudo. Quod vt re-
nunciatum cognouit dux regius, maiorem aliquam conspirationē me-
tuens, occurrit eo cum valida suorum manu cohibiturus demolitores
aquilæ: & irruens in vulgum rudem & imparatum ac conglobatum te-
met, facile reliquis disiectis & cedentibus circiter XL iuuenes resiste-
re aulos comprehendit, cumq; his autores facinoris Iudam & Matthi-
am turpe putantes cedere: omnesq; ad Regem perduxit. Quo rogante
quo freri ausi sint sacratam imaginem demere, aiunt se & deliberasse id
multo antea, & deliberatum exsecutos, vt fortes viros decuit. Nam &
honori diuino; inquit, succurimus, & legem cuius discipuli sumus
vindicauius. Nec est quod mireris, si tuis decretis leges præponimus,
quas nobis Moses autore & doctore Deo pertulit: nec recusamus mor-
tem ac supplicium quodecunq; nobis intuleris, conscij nos non ob ma-
læcū sed pietatis causa hæc perpeti. Hæc illi non minorem animo
quàm verbis præferentes fortitudinem, æquè tum ad constanter pati-
endum alacres, atq; antè ad fortiter agendum fuerant. Eos Rex vinctos
misit Hierichuntē: moxq; accitis Iudæorum primoribus in concio-
nem eorum lectica ob imbecillitatem delatus, cœpit commemorare la-
bores suos exhaustos pro Repub. tum instauratum templum impendi-
is ingentibus, quale opus per CXXV. annos nemo Asamonæorum Re-
gum ad honorem Dei valuisset perficere. nec exstructum id tantum à se,
verum etiam ornatum votiuis muneribus ac donarijs tali templo di-
gnissimis. ob hæc facta sperasse se vel post obitum sempiternam & me-
moriæ & gloriam. nunc pro nefas viuo etiam ac superstiti pro bene-
ficijs reponi iniuriam: & medio die inspectante multitudo sua dona
sacrata violari ac detrahi: quæ iniuria licet in ipsum intentata, re tamē
vera ad Deum magis pertineat, cuius sacra compilata sint. Tum hono-
ratiore quiq; veriti crudelitatem eius, ne forte efferatus in se quoque
Matthiæ sacerdotium
adimitur, in
cuius locum
Iozarus sur-
rogatur.

fitui, quia Iudæi populariter ieiunium celebrant. Nam Matthias ea nocte quæ præcedebat diem ieiunij, visus est sibi per somnum cum vxore congregari & cum ob hoc ad rem diuinam faciendam non esset idoneus, Iosephus Ellemi filius adiutor vicarius propter cognationem ei datus est. Cæterum Herodes post multatum Matthiam sacerdotio, alterum Matthiam seditionis autorem eiusq; socios viros exussit: in quam noctem etiam defectus lunæ incidit. Regi verò morbus factus est grauior, pœnam impietatis exigente numine. lento enim calore torrebatur, qui non tam externo tactu deprehenderetur, quam intus popularetur viscera. aderat & vehemens voracitas, cui necesse esset continuo cibos suggerere: simulq; vexabatur intestinorum exulceratione & colicis passionibus: pedes tuebant phlegmate humido & pellucido, similiterq; inguina. ipsa quoq; verenda putrefacta scatebant vermiculis, accedente fœda nec minus molesta tentigine, non sine fœtore grauissimo. super hæc omnia neruorum contractione laborabat & difficultate anhelitus. Quamobrem constans erat inter viros diuinos & fatidicos opinio, Regem læsa tot modis pietatis Deo pœnas expendere. Qui tamen si grauius affligeretur, quam vt videretur posse morbo perferendo sufficere, tamen euasurum se sperabat, accersendis medicis intentus & medicamentis conquirendis vndiq; profectus etiam vltra Iordanem fluium, calidis aquis se fouebat apud Calliroen, quæ præter vim medicâ potu quoque iucundæ sunt. Hæ aquæ in lacum bituminis feracem effluunt. ibi de medicorum consilio immixtus fouendus in refectum oleo solum, visus est illis iam agere animam. quare exorta comploratione familiarum excitatus & ad se reuersus, nullamq; amplius salutis spem superesse intelligens, donatiuum militibus quinquagenas drachmas iussit distribui: magna deinde liberalitate vsus in duces atq; amicos, rursus Hierichuntem reuersus est: vbi atra bile prægrauante eò immanitatis prolapsus est, vt facinus animo conciperet longè atrocissimum. Nam cum e tota ditione nobiliores Iudæorum ad eum conuenissent, euocati minaci edicto pœnam capitis intentante non parentibus, insensus ex æquo sine fontibus seu innoxijs, vniuersos conclusit in Circo: accita deinde Salome sorore maritoq; eius Alexa, ait instare sibi terminum vitæ, succumbenti tantis doloribus: quod quidem ferendum esse, quâdo iuxta communem mortalium sortem accidat. illud permolestum esse, si carendum sit extremo honore luctus qui debeatur Regibus. non enim ignoram sibi esse Iudæorum mentem, quod optatam suam mortem lætis accepturi sint animis, quandoquidem vel à viuentis etiam tum non abstinissent contumelias. sed illorum esse officij, leuamen aliquod præsentis huius doloris decernere, nam si assensum consilio suo præbeant, fore suam fundè cingere quam aliorum Regum honoratius, & manibus suis grauius, omni uis per totam ditionem non siccè lugentibus. Ergo quamprimùm viderint se exhalasse animam, debere eos clausam circo nobilium multitudinem cingere militibus, ignorantibus etiam tum suum obitum, non prius vulgandum quam mandatum exsecuti sint, iubere deinde vt circumuentos vna omnes iaculis cõfigerent. Quibus hoc modo cæsis duplicem se eis habiturum gratiam, vel quod mandatorum fuerint memores, vel quod obitum suum publico luctu honorauerint. Hæc ille cum lacrymis lamentabundus cognatos per mutua in fidem ac beneuolentiam perq; omnia sacra obtestabatur, ne se extremo hoc honore frau-

An. mun. di 3963.

A Christo nat. 1.

Iosephus Ellemi per vnum diem Pontifex.

Iudas Sarraphi & Matthias Margalothi exusti.

Defectus lunæ.

Hed. & Rufinus cap. 9.

Herodis morbus horrendus.

Aquæ calidæ apud Calliroem quæ in lacum bituminis foracè effluunt.

Herodes donatiuum militibus distribui iubet.

Herodes nobiliores Iudæorum post obitum suum trucidari mandat.

Iosephus Ellemi per vnum diem Pontifex.

FLAVII IOSEPHI

An. mun.
di 3963.
A Christo
nat. 1.

Herodi à Ro-
ma literæ ve-
niunt, quæ
Acmen à Cæ-
sare occisam
& Herodi li-
beram pote-
statem Anti-
patri puni-
di relictam
esse, osten-
dunt.

Herodes ma-
lum simul &
cultellū po-
secens sibi ipsi
manus vio-
lentas infer-
re cogitat,
Achiabus ne
pos verò ictū
præuenit.

Aliàs Cap. 9.
Antipater pa-
trē vitam
finisse ratus,
cum carceris
custode de
missione a-
git, quod dū
Herodes au-
dit, sine mo-
ra eum occi-
dere, & in
Hyrcanio ca-
stello condi
iubet.

Hed. & Ruf.
finus cap. 10.
Herodis te-
stamentum
mutatum.

re fraudatum vellent, eis contra pollicentibus datures se operā re-
cta iuxta ipsius mandatum fierent. Hic sanè etiam si quis præteritam e-
ius in cognatos sicut iam tribuere veller pro incolumitate & securitate
solicitudini, ex hac certè nouissima eius voluntate deprehendere potest
quàm inhumano animo præditus fuerit: quandoquidem iam iam è vita
discessurus, curabat ut ex singulis familijs vno aliquo sublato, totā gen-
tem in luctum & carissimorum desiderium conijceret, nec latus à quo-
quam eorum nec valens eis quicquam obijcere: cum hi quibus vilius
est virtutis studium, etiam inimicis tali suo tempore odia remittere
soleant.

C A P. IX.

Antipatri exitium.

DUm hæc mandata cognatis dat, superueniunt à Roma literæ, à le-
gatis missis ad Cæsarem: quarum summa erat, Acmen ab illo Cæ-
sare occisam esse, propter locatam Antipatro operam ipsūq; Antipa-
trum relinqui arbitrio & Regis & patris: siue in exiliū vellet eum pel-
lere, siue capite plectere. His auditis Herodes paululum recreatus est
voluptate nuncijs pœnæ Acmes, & permissæ sibi potestatis liberè sta-
tuendi de filio: mox repetitus graui dolore, cibi tamen avidus, malum
simul & cultellum poposcit. Solebat enim & antea per se repurgatum
paulatim incidendo comedere. tunc verò circumspiciebat, ferire scip-
sum cupiens: perpetrasset quæ facinus, ni Achiabus nepos ictum præue-
niens, clamore sublato colibuisse eius dexteram: moxq; denuò luctus
cum trepidatione ac tumultu occupauit palatiū, quasi Rege iam agente
animam. quem strepitum ubi persensit Antipater, ratus patrem verè
vitam finisse, spem concepit fore, ut solutus vinculis sine difficultate re-
gnum acciperet. coepitq; cum custode carceris de missione agere, mul-
ta & in præsens & in futurum post acquisitam potestatem pollicens. il-
le verò adeo non paruit, ut mox conatus eius Regi renunciaret, ut quæ
solicitarus ab eo sit ostentato præmio. Tum Herodes qui iam ante ma-
lè affectus erat erga filium, postquam audiuit custodem carceris, excla-
mans præ indignatione & caput sibi met verberas, quamuis morti pro-
ximus erexit se in cubitum, iussitq; vnum è satellitio sine mora eum
occidere, & corpus obscuro funere condi in castello Hyrcanio.

C A P. X.

Herodis mors testamentum & funeratio.

DEinde mutata voluntate mutauit etiam testamentum. Antipatrum
enim quem prioribus tabulis regni successorem destinauerat, Gali-
læ simul ac Perææ tetrarcham constituit: regnum verò Archelao largi-
tus, Trachoniticam, Gauloniticam, Bataneam, & Paneada regiones te-
trarchiæ nomine assignauit Philippo filio, germano fratri Archelai. Iam-
niam autem, Azotum & Ithacelida Saloniæ forori suæ attribuit, & ar-
genti signari quingenta millia. habita est & exterorū cognatorum ra-
tio, abundeq; prospectum singulis legada pecunia & redditibus annuis.
Cæsari quoq; legauit argenti signari centies centena millia, præterque
vata tam aurea quam argentea, magnūq; vellis preciosæ numerum.

Iuliz

Iuliaz autem Cæsaris uxori, & quibusdam amicis quinquagies centena milia. His ita ordinatis quinta die postquam Antipatrum filium occidit, vita defunctus est, post detractum regno Antigoni anno 34. ex quo autem à Romanis Rex declaratus est, anno trigesimo septimo, vir in omnes ex æquo servus, ita servus, iuris dominus: fortuna autem propitia vixit, si quis alius ex privatis enim natus regnum assecutus est, & innume- ris circumdatus periculis semper evasit feliciter, vixitque longissimo tempore. quantum autem ad domesticos & filios atinet, hic quoque felix fuit sua sententia, oppressis inimicis & adversariis, sed infelicissi- mis meo iudicio. Ceterum Salome & Alexas priusquam Regis mors innotesceret, in circo clausos domum suam quæque dimiserunt, dicen- tes ipsum ita iubere, ut in agros digressi curarent suamque ipsorum ne- gociamque hoc pacto magno beneficio universam gentem sibi devinxerunt. Indicata deinde Regis morte, congregataque in Hierichantinum amphitheatrum omni militia primum legerunt literas eius scriptas ad milites, in quibus gratias eis agebat pro fide ac benevolentia, rogabatque ut eandem servarent & Archelao filio, quem regni successorem sibi sub- stitueret. Deinde Ptolemaus, cui anulus Regis signatorius creditus fue- rat, testamentum perlegit, quod non aliis ratum habendum esset, quam accedente consensu Cæsaris: moxque acclamatum est Regi Archelao, & milites cateruatim una cum suis ducibus pollicebantur eandem quam patri hactenus præstitissent fidem atque operam, laetis ominationibus Deum illi fautorem comprecantes. Post hæc funus parabatur Regi, Ar- chelao curante ut exsequia patri fierent quam splendidiissime, & omnem ornatum proferente ut in pompa comitaretur mortuum. Ferebatur au- tem in lectica aurea, distincta varijs gemmis preciosis, & instrata pur- pura: corpus quoque amictum erat purpura, imposito capiti diademate, & desuper corona aurea, sceptroque in manu dextera. lecticam stipabant filij & cognatorum numerus. Hos sequebantur milites distributi per na- tionum genera: primum satellites, deinde Thraces post hos Germani, & deinceps Galli, omnes instructi velut ad prælium: reliqua deinde ex- ercitus multitudo armata sub suis ducibus ac centurionibus, hos seque- bantur quingenti famuli, ferentes aromata. ea pompa processit Hero- dium usque per octo stadia, ubi quemadmodum antè mandaverat sepul- tus est. Et Herodes quidem sic defunctus est. Archelaus autem per septem dies iuxta patriam legem luctu parentis celebrato, & in fine luctus fu- nabri epulo multitudini præbito, in templum ascendit & quæcunque transi- ret excipiebatur gratulationibus ac faustis acclamationibus. Tum con- scenso suggesto sublimis in aureo solio residens, accipiebat lætus gratu- lattices voces sanctorum indices, & ipse vicissim omni comitate responde- bat multitudinibus, agebatque grates quod obliti patris sui duricie, nihilo deterius erga ipsum affecti essent, pollicebaturque parem pro eorum stu- dijs gratiam: adhuc tamen abstinere se à Regis nomine, quod ab au- teritate & assensu Cæsaris pendeat. penes quem sit testamenti à patre scripti confirmatio. quamobrem ne ab exercitu quidem apud Hierichuntem ultro offerente ambitiosum diadematis honorem se accipere voluisse, cum nondum constaret de legitimi collatoris animo. ceterum quam primum constabilitus esset in imperio, curæ sibi fore ut benevolentia omnium videatur dignissimus: daturumque operam, ut per omnia patre suo sit illis commodior. Illi vero, sicut vixit

An. mundi
3963.

A Christo
nat. 1.

Cæsari & Iu-
lia Cæsaris
uxori ab He-
rode legatū.
Herodes mo-
ritur.

Herodes va-
ria fortuna
vixit.

Salome & A-
lexas in cir-
co clausos lu-
dos domū
dimittunt.

Hed. & Ruf-
finus cap. 11.
Herodis ad

milites gra-
tiarum actio,
& testamen-
tum lectum.

Archelao Re-
gi acclama-
tur.

Alias cap. 12.
Herodis ca-
daver mag-
na pompa

Herodiam
defertur.

Germani &
Galli sub He-
rode stipen-
dia fecerunt.

Archelaus
epulum mul-
titudini præ-
bet.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3963.

A Christo
nat. 1.

Archelaus si-
à Cæsare in
imperio con-
stabilitus es-
set, curæ sibi
fore ut bene-
volentia om-
nium videat-
ur dignissi-
mus pollice-
tur.

Hed. & Ruf-
inus cap. 12.
al. 13.

Matthiam se-
ditiosi & so-
cios quos He-
rodes afflic-
tarum supplicio
descent: He-
rodiatos in
vindictâ ab
Archelao de-
poscent, &
Pontifici sa-
cerdotiū ab-
rogari postu-
lant.

An. mundi
3964.

A Christo
nat. 2.

Seditio in
Paschatis fe-
sto.

solet, rati primis diebus aperiri mentem huiusmodi potestates inen-
tium, quo mansuetius & officiosius eos alloquebatur Archelaus, eò ma-
ioribus eum ferebant laudibus, poscebantq; sibi ab illo beneficia: qui-
dam ut leuius annum tributum penderent: alij solutos dimitti quos
Herodes non paucos vinxerat, & in his plerosq; diu in carcere detinue-
rat: nonnulli vestigalium immunitatem, quibus grauabatur forum re-
rum venalium, magnis flagitabant vociferationibus. Horum nihil ille
negabat, hoc agens, ut conciliaret sibi multitudinis animos, non leue
in eo momentum rerum suarum situm existimans. postremo re diuina
peracta conuiuium cum amicis iniit.

C A P. XI.

Populus seditionem mouet contra Archelaum.

Interea Iudæorum quidam nouarum rerum cupidi per conuenticula
dessebant Matthiam & socios quos Herodes affecerat supplicio. Hi
quoniam metu coerciti non ausi fuerant luctu honorare aquilæ aureæ,
violatores recens neci traditos, tunc cum clamoribus & eiulatu in de-
functum Regem iactabant conuicia, quasi in mortuorum solatium: cõ-
gregatiq; in vnum, in vindictam eorum ab Archelao deposcebant ad
pœnam quosdam ex his qui aui Herodi fuerant, & ante omnia postula-
bant sacerdotium abrogari creato ab illo Pontifici, & subrogari hoc ho-
nore digniorem alium. Archelaus autem licet importunitatem eorum
indigne ferret, compescere tamē placide conabatur, quod pararet pro-
fectionem ad Cæsarem, ut sententiam Cæsaris cognosceret. Itaq; misso
ad eos magistro militum, per eum hortatus est, ut omisso vindictæ stu-
dio, considerarent legibus pœnas dedisse quorum molestie ferrent in-
teritum: ad hæc postulata eorum non carere iniuria, & tempus hoc a-
lia consilia poscere opusque esse concordia, donec ad ipsos reuertere-
tur confirmatus Rex assensu Cæsaris. tum demum dispiciendum super
his rebus, & statuendū de cõmuni sententia: interim quiesceret, ne se-
ditionis crimē incurreret. Hæc mandata exponenti reclamatū est stre-
nue, periculum intentantibus quicunq; conaretur verbis eos ad sanio-
rem mentē reducere: quod plus suæ voluntati tribuerent, quàm autori-
tati præsidentium & indignum duceret si amicorum, quos viuo Hero-
de amiserant, ne mortuo quidē illo impetraretur ultio. adeo enim con-
citati erant, ut id tantum ius & fas putarent, quod ipsis voluptatem al-
laturum videbatur, ne sui quidem periculi memores dum inimicos læ-
dere cupiunt: & cum multi ad eos à Rege mitterentur, qui partim ipsius
nomine, partim ex sua persona verbis sedaret turbidos, neminē audire
sustinebant, sed ad maiore iram accendebantur, ausuri aliquid si maior
accessisset numerus. Cumq; festum instaret, quo patrium Iudæis est ve-
sci non fermentatis panibus (Pascha vocat monumētum veteris ex Æ-
gypto effugij, quo summa elacritate maiorū solito populus mastæ vi-
ctimarum numerū, & infinita turba, nonnulliq; etiā extra regionis ter-
minos habitātes confluunt religionis gratia) seditiosi deplorantes legis
doctōrū Iudæ ac Matthiæ conglobati in templo permanebant, nō de fi-
ciente victu, quē illos non pudebat medicato quærere. Tum Archelaus
veritus ne ad grauius aliquid eorum insolentia procederet, mittit tri-
bunum

bonum cum cohorte qui compescerent homines, priusquā cetera tur-
ba huius furoris inficeretur contagio. & si quorum emineret in cōciē-
da seditione ferocia, illos ut ad se adducerent. In hos turbatores illi cla-
moribus & hortatibus plebem exasperauerunt, & ferientes saxis ple-
rosque occiderunt: tribunus cum paucis effugerunt saucij. quo perpe-
trato rursus sacris operati sunt. Archelaus porro de rerum lumina pe-
riculitati sibi vilis est, ut plebis imperum illum retunderet. itaq; totum
exercitum in eos immitit, simulque equites, qui & aduenas prohibe-
rent occupantibus templum succurrere, & quotquot ex eis peditum
vim euasissent, iam in tuto se existimantes ferro exciperēt. ab hīs equi-
tibus ad tria millia virorum cesa sunt, reliqui fuga se in proximos mon-
tes receperunt. Archelaus autem per praconem edixit, ut omnes in sua
discederent illi metu grauioris mali festiuitate relicta abierunt, quam-
uis audaces & sine disciplina homines. Tum Archelaus ad mare descen-
dit una cum matre sua, ducens secum Nicolaum & Ptolemaum mul-
tosque ex amicis alios, & familia & regno commissis Philippi fratris sui
fidei. Simul etiam profecta est Salome Herodis soror, ducens secum
suam progeniem, alij quoque ex cognatis sequebantur multi, quasi col-
laboraturi pro paranda regia dignitate Archelao, re autem vera obni-
xuri ei potius, & praecipue perpetratum in templo facinus inculaturi.
Cum hoc comitatu eunti occurrit apud Caesaream Sabinus procurator
Caesaris in Syria, in Iudaeam properans ad asseruandam Herodis pecu-
niam, quem Varus commodum interueniens retinuit: aderat enim ab
Archelao accersitus per Ptolemaum. ita ille in praefidis gratiam neque
arces occupauit in Iudaea, neque thesauros obsignauit regios, omnia
relinquens in potestate Archelai, tantisper donec Caesar de his aliquid
statueret: & haec pollicitus mansit Caesar. Sed postquam alter Romam
nauigauit, alter versus Antiochiam profectus est, ipse Hierosolyma pe-
tiit, & occupauit regiam. accitis deinde praefectis arcium & regijs pro-
curatoribus, rationes reposcebat ab eis, & arces sibi committi postula-
bat. Praefecti tamen non discesserunt a mandatis Archelai, sed omnia
seruabant in ipsius aduentum integra, praetexentes ea se seruare Ca-
sari. Eodem tempore etiam Antipas Herodis filius Romam nauigat, pa-
randi sibi regni spe, ad quam excitatus erat per Salomen, quasi Arche-
lao praefendus, eo quod prioribus testamenti tabulis successor regni
destinatus fuerit, quae validiores deberent esse quam illae scriptae poste-
rius. Ducebat autem secum matrem suam, & fratrem Nicolai Ptole-
maum, inter amicos olim Herodis praecipuum, & tunc suis fauentem
partibus: sed maxime illum ad affectandum regnum mouit Irenaeus
orator, vir eloquens, & diu versatus in regijs negociis. quapropter sua-
dentibus quibusdam, ut fratri cederet natu grandiori, & haeredi regni
scripto in testamenti paterni tabulis, noluit parere huic consilio. qui
postquam Romam peruenit, omnes cognati ad eum defecerunt, non
tam ipsius amore quam Archelai odio, libertatem maxime cupientes,
& degere sub Romano praefide: quod si parum succederet, commodiorem
sperantes Antipam quam Archelaum, studebant illius partibus. quin &
Sabinus scripsit Caesari literas, in quibus accusabatur Archelaus. at ille
per Ptolemaum Caesari libellum obtulit, continentem ius suum & te-
stamentum patris, simulque rationes pecuniarum Herodis obsignatas cum
ipso anulo, atque ita euentum expectabat. qui perfectis his omnibus. Varique

An. mudi
3994. A
nat. Christ.

2.

Tria millia
Iudaeorum
caesa.

Archelaus
Romam per-
fiscitur,
multiq; ei-
dem obni-
xuri eum co-
mitantur.

Hed. & Ruf-
finus cap. 13.

al. 14.

Sabinus He-
rodus pecu-
niam & re-
giam occu-
paturus Hie-
rosolyma
peruenit.
Antipas He-
rodus filius
parandi sibi
regni spe
Romam na-
uigat.

An. mudi
3964. A
nat. Christ.

2.

Antipater
Salomes fi-
lius apud Au-
gustum Cæ-
sarē Arche-
laū accusat.

ac Sabini literis, tum quātum pecuniarum esset ac annuorum reditū. præterea quæ Antipas sibi regnum vindicans scripserat, amicos in cōsiliū aduocat, & in his Caium Agrippæ & Iuliz filiz suæ filium, iam a se adoptatum, primum ei locū in consistorio tribuens: moxq; potestatem facit dicere volentibus de præsenti negotio. Ibi tum prius exoritur Antipater Salomes filius, vir facundissimus & infensissimus Archelao, dicens eum per ludibrium nunc de regno agere, cuius potestatem iam dudum inuasisset, non expectato assensu Cæsaris, dum festo die iam multos interimeret: qui etiam si essent hanc poenā promeriti, eius tamen exigendæ ius ferendum fuisse potestati legitimæ, non ipsi usurpandum, siue Regi cum iniuria Cæsaris, cuius contempsisset suffragium, siue priuato, quod esset peius etiam. quare immerito nunc eum ab ipso hunc sperare calculum, quem iam quantum in se fuit, ferendi eius iure priuauerit. Ad hæc obijciebat ei mutatos autoritate propria quosdam duces militiæ: quodq; sedisset in regio sollo, & tanquam Rex ad quasdam causas determinasset, annuissetque postulatis populi, deniq; nihil non fecisset quod per Cæsarem confirmatus, posset facere. ab illo quoque dimissos, aiebat, eos, qui in cunctis inclinati fuerant: multa q; afferebat alia, partim vera, partim verisimilia propter iuuenilem ambitionem hominis recens euecti ad tantum potestatis fastigium. præterea neglectum patris luctum, & cōmestrationes insequentis mox post eius obitum nocte celebratas: qua indignitate motum ad seditionem populum, videntem pro raris beneficiis mortuo patri talem ab eo referri gratiam, ut interdum tanquam personatus lachrymas fingeret, per singulas autem noctes deliciis frueretur regiis. qui cum tam prauo ingenio sit præditus, nihilo gratiorem fore erga Cæsarem, si ab eo regnum acceperit, quam hætenus fuisset erga patrem amantissimum. Cantu enim loquebatur & choris tanquam in morte inimici non patris, haudquam abesse ab immani scelere. nunc venire ad Cæsarem ut annutu eius regnum accipiat, cum iam antè non aliter se gessisset, quam si constabilis Rex fuisset autoritate ipsius. maxime autem exaggerabatur in sacro loco perpetrata cædes impia, idque die festo, quando tam hostes quam indigenæ victimarum more mactati sint, & sanum referunt cadaueribus, non ab externo quopiam, sed ab eo qui legitimam Regis appellationem prætexeret, quò facilius tyrannicum suum ingenium expleat exercendis passim in omnes iniuriis. Quare ne per somnium quidem vnquam patrem, dum sanus esset, de hoc sibi post obitum substituendo Principe cogitasse, ut cuius mores haberet cognitos: immò in prioribus tabulis eius aduersarium successiorem destinatum Antipam. hunc enim à patre ad regnum vocatum non animo ante corpus præmortuo, sed integris etiam tum & rationis & corporis viribus. Immo etiam si iam tum tale de Archelao fuisset patris iudicium, quale in posterioribus tabulis, ipsum tamen iam satis declarasse qualis nam Rex futurus sit, qui autoritatem Cæsaris in confirmando regno contempsisset, & priuatus adhuc ciues in templo iugulare non dubitauerit. His dictis Antipater, & ad faciendam verbis suis fidem plurimis ex ipsius cognatione testibus adhibitis, finem orationi imposuit. Tum Nicolaus contra afferebat pro Archelao eadem illam circa commissam ipsorum improbitatem impetandā, qui non prius à tumultuando destiterint, quam ille coactus sit eos vi compescere: hoc magis culpabiles, quod nō solum

Archelaum
Nicolaus ex-
cusat.

maliciam

maliciam suam exercuissent, verum aliis etiam necessitatem fecissent *An. mundi*
audendi tale facinus. Insolentia enim eorum in speciem quidem infe- *3964. A*
statum Archelaum, sed reuera contumaciam hanc ad ipsius Cæsaris per- *na, Christ.*
tinuisse iniuriam. missos enim ab eo qui tumultuantes sedarent, facto *2.*
ab ipsis impetu contra ius & fas necatos, nulla fessi reuerentia: quibus
patrocinari non pudere Antipatrum, sine æquiratis respectu, dum mo-
do odio, quo prosequatur Archelaum, morem gereret. eorum igitur ef-
se culpam, qui priores iniuria non abstinerint, & aliorum arma ad de-
fensionem sumpta in se proritauerint. Cætera quoque, de quibus Arche-
laum accusauerant, in eos ipsos accusatores referebat, dicens, nihil ho-
rum, nisi ex illorum sententia gestum, nec ea tam iniusta esse, quam ipsi
videri velint dum per hoc aliquid Archelao noceant. Tantam illis in-
esse cupidinem laudandi cognatum hominem cum de patre bene meri-
tum, tum ipsos omnibus semper persecutum officiis. Testamentum certe
à Rege mentis compote esse scriptum, & posteriores semper potiores
esse tabulas, has vero tanto magis, quod Cæsari rerum domino autori-
tatem confirmandi relinquant. Nec Cæsarem iniquitatem istorum i-
mitaturum, qui cum maximis ab Herode viuo affecti sint beneficiis,
nunc extremam eius voluntatem violare conentur: quin potius viri a-
mici ac socii, & omnia fidei suæ permittentis, testamentum ratum ha-
biturum. cultum enim interesse debere inter horum maliciam, & Cæ-
saris virtutem atque fidem toti orbi cognitam. quapropter non iudica-
turum parum sanæ mentis decretum eius, qui probò filio successionem
reliquerit, & insuper ad ipsius fidem confugerit: quandoquidem veri-
tatis Cæsaris subiecit omnia. In hunc modum Nicolaus quoque di-
cendi finem fecit. Tum Cæsar Archelaum ad genua sibi accidentem e-
rexit humanissime, dignum esse regno pronuncians: præ se ferens nihil
se facturum, nisi testamento præscriptum & Archelao ipsi commodum:
vidensque hac promissione confirmatum in ipe iuuenem, nihil tum am-
plius super ea statuit: & dimisso concilio, solus secum dispiciebat, vtrum
regnum ratum faceret, an commune sineret Herodis generi, præsertim
cum omnes eius ope indigant.

Cæsar Ar-
chelaum re-
gno dignū
pronunciat.
Hed. & Ruf-
inus cap. 14.

C A P. XII.

*Seditio Iudæorum contra Sabinum, et quomodo Varus
autores eius punit.*

SED priusquam quicquam certi de hac re determinatum sit, Martha- *Marthace*
Archelai mater morbo vitam finit, & à Varo Syriæ præside vene- *Archelai ma-*
runt literæ defectionem Iudæorum significantes. Nam discessum inde *ter moritur.*
Archelai secuti sunt magni in ea gente tumultus: ad quos compescen-
dos cum Varus venisset, autoribus eius morus affectis supplicio, & ma- *Varus sedi-*
xima ex parte seditione compressa, reuertens Antiochiam legionem *tiosos Hie-*
rosolymis *compescit:*
præriperet, nec tamen quicquam hac ratione profecit. quamprimum
enim Varus abiit, Sabinus Cæsaris procurator ibi subsistens vexa-
bat Iudæos, frater relictis illic copiis, & parem se iam putans populo.
nam armatis multis satellitibus, contra Iudæos his utebatur, mole-
stans

An. mundi
3964. A
na. Christ.

2.

Alias cap. 15.
Sabini aua-
ritia Hiero-
solyms in-
gentem se-
ditionem in
festo Pente-
costes con-
citat.

Iudæorum
cū Romanis
acerrimus
cōflictus cir-
ca templū.

Iudæi per-
multi in la-
cunariis pe-
reunt.

Sacræ pecu-
niæ bona
pars militū
furto dispe-
rit.

Regia ab Iu-
dæis obfessa.
Rufus & Gra-
tus Herodis
exercitus præ-
fecti in Ro-
manorū par-
tes se trans-
ferunt.

stans eos & ad defectionem irritans: ut qui & arces occupare conare-
tur, & violentas pecuniæ Regiæ scrutationes faceret, privati lucri &
prædæ cupidine. Igitur instante pentecoste, sicut nos vocamus celebri-
tatem quandam patriam, confluerunt undiq; multa millia non solum
religionis gratia, verum etiā indigne ferentes Sabini intemperias, nec
tantum ex Iudæa grauius offensa, sed & Galilæa quoq; ac Idumæa, tum
à Hierichunte & trans Iordanem suis oppidis, omnes cupientes poenas
à Sabino expetere. partitiq; trifariam hoc modo castra faciunt: pars ve-
na circum occupat, reliquarum duarum altera templum à septentrio-
nali & orientali regione circumfidet: ab occidentali altera, quæ sita e-
rat domus Regiæ. ita inclusos undique Romanos oppugnare etiam pa-
rabant. Tum Sabinus territus audacia hominum, quibus decretum es-
set, aut mori, aut vincere, statim ad Varum misit literas, hortans ut pro-
trucidandam. ipse consensu castelli turre celsissima, quæ in honorem
Herodis fratris à Parthis extincti Phasæius appellabatur, manu Roma-
nis innuebat, ut in Iudæos eruptionem facerent: & cum ne amicis qui-
dem se auderet committere, postulabat, ut alij propter eius auariciam
moris periculo se obicerent. qui postquam progredi ausi sunt, consi-
stus fuit acerrimus. & quamuis strenue milites rem gererent, non ta-
men frangebantur Iudæorum animi, licet multis cauentibus: sed cir-
cumducta suorum parte ascenderunt porticus quæ erāt in extimo tem-
pli ambitu: unde in aduersarios pugnantes vel manu mittebāt, vel fun-
dis intorquebant lapides, non tantum adiutores suorum, sed specta-
tores etiam totius prælii. quin & sagittarij è superiore loco impetebant
expositos iētibus, nec valentes contrā missilibus ad se perungere, eoq;
facilius vincebant. atque hæc pugna conditio diu durauit. deinde Ro-
mani indignitate rei moti, ignem clam tubiiciunt porticibus: qui mul-
tis accendentibus & fomenta aggerentibus breui ad tectum emicuit: re-
corrupta est incendio, quo lucanaria illa preciosa & magnifica absum-
pta sunt, & quotquot illuc ascenderāt improviso perierunt exitio, pars
enim cum tecto ruente vnā præcipitati sunt, pars à circumstantibus te-
lis cōfixi: nonnulli desperatione salutis & vi n. ali. attoniti, aut in flam-
mas sese dederunt, aut sulmet gladiis confecti sunt. quod si aliqui re-
fugientes qua ascenderant in tutum se recipere volebant, hos omnes
Romani contrucidauerunt, quod inimicis nihil prodesset reiocia,
ita, ut ne vnus quidem ex his qui tectum ascenderent incolumis euade-
ret. Tum Romani qua se incendium remisit alij ab altis protrusi, pene-
trauerunt ad sacræ pecuniæ conditorum, cuius bona pars furto mili-
tum disperit, ad Sabinum autem propalam quadringenta talenta ex
ea prædæ relata sunt. Iudæi verò duplici calamitate affecti sunt, deside-
ratis in ea pugna catorum amicorum plurimis, & insuper spoliato sa-
crario. factio tamen globo è pugnacissimis circumdederunt Regiam,
incensuros se eam & omnes intus occisuros minitantes, nisi quampri-
mum discederent: quod si mox abirent, impunitatem Sabino vnā cum
suis pollicentes: pro quibus etiam aulicorum maxima pars stabat. Rufus
quoque & Gratus, qui sub se habebant tria millia bellicosissimorum &
strenu. Ilium orum viros ex Herodis exercitu, in partes Romanorum
se transtulerunt: simulque equitatus qui Ruto duci parebat, non me-
diocri

diocris sanè ad rem Romanam accessio. Interim Iudæi nihilo segnius instabant oppugnationi, muros suffodientes cuniculis, & aduersarios hortantes, vt abirent, neue diutius vindicantibus se in libertatem à maioribus acceptam obfisterent. At Sabinus libenter quidem inde abduxisset milites, sed fidem promissis habere non poterat, propter ea quæ perpetraverat, nimiam etiam equitatem hostium suspectam habebat, & expectabat à Varo subsidium. In hoc rerum statu etiam alibi per Iudæam diuersis in locis innumeri tumultus exoriebantur, vt quemq; aut lucri, aut vindictæ conturbabat cupiditas. Duo enim virorum millia, qui aliquando sub Herode meruerant, tunc verò dimissi domi agebant, in vnum collecti bello impetebant regiones, resistentes sibi ductu nepotis Herodis Archiabii: qui nusquam æquo loco eos sustinere ausus, vt veteranos & belandi peritissimos, tuebatur se & sua quantum poterat asperitatibus accessu difficilibus. Quin & Iudas Ezechia latronum ductoris olim per Herodem magno labore expugnati filius, apud Sephorim urbem Galilææ collecta circa se hominum desperatorum manu incurfabat Regis ditionem: & potitus eius armamentario, armatisq; inde suis ad vnum omnibus, pecuniam quoq; Regiam in illis locis occupauit: iamq; formidandus accolis spoliabat in quoscunque incideret, aspirans ad regnum, affectansque hoc fastigium non bonis artibus quatum imperitus erat, sed nocendi licentia. Dum ita vbique turbatur, etiam Simon Herodis Regis seruus, vir alioqui & forma & statura & robore egregius in primis habitus, ausus est diadema sumere: stipatusq; numerosis copijs, & Rex consalutatus ab insana multitudine, placebat sibi præ quouis alio, auspiciatus potestatem diripienda ac incendenda Hierichuntina Regia: passimque crematis alijs Regis palatijs, & præda concessa suæ factionis hominibus, maiora etiam ausurus videbatur, ni maturè occursum fuisset. Nam Gratus regionum militum dux, tum Romanorum partes fouens, suas copias contra Simonem duxit: vbi post acerrimum conflictum transamnani homines incompressi, & ferociter magis quàm peritè pugnantes deleri sunt: ipsum Simonem per angustas quasdam fugientem Gratus assecutus obtruncavit. Apud Amatha quoque Iordani flumini apposita palacium Regium incensum est à quadam hominum colluie, qualis & circa Simonem fuerat. Tantus tum furor per totam gentem grassabatur, eò quod proprium Regem non haberet, qui multitudinem bonis rationibus contineret in officio: qui verò externi ad castigandos seditiosos venerant, malum potius exacerbarent, graues superbia simul & avaritia. Quandoquidem & Athronges, vir nec maioribus clari prognatus, nec virtute aut opibus subnixus, sed pastor hactenus obsecrissimus, vasto tantum corpore & manuum robore insignis, attentauit dignitatem Regiam, paratus animæ periculo depacisci nocendi licentiam. huic erant quatuor fratres, & ipsi grandi statura & manu prompti ad quoduis arduum facinus, instrumentum, vt ipsis videbatur, idoneum ad occupandam tyrannidem, quòd eorum quisque ductaret cohortem militum. magna enim ad eos turba confluxerat, quam in fratres quasi legatos distributam obire iubebat prælia: ipse diademate ornatus consulebat de rebus agendis, quarum penes se seruabat arbitrium: durauitq; diu potestas huius, & non inanis Regis appellatio, dū quicquid collibuisse exsequitur, maxime in Romanos exdibus sauiens & milites Regios, vtrisque ex æquo infensus: his propter licentiam qua

An. mundi
3964. A
Christ. nat.
2.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 15.
Tumultus
in Iudæa va-
rij.

Duo millia
Herodis mi-
litum bello
regios impe-
runt.

Iudas Eze-
cia latronū
ductoris fi-
lius.

Simon He-
rodus seruus.

Grati cū Si-
mone con-
flictus.

Simon ob-
truncatur.

Iudæi in se-
ditionibus
quali furiosi

Athronges
vir corpore
& manuum
robore insi-
gnis digni-
tatem regiā
attentat.

FLAVII IOSEPHI

Anno mun
di 3965. A
na. Chri. 3.

Athronges
cum fratribus
captus.

Hedio &
Rufinus
Cap. 16.
Varus Sabi-
no succurrit.

Sephoris ca-
pta eiusque
incolae sub
hasta venditi.

Arus ab A-
rabibus in-
census.

Sampho &
Emmaus
cremata.

Varus Hiero-
solyma pue-
nit, & legio-
ne obsessam
liberat.

sub Herode vñ fuerant, Romanis propter recentem iniuriam. Id odium
indies magis exasperabatur, imminuebantq; vbiq; omnibus, vel lucri
cupidine, vel in consuetudinem iam versa occidendi libidine. Circa E-
maum etiam Romanam cohortem frumenta & arma in exercitum
portantem insidijs exceperunt: ductoremq; eius Arium centurionem
cum quadraginta fortissimis peditibus telis confixerunt: reliquos nihi-
lo meliora iam expectantes superveniens cum Regio milite Gratus ser-
uavit, relictis castrorum cadaueribus. In hunc modum longo tempore
prælia per occasionem conferentes, & Romanos non leuibus affecerunt
incommodis, & suam gentem maioribus etiam inuoluerunt calamita-
tibus. tandem & ipsi capti sunt, vnus à Grato pugna victus, alter à Ptole-
maeo. maximo natu deinde in Archelai potestatem redacto, vltimus qui
supererat, fratris casu territus, & nullam videns salutis spem reliquam,
quod eius copiae exhaustae essent vel morbo vel continuis laboribus, ac-
cepta fide & iureiurando ipse quoq; Archelao se dedit, sed id aliquan-
to post factum est. Tunc verò Iudaea plena erat atrocinijs, & vt quisque
seditiorum coetus conuerat, passim Reges creabatur in Reipublica per-
niciem, quod minima eius mali pars rediret ad Romanos: ipsi vero in-
ter se diuturnis confictarentur cadibus. Cæterum Varus cognito ex
Sabini literis periculo, timens tertiae legioni, assumptis duabus reli-
quis, (nam tres in vniuersum erant in Syria) & quatuor turmis equi-
tum, auxilijsque Regum ac tetrarcharum properabat in Iudæam vt
obsessis succurreret, iussis qui præmittiebantur conuenire Ptolemai-
dem Berytiorum etiam urbem prætereundo, mille quingentos auxi-
liares ab eis accepit. Aretas quoque Petrus, amicus Romanis factus
propter Herodis inimicitias non paruum manum misit tam peditum
quàm equitum. postquam autem apud Ptolemaida in vnum conue-
nit totus exercitus, partem eius filio & amicorum vni tradidit du-
cendam contra Galilæos eius urbis agro finitimos. qui regionem eo-
rum ingressus, profligatis quotquot ausi sunt cum armis occurrere,
Sephorim cepit. & venditis sub hasta incolis, urbem absumpsit in-
cendio. Ipse Varus versus Samariam progressus cum exercitu, à ci-
uitate quidem abstinuit, quam sciebat immunem à seditiosorum
contagio: castra autem posuit in quodam vico, qui erat Ptolemai
possessio, Arus nomine. cum Arabes incenderant, propter Herodem
amicis quoq; eius infensi. inde progressi Sampho alium vicum iisdem Ara-
bes diripiunt, moxq; incendunt quamuis munitissimum. quin toto illo
itinere nihil eos effugit, omnia miscentes flammis ac cadibus. Nam &
Emmaus cremata est Vari iussu, in vindictam eorum ibi militum, de-
ferta tamen ab habitatoribus. Inde cum appropinquaret Hierosolymis,
Iudæi qui legionem ab ea parte obsidebant, ad primum venientis exer-
citus conspectum territi diffugerunt, oppugnatione, quã inspectabant,
relicta. Hierosolymitani autem Iudæi grauer à Varo increpiti, excusa-
tionem afferebant, populum quidem propter festum confluisse, bel-
lum verò non ex sua sententia sed ex conuencarum audacia susceptum:
& se adeo non oppugnasse Romanos, vt potius vna cum illis oppugnati
fuerint. & iam ante obuiam ei processerant, Iosephus Herodis Regis
nepos, Gratusq; ac Rufus cum suis militibus, & Romani qui obsidionem
rulerant. Sabinus enim in eius conspectum non venit, sed subducens se
etiam ex urbe, ad mare profectus est. Tum Varus dimissa per totam regio-
nem

atque parte exercitus, perquirebat defectionis autores: & indicio reperi-
 tos, alios ut fontes puniret, nonnullos dimisit incolumes: acti quoque sunt in
 cruce ea de causa crederet duo millia. Post hæc ablegato exercitu cuius
 non erat usus amplius, quique contra eius voluntatem lucri studio mul-
 ta maleficia patrauerat, ipse audito decem millia Iudæorum in unum co-
 fluxisse, properavit ut eos deprehenderet. illi non ausi manus confere-
 re, deditionem tecerunt arbitratu Achibi. Varus autem data seditionis
 rum valgo defectionis venia, duces eorum misit ad Cæsarem. Ille ceteris
 is ignovit, in solos aliquot Regis Herodis necessarios animadvertit, Hedio &
 quod nec cognationis nec iusticie respectu à nefarijs armis abstinue-
 rint. Itaque Varus rebus compositis, & relicta Hierosolymis eadem le-
 gione in præsidio, reuersus est Antiochiam. Archelao autem Roma aliud
 negotium exhibitum est tali de causa. Venit eo Vari permissi Iudæorum
 legatio, postulans, ut eis liceat suis legibus vivere: erantque legati quin-
 quaginta, quibus aderant Iudæorum urbem incolentium plus quam o-
 cto millia cumque Cæsar conuocasset in ædem Apollinis magno sumptu
 à se extructam concilium amicorum & primariorum ciuium, venerunt
 eo & legati, prosequente Iudæorum turba, & Archelaus cum amicorum
 comitatu. cognati autem Regis, neque ab Archelao stabant propter i-
 plius odium, & tamen legatis suffragari grauabantur, quod puderet eos
 coram Cæsare aduersari homini tam propinqua coniuncto necessitudi-
 ne. Aderat & Philippus a Syria Vari hortatu veniens, ea potissimum
 de causa, ut fratris aduocatum ageret, cui Varus bene cupiebat: de-
 inde non nihil sperans, si impetrarent Iudæi potestatem viuendi suis le-
 gibus, fore ut, diuiso in Herodis progeniem regno, ad ipsum quoque
 rediret pars aliqua. Data igitur Iudæorum legatis dicendi copia, postu-
 lantes non esse viterius sub Regibus, ab accusanda Herodis iniquitate
 orsi sunt. Regem illum fuisse nomine tenus, alioquin omnibus omniū
 tyrannorum artibus usum ad subiectæ gentis perniciem, nec his con-
 tentum quasdam nouas ex suo commentum esse ingenio. Nec opus esse
 commemorari quàm multis vitam ademisset, cum longè deterior fuerit
 conditio superstitum, quos non modo perpetua truculentia & asperita-
 te terruerit, sed bonis etiam eorum rapaces manus non abstinuerit. Ita-
 que vicinas vrbes ab exteris habitatas illum ornamentis excoluisse, quò
 magis in suo regno sitas exhauriret: exactionibus: adegissetque gentem
 suam ad extremam paupertatem, quam cum primis florentem accepe-
 rit, dum nobiles ex causis parum probabilibus damnatos capitis insu-
 per bonis spoliaret, aut facta viuendi gratia, nudaret eos possessionibus.
 deinde cum annua tributa imposita sint per singulos, seorsum tamē pla-
 candam fuisse auiditatem amicorum eius & aulicorum, atque etiam ler-
 uorum, qui huiusmodi exigendis præessent, ut hoc pacto iniuriosam ve-
 xationem redimerent. Silentio enim prætereundas constuprationes
 virginum, & per contumeliam ereptam matronis pudicitiam: quando-
 quidem hæc patientibus maximum sit solatium, si à quàm paucissimis
 sciatum suum dedecus. in summa non aliter præfuisse Herodem, quàm si
 fœuissimæ bestię in eos commissum fuisset imperium. Itaque cum multis
 olim ea gens oppressa sit cladibus, nullum tamen exstare in rerum mo-
 numentis exemplum, cum quo conferri possit præsens per Herodem il-
 lata calamitas. Quapropter merito ab eis Archelaum promptis studijs
 Regem consalutatum, quòd ita putarent, fieri non posse, quin quicumque
 tandem

An. mundi.
 3966. Ana
 to Chri. 4.

In defectione
 nis autores
 animaduer-

Hedio &
 Ruffinus
 cap. 17. al. 16.

Iudæorum
 legatio Ro-

ma.
 Archelaus &
 Iudæorum Le-
 gati coram
 Cæsare com-

parent.
 Philippus
 Herodis fi-

Iudæorum
 Legati Hero-
 dis & Arche-
 lai accusant
 iniquita-

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3966. Anna
to Christo
4.

Nicolaus He-
rodē & Ar-
chelaum ex-
cusat.

tandem Herodi succederet, moderatus multò tractaret subditos: & in
eius gratiam patrem honoratum luctu publico, libenter gratificaturis
& in ceteris ad conciliandam sibi eius benevolentiam. At illum, quasi
timeret ne non videretur germana parentis sui soboles, sine dilatione
declarasse populatibus quid de se sentiendum sit, idq; priusquam con-
firmatus esset in potentia, cum totum negotium etiam rum penderet
ex arbitrio Caesaris: editumq; mox subditis futuræ virtutis ac modestiæ
& æquitatis specimen, dum tria millia suæ tribus civium Deo in ipso
templo pro victimis iugulat. An non igitur omnes iustissimo illum per-
sequi odio, qui post tam crudele facinus, adhuc seditionis reos se con-
tur peragere. & ius regni sibi vendicet? Postremo summa postulatum
hæc fuit, ut mutata reipub. forma, posthac sine Regibus agerent, & con-
tributi prout nec Syria, Romanis parerent potestatibus. Sic enim fore
perspicuum, vtrum seditionibus delectentur & rerum novationibus,
an obedire sciant præsidibus legitimis. His peroratis legatis Iudæo-
rum, Nicolaus utrique patrocinator est, dicens Herodem quidem, quo-
ad vixerit, nunquam fuisse accusatum, nec esse æquum eos qui, si iustam
viuentis accusationem attulissent, castigationem eius sperare pote-
rant, nunc defuncti manes criminibus lacerare. Quæ vero obijciantur
Archelao, ipsorum imputanda esse violentæ contumaciæ: qui cum affe-
ctassent res concessas legibus, & pacatores ferro ac saxis aggressi essent,
nunc vitio verterent eisdem rationibus se esse cohibitos. Verâ deinde
in accusatores criminatione, aiebant eos libenter agitari seditionibus,
quod nesciât parere legibus, illeq; gentem omnium perniciosissimam.
Hæc Nicolaus.

C A P. XIII.

Cæsar Herodis testamentum confirmat.

Archelaum
Cæsar eth-
narcham cō-
stituit, reg-
niq; dimi-
diū in duos
Herodis fi-
lios Philip-
pum & An-
tipam parti-
tur.

Salome,

Cæsar verò his auditis, dimisit concilium. Paucis deinde post diebus
Archelaum non Regem declarat, sed, dimidia parte ditionis quæ
Herodis fuerat ei concessa, ethnarcham eum constituit, regnum quo-
que pollicitus, quamprimum ille se tali honore dignum redderet. Al-
terum dimidium partitus est in alios duos Herodis filios, Philippum,
& Antipam eum qui cum Archelao de toto regno contenderat. Huic
transiordaniana regio cessit cum Galilæa, & CC. talenta annua. Batanza
verò cum Trachonitide, & Auranitis cum parte quadam Zenodo-
ri (ut vocant) domus obtigit Philippo, & centum talenta annui redi-
tus, Archelao verò Iudæa & Idumæa præterque has Samaria, cui ex
autoritate Cæsar tributorum quarta pars remissa est, eò quod cæte-
ris tumultuantibus soli quieti manserant in officio. in eius ditione
comprehendebantur vrbes, Stratonis turris, Sebeste, Ioppe, Hieroso-
lyma. nam Gazam, Gadara & Hippon græcanici instituti vrbes Cæsar
ob id separatas à regni terminis Syriæ contribuit. DC. autem talen-
ta quotannis redibant è sua ditione ad Archelaum. atque hoc fuit
Herodis filiorum patrimonium. Salome autem præter legatas à fratre
vrbes Iamniam, Azotum & Phasaelida, argentiq; signati quingen-
ta millia, Cæsar largitus est in Ascalone palatium: percipiebatque
ex subiectis sibi locis sexaginta talenta annua, habitans in ditione
Archelai. reddita sunt etiam cæteris Regis cognatis legata, ita ut testa-
mento

mento cauerat. Dux deinde eius filiarum virgines præter relictas sibi à patre, accepere ex Cæsaris munificentia ducenta quinquagena signati argenti millia, & elocata sunt Pheroræ filijs. imò totum etiam Regis legatum mille quingentorum talentorum æstimatione cessit ipsius filijs, paucis aliquot vasis sibi retentis, non tam ob precium caris, quam ob amici memoriam.

An mun.
3966. A
Christo
nat. 4.

Herodis dux
filiarum virgi-
nes Pheroræ
filijs elocata.

CAP. XIII.

De Pseudalexandro.

His ita ordinatis per Cæsarem, iuuenis quidam Iudæus genere, educatus Sidone apud quendam Romani cuius libertum, adoptauit semetipsum in Herodis familiam, per occasionem similitudinis, qua referebat Alexandri ab illo extincti effigiem, attestantibus omnium quotquot vtrunq; viderant oculis: atq; hac via grassari cepit ad Regium Pseudalexandrum: itaq; ascito tribuli quodam fraudis socio, qui totius Regiarum gnarus, alioquin etiam astutus erat, & natus ad excitandas turbas egregias, illius institutione fingebat se Alexandrum illum Herodis filium, morti subactum cuiusdam beneficio, cui demandatum sit eius interficiendi negotium. suppositis enim necis ipsorum vicarijs, & se ceptum & fratrem Aristobulum. His nugis inflatus, alijs quoque non desinebat fucum facere: cumque Cretam appulisset, quotquot Iudæorum venerunt in eius colloquium, omnibus rem persuasit, & ausus ab eis pecunia, traiecit in Melum insulam: vbi magnam pecuniam quaesivit prætextu Regiarum prosapiæ. Etiam sperans recepturum se paternum principatum, remuneraturumq; beneficos, Romam prope- rat suis hospitibus deducen- tibus. cumque adnauigasset Puteolos, ibi quoque à deceptis Iudæis simili fauore exceptus est, concurrentibus tanquam ad Regem, qui Herodi vel hospitij iure coniuncti, vel aliquæ erant obstricti beneficio. in causa fuit hominum natura rumorum auda, præsertim conciliante formæ similitudine. nam etiam illis qui valde familiares Alexandro fuerant, persuasum erat hunc ipsum esse, non alium, idque alijs non dubitabant asseuerare iureiurando interposito. Quod postquam Romam perlatum est, vniuersa Iudæorum illic agentium multitudo profecta est obuiam, tam insperatam salutem ad Deum referentes gratiam, & publico applausu propter maternum genus excipientes hominem læticia gestatum per vias. nihil enim ei ad Regium cultum deerat, suppeditantibus sumptum hospitibus: affluenteque letitia in re præter spem incolumi. Id vbi allatum est ad Cæsarem, noluit in re tam seria: non nihil tamen spe motus, Celadum vnum è suis libertis familiariter olim versatum cum adolescentibus illo mitti, iussit ut Alexandrum in conspectum suum adduceret: quod ille fecit, nitens nihilo in dignoscendo alijs sagacior. Non tamen imponi potuit Cæsar, quod non tanta esset similitudo, ut etiam prudenter considerantes falleret. Pseudalexander enim & manus habebat duratas opere, & sanis corporis illa gratia carebat, quæ solet bene natis & educatis contingere, ut non potest.

Hedio &
Ruffinus
cap. 18.
alias cap. 17.
Pseudalexander.

Pseudalexander
Romam perue-

Pseudalexander

An. mundi
3966. A
nato Chri
sto 4.

Pseudale-
xandru Cæ-
sar in remi-
gum ordinē
allegit.

quod ipse non vixisset in tantis delicijs. Postquam igitur animadvertit conspirasse in mendacia præceptorem atq; discipulum, & ex composito loquentibus adesse fiduciam, percontabatur quid factum esset simule repro Aristobulo, aut cur nam ille non venisset, ut una cum fratre ius tam præclaris natalibus debitum reposceret: Respondum est in Cypro cum mansisse. metu periculorū, quibus mare nauigantes expositi sunt: ut si quid ipsis contigisset durius non omnino Mariammes genus in- tercederet, sed superesset saltem Aristobulus. Hæc illo asseuerante, si- bi, inquit, si non me quoque coneris fallere, merces erit impunitas, quod ad tuam salutem attinet: nunc age dicito quisnam sis, & quis te ad hæc audenda impulerit. neq; enim istius ætatis est tam insidiosa ma- licia. Ibi ille, cum non posset aliud, totum commentum indicat, quibus licita seruaret, in remigum ordinem allegit, quod esset valido corpore: doctorem verò eius affecit supplicio. cæterum Melijs abunde corpore: multa fuit, quæ in fictitium Alexandrum frustra impenderant: magna ita cœptum Pseudalexandri temerarium turpis consecutus est exitus.

C A P. XV.

Archelaus iterum accusatus Viennam relegatus est.

Hedio &
Ruffinus
cap. 19.
alias cap. 18.
Pontificatus
Ioazaro ab-
rogatus trāf-
fertur in E-
leazarum, ab
hoc in Ie-
sum Sæ.
Archelaus
condita.

Archelaus
in exilium
missus.

Cæterum Archelaus iam ethnarcha in Iudæam reuersus, Ioazaro Boethi filio pontificatum abrogat, insimulato quòd seditiosis con- senserit: camq; dignitatem in Eleazarum illius fratrem collocat. apud Hierichontem deinde regiam magnifice refecit, aquarum quibus Nea- ra vicus inundabatur, damno deriuato in palmetum recens a se in sub- lecto campo confutum. nouum etiam vicum conditum a se denominauit Archelaïda: & contempto more patrio, Glaphyram Archelai Regis si- liam, olim Alexandri fratris sui coniugem, & liberorum ex illo susce- ptorum matrem, duxit: quamuis Iudæi lege verentur fratrum vxores ducere. Nec Eleazarus diu sacerdotio potitus est, subrogato in viuentis locum Iesu Sæ filio. Decimo autem principatus Archelai anno prima- res tam Iudæorum quam Samaritarum non ferentes eius tyrannidem, derulerunt eum ad Cæsarem, maximè cum scirent eum contra ipsius mandatum fecisse, a quo iussus fuerat ex æquo ac bono præesse subditis. Hoc audito Cæsar ira commotus accersit procuratorem eius Romæ a- gentem, & ipsum Archelaum nomine: nec dignatus quicquam scribere. Vade, inquit, & quamprimum illum ad nos adducito. qui accelerata nauigatione in Iudæam delatus, reperit eum cum amicis in conuiuio: indicatq; voluntate Cæsaris, ad profectiorem hortatus est. Mox ubi venit. Cæsar auditis eius accusatoribus & ipsius defensione, misit eum Viennam in exilium, quæ est vrbs Galliarum, multatum prius omni pecu- nia. Sed priusquam Romam euocatus est, amicis tale narrauit somni- um. Vilius est sibi videre decem spicas maturas tritico plenas a bobus ab- sumi: expectatusq; non contemnendam visionem ratus, coniectores diuinos super ea consuluit. quibus dissentientibus cum variaret inter- pretatio, Simon vir Elæus præfatus veniam, ait hanc visionem Arche- laus

ho significare mutationem in deterius. boues enim significare miseri-
am, quod in perperuis laboribus degat hoc animal. præterea rerum mu-
tationem, quia terra horum opera versata nec locum eundem retineat
nec faciem. cæterum decem illas species totidem annorum præfinire nu-
merum. eas enim redire annuis vicibus, iamq; instare Archelao domi-
nationis terminum. Sic ille hoc somnium interpretatus est: post cuius
visionem, quinta die venit in Iudæam procurator Archelaus, ad euo-
candum illum missus à Cæsare. Simile quiddam & Glaphyræ eius vxori
accidit, Archelai Regis filia. hæc, vt iam diximus, virgo nupsit Ale-
xandro Herodis filio, fratri huius Archelai: quo à patre occiso, iterum
nupsit Iuba Regi Mauritanix. hoc quoq; defuncto viduam apud patrē
agentem in Cappadocia duxit Archelaus, repudiata Mariamne priore
coniuge, tanto ardebat amore Glaphyræ. huic degenti cum Archelao
tale somnium obuersatum est. Visa sibi est Alexandrum venientem cō-
plexu excipere præ gaudio. Illum verò expositulantem dicere, Confir-
masti Glaphyra vulgare illud dictum, non esse fidendum mulieribus,
quæ virgo mihi coniuncta matrimonio, & communium liberorum pa-
rens, oblita nostri amoris capta es secundarum nuptiarum desiderio. ac
ne ea quidem contumelia contenta, ausa es cum tertio cubare sponso,
turpiter & impudenter ingressa meam familiam, & nupta Archelao,
fratrem meum habere maritum sustinens. At ego non obliuiscar veteris
tuz beneuolentiæ, teq; liberabo ab hoc opprobrio, mihiq; te meam
vindicabo hoc somnium cum illa exposuisset apud quasdam familia-
res sibi mulieres, post paucos dies vita functa est. quod ego ideo hic re-
ferendum putavi, quod sermo sit mihi de illis Regibus: & alioqui res
magni exempli videtur, certissimum immortalitatis animorum & di-
uinæ prouidentix argumentum continens. Cui verò hæc videntur in-
credibilia, fruatur opinione sua, & alijs non obstrepat qui talibus exci-
tantur ad virtutis studia. Cæterum ditione Archelai contributa Sy-
riæ, missus est illo à Cæsare vir consularis Quirinius, qui cen-
sum ageret per Syriam, & ipsius Archelai domum
venderet.

An. mundi

3973. A

nato Chri-

sto 11.

Archelai vi-
sionem Si-
mon vir Es-
saus inter-
pretatur.

Glaphyræ
somnia.

Quirinius
Syriæ cen-
sor.

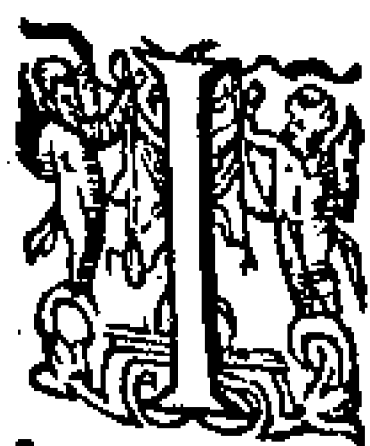
FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSEPHI ANTIQVITATVM
IVDAICARVM LIBER
XVIII.

SVMMA CAPITVM LIBRI XVIII.
Antiquitatum Iudaicarum.

- I. *Quirinium ad censendam Syriam & Iudeam mittitur à Cesare, & procurator eiusdem Cesaris in Iudeam venit Coponius: & quomodo Iudas Galileus res novus molitus est.*
- II. *Quæ & quot sectæ apud Iudeos fuerint.*
- III. *Urbes ab Herode & Philippo tetrarchis in honorem Cesaris conditæ.*
- IIII. *Iudeorum contra Pontium Pilatum seditio.*
- V. *Quid Iudeis Romæ degentibus acciderit, & de Pilato.*
- VI. *Vitellij adventus, Hierosolyma, & quomodo à Tiberio mandata acceperit, ut impetratis ab Artabano obsidibus bellum contra Aretam susciperet.*
- VII. *Herodis bellum quo ab Areta superatus est.*
- VIII. *Navigatio Agrippæ ad Tiberium, & quomodo accusatus vinctus sit, ut post excessum Tiberij à Caio eius successore solutus sit.*
- IX. *Quomodo Herodes tetrarcha in exilium missus est.*
- X. *Iudeorum & Græcorum apud Alexandriam seditio.*
- XI. *Caius in Syriam mittit Petronium iussum Iudeis bellum inferre, nisi malint recipere ipsius statuam.*
- XII. *Quo in statu res Iudeorum apud Babylonem fuerint, & de Asineo ac Anilaëo fratribus.*

Quirinium

Quirinius ad censendam Syriam & Iudæam mittitur à Cæsare,
& procurator eiusdem Cæsaris in Iudæam venit Copo-
nius: & quomodo Iudas Galileus res no-
uas molitus est.

NTEREA Quirinius senator Romanus per om-
nes honorum gradus ad cōsulatum usq; prouectus,
& in primis clarus, à Cæsare mittitur in Syriam ut
iura populis redderet: facultatesque censeret om-
nium: & cum eo venit Coponius, præfectus turmæ
æquitum, penes quem esset totius Iudææ rerum ad-
ministratio. Quin & ipse Quirinius in Iudæam ve-
nit iam attributam prouinciæ Syriæ, ut percenseret
facultates eius regionis ciuium, & Archelai pecunias in potestatem
suam redigeret. Illi verò tametsi primùm ægrè ferrent mentionem de-
scriptionis, non sunt tamen reluctati pertinaciter, parendo auctoritati
Pontificis Ioazari, qui Boethi fuit filius. atque ita illius suasu sine con-
trouersia census peractus est. Exstitit tamen post quidam Iudas Gaulta-
nites, ortus ex oppido Gamala, qui adiuncto sibi Phariseo Saddoco, so-
licitabat ad defectionē populos censum nihil aliud quàm manifestam
seruitutis professionem esse dictitans, & vniuersam gentem ad tuen-
dam libertatem adhortans. Fore enim ut re benè gesta fortunis suis
fruantur feliciter, & confirmati in earum possessione laudem quoque
rebus suis consulant. Accipiebantur hæc pronis vulgi auribus, ita ut ac-
cenderentur ad audendum aliquid. atq; ita dici vix potest, quantum hi
viri totam gentem conturbauerint, dum omnia miscent exdibus & la-
trocinij, promiscuisq; nullo amicorum aut inimicorum respectu præ-
dationibus, & insignium virorum exdibus: prætextu quidē propugnandæ
libertatis publicæ, sed reuers priuatorum lucrorum studio. Itaque
conficientibus se mutuò ciuibus, & furiosissima contentione certanti-
bus, ne externus quidem hostis cessabat interim. ac ne extrema quidem
fames fortè superueniens potuit eos compescere quò minus scirent
expugnandis oppidis, & fundendo ciuili sanguine, donec postremo
malum eo progressum est, ut hostilis flamma Dei templum inuaderet.
Adèò periculosum est patrios ritus labefactare & conuellere. Siquidem
Iudas & Saddocus omnium harum calamitatum, auctores fuere, dum su-
per tres pristinas sectas nouam quartam inducunt, & nouitatum capi-
dos affatim ad se contrahunt: id quod non in præsens tantum turbauit
Republicam, sed futurarum etiam cladum fuit seminarium. Quam-
obrem conueniens videtur paucis de eorum placitis
differere, propter quæ tot mala gen-
tem nostram inundaue-
runt.

Hed. & Ruf-
finus cap. 1.
Quirinius in
Syriam à Cæ-
sare ut iura
populis red-
deret, mitti-
tur.

Coponius
Præfectus
Syriæ.
Census po-
puli Iudaici.
Aliàs Cap. 3.

Cædes: latro-
cinia: seditio
& fames in
Iudæa.

Templū Hie-
rosolymis in
censum.
Iudas & Sad-
docus quar-
tæ sectæ au-
tores.

FLAVII IOSEPHI

CAP. II.

An. mundi

3973.

A Christo

cap. II.

Hed. & Ruf-

finus cap. II.

Alias Cap. 5.

Tres Iudzo-

rum sectæ,

de quibus li-

bro 2. de bel-

lo Iudaico

Cap. II.

Pharizorū

dogma.

Quæ & quos sectæ apud Iudeos fuerint.

Sadduczorū
opinio.

Essenorum
placitum.

Essenorū vi-
ta & mores.

Plisti apud
Dacos.

Iudas Gali-
leus quartæ
sectæ autor.

Iudei patriæ sapientiæ studiosi iam inde à multis retrò seculis in tres sectas erant diuisi. Essenorum, Sadduczorum, & eorum quæ Phariseo-
rum vocata est. De his licet nonnihil in secundo Iudaici belli volumi-
ne à nobis dictum sit, tamen nunc quoque paucis dicere non abs re fue-
rit. Ergo Pharizorū victus simplex est, nullis mollibus delicijs: & quic-
quid his ratio dictauit, id sequuntur pertinaciter, maiores natu vene-
rantur, nec audent eis respondere monentibus aut obloqui. Fato quæ-
cunque geruntur tribuunt, nec tamen homini voluntatis assensum ad-
imunt, hoc temperamento Deum vti dicentes, vt cum omnia fiant ex
ipsius consilio, in homine tamen sit voluntas accedendi ad virtutē aut
vitium. Animas credūt esse immortales, & sub terris earum iudicia fie-
ritum præmia cuiq; contingere ex virtutis aut maliciæ merito: & has
perpetuis damnari carceribus, illis facilem esse ad vitam reditum. per
hac placita magnam sibi autoritatem parauerunt apud populum, per
quicquid ad solennes præcationes ac cultum diuinum attinet, &
horum interpretationem ac præscriptum solet fieri. Tantum habent à
ciuitatibus sapientiæ, temperantiæ & vitæ honestioris testimonium. At
Sadduczorū opinio cum corpore extinguit simul & animas: nec aliud
quicquam præter legem seruandum existimant. nam de sapientiæ cum
præceptoribus disceptare ad virtutem reputant. huius sectæ pauci sunt,
sed ferè dignitate præcipui, ex horum tamen sententia vix quicquam
agitur. nam quoties magistratus licet inuiti suscipiunt, Pharizorum
decretis assentiunt, ni facerent non ferendi à plebeiorem multitudine.
Essenorum verò placitum vniuersitatis regimen citra exceptionem
Deo asserit, immortalitatem animis: nec aliud quicquam æquè ac iusti-
tiam omni cōtentione experendum existimat. ad templum autem de-
naria mittentes sacra ibi non faciunt, quod sanctioribus vrantur cere-
monijs: quapropter exclusi à communi fano seorsum sacrificant: mori-
bus alioqui sunt probatissimis, agris colendis in totum dediti. Miran-
da etiam est eorum iustitia, quæ omnes Græcos & Barbaros longe supe-
rant, multis iam seculis triti in eius continuis studijs. Facultates in cō-
mune possident, nec aliquis diues magis vitatur suis bonis, quam quiui-
nihil possidens. Atq; hoc instituto viuunt virorum supra quatuor mil-
lia, nec vxores habentium nec seruos, quod alterum ad iniuriam com-
munis naturæ pertinere censeant, alterum tranquillitati vitæ parum
commodum. quare per se ipsi viuentes inuicem sibi ministrant. Qua-
stros creant viros probos ex sacerdotum numero, qui ex agrorum re-
ditibus & frugum prouentu cibos eis conficiant. In summa eandem fe-
rè viuendi rationem sequuntur, quam hi qui apud Dacos plisti nomi-
nantur. Quartæ autem studium sapientiæ sectantium vix primus autor
fuit Iudas Galileus hi cetera cum Phariseis consentiunt, nisi quod con-
stantissimo libertatis amore flagrant, credentes solum Deum dominum
habendum ac Principem. & facilius vel exquisitissima poenarum gene-
ra laturi vnā cum cognatis suis ac carissimis, quam mortalem aliquem
appellaturi dominum. quod quia multis sæpe spectatum scio, plura de
hoc non libet dicere. non enim vercor ne si idem non inueniant mea
verba,

verba, imò illud potius, ne tam insignem patientiâ & doloris contemp-
tum parum assequantur. quæ quidem animositas plurimum in gente
nostra crevit accensa acerbissimis Gessij Flori iniurijs, quibus postremo
effectum vi deficerent à Rom. pop. Et de Iudæorû sectis hæc iussicerent.

C A P. III.

*Urbes ab Herode & Philippo tetrarchis in honorem
Cæsaris conditæ.*

Virinius autem venditis & confiscatis Archelai facultatibus, pera-
toque censu, qui incidit in annum trigesimum septimum post vi-
ctum a Cæsare in Actiaca pugna Antonium, cum nota esset contra Ioa-
zarum Pontificem plebis seditio, priuavit eum hac dignitate, & Ananum
Sethi filium substituit. Herodes verò & Philippus iux quisq; tetrarchiz
res ordinauit & composuit quorum Herodes Sepheri cuncta mœnibus,
fecit eam totius Galilææ caput & defensaculum, aliud deinde oppidum
quod tunc Beraramphtha dicebatur, communium, nomine murato
Iuliana ab vxore imperatoris appellauit. Philippus quoq; Paneada si-
tam ad Iordanis fontes, instruxit ædificijs, indito Cæsareæ nomine. Vi-
to etiam Bethsaidæ in ripa lacus Genesarethini urbis speciem addidit,
frequentato incolis & aucto opibus, quem Iuliz Cæsaris filiz cogno-
minem esse voluit. Cæterum Coponio, quem cum Quirinio missum
diximus, Iudæam administrante huiusmodi quiddam accidit. In festo
æzymorum quod Pascha vocamus, mos est sacerdotibus post mediam
noctem aperire templi ianuas, tunc igitur quamprimum aperta suat,
Samaritani quidem clam ingressi Hierosolyma, sparserunt ossa huma-
na per porticus & per totum templum: quo factum est vt post hæc sa-
cerdotes solito diligentiores custodias agerent. Paulo post Coponius
Romam reuertitur, successore accepto M. Ambiuo cuius tempore Sa-
lome Herodis Regis vxor vitæ decedens Iuliz Iamnam cum sua to-
parchia reliquit, & sitam in campo Phasaelidem, Archelaidemque plu-
rimis palmeris confitam, quorum fructus est præstantissimus. Huic suc-
cessit Annus Rufus, quo præside Cæsar factus sanctus est, qui secundus
fuit Romanorum Imperator, præfuitq; Reipublicæ annos quinquagin-
ta septem, sex mensibus amplius & diebus duobus: in quo numero qua-
tuordecim sunt anni, quibus Antonius ei fuit imperij socius & parti-
ceps. Vixit autem annos septuaginta septem. Ei Tiberius Nero prou-
ignus successit, Iuliz filius, Romanorum imperator tertius à quo quin-
tus Iudæorum præses missus est in Annij Rul locum Valerius Gratus.
Hic adempto Anano Pontificio Linæum Fabij filium iussit esse Pon-
tificem: quo paulo post deiecto, in Eleazarum Anani Pontificis filium
eum honorem transtulit. Elapso deinde anno & hunc cedere in or-
dinem, & Simoni Camithi filio Pontificatum tribuit. huic quoque an-
no in hac dignitate exacto, iussus est eam cedere Iosepho qui cognomi-
nabatur Caiaphas. His ita gestis Gratus Romam repetit, in Iudæa ex-
actis annis vndecim: cui deinde Pontius Pilatus successor missus est.
Herodes porro tetrarchia receptus in amicitia Tiberij, de ipsius nom. ne
urbem à se condita vocauit Tiberiada, electo ad hoc optimo agro Gali-
lææ in ora lacus Genesarethici: vnde non longe apud Samam vici-

Anno muni
di 3973.

A Christo

nat. 11.

Gessij Flori
iniuria.

Hed. & Ruf-
finus cap. 3.

Ananus de-
thi filius, in

Ioazari Pon-
tificis locum

interrogatus.

Alias cap. 6.

Sepheris Ga-
lilææ caput.

Beraramph-
tha Iulias ap-
pellata.

Paneas.

Bethsaida.

Ossa huma-
na per tem-
plum sparsa.

An. mundi

3974.

A Christo

nat. 12.

Hed. & Ruf-
finus cap. 4.

An. muni-
di 3975.

A

Chri. na 13.

An. muni-
di 3977.

A

Chri. na 15.

An. muni-
di 3978.

A

Chri. na 16.

An. muni-
di 3979.

A

Chri. na 17.

FLAVII IOSEPHI

*Anno mundi
3990.*

*A Christo
nat. 28.*

*Tiberias cō-
dita.*

*Phraates Par-
thorū Rex,
per insidias
à Phraatace
filio sublat.
Thermusa
Phraatacis
mater.*

*Phraataces
interfectus.*

*Herodes à
Parthis acci-
tus in vena-
tione occi-
ditur.*

*Vonones
Parthorum
Rex ab Atta-
bano pulsus.*

cum sunt aquæ calidæ. hæc partim à cōuenis, partim à Galileis habitata est: quorum nonnulli eò migrare coacti sunt, quidam etiam nobilitate sedes illie sibi optauerunt. quoq; maior esset frequentia recepti sunt ad incolendum etiam tenuissimi quiq; vndecunq; confluentes, & in his aliquot quos non satis constabat esse liberos. hos magnis immunitatibus ac beneficijs prosecutus adstrinxit ad habitandum, alijs domos, alijs agros largitus: quò minus horrerent ædificatam præter ritum patrum solo multis sepulcris referro: cum iuxta nostras leges ad septem dies impurus habeatur qui in talibus locis habitet. Eodem tempore Phraates Parthorum Rex per insidias sublat' est à Phraatace filio, huiusmodi de causa. Phraates habens legitimos liberos, ancillam Italici generis Thermusam nomine, inter cetera dona à Cesare missam, primum in concubinarum numero habuit. procedente deinde tempore obstupescit præcellentis mulieris forma, suscepto iam ex ea Phraatace filio legitimo thoro etiam sibi coniunxit. Quæ cum quicquid vellet Regi perduceret, cogitans filio suo Parthorum regnum astuere, intellexit nihil se effecturam nisi ablegarentur legitimi Phraatis filij. Persuasit igitur marito, ut Romam eos obfides mitteret: quod illis sine cunctatione faciendum fuit, parte voluntati Thermusæ tam obnoxio. Interea Phraataces solus domi ad regnum educabatur: qui tædiosum ratus expectare dum à patre decedente Principatum acciperet, cum matre contra eum conspirauit, cum qua creditus est etiam stupri habere consuetudinem. Ergo patricidio simul & incesto exosus popularibus, prius quàm confirmaret suas opes per tumultum pulsus interiit. Tum verò nobilissimi Parthorum animaduertentes non posse sine Rege consistere ipsorum Rempublicam, nec tamen volentes eligere alienum ab Arsacidarum sanguine: putantesque satis esse semel violatam regiam maiestatem Italicæ mulieris libidinibus, Herodem per legatos acciuerunt. Is erat quidem regij generis, sed inuisus multitudini propter nimiam crudelitatem, quod intractabilis esset & ad iram pronissimus. hunc coniurati aliquot interfecerunt, ut quidam tradunt, in conuiuio. solent enim perpetuò gestare gladios. Ut verò à pluribus fertur, in venatione occisus est. Legatione deinde missa Romam, petierunt Regem vnum ex obfidibus, prælatusque est Vonones cæteris fratribus. Videbatur enim capax eius fortunæ, quam ei duo maximi in terris offerebant imperium, externum simul & domesticum. Sed brevis poenitentia subiit barbaros, natura mutabiles, & indignitatum impatientissimos. dedignantur enim facere imperata mancipij, sic vocantes obfidem, & hac appellatione exaggerantes ignominiam, non enim belli iure sibi Regem impositum: sed quod turpius sit per pacis contumeliam. moxque vocant Artabanum in Media regnantem, Arsacidam genere. ille paruit libenter, & præstò fuit cum exercitu: cui cum occurrisset Vonones, primum manente etiam tum in officio vulgo Parthorū, prælio victus Artabanus retrò in Mediam repulsus est. Sed paulo post instaurationis copijs Vononem ausum configere vicit egregiè, ita ut cum paucis equitibus in Seleuciam confugeret. Artabanus autem magna cæde grassatus in profligatos barbaros & clade attonitos, in Cresiphontem se recepit cum victoribus copijs. Ille igitur hoc modo regnum adeptus est. Vonones autem aufugit in Armeniam, & à principio quidem affectauit eius regionis dominium, missis Romam legatis super hoc

in negotio. Ut verò repulsam passus est à Tiberio, pertulit ignaviam hominis, & moti Parthi comminationibus bellum iam intentantis: destitutus omni spe regnandi, quòd potentiores Armeniorum Nipharem ascolentes sequerentur factionem Artabani: Syllano Syriæ præfidi se dedit, is respectu educationis quæ illi Romæ contigerat, hominem apud se asseruavit in Syria. Armenis autem Orodem unum e suis filijs Artabanus Regem imposuit. Per idem tempus cum Antiochus quoque Comagenæ Rex fato concessit, contentio nata est inter plebeios & nobiles, his regnum in provinciæ formam redigi postulantibus, plebe contra cupiente sub Rege ut antè vivere: quapropter Germanicus ex C. ad res orientis componendas missus est, fortuna occasionem quærenti illius exitio. post redactam enim in meliorem statum Syriam, Pisonis opera veneno sublatus est, sicut dicitur alias.

C A P. III.

Iudeorum contra Pontium Pilatum seditio.

Pilatus autem Iudææ Præses à Cæsarea Hierosolyma traducto in hyberna milite, signa cum effigie Cæsaris in urbem intulit ad legis nostræ contumeliam, qua cautum est ne habeamus huiusmodi effigies. & ideo qui ante hunc fuere præfides, cum signis aliter insignitis solebant urbem ingredi. primus Pilatus ignavis omnibus noctu illatas effigies Hierosolymis statuit. quod ubi cognitum est civibus, magno agmine petierunt Cæsaream, ubi per multos dies supplices orauerunt præfide, ut transferret illas imagines aliò. Pilato verò pernegante se facturum, quod coniunctum esset cum iniuria Cæsaris, cum Iudæi precari non desinerent, sexto post die iussis clam in armis esse militibus, sedit pro tribunali in stadio, captata loci opportunitate, quòd aptissimus esset insidiis. ibi compellatus iterum de eodem negotio, signum dat militibus, ut eos circumveniant, mortem minitans nisi quamprimum quiescerent, & suam quisque domum discederent. at illi procidentes humi, & exertos præbentes iugulos, manifestè præ se ferebant, vita sibi cariorem esse observationem legis patriæ. Tum Pilatus admiratus tam constans legum studium, continuo reppertavit eas imagines Cæsaream à Hierosolymis. deinde aqueductum struere, aggressus est ex sacro arario, inducturus aquas Hierosolyma à ducentesimo stadio. id ægetrimè tulit populus, & congregati per coetus numerosos usque ad multum minimum millia, vociferationibus conabantur eum deterere à proposito. nonnulli verò ita ut sit apud inconditam multitudinem, etiam conviciis lacebabant præfidem. at ille milites sub populari habitu clam armatos fustibus, iussit reliquam multitudinem corona cingere: & quamprimum vulgus cepit iacere convicia, dedit illis signum ex composito. illi supra quam mādaturum erat usi sunt fustibus, tumultuatores & quietos cadentes nullo discrimine. Ibi tam inclementer accepti inermes ab instructis, pars occisi sunt, pars discesserunt saucij: atq; hoc modo compressa est seditio.

Eodem tempore fuit Iesus vir sapiens, si tamen virum cum fas est dicere. Erat enim mirabilium operum parrator, & doctor eorum qui libenter vera suscipiant: plurimosque tam de Iudæis quàm de gentibus

An. mundi
3990. A
nat. Christ.
28.
Vonones Syl
lano Syriæ
Præfeto se
se tradit.
Orodes Rex
Armeniz.
Antiochus
Rex Coma
genæ.
Germanic⁹
Pisonis ope
ra sublatus.

Hed. & Ruf.
finus Cap. 5.
alias cap. 8.
Pilatus signa
cū Cæsaris
effigie in ur
bem infert,
quæ dū po
pulus acri
ter instat,
Cæsaream
transfert.

An. mundi
3997. A
nat. Christ.

35.
Pilatus indu
ctur⁹ aquas
Hierosoly
ma, seditio
nē concitat.

An. mundi
3998. A
nat. Christ.

36.
Hed. & Ruf.
fin. cap. 6.
alias cap. 9.

An. mundi sectatores habuit. Christus hic erat: quem accusatum à nostræ gentis principibus, Pilatus cum addixisset cruci, nihilominus non destiterunt eum diligere qui ab initio cœperant. Apparuit enim eis tertia die vivus, ita ut *Anubis* de eo vates hoc & alia multa miranda prædixerint: & usque in hodiernum Christianorum genus ab hoc denominatum non deficit. Circa eadem tempora etiam aliud Iudæos turbavit incommodum, & Romæ in sacris Iſidis summa turpitudine deprehensa est. Dicam igitur prius de Iſiacorum nefando scelere, ac tum demum res Iudæorum prosequar. Erat Romæ Paulina, mulier non minus probitate motum quam natalium claritate illustris, adhuc opulenta & formosa, ut quæ esset in ipso ætatis flore, sed in primis ornata pudicitia. Nupta autem erat Saturnino, viro tali coniuge dignissimo. huius amore captus maior erat scemina quam quæ posset corrumpi muneribus, eò magis accendebatur anantis infamia, ita ut offerret ei pro unica nocte ducenta drachinarum millia, ac ne sic quidem valens eam flectere, non ferens acius propositum non fefellit. Iden libertam Mundi paternam, variis instructam sed non probatis artibus, quæ indignè ferens obstinationem iuuenis, blanda oratione convenitum animare conata est, spem ei facies eius libenter acciperet, ait sibi opus quinquaginta tantum drachmarum millibus ad expugnandam mulieris pudicitiam. Ita refocillato est, videns Paulinam non capi pecuniis. Sciens porro eam vehementer addictam Iſidis cultui, tale quiddam comminiscitur. Conventus aliquot stentato præmio, in præsens viginti quinque millibus, & alteris totidem post navatam operam, indicat eis amorem iuuenis, rogans ut omnibus modis adniterentur eum reddere voti compotem. Illi auri cupidine tantam contulit, & admissus impetratoque absque arbitris colloquio, venire se ait missum ab Anubide captum ipsius forma, & iubente ut ad se veniat. Illa libenti animo accepit nuncium: moxq; iactabat se apud familiariter notas mulieres, quod dignata sit amore Anubidis: marito quoque indicat, confectam sibi cenam & cubile Anubidis: marito concessum est, quod cognita & probata esset viro pudicitia coniugis. Itaq; in templum proficiscitur, & post cenam instante somni tempore inclusa per sacerdotem, tenebris conciliantibus in latentem ibi Mundum incidit: totamq; eam noctem obsecuta est iuveni, Deo se gratificari existimans. Eo deinde abeunte priusquam sacerdotes doli conscii surgerent, Paulina mane ad maritum reversa congressum cum Anubide prædicat, & idem apud amicas quoque magnificis verbis exagerrat. Illis nec credere libebat rei naturam considerantibus, non mirari tamen non poterant ob insignem mulieris pudicitiam. Die deinde postremi patratam tertia Mundus adamata: forte fortuna obuius, ô factum bene Paulina, inquit, quod & ducenta illa millia mihi servasti, quæ potuisti tuis facultatibus addere, & morem nihilominus meæ voluntati gessisti. Nihil enim mea refert, quod Mundum contempnisti, quandoquidem prætextu Anubidis optata voluptate expletus sum. atq;

3996. A
nat. Christ.

34.

Iesus Christi
us à Pilato
crucifixus.
Hed. & Ruf.
I. nus Cap. 7.
alii 10.

his dictis abiit. At mulier tum primum deprehenso flagitio, vestem sibi lacerat, & re tota ad maritum delata, obsecrat ne tam infigne ludibrium impunitum sinat. maritus porro imperatoris torum significat. Tiberius postquam accuratissima inquisitione didicis omnia, sacrificos illos impositores in crucem egit, vnaque idem inuentricem huius sceleris, cuius praecepta opera fuit in corumpenda pudicitia mulieris: dirutoque templo statuam Iſidis iussit mergi in Tyberum. Mundum autem mitiore poena exili, castigasse contentus est, crimen eius in Cupidinis impotentiam referens. Et Iſiacorum quidem facinus huiusmodi extitit. Nunc quod promissi reddetur, de Iudaeorum per id tempus Romae degentium aduersitatibus.

C A P. V.

Quid Iudaei Romae degentibus acciderit, & de Pilato.

ERAT quidam Iudaeus, qui ne legibus poenas daret, metu solum vertebat, vir modis omnibus pessimus. Is tum Romae agens gerebat se pro Moſaicae legis interprete, ascitis in societatem tribus aliis per omnia sui similibus, his cum se in disciplinam dedisset Fulvia mulier nobilis amplera legem Iudaicam, persuaserunt ei ut purpuram & aurum in Hierosolymitanum templum mitteret: quae accepta in proprios usus vertebant, quod iam ante destinauerant. Id postquam Tiberius ex amico suo Saturnino ipsius Fulviae marito de iniuria coniugi facta quaeſito cognovit, iussit vniuersos Iudaeos ex vrbe pelli. Ex quibus Consules delectu habito, quatuor millia militum miserunt in Sardiniam: plurimos etiam qui patria religione detestabant miliriam, affecerunt poenis grauissimis. Ita propter quatuor sceleratos omnes Iudaei coacti sunt vrbe cedere. Interea ne Samaritani quidem tumultu caruere. Concitauit enim eos impostor quidam pro nihilo ducens mendacium, & omnia commiscens ad plebis gratiam, iubens ut conuenirent in montem Garizim apud eam gentem sanctissimum, asseuerans se illic eis ostensurum sacra vasa reposita, quae ibi Moſes deposuerit. Illi creduli sumptis armis Tirathabam vicum insederunt, expectantes ibi confluentes ceteros, ut magno agmine montem ascenderent. Sed Pilatus prior clium montis occupat equitibus suis & peditibus, qui praelio congressi cum Samaritis apud vicum collectis, alios fuderunt, alios in fugam compulerunt: multos etiam viuos captos abduxerunt, quorum praecipuos & potentiores Pilatus multauit capite. Tum primates ad eum Vitellium virum consularem & Syriae Praesidem, Pilatumque caedis accusant, negantes defensionem fuisse a Romanis illum concursum in Tirathaba, sed refugium contra Pilati violentiam. At Vitellius Marcello amico ad procuratorum Iudaeae misso, Pilatum iussit Romam proficisci, responsurum apud Caesarem ad obiecta per Iudaeos crimina. Ita ille decem annis exactis in sua provincia, quum necesse haberet parere Vitellio, ad urbem iter suscepit: quod prius quam perueniret, vita excessit Tiberius.

An. mundi
3996. A
nat. Christ.

34.
Tiberius Iſidis sacrificos
& Idam in
crucem agit.
& Mundum
in exilium ab-
legat.

Fulvia, Sa-
turnini con-
iunx Romae
quatuor Iu-
daeis purpu-
ram & aurum,
ut in templum
Hierosoly-
mitanum de-
pigneret, tra-
dit, ipsi vero
in proprios
usus conuer-
tunt, quod
dum Tiberius
cognoscit, v-
niuersos Iu-
daeos ex vr-
be pellit.

Samaritani
Tirathabae
Garizim oc-
cupaturi con-
ueniunt, quos
Pilatus vincit,
fundit, ac in
fugam com-
pellit.

An. mundi
3999. A
na. Chr. 37.

Alias cap. 11.
Pilatus apud
Vitellium accusa-
tus, Romam
mittitur.

Vitellij mittitur.

An. mundi

3999. A
nat. Christ.

37.

FLAVII IOSEPHI. CAP. VI.

Vitellij aduentus Hierosolyma, & quomodo à Tiberio mandata accepit, ut impetratis ab Artabano obsidibus bellum contra Aretam susciperet.

Hed. & Ruf.
fin. cap. 8. a-
lias cap. 12.
Vitellij Hie-
rosolyma p-
uenit, Iudz-
is vestigal
remittit, eis
que stolam sa-
cerdotalem
reddit.
Stola Ponti-
cia in Castel-
lo Antonia
deposita.

Vitellius in
locum Iose-
phi Caiaphæ
Pontificis,
Jonathā A-
nani filium
surrogat.

Gesta inter
Vitellium &
Artabanū.
Caspus Por-
tus.
Armeniam
Parthi amit-
tunt.

Vitellius autem in Iudzam profectus peruenit Hierosolyma, in ipsa festiuitate quam Pascha dicimus: vbi exceptus honorificentissime, remisit ciuibz totum vestigal fructuum venalium, & stolam cum omni ornatu Pontificio permisit in templo asseruari à sacerdotibus, quemadmodum & olim hoc ius habuerant. Sed eo tempore deponebatur in castello Antonia, ob hanc causam. Hyrcanus Pontifex eius nominis prius exstructa prope templum turri, degebat in ea maiorem temporis partem: & quoniam hanc stolam habebat in sua custodia, qua nemo præter illum utebatur, recepturus priuatum habitum, eo loci illam deponerebat. Idem mos fuit etiam successoribus ipsorum posteris. Herodes autem regnum adeptus, turrim hanc opportuno loco sitam, magno sumptu exedificatam denominauit ab amico Antonio. & stolam, magno ibi reperta est, detinuit, ratus eo magis obnoxium se habiturum populum. Idem fecit Archelaus filius eius & successor, cuius regno in prouinciam mutato, Romani simul & Pontificiz stolæ possessionem profecti sunt, in cella ad hoc ipsum structa repositæ, & obsignatæ sigillo Pontificum atque custodum sacri ararij præfecto castelli accedente ibi lusit Pontifici: qua purificata indutus sacrorum tempore, sequenti die rursum eam reponerebat in cellam vbi antea condita fuerat. Id fiebat singulis annis ter ieiunij tempore. Vitellius autem in nostrorum sacerdotum potestatem eam stolam tradidit, iubens securum esse præfectum quoniam illa reponatur, aut quando proferatur in vsum Pontificum. Hoc gratificatus genti, & in locum Iosephi Caiaphæ Pontificis subrogato Ionathā Anani Pontificis filio, iter fecit versus Antiochiam. Eodem tempore à Tiberio literas accepit, mandante vt cum Artabano foedus & amicitiam faceret. Verebatur enim ne occupata Armenia, maiora damna inferret imperio. Quam amicitiam ita demum ratam fore, si ille obsides traderet, maximè si regium filium. His ita ad Vitellium scriptis simul Hiberorum & Alanorum Reges magnis precibus sollicitauit ad inferendum quam primum bellum Artabano. Et Hiberi ipsi quidem quieuerunt, sed Alanis transitum dederunt per suam regionem, & patefactis portis Caspiis immiserunt eos in regnum Artabani. Quo facto & Armeniam denuò Parthi amiserunt, & perueniente totam eorum ditionem bello nobilissimi quique eius gentis ceciderunt vnà cum Regis filio & multis popularium millibus, regioque tota hac incursione vastata est. Vitellius etiam pecunia corrumpere aliquot amicis & cognatis regiis ipsum Artabanum conabatur occidere. Ille intellecta fraude, nec inueniens remedium quod ab optimatibus immineret periculum, habensq; suspectos & eos qui in fide manebant, quasi beneuolentiam fingerent prima quaq; occasione transfugit in partes aduersas, fuga se ad satrapias superiores seruauit incolam. Vbi ex Dahis ac Sacis cōtracto magno exercitu, & debellatis inimicis,

misit, restitutus est in imperium. His auditis Tiberius petijt amicitiam Arrabani: & assentiente illo, conuenerunt ad Euphratem Rex & Vitellius: ubi in medio pōtis sibi occurrerunt, cum suo quisq; satellitio. Postquam autem de foedere conuenit. Herodes tetrarcha utrumque excepit conuiuium, tabernaculo magno sumptu erecto in medio fluminis. nec multo post Arrabanus misit Tiberio filium Darium obsidem cum multis muneribus, inter quæ etiam virum statura cubitorum quinq; generis Iudæum, Eleazarum nomine: qui propter vastitatem gigas cognominatus est. Post hæc Vitellius Antiochiā redijt, Arrabanus in Babyloniam. Vitellius cū Tum Herodes volens primus nunciare Casari de impetratis obsidibus, omnibus diligenter perscriptis, misit ad eum tabellarios, nihil amplius relinquens significandum per consularem præsidem. quare superuenientibus Vitellij literis, Casar rescripsit, omnia sibi iam autē esse cognita ex Herodis nuncijs. Quo ille grauitè offensus, & factum in deteriore partem accipiens, iram celabat in pectore, donec ad Caionem peruenit rerum regimen. Tunc etiam Philippus Herodis frater diem suum obiit, anno Tiberij principatus vigesimo, quum ipse præfuisset triginta septem annis Trachonitidi & Gaulanitidi ac Batanzæ, vir perpetuo modestus, & amator quietis ac ocij. Degebat enim semper in sua ditioribus, subsequente sella, in qua sedens solitus est iura reddere: & si quis ex occursum eius inuocaret, sine dilatione mox ibi sella posita resedens causam cognoscebat, aut fontem damnaturus, aut absoluturus innoxium. Obijt autem Iuliade, & illatus in monumentum quod iam ante sibi construxerat, magnificè ac sumptuose funeratus est. Et quia sine liberis decesserat, ditionem eius Tiberius prouinciæ Syriæ attribuit, ita tamen vt tributa in ea tetrarchia collecta seruantur intra ipsius regionis terminos.

C A P. VII.

Herodii bellum quo ab Areta superatus est.

Interca Herodem inter & Aretam Regem Petræ bellum tali de causa exoritur. Herodes tetrarcha uxorem habebat Aretæ filiam, cum qua iā multo tempore conuixerat. Romam deinde iter faciens diuertit ad Herodem fratrem, sed genitrice natum alia, Simonis pontificis filia. Huius uxoris Herodiadis amore captus, quæ erat Aristobuli communis fratris filia, & Agrippæ maioris soror, ausus est de impetrando eius conuiugio mentionem facere. Quæ assentiente, conuenit inter eos, vt quā primum ille Roma reuerteretur in patriam, mulier migraret in eius domicilium. Intercessit autem & hoc pactum, vt Aretæ filiam eijciat. Post hæc Romam nauigat. Vbi postquam expediuit negotia propter quæ venerat, domum reuersum vxor, comperto quid pactus sit cum Herodiade, dissimulanter rogat, vt se mittat Machæruntem, castrum situm in confinijs regionis Aretæ subditæ, quantum poterat celans suum propositum. Morem gessit Herodes mulieri, putans eam nihil sensisse. Illa Herodis vxor iam antè curauerat apud Machæruntem, patri suo tunc obnoxiam, ad iter omnia parari, à præfecto eius excepta deducuntibus Arabibus: magna celeritate puenit in ades patris: eiq; indicauit Herodis animū. nit.

An. mundi
3999. A n
to Chri. 37.

Arrabanus
Dahis & Sa-
cis in impe-
riū restitut.
Arrabano
Herodis in
Euphratis
medio cōui-
uium.

Arrabanus
Tiberio fi-
liū Darium
obsidem &
virū quinq;
cubitorū sta-
tura mittit.
Herodes o-
mnē rē ge-
stā, priusquā
Vitellij lite-
ræ supueni-
rent, Casari
aperit.

Hedio &
Ruffinus
cap. 9. al. 13.

An. mundi
4000. A
na, Christo
38.

Herodes to-
trarcha vxorē
Aretæ filiā
eiecit, & He-
rodiadē He-
rodis fratris
uxorē abdu-
cit.

Herodis v-
xor in patris
ades perue-
nit.

FLAVII IOSEPHI

Anno man
di 4000. A
na. Chri.

38.

Herodis ex-
ercitus ab
Arabibus
caesus.

Tiberius Vi-
tello ut A-
retz bellum
inferat scri-
bit.

Hedio &
Rufinus
cap. 10. al. 14.
Ioannes Ba-
ptista ab He-
rode necat.

Hedio &
Rufinus
Cap. 11.

Vitellius in
Arabiz Re-
gem mouet.

An. mundi
4001. Ana
re Chri 39.

Vitellius He-
rosolyma p-
uenit, & à Io-
natha in fra-
tre eius Pōti-
ficatū trans-
fert.

Caius Cali-
gula post Ti-
berij obitū.
Princeps
Roma.

Arenis ex au-
gurijs, im-
possibile ef-
se exercitū
ad Petrá pue-
que colligit

Vnde simulate nata sequuta est de Gamalitici agri finibus contentio-
& contractis vtrinq; copijs bellum per legatos gestum est, commissioq;
prælio Herodis exercitus internecione periit, proditus à quibusdam ex-
ulibus, qui p̄suli e tetrarchia Philippi tunc merebant Herodis stipendia.
Hæc Herodes per literas Tiberio significat. Ille vero indignè ferens Are-
tz audaciam, scribit Vitellio, ut ei bellum inferat, & aut viuum captum
abducat, aut occisi caput ad se mittat. Atque hæc fuerunt mandata Ti-
berij. Apud Iudæos autem fuit opinio, iusta vitione numinis delatum
Herodis exercitum, propter Ioannem, qui Baptista cognominatus est.
Hunc enim tetrarcha necavit virum optimum, Iudæos excitantem ad
virtutum studia, & in primis pietatis ac iustitiæ, simulque ad baptis-
mum: quod ita demum Deo gratum aiebat fore, si non ab vno tan-
tum alteroue peccato abstineant, sed animis per iustitiam prius mon-
datis, addant & puritatem corporis. Quumque magni concursus ad eum
fuerent, plebe talis doctrinæ auda, Herodes veritus, ne tanta hominis
autoritas defectionem aliquam pareret, quòd viderentur nihil non fa-
cturi ex eius consilio, iudicavit satius esse, prius, quàm noui aliquid exo-
raretur, illum tollere, quàm rebus turbatis, seram penitentiam agere.
itaque vinctum missum in Macharuntem supra dictam, illic occidi im-
perat. quod factum sequuta est Iudæorum existimatio, ab irato Deo p-
ditum esse Herodis exercitum. Vitellius autem ad bellum paratus A-
rabicum, assumptis duabus legionibus, & levis armaturæ atque equi-
tum auxilijs missis à socijs Regibus, properans versus Petram peruenit
Ptolemaidem. Quumque vellet per Iudæam exercitum ducere, occur-
rerunt eius regionis principes, deprecantes transitum. Neque enim pa-
trios r. rus permittere, ut inferantur vilz imagines, quales Romana si-
gna habebant pleraque. Quorum precibus flexus mutauit sententiam
de itinere proposito: missoque per magnum campum exercitu, ipse cū
Herode tetrarcha & amicis, ascendit Hierosolyma, sacrificaturus Deo,
in festiuitate, quæ tum instabat, publica. Quò postquam ventum est, ho-
nore summo exceptus à populo, hæsit ibi triduo: & interim à Ionatha
in fratrem eius Theophilum pōtificatum transtulit. Quarta autem die,
literis acceptis de obitu Tiberij, populum sacramento ad eum, in fidem
Caij noui principis: reuocatasque ex itinere copias in hyberna dimisit,
omisso bello propter delatum in alium imperium. Ferūt Ateram acce-
pto expeditionis Vitellij nuncio collegisse ex augurijs, impossibile esse
ad Petram peruenire illum exercitum. Vnum enim è decibus prius mo-
riturum, vel qui bellum paret, vel cuius iussu paretur, vel eum contra
quem mouendum sit. Ita Vitellius Antiochiam repetiit. Agrippa autem
Aristobuli filius ante vnum annum Romam venerat, ut propter nego-
tia quædam conueniret Cæsare. Sed prius quàm de hoc dicam expli-
cabo Herodis progeniem, vel quòd ad præsentem narrationem id per-
tineat: vel quo magis appareat, quantum valeat diuina providentia,
quandoquidem abique pietate nihil prodest. nunc numerosa soboles,
nec vlla humana potentia, ut licet videre in Herode, cuius intracentū
annos tam copiosa proles exceptis paucis periit: quòd sanè exemplo
potest esse hominibus ad retundendam insolentiam: simulque in pri-
mis videtur memorabile, quomodo Agrippa ex priuata fortuna, præter
omnium, quibus notus erat opinionem, ad tantam potentiam perue-
nit. Et quamvis iam antè de ea refacta sit mentio, dicemus tamen
hic

hic quoque diligentius Herodi magno ex Mariamne Hyrcani filia nate sunt duæ filia harum altera Salampio nomine nupsit Phasaelo Regis ex fratre Phasaelo nepoti, iaque ex ipsius patris autoritate: altera vero dicta Cypros Antipatro, & ipsi nepoti Herodis ex sorore Salome. Phasaelus & Salampione genuit quinque liberos, Antipatrum, Herodem, Alexandrum, & filias Alexandram ac Cypron, quæ nupsit Agrippæ Aristobuli filio. Alexandram vero duxit Timius Cyprius vir nobilis, in quo matrimonio absque liberis defuncta est. Cypros Agrippæ duos filios peperit, tres filias: Bernicen, Mariammen, Drusillam. filij vero Agrippæ & Drusus dicti sunt: quorum Drusus ante pubertatis annos obiit. Cum horum patre etiam reliqui germani educabantur apud avum, Herodes & Aristobulus, simulque Bernice: hi nepotes Herodis magni ex filio, Bernice vero neptis & Salome sorore & Costobaro nata est. Orbat enim erant infantes adhuc patre Aristobulo, quem unâ cum Alexandro ab Herode occisum diximus. Postquam autem per ætatem maturuerunt, Herodes hic Agrippæ frater duxit Mariammen filiam Olympiadis Herodis Regis filia, progeneratam ex Iosepho, qui Regis frater fuerat: & ex ea suscepit Aristobulum. Tertio fratri Agrippæ Aristobulo nupsit Iotape Sampfigerami Emesenum Regis filia, ex quibus nata est filia surda, & ipsa Iotape nomine. & hi quidem ex tribus fratribus sunt progeniti. Herodias vero Iotape soror eorû nupsit Herodi magni Herodis filio, quem suscepit Mariamne filia Simonis Pontificis, ex quibus progenerata est Salome: postquam natam Herodias in contemptum legis patriæ denuo nupsit Herodi mariti germano eodem patre genito, relicto priore adhuc superstiti. Is fuit Galilæorum tetrarcha. Salome autem filia Philip- po nupsit Herodis filio tetrarchiam habenti Trachonitidis. Quo sine liberis defuncto Aristobulus eam duxit filius Herodis, eius qui Agrippæ fuit frater. Ex hoc posteriore matrimonio nati sunt filij tres, Herodes, Agrippa, Aristobulus. atque hæc est Phasaeli & Salampsonis progenies. Cypros autem Antipatro filiam Cypron peperit, quam duxit Alexander Seleius Alexæ filius, & ex ea filiam item Cypron genuit. Herodes autem & Alexander, quos dixi fuisse fratres Antipatri, sine prole decesserunt. Cæterum Alexander Herodis Regis filius qui à patre necatus est, Alexandrum & Tigranem filios suscepit à Glaphyra Archelai Cappadocum Regis filia. ex his Tigranes apud Armenos regnans, cum apud Romanos delatus esset, sine liberis obiit. Alexander autem Tigranem fratri cognominem filium habuit, qui Armenis per Neronem Rex impositus, Alexandrum filium genuit. hic Antiochi Comagenorum Regis filiam duxit Iotapen, & Lefidis in Cilicia Rex à Vespasiano constitutus est. Progenies autem Alexandri mox ab initio ab institutis patrijs ad religionem Græcorum descivit. Reliquæ autem Herodis Regis filia nulla relicta prole à vita excesserunt. Percensitis igitur Herodis posteris, qui ad Agrippæ regni tempora pertingerunt, superest, ut narremus, quibus illæ fortunis iactatus, postremo ad maximam dignitatem ac potentiam evaserit.

An. mundi
4001. A.
na. Christe
39
Herodis p-
genies.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 12. al. 15.
Agrippa ab
infima sorte
ad maximam
dignitatem
ac potentiam
euectus.

Navigatio

FLAVII IOSEPHI

C A P. VIII.

An. mundi

4001. A.

Christ. nat.

39.

*Navigatio Agrippæ ad Tiberium, & quomodo accusatus vine-
tus sit, utq; post excessum Tiberij à Caio eius suc-
cessore solutus sit.*

Agrippa Ro-
mæ degens
ob liberali-
tatē immo-
dicā ad ino-
piā redact.

Agrippa vi-
tam miserā
abrupte
cogitat.

Cypros A-
grippæ vxor
ad Herodia-
dem sororē
eius scribit,
& auxilium
petit.

Agrippa Ti-
beriadē ha-
bitat.

Herodes A-
grippæ ino-
piam expro-
brat.

Agrippa ad
Flaccum Sy-
riz præsidē
se confert.

Aristobulus
Flaccum A-
grippæ fra-
tri infen-
sum reddit.

Paulo ante Herodis Regis obitum, Agrippa Romæ degens, & per con-
uictum insinuat in familiaritatem Drusi Imperatoris Tiberij filij.
nactus est et amicitia Antonie Drusi maioris conjugis, commendatione
matris suæ Bernices, quæ apud illam erat in precio. Cumq; natura ef-
ficeret liberalis & magnanimus, quam diu mater vixit, noluit ingenium
suum exerere, ne in eius indignationem incideret: sed postquam Ber-
nice defuncta est, factus iam sui arbitrij, partim quotidiani victus splen-
dore, partim liberalitatibus immodicis, præcipue in libertos Cæsaris
quorum fauorem captabat, redactus ad inopiam, non potuit amplius
Romæ viuere: quando & Tiberius amisso filio vetuit amplius
conspectum suum venire, ne recrudesceret per eos defuncti desiderium.
His de causis retrò in Iudæam abiit re malè gesta, profusa pecunia, nec
habens qui creditoribus mutuaticiam pecuniam redderent, & quidem
multis ac importunè vrgentibus. Quare nullum consilium expediens,
& pudore præsentis status, secessit in castrum Idumææ Malathā, cogi-
tans miseram vitam aliquo pacto abrupte. Quod eius propositum
vbi Cypros vxor persensit, omnibus modis id impedire conata est: ad
sororem quoque eius Herodiadem scripsit, significans & quid Agrippa
decreuerit, & qua necessitate adactus: hortataque est eam, ut pro iure
cognitionis afferret auxilium, & se in hoc imitaretur, quæ quantum
posset subleuaret eius miseriam, quamuis in longè minoribus faculta-
tibus. Accersitus igitur à sorore eiusque coniuge, iussus est habitare Ti-
beriadē, assignata certa pecunia vnde viueret, & magistratu eius ciui-
tatis in eum collato, quo esset honoratior. Nec tamen diu Herodes in
ea voluntate perstitit, quamuis ne sic quidem satis fieret propinqui-
s necessitatibus. Cum enim apud Tyrum in conuiuio largius indulis-
sent poculis, non tulit Agrippa contumeliam, exprobrante Herode
inopiam, & quod suo sumptu hominem aleret. quare ad Flaccum vi-
rum consulem & tum Syriæ præsidem se contulit, cum quo Romæ a-
micitiā contraxerat. à quo receptus cum eo vivebat, iam ante ha-
bente apud se Aristobulum, fratrem quidem Agrippæ, sed inimicum,
non obstante tamen hac simultate, quo minus ex æquo vtrumque com-
plecteretur proconsul. Sed Aristobulus nihil remittebat de odio, nec
prius quieuit, quam & Flaccum infensum fratri redderet, ex occasione
huiusmodi. Damasceni cum Sidonijs contendentes de finibus, discepta-
turi apud Flaccum, cognito quod Agrippa multum apud eū posset, roga-
uerunt ut adesset ipsorum partibus, polliciti magnā pecuniam: qui mor-
paratus fuit omnia pro Damascenis tacere. Aristobulus autem, quia pa-
ctos de pecunia senserat, fratrem apud Flaccum detulit. Et facta inqui-
sitione ac deprehenso crimine, Agrippa excidit amicitia præsidis: rui-
sumque ad extremam egestatem relapsus venit Ptolemaida, & quod nō
haberet unde al. as viueret, decreuit nauigare in Italiam. Sed quum
deesset pecunia, iussit Marfyam suam libertum, ut quauis arte
à foras

aſſenatoribus eam ſumeret. Ille Protum Bernicæ Agrippæ matris liber-
 tum, qui deſunctæ patronæ teſtamento in Antoniz clientelam vene-
 rat, rogat, vt accepta fide ſub ſyngrapha daret mutuum. Alter iam antè
 debere ſibi non nihil Agrippam aſſeuerans, extorſit à Mariſya ſyngraphā
 viginti millium drachmarū Atticarum, detractis ſibi de ea ſumma duo-
 bus millibus & quingentis, cō facilius, quod non poterat Agrippa al-
 ter facere. Recepta igitur pecunia profeſtus Anthedonem, & ibi nauem
 naſtus, parabat ſe itineri. Id vbi comperit Herennius Capito procura-
 tor Iamniæ, miſit eō milites exacturos argenti trecenta millia, quorum
 debitor Cæſaris fiſco factus eſt, dum adhuc Romæ ageret: atq; ita impo-
 ſita eſt illi manendi neceſſitas. & tunc quidem facturum ſe iuſſa ſimu-
 lat: ſed quamprimum nox terris incubuit, præciſis nauis retinaculis na-
 uigat Alexandriam. Ibi ab Alexandro Alabarcha popoſcit mutuo du-
 centa argenti millia. Ille non ipſi ſe mutuaturum profeſſus eſt, ſed Cy-
 pro, conjugalem amorem in ea demiratus & virtutes cæteras. fideiuſſit
 mulier: & mox Alexander quinque talentis repræſentatis Alexandriæ, xandriam
 reliquam ſummam exhibiturum ſe promiſit Puteolis, profuſionem A-
 grippæ veritas. Ita Cyproſ expedita mariti nauigatione in Italiam, ipſa Agrippa A-
 cum liberis in Iudæam itinere pedestri reuerſa eſt. Cæterum Agrippa, Alexandriæ
 poſtquam Puteolos appulit, ſcripſit ad Tiberium Cæſarem degentem pecuniam
 Capreis, veniſſe ſe officiij cauſa ſignificans, & poteſtatem accedendi eam mutuatur.
 inſulam poſtulans. Tiberius nil cunctatus humaniſſimè reſcripſit, gra-
 tians etiam ei redditum ad Capreas incolumem. Nec minore alacritate Italiam Pu-
 præſentem excepit & amplexu & hoſpitiſ. Poſtridiè Cæſar receptis li-
 tens ab Herennio, quod Agrippa trecentis millibus mutuo ſumptis, nec ad Tiberium
 ad conſtitutū tempus perloluitis, de reddendo admonitus, fuga ſe è ſub-
 ieſtis ipſius procuratoriſ locis proripiens, exigendi facultatem ademif-
 ſet, agrè tulit: mandauitque tubicularijs non prius admitti hominem Agrippa ab
 quàm perſoluto debito. Ille nequaquam ira Cæſaris attonitus, ab Anto-
 nia Germanici & Claudij poſtea principis matre petijt mutuo trecenta Germanici
 millia, ne periclitaretur de amicitia Cæſaris. quæ memor Bernices hu- & Claudij
 ius matris conſuetudinis, familiariter enim eā fuerat uſa, ſimulq; edu- matre trece-
 catum fuiſſe ipſum cum ſuo Claudio, præbuit ei pecuniam illam: & red- ta millia mu-
 dito debito, nemine prohibente fruebatur amicitia principis: adeoque tuo petit.
 conciliatus eſt Cæſari, vt is nepotem ſuum commendaret Agrippæ, mā. Caius Agrip-
 daretq; vt progredientem ſemper comitaretur officiij gratia. hoc bene- pz cōmen-
 ſcio deuinctus & deditus Antoniz, cœpit Caium nepotem eius colere, datus.
 gratioſum apud omnes, & honoratum ob parentis memoriam. Erat ibi Allus Cæſa-
 foriè Allus Samarita libertus Cæſaris. ab eo mutuatus decies centena ris libertus
 millia, debitum Antoniz reddidit: reliquum materiam habuit deme- Agrippæ mu-
 rendi Caium officiſ. A quo receptus in intimam amicitiam, quo- tuo dat pe-
 dam die dum vnà geſtatur incidit in conſabulationem de Tiberio: & cuniam.
 quia ſoliterant, preceſtus eſt Tiberio, vt quamprimum principatus locū Hedio &
 Caio digniori cederet. has voces excepit Eutyclus, libertus Agrippæ & Ruſſi. cap 13.
 auriga: actum quidem ſiluit. Inſimulatus deinde à patrono, quaſi veſtē Eutyclus, A-
 ei furto ſubduxiffet, ſicut re vera ſubduxerat, & ex fuga retractus, cum grippæ liber
 perductus eſſet ad Piſonem vrbis præfectum, rogatus fugæ cauſam, ait ſe tus herum
 habere ſecreta quædam, quæ cuperet indicare Cæſari, ad ſalutem ipſius apud Cæſarē
 pertinentia: quapropter vinctus miſſus eſt Capreas. hunc Tiberius mo- accuſare co-
 re ſuo, detinebat in vinculis, quod eſſet cunctator, ſi quis vnquam gitat.
 alius

An mundi
4001. A
nato Chri.
ſto 39.

Quare Ti-
berius pote-
ſtates ſemel
conſtitutas
non facile
mutauerit.

Quare Ti-
berius vin-
ctorum cau-
ſas ſerius co-
gnouerit.

Antoniam
Agrippa, ef-
ficeret, vt
tandem au-
diretur Eu-
tychus, ro-
gat.

Antonia in
magno apud
Tiberium
honore ha-
bita.

Seiani con-
ſpirationem
Antonia
Caſari pa-
teſcit.

alius aut Rex aut tyrannus. nam neque legationes ſine mora admittere
bat, & praedibus prouinciarum vel procuratoribus ſucceſſorem non
mittebat, niſi mortuis. Proinde vinctos quoque negligebat audire, mo-
re hanc rationem reddens amicis ſcitantibus: legatos quidem ideo ad-
mitti tardius, ne illis citò dimiſſis alij denuo creati redeant, atque ita
obruatur continuo excipiendis & dimittendis legationibus. Potestates
autem ſemel conſtitutas ideo ſe ſinere, vt parcat ſubditis. Potestates
notura omnis magiſtratus ad auariciam ſit pronior, externum cui nul-
lus certus ſit praefixus terminus, eò magis ad rapinam ſollicitare ho-
mines. itaque ſi diutius eo fruuntur, exſatiatos lucris ſegniores ad ho-
piendam fieri. quòd ſic ſucceſſor imminet, non ſuffecturos eorum au-
ditati prouinciales, dum deſſor tanto magis ſpoliat, quanto minus
temporis ad hoc faciendum ſibi putat reliquum. Vtebaturq; hac ſimili-
tudine. Conſanciati cuiusdam vulnera muſca agminatim ingruentes
operuerant: cum quidam forte fortuna praeteriens miſeratus eſt, pu-
tabat eas depellere. orante autem ſancio, vt ſic eum ſineret quaſi al-
ter cauſam, cur ita liberari ab hac moleſtia negligeret. tum ille: imò his
abactis maiorem moleſtiam mihi faceres: nam hae iam ſaturatae ſanguine
remiſerunt nonnihil. quòd ſi recentes accederent & famelicae, me iam
antè peſſimè affectum facile perderent. quare ſe quoq; aiebat hac ratio-
ne prouidere ſubditis, multorum rapacitate vexatis, qui more muſcarum
eos infeſtarent, maxime ſi ad innatam cupiditatem metus citò deſine-
reſſet. quòd autem vera narrem de ingenio Tiberij, teſtat mihi
factum ipſius. nam cum duobus ſupra viginti annis obtinuerit imperi-
um, duos in vniuerſum ludaeis miſit gubernatores, Gratum & ſucceſſo-
rem eius Pilatū. nec aliter ſe geſſit circa ceteros imperio ſubditos. Vin-
ctorum quoq; cauſas ideo ſe aiebat ſerius cognoscere, ne affecti ſuppli-
cio citò leuentur malis, quae meruerint anteactis ſceleribus, nunc dū lo-
giores moras terunt, multò grauius reddi illorū infortunium. Sanè hac
fuit cauſa cur Eutychns tã diu egerit in vinculis, prius quàm Caſari au-
res ei praeſtere ſit collibitū. Procedente deinde tempore à Capreis venie-
reſſit Tufculanum, ſtadijs ſerè centum ab vrbe diſſitum, & Agrippa venie-
reſſit Antoniam, efficeret vt tandem audiretur Eutychns, cognoscereſſeturque
cuius accuſaret patronum et minis. nam Antonia in magno honore ha-
beatur apud Tiberium, vel propter affinitatem, quòd Druſi fratris vi-
xor fuerat: vel propter continentiam, quòd florente etiam tum ætate
vidua reſuſcit alteras nuptias, licet hortante Auguſto ad iterandum
coniugium, in eoq; vitæ genere omnem cauerit infamiam. huc accede-
bat priuatum beneficium, quo maxime deuinxerat hominem. Cum o-
nim res nouas contra eum moliretur Seianus amicorum vnus, vir valde
potens, propter praefecturam praetorianorum militum, conſpirantibus
multis ſenatoribus & libertis Caſaris & viris militaribus, tantum illi
conſilium erat periculum, vt minimum quin opprimeretur abſuerit:
quo tempore illuſtris opera fuit Antoniae, per quam occurſum Seiani
maliciae. quamprimum enim intellexit inſidias compoſitas in princi-
pem, rem totam ei perſcripſit accuratiſſimè: traditiſq; literis Palatii
ſeruorum ſuorum ſidiſſimo, miſit eum Capreas ad Tiberium. quibus il-
le cognitis Seianum occidit & ſocios conſilij: Antoniaq; iam antè habi-
ta in praeco, maiorem etiam in poſterum fidem habuit per omnia. Haec
igitur

igitur hortante ad audiendum Eutychum, respondit Tiberius: Huic quidem si quid contra Agrippam mentitus sit, praesentem poenam suffecerit: sed videndum illi esse, ne dum inconsultus à liberto poenas expetit, inquisitione facta, malum quod alteri molitur sibi ipse conciliet. quod ubi Agrippa audiuit ex Antonia, tantò magis vigeat inquiri de hoc negocio: & cum nullum orandi finem faceret, nata opportunitatem Antonia, videns Tiberium à prandio lectica gestari, praecedente ipsius nepote Caio una cum Agrippa accessit propius: & pedibus eum comitata, petijt vocari & examinari Eutychum. Ad quam ille: Deos testor Antonia, quod non spontè, sed tuis coactus precibus faciam quod facturus sum. quo dicto Macroni Seiani successorì imperat Eutychum adducere quo sine mora veniente, rogat eum Caesar, quid nam contra eum afferat, à quo libertatem acceperit: qui respondit: Domine, vestabantur in curia Caius iste & Agrippa, me sedente illis ad pedes: ubi post multos sermones vtrò citroq; habitos, Agrippa his verbis ad Caium usus est: O si iam tandem dies illa veniat, qua senex iste decedens te orbi relinquat principem. nihil enim huic voto obesse posset nepos eius Tiberius, què tu facile opprimeres. Tum verò ad publicam orbis felicitatem me quoq; privatim accederet. His verbis Tiberius facile credens, non nihil etiam veteri offensa motus, quod Agrippa iussus colere Tiberium ipsius ex Druso nepotem, neglecto hoc mandato totus in Caium erat propellens: versus ad Macronem, huic, inquit, iniice vincula. At Macro non satis intelligens quemnam ille diceret (neq; enim de Agrippa suspicari tale quid poterat) constabatur donec exactius rem perciperet. interim Caesar aliquantisper gestatus per circum, denuò Macronem appellans, an non, inquit, iussi, ut huic vincula iniicias? quo scitante cui tandem, Agrippa, inquam, ille respondit. Agrippa verò ad preces versus, per memoriam filij, cuius consuetudine simul educatus familiarissimè usus fuerat, & per collata in adolescentem Tiberium officia rogabat veniam. sed frustra, praetorianis ita ut erat purpuratum in vincula trahentibus. cumq; zitus esset vehemens, & pra inopia vini sitis eum vreret, conspiciatus quendam è Caij seruis, nomine Thaumastum, gerentem hydriam poposcit potum: & cum libenter oblatum hausisset, inquit, certe tuo bono puer exhibuisti mihi hoc ministerium: quamprimum enim hanc necessitatem euasero, impetrabo tibi libertatem à Caio, quandoquidem etiam victo mihi non es grauatus ministrare ut antea dum pristina mihi fortuna maneret integra nec fefellit hominem, sed gratiam ei reposuit. nam regnum adeptus Thaumastum à Caio impetratum manu misit, & bonorum suorum dispensatorem constituit. quin & moriens hunc Agrippae filio Berniceq; filiae reliquit eadem ministerij cōditione, apud quos in precio usq; ad extremum diem habitus consenuit. Sed id postea cōtiguit. Tunc verò Agrippa victus ante Regiam stabat inter alios quosdam aequè victos, incumbens praemore in quandam arborem, cui cum insedisset bubo, vnus è victis natione Germanus alitem conspicatus, scitatus est è milite quisnam esset ille purpuratus: & cognito Agrippam esse Iudaeorum nobilissimum, rogauit militem ut diceret sibi propius ad eum accedere. cupere enim se quiddam de ipsius patria cognoscere. quo impetrato, & adhibito interprete, o iuuenis, inquit, contristate quidem tam repentina & improvisa fortunae mutatio: nec facile credes prope esse effugium, sic consulente rebus tuis diuina prouidentia. Sed

An. mundi
4001. A
nato Christi
flo 39.
Agrippa ad
audiendum
Eutychum
instat, quo
facto, pro-
pter verba
quædam ei
vincula sunt
iniecta.

Thaumastus
Caij, seruus
Agrippae
potum af-
fert, cui hic
libertatem
impetrat.

FLAVII IOSEPHI

An mnn. testor patrios Deos, & qui huic regioni præsident, & qui nos perdere-
4001. A runt in hæc vincula, quod nihil auribus tuis daturus sum, neq; te inani
nato Chri. consolatione lactaturus, non ignarus quod huiusmodi prædictiones si
sto 39. eventus frustratur, maiorem afferant moestitiæ cumulum, quam si nun-
Agrippæ quam omnino audire fuissent. itaq; æquum duxi vel cum meo pericu-
Germanus lo interpretari tibi quid Di; portendant manifestis auspicijs. Fieri non
quidam, for- potest quin confestim euadas ex his vinculis, & mutatis rerum vicibus
tunam flo- ad amplissimam dignitatem simul atq; potentiam peruenias, vsque ad
rentem & eorum inuidiam, quibus nunc videris miserabilis. Felicem quoq; habi-
vitz termi- turus es vitæ exitum, relictis in opum successionem liberis. Memento au-
num prædi- tem quando hanc alitem iterum videris, quantum ex eo diem fatalem
cit. tibi futurum. Hæc sunt quæ tibi cœlestes missa hac aue nunciant: cuius
Agrippa sex rei cum habeam præscientiam, visum est impartiri te hac lætitia, cuius
menes in spe futuri commodi leuius feras præiens intormentum. proinde rogo, ut
custodia ser- quam primum felicitatem istam repræsentari tibi senties, des operam,
uatus. ut nos quoq; eripiamur ex his aduersitatibus. hoc Germani prælagium
Tiberius in tam videbatur Agrippæ ridiculum, quam postea maximam admiratio-
morbum nem est promeritum. At Antonia grauer ferens calamitatem inuenis,
lapsus, filios Tiberium quidem pro eo deprecari putabat non solum difficile, sed
naturales & propter repulsam inutile etiam: apud Macronem tamen obtinuit, ut in
adoptiuos custodia seruaretur a militibus commodis moribus præditis, conuictio-
accescit. nemq; haberet centurionem ei curæ præpositum, & quotidianis vtere-
Tiberius, leuaretur officijs. admittebanturq; ad eum, Silas amicus, & e libertis
Gemellus Marfyas atq; Stichus, inferentes ei cibos quibus delectabatur: & stragu-
Drusi filius. la quasi venalia circumferentes, noctu substernebant. permissu militum
Caius, Ger- iam ante præmonitorum Macronis imperio. atq; in hunc modum sex
manici fili- languore modicè tentatus est: inualecente deinde morbo iam malè de-
us, gratus. se sperans, per Euodum libertorum suorum carissimum accersit filios,
Tiberius ex quasi ad extremum colloquium. erant autem ei non naturales, sed ad-
augurio an- optimi. nam Drusum vnicum filium amiserat. supererat huius filius Ti-
te obitum berius cognomine Gemellus, & Caius ex Germanico fratre natus, iam
Caium sibi adultus & disciplinis liberalib. pulchrè excultus, adhuc gratus apud
succesurum populum propter paternarum virtutum memoriam. ille enim apud
intelligit. omnes in maximo honore habitus est, quod esset modestissimis mori-
bus, comis in alloquijs, & nemini se præferens. quibus artibus non sena-
rat. tus modo ac populi fauorem sibi parauit, verum etiam quotquot ubiq;
sed veris lachrymis profecuti, tanquam in priuata quisq; moestitia, adeo
citra omnem omnium profuit, cum apud ceteros, tum maxime apud militem multitudinem,
quæ pro ipsius dignitate tuenda nullum periculum non aditura vide-
batur. batur. at Tiberius cum Euodum iussisset in crastinum summo manes-
signarent futurum successorem in imperio, cupiens quidem id nepoti
ex filio relinquere, sed non ausus rem tam arduam tentare inconsultis
numinibus. Itaq; augurium concepit, eum sibi successurum, qui sequen-
si mane prior ad salutandum se venerit. quare prædagogum nepotis præ-
monuit,

monuit, ut mox prima hora adolescentem adduceret, ratus Deum huic principatū annuere sed aliter visum est celesti numini. nam cum imperator hęc volutans dilucule iussisset Euodum cum filijs introvocare, qui prior aduenisset, egressus ille Caium offendit pro cubiculi foribus. nam Tiberius auiti propositi ignarus ientaculo remoratus est. Tum Euodus, vocat te, inquit, pater: simulq; introduxit iuuenem. Quo viso imperator, cogitare coepit diuinam providentiam, per quam sibi adempta sit potestas statuendi, quę decreuerat: sentiensq; diuersum cordi esse superis, non tam suam voluntatem irritam doluit, quā vicem infelicis nepotis, cui non satis esset principatum adimi, nisi etiam incolumitas in ultimum discrimen veniat: quandoquidem alio potentiore futuro, parum eum tutatura videbatur sanguinis propinquitas in emulatione potentie, altero non ante securum putante suum principatum, quam si insidijs præoccuparit alterum. erat enim Mathematicorū quęque disciplinis addictior, iuxta quorum consilia, in tota vita pleraque agere est solitus. nam & Galbam olim venientem cōspicatus versus ad intimos quosdam amicos, En, inquit, virum, futurum aliquando Romanorum principem. In summa nemo Cęsarum vnquam tātā fidem habuit diuinationibus, non vanas expertus aliquoties. Tunc quoq; magno mœrore affectus est ob id quod acciderat, non secus ac si nepotem iam extinctum cerneret: seq; ipsum culpabat, qui confugisset ad huiusmodi omina. cum enim liceret ei securo ē vita excedere, nunc corruptam sibi hanc felicitatem præscientia futuri charissimorum infortunij. Itaq; quamuis turbatus inopinata principatus sui successione, inuitus & reclamante animo sic Caium alloquitur. Fili, etiam si Tiberius propiore consanguinitate me contingat, tamē cum meum de te iudicium, tum verò decorum immortalium suffragium secutus, tibi in manus trado Romanum imperium. rogo autem ut hoc adeptus non sis immemor beneuolentię nostrę, qui tibi sum tantę felicitatis autor: & quā poteris gratiam mihi referas, amore complectendō fratrē Tiberium: quandoquidem mihi nihil gratius pro hoc beneficio, quod post deos totum meum est, potes reponere, quā si illi non desis, quem tibi natura voluit esse coniunctissimum. nam alioquin etiam scire te oportet, illo superstitie stabilius fore tuum imperium: extincto verò, infelicitatis tibi edesse exordium. Periculosa enim est solitudo dignitatis culmen obtinentibus: & qui in consanguinitatis iura peccant, nunquam diuinam ultionem effugiunt. Hęc Caio extrema mandata dedit Tiberius, omnia quidem pollicenti, sed fictē. Quamprimum enim Principatum assecutus est, fratrem iuxta illius prælagiū sustulit: & ipse quoq; aliquanto post coniuratorum insidijs oppressus est. At Tiberius Caio successore sibi designato post paucos dies obiit, cum vixisset in imperio annis viginti duobus, mensibus quinque, diebus tredecim. post quem Caius Reipub. præfuit, quartus in Imperatorum serie. Romani verò nunciato eius obitu vehementer quidem gausi sunt, non tamen audebant credere: non quod verum esse nuncium non cuperent, quod iam dudum magno redemissent libenter: sed quod vereretur ne tentati falsis nuncijs, si intempestinē gaudium suum detegerent, delatorum opera in certissimam perniciem incurrerent. Nemo enim ante eum patriciorum ordinem grauius afflixerat, quod esset iracundus & implacabilis, etiam sine causa odio plerosq; prolequens, & pro innata sauitia mortem le-

An. mundi
4001.
A Christo
nat. 39.

Tiberius mathematicorū disciplinis addictior Galbæ Romanorum Principatū prædicat.

Tiberius Caio Romanū imperiū, ad Tiberiū fratrem commendat.

Caius Tiberium fratrem tolli.

Caius Caligula quartus Romanorū Imperator. Tiberius Tyrannus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4001.

A Christo
nat. 39.

Marsyas Agrippæ Tiberij mortem
nunciat.

Romæ ru-
mor Tiberiū
esse incolumem spargi-
tur.

Caius Sena-
tuæ Pisoni
urbis præfe-
cto se in im-
perium de-
functi succes-
sisse signifi-
cat, & ut A-
grippā e cu-
stodia dimit-
terent, man-
dat.

Tiberij fu-
nus.

Agrippā Cai-
us tetrar-
chiæ Regem
constituit.

Agrippa in
suum regnū
navigat.

An. mundi
4002.

A Christo

nat. 40.

uissimam poenam existimans. quapropter opratissimam hanc famā non sunt ausi fronte hilari excipere, intelligentes quantū subesset spei frustratæ periculū. Marsyas verò Agrippæ libertus cognita morte Tiberij, curriculo ad patronū properavit, latissimū ei nuncium afferens. quem cum effendisset petentem balneum, admoto capite sermone Hebraico, mortuus est, inquit, leo, id ille satis intelligens, inopinatoq; persusus gaudio, at tibi, inquit, tum pro cæteris officijs tum pro hoc nūcio, quam tandem dignam gratiam referam, si modò vera nuncias? tum centurio qui custodiæ præerat, animadvertens tam Marsyæ festinum aduētum, quam insecutam illius verba hilaritatem Agrippæ, suspicatusque acci- cunctantibus, cum ille vigere non desineret, tandem Agrippa ut iam familiari aperuit omnia. ibi centurio gratulatus ei plurimum hanc felicitatem, cornam lautam apposuit. Sed dum epulis simul indulgetur & poculis, ecce ibi quidam superueniens affert incolumem esse Tiberiū, & breui in urbem reuersurum. quibus verbis territus grauitè centurio, capitalis culpæ sibi conscius, quòd cum viactò latum conuiuium iniuisset nunciato imperatoris obitu, proturbat Agrippam de lectulo, hæc insuper intonans. Tu me impunè falles mentitus mortem Cæsaris, & non capite lues hanc linguæ perulantiam? Et cum dicto vinciri iubet, solum hætenus, & accuratius in posterum custodiri cum imperat: totamque eam noctem in his malis Agrippa exegit. postera verò die rumor de Tiberij morte increbuit, palam id iactantibus hominibus, quibusdam etiam sacra hac de causa facientibus: morque allatæ sunt à Caio binæ literæ, alteræ, quibus senatui significabat successisse se in defuncti imperium: alteræ ad Pisonem urbi præfectum, idem indicantes, mandantesque ut Agrippam e castris dimissum restitueret in id quod antè habitauerat domicilium. quapropter bono animo vixit postea: nam licet custodiretur, tamen suo victitabat arbitrio. Cæterum Caius Romam reuersus, Tiberij simul corpus referens, more solenni funus celebravit sumptuosissimè: & cum vellet Agrippam eadem die solum dimittere, monitu Antonia supersedit: non quòd ea malè vellet homini, sed negabat decoram hanc festinationem, ne videretur hoc odio Tiberij facere, si confestim solueret quem ille vinxerat. elapsis tamen non multis diebus, accersitum ad se domum tonderi vestemq; mutare præcipit. imposito deinde in eius caput diademate, tetrarchiæ quæ Philippi fuerat, Regem constituit, adiecta Lysania quoque tetrarchia, & pro ferrea catena dedit ei auream pari pondere. in ludam autem Marullum misit præsidem. Altero deinde anno Principatus Caij Cæsaris Agrippa petijt veniam nauigandi in suum regnum ordinandi eius gratia, reuersurum se hoc peracto pollicitus. Quod ubi imperator annuit, præter omnium spem Rex apparuit, insigni exemplo quanta sit in rebus humanis fortunæ potentia, reputatione præsentis felicitatis & egestatis pristinae. & alij quidem beatum prædicabant qui spes suas secutus esset pertinaciter, alij vix credebant tantam felicitatem hominis.

*Quomodo Herodes tetrarcha in exilium missus est.**An. mundi*

4002.

A Christo

nat. 40.

Hed. & Ruf.
finus cap. 14.

at. cap. 16.

Herodias A-
grippæ sororfratri poten-
tiâ inuider,

ac Herodem

maritum ad

titulum re-
giû ambien-dumhorta-
tur.

Herodias autem Agrippæ soror, nupta Herodi tetrarchæ Galilææ atq; Perææ, inuidebat fratri hanc potentiâ, quem in celsiore quam ma-
ritum cerneret fastigio: urebat eam ammirum quod qui profugerat non
valens debita dissoluere, tum reuersus erat auctus dignitate ac fortuna
tam splendida: hancque mutationem iniquissimo ferebat animo, præ-
sertim quonies illum videret ornatum regis insignibus per turbas inue-
hens: adeoque non poterat imperare suis affectionibus, ut maritum assi-
duis hortationibus ad similia speranda, & suscepta transmarina peregrina-
tione apud urbem ambienda erigeret: negans sibi vitam ferendam diu-
tius, si Agrippa Aristobuli à patre supplicio traditi filius, & ob extre-
mam inopiam metu creditorum protugus, reuersus regno finatur: ipse
verò filius Regis, & a cognatis ad regnum inuitatus, per desiderium atheni-
tale affectaret, priuata vita contentus. Atque maritum mi, inquit, si tibi
ante hac molestum non fuit, in minore quam olim pater dignitate age-
re, nunc saltem honorem familiæ debitum appetere: neque ferendum
puta existimatione cedere viro qui tuis quondam sustentatus sit opi-
bus, neque per tuam patiaris ignauiam, ut illi videatur plus in pauper-
tate superasse ad querendam ampliore fortunam industriæ, quam
tibi in tam opimis facultatibus: quasi non pudendum sit te nunc ab eo
secundum censerî qui paulo ante nisi tua misericordie non potuit viue-
re. Ergo Româ eamus non parentes nec labori, nec auri argentine im-
pendijs, quandoquidem non tam hæc seruare sit optabile, quam paran-
do regno insumere. At ille resistebat aliquândiu quietis amore, & suspi-
cita habens Romana negocia: conabaturq; eam in diuersam sententiam Herodes eâ
traducere. mulier contra quanto magis eum tergiversari videbat, tan-
to urgebat improbius, nihil non tentandum censes regni cupidine: nec Romam pro-
prius destitit quam mariti extorqueret consensum non valentis alias fisci scitur.
eius importunitatem excutere. itaque sine parsimonia facto apparatu Agrippa For-
tunatum li-
berum cum
& literis cõ-
tra Herodẽ
at Impera-
torem mit-
tit.

repperit. vterq; enim Puteolos appulit, & Caius tum forte apud Baiaz sunt
teolis distitum: vbi palatia sunt splendidissima, dum Imperatorum panis, non
quisque superiorem vincere contendit magnificentia: inuitantibus eo procula Pu-
teolis.
Herodes qd
Arrabano
Partho tan-
ret, accusa-
tur.

no conspirasset in Tiberium, & nunc iterum Artabano Partho faueret
contra Caij nouum imperium. argumento erat ipsius tetrarchæ appa-
ratus,

FLAVII IOSEPHI

An. mundi

4002.

A Christo

nat. 40.

Herodes exi-

lio perpetuo

apud Lugdn-

num Galliz

urbem dam-

natur, eiusq;

bona Agrip-

pæ traditur.

Herodias cui

Imperator

propter A-

grippam fra-

tre m peper-

cerat, Her-

odem vitro in

exilio comi-

tatur.

Caius primò

egregie Rē-

pub. admini-

strat, postea

diuinos quo-

que honores

viurpare au-

det.

Hed. & Ruf-

inus cap. 15.

al. 17. al. 18.

Apion, Ale-

xandrinorū

legationis

Princeps, Iu-

dxos quòd

Cæsarem de-

bitus honori-

bus nō pro-

sequeretur,

accusat.

Philo Iudæo

rum legatus

à Cæsare re-

pulsus, cau-

sam Deo cō-

mittit.

Alias cap. 19.

ratus, qui in armentarijs suis haberet tantum armorum, quantum instruendis virosum septuaginta millibus sufficeret. Quare Cæsar commotus percontatus est Herodem, vera ne essent quæ nunciarentur de armorum numero. quo annuente, neq; enim vera negare poterat: satia approbaram putans defectionē, ademptam illi tetrarchiam ad Agrippæ regnum adiecit, pecuniam quoq; eius donans Agrippæ indici: Herodem verò perpetuò damnauit exilio apud Lugdunum urbem Galliz. Cognito deinde sororem Agrippæ esse Herodiadem, pecuniam ei propriam concessit: & ratus non libenter fore marito calamitatis sociam, in Agrippæ gratiam se illi parsurū promisit. ad hæc illa: tu quidem Imperator, vt tua maiestate dignum est loqueris: sed mihi coniugalis amor impedimento est quò minus fruatur hac indulgentia. non enim æquum cenſeo vt cui secundæ fortunæ sui sociæ, cum nunc in aduersa deſeram at ille indignè ferens tam excelsum animum in foemina, ipsam quoq; cum Herode expulit, & bona eius Agrippæ largitus est. atq; hæc fuit vindicta, quam Deus tum intulit Herodiadi, fratris successus inuidè terenti, tum Herodi ad obsequendū vaniloquentiæ vxoris nimis facili. Caius porro primo ac ſequenti ſui Principatus anno, Rempubli- cam adminiſtrauit egregie: moderateq; ſe gerens, & Romanorum ſibi fauorem conciliauit & prouincialium procedente verò tempore inſp- tus potentia magnitudine, oblitus eſt ſe eſſe hominem, & contume- liolus in ſuperos, ad reliquam inſaniam diuinos etiam honores viur- pare aulæ eſt.

C A P. X.

Iudæorum & Græcorum apud Alexandriam ſeditio.

CUmq; inter Iudæos & Græcos Alexandriam habitantes exorta eſſet ſeditio, terni ab vtraq; parte legati deſecti ad Caium miſſi ſunt. Apion verò Alexandrinorum legationis princeps multa in Iudæos iſta- ſtauit crimina, interq; cætera quòd Cæsarem non proſequerentur de- bitis honoribus. nam cum quàm latè patet orbis Romanus Caio ex- ſtruantur templa & altaria, & pari honore colatur cum cæteris numini- bus, ſolos iſtos turpe putare dedicare illi ſtatuas, aut iurare per nomen Cæsaris. His acerbè inueſto Apione, multisq; alijs quæ ad exasperan- dum Caium facerent, Philo è Iudæorum legatis potior, vir per omnia clariffimus, Alexandri Alabarchæ frater, & non imperitus philoſophia, parabat cauſam ſuæ gentis agere. Sed repulſus eſt à Cæsare iubente il- lum abire, & per iracundiam vix temperante ab iniuria. quapropter e- ieſtus conuicio, verſus ad Iudæos affectatores. Nunc, inquit, oportet bono eſſe animo, quando Caius iratus eſt, nunc enim Deus nobis con- tra illum aderit.

C A P. XI.

Caius in Syriam mittit Petronium iuſſum Iudæi bellum inferre, niſi malint recipere ipſius ſtatuum.

CAius porro indignè ferens à ſolis Iudæis ita ſe deſpici, legatū in Sy- riam mittit Petronium ſucceſſurum Vitellio: iubetq; vt cum valido

ex cæſura

exercitu inuadat Iudæam: & si spontè id admittat, statuam eius in templo Dei collocet quòd si detrectent bello deuictos imperata facere adi-
gat. is assumpta administratione rerum Syriæ, dedit operam vt exse-
queretur mandata Cæsaris: contractisque quantum poterat auxiliis, pri-
am duabus Romanis legionibus hybernauit apud Ptolemaidem, pri-
mo vere bellum illaturus: quod & Caio significauit per literas. qui col-
laudata eius industria, hortatus est eum ad agendum gnauiter, & fran-
gendam bello genti contumaciam. Interim Iudæorum multa millia
venerunt Ptolemaidem ad Petronium, deprecaturi ne quid facere co-
gerentur contra leges patrias. Quòd si omninò decretum sit statuam in
fano ponere, ipsos primùm interficeret, ac tum demum suo arbitratu
rem perageret. nam quantisper superessent, non posse ferre violari le-
gislatoris sui decreta, tot retrò seculis obseruata ab optimis patribus.
Ad hæc Petronius commotior, Hæc, inquit, quæ affertis, fortè valerent
apud me aliquid, si mei ipsius consiliis & auspiciis rem gererem: nunc
neceste est me subseruire decretis Cæsaris, quibus contra venire impu-
nè non licet. Ad hæc Iudæi. Si tibi Petroni certum est à præscripto Caij
non discedere, neque nos transgrediemur legis nostræ mandata, freti
diuina potentia & maiorum nostrorum virtutis æmuli: neque enim su-
mus adeò pusillanimes, vt quæ nobis cœleste numen imperauit propo-
suo felicitatis præmio, ea præuaricemur intempestiua vitæ cupidine.
quapropter feremus fortunam quamlibet, dummodò patriæ legis reli-
gio maneat incolumis: & parati sumus subire pericula. Iperantes Deum
nobis non defore, propter cuius honorem nò reformidamus ancipitem
fortunæ aleam. Hoc malumus quàm tibi per ignauiam parendo incur-
rere perpetuam ignominiam, simulque ob neglectas leges indigna-
tionem numinis, cuius vel te iudice potior quàm Caij habenda est ra-
tio. Ibi Petronius animaduertens eorum obstinatum peruiaciam, ne-
que se posse sine certamine & eadè statuam dedicare Cæsaris, cum ami-
cis & famulatio properauit Tiberiadem, vt ex propinquo melius res Iu-
dæorum despiceret. Iudæi verò magnum timentes è Romano bello pe-
riculum, sed maius ex violatis legibus, iterum multorum millium nu-
mero occurrunt Petronio Tiberiadem, supplicantes ne se ad eam ne-
cessitatem cogeret, nèue sacratam urbem pollueret vetitis imaginibus.
Tum Petronius: pugnabitis igitur cum Cæsare, nec illius opes, nec ve-
stram imbecillitatem adhibentis in consilium? Non pugnabimus, in-
quunt, sed moriemur citius quàm discedamus à legibus. simulq; pro-
cumbentes ac nudantes ingulos, paratos se aiebant ad excipiendos gla-
dios. atq; hoc pacto perduratum est per quadraginta dies cōtinuos, ne-
glectis interim agriculturæ operibus, cum maxime semētis essent tem-
pora: quandoquidem certissimum illis erat propositum mortem potius
quàm statuam illam admittere. In hoc rerum statu Aristobulus Agrip-
pæ Regis frater, & Elcias Magnus cognomine, cum optimatibus ceteris
eius familiæ, Iudæorumq; primatibus accedunt Petronium, rogantes vt
consideraret obstinationem populi, nèue illis desperandi aniam præ-
beret: quin potius Caio scribat quanta peruiacia a reclametur dedica-
tioni statuar: vtque relicto agriculturæ studio, de bello quidem nulla vi-
ligionis labem in se admittere, ad hæc semente omissa instare lacrocii-
nia, dum nò est vnde possint persolui vectigalia. forte enim flecti posse

An. mundi
4001. A
nat. Christ.

40.

Petronium
Caius in Sy-
riam mittit,
eiq; vt Iudæ-
os ei statuam
in templo Dei
collocare ab-
nuentes ex-
ercitu inua-
dat, mādāt.
Iudæi Ptole-
maidē ad Pe-
troniū per-
ueniunt, de-
precaturi ne
quid contra
leges patri-
as facere co-
gerentur.

Petronio Iu-
dæi Tiberia-
dē occurrūt,
supplicātes,
ne sacratam
urbē vetitis
imaginibus
pollueret.

Aristobulus
Agrippæ Re-
gis frater, &
Elcias Ma-
gnus apud
Petroniū Iu-
dæorū cau-
sam agunt.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4002. A
nat. Christ.

40.

Petroni⁹ Iu-
dæis, se Caio
scribere vel-
le pollice-
tur, eosq; ad
agriculturā
adhortatur.

Post diurnam
ac contin-
uam sic-
citatem repen-
tē imber de-
cidit.

Petroni⁹ ad
Caicum scri-
bit.

Cæsarem ne quid scilicet in eam gentem statuat, neque illi rebellandi materiam prabeat. Quod si non moneatur ab inferendi belli proposito, tum demum aggrediendum esse negotium. atq; hæc fuerunt preces Aristobuli. Petronius verò partim deprecatoris respectu enixe vigentis, & ipsius rei magnitudinis, partim contentiosi iudeorum propositi, ratus indignum tam multa hominum millia in gratiam insipientis Caii perdere, & cœleste numen suamq; ipsius conscientiam reueritus, maluit absurditatem rei per literas docere imperatorem vel suo periculo, non ignarus quàm ille esset iracundo ingenio, & ad vindicandum prono, nisi quis quàm primum furenti morem gesserit. Sic enim existimabat, etiamsi ille non decedat de sententia, & fortasse indignationem in ipsum verterat cunctantius mandata exsequentem: esse tamen viri boni officium, pro incolumitate insontis tam numerosi populi vel certum interitum nō refugere. Ergo indico Iudæis conventu ad Tiberiadem, postquam adesse vidit multa millia, progressus in concionem, ait expeditionem eam non à se ultro susceptam, sed mandato Cæsaris, cuius executionem differri periculosum esse, propter indignationem summæ potestatis, & alioqui cōueniens esse ut ab autoritate illius pendeat, per quem ad tantum dignitatis fastigium euectus sit. attamen vestra, inquit, salutem securitatem aut ex estimationem non praefidem probatur, summi Dei templū temerari principum licentia. quamobrem legatos ad Caium missurus sum, per quos cognoscat vestram irreuocabilem sententiam, quantumque in me erit, hortabor ut honestissimæ vestræ voluntati assensum suum præbeat. Deus cuius potentia superior est omnibus humanis conatibus, faxit ut & religio vestra integra ac inuiolata maneat, & ille per immodicam honoris cupiditatem nullum sibi contrahat piaculum. Quod si offensus iram omnem in me verterit, patiar quoduis periculum, siue in corpus siue in vitam survive illi libeat, modò ne tam ingentem vestram multitudinem propter constantem bonam voluntatem perire videam. Abite igitur quousque vocat negotium, & terram labore vestro colite. Legationem autem ipse in urbem missurus sum, & quicquid in rem vestram poterò, tam per me agam quàm per amicos meos & necessarios. His dictis concionem dimisit, hortatus ut agros colerent interim, & bono essent animo. & ille quidem sic populum pro sua virili consolatus est Deus autem manifeste ostendit Petronio suam providentiam, quodque omnibus iuste atq; honeste cœptis propitius fauceat. Vix enim orationem finierat, cum repente imber præter omnium opinionem decidit, nullis tam serena die signis præmonstratus, & hominibus propter diurnam ac continuam siccitatem cœlitus pluuiam penè desperantibus, etiam si nubes viderent, quæ toties spem eorum frustrata fuerant. Quapropter terra tum præter solitum præterq; expectationem rigata largis imbribus, Iudæis spes facta est non irritas fore preces Petronij. Quin & ipse præles magis etiam oblituescens, euidenter cernens curæ esse Deo res Iudaicas, attestante tam insigni prodigio, ut nemo nisi impudens posset contradicere. cumq; accurate super hoc negotio scripsisset ad Caium, dehorrens ne tam multa millia in extremam desperationem atq; perniciem adduceret, neq; enim nisi bello compulso discessuros à regione patria. neque scilicet multaret luculentis ex ea gente prouen-

prouentibus, æternumq; apud eam sibi pararet improprium: id quo-
 que adiecit, quàm carus sit Deo populus, quàmq; manifestis signis de-
 claret suam erga illos beneuolentiam: Hæc Petronius. Rex autem Agrip-
 pa, qui tum fortè Romæ degebat, indies Caio reddebatur familiarior:
 quando etiam conuiuium tale illi exhibuit, de industria procurato ap-
 paratu sumptuosissimo, adhibitoq; omni exquisitissimarum ac lauticia-
 rum ac voluptatum genere, ut omnes à tergo relinqueret in hoc certa-
 mine, atque ipsum etiam Cæsarem. tantum illi studium fuit deme-
 rendi Principis per omne obsequium. is demiratus eius tam animum
 quàm magnificentiam, qui etiam supra vires ac facultates placere sibi
 contenderet, volensque cum eo certare mutuis officiis, iam vino quo-
 que factus hilarior, Agrippam ad læticiam prouocantem sic allocutus
 est. Equidem & ante expertus sum tuam beneuolentiam, quando uiuo
 etiam tum Tiberio ne periculis quidem à me colendo deterritus es: &
 nunc video te, modò mihi gratificeris, nulli rei parcere, ne facultatum
 quidem tuarum ratione habita. quare cum turpe mihi sit à te vinci of-
 ficiis, quicquid hætenus per me cessatum est, iam pensabitur: tantum-
 que ad pristinam meam erga te liberalitatem accedat enixè dabo ope-
 ram, ut maximum ad futuram tuam felicitatem momentum allaturum
 sit. Sic ille benignè promittebat, ratus ampla latifundia postulaturum,
 aut urbium aliquarum vestigia. ille verò quamuis iam pridem pre-
 ces parauerat, tamen hætenus dissimulata tum demum per occasio-
 nem aperuit, dicens neque olim propter priuatum commodum præter
 mandatum Tiberij se illam coluisse: & nunc nihil aliud captare præter
 ipsius gratiam. nam & priorem munificentiam vberiorẽ fuisse, quàm
 vnquam spe concipere potuisset, quantumuis improba. etsi enim tu,
 inquit, maiora præstare valeas, meis tamen non solùm meritis, sed cu-
 piditatibus etiam abundè satisfactum est. ibi Caius attonitus homi-
 nis modestia, magis vigere cœpit, ut vellet uti sua beneficentia, nihil
 non polliceri perseverans. Tum Agrippa: quandoquidem domine li-
 beralitatem tuam tam benignè mihi offers, equidem petam, sed nihil
 quod ad diuitias attingat, quibus iam per tuam gratiam abundo: illud
 potius postulabo, quod impetratum & pietatis opinionem, & perpe-
 tuum fauorem numinis tibi conciliet. Mihi quoque gloriosum erit, si
 post innumeras alias, hanc vnã etiam mihi feceris gratiam. Rogo
 igitur ut mandatum reuoces, quod Petronio dedisti, de statua in Iu-
 dæorum templo ponenda. hæc ille velut aleam iaciens, non ignarus,
 quantum subesset periculum, quodque capitale esset placitis Caij con-
 tradicere. Imperator autem simul officiosa liberalitate delinitus, si-
 mul pudendam vanitatem ducens, si coram tot testibus vtrò ad peten-
 dum prouocato, repente mutatus denegasset gratiam: suspiciens etiam
 virtutem hominis, qui pluris faceret pietatẽ suãq; gentis tranquillita-
 tem, quàm incrementũ dominationis aut redditũ, fecit eum voti com-
 potem. Scripsit igitur Petronio, collaudans eius industriã in cõparando
 exercitu, & in exsequendis mandatis quæ acceperat. quod aut ad statuã
 attingat, si quidem ded:cata sit & posita, sinendã esse. sin minus, nõ esse
 cur in eo negotio plus laboris capiat: sed debere cum soluto exercitu
 reuerti ad intermissa officia. Remissum enim esse hoc Iudæis in Agrippæ
 gratiam, cui tantum honoris à se haberi, ut non possit voluntati eius
 contradicere. In hunc modum Caius scripsit Petronio, priusquã ad de-

Anno mūdĩ
 4002. A
 nat. Christ.

40.

Caiũ Agrip-
 pa Romę ho-
 norat, in cu-
 ius retribu-
 tionẽ Caius
 aliquid pete-
 re iubet, quĩ
 nihil aliud
 quàm vt mã-
 datum Pe-
 tronio datũ
 reuocet, ro-
 gat.

FLAVII IOSEPHI

Anno m^{di} 4003. A
nat. Christ.

41.

Caius Petronio mandata imperatoria negligenti, ut sibi ipsi manus intezat, scribit.

Petronius pri^o de Caii morte literas, quam de nece sibi ipsi inferenda accipit.

fectionem spectare Iudæos cognosceret: allatis postea de rebellionis rumoribus, indignè ferens gentis audaciam, & contemptum imperij, homo omni dedecori obnoxius, nullamq; rationem honestatis habens, & impetu iracundiæ quovis abripi solitus, quem refrenare nunquam stitit, imò ad felicitatem suam pertinere putans, si quàm maximè affectioni huic indulgeret, denuò scribit eidem in hanc sententiam. Quoniam plus apud te valuerunt Iudæorum munera quàm mea mandata, quibus neglectis omnia illis gratificatus es, temer iudicem facio, quid de teipso statuere debeas semel indignationem meam meritus. Volo enim te exemplū fieri & presentibus & posteris, nullo modo irrita habenda mandata imperatoria. Hæc epistola missa quidem est ad prædictum, non tamen Cæsare viuo reddita, qui perferebant tardius navigantibus, ita ut prius ille alias acceperit literas, nunciantes de Caii exitio. Deus enim non immemor fuit Petronij, & periculorum quæ propter ipsius honorem atq; Iudæorum religionem subiit: sed amoto à Reipub. habentis Caio propter impiè affectatos divinos honores, tãto maior habita est illi gratia tam à Romanis quàm à provincialibus, maximo favore præcipuis senatoribus eum prosequentibus, in quos potissimū Caius debacchari est solitus. Is extinctus est non multò post quàm Petronio scripserat illam mortis denunciaticem epistolam. Causam autem propter quam Caius sublatus est, & quemadmodum comparatæ sint in eum insidie, procedente stilo significabimus. cæterum Petronio prius redditæ sunt literæ de eadē imperatoris, ac tum demum supervenerunt illæ, quibus iubebatur mortem sibi consciscere. quare latatus fortuito tyranni interitui, admiratus est Dei providentiam, qui sine dilatione mercedem habiti sibi honoris persoluerit, & Iudæis præsentem opem attulerit. Et ille quidem miro hoc modo evasit mortis periculum.

CAP. XII.

Quo in statu res Iudæorum apud Babylonem fuerint. & de Asineo ac Anileo fratribus.

Hed. & Ruf. fin. cap. 16. al. à cap. 20. Iudæorū apud Mesopotamiā & Babyloniam graves motus. Nearda, Nisibis Babyloniarum urbes.

Inciderunt in ea tempora graves motus Iudæorum apud Mesopotamiā ac Babyloniam habitantium, cædesq; ac calamitates quales nusquam memorantur in superioribus narrationibus: de quibus accurate tractaturus, causas etiam ab origine repetam. Nearda dicitur urbs Babyloniarum, frequens populo, & agro fertili, qui tantam multitudinem possit alere. ad hæc non patet hostium assultibus, cincta fluentis Euphratis & firmissimis mœnibus. eidem flumini est & Nisibis appositæ: quare Iudæi freti locorum natura, sacrum didragma quod Deo ex more solent offerre, cæteramque votivam pecuniam, in his urbibus deponebant tanquam in communis arario, inde suo tempore transmittentium Hierosolyma: quæ deinde à multis hominū illò deducebatur, meruentium latrocinia Parthorū, quorum ditioni tum suberat Babylonia. Ex his Iudæis erant Asineus & Anileus fratres, Neardenses patria, orbatipatre, & à matre ad textrini opificium adhibiti, quod non indecorum habetur illis gentibus, ubi & viri exercent lanificium. hos officinæ magister apud quem artem didicerant, quod serius aliquando ad operam-

operandum accessissent, castigauit verberibus. illi credentes se affectos An. mundi
iniuria, detractis armis quæ seruabantur in eius domus patio, contu- 4003, A
lerunt se in quendam locum, vbi fluvius scinditur, vberem pascuis, & na. Chri. 41
frugum fertilem cæterorumq; fructuum qui reponuntur in hyemem. Asinæ &
ad eos mox confluit iuuenum quisq; egentissimus, quorum armis sti- Anileus Ne-
pati pro duobus se gerebant, nemine cohibente malicia. cum enim fa- erdenses pa-
ctessent in expugnabiles, & arcem sibi construxissent, dimissis exacto- tria in locū
ribus tributa colligebant ab accolis, certum videlicet pecoris numerū, quēdā se cō-
& quantum in alimenta eorum sat erat, promittentes amicitiam mo- serunt, ad
rem sibi gerentibus, & propugnationem cōtra externam vim si qua in- multitud
gretet: cōtra occisionem gregum ac pastorum, si detrectarent imperata quos ingens
facere. quapropter necessitate coacti, mittebant eis quantumcunq; pos- confluit.
cerent. quo factum est vt aucta eorum potentia, validi essent ad incur- Asinæ cū
sandum quoslibet, nemoq; vicinorum auderet eos offendere, aut armis socijs à Baby-
cum illis congregari: ad cō vt ad Parthorum quoq; Regem rumor hæc de- loniæ satra-
tulit. Satrapa autem Babyloniz postquam hæc audiuit, volens crescēs pis ex imp-
adhuc malum opprimere, priusquam maius aliquod inde proveniret uiso oppōi.
incommodum, collecto quantum poterat ē Parthis ac Babylonijs exer-
citu, properauit contra eos, cupiens ex improviso opprimere: obsecrāq;
palude suos iussit aliquātisper quiescere? postridie verò Iudæis sabbati-
cas ferias ocio publico celebrantibus, ratus non ausurum hostem in cer-
tamen descendere, sed nullo negotio victos se abducturum, paulatim
procedebat, vt de repēte in eos irrueret. Asinæ verò qui rum fortē po-
stis propē se armis cum socijs desidebat in ocio, Viri, inquit, hinnitus Asinæ suos
equorum mihi aures perculit, non qualis est passim pascentium, sed qui ad fortitudi-
sefforem tergo vchant: nam & frenorum sonitum sentio, vereor ne cit- nē hortatur,
cumuenti simus ab hostibus. sed procurrat aliquis specularū, qui nobis & hostes fun-
quid imminet certo renunciet. optarim autem vana esse quæ diximus. dit fugatq;.
moxq; quidā profecti visum, celeriter redeunt, non falsam suspiciōē
fuisse referentes: adesse virores acceptæ iniuriæ. ex insidijs se obrutos e-
quitaru copioso velut pecora, ne ad repugnandum quidem paratos, ve-
tante propter ferias patria consuetudine. at Asinæ longē aliter quā
speculatori videbatur statuit, non concedendā censens hanc voluptatē
hostibus, vt per ocium in se grassarentur exdibus: quin potius virtutis &
presentis necessitatis memores conniti debere, vt si ita fors ferat, non
multi pereant: primusq; correptis armis suos exemplo ad similem ex-
ciuit audaciam, ad conferendas cum hoste manus eos animans. & quia Artabanus
contemptim veniebant rem factam se habere putantes, multis casis re- ad Asinæ
liqua coëgit terga vertere. Eius pugna postquam ad Parthorum Regem & Anilæ
fama peruenit, admiratus fratrum audaciam, concupivit eorum aspe- propter au-
ctū & colloquium: confestimq; ad eos misit fidissimum ē satellitibus qui daciā socie-
hæc verba illis referat: Regem Artabanum tamē virtuti ipsorum re- tatem cum
lentia in suo regno acceperit, indignationem tamē virtuti ipsorum re- illis inire
mittere: misisseq; se qui fide data impunitatem & securitatem itinerum mittit.
eis offerret ipsius nomine. qd amicitiam eorū cuperet, sine fraude omni
& insidijs. paratam esse Regis munificentiam, foreq; vt hac sua virtute
posthac Rege fauente vrantur melius. Tum Asinæ ipse quidem profe-
ctionem distulit, fratrem verò Anilæum misit cum quibus potuit mu-
neribus. Iuit ille ad Regem, & facile admissus est. Artabanus autem vi-
dens Anilæum solum venisse, rogauit curam domi reliquisset Asinæ.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4003. A
na. Chri. 41

Abdagas
Asinæum in-
terficere
vult, quod
Artabanus
permittere
recusat.

Artabanus
Asinæo terrā
Babyloniā
commēdat,
datiq; mu-
neribus eū
dimittit.

Anileus Par-
thorū Ducē
trucidat, e-
iusq; vxorē
ducit.

cognitoque metu illum se continere intra palustria: p̄ patrios Deos de-
iervit, nihil eos se laturum in fidem venientes: idque porrecta iuveni
dextera sancit, quod apud barbaros cōuētuos certissimū est argumētū
fiduciæ, nam post datā dextrā apud eos nec fallere fas est, nec diffidere,
cessantibus omnino suspicionibus. Tū quoq; Artabanus hoc pacto re-
misit Anileum, persuasurum fratri, vt simul veniat. Hoc autem agebat
Rex, volens conciliatis sibi his fratribus per ludzorum virtutem illas
satrapias continere in officio, quæ videbantur ad defectionem specta-
re occupato Rege alibi. Verebatur enim, ne dum ipse rebelles specta-
mat. Asinæus auctis apud Babyloniā viribus, siue volentibus perdo-
cialibus, siue inuitis non temperaret à maleficijs. Hoc igitur consilio il-
lum accersit. Asinæus verò facile à fratre in eam sententiam inductus
est, præsertim commemorante quam luculentē erga ipsos Rex affectus
sit, quodque ad firmandam fidem iusiurandum interposuerit. quare pri-
mo quoq; tempore ad Artabanū ambo perueniunt. ille perlibenter eos
excepit, imprimis miratus generosum Asinæi animū, quod videret eos
ui statura hominem, & primo aspectu contemnenda specie, quasi nul-
lius precij, apud amicos dictitans, nihil esse in tantillo corpore, quod
tam vasto animo respondeat. & inter epulas ostenso magistro militum
Abdagasi prædicant, denarrans quanta fortitudine bella gerere soleat.
Is cum rogasset, vt bona Regis venia liceret illum interficere, pœnasq;
tot maleficiorum de eo sumere, quibus Parthos læserat: negavit se hoc
permissurum in hominem, qui se credidisset suæ fidei, data dextra con-
firmatæ & iureiurando adhibito. Quod si, inquit, vir bellicosus haberi
vis, nihil opus habes meo periurio ad abolendam Parthorum ignomi-
niam: sed redeuntem aggressus per vim absq; meo consensu opprime.
Mane deinde accito Asinæo, Tempus tibi est, inquit, iuuenis domū re-
uerti, ne diutius hic ducem in te odia prouoces, qui te fortassis etiā me
inuito conarentur interficere. commendo autem tibi terram Babyloniā,
vt eam tua cura tutam à latrocinij & illæsam custodias. mihi vi-
cissim cordi erit tua incolumitas, quandoquidem tuum caput non dubi-
tasti meæ fidei committere. hæc locutus, datis mox muneribus Asinæū
dimittit, ille domum reuersus castella partim noua cōdidit, partim quæ
prius habuerat firmavit munitionibus: breuiq; in tantū auctus est, quā-
tum ante eum nemo alius. à talibus exorsus iniurijs: nec contentus hono-
ribus Babyloniæ, à Parthorum quoq; obseruabatur ducibus, qui in
vicinas prouinciās mittebātur cum imperio. Adeo creuit eius autoritas
vnā cum potentia, vt Mesopotamia tota ab ipsius penderet nutibus. In
hac felicitate florentior indies exegit annos quindecim: quæ non prius
cepit in deterius vergere, quā neglecto pristino virtutis studio, con-
tēptisq; institutis patrijs, voluptate victi dederunt se externis libidi-
nibus. Venerat fortē in eas regiones Parthorum quidam dux cum cōiu-
ge, tam alijs doribus, quā insigni forma laudata vsque ad miraculum:
hanc siue aspectu, siue fama cognitā adamauit Asinæi frater Anileus:
& cum neque suis imperare posset cupidinibus, neque vlla alia spes ef-
set potiendi muliere, bello maritum eius perijt: primoq; conflictu exso
Partho, vxor in victoris potestatem & thalamum peruenit: quod qui-
dem magnarum calamitatum quā ipsi tam fratri fuit principium. cū
enim amillo priore marito captiua duceretur, simulacra patriorum nu-
minum quæ gentilitio ritu & domi secum habere solebat & in itinere,
clam

etiam inter ceteram suppellectilem aduexerat. ea primum colebat sine arbitris. Deinde in eorum recepta & nata fiduciam, propalam operabatur sacris quæ à defuncto acceperat. id factum obiurgabatur ab amicis utriusque fratris primarijs. indignum facinus dictitantibus, contra Hebraicæ gentis ritus ac leges ductam uxorem barbaram, deditam impijs patris lux superstitionibus. quare videndum ne dum nimium indulgent voluptati corporis, à principatu excidant. quem d uino favore consecuti sint. Sed adeò nihil profectum est his admonitionibus, ut precipuus quidam confossus sit dum liberius inuehitur: qui moriens iratum numen imprecatus est fratribus eorumque socijs, ulturum læsam & religionem & amicitiam, utque simili & ipsi ab inimicis afficerentur exiliorum quidem quod autores iniuriæ fuerint, hi quod patrocinatorum legum per summum nefas opprimi passi sint. quamvis enim mortale ferrent talia, plus tamen apud eos valebat præteritæ virtutis memoria. cui acceptam ferebant præsentem felicitatem. sed indignationem eorum accendit mulieris impietas, non ferentium pertinaciter amplexam sacra Parthica: factoque concursu ad Asinæum vociferabantur in Anilæum: dicentes oportere eum, si prius parum potuit quid utile sit dispicere, nunc certe erratum corrigere, priusquam id publica expietur pernicie. nam & connubium illud nemini probari, ut parum conveniens patrijs ritibus: & superstitiosum numinum cultum quem mulier sibi permittat, pertinere ad Dei veri iniuriam. at ille quamvis agnosceret peccatum fratris allaturum sibi ac suis magnum aliquod incommodum, victus tamen germanitatis affectu facile ignoscebat succumbenti tam indomitæ cupidinibus. Sed cum maiores indies concurrerent ad eum & vociferationes fierent, tandem super ea re fratrem admonuit, antea oburgans, & iubens ut resipiscat in posteram, mulieremque domum ad cognatos ipsius remittat. nihil tamen hac admonitione effectum est: quia mulier sentiens propter se murmur esse in populo, & veritate Anilæo propter amorem sibi durius aliquid accideret, veneno Asinæum sustulit, secuta quod sub amatore iudice impune auferret hoc facinus. Ceterum Anilæus ad se vnum iam principatu redacto, cum exercitu fecit impetum in vicos Mithridatis viri apud Parthos nobilissimi, qui in matrimonio habebat Artabani filiam: eosque magna præda abacta popularus est. nam & pecuniam multam & mancipia cepit: pecoraque & res alias quibus fortunæ possunt auctiores fieri. Mithridates verò qui forte tum non procul aberat, audita vicinorum expugnatione, indignè ferens ultro se ab Anilæo laceratum iniuria, habitamque ludibrio suam dignitatem iudicans, excita iuvenum manu, collectoque equitatu quàm potuit maximo. obviam profectus est cōsisturus cum Anilæo: & cum ad vicum quendam ex suis pervenisset, ibi cecidit: quod decrevisset postridie Iudæos aggredi, sabbato instante quod illis religioso ocio colitur qua de re præmonitus Anilæus à barbaratione Syro alterius cuiusdam vici incolæ, & inter cetera diligenter edoctus quo loco Mithridates celebraturus esset cum suis convivium: iussu curare corpus milite, noctu contra hostes properavit, ut inopinos opprimeret. quò delatus circa quartam vigiliam, partim sopitos occidit, partim attonitos fuga coëgit salutem quærere. Mithridatem etiam vivum captum secum abduxit, nudum super asinum impositum, quæ apud Parthos gravissima habetur contumelia. quem cum sic ad sylvam

An. mundi

4003. An

10 Chri. 41:

Anilæus ob

uxoris idolo

latræam à lu

dæis obur-

gatus quædã

confodit.

Anilæus apud Asinæum fratrem accusatur, quod primū cōvener, deinde dum eum reprehendit, Anilæi vxor veneno eum tollit.

Anilæus in Mithridatis vicos cum exercitu impetum facit, eumque noctu opprimit, & captum secum abduxit.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4003. A
Christ. nat.
41.

Mithridatē
Anilaus di-
mittit.
Mithridates
ab vxore, vt
Anilaum
bello impe-
tat, accēsus.

Anilaus à
Mithridate
fugatus.
Ad Anilaū
ingens per-
ditorum ho-
minum mul-
tudo con-
fluit, qui Ba-
bylonios
inuadunt.
Anilaū Baby-
lonij ad sup-
plicij depo-
scūt, qui op-
pressus in-
terficitur.
Iudēi à Baby-
lonijs afflictī
Seleuciam
migrant.

sylvam quandam perduxisset, hortantibus amicis, vt illum interficeret, ipsū diuersum visum est, neganti occidendum virum genere apud Parthos præcipuum, & honoratum affinitate regia. præteritis enim iniuriis posse impetrare veniam quamuis enim offensus sit Mithridates, habiturum tamen pro concessa incolumitate gratiam. quod si grauius in eum consulant, non quieturum Regem, nisi magnis ordibus in ludæos Babylone degentes vindicet: quibus parcendum esse propter coniunctionem sanguinis, & vt ad illos tibi pateat refugium, si qua clades acciderat, vt sunt belli vicissitudines. eam sententiam approbanti multitudo cetera, atq; ita Mithridates dimittitur. qui domum reuersus ab vxore exceptus est conuicio, quod Regis gener post acceptas à ludæis tot tam insignes iniurias, nunc captiuus etiam vitam eis debere sustineret precariam. Aut igitur inquit, pristinam virtutem recipe, aut Deos testor, quibus curæ est Regum dignitas, me tua conditione non vsuram postea. ille partim non ferens quotidianū opprobrium, partim timens mulieris elatum animum ne diuortium faceret, inuitus quidem, coëgit tamen quantas potuit copias, indignū se ipse vita existinans, si homo Parthus ludæis victoriā cederet. Anilaus verò vbi cognouit aduentare illū cum valido exercitu, turpe ducens continere se intra palustria, & sperans fortunam cōtra hostes priori similem, fretusq; multo iam assueto vincere, & ipse contra eduxit copias: cui præter veteranos multi tum etiam prædæ cupidino se adiunxerant, rati profligandum hostem quamprimum in cōspectum venerit. progressos autem meridiano tempore per regionem in aquosam ad nonaginta stadia Mithridates adoriur, aestu & siti laboreq; itineris adeo fessos, vt arma ægre sustinerent, ipse recentibus viribus: confestimq; in fugam versis tanta cedes secuta est, vt multa virorum millia caderent. Anilaus autem stipatus globo iuuenum effusissima fuga se in quandam sylvam recepit, relicta Mithridati letissima victoria. Verū ad Anilaum breui confluit magna multitudo perditorum hominum, qui licentiam pluri quàm propriam salutem facerent: itaq; detrimentum quod acceperat in prælio, suppletum est duntaxat numero. neq; enim conferendi erant cum his qui ceciderant, eo quod essent rudes militiæ. Duxit tamē eos contra Babyloniorum castella, lateq; vastabant omnia. Tum Babylonij reliqui; hostes miserunt Necredam ad ludæos, qui Anilaum deposcerent ad supplicium. quod cum non impetrarent: neque enim illis integrum erat hominem dedere: ad pacem eos inuitauerunt. quibus tractationem de conditionibus pacis admittentibus, missi sunt tam ab illis quàm à Babylonijs legati ad Anilaum. tum Babylonij perlustrato diligenter loco in quo se ille continebat, clam noctu irruunt in sopitos & grauios crapula: & impune quotquot adepti sunt interficiunt, & ipsum Anilaum inter ceteros. Tum verò hoc metu exoneratus Babylonius populus, qui antehac non ausus erat odium effundere in nostros homines, cum quibus illi propter diuersos ritus perpetuum est dissidium, nunc his nunc illis prævalentibus: dublato inquam Anilzi sodalizio, in ludæos vndiq; coortus est. Itaque non ferentes eorum violentiam, & sentientes se ad consilgendum impares, nolentes cum eis habitare amplius, in grarunt Seleuciam urbem eius regionis præcipuam, à Seleuco Nicanore olim conditam. hæc commune est Macedonum, Græcorum, & Syrorum domicilium. eo postquam contigerunt ludæi, per quinquennium nulla affecti sunt

iniuria. sexto autem anno peste apud Babylonem grassante, denno in de migratum est, quam multitudinem excipiente Seleucia, secuta est Iudæos maior calamitas ex huiusmodi causa. in hac vrbe semper Græcis male cum Syris conuenit, Græcorum tamen factione præponderante. quò postquam à Iudæis migratū est, eorum fauore cōditio Syrorum coepit esse potior, aucta viris bellicosis & periculorum contemptoribus. quare Græci succumbentes, & videntes se non posse recuperare dignitatem pristinam manente Iudæorum & Syrorum consensu, suos quisque fami iares Syros appellauerunt de pace & amicitia, id quod facile impetratum est. nam cum vtriusque primatibus commissum esset negotium, secuta est reconciliatio, quam ita demum ratam fore placuit, si vtrique Iudæos communibus prosequerentur odijs: eosque ex improviso aggressi, occiderunt supra quinquaginta virorum millia: nec ullus euasit, nisi si quem amici aut vicini seruauit misericordia. hi deinde secesserunt Ctesiphontem urbem Græcanicam vicinam Seleuciz, vbi quotannis Rex hybernare est solitus, habens ibi maiorem supellestilis partem repositam: ibique sedes fixerunt, tutos se rati Regis maiestatis reuerentia. Caterum Babyloniorum ac Seleucensium terror omnes eius tractus Iudæos pernegatus est: quando quicquid erat Syrorum in illis regionibus, cum Seleucensibus conspirauit in eorum perniciem, quo factum est, ut plerique in Neerdam & Nisibim se receperint, securitatem suam reponentes in earum munitionibus, quæ alioquin etiam habitantur à viris bellicosissimis. Atque ita se tunc habuerunt res Iudæorum per Babyloniam,

An. mundi
4003. A
nato Chri-
sto 41.

Quinquaginta Iudæorum millia Seleuciz occisi. Iudæi seruati Ctesiphontem secedunt. Iudæi in Neerdam & Nisibim se recipiunt.

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSEPHI
 ANTIQVITATVM
 IYDAICARVM LIBER
 XIX.

SVMMA CAPITVM LIBRI XIX.
 Antiquitatum Iudaicarum.

- I. Quomodo Caius à Cherea cæsus est.
- II. Quomodo Claudius principatum adeptus sit.
- III. Dissidium inter Senatum & plebem.
- IIII. Quomodo Claudius Agrippæ paternum regnum reddidit, & edicta eius in Iudeorum gratiam.
- V. Agrippæ in Iudeam reditus.
- VI. Epistola Petronij ad Doritæ pro Iudeis scripta.
- VII. Gesta Agrippæ usque ad ipsius obitum.

C A P. I.

Quomodo Caius à Cherea cæsus est.

An. mundi
 4004. A
 nato Chri-
 sto 42.

Hedio &
 Ruffi. cap. 1.

Caius in Iu-
 dæos tyran-
 nis.

Caius in Se-
 natores ac
 patricios sa-
 vitia.

Caius Iouis
 fratrem se
 appellat.

AI V S porro non in solos Iudæos Hierosolymis & in
 vicinis regionibus degentes debacchatus est, sed ter-
 ra marique quàm late Romanum patet imperium,
 quod maioribus replevit calamitatibus, quàm quæ
 nunquam veterum monumentis sunt prodita. Sed
 maximè Roma ipsa eius scruitiam experta est, nihilo
 hac parte meliori conditione quàm vrbes ceteræ,
 præsertim Senatores ac patricij, ceteraque nobilitas:
 innumerisq; iniurijs vexabantur qui vocantur equites, opibus & digni-
 tate senatoribus proximi, utpote ex quorum ordine senatorum habea-
 tur delectus: hi enim ignominijs afficiebantur & exilijs cædibusq; & cõ-
 fiscationibus, quæ tum ferè cædis accedebant præmium. Se verò pro Deo
 gerebat, non contentus humanis honoribus colit à subditis, & Capitolium
 frequens templorum omnium in vrbe celeberrimum, Iovem eius præ-
 sidentem appellatione fratris salutare ausus est. Alijs quoq; operibus suam
 declarabat insaniam, quando à Puteolis vrbe Campaniæ ad Misenum al-
 terum maritimum oppidum grauatus triremi trajcere, & alioqui ad su-
 am dominationem pertinere existimans, si à mari eadem quæ à terra
 obsequia exigeret, ab vno promontorio ad alterum ponte iuncto me-
 dio

diolus in spacio, curru vltro citroq; vectatus est: id enim demum iter dignum esse maiestate sui numinis. Tempiorum etiam Graecanicorum nullum in spoliatum reliquit, & omnes insignis artificij tabulas atq; statuas edicto ad se comportari imperauit, quicquid vbiq; terrarum pulchri esset, in pulcherrimo loco, hoc est, Romana vrbe spectari debere distitans. his spolijs palatium suum, & hortos exornauit, aliosque suos secessus per Italiam. ad hanc Iouem, qui à loco, in quo vniuersis Graecis colitur, cognominatur Olympius, opus Phidiae Atheniensis statuari, ausus est iubere in Vrbem transferri: quod tamen factum non est, architectis apud Memmiam Regulum, cui demandatum erat hoc negotium, negantibus loco moueri posse illud simulacrum & absque vitio. aiunt etiam prodigijs fidem excedentibus Memmiam vetitum, distulisse imperata facere: quæ ipse inseruit excusantibus cessationem suam literis. cumque capite luendum esset neglectum mandatum, interitus Caij hominem exemit periculo. Eò denique infania prouectus est, vt natam sibi filiam in Capitolium delatam, in simulacri genua deponeret, quasi communem sibi cum Ioue prolem, in medio se relinquere dicens iudicium, vtra maiore parente sit genita. atque hac agentem tolerabant tamen homines. Permisit etiam seruis licentiam deferendi suos dominos qualicunq; crimine: quod eo grauius erat, quia ex ipsius Caesaris autoritate, & in eius gratiam gerebantur omnia: adeo vt Claudium ausus sit tollere inancipium ipsius reum facere: & Caius sustinuit inter iudices audire patrum dicentem causam capitis, sperans sumpturum se de illo supplicium: quod tamen ei non licuit. Itaq; cum totum suæ ditionis orbem repleisset sycophantijs, & seruos erexisset contra dominos, passim illi tendebantur insidiae, alios ira stimulante ad vindictam acceptæ iniuriæ, alijs ipsius cæde imminente sibi pernitiem præcauere volentibus. Certe ius publicum, nisi illo sublato saluum manere non potuit, præcipue nostra gens eius cæde erepta est ex ipsis interitus faucibus. quapropter libet mihi accuratè denarrare totum negotium, vel ideo vt argumentum sit diuinæ potentiae, quod & in aduersis soletur homines, & modestis fortunatos admonere, ne opinione diuturnæ felicitatis falsi, neglecta virtute in perpetuam corruant miseriam. Tres in illius necem conspirationes factæ sunt, quarum singulae autores habebant viros fortissimos. nam Æmilius Regulus à Corduba Hispaniæ ciuitate oriundus manum coniuratorum circa se habebat, quorum opera illum tolleretur. alterius Cassius Chærea tribunus erat caput. Annius quoq; Minucianus non paucos ad opprimendum tyrannum conciuerat. His Caius inuisus erat, Regulo quidem quod is natura omnem iniquitatem oderat. erat enim magnanimus, & liberali ingenio præditus, ita vt non dissimularet sua consilia: quæ cum multis communicauit, vel amicis, vel alioqui viris strenuis. Minucianus vero partim Lepidum vlciscendi cupidine, quem illi amicissimum & ciuem eum primis egregium Caius occiderat: partim metu, quod videret eius odia semper esse exosis capitalia, decreuit illum ferro innadere. Chæreas non ferebat exprobratâ sibi à Caio mollitiem, & alioqui quotidiana pericula quibus propter familiaritatem eius erat expositus, optimè se putabat necesse ipsius euasurum. Commune autem omnium illorum erat propositum, superba ac impotenti eius dominationi finem imponere. spes enim erat successurum negotium, & re bene gesta seruandâ opem suam

An. mundi
4004. *M*
nato Christi
42.

Caius templorum Graecanicorum nullum in spoliatum relinquit.

Iouem Olympium Caius Memmiam Regulum Romam transferre iubet.

Caius Ioui se comparat.

Caius licentiam seruis deferendi suos dominos permittit, & Polux Claudium reum facere audet.

Caio passim insidiæ struuntur.

Tres in Caij necem conspirationes factæ.

Æmilius Regulus. Cassius Chærea.

Annius Minucianus.

An mun.
4004. A
nato Chri.
Jo 42.

Circenses
Iudi.
Caius mul-
tos tributo-
rum ac ve-
stigaliū re-
levationem
petentes ca-
pite plectit.
Chzreas
multis ex
causis in
Caicum inci-
sus.

Popedius
apud Cæsa-
rem à Timi-
dio delatus.

Quintiliam
Caius tor-
quere iu-
bet, quæ ni-
hil faceret,
sed muneri-
bus affecta
Popedius
absoluitur.
Chzreas
Clementem
& Papinium
alloquitur.

sua rempublicam, cuius saluti honestum esse vel vitam impendere. Sed Chzreas fuit feruentior cæteris, tum cupiditate parandi sibi clari nominis, tum quod propter tribunatum faciliorem accessum habebat ad perpetrandum facinus. Interim Circenses Iudi agebantur, quibus impendio delectatur Romanus populus, & alacriter in circum currens, quicquid desiderat ab imperatoribus flagitat, & illi postulatis eius per libenter indulgent. tum quoq; contentione magna rogabant, ut tributorum ac vestigalium releuaret onera. ille non ferens eorum vociferationes, dimissis militibus iubet clamatores illos passim correptos duci ad supplicium: multiq; hoc pacto capite plexi sunt. idq; tulit populus, & cessauit à clamoribus, exemplo doctus maiorem vitæ rationem habendam quam pecuniæ, quod viderent pro importuno eius studio multis representatum interitum. Hæc magis etiam Chzream incitauerunt ad aggrediendum facinus, & compescendam immanem Caij ferociam. Et sæpè quidem epulantem inuadere decreuerat, certis tamen rationibus id distulit: non quod dubius esset propositi, sed quia captabatur occasio commodior, ut non irritò conatu rem ad effectum deduceret. iam autem non modicum tempus exegerat in prætoriana militia. tum verò exactioibus præpositus, & debitis in fiscum redigendis, quorum quædam dilatione solutionis conduplicata fuerant: dum in exigendo terit tempus, & afflictæ fortunæ hominum miseratione exsequitur mandata negligentius, concituit in se iram Cæsaris, non sine probro effeminatæ ac legnis animi. nec hoc contentus, quoties ille redeuntibus vicibus signum à se peteret, scæmineum aliquod & probrosum dabat vocabulū. atq; hæc faciebat, cum ipsum non puderet in quibusdam à se institutis sacris uti amictu muliebri, Cincinnisq; & alio ornatu quo sexum mentiretur: & post hæc audebat exprobrare Chzreæ turpitudinem. qui & quoties talia signa acciperet ferebat indignissimè, & magis etiam cum rideretur tradens ea militibus, essetq; cæteris tribunis ludibrio. nam alituro eo signum à Cæsare, prædicebant fore ut afferret tale aliquod ludicrum. quapropter ausus est sibi aliquot adsciscere, iustam iræ causam præferens. in his erat Popedius vir ordinis senatorij, omnibus ferè perfunctus honoribus, alioquin Epicureus & tum sectator ocij. hunc derulerat inimicus eius Timidius, quod in Caicum iecisset conuicia: & restem adhibebat Quintiliam mimam, propter formam adamatam cum alijs multis tum Popedio. quæ cum noller amatorem suum falso, ut erat, testimonio gravare in causa capitis, Timidius urgebat tormentis eam subijci. Tum Caius exasperatus Chzream iubet sine mora torquere Quintiliam, ideo potissimum ei solitus cades & quæstiones iniungere, quod putaret hæc executurum inclementius, quod in ellitæ notam effugeret. Quintilia porro cum torquenda duceretur, consciorum cuiusdam obiter pedem calcavit, innuens ut bono esset animo, neve ad tormenta ipsius expauesceret: se enim ea perlaturam obfirmato animo. itaq; crudeliter eam examinavit Chzrea, non spontè, sed necessitate coactus. cumq; illa perduraret, duxit eam in Caij conspectum, affectam modis miserabilibus. Cuius miseratione indignè laceratæ imperator non nihil flexus, Popedium absoluit, & pecunijs solatus est mulieris calamitatem, quam fortiter æquè ac feliciter tolerauerat. Id verò indignissimè tulit Chzrea, sic traduci putans suam scuritiam, quasi tam immodicam, ut ipsum Caicum remedium eius adhibere oporteat. quam-

obrem

obrem sic Clementem & Papinium alloquitur, quorum hic & ipse tribunus erat, ille praefectus urbanarum cohortium. Nos quidem Clemens in tuendo imperatore nunquam officio nostro defuimus. nam nostra opera & industria coniuratorum alij necati sunt, alij tormentis intantum lacerati, ut ipsi visum sint miserabiles. Sed haecine sunt nostrae militum munia? Tacente ad haec Clemente, sed vultus rubore pudorem fatente ministeriorum talium, ceterum urbis non auso sugillare infaniam Caesaris, Chærea iam confidentius commemorare coepit calamitates urbis & imperij. harum, inquit, causa vulgi sermonibus in Caium refertur: sed si rei disquiratur veritas, ego mi Clemens, & hic Papinius, & ante totum Romanis imò toti humano generi horum malorum causa sumus, qui mandata eius exsequimur: & cum finem imponere possimus eius tum in ciues, tum in reliquos subditos debachationibus, per tam foeda ministeria facti sumus ex militibus satellites ac carnifices, non pro libertate Romanorum, aut imperio gestantes arma, sed pro eius incolumitate, qui eorum tam animos, quam corpora, in servitutem redigit, contaminantesq; nos quotidie cruore caesorum & atrocissimis quaestionibus, donec ipsius iussu ab alijs pari modo tractabimur. non enim hoc modo ciores ei reddimur, sed suspectiores potius: & alioqui assueras credibus, quas libidine moderatur non iudicio, nequaquam conquiescer prius quam nos quoque ceteris adiciat: nimirum iam destinatos exitio, nisi mature prospicimus & communi libertati, & nostrismet periculis. Clemens autem etsi approbaret Chæreae sententiam, tacere tamen eum iussit, ne sparsis in plures his sermonibus, & euulgato ante effectum consilio, raperentur ad supplicium. expectandum esse optabilem occasionem, fortuito alicundè offerendam. sibi quidem ob ingrauescentem iam aetatem non satis esse animi. & habere se tutiora consilia: nam honestiora ne cogitari quidem posse. His dictis Clemens domum se recepit, secum agitans, quæ audierat, quæq; ipse dixerat. Chæreas autem non nihil timere incipiens, ad Cornelium Sabinum & ipsum tribunum properat, quem virum quod non contemnendum nosset libertatisq; amatorem eximium, & ferentem ægrè praesentem statum reipublicæ, expectum aliquod ab eo expectans consilium, decrevit ei rem proponere, sollicitus etiam ne per Clementem res proderetur, & omnem moram periculosam existimans in tanto negotio. hunc postquam libenter id accipere intellexit, ut qui iam antè pari modi animatus, ideo tantum haecenus siluerat, quod cum nemine auderet communicare suam sententiam: tunc verò opem etiam polliceri non modo solenti, magis etiam confirmatus est in proposito. itaq; rati non amplius cunctandum, ambo ad Minucianum se conferunt, magnitudine animi ipsis similem, & eodem accensum virtutis studio, Caio verò suspectum propter necem Lepidi, hominis Minuciano coniunctissimi, & insuper communi obnoxium periculo. omnibus enim honoratis Caius erat terribilis, praeter ceteris in tales saevire solitus: & iam antè significationem aliquam inter se dederat, quæ tum agebantur iniquo se ferre animo. quamvis enim metus periculi non sineret eos manifestè proferre odium quo Caium prosequerentur, tamen occultus quidam eius rei sensus mutuam inter illos benevolentiam conciliauerat. Et quoniam Minucianus dignitate praestabat, homo cum primis civium nobilis, omnemq; laudem meritis, soliti etiam antea plurimum illi deferre, in eo quoque congressu postulabant, ut

An. mundi.
4004.
A Christo
nat. 42.

Cornelius
Sabinus.

Annius M.
nucianus.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4004.
A Christo
nat. 42.

Chzreas cū
alijs quibus-
dam Caium
tollere sta-
ruit.

Callist⁹, Caij
libert⁹, Clau-
di⁹ à Caio se
ut ipsum ve-
neno tolle-
ret iussu,
significat.

Chzreas oc-
casionem ag-
grediendi Ca-
ium expe-
ctat.

Ipse initium sermonū faceret ille rogavit Chzreas, quod nam signum
ea die ab imperatore accepisset, vulgatum enim iam erat per urbē, quo-
modo ei soleret dandis signis illudere. ibi Chzreas, cupidē arrepta occa-
sione, fretus Minuciani fide, at tu mihi, inquit, libertatem signum occa-
sione, cui gratias habeo, quod me vitrō properantem excitas, neq; mihi am-
pliori adhortatione opus est, siquidem tibi quoq; idem placere video, &
priusquam conveniremus iam antè consensimus. gladius hic quo accin-
ctus sum, ambobus sufficiet. quare age aggrediamur opus te autore, e-
quidem volens ac libens sequar quocunque iusseris, adiutus tua pra-
dentia. nec te debet tardare ferri inopia, dum animus tanto facinore di-
gnus superest, à quo etiam ferrum solet efficaciam sumere. ipse cenā
totus feror in hoc negotium, securus quid mihi post eueniat: quando-
quidem nec liber nec vacat de me priuatim dispicere in publica serui-
tute patriæ, sublati legibus, & omnibus imminente à Caio perniciē. &
dignus sum opinor vel te iudice cui credatur hoc ministeriū, quando &
tibi eadem probari video. Tum Minucianus sic animatū sentiens, com-
plexus hominem collaudatū hortatus est, ut pergeret, apprecatus ut su-
peri conatus eius ratos habeant: atq; ita mutuum confirmati diuersi ab-
eunt. Ferunt hoc consilium quodam omine fuisse firmatū. Nam ingre-
diente curiam Chzrea, vox cuiusdam ē turba audita est iubēs cum Dijs
iuvantibus destinata perficere. & primo suspicatus est rem ab aliquo ē
coniuratis proditā: deinde intellexit incitari se, aut à quopiam conscio,
aut voce Dei, cui curæ sunt res mortalium. iamq; multi participes infi-
diarum armati aderant & senatores & equites, simulq; militū quotquot
erant conscij. nemo enim erat, qui nō putaret necem Caij pertinere ad
salutem publicam, & ideo pro se quisq; dabant operam, ne quis in hoc
facinore ceteris virtute cederet, cunctis tam verbis quā opere in exi-
tium tyranni conspirantibus. Nā & Callistus his se adiunxit Caij liber-
tus: qui vnus plurimum apud eum poterat, socius quodammodo tyran-
nidis, & formidatus omnibus, abundansq; pecunijs quas ex munerum
corruptelis parauerat: utebaturq; immodicē hac potentia, suspēctū ni-
hilominus habens principem, cuius ingenium norat implacabile, & in
semel destinatis pertinax. ipsi aut inter alias periculi causas hæc erat nō
postrema, quod esset pecuniosus nimium. quare ad Claudium clam de-
sciscēbat, colens eum, quod speraret successurum in imperium, & iam
tum obsequijs captans eius gratiam, quo tādē apud illum quoq; esset
in precio. nam & iactauit apud eum, iussu se, ut veneno ipsum tolle-
ret, & hætenus semper commentum differendi causas innumerat. Vi-
detur aut mihi hoc finxisse in gratiā Claudij. nec enim ille si patrum
necare voluisset, tulisset excusationes Callisti: & liberto cessanti impe-
rata facere mox representatum fuisset meritum premium. Claudius ta-
men, qui diuino quodam fauore Caij furorem euasit, gratiam Callisto
persuasus habuit pro nunquam accepto beneficio. Cæterum Chzreas
conatus differebantur indies conscripiorum quorundā segnicie. nam ipse
inuitus cunctabatur, omne tēpus patrando huic facinori opportunum
iudicans etenim aggrediendi ascendentem in Capitolium ad maclan-
das pro filiz salute victimas sæpē dabatur occasio: vel præcipitādī in fo-
rum ē falligio basilicæ, nummos inde aureos & argenteos spargentem
populo: vel opprimendi celebrantem arcana sacra quæ ipse instituerat.
nam ipse Caius incautus erat propter securitatem, licet versaretur inter
continē

continue præparatos ad infidias. Itaq; inter suos iactabat Chærea, si putarent illum à dijs seruari, sibi vni & animum esse & facultatē vel absq; ferro conficiendi hominē: adeo infensus erat coniuratis, timens ne elaberetur occasio. at illi videbant quidem eum pro cōmuni libertate soccederet, turbaretur tota ciuitas, & factis inquisitionibus præcluderetur viris fortibus ad opprimendum tyrannu n aditus. satius igitur esse dum ludi aguntur in palatio adoriri facinus. hi celebrantur in honorē Cæsaris, qui primus dominationem à populo in se transtulit & extructa ante regiam scena, conueniunt eo spectatum Romanorū nobiles vnā cum vxoribus ac liberis, præsentē etiā Principe. ibi conclusis tam multis milibus intra modicum spatium, conatum facile successurum, non valentibus etiam si velint succurrere protectoribus domesticis. Assensit Chæreas, decretumq; est primo ludorum die rem aggredi: sed plus fortuna potuit quā consilium, ita vt vix tertio statuta peregerint, qui fuit ludorum dies vltimus. tum Chæreas socijs conuocatis: multum inquit, elapsū est temporis quod nobis segnicie exprobrat in honestis consilijs: quæ verēdum est ne prodita in nihilum recidant, & Caius exasperatus magis etiam scuiat. An non videtis quod ad hunc modum nihil aliud sit quā libertatis detrimentum & tyrannidis accessio? cum debemus nobis primū securitatem parare, deinde alijs perpetuam felicitatem, vnde ad nos & gloria maxima reditura sit. illis verò tam honesto proposito non contradicentibus, cunctantibus tamē adhuc & per stuporem silentibus: quid, inquit, boni vtri differimus? an nescitis hunc esse spectaculorum diem vltimum, post quē peracta Caium esse nauigaturum? Decreuit enim nauigare Alexandriam Ægypti visendę gratia. pulchrum verò fuerit si emittamus ē manibus hoc propudiū hominis, terra mariq; triumphaturum de Romanorū ignauia. an non ignominiosum sit nos Ægyptio cuiuslibet libertatem oppressam non ferenti hanc gloriam cedere? ego certē deliberationes vestras non expectabo amplius, sed periculum faciam hodie, ita vt fortem virum decet, quicquid fors ferat libentius perpassurus, quum vt me viuo alius laudem tyrannicidæ occupet. his dictis & seipsum accendit, & ceteris animum addidit, vt omnes sine dilatione rē aggredi cuperent: moxq; palatium armatus gladio petijt, quod ita mos sit accinctos tribunos signū ab imperatore petere. & fortē ea die vices petendi ad ipsum redierāt. Et iam confluēbat multitudo ad palatium, magno tumultu se inuicem pertrahendo, dum quisque locum spectandi præcipere nititur, magna voluptate hanc contentionem spectante Caio: quod nec senatoribus assignata essent loca nec equitibus, sed promiscuē sedebant viri cum mulieribus, & serui confusi cum ingenuis. progressus deinde imperator rem diuinam fecit Augusto Cæsari, ad cuius tum honorem ludi celebrabantur: & cadente victima contigit respergi cruore rogam Asprenatis vnius ē senatorū numero, quod ominosum ei fuit, licet tum risu excep-
tā nā Cæsare. nam & ipse in eo tumultu occisus est. Fertur Caium ea die præter naturam suam fuisse affabilem, ita vt insueta comitate omnibus fuerit miraculo. Peractō sacro consedit inter amicos in theatro, quod compactile instaurabatur per singulos annos hoc modo. duas habebat ianuas, alterā versus subdiualem aream, alteram verius porticū, per quam actores ingrediebantur & egrediebantur, nō turbato specta-

An. mun-
di 4005.

A Chrifto
nat. 43.

Finale con-
federatorū
de Caio tol-
lendo decre-
tum.

Augusto Cæ-
sari Caius rē
diuinam fa-
cit.
Asprenas.
Theatrum.

FLAVII IOSEPHI

An. mkn.

di 4004.

A Christo

nat. 42.

Baribius.

Cluuitus.

Caio cruci-
datus.

totum confellu: qua parte erat cella quz dā tabulatis interfepta, vbi mi-
mi verfabantur & Mufici. cumque iam & multitudo cætera federet, &
Chzrea cum reliquis tribunis non procul à Cæfare, qui dextrum thea-
tri cornu tenebat: Baribius vir prætorius fubmiffa voce rogauit affiden-
tem fibi Cluuitum confularem, ecquid noui audiffet. quo negante, er-
go, inquit, feito inftare hodie certamen tyrannicidij. tum Cluuitus, ta-
ce, inquit, bone vir, ne quis hæc Achinorum exaudiat: alludens Home-
rico carmine fparfis deinde in fpectatores miffilibus, quæ poëmis con-
te hæc certatim populo: moxq; duo quzdam ominofa fecuta funt. Nam
bula acta eft Cynera, in qua & ipfe & eius filia Mirra occiditur: multum-
que ficticij cruoris fufum eft tam circa crucifixū, quam circa Cinyram.
quin & eundem diem fuiſſe aiunt, quo olim Philippus Amyntæ filius
Rex Macedonum ab amico Pauſania cæſus eſt dum theatrum introgre-
ditur. Cæterū Caio dubitante, permaneret ne uſq; finem ſpectaculi,
præſertim cum dies eſſet vltimus: an lotus & cibo ſumpto reuerteretur
vt erat ſolitus: Minucianus ſupra Caium affidens, veritus ne periret
occaſio, iam enim Chzream egreſſum viderat, ſurrexit iturus ad con-
firmandum hominem. cum imperator comiter apprehendens læcinia,
quò nam, inquit, bone vir? quem ille reueritus ſedit denuo, ſed vicit ti-
mor: & paulo poſt ruſum ſurrexit: Caio non amplius retinente, quod
eum putaret abire ad aliquid neceſſarium. Tum Aſprenas etiam hor-
tatus eſt Cæſarem, vt more ſolito lotus & prænſus tum demum reuer-
teretur: cupiebat enim, vt conſcius quod ſtatutum erat peragi. Et iam
Chzrea coniuratos diſpoſuerat, vt ſuo quiſque loco nauaret operam:
ægreque moras ferebant, quòd iam eſſet hora nona diei: & Chzrea
volebat in theatrum reuerti, atque in ſedentem irruere. quamuis e-
nim intelligeret id ſine multa equitum qui aderant ad ſenatorum cæ-
de non poſſe fieri, exiſtimabat tamē eam benè rependi libertate publi-
ca. iamq; tendebat in theatrum, cum ſubito ſtrepitu ſignificatur ſurre-
xiſſe Cæſarem. Tum cōiurati turbam dimouent, quaſi Caio hoc volen-
tere autem vera captantes ſolitudinē quò facilius poſſent eadem per-
ficere. præcedebant autem cum Claudius patruus, & M. Minucianus
ſororis eius maritus, & Valerius Aſiaticus, quos dimoueri verabat ſua
dignitas. eos ipſe ſequebatur cum Paulo Aruntio. mox vbi regiam in-
greſſi ſunt, relicta recta via per quam cum præſtolabantur ſeruorum
minifteria, & quā Claudius cum alijs præceſſerat, deſlexit ad infrequen-
tem quandam cryptam ducentem ad balineas, pueros etiam eo loco vi-
ſurus qui venerant ex Aſia, partim ad concinnandos hymnos factorum
domelticorum, partim ad ſaltandam pyrrichen in teatro. ibi occur-
rens ei Chzreas ſignum poſtulat. & illo probroſum quiddam dante,
conuicio ſimul ac ferro eum adortus ferit grauiter, non tamen lethali
vulnere: quod quidem data opera factum putant, vt multis iētibus con-
ſauciatus periret cruciabilis: mihi non ſit veriſimile, quia tale facinus
non admittit lenta conſilia: quòd ſi hoc animo id fecit Chzreas, vide-
tur mihi fuiſſe omnium ſtultiſſimus, qui maluerit indulgere iracundiæ,
quam celeriter ſe ac ſuos eximere periculo: maximè quādo nō deerant
qui Caio poſſent incurrere, niſi quamprimū exhalaret animam. alio-
qui videbitur ſe & amicos potius quam illū affligere voluiſſe, cum poſ-
ſet re-

ferre benè gesta clàm se vltoribus eius subducere, non perdendo tem-
 pùs, vel seipsam potius. Verùm hæc quisq; vt libuerit æstimet. Ca-
 ius porro præ dolore vulneris, quod humerum inter & collū impactum
 ne vltius procederet offe iuguli retentum est, neq; exclamavit atto-
 nitus, neq; inuocauit opem amici vllius, siue quòd nemini satis fideret,
 siue præ superbia: gemitu tantū edito, fuga se proripiebat vltius. quē
 paratus in hoc Cornelius Sabinus impulit vt in genu procideret: moxq;
 circumstantium vna vox erat, repete, atq; ita confecerunt eum illatis
 certatim crebris ictibus. extremum aut inflixisse fertur Aquila, qui vl-
 timum exitium illi attulit. autor aut facinoris meritò Chæreus dicēdus
 est. quamuis enim adhibuerit socios, omnium tamen primus id cōcepit
 animo, & modum perficiendi inuenit, primusq; ausus est consilium
 cōmunicare cum aliis. quod vbi probari sensit, coniuratos in vnū con-
 traxit vsus eximia prudentia, & ad audendum accendit crebris adhor-
 tationibus: cumq; res operam posceret, hic quoq; primus in eum irruit,
 & sua virtute eodem exorsus, trucidati cadauer proculcandam aliis præ-
 buit. quapropter meritò quicquid & à sociis perpetratum est, ipsius
 prudentiæ, industriæ atque virtuti, acceptum ferendum est. Sic Caius
 finit multis confossus vulneribus. Quo interfecto Chæreus cum sociis
 recipere se quā venerant, videbat impossibile: siue attoniti magnitudi-
 ne facinoris, quòd nō leue esset periculum occidisse imperatorem gra-
 tiosum apud insanam multitudinem, paratis ad vltionem militibus, si-
 ue quòd angustæ erant viæ vbi patrata est cædes & refertæ famulis ac
 custodibus, qui omnes ea die præsto erāt ad officium. proinde per aliam
 viam contulerunt se ad ædes Germanici, cuius filium Caium tum nece-
 rant. hæ fuerunt contiguae palatio: quod ita vnum erat, vt tamen ex-
 cultum esset ædificiis per partes à singulis imperatoribus, quorum ap-
 pellationem retinebant. iamq; elapsū ē turba satis tuti erant pro tem-
 pore, tantisper dum in occulto esset casus Cæsaris. primi aut Germani
 senserunt eius interitum, cohors satellitum ex ea gente lectorum ad
 Principis custodiam: homines natura iracundi, vt quiuis alij barbari,
 quod plerunq; quid fiat non intelligant, robusti corpore & primos ho-
 stium impetus excipere soliti, & magnum ad victoriam momentum af-
 ferre in quamcunque parrem incubuerint. hi cognita morte Caij vehe-
 menter indoluerunt, non ipsius virtutibus rem metiētes, sed suis com-
 modis, quòd gratus apud illos fuerat crebris largitionibus beneuo-
 lentiam eorum sibi cōparans: moxq; duce Sabino (is non sua aut maio-
 rum virtute, vt qui gladiator fuerat, sed insigni robore ad tribunatum
 prouectus est) strictis gladiis discurrebant per domos scrutabundi vbi
 nam laterent interfectores Cæsaris: & primum forte oblatum Aspre-
 natem frustatim lacerauerunt, eum cuius togam cruore vltimæ resper-
 sam diximus, in fausto sanè auspicio. post hunc Norbanum nacti sunt ci-
 uem nobilissimum, & genus ducentem a multis imperatoribus: qui ni-
 hili apud furentes fieri suam dignitatem videns, homo validus extorsit
 gladium reluctanti ei qui primus se inuaserat: videbaturq; non inultus
 moriturus, ni circumdatus multorum simul obrueretur ictibus. tertius
 ē senatoribus Anteijs cum paucis mala fortuna sicut priores in Germa-
 nos incidit, pertractus eò cupidine visendi Caij cadaueris, quem vehe-
 menter oderat. eius enim patrem eodem nomine appellatum nō con-
 tentus egisse in exilium, occidit postremò missis illò militibus. pascerebat

An. m. d. d.
 4005. A.
 nat. Christ.

43.
 Aquila Caii
 extremum
 ictum infli-
 xit, Chæreus
 verò facino-
 ris autor di-
 cendus.

Chæreus cū
 sociis in Ger-
 manici ædes
 se recipit.

Germani
 Cæsaris sa-
 tellites.

Sabinus, cū
 Germanis
 satellitibus
 Cæsaris in-
 terfectores
 querit.
 Asprenas.
 frustatim la-
 ceratus.
 Norbanus.
 Anteijs.

FLAVII IOSEPHI

An. mudi
4004. A
nat. Christ.

43.

Qui homi-
nes Caij ne-
cem iniquo
animo tunc
sunt.

De morte
Cæsaris ru-
mor diuer-
sus.

Germani
lites in thea-
trū veniunt.

igitur oculos gratissimo spectaculo: verum audito tumultu latebras
quaritans, non effugit Germanorum diligentem perquisitionem, per
iram fontes iuxta atq; insontes trucidantium. & illi quidem talis fato
absumpti sunt. ceterum postquam in theatrum rumor de morte Caij
perlatus est, plus demirationis inuenit quam fidei. quidam enim etiam
perl benter interitum eius acciperent, quem iam dudum optauerant,
præ timore tamen credere non audebant. aliis contra ideo non libebat
credere, quia verum esse volebant, atq; etiam maius putabant, quam ut
humana virtute posset effici. hi ferè erant pueri ac foemine atq; manci-
pia, tum nonnulli ex militibus: quod eius stipendia merentes simul ex-
ercerent tyrannidē, ministri superbiz, concutientes optimum quenque
ciuium, & prædæ participes. mulieres autem & iuuentus deliniri, ut
solet vulgus, spectaculis, muneribus gladiatoris, viscerationibus, oble-
tamētisq; id genus aliis: quorum pretextus erat voluptas populi, re au-
tem vera seruiebant crudelitati & infantiæ Principis. apud feruos item
gratiosus fuerat propter licentiam contemnendi dominos, contra quos
in eo paratum habebant præsidium. Facile enim erat fidem impetrare
confictæ calumniæ, & indicata herili pecunia non libertatem solum as-
sequi, sed & diuitias. quod delatoribus octaua confiscatorum bonorum
esset decreta. nobilium autem etiam si quibus credibile fieret, vel quod
aliquid præsenferant, vel quod verum esse misere cupiebant, adeo non
proferebant gaudium, ut ne audiuisse quidem se fingerent: alij ne spe-
frustrata proditiæ voluntatis poenas luerent: insidiarum alij consilij, &
tanto magis præ se ferentes ignorantiam, ne fortè suspecti his quibus
expediebat tyrannum viuere, deposcerentur ad supplicium. nam & di-
uersus rumor sparsus est, esse quidem saucium, non tamen occisum, ve-
rum diligenter curari à Medicis. quo factum est, ut nemo audientium
declararet suum animum: aut enim amici eius erant, qui nunciabant, &
hoc ipso suspecti quasi fautores tyrannidis: aut contra infensi homini,
& ideo nimis cupidè etiam falsa pro veris credita communicare cum a-
liis putabantur. accessit & alius rumor, qui maxime nobilitatis obscura-
uit gaudium: eum contempto vulnere periculo, sic ut erat exuenturū
procurrisse in forum, atq; ibi concionari apud populum. ita illi in di-
uersos affectus distrahebantur rumore ancipiti: non tamen loco se mo-
uere ausi sunt metu calumniæ, scientes non tam referre quo ipsi animo
id facerent, quam quo factum id interpretarentur delatores & iudices.
Sed postquam Germani strictis gladiis circumdedere theatrum, nemo
spectatorum non putabat de se actum, & ad cuiusvis ingressum expan-
sebant quasi iamiam cōtrucidandi: hærebantq; inopes consilij, ut qui-
bus nec manere tutum esset, nec egredi. tandem irrumpentibus militi-
bus clamor toto theatro tollitur suppliciter deprecantium, & excusan-
tium insidiarum ignorantiam, siue insidiæ illæ fuerint siue quid aliud.
addebant & plāctus & lachrymas, deosq; innocentie testes inuocabāt,
& alia faciebant ac dicebant quæ eos docebat præsentaneum vitæ peri-
culum. His flexa est ira militum ne quid durius in spectatores consule-
rent: quandoquidem hoc ipsum quamuis furentibus immane videba-
tur, circumlata exsorum cum Asprenate capita, & in ara deposita, quo-
rum aspectu nihil miserabilius visum est spectatoribus, dignitatem eo-
rum & infelicitatem reputantibus, & de se quoque sollicitis, quod in-
certi essent etiamnam an omnino periculum euaserint. itaque etiam qui

qui iustissimis odiis Caium prosequerantur, non tamen sincerum ca-
 piebant gaudium, timentes ne auctarium eius cædis fierent, nulla certa
 spe ostendente se miseris. Tandem Aruntius homo graciosus, qui voca-
 tus erat utpote præco rerum venalium, paraueratq; sibi ex eo quæstu di-
 citas ingentes cum pari potentia, theatrum ingreditur habitu quàm
 maxime ad luctum composito. quamvis enim intensissimus esset Caio,
 tamen urgente præsentis discrimine ad dissimulandam læticiam, præ-
 ferens insignia mœoris omnia quibus vri mos est in carissimorum de-
 siderio, nunciat eius mortem, non passus multitudinem diutius igno-
 rare quæ occiderant. deinde coepit reuocare Germanorum impetum, si-
 mulq; tribuni iubebant gladios recondere, significantes imperatoris
 interitum: quæ quidem certissima salus fuit constipatæ in theatro mul-
 titudinis, & eorum qui quomodocunq; inciderent in Germanos: qui si
 aliquam spem incolumitatis illius habuissent, à nullo abstinuissent ma-
 lesicio. adeo illum diligebāt, ut suarum animarum iactura redemptam
 salutem eius cuperent nullo respectu calamitatis Reipub. itaque cum
 demum cognita eius morte cohibuerunt impetum quo in vindictam
 ruebant, vel quòd iam non amplius erat tempus declarandæ beneuo-
 lentia, aut referendæ gratia: vel quia timebant non impunè sibi fore
 tantam violentiam, senatu in se animaduerso si fortè ad eum rediret
 rerum regimen. Sic tandem Germanorum rabies sedata est, per Caij cæ-
 dem paulo antè excita. Cæterum Chæreas qui valde timebat Minucia-
 no, ne periret in furētes Germanos incidens, singulos militum pren-
 sabat, de eo rogans, precibusq; commēdans eis salutem hominis: quo rabies, per
 factum est ut ille vnà cum Clemente ad eum perductus collaudaret tam Caij cædem
 egregium facinus, testatus id esse è Republica, eiq; senatus nomine gra-
 tias egerit, quòd nec in deliberando consilium, nec in peragendo ani-
 mus illi defuerit: dicens hanc esse naturam tyrannidis, ut clara breui vo-
 luptate ex impotentis & iniquæ dominationis licentia, infelicem for-
 tiatur vitæ exitum, ut iniusta bonis omnibus: quod & Caio tunc accidit.
 se, qui iam tum antè conspirationem initam legum contemptu & non
 ferendis iniuriis etiam amicissimos à se alienauerit, à quibus nunc per-
 emptus videatur, cum reuera ipse sibi exitij causa fuerit. Iamque & in
 teatro spectatores tumultuabundi consurrexerant, huiusmodi occa-
 sione diffugiendi præbita. Arcyon medicus correptus ut curaret quos-
 dam sanctos, prætextu parandorum remediorum dimisit proximos: re-
 autem vera ut sese præsentis periculo eximerent. Interea senatus in cu-
 rebat, & is quidem serio, senatus verò tantum in speciem. cumq; Vale-
 rius Asiaticus vir consularis progressus esset ad tumultuantes & indi-
 gnantes latere interfectores Cæsaris, multis cum rogitantibus quisnam
 esset eius cædis autor, Vtinam ego, inquit. Cōsules autem edictum pro-
 posuerunt, in quo continebatur Caij accusatio, iubentes ut domum re-
 darent tam populus quàm milites, populo quidem magnam relaxatio-
 nem pollicendo, militibus verò præmia si modò nihil turbarent & ab-
 stinerent ab iniuriis. nam metus erat ne exasperati clade aliqua ciuita-
 tem afficerent, nèue ad rapinas verterentur & sacrilegia. iam autem to-
 tas senatorum ordo conuenerat, præcipuè qui cædis erant conscij:
 audebantq; sperare aliquid, quasi ad se deuoluto rerum
 moderandarum arbitrio.

An. mundi
 4005. A
 nat. Christ.

43.
 Aruntius in
 teatro im-
 peratoris in-
 teritū nū-
 ciat.

Germanorū
 rabies, per
 Caij cædem
 sedata.

Chæreas Mi-
 nutianus &
 Clemens, de
 Cæsaris ne-
 ce colloqui
 tur.

Arcyon Me-
 dicus quos-
 dā dimittit.

Senatus po-
 pulusq; Caij
 trucidatores
 quærit.

Valerius A-
 siaticus se
 Caij cædis
 autorem o-
 portet.

An. mñdi

4005. A

nat. Christ.

43.

Hed. & Ruf-

sinus cap. 2.

Claudiū mi-

lites in Prin-

cipē eligūt.

Cn. Sentius

Saturninus

in Senatu o-

rationē ha-

bet.

Libertas res

preciosa.

Libertas vir-

tute para-

tur.

Tyrannides

multa mala

in ciuitates

invehunt.

Julius Cæ-

far.

FLAVII IOSEPHI

CAP. II.

Quomodo Claudius principatum adeptus sit.

IN hoc rerum statu repente Claudius domi arripitur. Conuenientes in vnum milites, & collatis de rebus gerendis consiliis, videbant populum non suffecturum tot vrgentibus negociis si ad ipsum rediret re- rum administratio: nec sibi eam vtilem fore, si desinerent esse ministri principatus & quodammodo socij. optimum igitur visum est rebus ad- huc turbatis Principem eligere Claudium, defuncti patrum, nemini eorum qui tum in senatum coiueraut non preferendum, siue natalium claritatis, siue liberalis eruditionis habenda esset ratio: qui constitutus in rerum fastigio præmia cuiq; pro meritis decernat. hæc sententia si- mul approbata est, & Claudius correptus à militibus: In senatu autem Cn. Sentius Saturninus non nescius Claudium raptum, & instare vir- tutis certamen, quasi protusus, nec tamen inuitus, intrepide orationē dignam ingenuis & generosis auditoribus exorsus est in hanc fermā sententiam. Esi incredibile videretur Quirites quod præter omnē spem nobis offertur post tam longū temporis spacium, teneamus tamē sper- tatem, incertū quidem quandiu mansurā & in potestate deorum liber- quorum hoc munus est: sed quæ in præsens certe exhilarare nos valeat, quicunq; sequatur exitus. bonis enim viris iucundum est vel vnam ho- ram liberos in libera patria viuere, veterisque illius & florentis Re- publicæ aliquem gustum capere. equidem prisca illius libertatis Re- memini, vt post eam sublatam natus, præsentis sanè sum cupidissimus, & felices existimo quibus datum est in illa nasci atque institui hone- stis studiis: proximumque post deos immortales honorem his viris ha- bendum censeo, quorum virtute vel seipò tandem hac ætate nobis eam degustare contigit: quæ felicitas vtinam perpetua propagetur ad poste- ros. nam nobis vel hæc dies sufficit, tam iunioribus nostrum quàm senio- ribus: his quia non omnino ignari bonorum libertatis morientur si- bentius: illis quia virtutis exemplum recens propositum est, quod æ- mulari sit longè pulcherrimum, & non degenerare à claris maioribus, quamobrem nihil nobis magis curandum est, quàm vt cum virtute vi- uamus, quæ sola libertatem parit suis cultoribus. mihi res veterum au- ditu tantum sunt cognitæ. ex his verò quæ ipsi videre licuit, satis intel- lexi quantum malorum in ciuitates inuehant tyrannides, virtutem o- mnem de medio tollentes, & opprimentes ingenuos spiritus, me- tum contrā atque adulationem docentes, quando non iuxta legum prudentiam, sed ad arbitratum principum administrantur omnia. Ex quo enim Iulius Cæsar potestatem populi diminuit, & proculcatis le- gibus subuertit Rempublicam, oppresso iure seruiens suis cupidita- tibus, nullum malorum genus est quo non attrita sit ciuitas, dum inter successores eius posterior quisque præcedentem studet vincere in ab- olendis patriæ moribus, & exhaustire urbem generosis ciuibus: quod existimarent hoc ad suam pertinere securitatem, si rem habeant eam deprauatis hominibus, & optimorum virorum non solum ma- gnanimitatem premant, sed ipsos etiam perdant non vno mortis ge- nere: idq; cum multi iam deinceps in potestatis fastigio collocati fue- rint, & singuli non ferēdis grauaminibus onerauerint Rempublicam.

Quorum

Quorum vnus Caius qui hodie fato suo functus est, grauiora patrauit quam ceteri, non in ciues solum, sed & cognatos & amicos pariter imittens indomitam suam iracundiam, & iniustas poenas eis infligens, infensus dijs simul & hominibus. Tyrannis enim non sufficit voluptatum studium & superbia, neque rapina & adulteria, sed praeceptum commodum ducunt, si inimicorum totas excindant familias. pro inimicis autem habent omnes liberos, nec ad placandos eos vlla iniuriarum potentia est efficax. etenim conscijs sibi quam multis malis opplerint homines subditos, etiamsi illi contemptum ferant suum infortunium, ipsi tamen maleficentiae suae memores, ita demum securitatem sibi pollicentur, si illos possint omnino tollere. His malis leuati, & nemini nisi vobis inuicem obnoxij, id quod & praesentis concordiae & futurae securitatis certissimum pignus est, instaurate collapsum ciuitatis decem, & iusta cura Rempublicam in pristinam integritatem restituite. Liberum est sententias proferre de his quae displicent, quando nullus dominus ceruicibus imminet, cui potestas sit in earum autores animaduertere. quid enim aliud nuper crescentem tyrannidem aluit, quam istorum segnicies qui nulli in re libidini eius refragati sunt? quietis enim voluptate victi, & assueti mancipiorum more viuere, dum honestae morti turpem vitam praeferebant, coniecerunt ciuitatem in calamitates non ferendas, quas partim audiuius, partim vidimus. Ante oculos vero tyranni interfectores honores quam maximos decernite, Charez praecipue: qui vir dijs fauentibus tum consilio tum manu nobis libertatem peperit: cuius rationem haberi decet, vt pro adito libertatis amore periculo, a liberatis digna praemia recipiat. honestissimum enim est benefactoribus gratiam reponere, qualis & vir hic habendus est, Brutorum ac Cassiorum aemulus interfectorem Iulij Caesaris: & hac parte anteferendus, quod illorum opera bellis ciuilibus perturbatum est totum Romanum imperium: hic vero casso tyranno omnibus malis ciuitatem eripuit. Hae Sentius, senatu magna cum voluptate audiente, & quorquor equitum aderant. tum exurgens Trebellius Maximus, anulum ei detrahit, in quo lapillus erat inclusus insculptam habens Caij effigiem: quod ille tum intentus alio non animaduertenter: statimque ea confRACTA est. Et iam nox processerat, cum Chzreas signum a consulibus petijt: atque illi libertatem dederunt. adeo autem mutatas res mirabantur, vt ipsis sibi vix satis crederent. tunc enim primum ex quo Reipub. administratio populo est adempta, signi dandi mos ad consules redijt, penes quos ante Caesares imperium fuit in milites. id accedens Chzreas militibus tradidit his qui a senatu stabant, videlicet quatuor cohortes amantiore imperij legitimi quam tyrannidis. hi mox acrius eum suis tribunis, pauloque post etiam populus laetus ac spei plenus, multum sibi placens ob reuersam in pristinum statum Rempub. & Chzreas nihil non tribuens. Is indignè ferens superesse uxorem Caij & filiam, mittit vnum e tribunis Iulium Lupum, qui vtranque interficiat: ideo potissimum illi mandato hoc negocio, quod Clementis esset cognatus, & dignus vt in partem veniret tyrannicidij, quasi totius consilij a principio conscius. non deerant tamen e coniuratis quidam, quibus crudele videretur scire in mulierem, quando Caius non ipsa incitante, sed suo pte morem gerens ingenio ciuitatem affligerat, & florem nobilitatis extinxerat: alij contra illam potissimum malorum omnium

An. mundi
3005. An.
to Chri. 430
Caius.

Adhorratio
ad libertatem
tucndam.

Charez pro
facinore ho-
nos habenda-
dus.

Chzreas a
Consulibus
signum petiit.

Chzreas Iu-
lium Lupum,
vt Caij uxorem
& filiam
interficiat,
mittit.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4005. A
Christ. nat.
43.

Cæsonia Ca-
ium quod v-
xori premo-
nenti nō pa-
ruisset, accu-
sat.

Caius vir
maleficus.

Caius libi-
dinofus.

Caius rece-
ptacula naui-
bus extruit.

Caius ora-
tor facundus.

causam affeuerabant, à qua amatorio potionatus inciderat in insaniam, atq; ita vnam veneficam attulisse toti Romano orbi calamitates maxi-
mas. quorum sententia postremo vicit, & Lupus properauit ad hoc mi-
nisterium, ne quid moraretur publicum commodum. cumq; venisset in
palatium offendit Cæsoniam humi stratum iuxta mariti cadauer, ino-
pem omnium quæ solent exhiberi mortuis, & sordidam cruore vulne-
rum, afflicta mentem se cum iacente simul filia. nec alia vox eius audieba-
tur quàm Caij accusatio, quod amantissimæ vxori non paruisset premo-
nenti toties. quod quidem tum ambiguum visum est, sicut nunc quoq;
duplicem interpretationem recipit: alijs sic intelligentibus, consuluisse
eam vt rediret ad sanio rem mentem, & in ciuis sœuire desineret, mode-
ratumq; Principem ageret, ne fortè provocati eius crudelitate, parem ei
vicem reponerent: alijs contra, instigasse eam maritum vt sine mora cō-
iuratos plecteretur, & quamuis nihil comperti haberet quod animaduer-
sione dignum sit, suæ tamen securitati prospiceret. idq; tum exprobra-
tum illi, quod etiam admonitus segnior fuerit. adeò in diuersum sen-
sum trahebantur verba mulieris. quæ dum aduenientem Lupum ani-
maduerteret, ostenso iacentis cadauere, cum lacrymis & lamentis roga-
bat vt propius accederet: utq; sensit cædis causa eum venisse, nō magni
pendèrem verba nihil ad suum propositum facientia, cōfestim nudatū
iugulum præbuit, miserabiliter suam conditionem deplorans, & virgē
ne differret inceptæ à socijs fabulæ extremum actum addere. atque ita
magno animo necem pertulit, cuius comitem habuit etiam filiam in-
fantulam: quod mox ipse factum renunciauit Chæreæ. Ita Caius quarto
sui principatus anno finijt, vir & ante principatum maleficus, volupta-
tibus deditus & fautor delatorum, periculorumq; meruens atq; ea de
causa sanguinarius, vnicum fructum potentia existimans si abuteretur
ea contra immeritos, & prædas ex iniustis cadibus ac rapinis ageret: at-
tollens se supra humanum fastigium, & diuinitatis opinionem affectas,
populariq; assentatione deprauatissimus: legum cancellos non secus
quàm virtutis impedimenta abominans, & de intimam quidem amici-
tiam pili faciēs, quoties ira stimularetur ad vindictam & supplicia: osor
bonorum virorum omnium, quicquid collibuisse citra omnem cōtra-
dictionem licere sibi postulans. quare ne à sororis quidem germanæ stu-
pro abstinuit, ex quo illi maxima apud ciues exorta est inuidia, propter
incredibilem & multis retrò seculis inauditam libidinis licetiam. opus
autem eius regale aut magnificum nullum est memorabile, aut excogi-
tatum ad vtilitatem hominū, propter receptacula extructa circa Rhe-
gium & Siciliam nauib. frumentarijs ex Ægypto venientibus. hoc e-
nim citra cōtrouersiam maximū opus est, & vtilissimū nauigantib. ac ne
id quidem absolutum est: sed imperfectum mansit remissa contentione
operantium. In causis fuit studium rerum inutilium, & quod pecuniam
in priuatas suas voluptates insumere maluit, quàm in publicam magni-
ficentiam. alioquin orator facundus, & peritus vtriusque literaturæ,
tam Græcicæ, quàm patriæ: facileq; intelligebat omnia, ad quorum-
uis orationes respondens ex tempore: & vel in maximis negocijs luo-
dendi facultate præditus si quis alius, quam vel ingenij felicitate, vel
diuturna exercitatione sibi parauerat. ad cuius laudis æmulationem
magnos stimulos ei pater addiderat, Tiberij qui ante hunc imperauit
ex fratre nepos, eximius in hoc studiorum genere, à quo degenerare in
hac

hæc parte erubuit, qua cæteros ciues à tergo reliquerat. nec tamen ei bona institutio profuit, quò minus licentiam adeptus perniciem sibi accerseret: in tantum ardua res est eos scire, quibus adest quidvis facienti-
bus impunitas. Vix enim honestissimis amicis à principio, quò facilius bonam opinionem sibi pararet, tandem eos à se alienavit usurpanda immod. ca licentia, quorum odijs indies gliscētibz postremo per insidias eorundem oppressus est. Cæterum Claudius, vt suprà dixi, cognito Caij casu, & hac de causa perturbatione totius palatij, de sua salute anxius latebat in quodam angulo, nullam periculi causam habens præter ciaritatem natalium. nam priuatam vitam agens permodestè se gesserat, vel mediocri statu contentus, literisq; se oblectabat Græcis maxime, omnē negotiorum deuitans strepitum. cum verò attonita vulgi multitudine, regia referta discursantibus cum furore ac consternatione militibus, plebe quasi metu dominationis soluta vitro citroq; ructe temerè, prætonani qui potiores habentur inter reliquos milites, consultare cœperunt quid agendum sit, non tam solliciti de nece principis, quem iure casum existimabant: quàm quomodo rebus suis prospicerent, Germani in interfectores szuientibus, sui met respectu magis quàm utilitatis publicæ quæ omnia magis augebant trepidationem Claudij, maxime cum videret circumferti Asprenatis & vna cum eo cæsorū capita. stabat enim in quodam loco gradibus aliquot accessibili, obscuritate eius se occultens. ibi Gratus vnus è palatinis militibus, non valens satis vultum eius discernere præ tenebris, hominem tamen esse videns, qui latere cupiat, propius accessit, licet rogatus vt discederet, & tandem protractum agnouit, inclamans alios sequentes, profectò hunc esse Germanicum, dignum qui vacante imperatoris locum occupet. Tum Claudius videns eos paratos, vt se rapiant, metuensq; ne iubete Caio plecteretur capite, rogabat, vt sibi parcerent, innocentiam suam commemorans, & excusans se inscium rerum omnium. ad quæ Gratus subridens dextra prehensum sic alloquitur. Desine de incolumitate esse sollicitus, cum potius debeas animum ad principatū erigere, quem Dij Caio sublato tuæ virtuti offerunt, orbem terrarum tandem respicientes fessum calamitatibus. quare age maiorum tuorum solum recipe. moxque attollunt eum in humeros non valentem præ metu simul ac gaudio pedibus insistere. iam enim cōplures prætoriani circa Gratū versabantur, ita vt quidam putantes Claudium rapi ad supplicium, miserarentur, vt hominem innoxium, & qui totam ætatem exegisset in ocio, ac sæpè sub Caio adductus esset in vitæ periculum: quidam etiam distarent, ad consules pertinere de eius causa iudicium. Verum militibus magis ac magis affluentibus, & diffugiente inermi multitudine, Claudius non procedebat propter imbecillitatem corporis, quando etiam ipsius lectica-rij fugerant, desperantes de salute domini quem raptum viderant. itaque cum hi soli tenerent palatium, partem vrbs, vt ferunt antiquissimam, & iam attentarent curam reipublicæ, maior etiam fiebat confluxus cæterorum militum, Claudium libenter videntium, & magno studio conantium eum ad principatum euehere, etiam ob Germanici fratris memoriam, cuius gloria hærebat adhuc in animis hominum. ad hæc succurrebant præcipuorum senatorū cupiditates immodicæ, & quæ- rum per eas peccatum sit ante mutatum statum reipublicæ. quem quia in pristinum restitui iudicabant impossibile, rursus non esse in rem suam

An. mundi
4005. A
nat. Chri.
43.

Hedio &
Ruffinus
Cap. 3.
Claudius se
renuēti ob-
truditur Cæ-
sarea digni-
tas.

Causæ mili-
tes impellē-
tes, vt Clau-
dium in Im-
peratorem
eligerent.

An. mundi
4005. A
Christ. nat.
43.

Claudius
sublimis in
castra perfer-
tur.
Dissidiū in-
ter plebē &
senatum.

Senat' Clau-
dio suadet
vt imperiū
delatum re-
signat.

suam videbant, si vnusquispiam citra ipsorum operam potiretur impe-
rio, cum liceat prouecto Claudio dignam ab eo pro meritis gratiam re-
cipere: has & alias inter se conferentes consultationes, cum alijs quoq;
affluentibus communicabant. cumque idem omnibus probaretur, ar-
matis cinctum sublimem in castra pertulerunt, vt ibi sine impedimen-
to reliqua peragerent. dissidium autem inter senatum & plebem inci-
derat: dum illi ad pristinam redire dignitatem, & inductam à tyrannia
seruitutem effugere cupiunt: plebs contra hanc felicitatem eis inuidēs,
& frenum eorum cupiditatibus imperatoriam potestatem esse existi-
mans, sibiq; aduersus potentiorum iniurias praesidium, gaudet auditis
quae Claudio contigerunt, sperans huius opera carituram se bellis ciui-
libus, & alijs malis quae olim Pompeianis temporibus ciuitatem affixe-
rant. Senatus porro cognito, quod milites Claudium in castra transpor-
tauerint, lectos sui ordinis viros illò miserunt, qui cum doceant non es-
se per violentiam affectandum imperium: praestare vt senatui permit-
tat curam Reipublicae, & vnus sit è senatoribus, iuxta leges prouisurus
cum alijs quomodo res administrari debeant: memineruntq; quam mi-
serè tractata sit ciuitas, vel à prioribus dominis, vel nuper Cato princi-
pe, sub quo ipse in communi fuisset periculo: neque decere, vt, qui ty-
rannidem in alio detestatus sit, nunc patriam sponte intemperijs eius
subijciat. quapropter si senatui pareat, & cum laude ad pristinum reuer-
tatur ocium solitam virtutem retinens, fore vt maximis cumuletur ho-
noribus à liberis ciuibz, & opinionem optimi viri lucrifaciat, qui non
grauetur sub legibus per vices nunc praesse alijs, nunc subijci. quod si
nihil motus Caij exitu pergat in propositis, se certè obnixuros eius co-
natibus. nam & non contemnendam militum manum stare à suis par-
tibus, & armorum superesse copiam seruitiorumq; multitudinem, quo-
rum opera in promptu sit. Sed praecipuā spem esse in Deorum auxilio,
qui pro recto & honesto certantes adiuuare soleant: nihil autem hone-
stius quàm pugnare pro libertate patriae. Hæc legati Veranius & Broccus,
ambo tribuni plebei: procumbentesq; ad eius genua suppliciter ora-
bant, ne ciuitatē in bellum ciuile conijceret. Et cum viderent cum se-
ptum magna frequentia militum, & nihil esse collatos ad hunc consu-
les, rogabant, vt si principatum ambiret, mallet cum à senatu accipere.
hoc enim æquius fore & felicius, si absq; violentia, cum bona offeren-
tium gratia habenas imperij capesseret.

C A P. III.

Dissidium inter senatum & plebem.

Claudius
Principatū
vltro obla-
tum depone-
re recusat.
Hedio &
Ruffinus
Cap. 4. al. 3.

Porro Claudius sciens senatus arrogantiam, modestè legatis respon-
dit pro tempore: sed parum tutum ratus se in eorum fidem commit-
tere, fretus hortatibus militum operam impigram pollicentiū, incitan-
te etiam Agrippa decreuit principatum vltro oblatum non dimittere è
manibus. Is enim postquam suae dignitatis autorem Caium exanimum
collocasset in lectulo, & composuisset, vt tum poterat, perfunctus hoc
officio prodijt ad eius satellites, nunciāns viuere quidem eum, sed quia
erucietur vulneribus, nunc se medicos ea de causa perere. Cæterum vbi
cognouit raptum esse à militibus Claudium, ægrè dimota turba ad eum
perua-

persuasit, & nactus eum turbatum, pronumq; ad cedendam potestatem senatui, confirmavit hortatus, ut magno animo in retinendo principatu, ignarum se omnium simulans, & vnguentatus tanquam à compositione veniens, ex senatoribus quæsiuit quid de Claudio factum sit. quibus id quod verum erat respondentibus, & insuper ipsius sententiam de præsentis statu postulantibus: se quidem aiebat pro senatus dignitate nullum recusare periculum, suadere tamen, ut magis spectent utilitatem reipublicæ, quàm quæ in præsens grata videantur auribus. contendentes enim de principatu opus esse armis & militibus, ne imparatis in certamen descendantibus aliquid aduersum accidat. illis & arma sibi superesse dicentibus, & collaturos se pecuniam: nec deesse militem, & posse armari seruitia vocata ad pileum: subiunxit Rex: utinam P. C. conatus vester succedat. non dubitabo tamen quæ in rem vestram puto promere. scitis qui à Claudio stant veteranos esse & rei militaris longo usu peritissimos: pro nobis autem erit mancipiorum præter omnem opinionem liberatorum colluies intractabilis, quos ne gladium quidem satis scientes fringere, opponemus viris exercitatissimis, quamobrem mihi placet mitti ad Cladium qui ei deponere principatum suadeant, & ad eam legationem meipsum offero. hæc ubi persuasit alijs aliquot mittitur, & Claudio seorsum trepidationem senatus indicat: auctorq; fuit, ut responderet, sicut decet ad summam potestatem electum principem. Respondit igitur, mirum non videri quod senatus agere ferat subesse vnius arbitrio, expertus aliquot principum scuitiam. nunc verò degustaturum eum etiam æquam ac moderatam dominationem, quæ nomen quidem principatus habeat, sed re vera omnia gerat de communi sententia. quare non esse cur de eius fide dubitent, quem in varia temporum conditione nunquam ab honesto discessisse suis ipsius oculis viderint. cum his mandatis legati dimissi sunt: moxq; concionem apud prætorianos habuit, sacramento adactos, ut in fide maneant, viritumq; diuisit quina drachmarum millia. sub diluculum autē Coss. senatum vocauerunt in capitolini Iouis ædem: quorum alij delituerunt in vrbe, ne irent: alij rus maturè sunt profecti, prævidentes quò nā res euasura esset, optantesq; tutam seruitutem cum ocio potius, quàm anticipem aleam reparandæ dignitatis pristinæ. conuenerunt tamen centum non amplius, quibus consultantibus de præsentis negotio, repente clamor militum pro foribus stantium tollitur, vnum imperatorem à senatu creari postulantium, ne quod detrimentum patiatur imperium communicatum pluribus. & suam quidem sententiam proferebant de vni alicui committendo imperio, in illorum autem potestate sinebant delectum eius qui videretur principatu dignior: quod senatui valde incommodū accidit, in locum speratæ libertatis succedente metu à Claudio. nec tamen deerant qui affectarent rerum fastigium, propter nobilitatem generis, affinitatemq; coniunctam cum Cæsaribus. nam M. Minucianus vir cum primis clarus, & in matrimonio habens sororem Caij Iuliam, seipsum offerebat, consulibus aliam ex alia causationem nectentibus. Valerium etiam Asiaticum alter Minucianus interfector Caij cohibuit, fuissetq; cædes quanta vix vnquam aliàs edita, si quis permissus fuisset cum Claudio de principatu contendere. præsto enim erat gladiatorum non contemnendus numerus, & cohortes vigilum, cū magna manu

An. mundi
4005. A
nato Christi
flo 43.

Claudius in
proposito
suo ab Agrippa confir-
matur.
Agrippa sen-
natui suam
sententiam
exponit.

Agrippa cū
alijs aliquot
ad Cladium
mittitur.
Claudij ad
Legatos re-
sponso.

Sacramentū
militare.

Milites vñ
Imperatorē
à Senatu
creari postu-
lant.

Quidam re-
rum fastigiū
affectant.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4005.
A Christo
Nat. 43.

Milites sub-
latis signis
ad Claudiū
tendunt.

Sabinus ci-
tius se cōru-
cidaturū om-
nes, quā
passurum, ut
imperium cō-
mittatur
Claudio, ait.

Q. Pompeius
Consul cum
alijs quibus-
dam ad Clau-
dium perue-
nit.

Claudio A-
grippa, ut mi-
nus se erga
senatores ge-
reret, suader.
In Caij inter-
fectores ani-
maduerti-
tur.

manū remigum vltro confluentium. quāpropter multi metu ab ambi-
endo sunt deterriti, quōd vel sibi ipsis timerent, vel populo. Deinde ap-
petente iam die Chæreas cum socijs aderant allocuturi milites: quos illi
cum viderēt manu silentium innuere, cōcionari nō passi sunt, omnibus
vnū imperatōrē idq; sine dilatione poscentibus. Tum verō minime se-
natus poterat expedire constitutionē reipubl. militibus auctoritatē eius
contemnentibus, & interfectōribus Caij amplissimū ordinem militari
insolentiz cedere non patientibus. Tandem Chæreas nō continens irā
quōd imperatōrem peterent, daturum se ait. si quis signum afferret ab
Eurycho. is erat auriga Prasinus Caio dilectissimus, cuius equitio stabu-
lis exstruendis ille viles operas exegerat à militibus: idq; tum eo dicto
exprobrabat eis Chæreas, multa; alia, allaturum se Claudio caput mi-
nians. indignum enim esse si post insanum stulto principatum cōmit-
tant. At illi verbis eius nil mori, strictis gladijs & sublati signis tende-
bant ad Claudiū, adiuncturi se his qui iam sacramento ipsius se obli-
gauerāt. ita senatus desertus est à suis propugnatoribus, & consules fer-
mē in priuatorum redacti ordinem, mœstitia stuporeq; occupatis om-
nibus, nec scientibus quid nam agēdum post irritatum in se Claudiū.
iamq; poenitentes alius in alium iactabant conuicia. Tum Sabinus è ty-
rannicidis vnus in medium progressus, citius se eos omnes contrucida-
turum ait, quā passurum, ut se inspectante imperiū cōmittatur Clau-
dio, & adseiscatur vltionea seruitus: simulq; Chæream obiurgabat, quōd
cum primus contempsisset Caiū, nunc metu mortis videatur publicam
libertatem prodere, quasi verō sine hac vlla voluptas vitæ possit esse vi-
ris fortibus. ille contrā hac amissa sibi certum ait mortis propositū, velle
tamen prius tētare mentē Claudio. Interim in castris multi senatorum
per confectos milites enitebantur ad officium exhibendum Claudio, &
inter ceteros alter Consul Q. Pompeius, eo magis inuisus militibus, &
senatum ad libertatem hortatus fuerat. quāobrem strictis eum inua-
dentes gladijs perpetrassent eadem, nisi fuissent à Claudio cohibiti, qui
creptum periculo assidere iussit suo lateri. sed non idem honor habitus
est reliquis senatoribus qui cum eo simul venerant: aliquot enim etiam
plagas acceperunt, repulsi dum illum salutare properant: Aponius verō
discessit saucius, & eorū nemo non periclitatus est. Rex Agrippa etiam
auctor fuit Claudio, ut mitius se erga senatores gereret: his enim sublati
non habiturū quibus imperet. Cui ille libenter paruit, iussitq; eos con-
gredi in palatium, quō ipse per mediam urbem lectica delatus est, de-
ducentibus militibus nō sine vexatione plebeiz multitudinis. è tyran-
nicidis autem Chæreas & Sabinus conspicui processerant in publicum
contra edictum Pollionis, quem Claudius paulo ante Prætorianis præ-
fecerat. Ipse perlatus in palatiū conuocatis amicis capitalē sententiam
in Chæream protulit. Quamuis enim facinus per se videbatur magnifi-
cum, perfidiz tamen crimen obiectū est, & exemplum erat statuendum
securitati futurorū principum. ductus est igitur ad suppliciū vnā cum
Lupo alijsq; compluribus. Ferrur Chæream magno animo tulisse id in-
fortunū, nihil mutato vultu ad indecorū habitū, atq; etiam Lupo ex-
probrantem lacrymas, cumq; is detracta veste quereretur de frigore, il-
le cauilatus est, lupum nunquam offendi frigore. Et inspectante coro-
na eorum qui deduxerant, rogauit milite, num exercitatus esset ad cæ-
des & num acutū haberet gladium: postulauitq; eum quo ipse Caiū in-
terfecerat.

refecerat. denique vno ictu feliciter perit. Lupus autem deiecto animo parum fortiter ceruicem præbens pluribus ictibus demum cōfectus est. Paucis post diebus, quando solenne parentandi tempus rediit, pop. Rom. dum suorum quisque manes honoraret, eadem opera etiam Chærez suam partem in ignem conijciebant, apprecati ut propitius nō irascetur ipforum ingratitude. atque hic fuit exitus Chærez. Sabinus autem non solum absolutus à Claudio, verum etiam permissus eandem quam antè præfecturam gerere, iniquum ratus si à fide coniuratis data desisteret, in corpus adactō capulo tenus gladio suam et manu optatum quæsiuit interitum.

An. mādē
4005. A
nat. Christ.

43.

Sabinus sibi
ipsi manus
infert.

C A P. III.

Quomodo Claudius Agrippæ paternum regnum reddidit, & edicta eius in Iudeorum gratiam.

Claudius porrò ablegatis militibus quicunque suspecti esse poterāt, edictum proposuit, quo Agrippam in regno per Caium antè concessio confirmabat, collaudans simul eius operam & industriam: addita insuper Iudæa & Samaria, quod olim ad eius aui Herodis regnum pertinuerant. has igitur velut familiæ debitas restituit. Abilem autem & finitimam eius ditionem in Libano, quæ Lysaniæ fuerat, adiūxit de suo. Fœdus deinde Regis cum Rom. pop. in æs incisum est in vrbis foro medio. Antiochum autem suo regno priuatum Comagena donauit & parte quadam Ciliciæ, dimisit etiam Alexandrū Lyfimachum Alabarcham veterem amicum, & olim procuratorem suæ matris Antoniæ, quem Caius iratus vinxerat: cuius filio Marco Bernice desponsa fuit Agrippæ filia: quo defuncto ante nuptias, Rex virginem Herodi suo fratri eam collocauit, impetrato illi regno Chalcididis à Claudio. Per idem tempus apud Alexandriam inter Iudæos & Græcos exorta est seditio. Occiso enim Caio gens Iudæorū sub eius imperio vehementer oppressa, & multis iniuriis ab Alexandrinis affecta, cepit animos resumere: moxque ad arma ventum est. Tum Claudius per epistolam mandat Aegypti præfidi, ut seditionem illam compescat: & ad preces Agrippæ ac Herodis Regum edictum Alexandriam & in Syriam mittit scriptum in hac sententiā. Tiberius Claudius Cæs. Aug. Germanicus, trib. pot. edicit. Quoniam cognitum habemus Alexandrinos Iudæos iam inde ab initio ius eius ciuitatis ex æquo cum Alexandrinis ceteris consecutos à Regibus, sicut patet ex instrumentis super hoc conscriptis & constitutionibus Regiis, post adiectamque imperio nostro per Augustum Alexandriam mansisse illis sua iura integra conseruata per missos illò diuersis temporibus præfides, nullamque de eorum iure controuersiam extitisse etiam cum Aquila præfuit Alexandriæ: permissumque eis ab Augusto, ut in defuncti ethnarchæ locū alium suis suffragiis substituerēt: utque quisque in suis ritibus maneat, neque cogatur religionē patriam deserere: ceterū Alexandrinos cōcitatos contra cōciues suos Iudæos C. Cæs. temporibus, propter insolentem illius insaniam, dum cōtra patriam gētis religionē pro Deo colī ab eis postulat, & recusantib. insens est: volo inuoculā esse iura eorū à Caij insania: eisque ius esse perseuerandi in patriis ritibus

Hed. & Rof.
fin. cap. 5.
Alias cap. 4.
Claudius Agrippæ Iudæam, Samariā & Lysaniæ ditionē concessit.
Antiochus Rex Comagenæ.
Alexander Lyfimachus Alabarcha.
Herodes, Agrippæ frater, Rex in Chalcide.
Seditio Alexandriæ inter Iudæos & Græcos.
Claudij pro Alexandrinis Iudæis edictum.

An. man.
4005. A
nato Chri.
flo 43.
Claudij pro
Judæis per
Romanum
orbem edi-
tum.

ritibus iubeoq; vtramq; partem, quoad fieri potest, dare operâ ne quâ
turbarum commoveatur, idq; proposito hoc edicto ita statuo. atq; hæc
erant quæ in illo edicto continebantur. in reliquum autem orbem Ro-
manum tale missum est: Tiberius Claudius Cæsar Augustus Germani-
cus, Pont. Max. trib. pot. Cos. designatus I. I. edicit. Petentibus à me A-
grippa & Herode Regibus mihi amicissimis, ut permitterem Iudæis in
imperio nostro degentibus uti suo iure quemadmodum antea, sicut &
Alexandriam habitantibus concessimus: libenter precibus eorum an-
nuimus, non deprecatorum tantum causa, sed quia ipsos dignos iudica-
mus hoc nostro beneficio, propter servatam populo Romano fidem &
amicitiam. Aequissimum igitur censeo, nullam ne Græcam quidem ve-
bem negare illis ius suum, quandoquidem & sub D. Augusti principatu
conseruatum eis fuit integrum: licebitq; in posterum Iudæis per to-
tum nostrum imperium sparsim habitantibus uti maiorum suorum
iuribus, quos iam nunc moneo, ut hac nostra gratia contenti modesti-
us se gerant, neq; conspuant religiones externarum gentium: suis au-
tem suo arbitrato viuant legibus. atq; hoc meum edictum ciuitatibus
colonijs & municipijs Italicis ac prouincialibus per magistratus publi-
cari volo ad Reges quoq; atq; dynastas transmitti, non minus triginta
continuis diebus ita proponendum, ut ab omnibus humi stantibus pos-
sit perlegi.

C A P. V.

Agrippa in Iudæam reditum.

Agrippam
Claudius in
regnum su-
um mittit.

Agrippa ca-
tenam aure-
am ferreæ
pondere
parem in
sacrario sus-
pendit.

Simon Boe-
thi filius in
Theophili
Pontificis
locum sur-
rogatur.

Hæc edictis Alexandriam, & per totum imperium dimissis Claudius
Cæsar declarauit, quomodo in Iudæos animatus fuerit: moxque A-
grippam ad curam sui Regni misit auctum maioribus honoribus, com-
mendatumq; per literas præsidibus prouinciarum simul & procurato-
ribus omnibus. at ille, ut re bene gesta magna celeritate reuersus est: &
quamprimum peruenit Hierosolyma, vota sacrificia persoluit, nihil
omittens eorum quæ lege præscripta sunt. unde & multos Nazæros to-
deri mandauit: & catenam auream à Caio donatam pondere parem il-
li ferreæ quæ Regias manus vinxerat, monumentum aduersæ fortunæ
mutatæ in prosperam suspendit in sacrario supra gazophylacium: quæ
doceret spectatores & sublimia posse corrui, & Deum valere illa eri-
gere denuo. omnes enim admonebantur per hanc consecratam cate-
nam, quod Agrippa leui de causa priuatus dignitate sit victus, pauloq;
post compedibus solutus splendidiorem quam ante principatum ad-
eptus sit: eam esse naturam rerum humanarum omnium ut celsissima
quæq; prolabantur facile, rursusq; inclinata restituantur in pristinum
fastigium. Rite igitur votis Deo redditis Agrippa Theophilum Anani
filium submouit à summo Sacerdotio, & Boethi filium Simonem co-
gnomine Cantharam in eius locum substituit. erant autem Simoni fra-
tres duo, & Boethus pater, cuius filiam Herodes Rex uxorem duxerat,
sicut diximus. idem igitur, quod fratres & pater, sacerdotium Simon
adeptus est: quemadmodum olim sub imperio Macedonum idem con-
tigit tribus filiis Simonis pontificis, eius qui Onia patre prognatus est,
ut supra meminimus. Constituto deinde pontificatu Rex Hierosoly-
mita

miris benevolentiae gratiam retulit, remisso eis tributo quod soliti erant in singulas aedes pendere, decorum putans si non pateretur se vinciamore mutuo. Magistrum autem praefecit toti suae militiae Silam, quem multorum & difficilium laborum individuum socium habuerat. Paulo post Doritae quidam iuvenes natura temerarii religionis specie poluerunt in Iudaeorum synagoga statuam Caesaris, quod Agrippam vehementer commouit ad iracundiam, quod ea res perditum iret instituta patriae. Quare sine mora ad Petronium Syriae praesidem profectus questus est de Doritarum audacia, qui & ipse non minus recte ferens hoc facinus, ut impium, nouatoribus illis asperius scripsit in hanc ferme sententiam.

CAP. VI.

Epistola Petronij ad Doritae pro Iudaeis scripta.

PVblius Petronius, legatus Tiberij Claudij Caesaris Augusti Germanici, magistratibus Dorienfium. Quoniam tam audax est, quorundam vestrum insolentia, ut etiam contra edictum Claudij Caesaris Augusti Germanici, quo Iudaei permittuntur suis legibus vivere, synagogam eorum profanauerint, illata Caesaris statua, quod religioni ipsorum non est licitum, atque hoc facto non Iudaeorum tantum pietas laesa est, sed numen etiam Caesaris, cui rectius in proprio templo statua poneretur quam in alieno, maxime in synagoga, cum iustum sit & imperatoris iudicio comprobatum ut sui quisque loci sit dominus: ne mea decreta commemorem post contemptam auctoritatem Caesaris, qui Iudaeis non religionem tantum permisit, verum etiam aequum ciuitatis ius cum Graecis cohabitantibus: his ergo de causis eos qui contra edictum Augusti ausi sunt talia, indignantibus etiam proprijs magistratibus, hac furore populi, non suo consensu facta asseuerantibus, iubeo per centurionem Vitellium Proculum ad me adduci rationem reddituros. Magistratus autem hortor, ut si videri volunt his consensum suum non accessisse, centurioni fontes indicent, dentque operam ne quid turbae auxiliae exoriat, quam quidam captare videntur: cum contra ego & mihi carissimus Rex Agrippa nihil aequum curemus, quam ne vlla Iudaeis detur occasio excitandi tumultus defensionis praetextu. Quo autem melius cognoscatis, quanam sit super hos negotio voluntas Augusti, adiunximus eius edictum apud Alexandrinos propositum: quod iam apte satis notum omnibus, carissimus Rex Agrippa mihi sedenti pro tribunali recitauit, ius suum postulans, & ut suis beneficium Caesaris maneat incolume. Quamobrem iubeo ut in posterum nullam quaezatis seditionum materiam, & caeleste numen suis quisque colat ritibus. Ita tum Petronius rem curauit, ut & ad nullum erratum corrigeretur, & in posterum caueretur, ne quis tale quippiam audeat. Rex autem Agrippa Simonem Cantharam pontificatu priuauit, quem Ionathae Anani filio reddere voluit, digniore hunc tali sacerdotio existimans. Sed ille recipere noluit sic excusans: Equidem tuam Rex beneficentiam libenter amplector, contentus tua voluntate qua mihi tantus honor oblatus est, etsi me Deus indignum iudicauit summo pontificio. sed mihi sacrum illum amictum semel sumpsisse satis est: tunc enim sanctius illum accepi quam nunc recipere, quod si quaeris, ostendam qui honore hoc sit longe dignior.

An. mundi

4005.

*A Christo**nat. 43.**Hed. & Rufinus cap. 6.**Agrippa Iudaeis adium tributum remittit. Silas.**Doritae in Iudaeorum sy**nagoga Caesaris statuam**ponit, quod Agrippam &**Petronium vehementer**ad iracundiam commouet.**Alias Cap. 5.**Publius Petronius Do-**rienfibus, ut eos qui Ca-**esaris statuam posuerint si-**bi mittant, scribit.**Ionathae Anani filio po-**ntificatus re-**stituitur, quem ille recipere**refusat, & Matthiae fra-**tri deferri rogat.*

FLAVII IOSEPHI

An. mundi est mihi frater, & apud Deum, & apud te Rex innocentior ab omni quo
4005. peccati labe mundior, quem ausim tibi commendare, ut idoneum officio pontificis. qua hominis modestia delectatus Rex, omisso Ionatha iuxta ipsius consilium fratri eius Matthiae sacerdotium id detulit: nec ita multo post Petronio Marso in administranda provincia Syria successit.

A| Christo
nat. 43.
 Marso Syriæ præfectus.

CAP. VII.

Gesta Agrippæ usque ad ipsius obitum.

Hed. & Ruf. finus cap. 7. Silas Agrippæ prioris fortunæ aduersitates in memoriam reuocans, eum ita offendit, ut vinctum in ipsius patriam adseruandum miserit.

Silla autem magister militiæ Regiæ, quia per omnem fortunam ei fidus nullius vnquam periculi socius esse detrectauerat, sed vel difficilimos labores pro eo sepe susceperat, fretus amicitia postulabat etiam paris honoris esse particeps. quapropter grauabatur Regi aliquo modo cedere, semperque licentius agebat cum eo. & in familiaribus colloquijs molestus erat interdum extollens se immodice, & sæpe prioris fortunæ aduersitates in memoriâ reuocans, ut ostentaret quam studiosus ipsius cultor fuerit, nunquam non labores in eius gratiam exhaustos ipsius rans quæ cum sine modo repeteret, opprobriare videbatur, ita, ut Rex tandem offenderetur immodica libertate hominis, inuicunda enim est temporis ingloriæ acti memoria, & stultum est indefinenter exprobrare debitum. postremo in tantum exasperatus est Regis animus, ut itæ plus quam rationi tribuens non contentus sit ademitte illi præfecturam, verum etiam vinctum in ipsius patriam adseruandum miserit. Elapso deinde aliquanto tempore lenita iam ira, & ratione defecata in consilium adhibita, reputauit quantum laborum vir ille pro se pertulisset: cumque natalem suum celebraret, omnibus occupatis circa hilaritates ac epulas, accersiuir Silam, ut mox interesse velit Regio conuiuio. ille, ut erat moribus ingenuis non dissimulauit indignationem, cuius iustam causam habere videbatur, vocantibus se respondens, ad quem honorem me Rex reuocat, paulo post eo priuaturus? neque enim prius beneuolentiam non tiz præmium mihi diuturnum esse passus est, sed spoliavit eo me affectum contumelia nisi forte putat linguam mihi post hac fore minus liberam: imò fretus conscientia nunquam clamare desinam, e quantis libenter exipuerim calamitatibus, quantum laborē tulerim, ut illi incolumitatem & honores parerem: pro quibus officijs nunc præmiū retuli vincula & obicium carcerem. ego certe horum nunquam obliuiscar, sed etiam apud manes manebit mihi huius iniuriæ memoria. Hæc ille vociferabatur, iubens, ut eadem Regi referrent qui cum videret immedicabilem, reliquit eum in custodia. Cōuersus autem ad Hierosolymorum curam, Claudio Agrippæque muros nouæ quæ vocatur ciuitatis permuniit sumptu publice, latioresque & altiores quam ante fuerant reddidit: & fecisset aduersus omnem à munienda humanam vim inexpugnabiles, ni Marso Syriæ præses Claudio Cæsari vrbe desisset significasset eam rem per literas. qui suspicatus molituros aliquid noui, diligenter scripsit Agrippæ, ut à munienda vrbe desisteret: atque ille mox Agrippa quā paruit. Erat autem is Rex adeo natus ad libertatem ac beneficijs dandis magis pro magna voluptate ducens quam sibi celebritatē nominis, fructus. lius quam Herodes, qui ante eum regnauerat. ille enim maliciosus erat ac pro-

Silam Agrippa ex carcere accersit, qui indignationem non dissimulans in custodia relinquitur. Agrippa Hierosolymorum muros permuniit.

Marcus Claudio Agrippæ scriberet, ut à munienda vrbe desisteret. Agrippa quā paruit. Erat autem is Rex adeo natus ad libertatem ac beneficijs dandis magis pro magna voluptate ducens quam sibi celebritatē nominis, fructus. lius quam Herodes, qui ante eum regnauerat. ille enim maliciosus erat ac pro-

et proclivis ad scitiam: & propter mutuum odiū manifestè præferens
 erga Græcos maiorem quàm erga Iudæos benevolentiam: ut qui exter-
 nas vrbes ornaret pecuniarum largitionibus, aliàs balnea & theatra, a-
 liàs templa & porticus extruens: Iudæorum aut nullum oppidum or-
 natum aliquo dignatus est memorabili, nec vlla liberalitate profecutus
 est. Agrippa contra mitissimo fuit ingenio, in externos omnes ex æquo
 beneficus, liberalis & humanus, in suæ gentis homines benignus, &
 promptus ad iuvandos præ ceteris in adversitatibus. quapropter liben-
 ter & continue degebat Hierosolymis, institutorum ac rituum patriæ
 servator religiosissimus: purus enim erat à contaminamentis omnibus,
 nec vlla dies ei præteribat absque sacrificio. Accidit aliquando ut qui-
 dam Hierosolymita legisperitus nomine Simon advocata concione
 per Regis absentiam agentis tum Cæsareæ, criminaretur illum ut im-
 purum & arcendum templi aditu, quod non nisi dignis patet. id ubi
 præfectus vrbis illi significavit per literas confestim accersivit hominē:
 à quo fortè fortuna repertus in theatro, allicere sibi eum iussit, moxq;
 sedata voce & placide, dic mihi, inquit, quid tibi non prebatur ex his
 quæ facimus qui cum nihil haberet quod diceret, precatus est veniam,
 tum Rex citius quàm quisquam opinaretur reconciliatus est, clemen-
 tiam magis quàm iram decere Reges existimans, & lenitatem animi
 magis quàm celsitudinem. itaque illum dimisit non sine manere. In-
 ter alias autem multas eximijs ornamentis honoravit civitatem Bery-
 tum, magnis sumptibus extructo ibi theatro pulcherrimo, simulque
 æquè magnifico amphitheatro, & ad hæc balineis ac porticibus, nullis
 parcens impendijs modò absolutam operibus pulcritudinem adde-
 ret. dedicatio quoque horum celebrata est splendidissimè, exhibitis in
 theatro spectaculis & musicorum omne genus certaminibus, aliisque
 voluptatum varietate: in amphitheatrum vero ad ostentandam ma-
 gnificentiam inductis plurimis gladiatorum paribus, volens deinde
 spectatores oblectare etiam cateruatim commissis pugnationibus, ex
 maleficis in hoc destinatis duas cohortes fecit septingentorum quam-
 que hominum, ut illis per imaginem belli decernentibus, poena no-
 xiorum in pacis voluptatem verteret, atque ita omnes mutuis absump-
 ti sunt vulneribus. Post hæc apud Berytum peracta in-gravit in vr-
 bem Galilææ Tiberiada. suspiciebatur autem ab alijs Regibus: venit
 que ad eum Antiochus Comagenæ Rex, Emesenorum Samphigeranus,
 Corys qui regnabat in minore Armenia, Polemonque Ponti regulus:
 & præter hos Herodes frater Rex Chalcidis. hos omnes summa hospi-
 talitate excipiebat ostendens per hoc animi sui magnitudinem, ne vi-
 deretur indignus qui expeteretur à tot Regibus, quibus adhuc apud
 eum morantibus Marsus Syriæ præses superuenit. Servans igitur de-
 bitam Romanis reuerentiam vsque ad septimum lapidem illi obviam
 processit: quod quidem simultatis cum Marso initium factum est, dum
 eodem cum hospitibus curru vectus, suspectam præsidi redderet tan-
 tam Regum concordiam. ratus enim id non esse e Republica, per ido-
 neos nuncios mādavit singulis ut sine mora discederent: quare Agrip-
 pa vehementer offensus est, & Marsum quidem hac de causa exotum
 habuit. Marthiz verò adempto Pontificatu successorem dedit Elio-
 neum Cithæi filium. Iamque tertium Iudææ totius regni annum
 exegerat. cum pervenit in urbem Cæsaream, quæ prius Stratonis tur-
 ris dicta

An. mun.

di 4005.

A Christo

nat. 43.

Simon legis-
 peritus Regē
 criminatur,
 qui dum ve-
 niam preca-
 tur, eidē re-
 conciliatur.

Aliàs cap. 6.
 Agrippa Be-
 rytum civi-
 tatē eximijs
 ornamentis
 honorat.

Hed & Ruf-
 finus cap. 9.

Agrippa Mar-
 so Syriæ Præ-
 sidi, dū quia
 que Reges
 ad se venien-
 tes discedo-
 re iubet, in-
 sensus.

Aliàs cap. 7.
 Elioneus Ci-
 thæi filius
 Pontifex,

FLAVII IOSEPHI

Anno mundi
4005.

A Christo
nat. 43.

Agrippa in
theatro Deum
cōsalutatur,
Bubonem vi-
det, & ut Ger-
manus præ-
dixerat, quo
die mori-
tur.

Agrippa quā-
diu vixerit
& regnaue-
rit.

Millæ & du-
centæ Myria-
des quinde-
cim tonnæ
auri.

Herodes
Chalcidis
dynasta &
Chelcias Si-
lam interfi-
ciunt.

Hed. & Ruf-
inus cap. 9.
ali 8.

Agrippæ li-
beri super-
stites.

In Agrippā
defunctum
Cæsarienses
& Sebasteni
conuicia fa-
ciunt.

ris dicta est: ubi solennes ludos celebravit pro salute Cæsaris: ad quam festiuitatem magna multitudo nobilium ac procerum conuenerat ex tota provincia. eius celebritatis die secūda processit mane in theatrum amictus veste tota ex argento mirabili opere contexta, quæ radijs exorientis solis percussa & diuinum quendam fulgorem emittens, venerationem cum horrore excuriebat spectantibus. moxq; adulatores perniciosi alius aliunde acclamantes Deum consalutabant, rogantes vt faueret propitius. hætenus enim vt hominem reueritos, nunc agnoscere & fateri in eo quiddam mortali natura excellentius, hanc impiam adulationem ille nec castigauit, nec repulit: pauloq; post suspiciens vidit supra caput suum bubonem funi extento insidentem: moxque vt sensit hunc esse calamitatis nuncium qui olim felicitatis fuerat, ex intimis præcordijs indoluit. secuta sunt ventris tormina, statim à principio vehemētia. conuersis igitur in amicos oculis: En, inquit, ego ille vestra appellatione Deus vitā relinquere iubeor, fatali necessitate coarguente vestrum mendacium: & quem immortalem salutastis, ad mortem rapidior. Sed ferenda est voluntas cœlestis numinis. neq; enim male viximus, immo tanta felicitate vt omnes me beatum prædicent. hæc locutus crescente dolore discruciabatur prope igitur relato in regiam rumor sparsus est breni esse moriturum quamobrem confestim totus populus vnā cum vxoribus atque liberis laccum indutus more patrio supplicabat Deo pro salute Regis, omnia miscens lamentis & ciuiatibus. Rex autem in celsiore decumbens cubiculo, & in faciem stratos humi prospiciens, non temperabat sibi à lacrymis. cruciatus deinde per continuos quinq; dies nihil se remittente confectus vitā finijt, annum natum quartum supra quinquagesimū, postquā regnasset per septennium. quatuor enim annos sub Caio Cæsare obtinuit regnum. primū in Philippi tetrarchia per triennium, cui quarto demum anno accessit & Herodis tetrarchia, tribus deinde annis sub Claudio Cæsare præter iam dictam ditionem in Iudæa quoq; regnauit & Samaria simulq; Cæsarea. ex annuis autem redditibus percipiebat cum plurimum 1200 myriadas, nec his contentus, mutuum accipiebat pecunias. Cum enim esset munificus, impensis non sufficiebant redditus, quod liberalitatem exerce- ret sine parsimonia. Cæterum prius quā euulgaretur Regis obitus, Herodes dynasta Chalcidis, & Chelcias magister regie militiæ conspi- rantes simul Aristonem miserunt, qui Silam communē amborum ini- micum interficeret quasi hoc à Rege mandatum acceperit.

Atque hic fuit Agrippæ Regis exitus. Superstites autem ei fuerunt, filius quidem vnus Agrippa annum agens decimumseptimum: filiarum vero tres, ex quibus Bernice nupta erat Herodi patruo, nata annos sexdecim reliquæ duæ tum etiam virgines erant, Mariamine & Drusilla, hæc septennis a patre desponsata Iulio Archelao Chelcias filio, illa decennis Epiphani filio Comagenorum Regis Antiochi. Postquam autem cognitum est excessisse Agrippam, Cæsarienses & Sebasteni beneficiorum eius obliti pessimam ei rerulerunt gratiam, conuicia non dicenda iactantes in defunctum militum quoque vulgus qui tum fortè aderant, protractas e palatio filiarum statuas vana iociter detulerunt in lupanaria, easq; vt poterant illudebant modis quos turpe sit eloqui: instructisq; per loca publica opulis conuicia celebrabant coronis redimati & delubri vnguentis, libantes interim Charoni, & sibi inuicem propinan-

propinantes præ gaudio quod ex obitu Regis conceperant. Atque hæc Agentibus nec Agrippæ recentia merita succurrebant, nec avus eius Herodes urbium illarum conditor, quas portibus & templis magnificentissime ornauerat. Filius porro defuncti Agrippa Romæ erat eo tempore, educabaturque apud Claudium Cæsarem. qui audito Agrippæ obitu, & contumeliis quibus eum Cæsarienses ac Sebasteni post mortem affecerant illius quidem causa indoluit, ingratis autem populis vehementer iratus est. confestim igitur voluit successorem paterni regni Agrippam iuniorem mittere, simul ut iureiurando satisfaceret. Sed liberti & amici qui multum apud eum poterant dissuaserunt, negantes tutam admodum adolescenti & vix dum egresso pueritiam tantum regnum committere, cui administrando sit impar, quodque etiam viriles gravare possit humeros. cumque v. si essent æquum dicere, Cæsar præfidei Iudææ totiusque regni misit Cuspium Fadum, defuncto hoc honoris tribuens, ne Marsum inimicum in regnum eius induceret. Ante omnia autem Fado iniunxit, ut Cæsarienses & Sebastenos acriter castigaret propter inflictam mortuo iniuriam, contumeliasque illatas adhuc iuuenibus. aliam vero Cæsariensium & Sebastenorum cum quinque illis cohortibus ablegaret in Pontum illic militaturas: militesque e Romanis legionibus Syriam tuentibus delectos in eorum locum substitueret. nec tamen ei iussioni satisfactum est. Missa enim legatione flexerunt Claudium ut manere eos in Iudæa permitteret: qui sequentibus temporibus maximarum calamitatum Iudæis fuerunt initium, & seminarium belli exorti Floro præfide. quamobrem Vespasianus victor, ut paulo post dicitur, eos ex illa regione alio transtulit.

An. mundi
4009. A
nat. Christ.

47.

Agrippa, Agrippæ filius. Alias cap. 9. Claudius Agrippam in regnum paternum mittere cogitat, quod alij dissuadent, & Cuspium Fadum Iudææ Præfide, & regni totius declarat. Belli Iudaici Præfide Floro exorti ipsi Iudæi initium & seminarium.

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSE-
 PHI ANTIQVITATVM
 IVD AICARVM LIBER
 XX.

SVMMA CAPITVM LIBRI XX.
 Antiquitatum Iudaicarum.

- I. *Philadelphensium & Iudæorum dissidium, deq̃ stola sacerdotali.*
- II. *Quomodo Helena Adiabenorvm Regina & eius filij religionem Iudaicam complexi sint.*
- III. *Quomodo Tiberius Alexander procurator filios Iudæ Galilæi punit.*
- IIII. *Quomodo plurimi Iudæorum circa templū oppressi sunt.*
- V. *Seditio inter Samaritanos & Iudæos orta.*
- VI. *Gesta Felici Iudææ Præsidi.*
- VII. *De Procuratore Porcio Festo, & de sicariis.*
- VIII. *De Procuratore Albino.*
- IX. *Quomodo Florus Albini successor tantis Iudæos affeceris iniuriis, ut coacti sint arma sumere.*

CAP: I.

Philadelphensium & Iudæorum dissidium, deq̃ stola sacerdotali.

Hed. & Rufin. cap. 1.
 Cassius Longinus Syriæ præses.
 Fadus Iudæos Philadelphensium propter Mianî interfectores, punit.

Defuncto Rege Agrippa, sicut superiore volumine diximus, Claudius Cæsar misit successorem Marci Cassium Longinum, memoris Regis amici hoc tribuens, à quo vivo adhuc per literas sæpe rogatus fuerat, ut Marsum amoveret ab administratione rerum Syriæ. Fadus autem qui procurator Cæsaris, in Iudæam venit, offendit Iudæos trans amnem Iordanem habitantes, contendere cum Philadelphensibus de Mianî vicinibus, referti viris bellicosissimis. Ceperant autem arma transamnen-tes sine consensu primatum & magistratum, multosq; Philadelphensium interficere. His cognitis Fadus vehementer iratus est, quod non expectas-

expectassent suum iudicium, si putabant sibi factum à Philadelphensi-
bus iniuriam, sed ita temerè ad arma concurrissent. Comprehensis igitur
tribus principibus seditionis autoribus vinciri eos mandavit. horum
vnum Annibam nomine affecit supplicio, reliquos duos Amaramum
& Eleazarum exilio puniit. Nec ita multo post capitis damnavit Tho-
lomæum latronum principem vinctum ad se perductum, qui plurima
damna intulerat Idumæis & Arabibus, deditque operam, ut tota Iudæa
purgaretur à latrociniis. Accitis deinde Pontificibus & Hierosolymita-
norum primatibus, mandatum Cæsaris eis exposuit, ut talarem tuni-
cam & sacerdotalem stolam, quam solum summum Pontificem induere
fas est, in castellum Antoniam deponerent, ut esset in Romanorum
potestate quemadmodum olim fuerat. Illi non audentes contradice-
re, rogabant tamen Fadum & Longinū, (venerat & ipse Hierosolyma-
cum copiis, timens ne ad Fadi postulata Iudæi molirètur novi aliquid)
primum ut legatos sibi ad Cæsarem liceat mittere; qui ab eo petant sa-
cræ stolæ servandæ ius: deinde ut expectetur super ea postulatione re-
scriptum illius. Responsum est permissuros ut legati mittantur, si prius
darentur obsides. Quumque promptè liberos suos dedissent legati pro-
fecti sunt. Qui postquam Romam pervenerunt, Agrippa iunior defun-
cti filius, qui tum fortè apud Claudium agebat ut diximus, cognito qua
de causa venissent, rogavit Cæsarem ut Iudæis sacræ stolæ custodiam
perentibus annuere dignetur, & Fado super eo negotio scribere. Tum
Cæsar vocatis ad se legatis, ait se hoc eis concedere, iubens ut Agrippæ
gratiam habeant. hoc enim se donare illius precibus, cui responso ta-
lem epistolam addidit: Claudius Cæsar Germanicus trib. pot. v. Cos. de-
signatus III. Imp. X. P. P. Hierosolymitanorum magistratibus, & iena-
tui & populo, totique Iudæorum genti salutem. Quoniam Agrippa a-
lumnus meus piissimus, quem ego domi educo, adduxit ad me vestros
legatos, gratias agentes quòd sedulò genti vestræ provideam, rogan-
tesque enixè ut Pontificalem stolam & coronam vobis servare liceat, da-
concedo quod petitis, quemadmodum antè vir optimus & mihi cha-
rissimus Vitellius concesserat: vestræque voluntati annuò primum
motus pietate propria, & quia placet quemque religiosum esse more
suz patriæ: deinde ut gratificer Herodi Regi & iuniori Aristobulo, quos
& mihi deuotissimos novi, & vestri studiosissimos, meritoque illorum
amicitiam plurimi facio. Scripsi autem de hac re & Cuspido Fado pro-
curatori meo per Cornelium Ceronis, Tryphonem Theudionis, Doro-
them Nathanaëlis, & Ioannem Ioannis filium. Datæ quarto calendas
Iulias. Rufo & Pompeio Sylvano COSS. Eodem tempore & Herodes
dynasta Chalcidis defuncti Agrippæ frater, petiit à Cæsare potestatem
in templum & sacrum ætærium, iusque eligendorum summorum Ponti-
ficum: impetravitque hæc omnia, ita ut etiam posteris eius idem
ius manserit usque ad belli Iudaici exitum. Ipse He-
rodes Canthara in ordinem reda-
cto, Iosepho Caneis summum
Pontificatum con-
tulit.

An. mād.
4009. A
nat. Christ.

47.

Annibas sup-
plicio affe-
ctus, Amara-
mus & Elea-
zarus in exi-
lium missi.

Tholomæus
latronum
princeps.

Aliàs cap. 2.
Fadus à Iu-
dæis sacerdo-
talē stolā, ut
esset in Ro-
manorū po-
testate po-
stulat.

Iudæi dāt ob-
sides, ob im-
petratā ve-
niā ad Cæsa-
rem legatos
mittendi.

Claudius Iu-
dæis sacræ
stolæ custo-
diā Agrippæ
iunioris ro-
gatu conce-
dit.

Aliàs cap. 3.
Claudij Cæ-
saris ad Iu-
dæos episto-
la.

Aliàs cap. 9.
Herod. dyna-
sta Chalci-
dis ius eli-
gendorum
summorum
Pontificum
petit.

An. mñdi

4009. A

nat. Christ.

47.

Hed. & Rufinus Cap. 2. Alias cap. 5. Monobazus Adiabeno- rñ Rex cognomine Bazeos ex Helena sorore duos filios Monobazũ & Izaten suscepit.

Izates ad Abemerigum Spasini Regem missus, eius filiã Samacham ducit.

Czron, amomi feracissima in qua Noe arcę reliquię servantur. Izates ab Helena matre & magnatibus Rex creatur, & Monobazus Rē. pub. donec frater veniat, administrare iubetur.

Quomodo Helena Adiabenorū Regina & eius filij religionem Iudaicam complexi sint.

PER idem tempus Adiabenorū Regina Helena, & Izates eius filius, ad religionem Iudæorum se transtulerunt propter causam talem. Monobazus Adiabenorū Rex, cognomine Bazeos, sororis amore captus, in uxorem ductam gravidam reddidit. Accidit deinde ut vnā cūdā sibi videretur audire, iubentem ut manum à ventre tolleret, neue premeret fœtum, qui ut non sine diuina providentia inchoatus sit, neue finem habiturus esset fortunatissimum. Hac voce ille territus, ita excitatus est, rem uxori indicauit: & natum eo partu filium Izaten nominauit. suscepit autem iam ante Monobazum hoc seniore ex Helena, & alios filios ex aliis vxoribus, manifeste tamen omnem caritatem in hunc vnum contulit: vnde exorta est germanorum inuidia, inridolentibus. Hæc pater licet intelligeret, ignoscebat tamen filius, quod is affectus non a malitia procederet, sed quique cupiebat patri esse quàm carissimus. Izatem verò cui valde timebat à fraternis odiis, cumulatim magnis muneribus misit ad Abemerigum, regnantem tunc apud castrum quod Spasini vocant accolæ, commendans ei salutem filij. Is libenter accepit adolecentem, quem complexus singulari beneuolentia, filiam ei collocauit, cui nomen fuit Samacho: addita nomine dotis quadam regione, vnde luculentos reditus percipiebat. Porro Monobazus iam admodum senex, videns sibi superesse modicum vitæ spaciũ, concupiuit videre ante suam mortem filium. Accersitum igitur filium magno affectu excepit, eiq; donauit regionem quæ dicitur Czron, amomi feracissimam. in ea servantur arcę reliquię, qua Noe fertur euasisse diluuium, ostenditurq; ibi hodie quoq; videre volentibus. In hac regione Izates vixit vsq; ad patris obitum. Qui postquam fato functus est, Helena Regina accitis eadem die magnatibus suis & satrapis, ac præfectis militum, Non ignoratis, inquit, quod maritus meus hæredem sui regni Izatem optauit, eumq; hoc honore iudicauit dignissimum, at tamen vestrum quoq; super hac re iudicium expecto. Beatus enim est non qui ab vno, sed qui plurium consensu principatum accipit. hæc illa, ut experiretur voluntatem concilij. Quibus auditis proceres primū more suo Regnam adorauerunt, deinde probari sibi sententiam Regine dixerunt, libenterq; parituros Izatæ, quem sciret meritò & ex communi popularium voto, patrisq; iudicio prælatum cæteris fratribus. offerebantq; suam operam ut primum fratres eius atq; cognatos occiderent, quo securius nouo Regi pararetur imperium. sic enim liberū fore à metu, in quo esse posset propter illorum inuidiam & odia. ad hac Helena gratias egit pro tanta beneuolentia, differendam tamen fratrum eius necem censuit in aduentum filij, & expectandam ipsius sententiã. Tum proceres consuluerunt ut saltem vinctos asservaret donec ille veniat, quo magis in tuto sit regnum Izatæ: interim aliquem cui maximè Regina fideret, procuratorem regni constituendum. Paruit his Helena, & pro-

& proregem fecit grandiore filium Monobazum, imposito ei diademate & dato patris annulo signatorio, simulq; samplera ut ipsi vocant: iussitq; eum administrare Rempub. donec frater veniat. Is autem celestiter venit audito patris obitu, & ultro cedenti Monobazo fratri in Principatum successit. Ceterum eo tempore quo Izates apud Spasinum castrum agebat, Iudæus quidam mercator Ananias nomine, familiaritatem nactus regiarum mulierum, docebat eas veri Dei cultum ritu Iudaico. per has deinde cum Izata innotuisset, ipsum quoque in eandem opinionem traxit: accitumque à patre in Adiabenam comitatus est magnis precibus pertractus. forte autem acciderat ut etiam Helena ab alio quodam Iudæo instituta leges diuinitus traditas complecteretur. Izates porro natus Rex postquam in Adiabenam reuersus offendit fratres & cognatos in vinculis, tulit id ægerrimè. & cum occidere hos aut viuentis seruare vetaret pietas, contra affectos iniuria dimittere parum tutum videretur ne quando de vindicta cogitarent. partem eorum vnà cum proprijs filijs Romam ad Claudium Cæsarem misit, partem ad Artabanum Parthum, futuros virobique obsides. cognito deinde quòd mater multum delectaretur Iudæorum moribus, dedit operam ut & ipse ad eam religionem transiret. cumque existimaret se non esse perfectum Iudæum, nisi circumcideretur, paratus erat & hoc facere. quod postquam mater rescivit, conabatur impedire, periculosum esse distans. multum enim eam rem à Rege alienaturam subditorum animos, si eum ad externos ritus desciscere cognoscerent: neque vilo pacto laturos Iudæum in regio solio. sic illa aliquantisper cupiditatem eius retinuit. Rex autem cum Anania contulit consilium, qui matris sententiam comprobans, minatus est se eum relicturum nisi ab hoc proposito desisteret. timere enim se ne, si occulta proferrentur in vulgus, ipse arriperetur daturus poenas ut autor omnium, qui non docenda Regem docuerit. Licere autem ei etiam absque circumcisione Deum pie colere, si Iudæorum instituta placeant. in hoc enim magis sitam religionem quàm actus signaculum id omitteret, metu ne qua exoriatur subditorum defectio. his verbis tum Regi persuasit quod voluit. Aliquanto autem post, non enim omnino hæc cupiditas exciderat, alius quidam Iudæus e Galilæa profectus, Eleazarus nomine, legis valde peritus habitus, cum ad rem perficiendam impulit. ad salutandum enim Regem admissus, cum eum offendisset legentem sacra Mosis volumina: nescis, inquit, o Rex quantam iniuriam legi & per hanc Deo facias. nec enim satis est decreta eius nosse sed præstat imperata facere. Quamdiu manebis incircumcissus? si nondum legisti legem circumcisci iubentem, nunc certe lege, ut scias quanta sit impietas hanc omittere. His auditis Rex non distulit negotium, sed secedens in aliud cubiculum, accito chirurgo fecit quod iussus est: deinde accersita matre & præceptore Anania, indicauit eis quid actum sit. quos continuo stupor ac metus non mediocris corripuit, ne si res perveniret ad vulgi notitiam, Rex Principatum amitteret, non ferentibus populis imperium viri alienis religionibus dediti. sibi quoque videbant imminere periculum, ut consciji & autoribus eius consilij. Sed Deus prouidit ne eueniret quod illi timuerant. nam ex multis periculis & ipsum Izatem eripuit & eius liberos, in rebus dubijs & desperatis incolumitatem eis

An. mundi.
4009. A
na. Christo
47.

Izates & Helena veri Dei cultum ritu Iudaico discunt.

Izates fratres ad Claudium Cæsarem & Artabanum mittit

Izatem à circumcissione Helena & Ananias debortantur.

Izatæ Eleazarus ut se circumcideret, persuadet.

An. mundi
4009. A
na. Christo

47.

Ad Deū re-
spiciētibz,
eīq; vni fi-
dētibz, pie-
tatis fructus
integer ma-
net.

Helena A-
diabenorū
Regina Hie-
rosolyma p-
ficiscitur.

Aliās Cap. 6.
Helena Hie-
rosolymis ci-
bos egenis
distribuit.

Izates Iu-
dæis pecu-
niā mittit.
Hedio &
Rufinus

Cap. 3.

Artabanus
ad Izatē se
confert, au-
xiliumq; ab
eo petit.

Izates Art-
abanum con-
solatur, eīq;
auxiliū pol-
licetur.

Izates ad Par-
thos scribit,
& vt suum
Regem reci-
perent, sua-
det.

expediens, & ostendens quod ad se respicientibus, sibi que vni fidenti-
bus, pietatis fructus integer maneat. Sed de his postea narrabimus. He-
lena porro mater Regis videns res regni pacatas, & filium opinione o-
mnium tam domesticorum quam exteriorum beatum diuina fauente
prouidentia, desiderio capta est visendi Hierosolyma templumque il-
lud apud omnes mortales famosissimum, vbi Deum adoraret voti-
uasque victimas redderet. Et quia facile comnearum impetravit a fi-
lio, postquam magnos apparatus in eam profectiōem fecisset, instru-
cta copioso viatico descendit in Hierosolymitanam urbem, instru-
cto filio dierum aliquot itinere. accidit autem peropportunē eius aduen-
tus ciuibz. cum enim per id tempus ciuitas graui fame premeretur,
& multi perirent alimentorum inopia, Regina Helena ex suis alios mi-
sit Alexandriam comparaturos vim magnam tritici, alios in Cyprum,
qui copiam ficuum passerum inde adueherent. quibus omnibus breui
reuerfis, cibos egenis distribuit, atque hoc beneficio memoriam breui
talem sibi apud nostram gentem peperit. Filius quoque eius Izates
comperto quanta fame laboraret ille populus, multum pecunię misit Hie-
rosolymitanorum primatibus. Sed horum Regum beneficia quibus no-
stram ciuitatem iuuerunt, dicentur postea. Caterum Parthorum Rex
Artabanus, cum sensisset fructas sibi insidias a satrapis, nec putaret tu-
rum manere in suo regno diutius, decreuit ad Izatem se conferre, eius
consilio quæsiturus salutem, & si fieri posset etiam reditum in patriam.
assumptis igitur cognatis & familiaribus circiter mille numero, in-
cidit in Izatem in itinere, ex regio strepitu sibi cognitum, ipse non no-
tus ei de facie. ad quem propius accedens primum adorauit more pa-
trio, deinde in hæc verba erupit: ne despicias me Rex tuum suppli-
cem, neue contempnas opis indigum. Deiectus enim in priuatam for-
tunam è regio fastigio, ad tuum auxilium confugi. Quamobrem ad in-
stabilitatem humanæ felicitatis respiciens, tuis quoque rebus pro-
spice, cum intelligas quibus omnes simus obnoxij casibus. Si enim mo-
inultum siueris, animabitur in ceteros quoque Reges audacia incon-
dita multitudinis. Hæc ille demisso vultu lacrymans. Izates autem au-
dito eius nomine, vidensque astare supplicem Artabanum, ab equo
desiijt, & bono, inquit, animo esto Rex, nec turberis præsentī calami-
tate quasi immedicabili. breui enim finem habebit tua mœstitia: inue-
niesque amicum & socium meliorem quàm fortè sperasti hætenus. aut
enim te in Parthorum regnum restituiam, aut meum tibi cedam. hæc lo-
cutus imposito in equum Artabano, ipse eum comitabatur pedibus, vt
maiori Regi hunc honorem exhibens. Id Parthus Rex tulit permole-
stè, iurauitque per futuram suam fortunam ac dignitatem, descensu-
rum se nisi ille rursus ascenderet & præcederet. Tum alter morem ei
gesturus in equum insiijt, & perducto in suam regiam omnem hono-
rem habuit, in consessibus ac conuiuijs honoratiorem locum ei ce-
dens, habita ratione non præsentis eius status, sed dignitatis pristinæ,
reputansque eadem posse cuius mortalium accidere. Scripsit etiam
ad Parthos suadens vt suum Regem reciperent, fidem suam interpo-
nens non fore eum iniuriarum memorem, paratus & inreiuando o-
mnem illis dubitationem eximere. Parthi verò non recusabant eum
recipere, sed posse se negabant, quod iam principatum dedissent alte-
ri, nomine Cinnamo. periculum enim esse ne altero reuocato omnia
flagrarent

flagrant bellis ciuilibus. Cinnamus autem voluntate procerum co- *An. mundi*
 gnita, cum esset alumnus Artabani, & alioqui honesto ingenio prae- *4009. Ana-*
 tus, scribit ei ut accepta à se fide reuerteretur recepturus amissum digni- *to Chri. 47.*
 tatis fastigium: à quo ille persuasus rediit. Cinnamus autem obuiam Cinnamus
 profectus, adorato & Regis appellatione salutato diadema suo capiti Artabano a-
 detractum imposuit. Sic Artabanus Izatæ opera in regnum suum resti- *missum di-*
 tutus est, unde eiectus fuerat à magnatibus. Nec fuit beneficiorum im- *gnitatis fa-*
 memor, sed affecit Izatem maximis qui apud ipsos habentur honori- *stigium re-*
 bus. nam & tiamam rectam ei gestare permisit, & in aureo lecto cubare, *stiruit.*
 quæ honoris insignia concessa sunt solis Parthorum Regibus. donauit- *Izates ab Ar-*
 que ei regionem magnam ac bonam, ademptam ditioni Regum Ar- *tabano ma-*
 menæ, cui nomen est Nisibis. in ea olim Macedones condiderant ut- *ximis hono-*
 bem Antiochiam & Mygdoniam cognomine. atque hos honores Iza- *ribus & do-*
 tes accepit à Parthorum Rege præmium. Non multo post Artaba- *nis affectus.*
 nus moriens regnum reliquit Vardani suo filio. hic ad Izatem profe- *Antiochia &*
 ctus, suauis ei ut vellet sibi belli aduersus Romanos gerendi esse socius, Mygdonia à
 quod tamen impetrare non potuit. Adiabenus enim non ignorans Macedonib⁹
 quanta esset Romanorum fortuna ac potentia, censebat illum tentare Macedonib⁹
 impossibilia. ad hæc quia quinque adolescentes filios miserat ut lin- *condita.*
 guam nostram & disciplinas diligenter discerent, simulque matrem a Vardanes
 doraturam in templo sicut diximus, segnior erat, & Vardanem quoque post patris
 conabatur deducere à proposito, continenter denarrans ei Romano- *Artabani*
 rum gesta & potentiam, ratus se hoc modo absteriturum eum à lace- *obitu Roma-*
 cendi eos cupidine. Parthus autem his offensus continuo bellum indi- *nos bello*
 xit Izatæ, ex quo tamen nullum retulit operæ præmium, Deo frustran- *impetere co-*
 tespes eius vanissimas. Parthi enim postquam cognouerunt mentem gitat, id q̃ I- *zates dissua-*
 Vardanis, & quod Romanis bellum inferre statuerit, illo cæso principa- *det.*
 tum eius fratri Gotarzæ commiserunt. huic quoque paulo post subla- *ardane ex-*
 to per insidias Vologesus frater successit, qui duobus germanis eodem *so principa-*
 secum patre genitis regna distribuit, Pacoro grandiori Mediani, Ti- *tus Gotarzæ*
 ridati minori Armeniani. Porro Monobazus Regis frater & cognatus *res eius fratri*
 ceteri videntes Izatæ propter eximiam erga Deum pietatem res eius fratri *committitur.*
 prospere succedere, prædicarique eum passim tantæ felicitatis nomi- *Vologesus*
 ne, coeperunt & ipsi cogitare de relinquenda religione patria, & assu- *Parthorum*
 mendis Iudaicis ritibus. id ubi olfecerunt eius regni magnates, argre *Rex.*
 ferentes dissimulauerunt tamen indignationem, opportunitatem Rex.
 expectantes per quam ab eis pœnas repeterent. Scribunt igitur Abia Monobazus
 Regi Arabum, magnam pecuniam ei pollicentes, si expeditionem & cognati
 contra suum Regem susciperet: promittebantque primo statim con- *Iudaicâ reli-*
 sictu se eum deserturos. Esse enim sibi animum pœnas de eo sumere *gionem assu-*
 propter contemptum ritus patrij. istoque cum Arabe fœdere, horta- *mere cogi-*
 bantur ne differret negocium. Paruit ille, & cum magno exercitu con- *tant.*
 tra Izatem venit. Cumq; iam hostes in conspectu essent iniuri præliū, *Adiabenois*
 priusquam ad manus veniretur omnes sui ex composito eum deserunt: magnates
 tergaque vertentes hostibus, tanquam panico terrore perciti fugam cum Abia *Arabum Re-*
 celeriter ineunt. Nec tamē Izatæ animus concidit: sed sentiens se à ma- *ge contra I-*
 gnatibus proditum, ipse quoq; intra castra sese recipit, ubi inquisitione *zatem fœ-*
 facta in autores ignominie, postquam deprehendit quosdam de fuga *odus faciunt.*
 pactos cum Arabe, his supplicio deditis, postera die cum hoste con- *ipsum*
 fluxit: cæsisque plurimis reliquos veram fugam coëgit capessere.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi ipsum Regem acriter persecutus in castrum Arsamum compulit: impetuque facto in moenia, vi illud cepit. eo direpto ingenti praeda potitus in Adiabenam triumphabundus reuersus est, quamuis Abiam uinum in suam potestatem redigere non valuerit, quia captiuitatem uoluntaria morte preuenierat. Procures autem Adiabenorum primo conatu frustrati, & à Deo in manus sui Regis traditi, ne sic quidem quiescerent interficiat, & dynastam alium quempiam genere Parthum sibi preficiat. exosum enim suum Regem aiebant, eò quod patriæ religioni exceres, ut Iza- ternam prætulerit. His auditis Parthus ad bellandum excitus, cum tem inreissi- nullam haberet iustam occasionem, honores quos ipsius pater ei cesserat, repetijt: bellum interminatus si imperatis contradiceret. nuncio Izates supra modum est territus, turpe ducens honoris gratia sibi concessis per metum cedere: sciensque quod etiam si ipse imperata mittere iacturus extremam de capite aleam: fretusque huius auxilio litum autem in arces: quo facto foenum omne flammis corruptit & pabulum: atque ita præparatus expectabat aduentum hostium. Parthus numerosas equitum atque peditum secum propere trahens co- benam à Media dirimit: Izates quoque non longe inde castra metatus nuncium, qui hosti indicaret quantis ipse stiparetur copijs, contracta è toto imperio quam late patet Bactra inter & Euphratem suumum. mi- nabaturque daturum eum poenas ingratitudinis erga dominos: ac ne Deum quidem quem coleret, posse eum è suis manibus eripere. hanc referente nuncio, Izates respondit, scire quidem se nullo modo confere- rendum esse Parthorum viribus, nec tamen ignorare Deum esse longè potentiores vniuersis mortalibus. atque ita dimisso nuncio supplex humi ante Deum procidit, cinere caput turpatus, & indicto sibi vna cum vxore ac liberis ieiunio, his precibus Deum inuocans: Si non frustra me dominator domine tuæ bonitati dedidi, teque merito solum & primum habeo dominum, veni in auxilium, non tam me defensurus ab hostibus, quam illorum repressurus audaciam, qui nefaria lingua immanes voces non horruerunt iactare contra tuam potentiam. Sic im- plorantem & lamentantem exaudiuit Deus: illaque ipsa nocte Vologesus receptis literis, significantibus Daharum & Sacarum validam manum contempta Regis absentia, populari regionem Parthicam, infecto negocio retrorsum cum exercitu abiit: ita, ut euidenter appareret Izatem tum seruatum diuina prouidentia. Non multò autem post exacto ætatis anno quinto supra quinquagesimum, regni vigesimo quarto, su- perstitibus quatuor liberis masculis, successionem tamen regni reliquit fratri Monobazo, referens ei gratiam bona fide seruati sibi absentis principatus olim post communis patris obitum. Mater porro Helena mortem eius compertam tulit grauiter, ut par erat orbatam amantissimum filio: magnam tamen consolationem habuit cum audiret successisse suum maiorem natu filium, ad quem conueniendum sine mora profecta est: reuersaq; in Adiabenam, non multo tempore Izata superuixit. Monobazus autem ossa eius & fratris sui misit Hierosolyma, condenda in

Izates Deus inuocat, qui Dahas & Sacas in Parthicam regionem mittit, ipsq; Vologesus cum exercitu occurrit.

Izates, Monobazo fratri regni successionem relicta moritur.

da in extractis ab ipsa pyramidibus tribus numero, tertio ab urbe Hierosolymitana stadio distans. Sed quæ Monobazus regni sui tempore gesserit, dicemus postea.

Fado porro procuratore apud Iudæam præstigiator quidam nomine Theudas persuasit magnæ vulgi multitudini, ut assumptis suis facultatibus sequerentur se ad Iordanem fluuium. prophetam enim se iactabat, pollicens scissurum se verbo fluuium, & facilem præbiturum transitum, talique promissione permultis imposuit. At Fadus effecit, ut nihil lucrifacerent ex sua insipientia, immisis in eos turmis equitum: qui ex improviso irruentes ex his multos interemerunt, multos viuos ceperunt, & in ipsum Theudam, cuius caput abscissum reportarunt Hierosolyma. atque hæc sunt quæ Iudæis contrigerunt administrationis Cuspj Faditempore.

An. mundi
4010. *A*
nato Chri-
sto 48.
Hedio &
Ruffi. cap. 4.
aliàs cap. 7.
Theudas se
verbo Iorda-
nem scissurū
pollicetur,
& cum asse-
clis interfici-
tur.

C A P. III.

Quomodo Tiberius Alexander procurator filios Iudæ Galilæi punxit.

Fado autem successit Tiberius Alexander, eius Alexandri filius, qui Alabarchæ magistratum gessit Alexandriæ, omnium in ea urbe suo tempore ditissimi, qui etiam erga Deum pietate superauit filium, desertorem religionis patriæ. horum tempore magna illa fames Iudæam tenuit, quando Regina Helena frumentum ingenti sumptu ex Ægypto comparatum in egenos distribuit, ut iam dictum est. eodem tempore etiam filij Galilæi, Iudæ Iacobus & Simon sublati sunt de medio, eius qui agente Syria censum Quirinio Iudæos sollicitabat ad defectionem à Rom. populo: hos enim Alexander crucis affecit supplicio. Herodes autem Rex Chalcidæ Iosephum Camyda filium priuauit summo pontificio, eiq; succedere iussit Ananiam Nebedæi filium. Tiberio Alexandro successit Cumanus, quo tempore idem Herodes Agrippæ magni frater vita excessit octauo anno principatus Claudij, superstitibus tribus filiis: quorum Aristobulus ex priore uxore natus est, è Bernice verofratri filia Bernicianus & Hyrcanus. eius principatum Claudius Cesar Agrippæ iuniori donauit. Sub eodem Cumano exorta seditione Hierosolymis multi Iudæorum desiderati sunt, cuius causam primū explicabimus.

Hedio &
Ruffi. cap. 5.
aliàs cap. 8.
Tiberius A-
lexander Iu-
dææ Præses.
Iacobus &
Simon, Iudæ
Galilæi filij,
crucis sup-
plicio affe-
cti.
aliàs cap. 9.
An. mundi
4011. *A*
nato Chri-
sto 49.

C A P. IIII.

Quomodo plurimi Iudeorum circa templum oppressi sunt.

INstante Paschæ festo per quod nostris hominibus vesci panibus infermentatis mos est, concurrentibus vndiq; ad solennitatem turbis plurimis, veritus Cumanus ne inde nasceretur motus aliquis, iussit cohortem vnā armatam stare supra templi porticus, cohibituram tumultu nisi quis forte existeret. nam idem & alij ante illum præfides facti- uerunt

Hedio &
Ruffinus
cap. 19. al. 10.
In Paschæ fe-
sto miles
genitalia
nudans sedi-
tionē con-
citatur, in qua
viginti mil-
lia Iudæorū
sunt extin-
cti.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4011.
A Christo
Nat. 49.

Stephanus
Iudæorū ser-
uus à Iudæis
in itinere
spoliatur,
qua occasio-
ne arrepta
Cumanus vi-
eos propin-
quos diripe-
re iubet.
Mosaicos li-
bros miles
quidem la-
cerat, pro-
pterea Cu-
manus secu-
ri eum ferit.
Hed. & Ruffi.
cap. 7. al. 11.
Samaritæ a-
liquot Gali-
læos Hiero-
solyma pe-
tentes, inter-
ficiunt.

An. mundi
4014. A
nato Chri-
sto 52.
Galilæi sese
vindictantes
Samaritano-
rum vicos
incendijs &
rapinis va-
stiant.

uerunt festiuitatum temporibus. eius festi die quarta miles quidam ex-
stendit populo nudata genitalia: qua contumelia furentes vocifera-
bantur non se affectos sed ipsum Deum quem honoraret ea celebra-
tas. & quidam audaciores in Cumanum iactabant conuicia, dicentes ab
illo submissum petulantem illum militem. his auditis Cumanus & ipse
non mediocriter irritatus est: rogabat tamen, vt desinerent mouere se-
ditionem festo tempore. cumq; illi adeo non parerent, vt maiore se-
ntiam impeteret eum conuicijs, iubet totum exercitum cum armis conue-
nire in Antoniam castellum templo imminens, vt supra docuimus. vul-
garis autem multitudo viso aduentu militum territa, cepit magno im-
petu fugere & cum essent angusti viarum exitus, rati à tergo hostem im-
sequi, comprimebant se inuicem inter fugiendum, & conculcabant in-
angustijs, ita vt perirent plurimi. viginti enim millia extinctorum illo
tumultu numerata sunt: versaq; in luctum festa lætitia, omnes sacrifi-
cium & precationū obliti, dediderūt se lamentis ac eiulatibus: tantā
cladem intulit vnus militis impudentia. Vix hic luctus desierat, cum a-
liud malum accidit. Quidam enim qui ex illa turba fugientes euaserāt,
in publica via centesimo ab vrbe stadio Stephanū Cæsaris seruum iter
facientē aggressi sunt latrocinio, omnesq; eius dirupuerūt sarcinas, quo
audito Cumanus, confestim eō misit milites, iussos, vt vicos loco pro-
pinquos diriperent. in hac populatione miles quidam libros Mosaicos
in quodam vico inuentos protulit, eosq; lacerauit in conspectu omni-
um, multis debacchatus, & in legem & in gentem totam conuicijs. Hoc
vbi ad Iudæos perlatum est, factō concursū agmine magno petunt Cæ-
sarem, in qua tum Cumanus agebat, supplicantes, vt non suam, sed læ-
puli, de amicorum consilio militem illum violatorem legis securi terri-
t, atq; hoc modo tumultum iam repullulantem sedauit.

C A P. V.

Seditio Samaritanorum inter & Iudæos orta.

Post hæc inter Samaritanos & Iudæos oritur dissidium initijs talibus.
Mos erat Galilæis, per dies festos, Hierosolyma petentibus, iter face-
re per Samariam. Aliquando igitur, cum transirent vicum Samarita-
rum ditionis, qui Nais dicitur, in Magno campo situs, commissa inter
viatores & vicanos pugna multi Galilæorum desiderati sunt. Id indi-
gnè ferentes eorum primates Iudæos ad arma concinuerunt, hortantes,
vt se in libertatem assererēt. Seruitutem enim etiam per se molestam,
tum verò fieri intolerabilem. si cum subditorum iniurijs coniuncta sit.
Cumq; magistratus lenire eos conarentur, pollicerenturq; se Cumano
persuaduros, vt poenas de cædis autoribus lumeret: vulgus contemptis
pacificatoribus, arma corripit, adscito in auxilium Eleazaro Dinzi filio.
Is ex professo latro multis iam annis in montibus errans vicos Samari-
tanorum incendijs & rapinis vastauerat. At Cumanus cognitis, quæ ge-
sta fuerant, assumit Sebastenorum alam & quatuor cohortes peditum:
armatisq; etiam Samaritanis contra Iudæos proficiscitur: quos assecu-
tus, multos perimit, plures viuos captos abducit. Tum verò Hierosoly-
mitanorū primi genere atq; honoribus, vt viderunt ad quantā calami-
tatem

latem ventum sit, induti saccos & capita sparsi cinere, modis omnibus
 tonabantur flectere multitudinem, præ oculis eis ponentes diruendā
 patriam, & templi incendium, liberosq; cum vxoribus captiuos abdu-
 cendos, vt profanis nationibus seruiant: rogabantq;, vt mutato cōsilio,
 & abiectis armis quiescerent in posterū, & suas quisq; domos repeterēt.
 His verbis tandem persuasi dilapsi sunt, latrones vero ad loca munita re-
 uersi sunt denuo. Atq; ex eo tempore vniuersa Iudæa repleta est latro-
 num receptaculis. Porro Samaritanorum primates Numidium Qua-
 dratum Syriæ præsidem tunc Tyri degentem conueniunt, & Iudæos ac-
 cusant, quod vicos eorum diripuerint ac incenderint, addentes nō tam
 se ægre ferre propriam iniuriam, quam contemptam Romanorum po-
 testatem, ad quorum cognitionem spectaret de iniurijs prouincialium
 decernere: nunc illos quasi nulli vsquam essent Romanorum magistra-
 tus, vicinos infestasse excursionibus. quamobrem nunc se venisse, vt
 vindictam impetrarent à præside. Hæ fuerunt querelæ gentis Samaritanæ
 & Iudæi contra & seditionis & pugnæ causam in Samaritanas referebāt,
 sed maxime in Cumanum, qui muneribus illorum corruptus tantā ex-
 dem dissimulanter tulerit. His auditis Quadratus iudicium distulit, di-
 cens se prolaturum sententiam, postquam præsens apud Iudæam rei ve-
 ritatē exactius cognouerit. Ita tum infecto negotio discessum est. Paulo
 vero post Quadratus venit in Samariā, vbi quum iussisset reos causam
 suam dicere, comperit Samaritanorum culpa tumultum illum excitatū.
 Cognito deinde quod & Iudæorū quidam res novas moliti sint, in cru-
 cem egit quos Cumanus viuos ceperat. Inde profectus in vicum Lyddā
 instat vrbis amplum, sedens pro tribunali & iterum Samaritanorū cau-
 sam audiens, didicit è quodam Samarita, Dortum Iudæorum primatem Dortus cum
 cum alijs quatuor socijs Iudæos ad defectionem sollicitasse: quos præses quatuor so-
 cius supplicio. Ananiam verò summum pontificem & Ananum du-
 cem vinctos Romam misit, vt apud Claudium Cæsarem facti sui ratio
 nem redderent. Primores etiam Samaritanorum atq; Iudæorum, si-
 mulq; Cumanum procuratorem & tribunum Celerem ire in Italiam nanus, Cu-
 iussit ad imperatorem, vt sub eo iudice decerneretur de his quas inter manus, Ce-
 se habebant controuersijs. Ipse veritus ne nouum aliquid Iudæi moli-
 rentur adiit Hierosolyma: vbi pacata inuenit omnia, populūq; occu-
 patum patrio festo & operantem sacrificijs. Credens igitur nihil noua-
 turos, reliquit agentes festa, & Antiochiam repetijt. Cumanus porro & Alias cap. 13.
 Samaritanæ Romam missi statuta die iubentur causam suam dicere. Com-
 parauerant autem sibi fauorem libertorum & amicorū Cæsaris: quorū Agrippa ab
 opera vicissent aduersarios Iudæos, nisi Agrippa iunior tum Romæ de-
 gens, & Iudæorū primores premi fauore potentum videns, multis pre-
 cibus obtinisset ab Agrippina vxore Claudij, vt marito persuaderet le-
 gitimè causam cognoscere, & in deprehensos tumultus autores iustam
 proferre sententiam. Claudius igitur his precibus præmollitus, auditis
 partibus, vt comperit a Samaritanis factum tumultus principium, eos
 qui tum ad iudicium venerant supplicio tradidit. Cumanum verò mul-
 tatum exitio. Celerem vero tribunum iussit perductum Hierosoly-
 mam inspectante toto populo raptari per vias, atque ita necari homi-
 nem. Procuratorem deinde in Iudæam misit Claudium Felicem, fratrem
 Pallantis. Post hæc anno imperij sui duodecimo Agrippam donauit Phi-
 lippi tetrarchia & Batanæa, adiuncta his Trachonitide cum Abila: Procurator,
 quæ

An. mundi
 4014. A
 nato Chri-
 sto 52.
 Hed. & Ruffi.
 ca. 8. aliās 12.
 Samaritanæ
 Iudæos apud
 Numidium,
 Quadratum
 accusant.

Iudæi sedi-
 tionis & pu-
 gnæ causam
 in Samaritanas
 & Cumanū
 referunt.

quatuor so-
 cius supplicio
 affectus.

Ananias, A-
 nanus, Cu-
 ler alijsque
 nonnulli Ro-
 man missi.

Alias cap. 13.
 Agrippa ab
 Agrippina,

vt Claudius
 Iudæorum
 causam co-
 gnoscat, pre-
 cibus obti-
 net.

Hedio &
 Ruffi. cap. 9.
 aliās cap. 14.

Claudius Fe-
 lix Iudææ
 Procurator,

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4015. A
nato Chri.
ſto 53.

Drusilla.
Mariamme.
Felix Drusi-
lam à priore
marito ab-
ducit.

Polemoni
Ciliciz Re-
gi in matri-
moniū col-
locatur Ber-
nice.

An. mun.
4018. A
nato Chri.
ſto 56.

Mariamme
Archelaum
dedignata
in Demetrii
thalamum
migrat.
Hedio &
Ruffi. cap. 10.
alias 15.
Agrippina,
Messalina &
Pætina Clau-
dij vxores.
Nero Impe-
rator.

An. mundi
4019. A
nato Chri.
ſto 57.
Nero Ty-
rannus.

quæ tetrarchia Lyſaniæ fuerat. Chalcidem verò ei abſtulit, cum iam dy-
naſta illius fuiſſet quadriennio. His donationibus ornatus à Cæſare iu-
uenis collocavit Azizo Emefeſenorum Regi circumciſo ſororem Drusi-
lam. Epiphanes enim Antiochi Regis filius recuſavit eius nuptias, quòd
mutata ſententia Iudæorum religionem amplecti noller, ut erat polli-
citus puellæ parentibus. Mariammen quoq; matrimonio coniunxit Ar-
chelao Chelciz filio, cui ab Agrippa patre iam ante deſponſata fuerat:
ex quibus nata eſt filia Bernice nomine. Drusilla autem non multò poſt
dimiſſa eſt ab Azizo ex cauſa huiusmodi. Felix cum eſſet Iudææ procu-
rator, viſa hac ſcæminarum omnium pulcherrima amore eius captus, Si-
monem amicum ſuum, Iudæum genere Cyprium, pro magno ſe geren-
tem ad eam miſit, qui mulierem ſolicitaret, ut relicto priore marito ipſi
nuberet, beatam fore pollicens ſi non faſtidiret hominem illa malè cõ-
ſulta volens euadere moleſtationes ſororis Bernices, invidentis ſibi for-
mæ præcellentiam, conſenſit calcata religione patria Felici nubere: na-
toq; ex hoc marito filio nomẽ Agrippæ impoſuit: qui iam adultus quo-
modo cum vxore perierit Veſuviani clade incendiij tempore Titi Cæſa-
ris, dicemus poſtea. Porro Bernice poſt Herodis obitum, qui idem mari-
tus eius & patruus fuerat, aliquanto tempore vita in viduitate acta, cum
ſpargeretur rumor cum fratre eam congregi, ſuaſit Polemoni Regi Ci-
liciz, ut circumciſus prius ſe duceret, rata ſic ſe coarguturam mendaci-
um. Nec recuſavit Polemon inductus maxime mulieris diuitijs: id ta-
men coniugium diuturnum non fuit, propter intemperantiam, ut
feritur diſcedente ab eo Bernice: qui mox deſertus ab vxore, & ipſe Iu-
daicæ religionis deſertor factus eſt. Eodemq; tempore etiam Mariam-
me dedignata Archelaum migravit in thalamum Demetrii, primi inter
Alexandrinos Iudæos, tam opibus quàm genere, & tum Alabarchiz ma-
giſtratum gerentis, ex quo filium nomine Agrippinum genuit. Sed de
horum ſingulis poſt dicemus diligentius. Cæterum Claudius Cæſar ex-
aſtis in imperio tredecim annis & octo menſibus, dieb; & viginti ſato
functus eſt, aſſeuerantibus quib; ſublatum eſſe vxoris veneficio.
huius mulieris pater fuit Germanicus imperatoris frater, maritus verò
Domitius Ænobarbus vnus ex Romanis illuſterioribus: poſt cuius mor-
tem diu viduam tandem Claudius duxit, adducentem in familiam fili-
um patri cognominem Domitium: priorem autem vxorem Meſſalinã
ob zelotypiam occiderat, matrem communium filiorum Britannici &
Oſtauij nam Oſtavianam omnium ſuorum liberorum natu maximam ex
Pætina prima vxore ſuſtulerat: quam Neroni collocavit. ſic enim nomẽ
pætigno adoptato mutauerat. Agrippina autem verita ne Britannicus
adultus à patre acciperet ſucceſſionem imperij, volensq; principatum
ſuo filio quætere, procurata, ut fertur, morte Claudij, conſeſſim ad præ-
torianos milites miſit præfectum eorum Burrum cum tribunis & liber-
torum potentiffimis, qui Neronem ad eos perductum Imperatorem cõ-
ſalutarent. At Nero principatum ſic adeptus Britannicum clam vene-
no ſuſtulit, nec multo poſt Agrippinam matrem ſuam ferro propalam,
hanc illi gratiam non pro natiuitate ſolum referens, verum etiam quòd
eius artibus ad imperium prouectus ſit. Occidit & vxorem Oſtavianam,
multosq; viros illuſtriſſimos, quaſi coniuratos in ſuam perniciem. Sed
de his rebus ſcribere ſuperſedeo. non deſunt enim qui res Neronis ſcri-
pſerunt: quorum aliqui in gratiam eius, ut bene de ſe meriti, veritatem
neglexerunt

neglexerunt: alij indulgentes suis odijs, tam impudentibus mendacijs in eius famam debacchati sunt, vt merito damnandi sint in historia. quos equidem non miror de Nerone mentitos, quando ne superiorum quidem imperatorum gesta scribentes rationem veritatis habuerunt, quos tanto post nati nulla iusta de causa odisse poterant. sed istis veritatis contemptoribus liceat vt liber scribere, quando delectari videntur hac licentia. nos vero quibus propositum est à veritate nusquã discedere, quæ à nostro argumento aliena sunt paucis attingimus: quæ vero nobis Iudæis acciderunt, ea non tanquam obiter tractamus, ne calamitatum quidem ac errorum commemoratione vitare.

Ergo ad res nostras narrandas reuertamur. Primo Neronis principis anno, Regi Emesorum Azizo defuncto frater in principatu successit: minoris autem Armeniæ dominum Aristobulus Herodis Regis Chalcidis filius à Nerone accepit. Agrippæ quoq; idem princeps partem Galiliæ donauit, iubens Tiberiada & Tarichæas parere eius imperio: ad dita his & Iuliade trans Iordanem sita, agroq; eius habitato vicis 14.

C A P. VI.

Gesta Felicis Iudææ præsidis.

Cæterum Iudææ res prolabebantur vsq; in deterius tota enim referta erat latronum receptaculis, & magicis præstigiatoribus imperitijsq; vulgi seductoribus. quorum multos, sicut & latrones, Felix quotidie comprehensos afficiebat supplicijs: & in his Eleazarum Dynæ filium qui non mediocrem latronum globum circa se habebat dolo viuum in potestatem suam redegit: data enim ei fide quod nihil mali esset passurus, persuasit, vt ad se veniret. moxq; vinctum Romam transmisit. cumque odio prosequeretur Ionatham summum pontificem, vt admonitus ab eo sæpe de administrandis medijs rebus Iudaicis, ne omnium errorum inuidia publica in ipsum recideret, ad cuius preces Cæsar huc procuratorem miserat, rationem excogitauit, qua liberaretur ab eius molestis interpellationibus. Graue enim est nocendi cupidis, si admoneretur crebrius. Qua de causa Felix amicum Ionathæ fidissimum Doram Hierosolymitam genere induxit promissa pecunia, vt sicarios ipsi pontifici immitteret: quod ille in gratiã præsidis perfecit his artibus. Quidam quasi religionis ergo in urbem ascenderunt sicis clam succincti sub vestibus, qui permixti Ionathæ famulicio peremerunt hominem. cuius facinoris, quia nemo ultor extitit, inuitati hac licentia sicarii per singula festa ventitantes, & tela celantes pari modo immixti turbis, alios confosiebant propter priuatas inimicitias, alios conduct. pecunia, idq; non modo in reliquis vrbis partibus, sed in ipso templo etiam. nam & ibi interdum ausi sunt cædes patrare, ac si nihil hoc modo pietatem læderent. vnde fas est credere Deum tanta impietate offensum auersatum esse: Hierosolyma: temploq; vt nō amplius puro domicilio, Romanos induxisse purificaturos id flammis lustralibus: gentique cum liberis simul & vxoribus seruitutis iugum imposuisse, quo castigati redderentur hoc infortunio. Et vrbis quidē talibus incessabatur latrocinijs. Impostores autem & Magi, turbas illectas post se trahebant in solitudines, pollicentes se diuinitus ostensuros eis clarissima signa & prodigia:

An. mundi
4019.
A Christo
nat. 57.

Hed. & Ruf.
finus cap. 11.
Aristobulus
Herodis Re-
gis Chalcidis
filius.
Agrippæ di-
tio amplia-
tur.

Alias cap. 16.
Felix latro-
nes, Magos
vulgiq; sedu-
ctores sup-
plicijs affi-
cit.

Eleazarus
Dynæ filius
Romam mis-
sus.

Felix Iona-
thæ insidia-
tur.

Laniena

Impostores
& Magi

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4019.

A Christo
nat. 57.

Hed. & Ruf.
finus cap. 12.

Alias cap. 17.

Pseudopro-
pheta ex Æ-

gypto Iudz-
os in Oliueti

monte pro-
dit.

Hed. & Ruf.
finus cap. 11.

Alias cap. 18.

Cæsarex in-
ter Iudæos

& Syros, de
pari iure ci-

uitatis rixa.

An. mundi
4020.

A Christo
nat. 58.

Ismael Pha-
bei filius Po-

tifex.

Pontificum
cum Sacer-

doribus dis-
sidium.

Alias cap. 19.

Felix accu-
satur.

digia: persuasâq; multitudo mox pœnas luit dementiæ. retractos enim eos Felix neci dedit. Eodem tempore quidam ex Ægypto venit Hierosolyma vatem se esse proficiens & plebi suadens, ut lecuta se in mon-tem Oliueti ascenderet, qui è regione vrbs ad quintum abest stadium, illic enim visuros suo iussu cadere Hierosolymorum mœnia, ita ut per eorum ruinas aditus in civitatem pateat. Quo cognito Felix iubet mili-tes arma sumere stipatusq; multis equitibus ac peditibus erumpens in- uadit turbam seductam ab Ægyptio: quorum quadringentis occisis, du- centos vivos cepit: Ægyptius ipse pugna elapsus disparuit. Post hæcla- trones rursus ad rebellandum Romanis incitabant populum, distitan- tes excutiendum illorum imperium, & non assentientium vicos direp- tos absumentes incendijs. Apud Cæsaream quoq; inter Iudæos habi- tantes & Syros de pari iure civitatis rixa exorta est. nam Iudæi petiore conditione volebant esse, quod vrbs eius conditor Herodes Rex fuerit Iudæus genere, id Syri non inficiebantur quidem, sed aiebant urbem tur- rim Stratonis dictam à principio, quo tempore nullum Iudæum habi- tasse inibi. Quæ res post peruenit ad cognitionem præsidû, correptisq; ex utraq; parte tumultus autoribus affecerunt eos verberibus, atq; hoc modo seditionem compresserunt aliquid diu. rursus enim oppidani Iudæi freti diuitijs per contumeliam Syros lacebabant conuicio, qui ta- met inferioribus quoad facultates attinet, ferocientes tamen eo quod plurimi Romanis per ea loca militantium Cæsarienses essent & Seba- steni patria, aliquantisper & ipsi regerebant in Iudæos conuicia. deinde ad lapides ventum est, ita ut multi utrinq; vel sauciarentur vel caderent. penes Iudæos tamen fuit victoria. Felix autem, ut vidit cõtentionem progressam usq; ad belli speciem, proliens rogabat Iudæos, ut desine- rent: quibus non parentibus immisit armatos milites: multisq; cæsis, plures captiuos fecit: & multas eorû domos diuitijs refertas in prædam concessit militibus. Iudæorû verò honoratiores ac modestiores sibi ipsa- timentes rogauerunt Felicem ut militibus receptui caneret, parceretq; iam & resipiscendi facultatem concederet: id quod præses indulgit eo- rum precibus. Per idem tempus Agrippa Rex summû Sacerdotium Is- maeli contulit Phabei filio: & ipsi summi pontifices dissidere cœperunt à sacerdotibus & primatibus Hierosolymitanorum ciuium, singulique incedebant stipati manu audacissimorum & seditiosorum hominum, consistantesq; inter se mutuis certabant conuicijs & lapidationibus: nec erat qui compesceret, quasi vacante vrbe magistratibus. In tantum autem exarsit summorum pontificum impudentia, ut auderent seruos suos in areas mittere, qui auferrent debitas Sacerdotibus decimas, ali- quotq; pauperiores è sacerdotum ordine alimentorû inopia fame de- ficerent. Tâto plus tum pollebat violentia seditiosorum quàm iustitia.

C A P. VII.

De Procuratore Porcio Feslo, & de sitarjs.

Alias cap. 19.
Felix accu-
satur.

Cæterum postquàm Felici successor Porcius Feslus à Nerone mis- sus est, primores Iudæorum Cæsaream incolentium Roman profe- ci sunt Fencem accusaueruntq; omnino pœnas iniuriarum qui- bus Iudæos affecerat, nisi Nero eum donasset Pallantis fratris precibus, qui tum in precio erat apud principem.

Cæsarien-

Caesariensium etiam Syrorum duo praecipui, Beryllum qui paedagogus Neronis fuerat, tunc verò Graecis epistolis scribendis praerat, magna pecunia corruerunt, ut impetraret ab imperatore literas, quibus abrogaretur Iudaeis eius civitatis ius, haftenus commune ex æquo cum Syris cohabitatoribus: id quod ille facile obtinuit. ex his literis postea calamitatum nostrarum omnium causa orta sunt Iudaei enim Caesarienses ubi cognoverunt, quae scripta sunt, magis etiam perstabant in seditionibus, donec initium belli conflatum est. Cum autem venisset in Iudaeam Festus, offendit totam afflictam à latronibus vicis passim populantibus, quorum ferocissimi appellati sicarii tunc ad maximum numerum excreverant, videntes gladiolis instar acinacis Persici, incurvis quaesiticas Romani nomenant, unde latronibus ipsis cognomen est inditum, multorum eade infamibus: qui, ut iam dictum est, festis diebus admixti turba undique in urbem confluenti religionis gratia, nullo negotio quotquot collibuisse tollebant de medio. aliquando etiam armari inuadebant inimicorum vicos, direptosque tradebant incendio. Festus autem equestres & pedestres copias misit contra quendam impostorem magnum, qui homines post se trahebat in solitudinem, deceptos vanis promissis, quasi ope eius incolumes eussuri essent è malis omnibus. hi uniuersa una cum seductore ab inimicis militibus oppressi sunt. Eodem tempore Agrippa Rex extruxit insigni amplitudine domum prepe porticum in regia Hierosolymitana quae Assimonæorum fuerat, sitam in edito loco unde amoenissimus prospectus patebat contemplari urbem volentibus, cuius voluptatis Rex cupidus è cubiculo spectabat quicquid circa templum fieret. id ubi viderunt Hierosolymitani proceres tulerunt indignissime neque enim leges nostrae concedunt spectari quid agatur in templo, praesertim sacrificia. quamobrem altum patierem exciterunt supra exhedram, quae erat in interiore templo versa ad solem occidentum. haec non solum Regij triclinij prospectum arcebat opposita, verum etiam occidentalis extra templum sita porticus, ubi festis diebus Romani stationes habebant ad templi custodiam, quo facto tam Rex offensus est, quam Festus praeses provinciae. qui etiam iussit parietem dirui, ciues autem rogauerunt, ut liceret sibi legatos ea de re ad Neronem mittere, negantes se posse viuere, si quid demoliretur de templi aedificijs. quo impetrato miserunt ad imperatorem decem ciues eximios, & Ismaelem summum pontificem & Chelciam custodem sacrorum. Qui audita legatione non solum ignouit, sed permisit etiam sic manere parietem, gratificatus in hoc uxori suae Poppeae pia foemina, quae pro Iudaeis deprecatrix fuerat: quae decem illos viros redire permisit, Chelciam verò & Ismaelem apud se detinuit tanquam obsides. Id postquam Agrippa resciauit, pontificatum detulit Iosepho cognomine fex. Cabi, Simonis quondam summi Pont. filio.

Anno munda
di 4020.

A Christo
nat. 58.

Hed. & Rufinus cap. 14.
Seditio Iudaeorum.
Sicarij.

Festus impostorem magnum cum aetelis opprimit.

Hed. & Rufinus cap. 15.
Alias cap. 20.
Domus ab Agrippa exstructa prospectu priuatur à Iudaeis.

Iosephus Cabi
Simonis
Ponti-

CAP. VIII.

De Procuratore Albino.

Caesar autem de Festi morte accepto nuncio, Albinum in Iudaeam Albinus Iussit praesidere. Rex verò Iosepho, iussu priuatam vitam agere, Sacerdotium eius dedit Anani filio, & ipsi vocato Anano eodem quo parator.

FLAVII IOSEPHI

Anno mun
di 4025.

A Christo
nat. 63.

Ananus, A-
nani filius,
Pontifex.

Anan^{us} quin-
que filios
summi Dei
Pontificio po-
tuit habet
Hed. & Ruf-
finus cap. 16.
Alias cap. 21.
Iacobus fra-
ter Domini
lapidatur.

Anan^{us} apud
Albinum ac-
cusatus.

Iesus Dam-
nei Anano
Pontifici suc-
cedit.

Sacerdotum
decimas vi-
quidam au-
ferunt.

An. mundi
4026.

A Christo
nat. 64.

Latrones A-
naniæ cogna-
tos captant.
Cæsarea Phi-
lippi ab A-
grippa Nero-
nias appel-
lata.

Beritij ab A-
grippa mul-
tis donis af-
fecti.

ter nomine. Seniores istum Ananum aiunt fuisse omnium felicissimum, ut qui filios habuerit quinque, omnes potitos summi Dei pontificio, cum prius ipse ad facietatem hac dignitate esset perfunctus: quod ad eam tatem nulli ante summorum pontificum contigerat. Iunior autem Ananus, is quem nunc summum pontificatum accepisse diximus, audax erat & ferox ingenio, secta Sadduceus, quod hominum genus apud Iudæos in iudicando est seuerissimum, ut ante docuimus. Talis igitur cum esset, tempus opportunum se nactus ratus, mortuo Festo, Albino adhuc agente in itinere, concilium iudicum aduocat: statumque coram eo fratrem Iesu Christi Iacobum nomine, & vna quosdam alios, reos impietatis peractos lapidandos tradidit: quod factum omnibus in ea ciuitate bonis & legum studiosis vehementer displicuit: missisque ad Regem clām nuncijs rogauerunt mandaret Anano, ne quid tale posthac ageret. nam ne nunc quidem recte egisse. Quidam etiam Albino occurrentes venienti ab Alexandria, docuerunt eum non licuisse Anano sine ipsius consensu aduocare concilium. horum verbis ille persuasus iracundè scripsit pontifici, daturum sibi pœnas minitans & Agrippa Rex eam ob causam post tertium mensem ablatum ab eo pontificatum Iesu Damnei filio concessit. Albinus porro, ut venit Hierosolyma, omnem curam & diligentiam adhibuit, ut pacaret provinciam, interfectis multis sicarijs. Ananias autem pontifex indies apud populum celebrior fiebat & carior, honorabaturque ob liberalitatem ab omnibus: quotidieque Albinum donis venerabatur & summum pontificem. Sed habebat seruos pessimos, qui adiuncto sibi audacissimo quoque obeuntes areas vi auferbant sacerdotum decimas, pulsantes eos, qui cunctarentur reddere. alij quoque pontifices faciebant similia, nemine valente compescere: multique sacerdotum quibus ante ex decimis alimenta fuerant, tunc absumebantur inedia. At sicarij die festo, qui tum superuenerat noctu urbem ingressi viuum ceperunt scribam ducis Eleazari. is erat Ananiæ pontificis filius. hunc vinctum abduxerunt, ac deinde miserunt ad Ananiam, qui eorum nomine promitteret scribam dimittendum, si pater Albino persuaderet, ut ex eorum numero decem captiuos solueret. tum Ananias virgē necessitate ab Albino impetrauit quæ latrones illi postulauerant, id quod maiorum calamitatum fuit initium. Latrones enim semper aliquam artem comminiscabantur, qua ex Ananiæ cognatis quempiam interciperent, nec prius dimittebant quam è suis aliquot reciperent: auctique de nunc magno numero & recepta audacia, totam eam regionem vastabant. Hoc tempore Agrippa Rex prolati pomerijs Cæsareæ quæ Philippi dicitur, mutato nomine in Neronis honorem vocauit eam Neroniada: & theatrum apud Berytios impendijs magnis exedificatum ornauit spectaculis annuis, assignata in eum vsum ingenti vi pecunia. Frumentum enim donauit ei populo, & oleum viris distribuit: totamque eam urbem ornauit statuis passim dispositis atque expressis ad antiqua clarorum artificum archetypa imaginibus: & omnia pene sui regni ornamenta in eam ciuitatem transtulit: vnde magnam sibi apud subditos parauit inuidiam, quod suos spoliatis exteram urbem excoeret eodem Rege iubente Iesus Gamalielis filius in summo Pontificatu successit Iesu Damnei filio non libenter sibi cedenti, vnde natum est inter utrumque dissidium. adscitis enim globis audacium iuuenum sæpe à concilijs prorumpabant ad lapides. Sed inter alios eminebat Ananias ex amplis facultatibus largitione plurimos

plurimos sibi reconcilians. Costobarus quoque & Saulus suam quisque circa se manum habebat sceleratorum hominum, orti genere regio, & propter Agrippæ cognationem fauorabiles, alioqui violenti & ad spoliandos infirmiores promptissimi. atque ex illo maxime tempore labare cepit nostra Respubl. & indices in deterius ruere. Porro Albinus audito Gessium Florum sibi successurum venire, videri volens gratificatus Hierosolymitanis civibus, productis vinetis, quotquot erant in manifeste capitali culpa, iussit interimi: reliquos qui levioribus de causis coniecti erant in vincula, reductos in carcerem pecuniis multatos dimittebat alium post alium. atque in hunc modum vacuato vinetis carcere ludra repleta est latronibus. Interea Leuiticæ tribus homines quorum erat sacros hymnos in templo canere, adito Rege induxerunt eum precibus, ut aduocato concilio decerneret eis usum stolæ lineæ, quæ cum solis esset concessa sacerdotibus. hanc enim nouationem pertinere ad perpetuam ipsius regni memoriam. neque frustra fuit eorum postulatio. Rex enim de concilij sententia permisit hymnorum cantoribus, ut deposito priore habitu, lineum ut voluerunt sumerent. Aliam etiam eiusdem tribus partem addictam templi ministeriis, ipsorum precibus motus permisi sacros hymnos canendos ediscere: quæ omnia fiebant contra infirmitatem legis patriæ, nunquam violatæ absque piaculo. Iam absolutum erat & templi ædificium. Populus igitur cum videret esse in ocio circiter octodecim opificum millia, solitorum hactenus in templo ex operarum mercedibus victum quærere, nolensque sacram pecuniam repositam habere, ne quando præda Romanis fieret, simulque opificibus inde prouisum cupies: quod vel vna hora operato statim merces representaretur: suavitati Regi ut orientalem instauraret porticum. ea templi extrema clauus quadringentos alto cubitos, saxi constructo quadratis valde candidis: eratque cuiusque saxi longitudo cubitorum viginti, sex verò altitudo: opus Solomonis Regis qui primus integrum templum condidit. Rex autem cuius curæ Claudius Cæs. fabricam templi commiserat, reputans quodcumque opus demoliri facile, reparari difficile, maxime talem porticum egentem & tempore longo & pecuniis plurimis, non annuit populi precibus: sed urbem candido saxo consternere si liberet non veruit. Post hæc Iesu Gamalielis filio Pontificatum abrogatum concedit Matthias Theophili filio, quo Pontifice Iudaicum bellum habuit initium. Conueniens videtur præsentis hystoriæ narrare de Pontificibus, quæ origo eorum, & qui ad hunc honorem admittantur, & quot usque ad finem eius belli fuerint. Primus igitur omnium hoc Dei sacerdotum gessisse fertur Moyses germanus Aaron Pontifex: quo defuncto successisse mox filios, ac deinde illorum posteritati mansisse hunc honorem perpetuum. unde consuetudo obtinuit accepta à maioribus, neminem Dei Pontificem fieri nisi descendente ab Aaronis sanguine, nec eam dignitatem concedi vel Regibus oriundis aliogenere. Fuerunt igitur vniuersi à primo Aarone usque Phanassum, quem belli tempore seditione declarauerunt Pontificem, LXXXIII. numero, horum XIII. præfuerunt sacris ab eo tempore quo primum in deserto Moyses erexit Deo tabernaculum, usque dum in Iudæam ventum est, ubi Deo templum ædificauit Rex Solomon. nam à principio pontificibus non succedebatur nisi mortuis: deinde viucentibus etiam subrogari coeperunt alij. itaque hi XIII.

An. mundi
4026. *A*
nat. Christ.
64.
Ananias, Costobarus & Saul ad spoliandos infirmiores promptissimi.
Hed. & Rufinus cap. 17. alias 22.
Albinus vinetis interimit.
Leuiticæ tribus hominibus Agrippa lineæ stolæ usum decernit.
Templi ministeris Agrippa hymnos sacros canere permittit.
Iudaicus populus Regi ut orientalem instauraret porticum, suadet.
Matthias Theophilus filius Pontifex.
Hed. & Rufinus cap. 18.
Pontificum in populo Iudaico numerus & ordo.
Aaron eiusque progenies.

An. mundi
4026. A
nat. Christ.

64.

Pōntifices in
vniuersum
octuaginta
tres.

cum essent duorum Aaronis filiorum posterī, per cōtinuatas successio-
nēs hoc honore potiti sunt: sub his primō penes optimates administra-
tio fuit Reipublice post ad monarchas, postremo ad Reges transiit. ex
quo autem die patres nostri ductu Moysi Ægyptum sunt egressi, vique
ad templum à Solomone Rege conditum, elapsi sunt anni DCXII. vique
XIII. illos Pontifices alij XVIII. secuti sunt à tempore Solomonis Re-
gis sibi succedentes vsque dum Nabuchodonosor Babyloniorum Rex
contra nostram urbem expeditione facta templum incendit, & trans-
iit. horum Pontificatus tempus CCCCLXVI. annorum fuit, nō abdu-
lex, dierum decem. Rempublicam Iudæorum gubernantibus Regibus,
post septuagesimum autem Babylonicæ captiuitatis annum Cyrus Per-
sarum Rex dimissis Babylone Iudæis, & reuersis in antiquam patriam
permissit templum denuo condere, quando Iesus Iosedec filius assum-
psit summum sacerdotium. Hic & eius posterī quindecim vniuersi vs-
que ad Regem Antiochum Eupatorā statum Reipub. popularem rexe-
runt per annos CCCXIII. Ceterum iam dictus Antiochus cum suo
duce Lysia primus Oniam cognomento Menelaum apud Berytum vi-
ta simul priuauit & sacerdotio, repulsoque à successione eius filio, Iaci-
genie, sed non ex eadem familia. quamobrem Onias defuncti Oniæ
Pontificis filius nomine patrem referens, in Ægyptum profectus & in-
sinuatus in Ptolemæi Philometoris ac Cleopatraz eius coniugis amici-
tiam, persuasit eis vt in Heliopolitica præfectura Deo templum instar
Hierosolymitani extruerent, seq; illic Pontificem constituerent: de quo
templo sæpè aliàs diximus. Iacimus autem triennio in Pontificatu ex-
acto mortuus neminem successorem habuit, sed per septennium ex-
actum Pontifice mansit ciuitas. Dein postquam Aslamonæorum familia Prin-
cipatus nostræ gentis est creditus, rebellantes Macedonibus Ionathan
insidias Tryphonis sublato è viuis, frater eius Simon obtinuit id sacer-
dotium. cui dolo generi oppresso inter epulas, filius Hyrcanus in hono-
re successit. cum cum per vnum & triginta annos gessisset, iam decrepi-
tus successori Iudæ reliquit suo filio, qui alio nomine Aristobulus est
dictus. huic frater hæres fuit tam regni quàm sacerdotij, postquam ille
sumpto tum primum diademate vnum annum vtraq; dignitate potitus
est, is nomine Alexander & ipse regnum coniungens Pontificatui cum
vixisset septem annis præfuisset rebus Iudaicis moriens Alexandræ v-
xori permisit deligendi Pontificis arbitrium. illa Hyrcano id addixit,
exactoque in regia potestate nouennio è viuis excessit: quo toto tem-
pore Hyrcanus eius filius Pontificatum tenuit. nam post matris obitum
Aristobulus frater moto bello victum Pontificem ad priuatā vitam re-
degit, & sibi ipse regnum simul vsurpauit ac sacerdotium: exactisque in
vtraq; dignitate tribus annis & totidem mensibus, cum superueniens
Pompeius vicepisset Hierosolyma, à victore victus Romam missus est
cum liberis & Hyrcanus restitutus in Pontificatum, principatum quoq;
suz gentis accepit, sed abiq; diademate: præterq; priores illos nouem,
per alios XXIII. annos summum sacerdotium obtinuit. Post quos com-
pletos Barzapharnes & Pacorus dynasta Parthorum traiecto Euphrate
bellum Hyrcano inferuit, eoque viro abducto Aristobuli filium Anti-

gonum

gonum Regem constituunt: qui post tres annos & totidem menses expugnatus ab Herode & Sosio, apud Antiochiam iussu Antonij dedit supplicium. Herodes autem accepto à Romanis regno non amplius ex Asamongo genere creavit Pontifices, sed cum honorem quibusvis ex sacerdotum ordine concessit etiam obscuris, abique vno Aristobulo. hunc enim Hyrcani à Patribus capti nepotem, & Mariammes suæ vxoris fratrem, ob fauorem populi & Hyrcani ani memoriam summo sacerdotio dignatus est. deinde veritus ne omnes in illum essent propensiores, apud Hierichuntem arte necauit natantem in piscina vt supra diximus: neque postea vlli ex Asamonzorum posteritate hoc sacerdotium committere voluit. idem fecit in ordinandis Pontificibus Archelaus eius filius, & Romani qui post illum cum potestate præfuerunt provincie. Sunt igitur qui ab Herodis principatu vsq; in diem qua templum & vrbs, incendente Tito, conflagrauit, Pontificatum gesserunt, in vniuersum numero viginti octo: tempusq; eorum sacerdotij centum anni & septem insuper: quorum aliqui sub Herode fuerunt & Archelao huius filio: defunctis autem his penes optimates fuit Respub. collocatis in eius fastigio Pontificibus: de quibus hætenus dixisse sufficit.

An. mundi
4026. A
nat. Christ.

64.
Aristobulus
ab Herode
interfectus,
suprà lib. 15.
cap. 3.

C A P. IX.

Quomodo Florus Albini successor tantum Iudeos affecerit iniuriis, ut coacti sint arma sumere.

GESSIUS autem Florus Albino successor à Nerone missus plurimis Iudeos repleuit calamitatibus. is Clazomenius erat genere, adduxitque secum Cleopatram coniugem non minus improbam, per quam vt Poppeæ Augustæ amicam, Iudææ administrationem impetrauerat. adeo vero potestate violenter abusus est, vt Albinum Iudæi desideraret quasi beneficium. nam ille quantum poterat clam erat malus & nocens: Florus contra quasi ad ostentandam missus maliciam, publice trahebat nostræ gentis iniurias, nihil sibi ad summam in rapinis & suppliciis iniquitatem reliquum faciens. erat enim inflexibilis ad misericordiam, nullis vnquam lueris satiabilis, vndecunq; parua æquæ captas ac magna, vt etiam latronum esset particeps. multi enim illum quæstum exercebant securi de incolumitate, quam ab eo redimebant decisis prædæ partibus: adeoque nullus erat iniuriarum vel modus vel finis, vt miserum Iudæi non ferentes rapacem latronum insolentiam cogerentur laribus relictis & patriis ceremoniis ad externos fugere, indicantes vbiuis etiam apud barbaros se viuere posse commodius. Et quid multis verbis opus est? Bellum contra Romanos suscipere solus Florus nos compulit, malens semel vniuersos quam paulatim perdere. Itaque secundo anno postquam is venit procurator in provinciam, duodecimo Iudaici caue-
verò Neronis imperij, bellum id cœptum est: quo tempore quanta vel ita. Initiū belli Iudaici. Antiq. Iudaicarum epi-
pus inter primam creationem hominis & annum Neronis principis logus.

An. mundi
4028. A
nat. Christ.

66.
Gessius Flo-
rus peior Al-
bino.
Anno mundi
4030. A
nat. Christ.

68.
Florus belli
Iudaici.

An. mundi
4030. *A*
nat. Christ.
68.

Iosephus He-
braicæ &
Græcicæ
literaturæ
peritus.

Hoc volumē
scriptum est
anno mundi
4057. à nato
Christo 95.

2. 7. 3. 7.

duodecimum: quæq; per tot secula Iudæis vel in Ægypto obuenerunt
vel in Palæstina ceteriq; Syria, tū quas clades ab Assyris & Babylonis
accepimus, quoue modo tractati simus à Persis & Macedonibus, & po-
stremo à Romano populo. his enim omnibus accuratè descriptis etiam
Pontificum successiones recensuimus continuatas per annorum duo-
millia. pari diligentia Regum quoque res ordine tradidimus, & status
Reipublicæ monarcharumq; potentiam. per omnia lecuti autoritatem
sacrorum voluminum, ita ut à principio sumus polliciti. ausimque ad-
dere quòd nemo alius scriptor, Iudæus, externusve potuisset hoc argu-
mentum tanta fide Græcis hominibus proderet. ego enim tribulū meo-
rum confessione disciplinas patrias egregiè calleo, Græcicæ quoque
literaturæ nō sine profectu dedi operam, quamuis exquisitam pronun-
ciandi rationem allequi per patriam consuetudinem non licuit. nostri
enim homines non suspiciunt eos qui multas perdidicerunt linguas,
quod studium profanum apud eos habetur & seruis commune cum in-
geniis. solos autem sapientes suo suffragio pronunciant, qui legis & sa-
crarum literarum tantam assecuti sunt peritiam, ut eas etiam inter pre-
tari valeant. qua in re cum multi collocarint operam, vix vni successit
atque alteri, quibus innox dignum præmium contigit. Fortassis autem
nulla invidia prohibet etiam de meo genere gestisq; per totam vitam
rebus pauca exponere, dum adhuc superiunt qui vel attestari possunt
vel coargueretq; ita concludetur harum antiquitatum & etatio com-
prehensa viginti voluminibus, versuum verò sexaginta millibus. Quòd
si Deus concesserit, compendio rursus referam belli casus & quæ no-
bis in præsentem vsque diem euenerunt, quæ incidit in decimum ter-
tium annum Principatus Domitiani Cæsaris, ætatis verò meæ sexcentum
& quinquagesimum. Promisi etiam scripturum me quatuor libros
de Iudæorum opinionibus, quas habent de Deo eiusque
essentia, & de legibus, quare per eas alia li-
ceat nobis facere, alia non
liceat.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

INDEX RE- RVM ET VERBORVM IN HOC FLAVII IOSEPHI OPERE memorabilium fidelissimus ac locu- pletissimus.

A.

A A R O N mortuus. fol. 47
 Aaronis virga germinat. 46
 Aaronis filij. 38
 Aaroni Moſis fratri ſacerdo-
 tium confertur à Deo. 37
 Ab Athenienſibus honor Hyrcano ha-
 bitus. 204
 Abraham Lothum captiũm cũ Sod-
 omitis reducit. 9
 Abrahamus prius verbi diuini con-
 cionator. 8
 Abrahamus egregi⁹ Aſtronomus. ibi.
 Abrahamus Aegyptios religionem do-
 cuit & artes. ibid.
 Abraham moritur ætatis anno 175. 16
 Abrahami obedientia. 11
 Abrahæ. Deus p̄genie eius malos vici-
 nos in Agypto habiturũ p̄nunciat. 9
 Abaneth. 36
 Abel à Cain interfectus. 3
 Abdagatus Aſinũ interficere vult, q̄
 Artabanus permittere recuſat. 273
 Abdon Iudex. 67
 Abdemonus. 451
 Ab Apione quædam valdè frigidè cõ-
 ſcripta. 460
 Abiz ad Hebræos oratio, quæ de ſertio-
 nem & impietate eis exprobrat. 119
 Abenerus Neri filius Sauli filiũ Iebo-
 ſthum populi Regẽ conſtituit. 29
 Abenerus contra Iudæ tribum copias
 educit, cui Ioabus cum vniuerſo Da-
 uidis exercitu occurrit. 89
 Abenerus apud ſeniores populi, præ-
 feſtoſq; militiæ, vt ad Dauidem de-
 ſciſcerent, loquitur. 90
 Abenerus à Davide comiter exceptus,

amicè dimittitur. ° ibid.
 Abenerus ad Dauidem in Hebronem
 mittit legatos, qui ſuo nomine ſoc-
 dus cum eo ferirent. ibid.
 Abenerus in fugam conuerſus, Aſael
 trucidat. ibid.
 Abſalom⁹ ſororẽ Thamarã ſolatur. 97
 Abſalomus vindictæ opportunitatẽ
 exſpectat. ibid.
 Abſalomus patrẽ ac fratres ad ſolen-
 ne conuiuiũ inuitat, & Ammonem
 vino ſepultum trucidari curat. ibi.
 Abſalomus reductus patris Dauidis
 conſpectum deuitare iubetur. ibi.
 Abſalomus patris fui affectat regnũ
 aſtute ſatis & callidè. 98
 Abſalomus Rex ab vniuerſis ſaluta-
 tur. ibid.
 Abſalomus Iordanem traiecit. 99
 Abſalõ callidè p̄ mulierẽ à Ioabo ſub-
 ornatã reuocatur Hieroſolyma. 97
 Abſalomi Hieroſol. nati liberi. ibi.
 Abſalomi columna marmorea. 100
 Abias cõtra Ieroboamum exercitum
 colligit. 119
 Abias victoria potitur. ibi.
 Abigæ Nabali vxor muneribus Dau-
 idem placat. 85
 Abiathar man⁹ Sauli elapſus, Dauidẽ
 patris & ſacerdotũ nũciat cẽdẽ. 83
 Abiatharus ſacerdotali honore priua-
 tur. 107
 Abilamarodochus Iechoniam è vincu-
 lis dimittit. 148
 Abimelechus 79. fratres interficit. 66
 Abimelechus Thebas capit. 67
 Abimelech. in Sicimitas mouet. 66
 Abimel. Ifacũ inuidia mot⁹ expellit. 11
 Abimel. amicitia renouat cũ Ifaco. 11.
 Abimelech

O P E R V M I O S E P H I

Abimelech amore Saræ captus.	10	Adami & Euz lapsus.	ibi.
Abimelechū mulier ferit, & armiger eum occidit.	67	Adami pœna.	ibi.
Abimelechum Sicimitæ expellunt.	66	Adami ætas 930. anni.	4
Abisus.	103	Adamum Deus alloquitur.	2
Acerræ.	111	Aderus Solomoni infensus.	115
Achas quintus ex fratribus antequam protrahi iuberetur, in medium pro- rumpit.	478	Aderus in Ægyptum profugit.	ibid.
Ahab. & Iosaphat. in Syros mouet.	124	Aderus Pharaonem vt sibi in patriam reuerſi permittat, orat.	ibid.
Ahab. in plio vulnerat, moritur.	125	Aderus in Idumæam reuertitur, inde in Syriam se confert.	ibid.
Ahabus, ob dimissum ab ipſo Adadū taxatur.	123	Ad mortem nati sumus, eamq; fugere ne fortissimi quidem possunt.	446
Ahabus in gratiā recepto Adado fœ- dus cum eo facit.	123	Ad Alexandrum sex millia hominum confluunt.	195
Ahabus Eliam querit.	121	Ad Lothum angeli diuertunt.	10
Achabi 70. liberi Samarię trucidati.	132	Ad Manethonis de Moyſe maledicta responsio.	458
Achabi pœnitentia.	122	Ad Deū respiciētib. eiq; vim fidētib. pietatis fructus integer manet.	289
Achabi cruorem canes iuxta Eliz præ- dictionem lambunt.	125	Ad Anilæū ingēs pditorum hominum multitudo confluit, qui Babylonios inuadunt.	274
Ahabū Elias impietatis accusat.	121	Adhortatio ad contēnendam mortē, à tempore & rei statu desumpta.	445
Achazeſ aurū & argentū tēpli, Damasci cum Assyriorum Regi defert.	136	Adhortatio ad cōsiderationē auxilij & beneficij Dei Israelitis exhibiti.	76
Achazeſ Syrorum Deos, tēplo Hiero- solymorum clauſo colit.	136	Adhortatio ad libertatē tuendā.	280
Achazz impietas.	ibid.	Adiabenorū magnates cū Abia Arabū rege cōtra Izatē fœdus faciunt.	390
Achazz mors.	137	Adiutores Solomonis in templo ex- dificando.	104
Achor quædā ex præda contra Dei mā- datum abscondit.	58	Adonias cū Abisace coniugium expe- tit.	107
Achor sorte dephēditur & punitur. ibi.		Adonias interficitur.	ibid.
Achia propheta Hieroboamum decem tribuum Regē futurū ostendit.	115	Adonias ex conuiuio se proripiens ad altaris cornua confugit.	105
Achimelechi prodicionis à Saulo infi- mulati apologia.	83	Adonias affectat regnum.	104
Achitophel Abesalomo vt cū paternis pellicib. cōgrederetur suadet.	98	Adulterij leges & Zelotypiæ.	40
Achitophelis cōsilio suadentis Dauidē bello prosequendum Chusim se op- ponit.	99	Adulteræ accusatio contra Iosephū.	18
Achitophel, suo consilio expulso, laq̃o sibi vitam finit.	ibid.	Agar Saram contemnit.	9
Achitophel ad Abesalomū deficit, cui cōsilia ne succedāt, Dauid pœatur.	98	Agatharchid. de Iudæis testimonū.	456
Aemes literæ ad Antipatrum.	251	Agrippa ad Flaccum Syriæ Præsidentem se confert.	266
Accusatio & epistolæ falsæ legatorum contra Iosephum.	306	Agrippa quā Herodes Iudæis magis fauet.	285
Adar, Martius.	56	Agrippa per Marſyam à Prote pecuniā mutatur.	267
Adadus Damasci & Syrorū Rex à Da- uide prælio vincitur.	94	Agrippa dum Herennius Capito pecu- niam ab eo extorquet noctu Alexā- driam nauigat.	ibid.
Adamus iram Dei deprecatur.	3		Agrippa

I N D E X.

Agrippa cum alijs aliquot ad Claudi-
um mittitur.	283	Agrippa in suū regnum nauigat.	269
Agrippa Hierosolymis Hecatonbem
immolat.	232	Agrippa Romæ degens ob liberalita-
tem immodicam ad inopiam reda-
ctus.	266
Agrippa ab Agrippina, vt Claudius Iu-
dæorum causas cognoscat, precibus
obtinet.	292	Agrippa Hierosolymorum muros per-
munit.	285
Agrippa senatui suam sententiam ex-
ponit.	283	Agrippæ ditio ampliatur.	293
Agrippa Fortunatum libertum cum
muneribus & literis contra Herodē
ad Imperatorem mittit.	270	Agrippæ Herodes Antipatrum Romā
ducendum tradit.	233
Agrippa à Lesbo digressus.	234	Agrippæ Germanus quidam fortunā
florantem & vitæ terminum prædi-
cit.	268
Agrippa ab Antonia Germanici &
Claudij matre trecenta millia mu-
tuo petit.	267	Agrippæ liberi superstites.	286
Agrippa Iudæis ædium tributum re-
mittit.	285	Agrippam Herodes apud Sinopen Pō-
ticam urbem offendit, & ab eo ho-
norifice excipitur.	232
Agrippa Agrippæ filius.	287	Agrippam Caius Tetrarchiz regem
constituit.	269
Agrippa Marlo Syriæ Præfidi dū quin-
que reges ad se venientes discedere
iubet, infensus.	286	Agrippina Messalina & Pætina Clau-
dij vxores.	292
Agrippa in theatro Deus cōsalutatur,
Bubonē videt, & vt Germanus præ-
dixerat, quinto die moritur.	286	Agrippium.	332
Agrippa quamdiu vixerit & regnaue-
rit.	ibid.	Aggæus & Zacharias prophetæ.	254
Agrippa domum prælatā exstruit vn-
de cuncta quæ circa templum fierēt
cōtemplari poterat: Iudæi altiore
parietem excitant qui regis prospe-
ctum arcet, & apud Neronem Pop-
peæ precibus illum illasum impe-
trant.	294	Ain expugnata atq; combusta.	38
Agrippa Tiberiade habitat.	266	Albinus Iudææ procurator.	294
Agrippa in Italiam Puteolis, inde ad
Tiberium Cæsarem peruenit.	267	Alcimus siue Iacimus pontifex.	178
Agrippa ad audiendum Eutychem in-
stat, quo factō propter verba quædā
ei vincula sunt iniecta.	268	Alcimus pontifex cum perfugis Iudæ
apud Demetrium accusat.	178
Agrippa Alexandriæ pecuniam mu-
tuatur.	267	Alcimus popularem auram sibi conci-
lians, eos qui sunt Iudæ partium oc-
cidit.	ibid.
Agrippa Iudæorum immunitatem cō-
firmat.	233	Alcimus Iudam apud Demetrium ac-
cusat.	ibid.
Agrippa Berytiam ciuitatem eximijs
ornamentis honorat.	286	Alcimus Pontifex mortuus.	179
Agrippa terrestri itinere Ephesum per-
uenit.	232	Alexander in templo Hierosoly: sacri-
ficans, vaticinio de ipso Danielis o-
stenso maximam Iudæis libertatem
concedit.	162
Agrippa in Asiam missus.	228	Alexander Aristobuli filius cōtra Hyr-
canum magnā manū cōgregat.	319
Agrippa sex mens. in custodia seruat.
268		Alexander & Aristobulus crebrō ma-
trem implorant, id quod Herodis a-
nimū succendit.	334
		Alexander Herodi parenti Eunuchus
corruptit, & quod regni sit futurus
successor prædicat.	335
		Alexander ad DCCC. crucibus suffigi
& in eorundem cōspectu vxores &
liberos trucidari iubet.	195
		Alexander Thracidæ cognomen apud
Iudæos inuenit.	ibid.
		Alexander	

O P E R V M I O S E P H I

- Alexander** in vinculis quatuor libros
aduersus inimicos conscribit. 335
- Alexander** Ptolemaeo, vt Zoilum tol-
leret persuader. 193
- Alexander.** 468
- Alexander** quartano febrim recursu
fatigatur. 317
- Alexander** suo & fratris nomine pa-
rentis accusationem diluit. 235
- Alexander** Hierosolyma obsidere vo-
lens, pontificem obuiam euntē ho-
norifice excipit, ob visionem eodē
habitu ante oblatam. 162
- Alexander** cum Demetrio armis de-
cernit, cunctosq; conductitios mili-
tes amittit. 195
- Alexander & Aristobulus** omnes la-
chrimis etiam parentem accusatorē
ad misericordiā commouent. 235
- Alexander** à Iudæis bello peritus, potē-
tissimos eorum in Bethoma oppu-
gnat. 195
- Alexander** coniugi quomodo secure
regnare possit, ostendit. 196
- Alexander** Aristobuli filius ad defe-
ctionem Iudæos iterū reducit. 320
- Alexander** Polyhistor. 11
- Alexander & Aristobulus** à Salome
ac Pherora ad conuicia illecti, apud
Herodem traducuntur. 233
- Alexander** obiecta crimina nō inficia-
tur, sed per scripturā parēti structas
insidias facetur, quarum Pheroras,
Salome, Ptolemæus, & alij regis fi-
delissimi participes essent. 241
- Alexander** per sex annos quinquagin-
ta millia Iudæorum interfecit. 316
- Alexander** ad præfectum arcis Alexā-
drii, vt se reciperet, scribit. 243
- Alexander** Herodi quod ad Archelaū
discedere decreuit, facetur. ibid.
- Alexander** victoriam ab Theodoro a-
mittit. 316
- Alexander** 100000. peditum & 1500. e-
quitum congregat. 320
- Alexander** Ionathan in suas partes
traducere conatur pōtēcatum de-
ferendo. 182
- Alexander** Aristobuli filius principa-
tum inuadit. 202
- Alexander** Antiochi Epiphanis filius
in Syriam veniens, Ptolemaidem
occupat. 182
- Alexander** rex Syriæ Cleopatram Pto-
lometoris filiam ducit. 183
- Alexander & Aristobulus** in quibus
peccauerint. 245
- Alexander** ad Ptolemaidem exercitū
ducit, eamq; oppugnat. 193
- Alexander** in conflictu cum Antiocho
Grypho cæsus. 191
- Alexander** alterum fratrum interfi-
cit, alterum in honore habet. 193
- Alexander** à Gabinio victus. 202
- Alexander** dona Ionathæ mittit. 184
- Alexander** post obitum Philippi Ma-
cedonum rex 161
- Alexander** cū hostib; prælio decerrat,
& sex millia militum amittit. 320
- Alexander** ab armis requiescit. 317
- Alexander & Aristob.** Sebaſte strangū-
lati in Alexandriū sepeliuntur. 245
- Alexander** cū Obada Rege Arabū cō-
gressus totum exercitū amittit. 316
- Alexander** Arabiæ & Amathanti ca-
stello bellum infert, illudq; captum
funditus eruit. ibid.
- Alexander** Lyſimachus Alabarcha. 243
- Alexandri & Aristobuli** impatientia. 283
- Alexandri** victi in Arabiam fuga, &
caedes. 185
- Alexandri** cum Demetrio pugna & vi-
ctoria. 183
- Alexandri** copias Arabum Rex in fu-
gam vertit, maximamq; partē tru-
cidat. 317
- Alexandriæ** familia magnum infortu-
nium incurrit. 197
- Alexandri** morbus. 195
- Alexandri** mors. 196
- Alexandrum** quidam quod Romam
contra parentem ad amicos literas
miserit, accusat. 240
- Alexandrum** filiū Herodes timet. 335
- Alexandrum**, Aristobuli fratrem Re-
gina Regem constituit, qui è vesti-
gio crudeliter agit. 316
- Alexandra** Pharizæis vitro parat. 317

Alexandra

I N D E X.

Alexandra, Alexandri coniunx pietatis opinione principatum obtinet. ibidem.
Alexandra Herodi suspecta observatur. 217
Alexandra in Ægyptū aufugere cogitat, insidiæ vero Herodi patefiūt. ib.
Alexandra sese excusat & Herodi reconciliatur, dum Pontificatum filio promittit. ibid.
Alexandra Iudæis castellorum custodiam credit. 196
Alexandra, Herode absente, vrbis arces in suam potestatem redigere conatur. 225
Alexandra Hyrcani filia, vxor Alexandri Aristobuli Regis filij, Cleopatrem vt Pontificatum, filio suo petat ab Antonio scribit. 216
Alexandra Hyrcanum patrem sollicitat, & vt à Malcho tutelam peteret, monet. 222
Alexandra moritur, & Hyrcanum regni successorem constituit. 318
Alexandra Cleopatrz Herodis insidias, & filij miserabilem interitum, indicat. 217
Alexandra interfecta. 225
Alexandra Damascus nulla re memorabil: gesta, capit. 317
Alexandra indecore se filiz criminis non consciam vult ostendere. 224
Alexandriū & alia castella diruta. 202
Alexandri mater. 202
Alexandrię pars ora maritima. 461
Alani Mediam terram prædandi causa peruadunt. 442
Allus Cæsaris libertus Agrippę muno dat pecuniam. 267
Altare & vasa ad illud pertinentia. 111
Altare æreum. ibid.
Altitudo, longitudo, & latitudo templi. 110
Amalecita Dauidi Regem Saulum cæsum nūciat; & eius cædis argumenta armillas aureas & insigne regium affert. 89
Amalecitę mouent in Israelitas. 32
Amalecitarum rex Samuelis iussu in-

terficitur. 78
Amalecitarum gens expugnata & incensa Sicella, prædam abegerūt. 87
Amalecitas internecione delendos prædictio. 32
Amalecitas plectendos. 55
Amalecitas fundunt fugantq; Israelitę. 32
Aman ab omnibus, exceptis Iudæis, adoratur. 158
Aman odio & consilijs eius in Iudæos in conuiuio patefactis, suspenditur. 160
Amor multitudinis erga Iosephum. 306
Amos rex Iudæ impius. 147
Ammanitarum spolia. 126
Amnon morbum simulans, patrē vt sororem ad se mittat, perit. 97
Amnon sorori vt sui copiam faceret, suadet. ibid.
Amnon sororem reluctante per vim opprimit, mox exosam & fastiditā extrudit. ibid.
Amnon Dauidis filius, Thamarā Absolonis sororem deperiens, in morbum incidit. 96
Amanis facultates Mardocho dantur. 160
Antonius & Cæsar cum Herode in Capitolium ascendunt. 211
Amanis in Mardochozum odium. 159
Ammanitę exterorum societate mercede impetrata in Dauidem copias parant. 94
Ammanitę & confederati seipfos inuicem trucidant. 126
Amplitudo Iudæ. 455
Ampliatio regni Israelitici. 114
Amarinus Rex Israeliticus. 120
Amarames futurus Moïsi pater Deum orat pro Hebræis. 24
Amarinus moritur, eiq; Achabus filius in regno succedit. 120
Amoręos Hebręi fundunt fugantque. 47
Amoręorum terrę situs. ibid.
Amasias propheta propter Idololatriam reprehenditur. 134
Amasias Rex Hierosolymitanus. 131
Amas

O P E R V M I O S E P H I

Amassa ab Israelitarum Rege captus:
Hierosolyma diruta & templū spo-
liatum. 134
Amasie Hierosolymorum Regis in Io-
am Israelitarū Regē expeditio. 134
Amasiz de Idumais victoria. ibid.
Amasiz exdes. ibid.
Amathus diruta. 194
Amathenorum Rex Davidis societa-
tem petit. 94
Ananias Nebedai filius, Camyda pō-
tifici succedit. 291
Ananias Costobarus & Saulus ad spo-
liandos infirmiores propiussum. 295
Ananias vnus ex legatis, vir malus &
maleficus. 306
Ananias, **Ananus**. **Cumanus**, **Celer** a-
lijq; nonnulli Romam missi. 292
Ananus apud **Albinum** accusatus. 294
Ananus quinque filios summi Dei pon-
tificio potitos habet. ibid.
Ananus Sethi filius in **Ioazari** pontifi-
cis locum surrogatus. 262
Ananelo **Herodes** dat summum sacer-
dotium. 216
Ananelo **Herodes** pontificatum abro-
gat. 217
Anna **Helcanz** vxor liberos à Deo pe-
tit. 70
Anaxagoras. 470
Anchus secum **Dauidem** contra He-
breos educit, qui à **Palæstinorū** Du-
cibus reprobatur. 87
Anchus **Dauidem** remittit. ibid.
Anchus **Dauidem** cum sexcentorum
cohorte euocat. 86
Ancillas ingenui non ducant. 33
Angelus Dei occurrit **Agar**. 10
Angeli **Abrahamo** filium nasciturum
nunciant, & delendos **Sodomitas**.
ibidem.
Anni ætatis & regiminis, item virtu-
tes & dinitæ **Davidis**. 105
Annibas supplicio affectus: **Amara-**
mus & **Eleazarus** in exiliū missi. 288
Anilæus ob vxoris Idololatriam à Iu-
dzis obiurgatus quendam confo-
dit. 274
Anilæus in **Mithridatis** vicos cum ex-
ercitu impetum facit, eumq; noctu

opprimit, & captū secū abducit. ib.
Anilæus **Parthorum** Ducem trucidat
eiusq; vxorem ducit. 373
Anilæus à **Mithridate** fugatus. 274
Anilæum **Babylonij** ad supplicium de-
poscunt, qui oppressus interficitur.
ibidem.
Anima mortali corpore vineta. 445
Animus **Herodis** hypocriticus. 217
Annius **Minucianus**. 276
Annius **Rufus** Iudææ præses. 262
Annonæ caritas in **Ægypto**. 13
Annonæ caritas principatu **Claudij**. 43
Anous **iobelus**. 45
Ananus apud **Albinum** accusatus.
Antigonus auriculas **Hyrcani** denti-
bus truncat. 325
Antigonus **Aristobuli** filius ab **Hero-**
de fugatus. 323
Antigonus **Massadam** obtinet. 325
Antigonus **Parthis**, si ab **Hyrcano** in il-
lum regnum transferrent pecuni-
am pollicetur. 209
Antigonus quosdam qui **Herodianos**
frumentatores per insidias interci-
perent mittit. 212
Antigonus apud **Aristobulum** falso
accusatus. 192
Antigonus à **Parthis** in Iudæam redu-
ctus **Hyrcano** ne in regnū restitue-
retur, auriculas amputat. 212
Antigonus **Romanum** exercitum ale-
re recusat. 213
Antigonus **Herodi** quod non ex stir-
pe **Regia** prognatus, sed semi **Iudæ-**
us sit exprobat. 22
Antigonus **Aristobuli** filius apud **Cæ-**
sarem **Hyrcanum** & **Antipatrum** ac-
cusat. 204
Antigonus securi obruncatur. 216
Antigonus **Aristobuli** filius ad **Cæsa-**
rem, **Pompeij** studiosos de morte
patris accusaturus venit. 321
Antigonus de fratre nihil mali suspi-
catur. 316
Antigonus interficitur. ibid.
Antigonus **Hyrcanum** & **Antipatrum**
falso accusat. 321
Antigonus apud **Aristobulum** falso
accusatur. 316

Antigoni

I N D E X

Antigoni in Iosephi cadauer immanitas. 327
 Antigonum Aristobuli filium Ptole-
 mæus Menæxus adoptat. 208
 Antipater precibus Herodem vt pacta
 connubialia mutantur fleçit. 247
 Antipater Malichi instinctu venenū
 bibit. 323
 Antipater Iudzorum potentiores in
 Aristobulum concitat. 198
 Antipater pecunia & donis hominum
 fauorem sibi cōciliare conatur. 338
 Antipater Herodem & aulicos calum-
 nijs in fratres inflammat. 334
 Antipater omnium malorū fax. 240
 Antipater Cæsari ex Syria milites cō-
 scribit. 203
 Antipater Mithridati in capiendō Pe-
 lusio operam nauat. ibid.
 Antipater obiecta crimina diluit. 204
 Antipater Iudææ procurator declaratus. ibi.
 Antipater contra Malichum colligit
 exercitum. 322
 Antipater præsens calumnijs & ab-
 sens per literas Herodē in filios ex-
 acerbat. 235
 Antipater Phæroræ mortē vehemen-
 ter luet. 341
 Antipater Cæsareꝝ omnib. inuisus. ibi.
 Antipater expectatione regni certa-
 nitur. 338
 Antipater in Iudæa nouarum rerum
 cupidos compescit. 204
 Antipater Idumæus. 198. primum An-
 tipas dictus. ibid.
 Antipater Phasaelo Hierosolymorum,
 Herodi Galilææ regimen commit-
 tit. 204
 Antipater omnem in Antiphilum cul-
 pam confert. 252
 Antipater Gabinium Ptolemæū in Æ-
 gyptum reducentem adiuuat. 202
 Antipater exclusis reliquis fratribus,
 patris successor declaratur. 333
 Antipater Hyrcani, Nicodemus Aristo-
 buli legati ad Pompeium. 199
 Antipater scriptorib. epistolarū, quas
 in fratrum perniciē simulat, ingentē
 pecuniæ summam erogat. 340

Antipater Hyrcani pecunijs Romanos
 sibi deuinctos, Iudæos verò inuisos
 reddit. 205
 Antipater in demerendis paternis a-
 micis nullis sumptibus parcat. 246
 Antipater ab Herode accusatus. 250
 Antipater Herodem fratribus magis
 infensum reddit. 233
 Antipater subditos suos vt cum Hyr-
 cano sentient admonet. 321
 Antipater cum copijs Alexandro ob-
 uitiam procedit. 320
 Antipater Samarita Herodi Antipa-
 trum, filium venenū patri paratum
 habere exponit. 249
 Antipater patrem vitam finisse ratus
 cum carceris custode de missione a-
 git, quod dum Herodes audit, sine
 mora eum occidere, & in Hyrcanio
 castello condi iubet. 253
 Antipater nocte cum Hyrcano ex ciui-
 tate profugit, & ad Areram Arabiæ
 regem peruenit. 318
 Antipater innocentiam suam preci-
 bus ad Deum testatam facere cona-
 tur. 251
 Antipater multa præclara facinora cō-
 mittit, & ad subeunda pro Cæsare
 pericula sese offert. 321
 Antipater cum patre res Iudzorum
 ministrat. 246
 Antipater fratribus sublati populo &
 militibus inuisus. ibid.
 Antipater se reuersis in gratiam gra-
 tulari simulat. 236
 Antipater veste proiecta multitudi-
 nem vulnere demonstrat. 322
 Antipater parentis accusationem di-
 lit. 250
 Antipater Salomes filius apud Augu-
 stum Cæsarem Archelaū accusat. 255
 Antipater parentis vltimum diem op-
 rat. 246
 Antipater patriæ muros reparat. 321
 Antipater à cunctis accusatur. 251
 Antipater amitam fallere non potest. 246
 Antipater in carcerem coniectus. 251
 Antipater domum reuersus à nemine
 excipitur. 250

O P E R V M I O S E P H I

Antipater Romæ illustris factus. 235
 Antipas Herodis filius parandi sibi re-
 gni spe Romam nauigat. 255
 Antipatri coniunx nobilis ex Arabia
 fœmina. 320
 Antipatri in Alexandrum fratrem do-
 lus & insidiz. 334
 Antipatri in Archelaum & Philippum
 fratres insidiz. 340
 Antipatri vxor & filii 203
 Antipatri cōtra fratres artificiosa ma-
 chinatio. 238
 Antipatrum & Herodem apud Hyrcana-
 num Iudæi accusant. 205
 Antipatrum Cæsar Romana ciuitate
 simul & immunitate donat. 321
 Antipatrū Herodes ad Cæsarem mit-
 tit. 248
 Antipatris extructa. 236
 Antipatris. 332
 Antiochus abrogato Dei cultu, sum-
 ma cum tyrannide falsum illis ob-
 trudit, arcis in hoc præsidio imposi-
 to. 172
 Antiochus Mag. Rex Asiæ & Syriæ Iu-
 dzos vexat. 168
 Antiochus prius regno cum coniuge
 ac liberis egredi, quàm cum Roma-
 nis pugnare decreuit. 442
 Antiochus in Iudæam irrumperere pa-
 rat. 174
 Antiochus capitur. 442
 Antioch. cū Cæsare reconciliatur, ibi.
 Antiochus cū Iuda fœdas facit. 177
 Antiochus murum quo templum sep-
 tum erat, solo æquat. ibi.
 Antiochus suis ciuibus perfidus. 437
 Antiochus acceptis ab Hyrcano trecē-
 tis talentis ab obsidione discedit. 315
 Antiochus auxiliaturus Samaritis, ab
 Aristobulo caditur & fugatur. 191
 Antiochus Rex Damascenorum. 195
 Antiochus Seleucum fugat. 194
 Antiochus cum coniuge & filiabus in
 Ciliciam fugit. 442
 Antiochus Tryphonem electum Syria
 in Dora obsidione cingit. 189
 Antiochus regno à fratre exiit. 195
 Antiochus Gryphus occisus. 194
 Antiochi ad Zeuxidē epistola, in qua

Iudzorum honorificā mentionem
 facit. 169
 Antiochus & Ptolemæus amicitiam
 & fœdus faciunt. ibid.
 Antiochus cur templi depredationem
 fecerit. 404
 Antiochus Philippū regni governa-
 torem constituit, eique Antiochum
 filium tradit. 177
 Antiochus vrbe Hierosolym occupata
 templum spoliat. 172
 Antiochus in conflictu cum Parthis
 interemptus. 190
 Antiochus squalidis fœtoribus confi-
 ctus expirat. 480
 Antiochus Lyfi rerum administratio-
 nem: provincias & filium commit-
 tens in Persidem proficiscitur. 174
 Antiochus contra Iudæos in furorem
 vertitur. ibi.
 Antiochus cognito, quod Philippus
 vsurpato sibi regno aduentaret è
 Perside, obsidione soluta illi occur-
 rit. 177
 Antiochus Scenopegiz gratia septem
 dierum inducias Iudæis concedit. 190
 Antiochus septē illustres pueros He-
 bræorum cum matre Antiochiam
 adduci præcipit. 478
 Antiochus peditū sibi legiones ex He-
 bræorum numero congregat. 480
 Antiochus Iudæus seditiosus magnæ
 calamitatis in Antiochia autor. 437
 Antiochus septimi diei feriam Iudæis
 edicit. ibi.
 Antiochus Eupator cum copiis, in Iu-
 dæam proficiscitur. 177
 Antioch. Epiphanes curis implicitus,
 morbum contrahit, & moritur. 176
 Antiochus Ægypto cedere cogitur. 172
 Antiochus Hyrcanum in urbem com-
 pellit. 190
 Antiochus Dianæ templū spoliare vo-
 lens, Elymaida mouet, & turpiter
 inde se Babylonem recipit. 176
 Antiochus Selenci frater Antiochum
 Cyciceni filiū bello aggreditur. 194
 Antiochus moritur, & principatum
 Antiocho filio relinquit. 314
 Antiochus

I N D E X

- Antiochus post patris obitū cum numero exercitu Iudæorum fines ingreditur. 314
- Antiochus ad Hierosolimam proficitur, præsidiumq; ibi relinquit. ibi.
- Antiochus à Thobia filijs motus cum exercitu in Iudæā irumpit, ac Hierosolyma deuincit. 314
- Antiochus Epiphanes belli Iudaici fons & autor. 312
- Antioch mores Iudaicos abrogat. 314
- Antiochus rex Comagenæ. 284
- Antiochi Magni in honorem templi edictum. 169
- Antiochi ad Ptolemæum de Iudæorum libertate epistola. 168
- Antiochi ad Eleazarū exhortatio. 474
- Antiochi mors & fames exercitui immissa. 195
- Antiochi & Iudæ pugna. 177
- Antiochum Celsennius Petus Syriæ administrator coram Cæsare accusat. 442
- Antiochum Demetrii fratrem Alexander timet. 317
- Antiochia Mygdonia à Macedonibus condita. 290
- Antiquitatū Iudaicarū Epilogus. 296
- Antiquitarum historia quinque milium annorum. 449
- Antonius Herodem & Phasaelum tetrarchas declarat. 324
- Antonius in Tyro cōmoratur. ibid.
- Antonius Antigonū ad Triumphum seruare volens, propter Iudæos seditiosos securi eum percutit. 215
- Antonius captiuos trucidat. 324
- Antonius multis donis ab Herode affectus. 217
- Antonius Phasaelum & Herodem Tetrarchas constituit. 309
- Antonius Hyrcano de Cassij & Bruti rebus & morte scribit. 208
- Antoni^{us} Herodis uirritē miratur. 327
- Antonius Cleopatra maritus. 462
- Antonius & Cleopatra extincti. 224
- Antonius Armeniæ regno potitur. 218
- Antonia in magno apud Tiberiū honore habita. 267
- Antoniū Herodes muneribus placat, & amicis res suas saluās esse scribit. 217
- Antonia turris. 238
- Antoniam Agryppa, efficeret, ut tandem audiretur Eurychus rogat. 207
- Antei^{us}. 279
- Apion contumeliosam Iudæorum infectionem, quasi mercedem Alexandrinis reddere voluisse videtur. 461
- Apion veram patriam & genus suum abiurat. ibi.
- Apion de Mose & gente Iudaica. 460
- Apion Iudæis seruitutē exprobrat. 465
- Apion seipsū laudat & magnificat. ibi.
- Apionis de Mose & templo Iudaico mendacium arguitur. 461
- Apologia Hyrcani apud Regem accusati. 171
- Apollodorus ex Gaza nocturno Iudæorum castra erumpit. 194
- Apollonius cum Ionatha prælium cōmittit, & ab eo fugatur. 184
- Apollonius Syriæ Dux collectio exercitu Hierosolimam venit. 474
- Apostata à Mathia transigitur. 173
- Apollax à religione Iudaica. 172
- Apestasia sacerdotum. 162
- Aplanes per septennium Iudex. 67
- Apud Græcos nulla cōscriptio poetate Homeri uerustior. 449
- Aquæ calidæ apud Calliroe quæ in lacum bituminis feracē ciliunt. 253
- Aquarum calidarum fontes. 440
- Aquarum in Hebræorum exercitu penuria. 127
- Aquilo auertens flammam in Romanos abigit. 444
- Aquilo Calo extremum ictum inflixit, Chereas verò facinoris autor dicendus. 279
- Aquila aurea super maiorem templi portam. 252
- Aquilam auream detractam iuuenes securibus concidunt. ibi.
- Ara suffumigatoria. 16
- Arabs Scauro reconciliatur. 319
- Arabes ardente siti vitro se Iudæis tradunt. 330
- Arabes ab Herode detinēti. 226

O P E R V M I O S E P H I

Arabes Herodis exercitum in fugā ver-
tunt. 329
Arabes Cæsare irato Herodi neque la-
trones dedere, neq; pecuniam mu-
tuo acceptam persolvere volunt. 242
Arabes siri compulsi ab Herode pacem
petunt. 221
Arabes & Trachonitz scientes Hero-
di Cæsarem iratū, illi insultant. 242
Arabes in prælium reuersi, fugientes
trucidant, & castra capiunt. 220
Arabes in fugam versi. ibi.
Arabum circiter septem millia cadūt,
priusquam in Herodis clientelam
sele dedunt. 130
Arabum contra Ioramum expeditio.
130.
Arabici belli causa. 241
Arbores frugiferae nō excindendae 55
Arborū de rege deligendo consilium.
66
Arca Noe. 4
Arca sacra à Palestinis in fanū Dei sui
Dagonis defertur. 72
Arca in Cariathiarim transfertur. 72
Arca Dei in templū transportatur. 111
Arca sacra Bethsamæ peruenit. 72
Arca in urbem reducta, in tabernacu-
lum reponitur. 93
Arcyon medicus quosdā dimittit. 280
Architecti templi extruendi. 104
Archelaus Herodi sele excusat. 243
Archelaus fratrum liberos odit. 247
Archelaus Herodem generum benigni-
ssimè suscipit. 333
Archelaus Herodē vltro pro Alexan-
dro deprecari compellit. 336
Archelaus rex Cappadociæ in Iudzam
ad Alexandrum generū venit. 335
Archelaus & Herodes de libris Alexā-
dri deliberant. ibid.
Archelaus Cappadocū Rex Herodem
indignationem in generum simu-
lat, eumq; ad paternos affectus re-
ducit. 241
Archelaus si à Cæsare in Imperio con-
stabilitus esset, curæ sibi fore, vt be-
neuolentia omniū videatur dignif-
simus pollicetur. 254

Archelaus Alexandri crimina in amb-
cos præcipue vero in Pherorā trans-
fert. Pherorā Archelaum reconci-
liatorem adit. 241
Archelaus Romam proficiscitur, mul-
tiq; eidem obnixuri eum comitan-
tur. 255
Archelaus Ioazaro Boethi filio Ponti-
ficatum abrogat, eamq; dignitatem
in Eleazarum collocat. 259
Archelaus epulum multitudini præ-
bet. 254
Archelaus & Iudæorum legati coram
Cæsare comparent. 258
Archelaus & Philippus instinctu An-
tipatri accusantur. 249
Archelaus condita. 259
Archelai visionem Simon vir Essæus
interpretatur. 260
Archelao regi acclamatum. 254
Archelaum accusatum Cæsar pecunia
multat, eumq; Viennam in exilium
mittit. 260
Archelaum Cæsar ethnarcham consti-
tuit, regniq; dimidium in duos He-
rodis filios Philippum & Antipat-
rum partitur. 258. & 348
Archelaum Nicolaus excusat. 255
Ardens studium in reparandis mœni-
bus. 157.
Ardentes faces in murum iaculantur.
444
Aretas ad Arabum regem legatus. 244
Aretas rex Coelestyz. 195
Aretas contra Aristobulum expeditio-
nem suscipit, eumq; Hierosolyma
confugere cogit. 199
Aretas rex Arabū Gazæis auxiliij spem
ostendit. 194
Areta Hyrcano quinquaginta millia
militum tradit. 318
Aretas ex augurijs impossibile esse ex-
ercitum ad Petram peruenire vol-
ligit. 265
Aretas Syllzum, quod Fabarum alios-
que interfecerit accusat. 248
Arietem ad victimam loco Isaci Deus
offert Abrahamo. 11
Aristobulus cum filio Pompeij studio-
sis peremptus. 321
Aristobulus

I N D E X.

Aristobulus Roma reuersus Alexan-
drium denuo munire conatur. 202
Aristobulus à Romanis in prælio vin-
citur. ibid.
Aristobulus captiuus cum Antigono
filio Romam remittitur. ibid.
Aristobulus Ituræ habitatores circū-
cisionem cæterosque Iudaicos ritus
admittit. 193
Aristobulus Herodis ductu submergi-
tur, & ad Ananellū pontificatus re-
dit. 217
Aristobulus contra Aretam & Hyrcan-
um proficiscitur. 199
Aristobulus multa castella occupat.
197.
Aristobulus Herodis regis Chalcidæ
filius. 293
Aristobulus & Hyrcanus à Iudæis a-
pud Pompeium accusati. 200
Aristobulus eiusq; asseclæ Phariseorū
tyrannidem accusant. 196
Aristobulus bello congredi cum Pom-
peio cogitat. 318
Aristobulus & Hyrcanus de regno con-
tendunt. 198
Aristobulus vinculo solutus veneno
tollitur. 203
Aristobulus Antigonom in regni so-
cietatem admittit, cæteros in vincu-
la conijcit, & matrem fame necat.
192
Aristobulus ad Pōpeium descēdit. 318
Aristobulus Damascum contra Ptole-
mæum missus. 196
Aristobulus Antigonom fratrem in-
terficit. 192
Aristobulus Hyrcani filius post capti-
uitatem Babylonicam diadema sibi
primus imponit. ibid.
Aristobulus ex arce ad Pompeium de-
scendit. 200
Aristobulus castella Pompeio tradit.
ibidem
Aristobulus cum familia Romam ve-
nit. 319
Aristobulus vxori humilitatem gene-
ris objicit. 334
Aristobulus matrē ac fratrem vinctos
custodiæ tradit. 315

Aristobulus matrē vinctam fame ne-
cat. 316
Aristobulus fratrem Antigonom plu-
rimum amat. ibid.
Aristobulus seipsum regē declarat. 318
Alexandra coniugem Aristobuli cum
filiis carceri includit. 318
Aristobulus Flaccum Agrippæ fratri
inensum reddit. 266
Aristobulus amitam suam ac socrum
monet. 243
Aristobulus ab Herode interfectus, su-
pra lib. 15. cap. 3. 296
Aristobulus elapsus Roma iterum tur-
bas concitat. 320
Aristobulus cū Romanis dimicat. ibid.
Aristobulus Agrippæ Regis frater &
Elcias Magnus apud Petronium lu-
dæorum causam agunt. 271
Aristobulus Hyrcani filius natu maior
principatum in regnum transfert.
315
Antigonus in honorē fratris in tem-
plum ascendit. 316
Aristobulus Pompeio supplex occur-
rit. 319
Aristobulus satellitibus vt Antigonū
si cum armis adiret occiderent, præ-
cipit. 316
Aristobulus miserè moritur. ibid.
Aristobuli coram Pompeio apologia.
200
Aristobuli coniunx versuta, Antigonū
dolo trucidari curat. 192
Aristobuli liberi remissi. 202
Aristobuli necem cuncti desent, præ-
cipue verò Alexandra, quæ nullam
præ se fert suspicionem. 228
Aristobuli cum Hyrcano foedus. 198
Aristobuli fratricidæ pœna. 192
Aristobuli apud matrē deprecatio 317
Aristobulo fratricidij pœnitudo
morbus ingrauescit. 316
Aristobulo Herodes insidiatur. 217
Aristobulum in templo Arabs oppu-
gnat. 199
Aristobulū Pompeius descendere pro-
uocat. 318
Aristobulum captiuum Cæsar vinculis
soluit. 321

Aristocratis optimum regimen.	52	Assyriorum imperium dissolutum.	140
Argumenta, Iudæorū genus antiquius Græcorū genere.	451	Asiterus, rex Persarum, Vasten ad con- uiu. venire nolentem repudiat.	157
Arme quibus Iosaphatus victoriam parauit.	126.	Athenio Herodem, eiusque exercitū inuadit.	220
Artabanus Tiberio filium Darium ob- sidem & virum quinque cubito- rum statura mittit.	265	Athronges vir corpore & manuum robore insignis dignitatem regiam attentat.	257
Artabanus à Dahiis & Sacis in impe- rium restitutus.	ibid.	Auranitidis ditio à Zenodoro Arabi- bus elocata & à Casare Herodi do- nata est causa belli.	228
Artabanus Asinæ terrā Babyloniam commendat, datisque muneribus eum dimittit.	273	Aurus ab Arabibus incensus.	257
Artabanus ad Asinæ & Anilæum propter audaciam societatem cum illis inue mittit.	ibid.	Aureum dictum de hoc seculo.	480
Artabanus ad Izatem se confert, auxi- liumque ab eo petit.	289	Augustus Herodem Syriæ procurato- rem constituit.	331
Arentius in theatro Imperatoris inte- ritum nunciat.	289	Augusto Cæsari Caius rem diuinam facit.	278
Atz Apamia ditura.	200	Alprenas.	ibid.
Atanus Rex Iudæ.	119	Autoritas Simonis.	188
Atinus Damascenos in Basanem con- dit.	120	Azariæ Prophetæ ad populum adhor- tatio.	120
Atanus rex moritur.	ibid.	Azymorum festum.	28
Atani pietas.	119	Azoti propter arcam ereptam horri- bilitate cruciantur.	74
Atani victoria.	ibid.	Ædificia ab Herode condita.	331
Asael Iosaphi frater Abenerum insequi- tur.	90	Ædificatio Hierosolymæ.	454
Asiatici & Cyrenenses Iudæi ab earū regionum ciuitatibus multam assu- nt.	237	Ægyptus vnde dicta.	ibi.
Asinaus & Anilæus Neerdeses patria in locum queniam se conferunt, ad quos ingens multitudo confluit.	273	Ægypti rex auxiliaturus Iudæis pri- mo vincitur.	143
Asinæ cum sociis à Babylonix Satra- pis ex improviso oppressi.	ibid.	Ægypti regis de Iudæorum liberta- te ab Aristæo impetrata edictum.	165
Asinæ suos ad fortitudinem hortat- ur, & hostes fundit, fugatq;.	ibid.	Ægypti & Æthiopiz regina ad Salo- monem venit.	114
Asinius.	204	Ægyptij bestias naturæ repugnantes colunt.	462
Asini apud Iudæos aliosq; sapientes viros qui dicantur.	463	Ægyptiorum libido.	8
Assamoni Principatus & Pontifica- tus finis.	215	Ægyptiorum rex in Æthiopiam fu- git, eumque Æthiopum rex hono- rifice suscepit.	457
Ascalopita & Scythopolita ob tribu- tum non solum puniti.	170	Ægyptiorum sacerdotes circumcidun- tur, à porcinis carnibus abstinent.	465
Asphaltites lacus.	9	Ægyptiorum arma ventus in Hebræo- rum castra expellit.	29
Asus serpentis.	3	Ægyptiorum Idolatria.	456
Asorus.	113	Ægyptiorum reges cur Pharaones di- cti.	113
		Ægyptiorum rex in Æthiopes.	25
		Ægyptio	

I N D E X

Ægyptiorū erga Hebræos inu idia.	23	Bacchidi Demetrius Alcimam com-	
Æmilius Regulus.	276	 mendat, eique vt Iudam interne-	
Ætas Saræ 127. anni.	11	 cione deleat, mandat.	378
Æthiopes arma contra Afanum ca-		Bacchidem Demetrius cum copiis in	
 piunt.	119	 Iudzam mittit.	179
B.			
B Aaræ radix quomodo euellenda.		Bagoas, Carus & alij ab Herode neca-	
440		 ti.	248
Baalitarum maectatio.	131	Baix sunt thermæ Campaniæ, non	
Babæ liberi à Costobaro seruati.	225	 procul à Putcolis.	270
Babæ liberi aliique acculati ab Hero-		Baleth.	113
 de interfecti.	ibid.	Balthasar siue Naboandel Babylonix	
Babylon à Cyro Persarum rege capta.		 rex.	148
148		Balthasar manum è pariete prominen-	
Babylon à Semiramide non ædificata.		 tem & syllabas quasdam scribentem	
454		 vider.	ibid.
Babylonix muri ex latere cocto & bi-		Bal Tyrionum Deus.	131
 rumine constructi.	ibi.	Balamus obiurgatur ab Angelo.	48
Babylonix captiuitatis post septua-		Balamus ad Balacum peruenit.	ibid.
 ginta annos finis.	150	Balami responsio.	ibid.
Babyloniorum rex Herculem fortitu-		Balami de rebus futuris vaticinium.	
 dine & rerum gestarum magnitu-		 ibidem	
 dine præcessit.	454	Balami aduersus Hebræos consiliū.	ib.
Babyloniorum regis ad Ezechiam lega-		Balami asina loquitur.	ibid.
 tio.	140	Balami de Israelitico populo vatici-	
Bacchides aciem instruit, & cum Iuda		 nium.	ibid.
 signa confert.	179	Balacus iratus reprehēdit Balamū.	ibi.
Bacchides cum 22000. militū Iudæ oc-		Balaci Moabitaram regis ad Madiani-	
 currit.	ibid.	 tas legatio.	ibid.
Bacchides Jonathan Sabbatho aggre-		Balamo angelus resistit.	ibid.
 ditur, & duo millia militum amit-		Banaias.	103
 tit.	181	Banaias Ægyptium hasta ex ipsius mæ-	
Bacchides copias contra Ionatham du-		 nibus extorta confodit.	ibi.
 cit.	ibid.	Banaias leonem exanimat.	ibid.
Bacchides iratus transfugis dum Io-		Baracus 40. annis Israelitarum impe-	
 nathæ potestas ipsi nō datur, quin-		 rium tenuit.	65
 quaginta ex eis interficit.	ibid.	Baracus contra hostes Imperator de-	
Bacchides indignationem in transfu-		 signatur.	64
 gas effundit, & quomodo exercitum		Barala oppugnata & concremata.	176
 sine ignominia posset reducere co-		Baruchus e carcere dimissus.	145
 girat.	ibid.	Basanes Ramathonem captam mu-	
Bacchides magnam tyrannidem in		 nit.	120
 Bethzecho exercet.	178	Basanis impietas.	ibid.
Bacchides cum Ionatha fœdus facit.		Basilica.	113.
181.		Batibius.	278
Bacchides Iudæ fautores interficit.		Bathillus se venenum attulisse fate-	
 ibidem.		 tur.	249
Bacchides multos sibi credentes in-		Belus primus rex Assyriorum.	454
 terficat.	178	Belī sacerdotes interfecti.	121
Bacchidis in Iudæos crudelitas.	314	Eleazari calamitas Iudæos ad dedi-	
		 tionem commouet.	441

OPERM

IOSEPHI

Bellum Adadi contra Achabum.	122
Bellum inter Asaelem & Ieum.	132
Belli Iudaici Praefide Floro exorti ipsi Iudaei initium & seminarium.	287
Belli leges.	55
Beniamin ut reus capitur.	21
Beniamitae in Abneri sententiam cedunt, ipse ad Dauidem proficiscitur, & hac de re certiores facit.	91
Beniamitae quadringentas virgines labitices ducunt.	63
Beniamitarum 25000. trucidantur, tantum sexcenti incolumes evadunt.	63
Beniamitis, ut virgines raptant, conceditur.	ibid.
Bernice, Agrippae soror, cuius Herodes pater & maritus Polemoni Ciliciae Regi in matrimonium collocatur.	292
Bernicen Salomes filiam Aristobulo, Glaphyram Archelai Cappadocum regis filiam Alexandro Herodes uxores coniungit.	232
Berytij ab Agrippa multis donis affecti.	294
Berosus historiographus genere Chaldaeus.	453
Berosus de Nabuchodonosoro.	147
Berosus.	8
Bersabe iuramenti puteus.	10
Berzelxus Hierosolymam, patre eo proficisci nolente, cum Davide contendit.	101
Berzellae filios Solomonis David commendat.	105
Bezeleel & Eliab Architecti tabernaculi.	34
Betachora.	113
Betaramptha Iulias appellata.	262
Bethabe studium Adoniz, sic suadente Nathane, Davidi indicat.	104
Bethabe Regi se gravidam esse nunciat.	95
Bethsura obsessa.	177
Bethsuritae deditionem faciunt.	ibid.
Bethsaida.	262
Biblia satan abolere conatur.	173
Bibliotheca Ptolemæi Philadelphi.	164

Bozus Naami & Ruth amicus.	69
Bozus, Ruth cognatum, cum ut ducat, hortatur.	70
Bozus ex Ruth Obodem Davidis auum genuit.	ibid.
Boves triturantes.	53
Buccinae duae ex argento factae.	41
Blasphemiæ inter Iudaeos & Aegyptios causa.	456

C.

Cain regione extorris.	4
Cain Dei castigatione haud melior redditur.	ibid.
Cain hypocritarum & sceleratorum parens.	ibid.
Caduceatores ablegandi.	55
Caius ad tria millia Iudaeorum in servitium abducit.	320
C. Norbanus Flaccus pro Iudaeis scribit.	238
Caius Senatui ac Pisoni urbis Praefecto se in imperium defuncti successisse significat, & ut Agrippa e custodia dimitterent mandat.	269
Caius Caligula quartus Romanorum Imperator. Tiberius Tyrannus.	269
Caius Tiberium fratrem tollit.	ibi.
Caius, Germanici filius, gratus.	268
Caius Petronio mandata imperatoria negligente, ut sibi ipsi manus inferat scribit.	272
Caius Templorum Graecanicorum nullum in spoliatum relinquit.	276
Caius Iouis fratrem se appellat.	275
Caius vix maleficus.	281
Caius orator facundus.	ibid.
Caius primo egregie Rempub. administrat, postea divinos quoque honores usurpare audet.	270
Caij in Iudaeos Tyrannis.	275
Caij in senatores ac patricios seditia.	ibidem
Caius licentiam servis deferendi suos dominos permittit, & Pollux Claudium reum facere audet.	276
Caius Agrippae commendatus.	276
Caius multos tributorum ac vectigalium	

I N D E X.

lium releuationem petentes capite plectit.	276	Carnibus cruentis Hebræi vescutus.	77
Caius Caligula post Tiberij obitum Princeps Roman.	265	Carthago à Didone Pygmalionis foro re in Africa extructa.	451
Caius à Chzrea trucidatus.	278	Cassius Herodi, si bellū desisset Iudææ regnum delaturum pollicetur.	323
Caius receptacula nauib. exstruit.	281	Cassius in Syriam venit, & plus quàm septingenta argenti talētia à Iudæis exigit.	207
Caius se Ioui comparat.	276	Cassius Herodi, vt in Malicho mortē patris viciscatur, rescribit.	323
Caium Agrippa Romæ honorat, in cuius retributionem aliquid pete- re Caius iubet, qui nihil aliud, quā vt mandatum Petronio datum re- uocet, rogat.	272	Cassius stipendium ciuitatibus indi- cit.	321
Caij stuprum & libidinis licentia.	281	Cassius & Marius Herodem Cœlesyriæ ducem faciunt.	207
Cato passim infidiæ structæ.	276	Cassius Longinus Syriæ Præses.	287
Candelabrum aureum.	36	Cassius Chzrea.	276
Chananzorum gentem extirpandā.	55	Cassij & Bruti dolo Iulius Cæsar inter- fectus.	323
Chananzorum Reges mouent in He- bræos.	59	Caspius portus.	264
Chananzorum ingens exercitus. ibi.		Castra hostium à Samaritanis diripiū- tur.	128
Chananzorum Reges omnes ad vnū trucidati.	ibid.	Castella muniuntur.	201
Chananzorum regionem totam lo- sua deuastat.	ibid.	Castoris Iudæi dolus erga Titum.	415
Chananzorum decem millia trucidā- tur, & Adonibezek capitur.	61	Catullus tria simul Iudæorum millia trucidat.	448
Calamitas Iudæorum Scythopoli.	445	Causæ diuersitatis apud Iudæos.	449
Calamitates omnium à mundo con- dito cum Iudæorum collatæ, supe- rantur.	312	Causæ, cur Iosephus hos libros contra Apionem conscripserit.	471
Callistus, Caij libertus, Claudio à Ca- io se vt ipsum veneno tolleret ius- sum, significat.	277	Caulæ milites impellentes, vt Clau- dium in Imperatorem eligerent.	282
Chaldæorum ac Tyrionum scripta cū Iudæis consonant.	454	Causæ impulsu conscribendi hos li- bros.	449
Chaspoma & Bosora.	176	Causæ, ob quas Iosephus has historias conscriptas in lucē ediderit.	1
Cambyxis rescriptum, in quo Iudæ- os ab ædificando templo deter- ret.	151	Causa extructi templi.	111
Campus regius.	9	Causa belli contra Arabes.	220
Candelabra.	111	Cisus Sauli pater.	74
Canthari & Phialæ.	ibid.	Citharæ quis inuentor.	7
Captiuitas Babylonica ab Esaia prædi- cta.	140	Ciuitatem quis primus instituerit.	7
Captiuitas Babylonica.	145	Clades Ismaelis à Ioanne accepta.	146
Captiuitas, & per tempus obsidionis mortuorum numerus.	435	Clades Alexandri.	193
Caprosaba Antipatris dicta.	195	Claudius Principatum vltro oblatum deponere recusat.	282
Carmen & gratiarum actio Moſis & Iſrahelitarum pro præſenti libera- tione.	29	Claudius in proposito suo ab Agrippa confirmatur.	283
		Claudius Felix Iudææ procurator.	291
		Claudius milites vt in fide maneant, sacramento adigit.	283
		Claudius Agrippā in regnū paternū mittere	

O P E R V M I O S E P H I

mittere cogitat, quod alij dissuadet, & Culpium Fadum Iudææ præsidē & regni totius declarat.	284	Cæsar Herodis ditionem ampliorem reddidit.	224
Claudius Agrippæ Iudæam, Samariā, & Lyfaniæ ditionem concedit.	284	Cæsar Augustus Herodis studiosus.	211
Claudius Principatum vltro oblatum deponere recusat.	282	Cæsar e Syria proficiscitur.	204
Claudius Iudæis sacræ Stolz custo- diam Agrippæ iunioris rogatu con- cedit.	288	Cæsar Aegypto potitur.	224
Claudius renuenti obtruditur Cæsarea dignitas.	282	Cæsar in hoc munes peccasse pronū- ciat, quod se à suspitione immunes non seruauerint, ac parentē vt filijs reconcilietur, hortatur.	236
Claudius Tiberius Nero Romanorū Imperator.	262	Cæsar à Cassio & Bruto occisus.	207
Claud. sublimis in castra pfertur. ibid.		Cæsar ab Herode offensus.	242
Claudius fato functus.	293	Cæsar Herodi dimidium redditum e Cypris metallis donat.	236
Claudij Cæsaris ad Iudæos epistola.	288	Cæsar Herodis Principatū confirmat.	223.
Claudij pro Alexandrinis Iudæis edi- ctum.	284	Cæsar Arabum legatos non audit.	242
Claudij pro Iudæis per Romanum or- bem edictum.	ibi.	Cæsar Trachonitidis, Bataneæ, & Au- ranitidis ditionē Herodi donat.	228
Claudij ad legatos responsio.	283	Cæsar Archelaum regno dignum pro- nunciat.	255
Claudium Agrippa, vt magno animo in retinendo principatu pergeret, hortatur.	283	Cæsar & Agrippa Herodis magnani- mitatem celebrant.	236
Claudium milites in Principem eli- gunt.	280	Cæsar Augustus fato functus.	262
Crassus in Parthia perit.	203	Cæsaris ad Herodem responsio.	330
Crassus Parthis resistit.	ibid.	Cæsari & Iulix Cæsaris vxori ab Hero- de legatum.	254
Crassus iuramenti dati violator.	202	Cæsari Herodes quingentos ex suo sa- telitio mittit.	227
Crateres.	113	Cæsarem Herodes octingentis talentis donat.	223
Crateræ aureæ dux.	166	Cæsares.	114
Crateræ argenteæ.	ibi.	Cæsarea, Stratonis turris antea dicta, ab Herode condita.	332
Cæcilius Bassus sex. Cæsarem interfi- cit.	207	Cæsarea Philippi ab Agrippa Neroni- as appellata.	294
Cædes assidua Hierosolymis.	328	Cæsarea perfecta.	236
Cædes, latrocinia, seditio & fames in Iudæa.	261	Cæsareæ inter Iudæos & Syros de pari iure ciuitatis rixa.	293
Cædes Zachariæ Regis.	135	Cæsareæ portus.	228
Cædes in Hierosolymis.	328	Chæreas cū socijs in Germanici ades se recipit.	279
Cædes cognatorum 42. Ochozir.	132	Chæreas Iulium Lupum vt Caij vxorē & filiam interficiat mittit.	281
Cædes filij Aristobuli.	203	Chæreas à consulib. signū petit. ibid.	
Cædes, latrocinia, seditio & fames in Iudæa.	356	Chæreas multis ex causis in Caium in- citus.	376
Cæsar in Syriam venit, apud eū Gada- renses Herodem accusant, qui sei- psos ingulant.	228	Chæreas, Minutianus & Clemens, de Cæsaris nece colloquuntur.	280
Cæsar Augustus Herodi in Parricidas animaduertere liberam potestatem permittit.	244	Chæreas cum alijs quibusdam Caium tollere statuit.	277

Chæreas

I N D E X.

Chzreas Clementem & Papinum alloquitur.	276	Circa Massadam vnus tantum locus, qui aggerum iactum excipere potest.	444
Chzreas occasionem aggrediendi Ca-ium expectat.	277	Circenses ludi.	276
Chzremon historiographus.	459	Circumcisio instituta.	9
Chzrili antiqui Poetæ de Iudæorum gente testimonium.	455	Cirenzorum magistratus.	237
Ceron, amoni ferocissima, in qua Noë arca reliquæ seruantur.	288	Ciuilis Germanos ad sobrietatem cogit.	438
Chelcias & Ananias Cleopatrz copijs duces præpositi.	191	Ciuilis belli inter Hebræos initiū.	90
Cherubini duo.	110	Cines in labissā, Sauli & filiorum ca-dauera dempra sepeliunt.	88
Cherubin.	35	Ciuitatis munitiones ac turrim cautes, quas tyranni per dementiā dese-ruerant, insuperabiles.	431
Chebron & Marissā expugnata.	176	Ciuum contra Iudæos ad Titum pre-ces.	439
Cesennius Antiochum subito inua-dit.	442	Ciuib. direpta bona restituuntur.	307
Cellæ in circuitu templi cōstruæ.	110	Cyrus Nabonidē expellit à Babyl.	454
Chetomene.	36	Cyrus Iudæis reditum in patriam vr-bis ac templi ædificationem permit-tit.	150
Celenderis in Cilicia.	249	Cyri Persarum Regis edictum.	ibid.
Clearchi Aristotelis discipuli de Iudæ-is testimonium.	455	Cyri ad Syriæ Satrapas mandatū.	ibid.
Cleopatra Regina alieni appetēs.	218	Cyri de Iudæis eorumq; templo decre-tum.	154
Cleopatra in Ciliciam ad Antonium venit.	209	Cyprus.	332
Cleopatra fratrem & sororem interficit.	218	Cypros, Agrippæ vxor, ad Herodiadē sororem eius scribit, & auxilium po-tit.	266
Cleopatra contra filium exercitum pa-rat.	194	Cypron conditum.	237
Cleopatra ad Antonium peruenit, qui Arabiæ partem & Hierichuntini a-gri reditus ei locat.	218	Criminum à Iusto Iosepho obiectorū depulsio.	307
Cleopatrz in cognationem suam sæ-uitia.	329	Crypta subterranea ab Antonia.	235
Cleopatrz auaritia.	329	Cochlea.	110
Cleopatrz in Herodem insidiæ.	ibid.	Columnæ duæ excitatæ.	4
Cleopatrz Antonius partes de Iudæa & Arabia ablatas largitur.	218	Columnæ duæ ingentes.	110
Cleopatram Herodes occidere cona-tur, quod eius amici auertunt.	ibi.	Colloquium Dei cum Cain.	3
Cleopatram Antonius versus Ægyptū deduxit.	ibid.	Copiæ in partes duodecim cōgestæ.	105
Creatio mundi.	2	Coponius Præfectus Syriæ.	261
Censores.	141	Comitas, & benignitas Agrippæ erga Philippum.	302
Centum legati Hierosol. reuersi.	306	Comminatio grauis Israelitis à veræ pietatis tramite exorbitantib. pro-posita.	112
Certamen quinquennale.	236	Concupiscentiæ sepulchra.	42
Cinnamus Arabano amissum digni-tatis fastigium restituit.	290	Conditio obsidionis soluendæ à Ioa-bo proposita.	102
Clitus Tiberiadæ seditionis autor.	302	Consistens Ægyptiorum & Mithrida-ris ad Delta.	203
Clitus sinistram sibi præcidit.	ibi.	Consonantia Iudæorū in religione & vita.	467.
Circa hostes quomodo agendum.	468	Conscien-	

O P E R V M I O S E P H I

Conscientiæ labes.	192
Contra mendacium impudenter expo- situm nihil dicendum.	460
Contra furtum & viuras.	468
Contra illos, qui Moſen & Iſraelitas propter lepram profugiſſe ex Ægy- pto contendunt.	40
Contra legiſlatores gentium.	470
Contemptus mortis.	252
Conuiuium Deo faciens.	51
Conuiuium Iudæorum apud Ptole- mæum, & eorundem ſate cibum preces.	167
Corban, donum Dei.	454
Cores populum excitare aduerſus Mo- ſen conatur.	44
Coræ factionem ducenti quinquagin- ta viri ſequuntur.	ibid.
Coræ cum 250. viris ignis abſumit.	46
Corinthus à Sylleſo, vt Herodem è me- dio tolleret, pecunijs corruptus.	148
Corona.	111
Cornelius Sabinus.	277
Chosbi.	49
Coſtobarus, Lyſimachus, Antipater & Doſitheus apud Herodem accuſa- ti.	225
Coſtobarus, cui Herodes in matrimo- nium Salomem ſororè dederat, Idu- mææ principatum inuadit.	225
Coſtobarus interceſſione ſeruatus. ibi.	
Cubicula ad voluptatem facta aurea ſuppelleſtili reſerta.	113
Cumanus Præfeſtus Iudææ.	353
Cumanus multos Iudæos perimit, plu- res viuos captos abducit.	292
Cum quibus iuſtitia, cum illis etiam Deus eſt.	221
Cum capta coniugium.	53
Cur Iudæi animalia conſueſta ſacriſi- cent, nec carnibus ſuillis veſcan- tur.	465
Cur quidam Hiſtoriographi Iudæorū mentionem omiſerint.	456
Cura pro ſacerdotibus.	157
Cura Dei pro ſuis.	122
Chuiſis victoriæ nunciuſ ad Dauidem miſſuſ ab Achima anteuerſitur.	100
Chuiſi conſiliuſ, quod etiam, Achito- pheliſ reiecto, recipitur.	99

Chuiſim ſimulatè offert Abefalomo ſtadium ac fidem ſuam.	98
Cuſtoſ carceris amicè agit cum Iose- pho.	18
Chutzi cultum Dei amplexi, Iudæo- rum amicos, rebus tantum ſecundis ſe proſtitentur.	134

D.

Dabaritteni Ptolemæi vxorem ſpo- liant.	fol. 301
Dalale meretrix è Samſone cauſam tanti roboris expiſcari conatur, & ter deluditur.	69
Damaſceni & Aretas contra Alexan- druſ.	317
Damaſceni à Dauide vincuntur.	94
Dana extructa.	63
Daniana tribuſ à Chananæiſ preſ- ſa.	ibid.
Danitz locum inhabitandum quæ- runt.	ibid.
Daniel cum ſocijs ad honorem eue- ctus.	147
Daniel Regi ſcripturam interpreta- tur.	148
Daniel in leonum foueam conijci- tur.	149
Danieli Rex dona promiſſa exhi- bet.	148
Daniel Regiſ ſomnium & interpreta- tionem exponit.	147
Danieliſ cognati ſtatuaſ adorare no- lenteſ, in ignem cōiecti, diuina pro- uidencia ſeruantur.	ibid.
Danieliſ vaticinia.	149
Danieliſ viſio de ariete & hircō, per quos Medorum & Perſarum Regnū præfiguratum fuit.	ibid.
Danieliſ inimici à leonib꿯 dilania- ti.	ibid.
Danieliſ & ſociorū ei꿯 in Chaldaica diſciplina inſtitutio & profeſſus.	146
Danieli ſomnium ei꿯q꿯 interpreta- tio reuelatur.	147
Darius tribuſ ſatellitibuſ tres quæſtio- neſ proponit.	152
Darius ſe ſacra vaſa Hieroſolyma re- miſſurum vouet.	ibid.

Darius

I N D E X.

- Darius Hyftaspis filius Rex Perfarum. 152
Darius admonitus voti, templi restorationem mandauit. 153
Darius regis scriptum & mandatum de libertate, possessionibus, templo & sacrificijs Iudæorum. ibid.
Darius ad Syriæ præfectos epistola. 154
Dathan & Abiran contumaces. 45
Dathan & Abiram ablorbet terra. 46
David Gillanos contra Palæstinorum incursiones defendit. 83
David tribus malis propositis pestem eligit. 103
David Sibz Ionathæ facultates commendat, eumq; omnes reditus Hierosolyma referre iubet. 94
David in siti crebro expetitam aquam bibere recusat. 103
David uxorem Melcholen ab Abenero postulat. 90
David Hierosolymæ partem inferiorem occupat. 92
David aliofus factus Abiface eum recalciscit. 104
David cognito Regis aduentu fuga sibi consulit. 84
David à proposito Nabalum euerteredi desistit. 85
David Ioabum cum lectissimo milite contra Ammanitas mittit. 94
David de Absalom conatibus certior factus, cum suis Iordanem trāsīt. 99
David contra Nabalum cum 400. armatis proficiscitur. 85
David Syriæ subiugatæ tributum imponit. 94
David in vitæ discrimen vocatus ab Abifæo liberatur. 102
David Ammanitarum iniuriam fert indignissimè, eamq; vindicare cogitat. 94
David Abigzæ Nabali viduam ducit. 85
David Saulo innocentiam suam declarat. 86
David cum sexcentorum manu & duabus vxoribus in Palæstinam ad Anchum Gittæ Regem secōfert. ibid.
David Saritas & Amalecitas incursionibus infestat, de manubijs muneribus Regi mittit, eiq; meridionalem Iudæorum regionem se incurfare persuadet. ibid.
David cum Goliath congregari cupit. 79
David agnum raptum ex ore Leonis recipit, ipsamq; feram occidit. 80
David virum trucidat. ibid.
David armis quibus ad pugnam à Saulo instructus erat, depositis, fundam armatus in hostem properat. ibid.
David hostem accedens, contemnitur. ibid.
David, Sauli & Ionathæ necem deplorat. 89
David Amalecitam Sauli interfectorem affici supplicio iubet. ibid.
David ex Dei iussu Hebronem commigrans, à Iudæ tribu Rex declaratur. ibid.
David Iabifenos quod Saulum cum filiis sepelissent, collaudat. ibid.
David se viuente Solomonem filium suum regnum auspiciari voluit. 104
David Solomonem vt Deum colat, hortatur. 104
David Mahanaïm peruenit, vbi cum summa reuerentia ab optimatibus excipitur. 99
David arcam in ædes Obadami Leuitæ deponit, cuius domus multis felicitatibus cumulatur. 93
David Semeim occidi vetat. 95
David famæ suæ consulit nemine suspicante ipsius voluntate casum fuisse Abenerum. 91
David à Michol irridetur. 92
David Deo templum ædificare decernit. ibid.
David Deo pro promissa per Nathannem felicitate gratias agit. ibid.
David in Palæstinos mouet, eisq; bonam agrorum partem adimit. ibid.
David Sophenorum Regem vincit. ibid.
David à rege petit vt agri partem ad incolendum ei cum suis attribueret, Rex Secellam ei donat. 86
David Ionathæ de patris insidijs conqueritur, Ionathas autem parentem excusat. 81
David orat Ionathan, vt parentis erga se

O P E R V M I O S E P H I

- ga se animum expiscari & significare velit. 82
- David Nabum ad Achimelechum sacerdotem peruenit. ibid.
- David Goliathi gladio accepto, in Gittam Palæstinorum ad Anchum se cōfert. ibid.
- David regem Anchum timens furorem ac rabiem simulat. ibid.
- David ad speluncam Adullamæ peruenit, vbi filius tota cognatio, nec non & alij multi ad eum se cōferunt. ibidem.
- David ad Moabitarum Regem proficiscens, parentes ei commendat. 83
- David ad Sarim oppidum peruenit. ib.
- David Memphibosto veniam, & dimidiæ partis bonorum Sibæ donatorū restitutionem promittit. 101
- David oraculo monitus fugit. 84
- David in Cœnam cum suis se confert, quò & Ionathas perueniens, eum consolatur, & fœdus cum eo renouat. ibid.
- David Vriam accersit, eumq; vt profectus ad uxorem, ibi pernoctaret, iubet, quod tamen non facit. 95
- David Ioabo, vt in Vriam animaduertat, scribit. ibid.
- David magnam vim ferri, æris & lignorum comportat. 104
- David Amasæ veniā & vniuersarū copiarum Præfecturam concedit. 100
- David Idumæos, vt vittim tributa persoluerent, cogit. 94
- David num quis ex Ionathæ genere superesset scitatur. ibid.
- David falsus peccator, à D E O veniam consequitur. 96
- David per septē dies, infantes ex Bethsabe suscepti, vicem dolenter ferens, ieiunat. ibid.
- David puerum extinctum sentiens, surgit, ac lotus cibum capit. ibid.
- David causam, cur mortuo puero cibū capiat, quorum nihil puero adhuc ægrotante fecerat, indicat. ibid.
- David laciniā regij pallij præcidit. 84
- David regi Saulo, quod sibi insonti insidias struat, exprobrat. ibid.
- David cum toto populo Abenerum deseret ac luger & solennibus funeralibus ei parentat. 92
- David Vriæ nece audita, irasci denuntiat. 96
- David Bethsabe coniugem sibi cōsecrat, ex qua puer ei nascitur. ibid.
- David Principibus tribuum conuocatis Solomonem commendat. 103
- David Chulim vt Achitophelis consilijs se opponeret, obnixè precatur. 92
- David Hierosolymis excedit. ibid.
- David fugiens sacerdotes in vrbe manere vult, vt per eos, quid in ea agatur, cognoscat. ibid.
- David Samueli Regis erga sese animū indicat. 81
- David Salomoni Ioabum puniendum mandat. 105
- David Deum consulit, num ab Amalecitis vxores ac liberos recipere sit concessurus. 87
- David Ægyptio seruo ductore, Amalecitas assequitur. 88
- David in Amalecitas irruit, magnā eorum stragem edit, omnemq; prædā recuperat. ibid.
- David custodes impedimentorū, obstrepentibus pugnæ socijs, in prædæ partem admittit. ibid.
- David cum duobus in hostium castra penetrans, Sauli spiculum & lecythum aequalem aufert. 85
- David Sauli Imperatori Abenero regium spiculum & aquæ lecythum auferri passus sit exprobrat. ibid.
- David Palæstinos magna eorum edita strage vincit. 81
- David Lenitas numerat, eorumq; officia distribuit. 103
- David Ioabum ad peragendum censum ire iubet. 103
- David Iebusæos ex arce & Hierosolymis eiicit, & ciuitatem Davidis appellat. 92
- David Syris occurrens, 47000. cum Sabeco eorum Imperatore cædit. 95
- David vt plurimum propitium numē experitur. 80
- David cognita filij eadē à Chusi, acriter eum deslet. 100
- David

I N D E X.

David Proceres & præfectos comiter atq; benigne excipit.	91	Debora Prophetissa.	64
David Rabatham vi captam militi diripiendam permittit.	66	De boue cornupeta.	34
David pro innocente orat populo.	103	Decem tribuum ad reliquos Israelitas legatio.	60
David Poeta.	102	De Chami filijs ipsorumq; progenie.	7
Davidis & Salomonis potentia.	465	De Cain & Abel fratribus.	3
Davidis legatis petentib. aliquid comectus, durè responderetur à Nabalo.	85	Decem coniurati necari, delator eorum interfectus frustatim concisus est.	226
Davidis cum Goliatho ante congressum colloquium.	80	Decem præcepta, & quomodo diuendenda.	34
Davidis legati ad Ammanitarū Regē ob patris obitum consolandi causa missi, contumeliosè tractantur.	94	Decem Aegypti plagæ.	28
Davidis victoria de Goliatho.	80	Decemviri contra Herodem conspirant.	226
Davidis ad Solomonem postremum alloquium.	105	Decem bases ærea labrorum.	110
Davidis filij ad patrem, Abesalomus verò ad avum confugit.	97	Decem labra rotunda.	ibid.
Davidis liberi Hierosol. suscepti.	92	Decimæ egenorum.	53
Davidis adulterium.	95	De Cleopatra vltima Alexandrinorū Regina, eiusq; sceleribus.	462
Davidis concubinæ à filio stupratæ, alio traduntur.	101	Dei contemptus in quibus cōsistat.	78
Davidis ob cladem acceptam indignatio.	96	De Deo & providentia diuina.	467
Dauidi omnes filios ab Abesalomo cefos nunciatur.	97	Deorum apud gentiles ingens numerus.	469
Dauidi, vt prælijs abstineat, suadetur.	102	De Hæci filijs Esao & Iacobo, & natiuitate eorum ac educatione.	12
Dauidem adesse volentem in exercitu amici prohibent.	99	De Isaco legitimo Abrahami filio.	11
Dauidem Ionathas excusans, à parente spiculo petiit.	82	De Iacobo metu fratris in Mesopotamiam profugo.	13
Dauidici generis Reges, quot & quantum regnauerint.	145	De Ismahele Abrahami filio, eiusque posteris Arabibus.	10
De arca in qua tabulas legis Moses collocavit.	35	Defectus Lunæ.	253
De arca sacra consultatio.	72	Defectionis Germanorum & Gallorū ab Romanis causæ.	438
De adulterio & incestu.	40	Defectionis autores circiter duo milia in cruce acti.	438
De aduentu Vespasiani in Galilæam & obsidione Iotapæ vide Iosephū lib. 4. cap. 5. de bello Iudaico.	309	De filijs Sem, tertij Noe filij, & de progenie ipsorum & Abrahami.	7
De afflictionibus Hebræorum in Aegypto per annos 400.	23	De funeribus mortuorum.	468
De bello Iudaico quidam historias cōscripsere.	450	Defuncti fratris vxor ducenda.	53
De bello Iudaico.	313	Demetrius ab Alexandro victus, trucidatur.	191
Debitus vitæ finis Iudæorum.	443	Demetrius se promissis in amicitiam Ionathæ insinuare conatur.	182
Debora & Baracus in hostes mouent.	65	De morte Cæsaris rumor diuersus.	279
		Demetrius Iudæis in auxiliū venit.	316
		Demetrius Philippum fratrem in Beroia oppugnat.	195
		Demetrius sollicitantibus transfugia Bacchidem cum copijs contra Ionathan mittit.	181
		Demetrius	

O P E R V M I O S E P H I

Demetrius Demetrii filius ex Creta in Ciliciam traiecit, Syriamq; occupare conatur.	183	ge templo Hierosolymitano missorum.	166
Demetrius Tripolim aliasq; Syrię vrbes occupat, & Antiochum & Lysiam necat.	178	Descriptio spelunę in qua latrones habitabant.	327
Demetrius Eucærus contra Alexandrum proficiscitur.	195	Descriptio rationis & sapientię.	473
Demetrius in Alexandrū mouet.	182	De Sole, Luna & Stellis Iosephi somnium.	17
Demetrius Eucærus à Ptolemæo Lathuro Damasci rex constitutus.	194	De Regis electione.	52
Demetrius militū odium concitat stipendium pacis tempore minuen-	185	De tabernaculo per Mosē in terra deserta factō, quod similitudinem templi portatilis referebat.	34
Demetrius in Arsacem Parthorum regem mouet, prælioq; superatus, capitur.	187	Deus immensus.	111
Demetrius Nicanorem contra Iudam mittit.	178	Deus non corporis formam, sed animi virtutes spectat.	79
Demetrii ad Læthenem diploma, in quo Iudzis immunitates promittit.	185	Deus Abrahamo filium pollicetur.	9
Demetrii ad Ptolemæum de bibliotheca adhortatio.	165	Deus propter inobediētiam Sauli offenditur.	72
Demetrii duces iterum in Jonathan mouent: nihil sibi successurum videntes noctu discedunt.	187	Deus verax in promissis.	112
Demetrii & Alexandri pugna, qua Demetrius superat, Iudæi à Demetrio victore deficiunt.	317	De vxoribus ducendis.	53
Demetrio in Parthia morbo absumpto Philippus totius Syrię regno potitur.	195	Dij alieni.	52
Demetrio Antiochia adimitur.	186	Diluuium.	4
De mundi creatione, & elementorum dispositione.	2	Dimissio Israelitarum.	134
Deliberationis de Arca sacra conclusio.	72	Dinæ Iacobi filię historia.	15
De leprosis.	40	Diocles.	148
De nuptijs.	467	Diodorus cognomine Tryphon Apamēnus à Malcho Arabe Antiochum Alexandri filium petit.	185
De Nazareis.	46	Diophantes regis Notarius Alexandri nomine falsas literas conscribit.	337
De obitu Abrahami.	12	Diophātes scriba aliorum characteres imitatur.	243
De posteritate Adami, & decem ætatibus vsq; ad diluuium.	3	Direptio vrbls impedita.	215
Depulsio argumenti Apionis, Iudæos seditionis Alexandrię causam extitisse.	463	Discrimen Mosi & aliorum legislatorum.	3
Depulsio figmenti Apionis de sex dierum itinere.	461	Discordia Iudæorum & cęuium Alexandrinorum in religione.	463
Descriptio donorum à Ptolemæo re-		Dispositio castrorum.	41
		Dissidium inter plebem & senatū.	282
		Dissidium in domo Herodis.	238
		Distinctio gubernationis in populo Israelitico.	75
		Diuerfa populi studia.	120
		Diuisio agri Abrahami & Lothi.	8
		Diuisio Sacerdotum in 24. cognationes.	105
		Diuini auxilij promissio.	51
		Dius Iromi meminit.	113
		Dius de Solomone.	ibid.
		Doccus Saulo, se Dauidē in Nabo apud Achimelechū vidisse significat.	83
		Dolabella	

I N D E X

Dolabella Ephesiorū ciuitati scribit.	206	Emortuę dextrę sanitas restituitur.	117
Dolor & voluptas aut faciunt aut impediunt passionem.	472	Enosa vrbs prima.	4
Domicilium Abrahami.	8	Enochi finis in sacris literis non inuenitur conscriptus.	5
Domitia Domitiani Cæsaris vxor.	310	Eques Iosepho literas affert.	304
Domitianus, Titi frater.	438	Equi Ægyptiaci.	115
Dona interpretibus dimissis data & Eleazaro missa.	168	Ephrazmi tribus mouet in Iaphthē.	67
Dona Scauto data.	199	Eleazarus.	2
Dora Phœniciz ciuitas & nō Idumizę.	464	Eleazarus Phariseus Hyrcano matris captiuitatem exprobat.	191
Dora & Ioppe non portuosę.	228	Eleazarus ad Antiochum adducitur.	474
Doris prior Herodis coniunx non ignobilis ex qua Antipatrum filium suscipit.	323	Eleazarus iram Dei in populū Iudaicum fatetur.	444
Doris, Herodis vxor.	208	Eleazarus ab Elephanto oppressus moritur.	314
Doridem Antipatri matrem Herodes elicit è regia.	249	Eleasar.	103
Doritz in Iudæorum synagoga Cæsari statuam ponunt, quod Agrippam & Petronium vehementer ad iracundiam commouet.	285	Eleazarus moritur.	61
Dottus cum quatuor socijs supplicio affectus.	292	Eleazarus capitur eumq; Dux nudum extendi & verberibus cædi præcipit.	441
Duodecim Ismahelis liberi	10	Eleazarus vitā glorię posthabet.	314
Duo totius disciplinę & moralis institutionis modi.	466	Eleazarus Iudæ frater elephantum occidit.	177
Duo sacrificiorum genera.	39	Eleazarus horribiliter flagellatur.	475
Duo de quibus agit Iosephus.	451	Eleazarus Dinxi filius Romā missus.	293
Duo & viginti libri sacri.	450	Eleazarus Iudæus audacia ferox & manu strenuus.	441
Duodecim Iudæorum millia in templo occumbunt.	319	Eleazari ad socios oratio.	444
Duodecima legio Cestio duce Iudæis cesserat.	436	Eleazari ad Antiochi exhortationem responsio.	775
Duodeni milites congregiuntur, qui ad vnam se conficiunt, & Abeneri parres succumbunt.	90	Eleazari constantia.	475
Dux tabulę Moisi.	34	Eleazari de immortalitate animę oratio.	445
Dux mulieres sese inuicem de infante permutato acculant.	108.	Eleazarus Iudæis Romanorum crudelitatem exponit.	446
E		Elias sicut Enochus ex hominibus exemptus.	127
Edictum quantum Mannę quotidie quilibet colligeret.	31	Elias pluuiam venturam prædicit.	121
Edicto plebs coercenda, ne quicquam amplius ad tabernaculi structuram conferant.	34	Elias Achabo & Iezabelę vindictam diuinam prædicit.	122
Eglon Rex Moabitarum Israelitas subiugat.	64	Elias ad Achabum venturam pluuiam ei indicaturus, mittitur.	120
		Elias populi superstitionē arguit. ibi.	
		Elię doctrina & officiū miraculo confirmatur, victima igni cælitus assumpta.	ibid.
		Eliam Deus in deserto alloquitur.	122
		Eliam coruus cibatur.	121
		R r r	Elię

O P E R V M I O S E P H I

Elis pontificis filij Ophnes & Phinees nefarij.	70	Esdra Hierosolymę præfectus, vasa sa- liaque pretiosa gazophylacij custo- diis tradit.	ibi.
Eli sacerdotis tempore annonæ cari- tas.	69	Esdra legis peritus.	155
Eli in Silo filiorum cordes & Arca a- missio significatur	71	Esaia de Cyro vaticinium.	151
Eli audita arce amissione expirat. ibi.		Essen siue Logion.	16
Eli Pontificis Genealogia & progenies.		Essenorum placitum.	349
ibid.		Essenorum vita & mores.	261
Elisus in Dothaim hostibus cingitur.	128	Esthmonitis.	226
Elisus pluuiam venturâ & victoriam prædicit.	127	Ester puella fit Regina.	159
Elisus viduam vt ex olei fidelia plu- rima vasa adimpleat, iubet.	128	Esther Regem pro Iudæis intercessura accedit.	159
Elisus ab Adado ægrotante consuli- tur.	128	Ebutius contra Iosephum.	226
Elisui vocatio.	122	Ebutius infecto negotio discedit.	294
Elisui mors & cadaueris in ipsius mo- numentū coniecti resuscitatio.	133	Eua mater omnium viuentium.	3
Elisam Reges consulunt.	127	Eue poena.	ibid.
Eliacimus loacimus nominatus, Iudæ rex.	142	Eurycles Alexandri dicta & facta ob- seruans Antipatro & Herodi expo- nit.	242
Eiectorum cōtra Ægyptios bellū.	457	Eurycles Lacon Alexandrū apud pa- rentem clam accusat, autorq; necis ipsius existit	336
E Iudæis duodecim millia cadunt.	205	Eurycles amicitia simulata fallit Ale- xandrum, eiusq; fit proditor.	ibid.
Epaphroditus.	1	Eurycles necis Alexandri & Aristobu- li redempta opera, accusatoris par- tibus fungitur.	ibid.
Epicureorum error coarguitur.	150	Eurycles Alexandrum apud Herodem falso accusat, & in pericula præcipi- tat.	ibi.
Ephraimitæ prodicione occupant Be- thel.	62	Euangelium Iudæis allatum.	133
Ephron oppidum expugnatum.	176	Euphrates.	3
Epilogus huius partis genus Iudæorū ex Ægypto non oriundum.	458	Eurychis Agrippæ libertus, herū apud Cæsarem accusare cogitat.	267
Epilogus secundi libri contra Apionē.	471	Ex arca Noe coruum emittit.	5
Epicedium à Ieremia Iosic scriptū.	142	Excisio stirpis Nadabi.	119
Epitome belli Iudaici.	312	Excusatio historiographi, cur legum seriem innouarit.	51
Epistola Ptolemæi, in qua à Pontifice Eleazare Bibliorum petit interpre- tes.	65	Exemplum ab Iudæis Cæsare inter- fectis peritum.	425
Epictetes pecunia corruptus Scytho- polim Iudæis prodit.	191	Exemplum, nō semper patribus simi- les nasci filios.	73
Ephod.	36	Exemplum vltionis diuinæ in Iezabe- la valde insigne.	130
Esau sibi quoque benedictionem po- stulat.	13	Explicatio nominis Moab & Amōn.	10
Esau primogeniti Ius ob lenticulam cedit.	16	Exploratores.	123
Esau Edom dictus.	ibi.	Exploratores terræ Chanaan mittit Moses.	42
Esau filij & posterij.	ibi.	Exploratores Israelitis terrorē inca- tuunt.	ibi.
Esdra Iudæos qui apud Babylonem degunt, conuocat.	135	Expositio	

INDEX

- Expositio belli Arabici & pecunię mutuo acceptę. 244
- Externi Iudæi inferiorem ciuitatem occupant. 440
- Exteri quoque ut exaudiantur in hoc loco precatur. 112
- Ex tribu Ephraim circiter 42000. cęsi. 67
- Extirpatio stirpis Basanis. 120
- Extirpatio Iudæorum Amani cōcessa. 158
- Extructio templi Solomoni mandatur. 104
- Ezecias ab Assyriorum rege deficit. 137
- Ezeciz legati ad Israelitas Azymorum festi celebrandi causa missi occiduntur. ibid.
- Ezeciz in aduersis ad Deum refugium & per Esaiam in spem melioris fortunę erectio. 139
- Ezeciz Regis Iudę pietas. 137
- Ezeciz mors. 140
- Ezechiam primum latronem cum socijs Herodes supplicio afficit. 204
- F
- Fabatus procurator Cęsaris apud Herodem secretorum Sillę proditor. 329
- Fanula de Ioue & Pallade. 469
- Fabulę superius recitatę depulsio. 463
- Facinus detestandũ Gabaenorum. 62
- Fames ob iuramentum violatum, Israelitis immissa. 102
- Fames & penitentia. 143
- Fames in Samaria tanta, ut mulier mulieri filium comederet. 128
- Fanum. 111
- Falsa matris ac sororis Herodis aduersus Mariam men accusatio. 333
- Falsi testis poena. 52
- Fatum & providentię diuina. 245
- Fati necessitas insuperabilis. 105
- Fratres ob regnum decertantes certis conditionibus in concordiam redeunt. 318
- Fratricidij à Ioanne pontifice perpetrati taxatio & ultio. 161
- Fœdus à Iudæis sacerdotalem stolam, ut esset in Romanorum potestate postulat. 288
- Fœdus Iudæos Philadelphensium propter Miani interfectores, punit. 289
- Fœdus Dei cum Noe. 3
- Felix Hierosolymis Phasaelum dicitur, à quo tamen superatur. 208
- Felix Drusillam à priore marito abducit. 192
- Felix accusatur. 293
- Felix in Phasaelum exercitum mouet. 323
- Felix latrones Magos vulgiq; seductores supplicijs afficit. 208
- Festus impostorem magnũ cum angelis opprimit. 294
- Festum azymorum. 40
- Festiuitas templi recepti instituta. 175
- Filij pontificum ad Dauidem missi, in puteum sese abscondunt. 99
- Filij oblatio. 136
- Filij Chananzî. 7
- Fiducia Adadi in milite. 123
- Filiorum apud Iudæos educatio. 451
- Filiorum Israel numerus. 28
- Finale confœderatorum de Caio tollendo decretum. 278
- Florus belli Iudæici causa. 296
- Fons Iordanis. 318
- Forma templi extruendi Solomoni datur. 106
- Forma & habitus Elię prophetę. 127
- Fortunę monumentum. 415
- Fuga hostium ob terrorem à Deo immissum. 108
- Fuga & strages exercitû Absolomi. 109
- Funus Alexandri. 196
- Fulvia, Saturnini coniunx Romę quatuor Iudæis purpuram & aurum, ut in templum Hierosolymitanum deponeret tradit, ipsi vero in proprios usus conuertunt, quod dum Tiberius cognoscit vniuersos Iudęos ex vrbe pelli iubet. 364
- Furium. 54
- Fructus ad 100. annos incorrupti. 444
- G
- Gabala. 226
- Gabaonitę ministerijs publicis deputati. 59
- Gabaonitę legatos mittunt ad Iesum. ibid.
- R. r. a Gabao

O P E R V M I O S E P H I

Gabaonitarum ad Hebræos oratio.	59	Grati cum Simone conflictus.	357
Gabaroni Ioanni sese addicunt.	301	Gratitudo Salomonis erga Iromū prb acceptis beneficijs.	113
Gabinus. Quot vrbes dirutas in Iu- dæa edificari iubet.	201	Gratulatio Bethsamitarum super arca sacra.	72
Gabinus Nabathæos pugna superat.	370	Gaudium beatorū in vita æterna.	481
Gabinium mater Alexandri beneficijs lenire studet.	ibi.	Græcorum de Iudzorum Antiquitate testimonium.	454
Gabinio bellū Partius inferre parato Hyrcanus & Antipater suppetias fe- runt.	320	Græcorū cum Iudzis comparatio.	450
Gabinio pecuniam Pompeio ab Ari- stobulo promissam exacturo portæ clauduntur.	200	Græcorum regionem innumeræ cor- ruptiones inuasere.	449
Gadara instaurata.	201	Gedeon per 40. annos regnat.	66
Gadaram Alexander capit.	194	Gedeon duos Duces Zebim & Hezar- bunim capit.	ibi.
Gadarenfes Herodem accusaturos, A- grippa vinctos ad Regem mittit.	228	Gedeon ad Madianitarum tētoria ac- cedit, & ab illis somnio confirma- tur.	65
Gales ab Abimelecho fugatus, à Sici- mitis vrbe pellitur.	66	Gedeon cum trecentis viris pugnam adornat.	ibid.
Galaræ à Gomar oriundi.	6	Geon, Nilus.	3
Galadenorum ad Israelitas legatio.	75	Gedeoni, vt Israelitas à Madianitis li- beret Deus mandat.	63
Galilæi sese vindicantes Samaritano- rum vicos incendijs & rapinis va- stant.	291	Gedeonem exiguas copias Deus elige- re iubet.	ibid.
Galilæi ab Herode deficiunt.	214	Gellius Alexandrę vt Aristobuli & Ma- riammæ effigies depictas ad Anto- nium mitteret, persuadet.	217
Galilæi cum Tiberiensibus sedati.	309	Gemmarum in Pontificali ornatu mi- raculum	38
Galilæi Tiberiada inuadere postulant.	309	Genealogia Abrahami.	7
Galilæorum multitudo Iosephum, ne se deserat, petit.	303	Genealogia Noe.	4
Galilæorum erga Iosephum fides ac beneuolentia.	299	Germani & Galli sub Herode stipen- dia fecerunt.	254
Galgai, libertas.	58	Germani Cæsaris satellites.	279
Garnala in Romanorum fide perstant.	298. & 299	Germanic⁹ Pisonis opera sublatus.	263
Glaphyra Alexātri coniunx, num pa- ritas Herodi insidias ignorasset, in- terrogatur.	243	Germanorum rabies per Caij eadem excita, sedata.	280
Glaphyra vxor Alexātri, suspicionem ante conceptam oratione multum auget.	334	Gessius Florus Iudææ Procurator.	296
Glaphyta quondam vxor Alexandri Archelao Cappadocū Regi remissa.	246	Gessius Florus peior Albino.	ibi.
Glaphyræ somnium.	260. & 349	Gessij Flori iniuriæ	262
Gratus cum alijs militibus Claudium latentē protrahit, eumq; vacantem Imperatoris locum occupare iubet.	282	Gesta inter Vitellium & Artabanum.	264
		Gibea & aliæ Beniamitarū vrbes in- censæ.	63
		Gaza oppugnata.	194
		Gazara.	113
		Gischala incensa atq; diruta.	298
		Godolia transfugarum dux.	145
		Godoliæ caedes, & plebis Masphaten- sis abductio.	ibid.
		Gotholia	

I N D E X.

- Gotholia omne semen Regium tollit
vno solummodo loaso, Ozochia fi-
lio seruato. 132
- Gotholix pœna. ibid.
- Goliath vir prodigiosa statura inter
Palæstinos. 79
- Goliath singulare certamen Hebræis
denunciat. ibid.
- H.
- H**ebræorum origo. 7
- Hebræus tertius anno septimo ma-
nu mitiendus. 54
- Hebræi mulierum cupidine ducti à pa-
trum religione deficiunt. 49
- Hebræi in aciem proferunt arcam fœ-
deris. 70
- Hebræi iumentis & pecoribus hostiū
in prædam contra Dei mandatum
abactis parcunt. 74
- Hebræi vallem ultra Iordanem sitam
habitantes, relictis suis oppidis in
munitissimas vrbes confugiunt. 88
- Hebræi terram Amorrhæorum occupant.
47
- Hebræi pugnam parant aduersus A-
morreos. ibi,
- Hebræorum contra Moabitas victoria.
127
- Hebræorum ob Moïsis obitum plan-
ctus. 56
- Hebræorum seruitus intolerabilis. 24
- Hebræorum libertas, & Chananzorū
seruitus. 114
- Hebræos Chananzii exdunt. 44
- Hecataeus. 8
- Hecataeus Abderita cum Alexandro
Regenutritus. 455
- Helena Hierosolymis cibos egenis di-
stribuit. 289
- Helena Adiabenorum Regina Hiero-
solyma proficiscitur. ibi.
- Helon per decennium iudex. 67
- Hermippi de Pythagora testimoniū.
454
- Heroes tres per hostium castra ex-
currunt in Bethlehem: aquam hau-
riunt & Dauidi afferunt. 103
- Heroes Dauidis. 102
- Herodes iterum cum Arabibus ad Ca-
na Coeleſyria pugnāt. 220
- Herodes in itinere ad Agrippam Chiū
peruenit, ei que ingentem pecuniæ
vim ad porticū vrbis reparandam,
confert. 232
- Herodes ex aurea & argentea supel-
lectile pecuniā conficiens, frumen-
tum pro ea comparat. 227
- Herodes prope Panium templum æ-
dificat. 259
- Herodes apud Cæsarem filios accusat.
244
- Herodes vt alienus videretur Aristo-
li nec eum honorificè sepeliri cu-
rat. 218
- Herodes Reſſa capto & à Massada do-
mesticis receptis, Hierosolyma pe-
tit. 212
- Herodes Massadam petens, in itinere
à Parthis impugnatur. 210
- Herodes cum Archelao Antiochiam
vsque iter fecit. 241
- Herodes cum Galilæis pugnāt, eosq;
victos in castellum compellit. 214
- Herodes in Trachonitarum regione
castellum condit, eiq; Zamari lu-
dæum Babylonicum præfecit. 247
- Herodes ab Hyrcano admonitus fuga
sibi consulit, & in iudicio amplius
non comparet. 205
- Herodes ex Daphne Antiochiæ subur-
bio in Galilæam proficiscitur. 214
- Herodes inexpectatam & apertam v-
xoris auersionem videns, contri-
statur. 223
- Herodes nobiliores Iudæorū post obi-
tum suum trucidari mandat. 253
- Herodes Massadam petens in itinere
à Parthis impugnatur. 210
- Herodes anno primo à nato Christo
moritur. 254
- Herodes Arabas sibi hostes esse depre-
hendit. 325
- Herodes cum magno vitæ discrimine
Romam nauigauit. ibid.
- Herodes Romam profectus, Antoniū
conuenit. ibid.
- Herodes Antonium & Cæsarem sibi
beneuolus inuenit. ibid.
- Herodes coram senatu Romano lau-
datur. ibid.

OPERV

IOSEPHI

Herodes circa Hierosolymorum mœ-
nia se bono publico & ad salutem
urbis venisse, clarigare iubet. 212
Herodes Saturnino & Volumnio per-
mittentibus cum exercitu Arabiam
inuadit, & Reptā castellū diuit. 241
Herodes Archelaum & cognatos pre-
ciosissimis muneribus donat. 336
Herodes Cassij amicus. 322
Herodes cur in exteros liberalis in su-
os sœuus fuerit. 237
Herodes fratrem Iosephum in Idu-
mazam mittit, ipse copias in Gali-
læam ducit, urbemque Sepphorim
capit. 212
Herodes Cassium ex Galilæa pecuniā
sibi denincit. 207
Herodes quadraginta quinque ex An-
tighoni factione interfecit. 216
Herodes vehiculo, in quo mater erat,
euerso sibi ipsi violentas manus in-
ferre cogitat. 210
Herodes donatium militibus distri-
bui iubet. 233
Herodes ab Hyrcano in Ius vocat. 322
Herodes Alexandro coniugis suæ fra-
tri regnum petiturus ipsemet eo
petitur. 211
Herodes ante pugnam sacra DEO ce-
lebrat. 330
Herodes hostes adoritur. ibid.
Herodes omnem rem gestam priusquā
Vitellij literæ superuenirent, Cæsa-
ri aperit. 265
Herodes, Agrippæ frater Rex in Chal-
cide. 284
Herodes Artabano Partho fauet. 270
Herodes ad Pheroram ægotantem vi-
sendum venit, eoque mo. tuo Hie-
rosolyma sepelit, & publico luctu
honorat. 248
Herodes Agrippæ inopiam exprobat.
266
Herodes à Syris latrones depellit. 323
Herodes per vniuersum tetrazum or-
bem clarescit. 332
Herodes venator summus. ibid.
Herodes præter animi corporisq; vir-
tutem fortuna quoque secunda usus
est. 332

Herodes Antipatrum filium expellit
ciuitate, ac Hyrcanum auum coniu-
gis interficit. ibid.
Herodes Alexandrum & Aristobulum
filios præfocari, cum Alexandro ma-
terno auo sepeliendos iubet. 338
Herodes in Pheroram fratrem excita-
tur. 336
Herodes suos in fuga consolatur. 210
Herodes ab Arabibus latrones sibi de-
di postulat, & mutuum creditum re-
perit. 241
Herodes Antipatri & mulierum secre-
ta omnia extorquet. 249
Herodes cum hostibus pugnat in sub-
urbio. 210
Herodes Romam nauigat & Cæsarem
Aquilæiam vsq; persequitur. 235
Herodes Antigoni ex Iudæa expellit.
205
Herodes fautores suos promouet, ad-
uersæ verò factionis homines quo-
tidianis suppliciis absumit. 216
Herodes constatam militum multitu-
dinem, vt Hyrcanum regno depo-
nat in Hierosolymam ducit. 322
Herodes contra latrones in speluncis
degentes militem ducit. 213
Herodes cum Antigono rem decerne-
re in Samariam proficiscitur. ibid.
Herodes, Iesū à Pōtificatu remoto Si-
monem cuius etiā filiam duxit sub-
rogat. 227
Herodes coniurationē expiscatur. 226
Herodes ad Malachum Arabum re-
gem pecuniam accepturus proficis-
citur. 211
Herodes multis pecuniis Antoniū vt
Antigonum tolleret, inducit. 215
Herodes grauem morbum contrahit.
224
Herodes morbo correptus testamentū
condit, ac regni successionem filiis,
nepotibus ac amicis relinquit. 252
Herodes populi partem dimittit cum
reliquis Massādā peruenit. 254
Herodes Antipatri matrem in regiam
inducit, eumque Cæsari commen-
dat. 233
Herodes malum simul & cultellum
poscens

I N D E X.

- poscens sibi ipsi manus violentas inferre cogitat, Achiabus nepos vero istum praeuenit. 253
- Herodes Solio, Praefectis ac militibus ne urbem diriperent pecuniam numerat. 215
- Herodes apud Diospolim cum Arabibus pugnat eosque vincit. 220
- Herodes Iesu Phaberis filio Pontificatum abrogat in cuius locum Simon Boethi filium subrogat, eiusque filiam in uxorem ducit. 227
- Herodes Antipatro Pherorae consuetudinem, & mulieribus conuenticula interdicit. 248
- Herodes, audito quod Hyrcanus recluso Davidis sepulchro tria millia talentorum argenti extulisset, idem facere conatur. 238
- Herodes quotquot visum est Caesari, vno Archelao excepto, conuocat. 244
- Herodes ad seditiosos compescendos in arces praesidia collocat. 226
- Herodes Antonio deuicto, subtristis. 221
- Herodes odio in filium flagrat. 252
- Herodes Dei templum denuo construere animo concipit. 229
- Herodes Manahemum de imperij diuturnitate rogat & Essenos propter eum in pretio habet. ibid.
- Herodes ducturus Alexandri filiam Samariam proficiscitur. 214
- Herodes filiorum liberos educat. 246
- Herodes Pappi caput Phætorae fratri mittit. 214
- Herodes Hierosolyma oppugnat. ibid.
- Herodes à Caesare & Agrippa in magno honore habitus. 229
- Herodes filiam quam Salomes filio nato à Costobato collocaturus erat, Pherorae filio collocat. 239
- Herodes ad Caesarem venit, ei que beneficia in Antonium collata praedicat similis in eum collaturus si in amicitiam eum reciperet. 223
- Herodes latrocinnis agit & excursionibus in Arabiam. 220
- Herodes 300. talentis Caesarem donat. 236
- Herodes in Italiam nauigat, & liberos suos Roma domum reducit. 230
- Herodes Syriae & Graeciae urbibus ingentem pecuniae in aedificia contulit. 234
- Herodes dynasta Chalcidicus eligendorum summorum Pontificum petit. 208
- Herodes multos in itinere adiuvat pecunia, plurimorum est apud Agrippam mediator. 232
- Herodes quibusvis calumniis fidem adhibens multos iniuste interficit. 240
- Herodes Caesarem & exercitum honorifice excipit. 213
- Herodes Antoninum adire Macharam accusaturus cogitat, eidem reconciliatur & Iosephum fratrem attribuit. 213
- Herodes Chalcedis dynasta & Helcias Silam interficiunt. 286
- Herodes Iudaeorum Primores conuocat, eisque facinus hoc commemorat. 252
- Herodes Hierosolyma redit in multitudinem in concionem aduocat, rationem eis suae peregrinationis exponit, ac quartam tributorum partem remittit. 238
- Herodes duos satellites in Davidis monumento amittit. 238
- Herodes ab Antonio & exercitu honorifice exceptus. 213
- Herodes ad Antonium Samosatam oppugnantem properat, in itinere multos barbaros trucidat. ibid.
- Herodes Antipatri blanditiis adductus, sponsalia reformat. 338
- Herodes Machabaeum magno muro ac turribus amplectitur. 440
- Herodes Caesari reconciliatus. 243
- Herodes regno excedere iussus, in Aegyptum abit, dehinc in mari diu iactat, tandem Romam peruenit, ubi Antonio quae ipsi contigerant, recēset. 211
- Herodes duplex periculum suspicatus castellum sibi ad refugium parauit. 444
- Herodes Davidis sepulchrum spoliat. 101

O P E R V M I O S E P H I

Herodes Alexand. & Aristobuli crimi-
 nationibus aurem præbet. 243
 Herodes à centum Iudæis apud Anto-
 nium accusatus. 209
 Herodes cum in difficilibus tum in iu-
 cundis rebus solus Agrippæ proxi-
 mus. 232
 Herodes Hierosolymis, Phasaelus ve-
 rò extra urbem constitutus, in capi-
 tis discrimine versantur. 324
 Herodes in ius vocatus cum comitatu
 comparet. 205
 Herodes in compeſcendis alienigena-
 rum auxiliis multum negotij habet.
 215
 Herodes in Galilæa cum hostibus pu-
 gnat, eos vincit, ac vniuersam Gali-
 læam in suas partes traducit. 213
 Herodes consolatur & cohortatur mi-
 lites. 220
 Herodes in senio impatiens & amaru-
 lentus. 252
 Herodes ex Italia domum reuersus
 contra Antigonom copias ducit.
 212
 Herodes à Parthis accitus in venatio-
 ne occiditur. 262
 Herodes Mariammen Hyrcani ex filia
 neptem ducit. 208
 Herodes fratrem in Idumæam mittit,
 ipse copias in Galilæam ducit, vr-
 bemque Sepphorim capit. 212
 Herodes cibaria exercitui præcurat.
 212
 Herodes populum sacramêto obſtrin-
 git. 229
 Herodes Aristobulo Ananæi loci Pon-
 tificatum conferre cogitat. 217
 Herodes filios accusat. 235
 Herodes Pheroræ vxorem accusat,
 eumque vt illam ablegat iubet.
 248
 Herodes varia fortuna vsus. 254
 Herodes ab Antipatro patre persua-
 sus à bello contra Hyrcanum desi-
 ſtit. 322
 Herodes Antonio contra Augustum
 auxilia pollicetur. 220
 Herodes filiis reconciliatus. 236
 Herodes à Mariamme vxore non blan-

de exceptus. 213
 Herodes plurima peregrina instituta
 introducit. 225
 Herodes nouam legem sancit, vt per-
 fossores parietum in seruitutē extra
 regni terminos vendere liceat. 230
 Herodes Hierosolymis duas arces mu-
 nit. 326
 Antonia. ibid. Samaria. ibid. vel Se-
 baste.
 Herodes Quintilio Varo iudice filium
 in ius vocat. 250
 Herodes à defectoribus in Galilæa pœ-
 nas exigit. 212
 Herodes in Alexandram vt clām re-
 gno suo insidiatam inuehitur. 217
 Herodes Cæsarem plurimis muneribus
 donatum in Ægyptum dedu-
 cit. 223
 Herodes tertiam tributorum partem
 remittit. 229
 Herodes Antonio rescribit, & causas
 cur Aristobulum mittere non pos-
 sit, indicat. 202
 Herodes foris bona, domi verò aduer-
 sa fortuna vititur. 233
 Herodes Alexandrū & Aristobulum
 Romam ad Cæsarem mittit. 228
 Herodes Antipatro amicas literas, vt
 cum Roma domum retrahat, scri-
 bit. 249
 Herodes Antipatrum ad minuendam
 filiorum arrogantiam honoribus e-
 uehit. 233
 Herodes populo se templum extru-
 cturum exponit. 229
 Herodes ab hostibus vulneratur. 214
 Herodes Rex in Chalcide moritur, ei-
 que in regno Agrippa succedit. 291
 Herodes Antipatro, ne cum Pherora
 vel eius coniuge vnquam colloque-
 retur, edicit. 248. 339
 Herodes militibus de suis facultatibus
 multum pecuniarum largitur. 329
 Herodes à Salome motus vtunque fi-
 lium vincit, & separatos asseruari
 præcipit. 337
 Herodes contra Alexandrum & Ari-
 stobulum iudicium cogit. ibi.
 Herodes in iudicio filios accusat. ibid.
 Herodes

I N D E X.

- Herodes Antipatrum præ reliquis filiis a. nauit, plurimaq; in eum beneficia contulit. 341
- Herodes sepphorim ciuitatē capit. 326
- Herodes ad uentus rationes in speluncis degentes animum dirigit. 326
- Herodes Hierosolymā cingit obsidione, ac præconis voce eam aduenit, declarari iubet. 326
- Herodes splendida oratione ad populum tribus filiis regni honorem attribuit. 333
- Herode filiis non regnum, sed regni honorem tradit. 344
- Herodes ad filios orationem deflectit. ibid.
- Herodes oratione sua fratrum dissensionem radicitus non sustulit. ibi.
- Herodes nepotes deipondet. 338
- Herodes in Antigonom mouet. 326
- Herodes Pappum Antigoni militum Ducem obtruncat. 328
- Herodes corā Augusto dissimulatione remota verū ingenuē fatetur. 330
- Herodes propter vxoris necem milite affectus. 224
- Herodes cōmeatus copiam parat. 326
- Herodes decem cohortibus comitatus Hierichunta peruenit. ibid.
- Herodes Andromacho & Gemello amicitiam renunciat. 240
- Herodes Pherorā cū vxore eiicit. 339
- Herodes Piræo maiorem portum fabricat. 331
- Herodes Iosepho vt vxorē interficiat, clam mandat. 333
- Herodes Romæ in Senatum intromissus, Rex declaratur. 211
- Herodes Alexandrum in vincula conjicit, & in amicorum eius tormenta pergit. 335
- Herodes Alexandrum apud Cæsarem accusat. 333
- Herodes Antipatri vt reuersionē suā maturaret, scribit. 341
- Herodes vehiculo in quo mater erat, euerso, sibi ipsi manus violentas inferre cogitat. 210
- Herodes clam nocte ad Idumāā proficiscitur. 324
- Herodes grauiores in fuga Parthis Indæos experitur. 324
- Herodes Doridem Alexandri matrem omnino. natu spoliata expellit. 340
- Herodes ex spectaculis non magnam gratiam reportat. 225
- Herodes patris necem in Malicho cogitat vilesce. 323
- Herodes accuratā diligentiam & sumptus non exiguos in structuras confert. 227
- Herodes magnificē sepelitur. 343
- Herodis in Augustū Cæsare merita. 331
- Herodis regno Augustus Cæsar finium partem addit. ibid.
- Herodis de latronibus victoria. 326
- Herodis ex Mariamne liberi suscepti. 333
- Herodis exanaculum dimissio conuiuio confestim concidit. 328
- Herodis mater ac soror Mariammē calumnijs insectantur. 223
- Herodis ad milites perterritos oratio. 329
- Herodis propositum Massada & Ioppe captis, Hierosolymam petere. 326
- Herodis in iudicio cōtra Antipatrum accusatio. 341
- Herodis consiliarij Alexandri institutum ei per nuncium significant. 225
- Herodis copias hostes a mœnibus arcent. 212
- Herodis legatos Cæsar infecto negotio dimittit. 242
- Herod. vxor in patris edes puenit. 265
- Herodis duæ filiar virgines Pheroræ filijs elocatz. 259
- Herodis de Mariamme ac Iosepho suspicio. 333
- Herodis filij ex septem vxoribus suscepti. 338
- Herodis familia ab Antigono in Massada oppugnata. 212
- Herodis error puniendus & inexcusabilis. 245
- Herodis milites cū Iudei per quinque menses obsidionē tolerauerant, ciuitatem irrumpunt. 328
- Herodis beneficentia & liberalitas incunctos. 332
- Herodis nouem vxores. 247

O P E R V M I O S E P H I

Herodis corā Augusto Cēsa. oratio.	330
Herodis ad Cēsa. rem properantis mā- data.	222
Herodis tres Eunuchi, Alexādrum in- natum contra parentē odium alere fatentur.	240
Herodis progenies intra 100. annos pe- nitus sublata.	265. 266
Herodis testamentum mutatum.	263
Herodis ad milites gratiarum actio & testamentum lectum	254
Herodis in medio Euphratis cōuinū. 265.	265.
Herodis regnum.	228
Herodis morbus horrendus.	263
Herodis cadaver magna pompa Hero- dium deferretur.	254
Herodis fortitudo.	322
Herodis erga Phasaelū fratrem amor.	325
Herodi Augustus Arabiam quoq; vult tradere, quod consiliū ipsius literar reddidit mutant.	244
Herodi mortem fratris somnia mani- festa significant.	327
Herodi insidiae structae.	324
Herodi à Roma literar veniunt, quae Acmen à Cēsa. occisam, & Herodi libertatem potestatem Antipatri puniē- di relictam esse ostendunt.	253
Herodi Antonius ut Aristobulum ad se mitteret scribit.	217
Herodem in aula calumniar & cadib; referta vitar suar tradit.	241
Herodem Antonius in Arabum bellū vertere iubet.	220
Herodē Antoni ⁹ ad se accersit, q regni curā Iosepho cōmittit, eiq; clam ut Mariāmen interficeret mādāt.	218
Herodem Romani Iudaeorum Regem creant.	325
Herodem Hyrcanus absoluit.	322
Herodem Antonius amore, Antigoniū verò odio prosequitur.	211
Herodias cui Imperator pp Agrippam fratrem pepercerat, Herodem ultro in exilio comitatur.	270
Herodion.	324
Herodiū castellum pro rerum omniū copia ciuitas esse videbatur.	332
Herodotus Halicarnassensis de Iudae-	

rum circumcissione.	454
Herodorus Aegyptiorum Regum no- mina non recenset.	314
Herodorus de Senacheribo.	339
Hirami & Salomonis amicitia.	461
Hirami & Salomonis problemata.	453
Hirami Regis genealogia.	ibid.
Hyrcanus ab inuidis cōtra Antipatrū eiusq; filios instigatur.	322
Hyrcanus à Phariseis ad Sadduceos de- ficit.	192
Hyrcanus expiscatus, quid alij sint do- naturi, plus relijs omnibus donat ob quod alio honorifico afficitur munere.	171
Hyrcanus rursus ab improbis irrita- tur.	322
Hyrcanus & Pharisei hostes.	191
Hyrcanus ingentem pecuniar vim ex Davidis monumento profert.	190
Hyrcanus Pontifex declaratur.	319
Hyrcanus munitū castrū aedificat.	173
Hyrcanus Alexandri filius, natu maxi- mus Pontifex declaratur, post ad re- giā dignitatem euehitur.	317
Hyrcanus à fratribus in itinere circū- uentus, strenuē se defendit, quosdā etiam ē medio tollit.	171
Hyrcanus moritur.	192
Hyrcanus paternum honorem Ponti- ficis assequitur.	315
Hyrcan ⁹ cognito, q Herodes regnum assecut ⁹ sit, ad eū reuertitur.	216
Hyrcan. & Phasael ⁹ à Parthis capti.	210
Hyrcanus obsidet Samariam.	191
Hyrcanus ingentē pecuniar summā ex Davidis sepulchro aufert.	105
Hyrcanus amicitiam cum Romanis re- nouat.	190
Hyrcanus assiduū cum Arabibus bel- lum gerit.	172
Hyrcanus dum fratres intestinis bel- lis laborant, in pace viuit.	191
Hyrcanus Pontifex.	196
Hyrcanus insons perit.	222
Hyrcanus Samariam capit.	191
Hyrcanus & Antipater Pompeij auxi- lium implorant.	318
Hyrcanus patriā amans gratiā ab He- rode expectat.	216

Hyrcanus

I N D E X.

Hyrcanus cum Antiocho soluta ob-
dione foedus facit.	190	Hieroboamus in Ægyptum profugit,
ubi vltq; ad Solomonis obitum ma-
net	116
Hyrcanus multas Syriæ vrbes capit, &
tēplū in mōte Garizin desolatus.	191	Hieroboamus Solomonē infestat.	115
Hyrcanus sibi ipsi manum infert.	172	Hierosolyma & templum deprezda-
tur.	118
Hyrcanus & seniores Reginā anteue-
niūt, & Aristobulum accusant.	197	Hierosolyma quondam Solyma voca-
ta, cuius nominis & Homerus me-
minit.	93
Hyrcanus Pontifex, Antipater verò Iu-
dææ procurator declaratur.	321	Hierosolyma ab Herode obsessa.	318
Hyrcani matris magnanimitas & con-
stantia.	315	Hierosolyma a Sulaco Ægyptiorum
Rege spoliata.	94
Hyrcani facietæ.	171	Hierosolyma Titus obsidet.	313
Hyrcani & Iudzorum legatio Anto-
nio coronam auream offerens, vt Iu-
dæos à Cassio captos in libertatem
vindicaret, rogat.	208	Hierosoly. ab Herode eo die quo an-
te 27. annos à Pompeio expugnata.	215.
Hyrcani ad Cæsarem legati.	205	Hierosolyma quinquies prius capta;
tunc iterum vallata est.	435
Hyrcani ortus & indoles.	170	Hierosolyma Rōmano populo stipen-
diaria.	201
Hyrcani legatos M. Antonius & P. Do-
lobella in Senatum introducunt.	206.	Hierosolyma Iudææ metropolis radi-
citus fundamentis eruta.	446
Hyrcani vita.	222	Hierosolyma Pompeio partim tradita
partim obsessa.	200
Hyrcano Babylone à Iudæis ingens ho-
nor habetur.	216	Hierosolyma per decē & octo menses
obsessa, tandem capiuntur.	144
Hyrcano in templo per vocem filio-
rum de Antiocho victoria nuncia-
tur.	191	Hierosolyma obsessa.	118
Hyrcanum Cæsar in pontificatu cōfir-
mat, Antipatrum ciuitate Romana
donat.	203	Hierosolyma expugnata.	213
Hyrcanus Hierosolymis Cæsare per-
mittente, mœnia restituit.	204	Hierosolymæ pars capta, eiusq; habi-
tatores interfecti.	61
Hyrcanū Herodes occidi imperat.	222	Hierosolymis dolo captis Iudæi in Æ-
gyptum abducuntur.	164
Hyrcanum Antipater vt ad Aretā Re-
gē Arabiæ cōfugeret, eiusq; auxilio
regnum repeteret, hortatur.	318	Hierosolymitani legati in Galilæa
haud accepti.	304
Hyrcanum Herodes in summo hono-
re habet.	216	Hierosolymorum mœnia absoluta.	157
Hyrcanum Herodes è medio tollere
statuit.	222	Hierosolymitanum templum lustra-
tum.	173
Hieremias captiuitatem Babylonicā
prædicat.	142	Hierosolymitana arx munita.	181
Hieremias à Babylonio duce exēptus,
è carcere magni pretij muneribus
afficitur.	145	Hierosolymitanorum legati in Iehu
domicilium sese recipiunt.	304
Hieremias Hierosolymorum subuer-
sionem prædicat.	142	Hierosolymitanos fundit fugatq; le-
sus.	59
Hieremias quando vixerit.	ibi.	Hiericho.	47
Hieremiz liber exustus.	ibi.	Hiericho capta, homines trucidati,
vrbs prostrata & incensa.	58
Hieremiz accusatio & absolutio.	ibi.	Hierichuntis mœnia spōtē sua colla-
psa.	ibid.
		Hierichuntē ab habitatibus relictā,
Romani diripiunt, inq; ea Herodes
præsidium reliquit.	213
		Hierich.	

OPERVMIOSEPHI

Hierichuntē speculatores explorāt.	57
Historia de vxore Leuitz.	62
Historia Nabuthi ob prēdium Achabo denegatum lapidati.	122
Historia de Antiocho Epiphane.	172
Historia libri Exodi.	23
Historia Deuteronomij.	50
Historiarum Biblicarum finis.	189
Historiographi quidam perfidiam ac sacrilegium Antiochi tegere conā- tur.	463
Historiographi quidam Hispaniam v- nam tantummodo esse ciuitatē ar- bitrati sunt.	451
Historiæ huius conscribendæ causa.	313
Historiographus qui dicendus.	312
Historiographi Græci bellum Iudai- cum silentio prætereunt.	312
Homicidæ lex.	54
Homo sui interitus autor nō Deus.	5
Homines ambitioni & auaritiæ dedi- diti, nihil non audent.	91
Homines quidam nocentissimi neces- sitate debitorum forum & scripta publica concremant.	437
Honos Mardocho oblatus.	160
Honor Danielis.	149
Honor parentum.	468
Honor magistratus.	52
Honores mutant mores.	83
Horrendus in hostium acie terræ mo- rus.	73
Horrenda fulmina in monte Syna.	33
Hostiæ veteris testamenti.	467
Hostes sepeliendi.	54
Helocausta.	39
Humanæ vitæ terminus anni 120.	7
Hypocritæ.	204

I.

I abes in Gileal, quæ auxilium con- ta Beniamitas negauerāt, destrui- tur.	fol. 63
Iabin Rex Chananeorum Israelitas subiugat.	64
Iacimus & Philippus Zammaris filij.	242
Iacob Iosephum tanquam iam extin- ctum luget.	17
Iacob filios cum muneribus mittit in	

Ægyptum.	20
Iacob. propter absentē Simeonem & Beniamin ablegandū sollicitus. ibi.	
Iacob de fossis Labani Dijs Bethel pro- ficiscitur.	15
Iacobus & Simeon Iudæ Galilæi filij, crucis supplicio affecti.	290
Iacobus mercedis loco petit Rachelis coniugium.	14
Iacob. se sacrificaturū votū Deo facit, locumq; nominat Bethel, id est, do- micilium Dei.	13
Iacob. in Mesopotamiā peruenit Car- ras ad cognationem matris. ibid.	
Iacob ad Esau fratrem nūcios mittit.	15
Iacob fratrem munerib; reconciliat. ibi.	
Iacob luctatur cum spectro, & vocatur Israel. ibi.	
Iacob Esau fratrem accedit. ibi.	
Iacobus peruenit ad Scenas. ibi.	
Iacobus ætatis anno 147. moritur.	23
Iacobus in Hebrone sepultus. ibid.	
Iacobus dum Iosephi statū ex filiis co- gnoscat, maximo perfunditur gau- dio.	22
Iacobus in Ægyptum filios frumēta- tum mittit.	20
Iacobus cum vxoribus, filiis & gregi- bus in scio securo proficiscitur.	14
Iacobus quin expiraret præ nimia læ- titia parum absuit.	23
Iacob septimus frater iunior cæteris ad supplicium ducitur.	478
Iacobus Domini nostri Iesu Christi frater ad lapidandum traditus.	294
Iacobus cum Pharaone Rege loquitur, & inhabitandam accipit Heliopo- lin.	23
Iacobi ad Labani accusationem respō- sio.	15
Iacobi contra Labanum accusatio. ibi- dem.	
Iacobi cum Labano colloquium.	14
Iacobi filij, præsertim Iuda vt Benia- min peregrinationi committat, vr- gent.	20
Iacobi filij veniunt in Ægyptum, & Si- meon liberatur.	ibid.
Iacobi cum Rachel colloquium.	13
Iacobi progenies.	23

Iacobi

I N D E X .

Iacobi filij accusantur furti.	21	Iesus Pontifex & Zorobabel princeps	
Iacobo Rachelis loco Lia in thalamū		altare ædificant.	153
inducitur.	14	Iesus cum Gabaonitis fœdus facit.	59
Iacobo Deus apud iuramenti puteum		Iesus à Iosepho arte captus.	300
apparet.	22	Iesus Siz filius Pontifex.	260
Iaddus Pontifex, cuius frater Manaf-		Iesus latronum Princeps.	308
ses Sanaballetis filiam vxorem du-		Iesus Gamalielis fil. Pontifex.	295
cit.	161	Iesus Damnei Anano Pontifici succe-	
Iadonis prophetiam Ieroboamo Pseu-		dit.	194
dopropheta offuscat.	117	Iesus Saphiz filius Iosepho insidias	
Iael Sisseram ferro clauo interficit.	65	struit.	301
Iaphtes dux israelitarum creatur.	67	Iesus Christus à Pilato crucifixus.	263
Iaphtes legatos mittit ad regem Am-		Jeremias suadet deditiōem.	144
manitarum.	67	Ieroboam idololatriæ suator.	116
Iaphtes votum facit.	ibid.	Ieroboami impietas.	118
Iaphtes Ammanitas fundit fugatq; ib.		Ieroboami contra Abiam Iudæ regem	
Iaphtes filiam mactat.	ibid.	expeditio.	ibid.
Iaphtes moritur.	ibid.	Ieroboami mors.	135
Iapheti Noe primogeniti progenies.	6	Ieroboami filio ægrotante mater ad	
Iardes sylus ab Romanis cincta.	441	Achiam Prophetam mittitur.	118
Iason & Menelaus seditionem conci-		Iethræ Moſis ſoceri poſteris ager attri-	
tant.	172	butus.	62
Izathes in proditores animaduertit,		Ieus in regem vngitur, Deo ſic man-	
Arabes in fugam vertit, Arſamū vi		dante.	130
capit, & Abia ſeipſum interficit.	209	Ieus rex Iſraelis.	132
Izates fratres ad Claudium Cæſarem		Ieu poſteris regnum promittitur.	132
& Arrabanum mittit.	ibid.	Iezabela.	120
Izates & Helena veri Dei cultum ri-		Iezabelam Elias fugit.	122
tu Iudaico diſcunt.	ibid.	Iezeciel templi vaſtationem prædi-	
Izatem à circumciſione Helena & A-		cit.	143
nanias dehortantur.	ibid.	Ioabus Præſecturæ ſuæ metuens, Ab-	
Ieiunium & ſupplicationes ad Deum		nerum primum calumnijs, mox in-	
pro ſalute ſui populi.	158	ſidijs adortū, vita dolosè priuat.	90
Ieiunium, preces & ſupplicatio Iſrae-		Ioabus iuſſu regis Vriam in hoſtes mit-	
litarum in Maſphatim.	74	tit.	95
Ieboſthi caput ad Dauidē deferitur.	91	Ioabus per litteras Dauidem ad Raba-	
Iesus Iordanem traiecit cum copijs.	57	thæ excidium vocat.	96
Iesus monumentum extruit ad Iorda-		Ioabus & Abiſzus vſq; ad ſolis occa-	
nem.	ibid.	ſum Abnerum perſequentur.	90
Iesus exploratores mittit in Hierichū-		Ioabus dato receptui ſigno ſuos cohi-	
tem.	ibid.	bet.	ibid.
Iesus ab Antiocho Epiphane in Ponti-		Ioabus contra Sabæum paucis copijs,	
ficem electus.	171	Amasæ in colligendo exercitu cun-	
Iesus ſacerdotio priuatur, in cuius lo-		ſtante, mittitur.	101
cum Onias Menelaus dictus, ſurro-		Ioabus Amasam iugulat.	102
gatur.	172	Ioabus Sabæum in vrbe Abelmachea	
Iesus cum copijs urbem circumambu-		circumuallat.	102
lat.	58	Ioabus interficitur, in cuius locum Ba-	
Iesus nemini præter Rachab parcere		naiaſ ſurrogatur.	107
iubet.	ibid.	Ioabus Abſalomum interimit.	100
		Ioabus	

OPERM IOSEPHI

Ioab in incendio agri reuocatus, reconciliat Absolomum patri.	97	tem exterorū negans, de solo Amone diligentius perquirendum censer.	97
Ioab cum exercitu iugēs urbem ingreditur.	100	Ionathas apud Machmam degit, patriq; desertores punit.	181
Ioabi & Abisai acies.	95	Ionathas amicitiam cum Davide iurando confirmat.	81
Ioabi victoria.	ibid.	Ionathas Dauidi signa Regis animi declarantia constituit.	ibid.
Ioachimus siue Iechania rex Iudæ.	143	Ionathas & Iudas Hierosolyma & arcem reiciunt.	187
Ioannes in Gischala.	299	Ionathas & Simon in Amara filijs Ioannis fratris mortem viciscuntur.	181
Ioannes Hyrcanus optimè rebus per annos triginta tres administratis moritur.	315	Ionathas legatione cum muneribus missa ad Demetrium, ut praesidia de Iudæa castellis eieceret, rogat.	185
Ioannes apud Tiberiadem aquis calidis foueri cupit.	299	Ionas a Deo in Ninivem regnum proficiscens iussus nauigium concendit, & in mare precipitatur.	137
Ioannes Iosephi successus animo fert iniquo.	300	Ionathas in Arabiam proficiscitur, & Nabatzos vastat.	187
Ioannes Iosepho imperio abrogato Galilææ præesse cupit.	302	Ionathas Demetrium muneribus placat.	185
Ioannes Gischala.	443	Ionathas Dauidem amat, patris voluntatem ei nunciat, simulq; confu it, ut saluti suæ fuga prospiciat.	81
Ioannes & Simon in cloacis inuenti capiuntur.	455	Ionathas parenti præclaras Davidis res gestas commemorat, orans ne tantopere in eiusmodi virum læuiat.	ibid.
Ioannes matris amore effœminatus victoriam amittit.	315	Ionathas Dauidi molitum patrem indicat.	ibid.
Ioannes qui & Hyrcanus Simonis filius.	ibid.	Ionathas pontifex exercitum colligit.	182
Ioannes Iudæ frater ab Amara filijs interfectus.	181	Ionathas ob accepta beneficia operam suam Tryphoni contra Demetrium offert & præbet.	186
Ioan. Iosephū interficere conatur.	300	Ionathas Sadduczus Hyrcanum contra phariseos inflammat.	191
Ioannes lucri cupidus.	299	Ionathas victos Azotum vsque persequens Dagonis fanum concremat, octo millia hominum in eo exutēs.	184
Ioannis insidiz.	ibid.	Ionathas à Tryphone interficitur.	188
Ioas Israelitarum & Samaria rex.	133	Ionathas renouat amicitiam cum Romanis & Lacedæmonijs.	180
Ioasus, Ioado pontifice auxiliante, in regem creatur.	131	Ionathas cum armigero clam hostium castra ingreditur.	76
Ioasi iubilatio.	133		Ionathas
Ioasi, viuentis Ioado, pueras.	132		
Ioasi, Ioado mortuo impietas, eiusque per Prophetam taxatio.	133		
Iodes siue Ehud in Eglonis familiaritatem sese insinuat.	64		
Iodes Eglonem trucidat.	ibid.		
Ionathas è conuiuio profugit.	82		
Ionathas & Dauid in agro conueniunt.	ibidem.		
Ionathas.	102		
Ionathas prius verberatus viuus exustus est.	448		
Ionathas Iudæ fratri communibus Iudæorum suffragijs succedit.	181		
Ionas à Cero deuoratus ac reuomitus, Nininiis prædicat.	135		
Ionathas Dauidem consolatur, mor-			

I N D E X.

<p>Jonathas in Palæstinorum exercitu
quosdam trucidat, reliqui se inui-
cem inuadunt, & dant se in fugam.
77</p> <p>Jonathas Ptolemæo occurrit, & ab eo
honorifice excipitur. 184</p> <p>Jonathas Ammoni dat consiliū, quo-
modo optatis potiri valeat. 96</p> <p>Jonathas cum fratre in Bethlaga ob-
sessus. 181</p> <p>Jonathas fugat Demetrii milites. 186</p> <p>Jonathas cum suis captus. 307</p> <p>Jonathas à Tryphone per insidias ca-
ptus interficitur. 315</p> <p>Jonathas Ioanni vt ad se veniat scri-
bit 306</p> <p>Jonathæ Anani filio pontificatus resti-
tuitur, quem ille recipere recusat,
& Matthiæ fratri deferri rogat. 285</p> <p>Jonathæ & collegarum aduersus Iose-
phum concilium. 306</p> <p>Jonathæ sociorum pars manibus inte-
rit, nonnulli viui capti ad Catullum
perducuntur. 448</p> <p>Jonathæ desiderium omnes Hieroso-
lymis capit. 183</p> <p>Iosephus ex Galilæa discedere cogi-
tat. 303</p> <p>Iosephus Ionathæ epistolas perlegit.
305</p> <p>Iosaphatus cultū verum renouat. 126</p> <p>Iosaphatus magistratus & iudices cō-
stituit. 126</p> <p>Iosaphati exercitus. 124</p> <p>Iosaphati cum Achabo in Syros expe-
ditio. ibid.</p> <p>Iosaphati mors. 127</p> <p>Iosaphatum Ieus Propheta, quod A-
chabo auxilium tulerat, reprehendit.
126</p> <p>Iosephus & Azarias à Gorgia victi, ad
duo millia militum amittunt. 176</p> <p>Iosephus in carcerē fratres includit 20</p> <p>Iosephus regis facultates recuperat.
299</p> <p>Iosephus bello Iudaico semper inter-
fuit. 450</p> <p>Iosephus Romæ belli Iudaici histori-
am conscripsit. 450</p> <p>Iosephus collegas Hierosol. remittit.
298</p> | <p>Iosephus à Ionatha hortatu Catelli
falso accusatur. 448</p> <p>Iosephus cum quinq; fratribus Phara-
onem Regem accedit. 25</p> <p>Iosephus Ptolemæo obuiam profe-
ctus honorifice excipitur. 169</p> <p>Iosephus Iudæ consilio Arabibus ne-
gociatoribus venditur. 17</p> <p>Iosephus in Galilæa mansurus annu-
it. 309</p> <p>Iosephus vxorem ducit in Ægypto, ex
qua genuit Manassē & Ephraim.
19</p> <p>Iosephus à fratribus agnoscitur. 22</p> <p>Iosephus quintam fructuum partem
regi pendere iubet. 23</p> <p>Iosephus fratres tentat, vt parentis
statum & Beniamin expiscari que-
at. 20</p> <p>Iosephus hanc historiam non Hebrai-
ca sed peregrina lingua, Græca ni-
mirum, conscripsit. 1</p> <p>Iosephus adulteriū iterum deuorat. 18</p> <p>Iosephus vestibus mulieri relictis au-
fugit. ibid.</p> <p>Iosephus fratribus incognitus eos sa-
lutat & Beniamin. 21</p> <p>Iosephus fratres num in aduersus Ben-
iamin essent subsidio, tentat. ibid.</p> <p>Iosephus in carcerem conijcitur. 18</p> <p>Iosephus libros suos plurimis venum
dedit. 451</p> <p>Iosephus Hyrcanum filium ad Ptole-
mæum regem mittit. 170</p> <p>Iosephus fratres Simeone retento di-
mittit. 20</p> <p>Iosephus & Mariamne apud Herodē
accusantur. 218</p> <p>Iosephus liberatur vinculis. 19</p> <p>Iosephus cum Tito Romam proficis-
citur, & à Vespasiano honorificè ex-
cipitur. 310</p> <p>Iosephus Galilææ præses septuaginta
viros sibi adiungit. 299</p> <p>Iosephus in discrimen incidit. 305</p> <p>Ionathæ eiq; adhaerentium dolus. ib.</p> <p>Iosephus Cabi Simonis filij Pontifex.
294</p> <p>Iosephus seditionem absq; sanguine
eluso compescit. 305</p> <p style="text-align: right;">Iosephus</p> |
|--|--|

O P E R V M I O S E P H I

Iosephus Sepphoritarum ciuitatē seruat.	309	Iosephus pene oppressus inopinato periculo euadit.	306
Iosephus conscenso nauigio Tiberiada petit.	302	Iosephus omnes Iudæorum sectas cognoscit.	297
Iosephus sacerdotibus captiuis absolutionem impetrat.	297	Iosephus annos triginta natus nulli mulieri vim intext, & nihil sibi obtrudipatitur.	299
Iosephus secum deliberat.	309	Iosephus Cane in Cantharæ Pontificis surroga us locum.	288
Iosephus Galilæorum primatibus Ionathæ & Tiberiensium iniurias denarrat.	305	Iosephus Tiberiadem capit	307
Iosephus Hierosolymitanorum concilij iussu in Galilæa manet.	299	Iosephus defectionis autores iniectis vinculis Iodapatam mittit.	307
Iosephus relicto Iusto ad historiam redit.	308	Iosephus Hebrææ & Græcæ literaturæ peritus.	276
Iosephus legatorum fucum intelligit.	306	Iosephus historiam hanc in Hebraica lingua antea conscripsit.	311
Iosephus Ellemi per vnum diem Pontifex.	253	Iosephus centum legatos Hierosolymamittit.	305
Iudas Sariphei & Matthias Margaloti exusti.	253	Iosephus insidias euadit.	321
Iosephus propter Tiberienses periculis expositus.	302	Iosephus reges in fugam cōpellit.	309
Iosephus seditiosos, ut à bello Romanis inferendo desistant, deportatur, unde in odium & suspicionem incidit.	297	Iosephus Mathiæ filius natus.	297
Iosephus in alio periculo versatur.	301	Iosephus cum copiis cōtra Gabara proficiscitur.	204
Iosephus legatis iterum scribit.	304	Iosephus in Galilæa vias obseruat.	304
Iosephus mulieribus Herodis mandatum de Mariamme interficienda aperit.	218	Iosephus inuidorum calumnijs appertus.	300
Iosephus frumentum in Galilæā transmittit.	300	Iosephus cognominatus Caiaphas Pontifex.	262
Iosephus in Neopolitanum.	ibid.	Iosephus in Ægypto Potiphari venditur.	18
Iosephus Tiberienses ex custodia dimittit.	302	Iosephus ætatis anno 119. moritur.	23
Iosephus ex Pontificali Asamonæorum genere.	238	Iosephi patientia in vinculis.	18
Iosephus Ptolemæo spolia reddere conatur.	301	Iosephi cōsilio tolerabilius euadit ventura sterilitas.	19
Iosephus populum ad misericordiam mouet.	ibid.	Iosephi calliditas.	304
Iosephus tres in crucem suffixos liberat.	310	Iosephi ossa	28
Iosephus regios clām dimittit.	302	Iosephi libros quidam blasphemant.	451
Iosephus ipse bello Iudaico interfuit.	311	Iosephi ossa in Chananaā translata.	23
Iosephus ex solitudine in urbem redit, & Pharizorum placitis sese addicit.	297	Iosephi diuitiæ & liberi.	170
		Iosephi somni interpretatio.	17
		Iosephi fratres eū tollere decernūt.	ib.
		Iosephi fratres peccata in eum cōmissa deplorant.	20
		Iosephi somnium.	16
		Iosephi cum Iesu de 20. aureis rixæ.	306
		Iosephi cum Iesu colloquium.	ib. d.
		Iosephi oratio & consellio coram aduersarijs.	301
		Iosephi ad Ionathan responsoriales.	304
		Iosephi	

I N D E X

Iosephū infortunium hostibus animos addit.	309	Iosua Chananzorum regionem novem tribubus & dimidiā Manassis diuidit.	60
Iosephū erga hostes benignitas.	299	Iosua unicuique tribui, ut ex sua sorte Chananzorum reliquias tolleret, præcipit.	ibid.
Iosephū erga Iesum benignitas.	300	Iosua Israelitarum dux designatur.	32
Iosephū religionis cura.	ibi.	Iosua & Chaleb populū compescunt.	42
Iosephū ad Jonathan mandata.	304	Iosua moritur.	61
Iosephū naufragium.	297	Iosua domicilium ad Sicimā.	ibi.
Iosephū somnium mirabile.	303	Iosua postrema ad Seniores & Magistratus Hebræorum adhortatio.	ibi.
Iosephū stratagema.	301	Iosua ad eos, qui ex regione ultra Iordanem sita militabant, oratio.	60
Iosephū fratres cum à feris deuoratum patri persuadent.	17	Iosua ad Deum precatio.	58
Iosephū fratres in via Ægyptijprehendunt.	21	Iosua Moses sibi successorem designat.	30
Iosephū ad lectorem adhortatio.	2	Iosua Moses hortatur.	56
Iosephū ad ciues Tiberiensium adhortatio.	300	Iothan apologetico Sicimitis in Gedsonem ingrati tudinem obijcit.	66
Iosepho parens rem totā significat.	303	Iouem Olympium Caius Memmianus Regulū Romanū transferre iubet.	276
Iosepho Iesus bellum infert.	300	Ioazus rex Iudæ.	142
Iosepho Tiberiensis plebs obuiam venit.	300	Iubal Musicæ inuentor.	4
Iosepho perpetua Cæsarium beneuolentia manet.	310	Iucundus & Tyrannus se sollicitatos ab Alexandro, ut interueniendum Herodem interficerent, fatentur.	243
Iosepho Potipharis vxor secundas machinas admouet.	18	Iudaicus populus regi ut orientalem instauraret porticum suadet.	295
Ioramus, Iosaphati filius, Rex Hierosolymorum.	128	Iudas hostium phalangem trucidat, ipse circumuentus vulneratur & interficitur.	179
Ioramus Elisæo mortem minatur.	ibi.	Iudas fœdus facit cum Romanis.	ibidem.
Ioramus à Moabitarū Rege auxilium petit.	127	Iudas oppidum egressus, noctu in Bachididis castra irruit.	181
Iorami cædes.	130	Iudas Essæus vates.	192
Iorami scelera ab Elia per literas accusantur.	ibi.	Iudas Essæus Propheta.	316
Iorami impietas.	129	Iudas Hierosolyma se recipit, eamque sequitur Antiochus.	177
Iorami expeditio in Ramatham.	130	Iudas Lysie exercitum vincit.	175
Ioramum & Iisæus, ut Syrorum insidias caueat, admonet.	128	Iudas ingenti præda potitur.	ibi.
Ioaz Elisæus à se Syros ter vincendos prædicat.	133	Iudas Alcimi potentie resistit.	178
Iosias verū Dei cultū restaurat.	141	Iudas & Saddocus quartæ sectæ auctores.	261
Iosias rex Iudæ.	ibid.	Iudas paucis militib. numerosum exercitum aggredi conatur.	179
Iosephū Herodes interfici, & Alexandrum in carcere conijci iubet.	219		Iudas
Ionici Iudæi apud Agrippā de indigenarum iniurijs conqueruntur.	233		
Iosua in duas partes copias diuidit.	59		
Iosua diuidendam regionem, & duas tribus cū dimidia remittendas hortatur.	ibi.		
Iosua ad metiendam & diuidendā terram quosdam mittit,	60		

O P E R V M I O S E P H I

- Iudas obsessis Iudæis in auxilium vē-
 nit. 176
 Iudas quartus frater adducitur. 477
 Iudas assidue cum finitimis gentibus
 bellum gerit. 175
 Iudas copias inter fratres diuidit. ibi.
 Iudæis victis Simon hostibus in Gali-
 læa captiuos liberat. ibid.
 Iudas Propheta Antigoni necem præ-
 dicat. 316
 Iudas cum copijs ad Bethzacharia re-
 gi obuiam proficiscitur. 177
 Iudas & Ionathas Iudæis in oppidis
 Galaditicis suppeditas ferunt. 176
 Iudas Maccabæus Apollonium prælio
 vincit. 174
 Iudas in Modim sepultus. 179
 Iudas Maccabæus arcem oppugnat. 177
 Iudas & Matthias cum 40. iuuenibus
 ad regem perducti ouantes se ex-
 culant, eosq; victos rex Hierichun-
 tem mittit. 152
 Iudas Ezeciæ latronum ductoris filius.
 257
 Iudas Sariphaei filius Matthias Marga-
 lothi iuuenturem, vt opera quæ rex
 præter patriæ consuetudinem fece-
 rat, tollerent, concitat. 353. & 342
 Iudas Galilææ quartæ sectæ auctor. 261
 Iudæ ad Iosephum pro Benjamin ora-
 tio. 21
 Iudæ ad milites oratio. 174
 Iudæ tribus ad Iordanem vsq; Dauidi
 occurrit, & pōte fluminis ripas iun-
 git. 101
 Iudæa per 70. annos deserta. 146
 Iudææ clades. 139
 Iudæam finitimæ gentes, sicut & Try-
 phon inuadunt. 188
 Iudæus Dæmones eiecit. 109
 Iudæi inter mediæ tela versantes nihil
 ceremoniarum intermittunt. 319
 Iudæi in castellum Gamala sese reci-
 piunt, quo & Philippus se cōferre. 298
 Iudæi permulti in lacunarijs pereunt.
 256
 Iudæi à Babylonijs afflicti Seleuciam
 migrant. 274
 Iudæi seditionis & pugne causam in Sa-
 maritanis & Cumanis referunt. 291
 Iudæi veritine Herodes demolitus vetus
 adificium nouū absolueri non
 posset, eis Herodes vetus illatum
 mansurum, donec ad nouum mate-
 ria compareretur promittit. 230
 Iudæi Ptolemaidem ad Perroniū per-
 ueniunt deprecaturi, ne quid con-
 tra leges patrias facere cogerentur.
 271
 Iudæi dant obsides ob impetratam ve-
 niam ad Cæsarem legatos mittere.
 288
 Iudæi in seditionibus quasi furiosi.
 257
 Iudæi in Neerdam & Nisibim sese re-
 ciunt. 275
 Iudæi seruati Ctesiphontem secedunt.
 ibid.
 Iudæi necessitate ad bellū coacti. 297
 Iudæi Ægyptij in Oniæ regione ab An-
 tipatro Cæsari consociati. 203
 Iudæi solennia sacrificia expeditionis
 tempore peragunt. 201
 Iudæi Syriorum, Idumæorum & Phœ-
 nicum vires tenent. 195
 Iudæi Carmelum montem incolentes
 Antigono sese adiungunt. 209
 Iudæi vtiliscuntur inimicos suos. 161
 Iudæi octauo die circumcisionem ce-
 lebrant, Arabes post decimum ter-
 tium annum. 10
 Iudæi in templum & superiorem urbem
 refugiunt. 215
 Iudæi contra sicariorum temeritatem
 conueniunt. 447
 Iudæi vniuersis bonis in vnum conge-
 stis ignem iniiciunt. 446
 Iudæi vndique collecti ad Godoliam
 Masphatam veniunt. 145
 Iudæi fidem eis olim à regibus datam
 conseruare. 462
 Iudæi cur olim pastores & captiui di-
 cti. 452
 Iudæi obsessi intrepide repugnant. 214
 Iudæi ab Romanis victi. 320
 Iudæi è Babylone Hierosolyma profi-
 ciscuntur. 153
 Iudæi à protugis & penuria coacti Ma-
 cedonicæ factioni sese adiungunt.
 120

Iudæi

I N D E X.

Judæi prorsus nullas imagines ferunt.

463

Judæi è regione Galaditica in Iudæam traducti.

176

Judæi opprimuntur, qua clade Matthias sit caustior.

173

Judæi templa & altaria fabricata destruant.

455

Judæi Herodi propter beneficia fauēt.

227

Judæorum mores & lustrationes.

313

Judæorum legatio Romam.

258

Judæorum Reipub. mutatio.

320

Judæorum ad Darium legatio.

155

Judæorum agrum armis Samuel recuperat.

73

Judæorum leges antiquissimæ.

470

Judæorū cum Romanis conflictus

440

Judæorum lex spoliōrū nouissima. ibi.

Judæorum contra Alexandrum constantia.

455

Judæorum & Lacedæmoniorum comparatio.

469

Judæorum propriæ cædis amor.

446

Judæorum octo millia dum Alexander viuit, in exilio degunt.

195

Judæorum è captiuitate Hierosolyma profectorum numerus.

150

Judæorum 3000. prostrati.

442

Judæorum in lege constantia.

470

Judæorum in pugna constantia.

328

Judæorū in Antiochia multitudo.

437

Judæorum ad Ægyptum aduentum eorundemq; egressum ostendit Manethon.

452

Judæorum ab Romanis captiuorū calamitas.

446

Judæorum Pascha transitum significat.

28

Judæorum ob decretū Regis luctus.

158

Judæorū 1700. ab Rom. perempti.

441

Judæorum gens multum totius orbis indigenis asseminata.

437

Judæorum origo quasque regiones errando peragrauerint, in hac historia repetitur.

313

Judæorum apud Mesopotamiā & Babyloniam graues motus.

272

Judæorum decem millia deditionem faciunt.

218

Judæis hora sexta nobis est vndecima vel duodecima meridiei.

308

Judæorum cum Romanis acerimus conflictus circa templum.

256

Judæorum contra Alexandrum in festo die seditio.

316

Judæorum in Alexandrum odium & exacerbatio.

316

Judæis calamitates ab exteris & incolis illatz.

297

Judæis à Romanis Asiæ & Europæ Regibus magnus honos habitus.

205

Judæis apud Antiochiam altera calamitas accidit.

437

Judæis incommoda inferunt.

177

Judæos quotannis hominem Græcum immolare debere.

464

Judæos propter damnum passum mæstos Herodes consolatur.

220

Judicium cōtra Antipatrum, cui præfider Varo.

341

Julius Cæsar.

280

Julius Cæsar apud Alexan. inscriptione columnæ arcæ, quod Judæi Alexandrinæ ciuitatis ius habeant attestatur.

206

Julius Antonius proconf.

238

Iuppiter.

469

Iura & libertates Judæorum.

461

Ius ciuitatis Antiochiæ Judæis conseruatum.

168

Iustitia est Dei potentia.

52

Iustus belli fax.

298

Iustus populum ad defectionem irriuat.

ibi.

Iustus de bello Iudaico nihil penitus sciuit.

308

Iustus Galilææ Prouinciæ potiri cupit.

309

Iustus Vespasiano ac Tito defuncto suam historiam edidit.

308

Iustus ob facinora capitis dānatus. ibi.

Iusti, Pisti filij ad multitudinem oratio.

298

Iustum decapolitanorū primates deferunt.

309

Iuuenum miseratio omnium animos concitat.

216

Idololatriæ à Iosia extirpatio.

141

Idumæi ab Hyrcano subiugati circum-

sitionem

OPERVMIOSEPHI

cisionem & ritus Iudaicos admit-	190	Ingens Hebræorum strages ob pestem	101
tunt.		à Deo immissam.	
Idumæi.	443	Inobediētis Prophetæ pœna & sepul-	101
Idumæorum apostasia.	130	tura.	
Immunitas à triburis Iudæis parata.	188	Instrumenta Musica Davidis.	117
Immunitates Iudæis à Seleuco Nica-		Infirmior turba ciuitate eiecta recipi-	102
nore Syriæ Rege concessæ.	168	tur.	
Impietas Achabi.	120	In iustum Historiographum Iosephum	190
Impietatis pœna.	136	falso insimulantem.	107
Impetores & Magi.	293	-Indulgentia nimia & lenitate mali in	
Incrudelitatis pœna.	128	proposito confirmantur.	78
In Caij interfectores animaduertitur.	283	In quibus victoria consistat.	39
In duorum aut trium ore consistit ve-		Inconstantia amoris in hominib.	74
ritas.	305	Ingens moles ex penuria & caritate	
In Arbela conuentus	306	proueniens.	23
Inguinis morbum Ægyptij Sabbato-		Ingens præda de Madianitis parata.	50
sim vocant.	461	In Agrippam defunctum Cæsarienses	
In spectaculo Cæsareæ Iudæi 25000.		& Sebasteni conuitia iactant.	286
pereunt.	437	In Ægypto annonæ caritas	19
Indorum sapientiæ professores seip-		In bellum qui mittendi.	55
sos concremant.	445	Incendiū tēpli ac ciuitatis excidiū.	313
Ingenti ariete fabricato Sylua crebro		In Hiericho Balsamū preciosissimum	
murum pulsari iubet.	444	prouenit.	439
In Hierosolymis ædificatum est tem-		Inimicitie Herodis cum liberis ex Ma-	
plum à Salomone rege ante annos		riam me susceptis.	313
143. & menses 8. quàm Tyrij Cartha-		In Paschæ festo miles genitalia nudas	
ginem condidere.	452	seditionem concitat, in qua 20000.	
Integræ mortuorum familiæ, & plena		Iudæorum sunt extincti.	290
mortuis restæ.	435	In singulis festis & sacrificijs quid ob-	
Interpretes 70. Alexandriam venien-		seruetur.	39
tes, honorificè excipiuntur.	167	Inuenta bona.	54
Ingénium Samaritarum, ob quod me-		Inuidiæ vis & natura.	149
rito Iudæis exosi.	173	In Zoor Lothus euadit.	10
Iniquitatis atque delicti circa Deum		Iracundia & crudelitas Alexandri im-	
causa.	469	moderata, qui octingentos capti-	
Intentio legum Iudaicarum.	471	uorum cruciungit.	217
Indignatio Dei in Idololatrias Chu-		Iracundiæ maternæ filij succedūt.	333
bræos.	133	Iris signum fœderis inter Deū & Noe	
In castello magno cōmeat ⁹ copia.	444	fol.	5
Interius septum. quod Iudæis modo		Iromus Solomoni ligna promittit, eo-	
ingredi concessum erat.	230	rumq; vice frumentum petit.	109
Iniusta Achimelechi cum tota familia		Iromi legati ad Solomonem.	ibi.
exdes.	83	Israelitę possessionibus suis eiekti alio,	
Insidiæ Hyrcano clam struuntur.	171	traducuntur, regno Chuthæis dato.	
Instauratio templi.	133		137
In Hebræorum castra coturnices Deus		Israelitæ Obela suadente ex tribu Iu-	
immittit.	31	dæ ac Beniamitica captiuos domum	
In Alexandrum citra coniecta.	194	remittunt.	136
		Israelitæ ab Ammanitis & Palestinis	
		oppressi.	67
		Israel	

I N D E X.

Israel Propheta populo victoriam pollicetur. 131 Israelitz copiarum partem in insidiis collocant, & vt impares paulatim pedem referunt. 63 Israelitz hostes, eorumque idola tollere iubentur. 51 Israelitz Pascha celebrant, terræ frugibus fruuntur, & deficit Manna. 57 Israelitz quomodo in terræ Chanaan victuri. 51 Israelitz bellum omittunt. 62 Israelitz à Chusarthe oppressi. 64 Israelitz mittunt ad Gabaenos, qui fontes ad supplicium deposcant. 62 Israelitz à Palæstinis superati. 67 Israelitz Samueli filiorum iniquitates commemorant, eumque vt regem aliquem declararet, obnixè precantur. 73 Israelitz in deserto aquæ penuria laborant. 30 Israelitz petitionis suæ repulsam passi à Roboamo deficiunt. 116 Israelitz ab Ainatis fusi fugatiq;. 38 Israelitz Chananzos nō vno actu deuicerunt. 62 Israelitz ad montem Sina perueniunt. 32 Israelitz in deserto 40. annis erraturi. 42 Israelitz sexcentos Beniamitas reuocant. 63 Israelitz hostium copiis terrentur. 76 Israelitz incolumes per mare rubrum euadunt, quod Ægyptios inuoluit. 29 Israelitz absq; Dei mandato & Mosis cum hostibus congredi cogitāt. 43 Israelitz in deserto cornicum carnes impetrant. 42 Israelitz ab Ægyptiorum multitudine ad mare rubrum cinguntur. 28 Israelitz ex Ægypto discedunt. ibid. Israelitz pradam optimam ab Amalecitis reportant. 32 Israelitz hostes insequuntur, & reges duos Oribum & Zibū occidunt. 66 Israelitz in Elym perueniunt, vbi con-	tra Mosen ob cōmeatus penuriam murmur exoritur. 30 Israelitz Jonathan irato patri eripit. 77 Israelitz traiecto fluuio, altare super ripam Iordanis erigunt. 60 Israelitz lati certatim ad structuram tabernaculi conferunt. 34 Israelitz 40. annos Manna sustentati. 31 Israelitz in Raphidim perueniunt, vbi laborant siti. ibid. Israelitarum ætatis annorum viginti, & supra vsque ad annum 50. numerus. 38 Israelitarum in acie viginti duo millia cadunt. 63 Israelitarū iterum decem & octo millia cadunt. ibid. Israelitarum pœnitentia. 72 Israelitarum Palæstini 4000 trucidant. 70 Israelitis Deus contra Syros victoriam pollicetur. 123 Israelitis Gabaeni fontes nō tradunt. 62 Israelitas Ægyptij persequuntur. 28 Israeliticum regnum Dauidi iterum offertur. 100 Israelitici populi ab Ægyptiis conclusa anxietas. 29 Israhel Deus exaudit. 9 Israhalem cum matre Abraham ablegat. 102 Issachar. 101 Isaac mactandus annum agit vigesimum quintum. 11 Isaac risus. 10 Isaacus peruenit Gerara. 12 Isaac Rebecam vxorem ducit. ibid. Isaac mittit venatum Esau. 13 Isaac Abrahamo promissus. 9 Isaaci ad parentem responsio. 11 Iter per saxum coluber dictum. 441 Izates, Monobazo fratri regni luccessione relicta, moritur. 290 Izates Deum inuocat, qui Dahas & Sacas in Parthicam regionem mittit, iisque Vologesus cum exercitu occurrit. 290

O P E R V M I O S E P H I

Izates ad Parthos scribit, & ut suum regem reciperent, suadet.	239	Legatorum Hierosolymitanorum ad Iosephum consultatio.	304
Izates Iudæis pecuniam mittit.	ibid.	Lex septimi cuiusque anni.	41
Izates ab Artabano maximis honoribus & donis affectus.	290	Legis apud Iudæos exacta observatio.	470
Izates ad Abemerigum Spasini regem missus eius filiam Samacham ducit.	288	Legis liber in tabernaculorum festo prælegendus.	52
Izates ab Helena matre & magnatibus rex creatur, & Monobazū Rempub. donec frater veniat, administrare iubetur.	ibid.	Legislatorum iniustitia.	470
Izates Artabanum consolatur, ei que auxilium pollicetur.	289	Leges gentium.	ibid.
Izates Eleazarus, ut se circumcideret, persuadet.	ibid.	Leges graues Iudæorum.	469
L.		Leges belli & consuetudines.	41
Laban cum Iacobo foedus sancit.	15	Leui tribus cultui sacrata.	40
Laban Iacobum persequitur, Deus vero à proposito eum deterret.	14	Leuita uxorem in duodecim partes discerptam ad singulas tribus mittit.	62
Labani contra Iacobum accusatio.	ibid.	Leuitica tribus in partes 24. diuiditur.	105
Labani contra Iacobum dolus.	15	Leuiticæ tribus hominibus Agrippa linea stolæ vsum decernit.	295
Labosordochus.	148	Leprosi Samaritanis hostiū castra deserta esse, significant.	128
Lacedæmoniorum Regis ad Iudæos Pontificem epistola.	171	Legis tabulæ in arca.	35
Lanceæ.	112	Lycurgus Lacedæmoniorum legislator.	486
Laniena.	293	Libertas virtute paratur, & pretiosa res est.	280
Latrones.	212	Lia Zelpham adducit Iacobo.	14
Latrones capti & puniti.	241	Liberi ob parentum iniquitatem non puniendi.	54
Latrones plerumque ex Ananiz cognatis quempiam intercipiunt, quem non nisi receptis aliquot è suis, dimittunt.	294	Libertate seruata, optima sepultura.	445
Laus & nomen Iosaphati apud quoscunque.	126	Libya siue Africa.	7
Laus Eleazari.	476	Libya denominatur Aphrica.	11
Legatus Regius honorificè exceptus, Iosephi libertatem apud suos prædicat.	169	Ligna pretiosa Solemoni allata.	114
Legati Hyrcani & Aristobuli ad Scaurum.	199	Linguarum confusio.	6
Legati Syriæ, templi & vrbis muniendæ causam querentes ad Iudæos missi.	154	Linum & lana.	52
Legati inuiolabiles.	221	Lyfaniaz Barzapharni, ut Antigonom in regnum inducat, Hyrcanumque deponat, persuadet.	324
Legatio Syri ad Achabum.	122	Lyfaniæ Cleopatra interficit.	218
Legati cum militibus ad Iosephum missi.	303	Lyfias Antiochi filium Regem constituit, ei que Eupatrois cognomen imponit.	177
Legati Tiberiadem in suam potestatem redigere conantur.	305	Lyfias iterum in Iudam mouet, & quinque millia militum amittit.	175
		Lyfimachus Apollodotum fratrem occidit & Gazam Alexandro tradit.	194
		Lyfimachus mendacij arguitur.	459
		Lothus	

I N D E X.

Lothus cum suis feruatur. 10
 L. Lentulus consul pro Iudæis senten-
 tiam dicit. 207
 Luctus triginta dies. 53
 Lupus Iudæis templum claudit. 447

M.

Machir tertius ex pueris adduci iu-
 beretur. 477

Machabæa iniquitas. 327

Macabæa multos Iudæos interficit. 213

Macabæum Antiochus atrocius di-
 stentat. 477

Macedonici milites relictis præfidiis
 Antiochum sese recipiunt. 182

Madianitæ Amalecitis Iudæis
 in agro prælio vincunt. 65

Madianitæ & confederati mutuis vul-
 neribus cadunt. 66

Madianitarum filix ad Hebræorum ca-
 strapervenit. 49

Madianitarum filia Hebræos ad ido-
 lolatram perducunt. ibid.

Madianitarum & confederatorum
 centum viginti milia trucidati. 66

Magnus annus. 5

Magna seditionum multitudo in
 cloacis deprehensa. 457

Magedo. 113

Mandatum Davidis de pariendo filio.
 99

Mandatum Davidis de transportanda
 arca. 92

Mandatum de arca, ceteraque sacra
 suppellectile in templum reponen-
 da. 104

Mandatum regium de statua adoran-
 da. 146

Mandatum de dimittendis exteris. 157

Mandatum de sumptibus ad structu-
 ram templi præbendis. 155

Mandatum de altari extruendo. 103

Manna quid significet. 31

Malichus Antipatro insidiatur, deie-
 rat & eidem reconciliatur. 207

Malchus beneficiorum Antipatri im-
 memor. 322

Malichus Antipatrum veneno necari
 procurat. 207

Malichus, Hyrcano se adiungit. 323

Malichum tribuni Herodis interfici-
 unt. ibid.

Malle expugnata. 176

Manna Israelitas Deus cibatur. 31

Manacemus Israelis rex. 135

Manachases. 36

Manacemus regnum futurum prædi-
 cit. 229

Manasses sacerdotum, ob extera, si
 retineat foeminam ab eo remouen-
 dus, spe maiori boni negligit. 162

Manasses urbem lustrat, & templum
 denuo consecrat. 140

Manasses in Babyloniam captus abdu-
 ctus postquam reliquit, regno resti-
 tuitur. 140

Manasses voti fit compos. 152

Manasse impietas & crudelitas. 140

Manasse mors. 141

Manochi angelus iterum apparet. 68

Manethon Aegypti historographus.
 451, & 457

Manethonis & Chæremonis historiae
 comparatio. 459

Manethonis signi depulsio. 457

Manethonis de Aegyptiorum leprosis
 fabulosa. ibid.

Manethonis & Chæremonis historiae
 discrepantia. 459

Mar amorem significat. 30

Marcus Crassus reliquum templi au-
 rum aufert. 320

Marcus Crassus in Parthos movet, pec-
 uniam Hierosolymis ex templo
 aufert. 202

M. Antoninus Tyrionum Magistrati-
 bus scribit, & vi Hyrcano ac Iudæis
 regionem, bona, & libertatem ad-
 emptam restituere, iubet, saluis
 tamen saluandis. 209

Marcus Sexti successor in Syria. 207

Marcus Agrippa. 168

M. Antonius Dux. 320

Marcus Sexti successor. 322

Mardocheus insidiatores regis pedit. 158

Mardocheus pater Esther Babylonem
 Susa migrat. ibid.

Mariamne morosa foemina. 224

Mariamne ex odio Herodi, quæ Hyr-
 cano auo fecerat, obijcit. 323

O P E R V M I O S E P H I

Mariamme sese apud Herodem excusat eique reconciliatur.	218	rodes affecerat, supplicio desent: Herodi caros in vindictam ab Archelao deponunt, & pontifici sacerdotium abrogari postulant.	254
Mariamme ab Herode accusata, omnium suffragiis damnata in carcerem conijcitur.	224	Maximum Dei lumen nefaria facta non latent.	316
Mariamme Archelaum dedignata in Demetrii thalamum migrat.	292	Megasthenes de Nabuchodonosoro.	148
Mariamme soror Moysi defuncta.	47	Mela Archelai Cappadocum regis filia.	243
Mariamme.	292	Melchisedeck rex iustus.	9
Mariammen & Iosephum Herodes interfici iubet.	333	Memphis in Aegypto.	203
Mare rubrum finditur.	29	Memphibostus à calumniis Sibæ se purgat.	101
Maris & decem laborum usus.	111	Memphibostus donatus paternis & auitis bonis mensæ Davidis adhibetur.	94
Marsyas Agrippæ Tiberij mortem nunciat.	269	Menander Historiographus Solomoni & Iromi meminit.	113
Marsus Syriz Præfectus.	285	Menander de fame tempore Eliz.	121
Marthace Archelai mater moritur.	256	Menandri Ephesij testimonium.	453
Marsus Claudio, Agrippæ scriberet, ut à munienda urbe desistat, suadet.	285	Mendacij de iuramento depulsio.	465
Massada.	325	Mendacij à Possidonio & Apollonio in Iudæos conficti reiectio.	463
Massadæ situs.	443	Mensa aurea pōderis talēti magni.	440
Masnaempthes.	36	Mensa aurea.	166
Massabazanes.	ibid.	Mensa sacri panis.	111
Mater septem cruciatus antequā cruciaretur, excepit.	479	Mensa.	36
Mater ambustos filios in pœnas vitro concomitatur.	480	Mensuræ.	111
Matris hortata Ioab fratris benedictionem, antevertit.	13	Mensuras & pondera Cain excogitat.	4
Marris ad septem filios ante supplicium adhortatio.	480	Merces.	54
Matthias Theophili filius Pontifex.	295	Merces meretricis.	51
Matthias cum filiis aliisque nonnullis in desertum se confert.	173	Meretricis nuptiæ.	53
Matthias Idolorum cultum extirpat.	ibidem	Mosenes Amenophis filius.	459
Matthias filios ad pietatem, fortitudinem & concordiam adhortatur.	174	Mesopotamitæ vitro ad Davidem deditionem faciunt.	95
Matthiæ & eius filiorum pietas, & zelus.	173	Methir.	36
Matthiæ mors.	174	Michas verus Propheta.	124
Matthiæ sacerdotium ademptū, in cuius locum Iozarus surrogatur.	252	Michol Regis seruis, Davidem agrotare, persuadet.	81
Matthias Romanis sibi sociatis Antiocho bellum infert.	314	Michol sese quod Davidem eripuerit, excusat.	ibid.
Matthiam seditiosos & socios quos Herodes affecerat, supplicio desent:		Milites sublati signis ad Claudium tendunt.	284
Herodi caros in vindictam ab Archelao deponunt, & pontifici sacerdotium abrogari postulant.		Milites unum Imperatorem à senatu creari postulant.	283
Maximum Dei lumen nefaria facta non latent.		Militare sacramentum.	283
Megasthenes de Nabuchodonosoro.		Mille Iudæi Herodem accusaturi Tyrum conveniunt, qui partim trucidantur.	

I N D E X.

vidantur, partim vulnerantur & fugantur.	209	Mors Alexandræ.	197
Mille & quingenti sacerdotes Iudæorum decimas accipiunt.	455	Mors natu maximi fratris.	477
Mira Maccabæi victoria, ut post multos conflictus ne vnus quidem è Iudæis desideratus est.	176	Mors Iosæ.	142
Mira hostium exæcratio, per fluentis vmbram facta.	127	Mors Balanis, filij item in succedentis cædes.	120
Miraculo vaticiniû confirmatur.	117	Mors Apionis.	465
Mithridates Antipatrum apud Casarem laudat.	203	Mors Iosephi.	171
Mithridates, Orsanes.	202	Mors septimi fratris.	479
Mithridates Rex Ponti à Pharnace filio occisus.	200	Mors Alexandri, & bella inter successores orta.	164
Mithridates Pelusiû proficiscitur, eoq; Antipatri ope potitur.	321	Mos in Rege laudandus.	159
Mithridates ab vxore ut Anilæum bello impetaret, accensus.	274	Mos lustrandi populum.	47
Mithridatis de Ægyptijs victoria.	321	Mos Atheniensium.	470
Mithridatem Anilæus dimittit.	274	Mos veteribus iurandi.	12
Moabitæ ab Israelitis fusi fugatiq;.	64	Moses centesimo & vigesimo anno ætatis ablatus.	16
Moabitæ & Ammanitæ Iosaphato bellum inferunt.	126	Moses sociari consilium admittit.	31
Moabitarum Rex filium proprium sacrificat.	117	Moses consensu Sina monte acceptas à Deo decem præceptorum tabulas ad populum reportat.	33
Moabitarum maxima strages.	93	Moses Deum orat, ut aquam vitiosam potabilem reddat.	30
Monobazus Adiabænorum Rex, cognomine Bazeas ex Helena sorore duos filios Monobazum & Izaten suscipit.	288	Moses in Madianitas monet.	49
Monumentum Ionathæ.	188	Moses & Aaron Deo supplicant.	42
Morbus Alexandræ & Aristobuli conatus.	197	Moses populum ut Deo totum se dedat hortatur.	29
Morbus Ezechiæ & vitæ prorogandæ, per miraculum confirmatio.	140	Moses natus.	24
Mores Persarum.	470	Moses in flumen proijcitur.	ibid.
Mori liber, apud Iudæos honor & gloria.	446	Moses aquam effundit humi, quæ vertitur in sanguinem.	26
Mors quarti fratris.	478	Moses in Ægyptum ad liberandos Israelitas mittitur.	26
Mors Isaci, & sepultura in Hebrone.	16	Moses ex Madian in Ægyptum proficiscitur.	27
Mors Nabuchodonosoris.	147	Moses populum ut animum ad Dei dona ac gratiam vertant hortatur.	31
Mors Abiæ.	119	Moses Dei beneficia populo Israelitico exhibita enumerat.	ibid.
Mors Iorami.	130	Moses opem Dei implorat.	ibid.
Mors Salomonis.	116	Moses in Æthiopes mouet.	25
Mors Davidis & quantum filio ad struendam templi reliquerit.	105	Moses in tabernaculo Deum consultat.	19
Mors Sedeciz.	145	Moses Regem iterum Hebræos ut dimittat, hortatur.	27
Mors Ptolemæi.	185	Moses vnde nominatus.	25
Mors Neemiz.	157	Moses ab Abrahamo septimus.	ibi.
		Moses Thermuthis Pharaonis filij adoptiuus filius.	ibid.
		Moses ducem atq; cōsultorem Deum habet.	466

OPERV

IOSEPHI

Moses diuina Prouidentia morti eri-
pitur. 25
Moses ad Madianam urbem profugit.
26.
Moses Raguelis sacerdotis filiab⁹ fert
opem contra pastores. ibid.
Moses populum, vt nihil aliud quam
victoriam cogitarent, hortatur. 32
Moses leprosus non fuit. 459
Moses Iudæis eos qui apud alios purā-
tur dii propter appellationem ride-
re ac blasphemare interdixit. 469
Moses quolibet legislatores antequi-
tate præcedit. 466
Mosis & aliorum legislatorum compa-
ratio. ibi.
Moses Imperator bonus & vates. 56
Moses virga petram ferit, & larga pro-
fuit vnda. 31
Moses Israelitis Codicem leges scri-
ptas & instituta continentem tra-
dit. 51
Moses Hebræos iureiurando ad legum
custodiam astringit. 55
Moses retro populum ducit in deser-
tum. 44
Moses Israelitarum idololatriam & vo-
luptatem accusat. 49
Moses ab Hebræis in Ægypto except⁹
miracula eis exhibet 27
Moses Ægypti Regem vt Israelitas di-
mittat, hortatur. ibi.
Moses à Moy quod Ægyptijs aquam
significat, dictus. 459
Moses vir maximæ autoritatis. 42
Moses populum numerat. 41
Mosis contra Apollonium & Lyfima-
chum defensio. 465
Mosis libri sacri in templo reperti. 141
Mosis carmen & benedictio. 55
Mosis & Hebræorum contra Æthio-
pes victoria. 25
Mosis ad Deum precatio. 45
Mosis ad Israelitas oratio. 33
Mosis virga in Draconem mutata. 26
Mosis manus alba. ibi.
Mosis ad Idumæos legatio. 46
Mosis virga deuorat Ægyptiorum vir-
gas. 27
Mosis ad Deum precatio. 29

Moses vniuersos Iudæos ad legis audi-
tionem congregari præcipit. 464
Mosis ad Corem seditiosum oratio. 44
Mosis vita. 466
Mosis ad Schonem Amorrhæorum regē
legatio. 47
Mosis ad populum Israeliticum ante
obitum oratio. 50
Mosis ad Israelitas vt Deo ipsiusq; mā-
datis sint obediētes adhortatio. 51
Mosis duo filij Gerso & Eleazarus.
27.
Mosi insidiantur Ægyptij. 26
Mosi Deus in rubo ardente apparet. i-
bidem.
Mosen & Israelitas miraculis Deus cō-
uincit, vt ipsius promissionibus fidē
habeant. ibid.
Mosen lapidibus obruendum clamāt.
44.
Mosen Ægyptij exercitus ducem po-
stulant. 25
Mosen Pharaon propellit. 28
Mulier intemperans & libidini dedi-
ta. 218
Multi Iudæi à Romanis deficiunt. 302
Multi Herodi sese adiungunt. 212
Munera Solomoni allata, eiusq; equi-
tatus. 115
Mutatio nominum vnde orta. 7
Mures Azotiorum urbem vastant. 72
Murmur populi contra Mosen. 42
Mutuum dare ad viuram Hebræorum
nemini licet. 54
Mutuum reddendum. ibid.

N.

Nas Ammanitarum Rex Galade-
nis iniustas condiciones pacis
offert. 75
Naamis post mariti & filiorum obitū
cum Ruth in patriam redit. 69
Nabal in tantum se conijcit mœrorē,
vt toto corpore sideratus mortem
obiret. 85
Nabalus fatuus. ibid.
Nabali gregib. à Davide parcitur. ibid.
Nabatheæ regio. 10
Nabathæi profligati. 202

Nabre-

I N D E X.

Nabrodes siue Nemroth.	7	Nicolaus Damascenus ab Herode ad	
Nabuchodonosorus Babyloniz Rex		Caesarem dimissus.	242
contra Aegyptum.	142	Nicolaus coram Agrippa pro Iudis	
Nabulassar Nabuchodonosoris pa-		verba facit.	243
rens, Babyloniorum & Chaldaeoru		Nicolaus Damascenus de arca Noe.	5
Rex.	453	Nicolaus Damascenus.	196
Nabuchodonosor patri in regno suc-		Nicolaus Damascenus accusationem	
cedit.	ibid.	à Rege ceptam persequitur.	256
Nabuchodonosor visionis oblatæ ob-		Nicolaus ea tantum attingit quæ ad	
litus, Magos ac vates accersit, eisq;e		Herodis gloriam pertinent, facino-	
mortem ni indicarent, minatur.		ra aut alia specie affecta rucat, aut	
146.		quantum potest occultare studet.	
Nabuchodonosor regias extruit.	454	238.	
Nabuchodonosorus fœdifragus.	143	Nicolaũ Herodes qd Romæ amici sen-	
Nabuchodonosor Tyrum obsidet.	454	tirent de eius filijs interrogat.	245
Nabuchodonosor rebellâtes imperio		Nicanor populo nisi Iudæ sibi trade-	
subijcit.	453	rêt, se cepiam euerfurũ minatur.	178
Nabuchodonosoris successor.	ibid.	Nicanor hostem dissimulans, dolo lu-	
Nabuchodonosoro Ioacimus tributa		dam intercipere conatur.	ibid.
persoluit.	142	Nicanorem & copias Iudas in fugam	
Nabuchodonosori recepti in urbẽ sa-		vertit.	179
uitia.	143	Nicaule Aegypti & Aethiopiz Regina	
Nacebus cum viginti quinq; Arabum		ad Solomonem venit.	114
caesus.	242	Niglisar.	148
Nadab & Abiu, Aaronis filij combusti.		Nihil fuit antiquis temporibus, quod	
38.		faceret Iudæis commercium Gri-	
Nadabus Rex Israelis.	119	corum.	451
Nathan Dauidem propria sententia		Nisan vel Xanticus, nobis est Aprilis.	
damnatum, grauitè accusat, eiq;e		4.	
pœnas denunciat.	96	Noba sacerdotum oppidum, habitato-	
Naula & cinnyrz.	111	ribus ad vnum occisis, incèditur.	83
Nauigatio & iter Vespasiani.	436	Noe inebriatur, nudatur, & pro ludi-	
Nearda Nisibis Babyloniz vrbes.	272	brio habetur, vnde derisorem diuis	
Neemias concessa potestate, populum		deuouet.	7
ad restituenda mœnia & templum		Noe egreditur ex arca, mactatis Deo	
hortatur.	156	victimis.	5
Neglectus cultus diuini omnium ma-		Noe in aliam regionem migrat.	4
lorum causa.	117	Nec precatur, ne Deus terram iterum	
Nephanus.	102	inundaret.	5
Nemroth primus Tyrannus turrim		Noe posteris vt terram colerent Deus	
Babylonicam exædificat.	6	mandat.	6
Nero Imperator.	292	Noe xras, 950. anni.	3
Nero Tyrannus.	ibid.	Nomes, Lex, hoc vocabulum nusquã	
Nebula in templo.	111	apud Homerum reperitur.	466
Nicolaus Herodem & Archelaum ex-		Nomina Regum Aegyptiorum sibi suc-	
cusat.	258	cedentium.	412
Nicolaus Syllzum accusat & Herodẽ		Nomina filiorũ Iacobi & explicatio.	14
excusat.	243	Nomina regionum & gentium.	6
Nicola historographus regis Adadi c-		Norbanus.	279.
isq; cũ Dauidẽ belli meminit.	24	Norma magistratus & legislatorum.	2
		Nouarum	

OPERVMIOSEPHI

Novarum rerum studia Hierosolymis
gliscunt. 298
Nubes super tabernaculum. 48
Nulla fides, pietasq; ne in socero qui-
dem. 178
Numerus Iudæorum à Babylone pro-
fectorum. 153
Numē de ferro Saulo ad Davidē cōmi-
grat, qui prophetare incipit. 79

O.

Oba sine Soba. fol. 77
Obades Rex Arabum. 239
Obedas Rex Arabum. 194
Obedias centum Prophetas abscondi-
tos sustentat. 121
Obodz defuncto Æneas in Arabum
regnum succedit. 242
Obodiam Elias Regi aduentum suum
nunciare iuber. 121
Obedientia erga magistratum. 51
Ostodecim millia Iudæorum in Syria
iugulata, 60000. in Ægypto perem-
pta. 446
Odium filij in patrem proditur. 239
Officium Iudicum. 52
Officia à Davide distributa. 102
Oges Rex cum exercitu trucidatur. 47
Ochozias grauitè prolapsus decum-
bit, oraculum consulit, & ab Elia
reprehenditur. 126
Ochozias Achabi filius Rex Israelita-
rum. ibid.
Ochozias absq; liberis decedens, Iora-
mo fratri succedēdi locū facit. 127
Ochoziaz Regis Hierosolymitani mors
& sepultura. 130
Ochoziaz milites attrahēdi causā missi
ab igne consumuntur. 127
Octavius Augustus Iulio successit. 322
Olda Prophetissa à Iosia cōsulitur. 141
Olimpij Ludi. 237
Omnis beneuolentia iusque naturæ
calumnijs cedit. 316
Omnia Græcorum noua: apud Ægy-
ptios autem atq; Chaldæos & Phœ-
nicas res gesta antiquissimā habent
memoriæ traditionem. 449
Onias Pontifex, Ægypti Regem non

soluēdo tributum, ad iram commo-
uet. 169
Onias annuēte Ptolemæo in Ægypto
oppidum & templum condit. 447
Onias Appollonij vitam oratione p-
meruit. 474
Onias non acquiescens petitioni Iu-
dæorum lapidatur. 199
Onias Pontificis filius in Ægypto tem-
plum Hierosolymitano simile ex-
truit. 178
Onias Pontifex, q & Menelaus, à Rege
abducitur. ibid.
Onias Iaddi filius Pontifex Hierosoly-
mis. 163
Onias & post eum Simon filius Pon-
tifex. 171
Onias, Pontificis Oniz filius, in Ægy-
pto templū ædificare molitur. 138
Onias Pontifex ad Ptolemæum effu-
git. 314
Oniz templum in Ægypto extructū.
447.
Opinionis Lyfimachi depulsio. 460
Opera Dei. 467
Ophin & Phinees cum 30000. cadunt,
& arca in hostiū potestatem deue-
nit. 70
Oppida refugij. 50 & 60
Oppida curruum. 113
Oppugnatio Ierusalem à Davide sus-
cipitur. 92
Optimates Iudæorum Phasaclū & He-
rodem accusatum veniunt. 323
Oraculum à Ioanne petitur quod ta-
men negligitur. 146
Oratio serui Abrahami & Rebec-
cz. 12
Oratio Solomonis qua primum Deo
pro acceptis beneficijs gratias agit,
& ut in posterum eum conseruet,
precatur. 112
Oratio Davidis in Iebosthi interfecto-
res acerrima, pœnaque illis irroga-
ta. 91
Oratio Abrahami ad Isacum ante ma-
statum. 11
Ordo castrorum cū tabernaculo. 41
Ordo fabrorum lignariorum in Liba-
no. 109
Ordo

I N D E X.

Ordo cœmentariorum & aliorum operariorum.	109
Ordinis & communium legum amatores mansuetudine atque virtute præstant.	466
Origo legum Iudaicarum.	471
Origo Legum apud Græcos.	466
Origo nominis omnium rerum.	3
Orodes rex Armeniæ. Antiochus rex Comagenæ.	263
Oronna lebusæus.	103
Oronna aream Davidi donat.	ibid.
Ornamenta Solomonis regis.	113
Orphonas lebusæus ciuis Hierosol. amicus Davidis.	92
Osarsiphus postea Moses vocatus.	457
Osarsiphus Dux Aueris.	ibid.
Oseæ impietas & poena.	137
Ossa humana per templum sparsa.	262
Oza Dei arcæ manum adinueniens è vestigio expirat.	93
Oziæ vocationem suam transgressus, punitur lepra, ob quam vrbe cedere cogitur.	135
Oziæ rex Iudæ.	135
Oziæ expeditio & vrbis per eundem restauratio.	ibid.
Oziæ diuitiæ & exercitus.	ibid.
P.	
Pacorus equites Antigono in Iudæam mittit.	209.
Pacorus Parthorū dux urbem ingressus Phasaelo, vt legatus iret ad Bazarpharnem suadet.	210
Pacori dolus & insidiæ.	324
Palatium Tiberiade ab Herode extructum.	299
Palatium Tiberiade incensum.	ibid.
Palæstina à Phylistino nominata.	7
Palæstini Sauli filiorumq; corpora crucibus affigunt.	88
Palæstini in Dauidem signa mouentes partim occiduntur, partim in fugā vertuntur.	92
Palæstini ingenti exercitu multis consociatis Hebræos inuasferant.	ibid.
Palæstini in Hebræos bellum parant.	86
Palæstini Hebræorum regionem populantur.	76

Palæstini terga vertunt.	86
Palæstini in Israelitas signa mouēt.	76
Palæstinorum triginta millia cæsa.	86
Palæstinorum fuga.	92
Palæstinos Ezecias vincit.	137
Panes propositionis.	40
Pamphylium mare quomodo Alexandro cesserit dum mouerit in Persas.	29
Paradisus.	8
Pharao Hebræos grauioribus operum difficultatibus premit.	27
Pharao Hebræorum masculos necari edicit.	24
Pharaonis Ægyptiorum regis somnium noctu oblatum.	19.
Pharaonis somnium de septem bobus ibidem.	
Pharaoni prodigia exhibet Moses.	27
Phaceias.	135
Pharizæi Regi non iurant, propterea mulctati Pheroæ vxor pro eis mulctam percoluit, ob quod beneficium regnum pollicentur.	248
Pharizæi Alexandræ Reginz insinuat paulatim procuratores habentur cunctisq; regijs commodis fruuntur.	317
Pharizæi administrationis regis consortes, auidi sunt sanguinis.	196
Pharizæi astuti & arrogantes.	248
Pharizæorum dogma.	261
Pharizæorum in populo licentia.	196
Pharizæorum inuidia & accusatione temeraria multi boni trucidati.	317
Phraates Parthorum rex, per insidias à Phraatace filio sublatus.	262
Phraates interfectus.	ibid.
Phasaelus beneuolentiam Hierosolymis habitantium erga se augeat.	322
Phasaelus ad saxum caput frangit.	325
Phasaelus alliso ad saxum capite vitā abrupt.	211
Phasaelus & Herodes Antipatri filij.	321
Phasæus Parthum & ciuitatē & hospitio cum quingentis equitibus recipit.	324
Phasaelus Felicem superat, Hyrcanoq; ingrati probrum obijcit.	323
Phasaelus	

O P E R V M I O S E P H I

Phasaelus turris & oppidum.	237	Præfecti & Duces Salomonis.	168
Phasaeli turris.	332	Premium piorum doctorum.	123
Phasaeli ciuitas.	ibid.	Premium obedientium legi.	468
Phasaeli Republ. forma.	205	Præsagium de Mose.	24
Phasaelo Antigonus pro remedio venenum mittit.	211	Pecunia corruptus Iudex.	208
Parthi Hierosolymitanorum bona diripiunt, & Marisam urbem euerunt.	ibid.	pegmatum fabricatio.	195
Parthi Herodem quoq; comprehendere cogitant, ipse verò recognita, ipsorum manibus effugit.	210	pentecoste.	440
Parthi Antigonum regem constituunt.	325	per tribus & familias sortitio.	75
Parthi Hyrcano & Phasaelo insidias struunt.	210	per 40. dies & 40. noctes in monte Sinai Moses moratur.	34
Parricidium publica vitæ ac naturæ iniuria	251	pestilentia Hierosolymis grassatur.	224
Flacidus contra Iosephum.	303	petra ciuitas Arabiæ.	325
Plantarum ante quartum annum fructus prohibiti.	52	petronius prius de Caij morte literas, quam de nece sibi ipsi inferenda accipit.	272
Pascha decimaquarta Aprilis dies.	40	petronius ad Caium scribit.	271
Pascha celebratur.	155	petronius Iudæis se Caio scribere vel se pollicetur, eosq; ad agriculturam adhortatur.	ibid.
Paschatis celebratio.	142	petronium Caius in Syriam mittit, eiq; vt Iudæos eius statum in templo Dei collocare abnuentes exercitu inuadat mandat.	271
Passio septem filiorum & matris.	473	petronio Iudæi Tiberiadē occurrunt, supplicantes ne sacratam urbem vetitis imaginibus pollueret.	ibid.
Patricidæ.	140	pheroras Herodi, se Cypron alterā ipsius filiam ducturum pollicitus, nō stat promissis.	238
Pauimentum ianuar, omniaq; alia templi auro illita.	110	pheroras Herodis filiam sibi in coniugium oblatam propter ancillā propriam fastidit.	ibid.
Pax nummis redimitur.	135	pheroras Herodem, dum illum ardentius amare Glaphyram dicit, vehementer commouet.	239
Pax tempore Iosaphati.	124	pheroras Herodi se causam perturbationū fuisse ingenuè faterur, & fratri Alexandro reconciliatur.	241
Phœnices & Cadmus Græcarum literarum inuentores.	449	pheroras ac Salome Alexandrū & Aristobulum apud Herodē accusant.	238
Phœnicum de Iudæorum antiquitate testimonium.	454	pheroras atra veste instructus cum lachrymis ad pedes Herodis accedit, ac veniam petit.	336
Præda populo distributa.	59	pheroras, mediante Archelao Herodis iracundiam mitigat.	ibid.
Precatio Iosaphati in templo Hierosolymitano pro victoria obtinenda.	126	pheroras moritur, & Hierosolymis sepelitur.	339
Precatio Esdræ pro Leuitis qui duxerant exteros.	156	pheroras Salomes hoc esse commentum ait, quæ tamen vehementer	ter
Præda ex bello capta.	94		
Precatio Solomonis ad Deum.	111		
Precibus & sacrificijs Noe Deum propitium reddit.	5		
Prædæ diuisio.	60		
Prælium inter Antigoni milites & Iosephum Herodis fratrem.	326		
Prælium inter Absalomum & Ioabū.	99		
Prælectio legis Mosaicæ.	156		

I N D E X.

ter negat.	237	phistion apud Dacot.	262
pheroras à mulieribus deceptus.	247	primus vini potentiam prædicat.	152
pheroras uxorem dimittere recusat.	248	primitiæ frugum.	40, & 52
pheroræ Herodis fratris Cæsar tetrarchiam concedit.	229	primogenitus ius suum retineat.	53
pheroræ liberti uxorem veneficijs acculant.	248	principes Israelitarum ingentem vim auri, argenti, æris & gemmarum ad templi structuram conferunt.	105
pheroræ coniunx quid cum veneno sit actura, ingenue fatetur.	340	principum tribuum sacrificia & dona.	38
pilatus signa cū Cæsaris effigie in urbem infert, quæ dū populus acriter instat, Cæsaream transtert.	263	priscorum Vita quam obrem prorogata, nunc non perzquæ.	5
pilatus apud Vitellium accusatus Romanam mittitur.	264	polybius Megalopolita de Scopa copiarum Ptolemæi ducit.	168
pilatus inducturus aquas Hierosolyma seditionem concitat.	263	pollio & Sameas Pharisei apud Herodem in præcipuo honore.	216
pietas Iothami.	135	pompeius templum oppugnare parat.	200
pietas Iosaphati.	124	pompeius Hierosolyma oppugnat. ibidem.	
pictores & pialtæ Deorum multitudinis auctores.	469	pompeius multas præclaras ciuitates ab imperio Iudzorum liberat.	319
pignus.	54	pompeius in Aristobulum mouet.	200
pij Israelitæ redeunt ad Roboamū.	117	pompeius Romano simul exercitu & Syriorum instructus Aristobulum petit.	318
pincernæ somnij explicatio.	18	pompeius in Syriam venit, eiq; Aristobulus insignem donum mittit.	199
piorum doctorum in hac vita conditio.	143	pompeius templum ingressus nihil attingit.	201
pyrexus Atheniensis portus.	227	pompeius illos qui maxime belli causa fuissent, securi percussit.	319
pistoris somnium.	19	pompeius Hyrcano pontificatum reddit.	201
pistoris somnij enodatio.	ibid.	pompeius vna cum suis comitibus sanctum sanctorum ingreditur.	319
pythium templum ab Herode extructum.	237	pompeius in urbem venit, eiq; regia domus traditur: Aristobulus cū suis in templum concedit.	ibid.
pythonissa Saulum vt mensa apposita vires refoueret, adigit.	87	pompeius fossamq; vallemq; replet, ac diem septimum obseruat.	ibid.
philippus Herodis filius.	258	pompeius urbem qua ex parte facilius esset accessus, explorat.	ibid.
philippus, Iacimi filius.	101	pompeius Hierosolyma obsidione cingit.	ibid.
philippus ab Antiocho suppliciter affectus.	172	pompeius aggeri turres imponit.	ibid.
philippus Herodis frater vir modestus & amator quietis moritur.	265	pompeius cum suis in fanum irrum- pit.	ibid.
philippi, Iacimi filij periculum.	298	pompeij continentia.	ibid.
philippi ditio Syriæ attributa.	265	pœna serpentis.	1
philo Iudzorum legatus a Cæsare repulsus causam Deo committit.	270		
philostatus.	148		
phineis vxor Ioachaben parit & moritur.	71		
phineæ ad Rubenitas oratio.	61		
phinees Zambriâ & Chosbi vno ictu transigit.	49		
phison, siue Ganges.	1		

Pœna

O P E R V M I O S E P H I

Pœna furti iuxta legem Moyſis.	230
Pœna talionis.	54
Pœna criminum quæ furore capti Iu- dæi contra gentiles auſi fuerūt.	445
Pœna vim inferentis virgini.	468
Pœna Solomoni immittenda, ob De- os alienos receptos.	115
Pœna mulieris pro virgine deſponſa- ta, talis poſtea non inuenta.	53
Pœnitentia populi.	42
Pontius Pilatus Iudæorum præſes.	262
Pontificis aurea corona triplex.	37
Pontificis ornatus.	36
Pontifices apud Iudæos à duobus mil- libus annis denominati filij à patre conſcripti ſunt.	450
Pontifices Hieroſolymitani.	145
Pontifices in vniuerſum octuaginta tres.	295
Pontificum in populo Iudaico nume- rus & ordo.	294
Progenies Aaron.	295
pontificum cum ſacerdotibus diſſidi- um.	293
populus in proſeucham conuenit.	305
populus Iſraeliticus Deum de monte Sinai loquentem audit.	34
populus à Roboamo onerum mitiga- tionem perit.	116
populus in propoſito creandi Regem pertinaciter perſeuerat.	74
populum Rex dimittit.	112
popedius apud Cæſarem à Timidio delatus.	276
porticus præalta ſuper vallem extru- cta.	230
porticus ante templum.	110
poſt diuturnam ac continuam ſiccita- tem repente imber decidit.	271
poſtremum capitulum contra quorū- dam derogationes & maledicta.	456
potentia ad ſalutem data.	22
potipharis vxor de concubitu Iosephū ſolicitat.	18
procures Hebræorum Hebronem ad Dauidem conueniunt, eumq; Re- gem declarant.	92
profunditas fundamentorum templi.	110
perſugæ Iudæi in arce ab Antiocho au-	

xilium petunt.	186
progenies filiorum Gomar.	6
progenies filiorum Iauani.	ibid.
progenies Chananzorum.	7
prophetia contra Baſanem regem.	120
propheta ad Ieroboamum miſſus per mendacium reducitur.	117
prophetarum oracula veneranda.	125
propoſitio quam tractandam ſumit Iosephus.	450
1. Ptolemæus Lagi.	462
2. ptolemæus philadelphus.	ibid.
3. ptolemæus Euergetes.	ibid.
4. ptolemæus Philometor.	ibid.
5. ptolemæus Phyſcon in Iudæos graſ- ſari deſinit.	ibid.
ptolemæus oppugnatus ab Hyrcano, ſciens plurimum Storgin naturalē valere, matrem & germanos, quos captos tenebat, in muris, ni ob op- pugnatione deſiſtat, præcipitandos locat.	189
ptolemæus Aſiæ regnum ſibi oblatum Demetrio tradendum ſuadet.	185
ptolemæus Philometor Alexandro genero laturus auxilium in Sitiam venit.	184
ptolemæus Epiphanes rex Ægypti, in Syriz Reges mouet.	168
ptolemæus fratres Ioannis vna cum matre occidit.	315
ptolemæus Dorymenis filius Gorgias & Nicanor in Iudæam mouent.	174
ptolemais à Cleopatra obſeſſa & ex- pugnata.	194
ptolemais vi expugnata.	ibid.
ptolemæus Lathurus rex Ægypti à ma- tre Cleopatra è regno eiectus Pro- lemaidenſibus auxilio venit.	193
ptolemæus Sepphorim aggreditur.	ib.
ptolemæus eiectus ex Ægypto.	194
ptolemæus Mennæus pecunia mulctatus.	200
ptolemæus Aſochim Galilææ oppidū vi capit.	193
ptolemæus Philadelphus.	2
ptolemæus vt maiorem terrorem Iu- dæis incutiat, humanas carnes co- quere iubet.	193
ptolemæus Herodis militum Dux in- terfectus.	

I N D E X

terfectus.	327
Ptolemæus Præfectus interficitur.	211
Ptolemais à Ptolemæo obsessa.	193
Ptolemæi.	114
Ptolemæi erga Hyrcani matrē ac fratres crudelitas.	315
Ptolemæi Epiphanis filij, philometor & physcon,	172
Ptolemæi sumptus & diligentia in templi donationem collata.	167
Ptolemæi filius minorem Antigoni filiarum coniugio suo copulat, ob eamque causam à patre occiditur.	321
Ptolemæo à genero insidiæ structæ quæ etiam de causa filia ab eo abstracta, Demetrio promittitur.	184
Publius Petronius Dorienfibus, ut eos qui Cæsari statuam posuerint sibi mittant, scribit.	285
Pueri leges ediscant.	52
Puerorum constantia.	476
Puerperæ leges.	40
Pugna inter Antiochum & Hyrcanum Hierosolymis in foro commissa. fol.	324
Pugna Hierosolymis inter Antigonum & Herodem.	210
Purificationes corporum.	463
Purificationes in sacrificijs.	467
Puteus.	34
Phruræ festa.	161
Pseudalexander, 259. Romam peruenit. ibid. Cæsari imponere non potest.	ibid.
Pseudopropheta ex Ægypto Iudæos in Oliueti monte prodit.	293
Pseudoprophetæ placentia prædicat.	124.

Q uadragesima dies & noctes Moses ieiunat.	34
Quas vxor sacerdoti dacenda.	41
Quando ædificatio templi sit incepta.	110
Quando potissimum Deus auxilium afferre soleat.	29
Quando & quomodo iuramentū seruandum.	63

Quando Iosephus volamen hoc conscripserit.	296
Quare Tiberius potestates semel constitutas non facile mutauerit.	267
Quare Moses Israelitas non duxerit per Palæstinam.	28
Quas vrbes Iudæi receperint inhabitandas.	320
Quatuor millia militum à Ioanne ad Iosephum deficiunt.	308
Quatuor reges trucidati.	59
Quatuor Paradisi fluij.	9
Quæ in templo posita fuerunt.	464
Quæ hosti potissimū in militia opponenda.	73
Qui homines immundi.	40
Qui homines ad sacerdotium euecti.	467
Qui homines Caij necem iniquo animo tulerint.	279
Quid potissimum ex huius historię lectione peti debeat.	2
Quid Græcorum prudentissimi de Deo sapuerunt.	466
Quidam rerum fastigiū affectant.	283
Quinque reges Sodomitarum.	8
Quinquaginta Iudæorum millia Seleucæ occisi.	275
Quirinus Syriæ censor.	260
Quirinus viciniorum facultates perceteret, & Archelai pecunias in suam potestatem redigeret in Iudæam veni.	260
Quirinus in Syriâ à Cæsare ut intra populis redderet mittitur.	261
Q. Pompeius Consul cū alijs quibusdam ad Claudium peruenit.	283
Quintilius Varus Syriæ præfectus.	250
Quintiliam Caius torquere iubet, quæ nihil taretur. sed à populo munerebus affecto absoluitur.	276
Quomodo Iacobus cum tota progenie ad filium migravit.	22
Quomodo Iudæi Iudæam occuparint, & urbem Hierosolyma ædificarint.	459
Quando Hierosolyma expugnata.	215
Quomodo Abrahamus Assyrios aggressus tam captiuos quam reliquâ prædam victor reduxit.	9

OPERM IOSEPHI

Quomodo Moyses populum ex Ægypto in Sina montem eduxit.	30
Quomodo Esau & Iacobus Isaci filij diuiserunt habitationem, & quod Esau Idumæa, Iacobo Chananæa contigit.	16
Quomodo Deus Sodomitarum gentem excidit flagitijs eorum offensus.	9
Quomodo Imperatores & Magistratus colendi.	463
Quomodo est Chetura Abrahamo nupta Trogloditarum gens prouenit.	11
Quomodo Iosephus Iacobi filiorum natu minimus propter somnia futuræ suæ felicitatis prænuncia in fratrum inuidiam incurrir.	16
Quomodo Moise duce Ægyptum reliquerunt.	28
Quomodo Iosephus in Ægyptum venditus à fratribus illustris ibi factus est, & fratres tandem in sua potestate habuit.	17.

R

Rabatha obsidione cingitur.	95
Rachel ex partu moritur.	16
Rachel insigni forma prædita.	13
Rachel parentis Deos aufert.	14
Rachel Iacobo Balam adducit.	ibid.
Rachel exploratores contegit.	57
Raguel Moysi unam ex filiabus nuptum tradit.	26
Raguel ad Moysen, in desertum Sinai peruenit.	33
Raguel sue Iethro Moysi socer ex Israelitis iudices diligendos consulat.	ibi.
Rapaces conuocato Ezechia in colloquium, deditiorem suadet.	139
Ratio affectus domina.	479
Ratio principum passionis obtinet.	473
Ratio periri cultoris officio fungitur.	ibi.
Razarus cum Adero hostis Salomonis.	115
Rebellio Antiochenum & vitio subsecuta.	185
Recitatio beneficiorum Herodis in fi-	

lios collatorum.	148
Reconciliatio inter Herodem & filios facta.	312
Rex Arabum Antiochi milites ex improviso inuadit.	317
Rex Hierosolymitarum in Gabaonitas mouet.	59
Rex cognito fratrum Iosephi aduentu lætatur.	21
Rex & populus iuramento ad Dei cultum astringitur.	132
Regis Persarum mandatum, ut nemo è domesticis inuocatus cum accederet.	152
Regis erga Iudæos liberalitas.	165
Regis ad septem fratres adhortatio.	476
Reges pastores vocati.	452
Regum Ægyptiorum cum pastoribus pacta.	ibi.
Regia Herodis	443
Regia Ieroboami.	116
Regia ab Iudæis obfessa.	256
Regis literæ pro Iudæorum incolu- mitate.	160
Reginæ domus, alique aulæ.	113.
Reginæ callidum contra Antigonum consilium.	3.6
Reformatio cultus Dei.	137
Reipublicæ forma Hierosolymis in- stituta.	155
Religio in Israelitico populo renoua- ta.	120
Reperitio præceptorum legis.	462
Res immundæ.	40
Responsum diuinum ad Iosue præces.	52
Responsum Syris legatis datum.	123
Responsio Eleazari ad Ptolom. literas.	166
Responsio ad obiectionem de Asini ca- pite.	463
Restitutio cultus diuini.	132
Rixæ muliebres.	232
Roboamus pro scutis & Clypeis aureis paræ æreorum numerum facit.	112
Roboamus moritur, ei que Abias in re- gno succedit.	ibi.
Roboam apostatas vi retracturus à pro- posito abstinere iubetur.	116
Roboami urbes manitæ.	117
Roboam	

INDEX

Roboami uxores & liberi.	ibi.
Romanus exercitus hybernatum dimissus.	212
Romæ rumor Tiberium esse incolumen spargitur.	269
Romani ex magnis diuitijs non minimam partē in ruinis inueniūt.	439
Romani vrbe ac victoria potiūtur.	463
Romani consilij fortitudinem & obstinatum contemptum mortis admirantur.	447
Romani totam funditus erant ciuitatem ac templum.	436
Romani cloacas rimantes & sepulcra erucentes, multas opes inueniunt.	435
Romani pugnam expectant.	446
Romani vincunt & Aristobalum cum filio Romam perducunt.	320
Romanorum in Iudæos humanitas.	313
Romanorum gloria minuitur si quantum pro Hierosolymis desudauerint aliquid derogatur.	311
Romanorū de Iudæis triumphus.	313
Romanorum notitia sero ad Græcos peruenit.	451
Romanorū erga Iudæos magnanimitas & modestia.	453
Ruben ad Iosephū pro se & fratribus depulsio.	20
Ruben noctu venit ad puteum.	17
Ruben fratris necem remoratur.	ibi.
Ruben Iosephū in puteum projiciendum ibiq; necandum suadet.	ibi.
Rubenitarum responsio.	61
Rufus & Gratus Herodis exercitus Prefecti in Romanorū partes se transferunt.	256
Rumor vanus de Herodis morte sparsus.	217
Ruth mirabilis magnitudinis.	440
Ruth socrus suasu ad pedes Bozi cubat.	70
Ruth in Bethlechem proficiscitur.	69

S

Saba regia obsidione cincta.	25
Sabbathum.	3
Sabbathum Iudeorum.	455
Sabbaticus fluuius.	429

Sabachis.	rea
Sabinus Herodis pecuniam & regiam occupaturus Hierosolyma peruenit.	255. & 345
Sabinus in corpus adacto capulo renus gladio suamet manu optatum interitum quaerit.	283
Sabinus cū Germanis satellitibus Cæsaris interfectores quaerit.	279. Asprenas frustatim laceratus.
Sabinus citius se contrucidaturum, quam passurum vt imperium committatur Claudio ait.	283
Sabini auaritia Hierosolymis ingentem seditionē in festo Pentecostes concitat.	256
Sabzus homo seditiosus auertit Israelitas à Dauide.	101
Sacra scriptura liberis à teneris vnguiculis proponenda.	481
Sacerdotes in templo habitant & vinum non bibunt.	456
Sacerdotes arcam Dei, in qua decem Præcepta tabulæ lapideæ inscripta asseruabātur, in suum locum deponunt.	111
Sacerdotum tribus quatuor, quarum singulæ plus quam 5000. hominum habent.	464
Sacerdotum in perageendis rebus diuinis persecrantia.	37
Sacerdotum reditus.	46
Sacræ pecuniæ bona pars militum furto disperit.	256
Sacrificiū pro gratiarum actione.	39
Sacrificium Cain & Abel.	8
Sacrificium mensis Octobris.	29
Sacrificium sponte sua accenditur.	38
Sacrificium si quis sciens peccauit.	39
Sacrificium & precatio Samuelis.	73
Sacrificium Pentecostes.	40
Sacrificia & festiuitas in regni Solomonis confirmatione instituta.	105
Sacrificia pro peccatis per ignorantiam commissis.	39
Sacrificia.	18
Sadocus & Abiatharus filios ad Dauidem mittunt.	99
Sadoci Pontificis genealogia.	107
Sadduceorum opinio.	261

O P E R V M I O S E P H I

Salte ciuitas ad orientem Bubostis flu- minis posita	451	eius coniunx alteri nuber.	68
Salome filiã ad effutienda & proden- da secreta cõiugum colloquia pel- licit.	239	Samson Palæstinorum fruges combu- rit.	ibi.
Salome.	258	Samson traditus Palæstinis.	ibid.
Salome & aliæ Herodis filios calum- nijs apperunt, eosq; parenti infen- sos reddunt.	230	Samson Asini maxilla mille viros in- terficit.	ibid.
Salome mortua.	261	Samson fontē impetrat precibus.	69
Salome male audit & vxores regiz male ei volunt.	239	Samson Gazar portas reuulsas aufert.	ibid.
Salome hereditario odio Mariamæ filios prosequitur.	233	Samson natus.	68
Salome & Alexas in circo clausos Iu- dzos domum dimittunt.	254	Samson Palæstinam virginē ducit.	ibi.
Salome, Alexandra cognominata, A- ristobuli vxor, Alexandrum Imma- um regem constituit.	193	Samson Leonem nudis manibus dis- cerpt.	ibid.
Salus Egyptios in suam potestatem redegit.	451	Samson Thamnitis ænigma proponit.	ibid.
Samaras populum consolatur.	118	Samson sui roboris causam Dalalz a- perit, Palæstini oculis orbatum vin- ctumq; abducunt.	69
Samaritæ ab ædificatione templi Iu- dzos prohibent.	150	Samson cum 3000. Palæstinorum mo- ritur.	ibid.
Samaritæ templi ædificationem pro- moue. & volentes seiscipiuntur.	154	Samson 20 annos regnat.	ibid.
Samaritæ templi ædificationem im- pedire cogitant.	ibid.	Samsonis natiuitate angelus nunciat.	68
Samaritæ Iudæis infensi.	155	Samsonis vxor Thamnitis aperit enig- ma.	ibi.
Samaritæ templi & vrbis restauratio- nem impedire conantes magis pro- mouent.	154	Samuel Saulo in itinere euentum, vt ipsum verbis fidem habeat, prædi- cit.	74
Samaritæ aliquot Galilæos Hierosoly- mā petentes interficiunt.	290	Samuel Saulum ad conuiuium dedu- cit.	74
Samaritani Tirathabæ Garizim occu- paturi conueniunt, quos Pilatus vin- cit, fundit, ac in fugam compellit.	764	Samuel Saulum obiurgat.	78
Samaritarum & aliorum ad Camby- sem scripta de templi ædificatione auertenda.	150	Samuel Regem Saul accusat.	76
Sameas e Iudicibus vnus, Hyrcano re- liquisque Iudicibus eadem ab He- rode imminentem prædicit, cuius rei veritatem postea euentus com- probauit.	205	Samuel Saulum ex Dei mandato cum Amalecitis bellum vt gerat commo- nescit.	77
Sameas propheta Iudæorum impieta- tem arguit.	118	Samuel Deum Saulo conciliare cona- tur.	78
Samphe & Emmaus cremata.	257	Samuel Israelitis incommoda sub re- gibus terenda indicat.	74
Samson Ascalonitas aliquos trucidat		Samuel innocentiam suam populo te- statam facit.	76
		Samuel populo peccata & ingrati- tudinem exprobrat.	76
		Samuel Saulo iram Dei & regni amif- sionem denunciat.	78
		Samuelis de hostibus victoria.	73
		Samuelis anima Saulo visa belli cum Palæstinis euentum prædicit.	68
		Samuelis mors & sepultura.	84
		Samuelis ad Israelitas oratio.	72
		Samuelis	

I N D E X.

Samuelis ad salutarem Poenitentiam
adhortatio. 73
Samuelis prophetæ de rege Saul ad
populum oratio. 74
Samueli D E V S Elis & filiorum pœ-
nam ostendit. 70
Samuelem populivoluntas contristat.
73
Samuelem consolatur Deus. ibi.
Samuelem Deus regem creare iubet.
ibidem
Samuelem Anna Helcanæ coniunx
genuit. 70
Samuelem Deus Bethlehem Dauidem
in regem vt vagat, mittit. 79
Samuelem Deus quem creaturus esset
regem certiores reddit. 74
Samuelem Saulus accedit. ibid.
Sanctuarium. 35
Sanctum sanctorum. ibid.
Salpadi filix parentis loco hæredita-
tem capiunt. 50
Sapientia Abrahami. 8
Sara Abrahamo in thalamum adducit
Agar. 9
Sarz obitus Abrahami coniugis. 11
Saramalla Herodis legatus ad Phraa-
tem Parthorum regem. 216
Sareptanz viduæ, Eliam suscipienti,
oleum & farina non deficit. 121
Saturninus & Volumnius Syriæ præ-
sides Herodi Arabes reconciliant. 241
Saturninus eiusq; filij moderatâ sen-
tentiam proferunt. 244
Saul nomen suum apud omnes He-
bræos inclytum reddit. 73
Saul laudatur a populo. ibid.
Saul Ammanitas & Naasen regem oc-
cidit. ibid.
Saulus Dauidem in satellitium assu-
mit. 79
Saul recensito milite in tribu Iuda tri-
ginta millia inuenit. 78
Saul Amalecitarum vrbes expugnat.
ibidem
Saulus Dauidi filiam Melcham sue
Michol collocat. 80
Saul Dauidem tollere cogitat. 81
Saul malignum in Dauidem animum
prodit. 82

Saul contra Dauidem proficisci des-
tit. 86
Saul contra Dei mandatum & Samue-
lis voluntatem victimas ad altare
offert. 76
Saulus è regno ventriloquos ac ario-
los eiecit. 86
Saulus Palæstinos cum copiis aduen-
tare audiens ad oraculum Dei con-
fugit. ibid.
Saulus Pythonissam Samuelis animâ
excitare iubet. ibid.
Saulus Samueli de necessitate sua con-
queritur, eumque consulit. ibid.
Saulus Dauidem in Cilla hærentem
obsidere conatur. 84
Saulus cum filiis in Palæstinorum pu-
gna reliquo exercitu fuso fugatoq;
cadit. 88
Saulus seipsum interficere molitur,
eumque iuuenis Amalecita iuvat.
ibidem
Saulus è subditorum conspectu sese
subducit. 75
Saul procera statura. ibid.
Saul rex à populo declaratur. ibi.
Saulus asinas amissas querit. 74
Saul Melcham prius Dauidi nuptam
alij elocat. 85
Saulus Dauidem remittit patri. 79
Saulus regnavit annis 38. 88
Saul Iabesin auxilium promittit. 75
Saul renictet regiam dignitatem. 74
Saul Dauidem timet. 83
Saulus Abimelecho, quod Dauidem
armis atque comitatu instruxe-
rit, exprobrat. ibid.
Saulus in Dauidem spiculum eiacula-
tur. 81
Saulus Dauidem Palæstinis interfi-
ciendum obtrudere dolo conatur.
80
Saul Dauidi filix coniugium promit-
tit, si sexcenta Palæstinorum capita
afferat. ibid.
Saulus clam odit Dauidem. ibid.
Saulus Dauidem ex satellite tribu-
num facit, vt sæpè hostibus obie-
ctum aliquis salus è medio colle-
ret. ibid.

OPERV

IOSEPHI

Saul tria millia sibi & Ionathæ filio
satellitum conscribit. 76
Saul Palæstinorum castrum expugnat.
ibidem
Saul Agagum Amalecitarum regem
capit, & contra Dei mandatum ser-
uat. 78
Saul tumultum esse in castris Palæsti-
norum certior factus, eos adoritur.
77
Saul se peccasse fatetur, ac veniam
precatur. 78
Saulus Samuelem retinere volens, ve-
stimentum eius scindit. 78
Saul Davidis absentiam sciscitatur, re-
sponso Ionathas regis animum co-
gnoscere cupit. 82
Saul per sortes causam irati Dei per-
quirat. 77
Saul proprium filium mori paratum
interficere conatur. 77
Saulus ob subitanam tristitiam, viri-
bus deficientibus in humum colla-
bitur. 87
Saulus suam malitiam & Davidis in-
nocentiam agnoscit, eumq; rogat,
ut ad regnum euectus ipse fami-
liam saluam esse pateretur. 84
Saul semper victor. 77
Sapius Davidem collaudat, utq; bono
esset animo, & ad proprias ædes re-
verteretur, hortatur. 86
Saul armatos, qui Davidem ad se per-
trahant, mittit. qui prophetare in-
cipiunt, tandē ipse quoq; cō prope-
rans, agere Prophetam incipit. 81
Saulus Davidem insequitur, eumque
circumuentum cōprehendisset, nisi
nunciis reuocatus fuisset. 84
Saul Davidem in Engadenorum agro
quærit, speluncam in qua David cū
sua cohorte delitescbat, ingredi-
tur. 84
Sauli ad amicos, Duces & tribules o-
ratio, in qua Davidem accusat. 83
Sauli filia Davidis amore capitur. 80
Sauli modestia & temperantia in re-
gno suscipiendo. 75
Sauli contra aduersarios lenitas. 75
Sauli contra Ammanitas bellum. ibi.

Sauli edictum, quod Ionathas infcius
violat. 77
Saulo Samuel regiam dignitatem an-
nunciat. 74
Saulum Samuel in regem vngit. ibid.
Saulum quidam comitantur, quidam
verò cōtemnunt. 75
Saulum Samuel iterum vngit in Gal-
gala. ibid.
Scabiosos ac leprosos Iudæos iuxta Ly-
simachi opinionem in pelagus deij-
ciendos, aut in loca deserta expo-
nendos. 459
Scala Iacobi. 23
Scaurus trecentis talentis ab Aristobulo
acceptis Hyrcanum, & Arabes
regione excedere iubet. 318
Scaurus Cœlesyriæ Præfectus. 201
Scaurus Romanorum dux. 318
Scytharum & Sarmatarum impetus
in Romanos. 438
Scythæ. 470
Sebas. 103
Sebastæ expugnata, diruta, eiusq; ha-
bitatores abducti. 315
Sebasten ciuitatem Aristobulus & An-
tigonus obsidione cingunt. 315
Sebastum portum Herodes in hono-
rem Cæsaris ædificat. 250
Sedecias à Hieremia petitum consi-
lium, principum metu negligit.
144
Sedecias a pseudopphetis seductus.
143
Sedecias ab Ægyptiis deficit. ibid.
Sedecias noctu fuga sibi consulens, à
Babyloniis capitur. 144
Sedecias rex Iudæ ab aulicis & falsis
Prophetis seductus Hieremiam nō
audit. 143
Seditio inter Iudæos & Samaritas de
templo. 164, & 182
Seditio Hierosolymis cōtra Herodem
& Hyrcanum. 324
Seditio contra Mosē propter ege-
statem & seditiosorum pœna.
41
Seditio in Paschatis festo. 254
Seditio alia contra Mosē. 46
Seditio in vrbē Tiberiade. 298
Seditio

I N D E X

Seditio aduersus Iosephum.	301	Sepphoria & Tiberias maxime Galilæorum vrbes.	209
Seditio aduersus Moysen.	44	Sephoritarum discrimen.	257
Seditio in populo mortuo Iosepho.	171	Sephoris capta eiusque incolæ sub hæta venditi.	257
Seditio in vrbe inter Aristobuli & Hyrcani socios.	319	Sephoris Galilææ caput.	262
Seditio & defectio Tiberienfium.	302	Seron Cœlesyriæ præfectus in Iudam mouens ab eo fugatur.	174
Seditio Alexandriæ inter Iudæos & Græcos.	284	Scenopegiæ festum.	112
Seditionis Alexandriæ causa.	463	Spestaenta Cæsareæ celebrata.	436
Seditionem Gamala Iosephus concitat.	302	Seth Adami filius vir optimus.	4
Sedeciz mors.	145	Squitia Herodis.	335
Schon Amoræorum rex interfectus.	46	Sex. Cæsari Herodes pecuniam numerat, Cœlesyriæ præfectus Hierosolyma inuadit, sed Antigoni patris & Phasacli fratris hortatu obsidionem soluit.	205
Seleucus Gryphi filius cum Antiocho Cyziceno bellum gerit.	194	Sex. Cæsar ad Hyrcanum, vt Herodem absolueret, scribit.	ibid.
Seleucus & Nicanor.	474	Sex. Cæsar administrator Syriæ.	ibid.
Semeis veniam consequitur.	101	Sextus frater acriter increpat Antiochum.	472
Semeis quomodo puniendus.	105	Sexti fratris magnanimitas.	472
Semeis in Dauidem iniuria.	98	Sextum Cæsarem Bassus dolo necat.	322
Semei poena & mors.	107	Siba heri falsò accusati opibus potiuntur.	98
Semen mulieris (hoc est Christus) conteret caput serpentis.	3	Sibyllæ de Babylonica turri variciniū.	37
Senacheribi iuramentum & eius violatio.	139	Sicarius.	294
Senatus consultum Rom. de societate & amicitia Iudæorum.	179	Sicarij nouæ calamitatis auctores.	447
Senatus consulta & decreta Iulij Cæsaris de honoribus, priuilegiis, præ eminentiis, libertatibus & immunitatibus Iudæorum.	204, & 206	Sicima pascuis percommoda.	17
Senatus Claudio suadet vt imperium delatum resignet.	282	Sicimicæ profugi in petra comburantur.	67
Senatus populusque Caij trucidatores quaerit.	280	Siccitas diuturna & sterilitas in Iudæa.	226
Senex quidam vxorem suam cum septem liberis iugulat, postremò seipsum quoque præcipitat.	213	Sideritis.	37
Seniorum consilium salutare.	116	Signa legis.	32
Sententia in filios Herodis.	337	Significatio tabernaculi fabricæ & sacerdotis ornatus.	37
Septem viri e Sauli progenie ad supplicium Gabaonitis traduntur.	102	Silas Agrippæ prioris fortunæ aduersitates in memoriam reuocans, eum offendit vt vinetum in ipsius patriam ad seruandum miserit.	285
Septum circa templum.	111	Sila Regis satellitum præfectus.	309
Septem fratrum ad Antiochum oratio.	476	Silam Agrippa ex carcere accersit, qui indignationem non dissimulans in custodia relinquitur.	385
Septuaginta interpretes.	2, & 462		
Sepultura Dauidis splendida.	105		

O P E R V M I O S E P H I

Silonis à Iudzis pecunia corrupti do-
 lus. 326
 Syllæus capitis damnatus. 244
 Syllæus Arabs cum Salomen in vxorē
 peteret repulsam patitur. 239
 Syllæus Herodem apud Cæsarem ac-
 cusat. 242
 Syllæum Antipater Romæ apud Cæ-
 sarem acculat. 248
 Simon in cloacam sese demittit, eam
 suffodit, ac tuto emergere posse spe-
 rat. 436
 Simon Gioræ filius. 443
 Simon Ionathæ frater Bethsuram oc-
 cupat. 186
 Simon Ionathæ frater conuocato in
 templum populo, se patris ac fra-
 trum vestigia sequuturum pollice-
 tur. 188
 Simon Jonathan Absalomi filium Iop-
 pen, vt habitatores inde eijceret,
 mittit. ibid.
 Simeon & Leni Sicimitas contruci-
 dant. 15
 Simon Ionathæ frater Ioppen occu-
 pat. 187
 Simon Hierosolymorum arcem expu-
 gnat. 188
 Simon à Romanis capitur. 437
 Simon proditor patriæ. 474
 Simon legisperitus regem criminatur,
 qui dum veniam precatur, eidem
 reconciliatur. 286
 Simon satellites Iosephum excitat. 301
 Simon obtruncatur. 257
 Simonē Iosephus per insidias capit &
 abducit. 307
 Simon Boethi filius in Theophili Pō-
 tificis locum surrogatur. 284
 Simon Herodis seruus. 257
 Simon insidiis Ptolemæi generi sui
 captus & interfectus. 315
 Simon Gamithi filius Pontifex. 262
 Simonis aduersus Iosephum consiliū.
 302
 Simonem & Ioannem & alios nume-
 ro septingentos viros Titus ad Ita-
 liam portari præcipit. 439
 Syri cum Ammanitis in Dauidem mo-
 uent. 95

Syros obcæcatos Elisæus in Samaritam
 ducit, eoque suadente Ioramus li-
 beraliter ac splendide contrafactos,
 remittit. 128
 Sissara cum suo exercitu trucidatur.
 65
 Sisares siue Sissara præfectus exerci-
 tus. 64
 Socrates ciuis Atheniensis. 470
 Societas Davidis & Iorami. 92
 Sodomitas Deus excæcat. 10
 Sodomitarum clades ab Assyriis acce-
 pta. 8
 Sodomitarum flagitia. 9
 Sohemus ab Herode beneficiis orna-
 tus. 214
 Sohemus propter Mariammen Hero-
 di suspectus interficitur. ibid.
 Sohemus mandata regia effutit. 223
 Sol immotus consistit. 59
 Solyma postea Hierosolyma vocata.
 9
 Solomon Chananzorum reliquias tri-
 buta pendere cogit. 114
 Solomon vtrunq; puerum secari man-
 dat. 108
 Solomon ex sermone & gestu mulie-
 rum matrem infantis vini agnoscit.
 108
 Solomon post obitum Davidis rex Is-
 raelis. 107
 Solomon ab Iromo fabros & opera-
 rios petit. 109
 Solomon Tyrio Regi ænigmata quæ-
 dam explicat. 113
 Solomon coniurationum modos, qui-
 bus Dæmones fugantur, conscripsit.
 109
 Solomon sapientiā à Deo petens tan-
 tum, & diuitias consequitur. 108
 Solomon populum ad laudes Dei gra-
 tiarum actionem & preces hortatur.
 112
 Solomon Iromo ingentem frumenti,
 olei & vini numerum mittit.
 109
 Solomon Reginz ænigmata cum pru-
 dentia explicat. 114
 Solomon exteris matrimonio sibi iū-
 gens, seducitur. 115
 Solomon

I N D E X.

Solomon Ægyptiorum Regis filiam ducit uxorem, regnumque constabi- lit.	107
Solomon Hierosolymis muros instau- rat & turres erigit.	113
Solomon vrbes aliquot condit.	ibid.
Solomon Tyro artincem accersit.	110
Solomon Regine liberalitatem remu- nerat.	114
Solomon Dauidi ex Bersabe natus.	96
Solomonis in templi dedicatione sa- crificia.	112
Solomonis solium ex ebore factum.	113
Solomonis regia tredecim annis ab- soluitur.	112
Solomonis tempore pax viget.	109
Solomonis sumptus quotidiani.	ibi.
Solomonis currus & equites.	ibi.
Solomonis sapientia & prudentia.	ibi.
Solomonis templum mense Octobri consecratum.	111
Solomonis victimæ igne cœlesti absu- mentur.	112
Solomonis classis.	114
Solomoni Deus promittit bona.	112
Solomoni plerique Reges exquisita mu- nera mittunt.	115
Solomoni Deus in somnis oblatas, q̃ maximè cuperet, eum postulare iu- bet.	108
Solomoni iuramento regnum promit- titur.	104
Salomen Herodes ad Alexæ coniugiū compellit.	247
Somnium Nabuchodonosori, de qua- tuor Monarchijs mundi.	147
Somnij Pharaonis enodatio.	19
Sosius Antigonum capit.	329
Sosius in templo coronam aureā Deo consecrat, & ad Antonium proficif- citur.	215
Stola pontificia in castello Antonia deposita.	264
Strabo.	216
Stratonis turris & matris imæ Cæsarea nominata.	192
Stola pontificia in cuius potestate fue- rit.	230
Stolz Leuitarum.	111
Stirpis Achabi excisio.	132

Stupri pœna.	71
Susac magnis copijs Iudæam inua- dit.	118

T.

T abernaculum in deserto dedica- tum primo die Aprilis, anno se- cundo exitus ex Ægypto. fol. 38	
Tabernaculi & sacerdotum dedica- tio.	ibid.
Tabernaculi diuisionis significatio.	35
Tabernaculorum festum.	39
Thadamora siue Palmira.	118
Talentum 600. coronati.	470
Tapensium trucidatio.	135
Tharbis Æthiopum Regis filia Moïsis coniugium petit.	25
Tharsus Pauli patria.	6
Thaumastus Caij seruus potu liberta- tem impetrat.	268
Theatrum & amphitheatrum.	228
Theatrum & Athletica certamina a- liq; spectacula ab Herode institu- ta.	225
Theatrum.	278
Terra aranda.	52
Terræ motus in Iudæa, quæ circiter 10000 hominum opprimunt.	220
Templum Hierosol. oblessum.	177
Templum, integro triennio desertum. 175.	
Templum, regia, & vrbs spoliata, in- censa & diruta.	145
Templum dedicare.	230
Templum adificare coeptum.	153
Templum in partes duas diuisum.	110
Templum in monte Garizin.	168
Templum quando dedicatum.	154
Templum concedente Ptolemæo, in Ægypto ædificatur.	188
Templi ac porticus descriptio.	464
Templi Hierosolymitani diuitiz vn- de.	202
Templi vasa è Babylone Hierosolyma remissa.	150
Templi pars exterior & ima vrbs ca- pta.	215
Templi ministris Agrippa hymnos sa- cros canere permittit.	295
Tempus exitus ex Ægypto.	28

O P E R V M I O S E P H I

Termini terræ non mouendi. 52
**Thermuthis Pharaonis filia extrahit
ex flumine Mosen.** 24
Theophrastus. 454
**Thesaurus ad templi structuram con-
gestus.** 104
**Thesauri diuini custodes Mosis poste-
ri.** 105
**Tiberius mathematicorū disciplinæ
addictior Galbæ Romanorum prin-
cipatum prædicit.** 269
**Tiberius Caio Romanū imperiū ac Ti-
berium fratrem commendat.** ibid.
Tiberius Alexander Iudææ præses. 290
**Tiberius Isis sacrificos & Idæ in cru-
cem agit, & Mundum in exiliū ab-
legat.** 264
Tiberij funus. 264
**Tiberienses in Iosephum amarulenta
dictetia iaciunt.** 307
**Tiberienses Iosepho bellum inferre
cogitant.** 307
Tigris. 1
Tigranes. 169
**Timotheus iterum copias contrahit,
& à Iuda vincitur.** 176
Timothei milites victi. ibi.
**Tiro vetus Regis miles Herodis scui-
riam execratur.** 337
**Tiro Herodem alloquitur, & dum im-
modestè instat à ducibus & militib.
in carcerem conijcitur.** 245
**Tiro cum trecentis ductoribus militū
apud populum accusatus interfici-
tur.** ibid.
**Tiro à Regis tonsore & proprio filio
se Regi insidias struxisse accusatus.
ibidem.**
**Tironem cum filio Herodes compre-
hendi iubet.** 337
**Tyriorū annales & Menander de bel-
lo Salmanasaris contra Tyrios.** 138
**Tyrannides multa mala in ciuitates
inuehant.** 280
Titus militibus agit gratias. 435
**Titus fortibus militibus præmia pol-
licetur.** 436
**Titus militibus prædā largiter distri-
buit.** ibid.
Titus aduentus sui gratulatoria sacra

celebrat. 438
**Titus per omnes Syriæ ciuitates ma-
gnificentissima spectacula celebrat.** 439.
**Titus Hierosolymæ excidium misera-
tur.** ibid.
Titus Vespasiani natalē celebrat. 437
Titus ad Antiochiam aduentus. 439
Titus erga populum misericordia. 311
Tormenta. 476
**Thucydides scrupulosissimam sui tem-
poris historiam conscripsit.** 449
Turtis versus occidentem extructa. 443.
Trabes & parietes auro incrustati. 110
Trachonitz latrones. 244
**Trachonitz ab Herode deficiētes Du-
cum opera imperata facere cogun-
tur.** 236
**Trachonitis Herodi donatur à Cæsa-
re.** 241
**Translatio Bibliorum in Græcam lin-
guam.** 167
Translatio Israelitarum. 136
Tres in vrbe Tiberiade factiones. 298
**Tres Iudæorum sectæ, Pharisei, Esseni,
Sadducei.** 186
**Trecenta stadia, nouem milliaria Ger-
manica.** 222
**Tribus Rubē, Gad & dimidia Manassis
Amoritidē terram expetunt.** 50
Tribunal. 111
**Tribus Iudæ, quod inscijs Israelitis re-
gem reducerit, accusatio & excusa-
tio.** 101
**Triclinium, in quo Herodes cū conui-
uis exnatus fuerat vacuū sine cuius-
que noxa concidit.** 214
Tria millia Iudæorum cæsa. 255. 345
**Tryphon regno Antiochi per dolum
potitur.** 187
**Tryphō ad regnum euectus naturam
suam ostendit.** 189
**Tryphon fraudulēter spem fratris re-
dimendi, propositis conditionibus
facit Simoni.** 188
**Tryphonis milites ei infesti, ad Cleo-
pattam Demetrii vxorem deficiūt,
quæ Antiocho Sotere coniugium &
regnum offert.** 189
Trypho-

I N D E X.

Tryphonis exdes.	189
Triumphus magnificentia.	439
Tropæa armis contestas imagines ludzi putant.	225

V.

V alerius Asiaticus se Caij exdis autorem optat.	fol. 280
Valerius Gratus Iudzorū præses.	262
Valles ingentes, in quibus templum fuit extructum, explentur.	111
Vardane exso principatus, Gotaræ eius fratri committitur.	290
Vologesus Parthorum Rex.	ibid.
Variz historiographorū differentia.	1
Varus literas ferentem, iniuste supplicio tradit.	298
Varus Antipatro dicendi pro se potestatem facit.	251
Varus Hierosolyma peruenit, ac legionem obsessam liberat.	257
Varus seditiones Hierosolymis compescit.	256
Varus seditionum duces ad Cæsare mittit.	258
Varus tyrannis & regni cupido.	298
Vardanes post patris Artabani obitū Romanos bello impetere cogitat, id quod Izates dissuadet.	290
Vas alieneum mare appellatum.	110
Vaticinium de exercitu à Babylonico ducendo & reliquijs Iudzorum in captiuitatem abducendis.	146
Vaticinium de excidio Niniur.	136
Vaticinium de captiuitate Babylonica & inde liberatione.	143
Vaticinium de Adadi morte & regno Azaeli tradendo.	128
Vaticinium de Iudzorum pœna.	141
Vaticinium Hyrcani de filiis.	192
Vaticiniū contra altare in Bethel.	137
Vestigalia Cœlesyriæ Iosepho addicuntur.	170
Venenum capitis damnato ad bibendum datum sine mora eum necat.	251. 342.
Venenum.	54
Ventidius Romani militis dux pecunias aufert Antigono.	226

Ventidius Silonem cōtra Parthos recersit.	213
Ventidius exso in pugna Pacoro Parthos profligat.	ibi.
Veranium & Broccū Senatus ad Claudium mittit, qui eum non per violentiam imperium esse affectandū doceant.	282
Verbum Dei nunquam sine omni fructu.	137
Verbum Dei ad Iacobum.	13
Verborum Manethonis repetitio.	458
Veritas oraculorum diuinorum.	125. 130. 141.
Veritas historiz Iosephi.	109
Vertex fecundus, omniq̃ue planitie mollior.	442
Vespasianus Paci tēplum ædificat.	440
Vespasianus & Agrippa Tyrum perueniunt.	309
Vespasiano Romani obuiam p̃foccedunt.	418
Vestēs triumphales Vespasiani & Titi.	439.
Vestēs sacerdotales.	111
Viatores à pomis maturis non arcedi.	53
Vix circa Hierosolyma silice strata.	115.
Via per Iudzā exercitui Ægyptio clausa vi aperitur.	142
Victima cœlesti flamma absumpta, auxilij diuini indicium.	72
Victoria Alexandri à Dario reportata.	162.
Victoria rationis.	476
Victoria Deo tribuenda.	65
Victoria Achabi à Syris reportata.	123
Virgo constuprata.	53
Vires regni Israelitici fractæ, & à Deo restauratæ.	132
Virtus animæ.	445
Virtus militum Dauidis, Ioabi præsertim.	92
Violatio fidei & ultio eā subsequuta.	199
Vitelli' in locū Iosep. Caiaphæ Pōtificis Ionathā Anani filiū surrogat.	264
Vitellius Hierosolyma peruenit, & à Ionatha in fratrem eius Pontificatū transfert.	265
Vitellius	

OPERV M IOSEPHI INDEX

Vitellius Hierosolyma peruenit, Iu-
 dæis vectigal remittit, eisq; stolam
 sacerdotalem reddit. 264
Vitellius cū Artabano foedus facit. 265
Vites plantandz. 52
Vitulz Ieroboami cur factz. 116
Viuæ pii principis imago. 141
Vologelum Parthorum Regem proce-
 res, vt Izatem interficiat, rogāt. 290
Volumnius & alij Herodis filios capi-
 re plectendos esse pronūciāt. 245
Vonones Parthorum Rex ab Artaba-
 no pulsus. 262
Vonones Syllano Syriæ Præfesto sese
 tradit. 263
Vota & prandium ante triumphū. 439
Vltima verba Eleazari in igne. 476
Vitio diuina in Ethnicos sacra Biblia
 tractantes. 167
Vna nascendi & moriendi omnibus
 ætio. 479
Vnguentum sanctum. 38
Vrbs Roma summa cum alacritate &
 claritate Vespasianum suscepit. 438
Vrbes Iudzis ademptz. 201
Vrias cum quibusdam assultū ad mor-
 tia faciens, à suis, vt mandatum il-
 lis erat, cū Ammanitz erumpe-
 rent, deseritur. 95
Vrias cum aliquot alijs occūbit, quod
 mox regi p nunciū significatur. ibi.
Vxores Eleu. 13

X.

Xanticus Macedonibus est Aprillis.
 fol. 28.

Xerxes Rex Persiæ.

Xerxes Iudzis fauet.

155
ibid.

Z.

Zacharias lapidatur. fol. 38
Zambrias. 49

Zambris aduersus Moſen oratio. ibid.

Zamares seipsum concremat. 120

Zeloiz. 443

Zenodorus miserè perit. 228

Zenodorus ex raptu viuit. ibid.

Zipheni rursum Dauidem in eorum
 esse regione Saulo renunciant. 85

Zipheni Saulum Dauidem in agro suo
 morari certiores faciunt. 84

Zoilus Stratonis turris & Doræ Tyrannus. 193

Zoilus & Gazzi à Ptolemæo contra Iu-
 dæos auxilium petunt. ibid.

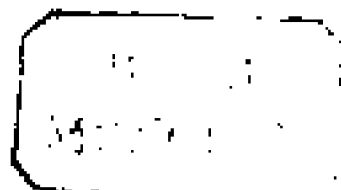
Zoilus captus. ibid.

Zorobabel ex oratione sua laudem &
 munera præclara consequitur. 153

Zorobabel tertius satellites mulierum
 vim præpollentem primum osten-
 dens, mox veritati, vt infractæ pal-
 mam attribuit. 152

Zorobabel. ibid.

FINIS INDICIS.

IMPRESSVM FRANCOVRTI
AD MOENVM PER PETRVM FA-
BRICIVM, IMPENSIS SIGIS-
mundi Feyerabendij.

M. D. LXXXVIII.